

බුද්ධ චරිතයේ ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථාලය: 1.

විනය පිටකයෙහි

01 වන ග්‍රන්ථය

පාරාජික පාලි

ලඛනා බොද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධිතයෙක්
ශ්‍රී ලඛනා විද්‍යාදාය විශ්වවිද්‍යාලයේ ප්‍රකාශකයා වෙතින්

පණිවිත

වේරගොඩ අමරමොලී සංචිතයන් වහන්සේ
විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක මණ්ඩලය
විසින් සංශෝධනය කොට සකස් කරන ලදී.

බු. ව. 2549
ක්‍රි. ව. 2005

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 1

The First Book in the
Vinaya-Pitaka

1

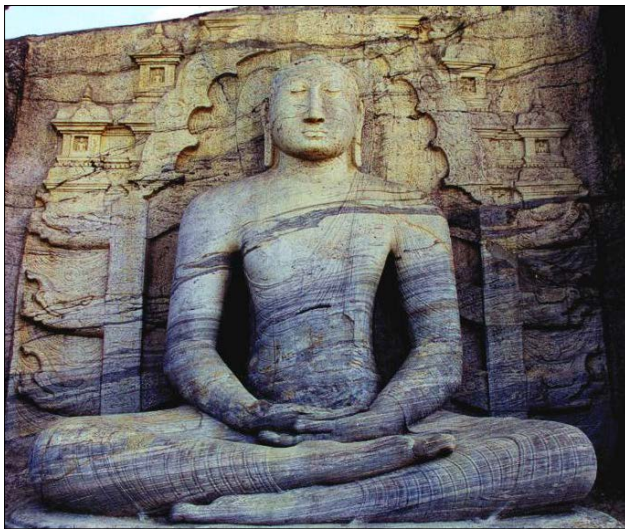
PĀRĀJIKAPĀLI

With the Sinhala translation by

**The Venerable Pandita
Veragoda Amaramoli Thera**

The librarian of
Sri Lanka Vidyodaya University, Colombo

Revised and Edited by
**The Editorial Board of
The Tripitaka Translation Committee**

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් දායකත්වය දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට දායකත්වය දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිවුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතේහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පටුන මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ.

නැවත පටුන වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (16) සටහන් කර යොමු වන්න.

විනයපිටකේ
පාරාජිකපාලේ

විනයපිටකයෙහි
පාරාජිකපාලේය

පටුන

CONTANTS

	පිටුව
සංස්කෘත නිවේදනය	I
ත්‍රිපිටක පරිච්ඡිත සංස්කෘත මණ්ඩලය	II
සංඥාපනය	III
සංකේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	VII
පාළිකේතනික — PĀLI ALPHABET	VIII
පාරාජිකපාළි විසයසූචිය	XI-XVII
පෙළ හා පරිච්ඡිතය	2-641
පදනුකකමණිකාව	642-661
සංඥාම	662-664
ඉංග්‍රීසිපත්‍රය	665-667

සංස්කාරකනීවේදනය

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාදාය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි ප්‍රධානාචාර්යාධිකාරී පණ්ඩිත චේරගොඩ අමරමොලී තායක සභිකයන් වහන්සේ විසින් පාඨශාසිත සහිත ව කරණ ලද සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත වූ මේ පාඨපිටකපාලිය විනයපිටකයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වේ. ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කරවා මුද්‍රණය කරවීමෙහි ආසන්න වූ ලංකාබෞද්ධමණ්ඩලයේ අයාද්‍රම පරිදි උත්වහන්සේ විසින් පාසසිය යුතු පරිශ්‍රමයකින් නිමවන ලද පරිවර්තනය ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරකයන්ගේ සමමතය අනුව උත්-වහන්සේන් - පොල්ගහවෙල විද්‍යාලාය පරිවෛශාසිපති කෙනෙසල්වතුගොඩ රතනජොති තායක සභිකයන් වහන්සේන් - පාල්මඩුල්ලේ පුරුණ-රජමහාවිහාරාසිපති භාල්දමුවන ධම්මරක්ඛිත සභිකයන් වහන්සේන් - මාතර ශ්‍රී සුදර්ශී පරිවෛශාසිපති පණ්ඩිත කඩවැද්දව සිවිතිවාස තායක සභිකයන් වහන්සේන් ඇතුළත් විනයග්‍රන්ථසංශෝධකමණ්ඩලය විසින් ප්‍රථමවාරයෙහි ශුද්ධ කරණ ලදී. තවත් උපකර්මකරණසංස්කාරකමණ්ඩලය විසින් එහි ආකූල තැන් තීර්ණාකූල කිරීම් ආදියෙන් දෙවැනිවර සකස් කොට එය මුද්‍රණයට සමත් කරණ ලදී.

උපකර්මකර මණ්ඩලයේ සමමතය අනුව මේ ග්‍රන්ථයේ අතීත කාණ්ඩයේ පටන් නිකායාසියාසාසිතය තෙක් සිංහලපරිවර්තනය පාඨශාසිත සහිත ව තැව්න ලියා සකස් කළ මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනොදය පිරිවෙණේ උප-ප්‍රධානාවාය් පණ්ඩිත ලමුණම ලංකානායක සභිකයන් වහන්සේ හා ප්‍රවචනොදය පිරිවෙණේ උපාවාය් පණ්ඩිත කර්ණමිපිටිගොඩ සුමනාසාර සභිකයන් වහන්සේන් විසින් දැරූ ආයාසය විශේෂයෙන් මෙහි සදහන් කළ යුතු වේ. ඇතැම් ශෝධාපත්‍ර බැලීමෙන් හා පදනුකතමණිකා හා ශුද්ධ පත්‍රය ද සකස් කිරීමෙන් පණ්ඩිත ගලගම ධම්මක සභිකයෝ ද මේ අධිකාරයෙහි සහාය වූහ. මේ ග්‍රන්ථයේ මුද්‍රණය මාස කීපයකින් අවසන් වූයේ සිංහලජාතීය මුද්‍රණාලයේ අධිකාරී වූ කේදෙයි ප්‍රවාහනිපත්‍ර සමාගමයේ මහතුන්ගේ උත්සාහයෙනි.

සම්මුඛපරිනිවේදනයෙන් පසු පැවැති ප්‍රථම විනයසමිතිය සමග දඬුව නෙවරක් ද, මහිඤ්ජනගෙන් පසු පැවැති ධුපාරාම විනයසමිතිය සමග ලක්දිව නෙවරක් ද සි මෙසේ සවරක් ම සංගීත වූ විනයපිටකයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වන පාඨපිටකපාලිය හා එහි සිංහලපරිවර්තනය මුද්‍රාපයනාදී ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ-මාලාවේ ද අඩක වශයෙන් ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වේ. ත්‍රිපිටකපාලිය හා සමිතිකපාදිය පිළිබඳ විස්තර මීට කලින් මුද්‍රිත වූ ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා අඩක 3 දරණ මහාපග්ග-පාලි ග්‍රන්ථයෙහි ප්‍රධානවතාවෙන් දත හැකි වේ.

විනයමහාවිග්ගහ තමින් ද දන්තා ලද පාඨපිටකපාලිය හා එහි සිංහල-පරිවර්තනය ශාසනසමිතිය සදහා මෙසේ මුද්‍රණආරයෙන් ප්‍රකාශයට පැමිණවූ ලංකා ආණ්ඩුව හා එහි සංස්කෘතීක කටයුතු භාර අංශයේ අධිකාරී මහතුන් ද, පරිවර්තන - සංශෝධන කාය්‍යයෙහි යෙදුනු මහතෙරුන් ද බෞද්ධ මහාජන-යාගේ කෘතඥතාසුචික සාධුවාදයට හා අග්‍රගණ්‍ය වූ ධර්මදහමය පුණ්‍යමිතියට හිමි වන බව අනුමෝදනය වශයෙන් ප්‍රකාශ කරමිනි.

පරමාහාර වජිරඤ්ඤ සභික,
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකයන්ගේ හා
සංස්කාරකමණ්ඩලයෙහි සමපාදක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරකමණ්ඩලය

1. වැලිවිටියේ සොරත නායක සථිවියන් වහන්සේ (සභාපති),
2. පරවාහාර වජ්‍රසූඤ්ඤ නායක සථිවියන් වහන්සේ (සමාපදක),
3. කෙසෙල්වතුගොඩ රතනප්‍රේම නායක සථිවියන් වහන්සේ,
4. බලන්ගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය නායක සථිවියන් වහන්සේ,
5. හාල්දඹුවන ධම්මරක්ඛිත සථිවියන් වහන්සේ,
6. අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල සථිවියන් වහන්සේ,
7. කඩවාද්දුව සිරිතිවාස නායක සථිවියන් වහන්සේ,
8. පලන්තොරුවේ විමලධම්ම නායක සථිවියන් වහන්සේ,
9. දෙහිගස්පේ පඤ්ඤසාර නායක සථිවියන් වහන්සේ,
10. වේරගොඩ අමරමොලී නායක සථිවියන් වහන්සේ,
11. පරවාහාර පඤ්ඤානන්ද සථිවියන් වහන්සේ,
12. ගලගම් සරණංකර සථිවියන් වහන්සේ,
13. හැගොඩ ධම්මිඤ්ඤ නායක සථිවියන් වහන්සේ.
14. කවුකුරුන්දේ දෙවානන්ද නායක සථිවියන් වහන්සේ,
15. ලමුගම ලබ්බානන්ද සථිවියන් වහන්සේ,
16. කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක සථිවියන් වහන්සේ,
17. අකුරැවියේ අමරවංස නායක සථිවියන් වහන්සේ,
18. මීරිස්සේ ගුණසිරි සථිවියන් වහන්සේ,
19. කර්නම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථිවියන් වහන්සේ,
20. වතුගෙදර අමරසිංහ සථිවියන් වහන්සේ,
21. ඉලුරුවේ උත්තරානන්ද සථිවියන් වහන්සේ,
22. මහිනේ පඤ්ඤසිංහ මහානායක සථිවියන් වහන්සේ,
23. කොස්ගොඩ ධම්මවංස සථිවියන් වහන්සේ,
24. තලල්ලේ ධම්මානන්ද සථිවියන් වහන්සේ.

උත්තරිතරසංස්කාරකමණ්ඩලය

1. පණ්ඩිත වැලිවිටියේ සොරත නායක සථිවියන් වහන්සේ,
2. ආවායඝී පරවාහාර වජ්‍රසූඤ්ඤ නායක සථිවියන් වහන්සේ,
3. බලන්ගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය නායක සථිවියන් වහන්සේ,
4. පණ්ඩිත ලමුගම ලබ්බානන්ද සථිවියන් වහන්සේ,
5. පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක සථිවියන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

විනයපිටකය:

ශ්‍රී සුගත තථාගත සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් තමන් වහන්සේගේ ශාසනයෙහි පැවිදි වූවන්ගෙන් සකස් වූ භික්ෂු භික්ෂුණී උභතො-සඛ්‍යයාගේ කායවාක්සංවරසංවිධානය හා සඛ්‍යසුච්ඡිතා ඵාසුචිකාරතාදි ආනිසංත පිණිස ද, සඤ්චිකාපිතිය හා විනයානුග්‍රහය සඳහා ද පණවා වදාළ පන්සියඅටකිසක් පමණ වූ ශික්ෂාසමූහය ඇතුළත් විනයපිටකය බම් (පෘථි) අථ දේශනා ප්‍රතිවේධ යන සතරින් ම ගැඹුරු ය. ත්‍රිපිටකය විභාග කළ අභිකම්මානවාරයෝ ආඥ ව්‍යවහාර පරමාණු යන ත්‍රිවිධ බ්‍රහ්මදේශනා අතුරෙහි ආඥවිධාන බහුල කොට ඇති හෙයින් විනයපිටකය ආණ්දෙසනා යයි ද, යථාපරිමා යථානුලෝම යථාබම් යන ත්‍රිවිධ අනුශාසනා අතුරෙහි අපරිමා (අධ්‍යාපාර) දෙණයන්ට අනුරූප වන පරිදි වදාළ ශාසන ඇති හෙයින් යථාපරිමාශාසන යයි ද, සංවර - අසංවර දිට්ඨිවිනිවේසන තාමරූප පරිවේණද යන ත්‍රිවිධ ධම්මකථා අතුරෙහි කායවාක්සංවරදී කුදු මහත් සංවර පිළිබඳ කථා හෙයින් සංවරසංවරකථා යයි ද කියනු.

ශීල සමාධි ප්‍රඥ වෙත ත්‍රිවිධ කල්‍යාණයෙන් යුත් තථාගත ශාසනයෙහි ආදිකල්‍යාණ වූ ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවරදී අභිශීලශික්ෂාව විශේෂයෙන් සංගාහිත වූයේ විනයපිටකයෙහි ය. කෙලෙසප්‍රභාණ ක්‍රම වශයෙන් ව්‍යතික්‍රම පරිසුචාරිත අනුශාසන වශයෙන් පවත්නා කෙල්ලයන් අතුරෙන් කායවාක්සංවර ව්‍යතික්‍රමයෙන් (සීමාව ඉක්මවීමෙන්) ඇති වන කෙල්ලයන්ට ශීලය ප්‍රතිපක්ෂ බැවින් ව්‍යතික්‍රම සංකෙලය ප්‍රභාණය ද තදබල වශයෙන් දුශචරිතසංකෙලය ප්‍රභාණය ද මෙහි දැක්වේ.

මෙහි ඇතුළත් ශික්ෂාපදයන්ගේ ප්‍රඥපති, අනුප්‍රඥපති, ආපතති, අතාපතති, තික්ඛකාපතති, ආපතති ජාති වගී සකකාදි විභාග පිළිබඳ ක්‍රම විසින් විවිධනය - විසෙසනය ඇති බැවින් විනය නම් වේ. තෙල විනය ප්‍රතිපත්තියන් කායවාක්සංයමයෙහි හික්මවා අවිප්‍රතිසාර ප්‍රාමොද්ධි විනය ගුණ ඵලවා පිළිවෙලින් මාගීකුශලබම්භන්ට උපනීයුය වෙමින් අනුපාදපරිනිබ්බාණය වෙත පමුණුවන හෙයින් ද විනය නම් වේ.

මෙහෙයින් සංවරවිනය වශයෙන් වදාළ විනය ශාසනමාගීබ්‍රහ්මවයාගීයෙහි ආදිය බැවින් ද ශාසනාවරයන්ගේ තදනුකූලප්‍රතිපත්ති පවත්නා හෙයින් ම ශාසනසම්පිතිය වන බැවින් ද ධම්මවිනය වශයෙන් ද්විවිධ වූ ශාසනාශාසනය මානසිකරසඛ්‍යකල්පයෙන් තොර කොට සංඝාපනය කරණු සඳහා ප්‍රථම සම්පිතිය පැවැත්වූ මහරහතුන් වහන්සේ විසින් විනය ම ප්‍රථමයෙන් සම්භාසනා කොට “භාජනය, පයඝාපනිපාලිය, ග්‍රන්ථය” යන අවසන්ති ව්‍යවහාර වූ “පිටක” ශබ්දය සමග යොදා විනයපිටක නාමයෙන් සමමත කරණ ලදී.

මෙහි සම්පිතියකථා, ග්‍රන්ථවිභාග, ආවායාගිමන ආදිය පිළිබඳ විස්තර මහාවංශපාලිය පිණිස ලියන ලද ප්‍රකාශනාවෙන් දත යුතු.

පාඨකපාළය:

විනයෙහි එන ශික්ෂාපදසමූහය ප්‍රධාන වශයෙන් පාළි නම් වේ. එය මාතිකා, උභතොවිහරිත, උභතොබ්බක යයි තෙවැදූරුම් වෙයි. එහි මාතිකා නම් භික්ෂු භික්ෂුණීන් සඳහා පැණවූ ශික්ෂාපද සූත්‍ර පාඨයෝ ය. එය බුද්ධකාල-යෙහි ම පාමොක් උදෙසීම වශයෙන් සංගාහිත ව පාඨමොක්ක, මාතිකා, උභය මාතිකා නමින් පැවැත්තේ ය.

ආදිබ්‍රහ්මචරියකසීලයට අයත් ඒ ශික්ෂාපද නිදහ වස්තු පුද්ගල පද-භාජනීය වශයෙන් පාමොක් උදෙසන නියායෙන් ම භික්ෂුවිහරිත භික්ෂුණී-විහරිත වශයෙන් සමිතීත විය. යළි එදෙක එක් කොට උභතොවිහරිත යයි ව්‍යවහාර විය. පබ්බජ්‍යා උපසම්පදා උපොසථ වස්සුපතාසිකාදිය හා වත්-පිළිවෙත් සම්පූර්ණයෙන් පිළිබඳ අනුඤ්ඤාත වසයෙන් පැණවූ ආභිසමාචාරික ශික්ෂාපද නිදහසකාදිය සමග වඩිකා නාමයෙන් සමිතීත විය.

ග්‍රන්ථවිභාගයෙහි මහණ මෙහෙණන් සඳහා පාමොක් වසයෙන් පැණවූ නු සියලු ශික්ෂාපද පාඨකපාළි, පාචිනතියපාළි දෙකෙහි ඇතුළත් කරණ ලදී. බ්‍රහ්මක පාළිය මහාවග්ගපාළි, චූළචග්ගපාළි දෙකෙහි අන්තර්ගත විය. මේ ග්‍රන්ථ සතරෙහි ඇතුළත් ප්‍රඥාන අනුඤ්ඤාත ශික්ෂාපද හා පදභාජනීයාදිය පිළිබඳ තානා නයින් නිපුණ සාරංශ කථනය පටිචාරපාළියෙහි නිර්දේශ කරණ ලදී.

මෙසෙයින් විහිත ව ථෙරපරම්පරාවෙහි පැවැති විනයපාළියෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වූ පාඨකපාළියෙහි භික්ෂුන් සඳහා පණවන ලද ශික්ෂාධර්ම දෙසිය සත්විස්සෙන් සතරපරිජ්, තෙලෙස් සහවෙසෙස්, දෙ අනියත, තිස් නිසාගි-පච්චි ය යි කාණ්ඩ සතරකට බෙදූ ශික්ෂාපද එකුත්පණසෙක් නිදහ පුද්ගල වස්තු පදභාජනීය විනිතවණු සහිත ව දැක්වෙන්නේ ය. මෙයින් පාඨක සිකාපද ප්‍රධාන කොට ගෙන ග්‍රන්ථය ද පාඨකපාළි යයි නම් කරණ ලදී.

එහි ශික්ෂාපදයෝ බුද්ධභාෂිත වෙති. නිදහ සකාදිය හා ගාථා උපාලි මහරහතුන් වහන්සේ විසින් නිර්දේශ ව ය. විනිතවණු බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ම ඒ ඒ ශික්ෂාපද පිළිබඳ ඇවැත් වන නො වන පරිදි නියමය කොට වදාළ සැටි ඇතුළත් කොට සමිතීකාරක මහරහතුන් විසින් විනයධර්මයන්ට ආදර්ශී වශයෙන් දක්වන ලද බුද්ධකාලීන කථාවස්තු වෙති. ග්‍රන්ථරචනයෙහි එන ථෙරඤ්ජනාණකියෙහි දැක්වෙන්නේ අග්‍රග්‍රාමක ශාචිපුත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ශාසනසමිතිය සඳහා භික්ෂුන්ට පාමොක් උදෙසීම හා ශික්ෂා පැණවීම පිණිස බුදුරජානන් වහන්සේට ආයාචනා කිරීමේ ප්‍රවෘත්තිය ය යි. විනයෙහි බාහිරනිදහස වසයෙන් දැක්වෙන මේ ආයාචනය සියලු ම විනයප්‍රඥප්ති පිළිබඳ මුල් නිදහස යි.

විනයශික්ෂා පැණවීම:

බුදුරජානන් වහන්සේ ථේරඤ්ජාවෙහි විසූ වස බුද්ධකාලයෙන් දෙළොස්වන වස ය. එකල භික්ෂුසංඝයා කෙරෙහි ශාසනානුලෝම නොවූ කිසිදු පැවැත්මක් අර්බුදයක් නොවූයේ ම ය. තථාගත බුදුවරු ලොබක් නැති කල බෙහෙත් තොකියන වෙදුන් මෙන් කරුණක් නැති කල ශික්ෂා නො පණවති

එබැවින් “තථාගතයෝ ම ශික්ෂා පාණ්ඩිතම් කර්තූනි. එතෙක් ඉවහසු”යි සැරිසුන් තෙරණුවන්ට වදා දුන් හවුරුදු අටක් ගිය නැත, බුද්ධත්වයෙන් විසිවස් වූ කල, පළමුවර්ජිකපදය පාණ්ඩු සේක. මෙයට වහා වූයේ එකල උපසම්පදාවෙන් අටවස් ඇති ශ්‍රද්ධාශීල සම්පන්න වූ සුද්ධින නෙරණුවන් මවුපියන්ගේ බලවත් ආයාචනයෙන් සන්නාන (කුලවංශ) ප්‍රවාතය පිණිස බිරියක් (-පුතකු) ඇති කිරීම සඳහා පෙරමුට සමග මෙවුන්දම් සෙවීම යි.

සමෝධියෙන් විසිවසක් වන තෙක් නිමිල ව පැවැති සජ්ඣායාසනයෙහි ප්‍රථම වරට සුද්ධින විසින් ඇති කළ, දෙවියන් සහිත බෞද්ධාලෝකයාගේ සංවේගයට හේතු වූ, මේ අර්බුදය මුල් කරගත් කොට ගෙන තථාගතයන් වහන්සේ විසින් “යො පන භික්ඛු මෙට්ඨං ධම්මං පතිසෙවෙය්‍ය, පාරුජකො භොති අසංවාසො”යි මෙට්ඨනවිරතිය සඳහා භික්ෂූන්ට මේ ශික්ෂාපදය පාණ්ඩු සේක. මෙය විනයෙහි ප්‍රථම ගරු ශික්ෂාප්‍රඥප්තිය යි.

“උපසපන් වීමෙන් භික්ෂූභාවයට පැමිණි යම් මහණෙක් මෙවුන්දම් සෙවුනේ තම් හෙතෙම පාරුජක (භික්ෂූභාවයෙන් සම්පූර්ණයෙන් වූවකු වන හෙයින් පැරදුනේ) වෙයි. සෙසු භික්ෂූන් හා සමානවෘත්ත නැත්තේ (එයට සුදුසු නොවූයේ) මේ” යයි තථාගතයන් වහන්සේ මූලප්‍රඥප්තිය වශයෙන් මෙසේ පාණ්ඩු මෙට්ඨනපාරුජකශික්ෂාපදය මෙට්ඨනාඨාදයෙහි ඇලුනු අසංයමිත්ව කිසිදු අවකාශයක් නො තබා පැමිණි වහා අනුව අනුප්‍රඥප්තිය දෙකකින් (නාවත දෙවරක් පාණ්ඩමෙන්) දැඩි කොට වදාළහ.

මෙසෙයින් දැඩිකෘත වූ සම්පූර්ණ ශික්ෂාපදය පිළිබඳ පදවිභාගයෙහි දක්වෙන ක්‍රම වශයෙන් මේ ශික්ෂාපදව්‍යාකිකුමයෙන් පරිජිතවූවන් වන ආකාරයෝ සතළොස් දහස් දෙසිය අසූවක් පමණ වෙති. එහි විශාරද අතිකථානුසාරයෙන් විමසා දත යුතු.

මෙවුන්දම් පරිජිය මෙන් ම මහණනු භික්ෂූභාවයෙන් හෙළා ලන අදහසාදනය, මනුෂ්‍යවිශ්‍යාසය (මිනිස් සිරුරක් දිවියෙන් තොර කිරීම), උත්තරි-මනුෂ්‍යධම්ම (තොලත් බ්‍යානමාභී ආදි ආයතීධම්ම ලත් සේ හඟවා) ආරෝපනය කිරීම යන කරුණු විෂය කොට පාණ්ඩු ශික්ෂාපද සමග “නත්‍රිමෙ වතතාරෙ පාරුජකා ධම්මා උද්දෙසං ආගවජ්ජනති”යි පාමොක්හි එන සෙයින් ම පාරුජකශික්ෂාපද හා සෙසු සම්භාදිජේතාදි ශික්ෂාපද ද පිළිවෙලින් තබා විභාග කරණ හෙයින් පාරුජකපාළිය සුභතවිගඛන නමින් ද දන්තා ලදී.

සංඝකරණය හා පරිවර්තනය :

බුද්ධජයන්හි නිමිත්තෙන් ලබන රජය මගින් පිහිටුවන ලද ශ්‍රී ලබ්භා බෞද්ධාණ්ඩලය විසින් විනයපිටකයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වූ පාරුජකපාළිය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා අප වෙත පවරණ ලදී.

ත්‍රිපිටක පරිවර්තනය සම්බන්ධයෙන් නිකුත් කරණ ලද නිදේශ අනුව මෙහි විරහන ලිපි දෙසයන්ගෙන් දුමට වූ තැන් ද ගිලිහී ගිය පදපාඨයන් ද අසානපතිත වාක්‍යප්‍රදේශ හා පෙය්‍යාලමුඛ ද ලක්දිව පැරැණි පුස්තකොල පොත් කිහිපයක් ද සිංහල මුරුම සියම් රෝමන් අකුරෙන් මුද්‍රිත පොත් ද සසඳා බලා එහි ද නැති තැන් සංඝකාරකතෙතාත් සමග සාකච්ඡා කොට පාලාචිකථානුසාරයෙන් ගලපා පාළිය සකස් කිරීම ද එයට සිංහල ව්‍යාකෘත කිරීම ද යථාශක්තියෙන් සිදු කළමිහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මෙහි පාලිසංස්කරණය හා සිංහල පරිවර්තනය සම්බන්ධයෙන් ත්‍රිපිටක-පරිවර්තක සංස්කාරකසභාවේ උත්තරිතරමණකලයෙන් ලත් විශේෂ අනුග්‍රහය ද, මේ සංස්කරණය සකස් කිරීමට සංස්කාරකමණකලයේ සම්පාදක සංවිධානයන් වහන්සේගෙන් ලද උපකාරය ද කෘතඥතාපුර්වක ව සිහිපත් කරමිනි.

අභිරේකය :

මේ ග්‍රන්ථය කියවනුවන්ට ඇතැම් ශිෂ්‍යාපද පිළිබඳ විස්තරයෙහි අසහ්‍ය කපා හැරීමක් තැන් ද දක්නට ලැබේ. එබඳු තත්ත්ව ප්‍රතිකූලමත්කාරය ද ශ්‍රමණසංඥ ද හිරිමත් ද එළවා ගෙන සම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ මහාකාරුණික ගුණය සිහි කෙරෙමින් උත්වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරවයෙන් ම කියවිය යුතු. තවද, “කාමරුගයෙන් රක්ත වූවෝ අරිය නො දනිති. ධර්මය නො දනිති. රුගයට වසන වූ කල වන්නේ මහඅඳුරක් ම ය” යන ආදී දේශනාවන් සිහිපත් කෙරෙමින් “රුගාදි කෙලයයෝ තම බොහෝ ආදීතව ඇත්තෝ ය. ඔවුන්ගෙන් කලීඞ වූ කල උදර පුරාමයෝ ද ප්‍රකෘති සිතින් සිතිය නොහැකි තරම් වූ නිතිත ක්‍රියාවන්හි යෙදෙති”යි දක්වන්නාක් මෙන් මහාකාරුණික වූ ශාස්ත්‍රානන් වහන්සේ ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් ම ඔවුන්ගේ සංවරය පිණිස ම එබඳු කරුණු ද නො සහවා යථාර්ථය ම වදාළ-සේකැ යි සිතිය යුතු.

මෛත්‍රිකයෝවනොපාය වශයෙන් එකල මිනිසුන් අතර පැවැති අසහ්‍ය පැවතුම් එලෙසින් හෝ එයට වැඩියෙන් හෝ අදත් ලොව ඇත. ඒ නිත වූ පැවතුම් කෙරෙහි කලකිරීමෙන් සංයතභාවයෙන් හා බ්‍රහ්මචරියෙන් උදරකයට පැමිණෙනු කැමැතියන්ට මේ විනයග්‍රන්ථය විශිෂ්ට වූ අනුශාසන-යෙක් ම ය. මෙය සාමාන්‍යයෙන් මානවධර්මය හා ශිෂ්ටාචාරය පිළිබඳ ඉතිහාස-යෙකි. බුද්ධිකාලීන ඉන්ද්‍රියවේ පැවැති නානාකූලවාරිත්‍රානුගත ජනසමාජයෙහි තත්ත්වය පිළිබිඹු වූ ආදර්ශයෙකි.

මෙසේ ගෙන සලකත් ම මේ ග්‍රන්ථය සද්වාර සද්ධර්මමාගීයෙන් ලෝකික ඥානාභිවෘද්ධියට කැමැතියන්ගේ අත් පොත ද සම්සංසාරදුඃඛතියඝරණය සදහා පිළිපත්තවුන්ගේ විමුක්තිමාගීය ද වන්නේ ය. එහෙයින් නුවණැත්තෝ මේ ග්‍රන්ථය ශාස්ත්‍රාගෞරවයෙන් හා ධර්මගෞරවයෙන් යෙදී උද්‍යුහණ ධාරණ විමර්ශනාදීන් පරිශීලනය කොට තදනුකූල පිළිවෙතින් මෙලොවහි ද ජනමානවරයෙහි ද සුඛසාගී ව කෙලශදහනිවෘත්තයෙන් පරමශාන්තිය පසක් කෙරෙත්වා.

වේරගොඩ අමරමොලී සභවර.

2503 පොසොන් පුර පසළොස්වක් දින,
1959 විශ්වදාය විශ්වවිද්‍යාලයේ දී ය

සමෛකතනීරූපණං

ABBREVIATIONS

සි. 1.	—	‘පැල්වෙළුල්ල’ මහාවිහාර-සිහල තාලපණ්ණ පොතක.
සි. 2.	—	‘කඩවැද්දුව’ පුරුණවිහාර-තාලපණ්ණ පොතක.
මජ්ඣ.	—	මජ්ඣිමනිකාය-පොතක.
සං.	—	සංගමක-පොතක.
සිඤ්.	—	සිහලකත-ඉද්දිතපොතක.
PTS.	—	Pali Text Society-Parāṇika Pāli

THE PĀLI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū ඍ ē ඞ ṇ

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṇa			
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṇa			
ටta	ඨtha	ඳda	ඬdha	ණṇa			
තta	ථtha	දda	ධdha	නna			
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma			
යya	රra	ලla	වva	සsa	හha	ලෞḷa	අංam
කka	කාkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙkē	කෝkō
ඛkha	ඛාkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඞුkhu	ඞූkhū	ඞෙkhē	ඞෝkhō
ගga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කක kka	ඤඤ ñṇa	චි va භු tra	චම් mpha
කඛ kkhā	ඤඞ ṇha	ද්ද dda	ච්ඞ ḍm̐ba
කජ kja	ඤඡ cha	ඳ්ඳ dda	ච්ඤ ṇm̐ba
කි kri	ජ, ඤඡ cha	ද්ද ra	ච්ඞ mma
කච kva	ජ, ඤඡ ja	ච, ඳ්ද va	ච්ඞ mha
කඡ kha	ඤඞ ṇja	ධ්ධ dhva	ඤ, ඤ syya
කඟ kga	ච්ඡ ta	නන් ta	ඤ ya
කඟ් ga	ච්, ඳ්ඳ tha	නන් tha	ලල lla
කඟ් gha	ඞ්ඳ dda	ඤ nda	ලෞ lya
ඉ grā, ඞඞ ṇka	ඞ්ඳ dda	කි ndha	ලා lha
ඞඞ ṇkha	ඤඞ ṇṇa	නඞ ṇna, නඞ ṇha	චා wha
ඞඟ ṅa	ඤඡ ta	පප pa	ඤ ssa
ඞඟ් ṅha	ඤඡ tha	පඵ pha	ඤ sma
ච්ච ca	ඤ, ඞ්ඳ da	බබ ba	ඤ swa
ච්ඡ cha	ඤඡ ha	බභ bha	ඤ hma
ජ්ජ ja	නන් ta	ඞ්භ ra	ඤ hva
ඡ්ඡ jha	නන් tha	ච්භ pa	ඤ jha

ඞ ā ඞ ī ඞ ū ඞ ē ඞ ṇ

පාරාජිකපාලි - විසයසූචි

විෂයා:

1. වෙරඤ්ජකණ්ඩො

වෙරඤ්ජනාණවාගේ	...	...	...	2 - 26
නිදානං	...	...	...	2
බුඬ්ගුණකථා	...	...	...	2
වෙරඤ්ජාගුණකථා	...	...	...	4
කොතකථා	...	...	...	10
පුබ්බෙනිවාසානුස්සන්ධිඤ්ඤාණං	...	...	...	10
චුතුපපාතඤ්ඤාණං	...	...	...	12
ආසවකභයඤ්ඤාණං	...	...	...	12
වෙරඤ්ජාගුණස්ස සරණගමනං	...	...	...	14
වෙරඤ්ජායං වසාචාසාධිවාසනං	...	...	...	14
වෙරඤ්ජායං දුබ්භිකකිකථා	...	...	...	14
මහාමොක්ඛලාභස්ස සිහනාදකථා	...	...	...	16
සාරිපුත්තස්ස සිකඛාපඤ්ඤාතනියාවනං	...	...	...	16
වෙරඤ්ජාගුණස්ස ධම්මදෙසනා	...	...	...	24
භගවතො ජතපදවාරිකා	...	...	...	26

2. පාරාජිකකණ්ඩො

පඨමපාඨජිහං	...	...	...	28 - 94
සුද්දිනනාණවාගේ	...	...	...	28 - 48
සුද්දිනනස්ස පබ්බජ්ජාකථා	...	...	...	28
සුද්දිනනස්ස සකපිභූතීවෙසනුපසඛකමනං	...	...	...	36
මාතෘපිභූතනං බීජකයාවනං	...	...	...	38
සුද්දිනනස්ස පුරාණදුතීයිකාය මෙජ්ඣගම්මොභිවිඤ්ඤාපනං	...	...	...	42
සතායකභිකුචි භගවතො ආරෝචනං	...	...	...	42
භගවතා සිකඛාපදපඤ්ඤාපනං	...	...	...	44
මූලපඤ්ඤාතනී	...	...	...	48

සුද්දිනනාණවාගේ භිට්ඨිකො.

මකකථිවච්ඡු - අඤ්ඤාතර භිකූස්ස මකකථියා මෙජ්ඣපභිසෙවනං	...	...	...	50
දුතීයපඤ්ඤාතරී	...	...	...	54
සඤ්ඤාතරාණවාගේ	...	...	...	54 - 80
චජ්ජුත්තකානං භිකූස්ස මෙජ්ඣපභිසෙවනං	...	...	...	54
තතීයපඤ්ඤාතරී	...	...	...	56
පදහාජනීයං	...	...	...	56 - 80

සඤ්ඤාතරාණවාගේ භිට්ඨිකො.

විනීතවච්ඡු	...	...	...	80 - 94
------------	-----	-----	-----	----------------

පඨමපාඨජිහං සමන්තං.

දුතීයපාඨජිහං.	...	...	...	94 - 160
ධනීයස්ස කුමහසාරපුත්තස්ස කුටිකරණකථා	...	...	...	94
රජහණ්ඩාවහරණකථා	...	...	...	96
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතරී	...	...	...	102

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ජබ්බහසියභික්ෂුනං රජකහණිවහරණකථා	...	...	102
දුතියපඤ්ඤානති	...	...	104
පදභාජනීයං	...	...	104
තයමාතිකා	...	...	106
විනිතවජ්ඣ	...	...	126 - 150

දුතියපාරාජිකං සමන්තං.

තනීය පාරාජිකං	...	...	152 - 193
භගවතො වෙසාලීභික්ෂුනං අසුභකථා	...	...	152
වෙසාලීභික්ෂුනං ජිවිතවොරොපනකථා	...	...	152
ආනාපානසතිසමාධිකථා	...	...	156
තනීයපාරාජිකසිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤානති	...	...	158
දුතියපඤ්ඤානති	...	...	158
පදභාජනීයං	...	...	160
තයමාතිකා	...	...	164
විනිතවජ්ඣ	...	...	174 - 192

තනීයපාරාජිකං සමන්තං.

වතුප්ඵපාරාජිකං	...	...	192 - 254
වග්ගුමුද්දතිරියභික්ෂුනං උතතරිමනුස්සධම්මසමුද්වරණං	...	...	192
වතුප්ඵපාරාජිකසිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤානති	...	...	198
දුතියපඤ්ඤානති	...	...	200
පදභාජනීයං	...	...	200
තයමාතිකා - සුද්ධිකථාරො	...	...	204 - 224
වතතුට්ඨසාරකස්ස වකකපෙය්‍යාලං - වතතුකාමවාරකථා	...	...	226 - 230
පච්චයපච්චසංසුතතවාරකථා	...	...	230 - 234
විනිතවජ්ඣ	...	...	236 - 254

වතුප්ඵපාරාජිකං සමන්තං.

3. සධ්දිසාදිසෙසකිණ්ණො

1. සුඤ්ඤානවිසමිසිකඛාපදං	...	...	256 - 292
සෙය්‍යසකවජ්ඣ	...	...	256
සුඤ්ඤානවිසමිසිකඛාපද (පඨම) පඤ්ඤානති	...	...	260
දුතියපඤ්ඤානති	...	...	260
පදභාජනීයං	...	...	260 - 282
විනිතවජ්ඣ	...	...	282 - 292

සුඤ්ඤානවිසමිසිකඛාපදං නිවර්තනං.

2. කායසංඝග්ගසිකඛාපදං	...	...	292 - 318
උද්ධිවජ්ඣ	...	...	292
සිකඛාපදපඤ්ඤානති	...	...	294
පදභාජනීයං	...	...	294 - 314
විනිතවජ්ඣ	...	...	316 - 318

කායසංඝග්ග සිකඛාපදං නිවර්තනං.

3. දුඛුලලවාමාසිකඛාපදං	...	...	...	320 - 328
උදසිවචු	...	...	...	320
සිකඛාපදපඤඤාතරි	...	...	...	320
පදභාජනීයං	...	...	...	322 - 326
විනීතවචු	...	...	...	326 - 328

දුඛුලලවාමාසිකඛාපදං නිවසිතං.

4. අත්තකාමපාටිවට්ඨියාසිකඛාපදං	...	...	...	330 - 338
උදසිවචු	...	...	...	330
සිකඛාපදපඤඤාතරි	...	...	...	332
පදභාජනීයං	...	...	...	332 - 336
විනීතවචු	...	...	...	336 - 338

අත්තකාමපාටිවට්ඨියාසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. සඤ්චරිතසිකඛාපදං	...	...	...	338 - 374
උදසිවචු	...	...	...	332
සිකඛාපද (මුල) පඤඤාතරි	...	...	...	348
උදසියා නඤ්චරිතසඤ්චරිතසමාපජ්ඣං	...	...	...	344
දුතියපඤඤාතරි	...	...	...	344
පදභාජනීයං	...	...	...	346 - 372
විනීතවචු	...	...	...	372 - 374

සඤ්චරිතසිකඛාපදං නිවසිතං.

6. කුට්ඨකාරසිකඛාපදං	...	...	...	374 - 404
ආලවකභික්ඛුතං කුට්ඨකාරණවචු	...	...	...	374
මණික ණයකාගරුජකථා	...	...	...	378
හිමවතචාමාසිඤ්ඤාතරිකවුසා කථා	...	...	...	380
රට්ඨපාලකථා	...	...	...	382
සිකඛාපදපඤඤාතරි	...	...	...	382
පදභාජනීයං	...	...	...	382 - 404

කුට්ඨකාරසිකඛාපදං නිවසිතං.

7. විහාරකාරසිකඛාපදං	...	...	...	404 - 414
ජත්තාසා වචු	...	...	...	404
සිකඛාපදපඤඤාතරි	...	...	...	406
පදභාජනීයං	...	...	...	406 - 414

විහාරකාරසිකඛාපදං නිවසිතං.

8. පඨමදුට්ඨපදසිකඛාපදං	...	...	...	416 - 434
දබ්බමුලපුත්තාසා සෙතාසතපඤඤාපකකථා	...	...	...	416
මෙතරියභුමමජකභික්ඛුතං වචු	...	...	...	420
සිකඛාපදපඤඤාතරි	...	...	...	424
පදභාජනීයං	...	...	...	424 - 434

පඨමදුට්ඨපදසිකඛාපදං නිවසිතං.

9. දුර්වලතාවය සහ සහතිකය	...	...	...	434 - 446
මෙහි සහතිකය සහතිකය වන	...	...	...	434
සහතිකය සහතිකය	...	...	...	436
පදනම	...	...	...	436 - 446

දුර්වලතාවය සහ සහතිකය නිවැරදි.

10. පදනම සහ සහතිකය	...	...	...	448 - 454
දෙවන වරට පත්වීම	...	...	...	448
සහතිකය සහතිකය	...	...	...	452
පදනම	...	...	...	452 - 454

පදනම සහ සහතිකය නිවැරදි.

11. දුර්වලතාවය සහ සහතිකය	...	...	...	456 - 460
දෙවන වරට පත්වීම	...	...	...	456
සහතිකය සහතිකය	...	...	...	456
පදනම	...	...	...	456 - 460

දුර්වලතාවය සහ සහතිකය නිවැරදි.

12. දුර්වලතාවය සහ සහතිකය	...	...	...	462 - 466
පදනම සහ සහතිකය	...	...	...	462
සහතිකය සහතිකය	...	...	...	462
පදනම	...	...	...	462 - 466

දුර්වලතාවය සහ සහතිකය නිවැරදි.

13. කුලසහතිකය	...	...	...	468 - 482
අයදුම් පත්‍රය සහ සහතිකය	...	...	...	468
සහතිකය සහතිකය	...	...	...	476
පදනම	...	...	...	478 - 482

කුලසහතිකය නිවැරදි.

තොරතුරු නිවැරදි.

සහතිකය සහ සහතිකය නිවැරදි.

4. අනියම්තාවය

1. පදනම අනියම්තාවය	...	...	...	484 - 490
උදාහරණ	...	...	...	484
සහතිකය සහ සහතිකය	...	...	...	486
පදනම	...	...	...	486 - 490

පදනම අනියම්තාවය නිවැරදි.

2. දුර්වලතාවය සහ සහතිකය	...	...	...	490 - 496
උදාහරණ	...	...	...	490
සහතිකය සහ සහතිකය	...	...	...	492
පදනම	...	...	...	492 - 496

දුර්වලතාවය සහ සහතිකය නිවැරදි.

5. නියායනියකණේවා

1. විවරවගො

1. පඨමකසීනසිකඛාපදං	...	...	...	498 - 502
ජබ්බගගිච්ඡා	...	...	...	498
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතරී	...	...	...	498
ආභ්‍යක්‍ෂ අභිරේකවිවරවච්ඡා	...	...	...	498
දුතියපඤ්ඤාතරී	...	...	...	500
පදභාජනීයං	...	...	...	500 - 502

පඨමකසීනසිකඛාපදං නිවසිතං.

2. දුතියකසීනසිකඛාපදං	...	...	...	502 - 510
භික්‍ෂුතං සන්තරුතතරෙත ජනපදවාරිකාවච්ඡා	...	...	...	502
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතරී	...	...	...	504
දුතියපඤ්ඤාතරී	...	...	...	504
පදභාජනීයං	...	...	...	504 - 510

දුතියකසීනසිකඛාපදං නිවසිතං.

3. තතියකසීනසිකඛාපදං	...	...	...	512 - 516
අඤ්ඤාතර භික්‍ෂුසා අකාල විවරවච්ඡා	...	...	...	512
සිකඛාපදපඤ්ඤාතරී	...	...	...	512
පදභාජනීයං	...	...	...	512 - 516

තතියකසීනසිකඛාපදං නිවසිතං.

4. පුරාණවිවර සිකඛාපදං	...	...	...	516 - 520
උද්ගසිසා පුරාණදුතියිකාවච්ඡා	...	...	...	516
සිකඛාපදපඤ්ඤාතරී	...	...	...	518
පදභාජනීයං	...	...	...	518 - 520

පුරාණවිවරසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. විවරපටිග්ගහණ සිකඛාපදං	...	...	...	522 - 526
උද්ගසිසා උපපලවණණ භික්‍ෂුනියා විවරපටිග්ගහණවච්ඡා	...	...	...	522
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතරී	...	...	...	524
පාරිවට්ඨකවිවර අපපටිග්ගහණවච්ඡා	...	...	...	524
දුතියපඤ්ඤාතරී	...	...	...	524
පදභාජනීයං	...	...	...	524 - 526

විවරපටිග්ගහණසිකඛාපදං නිවසිතං.

6. අඤ්ඤාතකථිඤ්ඤාතරීසිකඛාපදං	...	...	...	526 - 532
උපතඤ්ඤාතරී	...	...	...	526
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතරී	...	...	...	528
තග්ගභික්‍ෂුතං වච්ඡා	...	...	...	528
දුතියපඤ්ඤාතරී	...	...	...	530
පදභාජනීයං	...	...	...	530 - 532

අඤ්ඤාතකථිඤ්ඤාතරීසිකඛාපදං නිවසිතං.

7. තතුතනිසිකතාපදං	...	...	...	532 - 534
බහුවිච්ඡේදපතවනු	...	...	...	532
සිකතාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	534
පදහාජනීයං	...	...	...	534

තතුතනිසිකතාපදං නිවේනං.

8. පඨමඋපකතමසිකතාපදං	...	...	...	536 - 540
උපතඤ්ඤා විවර්තිකපතාපජ්ජනවනු	...	...	...	536
සිකතාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	536
පදහාජනීයං	...	...	...	538 - 540

පඨමඋපකතමසිකතාපදං නිවේනං.

9. දුතියඋපකතමසිකතාපදං	...	...	...	540 - 544
උපතඤ්ඤා විවර්තිකපතාපජ්ජනවනු	...	...	...	540
සිකතාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	542
පදහාජනීයං	...	...	...	542 - 544

දුතියඋපකතමසිකතාපදං නිවේනං.

10. රාජසිකතාපදං	...	...	...	546 - 552
උපතඤ්ඤා	...	...	...	546
සිකතාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	548
පදහාජනීයං	...	...	...	550 - 552

රාජසිකතාපදං නිවේනං.

විවර්වග්ගො පඨමො.

2. කොසියවග්ගො

1. කොසියසිකතාපදං	...	...	...	554 - 558
ජබ්බහිංසවනු	...	...	...	554
සිකතාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	554
පදහාජනීයං	...	...	...	554 - 556

කොසියසිකතාපදං නිවේනං.

2. සුද්ධකාලකසිකතාපදං	...	...	...	556 - 558
ජබ්බහිංසවනු	...	...	...	556
සිකතාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	556
පදහාජනීයං	...	...	...	556 - 558

සුද්ධකාලකසිකතාපදං නිවේනං.

3. ඥාපනාගසිකතාපදං	...	...	...	558 - 560
ජබ්බහිංසවනු	...	...	...	558
සිකතාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	560
පදහාජනීයං	...	...	...	560

ඥාපනාගසිකතාපදං නිවේනං.

4. ජබ්බසාසකභාවදං	...	...	...	562 - 566
අනුවසං සඤ්ඤාපඤ්ඤා	...	...	...	562
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤානති	...	...	...	562
සඤ්ඤාපඤ්ඤානති	...	...	...	564
දුතියපඤ්ඤානති	...	...	...	564
පදභාජනීයං	...	...	...	564 - 568

ජබ්බසාසකභාවදං නිවේශනං.

5. නිසිදන්තසාසකභාවදං	...	...	...	568 - 572
සඤ්ඤාපඤ්ඤානති	...	...	...	568
සිකඛාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	570
පදභාජනීයං	...	...	...	570 - 572

නිසිදන්තසාසකභාවදං නිවේශනං.

6. ඵලකලොමසිකඛාපදං	...	...	...	572 - 574
ඵලකලොමාහරණවද්දු	...	...	...	572
සිකඛාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	572
පදභාජනීයං	...	...	...	574

ඵලකලොමසිකඛාපදං නිවේශනං.

7. ඵලකලොමධොවාපනසිකඛාපදං	...	...	...	576 - 578
ජබ්බසාසකං ඵලකලොමධොවාපනවද්දු	...	...	...	576
සිකඛාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	576
පදභාජනීයං	...	...	...	576 - 578

ඵලකලොමධොවාපනසිකඛාපදං නිවේශනං.

8. රුපියසිකඛාපදං	...	...	...	580 - 584
උපකන්දසං රුපියපරික්ඛානවද්දු	...	...	...	580
සිකඛාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	580
පදභාජනීයං	...	...	...	580 - 584

රුපියසිකඛාපදං නිවේශනං.

9. රුපියසංවොහාරසිකඛාපදං	...	...	...	584 - 588
ජබ්බසාසකං රුපියසංවොහාරවද්දු	...	...	...	584
සිකඛාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	584
පදභාජනීයං	...	...	...	584 - 588

රුපියසංවොහාරසිකඛාපදං නිවේශනං.

10. කායවිකායසිකඛාපදං	...	...	...	588 - 590
උපකන්දසං කායවිකායසංවොහාරවද්දු	...	...	...	588
සිකඛාපදපඤ්ඤානති	...	...	...	590
පදභාජනීයං	...	...	...	590

කායවිකායසිකඛාපදං නිවේශනං.

කොසිඨපණ්ණා දුතියො.

3. පහතවගහො

1. පහතසිකෘතිය	...	...	...	592 - 596
ජබ්බායියානං පහතසනවිවිධවත්තු	...	...	...	592
සිකෘතිය (මූල) පසුපස	...	...	...	592
අනන්තරා අතිරේකපහතවත්තු	...	...	...	592
දුතියපසුපස	...	...	...	594
පදනාජනිය	...	...	...	594 - 596

පහතසිකෘතිය නිවැරදි.

2. උපනිකෘතිය නිවැරදි	...	...	...	596 - 604
ජබ්බායියානං පහතසිකෘතිය	...	...	...	596
සිකෘතිය පසුපස	...	...	...	600
පදනාජනිය	...	...	...	600 - 604

උපනිකෘතිය නිවැරදි.

3. ගෞරවසිකෘතිය	...	...	...	606 - 612
පිළිවෙලවත්තු	...	...	...	606
සිකෘතිය පසුපස	...	...	...	610
පදනාජනිය	...	...	...	610 - 612

ගෞරවසිකෘතිය නිවැරදි.

4. වසන්තසාමසිකෘතිය	...	...	...	612 - 616
ජබ්බායියානං වසන්තසාමසිකෘතිය	...	...	...	612
සිකෘතිය පසුපස	...	...	...	614
පදනාජනිය	...	...	...	614 - 616

වසන්තසාමසිකෘතිය නිවැරදි.

5. විවර්ණවත්තු නිවැරදි	...	...	...	616 - 618
උපනිකෘතිය විවර්ණවත්තු	...	...	...	616
සිකෘතිය පසුපස	...	...	...	618
පදනාජනිය	...	...	...	618

විවර්ණවත්තු නිවැරදි.

6. සුභතසිකෘතිය	...	...	...	620 - 622
ජබ්බායියානං සුභතසිකෘතිය	...	...	...	620
සිකෘතිය පසුපස	...	...	...	620
පදනාජනිය	...	...	...	620 - 622

සුභතසිකෘතිය නිවැරදි.

7. මහාපෙසකාරසිකෘතිය	...	...	...	622 - 628
උපනිකෘතිය මහාපෙසකාරසිකෘතිය	...	...	...	622
සිකෘතිය පසුපස	...	...	...	624
පදනාජනිය	...	...	...	626 - 628

මහාපෙසකාරසිකෘතිය නිවැරදි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. අවෙකව්වරසිකතාපදං	...	...	628 - 632
අවෙකව්වරකාලසමයාභිකතමතවච්ඡු	...	...	628
සිකතාපදපඤ්ඤානති	...	...	630
පදහාජනීයං	...	...	630 - 632

අවෙකව්වරසිකතාපදං නිවසිතං.

9. සාසඛසිකතාපදං	...	...	632 - 636
අනතරසරෙ ව්වරනිකෙවපතවච්ඡු	...	...	632
සිකතාපදපඤ්ඤානති	...	...	634
පදහාජනීයං	...	...	634 - 636

සාසඛසිකතාපදං නිවසිතං.

10. පටිණතසිකතාපදං	...	...	636 - 640
ජබ්බග්ගියෙහි සඛසිකලාභං අනාතො පරිණාමතවච්ඡු	...	...	636
සිකතාපදපඤ්ඤානති	...	...	638
පදහාජනීයං	...	...	638 - 640

පටිණතසිකතාපදං නිවසිතං.

පහතවග්ගො තතියො.

පාඤ්ඤාපාළි නිවසිතා.

විනයපිටකේ
පාරාජිකපාලී

විනයපිටකේ පාරාජිකපාලී

භික්ඛු විභංගො
වෙරඤ්ජකණ්ඩා

I

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

1. ඉතනි සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙරඤ්ජායං විහරති නලෙරු-
පුච්ඡෙමුලෙ මගතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං පඤ්චමනෙනාභි භික්ඛු සතෙති.
අස්සොසි බො වෙරඤ්ජා බ්‍රාහ්මණො: “සමණො ඛුද්ධො හො ගොතමො
සකාසපුතො සකාසකුලා පබ්බජිතො වෙරඤ්ජායං විහරති නලෙරුපුච්ඡෙමුලෙ
මගතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං පඤ්චමනෙනාභි භික්ඛුසතෙති. තං බො පත
භවන්තං ගොහමිං එවං කල්‍යාණො නිත්තිසද්දෙ අබ්‍රහ්මණො: ඉතිපි සො
භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකච්ඡිද්ධ
අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථං දෙවමනුස්සාතං බුද්ධො භගවා. සො
ඉමිං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුගමකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණීං පජං
සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති
ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සත්‍යඤ්ජනං
කෙවලපරිපුර්ණං පරිසුද්ධං. බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු බො පත සාපා-
රූපාතං අරහතං දස්සතං ගොතී”ති.

විනයපිටකයෙහි පාරාජිකපාලිය

භික්ෂුවිභබ්බය

චේරඤ්ඤානුබ්බය

I

ඒ භාග්‍යවත් අහීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ චේරඤ්ඤාව සම්පයෙහි
නල්ලේ, කොසගිගස මූල පන්සියක් පමණ වූ මහත් භික්ෂුසංඝයා සමග වැඩ
වෙසෙන සේක. චේරඤ්ඤානුබ්බය තෙමේ (මෙය) ඇසී ය: “පින්වත්නි,
ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍යකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ පන්සියක්
පමණ වූ මහසහන සමග චේරඤ්ඤානුවර නල්ලේ, කොසගිරුක මූල වැඩ
වෙසෙති. ඒ හවුන් ගෞතමයන්ගේ කලණ වූ කීර්තීරාවය මෙසේ පැන
නැංගේ ය: “ඒ භාග්‍යවත් තෙමේ මේ මේ කරුණෙන් කෙලෙස්සතුරන්
නැසුවෙක; සමයක්සම්බුද්ධ ය; විද්‍යාවරණධම්මයන්ගෙන් යුක්ත ය; මනා
ගමන් ඇත්තෙක; සම්මාන දත්තෙක; නිරුත්තර වූ පුරුෂදමසකාරවී ය;
දෙවිමනිසුන්ගේ අනුශාසක ය; සම්මාන දත්තෙක; හඟවන් ය. ඒ
භාග්‍යවත් තෙමේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බඹුන් සහිත වූ මේ
අවකාශ ලෝකය හා මහණ බමුණන් සහිත වූ දෙවිමනිසුන් සහිත වූ සත්ත්ව
ලෝකය ද තෙමේ මනා නුවණින් දූත පසක් කොට පවසයි. හෙ තෙමේ මූල
කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කලණ වූ අතී සහිත වූ ව්‍යඤ්ඤා සහිත වූ
සච්ඡිකාරයෙන් සමුද්‍රය වූ පිරිසිදු වූ දහම් දෙසයි. (මෙසේ) සසුන්
බහිසර හා මගබහිසර ද පවසයි. එබඳු රහතුන් දැකීම මැනව” යනු යි.

2. අථ බො ඔවරසෙසා බ්‍රාහ්මණෝ යෙන හගවා නෙත්‍රපසඛිකම්, උපසඛිකමවා හගවතා සද්ධිං සමමාදි, සමමාදනීයං කථං සාරාණීයං වීථිසාරෙතා එකමන්තං නිසිදි, එකමන්තං නිසිනොති බො වෙරසෙසා බ්‍රාහ්මණෝ හගවන්තං එතදවොච: “සුතං මෙනං හො ගොතම, ත සමණෝ ගොතමො බ්‍රාහ්මණේ ජණේණ චුද්ධෙ මහලුකෙ අද්ධගතෙ වයො අනුප්පතෙන අභිවාදෙති වා, පච්චුට්ඨෙති වා, ආසතෙන වා නිමනෙතතිති. තයිදං හො ගොතම තථෙව. ත භි හවං ගොතමො බ්‍රාහ්මණේ ජණේණ චුද්ධෙ මහලුකෙ අද්ධගතෙ වයො අනුප්පතෙන අභිවාදෙති වා, පච්චුට්ඨෙති වා, ආසතෙන වා නිමනෙතති. තයිදං හො ගොතම ත සමපන්නමෙව”ති.

3. “තාහං තං බ්‍රාහ්මණ, පසාංගි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුහමකෙ සසාමණ්ඩ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුසාය යමහං අභිවාදෙය්‍යං වා, පච්චුට්ඨෙය්‍යං වා, ආසතෙන වා නිමනෙතය්‍යං. යං භි බ්‍රාහ්මණ තථාගතො අභිවාදෙය්‍ය වා, පච්චුට්ඨෙය්‍ය වා, ආසතෙන වා නිමනෙතය්‍ය, මුද්ධාපි තසා විපභෙය්‍යා’ති

4. “අරසරුපො හවං ගොතමො”ති. “අභි බෙවස බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අරසරුපො සමණෝ ගොතමො’ති. යෙ තෙ බ්‍රාහ්මණ, රුපරසා සද්දරසා හකිරසා රසරසා ථොට්ඨබ්බරසා, තෙ තථාගතසා පභිණා උච්ඡින්නමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අතභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධමමා. අයං බො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අරසරුපො සමණෝ ගොතමො’ති. තො ව බො යං තිං සකාය වදෙසි.”

5. “නිබ්බානො හවං ගොතමො”ති. “අභි බෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘නිබ්බානො සමණෝ ගොතමො’ති. යෙ තෙ බ්‍රාහ්මණ, රුපභොගා සද්දභොගා හකිභොගා රසභොගා ථොට්ඨබ්බභොගා, තෙ තථාගතසා පභිණා උච්ඡින්නමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අතභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධමමා. අයං බො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘නිබ්බානො සමණෝ ගොතමො’ති. තො ව බො යං තිං සකාය වදෙසි.”

2. ඉක්බිති වේරඤ්ඤාබලමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණීමේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු වූ සිතෙහි රැඳවිය යුතු වූ කපාව කොට නිමවා එකත් පසෙක හුන්හේය. එකත් පසෙක හුන්තා වූ වේරඤ්ඤාබලමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: “භවත් ගෞතමයෙනි, මා විසින් මෙය අසන ලදී: ‘භවත් ගෞතමයෝ ජරාවට පත් වූ වාඤ්ඤා වූ මහලු වූ කල් ඉක්මවූ පැසුළුවියට පත් බමුණන් නො වදිති. පෙරගමන් නො කෙරෙති. අසුතෙන් හෝ නො පවරති’යි. භවත් ගෞතමයෙනි, ඒ කාරණය එසේ මය. භවත් ගෞතමයෝ ජරාවට පත් වූ වාඤ්ඤා වූ මහලු වූ කල් ඉක්මවූ පැසුළුවියට පත් බමුණන් නො වදිති. තැගිට පෙර ගමන් නො කරති. අස්තෙන් හෝ නො පවරති. භවත් ගෞතමයෙනි, මේ කාරණය සුදුසු නො වෙයි.”

3. “බ්‍රාහ්මණය, මම යම් පුද්ගලයකුට වදිමි ද, තැගිට පෙර ගමන් කෙරෙමි ද, අස්තෙන් හෝ පවරමි ද, එබඳු පුද්ගලයකු දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුණන් සහිත වූ ලෝකයෙහි ද මහණ බමුණන් සහිත වූ දෙව්මිනිසුන් සහිත පුජාවෙහි ද නො ම දකිමි. බ්‍රාහ්මණය, යම් පුද්ගලයකුට තපාගත තෙමේ වදි නමි හෝ, තැගිට පෙර ගමන් කෙරේ නමි හෝ, අසුතෙන් පවරා නමි හෝ, ඔහුගේ හිස ද ගෙලෙන් ගිලිගෙයි.

4. “භවත් ගෞතමයෝ රසවිරෝධිහු”යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ රසවිරෝධිහු යයි මොහොවට කියන තෙතැත්තේ මට කියන්නේ ද, ඒ කාරණය මා කෙරෙහි විද්‍යාමාන වේ ම ය. බමුණ, යම් ඒ රූපාසාදයෝ, ශබ්දාසාදයෝ, ගන්ධාසාදයෝ, රසාසාදයෝ, සප්තව්‍යාසාදයෝ වෙද්ද, ඒ ආසාද (රසයෝ) තපාගතයන් විසින් ප්‍රතිණ කරණ ලදහ. සිද්ධතා ලද මුල් ඇතියහ. මුද්ධ හුන් තල් රුකක් මෙන් කරණ ලදහ. තැවන නුපදනා සේ විතාශයට පමුණුවන ලදහ. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇතියහ. යම් කරුණෙකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ රසවිරෝධිහු’යි මොහොවට කියන තෙතැත්තේ මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කාරණය යි. එහෙත් තෝ යමක් සදහා කියයි ද, ඒ කාරණය නො වේ.”

5. “භවත් ගෞතමයෝ පරිභෝග රහිතයෝ යයි”. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘පරිභෝග රහිතයෝ යැ’යි මොහොවට කියන තෙතැත්තේ මට කියන්නේ නම්, ඒ කාරණය මා කෙරෙහි විද්‍යාමාන වේ ම ය. බමුණ, යම් ඒ රූපපරිභෝගයෝ, ශබ්දපරිභෝගයෝ, ගන්ධපරිභෝගයෝ, රසපරිභෝගයෝ, පොඬබිබ්බපරිභෝගයෝ වෙද්ද, ඔහු තපාගතයන් විසින් ප්‍රතිණ කරණ ලදහ. සිද්ධතා ලද මුල් ඇතියහ. මුද්ධ හුන් තල්ගසක් මෙන් කරණ ලදහ. තැවන නුපදනා සේ විතාශයට පමුණුවන ලදහ. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාව ඇතියහ. යම් කරුණෙකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ පරිභෝග රහිතයෝ’යි මොහොවට කියන තෙතැත්තේ මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ කාරණය යි. එහෙත් තෝ යමක් සදහා කියයි ද, ඒ කාරණය නො වේ.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. “අකිරියවාදෙ හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. අහං හි ප්‍රාග්‍රහණ අකිරියං වදමි කායදුච්චරිතස්‍ය චචි-
දුච්චරිතස්‍ය මනොදුච්චරිතස්‍ය. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අකිරියං වදමි. අයං ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. තො ච ඛො යං ත්වං සක්‍කාය වදෙසි.”

7. “උචේදවාදෙ හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘උචේදවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. අහං හි ප්‍රාග්‍රහණ, උචේදං වදමි රුහස්‍ය දෙසස්‍ය මොහස්‍ය. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං උචේදං වදමි. අයං ඛො ප්‍රාග්‍රහණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘උචේදවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. තො ච ඛො යං ත්වං සක්‍කාය වදෙසි.”

8. “ජේග්‍රච්ඡි හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘ජේග්‍රච්ඡි සමණො ගොතමො’ති. අහං හි ප්‍රාග්‍රහණ, ජේග්‍රච්ඡාමි කායදුච්චරිතෙන චචිදුච්චරිතෙන මනොදුච්චරි-
තෙන. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා ජේග්‍රච්ඡාමි. අයං ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘ජේග්‍රච්ඡි සමණො ගොතමො’ති. තො ච ඛො යං ත්වං සක්‍කාය වදෙසි.”

9. “වෙනසිකො හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො’ති. අහං හි ප්‍රාග්‍රහණ, විනයාය ධම්මං දෙසෙමි රුහස්‍ය දෙසස්‍ය මොහස්‍ය. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං විනයාය ධම්මං දෙසෙමි. අයං ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘වෙනසිකො සමණො ගොතමො’ති. තො ච ඛො යං ත්වං සක්‍කාය වදෙසි.”

6. “භවත් ගෞතමයෝ අක්‍රියවාදීහු ය’යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘අකිරියවාදීහ’යි මොනොවට කියන තෙතැන්හේ මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, ඒ කරුණ අත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, මම කායදුඛවර්තයාගේ වාග්දුඛවර්තයාගේ මනොදුඛවර්තයාගේ නොකිරීම කියමි. සෙසු ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ නොකිරීම කියමි. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘අකිරියවාදීහ’යි මොනොවට කියන තෙතැන්හේ මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය මේ ඒ කරුණයි. එහෙත් යමක් සදහා තෝ කියයි නම්, ඒ කරුණ නො වේ.”

7. “භවත් ගෞතමයෝ උචේදවාදීහු ය’යි.” “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘උචේදවාදීහු’ යි මොනොවට කියන තෙතැන්හේ මට කියන්නේ නම් ඒ මේ කරුණ අත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, මම වතාහි රුක්‍ෂයාගේ දොමයාගේ මොහයාගේ තැපීම කියමි. සෙසු අකුශල ධර්මයන්ගේ නැපීම කියමි. බ්‍රාහ්මණය, ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘උචේදවාදීහු’යි මොනොවට කියන තෙතැන්හේ යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කරුණ ය. එහෙත් තෝ යමක් සදහා කියයි නම්, ඒ කරුණ නො වේ.”

8. “භවත් ගෞතමයෝ පිළිකුල් කරන්නෝ ය’යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘පේගුවර් ය’යි මොනොවට කියන තෙතැන්හේ මට කියන්නේ නම්, ඒ මේ කරුණ අත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, මම වතාහි කායදුඛවර්තය, වාග්දුඛවර්තය, මනොදුඛවර්තය පිළිකුල් කරමි. සෙසු ලාමක අකුශලධර්මයන්ට පැමිණීම පිළිකුල් කරමි. බ්‍රාහ්මණය, ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘පේගුවර් ය’යි මොනොවට කියන තෙතැන්හේ යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කරුණ ය. එහෙත් තෝ යමක් සදහා කියයි නම්, ඒ කරුණ නො වේ.”

9. “භවත් ගෞතමයෝ තාශකයෝ ය’යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතම හෙමේ ‘තාශකයෝ’යි මොනොවට කියන තෙතැන්හේ මට කියන්නේ නම්, ඒ මේ කරුණ අත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, මම වතාහි රාශයාගේ දොමයාගේ මොහයාගේ විතාශය පිණිස ධර්ම දෙයනා කරමි. සෙසු ලාමක අකුශලධර්මයන්ගේ විතාශය පිණිස ධර්ම දෙයනා කරමි. බ්‍රාහ්මණය, ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘වේතයිකයෝ = තාශකයෝ’යි මොනොවට කියන තෙතැන්හේ යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කරුණ ය. තෝ යමක් සදහා කියයි නම්, ඒ කරුණ නො වේ.”

10 “තපසසී හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘තපසසී සමණො ගොතමො’ති. තපනීයානං ප්‍රාග්‍රහණ, පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ වදුමි සායද්ධවරිතං වචි-
ද්ධවරිතං මනොද්ධවරිතං. යස්ස ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පභිණං උච්ඡින්නාමුලා තාලාවජ්ජකතා අනභාවකතා අයතීං අනුප්පාද-
ධම්මා, තමහං තපසසීති වදාමි. තථාගතස්ස ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පභිණං උච්ඡින්නාමුලා තාලාවජ්ජකතා අනභාවකතා අයතීං අනුප්පාදධම්මා. අයං ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘තපසසී සමණො ගොතමො’ති. නො ව ඛො යං තං සංඝාය වදෙසි.”

11. “අපගඛෙහා හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ප්‍රාග්‍රහණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අපගඛෙහා සමණො ගොතමො’ ති. යස්ස ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, අයතීං ගබ්භසෙය්‍යා පුත්තඛවාහිතිබ්බතති පභිණං උච්ඡින්නාමුලා තාලාවජ්ජකතා අනභාවකතා අයතීං අනුප්පාදධම්මා, තමහං අපගඛෙහා’ති වදාමි. තථාගතස්ස ඛො ප්‍රාග්‍රහණ, අයතීං ගබ්භසෙය්‍යා පුත්තඛවාහිතිබ්බතති පභිණං උච්ඡින්නාමුලා තාලාවජ්ජකතා අනභාවකතා අයතීං අනුප්පාදධම්මා. අයං ඛො ප්‍රාග්‍රහණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අපගඛෙහා සමණො ගොතමො’ති. නො ව ඛො යං තං සංඝාය වදෙසි.”

12. “සෙය්‍යථාපි ප්‍රාග්‍රහණ කුසකුට්ඨා අණ්ඩානි අට්ඨ වා දස වා දවාදස වා, තාතස්ස කුසකුට්ඨා සම්මා අධිසසීතානි සම්මා පරිසෙදිතානි සම්මා පරිහාපි-
තානි, යො භු ඛො තෙසං කුසකුට්ඨප්පකානං පඤ්චතරං පාදතබ්බිබ්බාය වා මුඛතුණ්ඩකෙත වා අණ්ඩකොසං පදලෙචා සොඤ්ඤා අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍ය කිතති ස්වායස්ස වචනීයො ජෙට්ඨො වා කතිට්ඨො වා’ති. ‘ජෙට්ඨො’ති’ස්ස හො ගොතම වචනීයො, සො හි තෙසං ජෙට්ඨො ගොතී’ති. එවමෙව ඛො අහං ප්‍රාග්‍රහණ අවිජ්ජාගතාය පජාය අණ්ඩතුණාය පරිඤ්ඤාතඤ්ඤාය අවිජ්ජාණ්ඩකොසං පදලෙචා එකො’ව ලොකෙ අනුත්තරං සම්මාසම්මොදිං අභිසම්මුදො. ස්වාහං ප්‍රාග්‍රහණ, ජෙට්ඨො තෙට්ඨො ලොකස්ස.”

10. “භවත් ගෞතමයෝ අනුත් තවත්තෝ”යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘තවත්තෝ’යි මොතොවට කියන තෙතැත්තෝ මට කියන්නේ නම්, ඒ මේ කරුණ ඇත් ම ය. “බ්‍රාහ්මණය, මම වතාහි කායදුශ්චරිතය වාශ්දුශ්චරිතය මනොදුශ්චරිතය තෘප්තිය යුතු කොට කියමි. බ්‍රාහ්මණය, යමකුගේ වතාහි තෘප්තිය යුතු ලාමක අකුශලධර්මයෝ ප්‍රභිණ වෙද්ද, උදුරණ ලද මුල් ඇත්තෝ වෙද්ද, මුදුන සුන් තල් ගසක් මෙන් කරණ ලද්දේ වෙද්ද, තාවත තොහටගන්නා පරිද්දෙන් කරණ ලද්දේ වෙද්ද, මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාව ඇත්තෝ වෙද්ද, මම ඔහුට ‘තපස්සී’ (තවත්තා)” යි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, තථාගතයන්ගේ වූ කලී තෘප්තිය යුතු ලාමක අකුශලධර්මයෝ ප්‍රභිණයහ. උදුරණ ලද මුල් ඇතියහ. මුදුන සුන් තල්ගසක් මෙන් කරණ ලදහ. තාවත තොහටගන්නා පරිද්දෙන් කරණ ලදහ. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාව ඇතියහ. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොතොවට කියන තෙතැත්තෝ ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තපස්සී යැ’යි මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කාරණය යි. එහෙත් තෝ යමක් සඳහා කියයි නම්, ඒ කරුණ තො වේ.”

11. “භවත් ගෞතමයෝ අපගභීයෝ”යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අපගභීයෝ’යි මොතොවට කියන තෙතැත්තෝ මට කියන්නේ නම්, ඒ මේ කරුණ ඇත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, යමකුගේ මතු මවු ගැබ හෝතාබව, තාවත භවයෙහි ඉපදීම ප්‍රභිණ ද, උදුරණ ලද මුල් ඇත්තේ ද, සුන් මුදුන ඇති තල්ගසක් මෙන් කරණ ලද ද, තාවත තො හට ගන්නා පරිද්දෙන් කරණ ලද ද, මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇත් ද, ඔහුට මම ‘අපගභී’ ය යි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, තථාගත-යන්ගේ මතු මවුගැබ යහනය, තාවත භවයෙහි ඉපදීම ප්‍රභිණ ය. උදුරණ ලද මුල් ඇත්තේ ය. සුන් මුදුන ඇති තල්ගසක් මෙන් කරණ ලද ය. තාවත තොහටගන්නා පරිද්දෙන් කරණ ලදය. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇත්තේ ය. යම් කරුණෙකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ අපගභී හ’යි මොතොවට කියන තෙතැත්තෝ මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කරුණ ය. එහෙත් තෝ යමක් සඳහා කියයි නම්, ඒ කාරණය තො වේ.”

12. “බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ කිකිළියගේ ඩීප්ඨයෝ අටෙක් හෝ දසයෙක් හෝ දෙළොසෙක් හෝ වෙන් ද, උහු කිකිළිය විසින් මත්තෙහි හෙව රක්තා ලද්දහ ද, මතා කොට උණුසුම් ගත්වත ලද්දහ ද, මතා කොට කුකුළුගද ගත්වත ලද්දහ ද, ඒ කුකුළුපාටවුන් අතුරෙන් යමෙක් සිය පාතියසිලින් හෝ මුවකුකින් හෝ බිජුකටුව පළා ගෙන සියල්ලන්ට පළමුවෙන් සුවයෙන් තිත්-මෙන්තේ ද, කිම, හේ දෙවු යයි හෝ කතිවු යයි හෝ කිය යුතු වන්නේ ද?” “භවත් ගෞතමයෙනි, හේ දෙවු යයි කිය යුතු වන්නේ ය. හෙ තෙමේ ඔවුන් අතුරෙන් දෙවු වෙයි.” “බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම මම අවිඤ්ඤා තාමැති බිජුවට තුළ වූ, අවිඤ්ඤා තාමැති අණකකොෂයෙන් ගාත්පසින් බැඳුනා වූ සත්තවර්ගයා අතුරෙන් අවිඤ්ඤා තාමැති බිජුකටුව පළාගෙන සියලු ලෝකසන්නිවාසයෙහි අද්වතීය වූයෙමි නිරුත්තර වූ සමාස්සමිබෝධිය ප්‍රතිවෙධ කෙළෙමි. බ්‍රාහ්මණය, ඒ මම ලොවට දෙවු ද වෙමි. සෙට ද වෙමි.

13. ආරඬං බො පන මෙ බ්‍රාහ්මණ, විරියං¹ අහොසි අසලලිතං. උපට්ඨිතා සති අසමමුඛා. පසස්ඤ්ඤා කායො අසාරඤ්ඤා. සමාහිතං විතතං එකග්ගං. සො බො අහං බ්‍රාහ්මණ, විවිධෙව කාමෙහි විවිධ අකුසලෙහි ධර්මෙහි සවිතකකා සම්මාරං විවේකජං පිතිසුඛං පඨමං ඝාතං උපසම්පජ්ජා විහාසිං. විතකකම්මාරාතං දුෂ්පසමා අජ්ඣතතං සම්පසාදතං වෙතසො එකොදිහාවං අවිතකකං අවිමාරං සමාඛිජං පිතිසුඛං දුතියං ඝාතං උපසම්පජ්ජා විහාසිං. පිතියා ව විරාගා උපෙකකකො ව විහාසිං. සතො ව සම්පජ්ජානො සුඛං ව කායෙන පටිසංවෙදෙසිං. යං තං අරියා ආවිකකිනනි 'උපෙකකකො සතිමා සුඛවිහාරී'ති, නං තතියං ඝාතං උපසම්පජ්ජා විහාසිං. සුඛස්ස ව පහාණා දුක්ඛස්ස ව පහාණා පුබ්බෙව සොමනස්සදෙමනස්සානං අත්ඛමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙකකාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං ඝාතං උපසම්පජ්ජා විහාසිං.

14. සො එවං සමාහිතෙ විනේන පරිසුද්ධෙ පරියොද්ධෙන අතඛාණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මතියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජාපනේන පුබ්බෙ- නිවාසානුස්සතිඤ්ඤාය විතතං අභිනින්නාමෙසිං. සො අතෙකවිතිතං පුබ්බෙ- නිවාසං අනුස්සරාමි, සෙය්‍යපීදං: එකමිජ ජාතියං දෙව'පි ජාතියො තිස්සො'පි ජාතියො වතස්සො'පි ජාතියො පඤ්ච'පි ජාතියො දඤ්ඤ'පි ජාතියො විසම්මි ජාතියො කිංසම්මි ජාතියො වත්තාලීසම්මි ජාතියො පඤ්ඤාසම්මි ජාතියො ජාතිසතම්මි ජාතිසග්ගස්සම්මි ජාතිසතසග්ගස්සම්මි, අතෙකෙ'පි සංවට්ටකපෙප අතෙකෙ'පි විවට්ටකපෙප අතෙකෙ'පි සංවට්ටිවිවට්ටකපෙප, 'අමුත්තාසිං එවංතාමො එවංගොතො: එවංවණේණ එවමාගාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමාසු- පරිඤ්ඤො. සො තතො චුතො අමුත්ත උදපාදිං. නත්තාපාසිං එවන්නාමො එවං- ගොතො: එවංවණේණ එවමාගාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමාසුපරි- යතො. සො තතො චුතො ඉමුපපතො'ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අතෙක- විතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරාමි. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රතතියා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විගතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විගතො, ආලොකො උප්පන්නො, ගථා තං අප්පමන්නස්ස අතාපිනො පතිතන්නස්ස විහරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, පඨමානිතිබ්බිදා අහොසි කුක්කුට්ඨි- පකස්සෙව අණ්ඩකොසමා.

1. විරියං, මජ්ඣිම.

13. බ්‍රාහ්මණය, (බෝමාඩ හුන්) මා විසින් වඩන ලද වියඪය නොහැකුමනේ විය. සිතිය එළඹ සිටියේ නොතවුයේ ය. (තාමරාප) කය සංගිදුනේ දරථ රහිත විය. සිත අරමුණෙහි මොනොවට පිහිටියේ එකඟ විය. බ්‍රාහ්මණය, ඒ මම කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුශලධර්මයන්ගෙන් වෙන් ව ම විතකී සහිත වූ විවාර සහිත වූ විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිය හා සැපය ද ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි. විතකීවිවාරයන්ගේ සංගිදීමෙන් සිය සහන්ති හටගත් ශ්‍රද්ධාවෙන් යුක්ත වූ, විතතයාගේ එකඟ බව ඇති, විතකී රහිත වූ විවාර රහිත වූ සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැපය ඇති ද්විතීයධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි. ප්‍රීතියෙන් ද වෙන් වීමෙන් ධ්‍යානොපෙක්‍ෂාව ඇත්තෙමි වාසය කෙළෙමි. සිති ඇත්තෙමි, සමයක්ප්‍රඥවෙන් යුක්ත වූයෙමි, කසින් සුවය වින්දෙමි. යම් ධ්‍යානයක් හේතු කොට ගෙන, ඒ පුද්ගලයා ‘උපෙක්‍ෂාවෙන් යුක්තයෙක, සිතියෙන් යුක්තයෙක, සුඛ විහරණ ඇත්තෙකැ’යි බුද්ධාදී ආර්‍යයෝ ප්‍රකාශ කෙරෙත් නම්, ඒ තෘතීයධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි. කාසිකසුඛයාගේ ද කාසික දුඃඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්, පළමුවෙන් ම සොම්නස් දෙමිනස් පහ ව යාමෙන් දුක්වේදනා නැති සුඛවේදනා ද නැති, උපෙක්‍ෂාවෙන් හටගත් සිතිය පිළිබඳ පිරිසිදුබව ඇති චතුර්ථධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙළෙමි.

14. ඒ මම මෙසේ සිත චතුර්ධ්‍යානයෙන් සමාහිත වූ කල්හි, උපෙක්‍ෂා-සමාහිපරිශුද්ධියෙන් පිරිසිදු වූ කල්හි, ප්‍රභාසාර වූ කල්හි, පහ වූ රාගාදී අඛණ ඇති වූ කල්හි, පහ වූ උපකෝපය ඇති කල්හි, මාදු වූ කල්හි, අනිඤ්ඤාමයට හුදුසු ව පිරිසිදුබවආදියෙහි සිටි කල්හි, අවල බවට පත් කල්හි, පෙර වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කිරීමේ නුවණ පිණිස සිත තැබූයෙමි. ඒ මම තත්වදූරාමි වූ පෙර වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කරමි. ඒ මෙසේ සි: එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පහක් ද, ජාති දහයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති තිසක් ද, ජාති සතළිසක් ද, ජාති පණසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති ලක්‍ෂයක් ද, නොයෙක් තස්තා කල්පයන් ද, නොයෙක් වැඩෙන කල්පයන් ද, නොයෙක් තස්තා වැඩෙන කල්පයන් ද සිහි කරමි. කෙසේ ද? යත්: අපෝ තැන මෙබඳු තම ඇත්තෙමි, මෙබඳු ගෝත්‍ර ඇත්තෙමි, මෙබඳු පාභා ඇත්තෙමි, මෙබඳු ආහාර ඇත්තෙමි, මෙබඳු සුවදක් විඳින්නෙමි, මෙබඳු ආයු කෙළවර කොට ඇත්තෙමි වීමි. ඒ මම එයින් වුත වූයෙමි අසෝ තැන උපනිමි. එහි ද මෙබඳු තම ඇත්තෙමි, මෙබඳු ගෝත්‍ර ඇත්තෙමි, මෙබඳු පාභා ඇත්තෙමි, මෙබඳු ආහාර ඇත්තෙමි, මෙබඳු සැප දුක් අනුභව කරන්නෙමි, මෙබඳු ආයුෂ කෙළවර කොට ඇත්තෙමි වීමි. ඒ මම එයින් වුත වූයෙමි මෙහි උපනිමි නිසා සි. මෙසේ ආහාර සහිත වූ තාමගොත්‍රාදී උදෙසිම සහිත වූ තත්වදූරාමි වූ පෙර වුසු කඳ-පිළිවෙල සිහි කරමි. බමුණ, මා විසින් රැයෙහි පෙරයමිහි දී මේ පෙර වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කරණ නුවණ තාමැති ප්‍රථම විදුට ලබන ලදී. අවිදුට තසන ලදී. විදුට පහල විය. මෝහ තාමැති අඳුරතැසුනේ ය. ප්‍රඥ තාමැති ආලෝකය පහල විය. සමාහිතචිත්තයෙන් අප්‍රමතන වූ කෙලෙස් තවන වියඪයෙන් යුක්ත ව අභිප්‍රේතානී සිද්ධිය කෙරෙහි යොමු කරණ ලද සිත් ඇති ව වාසය කරන්නහුට යම්සේ ද මටත් එසේ ය. බමුණ, බිජුවටින් කුකුළුපාටියාගේ නික්මීම මෙන් මාගේ මේ පළමු වන නික්මීම විය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

15. සො ඵවං සමාගිතෙ විතෙන පරිසුඤ්ඤා පරියොදනෙ අතභිගණේ විගතථසකඤ්ඤෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මතිගෙ ධීතෙ ආතෙජ්ජපතෙන සත්තාතං චුතුපපාතඤ්ඤායං විතතං අභිනින්නාමෙසිං. සො දිබ්බෙත චක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන¹ අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙන පසාමි වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මපගෙ සතෙන පජාතාමි, “ඉමෙ චත භොතොතා සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා වචි-දුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියාතං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදකා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පත භොතොතා සත්තා කායසුවරිතෙන සමන්තාගතා වචිසුවරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුවරිතෙන සමන්තාගතා අරියාතං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදකා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා”ති. ඉති දිබ්බෙත චක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන¹ අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙන පසාමි වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මපගෙ සතෙන පජාතාමි. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රතතියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජ්ජා අභිගතා, අවිජ්ජා විහතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විහතො, ආලොකො උප්පන්නො, යථා තං අපමන්තස්ස ආතාපිතො පතිත්තස්ස විහරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, දුතියාභිනිබ්බිද අහොසි කුසන්තු-චච්ඡාපකස්සෙව අණ්ඩකොසමනා.

16. සො ඵවං සමාගිතෙ විතෙන පරිසුඤ්ඤා පරියොදනෙ අතභිගණේ විගතථසකඤ්ඤෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මතිගෙ ධීතෙ ආතෙජ්ජපතෙන ආසවාතං බයඤ්ඤායං විතතං අභිනින්නාමෙසිං. සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං අබ්බඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛසමුදයො’ති යථාභූතං අබ්බඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛ-නිරෝධො’ති යථාභූතං අබ්බඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපද්දා’ති යථා-භූතං අබ්බඤ්ඤාසිං. ඉමෙ ආසවා’ති යථාභූතං අබ්බඤ්ඤාසිං, අයං ආසව-සමුදයො’ති යථා භූතං අබ්බඤ්ඤාසිං, අයං ආසවනිරෝධො’ති යථා-භූතං අබ්බඤ්ඤාසිං අයං ආසවනිරෝධගාමිනී පටිපද්දා’ති යථාභූතං අබ්බඤ්ඤාසිං. තස්ස මෙ ඵවං ජාතතො ඵවං පස්සතො කාමාසවා’පි විතතං විමුච්චිත්ථ. භවාසවා’පි විතතං විමුච්චිත්ථ. අවිජ්ජාසවා’පි විතතං විමුච්චිත්ථ. විමුත්තස්මිං විමුත්තස්මිති ඤ්ඤායං අහොසි. ධීණා ජාති, ථුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, තාපරං ඉත්ථත්තායාති අබ්බඤ්ඤාසිං. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ රතතියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තතියා විජ්ජා අභිගතා, අවිජ්ජා විහතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විහතො, ආලොකො උප්පන්නො, යථා තං අපමන්තස්ස ආතාපිතො පතිත්තස්ස විහරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ තතියාභිනිබ්බිද අහොසි කුසන්තුචච්ඡාපකස්සෙව අණ්ඩකොසමනා’ති.

1. පරිසුඤ්ඤා. කඤ්ඤ.

15. ඒ මම මෙසේ සිත වතුළුධානතයෙන් සමානිත වූ කල්හි, උපේක්ෂා සමානි පරිශුද්ධියෙන් පිරිසිදු වූ කල්හි, ප්‍රභාසවර වූ කල්හි, පහ වූ රුහාදි අභිගණ ඇති කල්හි, පහ වූ උපකෝලය ඇති කල්හි, මාදුනාවයට පාමණි කල්හි, අභිඤ්ඤාමයට සුදුසු ව පරිශුද්ධිභාවාදියෙහි පිහිටි කල්හි, අවලබවට පත් කල්හි සත්ත්වයන්ගේ වුනි උපපත්ති දෙක දැනීම පිණිස සිත තැබුයෙමි. ඒ මම පිරිසිදු වූ, මිනිස් ඇඟ ඉක්ම පාවැත්තාවූ දිවැසින් වුන වත්තාවූ ද උපදින්නාවූ ද නිත වූ ද ප්‍රණීත වූ ද අභිරුප වූ ද විරුප වූ ද ආස්‍ය වූ ද දිළිසු වූ ද සත්ත්වයන් දකිමි. කමය පරිදි පාමණියා වූ සත්ත්වයන් දනිමි. ඒ මෙසේ සි: “ඒකානතයෙන් මේ හවත් සත්ත්වයෝ කායසුචරිතයෙන් සුක්ක වූහ. වාග්දුශවරිතයෙන් සුක්ක වූහ. මනෝදුශවරිතයෙන් සුක්ක වූහ. බ්‍රහ්මාදි ආයාසිකත්ව ගතී කරන්නෝ වූහ. විපරිතදුෂටි ඇත්තෝ වූහ. මිත්‍යාදුෂටි-යෙන් හත්තා ලද තාතාවිධ කමී ඇත්තෝ වූහ. ඔහු කාබුත් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ හෙයින් අපාය තම වූ දුක පිහිටි තැන හෙයින් දුග්ගති තම වූ, (නො කැමැත්තෙන් ම) පතිත වන හෙයින් විනිපාත තම වූ තරකයට පාමණියාහු ය. මේ හවත් සත්ත්වයෝ වතාහි කායසුචරිතයෙන් වාක්සුචරි-තයෙන් මනසුචරිතයෙන් සුක්ක වූවාහු ය. ආයාසිකත්ව ගතී, නො කරන්නෝ වූහ. සමන්දුෂටියෙන් සුක්කයෝ ය. සමන්දුෂටියෙන් හත්තා ලද තාතාවිධ කමී ඇත්තෝ වූහ. ඔහු කාබුත් මරණින් මතු මතා හති ඇති හෙයින් සුගති තම වූ දිව්‍යලෝකයට පාමණියාහු ය”යි මෙසේ මිනිස් ඇඟ ඉක්ම පාවැති පිරිසිදු දිවැසින් වුන වත්තාවූ ද උපදින්නාවූ ද නිත වූ ද ප්‍රණීත වූ ද අභිරුප වූ ද විරුප වූ ද ආස්‍ය වූ ද දිළිසු වූ ද සත්ත්වයන් දකිමි. කමය වූ පරිදි පාමණියා වූ සත්ත්වයන් දනිමි. බ්‍රාහ්මණය, මා විසින් රැය මාදුම්මිති මේ දවිනිය විදුම වූ දිව්‍යඤ්ඤා ලබන ලදී. අවිදුම තසත ලදී. විදුම පහල විය. මෝහ අදුර පහ විය. ප්‍රඥ ලෝකය පහල විය. අප්‍රමාදී වූ කෙලෙස් තවත වියායෙන් සුක්ක වූ නිවන් පිණිස මෙහෙයන ලද සිත් ඇති ව වසන්තහුව යම් සේ තම එමෙති. බ්‍රාහ්මණය, බිජුවටින් කුකුළු පැටියාගේ නික්මීම මෙන් මාගේ මේ දවිනිය වූ නික්මීම විය.

16. ඒ මම මෙසේ සිත වතුළුධානතයෙන් සමානිගත වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, ප්‍රභාසවර වූ කල්හි, පහ වූ රුහාදි අභිගණ ඇති කල්හි, පහ වූ උපකෝලය ඇති කල්හි, සිත වසී භාවයට පාමණි කල්හි, අභිඤ්ඤාමයට සුදුසු ව පරිශුද්ධිභාවාදියෙහි පිහිටි කල්හි, තොසැලී සිටි කල්හි, ආසුච්ඡායකරඤ්ඤා පිණිස හෙවත් මගනුවණ පිණිස විදසුන් සිත තැබුයෙමි. ඒ මම මේ දුක යා සි තත් වූ පරිද්දෙන් දනිමි. මේ දුක හටගැණීමට හේතුවා සි තත් වූ පරිද්දෙන් දනිමි. මේ දුකනිරෝධය සි තත් වූ පරිදි දනිමි. මේ දුකනිරෝධයට = නිවණට යන පිළිවෙත ය සි තත් වූ පරිදි දනිමි. මොහු ආසුච්ඡායෝ සි තතු සේ දනිමි. මේ ආසුච්ඡායන්ගේ හට ගැණීමට හේතුව ය සි තතු සේ දනිමි. මේ ආසුච්ඡායනිරෝධය සි තතු සේ දනිමි. මේ ආසුච්ඡායනිරෝධ-ගාමිනී ප්‍රතිපත්ති ය සි තතු සේ දනිමි. මෙසේ දන්නා වූ මෙසේ දක්නා වූ ඒ මාගේ සිත කාමාසුච්ඡායෙන් ද මිදුනේ ය. භවාසුච්ඡායෙන් ද මිදුනේ ය. අවිදුසුච්ඡායෙන් ද මිදුනේ ය. සිත මිදුනු කල්හි මිදිතැ සි නුවණ පහල විය. ඉපදීම නෂ්ට විය. මග බහිර වැස නිවන ලදී. සිවු මග කටයුතු කරණ ලද්දේ ය. මේ බව (කෙලෙසුන් තැසීම) පිණිස අත්‍ය වූවක් තැනැ සි දනිමි. බ්‍රාහ්මණය, රූ පාසුච්ඡායමෙහි මේ තැනියවිදුම (ආසුච්ඡායකරඤ්ඤා) අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. අවිදුම තසත ලදී. ආයාසිමාඤ්ඤාවිදුම උපත. මොහාකුසාරය තැසින. ප්‍රඥලෝකය පහල විය. අප්‍රමාද වූ කෙලෙස් තවත වියායෙන් සුක්ක වූ නිවන් පිණිස මෙහෙයන ලද සිත් ඇති ව වසන්තහුව යම් සේ ද, එසේ ය. බ්‍රාහ්මණය, බිජුවටින් කුකුළු පැටියාගේ නික්මීම මෙන් මාගේ මේ තුන්වන නික්මීම විය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

17. එවං චූහෙන වෙරඤ්ජා බ්‍රාහ්මණෝ හගවන්තං එතදවොච:
 “ජේට්ඨො හවං නොතමො. සෙට්ඨො හවං ගොතමො. අභික්ඛන්තං හො
 ගොතම, අභික්ඛන්තං හො ගොතම, සෙය්‍යථාපි හො ගොතම තික්ඛුජ්ජිතං වා
 උක්ඛුජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මූළ්ලාස්ස වා මග්ගං ආවිකේඛය්‍ය,
 අක්ඛිකාරෙ වා තෙලපජේර්‍යතං ධාරෙය්‍ය වක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛිතතීති,
 එවමෙවං හොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාගං
 හවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛසඤ්ච. උපාසකං මං හවං
 ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්‍යපෙතං සරණං ගතං. අභිවාසෙතු ච මෙ
 හවං ගොතමො වෙරඤ්ජායං වස්සාවාසං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසකා”ති.

18. අභිවාසෙසි හගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ බො වෙරඤ්ජා බ්‍රාහ්මණෝ
 හගවන්තො අභිවාසනා විදිත්වා උඨායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං
 කත්වා පක්ඛාමි.

19. හෙන බො පන සමයෙන වෙරඤ්ජා දුබ්බිකාං හොති දව්භිතිකා
 සෙතට්ඨිකා සලාකාචුත්තා. ත සුකර් උඤ්ජන්ත පග්ගගෙන යාපෙතුං. තෙන
 බො පන සමයෙන උත්තර්ග්ගපථිකා අස්සවාණීරා පඤ්චමන්තෙති අස්සසතෙති
 වෙරඤ්ජං වස්සාවාසං උපගතා හොන්ති. තෙති අස්සමණ්ඩලිකාසු භික්ඛුතං
 පඤ්චපුලකං පඤ්ඤත්තං හොති. භික්ඛු පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා
 පත්තචීවරමාදාය වෙරඤ්ජං පිණ්ඩාය පටිසිත්වා පිණ්ඩං අලහමාතා අස්සමණ්ඩලි-
 කාසු පිණ්ඩාය චරිත්වා පඤ්චපුලකං ආරාමං හරිත්වා උදුක්ඛලෙ කොට්ටෙත්වා
 කොට්ටෙත්වා පරිභුඤ්ජන්ති. ආයසමා පතානඤ්ඤ පඤ්චපුලකං සිලායං පිංසිත්වා
 හගවන්තො උපතාමෙති. තං හගවා පරිභුඤ්ජති.

20. අස්සොසි බො හගවා උදුක්ඛලසද්දං.-ජාතන්තාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති,
 ජාතන්තාපි ත පුච්ඡන්ති. කාලං විදිත්වා පුච්ඡන්ති, කාලං විදිත්වා ත පුච්ඡන්ති.
 අත්ථසංභිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති, තො අත්ථසංභිතං. අත්ථසංභිතෙ සෙතු-
 ඤාතො තථාගතාතං. දභිසාකාරෙහි බුද්ධා හගවන්තො භික්ඛු පරිපුච්ඡන්ති:
 ‘ධම්මං වා දෙසෙස්සාම. සාවකාතං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමා’ති.-

අථ බො හගවා ආයසමන්තං ආනිඤ්ඤං ආමන්තෙසි: “කිං හු බො සො
 ආනඤ්ඤ උදුක්ඛලසද්දෙ”ති අථ බො ආයසමා ආනඤ්ඤ හගවන්තො එතමත්ථං
 ආරොවෙසි. “සාධු සාධු ආනඤ්ඤ, තුමෙහි ආනඤ්ඤ, සපුරිසෙහි විජිතං.
 පච්ඡිමා ජතතා සාලිමංසොදනං අතිමඤ්ඤස්සතිති.

17. මෙසේ වදාළ කල්හි ඒ චේරඤ්ඤා බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකෙල්ල ය: “භවත් ගෞතමයෝ ජෝෂ්ඨයහ. ශ්‍රේෂ්ඨයහ. භවත් ගෞතමයෙනී, ඉතා මානාවි. භවත් ගෞතමයෙනී, ඉතා මානාවි. භවත් ගෞතමයෙනී, යම්සේ යටිකුරු කරණලද්දක් උඩුකුරු කරන්-තේ ද, වසන ලද්දක් විවෘත කරන්නේ ද, මං මූලා වුවකුට මග කියන්නේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රු දකින්නා සි අපුරෙහි තෙල්පහනක් දල්වන්නේ ද, මෙ පරිද්දෙන් ම භවත් ගෞතමයන් විසින් නන් අසුරින් දහම් දෙසන ලදී. මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද බමිය ද භික්ෂු සභ්‍යයා ද සරණ යමි. භවත් ගෞතමයෝ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගියා වූ උචසුචකු කොට මා සලකන්නා. භවත් ගෞතමයෝ භික්ෂුසභ්‍යයා සමග මට අනුග්‍රහය පිණිස චේරඤ්ඤා නුවර වස් විසීම ද ඉවසන්නා” යි.

18. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමිභාවයෙන් එය ඉවසුණේක. ඉක්බිති චේරඤ්ඤා බමුණු තෙමේ බුදුරජානන් වහන්සේගේ ඒ ඉවසීම දැන හුඟස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාද පාදකුණු කොට ගියේ ය.

19. එකල්හි චේරඤ්ඤා නුවර දුක සේ ලැබිය යුතු නිෂ්චය ඇත්තේ ය. ජීවිතයන් මරණයන් අතර පැවැතී දෙ-අදහස් ඇත්තේ ය. තැන තැන විසුලු මනිඇටවලින් යුක්ත ය. (තොහොත් ‘සෙනට්ඨිකා’ නම් සත්‍යරෙහයෙන් යුක්ත ය.) කුසපත් බෙදා කරණ දිවිපැවැත්ම ඇත්තේ ය. (තොහොත් කුරු පමණක් ව හටගත් සත්‍ය ඇත්තේ ය.) පිටු සිහිමෙන් යැපෙන්නට පහසු තොවන නැතෙක් විය. එකල්හි උත්තරාශ්වයෙන් පැමිණි අස්වෙලෙන්දෙ පත්සියක් පමණ වූ අසුන් සමග වස් සාරමය විසීමට චේරඤ්ඤාවට පැමිණියාහු වෙත්. ඔවුන් විසින් අස්මඩුලුවල දී භික්ෂුන්ට යවනාල් පත පත පිහිටුවන ලද්දේ වෙයි. භික්ෂුහු චේරවරු කාලයෙහි හැද පෙරෙව පා සිටුවා ගෙන චේරඤ්ඤාවට පිටු පිණිස පිහිස පිටු තො ලබන්නාහු අස්මඩුලුවල පිටු සිඟා ඇවිද යවනාල් පත පත අරමට ගෙනවුත් වතෙහි ලා කොටා වලඳත්. ආයුෂ්මත් වූ ආනන්ද සථිවර තෙමේ යවනාල්පතක් ගලෙහි ලා අබර (මී සකුරු යොදා) භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිගත්වයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එය වලඳනුණේක.

20. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වතෙහි මොහොල් ගැටෙන හඬ ඇසුණේක. --තථාගතවරයෝ කරුණ දන්නාහු ද විචාරත්. දන්නාහු ද තො විචාරත්. කල් දැන විචාරත්. කල් දැන තො විචාරත්. තථාගතවරයෝ වැඩ සහිත වූවක් ම විචාරත්. අවැඩ සහිතයක් තො විචාරත්. අතළු සහිත වචන විෂයයෙහි තථාගතවරයන්ගේ සේතුසාතය (එබඳු වචන කීමෙහි සිත මාගීයෙන් නැසුනේ ම) වෙයි. භාග්‍යවත් බුදුවරු “දහම් හෝ දෙසන්නෙමු. සම්මන්ට සිකපද හෝ පණවන්නෙමු” යි දෙ කරුණෙකින් භික්ෂුන් පිළිවිසින්.-

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් ඇමැතු සේක: “ආනන්දය, ඒ වතෙහි මොහොල් ගැටෙන හඬ කීමක් ද?”. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැලකෙල්ල ය. “ආනන්දය, මානාවි, මානාවි. සත්පුරුෂ වූ තොප විසින් දුර්වික්ෂය ද ලොභය ද දිනන ලදී. පශ්චිමර්තනාව මස් හා හැල්සාලබතට පවා අවමන් කරායි” වදාළ සේක.

21. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො යෙන භගවා තෙනුපසංකම්. උපසංකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීනො ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො භගවන්තං ඵතදවොච: “ඵතරති භනෙත වෙරඤ්ඤා දුබ්බිකා දභිතිකා සෙතට්ඨිකා සලාසාමුත්තා. න සුකර උඤ්ඤෙන පග්ගහෙන යාපෙඤ්ඤා. ඉමිස්සා භනෙත මහාපඨවියා හෙට්ඨිමං තලං සම්පන්නං. සෙය්‍යථාපි බුද්ධමුඛං අතීලකං ඵවමස්සාදං. සංඛාහං භනෙත පඨවිං පරිවතෙතස්සං, භික්ඛු පපටකොථං පරිභුඤ්ඤානති”ති.

“යෙ පන තෙ මොග්ගල්ලාන, පඨවිතිස්සිතා පාණා තෙ කථං කරිස්සාසි?”ති.

“ඵකාහං භනෙත පාණං අභිතිවම්භිස්සාමි සෙය්‍යථාපි මහාපඨවි. යෙ පඨවිතිස්සිතා පාණා තෙ තත්ථ සංකාමෙස්සාමි. ඵකෙත භතේත පඨවිං පරිවතෙතස්සාමි”ති.

“අලං මොග්ගල්ලාන, මා තෙ රුවම් පඨවිං පරිවතෙතං. විපල්ලාසම්පි සත්තා පටිලභෙස්ස”නති.

“සංඛු භනෙත සංඛො භික්ඛුසංඛො උත්තරකුරුං පිණ්ඩාය ගච්ඡෙය්‍යා”ති.

“අලං මොග්ගල්ලාන, මා තෙ රුවම් සංඛස්ස භික්ඛුසංඛස්ස උත්තරකුරුං පිණ්ඩාය ගමන”නති.

22. අථ ඛො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස රහොගතස්ස පතිසල්ලිතස්ස ඵලං වෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “කතමෙසානං ඛො බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි? කතමෙසානං බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසි?”ති.

23. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො සායණසමයං පතිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙන භගවා තෙනුපසංකම් උපසංකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීනො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං ඵතදවොච: “ඉධ මිස්සා භනෙත රහොගතස්ස පතිසල්ලිතස්ස ඵලං වෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “කතමෙසානං ඛො බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි? කතමෙසානං බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසි?”ති.

24. “කතමෙසානං භු ඛො භනෙත බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි? කතමෙසානං බුද්ධානං භගවන්තානං බ්‍රහ්මචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසි?”ති.

“භගවතො ව සාරිපුත්ත විසස්සිස්ස භගවතො ව සිඨිස්ස භගවතො ව වෙස්සභුස්ස බ්‍රහ්මචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි. භගවතො ව සාරිපුත්ත කිකුඤ්ඤාස්ස භගවතො ව භොනානාමමනස්ස භගවතො ව කිස්සස්ස බ්‍රහ්මචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසි”ති.

21. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ මහමුගලන් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ වැඳ පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ: “වහන්ස, දැන් වේරඤ්ඤා නුවර දූක සේ ලැබිය යුතු වූ භික්ෂුව ඇත්තේ ය. ජීවිතය පිළිබඳ ව දෙඟහෙකින් පැවැති සැක ඇත්තේ ය. තැන තැන විසුලු මිනිසුන් ඇත්තේ ය. (කොහොත් වැළඳුනු සෙතටයිකා තම් සසාරෝග්‍ය ඇත්තේය.) ලහ බෙදීමෙන් ද්වි පවත්වන්නක් වෙයි. පිඩු සිඳීමෙන් ජීවත් වන්නට පහසු කොටත්තක් වෙයි. වහන්ස, මේ පොළොවේ යට පෙදෙස මිහිරිසයෙහි සමෘද්ධි වෙයි. පිළුපුන් නැති මිවදයක් යම් සේ ද, එමෙන් රත්වත් වෙයි. වහන්ස, භික්ෂුහු පාචිච්ඡාය වළඳත්වා’ යි මම පොළොව පෙරලන්නෙමි තම් මැතැව්” යනු යි.

“මුගලන, යම් ඒ පොළොව ඇසුරු කළ ප්‍රාණීහු වෙද්ද, ඔවුනට කුමක් කරන්නෙහි ද?”

“වහන්ස, මම් පොළොව පමණ මහත් වූ එක් අත්ලක් මවන්නෙමි. පොළොව ඇසුරු කළ ඒ ප්‍රාණීන් එයට මාරු කරන්නෙමි. අතින් අතින් පොළොව පෙරලන්නෙමි.”

“මුගලන, භ්‍රසුද්‍රසු ය. පොළොව පෙරළීම නොපට රුචි නො වේවා. සහකයෝ විතතච්ඡායසයට පවා පැමිණෙන්නාහු ය.”

“වහන්ස, සියලු භික්ෂුසංඝ තෙමේ උතුරුතුරු දිවයිනට පිඩු පිණිස යන්නේ තම් මැතැව්.”

“මුගලන, භ්‍රසුද්‍රසු ය. උතුරුතුරුදිවයිනට සියලු භික්ෂුසංඝයාගේ යැම කොපට රුචි නො වේවා.”

22. ඉක්බිති රහෝගත වූ, විතතච්ඡෙකයෙක් යුත් වූ ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේට මෙසේ වූ විතතපරිච්ඡාදියෙක් පහල විය. “කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය චිරසථායි නො වී ද? කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය චිරසථායි වී ද?”

23. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ ශාරිපුත්‍ර සඨවිර තෙමේ පස්වරුගෙහි පලහමවතින් තැඟි සිව්ගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේය. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සඨවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: “වහන්ස, මෙහි රහසිගත වූ විතතච්ඡෙකයෙක් යුත් වූ මගේ සිතට මෙබඳු විතතියෙක් පහල විය. “කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය චිරසථායි නො වී ද? කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය චිරසථායි වී ද?” යනු යි.

24. “වහන්ස, මෙහි කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය චිරසථායි නො වී ද? කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය චිරසථායි වී ද?”

“ශාරිපුත්‍රයනි, විපසයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේද සිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද වෙසෙත්තු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද ශාසනය බොහෝ කල් පැවැතුනෙක් නො වී ය. ශාරිපුත්‍රයනි, කුසුමද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද කෝනාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද, ශාසනය වූ කලී බොහෝ කල් පැවැතුනෙක් වී” යැ යි වදාළ සේක.

25. “කො හු බො භනෙත හෙතු කො පච්චයො යෙන භගවතො ච විපසයිස්ස භගවතො ච සිබ්බස්ස භගවතො ච වෙස්සභුස්ස භ්‍රමමචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි?”¹ති.

26. “භගවා ච සාරිපුත්ත විපසයි භගවා ච සිබ්බ භගවා ච වෙස්සභු කිලාසුතො අගෙසුං සාවකානං වින්දාරෙත ධම්මං දෙසෙතුං. අප්පකං ච තෙසං අහොසි සුත්තාං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථා උද්දතං ඉතිවුත්තකං ජාහකං අබ්බුත්ථම්මං වෙදලලං. අප්පඤ්ඤානං සාවකානං සිත්ඛාපදං. අනුද්දිට්ඨං පාතිමොක්ඛං.

27. තෙසං බුද්ධානං භගවන්තානං අන්තර්ධාතෙත බුද්ධානුබුද්ධානං සාවකානං අන්තර්ධාතෙත යෙ තෙ පච්ඡිමා සාවකා තානානාමා තානා-ගොත්තා තානාජච්චා තානාකුලා පබ්බජ්ජා, තෙ හං භ්‍රමමචරියං බිප්පඤ්ඤව අන්තර්ධාපෙසුං. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත තානාපුප්ථාති ඵලකෙ නික්ඛිත්තාති සුතෙතන අසඬගභිකාති, තාති වාහො විකිරති විධමති විධංසෙති. තං කියස්ස හෙතු? යථා තං සුහෙතන අසඬගභිහන්තා. ඵලමෙව බො සාරිපුත්ත තෙසං බුද්ධානං භගවන්තානං අන්තර්ධාතෙත බුද්ධානුබුද්ධානං සාවකානං අන්තර්ධාතෙත යෙ තෙ පච්ඡිමා සාවකා තානානාමා තානාගොත්තා තානාජච්චා තානාකුලා පබ්බජ්ජා, තෙ හං භ්‍රමමචරියං බිප්පඤ්ඤව අන්තර්ධාපෙසුං.

28. කිලාසුතො¹ ච නෙ භගවන්තො අගෙසුං සාවකෙ වෙනසා වෙතො පරිච්ච ඔවදිතුං. භූහසුබ්බං සාරිපුත්ත වෙස්සභු භගවා අරහං සම්මා-සම්බුද්ධො අඤ්ඤාභරස්මිං භිංසනකෙ වතසණ්ඩ සහස්සං භික්ඛුසඬ්ඛං වෙනසා වෙතො පරිච්ච ඔවදති අනුසාසති: “ඵවං විතකෙකථ. මා ඵවං විතකකඬ්ඪ. ඵවං මනසි කරොථ. මා ඵවං මනසාකඬ්ඪ. ඉදං පජ්ඣථ. ඉදං උපසම්පජ්ජ විහරො”ති. අථ බො සාරිපුත්ත තස්ස භික්ඛුසහස්සස්ස වෙස්සභුතා භගවතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධාන ඵවං ඔවදියමානානං ඵවං අනුසාසියමානානං අනුපාදය අසාවෙති විතානාති විමුච්චිංසු. - තත්‍ර සුදං සාරිපුත්ත භිංසනකස්ස වතසණ්ඩස්ස භිංසනකතස්මිං ගොති: යො කොච අච්චාරාගො හං වතසණ්ඩං පච්ඤති, යෙභුය්‍යෙන ලොමාති හංසනති.-

29. අයං බො සාරිපුත්ත හෙතු අයං පච්චයො, යෙන භගවතො ච විපසයිස්ස භගවතො ච සිබ්බස්ස භගවතො ච වෙස්සභුස්ස භ්‍රමමචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි”¹ති.

1. කිලාසුතො, ස්‍යා.

25. “වහන්ස, යම් හේතු වෙකින් විසසසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද සිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද වෙසසසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද ශාසනය බොහෝ කල් පැවතුනෙක් නො වී නම්, එයට හේතු කවරේ ද? එයට ප්‍රත්‍යය කවරේ ද?”

26. “ශාරිපුත්‍රයෙනි, විසසසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද සිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද වෙසසසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ශ්‍රාවකයන්ට විකාරවශයෙන් ධර්මය දෙශනා කරන්නට උත්සාහ රහිත වූහ. ඒ බුදුවරුන්ගේ සුත්ත ය, ගෙය ය, වෙශ්‍යාකරණ ය, ගාථා ය, උදක ය, ඉතිවුත්තක ය, ජාතක ය, අබ්බතඛම්ම ය, වෙදලු ය යන තවාංග ශාස්තෘශාසනය ස්වරූප ද විය. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද ද නො පණවන ලදී. ආණාපාතිමොක්ඛය නො උදෙසන ලදී.

27. ඒ භාග්‍යවත් වූ බුදුවරුන්ගේ පරිනිවෘත්තයෙන් ඒ බුදුවරුන්ගේ සමමුඛශ්‍රාවකයන්ගේ ද පරිනිවෘත්තයෙන් තානාතාම ඇති, තානාගොත්‍ර ඇති, තානාජාතියෙන් තානාකුලයෙන් පැවිදි වූ යම් පස්විමශ්‍රාවක කෙනෙක් වූවානු ද, ඔහු ඒ ශාසනය වහා ම අතුරුදන් කළානු ය. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම්සේ තත් වැදූරුම් පුෂ්පජාතිනු මලයෙන් නැන්පත් කරණ ලද්දනු නුයෙන් නොගොතන ලද්දනු ද, යම්සේ ඒ මල් වාහය හෙමේ විසුරුවා ද, අත් තැනකට යවා ද, තුඩු තැනින් පහ කෙරේ ද, ඒ කවර හෙයින් ද? යත්: සුදුසු පරිදි ඒ මල් සුසිත් නොගෙනුනු හෙයින්. මේ පරිද්දෙන් ම, ශාරිපුත්‍රයෙනි, ඒ භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පිරිනිවන් පෑමෙන් ඒ බුදුවරුන්ගේ සමමුඛශ්‍රාවකයන්ගේ පිරිනිවන් පෑමෙන් ඒ ශ්‍රාවකයන්ගේ අතැවැසි වූ තානාතාමගෝත්‍ර ඇති, තානාජාතියෙන් තානාකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ යම් පස්විමශ්‍රාවක කෙනෙක් වූවානු නම්, ඔහු ඒ ශාසනය වහා ම අතුරුදන් කළහ.

28. වැලි දු ඒ භාග්‍යවත් බුදුවරු තමන්ගේ සිතින් ශ්‍රාවකයන් සිත පිරිසිදු දෑන ශ්‍රාවකයන්ට අවවාද කරන්නට උත්සාහ සහිත වූහ. ශාරිපුත්‍රයෙනි, පෙර වූවක් කියමි: අතීත් සමාස්සමුද්ධා වූ වෙසසසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බිහිසුණු වූ එක්තරා වතලාභාලක දී තමන්ගේ සිතින් ඒ මහණුන්ගේ සිත පිරිසිදු දෑන දහසක් මහණුන්ට ‘මෙසේ (තෙකබලවාදි) විතකී කරවු. (කාමාදි) විතකී නො කරවු. මෙසේ අනිභ්‍යාදිවශයෙන් මෙතෙහි කරවු. නිභ්‍යාදිවශයෙන් මෙතෙහි නො කරවු. අකුසල් වූ මෙය දුරු කරවු. කුසල් වූ මෙයට පාමණ වාසය කරවු’යි අවවාද කරණ සේක, අනුශාසනා කරණ සේක. ඉක්බිති ශාරිපුත්‍රයෙනි, අතීත් සමාස්සමුද්ධා වූ වෙසසසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙසේ අවවාද කරණු ලබන්නා වූ මෙසේ අනුශාසනා කරණු ලබන්නා වූ ඒ දහසක් මහණුන්ගේ සිත් උපාදාන රහිත ව කාමාදි ආසුරියන්ගෙන් මිදුනේය. - ශාරිපුත්‍රයෙනි, ඒ බිහිසුණු වතලාභාලෙහි මේ බිහිසුණු බව වෙසි: අවිතරාග වූ යමෙක් ඒ වත ලාභාලට පිවිසේද, බෙහෙවින් ඔහුගේ ලොමුදහ ගනී.-

29. යමක් හේතු කොට ගෙන විපස්සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද සිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද වෙසසසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද ශාසනය බොහෝ කල් පවත්නේ නො වී ද, ශාරිපුත්‍රයෙනි, මේ එයට හේතුව යි. මේ එයට ප්‍රත්‍යය යි.”

30. “කො පන භනෙත හෙතු කො පච්චයො යෙන භගවතො ච කකුසසායන භගවතො ච කොනාගමනියන භගවතො ච කසපයන බ්‍රහ්මචරියං චිරට්ඨිතිකං අහොසි ?”ති.

31. “භගවා ච සාරිපුත්ත කකුසසො භගවා ච කොනාගමනො භගවා ච කසපො අනිලාසුතො අහෙසුං සාවකානං විජාරෙත ධම්මං දෙසෙසුං. ඛන්තං ච තෙසං අහොසි සුත්තං යෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථා උද්‍යනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අඛණ්ඩමමං වෙදලං. පඤ්ඤාතනං සාවකානං සිත්තාපදං. උද්දිට්ඨං පාතිමොක්ඛං.

32. තෙසං බුද්ධානං භගවන්තානං අන්තර්ධාතෙත, බුද්ධානුබුද්ධානං සාවකානං අන්තර්ධාතෙත, යෙ තෙ පච්ඡිමා සාවකා තාතානාමා තාතාගොත්තා තාතාජච්චා තාතාකුලා පබ්බජිතා, තෙ තං බ්‍රහ්මචරියං චිරං දීඝමඤ්ඤානං ධපෙසුං. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත නාතාපුප්ථාති ඵලකෙ නික්ඛිත්තාති සුතෙතන සුසං-ගහිතාති, තාති වාතො ත විකිරති ත විධමති ත විද්ධංසෙති. තං කියා හෙතු? යථා තං සුතෙතන සුසංගහිත්තතා. ඵවමෙව බො සාරිපුත්ත, තෙසං බුද්ධානං භගවන්තානං අන්තර්ධාතෙත බුද්ධානුබුද්ධානං සාවකානං අන්තර්ධාතෙත යෙ තෙ පච්ඡිමා සාවකා තාතානාමා තාතාගොත්තා තාතාජච්චා තාතාකුලා පබ්බජිතා, තෙ තං බ්‍රහ්මචරියං චිරං දීඝමඤ්ඤානං ධපෙසුං.

33. අයං බො සාරිපුත්ත හෙතු අයං පච්චයො යෙන භගවතො ච කකුසසායන භගවතො ච කොනාගමනියන භගවතො ච කසපයන බ්‍රහ්මචරියං චිරට්ඨිතිකං අහොසි”ති.

30. “වහන්ස, යමක් කරණ කොට ගෙන භාග්‍යයද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේත් කෝතාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේත් කාශ්‍යප භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේගේත් ශාසනය බොහෝ කල් පවත්නක් වී නම්, එයට හේතුව කීම? ප්‍රත්‍යය කීම?”

31. “ශාරීපුත්‍රයෙනි, කතුසද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද කොතාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ශ්‍රාවකයන්ට විසාර වශයෙන් දහම් දෙසන්නව උත්සාහවත් වූහ. ඒ බුදුවරුන්ගේ සුත්‍ර-දෙශනා ද, ගාථා සහිත සුත්‍ර දෙශනා ද, අභිධම්මිකය හා අත්‍ය අභ්‍ය අවට අයත් නුටු බුද්ධචරිත ද, ගාථා දෙශනා ද, සොම්නස්මුවා නුවණින් වදාළ දෙශනා ද, ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේකැ’යි දැක්වූ සුත්‍රාන්ත ද, ජාතකදෙශනා ද, අංශවය්‍යාදකුතධම්මප්‍රතිසංස්කෘත සුත්‍රාන්ත ද, ප්‍රීතිය හා ඥානය ඇසුරු කළ සුත්‍රාන්ත ද යන නවංග ශාස්තෘශාසනය බොහෝ විය. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද පණවන ලදී. පාමොක් උදෙසන ලදී.

32. ඒ භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පරිනිවෘණයෙන්, ඒ බුදුවරුන්ගේ සම්මුඛශ්‍රාවකයන්ගේ පරිනිවෘණයෙන්, ඒ සම්මුඛසම්මුඛ ශ්‍රාවකවරයන්ගේ අතැවැසි වූ, තන් වැදූරුම් තම් ගොත් ඇති, තන් වැදූරුම් ජාතියෙන් තන් කුලයෙන් තික්ම පැවිදි වූ යම් ඒ පශ්චිම ශ්‍රාවක කෙනෙක් වුවාහු තම්. ඔහු ඒ ශාසනය ඉතා දීඪ කාලයක් තැබූහ. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම්සේ තන්වැදූරුම් පූජ්‍යයෝ මලස්සේ තැන්පත් කරණ ලද්දහු හුයෙන් මනා ව බඳනා ලද්දහු ද, වාතය තෙමේ ඔවුන් තො විසුරුවා ද, අන් නැත-කව තො යවා ද, තුටු තැනින් පහ තො තෙරේ ද, ඒ කවර හෙයින් ද? යත්: සුදුසු පරිදි ඒ මල් හුයින් ගෙවුනු හෙයින්. මෙ පරිද්දෙන් ම ශාරීපුත්‍රයෙනි, ඒ භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පිරිනිවෘත්තෙන්, ඒ බුදුවරුන්ගේ සම්මුඛශ්‍රාවකයන්ගේ පිරිනිවෘත්තෙන්, ඒ සම්මුඛශ්‍රාවකයන්ගේ අතැවැසි වූ, තාතා තම් ගොත් ඇති, තාතාජාතියෙන් තාතාකුලයෙන් තික්ම පැවිදි වූ යම් ඒ පශ්චිම ශ්‍රාවක කෙනෙක් වුවාහු ද, ඔහු ඒ ශාසනය බොහෝ දිගු කලක් තැබූහ.

33. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් කරුණෙකින් කතුසද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේත් කොතාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේත් කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේත් ශාසනය දිගු කල් පවත්නේ වී ද, මේ එයට හේතුව ය, මේ එයට ප්‍රත්‍යය ය” යි වදාළ සේක.

34. අථ ඛො ආයසමා ඝාමිපුතො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරා-
සඬං කරිත්වා යෙන හගවා තෙනඤ්ඤිං පණ්ණමේවා හගවන්තං එතදවොච:
“එතස්ස හගවා කාලො, එතස්ස සුගත කාලො, යං හගවා සාවකානං සික්ඛා-
පදං පඤ්ඤාපෙය්‍ය, උද්දිසෙය්‍ය පාඨමොක්ඛං, යථසිද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අද්ධනියං
අස්ස විරට්ඨිතික”තී.

35. “ආගමෙහි නිං සාරිපුත්ත. ආගමෙහි නිං සාරිපුත්ත. තථාගතො‘ව
තස්ස කාලං ජාතියාති. න තාව සාරිපුත්ත සන්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤාපෙති, න උද්දිසති පාඨමොක්ඛං, යාව න ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා
ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. යතො ච ඛො සාරිපුත්ත ඉධෙකච්ච
ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති, අථ සන්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤාපෙති, උද්දිසති පාඨමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයානං
ධම්මානං පටිඝාතාය.

36. න තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස
පාතුභවන්ති, යාව න සඛෙසා රත්තඤ්ඤාමහත්තං පතෙතා හොති. යතො
ච ඛො සාරිපුත්ත, සඛෙසා රත්තඤ්ඤාමහත්තං පතෙතා හොති, අථ ඉධෙකච්ච
ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. අථ සන්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤාපෙති, උද්දිසති පාඨමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයානං ධම්මානං
පටිඝාතාය.

37. න තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස
පාතුභවන්ති, යාව න සඛෙසා චෙට්ඨලමහත්තං පතෙතා හොති. යතො ච ඛො
සාරිපුත්ත සඛෙසා චෙට්ඨලමහත්තං පතෙතා හොති, අථ ඉධෙකච්ච ආසව-
ට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. අථ සන්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤාපෙති, උද්දිසති පාඨමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයානං ධම්මානං
පටිඝාතාය.

38. න තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතු-
භවන්ති, යාව න සඛෙසා ලාභග්ගමහත්තං පතෙතා හොති. යතො ච
ඛො සාරිපුත්ත සඛෙසා ලාභග්ගමහත්තං පතෙතා හොති, අථ ඉධෙකච්ච
ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති, අථ සන්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤාපෙති, උද්දිසති පාඨමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයානං ධම්මානං
පටිඝාතාය.

39. න තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්ච ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතු-
භවන්ති, යාව න සඛෙසා ඛාත්‍රසච්චමහත්තං පතෙතා හොති. යතො ච
ඛො සාරිපුත්ත සඛෙසා ඛාත්‍රසච්චමහත්තං පතෙතා හොති, අථ ඉධෙකච්ච
ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. අථ සන්ථා සාවකානං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤාපෙති, උද්දිසති පාඨමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයානං
ධම්මානං පටිඝාතාය.”

40. නිරබ්බදෙ හි සාරිපුත්ත, භික්ඛුසඛෙසා නිරාදීතවො අපභතකාලකො
සුද්ධො සාරෙ පට්ටිකො. ඉමේහං හි සාරිපුත්ත පඤ්ඤානං භික්ඛුසතානං
යො පට්ඨමකො භික්ඛු, සො සොතාපතො අවිනිපාතධම්මො නියතො
සමොධිපරායණො”තී.

34. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සෑවිසුන් තෙරණුවෝ පොරෝණය එකක් කොට පෙරෙටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙසට ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යම් හෙයකින් මේ ශාසනය දිගුකල් පවත්නක්, බොහෝ කල් පවත්නක් වන්නේද, එසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද පණවන සේක්වා. පාමොක් උදෙසා සේක්වා. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මෙය එයට කල් වෙයි. සුගතයන් වහන්ස, මෙය එයට කල් වෙයි.”

35. “ශාරිපුත්‍රයෙනි, බ්‍රාහ්මණයෙකු වටු. ශාරිපුත්‍රයෙනි, බ්‍රාහ්මණයෙකු වටු. තථාගත තෙමේ ම එයට කල් දන්නේ ය. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් තාක් මේ ශාසනයෙහි ආයුෂ්මත් ඉපද සිටීමට ආධාර වූ ඇතැම් ධර්මයෝ සඛ්‍යා කෙරෙහි නො පහළ වෙද්ද, ඒ තාක් ශාය්‍යා තෙමේ ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද නො පණවයි, පාමොක් නො උදෙසයි. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක වතාහි මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් ආයුෂ්මතීන්ට ධර්මයෝ සඛ්‍යා කෙරෙහි පහළ වෙද්ද, එකල්හි ශාය්‍යා තෙමේ එම ආයුෂ්මතීන් ධර්මයන් තැයිම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

36. ශාරිපුත්‍රයෙනි, සඛ්‍යා තෙමේ යම් තාක් විරුහුණන්ගෙන් මහත් බවට නො පැමිණියේ වේද, ඒ තාක් මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් ආයුෂ්මතීන්ට ධර්මයෝ නො පහළ වෙත්. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක සඛ්‍යා තෙමේ විරුහුණන්ගෙන් මහත්වීමට පැමිණියේ වේද, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් ආයුෂ්මතීන්ට ධර්මයෝ සඛ්‍යා කෙරෙහි පහළ වෙත්ද, එකල්හි ශාය්‍යා තෙමේ ඒ ආයුෂ්මතීන්ට තැයිම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

37. ශාරිපුත්‍රයෙනි, සඛ්‍යා තෙමේ යම් තාක් ස්ථවිර මධ්‍යම තවක වශයෙන් විපුලතියට මහත්වීමට නො පැමිණියේ වේද, ඒ තාක් මේ ශාසනයෙහි සඛ්‍යා කෙරෙහි ඇතැම් ආයුෂ්මතීන්ට ධර්මයෝ නො පහළ වෙත්. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක සඛ්‍යා තෙමේ විපුලතියට මහත්වීමට පැමිණියේ වේද, එකල්හි මේ ශාසනයෙහි සඛ්‍යා කෙරෙහි ඇතැම් ආයුෂ්මතීන්ට ධර්මයෝ පහළ වෙත්. එකල්හි ශාය්‍යා තෙමේ එම ආයුෂ්මතීන් ධර්ම තැයිම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

38. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් තාක් සඛ්‍යා තෙමේ ලාභයෙන් මහත් බවට නො පැමිණියේ වේද, ඒ තාක් මේ ශාසනයෙහි සඛ්‍යා කෙරෙහි ඇතැම් ආයුෂ්මතීන්ට ධර්මයෝ නො පහළ වෙත්. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක සඛ්‍යා තෙමේ ලාභයෙන් මහත්බවට පැමිණියේ වේද, එකල්හි මේ ශාසනයෙහි සඛ්‍යා කෙරෙහි ඇතැම් ආයුෂ්මතීන්ට ධර්මයෝ පහළ වෙත්. ඉක්බිති ශාය්‍යා තෙමේ එම ආයුෂ්මතීන් ධර්ම තැයිම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

39. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් තාක් සඛ්‍යා තෙමේ බහුශ්‍රැතියෙන් මහත් බවට නො පැමිණියේ වේද, ඒ තාක් මේ ශාසනයෙහි සඛ්‍යා කෙරෙහි ඇතැම් ආයුෂ්මතීන්ට ධර්මයෝ නො පහළ වෙත්. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක සඛ්‍යා තෙමේ බොහෝ උගත්බවට පැමිණියේ වේද, එකල්හි මේ ශාසනයෙහි සඛ්‍යා කෙරෙහි ඇතැම් ආයුෂ්මතීන්ට ධර්මයෝ පහළ වෙත්. ඉක්බිති ශාය්‍යා තෙමේ එම ආයුෂ්මතීන්ට තැයිම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

40. ශාරිපුත්‍රයෙනි, භික්ෂුසඛ්‍යා තෙමේ නිර්වෘද්ධ ය, නිද්‍යා ය, දුෂිල් මහණුන් ගෙන් තොර ය, පිරිසුදු ය, සිල් ආදී සරාදහම්හි පිහිටියේ ය. ශාරිපුත්‍රයෙනි, මේ පන්සියක් මහණුන් අතුරෙන් යම් පැසුළු මහණෙක් වේද, හෙතෙමේ සෝවන් ය, අපායෙහි නො ගෙනසුළු ය, නිවණට නියත ය, යම්බෝධිය ම පිහිට කොට ඇත්තේ ය”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක

41. අථ බො භගවා ආයසමන්තං ආනියං අමනෙතසි: “ආවිණ්ණං බො පනෙහං ආතඤ්ඤා නිවර්තනං යෙහි නිමිත්තභාවො වස්සං වසන්ති, ත තෙ අනප්පෙතො ජනපදවාරිකං පක්කමන්ති. ආයාමාතඤ්ඤා චෙට්ඨාමං බ්‍රාහ්මණං අප්පෙතොසාමා”ති. “එවං භනෙන්”ති බො ආයසමා ආතඤ්ඤා භගවතො පට්ඨෙසොසි.

42. අථ බො භගවා නිවාසෙති පත්තව්වරමාදය ආයසමා ආතඤ්ඤා පට්ඨාසමනෙත යෙන වේරඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං, හෙත්ථපසංකම්. උපසංකම්ති පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදි.

43. අථ බො වේරඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා හෙත්ථපසංකම්. උපසංකම්ති භගවන්තං අභිවාදෙති එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං බො වේරඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණං භගවා එතදවොච: “නිමිත්තභාවො හයං බ්‍රාහ්මණ වස්සං චුන්දා. අප්පෙතො තං. ඉච්ඡාමි මයං ජනපදවාරිකං පක්කමෙතු”ති.

44. “සචං හො ගොහම්, නිමිත්තභාවො මයං වස්සං චුන්දා. අපි ව යො දෙයංධමොසො හො න දිනෙතා. තඤ්ඤා බො හො අසනතං හො‘පි අද්දාසමාසතා. තං භූතෙත්ථ ලබ්බා? බ්‍රහ්මචාරී සරාචාරී බ්‍රහ්මචාරීයා. අභිවාසෙතු මෙ භවං භොතමො සවාතනාය භතතං සද්ධං භික්ඛුසංඝෙතා”ති. අභිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන.

45. අථ බො භගවා වේරඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණං ධම්මො කථාය සඤ්ඤෙති සමාදපෙති සම්මතෙතරෙති සම්පයංසෙති උට්ඨායාසතා පක්කාමි.

46. අථ බො වේරඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො තස්ස රත්තං අච්චයෙන සකෙ නිවෙසනෙ පණ්ණං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදපෙති භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි: “කාලො හො භොතමි. නිට්ඨිතං භතත”ති.

41. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනුදනෙරුන් අමතා “ආතන්ද්‍රය, බුදුවරා යම් කෙනෙකුත් විසින් නිමිතත ලද්දහු වස් වෙහෙද්ද, ඔවුන් නො විවාරා දතවු සැරිසැරීමට නො නික්මෙන් යන මෙය තථාගතයන්ගේ පුරුදු ධර්මාවකි. ආතන්ද්‍රය යමු. වෙරඤ්ඤ ච්ඡායාණයාට දැනුම් දෙමු”යි වදාළ සේක. ආයුෂ්මත් ආතන්ද්‍ර තෙමේ, “වහන්ස, එසේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුනි.

42. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ ආයුෂ්මත් අතද තෙරහු පසුව ලා යන මහණහු කොට වෙරඤ්ඤ බමුණාගේ නිවෙසට එළඹ සේක. එළඹ පැණවු අයුත්ති වැඩ හුන් සේක.

43. එකල්හි වෙරඤ්ඤ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ වැද එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත් පසෙක හුන් වෙරඤ්ඤ බමුණාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “බමුණානෙහි, අපි නොප විසින් නිමිතත ලද්දමෝ වස් වුසුමු. නොපට දන්වමු. දතවු සැරිසරන්නට අපි කැමැත්තෙමු” යි වදාළ සේක.

44. “භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, සැබෑව. මා විසින් නිමිතත ලද්දහු වස් වුසුහු ය. එහෙත් යම් දෙයධර්මයක් වී නම්, එය නො දෙන ලද්දේ ය. හෙ ද වතාහි තැනි ව නො වෙයි. නො දෙනු කැමැත්තෙක් ද නො වීය. ගෘහවාසයෝ බොහෝ කාත්‍ය ඇත්තෝ ය. බොහෝ කටයුතු ඇත්තෝ ය. එහෙයින් එයට අවකාශයක් කෙසින් ලැබේ ද? භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, හික්කු-හඬයා සමඟ සෙට දවසට මාගේ දාතය ඉවසන සේක්වා”යි හේ කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්ශබ්දභාවයෙන් එය ඉවසු සේක.

45. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙරඤ්ඤ ච්ඡායාණයාට දැනුම් කථාවෙන් කරුණු දක්වා, ඔහු කුතල් දහමිනි සමීදන් කරවා, තියුණු කරවා, සතුටු කොට හුන්දෙනත් තැනි වැඩි සේක.

46. ඉක්බිති වෙරඤ්ඤ ච්ඡායාණ තෙමේ එ රූය ඇවැමෙන් සිය නිවෙසෙහි ප්‍රණීත වූ බාද්‍ය භොජ්‍ය පිළිගෙල කරවා “භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කල් වෙයි. බත නිමියේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් දන්වා යැවී ය.

47. අථ බො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය යෙන වෙරඤ්ජයා බ්‍රාහ්මණයා නිවෙසනං තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා පඤ්ඤානො ආසතෙ නිසිදි සද්ධිං භික්ඛුසම්බන්ත. අථ බො වෙරඤ්ජො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසම්බන්ත පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්වා සන්තපෙපත්වා සම්පමාදෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඕනීහපන්නපාණිං හිව්චරෙත අච්ඡාදෙයි. එකමේකං ච භික්ඛුං එකමේකෙන දුස්සයුගෙන අච්ඡාදෙයි. අථ බො භගවා වෙරඤ්ජං බ්‍රාහ්මණං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤොත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජේත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසතා පකකාමි.

48. අථ බො භගවා වෙරඤ්ජායං යථාචිරන්තං¹ විහරිත්වා අනුපගමම සොරෙයාං සඬකයාං භන්තකුජජං, යෙන පයාගපතිට්ඨානං, තෙනුප-සඬකමි. උපසඬකමිත්වා පයාගපතිට්ඨානෙ ගඬගං නදිං උහාරිත්වා යෙන බාග්ණසි තදවසරි. අථ බො භගවා බාග්ණසියං යථාචිරන්තං විහරිත්වා යෙන වෙසාලි, තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බන්ත වාරිකං වර්මානො යෙන වෙසාලි තදවසරි. තත්තු සුදං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුලාභාරකාලායං.

වෙරඤ්ජභාණවාරො නිට්ඨිතො.²

1, යථාචිරන්තං කප්පමි, 2 වෙරඤ්ජ භාණවාරො, සිමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

47. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, පෙරවරායෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙන පවරඤ්ජ ව්‍යාහරණයාගේ නිවෙසට එළඹ පැණවූ අඟුන්හි භික්ෂුසංඝයා සමග වැඩහුන් සේක. ඉක්බිති වෙරඤ්ජව්‍යාහරණ තෙමේ ප්‍රණීත බාද්‍ය භෝජ්‍යයෙන් බුදුපාමොක් මහසහන සියතින් වළඳවා පවරවා, වළඳ නිමවූ, පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගත් අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුන්සිවුරෙන් පිදී ය. එක් එක් භික්ෂුතමක් එක් එක් වස්ත්‍රයන්මයෙන් පිදී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙරඤ්ජ බමුණාට දැනුම් කථාවෙන් කරුණු දක්වා, ඔහු තුසල් දහමිහි සමාදන් කරවා, තියුණු කරවා, පහන් කොට හුනස්තෙන් තැඟි වැඟි සේක.

48. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙරඤ්ජාවෙහි රිසි තාක් වැස සොරෙයා, සබ්බකායා, කාන්තාකුබ්ජ යන තහරයන්ට නොපැමිණ ප්‍රයාග-ප්‍රතිෂේෂානියම එළඹි සේක. එළඹ ප්‍රයාගප්‍රතිෂේෂානියෙහි දී ශබ්දා නදිය තරණය කොට බරණැසට වැඟිසේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස රිසි තාක් වැස විසල්පුර බලා සැරි සරා වැඟිසේක. පිළිවෙළින් සැරි සරණ සේක්, විසල්පුර යම් තැනෙක ද එහි වැඟි සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර මහාවනියෙහි කුටාභාරකාලාවෙහි වැඩ වෙසෙන සේක.

වෙරඤ්ජ බණවර නිමියේ ය.

පාරාජිකකණේඩා

2

[නන්දම වන්නාගේ පාඨපිඨා ධම්මා උපද්දසං ආගමනනි*]

පටිමපාරාජිකං

1. හෙන බො පන සමයෙන ඔවසාලියා අවිදුරේ කලඤ්ඤාමා නාම යොගී. තත් සුද්දිනො නාම කලඤ්ඤානො සෙට්ඨිපුතො හොති. අථ බො සුද්දිනො කලඤ්ඤානො සම්බුද්ධො ස්වායස්සෙති සද්ධිං වෙසාලීං අභමාසි කෙතව්දෙව කරණීයෙන. හෙන බො පන සමයෙන භගවා මහතියා පරිසාය පරිවුහො ධම්මං දෙසෙන්නො තිසින්නො හොති.

2. අද්දසා බො සුද්දිනො කලඤ්ඤානො භගවන්තං මහතියා පරිසාය පරිවුහං ධම්මං දෙසෙන්නා තිසින්නා. දිස්සානස්ස එතදයොසි: “යනුනානමි ධම්මං සුඤ්ඤා”නති. අථ බො සුද්දිනො කලඤ්ඤානො යෙන සා පරිසා තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසින්නස්ස බො සුද්දිනො කලඤ්ඤානො එතදයොසි: “යථා යථා බො අහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසකා එකන්තපරිපුර්ණං එකන්තපරිපුර්ණං සම්බලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. යනුනානං කෙසමස්සු ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්තාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජෙය්”නති.

3. අථ බො සා පරිසා භගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාතා හමාදපිතා සමුත්තෙජ්ඣා සම්පනංසිතා උට්ඨායාසතා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං තත්වා පකාමාමි.

4. අථ බො සුද්දිනො කලඤ්ඤානො අවිජ්ජවර්තියා පරිසාය යෙන භගවා තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසින්නො බො සුද්දිනො කලඤ්ඤානො භගවන්තං එතදවොච: “යථා යථා බො අහං භගවතා භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසකා එකන්තපරිපුර්ණං එකන්තපරිපුර්ණං සම්බලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං භගවත කෙසමස්සු ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්තාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජිතුං. පබ්බජෙතු මං භගවා”ති.

“අනුඤ්ඤාතො”සි පන තං සුද්දින මාතාපිතුති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

“න බො අහං භගවත අනුඤ්ඤාතො මාතාපිතුති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

“න බො සුද්දින තථාගතා අනුඤ්ඤාතො මාතාපිතුති පුත්තං පබ්බජෙත්”ති.

“සො”හං භගවත තථා කර්මකාමි, යථා මං මාතාපිතරො අනුජාතියානති, අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

* පාසායං පොඤ්ඤානං න දිස්සෙත.

[එහි විග්‍රහයෙහි මේ පාරාජික බඹයෝ සිවු දෙන උදෙසීමට පැමිණෙත්.]

ප්‍රථම පාරාජිකය

1. එසමයෙහි විසල්පුර අසල කලන්දගාම නම් ගමෙක් වෙයි. එහි කලන්ද සිවුහුගේ පුත් වූ සුදින්න නම් සිවුපුතෙක් වෙයි. ඉක්බිති කලන්ද-සිවුපුත් වූ සුදින්න තෙමේ බොහෝ යහළුවන් සමග කිසි යම් කටයුත්තෙකින් විසල්පුරයට පැමිණියේ ය. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවැරුණ සේක් දහම් දෙසමින් වැඩහුන් සේක.

2. කලන්ද සිවුපුත් තෙමේ මහපිරිසෙන් පිරිවරණ ලදු ව දහම් දෙසමින් වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිව්. දැක ඔහුට “ඉදින් මම ද බණ අසන්නෙමි නම් යෙහෙකැ”යි මෙබඳු සිතෙක් විය. ඉක්බිති සුදින්න සිවුපුත් තෙමේ ඒ පිරිස වෙත පැමිණ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් සුදින්න හට මෙබඳු සිතෙක් විය: “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද ධර්මය යම් යම් සේ මම දනිමි ද, ගිහිගෙයි වසන්තහු විසින් එකැතින් පිරිපුන් එකැතින් පිරිසිදු ඒ සඹලිබිත බ්‍රහ්මවයඝීය ගැසිරෙන්නට සුකර නො වේ. ඉදින් මම කෙස්සරවුලු බහවා කසාවත් ගැඳ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නෙමි නම් මැනව” යනු යි.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහම් කථාවෙන් කරුණු දක්වන ලද, කුසල් දහමිහි යොදවන ලද, තියුණු කරණ ලද, පහත් කරණ ලද ඒ පිරිස හුතත්තෙන් තැනී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට නික්ම ගියහ.

4. ඉක්බිති සුදින්න නම් වූ කලන්දපුත් තෙමේ ඒ පිරිස තැනිට ගිය නොබෝ වේලාවකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ, වැඳ එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් සුදින්න කලන්දපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද ධර්මය මම යම්සේ දනිමි ද, ගිහිගෙයි වසන්තහු විසින් එකැතින් පිරිපුන් එකැතින් පිරිසිදු ඒ සඹලිබිත බ්‍රහ්මවයඝීය ගැසිරෙන්නට සුකර නො වේ. වහන්ස, මම කෙස්සරවුලු බහවා කසාවත් ගැඳ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට කැමැත්තෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණ සේක්වා” යනු යි.

“සුදින්නය, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීම පිණිස මච්චියන් විසින් තෝ අනුදත්තා ලද්දෙහි ද?”

“වහන්ස, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීම පිණිස මච්චියන් විසින් මම තො අනුදත්තා ලද්දෙමි වෙමි”

“සුදින්නය, තථාගතවරයෝ මච්චියන් විසින් තො අනුදත්තු කුලදරුවා පැවිදි නො කෙරෙත්”

“වහන්ස, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට මච්චියෝ මට යම්සේ අනුදත්තාහු ද, මම එසේ කරන්නෙමි.”

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. අථ බො සුදිනෙනා කලඤ්චුතො වෙසාලියං හං කරණීයං තිරෙතො යෙන කලඤ්චුතො, යෙන මාතාපිතරො, තෙනුපසඛිනමි. උපසඛිනමිතො මාතාපිතරො එතදවොච: “අමම, තාන, යථා යථාං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, තසිදං සුඤ්ඤං අභාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුද්ධං සඤ්ඤිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං වරිතුං. ඉච්ඡාමහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙතො කාසායාති වන්තාති අච්ඡාදෙතො අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්තුං. අනුජානාථ මං අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. එවං චුතො සුදිනනස්ස කලඤ්චුතස්ස මාතාපිතරො සුදිනනං කලඤ්චුතනං එතදවොචු: “ඤ්ඤිබ්බි තාන සුදිනන, අමහාකං එකපුත්තකො පියො මහාපො සුබ්බෙතො සුබ්බපරිභටො¹. න ඤ්ඤි තාන සුදිනන, කිඤ්ඤි දුක්ඛස්ස ජාතාසි. මරණෙත’පි මයං තෙ අකාමකා විතා භවිස්සාම. කිං පන මයං හං ජීවන්තං අනුජානිස්සාම අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

6. දුතියමපි බො - පෙ - තතියමපි බො සුදිනෙනා කලඤ්චුතො මාතාපිතරො එතදවොච: “අමම, තාන, යථා යථාං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, තසිදං සුඤ්ඤං අභාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුද්ධං සඤ්ඤිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං වරිතුං. ඉච්ඡාමහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙතො කාසායාති වන්තාති අච්ඡාදෙතො අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්තුං. අනුජානාථ මං අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. තතියමපි බො සුදිනනස්ස කලඤ්චුතනස්ස මාතාපිතරො සුදිනනං කලඤ්චුතනං එතදවොචු: “ඤ්ඤිබ්බි තාන සුදිනන අමහාකං එකපුත්තකො පියො මහාපො සුබ්බෙතො සුබ්බපරිභටො¹. න ඤ්ඤි තාන සුදිනන, කිඤ්ඤි දුක්ඛස්ස ජාතාසි. මරණෙත’පි මයං තෙ අකාමකා විතා භවිස්සාම. කිං පන මයං හං ජීවන්තං අනුජානිස්සාම අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

7. අථ බො සුදිනෙනා කලඤ්චුතො “න මං මාතාපිතරො අනුජානන්ති අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති තතෙච අතන්තර්භිතාය² භුමියා නිපජ්ජ “ඉධෙව මෙ මරණං භවිස්සති පබ්බජ්ජා වා”ති. අථ බො සුදිනෙනා කලඤ්චුතො එකමපි භතතං න භුඤ්ජේ. දෙව’පි භතතාති න භුඤ්ජේ. තිණ්’පි භතතාති න භුඤ්ජේ. වතතාරි’පි භතතාති න භුඤ්ජේ. පඤ්ච’පි භතතාති න භුඤ්ජේ. ඡ’පි භතතාති න භුඤ්ජේ. සත්ත’පි භතතාති න භුඤ්ජේ.

1. පරිභටො, සාසනි 2 අනාසරිතාය ?

5. ඉක්බිති කලාඤ්ඤා පුත් වූ සුදින්න තෙමේ විභල්පුරයෙහි ඒ කටයුතු දෑ අවසන් කොට කලන්දගම මව්පියන් වෙත ගියේ ය. හෙය් මව්පියන්ට “මැනියෙනි, පියානෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසු ධර්මය මම යම් යම් ලෙසෙකින් දැනීම ද, ගිහිගෙහි වසන්නහු විසින් එකැතින් පිරිපුන් එකැතින් පිරිසිදු ඒ සංකලිඛිත බලසර හැසිරෙන්නට සුකර නො වේ. මම කෙස්සරවුල් බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට කැමැත්තෙමි. ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට මට අවසර දෙන්නා”යි මෙය කී ය. මෙසේ කී කල්හි සුදින්න කලන්ද පුතුගේ මව්පියෝ සුදින්න කලාඤ්ඤා පුත්හට “දරුව, සුදින්නය, තෝ අපගේ ප්‍රිය වූ මනාප වූ සුව සේ වැඩුනු, සුව සේ පෝෂණය කරණ ලද, එක ම පුත්‍ර වෙහි. දරුව, සුදින්නය, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි ය. අපි තාගේ මරණයෙහුද නොකැමැත්තමෝ ම වෙත් වන්නමු. කිම, අපි ජීවත් වන්නා වූ තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට අනුදනිමු ද?” යි මෙය කීහ.

6. දෙවෙනු ද ... තෙවෙනු ද ... කලාඤ්ඤා පුත් වූ සුදින්න තෙමේ මව් පියන්ට “මැනියෙනි, පියානෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසු ධර්මය මම යම් යම් සේ දැනීම ද, ගිහිගෙහි වසන්නහු විසින් එකැතින් පිරිපුන් එකැතින් පිරිසිදු ඒ සංකලිඛිත බලසර හැසිරෙන්නට සුකර නො වේ. මම කෙස්සරවුල් බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට කැමැත්තෙමි. ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීම පිණිස මට අවසර දෙන්නා”යි. මෙය කී ය. තෙවෙනු ද කලන්ද පුත් සුදින්නගේ මව්පියෝ කලන්ද පුත් සුදින්නහට “දරුව, සුදින්නය, තෝ වතාහි අපගේ ප්‍රිය වූ, මත වඩන, සුව සේ වැඩුනු, සුවසේ පෝෂිත වූ, එක ම පුත්‍ර වෙහි. දරුව, සුදින්න, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි. තාගේ මරණයෙහුද අපි නො කැමැත්තමෝ ම වෙත් වන්නමු. කිම, අපි ජීවත් වන්නා වූ තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට අනුදනිමු ද?” යි මෙය කීහ.

7. ඉක්බිති කලන්ද පුත් සුදින්න තෙමේ “ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට මව්පියෝ මට තො ම අනු දනිත්. මෙහි ම මගේ මරණය හෝ පැවිද්ද හෝ වන්නේ ය” යි එහි ම කිසිවක් නො අනුලුඛිතෙහි හොත්තේ ය. ඉක්බිති කලාඤ්ඤා පුත් සුදින්න තෙමේ එක් බතක් ද නො වැලඳී ය. බත් දෙකක් ද නො වැලඳී ය. බත් භූණක් ද නො වැලඳී ය. බත් සතරක් ද නො වැලඳී ය. බත් පස්කක් ද නො වැලඳී ය. බත් සයක් ද නො වැලඳී ය. බත් සතක් ද නො වැලඳී ය. (සත් දිනක් ම නො වැලඳී ය යනු භාවයි)

8. අථ බො සුද්දින්නස්ස කලඤ්චුත්තස්ස මාතෘපිත්තරො සුද්දින්නං කලඤ්චුත්තං ඵතදවොචුං: “ඔං බො‘සි තාත සුද්දින්න, අමොකං ඵකපුත්තකො පියො මනාපො සුබෙධිතො සුබපරිභවො, ත ඔං තාත සුද්දින්න, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි, මරණේත‘පි මයං තෙ අකාමකා විතා භවිස්සාම. කිං පත මයං තං ජීවන්තං අනුජානිස්සාම අගාරස්ම අතගාරියං පබ්බජ්ජාය. උට්ඨෙති තාත සුද්දින්න, භුඤ්ඤ ව පිච ව පරිවාරෙති ව. භුඤ්ඤන්තො පිචන්තො පරිවාරෙන්නො කාමෙ පරිභුඤ්ඤන්තො පුඤ්ඤති කරොන්නො අභිරමස්සු. ත තං මයං අනුජාතාම අගාරස්ම අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. එවං වුත්තෙත සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො භුණ්ති අහොසි දුතියමපි බො -පෙ- තතියමපි බො සුද්දින්නස්ස කලඤ්චුත්තස්ස මාතෘපිත්තරො සුද්දින්නං කලඤ්චුත්තං ඵතදවොචුං: “ඔං බො‘සි තාත සුද්දින්න, අමොකං ඵකපුත්තකො පියො මනාපො සුබෙධිතො සුබපරිභවො, ත ඔං තාත සුද්දින්න, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි, මරණේත‘පි මයං තෙ අකාමකා විතා භවිස්සාම. කිං පත මයං තං ජීවන්තං අනුජානිස්සාම අගාරස්ම අතගාරියං පබ්බජ්ජාය. උට්ඨෙති තාත සුද්දින්න, භුඤ්ඤ ව පිච ව පරිවාරෙති ව. භුඤ්ඤන්තො පිචන්තො පරිවාරෙන්නො කාමෙ පරිභුඤ්ඤන්තො පුඤ්ඤති කරොන්නො අභිරමස්සු. ත තං මයං අනුජාතාම අගාරස්ම අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. තතියමපි බො සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො භුණ්ති අහොසි.

9. අථ බො සුද්දින්නස්ස කලඤ්චුත්තස්ස සභායකා යෙන සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො තෙනුපසම්භවමිංසු. උපසම්භවමිඤ්ඤා සුද්දින්නං කලඤ්චුත්තං ඵතදවොචුං: “ඔං බො‘සි සමම සුද්දින්න මාතෘපිභුන්නං ඵකපුත්තකො පියො මනාපො සුබෙධිතො සුබපරිභවො, ත ඔං සමම සුද්දින්න, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි, මරණේත‘පි තෙ මාතෘපිත්තරො අකාමකා විතා භවිස්සානති. කිං පත තං ජීවන්තං අනුජානිස්සානති අගාරස්ම අතගාරියං පබ්බජ්ජාය. උට්ඨෙති සමම සුද්දින්න, භුඤ්ඤ ව පිච ව පරිවාරෙති ව. භුඤ්ඤන්තො පිචන්තො පරිවාරෙන්නො කාමෙ පරිභුඤ්ඤන්තො පුඤ්ඤති කරොන්නො අභිරමස්සු. ත තං මාතෘපිත්තරො අනුජානිස්සානති අගාරස්ම අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. එවං වුත්තෙත සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො භුණ්ති අහොසි. දුතියමපි බො -පෙ- තතියමපි බො සුද්දින්නස්ස කලඤ්චුත්තස්ස සභායකා සුද්දින්නං කලඤ්චුත්තං ඵතදවොචුං: “ඔං බො‘සි සමම සුද්දින්න -පෙ- තතියමපි බො සුද්දින්නො කලඤ්චුත්තො භුණ්ති අහොසි.

8. ඉක්බිති කලැදුන් සුදිත්තගේ මවුපියෝ කලන්දපුත් සුදිත්ත හට “දරුව, සුදිත්ත, තෝ වතාහි අපගේ ප්‍රිය වූ, මත වඩන්නා වූ, සුව සේ වැඩුනු, සුව සේ පෝෂණය කරණ ලද, එක ම පුත්‍ර වෙහි. දරුව සුදිත්තය, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි ය. තාගේ මරණයෙහුද අපි නො කැමැත්තමේ ම වෙන් වන්නමු. කීම, ජීවත් වන්නා වූ තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීම පිණිස අපි අනුදනිමු ද? දරුව, සුදිත්තය, තැබිවුව. අනුභව ද කරව. පාතය ද කරව. ඉඳුරන් ද පිණවව. කමින් බොමින් ඉඳුරන් පිණවමින් පස්කම් සුව විදිමින් පින් කරමින් ගිහිසුව විඳුව. ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදිතට අපි තට නො ම අනුදනිමු” යි මෙය කීහ. මෙසේ කී කල්හි කලන්දපුත් සුදිත්ත තෙමේ නිහඬ වී ය. දෙවෙනුවන් ... තෙවෙනුවන් කලන්දපුත් සුදිත්තගේ මවුපියෝ කලන්දපුත් සුදිත්තහට “දරුව, සුදිත්තය, තෝ වතාහි අපගේ ප්‍රිය වූ මතාප වූ සුව සේ වැඩුනා වූ සුව සේ පෝෂිත වූ එක ම පුත්‍ර වෙහි. දරුව, සුදිත්තය, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි ය. අපි තාගේ මරණයෙහුද නො කැමැත්තමේ වෙන් වන්නමු. කීම, අපි ජීවත් වන තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදිත්තට අනුදනිමු ද? දරුව, සුදිත්තය, තැබිවුව, කව, බොව, ඉඳුරන් පිණවව. කමින් බොමින් ඉඳුරන් පිණවමින් පස්කම්සුව විදිමින් පින් කරමින් (ගිහිගෙහි) සිත් අලවව. අපි තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදිත්තට අවසර නො දෙමු” යි මෙය කීහ. තෙවෙනුවන් කලන්ද පුත් සුදිත්ත තෙමේ නිහඬ විය.

9. ඉක්බිති කලන්දපුත් සුදිත්තගේ යහළුවෝ කලන්දපුත් සුදිත්ත වෙත පැමිණියාහු ය. පැමිණ කලන්දපුත් සුදිත්තහට “යහළු සුදිත්තය, තෝ වතාහි මවුපියන්ගේ ප්‍රිය වූ මතාප වූ සුවසේ වැඩුනාවූ, සුව සේ පෝෂිත වූ, එක ම පුත්‍ර වෙහි ය. යහළු සුදිත්තය, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි ය. තාගේ මරණයෙහුද මවුපියෝ නො කැමැත්තෝ ම වෙන් වන්නාහ. කීම, ඔහු ජීවත් වන්නා වූ තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට අනුදන්නාහු ද? යහළු සුදිත්තය, තැබිවින්න. කන්න. බොන්න. ඉඳුරන් පිණවන්න. කමින් බොමින් ඉඳුරන් පිණවමින් කම් සුව විදිමින් පින් කරමින් ගිහිගෙහි සිත් අලවන්න. මවුපියෝ නොපට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදිත්තට නො අනුදන්නාහ” යි මෙය කීහ. මෙසේ කී කල්හි කලන්දපුත් සුදිත්ත තෙමේ නිහඬ විය. දෙවෙනුවන් ... තෙවෙනුවන් කලැදුන් සුදිත්තගේ යහළුවෝ කලන්දපුත් සුදිත්තහට මෙය කීහු: “යහළු සුදිත්තය, තෝ වතාහි ...” තෙවෙනුවන් කලැදුන් සුදිත්ත තෙමේ නිහඬ විය.

10. අථ බො සුද්දිනනස්ස කලඤ්චුත්තස්ස සභායකා යෙන සුද්දිනනස්ස කලඤ්චුත්තස්ස මාතෘපිතරො තෙනුපසංකමිංසු. උපසංකමිත්වා සුද්දිනනස්ස කලඤ්චුත්තස්ස මාතෘපිතරො එතදවොචුං: “අම්ම, තාත,¹ එසො සුද්දිනනො අතන්තරගිහාය භූමියා නිපනෙනා ‘ඉධෙව මෙ මරණං භවිස්සති පබ්බජ්ජා වා’ති. සචෙ තුමෙහ සුද්දිනනං තානුජාතිස්සථ අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, තතෙව මරණං ආගමිස්සති. සචෙ පත තුමෙහ සුද්දිනනං අනුජාතිස්සථ අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බජිතම්පි තං දක්ඛිස්සථ. සචෙ සුද්දිනනො තාභීරමිස්සති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, කා තස්ස අඤ්ඤා ගති භවිස්සති? ඉධෙව පච්චාගමිස්සති. අනුජාතාථ සුද්දිනනං අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. “අනුජාතාම, තාතා, සුද්දිනනං අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. අථ බො සුද්දිනනස්ස කලඤ්චුත්තස්ස සභායකා යෙන සුද්දිනනො කලඤ්චුත්තො තෙනුපසංකමිංසු. උපසංකමිත්වා සුද්දිනනං කලඤ්චුත්තං එතදවොචුං: “උට්ඨෙති සමම සුද්දිනන, අනුඤ්ඤාතො² සි මාතෘපිතුති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

11. අථ බො සුද්දිනනො කලඤ්චුත්තො “අනුඤ්ඤාතො² මති කීර මාතා පිතුති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති භට්ඨො උදග්ගො පාණිතා ගතොති පරිපුඤ්ඤානො උට්ඨාසි. අථ බො සුද්දිනනො කලඤ්චුත්තො කතිපාහං බලං භාගෙතො යෙන භගවා, තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො සුද්දිනනො කලඤ්චුත්තො භගවන්තා එතදවොච: “අනුඤ්ඤාතො² මති² අහං භනෙන මාතෘපිතුති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බාජෙතු මං භගවා”ති. අලන්ථ බො සුද්දිනනො කලඤ්චුත්තො භගවන්තො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. අලන්ථ උපසංකමං. අවිරුපසංකමනො ව පනායස්මා සුද්දිනනො එවරුපෙ ධුතගුණෙ සමාදාය වත්තති: ආරඤ්ඤිකො හොති, පිණ්ඩපාතිකො, පාසුකුලිකො, සපදානවාරිකො. අඤ්ඤතරං වජ්ඣිගාමං උපනිස්සාය විහරති.

12. තෙන බො පත සමයෙන වජ්ඣ දුබ්භිකං හොති දභිතීතිකා සෙනට්ඨිකා සලාකාචුත්තා. ත සුකරු උඤ්ඤත පග්ගගෙන යාපෙතුං. අථ බො ආයසමනො සුද්දිනනස්ස එතදගොසි: “එතරගි බො වජ්ඣ දුබ්භිකං දභිතීතිකා සෙනට්ඨිකා සලාකාචුත්තා. ත සුකරු උඤ්ඤත පග්ගගෙන යාපෙතුං. බහු බො පත මෙ චෙයාලියං ඤාති අභ්භා මහධුතා මහාභොගා පහුතජාත-රුපරජතා පහුතචිත්තපුසකරණා පහුතබ්බකඤ්ඤා. යනානුතාහං ඤාති උපනිස්සාය විහරෙය්‍යං, ඤාති³ මං නිස්සාය දානාති දස්සන්ති. පුඤ්ඤාති කරිස්සන්ති භික්ඛු ව ලාභං ලබන්ති. අහස්සෙ පිණ්ඩකෙන ත කිලමිස්සාමි”ති.

1. අම්මතාතා, මජ්ඣං; 2. අනුඤ්ඤාතො, මජ්ඣං; 3. ඤාතකාපි, සංඝ,

10. ඉක්බිති කලඤ්චුනු වූ සුදිත්තගේ යහළුවෝ කලඤ්චුනු සුදිත්තගේ මාපියන් වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ කලඤ්චුනු සුදිත්තගේ මාපියන්ට මෙය කීහු: “මානියනී, පියානනී, තෙල සුදිත්ත තෙමේ ‘මෙහි ම මාගේ මරණය හෝ පැවිද්ද වන්නේය’ යි කිසිවක් නො අනුමාන කෙරෙමි. ඉදින් තෙපි ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට සුදිත්තට අවසර නො දෙන්නහු නම්, එහි ම මරණය පැමිණෙන්නේ ය. ඉදින් තෙපි ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට සුදිත්තට අවසර දෙන්නහු නම්, පැවිදි වූ ඔහු දක්නා ය. ඉදින් සුදිත්ත තෙමේ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදී පැවිද්දෙහි සිත් නො අලවන්නේ නම්, ඔහුගේ කිහිප අතෙක් ගතියෙන් වන්නේ ද? මෙහි ම පෙරළා එන්නේ ය. ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට සුදිත්තට අනුදනිමු” යි. “දරුවෙනි, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට සුදිත්තට අනුදනිමු” යි. ඉක්බිති කලඤ්චුනු සුදිත්තගේ යහළුවෝ කලඤ්චුනු සුදිත්ත වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ කලඤ්චුනු සුදිත්තට මෙය කීහු: “යහළු සුදිත්ත යෙනි, තැගිටින්න, මාපියන් විසින් ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට අනුදන්නා ලද්දහු ය” යි.

11. ඉක්බිති කලඤ්චුනු සුදිත්ත තෙමේ “මාපියන් විසින් ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට අනුදන්නා ලද්දෙමි වෙමි” යි සතුටු වූයේ ඔදවැසි සිත් ඇත්තේ, අනිත් සිරුර පිරිමදිමින් තැගි සිටියේ ය. ඉක්බිති කලඤ්චුනු සුදිත්ත තෙමේ කීපදවසක් මුළුල්ලෙහි කය බල ගන්වා බුදුරදුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ බුදුරදුන් වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ කලඤ්චුනු සුදිත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. “වහන්ස, මම ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට මාපියන් විසින් අනුදන්නා ලද්දෙමි වෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණ සේක්වා” යි. කලඤ්චුනු වූ සුදිත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලැබී ය. උපසම්පදාව ලැබී ය. උපසම්පත් වූ තොබෝ කල් ඇති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ මෙබඳු බුහුණකින් සමාදන් ව වෙසෙයි: අරුණෙහි වසන්නෙක් වෙයි. පිණ්ඩ පාතිකයෙක් වෙයි. පසුල්සිවුරු දරන්නෙක් වෙයි. ගෙපිළිවෙලින් පිඩු හිඟන්නෙක් වෙයි. එක්තරා වැදගත්කමක් ඇසුරු කොට වාසය කෙරෙයි.

12. එකල වැදූරට දුක සේ ලැබිය යුතු හිඤ්ඤාව ඇත්තේ වෙයි. දෙපරිදි-දෙකින් පැවැති අදහස් ඇත්තක් වෙයි. තත්හි තත්හි විසුරුණු මිනිඳාට ඇත්තක් වෙයි. නොහොත් සෙතට්ඨිකානම් සසාරජෝගය ඇත්තක් වෙයි. කුසපත්තියමයෙන් ජීවිකාවාහන්ය පවත්වන්නක් වෙයි නොහොත් ඉරටු පමණක් ව ගටගත් සසාර ඇත්තක් වෙයි. පාත්‍රය ගෙණ හිඤ්ඤාවෙහි ගැසිරීමෙන් ජීවත් වන්නට පහසු නො වන්නක් වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගට මේ සිත විය: “දැන් වහන්ස වැදූරට දුක සේ ලැබිය ගැනි හිඤ්ඤාව ඇත්තකි. දෙපරිදි දෙන් පැවැති අදහස් ඇත්තකි. තත්හි තත්හි විසුරුණු මිනිඳාට ඇත්තකි නොහොත් සෙතට්ඨිකා නම් ජෝගය ඇත්තකි. කුසපත්තියමයෙන් ජීවිකා-වාහන්ය පවත්වන්නකි නොහොත් ඉරටු පමණක් ව ගටගත් සසාර ඇත්තකි. පාත්‍රය ගෙණ හිඤ්ඤාවෙහි ගැසිරීමෙන් ජීවත් වන්නට පහසු නො වන්නකි. විසල්පුරයෙහි (උපහොග පරිභොගයන්ගෙන්) ආසීය වූ නිදන්ගත මහත් ධනය ඇති, දින පතා වියදම් වන මහත් හෝග ඇති, බොහෝ වූ රත්තිදී ඇති, සතුටු උපදවන බොහෝ අලංකාරාපකරණ ඇති, නණ්ණදෙහුවට යෝග්‍ය වූ බොහෝ ධනධාන්‍යයන් ඇති මාගේ ඥරිත බොහෝ වෙත්. මම තැයන් ඇසුරු කොට වාසය කරන්නෙමි නම්, ඉතා මානවි. තැයෝ මා නිසා දන් දෙත්. පින් කරත්. හිඤ්ඤා ද ලැබ ලබත්. මම ද ආහාරයෙන් කලානත නො වෙමි” යි.

13. අථ බො ආයස්මා සුදිනො නොනාසනං සංසාමෙතිං පතනවිවරමාදාය යෙන වෙසාලී, තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බත යෙන වෙසාලී තදවසරී. තත්තු සුදං ආයස්මා සුදිනො වෙසාලීයං විතරති මහාවතො¹. අසොසුං බො ආයස්මතො සුදිනාස්ස සද්දකා “සුදිනො කීර කලඤ්චනො වෙසාලී අනුපපතො”ති. තෙ ආයස්මතො සුදිනාස්ස සංවිමිතෙන ථාලිපාකෙ භන්තාභිගාරං අභිගරිංසු. අථ බො ආයස්මා සුදිනො තෙ සංවිමිතෙන ථාලිපාකෙ භික්ඛුතං වික්ඛාජේතිං පුබ්බස්සකමයං නිවාසෙතිං පතනවිවරමාදාය කලඤ්චනං පිණ්ඩාය පාවිසි. කලඤ්චනමෙ සපදානං පිණ්ඩාය වරමානො යෙන සකපිතුතිවෙසනං, තෙනුපසඬකමි.

14. තෙන බො පත සමයෙන ආයස්මතො සුදිනාස්ස සද්දකිදාසි අභිදෙසිකං කුමමාසං ඡබ්බිකුකාමා ගොති. අථ බො ආයස්මා සුදිනො තං සද්දකිදාසිං එතදවොච: “සචෙ නං භගිනි ඡබ්බනීයධම්මං, ඉධ මෙ පතෙන අකීර්”ති. අථ බො ආයස්මතො සුදිනාස්ස සද්දකිදාසි තං අභිදෙසිකං කුමමාසං ආයස්මතො සුදිනාස්ස පතෙන අකීර්නති ගන්තාභිකා පාදාභිකා සරස්ස ච නිමිත්තං අග්ගහෙසි. අථ බො ආයස්මතො සුදිනාස්ස සද්දකිදාසි යෙනායස්මතො සුදිනාස්ස මාතා, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිතිං ආයස්මතො සුදිනාස්ස මාතර එතදවොච: “ගග්ගයො ජාතෙයාසි, අග්ගපුතො සුදිනො අනුපපතො”ති. “සචෙ ජෙ සචං භණ්ඨි, අදාසිං තං කරෙමි” ති.

15. තෙන බො පත සමයෙන ආයස්මා සුදිනො තං අභිදෙසිකං කුමමාසං අඤ්ඤතරං කුබ්බිමුලං නික්ඛාය පරිභුඤ්ඤති. පිතාපි බො ආයස්මතො සුදිනාස්ස කම්මනාං අගච්ඡනො අඤ්ඤ ආයස්මනාං සුදිනාං නං අභිදෙසිකං කුමමාසං අඤ්ඤතරං කුබ්බිමුලං නික්ඛාය පරිභුඤ්ඤනං. දිස්වාත යෙනායස්මා සුදිනො, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිතිං ආයස්මනාං සුදිනාං එතදවොච: “අත්ථි තාම, තාත සුදිනා, අභිදෙසිකං කුමමාසං පරිභුඤ්ඤාසි? තත්තු තාම තාත සුදිනා, සකං ගෙන ගන්තාබ්බ?” නති. “අගම්මකං² බො තෙ ගහපතී ගෙහං. තතායං අභිදෙසිකො කුමමාසො”ති. අථ බො ආයස්මතො සුදිනාස්ස පිතා ආයස්මතො සුදිනාස්ස බාහායං ගහෙතිං ආයස්මනාං සුදිනාං එතදවොච: “එති තාත සුදිනා, සරං ගම්ඤ්ඤාමා”ති. අථ බො ආයස්මා සුදිනො යෙන සකපිතුතිවෙසනං, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිතිං පඤ්ඤතෙත ආයතෙ නිසිදි. අථ බො ආයස්මතො සුදිනාස්ස පිතා ආයස්මනාං සුදිනාං එතදවොච: “භුඤ්ඤ තාත සුදිනා”ති. “අලං ගහපතී. කතං මෙ අජ්ජ භතතකිට්ඨ” නති. අභි වාසෙති තාත සුදිනා ස්වාතභාය භතත” නති. අභිවාසෙසි බො ආයස්මා සුදිනො කුණ්ඨිභාවෙන. අථ බො ආයස්මා සුදිනො උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

1. මහාවතෙ කුටාගාරසාලං, මජ්ඣං; 2. අගම්මා ඉතිපි

13. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ සෙනසුන තැන්පත් කොට පා සිවුරු ගෙණ විසල්පුරය බලා ගියේ ය. පිළිවෙළින් ගොස් විසල්පුරයට පැමිණියේ ය. එකල්හි ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ විසල්පුර මහවනයෙහි වෙසෙයි. ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ තැයෝ “කලන්ද පුත් සුදිත්ත තෙමේ විසල් පුරයට පැමිණියේ ල” යි ඇසුහ. ඔහු ආයුෂ්මත් සුදිත්තට බත්සෑලි සැටක් එළවූහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ ඒ බත්සෑලි සැට භික්ෂූන්ට දී පෙරවරයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ කලන්දසිටුගමෙහි පිටු පිණිස හැසිරෙන්නේ සිය පියාගේ නිවෙසට පැමිණියේ ය.

14. එකල්හි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ තැදැස්සක් පිළිබඳ වූ කොමු පිටුවක් ඉවත ලනු කැමැත්තී වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ ඒ තැදැස්සට මෙය කී: “ඉදින් තැගතියෙහි, එය ඉවත දැමිය යුත්තක් නම් මෙහි මාගේ පාත්‍රයෙහි බහාලනු මැනවි” යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ තැදැස්ස ඒ පිළිබඳ කොමුපිටුව ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පාත්‍රයෙහි බහන්නී අත්වල ද පාවල ද ස්පර්ශයෙහි ද නිමිති ගත්තා ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ තැදැස්ස ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ මවු වෙත එළඹියා ය. එළඹ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවට මෙය කීවූය: “ආයුෂ්මත්, දන්තෙහි ද? ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්ත තෙමේ පැමිණියේ ය” යි. “එම්බල දසිය, ඉදින් තෝ සත්‍යයක් කියෙහි නම්, තී තොදැස්සක් කරමි” යි.

15. එකල්හි ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ ඒ පිළිබඳ වූ කොමුපිටුව එක් ගෙබිත්තියක් ලග හිඳ වළඳයි. ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පිය තෙමේ ද කම්පනා ස්ථානයෙන් පෙරලා එන්නේ ඒ පිළිබඳ වූ කොමුපිටුව එක් ගෙබිත්තියක් ලග හිඳ වළඳන්නාවූ ආයුෂ්මත් සුදිත්ත දිවි ය. දැක ආයුෂ්මත් සුදිත්ත වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී ය: “දරුව, සුදිත්ත-යෙහි, රැලැහි කොමු පිටුව වළඳව ද, (අප්පි තාමෙ) තොප තෙරෙහි ශ්‍රවණශුණ විශේෂයෙන් ඇත් මි ය;¹ දරුව සුදිත්තය, සියගෙට යා යුතු නො වේ ද?”. “ගැහැවිය, ඔබගේ ගෙට ගියෙමු. මේ පිළිබඳ කොමු පිටුව ඒ ඔබගේ ගෙයින් ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පිය තෙමේ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ බාහුව ගෙණ ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කීය: “දරුව, සුදිත්තය, එව. ගෙට යමු” යි. පසු ව ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ සිය පියාගේ ගෙට ගියේ ය. ගොස් පණවන ලද අස්තෙහි හුනි. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ පිය තෙමේ ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තට “දරුව, සුදිත්තය, අනුභව කරව” යි මෙය කී ය. “ගැහැවිය, කම් තැන. අද බත්කිය නිමවන ලදී” යි සුදිත්ත භික්ෂූ තෙමේ කී ය.

1. මෙහි පාළියෙහි එන ‘පරිභුක්ඤ්ඤාසි’ යන අනාගත වචනය ‘කාම’ නිපාතයෙන් යෙදවී නිසැල්පයෙහි යෙදුනේය. මේ වාක්‍යයෙන් පිළිබඳ කොමුපිටුව හිඳව ද එය පිළිබඳ කොමු පිටුව වළඳ සුදිත්ත තෙරුන්ට ශ්‍රවණශුණයෙන් සම්භාවනා ද කළ හැටි ද දත යුතු.

16. අථ බො ආයස්මතො සුදින්නස්ස මානා තස්සා රත්තියා අවට්ඨෙත හරිතෙන ගොමෙයෙන සඨම් ඔපුඤ්ජාපෙච්චා¹ දො පුඤ්ඤ කරාපෙඨි: එකං හිරිඤ්ඤස්ස, එකං සුවණ්ණස්ස. තාව මහනතා පුඤ්ජා අනෙත්තං-ඔරතො සීතො පුරිසො පාරතො සීතං පුරිසං ත පස්සති, පාරගො සීතො පුරිසො ඔරතො සීතං පුරිසං ත පස්සති. තෙ පුඤ්ඤ කිලඤ්ඤති පටිච්ඡාදපෙච්චා මජ්ඣේ ආසනං පඤ්ඤපෙච්චා තිරොකරණීයං පරික්ඛිපිතා ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරාණදුතිසිකං ආමනෙතසි: “තෙන හි නිං වට්ඨ, යෙන අලඞ්ඤාරෙන අලඞ්ඤතා පුත්තස්ස මෙ සුදින්නස්ස පියා අගොසි මහාපා, තෙන අලඞ්ඤාරෙන අලඞ්ඤරා” ති. ‘එවං අයෝ’ති බො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරාණදුතිසිකා ආයස්මතො සුදින්නස්ස මාතුයා පට්ටස්සොසි.

17. අථ බො ආයස්මතො සුදින්නො පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙච්චා පතනච්චරමාදය යෙන සකපිතුතිවෙසනං, තෙනුපසංඛකම්. උපසංඛකම්චා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසිදි. අථ බො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පිතා යෙතායස්සාසුදින්නො, තෙනුපසංඛකම්. උපසංඛකම්චා තෙ පුඤ්ඤ විවරාපෙච්චා ආයස්මතං සුදින්නං එතදවොච: “ඉදං තෙ තාත සුදින්න, මාතුමතතිකං ඉඤ්ඤාය ඉඤ්ඤාය. අඤ්ඤං පෙතතිකං. අඤ්ඤං පිතාමහං. ලබ්භා තාත සුදින්න, හීතායාවතතිතා. භොගා ව භුඤ්ජතුං පුඤ්ඤති ව කාතුං. එහි නිං තාත සුදින්න, හීතායාවතතිතා. භොගෙ ව භුඤ්ජසු. පුඤ්ඤති ව කරොති”ති. “තාත, ත උස්සගාමි. ත විසගාමි. අභිරතො අහං බ්‍රහ්මවරියං වරාමි”ති. දුතියමපි බො -පෙ- තතියමපි බො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පිතා ආයස්මතං සුදින්නං එතදවොච: “ඉදං තෙ තාත සුදින්න මාතුමතතිකං ඉඤ්ඤාය ඉඤ්ඤාය. අඤ්ඤං පෙතතිකං. අඤ්ඤං පිතාමහං. ලබ්භා තාත සුදින්න හීතායාවතතිතා. භොගා ව භුඤ්ජතුං පුඤ්ඤති ව කාතුං. එහි නිං තාත සුදින්න, හීතායාවතතිතා. භොගෙ ව භුඤ්ජසු, පුඤ්ඤති ව කරොති”ති. “වදෙය්‍යාම බො තං ගහපති, සචෙ නිං තාතිකඤ්ඤායාසී”ති. “වදෙති තාත සුදින්නා”ති. “තෙන හි නිං ගහපති, මහතෙන මහතෙන සාණිපසිබ්බකෙ කරාපෙච්චා හිරිඤ්ඤසුවණ්ණස්ස පුරාපෙච්චා සකපෙති නිබ්බානාපෙච්චා මජ්ඣේ ගඞ්ඨාය සොතෙ ඔසාදෙති². තං කියස්ස හෙතු? යං හි තෙ ගහපති භවිස්සති තතො නිදතුං භයං වා ඡමතිතතතං වා ලොමිහංසො වා ආරකෙඛා වා, සො තෙ ත භවිස්සති”ති. එවං වුත්තෙ ආයස්මතො සුදින්නස්ස පිතා අතතතමතො අගොසි: “කථං හි තාම පුත්තො සුදින්නො එවං වකංති”ති.

18. අථ බො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පිතා ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරාණදුතිසිකං ආමනෙතසි: “තෙන හි වට්ඨ, නිමපි යාව, අපෙච්ච තාම පුත්තො සුදින්නො භුග්ගමපි වචනං කරෙය්‍යා”ති. අථ බො ආයස්මතො සුදින්නස්ස පුරාණදුතිසිකා ආයස්මතො සුදින්නස්ස පාදෙසු ගහෙච්චා ආයස්මතං සුදින්නං එතදවොච: “කිද්දිසා තාම තා අය්‍යපුත්ත අච්ඡරායො, යාසං නිං හෙතු බ්‍රහ්මවරියං වරසි?”ති. “ත බො අහං භගිනී, අච්ඡරාතං හෙතු බ්‍රහ්මවරියං වරාමි”ති.

1. ඔපුඤ්ජාපෙච්චා, ඔජ්ඣ. සා. 2. ඔපාතෙති, ඔජ්ඣ.

16. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ මවු නොමෝ එ රැය ඇවෑමෙන් අමුහොමින් බිම පිරිබඩ දී කහවණුවලින් එකක් ද රණින් එකක් ද යි ගොඩවල් දෙකක් කරවී ය. මොබ සිරි පුරුෂතෙමේ බබ සිරි පුරුෂයා නො දකී ද, බබ සිරි පුරුෂ තෙමේ මොබ සිරි පුරුෂයා නො දකී ද, ඒ සා මහත් ගොඩවල් වූහ. ඒ ගොඩවල් කළාලවලින් වසා මැද අසුනක් පහවා තිරයකින් වට කොට ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පැරණි දෙවැන්නිය (=අශ්‍රව) අමනා, “ලෙහෙළිය, යම් අලඛකාරයකින් සැරසුනා වූ නී මා පුත් සුදිත්තව පිය වුවා ද, මනාප වුවා ද, ඒ අලඛකාරයෙන් සැරසෙව” යි කීවු ය. “ආයුෂ්මතී, එසේ ය” යි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පැරණි අශ්‍රව ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවුට පිළිවදන් දුන්නී ය.

17. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ පෙරබත්කල හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ සිය පිය නිවෙස වෙත එළඹියේ ය. එළඹ පැණවූ අත්තෙහි හුන්නේ ය. ඉන්පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පියතෙමේ ආයුෂ්මත් සුදිත්ත වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ රත්රුවන් ගොඩවල් වැසුම් හරවා ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී: “දරුව, සුදිත්තය, මේ මිත්තනියන් විසින් බබගේ මවුට දෛනික පරිභෝග වූ තානසුණු ආදිය ගැණීම පිණිස දුන් ධනය වෙයි. පියාට අයත් ධනය මෙයින් අත්‍යය. මුත්තනුවන්ගේ ධනය මෙයින් අත්‍යය. දරුව සුදිත්තය, ගිහිබවට පැමිණ හෝග අනුභව කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි ය. දරුව සුදිත්තය, එව තෝ ගිහිබවට පැමිණ හෝගයන් ද අනුභව කරව. පින් ද කරව” යනු යි. “පියානෙහි, නො හෙමි. නො හැකියෙමි. මම සත්තෙහි ඇලුනෙමි බබසර හැසිරෙමි” යි. දෙවනුවත් ... තෙවෙනුවත් ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පියතෙමේ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගට මෙය කී ය: “දරුව සුදිත්තය, මේ මිත්තනියන් විසින් බබගේ මවුට දෛනික පරිභෝගය පිණිස දුන් ධනය වෙයි. පියාට අයත් ධනය මෙයින් අත්‍යය. මුත්තනුවන්ගේ ධනය ද මෙයින් අත්‍යය. දරුව සුදිත්තය, ගිහිබවට පැමිණ හෝග අනුභව කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි ය. දරුව සුදිත්තය, එව තෝ ගිහිබවට පැමිණ හෝගයන් ද අනුභව කරව. පින් ද කරව” කියා යි. “ඉදින් ගැහැවිය, බබ නොකීපෙන්නහු තම, එයට කිව යුතු දෙය කියමු” යි. “පුත්‍ර සුදිත්තය, කියව” යි ගැහැවි කී ය. “එසේ වී තමි, ගැහැවිය, බබ මහත් මහත් හෝණ්මලු කරවා, කහවණුවලින් හා රණින් පුරවා, ගැල්වලින් අදවා, ගහ මැද සැඟ දියපතරෙහි කිදවා ලන්න. ඒ කවර හෙයින් ද? ගැහැවිය, බබට එය හේතු කොට ගෙණ යම්බඳු බියක් හෝ ලය සැලීමක් හෝ ලොමුදහ ගැණීමක් හෝ රැක ගැණීමක් හෝ වේ ද, එය බබට නොවන්නේය” යි සුදිත්ත භික්ෂු කී ය. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පිය තෙමේ “කෙසේ තම මා පුත් සුදිත්ත තෙමේ මෙසේ කියන්නේ ද?” යි තොයතුටු සිත් ඇත්තේ විය.

18. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පිය තෙමේ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අශ්‍රව ඇමතී ය: “එසේ වී තමි ලෙහෙළිය, තෝ ද යාවිඤ්ඤ කරව. පුත් වූ සුදිත්ත තෙමේ තිගේ වචනය වත් කරන්නේ තමි ඉතා මැනවි” යි කී ය. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ ගිහිකල අශ්‍රව නොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පා අල්ලාගෙණ ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී ය: “ආයුෂ්මතී, බබ යම්බඳු වූ දෙවහනක් ලැබීම පිණිස බබසර හැසිරෙන්නමි, ඒ දෙවහනෝ කෙබඳු ද” යි ඇසුවා ය. “තැගනියෙහි, මම දෙවහනක් හේතු කොට ගෙණ බබසර නො හැසිරෙමි” යි හේ කී ය.

19. අප බො අයසමනො සුදින්නාසං පුරාණදුතියිකා “අප්පතංගෙ මං අයසපුතො සුදින්නො හතීනීවාදෙන සමුදවරති”¹ ති තනෙව මුළුතො පපතො. අප බො අයසමා සුදින්නො පිතරං එතදවොච: “සභව සහපතී, හොජනං දතබ්බං, දෙථ. මා නො විහෙසයිනි”² ති. “භුඤ්ජ තාන සුදින්නා”³ ති. අප බො අයසමනො සුදින්නාසං මානා ව පිතා ව අයසමනං සුදින්නං පණීනෙන බාදනීයෙන හොජනීයෙන සහන්තං සන්නපෙපසුං සමපවාරෙසුං. අප බො අයසමනො සුදින්නාසං මානා අයසමනං සුදින්නං භුත්තාචිං මනීතපතනං - පාණීං එතදවොච: “ඉදං තාන සුදින්න, ණුලං අඛං මහභුතං මහාභොගං පසුතජාතරුපරජනං පසුතචිතතුපකරණං පසුතඛතඛඤ්ඤං. ලබ්බං තාන සුදින්න, භිතායාවතතීනා හොහා ව භුඤ්ජතුං. පුඤ්ඤති ව කාතුං. එහි නිං තාන සුදින්න, භිතායාවතතීනා හොහෙ ව භුඤ්ජසු. පුඤ්ඤති ව කරොති”⁴ ති. “අමම, ත උග්ගහාමි. ත විසහාමි. අභීරතො අහං බ්‍රහ්මචරියං වරාමි”⁵ ති. දුතියමපි බො - පෙ - තතියමපි බො අයසමනො සුදින්නාසං මානා අයසමනං සුදින්නං එතදවොච: “ඉදං තාන සුදින්න, ණුලං අඛං මහභුතං මහාභොගං පසුතජාතරුපරජනං පසුතචිතතුපකරණං පසුතඛතඛඤ්ඤං. තෙන හි තාන සුදින්න, ඛිජකමපි දෙති, මා නො අපුත්තකං සංපතෙය්‍යං ලිච්චවගො¹ අතීනරාපෙසු”² ති. “එතං බො මෙ අමම, සකකා කාතු”³ ති. “කතං පත තාන සුදින්න, එතරහි විතරසි”⁴ ති⁵. “මහාවතෙ අමබා”⁶ ති. අප බො අයසමා සුදින්නො උට්ඨායාසනා පකකාමි.

20. අප බො අයසමනො සුදින්නාසං මානා අයසමනො සුදින්නාසං පුරාණදුතියිකා අමනෙතතෙසි: “තෙන හි වඩු, යද උතුනී හොසි, පුප්ථං තෙ උප්පන්නං නොති, අප මෙ අරෙවෙය්‍යාසි”¹ ති. “එවං අයෙස”² ති බො අයසමනො සුදින්නාසං පුරාණදුතියිකා අයසමනො සුදින්නාසං මාතුයා පච්චග්ගොසි. අප බො අයසමනො සුදින්නාසං පුරාණදුතියිකා ත වීරග්ගෙව උතුනී අහොසි. පුප්ථංසා උප්පජ්ජි. අප බො අයසමනො සුදින්නාසං පුරාණදුතියිකා අයසමනො සුදින්නාසං මාතරං එතදවොච: “උතුනීචෙති අයෙස, පුප්ථං මෙ උප්පන්න”³ ති. “තෙන හි වඩු, යෙන අලඛකාරෙන අලඛකතා පුත්තාසං සුදින්නාසං පියා අහොසි මහාපා, තෙන අලඛකාරෙන අලඛකර”⁴ ති. “එවං අයෙස”⁵ ති බො අයසමනො සුදින්නාසං පුරාණ දුතියිකා අයසමනො සුදින්නාසං මාතරං පච්චග්ගොසි. අප බො අයසමනො සුදින්නාසං මානා අයසමනො සුදින්නාසං පුරාණදුතියිකා අදාය යෙන මහාවතං, යෙනායමා සුදින්නො, තෙනුපසඛකාමි. උපසඛකාමිනා අයසමනං සුදින්නං එතදවොච: “ඉදං තාන සුදින්න, ණුලං අඛං මහභුතං මහාභොගං පසුතජාතරුපරජනං පසුතචිතතුපකරණං පසුතඛතඛඤ්ඤං. ලබ්බං තාන සුදින්න භිතායාවතතීනා හොහා ව භුඤ්ජතුං. පුඤ්ඤති ව කාතුං. එහි නිං තාන සුදින්න, භිතායාවතතීනා හොහෙ ව භුඤ්ජසු. පුඤ්ඤති ව කරොති”⁶ ති. “අමම, ත උග්ගහාමි. ත විසහාමි අභීරතො අහං බ්‍රහ්මචරියං වරාමි”⁷ ති. දුතියමපි බො - පෙ - තතියමපි බො - පෙ - අයසමනො සුදින්නාසං මානා අයසමනං සුදින්නං එතදවොච: “ඉදං තාන සුදින්න, ණුලං අඛං මහභුතං මහාභොගං පසුතජාතරුපරජනං පසුතචිතතුපකරණං පසුතඛතඛඤ්ඤං. තෙන හි තාන සුදින්න, ඛිජකමපි දෙති, මා නො අපුත්තකං සංපතෙය්‍යං ලිච්චවගො¹ අතීනරාපෙසු”² ති.

1. ලිච්චවගො, කතචි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ “අද පවත් මට හිතවතාදයෙන් කපා කෙරේ ය”යි හිතාති ව එහි ම වැටුනි ය. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ “ඉදින් ගැහැටිය දිය සුභ ආහාරයක් වේනම්, දෙනු මැනැවි, අප තො වෙහෙසන්නා”යි පියාට කී ය. “පුත සුදිත්තය, වළඳනු මැනැවි” යි ගැහැටි කී ය. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවු ද පියා ද ආයුෂ්මත් සුදිත්තට ප්‍රණීත වූ කෑ සුභ දෑ ද බිදිය සුභ දෑ ද සියතින් වැළඳවූහ, පාවැරවූහ. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවු තොමෝ වළඳ අවසන් කළ, පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගත් අත් ඇති ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී ය: “පුත සුදිත්ත, මේ කුලය ආභය ය. මහද්ධන ඇත්තක. මහද් භොග ඇත්තක. බොහෝ රන් රිදී මුහු කහවණු ඇත්තක. බොහෝ වස්තුවසකරණ ඇත්තක. බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇත්තක. පුත සුදිත්ත, ගිහි බවට පැමිණ භොග අනුභව කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි ය. පුත සුදිත්ත, එව, තෝ ගිහි බවට පැමිණ භොග ද අනුභව කරව. පින් ද කරව” කියායි. “මැනියනි, තො හෙමි. තො හැක්කෙමි. මම ඇලුතෙමි බබසර හැසිරෙමි”යි සුදිත්ත හිසු කී ය. දෙවනුවත් ... තෙවනුවත් ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගට මෙය කී ය: “පුත සුදිත්ත, මේ කුලය ආභය ය, මහද්ධන ඇත්තක. මහාභොග ඇත්තක. බොහෝ රන් රිදී මුහු කහවණු ඇත්තක. බොහෝ වූ වස්තුවසකරණ ඇත්තක. බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇත්තක. එහෙයින් පුත සුදිත්ත, (කුලවංශය ආරක්‍ෂා කර ගැනීමට) බීජයක් (පුතෙකු) දෙව. අපගේ දරුවන් නොමැති වය්‍යාව ලිප්ඪිහු ගෙන්වා තො ගණිත්වා” යනු යි. “මැනියනි, මෙය මට කරන්නට හැකි ය”යි සුදිත්ත කී ය. “පුත සුදිත්ත, මේ කල කොහි වෙතෙහි ද?”යි මවු ඇසුවා ය. “මැනියනි, මහවතයෙහිය”යි සුදිත්තහිසු තෙමේ කී ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ අස්තෙන් නැගිට ගියේ ය.

20. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹුව බණවා. “එසේ වී නම් ලේලිය, යම් දවසක සෑයුමනි වෙහි ද, තිට මල්වර වේද, එ කල්හි මට දන්වව” යි කීවු ය. “ආයුෂ්මති, එසේ ය”යි කියා ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවුට පිළිවදන් දුන්නි ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ නොබෝ දවසකින් ම සෑයුමනි වූවා ය. ඇයට මල්වර උපත. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවුට “ආයුෂ්මති, උතුනියක් වෙමි. මට බසප ලෙය උපත”යි මෙය කීවා ය. “එසේ වී නම් ලේලිය, යම් අලඛකාරයකින් සැරසුනි පුත් වූ සුදිත්තගට පියමනාප වූ ද, ඒ අලඛකාරයෙන් සැරසෙව”යි හි කීවු ය. “ආයුෂ්මති, එසේ ය”යි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවුට පිළිවදන් ඇස්වූ ය. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹුව කැදවාගෙණ මහවතයෙහි ආයුෂ්මත් සුදිත්ත වෙත එළඹියා ය. එළඹ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගට මෙය කීවු ය: “පුත, සුදිත්ත, මේ කුලය ආභය ය. මහද්ධන ඇත්තක. මහද් භොග ඇත්තක. බොහෝ රන් රිදී මුහු කහවණු ඇත්තක. බොහෝ වස්තුවසකරණ ඇත්තක. බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇත්තක. පුත සුදිත්ත, ගිහිබවට පැමිණ භොග අනුභව කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි ය. පුත සුදිත්ත, එව, තෝ ගිහිබවට පැමිණ භොගයන් ද අනුභව කරව. පින් ද කරව” යනු යි. “මැනියනි, තො හෙමි. තො හැකියෙමි. මම ඇලුතෙමි බබසර හැසිරෙමි”යි හේ කී ය. දෙවනුවත් ... තෙවනුවත් ... ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගට මෙය කීවාය: “පුත, සුදිත්ත, මේ කුලය ආභය ය. මහද් ධනඇත්තක. මහද් භොග ඇත්තක. බොහෝ රන් රිදී මුහු කහවණු ඇත්තක. බොහෝ වස්තුවසකරණ ඇත්තක. බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇත්තක. එහෙයින් පුත සුදිත්තය, බීජයක් (පුතෙකු) දෙව. දපුත්ත වූ ධනය ලිප්ඪිහු ගැර තො ගණිත්වා” යනු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

21. “එතං ඛො මෙ අමම, සකකා කාතු”නති පුරුණදුතීයිකං¹ ඛාහංගං ගහෙති. ඔහාවතං අජේකිංගානෙති. අපඤ්ඤානෙත සිකඛාපදෙ අනාදිතව-දස්සො පුරුණදුතීයිකාය තිකඛතඤ්ඤං මේථුනං ධම්මං අභිවිඤ්ඤාපෙසි. සා තෙන ගම්හං ගණ්හි.

භූමිමා දෙවා සඤ්ඤානුස්ථානවෙසු: “නිරවුද්දෙ වත හො භික්ඛුසංඝො නිරුද්ධවො. සුද්දිනෙතන කලාදිප්පනෙතන අබ්බුදං උපාදිතං, අදිතවො උපාදිතො”ති. භූමිමානං දෙවානං සඤ්ඤානුස්ථානවෙසු: “ප-තාවතීංසා දෙවා, -යාමා දෙවා, -භුමිතා දෙවා, -නිමිමාන-රතීනො දෙවා, -පරනිමිමිනවසවනතීනො දෙවා, -බ්‍රහ්මකායිකා දෙවා, සඤ්ඤානුස්ථානවෙසු: “නිරවුද්දෙ වත හො භික්ඛුසංඝො නිරුද්ධවො. සුද්දිනෙතන කලාදිප්පනෙතන අබ්බුදං උපාදිතං, අදිතවො උපාදිතො”ති. ඉතිහ තෙන බණෙන තෙන මුත්තනෙතන යාව බ්‍රහ්මලොකා සද්දෙ අබ්බුදානාදි.

22. අථ ඛො අංගස්මතො සුද්දිනතස්ස පුරුණදුතීයිකා තස්ස ගම්හස්ස පරිපාකම්භාය පුතතං විජායි. අථ ඛො අංගස්මතො සුද්දිනතස්ස සහායකා තස්ස දුරතස්ස භිජ්ඣෙතො’ති තාමං අකංසු. අංගස්මතො සුද්දිනතස්ස පුරුණදුතීයිකාය භිජ්ඣෙතො’ති තාමං අකංසු. අංගස්මතො සුද්දිනතස්ස භිජ්ඣෙතො’ති තාමං අකංසු. තෙ අපරෙත සමයෙත උගො අභාරස්ස අනභාරිතං පබ්බජිතො අරහතතං සල්ලාකංසු.

23. අථ ඛො අංගස්මතො සුද්දිනතස්ස අනුදෙව කුක්කුළුවං, අනු විපාරිසාරො “අලාහා වත මෙ. ත වත මෙ ලාහා. දුලලංඛං වත මෙ. ත වත මෙ සුලලංඛං: ගො’හං එවං ස්වාකඛාතෙ ධම්මවිතයෙ පබ්බජිතො තාසකඛිං යාවජ්ඣං පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරිතං වරිතු”නති. තො තෙනෙව කුක්කුළුවත තෙන විපාරිසාරෙන කිසො අහොසි දුබ්බො දුබ්බණ්ණො උපානුද්ධානුද්ධාකරානො ධම්මිසත්තං ගහෙතො, අනෙතාමතො ලිතමතො දුක්ඛි දුම්මතො විපාරිසාරි පජ්ඣායසි.

24. අථ ඛො අංගස්මතො සුද්දිනතස්ස සහායකා භික්ඛු අංගස්මතො සුද්දිනතො එතදවොචු: “පුබ්බෙ ඛො තිං අච්ඡෙසො සුද්දිනත, විණ්ණවා අහොසි පිනිඤ්ඤො”² පසතනමුච්චණ්ණො විපසතනජිවිවණ්ණො. ගො’දුති තිං එතරති කිසො දුබ්බො දුබ්බණ්ණො උපානුද්ධානුද්ධාකරානො ධම්මිසත්තං ගහෙතො, අනෙතාමතො ලිතමතො දුක්ඛි දුම්මතො විපාරිසාරි පජ්ඣායසි. කච්චිතො තිං අච්ඡෙසො සුද්දිනත, අනභාරතො බ්‍රහ්මචරිතං වරයි”ති? “ත ඛො අහං අච්ඡෙසො අනභාරතො බ්‍රහ්මචරිතං වරාමි. අපි මෙ පාපං කම්මං කතං. පුරුණදුතීයිකාය මේථුනො ධම්මො පතිසෙවිතො. තස්ස මග්ගං අච්ඡෙසො, අනුදෙව කුක්කුළුවං, අනු විපාරිසාරො: අලාහා වත මෙ. ත වත මෙ ලාහා. දුලලංඛං වත මෙ. ත වත මෙ සුලලංඛං: ගො’හං එවං ස්වාකඛාතෙ ධම්මවිතයෙ පබ්බජිතො තාසකඛිං යාවජ්ඣං පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරිතං වරිතු”නති.

1. පුරුණදුතීයිකාය. මජ්ඣ. 2. පිණිඤ්ඤාය. මජ්ඣ.

21. “මැනියනි, මෙය තම මට කරන්නට හැකි” යි හෙතෙම ගිහි කල අඩුවගේ අත අල්ලා ගෙණ මහවතයට බැස ගෙණ, සිකපද නො පැණවූ කල්හි ආදීතව නො දක්නේ ගිහිකල අඩුව සමග තෙවරක් මෙවුන්දම් නෙවී ය. ඔ එසින් ගබ ගත්තී ය.

“පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් ම හිඤ්ඤායන නෙමේ නො කැලැල් ය. නිදෙස් ය. කලන්දසිටු පුත් වූ සුදිත්ත විසින් අර්බුදයක් උපදවන ලදී. ආදීතවයක් උපදවන ලද” යි බුමාටු දෙවියෝ උද්ඝෝෂණය කළාහු ය. බුමාටු දෙවියන්ගේ යථෙය අතා වාතුර්මනාත්පිකා දෙවියෝ උද්ඝෝෂණය කළාහු ය. ... තඹනිසා වැසි දෙවියෝ ... සාම දෙවියෝ ... තුසිත දෙවියෝ ... නිමිමානරනී දෙවියෝ ... පරනිර්මිත වශවර්තී දෙවියෝ ... බබ්ලොව වැසි දෙවියෝ “පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් හිඤ්ඤායන නෙමේ නො කැලැල් ය. නිදෙස් ය. කලන්දපුත් සුදිත්ත විසින් අර්බුදයක් උපදවන ලදී. ආදීතවයක් උපදවන ලද” යි උද්ඝෝෂණය කළාහු ය. මෙසේ එකෙණෙහි ඒ මොහොතෙහි ඝෝෂය බබ්ලොව තෙක් පැත තැබුනේ ය.

22. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඩුනොමෝ ඒ ගබ ඉසිකිරීමට පැමිණ පුතකු වැදුවා ය. එකල්හි ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ යහළුවෝ ඒ දරුහට ‘ඔප්කාය’ යි තම කළාහු ය. ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඩුවට ‘ඔප්කාමානාය’ යි තම කළාහු ය. ආයුෂ්මත් සුදිත්තට ‘ඔප්කාමිනාය’ යි තම කළාහු ය. ඔහු (මාතෘපුත්‍ර) දෙදෙන පසු කාලයෙහි ගිහිගෙන් නික්ම සසුනෙහි පැවිදි වී රහත්බව ලැබූහ.

23. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තට “යම් ඒ මම මෙසේ මනා කොට දේශනා කරණ ලද ධර්මිකයෙහි පැවිදි වී දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු මග-බබ්ලොව හැසිරෙන්නට නො හැකි වීම ද, ඒ මට ඒකාන්තයෙන් අලාභයෝ ය. ඒකාන්තයෙන් මට ලාභයෝ නො වෙත්. මා විසින් ඒකාන්තයෙන් තපුරු ලැබීමක් ය. යහපත් ලැබීමක් නො වේ.” යි පසුතැවිලි ඇති විය. විපිළිසර ඇති විය. හෙතෙම ඒ කුකුළෙක් ඒ විපිළිසරින් කාශ වූයේ රළු වූයේ දුර්වණ වූයේ පඬුවක් පැහැ ඇති වූයේ තහර ඉල්පි ගිය සිරුරු ඇත්තේ, සැහවුනු හැකුරු සිත් ඇත්තේ දුක් ඇත්තේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ විපිළිසර වූයේ සිහිවිල්ලට වැටුනේ විය.

24. එකල්හි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ යහළු ආයුෂ්මත් සුදිත්ත හට මෙය කීවාහු ය: “ඇවැත් සුදිත්තය, පෙර තෝ පැහැපත් වූයෙහි ය. පිණ ගිය ඉදුරන් ඇත්තෙහි ය. පහත් වූ බුට පැහැය ඇත්තෙහි ය. ඉතා ප්‍රසන්න වූ ඡව්වණ් ඇත්තෙහි ය. ඒ තෝ දන් වතාහි කාශ වූයෙහි රළු වූයෙහි දුර්වණ වූයෙහි පඬුවක් පැහැ ඇති වූයෙහි තහර ඉල්පි ගිය සිරුරු ඇත්තෙහි සැහවුනු සිත් ඇත්තෙහි හැකිළු සිත් ඇත්තෙහි දුක් ඇත්තෙහි නො සතුටු සිත් ඇත්තෙහි විපිළිසර වූයෙහි ඒ ඒ ද සිතන්නට පටන් ගත්තෙහි ය. කිම ඇවැත් සුදිත්ත, තෝ නො ඇලුනෙහි බබ්ලොව හැසිරෙහි ද ?”. “ඇවැත්නි, මම නො ඇලුනෙමි බබ්ලොව නො හැසිරෙමි. මා විසින් කළ පටිකමක් ඇත. පොරණ අඩුව හා මෙවුන්දම් නෙවුනා ලද්දේ ය. ‘ඇවැත්නි, යම් ඒ මම මෙසේ මනා කොට දේශනා කරණ ලද ධර්මිකයෙහි පැවිදි වී දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු මගබබ්ලොව හැසිරෙන්නට නො හැකි වීම ද, ඒ මට අලාභයෝ ය. ඒකාන්තයෙන් ලාභයෝ නො වෙත්. මවිසින් ඒකාන්තයෙන් තපුරු ලැබීමකි, එකැතින් මට යහපත් ලැබීමක් නො වෙති, පසුතැවිලි ඇති විය. විපිළිසර ඇති විය” යි සුදිත්ත මහණ කී ය. එ විට ඒ මහණහු මෙසේ කීහ:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

25. “අලං හි තෙ ආවුසො සුද්ධත කුකකුච්චාය, අලං විපජ්ජිතාය, යං තං එවං ස්වාක්කාතෙ ධම්මචිතයෙ පබ්බජිතා ත සක්ඛිස්සසි යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිපුඤ්ඤං බුහුමවරියං වරිතුං.

26. තනු ආවුසො භගවතා අනෙකපරියායෙන විරාගාය ධම්මො දෙසිතො නො භරාගාය? විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතො නො සංයොගාය? අනුපාදනාය ධම්මො දෙසිතො නො සඋපාදනාය?

27. තත් තාම තං ආවුසො භගවතා විරාගාය ධම්මො දෙසිතෙ සරාගාය වෙනෙස්සසි. විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතෙ සංයොගාය වෙනෙස්සසි. අනුපාදනාය ධම්මො දෙසිතෙ සඋපාදනාය වෙනෙස්සසි,

28. තනු ආවුසො භගවතා අනෙකපරියායෙන රාගවිරාගාය ධම්මො දෙසිතො? මදනිමවදනාය පිපාසවිතයාය ආලයසමුක්ඛානාය චට්ඨපචේදය තණ්හකකයාය විරාගාය නිරෝධාය නිබ්බාණාය ධම්මො දෙසිතො?

29. තනු ආවුසො භගවතා අනෙක පරියායෙන කාමානං පභාණං අකඛාතං, කාමසංඤ්ඤාණං පරිඤ්ඤා අකඛාතා, කාමපිපාසානං පටිවිතයො අකඛාතො, කාමවිතක්කානං සමුක්ඛාතො අකඛාතො, කාමපරිලාභානං වූපසමො අකඛාතො?

30. තෙනං ආවුසො අපපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භියෙක්ඛාතායා¹ අථ ඛෙවතං ආවුසො අපාසන්නානඤ්චව අපපසාදය පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤාථතතායා”ති.

31. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මිනතං සුද්ධතං අනෙකපරියායෙන විහරතිතා භගවතො එතමස්සං ආරොචෙත්සං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පසාරණෙ භික්ඛුසංඛං සතතිපාතාපෙතා ආයස්මිනතං සුද්ධතං පටි-පුච්ඡී: “සච්චං කීර තං සුද්ධත, පුරාණ දුභිධිකාය මෙට්ඨනං ධම්මං පභියෙථී”ති. “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා:

¹ භියෙ, ඉතිපි

25. “ඇවැත් හුදින්න, යම් හෙයකින් තෝ මෙසේ වැඩවිත් දෙනු බම් විනයයෙහි පාවිඳි ව දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු මගබසර හාසිරෝතට නො හැඩි වූයෙහි ද? තාගේ කුකුළට එය සැහේ. විපිළිසරට සැහේ.

26. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් සර්ගය පිණිස නො ව විරුගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? (නො ඇලීම පිණිස දෙසන ලදී. ඇලීම පිණිස නො වෙයි.) කෙල්ලයන්ගෙන් වෙන් ව විසීම පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? කෙලෙසුන් හා නො යෙදීම පිණිස බමිය දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? තාමණාවශයෙන් දැඩි කොට නො ගැණීම පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? තාමණාවශයෙන් දැඩි කොට ගැණීම පිණිස නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද?

27. එහි ඇවැත්නි, තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් විරාගය පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද කල්හි රාගය හා පවත්නා මෙවුන්දම් සෙවීම පිණිස උත්සාහ කෙළෙහි ය. විසංයෝගය පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද කල්හි සංයෝගය පිණිස උත්සාහ කෙළෙහි ය. අනුපාද්‍යනය පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද කල්හි සලපාද්‍යනය පිණිස උත්සාහ කෙළෙහි ය.

28. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මදදිය දුරු කිරීම පිණිස කාම පිපාසාදීන්ගේ දුරු ලීම පිණිස, පඤ්චකාමාලය මුලින් ම සිදීම පිණිස සංසාරයේ මුල් සිදීම පිණිස, භාණ්ණාක්‍ෂය පිණිස, විරාගය පිණිස, නිරෝධය, පිණිස, නිවණ පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද්දේ නොවේද?

29. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් වස්තුකාමකෙලය කාමයන්ගේ ප්‍රහාණය වදාරණ ලද්දේ නො වේ ද? සියලු කාමයංඥවත්ගේ ත්‍රිවිධ වූ පරිඥව වදාරණ ලද නො වේ ද? කාමපිපාසාවත්ගේ දුරු කිරීම වදාරණ ලද්දේ නො වේ ද? කාමවිතතීයන්ගේ තැසීම වදාරණ ලද්දේ නො වේ ද? කාමපරිදාහයන්ගේ සන්සිදීම වදාරණ ලද්දේ නො වේ ද?

30. ඇවැත්නි, ඔබගේ පාපකමීය නොපහත් වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වෙයි. පහත් වුවන්ගේ තැවත තැවත පැහැදීම පිණිස නො වෙයි. වැලිදු, ඇවැත්නි, තෙල පාපකමීය වතාහි නොපහත් වුවන්ගේ නොපහත් බව පිණිස ද, පහත් වූ සමහරාන්ගේ (සෝවන් මගට නො පැමණියවුන්ගේ) විපිළිසරව පිණිස ද වෙයි.”

31. ඉන් පසු ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් හුදින්නට නොයෙක් ආරෝත් ගහී කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඒ කරුණ සැල කළාහු ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා “හුදින්න, තෝ පොරණ අඹුව සමග මෙවුන්දම් සේවනය කෙළෙහි ය යනු සැබෑ දැ”යි ආයුෂ්මත් හුදින්නගෙන් පිළිවිසි සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”යි හුදින්න භික්ෂු කී ය. භාග්‍යවත් මුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහුණේක:

32. “අනුච්ඡේදය මොහපුරිස, අනුලොමිකං අපඤ්චං අසා-
මණකං අකප්පයං අකරණීයං. කථං හි තාම භවං මොහපුරිස, එවං
සාකාශෙන ධම්මවිතයෙ පබ්බජන්තා න සක්කිංසාසී යාවජ්චං පරිපුර්ණං
පරිපුර්ණං චුක්ඛවරියං වරිතුං.

33. තනු මයා මොහපුරිස, අනෙකපරියායෙන විරාගය ධම්මො දෙසිතො
නො සරාගාය? විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතො නො සංයොගාය? අනුපාදානාය
ධම්මො දෙසිතො නො සුඵපාදානාය?

34. තත්ථ තාම භවං මොහපුරිස, මයා විරාගය ධම්මො දෙසිතෙ සරාගාය
වෙනෙස්සාසී. විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතෙ සංයොගාය වෙනෙස්සාසී.
අනුපාදානාය ධම්මො දෙසිතෙ සුඵපාදානාය වෙනෙස්සාසී.

35. තනු මයා මොහපුරිස, අනෙකපරියායෙන රාගවිරාගාය ධම්මො
දෙසිතො? මදනිව්වදානාය පිපාසවිතයාය ආලයසමුත්තානාය වරිචුපච්චේදය
තණ්හකයාය විරාගාය නිරෝධාය නිබ්බාණාය ධම්මො දෙසිතො?

36. තනු මයා මොහපුරිස, අනෙකපරියායෙන කාමොත්තං පහාණං
අකතානං? කාමසංකප්පානං පරිසංකප්පානං අකතානං? කාමපිපාසානං පටිවිතයො
අකතානො? කාමවිතකතානං සමුත්තානො අකතානො? කාමපරිලාභානං
චූපසමො අකතානො?”

37. “වරං හෙ මොහපුරිස අධිවිසස්ස ඝොරවිසස්ස මුඛෙ අඛණ්ඩානං
පකඛිත්තං, න භේව මාතුගාමස්ස අඛණ්ඩානෙ අඛණ්ඩානං පකඛිත්තං. වරං හෙ
මොහපුරිස කණ්හතපස්ස මුඛෙ අඛණ්ඩානං පකඛිත්තං, න භේව මාතුගාමස්ස
අඛණ්ඩානෙ අඛණ්ඩානං පකඛිත්තං. වරං හෙ මොහපුරිස අඛණ්ඩානෙ අඛණ්ඩානං
පකඛිත්තං. වරං හෙ මොහපුරිස අඛණ්ඩානෙ අඛණ්ඩානං පකඛිත්තං, න භේව
මාතුගාමස්ස අඛණ්ඩානෙ අඛණ්ඩානං පකඛිත්තං. තං කිස්ස හෙතු? තතො
නිදානං හි මොහපුරිස මරණං වා නිගවේජය්‍ය මරණමත්තං වා දුක්ඛං.
තභේව තපාච්චයා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුක්ඛං විනිපාතං
නිරයං උපපජ්ජේය්‍ය. ඉතොනිදානස්ස ඛො මොහපුරිස කායස්ස හෙද
පරමමරණං අපායං දුක්ඛං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජේය්‍ය.

32. “හිත් පුරුෂය, තුහුදුසු වූ අනුලෝම තුඩු අයෝග්‍ය වූ ශ්‍රමණයන්ට අයත් තුඩු අකැප වූ නො කට යුත්තෙක. කෙසේ නම්, හිත් පුරුෂය, තෝ මෙසේ මැතැවින් දෙසු බමුවන්ගෙහි පැවිදි වී දිවී ඇති තාක් පිරිසුන් පිරිසිදු බඩසර හැසිරෙන්නට නො හැකි වූයෙහි ද ?

33. හිත් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් ලෙසින් විරාගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? සරාගය පිණිස දහම් නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? විසංයෝගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? සංයෝගය පිණිස දහම් නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? අනුපාදනය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? සලපාදනය පිණිස දහම් නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද?

34. හිත් පුරුෂය, එහි තෝ මා විසින් විරාගය පිණිස බමිය දෙසූ කල්හි සරාගය පිණිස උත්සාහ කෙළෙහි ය. විසංයෝගය පිණිස බමිය දෙසූ කල්හි සංයෝගය පිණිස උත්සාහ කෙළෙහි ය. අනුපාදනය පිණිස බමිය දෙසූ කල්හි සලපාදනය පිණිස උත්සාහ කෙළෙහි ය.

35. හිත් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් ලෙසින් රාගවිරාගය පිණිස බමිය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? මිදනිමිදනය පිණිස, පිපාසාවිතය පිණිස, ආලයශ්‍රමණාත්මය පිණිස, වරිච්ඡපචේදය පිණිස, තාණ්ණාසාය පිණිස, විරාගය පිණිස, තිරොධය පිණිස, නිව්ඤාන පිණිස, බමිය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද?

36. හිත් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් ලෙසින් කාමයන්ගේ ප්‍රතාණය කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමසංඥාවන්ගේ පරිඥාව කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමපිපාසාවන්ගේ දුර ලිම් කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමවිතකියන්ගේ තැසීම කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමපරිදහයන්ගේ සංහිදීම කියන ලද්දේ නො වේ ද?

37. “හිත් පුරුෂය, තා විසින් දරුණු විෂ ඇති ආසිවිෂයක්හුගේ මුඛයෙහි අඛණ්ඩත්වය බහා ලන ලද්දේ නම් මැතැවි. මාගමකගේ අඛණ්ඩත්වයෙහි සිය අඛණ්ඩත්වය බහාලන ලද්දේ නො මැතැවි. හිත් පුරුෂය, තා විසින් කාණ්ණසපියක්හුගේ මුඛයෙහි අඛණ්ඩත්වය බහාලන ලද්දේ නම් මැතැවි. මාගමකගේ අඛණ්ඩත්වයෙහි ස්වකීය අඛණ්ඩත්වය බහා ලන ලද්දේ නො මැතැවි. හිත් පුරුෂය, තා විසින් ඇවිලගත්, හාත්පසින් ඇවිලගත්, ගිනිදුල් සහිත වූ ගිනිඅඟුරුවලෙක අඛණ්ඩත්වය බහාලන ලද්දේ නම් මැතැවි. මාගමකගේ අඛණ්ඩත්වයෙහි ස්වකීය අඛණ්ඩත්වය බහාලන ලද්දේ නො මැතැවි. ඒ කවර හෙයකින්? යත්: හිත් පුරුෂය, එය හේතු කොට ගෙන මරණයට හෝ පැමිණෙන්නේ ය. තැන හොත් මරණය වැඩි දුකකට පැමිණෙන්නේ ය. ඒ හේතුවෙන් සා බුත් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ තරකයන්ගෙන් යුක්ත වූ විවෘත ව පවතින වත්තා වූ තීරයට නො පැමිණෙන්නේ ය. මේ හේතුවෙන්, හිත් පුරුෂය, සා බුත් මරණින් මතු අපාය තම් වූ දුග්ගති තම් වූ විනිපාත තම් වූ තීරයට පැමිණෙන්නේ ය,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

38. “තඤ්ඤානං නිමං මොක්ඛජීවි, යං නිමං අසඤ්ඤානං ගාමිඛිකං, වසඤ්ඤානං දුට්ඨිකං, ඔදකනතිකං රාගස්සං ආයංආයනමාපනතිං සමාපජ්ජස්සපි, ඛත්තනං බො නිමං මොක්ඛජීවි අකුසලානං ඛමොතං ආදිකතනං පුබ්බසිගමො, තෙනං මොක්ඛජීවි අපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භික්ඛසාභාවා ය. අථ බෙවතං මොක්ඛජීවි, අපසන්නානං අකුසලං අපසාදය, පසන්නානං අකුසලං ඵලවිතං අකුසලානං”ති.

39. අථ බො භගවා ආයස්මිනං සුද්දිනං අනෙකපරියායෙන විහරතිතිං දුග්ගාය දුප්පාසතාය මිහිවත්තාය අසනතුට්ඨිතාය¹ සමග්ගිකාය කොසල්ස්ස අවණ්ණං භාසිතිං අනෙකපරියායෙන සුග්ගාය දුප්පාසතාය අපට්ඨස්ස සනතුට්ඨස්ස සලලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපවයස්ස විරියාරමස්ස වණ්ණං භාසිතිං භික්ඛුනං භද්දනුච්ඡිකං භද්දනුලොමිකං ඛමිං කථං කතිං භික්ඛු ආමනෙතසි:

40. “තෙන හි භික්ඛවෙ භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාපෙස්සාමි දස අඤ්ඤානං පට්ඨව: සමසසුට්ඨිතාය, සමසපාසුතාය, දුමමිකුතං පුග්ගලානං නිග්ගාය, පෙසලානං භික්ඛුනං ථාත්තවිතාය, දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය, සමපරාසිකානං ආසවානං පට්ඨානාය, අපසන්නානං පසාදය, පසන්නානං භික්ඛසාභාවාය, සඤ්ඤානං විතරානුගාය, ඵලකුට්ඨිකං භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙස්සාථ:

“යො පන භික්ඛු මෙදුතං ඛමිං පනිසෙවෙය්, පාරාජිකො භොති අසංවාසො”ති.

ඵලකුට්ඨිකං භගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං භොති.

[මුලපඤ්ඤානං]

සුද්දිනනිග්ගායො නිට්ඨිතො.

1 අසනතුට්ඨිතාය. සා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

38. “හිස් පුරුෂය, ඒ මෙබඳු වූ සාවද්‍යකමයෙහි හෝ නිවර්තනයන්ගේ ස්වභාවයක් වූ, ගම්වැස්සන්ගේ ස්වභාවයක් වූ, ලාංඡනපුරුෂයන්ගේ ස්වභාවයක් වූ, රාහාදි කෙලෙසුන්ගෙන් දුෂිත වූ, දියකිස අවසන් කොට ඇති, රහසේ කට යුතු වූ, දෙදෙනෙකුත් දෙදෙනෙකුත් විසින් සම්මතවූ යුතු වූ මෙවැනි ධර්මයට සමවත්තෙහි ය. හිස් පුරුෂය, හෝ බොහෝ දෙනා අතුරෙන් අකුශල ධර්මයන්ට ආදිකතීන් වෙති. පුළුඬුනම් වෙති. හිස් පුරුෂය, මෙය නොපහත් වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. පාහැදුනවුන්ගේ වැඩියක් පාහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. වැලිදු, හිස් පුරුෂය, මෙය නො පාහැදුනවුන්ගේ නො පාහැදීම පිණිස ද පාහැදුනා වූ ඇතැමුන්ගේ අත්‍යවශ්‍ය පිණිස ද වේ.”

39. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්‍යින් සුදිත්තනට නොයෙක් ක්‍රමයෙන් ගර්භා කොට (තමන් විසින් ද අනුන් විසින් ද) දුර්වර්තනයෙහි ද දුක සේ පෝෂණය කට හැකි බව්හි ද, මහත් ආශා ඇති බව්හි ද, ලද දෑයෙකින් සතුටු නො වීමෙහි ද, ගණනමුණයා කෙරෙහි ඇලීමෙහි ද, කුසිත බවෙහි ද අගුණ වදාරා, නොයෙක් ක්‍රමයෙන් සුභර භාවයෙහි ද, සුව සේ පෝෂණය කට හැකි බව්හි ද, අපිස් වුවහුගේ ද, ලද දෑයෙකින් සතුටු වන්නහුගේ ද, කෙලෙස් සිදු ලත්තහුගේ ද, කෙලෙස් කම්පිත කළහුගේ ද, ප්‍රසාදය එළවන සංවරයාගේ ද, කෙලෙස් රැස් නො කිරීමෙහි ද, විශ්චාරණයෙහි ද, ඉණ වදාරා, හිඤ්ඤාවට එතැනට සුදුසු වූ එයට අනුලෝම වූ දෑහැමි කපාවක් කොට හිඤ්ඤා ඇමතු සේක.

40. “මහණෙනි, එසේ වී තම් සබ්බසාගේ හිත සුව පිණිස, සබ්බසාගේ උග්‍ර ඛව පිණිස, දුෂ්පිල පුද්ගලයන්ට නිහඬය පිණිස, ප්‍රියසිල හිඤ්ඤාගේ එකපිහරණය පිණිස, මෙලොව දී පෑමණියැ හැකි දුක් දුරු කිරීම පිණිස, පරලොව දී පෑමණෙන දුක් තැසීම පිණිස, නොපහත් වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස, පහත් වුවන්ගේ වැඩියක් පාහැදීම පිණිස, සඤ්චරියාගේ විරහස්තිය පිණිස, විතරානුග්‍රහය පිණිස ය යන මේ දස භික්ෂුසේෂයන්ගේ නිෂපත්තිය පිණිස හිඤ්ඤාවට සිකපදයක් පණවන්නෙමි. මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසාව:

“යම් මහණෙක් මෙවුන්දම් සෙවිනේ නම්, කෙලෙස් සතුරන් විසින් පරදවන ලද්දේ සංඝයා හා එකකමාදිසංවාස නැති වන බැවින් (අසංවාස සහවාස නැත්තෙක්) වේ.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හිඤ්ඤාවට මෙසේන් මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද්දේ වෙයි.

[මුල් පැණවමයි.]

සුදින්නා බණවර නිමි.

මකකට්ටපු

1. තෙත බො පත සමයෙහි අඤ්ඤාතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවතෙ මකකට්ටිං ආමිසෙත උපලාපෙතා තස්සා මෙට්ඨනං ධම්මං පඨිසෙවති. අථ බො සො භික්ඛු පුබ්බිණ්ණසමීයං නිවාසෙතා පතතථිවරමාදාය වෙසාලියං පිණ්ඩාය පාවිසි.

2. තෙත බො පත සමයෙහි සම්බුද්ධා භික්ඛු සෙතාසතවාටිකං ආභිණ්ඛිතායෙහි තස්ස භික්ඛුතො විහාරො තෙනුපසම්බන්ධං. අද්දසා බො සා මකකට්ටි තෙ භික්ඛු පුරතො'ව ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාත යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසම්බන්ධං. උපසම්බන්ධාය තෙසං භික්ඛුතං පුරතො කට්ටපි වාලෙසි, ඡෙපපථපි වාලෙසි, කට්ටපි ඔබ්බි, නිමිත්තථපි අකාසි. අථ බො තෙසං භික්ඛුතං එතදහොසි: “නිසංසයං බො සො භික්ඛු ඉමිස්සා මකකට්ටියා මෙට්ඨනං ධම්මං පඨිසෙවති”ති එකමන්තං නිලීයං. අථ බො සො භික්ඛු වෙසාලියං පිණ්ඩාය වරිතා පිණ්ඩාපාතං ආදාය පටික්ඛන්ති.

3. අථ බො සා මකකට්ටි යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසම්බන්ධං. අථ බො සො භික්ඛු තං පිණ්ඩාපාතං එකදෙසං භුඤ්ජිතා එකදෙසං තස්සා මකකට්ටියා අදසි. අථ බො සා මකකට්ටි භුඤ්ජිතා තස්ස භික්ඛුතො කට්ටි ඔබ්බි, අථ බො සො භික්ඛු තස්සා මකකට්ටියා මෙට්ඨනං ධම්මං පඨිසෙවති.

4. අථ බො තෙ භික්ඛු තං භික්ඛු එතදවොට්ඨං: “තනු ආට්ඨසො හගචතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතතං. නිස්සා තං ආට්ඨසො මකකට්ටියා මෙට්ඨනං ධම්මං පඨිසෙවති”ති. “සච්චං ආට්ඨසො හගචතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතතං. තඤ්ච බො මනුස්සිප්පියා, තො තිරච්ඡාතගතාය”ති. “තනු ආට්ඨසො තථෙව තං හොති. අතනුච්ඡිතං ආට්ඨසො අතනුලොමිකං අපපතිරූපං අස්සාමිණ්ණං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි තාම තං ආට්ඨසො එවං ඥාතානො ධම්මවිතයෙ පබ්බජිතා ත සක්ඛිස්සාසි යාවථෙව පරිපුණ්ණං පරිපුර්ණං චුහම්මවරියං වරිතුං? තනු ආට්ඨසො හගචතා අනෙකපරියායෙහි විරාගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරුගාය -පෙ- කාමපරිලාභාතං වූපසමො අත්තාතො? තෙතං ආට්ඨසො අපසංකතාතං වා පසාදාය පසන්තාතං වා සියෙතාතාවාය, අථ බෙවතං ආට්ඨසො අපසංකතා තඤ්ඤව්ව අපසාදාය පසන්තාතඤ්ච එකච්චාතං අඤ්ඤාථතතාය”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු තං භික්ඛු අනෙකපරියායෙහි විහරතිතා හගචතො එතමන්ට ආරුණෙවත්තං.

මහනටි වහන්සේ

1. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහ වෙහෙහි වැදිරියක ආහාරයෙන් පොළොඹවා ආය හා මෙවුන්දම් සෙවෙයි. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ පෙරවැරැ කාලයෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ පිඬු සඳහා විසල් පුරයට පිවිසියේ ය.

2. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු සේනාසනවාරිකාවෙහි හැසිරෙන්නෝ ඒ මහණහුගේ විහාරය වෙත පැමිණියාහු ය. ඒ වැදිරි එත ඒ භික්ෂුන් දුර දී ම දුටුවා ය. දැක ඒ භික්ෂුන් වෙත පැමිණියා ය. පැමිණ ඒ භික්ෂුන් ඉදිරියෙහි කටිය ද සැළු ය. නඟුට ද සැළු ය. කටිය ද නැගු ය. (මෙවුන් දමට ගැලපෙන සේ) නිමිත්ත ද කලා ය. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුන්ට මේ සිත පිය. “නිසාක ව ම ඒ මහණ මේ වැදිරිය සමග මෙවුන්දම් සෙවෙයි යනුයි” ඔහු පසෙක සැහවුනාහු ය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ විසල්පුරයෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පිඬු රැගෙන ආපසු පැමිණියේ ය.

3. ඉක්බිති ඒ වැදිරි ඒ මහණ වෙත එළඹියා ය. ඒ මහණ තෙමේ ඒ පිණිසානග එක් කොටසක් වලඳ එක් කොටසක් ඒ වැදිරියට දුන. ඒ වැදිරි එය අනුභව කොට ඒ මහණගට කටිය නැගු ය. තෙල මහණ ඒ වැදිරිය සමග මෙවුන්දම් සෙවෙයි.

4. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ඒ මහණගට මෙය කීහු: “ඇවත, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපදයක් පණවන ලද්දේ නො වේ ද? ඇවත, තෝ කුමක්කෙසින් වැදිරිය සමග මෙවුන්දම් සෙවෙයි ද?” “ඇවත, සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපදයක් පණවන ලද්දේ වේ. හෙ ද මිනිස් මාගම් හා මෙවුන්දම ඇරැබ ය. තිරිසන් මාගම් සමග මෙවුන්දම් ඇරැබ නො වේ” ය යි ඒ මහණ කී ය. “ඇවැත්නි, එයත් එසේ ම නො වේ ද? ඇවැත්නි, නුසුදුස්සෙක. අනුලොම නුදිවෙක. නො ගැලපෙන්නක. මහණුන්ට අයෝග්‍යයෙක. නො කැපයෙක. නො කටයුත්තෙක. ඇවැත්නි, කෙසේ තම් තෝ මෙසේ මැතැවින් දේශනා කරණ ලද ශාසනයෙහි පැවිදි වී දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු කොට බඹසර හැසිරෙන්නට නො හැකි වූයෙහි ද? ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ලෙසින් විරාගය පිණිස බමුණ දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? සරාගය පිණිස නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? ... කාම පරිදහයත්ගේ සංසිද්ධි වදරණ ලද්දේ නො වේ ද? ඇවැත්නි, මෙය නොපැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ පැහැදුනවුන්ගේ වැඩියක් පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ඇවැත්නි, තව ද මෙය නොපැහැදුනවුන්ගේ නොපැහැදීම පිණිස ද පැහැදුනා වූ ඇතැමුන්ගේ අත්‍යථාතීය පිණිස ද වේ” යනු යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ඒ මහණගට නොයෙක් ලෙසින් ගරහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලාහු ය.

5. අථ ඛො හගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණේ හික්ඛුසඛසං සන්තිපාතාපෙඤා තං භික්ඛුං පටිපුච්ඡි: “සචං කීර තං භික්ඛු මක්කරියා මෙදුතං ධම්මං පතිසෙවසී?”ති “සචං හගවා,” විගරහි බුද්ධො හගවා:

“අනනුච්ඡේයං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අප්පකිරුපා අසාමණිකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි තාම ඤාමො ඝොසපුරිස, එවං සවාකයාතෙ ධම්මවිතයෙ පබ්බජ්ඤා න සක්ඛිස්සසි යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බුහුවරියං චරිතුං? තනු මයා මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන විරාගාය ධම්මො දෙසිතො නො සරාගාය -පෙ- කාමපරිද්‍රාගාතං වූපසමො අකඛානො?.

6. වරං තෙ මොඝපුරිස, ආසීවිසස්ස ඤොරවිසස්ස මුඛෙ අඛගජාතං පක්ඛිතතං ත ඤෙව මික්කරියා අඛගජාතෙ අඛගජාතං පක්ඛිතතං. වරං තෙ මොඝපුරිස කණ්ණප්පසස්ස මුඛෙ අඛගජාතං පක්ඛිතතං, ත ඤෙව මික්කරියා අඛගජාතෙ අඛගජාතං පක්ඛිතතං. වරං තෙ මොඝපුරිස, අඛගාරකාසුයා ආදිත්තාය සමපජ්ජලිතාය සජොහිභුතාය අඛගජාතං පක්ඛිතතං, ත ඤෙව මික්කරියා අඛගජාතෙ අඛගජාතං පක්ඛිතතං. තං කිස්ස භෙතු? තනො නිදුතං හි මොඝපුරිස, මරණං වා නිගවේත්තං මරණමත්තං වා දුක්ඛං. ත ඤෙව තප්පච්චයා කායස්ස භෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උප-පජේත්තං. ඉතො නිදුතඤ්ඤා ඛො මොඝපුරිස, කායස්ස භෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජේත්තං.

7. තත්ථ තාම ඤාමො ඝොසපුරිස, යං ඤාමො අසඤ්ඤාං ගාමධම්මං වසලධම්මං දුට්ඨලං ඔදකන්තිකං රාගස්සං ආයංආයසමාපතතිං සමාපජ්ජස්සසි, තෙනං මොඝපුරිස, අප්පසන්නාතං වා පසාදාය පසන්නාතං වා භියොභාවාය. අථ ඛෙවනං මොඝපුරිස, අප්පසන්නාතඤ්ඤාච අප්පසාදාය පසන්නාතඤ්ඤා එක්ඛවාතං අඤ්ඤාචාතායා”ති.

8. අථ ඛො හගවා තං භික්ඛුං අනෙකපරියායෙන විගරහිඤා දුග්ගතාය දුප්පාසතාය මිහිච්ඡතාය අසනතුට්ඨිතාය සඛගණිකාය කොසජ්ජස්ස අවණ්ණං භාසිඤා අනෙකපරියායෙන සුග්ගතාය සුප්පාසතාය අපිට්ඨස්ස සනතුට්ඨස්ස සලොඛස්ස බුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස විරියාරම්භස්ස වණ්ණං භාසිඤා භික්ඛුතං තදනුච්ඡේයං තදනුලොමිකං ධම්මිකං කථං කඤා භික්ඛු ආමනොතසි:

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂුකඛ්ඛයා රැස් කරවා “සැබෑ ද මහණ, තෝ වැදිරියක සමග මෙවුන්දම් සෙවෙහි දෑ?” යි ඒ මහණ ප්‍රථවුන් සේක. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි ඒ මහණ කී ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගර්භා කළසේක:

“හිස් පුරුෂය, නුසුදුස්සෙක. අනුලොමී නො වුවෙක. නො ගැලපෙන්නක. මහණුන්ට යෝග්‍ය නුවුවෙක. නො කැපයක. නො කටයුත්තෙක. හිස් පුරුෂය, කෙසේ නම් තෝ මෙසේ මැනවින් දෙසන ලද ශාසනයෙහි පැවිදි වී දිව් ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු කොට මගබ්බසර හැසිරෙන්නට නො හැකි වූයෙහි ද? හිස් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් ලෙසින් විරාගය පිණිස ධර්මය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? සරාගය පිණිස දහම් නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? ... කාමපරිදාහයන්ගේ සංසිදීම කිහිප ලද්දේ නො වේ ද?”

6. හිස් පුරුෂය, දරුණු විෂ ඇති ආශිව්ෂයක්හුගේ මුඛයෙහි සවකීය අඛණ්ඩාතය බහාලන ලද්දේ නම් මැනවි. වැදිරියගේ අඛණ්ඩාතයෙහි සවකීය අඛණ්ඩාතය බහාලන ලද්දේ නො මැනවි. හිස් පුරුෂය, කෘෂණ සපියක්හුගේ මුඛයෙහි සවකීය අඛණ්ඩාතය බහාලන ලද්දේ මැනවි. වැදිරියගේ අඛණ්ඩාතයෙහි සවකීය අඛණ්ඩාතය බහාලන ලද්දේ නො මැනවි. හිස් පුරුෂය, ඇවිලගත්, හාත්පසින් ඇවිලගත්, කිනිදුල් සහිත වූ අඟුරුවලෙක සවකීය අඛණ්ඩාතය බහාලන ලද්දේ මැනවි. වැදිරියගේ අඛණ්ඩාතයෙහි සවකීය අඛණ්ඩාතය බහාලන ලද්දේ නො මැනවි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: හිස් පුරුෂය, ඒ හේතුවෙන් මරණයට හෝ පෑමිණෙන්නේ ය. මරණය වැනි දුකකට හෝ පෑමිණෙන්නේ ය. ඒ හේතුවෙන් කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුගති වූ විවහ ව පතිත වන්නා වූ නිරයට නො පෑමිණෙන්නේ ය. හිස් පුරුෂය, මේ හේතුවෙන් කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුකට පිහිට වූ විවහ ව පතිත වන නිරයට පෑමිණෙන්නේ ය.

7. හිස් පුරුෂය, මෙහි තෝ මෙබඳු වූ සාවද්‍ය කමයෙහි, ගම්වැසියන්ගේ සවහාවයක් වූ, නිවර්තනයන්ගේ සවහාවයක් වූ, ලාමක පුරුෂයන්ගේ සවහාවයක් වූ, රූගාදි කෙලෙසින් දූෂිත වූ, දියකිස අවසන් කොට ඇත්තා වූ, රහසේ කටයුතු වූ, දෙදෙනෙකුන් දෙදෙනෙකුන්ගේ සමවැදීමක් වූ, යම් මෙවුන්දම් සෙවීමකට සම්බන්තෙහි ද. හිස් පුරුෂය, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස ද පැහැදුනවුන්ගේ වැඩියක් පැහැදීම පිණිස ද නො වෙයි. හිස් පුරුෂය, වැලිදු මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ නොපැහැදීම පිණිස ද, පැහැදුනා වූ ඇතැමුන්ගේ අත්‍යර්ථය පිණිස ද වෙයි”.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණහට නොයෙක් ලෙසින් ගර්භා දුගර බව්හි ද, දුකසේ පෝෂණය කට හැකි බව්හි ද, මහත් ආශා ඇති බව්හි ද ලද දෙයකින් සතුටු නො වීමෙහි ද, සමූහයා කෙරෙහි ඇලීමෙහි ද, කුසිත බව්හි ද අගුණ වදාරූ, නොයෙක් කරුණින් සුගර බව්හි ද, සුවසේ පෝෂණය කටහැකි බව්හි ද, අපිස් බව්හි ද, සතොස් බව්හි ද, සැහැල්ලු බව්හි ද, සංලෙඛයෙහි ද, ප්‍රසාද ඵලවීමෙහි ද, කෙලෙස් සංසිදුවීමෙහි ද, වියාර්ථයෙහි ද ගුණ වදාරූ, භික්ෂුන්ට එතැනට සුදුසු වූ ද, එයට අනුලොම වූ ද, දෑහැම් කථාවක් කොට භික්ෂුන් ඇමිණු සේක:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. “තෙන හි භික්ඛවෙ භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙසොමි දස අත්ථවසෙ පටිච්ච: තඛ්ඤපුට්ඨතාය, සඛ්ඤථාසුතාය, දුමමඛකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, පෙතලානං භික්ඛුතං ථාගුච්ඡාරාය, දිට්ඨමේකානං ආඝවානං සංවර්ගය, සමපරිසිකානං ආඝවානං පටිකාතාය, අප්පසන්නානං පසාදය, පසන්නානං භික්ඛාභාවාය, සද්ධම්මට්ඨිකීයා, විතසාසුග්ගහාය. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො සත භික්ඛු මෙපුතං ධම්මං පඤ්ඤවෙය්‍ය අනන්තමයො නිරව්‍යාසමයායපි, පාරාජිකො භොති අභංවාසො”ති.

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තං භොති.

[දුතියපඤ්ඤපඨි]

මහකට්ඨපු නිට්ඨිතං.

සන්ථනගාණවාරො

1. තෙන බො පත සමයෙන සම්මසුලා වෙසාලිකා චජ්ජපුතාකා භික්ඛු යාවදන්ථං භුඤ්ජිංසු, යාවදන්ථං සුපිංසු, යාවදන්ථං තහාසිංසු. යාවදන්ථං භුඤ්ජිනා, යාවදන්ථං සුපිනා, යාවදන්ථං තහාසිනා, අයොනිසො මිතසි කරිනා, සික්ඛං අපච්ඡාකාය, දුබ්බලාං අකාචිකනා, මෙපුතං ධම්මං පඤ්ඤවිංසු. තෙ අපරෙත සමයෙන ඤ්ඤිව්‍යාසතෙනපි පුට්ඨා, භොගව්‍යාසතෙනපි පුට්ඨා, රොග-ව්‍යාසතෙනපි පුට්ඨා ආඝසවනං ආනන්දං උපසඛකම්භිනා එවං වදන්ති: “ත මයං භනෙත ආනන්ද, බුද්ධගරහිතො ත ධම්මගරහිතො ත සඛ්ඤගරහිතො. අතත-ගරහිතො මයං භනෙත ආනන්ද, අතඤ්ඤගරහිතො. මයමෙවිතො අලකච්ඡිකා මයං අප්පසුඤ්ඤ යෙ මයං එවං සාකම්භෙන ධම්මවිතයෙ පබ්බජිතා තාසකම්මහ යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බුහුමාරියං වරිතුං. ඉද්දති වෙ‘පි මයං භනෙත ආනන්ද, ලහෙය්‍යාම භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජි, ලහෙය්‍යාම උපසම්පදං. ඉද්දති‘පි මයං විපස්සකා කුසලානං ධම්මානං පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධපක්ඛි-යානං ධම්මානං භාවනානුයොගමිනුසුත්තා විහරෙය්‍යාම. සාබු භනෙත ආනන්ද, භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙති”ති. “එවම්භිදුසො”ති බො ආයස්වා ආනන්දෙ වෙසාලිකානං චජ්ජපුතාකානං පටිසුත්තා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්ම. උපසඛකම්භිනා භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙති.

9. “මහණෙනි, එසේ වී නම් සඛ්‍යයාගේ හිත සුව පිණිස, සඛ්‍යයාගේ පහසුව පිණිස, දුශ්ශීල පුද්ගලයන්ට නිග්‍රහය පිණිස, ප්‍රියශීල හිසුන්ගේ පහසුව හරණය පිණිස, මෙලොව දී විය හැකි විසන් දුරු කිරීම පිණිස, පරලොව දී වන දුක් නැසීම පිණිස, තො පහත් වුවත්ගේ පැහැදීම පිණිස, පහත් වුවත්ගේ වැඩියක් පැහැදීම පිණිස, සඤ්චිකාගේ විරූපිතිය පිණිස, විනයානුග්‍රහය පිණිස, හිසුන්ට සිකපදයක් පණවන්නෙමි. මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසා වු:

“යම් මහණෙක් යටත් පිරිසෙයින් තිව්සන් ගිය මාගමක් හා ද මෙවුන්දම් සෙව්ගේ නම්, තෙලෙක් සතුරන් විසින් පරදවන ලද්දේ, සංඝයා හා සමාන සංචාරය රකිතයෙක් වේ”.

භාෂාවකුත් වහන්සේ විසින් හිසුන්ට මෙසේත් මේ සිකපදය පණවන ලද්දේ වෙයි.

[දෙවැනි පැණවීම යි]

මකකට් වස්තුව නිමි.

සන්තන බණවර

1. එසමයෙහි විසල්පුර වැසි බොහෝ වජ්ජිපුත්‍ර හිසුන් රිසි තාක් වැලඳුවාහු ය. රිසි තාක් ශයනය කලාහු ය. රිසි තාක් කැවූහු ය. රිසි තාක් අනුභව කොට, රිසි තාක් ශයනය කොට, රිසි තාක් නා, නුතුවණින් මෙතෙහි කොට, පාඨමොක්කයවර සඛ්‍යාත ශික්‍ෂාව පිළිකෙව් තො කොට, සාර්වයෙහි දුබල බව පහළ තො කොට, මෙවුන්දම් සෙව්වාහු ය. ඒ හිසුන් පසු කාලයෙහි ඥාතිව්‍යසනයෙන් ද පහත්තා ලද්දහු, භෝගව්‍යසනයෙන් ද පහත්තා ලද්දහු, ඥානව්‍යසනයෙන් ද පහත්තා ලද්දහු, ආයුෂ්මත් ආතතූ තෙරුන් කර එළඹ මෙසේ කියත්: “වහන්ස, ආතතූ ස්ථවිරයෙනි, අපි බුදුරජන්ට දෙස් තො කියන්නමෝ වුමු. ධර්මයට දෙස් තොකියන්නමෝ වුමු. සඛ්‍යයාට දෙස් තොකියන්නමෝ වුමු. වහන්ස, ආතතූ ස්ථවිරයෙනි, අපි තමන්ට ම ගර්භා කරන්නමෝ වුමු. අපි මෙරමා ගරභන්නමෝ තො වුමු. යම්බද වූ අපි මෙසේ මැහැවින් දෙසු ශාසනයෙහි පැවිද් ව දිව් ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු මකබඹර හැසිරෙන්නට තො හැක්කමෝ වුමු ද, ඒ අපි ම කාලකණණ වුමු. අපි ම මද පිණැත්තමෝ වුමු. වහන්ස, ආතතූ ස්ථවිරයෙනි, ඉදින් දැනුදු අපි භාෂාවකුත් වහන්සේ ලඟ පැවිද්ද ලබන්නමු නම් උපසම්පදාව ලබන්නමු නම් යෙහෙක. දැනත් අපි මහද්ගත කුශල ධර්මයන් විදහිතා වශයෙන් වඩන්නමෝ පෙර යම් හා පැසුර් යම බෝධිපාක්‍ෂික ධර්ම වැඩීමෙහි එක්වත් යෙදුනමෝ ව වාසය කරන්නමු. වහන්ස, ආතතූ ස්ථවිරයෙනි, භාෂාවකුත් වහන්සේට තෙල කරුණ සැල කරන්නහු නම් යෙහෙකි” යනු යි “ඇවැත්ති, එසේ යැ” යි වදා ආයුෂ්මත් වූ ආතතූ ස්ථවිර තෙමේ විසල් පුරවැසි වජ්ජිපුත්‍ර හිසුන්ට පිළිවදන් දී භාෂාවකුත් වහන්සේ වෙත එළඹ එපවත් සැල කෙළේ ය.

2. “අධ්‍යානමෙතං ආනන්ද, අනවකාසො, යං තථාගතො චජ්ජිතං වා චජ්ජුත්තකාතං වා කාරණං සාවකාතං පාරුජකං සික්කාපදං පඤ්ඤාත්තං සමුත්තෙය්‍යා”ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ඛමමිං කථං කථාං භික්ඛු ආමනෙත්ති: යො පන භික්කවෙ භික්ඛු සික්කං අපච්චිකම්‍යාය දුඛඛලාං අතාචීකම්‍යා මෙජ්ජිතං ඛමමං පතීසෙවති, සො ආගතො ත උපසම්‍පාදෙතබ්බො. යො ච ඛො භික්කවෙ භික්ඛු සික්කං පච්චිකම්‍යාය දුඛඛලාං ආචීකම්‍යා මෙජ්ජිතං ඛමමං පතීසෙවති, සො ආගතො උපසම්‍පාදෙතබ්බො. එවඤ්ච පන භික්කවෙ ඉමං සික්කාපදං උඤ්ඤෙය්‍යාථ”:

3. “යො පන භික්ඛු භික්ඛුනං සික්කාසාජීවසමාපනෙත්තා සික්කං අපච්චිකම්‍යාය දුඛඛලාං අනාචීකම්‍යා මෙජ්ජිතං ඛමමං පතීසෙවෙය්‍ය අභගාමසො නිරවජ්ජානගතායපි, පාඤ්ඤො හොති අසංවාසො”ති.

[තතීයපඤ්ඤාතතී]

4. යො පනාති - යො යාදිසො යථායුත්තො යථාජලේවා යථාතාමො යථාගොතො යථාසිලො යථාවිතාරී යථාසොචරෙ පේරෙ වා තවො වා මජ්ඣමො වා එසො ටුට්ඨති ‘යො පනා’ති.

5. භික්ඛුතී-භික්කකො’ති භික්ඛු, භික්කාවරීයං අජ්ඣුපගතො’ති භික්ඛු, භින්නපට්ඨරෙ’ති භික්ඛු, සමඤ්ඤාය භික්ඛු, පටිඤ්ඤාය භික්ඛු, එහි භික්ඛු’ති භික්ඛු, තීහි සරණගමනෙහි උපසම්‍පන්නො’ති භික්ඛු, භද්‍රො භික්ඛු, සාරෙ භික්ඛු, සෙඛො භික්ඛු, අසෙඛො භික්ඛු, සමයෙත සඛේසන ඤාතනිචතුජේතන කමෙමන අකුපෙපන ආතාරගෙන උපසම්‍පන්නො’ති. භික්ඛු. තත්‍රයවායං භික්ඛු සමයෙතන සඛේසන ඤාතනිචතුජේතන කමෙමන අකුපෙපන ආතාරගෙන උපසම්‍පන්නො, අයං ඉමස්මිං අජේ අධිපෙපතො ‘භික්ඛු’ති.

6. සික්කාතී - තීසො සික්කා: අධිසිලසික්කා අධිචිත්තසික්කා අධිපඤ්ඤා-සික්කා. තත්‍ර යායං අධිසිලසික්කා අයං ඉමස්මිං අජේ අධිපෙපතා ‘සික්කා’ති.

7. සාජීවං තාමී - යං භගවතා පඤ්ඤාත්තං සික්කාපදං, එතං සාජීවං තාම. තස්මිං සික්කති තෙන ටුට්ඨති සාජීවසමාපනෙත්තා’ති.

2 “ආතතිය, තර්කානුකූලව තේරුම් ගත් පරිදි සිකපදය වර්ජිත හෝ වර්ජිතයක් හෝ නිසා උද්‍රා ලත්තේ ය” යන යමක් වේද, මෙය විද්‍යාත්මක නො වෙයි. එයට අවකාශයක් ද තැනැ”යි වදාලන්නේය. ඉන් පසු භාෂාවකුත් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි දෘෂ්ටි කථා කොට හිසකුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, යම් මහණෙක් තෙමේ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප නො කොට, දුබල බව පළ නො කොට, මෙවුන්දම් සේවනය කෙරේ ද, හෙතෙමේ නැවත පැමිණියේ ද උපසපත් නො කටයුතු යි. මහණෙනි, යම් මහණෙක් තෙමේ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප කොට, දුබල බව පළ කොට, මෙවුන්දම් සේවනය කෙරේ ද, හෙතෙමේ පැමිණියේ උපසපත් කටයුතු යි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසා වූ:

3. “යම් කිසි මහණෙක් හිසකුන්ගේ අධිශීල සම්බන්ධ ශික්ෂාවට හා ප්‍රඥප්ත ශික්ෂාපද සම්බන්ධ ආර්ථිකයට පැමිණියේ, පාතීමොක්කංවර සම්බන්ධ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප නො කොට, ආර්ථිකයෙහි දුබලබව පළ නො කොට, යටත් පිරිසෙයින් නිරිසන් හිස මාසමක් හා ද මෙවුන්දම් සෙවියේ නම්, සකලෙස් සතුරන් විසින් පරදවන ලද්දේ පියෙව් මහණුන් හා සමානාසංවාස නැති බැවින් අසංවාස වේ”.

තෙවැනි පැණවිමයි.

4. සො පන යනු: යම්බදු, යම්, යම් ක්‍රියාවක යෙදුනු, යම්බදු ජාති ඇති, යම්බදු නම් ඇති, යම්බදු ගොත් ඇති, යම්බදු ස්වභාව ඇති, යම්බදු විහරණ ඇති, යම්බදු පැවතුම් ඇති ස්වර් වූවෙක් හෝ තවක වූවෙක් හෝ මජ්ඣිමෙයක් හෝ වේ ද, මෙ තෙමේ ‘සො පන’යි කියනු ලැබේ.

5 හිසකු යනු: සිතා යන්නේ නු යි හිසකු නම්. හික්ෂාවතයට පැමිණියේ නු යි හිසකු නම්. වුන් වන් දරු නු යි හිසකු නම්. ව්‍යවහාර මාත්‍රයෙන් කිසිවෙක් හිසකු නම් වේ. ප්‍රතිඥාමාත්‍රයෙන් කිසිවෙක් හිසකු නම්. ‘එහි හිසකු’ යන්නෙන් හිසකු භාවය ලැබී නු යි හිසකු නම්. නිසරණගමනයෙන් උපසපත් වූයේ නු යි හිසකු නම්. හද වූ ශීලාදි පංච ධර්මයන්ගෙන් යුක්ත වූයේ නු යි හිසකු නම්. ශීලසාරාදියෙන් ව යුක්ත නු යි හිසකු නම්. හික්මේ නු යි හිසකු නම්. හික්මීම අවසන් කෙළේ නු යි හිසකු නම්. සමග වූ සමාන විසින් අකොපා වූ ශාසනයට හුදුසු වූ අපතිවතුළු කමයෙන් උපසපත් කරණ ලද්දේ නු යි හිසකු නම්. එහි යම් ඒ මහණෙක් සලකු සම්මත විසින් අකොපා වූ ශාසනයට හුදුසු වූ අපතිවතුළු කමයෙන් උපසපත් කරණ ලද්දේ වේ ද මේ තෙමේ මේ අනියෙහි හිසකු ය යි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.

6. සිකංසා යනු: අධිශීල සිකංසා ය, අධිවිතන සිකංසා ය, අධිපඤ්ඤා සිකංසා ය යි ශික්ෂා තුනෙකි. මේ ත්‍රිවිධ ශික්ෂාවන් අතුරෙන් යම් මේ අධිශීල-ශික්ෂාවක් වේ ද මෝ තොමෝ මෙහි ලා සිකංසා ය යි අදහස් කරණ ලදී.

7. ආර්ථික නම්: භාෂාවකුත් වහන්සේ විසින් පණවන ලද යම් සිකපදයක් වේ ද, මෙය සාර්ථක නම්. එහි හික්මෙයි. එහෙයින් සාර්ථක සමාපන්නා ය යි කියනු ලැබේ.

8. සිකං අපච්චක්ඛාය දුබ්බලාං අනාවික්ඛා'ති - අපී භික්ඛවෙ දුබ්බලාචිකමමඤ්ඤව හොති සිකං ච අපච්චක්ඛානා. අපී භික්ඛවෙ දුබ්බලාචිකමමඤ්ඤව හොති සිකං ච පච්චක්ඛානා.

9. කථංඤ්ඤ භික්ඛවෙ දුබ්බලාචිකමමඤ්ඤව හොති සිකං ච අපච්චක්ඛානා? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛණ්ඨිතො අනභීරතො සාමඤ්ඤ චචිතුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරායමානො ජ්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො උපාසකභාවං පඤ්ඤමානො ආරාමිකභාවං පඤ්ඤමානො සමාණෙරභාවං පඤ්ඤමානො තිස්සිභාවං පඤ්ඤමානො තිස්සිසාවකභාවං පඤ්ඤමානො අසාමණ්ඨභාවං පඤ්ඤමානො අසකාපුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො 'යනනුතාහං බුද්ධං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාචිකමමඤ්ඤව හොති සිකං ච අපච්චක්ඛානා.

10. අපි වා පත උක්ඛණ්ඨිතො අනභීරතො සාමඤ්ඤ චචිතුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරායමානො ජ්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාපුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො 'යනනුතාහං ධම්මං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'යනනුතාහං සඛ්ඤං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං සිකං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං විතයං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං පාතිමොක්ඛං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං උද්දෙසං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං උපජ්ඣායං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං ආවරියං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං සද්ධිවිහාරිකං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං අනෙතවාසිකා පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං සමානුපජ්ඣායකං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං සමානාවරියකං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං සමුත්තමාරිං පච්චකෙඛය්'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං ගිහි අස්ස'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං උපාසකො අස්ස'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං ආරාමිකො අස්ස'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං සාමණෙරො අස්ස'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං තිස්සියො අස්ස'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං තිස්සිසාවකො අස්ස'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං අසාමණ්ඨො අස්ස'නති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'යනනුතාහං අසකාපුත්තියො අස්ස'නති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාචිකමමඤ්ඤව හොති සිකං ච අපච්චක්ඛානා.

8. සිකං අපච්ඡන්ධාය දුබලාං අනාචික්ඛා යන මෙහි - 'මහණෙනි, දුබලබව හෙළි කිරීම නම් වේ, එහෙත් ශික්ෂාව ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන නො වේ, යන මෙය ඇත. 'මහණෙනි, දුබල බව හෙළි කිරීමත් වේ. එසේම ශික්ෂාව ප්‍රත්‍යාබ්‍යානත් වේ' යන මෙය ද ඇත.

9. මහණෙනි, 'දුබලබව හෙළි කිරීම නම් වේ. එහෙත් ශික්ෂාව ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන නො වේ' යන මෙය කෙසේ ද? යත්: මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් පෘථිද්දෙහි කලකිරීයත්, පෘථිද්දෙහි නො ඇපුනේ, මහණුවමින් පහ වනු කැමැත්තේ, මහණුවමින් තමා පෙළුනකු ලෙස කොට පවත්වන්නේ, භික්ෂුභාවයෙන් ලජ්ජිත වන්නේ, මහණදම පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහිබව පතන්නේ, උච්චුබව පතන්නේ, ආරාමික බව පතන්නේ, ගෙරණ බව පතන්නේ, තිඤ්ඤ බව පතන්නේ, තිඤ්ඤාචක බව පතන්නේ, අශ්‍රමණ බව පතන්නේ, අශාක්‍යපුත්‍රිය බව පතන්නේ, 'මම බුදු රජුන් පිළිකෙළී කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද, හඟවා ද, මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව පහල කිරීම වෙයි. වැලි දු ශික්ෂාව ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන (පිහන ලද්දේ) නො වෙයි.

10: තව ද උකට්ඨි වූයේ නො ඇපුනේ මහණුවමින් පහ වනු කැමැත්තේ, මහණුවමින් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාක්‍යපුත්‍රිය බව පතන්නේ, 'මම බමිය ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම සබ්බසා ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම විතය ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම ප්‍රාතිමොක්ෂය ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම උදෙසීම ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම උපාධ්‍යායන් වහන්සේ ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම ආවායභීයන් වහන්සේ ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම සද්ධිවිහාරිකයා ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම අනාවැස්සා ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම සමානොපාධ්‍යායයන් ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම සමානාවායභීයන් ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම සමුගමාරීන් ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම ගිහි වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම උච්චුවෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම ආරාමිකයෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම ගෙරණෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම නොවු-වෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම නොවුහච්චෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම අශ්‍රමණයෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මම අශාක්‍යපුත්‍රියෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි කියා ද හඟවා ද; මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව පහල කිරීම වෙයි. වැලි දු ශික්ෂාව ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන නො වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

11. අථ වා පන උක්කණ්ඨිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වච්ඡුකාමො තික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො ගරායමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ඨයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ඨයමානො 'යදි පතාහං බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'යදි පතාහං අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකාතා.

12. අථවා පන -පෙ- 'අපාහං බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'අපාහං අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකාතා.

13. අථ වා පන -පෙ- 'හඤ්ඤං බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'හඤ්ඤං අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති, වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකාතා.

14. අථ වා පන -පෙ- 'හොති මෙ බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'හොති මෙ අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකාතා.

15. අථවා පන උක්කණ්ඨිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වච්ඡුකාමො තික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො ගරායමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ඨයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ඨයමානො 'මාතරං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'පිතරං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'භාතරං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'හගිනිං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'පුතතං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ධිතරං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, 'පජාපතිං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ඤ්ඤාතෙ සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'මිත්තෙ සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගාමං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'නිගමං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'බෙත්තං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'වජ්ඣං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගිරඤ්ඤං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'සුචරණං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'සිප්පං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'පුබ්බෙ හසිතං ලපිතං කිලිතං සමනුස්සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -පෙ- එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකාතා.

16. අථවා පන උක්කණ්ඨිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වච්ඡුකාමො තික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො ගරායමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ඨයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ඨයමානො 'මාතා මෙ අප්පි. සා මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'පිතා මෙ අප්පි. සො මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'භාතා මෙ අප්පි. සො මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'හගිනී මෙ අප්පි. සා මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- පුතතා මෙ අප්පි. සො මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ධිතා මෙ අප්පි. සා මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'පජාපතී මෙ අප්පි. සා මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ඤ්ඤාතා මෙ අප්පි. තෙ මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'මිත්තා මෙ අප්පි. තෙ මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -පෙ- එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමං වෙව හොති, සික්ඛා ව අපච්චකාතා.

11. තැන හොත් උකටලි වූයේ, නො ඇලුනේ, මහණුවන් මිදෙනු කැමැත්තේ, හික්කුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පුගුරුසිත වන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ, ... අශාසකපුත්‍රිය බව පතන්නේ, මහණ තෙමේ 'ඉදින් මම බුදුරජුන් ප්‍රතික්‍ෂේප කරන්නෙමි නම්'යි කියා ද ගඟවා ද ... 'ඉදින් මම අශාසකපුත්‍රියයෙක් වන්නෙමි නම්'යි කියා ද ගඟවා ද, ... 'මහණෙනි, මෙසේත් දුජීල බව ප්‍රකාශ කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා (පිළිකෙළි කළා) නො වෙයි.

12. තව ද ... 'මම ඒකාන්තයෙන් බුදුරජුන් ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම්'යි කියා ද ගඟවා ද ... 'මම ඒකාන්තයෙන් අශාසකපුත්‍රියයෙක් වන්නෙමි නම්'යි කියා ද ගඟවා ද 'මහණෙනි, මෙසේත් දුජීල බව ගෙළි කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො කළා වෙයි

13. තැවත ද ... 'මම බුදුරජුන් ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි'යි කියා ද ගඟවා ද ... 'මම අශාසකපුත්‍රියයෙක් නමුදු වන්නෙමි'යි කියා ද ගඟවා ද, මෙසේත් මහණෙනි, දුජීල බව ප්‍රකාශ කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි.

14. වැලිදු ... 'බුදුරජුන් ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි මට අදහස් වෙයි' කියා ද ගඟවා ද ... 'අශාසකපුත්‍රියයෙක් වන්නෙමි යි මට අදහස් වෙයි' කියා ද ගඟවා ද, මෙසේත් මහණෙනි, දුජීල බව ප්‍රකාශ කිරීම වෙයි, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි.

15. තව ද උකටලි වූයේ, නො ඇලුනේ, මහණුවන් මිදෙනු කැමැත්තේ, හික්කුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාසකපුත්‍රිය බව පතන්නේ, 'මව සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'පියා සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'බෑයා සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'තැගනියන් සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'පුතු සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'දුව සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'බිරිය සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'තැයන් සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මතුරන් සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'ගම සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'නියමි ගම සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'කෙත සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'වත්ත සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'අමුරන් සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'රන් සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'ශීල්පය සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'පෙර කල සිතා, කී වචන, කල ක්‍රියා සිහි කරමි'යි කියා ද ගඟවා ද, 'මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව ගෙළි කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්‍ෂාව පිළිකෙළි කළා නො වෙයි.

16. තැන හොත්, උකටලි වූයේ, නො ඇලුනේ, මහණුවන් මිදෙනු කැමැත්තේ, හික්කුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාසකපුත්‍රිය බව පතන්නේ 'මාගේ මවු ඇත. මා විසින් භි තොමෝ පෝෂණය කටයුත්තී ය'යි කියා ද ගඟවා ද, ... 'මාගේ පියා ඇත. මා විසින් හේ පෝෂණය කටයුත්තේ ය'යි කියා ද ගඟවා ද, ... 'මාගේ බෑයා ඇත. මා විසින් හේ පෝෂණය කටයුත්තේ ය'යි කියා ද ගඟවා ද, ... 'මාගේ තනන් ඇත. මා විසින් භි පෝෂණය කටයුත්තී ය'යි කියා ද ගඟවා ද, ... 'මාගේ පුතෙක් ඇත. හේ මා විසින් පෝෂණය කටයුත්තේ ය'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මාගේ දුවක් ඇත. මා විසින් භි පෝෂණය කටයුත්තී ය'යි කියා ද ගඟවා ද; ... 'මාගේ බිරිය ඇත. මා විසින් භි පෝෂණය කටයුත්තී ය'යි කියා ද ගඟවා ද; ... මාගේ තැයෝ ඇත. මා විසින් භි පෝෂණය කටයුත්තී ය'යි කියා ද ගඟවා ද; ... මාගේ මිත්‍රයෝ ඇත. මා විසින් භි පෝෂණය කටයුත්තී ය'යි කියා ද ගඟවා ද; ... මහණෙනි, මෙසේත් දුජීල බව ගෙළි කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්‍ෂාව පිළිකෙළි නො කළා වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

17. අප්ඵ වා උත උක්කණ්ණිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වචිතුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරයමානො ජග්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'මාතා මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙස්සන්ති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පිතා මෙ අප්ඵ සො මං පොසෙස්සන්ති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'භාතා මෙ අප්ඵ සො මං පොසෙස්සන්ති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'හගිනී මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙස්සන්ති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පුතො මෙ අප්ඵ සො මං පොසෙස්සන්ති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ධිතා මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙස්සන්ති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පජ්ජාපති මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙස්සන්ති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ඤ්ඤාතො මෙ අප්ඵ තෙ මං පොසෙස්සන්ති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'මිත්තා මෙ අප්ඵ තෙ මං පොසෙස්සන්ති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ගාමො මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'නිගමො මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'බෙත්තං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'වත්ථු මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'තිරඤ්ඤං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'සුචරණං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'සිප්පං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤව හොති සික්ඛා ව අපච්චකාතා.

18. අප්ඵ වා පත උක්කණ්ණිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වචිතුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරයමානො ජග්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'දුක්ඛරා'නති වදති විඤ්ඤපෙනි -- 'ත සුක්ඛරා'නති වදති විඤ්ඤපෙනි, 'දුච්චරා'නති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත සුච්චරා'නති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත උස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත විසාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත රමාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'ත අභිරමාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි බො භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤව හොති සික්ඛා ව අපච්චකාතා.

19. කප්ඤ්ඤ භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤව හොති සික්ඛා ව පච්චකාතා? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්කණ්ණිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වචිතුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරයමානො ජග්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පත්ථයමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පත්ථයමානො 'බුද්ධං පච්චකාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤව හොති සික්ඛා ව පච්චකාතා.

17. නැත හොත්, උකට්ඨිවුයේ, නො ඇළුනේ, මහණබවින් මිදෙනු කැමැත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහිත වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාක්‍යපුත්‍රීය බව පතන්නේ, 'මාගේ මවු ඇත. ඕනෙමෝ මා පෝෂණය කරන්නී ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මගේ පියා ඇත. හේ මා පෝෂණය කරන්නේ ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... මාගේ බෑයා ඇත. හේ මා පෝෂණය කරන්නේ ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... මාගේ තගෙක් ඇත. ඕ මා පෝෂණය කරන්නී ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ පුත්‍රයා ඇත. හේ මා පෝෂණය කරන්නේ ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ දුව ඇත. ඕ මා පෝෂණය කරන්නී ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ ඩිරිය ඇත. ඕ මා පෝෂණය කරන්නී ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ කෑයෝ ඇත. ඔහු මා පෝෂණය කරන්නාහු' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ මිතුරෝ ඇත. ඔහු මා පෝෂණය කරන්නාහු යි' කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ ගමෙක් ඇත. එයින් මම ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'නියම්ගමෙක් ඇත. මම එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ කෙනෙක් ඇත. මම එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ වත්තෙක් ඇත. මම එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; මගේ අමුරන් ඇත. මම එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ රත්රන් ඇත. එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා දත් ශිලායෙක් ඇත. එයින් මම ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; මහණෙනි, මෙසේත් දුච්ඡ ල බව හෙළි කිරීම වේ. එහෙත් ශික්‍ෂාව පිළිකෙව් නොකළා වෙයි.

18. නැත හොත් උකට්ඨි වුයේ, නො ඇළුනේ, මහණබවින් මිදෙනු කැමැත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහිත වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාක්‍යපුත්‍රීය බව පතන්නේ, '(එක් වෙලක් වැලඳීම් ආදිය) දුෂ්කරය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... නැත හොත් 'නො පහසු ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... මහණදම දුෂ්වර ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මහණදම් සුවර නො වේය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'උත්සාහ නො කරමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'නො ඉවසමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'නො ඇලෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'දැඩි ව නො ඇලෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... මහණෙනි, මෙසේත් දුච්ඡ ල බව හෙළි කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්‍ෂාව පිළිකෙව් නො කළා වෙයි.

19. මහණෙනි, කෙසේ තම් දුච්ඡ ල බව හෙළි කිරීමත් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂෙප කරණ ලද්දේත් වේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් උකට්ඨි වුයේ, නො ඇළුනේ, මහණකමින් මිදෙනු කැමැත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහිත වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහිබව පතන්නේ ... අශාක්‍යපුත්‍රීය භාවය පතන්නේ, 'බුදුරදුන් ප්‍රතික්‍ෂෙප කරමි' කියා ද, හඟවා ද, මහණෙනි, මෙසේත් දුච්ඡ ල බව හෙළි කිරීම වෙයි. ශික්‍ෂාව ද පිළිකෙව් කළා වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

20. අප වා පන උකහනිනො අනර්ථනො සාමසුද්ධ වෙදුකාමො භික්ෂුභාවං අට්ඨයමානො හරයමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤාමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පඤ්ඤාමානො 'ධම්මං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'සබ්බං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'සික්ඛං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'චිත්තං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'පාතියොක්ඛං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'උද්දෙසං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'උපජ්ඣායං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'ආවර්ගං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'සද්ධිවිහාරිකං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'අනෙතවාසිකං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'සමානුපජ්ඣායකං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'සමානාවර්ගකං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'සමුග්ගචාරිං පච්චක්ඛාමි'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'ගිහිති මං ධාරෙති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'උපාසකොති මං ධාරෙති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'ආරාමිකොති මං ධාරෙති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'සාමණෙරොති මං ධාරෙති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'නිත්තියොති මං ධාරෙති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'නිත්තියසාවකොති මං ධාරෙති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -- 'අසාමන්තොති මං ධාරෙති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -පෙ- 'අසකාසපුත්තියොති මං ධාරෙති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤවෙ භොති සික්ඛා ව පච්චක්ඛාතා.

21. අප වා පන උකහනිනො අනර්ථනො සාමසුද්ධ වෙදුකාමො භික්ෂුභාවං අට්ඨයමානො හරයමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤාමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පඤ්ඤාමානො 'අලං මෙ බුද්ධොති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -පෙ- 'අලං මෙ සමුග්ගචාරිති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, එවමපි -පෙ- සික්ඛා ව පච්චක්ඛාතා.

22. අප වා පන -පෙ- 'කිනත්ත මෙ බුද්ධොති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -පෙ- 'කිනත්ත මෙ සමුග්ගචාරිති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, එවමපි -පෙ- සික්ඛා ව පච්චක්ඛාතා.

23. අප වා පන -පෙ- 'න මමෙදො බුද්ධොති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -පෙ- 'න මමෙදො සමුග්ගචාරිති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, එවමපි -පෙ- සික්ඛා ව පච්චක්ඛාතා.

24. අප වා පන -පෙ- 'සුමුද්ධොති හං බුද්ධොති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, -පෙ- 'සුමුද්ධොති හං සමුග්ගචාරිති'ති වදනි විඤ්ඤාපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤවෙ භොති සික්ඛා ව පච්චක්ඛාතා.

25. යාති වා පනඤ්ඤති'පි අපි බුද්ධවෙවචනාති වා ධම්මවෙවචනාති වා සබ්බවෙවචනාති වා සික්ඛාවෙවචනාති වා චිත්තවෙවචනාති වා පාතියොක්ඛවෙවචනාති වා උද්දෙසවෙවචනාති වා උපජ්ඣායවෙවචනාති වා ආවර්ගවෙවචනාති වා සද්ධිවිහාරිකවෙවචනාති වා අනෙතවාසිකවෙවචනාති වා සමානුපජ්ඣායකවෙවචනාති වා සමානාවර්ගකවෙවචනාති වා සමුග්ගචාරිවෙවචනාති වා ගිහිවෙවචනාති වා උපාසකවෙවචනාති වා ආරාමිකවෙවචනාති වා සාමණෙරවෙවචනාති වා නිත්තියවෙවචනාති වා නිත්තියසාවකවෙවචනාති වා අසාමන්තවෙවචනාති වා අසකාසපුත්තියවෙවචනාති වා තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලිඛෙහි තෙහි නිමිත්තෙහි වදනි විඤ්ඤාපෙනි, එවං ඛො භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකම්මඤ්ඤවෙ භොති සික්ඛා ව පච්චක්ඛාතා.

20. උකටලී වූයේ, හො ඇලුනේ මහණවෑවින් මීදෙනු කාමාත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාසකපුත්‍රීය භාවය පතන්නේ, 'බමුණු ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සඛ්‍යාය ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'විනය ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'ප්‍රාතිමෝක්ෂය ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'උදෙසීම ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'ආවාය්‍යයන් වහන්සේ ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සඳ්ධිවිහාරිකයා ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'අතා වාස්සා ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සමානොපාධ්‍යායයා ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... සමානාලාය්‍යයා ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සමුඛසරාහු ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා ගිහියෙකායි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... මා උච්ඡවෙකායි දරව' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා ආරුමිකයෙකායි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා හෙරණකායි දරව' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා නොච්ඡවෙකායි දරව' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා නොච්ඡව්වෙකායි දරව' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා අශ්‍රමණයෙකායි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා අශාසකපුත්‍රීයයෙකායි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව හෙළිකිරීම වෙයි. ශික්ෂාව ද පියත ලද්දී වෙයි.

21. තාත හොත් උකටලී වූයේ හො ඇලුනේ, මහණවෑවින් මීදෙනු කාමාත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහිබව පතන්නේ ... අශාසකපුත්‍රීය භාවය පතන්නේ, 'මට බුදුරදුන්ගෙන් කම් තාතා'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මට සමුඛසරාත්තෙන් කම් තාතා'යි කියා ද, හඟවා ද; ... මෙසේත් ... ශික්ෂාව ද පියත ලද්දී වෙයි.

22. තාත හොත් ... 'මට බුදුරදුන්ගෙන් කිමා'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මට සමුඛසරාත්තෙන් කිමා'යි කියා ද, හඟවා ද; මෙසේත් ... ශික්ෂාව ද පියත ලද්දී වෙයි

23. තාත හොත් ... 'මට බුදුරදුන්ගෙන් වාබෙක් තාතා'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මට සමුඛසරාත්තෙන් වාබෙක් තාතා'යි කියා ද, හඟවා ද; මෙසේත් ... ශික්ෂාව ද පියත ලද්දී වෙයි.

24. තාත හොත් ... 'මම බුදුරදුන්ගෙන් මොතවට මිදුනෙමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මම සමුඛසරාත්තෙන් මොතවට මිදුනෙමි'යි කියා ද, හඟවා ද; මෙසේත් මහණෙනි, දුබල බව හෙළිකිරීම වෙයි. ශික්ෂාව ද පියත ලද්දී වෙයි.

25. යම් අතර වූ බුද්ධපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ ධර්මපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, සංකපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, ශික්ෂාපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, විනය-පය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, ප්‍රාතිමෝක්ෂපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, උදෙසි-පය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, උපාධ්‍යායපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, ආවාය්‍යපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, සඳ්ධිවිහාරික පය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, අත්තොවාසික පය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ; සමානඋපාධ්‍යාය පය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, සමානා-වාය්‍යපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, සමුඛසරාත්තපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, ගාති-පය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, උපාසකපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, ආරුමිකපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, ශ්‍රාමණේරපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, තිථිකපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, තිථිකශ්‍රාවක පය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, අශ්‍රමණපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ, අශාසකපුත්‍රීයපය්‍ය්‍යය වචනයෝ හෝ වෙද්ද, ඒ අයුරින්, ඒ ලකුණෙන් ඒ තිමිත්තෙන් කියා ද, හඟවා ද; මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව හෙළිකිරීම වෙයි. ශික්ෂාව ද පියත ලද්දී වෙයි.

26. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා? ඉධ භික්ඛවෙ යෙති අකාරෙති යෙති ලිඛෙගති යෙති නිමිත්තෙති සික්ඛා පච්චක්ඛානා හොති, තෙති අකාරෙති තෙති ලිඛෙගති තෙති නිමිත්තෙති උමමත්තකො සික්ඛං පච්චක්ඛාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. උමමත්තකස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චක්ඛාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. බිත්තවිත්තා සික්ඛං පච්චක්ඛාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. බිත්තවිත්තස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චක්ඛාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. වෙදනට්ඨො සික්ඛං පච්චක්ඛාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. වෙදනට්ඨස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චක්ඛාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. දෙවතාස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චක්ඛාති, අපච්චක්ඛානාහොති සික්ඛා තිරච්ඡාතගතස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චක්ඛාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. අරියකෙත මිලකකස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චක්ඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. මිලකකෙත අරියකස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චක්ඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. අරියකෙත අරියකස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චක්ඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. මිලකකෙත මිලකකස්ස සන්තතිකෙ සික්ඛං පච්චක්ඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. ද්වය සික්ඛං පච්චක්ඛාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. ර්වය සික්ඛං පච්චක්ඛාති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. අසාවෙතුකාමො සාවෙති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. සාවෙතුකාමො න සාවෙති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. අවිඤ්ඤාස්ස සාවෙති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. විඤ්ඤාස්ස න සාවෙති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. සබ්බසොවා පන න සාවෙති, අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා. එවං බො භික්ඛවෙ අපච්චක්ඛානා හොති සික්ඛා.

27. මෙච්ඡනධම්මො නාම: යො සො අසඤ්ඤාමො නාමධම්මො වසල්-ධම්මො දුට්ඨිල්ලං ඔදකන්තිකං රහස්සං ද්වයංද්වයස්මාපත්ති, එසො මෙච්ඡන-ධම්මො නාම.

28. පතිසෙවති නාම: යො නිමිත්තෙත නිමිත්තං අභිගජාතෙත අභිගජාතං අනතමසො තිලඵලමත්තමපි පචෙසෙති, එසො පතිසෙවති නාම.

29. අනතමසො තිරච්ඡාතගතායපි ති- තිරච්ඡාතගතභිජ්ජායපි මෙච්ඡනං ධම්මං පතිසෙවිත්වා අස්සමණො හොති අසකාසපුත්තියො, පගෙව මනුස්සිජ්ජාය. තෙත චුච්චති 'අනතමසො තිරච්ඡාතගතායපි'ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

26. මහණෙනි, කෙසේ නම් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වේද? මහණෙනි, මෙහි යම් අයුරින්, යම් ලකුණෙන්, යම් නිමිත්තෙන් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා වේද. ඒ අයුරින් ඒ ලකුණින් ඒ නිමිත්තෙන් උමතු වෙස් තෙමේ ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කරයි නම් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. උමතු වනු හමුවෙහි ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කෙරේද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. බේදයට පැමිණි සිත් ඇත්තේ ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කරයිද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. බේදයට පැමිණි සිත් ඇත්තනු හමුවෙහි ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කෙරේද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. වේදනාවෙන් පිහින තැනැත්තේ ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කෙරේද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. වේදනාවෙන් පෙළුනු හමුවෙහි ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කෙරේද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. දෙවතාවක සම්පයෙහි ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කෙරේද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. තිරිසනකු සම්පයෙහි ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කෙරේද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. ආයාසික ව්‍යවහාරයෙන් අනායාසික හමුවෙහි ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කෙරේද, හෙ තෙමේ නො දනීද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. අනායාසික ව්‍යවහාරයෙන් ආයාසික සම්පයෙහි ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කෙරේද, හෙ තෙමේ නො දනීද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. ආයාසික ව්‍යවහාරයෙන් ආයාසියෙකු සම්පයෙහි ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කෙරේද, හෙ තෙමේ නො දනීද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. අනායාසික ව්‍යවහාරයෙන් අනායාසියෙකු සම්පයෙහි ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කෙරේද, හෙ තෙමේ නො දනීද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. වහා බිණිමෙන් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කෙරේද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. පැකුළුණු බසින් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේප කෙරේද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. නො අස්වනු කැමැත්තේ අස්වයිද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. අස්වනු කැමැත්තේ නො අස්වයිද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. කිසිවක් නො දන්නකුට අස්වයිද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. නුවණැත්තකුට නො අස්වයිද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. සියලු අයුරින් හෝ නො අස්වයිද, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි. මහණෙනි, මෙසේත් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා නො වෙයි.

27. මෙප්‍රනාධම්ම නම්: යම් ඒ නිව ජනයන්ගේ ස්වභාවයක් වේද, ගම්වැස්සන්ගේ ස්වභාව ධර්මයක් වේද, වසලයන්ගේ ගතියක් වේද, කෙලෙසුන්ගෙන් දූෂිත බවක් වේද, දියනිස අවසන් කොට ඇත්තක් වේද, රහසින් කටයුතු දෙයක් වේද, දෙදෙනෙකුත් දෙදෙනෙකුත් විසින් සමවාදිය යුත්තක් වේද, මේ (මෙප්‍රනාධම්ම) නම්.

28. පතිසෙවනි නම්: යමෙක් තෙමේ නිමිත්තෙන් නිමිත්ත අභිභවනයෙන් අභිභවනය යටත්පිරිසෙයින් තලාටක් පමණකුළු පිවිස්වාද මේ පතිසෙවනි (ප්‍රතිස්ථාපනය කෙරේ) නම් වේ.

29. අනතවණො නිරවජ්‍යානගහායසි- යනු තිරිසන් හිම මාගමික හා ද මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් අලුමණයෙක් වෙයි. අශාක්‍යපුත්‍රියයෙක් වෙයි. මිත්‍රීය භෞමික හා මෙවුන්දම් සෙවීම ගැණ කියනුම කිම? එහෙයින් අනතවණො නිරවජ්‍යානගහායසි' (යටත්පිරිසෙයින් තිරිසන් හිම මාගමික හා ද) යි කියනු ලැබේ.

30. පාණ්ඩිකො නොති ති-සෙය්‍යාපාපි තාම පුරිසො සිඤ්චිනො අභබ්බො තෙන සර්වඛකිනෙන ජිවිතුං, එවමෙව භික්ඛු මෙදුතං ධම්මං පතිසෙවිතා අස්සමණො නොති අසකාසුතතියො. තෙන වුච්චති පාරුජිකො හොතිති.

31. අසංඛාසො'ති-සංචාසො තාම එකං කම්මං එකුද්දෙසො සම්පිකති. එසො සංචාසො තාම. සො තෙන සද්ධිං නජී, තෙන වුච්චති අසංචාසො'ති.

32. තිස්සො ඉජ්ජියො: මනුස්සිජී, අමනුස්සිජී, තිරච්ඡාතගතිජී. තයො උභතොඛාසඤ්ඤාකා: මනුස්සුභතොඛාසඤ්ඤාකො, අමනුස්සුභතොඛාසඤ්ඤාකො, තිරච්ඡාතගතොඛාසඤ්ඤාකො. තයො පණ්ඩකා: මනුස්සපණ්ඩකො, අමනුස්සපණ්ඩකො, තිරච්ඡාතගතපණ්ඩකො. තයො පුරිසා: මනුස්සපුරිසො, අමනුස්සපුරිසො, තිරච්ඡාතගතපුරිසො.

33. මනුස්සිජියා තයො මග්ගෙ මෙදුතං ධම්මං පතිසෙවනාස්ස¹ අපතති පාරුජිකස්ස: වච්චමග්ගෙ පස්සාචමග්ගෙ චුබ්බෙ. අමනුස්සිජියා -පෙ- තිරච්ඡාතගතිජියා තයො මග්ගෙ මෙදුතං ධම්මං පතිසෙවනාස්ස¹ අපතති පාරුජිකස්ස: වච්චමග්ගෙ පස්සාචමග්ගෙ චුබ්බෙ. මනුස්සුභතොඛාසඤ්ඤාකස්ස -පෙ- අමනුස්සුභතොඛාසඤ්ඤාකස්ස -පෙ- තිරච්ඡාතගතොඛාසඤ්ඤාකස්ස තයො මග්ගෙ මෙදුතං ධම්මං පතිසෙවනාස්ස¹ අපතති පාරුජිකස්ස: වච්චමග්ගෙ පස්සාචමග්ගෙ චුබ්බෙ.

34. මනුස්සපණ්ඩකස්ස දො මග්ගෙ මෙදුතං ධම්මං පතිසෙවනාස්ස¹ අපතති පාරුජිකස්ස: වච්චමග්ගෙ චුබ්බෙ. අමනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- තිරච්ඡාතගතපණ්ඩකස්ස -පෙ- මනුස්සපුරිසස්ස පෙ- අමනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- තිරච්ඡාතගතපුරිසස්ස දො මග්ගෙ මෙදුතං ධම්මං පතිසෙවනාස්ස¹ අපතති පාරුජිකස්ස: වච්චමග්ගෙ චුබ්බෙ.

35. භික්ඛුස්ස සෙවනචිතතං උපට්ඨිතෙ මනුස්සිජියා වච්චමග්ගං අභිනර්තං පච්චෙසෙතාස්ස² අපතති පාරුජිකස්ස. භික්ඛුස්ස සෙවනචිතතං උපට්ඨිතෙ මනුස්සිජියා පස්සාචමග්ගං -පෙ- චුබ්බං අභිනර්තං පච්චෙසෙතාස්ස² අපතති පාරුජිකස්ස. භික්ඛුස්ස සෙවනචිතතං උපට්ඨිතෙ අමනුස්සිජියා -පෙ- තිරච්ඡාතගතිජියා -පෙ- මනුස්සුභතොඛාසඤ්ඤාකස්ස -පෙ- අමනුස්සුභතොඛාසඤ්ඤාකස්ස -පෙ- තිරච්ඡාතගතොඛාසඤ්ඤාකස්ස වච්චමග්ගං -පෙ- පස්සාචමග්ගං -පෙ- චුබ්බං අභිනර්තං පච්චෙසෙතාස්ස² අපතති පාරුජිකස්ස.

36. භික්ඛුස්ස සෙවනචිතතං උපට්ඨිතෙ මනුස්සපණ්ඩකස්ස වච්චමග්ගං -පෙ- චුබ්බං අභිනර්තං පච්චෙසෙතාස්ස² අපතති පාරුජිකස්ස. භික්ඛුස්ස සෙවනචිතතං උපට්ඨිතෙ අමනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- තිරච්ඡාතගතපණ්ඩකස්ස -පෙ- මනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- අමනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- තිරච්ඡාතගතපුරිසස්ස වච්චමග්ගං -පෙ- චුබ්බං අභිනර්තං පච්චෙසෙතාස්ස² අපතති පාරුජිකස්ස.

1. පතිසෙවනාස්ස, සි, -. 2. පච්චෙසෙතාස්ස ඉජ්ජ.

30. පාර්ශ්වකොණොති යනු- යම් කේ හිස සුන් පුරුෂයෙක් ඒ ශරීර-
බකිතයෙන් ඒවත් වන්නට නුසුදුස්සෙක් වේද, එමෙන් ම මහණ තෙමේ
මේවුන්දම් කේවතය කොට අප්‍රමාණයෙක් වෙයි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙක් වෙයි.
එහෙයින් “පාර්ශ්වකොණොති (පාර්ශ්වකෙක් වේ)” යි කියනු ලැබේ.

31. අසංවාසො යනු- සංවාස නම් එක් ව කටයුතු සංඝකම් යි. එකතු ව
උදෙසීම යි. සමයික්‍යා ඇති බව යි. මේ සංවාස නම්. එය ඔහු සමග තැන.
එහෙයින් ‘අසංවාසො’ යි කියනු ලැබේ.

32. මිනිස් මාගමය, තොමිනිස් මාගමය, තිරිසන් හිය මාගම යයි
මාගම්මු තුන් දෙනෙක් වෙත්. මනුෂ්‍ය උභතොබ්‍යාසඤ්ඤකය, අමනුෂ්‍ය
උභතොබ්‍යාසඤ්ඤකය, තිරිච්ඡාතගත උභතොබ්‍යාසඤ්ඤකය යි උභතො-
බ්‍යාසඤ්ඤකයෝ තිදෙනෙක් වෙත්. මනුෂ්‍ය පණ්ඩකය, අමනුෂ්‍ය පණ්ඩකය,
තිරිච්ඡාතගත පණ්ඩකය යි පණ්ඩකයෝ තිදෙනෙක් වෙත්. මනුෂ්‍ය පුරුෂය
අමනුෂ්‍ය පුරුෂය, තිරිච්ඡාතගත පුරුෂය යි පුරුෂයෝ තිදෙනෙක් වෙත්.

33. මිනිස් මාගමකගේ වසමග වූව යන තුන් මගෙහි මේවුන්දම්
සෙටුතාගට පරිච්ඡ ඇවැත් වේ. තොමිනිස් මාගමකගේ ... තිරිසන්හිය
මාගමකගේ වසමග පසමග වූව යන තුන් මගෙහි මේවුන්දම් සෙටුතාගට පරිච්ඡ
ඇවැත් වේ. මනුෂ්‍ය උභතොබ්‍යාසඤ්ඤකයාගේ ... අමනුෂ්‍ය උභතොබ්‍යාසඤ්ඤ-
කයාගේ ... තිරිච්ඡාතගත උභතොබ්‍යාසඤ්ඤකයාගේ වසමග පසමග වූව යන
තුන් මගෙහි මේවුන්දම් සෙටුතාගට පරිච්ඡ ඇවැත් වේ.

34. මනුෂ්‍ය පණ්ඩකයාගේ වසමග වූව යන දෙමගෙහි මේවුන්දම්
සෙටුතාගට පරිච්ඡ ඇවැත් වේ. අමනුෂ්‍ය පණ්ඩකයාගේ ... තිරිච්ඡාතගත
පණ්ඩකයාගේ ... මනුෂ්‍ය පුරුෂයාගේ ... අමනුෂ්‍ය පුරුෂයාගේ ... තිරිච්ඡාත-
ගත පුරුෂයාගේ වසමග වූව යන දෙමගෙහි මේවුන්දම් සෙටුතාගට පරිච්ඡ
ඇවැත් වේ.

35. කේවතචිත්තය එළඹ සිටි කල්හි මිනිස් මාගමකගේ වසමගව
සබ්බකිය අභිගජාතය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ මහණගට පරිච්ඡ ඇවැත් වේ.
කේවතචිත්තය එළඹ සිටි කල්හි මිනිස් මාගමකගේ පසමගව ...
වූවට සබ්බකිය අභිගජාතය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ මහණගට පරිච්ඡ ඇවැත් වේ.
කේවතචිත්තය එළඹ සිටි කල්හි තොමිනිස් මාගමකගේ ... තිරිසන් හිය
මාගමකගේ ... මනුෂ්‍ය උභතොබ්‍යාසඤ්ඤකයාගේ ... අමනුෂ්‍ය උභතො-
බ්‍යාසඤ්ඤකයාගේ ... තිරිච්ඡාතගත උභතොබ්‍යාසඤ්ඤකයාගේ වසමගට ...
පසමගට ... වූවට සබ්බකිය අභිගජාතය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ මහණගට පරිච්ඡ
ඇවැත් වේ.

36. කේවතචිත්තය එළඹ සිටි කල්හි මනුෂ්‍ය පණ්ඩකයාගේ වසමගට
... වූවට සබ්බකිය අභිගජාතය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ මහණගට පරිච්ඡ ඇවැත් වේ.
කේවතචිත්තය එළඹ සිටි කල්හි අමනුෂ්‍ය පණ්ඩකයාගේ ... තිරිච්ඡාතගත
පණ්ඩකයාගේ ... මනුෂ්‍ය පුරුෂයාගේ ... අමනුෂ්‍ය පුරුෂයාගේ ... තිරිච්ඡාත-
ගත පුරුෂයාගේ වසමගට ... වූවට සබ්බකිය අභිගජාතය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ
මහණගට පරිච්ඡ ඇවැත් වේ.

37. භික්ඛුපච්චජිකා මනුස්සජිං භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ¹ ආනෙඤා වච්ච-
මය්ගෙන අභිගජානං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චිං
සාදියති, ඕතං සාදියති, උඬුරණං සාදියති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. භික්ඛු-
පච්චජිකා මනුස්සජිං භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ¹ ආනෙඤා වච්චමය්ගෙන
අභිගජානං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං න සාදියති, පච්චිං සාදියති,
ඕතං සාදියති, උඬුරණං සාදියති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජිකා
මනුස්සජිං භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ ආනෙඤා වච්චමය්ගෙන අභිගජානං
අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං න සාදියති, පච්චිං න සාදියති, ඕතං
සාදියති, උඬුරණං සාදියති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජිකා
මනුස්සජිං භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ ආනෙඤා වච්චමය්ගෙන අභිගජානං
අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං න සාදියති, පච්චිං න සාදියති, ඕතං න
සාදියති, උඬුරණං සාදියති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජිකා මනුස්සජිං
භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ¹ ආනෙඤා වච්චමය්ගෙන අභිගජානං අභිනිසීදෙනති.
සො වෙ පච්චෙසනං න සාදියති, පච්චිං න සාදියති, ඕතං න සාදියති,
උඬුරණං න සාදියති, අනාපත්ති.

38. භික්ඛුපච්චජිකා මනුස්සජිං භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ ආනෙඤා පස්සාව-
මය්ගෙන -පෙ- මුඛෙන අභිගජානං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං
සාදියති, පච්චිං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඬුරණං සාදියති, ආපත්ති
පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජිකා -පෙ- න සාදියති අනාපත්ති.

39. භික්ඛුපච්චජිකා මනුස්සජිං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං
-පෙ- උම්මත්තං පෙ- පමත්තං -පෙ- මතං අකඛඨිතං -පෙ- මතං
යෙභ්බයෙසන අකඛඨිතං -පෙ- සාදියති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. -පෙ- න
සාදියති අනාපත්ති.

40. භික්ඛුපච්චජිකා මනුස්සජිං මතං යෙභ්බයෙසන ඛඨිතං භික්ඛුස්ස
සන්තීකෙ ආනෙඤා වච්චමය්ගෙන -පෙ- පස්සාවමය්ගෙන -පෙ- මුඛෙන
අභිගජානං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චිං සාදියති, ඕතං
සාදියති, උඬුරණං සාදියති, ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨස්ස. භික්ඛුපච්චජිකා -පෙ-
න සාදියති, අනාපත්ති.

41. භික්ඛුපච්චජිකා අමනුස්සජිං -පෙ- තීරව්ජානගතිජිං -පෙ-
මනුස්සුගතොඛ්ඤාසන්නකං -පෙ- අමනුස්සුගතොඛ්ඤාසන්නකං -පෙ- තීරව්ජාන-
ගතොඛ්ඤාසන්නකං භික්ඛුස්ස සන්තීකෙ ආනෙඤා වච්චමය්ගෙන -පෙ-
පස්සාවමය්ගෙන -පෙ- මුඛෙන අභිගජානං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං
සාදියති, පච්චිං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඬුරණං සාදියති, ආපත්ති
පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජිකා -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

42. භික්ඛුපච්චජිකා -පෙ- තීරව්ජානගතොඛ්ඤාසන්නකං ජාගරන්තං
-පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පමත්තං -පෙ- මතං
අකඛඨිතං -පෙ- මතං යෙභ්බයෙසන අකඛඨිතං -පෙ- සාදියති, ආපත්ති
පාරාජිකස්ස. -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

1. සන්තීකා, මජ්ඣ. ඥ.

37. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමගින් (මහණහුගේ) අභිගජානය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද පරිජ්ඣාවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමගින් (මහණහුගේ) අභිගජානය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය නො ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය නො ඉවසා ද, ස්විතය නො ඉවසා ද, උඬුරණය නො ඉවසා ද පරිජ්ඣාවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමගින් අභිගජානය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය නො ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය නො ඉවසා ද, ස්විතය නො ඉවසා ද, උඬුරණය නො ඉවසා ද පරිජ්ඣාවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමගින් අභිගජානය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය නො ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය නො ඉවසා ද, ස්විතය නො ඉවසා ද, උඬුරණය නො ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමගින් අභිගජානය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය නො ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය නො ඉවසා ද, ස්විතය නො ඉවසා ද, උඬුරණය නො ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමගින් අභිගජානය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය නො ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය නො ඉවසා ද, ස්විතය නො ඉවසා ද, උඬුරණය නො ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ.

38. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් පසමගින් ... මුඛින් අභිගජානය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

39. වෛරී භික්ෂුහු නිදිවරණ මිනිස් මාගමක ... නිදි ගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මලාවූ එහෙත් ක්ෂීණ හුටු ... මලාවූ බොහෝ කෙසින් ක්ෂීණ හුටු ඉවසා ද, ... පරිජ්ඣාවාත් වේ.

40. වෛරී භික්ෂුහු මලාවූ බොහෝ කෙසින් ක්ෂයට පැමිණි මිනිස් මාගමක මහණකු සම්පයට ගෙනවුත් වසමගින් ... පසමගින් ... මුඛින් අභිගජානය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, ජුලාසිඤ්ඤාවාත් වේ. ... වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

41. වෛරී භික්ෂුහු තොමිනිස් මාගමක ... නිරිසන්ධිය මාගමක ... මනුෂ්‍ය උභයොබ්‍යාසඤ්ඤාකයකු ... අමනුෂ්‍ය උභයොබ්‍යාසඤ්ඤාකයකු ... නිර්වජ්‍යානගත උභයොබ්‍යාසඤ්ඤාකයකු මහණක්හුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමගින් ... පසමගින් ... මුඛින් අභිගජානය මත හිඳුවද්ද, තේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂටය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

42. වෛරී භික්ෂුහු ... නිදිවරණ ... නිදිගත් ... මත් වූ උමතු වූ පමා වූ ... මලාවූ ක්ෂීණ හුටු ... මලාවූ බෙහෙවින් ක්ෂීණ හුටු නිර්වජ්‍යානගත උභයොබ්‍යාසඤ්ඤාකයකු ... ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

43. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරච්ඡාතගභුගතොඛ්‍යාඤ්ඤානං මනං යෙභුයොසන ඛයිතං භික්ඛුස්ස සනතීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොගන -පෙ- පස්සාචමයොගන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඝීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

44. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සපණ්ඩිතං -පෙ- අමනුස්සපණ්ඩිතං -පෙ- තිරච්ඡාතගතපණ්ඩිතං භික්ඛුස්ස සනතීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොගන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඝීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති පාරුජකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

45. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරච්ඡාතගතපණ්ඩිතං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මතං -පෙ- උම්මන්තං -පෙ- පමන්තං -පෙ- මනං අකඛයිතං -පෙ- මනං යෙභුයොසන අකඛයිතං -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරුජකස්ස. -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

46. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරච්ඡාතගත පණ්ඩිතං මනං යෙභුයොසන ඛයිතං භික්ඛුස්ස සනතීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොගන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඝීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

47. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සපුරිසං -පෙ- අමනුස්සපුරිසං -පෙ- තිරච්ඡාතගතපුරිසං භික්ඛුස්ස සනතීකෙ¹ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොගන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඝීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති පාරුජකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

48. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරච්ඡාතගතපුරිසං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මතං -පෙ- උම්මන්තං -පෙ- පමන්තං -පෙ- මනං අකඛයිතං -පෙ- මනං යෙභුයොසන අකඛයිතං -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරුජකස්ස. -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

49. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරච්ඡාතගත පුරිසං මනං යෙභුයොසන ඛයිතං භික්ඛුස්ස සනතීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොගන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඝීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

50. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සජීවී භික්ඛුස්ස සනතීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොගන -පෙ- පස්සාචමයොගන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනීසීදෙනති, සන්තොය අසන්තොය -පෙ- අසන්තොය සන්තොය -පෙ- සන්තොය සන්තොය -පෙ- අසන්තොය අසන්තොය. සො වෙ පචෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඝීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති පාරුජකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

1. නෙතිකං ජ. ස.

43. වෛරී භික්ෂුහු ... මළ බෙහෙවින් සමීභ වූ තිරිසන්ගිය උගතො-
බ්‍යඤ්ඤානසංකල්පයන්ගෙන් සම්පයට ගෙනවුත් වසමගින් ... පසමගින් ...
මුවෙන් අභිභවනය මත නිද්‍රවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවේශය
ඉවසා ද, ස්වභාවය ඉවසා ද, උද්ධරණය ඉවසා ද, පුලාසිආචාරය වේ. වෛරී
භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආචාරය නො වේ.

44. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් පඬුවකු ... නොමිනිස් පඬුවකු ... තිරිසන්-
ගිය පඬුවකු මහණක්කුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමගින් ... මුවෙන්
අභිභවනය මත නිද්‍රවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවේශය ඉවසා ද,
ස්වභාවය ඉවසා ද, උද්ධරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාචාරය වේ. වෛරී භික්ෂුහු ...
නො ඉවසා ද, ආචාරය නො වේ.

45. වෛරී භික්ෂුහු ... නිදි වරණ තිරිසන්ගිය පඬුවකු ... නිදි ගත් ... මත්
වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මලා වූ සමීභ කුටු ... මලා වූ බෙහෙවින් සමීභ කුටු...
ඉවසා ද, පරිජ්ඣාචාරය වේ. ... නො ඉවසා ද, ආචාරය නො වේ.

46. වෛරී භික්ෂුහු ... මලා වූ බෙහෙවින් සමීභ වූ ... තිරිසන් ගිය
පඬුවකු ... මහණක්කුගේ සම්පයට ගෙනවුත් වසමගින් ... මුවෙන්
අභිභවනය මත නිද්‍රවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවේශය ඉවසා ද,
ස්වභාවය ඉවසා ද, උද්ධරණය ඉවසා ද, පුලාසිආචාරය වේ. වෛරී භික්ෂුහු ...
නො ඉවසා ද, ආචාරය නො වේ.

47. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් පිරිමියකු ... නොමිනිස් පිරිමියකු ... තිරිසන්-
ගිය පිරිමියකු මහණක්කු වෙත ගෙනවුත් වසමගින් ... මුවෙන් අභිභවනය මත
නිද්‍රවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ස්වභාවය ඉවසා ද,
උද්ධරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාචාරය වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද,
ආචාරය නො වේ.

48. වෛරී භික්ෂුහු ... නිදි වරණ ... නිදි ගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ...
... පමා වූ ... මලා වූ සමය කුටු ... මලා වූ බෙහෙවින් සමීභ කුටු ... තිරිසන්ගිය
පිරිමියකු ... ඉවසා ද, පරිජ්ඣාචාරය වේ. ... නො ඉවසා ද, ආචාරය නො වේ.

49. වෛරී භික්ෂුහු ... මළ බෙහෙවින් සමීභ වූ තිරිසන් ගිය පිරිමියකු
මහණක්කු වෙත ගෙනවුත් වසමගින් ... මුවෙන් අභිභවනය මත නිද්‍රවද්ද, හේ
ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ස්වභාවය ඉවසා ද, උද්ධරණය
ඉවසා ද, පුලාසිආචාරය වේ. ... වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආචාරය
නො වේ.

50. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්කු සම්පයට ගෙනවුත්
වසමගින් ... පසමගින් ... මුවෙන් අභිභවනය මත නිද්‍රවද්ද, (මෙහි වස්ත්‍රාදි
යමෙකින්) වැසු වසමග ඇ ගෙ ඇත්තියගේ වසමග ඇ මගින් මහණක්කුගේ
(වස්ත්‍රාදි යමෙකින්) නො වැසු අභිභවනය මත ... නො වැසු මග ඇත්තියගේ
වසමග ඇ මගින් මහණක්කුගේ වැසු අභිභවනය ... නො වැසු මග ඇත්තියගේ
වසමග ඇ මගින් මහණක්කුගේ නො වැසු අභිභවනය මත නිද්‍රවද්ද, ඒ මහණ
නෙමේ ඉදින් (අභිභවනයගේ) ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ස්වභාවය
ඉවසා ද, උද්ධරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාචාරය වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො
ඉවසා ද, ආචාරය නො වේ.

51. භික්ඛුපච්චපීකා මනුස්සපීං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පම්මත්තං -පෙ- මත්තං අකඛ්ඛිතං -පෙ- මත්තං යෙභු-
යොසන් අකඛ්ඛිතං -පෙ- සාදියති, ආපත්ති පාරුජකස්ස. -පෙ- න සාදියති,
අතාපත්ති.

52. භික්ඛුපච්චපීකා මනුස්සපීං -පෙ- අමනුස්සපීං -පෙ- තිරච්ඡාන-
ගතීපීං මත්තං යෙභුයොසන් ඛ්ඛිතං භික්ඛුස්ස සන්තකෙ ආනෙත්වා වච්චමය්‍යෙන
-පෙ- පස්සාවමය්‍යෙන -පෙ- මුඛෙන අභිගජානං අභිනිසීදෙනති, සත්තං
අසත්තං -පෙ- අසත්තං සත්තං -පෙ- සත්තං සත්තං -පෙ-
අසත්තං අසත්තං. -පෙ- සො වෙ පචෙසන්තං සාදියති, පච්චං සාදියති,
සීතං සාදියති, උඤ්චං සාදියති, ආපත්ති පුලුවංසං. භික්ඛුපච්චපීකා
-පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

53. භික්ඛුපච්චපීකා මනුස්සභතොඛ්ඛාඤ්ඤානං -පෙ- අමනුස්ස-
භතොඛ්ඛාඤ්ඤානං -පෙ- තිරච්ඡානගතභතොඛ්ඛාඤ්ඤානං භික්ඛුස්ස
සන්තකෙ ආනෙත්වා වච්චමය්‍යෙන -පෙ- පස්සාවමය්‍යෙන -පෙ- මුඛෙන
අභිගජානං අභිනිසීදෙනති, සත්තං අසත්තං -පෙ- අසත්තං
සත්තං -පෙ- සත්තං සත්තං -පෙ- අසත්තං අසත්තං -පෙ-
සො වෙ පචෙසන්තං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චං
සාදියති, ආපත්ති පාරුජකස්ස. භික්ඛුපච්චපීකා -පෙ- න සාදියති අතාපත්ති.

54. භික්ඛුපච්චපීකා -පෙ- තිරච්ඡානගතභතොඛ්ඛාඤ්ඤානං ජාගරන්තං
-පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පම්මත්තං -පෙ- මත්තං
අකඛ්ඛිතං -පෙ- මත්තං යෙභුයොසන් අකඛ්ඛිතං -පෙ- ආපත්ති පාරුජකස්ස.

55. භික්ඛුපච්චපීකා -පෙ- මත්තං යෙභුයොසන් ඛ්ඛිතං භික්ඛුස්ස
සන්තකෙ ආනෙත්වා වච්චමය්‍යෙන -පෙ- පස්සාවමය්‍යෙන -පෙ- මුඛෙන
අභිගජානං අභිනිසීදෙනති, සත්තං අසත්තං -පෙ- අසත්තං සත්තං,
-පෙ- සත්තං සත්තං -පෙ- අසත්තං අසත්තං -පෙ- සො වෙ
පචෙසන්තං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චං සාදියති,
ආපත්ති පුලුවංසං. භික්ඛුපච්චපීකා -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

56. භික්ඛුපච්චපීකා මනුස්සපණ්ඩකං -පෙ- අමනුස්සපණ්ඩකං -පෙ-
තිරච්ඡානගතපණ්ඩකං -පෙ- මනුස්සපුරිසං -පෙ- අමනුස්සපුරිසං -පෙ-
තිරච්ඡානගතපුරිසං භික්ඛුස්ස සන්තකෙ ආනෙත්වා වච්චමය්‍යෙන -පෙ- මුඛෙන
අභිගජානං අභිනිසීදෙනති- සත්තං අසත්තං- අසත්තං සත්තං,
සත්තං සත්තං- අසත්තං අසත්තං -පෙ- සො වෙ පචෙසන්තං
සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චං සාදියති, ආපත්ති
පාරුජකස්ස. භික්ඛු පච්චපීකා -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

57. භික්ඛුපච්චපීකා මනුස්සපණ්ඩකං -පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසං
ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පම්මත්තං
-පෙ- මත්තං අකඛ්ඛිතං -පෙ- මත්තං යෙභුයොසන් අකඛ්ඛිතං -පෙ- සාදියති,
ආපත්ති පාරුජකස්ස. භික්ඛු පච්චපීකා -පෙ- න සාදියති, අතාපත්ති.

51. වෛරී භික්ෂුහු නොතිදන මිනිස් මාගමක ... තිදිගත් ... මත් වූ ... උමතු ... පමා වූ ... මළ කෂිණ හුටු ... මළ බෙහෙවින් කෂිණ හුටු ... පරිජ්ඣාවාත් වේ. ... නොඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

52. වෛරී භික්ෂුහු ... මළ බෙහෙවින් කෂිණ වූ මිනිස් මාගමක, ... නො මිනිස් මාගමක... තිරිසන් ගිය මාගමක මහණහු සමීපයට ගෙනවුත් වසමගින්... පසමගින්, මුළින් අඛණ්ඩතය මත හිඳවද්ද, අතුළු තාතාත්තියගේ ... නො අතුළු මහණහුගේ ... නො අතුළු තාතාත්තියගේ ... අතුළු මහණහුගේ ... වැසූ වසමක ආදියක් ඇත්තියගේ ... වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වැසූ වසමක ඇත්තියගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... ප්‍රවේශය ... ප්‍රවිෂ්ටය ... ස්ථිතය ... උභරණය ඉදින් ඉවසා ද, පුලාසිඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

53. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් උභතොඛ්‍යාසාද්‍යතකයකු...නො මිනිස් උභතො-
ඛ්‍යාසාද්‍යතකයකු ... තිරිසන්ගිය උභතොඛ්‍යාසාද්‍යතකයකු ... මහණහු සමීපයට
ගෙනවුත් වසමගින්, ... පසමගින්, ... මුළින් අංගජාතය මත හිඳවද්ද,
වැසූ වසමක ඇ ඇති උභතොඛ්‍යාසාද්‍යතකයාගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති
මහණහුගේ ... නො වැසූ මං ඇති උභතොඛ්‍යාසාද්‍යතකයාගේ... වැසූ අංගජාතය
ඇති මහණහුගේ ... වැසූ මං ඇති උභතොඛ්‍යාසාද්‍යතකයාගේ... වැසූ අංගජාතය
ඇති මහණහුගේ ... නො වැසූ මං ඇති උභතොඛ්‍යාසාද්‍යතකයාගේ ...
නො වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... ඉදින් මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය
ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්ථිතය ඉවසා ද, උභරණය ඉවසා ද, පරිජ් ආවැත්
වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

54. වෛරී භික්ෂුහු නො තිදන තිරිසන්ගිය උභතොඛ්‍යාසාද්‍යතකයකු ...
තිදිගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මළ කෂිණ හුටු ... මළ බෙහෙවින්
කෂිණ හුටු ... ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

55. වෛරී භික්ෂුහු ... මළ බෙහෙවින් කෂිණ වූ තිරිසන් ගිය උභතො-
ඛ්‍යාසාද්‍යතකයකු මහණ හු සමීපයට ගෙනවුත් වසමගින් ... පසමගින් ...
මුළින් අංගජාතය මත හිඳවද්ද, වැසූ මං ඇතියහුගේ ... නො වැසූ අඛණ්ඩතය
ඇති මහණහුගේ ... නො වැසූ මං ඇතියහුගේ ... වැසූ අංග ජාතය ඇති
මහණහුගේ ... වැසූ මං ඇතියහුගේ ... වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ...
නො වැසූ මං ඇතියහුගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ...
ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්ථිතය
ඉවසා ද, උභරණය ඉවසා ද, පුලාසිඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො
ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

56. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් පණ්ඩකයකු, ... නොමිනිස් පණ්ඩකයකු
... තිරිසන් ගිය පණ්ඩකයකු ... මිනිස් පිරිමියකු ... නොමිනිස් පිරිමියකු ...
තිරිසන්ගිය පිරිමියකු මහණකු වෙත ගෙනවුත් වසමගින් ... මුළින් අංගජාතය
මත හිඳවද්ද, වැසූ මං ඇති පණ්ඩකයාගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති
මහණහුගේ... නො වැසූ මං ඇතියහුගේ... වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ...
වැසූ මං ඇතියහුගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො
වැසූ මං ඇතියහුගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... ඉදින්
හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්ථිතය ඉවසා ද, උභරණය
ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. ... වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත්
නො වේ.

57. වෛරී භික්ෂුහු නොතිදි මිනිස් පණ්ඩකයකු...තිරිසන්ගිය පිරිමියකු
... තිදිගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මළා වූ කෂිණ හුටු ... මළා වූ
බෙහෙවින් කෂිණ හුටු ... ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු
... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

58. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරච්ඡානගත පුරිසං මනං යෙභුයෙසන ඛයිතං භික්ඛුස්ස සන්තිකෙ ආනෙචා වච්චමග්ගෙන -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනිසිද්දෙන්ති, සඤ්චකස්ස අසඤ්චකස්ස, -පෙ- අසඤ්චකස්ස සඤ්චකස්ස, -පෙ- සඤ්චකස්ස සඤ්චකස්ස, -පෙ- අසඤ්චකස්ස අසඤ්චකස්ස. -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ථුලලවංගස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

59. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුස්සිජීයා සන්තිකෙ ආනෙචා අභිගජාතෙන වච්චමග්ගං -පෙ- පස්සාවමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති, සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

60. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුස්සිජීයා ජාගරන්තියා -පෙ- සුත්තාය -පෙ- මත්තාය -පෙ- උම්මත්තාය -පෙ- පමත්තාය -පෙ- මනාය අකඛයිතාය, -පෙ- මනාය යෙභුයෙසන අකඛයිතාය -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛු පච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

61. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- මනුස්සිජීයා මනාය යෙභුයෙසන ඛයිතාය සන්තිකෙ ආනෙචා අභිගජාතෙන වච්චමග්ගං -පෙ- පස්සාවමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ථුලලවංගස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

62. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං අමනුස්සිජීයා -පෙ- තිරච්ඡානගතීජීයා -පෙ- මනුස්සුගතොඛාඤ්ජනකස්ස -පෙ- අමනුස්සුගතොඛාඤ්ජනකස්ස -පෙ- තිරච්ඡානගතොඛාඤ්ජනකස්ස -පෙ- මනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- අමනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- තිරච්ඡානගතපණ්ඩකස්ස -පෙ- මනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- අමනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසස්ස සන්තිකෙ ආනෙචා අභිගජාතෙන වච්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

63. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසස්ස ජාගරන්තස්ස -පෙ- සුත්තස්ස -පෙ- මත්තස්ස -පෙ- උම්මත්තස්ස -පෙ- පමත්තස්ස -පෙ- මනස්ස අකඛයිතස්ස -පෙ- මනස්ස යෙභුයෙසන අකඛයිතස්ස -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛු පච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

64. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසස්ස මනස්ස යෙභුයෙසන ඛයිතස්ස සන්තිකෙ ආනෙචා අභිගජාතෙන වච්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ථුලලවංගස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

65. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුස්සිජීයා සන්තිකෙ ආනෙචා අභිගජාතෙන වච්චමග්ගං -පෙ- පස්සාවමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති. සඤ්චකස්ස අසඤ්චකස්ස -පෙ- අසඤ්චකස්ස සඤ්චකස්ස -පෙ- සඤ්චකස්ස සඤ්චකස්ස -පෙ- අසඤ්චකස්ස අසඤ්චකස්ස -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

58. වෛරී භික්ෂුහු ... මල බෙහෙවින් කෂිණ වූ තිරිසන් හිය පිරිමියකුගේ සිරුරක් මහණ හු වෙත ගෙනවුත් වසමගෙහි ... මුවෙහි අංගජාතය මත හිඳුවද්ද, වසන ලද සිරුරේ මහණහුගේ නො වසන ලද ... නො වසන ලද සිරුරේ මහණහුගේ වසන ලද ... වසන ලද සිරුරේ මහණහුගේ වසන ලද ... නො වසන ලද සිරුරේ මහණහුගේ නො වසන ලද අංගජාතය මත හිඳුවද්ද, ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පුලාසිආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

59. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු මිනිස් මාගමක වෙත ගෙනවුත් අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ... පසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පරිජි ආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

60. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොතිදන මිනිස් මාගමක වෙත ... තිදන ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මල කෂිණ හුවූ ... මල බෙහෙවින් කෂිණ හුවූ ... ඉවසා ද, පරිජි ආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

61. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... මල බෙහෙවින් කෂිණ වූ සත්‍යයකගේ සම්පයට ගෙනවුත් අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ... පසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පුලාසිආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

62. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොමිනිස් මාගමකගේ ... තිරිසන් හිය මාගමකගේ ... මිනිස් උගතොබ්‍යාසඤ්ඤාකයකුගේ ... නො මිනිස් උගතොබ්‍යාසඤ්ඤාකයකුගේ ... තිරිසන් හිය උගතොබ්‍යාසඤ්ඤාකයකුගේ ... මිනිස් පණ්ඩිතයකුගේ ... නොමිනිස් පණ්ඩිතයකුගේ ... තිරිසන් හිය පණ්ඩිතයකුගේ ... මිනිස් පිරිමියකුගේ ... නොමිනිස් පිරිමියකුගේ ... තිරිසන් හිය පිරිමියකුගේ සම්පයට ගෙනවුත් අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, ඉදින් මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පරිජි ආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

63. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොතිදි තිරිසන් හිය පිරිමියකුගේ ... තිදිගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මල කෂිණ හුවූ ... මල වූ බෙහෙවින් කෂිණ හුවූ ... ඉවසා ද, පරිජි ආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

64. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... මල වූ බොහෝ සෙයින් කෂිණ වූ තිරිසන් හිය පිරිමියකුගේ සම්පයට ගෙනවුත් අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පුලාසිආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

65. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු මිනිස් මාගමකගේ සම්පයට ගෙනවුත් අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ... පසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, මහණහුගේ යමෙකින් වැහුනු අභිහරාතය ... නො වැහුනු තැනැත්තියගේ ... මහණහුගේ නො අතුලු ... වැහුනු තැනැත්තියගේ ... මහණහුගේ වැහුනු ... වැහුනු තැනැත්තියගේ ... මහණහුගේ නො වැහුනු අභිහරාතය ... නො වැහුනු තැනැත්තියගේ ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඬුරණය ඉවසා ද, පරිජි ආවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවාත් නො වේ.

66. භික්ඛුපච්චන්දිකා භික්ඛුං මනුස්සිත්තියා ජාගරන්තියා -පෙ- සුත්තංය -පෙ- මත්තංය -පෙ- උම්මත්තංය -පෙ- පමත්තංය -පෙ- මත්තංය අකබ්බිත්තංය -පෙ- මත්තංය යෙභුයොසන අකබ්බිත්තංය -පෙ- සාදියති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

67. භික්ඛුපච්චන්දිකා භික්ඛුං මනුස්සිත්තියා මත්තංය යෙභුයොසන බබ්බිත්තංය සන්තිකෙ ආනෙත්වා අබ්බජානෙත්ත වච්චමයං -පෙ- පස්සාවමයං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති සන්තස්ස අසන්තස්ස -පෙ- අසන්තස්ස සන්තස්ස, -පෙ- සන්තස්ස සන්තස්ස -පෙ- අසන්තස්ස අසන්තස්ස -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපත්ති පුලලව්වයස්ස. භික්ඛුපච්චන්දිකා -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

68. භික්ඛුපච්චන්දිකා භික්ඛුං අමනුස්සිත්තියා -පෙ- තිරච්ඡාතගතිත්තියා -පෙ- මනුස්සුගතොබ්බඤ්ඤාකස්ස -පෙ- අමනුස්සුගතොබ්බඤ්ඤාකස්ස -පෙ- තිරච්ඡාතගතොබ්බඤ්ඤාකස්ස -පෙ- වච්චමයං -පෙ- පස්සාවමයං -පෙ- මුඛං -පෙ- මනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- අමනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- තිරච්ඡාතගතපණ්ඩකස්ස -පෙ- මනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- අමනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- තිරච්ඡාතගතපුරිසස්ස සන්තිකෙ ආනෙත්වා අබ්බජානෙත්ත වච්චමයං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති සන්තස්ස අසන්තස්ස -පෙ- අසන්තස්ස සන්තස්ස -පෙ- සන්තස්ස සන්තස්ස, -පෙ- අසන්තස්ස අසන්තස්ස -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති. ආපත්ති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චන්දිකා -පෙ- න සාදියති අනාපත්ති.

69. භික්ඛුපච්චන්දිකා භික්ඛුං -පෙ- තිරච්ඡාතගතපුරිසස්ස ජාගරන්තස්ස -පෙ- සුත්තස්ස -පෙ- මත්තස්ස -පෙ- උම්මත්තස්ස -පෙ- පමත්තස්ස -පෙ- මත්තස්ස අකබ්බිත්තස්ස -පෙ- මත්තස්ස යෙභුයොසන අකබ්බිත්තස්ස -පෙ- සාදියති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චන්දිකා -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

70. භික්ඛුපච්චන්දිකා භික්ඛුං -පෙ- තිරච්ඡාතගත පුරිසස්ස මත්තස්ස යෙභුයොසන බබ්බිත්තස්ස සන්තිකෙ ආනෙත්වා අබ්බජානෙත්ත වච්චමයං -පෙ- මුඛං අභිනිසිද්දෙන්ති සන්තස්ස අසන්තස්ස -පෙ- අසන්තස්ස සන්තස්ස -පෙ- සන්තස්ස සන්තස්ස -පෙ- අසන්තස්ස අසන්තස්ස -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපත්ති පුලලව්වයස්ස. භික්ඛුපච්චන්දිකා -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

71. රාජපච්චන්දිකා -පෙ- වොරපච්චන්දිකා -පෙ- බුත්තපච්චන්දිකා -පෙ- උප්පලගතිපච්චන්දිකා -පෙ- ආපත්ති -පෙ- අනාපත්ති [භික්ඛු පච්චන්දිකෙසු විඤ්චිතොරොක්ඛං] (සත්ථං වණ්ණිත මෙව.)

72. මග්ගෙත මග්ගං පච්චෙසෙති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. මග්ගෙත අමග්ගං පච්චෙසෙති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. අමග්ගෙත මග්ගං පච්චෙසෙති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. අමග්ගෙත අමග්ගං පච්චෙසෙති, ආපත්ති පුලලව්වයස්ස.

66. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොතිදි මිනිස් මාගකමගේ ... තිදි ගත් ... හේ වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මලා වූ කෂිණ හුවු ... මල බෙහෙවින් කෂිණ හුවු ... ඉවසා ද, පරිච්ඡි ඇවැත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

67. වෛරී භික්ෂුහු මහණකුබෙහෙවින් කෂිණ වූ මල භත්‍රියකගේ සම්පයට ගෙණවුත් අභිභජාතයෙන් වසමගෙහි ... පසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, මහණහුගේ වසත්‍රාදියෙන් පිළිසන් ... මාගමහුගේ නො පිළිසන් ... මහණහුගේ නො පිළිසන් ... මාගමහුගේ පිළිසන් ... මහණහුගේ පිළිසන් ... මහණහුගේ පිළිසන් ... මාගමහුගේ පිළිසන් ... මහණහුගේ නො පිළිසන් ... මාගමහුගේ නො පිළිසන් ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවීථය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, දුරුසිඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

68. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොමිනිස් මාගකමගේ ... තිරිසන්ගිය මාගකමගේ ... මිනිස් දෙහදන් ඇතියකුගේ ... නොමිනිස් දෙහදන් ඇතියකුගේ ... තිරිසන් ගිය දෙහදන් ඇතියකුගේ ... මිනිස් පණ්ඩකයකුගේ... නොමිනිස් පණ්ඩකයකුගේ... තිරිසන් ගිය පණ්ඩකයකුගේ.. මිනිස් පිරිමියකුගේ නොමිනිස් පිරිමියකුගේ ... තිරිසන්ගිය පිරිමියකුගේ සම්පයට ගෙණවුත් රහසගින් වසමගෙහි...මුවෙහි... හිඳුවද්ද, තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ පිළිසන්... මහණහුගේ නො පිළිසන් ... තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ නො පිළිසන් ... මහණහුගේ පිළිසන් ... තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ පිළිසන් ... මහණහුගේ පිළිසන් ... තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ නො පිළිසන් ... මහණහුගේ නො පිළිසන් ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවීථය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පරිච්ඡි ඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

69. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොතිදි තිරිසන්ගිය පිරිමියකුගේ ... තිදි ගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මලා වූ කෂිණ නො වූ ... මලා වූ බෙහෙවින් කෂිණ නො වූ ... ඉවසා ද, පරිච්ඡි ඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

70. වෛරී භික්ෂුහු මහණහු ... මලා වූ බෙහෙවින් කෂිණ වූ තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ සම්පයට ගෙණවුත් රහසගින් වසමගෙහි ... මුවෙහි ... හිඳුවද්ද පිළිසන් මහණහුගේ ... නො පිළිසන් තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ ... නො පිළිසන් මහණහුගේ ... පිළිසන් තිරිසන් ගියහුගේ ... පිළිසන් මහණහුගේ ... පිළිසන් තිරිසන් ගියහුගේ ... නො පිළිසන් මහණහුගේ ... නො පිළිසන් ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවීථය ඉවසා ද, ස්විතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, දුරුසිඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

71. සතුරා රජවරා ... සතුරා සොරා...සතුරා බුච්ඡියෝ ... බිලියම් පිණිස හදවත උපුටා ගන්නා සතුරෝ ... ඉවසා ද, ඇවැත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

[වෛරී භික්ෂුහු වාරයන්හි මෙන් මිත්තර කටයුතු]. (පිළිසන්වූව වණ්ණා කරණ ලද්දේ ම ය.)

72. මිනිස් මහ මෙහෙයා තම් පරිච්ඡි ඇවැත් වේ. මිනිස් නොමිනිස් මෙහෙයා තම් පරිච්ඡි ඇවැත් වේ. නොමිනිස් මහ මෙහෙයා තම් පරිච්ඡි ඇවැත් වේ, නො මිනිස් නොමිනිස් මෙහෙයා තම් දුරුසි ඇවැත් වේ,

73. භික්ඛු සුත්තභික්ඛුමහි විපට්ඨපජ්ජති, පටිවුද්ධො සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පටිවුද්ධො ත සාදියති, දුසසො තාසෙතබ්බො.

74. භික්ඛු සුත්තසාමණෙරමහි විපට්ඨපජ්ජති, පටිවුද්ධො සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පටිවුද්ධො ත සාදියති, දුසසො තාසෙතබ්බො.

75. සාමණෙරො සුත්තභික්ඛුමහි විපට්ඨ පජ්ජති, පටිවුද්ධො සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පටිවුද්ධො ත සාදියති, දුසසො තාසෙතබ්බො.

76. සාමණෙරො සුත්තසාමණෙරමහි විපට්ඨපජ්ජති, පටිවුද්ධො සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පටිවුද්ධො ත සාදියති, දුසසො තාසෙතබ්බො.

77. අතාපතති අජානනායං අසාදියනායං උමමනාකයං ඛින්න-විත්තයං වෙදනට්ඨයං ආදිකම්මකයාති.

සත්ථන භාණ්ඩාරො නිට්ඨිතො.

විනීතවත්තු

උද්දනකාථා:

මකකථි වජ්ජුහතා ව හිඪි තයො ව තිඤ්ඤා,
දුරිකුපපලවණ්ණා ව ඛාඤ්ජනෙහි පරෙ දුවෙ.

මාතා ධිතා භගිනී ව ජායා ව මුදුලමිනිනො,
දෙව වණ්ලෙපවිත්තඤ්ඤා දුරාධිතලිකාය ව.

සුඤ්ජරෙන සහ පඤ්ච පඤ්ච සිව්විකට්ඨිකා,
තාමි යකඤ්ච ව පෙඨි ව පණ්ඩකොපහතො ජුපෙ.

භග්ගුයෙ අරහං සුතොතා සාවඤ්ඤා වතුරො පරෙ,
වෙසාලියා තයො මල්ලා සුපිතෙ භාරාකච්ඡකො.

සුපබ්බො සද්ධා භික්ඛුනී සිත්තමානා සාමණෙරී ව,
වෙසියා පණ්ඩකො හිඪි අඤ්ඤමඤ්ඤං බුද්ධපබ්බජ්ජනො මිගො ති.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මකකථියා මෙජ්ජනං ඛමිමං පතිසෙවි. තස්ස කුකඤ්චං අහොසි. භගවතා සිත්තාපදං පඤ්ඤතං. කච්චි නු බො අහං පාරාජිකං ආපතතිං ආපනොති. භගවතො එතමජං ආරොවෙසි. -පෙ- ආපතතිං නං භික්ඛු ආපනොතා පාරාජිකතති. (1)

2. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා වෙසාලිකා වජ්ජුහතකා භික්ඛු සිත්තං අපච්චකයාය දුබ්බලාං අතාජිකනා මෙජ්ජනං ඛමිමං පතිසෙවිංසු. තෙසං කුකඤ්චං අහොසි. භගවතා සිත්තාපදං පඤ්ඤතං. කච්චි නු බො මයං පාරාජිකං ආපතතිං ආපනොති. භගවතො එතමජං අරොවෙසුං -පෙ- ආපතතිං කුමො භික්ඛුවෙ ආපනොතා පාරාජිකතති. (2)

73. මහණ තෙමේ නිදි ගත් මහණකු කෙරෙහි වරදවා පිළිපදී ද, පිහිදියේ ඉවසා නම් දෙදෙනා ම ලිඛිතාසනයෙන් නැසිය යුත්තාහ. පිහිදි නො ඉවසා නම් දූෂකයා ලිඛිතාසනයෙන් නැසිය යුත්තේ ය.

74. මහණ තෙමේ නිදි ගත් හෙරණකු කෙරෙහි වරදවා පිළිපදී ද, පිහිදියේ ඉවසා නම් දෙදෙන ම ලිඛිතාසනයෙන් නැසිය යුත්තාහ. පිහිදියේ නොඉවසා නම් දූෂකයා නැසිය යුත්තේ ය.

75. හෙරණ තෙමේ නිදි ගත් මහණකු කෙරෙහි වරදවා පිළිපදී ද, පිහිදියේ ඉවසා නම් දෙදෙනා ම නැසිය යුත්තාහ. පිහිදියේ නො ඉවසා නම් දූෂකයා ලිඛිතාසනයෙන් නැසිය යුත්තේ ය.

76. හෙරණ තෙමේ නිදි ගත් හෙරණකු කෙරෙහි වරදවා පිළිපදී ද, පිහිදියේ ඉවසා නම් දෙදෙන ම නැසිය යුත්තාහ. පිහිදියේ නො ඉවසා නම් දූෂකයා නැසිය යුත්තේ ය.

77. තොදන්තනුව තොඉවසන්තනුව උම්තු වුවනුව, යනොනමාදයෙන් උම්තු වුවනුව, වෙදනාවෙන් පිහිත වුවනුව ආදිකම්මකයාව ආවැත් නො වේ.

සත්ත ඛණ්ඩර නිමි.

විනිශ්චිත කථාවසතු.

උද්දන ශාථාවෝ:

මකකට් වජ්ජුත්තක ගිහි තග්ග තිථිය වසතු ය,
දරිකා උපපලවණණා වසතු දෙක ය, අත්ත වූ බ්‍යඤ්ඤා වසතු
දෙක ය, (15)

මාතු දුගිතු භගිනි ජායා වසතු ය, ඔුදුපිට්ඨි ලබ්බි වසතු දෙක ය,
වණ්වත්ථු දෙක ය, දරාධිතලිකා වසතුව සමග ආලෙපචිත්ත
වසතු ය, (10)

සුඤ්ජර වසතුව සමග වසතු පස හා සිව්වික වසතු පස ය, අට්ඨික-
වසතුව ය, යකභි නාහි පෙති පණ්ඩක උපහත ජුපිත
යත වසතු ය, (17)

භද්දිය නුවර සුත්ත අරහ වසතුව ය. අත්ත වූ සාවැතෙහි වසතු
සතර ය, විසල්පුර මලල වසතු තුණ ය, සුපිත වසතුව ය, භාරාකව්ජක
වසතුව ය, (10)

සුපබ්බා වසතු නව ය, සද්ධා වසතු නව ය, භික්ඛුණී වසතුව ය,
සිකමානා සාමණේරී වසතු දෙක ය,
වෙසි පණ්ඩක ගිහි වසතු තුණ ය, අඤ්ඤාදඤ්ඤා බුඩ්ධපබ්බජිත
මග වසතු ය යත මොහු වෙත්. (27)

1. එ සමයෙහි එස්තරා මහණෙක් වැදිරියක හා මෙවුන්දම් සෙව් ය.
“භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් සික පද පණ්වත ලදී. කිම, මම පරිජි ඇවැත්
අවන්තෙමි අප්පි”යි ඔහුට කුකුසෙක් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ
පවත් සල කෙළේ ය. ... “මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවන්තෙහි ය”. (1)

2. එ සමයෙහි පිසල්පුර වැසි බොහෝ වජ්ජුත්තක භික්ඛු සික පිළිකෙව්
නො කොට දුබල බව් පල නො කොට මෙවුන්දම් සෙවුන. “භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් සික පදයක් පණ්වත ලදී. කිම, අපි පරිජි ඇවැත්
අවන්තමෝ ද්ද්”යි ඔවුනට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත්
සල කළාහු ය. ... “මහණෙනි, තෙපි පරිජි ඇවැත් අවන්තහු ය”. (2)

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුලත් කර ඇත.

3. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපතති භවිස්සතීති ගිහිලිභෙග්ගන මෙථුනං ධම්මං පභිසෙවි. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි. -පෙ- “අපතතිං තං භික්ඛු අපනො පාරුක”නති. (3)

4. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපතති භවිස්සතීති නග්ගො හුක්ඛා මෙථුනං ධම්මං පභිසෙවි. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි. -පෙ- “අපතතිං තං භික්ඛු අපනො පාරුක”නති. (4)

5. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපතති භවිස්සතීති කුසවීරං නිවාසෙක්ඛා -පෙ- වාකවීරං නිවාසෙක්ඛා -පෙ- ඵලකවීරං නිවාසෙක්ඛා -පෙ- කෙසකම්බලං නිවාසෙක්ඛා -පෙ- වාලකම්බලං නිවාසෙක්ඛා -පෙ- උලුකපකං නිවාසෙක්ඛා -පෙ- අජිතකම්පං නිවාසෙක්ඛා මෙථුනං ධම්මං පභිසෙවි. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි. -පෙ- “අපතතිං තං භික්ඛු අපනො පාරුක”නති. (5-11)

6. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු පිඨකෙ තීපතනං දුරිකං පසයික්ඛා සාරතො අභිභුට්ඨං අභිගජානං පච්චෙසෙසි. සා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුකස්ස. අපතති සම්ඝාදිසෙස්සා”ති. (12)

7. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො මාණවකො උප්පලවණණාය භික්ඛුතීයා පට්ඨආවිතො, ගොති. අථ බො සො මාණවකො උප්පලවණණාය භික්ඛුතීයා ගාමං පිණ්ඩාය පට්ඨාය කුටිකං පට්ඨික්ඛා නිලිතො අවජි. උප්පල-වණණා භික්ඛුතී පච්ජාභතනං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා පාදෙ පකඛාලෙක්ඛා කුටිකං පට්ඨික්ඛා මඤ්චකෙ නිසීදි. අථ බො සො මාණවකො උප්පලවණණා භික්ඛුතීං උග්ගභෙක්ඛා දුසෙසි. උප්පලවණණා භික්ඛුතී භික්ඛුතීනං එතමන්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛුතීයො භික්ඛුතං එකමන්ථං ආරොචෙසුං භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ අසාදියන්තියා”ති. (13)

8. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො ඉන්ද්‍රිලිඛං පාචුභුතං ගොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ තඤ්ඤෙව උප්පක්ඛං, තමෙව උප්පමපදං, තාති වස්සාති, භික්ඛුතීති සම්ඛම්භුං, යා අපතතියො භික්ඛුතං භික්ඛුතීති සාධාරණා, තා අපතතියො භික්ඛුතීතං සන්තිකෙ වුට්ඨාතුං, යා අපතතියො භික්ඛුතං භික්ඛුතීති අසාධාරණා, තාති අපතතීති අනාපතති”ති. (14)

9. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතියා පුරිසලිඛං පාචුභුතං ගොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ තඤ්ඤෙව උප්පක්ඛං, තමෙව උප්පමපදං, තාති වස්සාති, භික්ඛුති සම්ඛම්භුං, යා අපතතියො භික්ඛුතීතං භික්ඛුති සාධාරණා තා අපතතියො භික්ඛුතං සන්තිකෙ වුට්ඨාතුං, යා අපතතියො භික්ඛුතීතං භික්ඛුති අසාධාරණා, තාති අපතතීති අනාපතති”ති. (15)

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් 'මෙසේ මට ඇවැත් නොවන්නේ-
ය'යි ගිහි වෙසින් මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... "මහණ,
තෝ පරිජ් ඇවැත් අවන්නෙහි ය". (3)

4. එ සමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ 'මෙසේ මට ඇවැත්
නොවන්නේ'යි තත්ත ව සිවුර ඉවත ලා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඔහුට
කුකුසෙක්විය. ... මහණ, තෝ පරිජ් ඇවැත් අවන්නෙහි ය". (4)

5. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ මෙසේ මට ඇවැත් නො
වන්නේ'යි කුසතණ වැහැරි හැඳ ... නියඳ වැහැරි හැඳ ... පුවරා සටහනින්
මසා කළ වැහැරි හැඳ ... කෙස්වලින් කළ කම්බිලි හැඳ ... සෙමර වලින් කළ
කම්බිලි හැඳ ... මහමුහුණු පියාපතින් කළ වැහැරි හැඳ ... ලොම් කුර සහිත
අඳුන් දිවිසම් හැඳ ... මෙවුන් දම් සෙවී ය. ඒ මහණගට කුකුත් විය. ...
"මහණ තෝ පරිජ් ඇවැත් අවන්නෙහි ය." (5-11)

6. එසමයෙහි එක්තරා පිණ්ඩවාරක මහණෙක් පුටුවක ගොත් දැරියක්
දක කායසංඝගාරයෙන් යුක්තවූයේ මාපට්ඨිල්ල අංගජාතයට ප්‍රවිෂ්ට
කෙළේ ය. ඔ කළුරිය කළා ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... "මහණ පරිජ්
ඇවැත් නො වේ. සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ." (12)

7. එසමයෙහි එක්තරා මාණවකයෙක් උපුල්වන් මෙහෙණ කෙරෙහි
පිළිබඳ සිත් ඇත්තේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ මාණවක තෙමේ උපුල්වන් මෙහෙණ
ගමට පිටු පිණිස වන් කල්හි කිව්‍රියට වැද සැහවී හුන. උපුල්වන් මෙහෙණ
පසුබත් කාලයෙහි පිටු සිහා පෙරලා පාමණියා පා සෝදා කිව්‍රියට පිවිස
ඇඳෙහි හුන්නු ය. ඉක්බිති ඒ තරුණයා උපුල්වන් මෙහෙණ මාඩ ගෙණ
දූෂණය කෙළේ ය. උපුල්වන් මෙහෙණ තෙල කරුණ හිඤ්ඤාත්වට සැල
කළා ය. හිඤ්ඤාත්ව හිඤ්ඤත්ව මේ කරුණ සැල කළා ය. හිඤ්ඤා හාග්‍යවතුන්
වහන්සේට එය සැල කළා ය. ... "මහණෙනි, තොඉවසන්නියට ඇවැත්
නො වේ." (13)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට සත්‍රිතිත්ත පහළ විය. භාග්‍යවතුන්-
වහන්සේට මෙය සැල කළා ය. "මහණෙනි, එම උපාධ්‍යායයන් ද, ඒ
උපසප්පව ද, ඒ වස් ද, හිඤ්ඤාත්ව සමග එකතු වන්නට ද, හිඤ්ඤාත්ව පිළිබඳ
හිඤ්ඤාත්ව හා සාධාරණ යම් ඇවැත් වේ නම් ඒ ඇවැත් හිඤ්ඤාත්ව වෙත
දෙසා තැබී සිටින්නට ද අනුදනිමි. හිඤ්ඤාත්ව පිළිබඳ හිඤ්ඤාත්ව හා අසාධාරණ
යම් ඇවැත් කෙනෙක් වෙත් නම් ඒ ඇවැත්වලින් ඇවැත් නො වේ." (14)

9. එසමයෙහි එක්තරා හිඤ්ඤාත්වයකට පුරාණතීත්ත පහළ විය. භාග්‍ය-
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපුවත සැල කළා ය. මහණෙනි, එම උපාධ්‍යාය-
යන් වහන්සේ ද, එම උපසප්පව ද, ඒ වස් ගණන ද, හිඤ්ඤාත්ව සමග එක් වන්නට ද
අනුදනිමි. හිඤ්ඤාත්ව පිළිබඳ හිඤ්ඤාත්ව හා සාධාරණ යම් ඇවැත් වේ නම්
ඒ ඇවැත් හිඤ්ඤාත්ව වෙත දෙසා තැබී සිටින්නට ද අනුදනිමි. හිඤ්ඤාත්ව
පිළිබඳ හිඤ්ඤාත්ව හා අසාධාරණ යම් ඇවැත් කෙනෙක් වෙත් නම් ඒ ඇවැත්-
වලින් ඇවැත් නො වේ." (15)

10. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු එවං මෙ අනාපතති භවිස්සනීති මාතුයා මෙජ්ඣං ධම්මං පතීසෙවි -පෙ- ධිතුයා මෙජ්ඣං ධම්මං පතීසෙවි -පෙ- භගිනියා මෙජ්ඣං ධම්මං පතීසෙවි. තස්ස කුක්කුළවං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරුචෙවි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (16-18)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු පුරුණදුකිසිකාය මෙජ්ඣං ධම්මං පතීසෙවි. තස්ස කුක්කුළවං අහොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (19)

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු මුද්දපිට්ඨිකො හොති. සො අතභිරතියා පිළිතො අත්තතො අභිගජාතං මුඛෙන අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුළවං අහොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (20)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු ලුච්ඡි හොති. සො අතභිරතියා පිළිතො අත්තතො අභිගජාතං අත්තතො චච්චමග්ගං පච්චෙසෙසි. තස්ස කුක්කුළවං අහොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (21)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු මතසරීරං¹ පසයි. තසම්ඤ්ඤාපි සරීරෙ අභිගජාතසාමන්තො වණො හොති. සො එවං මෙ අනාපතති භවිස්සනීති අභිගජාතෙ අභිගජාතං පච්චෙසෙත්වා වණෙන නීහරි. තස්ස කුක්කුළවං අහොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (22)

15. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු මතසරීරං¹ පසයි, තසම්ඤ්ඤාපි සරීරෙ අභිගජාතසාමන්තො වණො හොති. සො එවං මෙ අනාපතති භවිස්සනීති වණෙ අභිගජාතං පච්චෙසෙත්වා අභිගජාතෙන නීහරි. තස්ස කුක්කුළවං අහොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (23)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතො ලෙප- විතතස්ස නිමිත්තං අභිගජාතෙන ජුපි. තස්ස කුක්කුළවං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති දුක්ඛංස්ස”ති. (24)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සාරතො දුරුඬි- තලිකාය නිමිත්තං අභිගජාතෙන ජුපි. තස්ස කුක්කුළවං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති දුක්ඛංස්ස”ති. (25)

18. තෙන ඛො පන සමයෙන සුඤ්ඤේ තාම භික්ඛු රුජගහා පබ්බජිතො රපිකාය ගච්ඡති. අඤ්ඤාතරං² ඉථි “මුහුර්තං භනොත ආගමෙති ව ඤ්ඤාමි”ති. සා වඤ්ඤාතී අත්තරවසකං උක්ඛිපිත්වා මුඛෙන අභිගජාතං අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුළවං අහොසි -පෙ- “සාදිසි නිං භික්ඛු?”ති. “තාගං භගවා සාදිසි”න්ති. “අනාපතති භික්ඛු අසාදියන්තස්ස”ති. (26)

19. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ඉථි භික්ඛු පසයිත්වා එතද- වොච: “එති භනොත මෙජ්ඣං ධම්මං පතීසෙවා”ති. “අලං භගිනී තෙනං කප්පනීති”. “එති භනොත අගං වායමිස්සාමි, නිං මා වායමි. එවං තෙ අනාපතති භවිස්සනී”ති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුක්කුළවං අහොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (27)

1. සරීරං, සි මු. 2. ඉථි තං උක්ඛිත්වා එතදවොච දුක්ඛස්සං.

10. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් “මෙසේ මට ආවැත් නො වන්නේ ය”යි මවු හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ... දුටු හා මෙවුන් දම් සෙවීය. ... මුහුණ හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කෙළේ ය. ... “මහණ, තෝ පරිච්ඡාදාචාත්-අවත්තෙහි ය.” (16-18)

11. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිහිකල අමු වූ තෙතාත්තිය සමග මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිච්ඡාදාචාත් අවත්තෙහි” ය. (19)

12. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මොළොක් පිටු ආත්තෙක් වෙයි. හෙතෙමේ අතභිරුතියෙන් පෙළුනේ සිය රහසග මුළින් ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිච්ඡාදාචාත් අවත්තෙහි ය.” (20)

13. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එල්බෙන රහසග ආත්තේ වෙයි. හේ අතභිරුතියෙන් පෙළුනේ සිය රහසග තමාගේ වසමගෙහි මෙහෙයි ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිච්ඡාදාචාත් අවත්තෙහි ය.” (21)

14. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මල සිරුරක් දීවී ය. ඒ සිරුරෙහි රහසග අවට වුණයෙක් වෙයි. හේ ‘මෙසේ මට ආවැත් නො වන්නේ’ යයි රහසගෙහි රහසග මෙහෙයා වුණයෙන් බාහාර කෙළේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිච්ඡාදාචාත් අවත්තෙහි ය.” (22)

15. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මල සිරුරක් දුටු. ඒ සිරුරෙහි ද රහසග අවට වුණයෙක් වෙයි. හෙතෙමේ “මට මෙසේ ආවැත් නො වන්නේ ය”යි වුණයෙහි අභ්‍යන්තරය මෙහෙයා අභ්‍යන්තරයෙන් බාහාර කෙළේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිච්ඡාදාචාත් අවත්තෙහි ය.” (23)

16. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් රහසෙන් ආලිප්පේ සිතුවම් රාවක නිමිත්ත රහසගින් පහළේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිච්ඡාදාචාත් නො වේ. දුකුලා ආවැත් වේ.” (24)

17. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් රහසෙන් ආලිප්පේ දවමුඛා පෙනාලි-රාවක නිමිත්ත රහසගින් පහළේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිච්ඡාදාචාත් නො වේ. දුකුලා ආවැත් වේ.” (25)

18. එසමයෙහි රජගහනුවරින් පාවිදි වූ සුඤ්ජ නම් මහණ තෙමේ උපියෙහි යෙයි. එක්තරා ගත්‍රියක් “වහන්ස, මොහොතක් තවතිනු මැනවි. වදින්නෙමි”යි කීවා ය. වදින්නී අදහස ඔසවා රහසග මුළින් ගත්තී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය “මහණ තෝ ඉවසුයෙහි ද”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදාළේය. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො ඉවසිමි”යි හේ කී ය. “මහණ නොඉවසන්නහුට ආවැත් නො වේ.” (26)

19. එසමයෙහි එක්තරා ගත්‍රියක් මහණකු දක “වහන්ස එනු මැනවි. මෙවුන්දම් සෙවුව මැනව”යි මෙය කීවා ය. “තැගතියෙනි, කම් තැන. මෙය නො කැප ය”යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනව. මම වැයම් කරන්නෙමි. ඔබ තහමක් වැයම් කරන්න. මෙසේ ඔබට ආවැත් නො වන්නේ ය”යි කී කීවා ය. ඒ මහණ එසේ කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිච්ඡාදාචාත් අවත්තෙහි ය.” (27)

20. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා ඉඨී භික්ඛුං පඤ්ඤා ඵතද-
වොච: “ඵභි භනෙත මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙව”ති. අලං භගිනී තෙනං කප්පතීති. ඵභි භනෙත නිං වායම, අහං න වායමිසාමි, ඵවං තෙ අනාපතති
භවිසාතිති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ-
“අපතතිං නිං භික්ඛු අපනෙතා පාරුජක”න්ති. (28)

21. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා ඉඨී භික්ඛුං පඤ්ඤා ඵතද-
වොච: “ඵභි භනෙත මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙව”ති. අලං භගිනී තෙනං කප්පතීති.
“ඵභි භනෙත අබ්භතාරං සට්ඨෙව්වා ඛභි මොවෙහි” -පෙ-. “ඛභි සට්ඨෙව්වා
අබ්භතාරං මොවෙහි, ඵවං තෙ අනාපතති භවිසාති”ති. සො භික්ඛු තථා
අකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනෙතා
පාරුජක”න්ති. (29, 30)

22. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සිව්විකං ගන්ත්වා
අකඛසිතං සරීරං පඤ්ඤා තස්මිං මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවි. තස්ස කුක්කුච්චං
අගොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනෙතා පාරුජක”න්ති. (31)

23. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සිව්විකං ගන්ත්වා
ශ්වෙඤ්ඤාන අකඛසිතං¹ සරීරං පඤ්ඤා තස්මිං මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවි.
තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනෙතා
පාරුජක”න්ති. (32)

24. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සිව්විකං ගන්ත්වා
ශ්වෙඤ්ඤාන ඛසිතං² සරීරං පඤ්ඤා තස්මිං මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවි.
තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, අපතති
උලුච්චයස්ස”ති. (33)

25. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සිව්විකං ගන්ත්වා
ඡිත්තසිසං පඤ්ඤා වත්තකතෙ³ මුඛෙ ජුප්පතං අඛර්ජතං පච්චෙසෙසි.
තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනෙතා පාරුජ-
ක”න්ති. (34)

26. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සිව්විකං ගන්ත්වා
ඡිත්තසිසං පඤ්ඤා වත්තකතෙ මුඛෙ අච්ඡුප්පතං අඛර්ජතං පච්චෙසෙසි.
තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, අපතති
දුක්කච්චස්ස”ති. (35)

27. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස ඉඨීයා
පට්ඨිඤ්ඤානො හොති. සා කාලකතා සුසානෙ ජබ්බිතා. අට්ඨිකාති විප්ප-
කිණ්ණොති හොන්ති. අථ බො සො භික්ඛු සිව්විකං ගන්ත්වා අට්ඨිකාති සං-
කඛ්ඤාති නිමිත්තෙ අඛර්ජතං පට්ඨපාදෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි.
-පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, අපතති දුක්කච්චස්ස”ති. (36)

28. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තාභියා මෙට්ඨනං ධම්මං
පතීසෙවි -පෙ- යකඤ්ඤා මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවි -පෙ- පෙතියා මෙට්ඨනං
ධම්මං පතීසෙවි. -පෙ- පඤ්ඤානං මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවි. තස්ස
කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනෙතා පාරුජක”න්ති.
(37-40)

1. අකඛසිතං. ම ජ ස. 2. ඛසිතං. ම ජ ස. 3. චට්ඨකතෙ. ම ජ ස.

20. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් මහණකු දක “වහන්ස, එනු මැනව, මෙවුන්දම් සෙවුව මැනව”යි, මෙය කීවා ය. නැගනියෙහි, නුසුදුසු ය, මෙය නො කැපය”යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනවි. මම වැයම් නො කරන්නෙමි. ඔබ වැයම් කරන්න. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නො වන්නේ ය”යි ඔ කීවා ය. ඒ මහණ එසේ කෙළේ ය. ඒ මහණ හට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිඪ ඇවැත් අවන්නෙහි ය.” (28)

21. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් මහණකු දක “වහන්ස, එනු මැනව, මෙවුන්දම් සෙවුව මැනව”යි මෙය කී ය. “නැගනියෙහි, නුසුදුසු ය, මෙය නො කැප ය”යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනව, අබතුර ගටා බැහැර වූදන්න. ... බැහැර ගටා අබතුර වූදන්න. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නො වන්නේ ය”යි ඔ කීවා ය. ඒ මහණ එසේ කෙළේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිඪ ඇවැත් අවන්නෙහි ය.” (29-30)

22. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් නො ගෙවී ගිය සිරුරක් දක එහි මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිඪ ඇවැත් අවන්නෙහි ය”. (31)

23. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් බෙහෙවින් නො ගෙවී ගිය සිරුරක් දක එහි මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිඪ ඇවැත් අවන්නෙහි ය.” (32)

24. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් බෙහෙවින් ගෙවී ගිය සිරුරක් දක එහි මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිඪ ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ”. (33)

25. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් සුත් හිසක් දක විවට මියෙහි පහසමින් රහසහ පිවිසවී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිඪ ඇවැත් අවන්නෙහි ය”. (34)

26. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් සුත් හිසක් දක විවට මියෙහි නොපහසමින් රහසහ පිවිසවී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිඪ ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ”. (35)

27. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා සත්‍රියක කෙරෙහි පිළිබඳ සිත් ඇත්තේ වෙයි. ඔ කලුරිය කලා සොහොනෙහි බහන ලද්දී වෙයි. ඇට විසුරුණේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ මහණ සොහොනට ගොස් ඇට රැස් කොට නිමිති සවිහනින් රහසහ මෙහෙයි ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිඪ ඇවැත් නොවේ. දුකුලා ඇවැත් වේ”. (36)

28. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් නැයිනියක හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ... යකින්නක හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ... ප්‍රෙතියක හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ... පණ්ඩකයකු හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිඪ ඇවැත් අවන්නෙහි ය”. (37 - 40)

29. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උපහතින්ථිගො හොති. සො 'තාභං වෙදියාමි සුඛං වා දුක්ඛං වා, අනාපතති මෙ භවිස්සති'ති මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවි - පෙ - භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. "වෙදිසි වා සො භික්ඛවෙ මොඝපුරිසො න වා වෙදිසි, ආපතති පාරාජිකස්සා"ති. (41)

30. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ඉත්ථියා මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවිස්සාමිති ජුට්ඨිකමතෙන විපපට්ඨාදි අහොසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. - පෙ - "අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්සා, ආපතති සභිකාදිසෙසස්සා"ති. (42)

31. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු භග්ගියෙ ජාතියා-වනො දිවාච්ඡාරගතො නිපනො හොති. තස්ස අභිගමභිතාති වාතුපත්ථානාති හොනති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථි පස්සිත්වා අභිගජානෙ අභිනිසිදිත්වා යාවදන්ථං කත්වා පකකාමි. භික්ඛු කිලිභනං පස්සිත්වා භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

"පඤ්චාසි භික්ඛවෙ ආකාරෙහි අභිගජානං කමමනියං හොති: රාගෙන වළෙවන පස්සාවෙන වාතෙන උච්චාලිභිතපාණකදට්ඨෙන. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චාසාකාරෙහි අභිගජානං කමමනියං හොති. අච්චානමෙනං භික්ඛවෙ අනවකාසො යං තස්ස භික්ඛුනො රාගෙන අභිගජානං කමමනියං අස්ස. අරහං සො භික්ඛවෙ භික්ඛු. අනාපතති භික්ඛවෙ තස්ස භික්ඛුනො"ති. (43)

32. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාවච්ඡියං අකුචතෙ දිවාච්ඡාරගතො නිපනො හොති. අඤ්ඤතරා ගොපාලිකා පස්සිත්වා අභිගජානෙ අභිනිසිදි. සො භික්ඛු පච්චෙසනං සාදිසි, පච්චිං සාදිසි, ඝිතං සාදිසි, උච්චරණං සාදිසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි - පෙ - "අපතති. නං භික්ඛු ආපනො පාරාජික"නති. (44)

33. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාවච්ඡියං අකුචතෙ දිවාච්ඡාරගතො නිපනො හොති. අඤ්ඤතරා අජපාලිකා පස්සිත්වා - පෙ - අඤ්ඤතරා කට්ඨභාරිකා පස්සිත්වා - පෙ - අඤ්ඤතරා ගොමයභාරිකා පස්සිත්වා අභිගජානෙ අභිනිසිදි. සො භික්ඛු පච්චෙසනං සාදිසි, පච්චිං සාදිසි, ඝිතං සාදිසි, උච්චරණං සාදිසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි - පෙ - "අපතති. නං භික්ඛු ආපනො පාරාජික"නති. (45 - 47)

34. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහා-වනෙ දිවාච්ඡාරගතො නිපනො හොති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථි පස්සිත්වා අභිගජානෙ අභිනිසිදිත්වා යාවදන්ථං කත්වා සාමනවා භසමානා ඝිතා හොති. සො භික්ඛු පට්ඨුජ්ඣිත්වා තං ඉත්ථි එතදවොච: කුංඤ්ඤං කමමනති. "ආම මස්සං කමම"නති. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි - පෙ - "සාදිසි නං භික්ඛු"ති. "තාභං භගවා ජාතාමි"ති. "අනාපතති භික්ඛු අජානනාස්සා"ති. (48)

35. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවනෙ දිවාච්ඡාරගතො රුක්ඛං අපස්සාය නිපනො හොති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථි පස්සිත්වා අභිගජානෙ අභිනිසිදි. සො භික්ඛු සහසා ථුට්ඨාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි - පෙ - "සාදිසි නං භික්ඛු"ති. "තාභං භගවා සාදිසි"නති. අනාපතති භික්ඛු අසාදියනාස්සා"ති. (49)

29. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් නවගුදුරන් ඇත්තේ වෙයි. හේ “මම සුචයක් හෝ නොසුචයක් නො විඳිමි. මට ඇවැත් නො වන්නේ ය”යි මෙවුන්-දම් සෙවී ය. ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සෑල කලාහු ය. “මහණෙනි, ඒ හිස් මහණ වින්දේ හෝ නොවින්දේ හෝ පරිජ්ඣාවැත් වේ”. (41)

30. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සත්‍රියක හා මෙවුන්දම් සෙවුනෙමි යි පහස්තා ලද පමණෙහි විපිට්‍රියර විය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ”. (42)

31. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හඳිගුන නුවර ජාතියාවතයෙහි දිව්‍යවිහාරගත ව හොත්තේ වෙයි. ඔහුගේ අවයවයෝ වාතයෙන් තද වූවාහු වෙත්. එක්තරා සත්‍රියක් ඔහු දක රහසහ මතුයෙහි හිඳ ගෙණ ඇති තාක් කොට ගියා ය. හික්කුහු තෙත් වූවහු දක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සෑල කලාහු ය.

“මහණෙනි, අයුරු පසකින් රහසහ කමිණ්‍ය වෙයි. රාගයෙන් ද වළකින්ද මුත්‍රයෙන් ද වාතයෙන් ද වූ පණුවන් ගැටීමෙන් ද යන පසෙකි. මහණෙනි, මේ පස් අයුරෙන් රහසහ කමිණ්‍ය වෙයි. මහණෙනි, ඒ හික්කුහුගේ අභිහරාතය රාගයෙන් කමිණ්‍ය වන්නේය යන මෙයට කරුණෙක් තැන, අවකාශයෙක් තැන. මහණෙනි, ඒ හික්කු තෙමේ රහත් ය. මහණෙනි, ඒ හික්කුහට ඇවැත් නො වේ”. (43)

32. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සැවැත් නුවර අකුචතයෙහි දිව්‍ය-විහාරයට ගියේ හොත්තේ වෙයි. එක්තරා ගොපවු සත්‍රියක් දක අභිහරාතය මත්තෙහි හිඳ ගත්තී ය. ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවෙශය ඉවසී ය. ප්‍රවිෂටය ඉවසී ය. ඤානය ඉවසී ය. උඤ්ඤය ඉවසී ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්නෙහි ය”. (44)

33. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සැවැත් නුවර අකුචතයෙහි දිව්‍ය-විහාරයට ගියේ, හොත්තේ වෙයි. එක්තරා අප්පාල සත්‍රියක් දක ... එක්තරා දර ගෙණෙන්නියක් දක ... ගොම ගෙණ යන්නියක් දක අභිහරාතය මත්තෙහි හිඳගත්තී ය. ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවෙශය ඉවසී ය. ප්‍රවිෂටය ඉවසී ය. ඤානය ඉවසී ය. උඤ්ඤය ඉවසී ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්නෙහි ය”. (45 - 47)

34. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහවතයෙහි දිව්‍යවිහාර යට ගියේ, හොත්තේ වෙයි. එක්තරා සත්‍රියක් දක රහසහ මත්තෙහි හිඳගෙණ ඇතිතාක් කොට සිතාසෙමින් සම්පයෙහි සිටියා වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ පිහිඳි ඒ සත්‍රියගෙන් “මේ කායභීය තිගේද?”යි ඇසී ය. “එසේ ය, මගේ කායභීයකි”යි ඔ ති කිවු ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. “මහණ, තෝ ඉවසුයෙහි ද? ... “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො දනිමි”යි හේ කී ය. “මහණ, නොදන්නහුට ඇවැත් නො වේ”. (48.)

35. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහවතයෙහි දිව්‍ය විහාර-යට ගියේ ගහකට හාන්සී වී හොත්තේ වෙයි. එක්තරා සත්‍රියක් ඔහු දක රහසහ මතුයෙහි හිඳගත්තා ය. ඒ මහණ තෙමේ වහා නැගිට සිටියේ ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය ... “මහණ, තෝ ඉවසුයෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො ඉවසිමි”. “මහණ, නො ඉවසන්නහුට ඇවැත් නො වේ”. (49)

36. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවතෙ දිවාචිහාරගතො රුක්ඛං අපස්සාය නිපනොනා හොති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථි පස්සිමා අභිගජාතෙ අභිනිසිදි. සො භික්ඛු අකකම්මා පවට්ඨෙයි.¹ තස්ස කුකකුචං අගොසි -පෙ- “සාදිසි නං භික්ඛු”ති. “නාහං හගවා සාදිසි”න්ති. අනාපතති භික්ඛු අසාදියත්තස්සා”ති. (50)

37. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවතෙ කුටාගාරසාලායං දිවාචිහාරගතො ආරං විවරිතා නිපනොනා හොති. තස්ස අභිගමිහානි වාතුපස්ථායාති හොන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන සමගුලා ඉත්ථිගො ගඤ්ඤා මාලඤ්ඤා ආදාය ආරාමං අගමංසු විහාරපෙකම්මායො. අථ ඛො තා ඉත්ථිගො තං භික්ඛුං පස්සිමා අභිගජාතෙ අභිනිසිදිතා යාවදන්තං කතා ‘පුරිසුසගො වතාය’න්ති වතා ගඤ්ඤා මාලඤ්ඤා ආරොපෙතා පකකම්මංසු භික්ඛු කිලින්නං පස්සිමා හගවතො එතමන්තං ආරොවෙසුං.

“පඤ්චති භික්ඛවෙ ආකාරෙති අභිගජාතං කමමනියං හොති: රාගෙන වචෙවන පස්සාවෙන වාතෙන උච්චාලිභිගපාණකදට්ඨිත. ඉලෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චතාකාරෙති අභිගජාතං කමමනියං හොති. අට්ඨානමෙතං භික්ඛවෙ අනවකාසො, යං තස්ස භික්ඛුනො රාගෙන අභිගජාතං කමමනියං අස්ස. අරහං සො භික්ඛවෙ භික්ඛු. අනාපතති භික්ඛවෙ තස්ස භික්ඛුනො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ දිවා පතිසලලියනෙත්ත ආරං සංවරිතා පතිසලලිසි-තු”න්ති. (51.)

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො හාරුකච්ඡකො භික්ඛු සුපි-තනෙත්ත² පුරුණදුතිසිකාය මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවිතා ‘අස්සමණො අහං විබ්බමස්සාමි’ති හාරුකච්ඡං ගමන්තො අනාරාමග්ගෙ ආයස්මන්තං උපාලිං පස්සිමා එතමන්තං ආරොවෙසි. ආයස්මා උපාලි එවමාහ: “අනාපතති ආවුසො සුපිතනෙත්තා”ති. (52.)

39. තෙන ඛො පන සමයෙන ගිජශ්ශෙ සුපබ්බා තාම උපාසිකා මුඛ-පසන්නා³ හොති. සා එවංදිට්ඨිකා හොති: “යා මෙට්ඨනං ධම්මං දෙති, සා අග්ගදුතං දෙති”ති. සා භික්ඛුං පස්සිමා එතදවොච: “එහි භනෙත මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවා”ති. “අලං හගිති, තෙතං කපපති”ති. “එහි භනෙත්ථ උරුන්නාරිකාය⁴ සට්ඨෙති, එවං තෙ අනාපතති හවිස්සති”ති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුකකුචං අගොසි. “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති සඛ්ඤාදිසෙසස්සා”ති. (53.)

1. පවතෙයි. මජ්ඣ. පවට්ඨෙයි. ඡා. 2. සුපින්නත. මජ්ඣ. 3. මුඛපසන්නා මජ්ඣ. 4. උරුන්නාරිකාය. ම. ජ. ඡා.

36. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහවනයෙහි දිවාචාරයට ගියේ ගහකට හාත්සි වී හොත්තේ වෙයි. එක්තරා සත්‍රියක් දෑක ඔහුගේ රහස්‍ය මතුයෙහි හිඳගත්තා ය. ඒ මහණ තෙමේ ඇත්ම ඇය පෙරළී ය. ඒ මහණගට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ ඉවසුයෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො ඉවසුයෙමි”. “මහණ, නො ඉවසන්නහුට ඇවැත් නො වේ”. (50)

37. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහවනයෙහි කුටාගාර-ශාලාවෙහි දිවාචාරයට ගියේ දොර හැර ගෙන හොත්තේ වෙයි. ඔහුගේ අවයවයෝ වාතයෙන් දෑසි වුවහු වෙත්. එසමයෙහි බොහෝ සත්‍රියු සුවද ද මල් ද රැගෙන විහාරය බලනු කැමැතියෝ අරමට පැමිණියාහු ය. ඉක්බිති ඒ සත්‍රියු ඒ මහණ දෑක රහස්‍ය මතුයෙහි හිඳගෙන රිසිනාක් කොට ‘ඒකානත-යෙන් මේ තෙමේ පුරුෂශ්‍රෙෂ්ඨයෙකැ’යි කියා සුවද ද මල් ද (එහි) තහා ගියාහු ය. හිසසුනු තෙත් වුවහු දෑක එපවත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකළාහු ය.

“මහණෙනි, පස් අයුරකින් රහස්‍ය කමිණ්‍ය වෙයි: රාගයෙන් ද වර්සින් ද මුත්‍රයෙන් ද වාතයෙන් ද මූපණ්‍යපහසින් ද යන පයිති. මහණෙනි, මේ පස් අයුරෙන් රහස්‍ය කමිණ්‍ය වෙයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ රහස්‍ය යම් ගෙයකින් රාගයෙන් කමිණ්‍ය වන්නේ ද එයට කරුණු තැන. අවකාශයෙන් තැන. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ රහත් ය. මහණෙනි, ඒ මහණගට ඇවැත් නොවේ. “මහණෙනි, දහවල් සැතපෙන්නහු විසින් දොර වසාගෙන සැතපෙන්නට අනුදනිමි”යි වදාළසේක. (51)

38. එසමයෙහි හරුකච්ඡයෙහි උපත් එක්තරා මහණෙක් ගිහිකල අඹු වූ තෙතැත්තිය සමග සිහිතෙන් මෙවුන්දම් සේවනය කොට “මම අශ්‍රමණයෙක් වීම. ගිහි වන්නෙමි”යි හරුකච්ඡයට යන්නේ අතරමග ආසුෂ්මත් උපාලි නොරැන් දෑක එසුවන සැලකෙලේ ය. ආසුෂ්මත් උපාලි යථවිර ගෙමේ මෙසේ කී ය: “ඇවැත්නි, සිහිතෙන් මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නහුට ඇවැත් නො වේ.” (52)

39. එසමයෙහි රජගහ නුවර සුපබ්බා නම් උව්ඤ්ඤාත්ත වෙයි. ඔ ‘යම් සත්‍රියක් මෙවුන්දම් දේ ද ඔ අගදත් දේ ය’යි මෙසේ දූෂ්ටි ඇත්තියක් වෙයි. ඔ මහණකු දෑක “වහන්ස, එනු මැනව් මෙවුන්දම් සේවනය කරන්න”යි මෙය කීවු ය. “නැගතියෙනි, නුසුදුසු ය. මෙය අකාළ ය’යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනව්. උරු අතරෙහි ගටනු මැනව්. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නොවන්නේ ය”යි ඔ කීවා ය. ඒ මහණ තෙමේ එසේ කෙලේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. “මහණ, පරිජ්ඣාවන් නො වේ. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.” (53)

40. තෙන ඛො පන සමයෙන රුජගහෙ සුභබ්බා නාම උපාසිකා මුඛපසන්නා හොති. සා එවං දිට්ඨිකා හොති: ‘යා මේථුනං ධම්මං දෙති, සා අඤ්ඤානං දෙති’ති. සා භික්ඛුං පසසිත්වා එතදවොච: “එහි හනෙන මේථුනං ධම්මං පතියෙවා”ති. “අලං හභිනී, තෙනං කප්පති”ති. “එහි හනෙන නාභීයං ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි හනෙන උදරවට්ටියං ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි හනෙන උපකච්ඡෙන ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි හනෙන ගිවායං ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි හනෙන කණ්ණෙව්ද්දෙ ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි හනෙන කෙසවට්ටියං ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි හනෙන අභිභුලන්තරිකාය ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි හනෙන හස්තෙහ උපකකම්මිත්වා මොවෙය්සාමි, එවං තෙ අනාපතති හවිංසති”ති. සො භික්ඛු තපා අකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. “අනාපතති භික්ඛු පාරජිකස්ස, අපතති සබ්බාදිසෙසස්ස”ති. (54-61.)

41. තෙන ඛො පන සමයෙන ඝාචණ්ඩියං ඝණ්ඩා නාම උපාසිකා මුඛපසන්නා හොති. සා එවං දිට්ඨිකා හොති: ‘යා මේථුනං ධම්මං දෙති, සා අඤ්ඤානං දෙති’ති. සා භික්ඛුං පසසිත්වා එතදවොච: “එහි හනෙන මේථුනං ධම්මං පතියෙවා”ති. “අලං හභිනී, තෙනං කප්පති”ති. “එහි හනෙන උරන්තරිකාය ඝට්ටෙති” -පෙ- “එහි හනෙන හස්තෙහ උපකකම්මිත්වා මොවෙය්සාමි, එවං තෙ අනාපතති හවිංසති”ති. සො භික්ඛු තපා අකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. “අනාපතති භික්ඛු පාරජිකස්ස, අපතති සබ්බාදිසෙසස්ස”ති. (62-70.)

42. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්ඡවිකුමාරකා භික්ඛු ගහෙත්වා භික්ඛුනීයා විප්පට්ඨාදෙසුං. උභො සාදිසිංසු. “උභො නාසෙතබ්බා” -පෙ- උභො න සාදිසිංසු. “උභින්නං අනාපතති”. (71.)

43. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්ඡවිකුමාරකා භික්ඛු ගහෙත්වා සික්කමානාය විප්පට්ඨාදෙසුං -පෙ- සාමණේරියා විප්පට්ඨාදෙසුං. උභො සාදිසිංසු. “උභො නාසෙතබ්බා” -පෙ- උභො න සාදිසිංසු. “උභින්නං අනාපතති”. (72-73.)

44. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්ඡවිකුමාරකා භික්ඛු ගහෙත්වා වෙසියා විප්පට්ඨාදෙසුං -පෙ- පණ්ඩකෙ විප්පට්ඨාදෙසුං -පෙ- හිමිනීයා විප්පට්ඨාදෙසුං -පෙ- භික්ඛු සාදිසි. “භික්ඛු නාසෙතබ්බා”. -පෙ- භික්ඛු න සාදිසි. “භික්ඛස්ස අනාපතති”. (74-76.)

45. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්ඡවිකුමාරකා භික්ඛු ගහෙත්වා අඤ්ඤාමඤ්ඤාං විප්පට්ඨාදෙසුං. උභො සාදිසිංසු. “උභො නාසෙතබ්බා” -පෙ- උභො න සාදිසිංසු. “උභින්නං අනාපතති”. (77.)

40. එසමයෙහි රජගහනුවර සුසෙමා නම් උවෘසියක් මුත්ඛප්‍රසන්න වෙයි. භි “යම් යත්‍රියක් මෙවුන්දම් දේ ද භි අග දන් දේ ය”යි මෙසේ දූෂ්ටි ඇත්තියක් වෙයි. භි මහණකු දෑක ‘වහන්ස, එනු මැනව. මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නා”යි කිවු ය. “තැගතියෙහි, නුහුදුසු ය. මෙය කාප නො වෙයි” හේ කී ය. “වහන්ස, තැබූ ගවනු මැනවි. ... වහන්ස, උදරවැටියෙහි ගවනු මැනවි. වහන්ස එනු මැනව. කිසිල්ලෙහි ගවනු මැනව. ... වහන්ස ගීවායෙහි ගවනු මැනව. ... වහන්ස, කන් සිදුරු ගවනු මැනව. ... වහන්ස, කෙස් වැටියෙහි ගවනු මැනව. ... වහන්ස, එනු මැනවි. ඇඟිලි අතුරා ගවනු මැනව ... “වහන්ස, එනු මැනව, අතින් උපක්‍රම කොට මුදන්තෙමි. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නො වන්නේ”යි භි කිවු ය. ඒ මහණ එසේ කෙළේ ය. ඒ මහණගට කුකුල් විය. “මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ”. (54-61)

41. එසමයෙහි කාවැත් නුවර සඳුබා නම් උවෘසියක් මුත්ඛප්‍රසන්න වෙයි. භි නොවේ? “යම් යත්‍රියක් මෙවුන්දම් දේ නම් භි අග දන් දේ ය”යි මෙසේ දූෂ්ටි ඇත්තියක් වෙයි. භි මහණකු දෑක „වහන්ස, එනු මැනව. මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නා”යි කිවු ය. “තැගතියෙහි, නුහුදුසු ය. මෙය නො කාප ය”යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනව. උරා අතරෙහි ගවන්න. ... “වහන්ස, එනු මැනව. අතින් උපක්‍රම කොට මුදන්තෙමි. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නොවන්නේ”යි භි කිවු ය. ඒ මහණ එසේ කෙළේ ය. ඒ මහණගට කුකුල් විය. “මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.” (62-70)

42. එසමයෙහි විහල්පුරයෙහි ලිච්චිකුමාරවරා මහණකු අල්ලා ගෙන මෙහෙණක හා වරදවා පිළිපාදවුන. දෙදෙන ම ඉවසුන. “දෙදෙන ම (ලිංගනාසනයෙන්) තෘෂ්ණා යුත්තාහු ය”. ... දෙදෙන ම නො ඉවසුන. “දෙදෙනාට ම ඇවැත් නො වේ”. (71)

43. එසමයෙහි විහල්පුරයෙහි ලිච්චිකුමාරවරා මහණකු අල්ලාගෙන සිකනිමානාවක හා වරදවා පිළිපාදවුන. ... හෙරණක හා වරදවා පිළිපාදවුන. දෙදෙන ම ඉවසුන. “දෙදෙනා ම ලිංගනාසනයෙන් තෘෂ්ණා යුත්තාහු.” ... දෙදෙනා ම නො ඉවසුන. “දෙදෙනාට ම ඇවැත් නො වේ.” (72-73)

44. එසමයෙහි විහල්පුරයෙහි ලිච්චිකුමාරවරා මහණකු අල්ලා ගෙන වෙහෙහක හා වරදවා පිළිපාදවුන. ... පණ්ඩකයකු හා වරදවා පිළිපාදවුන. ගිහිනියක හා වරදවා පිළිපාදවුන. ... මහණ ඉවසී ය. “මහණ තෙමේ තෘෂ්ණා යුතු යි”. ... මහණ නො ඉවසී ය. “මහණගට ඇවැත් නො වේ”. (74-76)

45. එසමයෙහි විහල්පුරයෙහි ලිච්චිකුමාරවරා මහණකු අල්ලාගෙන ඔවුනොවුන් වරදවා පිළිපාදවුන. දෙදෙන ම ඉවසුන. “දෙදෙන ම තෘෂ්ණා යුත්තාහු.” ... දෙදෙන ම නො ඉවසුන. “දෙදෙනාට ම ඇවැත් නො වේ.” (77)

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො බුද්ධිපබ්බජිතො භික්ඛු පුරුණදුතීඨිකාය දස්සනං අගමාසි. සං 'එහි භනෙන විබ්භමා'ති අග්ගභෙසි. සො භික්ඛු පටික්කමභෙතො උත්තානො පරිපතී. සං උබ්බුජ්ඣා¹ අභිගජාතෙ අභිනිසීදි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- "අනාපතති භික්ඛු අසාදි-යනාතස්සා"ති. (78)

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අරඤ්ඤා විහරති. භිගපොතකො තස්ස පස්සාවට්ඨානං ආගනත්වා පස්සාවං පිවනෙනා මුඛෙන අභිගජාතං අග්ගභෙසි. සො භික්ඛු සාදිසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි භගවතො එතමන්ඨං ආරොවෙසි. -පෙ- "ආපතතිං ත්වං භික්ඛු ආපනෙනා පාරාජික"න්ති. (79)

පඨමපාරාජිකං සමන්තං.

දුතියපාරාජිකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා ගුණගෙ විහරති ගීජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. තෙන බො පන සමයෙන සම්බුද්ධා සඤ්චිකා සමන්තා භික්ඛු ඉසිගිථිපස්සෙ තිණකුටියො කරිත්වා වස්සං උපගවණ්සු. ආයස්මාපි ධනියො කුම්බකාරපුත්තො තිණකුටිකං කරිත්වා වස්සං උපගවණ්.

2. අථ බො තෙ භික්ඛු වස්සං චුත්වා තෙමාසච්චයෙන තිණකුටියො භිජ්ඣත්වා තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා පටිසාමෙත්වා ජනපදවාරිකං පක්කමිංසු. ආයස්මා පන ධනියො කුම්බකාරපුත්තො තත්ථෙව වස්සං වසී, තත්ථ භෙමනනං, තත්ථ ගිම්ඨං.

3. අථ බො ආයස්මතො ධනියස්ස කුම්බකාරපුත්තස්ස ගාමං පිණ්ඩාය පටිට්ඨස්ස තිණභාරියො කට්ඨභාරියො තිණකුටිකං භිජ්ඣත්වා තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා ආදාය අගමංසු.

4. දුතියමපි බො ආයස්මා ධනියො කුම්බකාරපුත්තො තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා සංකඛ්ඪිත්වා තිණකුටිකං අකාසී. දුතියමපි බො ආයස්මතො ධනියස්ස කුම්බකාරපුත්තස්ස ගාමං පිණ්ඩාය පටිට්ඨස්ස තිණභාරියො කට්ඨභාරියො තිණකුටිකං භිජ්ඣත්වා තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා ආදාය අගමංසු.

5. තතියමපි බො ආයස්මා ධනියො කුම්බකාරපුත්තො තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා සංකඛ්ඪිත්වා තිණකුටිකං අකාසී. තතියමපි බො ආයස්මතො ධනියස්ස කුම්බකාරපුත්තස්ස ගාමං පිණ්ඩාය පටිට්ඨස්ස තිණභාරියො කට්ඨභාරියො තිණකුටිකං භිජ්ඣත්වා තිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා ආදාය අගමංසු.

1. උබ්බුජ්ඣා. මජ්ඣං.

46. එසමයෙහි මහලු ව පැවිදි වූවෙක් ගිහිකල අඩු වූ සක්‍රිය දැක්වීමට සිදු විය. ඔහු “වහන්ස, එනු මැනව. උපැවිදි වනු මැනවැ”යි අල්ලා ගත්තේ ය. තෙමේ පෙරළා යනුයේ උඩුකුරු ව වැටුවේ ය. ඔහු නැමී රහසහ මතුයෙහි ගිද ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ නො ඉවසන්නහුට ඇවැත් නො වේ”. (1)

47. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් අරණෙහි වෙසෙයි. මුවපොළවෙක් උන්වහන්සේ මුත්‍ර පහ කරණ තැනට පැමිණ මුත්‍ර බොමින් මුවින් රහසහ ගත්තේ ය. ඒ මහණ ඉවසී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේ ය. “මහණ, තෝ පරිදි ඇවතට පැමිණියෙහි ය. (2)

ප්‍රථම පාරාජිකය නිමි.

ද්විතීය පාරාජිකය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජමහනුවර ගිවුකුළු-පව්වෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි දුටු පමණින් මිතුරු වූ දැඩි මිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු ඉසිගිලි පථිත පාඨවයෙහි තණ කිළි කොට වස් එළඹියාහු ය. කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ තණ කිළියක් කොට වස් එළඹියේ ය.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු විසූ වස් ඇත්තාහු තෙමස ඉක්ම යැමෙන් තණකිළි බිඳ දමා තණ ද ලීදබු ද තැන්පත් කොට තබා දතවූ සැරිසැරීමෙහි නික්මුනාහු ය. කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ එහි ම (තමන් කළ කුටියෙහි) වස්සානය ද එහි ම ගෙවනනය ද එහි ම ගිම්නානයෙහි ද විසී ය.

3. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන් ගමට පිටු පිණිස පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද දර ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණකිළිය බිඳ දමා තණ ද දූව ද රැගෙන ගියාහු ය.

4. දෙවෙනි වර ද කුම්භකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ තණ ද දූව ද රැස් කොට ගෙන තණ කිළියක් කෙළේ ය. දෙවෙනි වර ද කුම්භකාර-පුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන් ගමට පිටු පිණිස පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද දූව ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණ කිළිය බිඳ දමා තණ ද දූව ද රැගෙන ගියාහු ය.

5. තෙවෙනි වර ද කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ තණ ද දූව ද රැස් කොට තණ කිළියක් කෙළේ ය. තෙවෙනි වර ද කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන් ගමට පිටු පිණිස පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද දූව ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණ කිළිය බිඳ දමා තණ ද දූව ද රැගෙන ගියාහු ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. අථ ඛො ආයස්මතො ධනියස්ස කුම්මකාරපුත්තස්ස එතදහොසි: ‘යාව තතියකං ඛො මෙ ගාමං පිණ්ඩිය පවිට්ඨස්ස තිණ්හාරියො කට්ඨහාරියො තිණ්හුට්ඨකං භිජ්ඣො තිණ්හුට්ඨ කට්ඨහුට්ඨ ආදාය අගමංසු. අහං ඛො පත සුසිකඛිතො අනවයො සකෙ ආවරියකෙ කුම්මකාරකමෙම පරියොදානසිප්පො යනත්තාහං සාමං විකබ්බං මද්දො සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකං කරොය්’න්ති.

7. අථ ඛො ආයස්මා ධනියො කුම්මකාරපුත්තො සාමං විකබ්බං මද්දො සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකං කරොති තිණ්හුට්ඨ කට්ඨහුට්ඨ ගොමයහුට්ඨ සංකඛ්ඞො තං කුට්ඨකං පටි. සා අහොසි කුට්ඨකා අභිරූපා දස්සනීයා පාසාදිකා ලොභිතිකා, සෙය්‍යථාපි ඉන්ද්‍රගොපකො. සෙය්‍යථාපි නාම කිඛ්ඞිණීකසද්දෙ එවමෙවං තස්සා කුට්ඨකාය සද්දෙ අහොසි.

8. අථ ඛො භගවා සම්බහුලෙහි භික්ඛුහි සද්ධං ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහනො අද්දසං තං කුට්ඨකං අභිරූපං දස්සනීයං පාසාදිකං ලොභිතිකං. දිස්වාන භික්ඛු ආමනෙතසි: කිං එතං භික්ඛවෙ අභිරූපං දස්සනීයං පාසාදිකං ලොභිතිකං සෙය්‍යථාපි ඉන්ද්‍රගොපකො?”ති:

9. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. විගර්හි බුද්ධො භගවා: “අනත්තවර්ජියං භික්ඛවෙ තස්ස මොඝපුරිසස්ස අනත්තලොමිකං අපාතිරූපං අස්සාමණ්ණකං අකපටියං අකරණීයං. කථං හි නාම සො භික්ඛවෙ මොඝපුරිසො සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකං කරොස්සති. න හි නාම භික්ඛවෙ තස්ස මොඝපුරිසස්ස පාණෙසු අනුදායං අනුකම්පා අවිහෙසා හවිස්සති. ගච්ඡෙතං භික්ඛවෙ කුට්ඨකං භිජ්ඣං මං පච්ඡං ජනතා පාණෙසු පාතබ්‍යතං ආපජ්ජි. න ච භික්ඛවෙ සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකා කාතබ්බා. යො කරොය් ආපතති දුක්ඛකට්ඨස්සා”ති.

10. “එවං භනෙත”ති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිසසුඛො යෙන සා කුට්ඨකා තෙත්තපසඛිකමංසු. උපසඛිකමිඤ්ඤා තං කුට්ඨකං භිජ්ඣංසු. අථ ඛො ආයස්මා ධනියො කුම්මකාරපුත්තො තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කියස් මෙ භුමො ආවුසො කුට්ඨකං භිජ්ඣං”ති. “භගවා ආවුසො හෙදපෙතී”ති. “භිජ්ඣංවුසො සවෙ ධම්මස්සාමි හෙදපෙතී”ති.

11. අථ ඛො ආයස්මතො ධනියස්ස කුම්මකාරපුත්තස්ස එතදහොසි: “යාවතතියකං ඛො මෙ ගාමං පිණ්ඩිය පවිට්ඨස්ස තිණ්හාරියො කට්ඨහාරියො තිණ්හුට්ඨකං භිජ්ඣො තිණ්හුට්ඨ කට්ඨහුට්ඨ ආදාය අගමංසු. යාපි මයා සබ්බමත්තිකාමයං කුට්ඨකා කතා, සාපි භගවතා හෙදපිතා. අත්ථි ච මෙ දුරුග්ගෙ ගණකො සඤ්චෙට්ඨා. යනත්තාහං දුරුග්ගෙ ගණකං දුරුති යාවිඤ්ඤා දුරුකුඛ්ඞිකං¹ කුට්ඨකං කරොය්”න්ති.

6. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන්ට මේ සිත විය: “තෙවෙනි වර දක්වාත් මා ගමට පිටු පිණිය පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද, දූව ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණ කිළිය බිඳ දමා තණ ද දූව ද රැගෙන ගියාහු ය. මේ වතාහි සැකිය ආවායතීයන්ගේ කමය වූ කුම්භකාරකමය මතාසේ උගන්වෙමි වෙමි. පිරිපුන් සිප් ඇත්තෙමි වෙමි. අසදාය ශීලා ඇත්තෙමි වෙමි. ඉදින් මම-තෙමේ ම මැරි පාගා පදම් කොට හැම මැරිමුවා කිළියක්, කරත්තෙමි තම යෙහෙක” යනු සි.

7. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ මැරි හාගා පදම් කොට හැම මැරිමුවා කිළියක් කොට තණ ද දර ද ගොම මැරරි ද රැස් කොට ඒ කිළිය පිළිස්සී ය. රතිඋගොව්වකු වැනි පාගා ඇති ඒ කිළිය මතා රු ඇත්තක් විය. දෘකුම්භපු විය. ප්‍රසාද එළවත්තක් විය. ලෙහෙවත් විය. ඒ කිළියේ හඬ කිකිණි හඬ සේ විය.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂූන් සමග ගිජුකුළු-පච්චෙන් බස්තාසේක් මතා පාගා ඇති දෘකුම්භපු ප්‍රසාද එළවන ලේවත් වූ ඒ කිළිය දුටුසේක. දෘක භික්ෂූන් අමතා “මහණෙනි රතිඋගොව්වකු වැනි පාගාහි මතා රු ඇති දෘකුම්භපු ප්‍රසාද එළවන ලෙහෙවත් වූ තෙල කිමෙක් ද?” යි ඇසු සේක.

9. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් සැල කලාහු ය. භාග්‍යවත් බුදුරජාහන් වහන්සේ “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරාභයාට නුසුදුසු වූවකි. අනුලොමී නුවූවකි. තොගාලපෙත්තකි, සුමණසාරාප්‍ය නුවූවකි. කාප නුවූවකි. තොකටයුත්තකි” යි ගාරහු සේක. “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරාභ තෙමේ කෙසේ තම හැම මැරිමුවා වූ කිළියක් කෙළේ ද! මහණෙනි, ඒ හිස් පුරාභයාට ප්‍රාණීන් කෙරෙහි දයාවක් අනුකම්පාවක් අවිහිංසාවක් නො වූයේ ම ය. මහණෙනි, යවු. තෙල කිළිය බිඳිවු. පස්විම ජන තෙමේ ප්‍රාණීන් වැතයිමට තහමක් පාමණේ වා. මහණෙනි, හැම මැරිමුවා කිළියක් තොකටයුතු ය. යමෙක් කරන්නේ තම දුකුලාඥාවත් වේ”.

10. ඒ භික්ෂූහු “වහන්ස, එසේය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී ඒ කිළිය වෙත එළඹ එය බිඳ දමූහ. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ ඒ භික්ෂූන්ට “ඇවැත්නි, තෙපි කුමක් හෙයින් මාගේ කිළිය බිඳිවු ද?” යි මෙය කී. “ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බිඳවන සේකා” යි කී හ. “ඇවැත්නි, ඉදින් දම්රජහු බිඳවන් තම බිඳිවු” යි හේ කී ය.

11. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන්ට මේ සිත විය. “තෙවෙනි වර තෙක් ගමට පිටු පිණිය මා පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද දූව ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණ කිළිය බිඳ, තණ ද දූව ද රැගෙන ගියාහු ය. මා විසින් හැම මැරිමුවා වූ යම් කිළියක් කරණ ලද ද, හෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බිඳවන ලදී. රජහුගේ දූව ගබඩාවෙහි වූ දූවමුදලි තෙමේ මාගේ මිත්‍රයෙකි. මම දූවමුදලිගෙන් දූව ඉල්ලා ගෙණ දූවමුවා බිත්ති ඇති කිළියක් කරන්නෙමි තම ඉතා යෙහෙක” යනු සි.

12. අප්ථ ඛො ආයස්මා ධනියො කුමහකාරපුතො යෙන දුරුගහෙ ගණකො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා දුරුගහෙ ගණකං එතදවොච: “යාච තතියකං ඛො මෙ ආවුසො ගාමං පිණ්ඩාය පට්ට්ඨස්ස තිණ්ඨාරියො කට්ඨාරියො තිණ්කුට්ඨකං භිජ්ඣො තිණ්ඤ්ච කට්ඨං ච ආදය අගමංසු. යාපි මයා සබ්බමතතිකාමයා කුට්ඨා කතා, සාපි භගවතා හෙදපිතා. දෙහි මෙ ආවුසො දුරුභි, ඉච්ඡාමි දුරුකුඛ්ඛිකං කුට්ඨකං කාතුනති. “තථී භනොත තාදිසාති දුරුභි, යාතාහං අයසස්ස දදෙය්‍යං. අථී භනොත දෙවගහදුරුභි තගරපට්ට්ඨකාරිකාති ආපදන්ථාය නිකඛිතතාති. සවෙ තාති රුජා දුපෙති, හරුපෙථ භනොත”ති. “දින්නාති ආවුසො රඤ්ඤ”ති.

13. අප්ථ ඛො දුරුගහෙ ගණකො “ඉමෙ ඛො සමණො සක්කපුත්තියා ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සම්මචාරිදිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා, රුජාපිමෙසං අභිප්පසනො. ත අරහති අදින්නං දින්නනති චතතු”නති ආයස්මන්තං ධනියං කුමහකාරපුතං එතදවොච: ‘හරුපෙථ භනොත’ති. අප්ථ ඛො ආයස්මා ධනියො කුමහකාරපුතො තාති දුරුභි බණ්ඩාබණ්ඩිකං ඡෙදපෙභා සකටෙහි තිබ්බාහාපෙභා දුරුකුඛ්ඛිකං කුට්ඨකං අකාසී.

14. අප්ථ ඛො වස්සකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො රාජගහෙ කම්මනො අනුසඤ්ඤයමානො යෙන දුරුගහෙ ගණකො, තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්භා දුරුගහෙ ගණකං එතදවොච: “යාති තාති භණ් ඡෙවගහ-දුරුභි තගරපට්ට්ඨකාරිකාති ආපදන්ථාය නිකඛිතතාති, කහං තාති දුරුභි?”ති තාති සාමි, දුරුභි දෙවෙන අයසස්ස ධනියස්ස කුමහකාරපුතස්ස දින්නාති”ති.

15. අප්ථ ඛො වස්සකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො අනතතමනො අහොසි: “කථං හි තාම දෙවො දෙවගහදුරුභි තගරපට්ට්ඨකාරිකාති ආපදන්ථාය නිකඛිතතාති ධනියස්ස කුමහකාරපුතස්ස දස්සති”ති.

16. අප්ථ ඛො වස්සකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො ඛිමබ්බිසාණො, තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්භා රාජානං මාගධං සෙනියං ඛිමබ්බිසාරං එතදවොච: “සච්චං කීරු දෙව දෙවෙන දෙවගහදුරුභි තගරපට්ට්ඨකාරිකාති ආපදන්ථාය නිකඛිතතාති ධනියස්ස කුමහකාරපුතස්ස දින්නාති?”ති “කො එවමාහා?”ති. “දුරුගහෙ ගණකො දෙවා”ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ දුරුගහෙ ගණකං ආණාපෙති”ති.

17. අප්ථ ඛො වස්සකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො දුරුගහෙ ගණකං ඛට්ඨං ආණාපෙසී. අඤ්ඤා ඛො ආයස්මා ධනියො කුමහකාරපුතො දුරුගහෙ ගණකං ඛට්ඨං නීයමානං. දිස්වාන දුරුගහෙ ගණකං එතදවොච: “කිස්ස භං ආවුසො ඛට්ඨො නීය්‍යාසී?”ති. “තෙසං භනොත දුරුතං කීච්චා”ති. “ගච්ඡාවුසො අහවපි ආගච්ඡාමි”ති. “එය්‍යාසි භනොත පුරාහං හඤ්ඤාමි”ති.

12. ඉක්බිති කුමනකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ දූවමුදලියා වෙත එළඹ ඔහුට මෙය කීය: “ආචත, තෙවෙනිවර තෙක් මා ගමට පිටු පිණිස පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සහිත්‍ර ද දූව ගෙණ යන සහිත්‍ර ද තණ කිළිය බිද, තණ ද දූව ද ගෙණ ගියාහුය. මා විසින් හාම මාවිමුවා යම් කිළියක් කරණ ලද ද එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බිඳවන ලදී. ආචත, දූවමුවා කිළියක් කරණු කැමැත්තෙමි. මට දූව දෙන්න” යනු සි. “වහන්ස, ආයුෂ්මත්-වහන්සේට දීමට සුදුසු දූව නැත. වහන්ස, නගරප්‍රතිසංස්කරණයට වෙන් වූ, ආපදාවකට තබන ලද, රජුට අයත් දූව ආත. ඉදින් ඒ දූව රජ තෙමේ පරිත්‍යාග කෙරේ නම්, වහන්ස, ගෙන්වා ගණු මැනවි”යි හේ කී ය. “ආචත, රජු විසින් අපට දෙන ලද්දහුය” යි හේ කී ය.

13. ඉක්බිති දූවමුදලි “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ ධම්මාරිත්‍ර ය, සම්මාරිත්‍ර ය, බ්‍රහ්මාරිත්‍ර ය, සත්‍යවාරිත්‍ර ය, සිල්වත්තු ය, කල්‍යාණදහමිති පිළිපත්තෝ ය, මොවුනට රජ ද වෙසෙසින් පහත් ය. නොදෙන ලද්දක් දෙන ලද්ද යි කියන්නට සුදුසු නො වේ” ය යි සිතී ය. සිතා කුමනකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය සම්මරයන්ට “වහන්ස, ගෙන්වා ගණු මැනවැ”යි කී ය. ඉක්බිති කුමනකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ ඒ දූව කඩ කඩ කොට සිඳුවා ගාල්වලින් ගෙන්වා ගෙණ දූවමුවා බිතු ඇති කිළියක් කෙළේ ය.

14. ඉක්බිති මගධරටෙහි මහආමතී වූ වස්සකාර නම් බමුණු තෙමේ රජගහනුවර කම්පනායන් විසෙමින් දූවමුදලි කරා පැමිණ ඔහුට “සගය, නගරප්‍රතිසංස්කරණයට වෙන් වූ, ආපදාවක් පිණිස ගත යුතු වූ, යම් ඒ රජුට අයත් දූව රැසක් වී ද, ඒ දූව කොඟි දූ”යි කී ය. “හිමිය, ඒ දූව රජහු විසින් කුමනකාර පුත්‍ර වූ ධනිය ආයුෂ්මත් වහන්සේට දෙන ලදී”. හේ කී ය.

15. ඉක්බිති මගධමහාමාත්‍ය වූ වස්සකාර බමුණු තෙමේ “කෙසේ නම් රජතෙමේ නගර ප්‍රතිසංස්කරණය පිණිස වෙන් වූ, ආපදාවක් පිණිස තබන ලද්ද වූ, රජු සතු දූව කුමනකාර පුත්‍ර වූ ධනිය තෙරුන්ට දෙන්නේ ද?” යි නොසතුටු සිතැති වී ය.

16. එකල්හි මගධ මහආමතී වූ වස්සකාර බමුණු තෙමේ මගධාධිපති, සේනිය බිම්සර රජු කරා පැමිණියේ ය. පැමිණ මගධාධිපති සේනිය බිම්සර රජුගෙන් “දේවයන් වහන්ස, රජු විසින් නගර ප්‍රතිසංස්කරණය පිණිස වෙන් වූ ආපදාවක් පිණිස තබන ලද්ද වූ රජු සතු දූව කුමනකාර පුත්‍ර වූ ධනිය තෙරුන්ට දෙන ලද්දේ ය යනු කැබැඳූ”යි විචාලේ ය. “කවරෙක් මෙසේ කියයි”ද? “දේවයන් වහන්ස, දූවමුදලියා ය.” “බමුණ, එසේ වී නම් දූවමුදලි කැඳවාලව”යි රජු කී ය.

17. ඉක්බිති මගධමහාමාත්‍ය වූ වස්සකාර තෙමේ දූවමුදලි අත් පා බැඳ ගෙන්වී ය. කුමනකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ බැඳගෙණ යනු ලබන්නා වූ දූවමුදලි දිවී ය. දකුණු දූවමුදලි හට “ආචත, තෝ කුමක් හෙයින් බඳනා ලදුවා ගෙණගෙහි”ද? කී ය. “වහන්ස, තෙල දූව හේතු කොටගෙණ යැ” යි හේ කී ය. “ආචත, යනු. මම ද එමි”යි තෙරණුවෝ කී හ. “වහන්ස, මම කැස්තෙමි වේද: එයට පෙර එනු මැනවි”යි හේ කී ය.

18. අථ ඛො ආයසමා ධනිසො කුමාකාරපුතො යෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස තෙතියස්ස ඕමිසාරස්ස තිවෙසනං, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි, පඤ්ඤාතෙන ආසනෙන නිසිදි. අථ ඛො රාජා මාගධො තෙතියො ඕමිසාරො යෙනායසමා ධනිසො කුමාකාරපුතො, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි, ආයසමනං ධනියං කුමාකාරපුතං අභිවාදෙඤ්ච එකමනං නිසිදි, එකමනං නිසිනො ඛො රාජා මාගධො තෙතියො ඕමිසාරො ආයසමනං ධනියං කුමාකාරපුතං එතදවොච:

19. “සච්චං කිර මයා භතො දෙවගහදරුනි තගරපරිසඛාරිකානි ආපදන්ථාය නිකඛිතන්ති අයසස්ස දින්නානි?”ති. “එචං මහාරාජා”ති. “මයං ඛො භතො රාජානො නාම බහුකිච්චා බහුකාරණීයා. දඤ්චි තස්සරොගාම. ඉමිස භතො සරාපෙති”ති. “සරසි නිං මහාරාජ, පඨමාභිසිභො, එවරුපිං වාචං-භාසිතා: දින්නං යෙව සමණමුභවණං තිණකට්ඨාදකං පරිභුඤ්ඤානු”ති. “සරාමසං භතො, සන්ති භතො සමණමුභවණං ලජ්ඣො කුසකුච්චකා සිකඛාකාමා, තෙසං අප්පමතතකො’පි කුසකුච්චං උප්පජ්ඣති. තෙසං මයා සකාය භාසිතං. තඤ්ච ඛො අරඤ්ඤො අපරිග්ගතිතං. සො නිං භතො තෙන ලෙසෙන දරුනි අදින්නං හරිතුං මඤ්ඤාසි. කථං හි තාම මාදිසො සමණං වා මුභවණං වා විජිතෙ වසනං හතෙය්‍ය වා? බකෙය්‍ය වා? පබ්බාජෙය්‍ය වා, ගච්ඡ භතො. ලොමෙන නිං මුතෙතාසි.¹ මායුසු පුතපි එවරුපං අකාසි”ති.

20. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති: “අලජ්ඣො ඉමෙ සමණා සකාසපුතතියා දුසසීලා මුසාවාදිනො, ඉමෙ හි තාම ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො මුග්ගචාරිනො සච්චවාදිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා පරිජානිත්තන්ති. තඤ්ච ඉමෙසං සාමඤ්ඤං. තඤ්ච ඉමෙසං මුග්ගඤ්ඤං. තථං ඉමෙසං සාමඤ්ඤං. තථං ඉමෙසං මුග්ගඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං? කුතො ඉමෙසං මුග්ගඤ්ඤං? අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤා, අපගතා ඉමෙ මුග්ගඤ්ඤා. රාජානමපිමෙ වඤ්ඤෙන්ති. නිමපතඤ්ඤො මනුස්සො”ති.

21. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා සනතුන්ති ලජ්ඣො කුසකුච්චකා සිකඛාකාමා, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම ආයසමා ධනිසො කුමාකාරපුතො රඤ්ඤො දරුනි අදින්නං ආදිසිත්තති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ගගවතො එතමන් ආරොවෙසුං.

18. ඉක්බිති කුමනකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය තෙමේ මහධාතිපති සේනා ආති බිම්සර රජුගේ නිවෙස වෙත එළඹ පැණ වූ අත්තෙහි හුනී. ඉක්බිති මහධාතිපති සේනිය බිම්සර රජතෙමේ කුමනකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ කුමනකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය තෙරුන් වැද එකත්පසෙක හුනී. එකත්පසෙක හුන් මහධාතිපති සේනිය බිම්සර රජතෙමේ කුමනකාර පුත්‍ර ආයුෂමත් ධනිය තෙරුන්ට මෙය කී ය. “වහන්ස, මා විසින් තගර ප්‍රතිසංසකරණයට වෙන් වූ ආපදාවක් පිණිස තබන ලද්ද වූ රාජසන්නක දූව ආයතියන් වහන්සේට දෙන ලද්දේ ය, යනු සැබෑ ද?”

19. “මහරජ, සැබෑය.” “වහන්ස, රජවරු වූ අපි බොහෝ කිසි ආත්තමෝ වෙමු. බොහෝ කටයුතු ආත්තමෝ වෙමු. පරිභෝග කොට ද සිහි නො කරන්නෙමු. “වහන්ස, එසේ වී නම් සිහිකරවනු මැනවැ”යි. “මහරජතුමනි, ප්‍රථමාභිෂික්ත වූ ඔබකී මෙබඳු වචනයක් සිහි කෙරෙහි ද? මහණ බමුණන්ට තණ දූව ජලය පරිත්‍යාග කරණ ලද්දේ ම ය. (කාමැති සේ) පරිභෝග කෙරෙත්වැ”යි. “වහන්ස, මම සිහි කරමි. වහන්ස, ලජ්ජ වූ කුකුළු ආත්තා වූ ශික්ෂාකාමී වූ මහණ බමුණෝ වෙති. උන්වහන්සේලාට ස්වල්ප-මාත්‍ර දෙසෙහි ද කුකුළු උපදී. මා විසින් උන්වහන්සේලා සඳහා කියන ලදී. හෙ ද චතාහි අරණෙහි වූ තොරක්තා ලද දෙයයි. වහන්ස, ඒ ඔබ ඒ ලේසයෙන් නො දෙන ලද දූව පැහැර ගන්නට ගතනෙහිය. කෙසේ නම් මා වැන්නෙක් මගේ රටෙහි වසන්නා වූ ශ්‍රමණයකු හෝ බ්‍රාහ්මණයකු හෝ නසන්නේ ද සිරගෙහි ලන්නේ ද රටින් තෙරපන්නේ ද “වහන්ස, යනු මැනවි. ඔබ ලෝමමාත්‍රයෙන් (පැවිදිලිංගයෙන්) මිදුනහු ය. නැවත මෙබන්දක් තහමක් කරණු මැනවි.”

20. මිනිස්සු අවමන් කරත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. “ශාක්‍ය පුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ අලජ්ජිහු ය. දුශ්ශීලයෝ ය. මුතවාදීහු ය. මොහු වතාහි ‘ධම්මවාදීහු ය. සම්මවාදීහු ය. බ්‍රහ්මවාදීහු ය. සම්මවාදීහු ය. සීල-වන්තයෝ ය. කලණදම් ආත්තමෝ වෙමු’යි පිළිග කරන්නාහු ය. මොවුන්ට මහණ කමක් නැත. මොවුන්ට බමුණුකමක් නැත. මොවුන්ගේ මහණකම නටුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම නටුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමක් කොයින් ද? මොවුන්ට බමුණුකමක් කොයින් ද? මොහු මහණකමින් පහවුවෝ ය. මොහු බමුණුකමින් පහවුවෝ ය. මොහු රජුන් ද රටවත්. අන් ජිනිසුන් ගැණ කියනු කවරේද”යි.

21. භික්ෂුහු අවමන් කරන්නා වූ අයුණු කියන්නා වූ නුගුණ පතුරා වන්නා වූ ඒ මිනිසුන්ගේ කථාව ඇසුහ. අපිස් වූ සතොස් වූ ලජ්ජ වූ කුකුළු කරන්නා වූ ශික්ෂාකාමී වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙද්ද, ඔහු අවමන් කරත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්: “කොසේ නම් කුමනකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය ස්වර්ණ තෙමේ, රජු සතු හුදුන් දූව සොරකම් කෙළේද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු නාගාවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැළ කළහු ය.

22. අථ ඛො භගවා එතස්මිං තිදනෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තාං ධනීයං කුම්භකාරපුත්තං පටිපුච්ඡී: “සඬං කීර ත්වං ධනීය රඤ්ඤෙ දුරුති අදින්නං ආදිසී?”ති. “සඬං භගවා. විගර්භි මුඛො භගවා: “අනනුච්ඡිද්‍යං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අපපතීරූපං අස්සාමණ්ඩං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම ත්වං මොඝපුරිස, රඤ්ඤෙ දුරුති අදින්නං ආදිසිස්සසි. තෙතං මොඝපුරිස, අපපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භියෙත්‍යභාවාය. අථ ඛෙවනං මොඝපුරිස, අපපසන්නානඤ්ඤෙව අපපසාදය පසන්නානඤ්ඤෙ එකච්චානං අඤ්ඤාථත්තායා”ති.

23. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො පුරාණවොහාරිකො මහා-මතො භික්ඛුසු පබ්බජිතො භගවතො අවිදුරෙ තිසිනො හොති. අථ ඛො භගවා තං භික්ඛුං එතදවොච: “කිත්තකෙන ඛො භික්ඛු, රාජා මාගධො සෙනිඤ්ඤා විමිසිකාරො වොරං ගහෙත්වා හන්ති වා බක්ඛති වා පබ්බාජෙති වා?”ති “පාදෙන වා භගවා පාදරහෙන වා”ති. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ පඤ්චමාසකො පාදෙ හොති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ධනීයං කුම්භකාර පුත්තං අතෙකපරියායෙන විගර්භිනිා දුගරතාය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛුවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අදින්නං ථෙය්‍යසංඛාරං ආදිසෙය්‍ය, යථාරූපෙ අදින්නාදනෙ රාජානො මොරං ගහෙත්වා හන්තිස්සං වා බක්ඛස්සං වා පබ්බාජෙස්සං වා, මොරො’සි බාලො’සි මුලො’සි ථෙන්නා’සිති, තථාරූපං භික්ඛු අදින්නං ආදිසමානො අයමි පාගිජිකො හොති අසංවාසොති”.

එවඤ්ඤිදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං හොති.

[මුලපඤ්ඤාහති]

1 තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගභීයා භික්ඛු රජකත්ථරණං ගන්ත්වා රජකහණිකං අවහරිත්වා ආරාමං හරිත්වා නාජෙසුං. භික්ඛු එව මාහංසු: “මහාපුඤ්ඤත්ථ තුමො ආට්ඨසො, බහුං තුමාසං විවරං උපපන්න”න්ති. “කුතො ආට්ඨසො අමහාසං පුඤ්ඤං? ඉදුති මයං රජකත්ථරණං ගන්ත්වා රජකහණිකං අවහරිමා”ති.

“නහු ආට්ඨසො භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං, කිසං තුමො ආට්ඨසො රජකහණිකං අවහරිත්වා”ති.

“සඬං ආට්ඨසො භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං, තඤ්ඤා ඛො ගාමෙ තො අරඤ්ඤ”ති.

2. “නහු ආට්ඨසො තථෙව හං හොති. අනනුච්ඡිද්‍යං ආට්ඨසො අනනු-ලොමිකං අපපතීරූපං අස්සාමණ්ඩං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම තුමො ආට්ඨසො රජකහණිකං අවහරිස්සාථ? තෙතං ආට්ඨසො අපපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භියෙත්‍යභාවාය, අථ ඛෙවනං ආට්ඨසො අපපසන්නානඤ්ඤෙව අපපසාදය පසන්නානඤ්ඤෙ එකච්චානං අඤ්ඤාථත්තායා”ති.

22. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ තිදහයෙහි මේ කරුණෙහි හිඤ්ඤා සංකයා රැස් කරවා කුමනකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය තෙරුන් විවෘල සේක. “ධනිය, තෝ රජු සතු නුදුන් දූව ගත්තෙහි යනු සැබෑ ද?” “සැබෑය, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරඹුණේය. “හිස් පුරාණය, නුසුදුසු වූවකි. අනුලොම නුවුවකි. නොගැලපෙන්නකි. ශ්‍රමණ සාරාප්ත නුවුවකි. නොකැපවුවකි. නොකටයුත්තකි. “හිස් පුරාණය, කෙසේ නම් තෝ නුදුන් රජු සතු දූව ගත්තෙහි ද?”, “හිස් පුරාණය තෙල කරුණ නොපහන් වූවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ පහන් වූවන්ගේ වැඩි පාහැදීම පිණිස හෝ නොවෙයි. වැලි හිස් පුරාණය, තෙල කරුණ නොපහන් වූවන්ගේ නොපාහැදීම පිණිස ද, පහන් වූ ආතැමුන්ගේ වෙතස් බව පිණිස ද වේ”.

23. එසමයෙහි එක්තරා ගිහිකල චිතිසකරා මහ ආමතියෙක් හිඤ්ඤා අතර පැවිදි වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරු තත්හි හුන්වේ වෙයි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ හිඤ්ඤාට මෙය කීසේක. “මහණ, මගබාධ-පති වූ සේනාසම්පන්න වූ බිම්සර රජතෙමේ කොපමණකින් සොරකු අල්ලා තසාද? සිර කෙරේද? රටින් තෙරපා ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පාදයකින් හෝ පාදයක් පොහෝනා දෙයකින්”. එසමයෙහි රජගහනුවර ලුහුපසක් පාදයක් වෙයි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුමනකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනියාට තන් අයුරින් ගරභා දුහර බැව් පිළිබඳ -පෙ- මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් හිමියන් විසින් නුදුන් වසනුව සොරකිනින් ගනීද, යම්බඳු වූ නුදුන් වසනුව ගැන්වෙහි රජවරු සොරහු සෙණ ‘සොරෙහි, බාලයෙහි, මුළුයෙහි, අනුන් අයත් දෑ සොරා ගත්තෙහි’යි පෙළද්ද, බද්ද්ද, රටින් නගද්ද, එබඳු වූ නුදුන් වසනුව ගන්නා මේ මහණ තෙමේ ද පපිපි අවන්තේ සංවාස නැත්තෙක් වේ.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හිඤ්ඤාට මේ සික පදය මෙසේත් පණවන ලද්දේ වෙයි.

[මුල් පැණවිමසි]

1. එසමයෙහි සවගමහණහු රදනොටට ගොස් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කොට ආරාමයට ගෙන ගොස් බෙදා ගත්තාහුය. හිඤ්ඤා මෙසේ කීහු. “ආචාර්‍යනි, තෙපි මහ පිණැත්තෝ වහු ය. නොපට බොහෝ පිටුරු උපත.” “ආචාර්‍යනි, අපට පිණක් කොසින් ද? දන් අපි රදනොටට ගොස් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කෙලෙවු”යි.

“ආචාර්‍යනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශික්ෂාපදයක් පණවන ලද්දේ නො වේ ද, “ආචාර්‍යනි, තෙපි කුමක් හෙයින් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කලහද?”යි.

“ආචාර්‍යනි, සැබව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශික්ෂාපදයක් පණවන ලදී. හෙ ද වතාහි ගමෙහි ය. අරණෙහි නො වේ.”

2. “ආචාර්‍යනි, එය එසේ ම නො වේ ද?” ආචාර්‍යනි, නුසුදුසුවූවකි, අනුලොම නුවුවකි. නොගැලපෙන්නකි. ශ්‍රමණ සාරාප්ත නුවුවකි. නොකැප වූවකි, නොකටයුත්තකි, ආචාර්‍යනි, තෙපි කෙසේ නම් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කලහද? ආචාර්‍යනි, මෙය නොපහන්වූවන්ගේ සසාදය පිණිස හෝ පහන්වූවන්ගේ වැඩි පාහැදීම පිණිස හෝ නො වේ.” “ආචාර්‍යනි, වැලි, එය නොපහන්වූවන්ගේ නොපාහැදීම පිණිස ද, පහන් වූ ආතැමුන්ගේ වෙතස් බව පිණිස ද වේ”යි.

3. අප බො තෙ හිකුළු ජබ්බග්ගියෙ හිකුළු අතෙකපරියායෙන විගරහිතා හගවතො එතමන්ට ආරොවෙසුං. අප බො හගවා එතමන්ට නිදනෙ එතමන්ට පකරණෙ හිකුළුසමිඤ්ඤං සන්නිපාතාපෙතො ජබ්බග්ගියෙ හිකුළු පටිපුච්ඡි “හඬං කිර භූමෙහ හිකුළුවෙ රජකත්තරණං ගන්තො රජක හණ්ඩකං අවහරිතො”ති “හඬං හගවා.” විගරහි බුද්ධො හගවා: “අනනුච්ඡිතං මොඝපුරිසා, අනනුලොමිකං අපභිඤ්ඤාං අසාපයං අකරණීයං. කපං හි තාම භූමෙහ මොඝපුරිසා රජකත්තරණං ගන්තො රජකහණ්ඩකං අවහරිසුං. තෙනා මොඝපුරිසා අපභිඤ්ඤාං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන හිකුළුවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන හිකුළු ශාමා වා අරඤ්ඤා වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඛාරානං ආදියෙය්‍ය, යථාරුපෙ අදින්නාදනෙ රාජානො වොරං ශතෙතො හනෙය්‍යං වා ඛණ්ඩෙය්‍යං වා පඤ්ඤාපජය්‍යං වා ‘වොරො’සි ඛාලො’සි මුළුලො’සි ථෙතො’සි’ති, හථාරුපං හිකුළු අදින්නං ආදියමානො අයමෙ පාරාජිකො හොති අසංවිසො”ති.

[ද්‍රව්‍යපඤ්ඤානති]

4. යො පනාති - යො ආදියො -පෙ-

හිකුළුති-හිකුළුකො’ති හිකුළු -පෙ- අයං ඉමෙසම්. අතෙ අබ්‍යවෙතො හිකුළුති.

ශාමො තාම - එකකුට්ඨකො’පි ශාමො ද්විකුට්ඨකො’පි ශාමො ත්‍රිකුට්ඨකො’පි ශාමො චතුකුට්ඨකො’පි ශාමො සමුද්‍රසො’පි ශාමො අමුද්‍රසො’පි ශාමො පරිකුට්ඨකො’පි ශාමො අපරිකුට්ඨකො’පි ශාමො ගොතීසාදිතිවිට්ඨො’පි ශාමො යො’පි සතො අතිරෙකවාභූමියතිවිට්ඨො, යො’පි චුච්චති ශාමො.

ශාමුපවායො තාම: පරිකුට්ඨකං ශාමෙය්‍ය ඉන්ද්‍රියලොකිකං මජ්ඣිමෙය්‍ය පුරිසෙය්‍ය ලොභිඤ්ඤාපාතො. අපරිකුට්ඨකං ශාමෙය්‍ය සරුපවායෙ ධීතෙය්‍ය මජ්ඣිමෙය්‍ය පුරිසෙය්‍ය ලොභිඤ්ඤාපාතො.

අරඤ්ඤා තාම: සපෙතො ශාමෙය්‍ය ශාමුපවායෙ අවසෙසං අරඤ්ඤා තාම.

අදින්නං තාම: යං අදින්නං අතිසංඛාරං අපරිච්ඡින්නං රක්ඛිතං ගොපිතං මොසිතං පරපරිභ්‍රමිතං, එතං අදින්නං තාම.

ථෙය්‍යසංඛාරානති - ථෙය්‍යවිතො, අවහරණවිතො.

ආදියෙය්‍යාති - ආදියෙය්‍ය හරෙය්‍ය අවහරෙය්‍ය ඉරියාපථං විකොපෙය්‍ය ආනා වාචෙය්‍ය සංකෙතං චිතිතාමෙය්‍ය.

යථාරුපං තාම: පාදං වා පාදරහං වා අතිරෙකපාදං වා.

3. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු සචගමිහණ්ණන්ට තත් අයුරින් ගරභා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ, සාල කළාහුය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනායෙහි මේ කරුණෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා සචගමිහණ්ණන් පුළුල්වහ: “සාලා ද, මහණෙනි, තෙපි රදනොටට ගොස් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කළහු ද? යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්සා සාලාය.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගාරුහස්සක. “හිස් පුරුෂයෙහි, හුදුදුස්සකි. අනුලොම හුදුවකි. තොගාලපෙන්තකි. ශ්‍රමණ සාරාප්‍ය හුදුවකි. තොකාපවුවකි. තො කටයුත්තකි. හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ තම් රදනොටට ගොස් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කළහු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය නො පහත්වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. -පෙ- මහණෙනි, මෙසේත් මේ සිකපදය (අනුප්‍රඥාපාඨයෙන්) උදෙසා වූ:

“යම් මහණෙක් ණුදන් වසනුවක් ග්‍රාමයෙන් හෝ අරණ්‍යයෙන් හෝ සොරසිහින් ගණ්ද, යම්බඳු වූ ණුදන් වසනුවක් ගැන්වෙමි රජවරු, සොරහු ගණන් සොරෙහි, බාලයෙහි, මුසයෙහි, අණුන් අයත් දය සොර ගන්වෙති” යි බහු පෙළද්ද බඳ්ද්ද රහිත් නාශද්ද එබඳු ණුදන් වසනුව සොරසිහින් ගන්නාවූ මේ මහණ ද පරිච්ඡි අවන්තේ සංවාස රහිතවූයේ වෙයි”.

[පෙවැහි පැණවමයි]

4. යොපන යනු යම්බඳු වූ යමෙක් -පෙ-;

හිසකු යනු හිසත්තේ “භික්ෂු” නම්වේ. -පෙ- මේ තෙමේ මේ අරුත්හි භික්ෂු යි අභිප්‍රේතයි.

ශාම නම්: එක් කිළියක් ඇත්තේ ද ගමය. දෙකිළියක් ඇත්තේ ද ගමය. ගෙවල් තුණක් ඇත්තේ ද ගමය. ගෙවල් සතරක් ඇත්තේ ද ගමය. මිනිසුන් සිහිතවූයේ ද ගමය. මිනිසුන් රහිතවූයේ ද ගමය. පිරිකෙළු කරණ ලද්දේ ද ගමය. පිරිකෙළු නො කරණ ලද්දේ ද ගමය. වීථි වෙන් කිරීමක් නොමැතිව ගෙවල් දෙකක් තුණක් (ගව්‍යන් ලැගුණක් මෙන්) තැනින් තැන වූයේ ද ගමය. යම් සාන්විච්ඡාසාමුහුතයක් ගැල්බවූ වෙළෙඳුමුලක් අසිරා සිටුවමක් කලක් විසුයේද ගමය යි කියනු ලැබේ.

ශාමුපචාරය නම්: පිරිකෙළු කළ ගවෙහි ඉන්ද්‍රකිලය (පුරවැම) වෙත සිටි මැදුම් පුරුෂයෙකුගේ ලෙහිවූපාත යයි. (ගලක් ගසන දුරයි.) නො පිරිකෙළු කළ ගවෙහි ගාභොපචාරයෙහි සිටියාවූ මැදුම් පුරුෂයෙකුගේ ලෙහිවූපාත ය යි.

අරණ්දා නම්: ගම ද, ශාමුපචාරය ද හැර සෙස්ස අරණ නම්.

අදිහන නම්: යමක් නො දෙන ලද ද, (අසිතිසෙන්) බාහැර නො කරණ ලද ද, පරිත්‍යාග නො කරණ ලද ද, රක්තාලද ද, ගෝපනය කරණ ලද ද, මානේ යයි ගන්නා ලද ද, අනුන් අයත් ද ද, මෙය අදික්ත නම්.

ඓශ්‍යසංඛ්‍යාතං යනු- සොර සිත් ඇත්තේ, පාහැර ගන්නා සිත් ඇත්තේ ය.

ආදියෙය්‍ය යනු- ගණ් නම්, හැර ගණ් නම්, පාහැර ගණ් නම්, ඉරියවු වෙනස් කෙරේ නම්, තුඩු තැනින් වෙන් කෙරේ නම්, සලකුණ ගැණිලෙහි යළි ලකුණ ඉක්මවා නම් ය.

යථාරූපං යනු- පාදයක් (මසු පහක්) හෝ, පාදයක් අගනේ හෝ පාදයකට වැඩි වූයේ හෝ ය.

රාජානෝ නාම: පථබ්‍යායුජා, පදෙසරාජා, මනෙලිකා, අනතරහොතිකා, අනබද්ධා, මොහොතා, යෙ වා පත ඡේජ්ඣෙජ්ජං. අනුසාසනාති, එතෙ රාජානෝ නාම.

වොරො නාම: යො පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අග්ගකකං අදින්නං ථෙය්‍යසංඛිතං ආදියති, එසො වොරො නාම.

හනෙය්‍යං වාති - හනේත වා පාදෙත වා කසාය වා වෙනෙත වා අභිද්දමකෙත වා ඡේජ්ජාය වා හනෙය්‍යං.

බකෙය්‍යං වාති - රජ්ජබකිනෙත වා අනුබකිනෙත වා සංඛලික-බකිනෙත වා සරබකිනෙත වා තගරබකිනෙත වා ගාමබකිනෙත වා නිගමබකිනෙත වා බකෙය්‍යං, පුරිසගුහතිං වා කරෙය්‍යං.

පබ්බාජෙය්‍යං වාති - ගාමා වා නිගමා වා තගරා වා ජතපදා වා ජතපද-පදෙසා වා පබ්බාජෙය්‍යං.

වොරොසි බාලොසි මුලොසි ථෙණොසිති - පරිභාසො එසො.

හපාරාජං නාම: පාදං වා පාදරතං වා අතිරෙකපාදං වා.

ආදියමානොති - ආදියමානො හරමානො අවහරමානො ඉරියාපථං විකොපයමානො ඝාතා වාටයමානො සංකෙතං විචිතාමයමානො.

අයමිති - පුරිමං උපාදය වුවවති.

පාරාජිකො හොතිති - සෙය්‍යපාපි නාම පඤ්චපලාසො බකිතා පවුතො¹ අභබ්බො හරිතතතාය. එවමෙව භික්ඛු පාදං වා පාදරතං වා අතිරෙකපාදං වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඛිතං ආදියති; අසංමණො හොති අසකාස-පුතභියො. තෙන වුවවති පාරාජිකො හොතිති.

අසංවාසොති - සංවාසො නාම එකං කමමං එකුද්දෙසො සමසික්ඛානා, එසො සංවාසො නාම. යො තෙන සද්ධිං තප්ථිති තෙන වුවවති අසංවාසොති

[නියමානිකා]

1. භුමමාසං ඵලමං ආකාසමං වෙහාසමං උදකමං නාවමං සාතමං භාරමං ආරාමමං විහාරමං බෙත්තමං වජ්ජමං ගාමමං අරඤ්ඤමං උදකං දත්තපොතං වතසපති හරණකං උපනිති සුඛකසාතං පාණො අපදං දිපදං චතුපදං බහුපදං ඔවරකො ඔතිරකෙතො සංවිදව-භාරො සංකෙතකමමං තිමිත්තකමමතති.

1. පටුභොතා, සංඛිතං. “සෙය්‍යපාපි නාම පඤ්චපලාසො බකිතා පවුතො” - බම්භද්දිසිකා (315)

රාක්ෂණො යනු- පාරිච්ඡේද රජතුමා, ප්‍රදේශ රජතුමා, විකේතියකරු ය, අතර පිහිටි ගම් කීපයක් වලඳනා රජතුමා. අක්කදර්ශක (විනිශ්චයකාරක) යෝ ය, මහාමාත්‍යයෝ ය, යම් කෙනෙක් සිදුම් සිදුම් ඇ දඩුවම් නියම කෙරෙද්ද, මොහු මෙහි රජවරු නම් වෙත්.

මොර යනු- යමෙක් මිත්‍ර පක්ෂ හෝ අයිරා මිත්‍ර පක්ෂ හෝ අගනා හිමියන් හුදුන් දෙය සොර සිහින් ගණී ද, හේ වෙර නම්.

හනෙයුං වා සි- අතින් හෝ පසින් හෝ කපයෙන් හෝ වේවැලින් හෝ අඩදඩුවකින් හෝ අවියකින් හෝ පෙළන්තානු ය.

බන්ධෙයුං වා සි- රැහැන් බැම්මෙන් හෝ, වීරාල බැම්මෙන් හෝ, හැකිලි බැම්මෙන් හෝ, ගෙයක සිරකර තැබීමෙන් හෝ, නුවරක සිරකර තැබීමෙන් හෝ, ගමක සිරකර තැබීමෙන් හෝ, නියම් ගමක සිරකර තැබීමෙන් හෝ, මෙසේ බඳින්නානුය. පුරුෂාරක්ෂාව හෝ කරන්නානුය.

පබ්බාජෙයුං වා සි- ගමින් හෝ, නියම් ගමින් හෝ, නුවරින් හෝ, ජනපදයෙන් හෝ, ජනපදපෙදෙසින් හෝ, බැහැර කරන්නානු ය.

වොරොසි බාලොසි මුලොකාසි ථෙතොසි යනු- මෙය පරිභව බිණීමකි.

තඨාරූපං නම් පාදයක් හෝ, පාදයක් අගනේ හෝ, අයිරා පාදයක් හෝ ය.

ආදියමාණො යනු- ගන්නේ, හැරගන්නේ, පැහැර ගන්නේ, ඉරියවු වෙතත් කරන්නේ, තුළු තැනින් ඉවත් කරන්නේ, සලකුණ වෙතත් කරන්නේ ය.

අයමි යනු-පසුළු පරිජි ඇවැතට අවන් පුද්ගලයා ගෙණ 'මෙතෙමෙන්' සි තියනු ලැබේ.

පාරාජිකො කොසි යනු- යමෙක් තවුසෙන් ගිවිසුනු කොළය නැවත නිලවීමට හුදුසු වේ ද, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ පාදයක් හෝ, පාදයක් අගනා දෙය හෝ, අයිරා පාදයක් හෝ, හිමියන් හුදුන් දෙය සොර සිහින් ගෙණ අසුමණියෙන් වෙයි. අශාකාපුත්‍රියයෙන් වෙයි. එහෙයින් පාරාජික වේ යයි කියනු ලැබේ.

අසංවාකො සි - සංවාය නම් එක්ව විනයකම් කිරීම, එක්ව උදෙසීම, සමානසිකා ඇතිබව මේ සංවාය නම්. එය ඕනෑ හා තැන් හුසි එහෙයින් අසංවායයයි කියනු ලැබේ.

[නියමාමාණා]

1. භූමිච්ඡේද, ඵලච්ඡේද, ආකාශච්ඡේද, වෙහාසච්ඡේද, උදකච්ඡේද, කාවච්ඡේද, ශාතච්ඡේද, භාරච්ඡේද, ආරාමච්ඡේද, විහාරච්ඡේද, බෙහතච්ඡේද, වස්ත්‍රච්ඡේද, ශාමච්ඡේද, අරක්කුච්ඡේද, උදකය, දන්තපොතය, විතත්පතිය, හරණකය, උපනීතිය, සුමනභාතය, පාණය, අපදය, දිපදය, චතුපදය, බහුපදය, ඔවරකය, ඕනිරකය, සංවිදවහාරය, සංකෙතකමමය, තිමිතකමමය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. **භූමිවට්ඨං** නාම භණ්ඩං භූමියං තික්ඛිතං හොති භික්ෂාභංගපටිච්ඡන්තං. භූමිවට්ඨං භණ්ඩං 'අවහරිණ්ණාමි'ති ථෙය්‍යවිතො ඥාතියං වා පරියෙසති කුඤ්ඤං වා පිටකං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. තත්ථ ජාතකං කට්ඨං වා ලතං වා ජීන්ද්‍රති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. පංසුං ඛණ්ණි වා චක්ඛන්ති වා උඤ්ඤති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. කුමරිං ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එන්ද්‍රපෙති, ආපතති පුලලවට්ඨයං. ධාතා වාවෙති; ආපතති පාරාජිකයං. අත්තනො භාජනං පවෙසෙත්වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්ණනකං ථෙය්‍යවිතො ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එන්ද්‍රපෙති, ආපතති පුලලවට්ඨයං. අත්තනො භාජනගතං වා කරොති මුට්ඨිං වා ජීන්ද්‍රති, ආපතති පාරාජිකයං. සුත්තාරුලාං භණ්ඩං වා පාමිහං වා කණ්ණසුත්තකං වා කපිසුත්තකං වා සාවකං වා වෙඨනං වා ථෙය්‍යවිතො ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එන්ද්‍රපෙති, ආපතති පුලලවට්ඨයං. කොපියං ගහෙත්වා උච්චාරෙති, ආපතති පුලලවට්ඨයං. සංසන්නො නිහරති, ආපතති පුලලවට්ඨයං. අත්තමෙසො කෙසග්ගමත්තමපි කුලීනිමුඛා මොවෙති, ආපතති පාරාජිකයං. සප්පිං වා තෙලං වා මුට්ඨිං වා එණ්ඩිතං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්ණනකං ථෙය්‍යවිතො එකෙත පයොගෙත පිච්ඡිති, ආපතති පාරාජිකයං. තත්ථෙව භීන්ද්‍රති වා ඡබ්බිති වා ක්කාපෙති වා අපරිභොගං වා කරොති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං.

3. **ඵලවට්ඨං** නාම භණ්ඩං ඵලෙ තික්ඛිතං හොති. ඵලවට්ඨං භණ්ඩං 'අවහරිණ්ණාමි'ති ථෙය්‍යවිතො ඥාතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එන්ද්‍රපෙති, ආපතති පුලලවට්ඨයං. ධාතා වාවෙති, ආපතති පාරාජිකයං.

4. **ආකාසවට්ඨං** නාම භණ්ඩං ආකාසගතං හොති. මොරෙ වා කපිඤ්ඤෙ වා තිත්තිරෙ වා වට්ටකො වා සාවකං වා වෙඨනං වා තිරඤ්ඤං වා සුචණ්ණං වා ජීර්ණමානං පතති. ආකාසවට්ඨං භණ්ඩං 'අවහරිණ්ණාමි'ති. ථෙය්‍යවිතො ඥාතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. ගමනං උපට්ඨන්ද්‍රති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එන්ද්‍රපෙති, ආපතති පුලලවට්ඨයං. ධාතා වාවෙති, ආපතති පාරාජිකයං.

5. **වෙහාසවට්ඨං** නාම භණ්ඩං වෙහාසගතං හොති මෙඤ්ච වා පිඨෙ වා චීවරවංකෙ වා චීවරරජ්ජුයා වා භිත්තිබිලෙ වා තාගදන්තෙ වා රුකෙක වා ලග්ගිතං හොති, අත්තමෙසො පත්තාධාරකෙ'පි. වෙහාසවට්ඨං භණ්ඩං 'අවහරිණ්ණාමි'ති ථෙය්‍යවිතො ඥාතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එන්ද්‍රපෙති, ආපතති පුලලවට්ඨයං. ධාතා වාවෙති, ආපතති පාරාජිකයං.

2. **භූමිමට්ඨ භාණ්ඩය** නම්: භාණ්ඩය තිම්. තබන ලද්දක් වෙයි. එළ දමන ලද්දක් වෙයි. සැඟවුනක් වෙයි. තිම පිහිටි භාණ්ඩය ගාරගන්තෙමි. යි සොරසින් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම් උදුල්ලක් හෝ කුඩයක් හෝ සොයා නම් යේ නම් හෝ දුකුලාආචාත් වේ. එහි ගවගත් දඬු කඩක් හෝ වැලක් හෝ සිඳි ද දුකුලාආචාත් වේ. පස් සාරයි හෝ රැස් කරයි හෝ තගයි හෝ දුකුලාආචාත් වේ. සැලක් පහස්නේ හෝ දුකුලාආචාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාත් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආචාත් වේ. නම් බදුන එව මිසු පසක් හෝ අයිරා මිසු පසක් හෝ අගනා දෑයක් සොරසින් ඇත්තේ පහස්නේ නම් දුකුලාආචාත් වේ. සොලොවානම් පුලාසිආචාත් වේ. තම බදුනට ගණී නම් හෝ මිටු මොලවා ගණී නම් හෝ පරිජිආචාත් වේ. නූලක ඇවුනු භාණ්ඩයක් හෝ පමුවක් හෝ ගෙලපලදනාවක් හෝ හින පලදනාවක් හෝ සඵවක් හෝ හිස් වෙළුමක් හෝ සොරසින් ඇත්තේ ආමේතය කෙරේ නම් දුකුලාආචාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාත් වේ කෙළවර ගෙණ මසවා නම් පුලාසිආචාත් වේ. ගටමින් බැහැර කෙරේ නම් පුලාසිආචාත් වේ. යටත් පිරිසෙයින් කෙසගක් පමණකුදු සැමිමුවෙන් මුදු නම් පරිජිආචාත් වේ. හිතෙල් හෝ තලතෙල් හෝ මි හෝ උක්පැණි හෝ මිසුපසක් හෝ අයිරා මිසුපසක් හෝ අගනා දෑ සොරසින් ඇත්තේ එක්පියොවකින් පාතය කෙරේ නම් පරිජිආචාත් වේ. එහි ම සිඳි නම් හෝ බැහැර කෙරේ නම් හෝ දවා නම් හෝ පරිභොගයට නුසුදුසු කෙරේ නම් හෝ දුකුලාආචාත් වේ.

3. **සඵලසඵ භාණ්ඩය** නම් භූමිතදි තලයෙහි තබන ලද්දක් වෙයි. ඒ ඵලට්ඨ භාණ්ඩය 'පැහැර ගන්නෙමි' යි සොර සින් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආචාත් වේ. ආමේතය කෙරේ නම් දුකුලාආචාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාත් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආචාත් වේ.

4. **ආකාශසඵ භාණ්ඩය** නම් ආකාශගත වසනුවෙන් වෙයි. මොනරෙක් හෝ සුදු තිත්වටුවෙන් හෝ කළු තිත්වටුවෙන් හෝ වටුවෙන් හෝ සඵවක් හෝ හිස්වෙළුමක් හෝ අමුරන් කඩක් හෝ රත්රන් කඩක් හෝ සිඳිනු ලබන්නේ වැටේ. අහසෙහි වූ භාණ්ඩය 'පැහැර ගනිමි' යි සොර සින් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම්, යේ නම් හෝ දුකුලාආචාත් වේ. ගමන ඔබ මොබ යාම නවතා නම් දුකුලාආචාත් වේ. ආමේතය කෙරේ නම් දුකුලාආචාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාත් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආචාත් වේ.

5. **විශායසඵ භාණ්ඩය** නම් අහස් ගත වූ භාණ්ඩයක් වෙයි. ඇදෙක හෝ පුටුවෙක හෝ සිවුරුවෙක හෝ සිවුරු රැහැනෙක හෝ තිත්තියෙහි සවි කළ ඇණයෙක හෝ තාදුත්තෙක හෝ රැකෙක හෝ යටත්පිරිසෙයින් පාත්‍රාධාරයෙක එල්වන ලද්දක් වෙයි. 'අහස් ගත භාණ්ඩය 'පැහැර ගන්නෙමි' යි සොර සින් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම්, යේ නම් හෝ දුකුලාආචාත් වේ. ආමේතය කෙරේ නම් දුකුලාආචාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාත් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආචාත් වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. උදකට්ඨං නාම: හණ්ඨං උදකෙ නික්ඛිතතං හොති. උදකට්ඨං හණ්ඨං 'අවහරිත්ථාමි'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. නිඞ්ජුජ්ඣති වා උමමුජ්ඣති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකං. තත්ථ ජාතං උපපලං වා පදුමං වා පුණ්ඩරිකං වා හිතං වා මච්ඡං වා කච්ඡපං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරේකපඤ්චමාසකං වා අන්තකං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකං.

7. නාමා නාම යාය තරති. තාවට්ඨං නාම හණ්ඨං නාමාය නික්ඛිතතං හොති. තාවට්ඨං හණ්ඨං 'අවහරිත්ථාමි'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකං. නාවං 'අවහරිත්ථාමි'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. බක්ඛිතං මොචෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. බක්ඛිතං මොචෙත්ථා ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. උඬං වා අධො වා තිරියං වා අනාමසො කෙසග්ගමනාවපි සබ්බාදේති, ආපතති පාරජිකං.

8. යානි. නාම වග්ගං රථො සකටං සද්දමානිකා. යානට්ඨං නාම: හණ්ඨං යානෙ නික්ඛිතතං හොති. යානට්ඨං හණ්ඨං 'අවහරිත්ථාමි'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකං. යානං 'අවහරිත්ථාමි'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකං.

9. භාණේ නාම සිත්භාරො බක්ඛිභාරො කවිභාරො ඔලම්බකො. සිත්භාරං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. බක්ඛිං ඔරොපෙති, ආපතති පාරජිකං. බක්ඛි භාරං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. කවිං ඔරොපෙති, ආපතති පාරජිකං. කවියා භාරං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. භණ්ඩෙහි හණ්ඨාති, ආපතති පාරජිකං. භණ්ඩ භාරං ථෙය්‍යවිතො භුමියං නික්ඛිපති, ආපතති පාරජිකං. ථෙය්‍යවිතො භුමිකො හණ්ඨාති, ආපතති පාරජිකං.

6. උදකසා භාණ්ඩය නම් ජලයෙහි තබන ලද්දෙක් වෙයි. උදකසා භාණ්ඩය 'පාඨාර ගන්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. දියේ ගිලේ නම් හෝ දියෙන් මතු වේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආවාත් වේ. එහි හටගත් උසුලක් හෝ පියුමක් හෝ හෙල පියුමක් හෝ තෙළුමු දුළියක් හෝ මසකු හෝ කාසුබුවකු හෝ, මසු පසක් හෝ අසිරා මසු පසක් හෝ අගනා දූය සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජි ආවාත් වේ.

7. නොහො නම් යමෙකින් තරණය කෙරේ ද, එය යි. (නාවට්ඨ) නොකාසා භාණ්ඩ නම් නාවෙහි තබන ලද්දෙක් වෙයි. නාවෙහි වූ බඩුවක් 'පාඨාර ගන්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම්, යේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තුඩු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජි ආවාත් වේ. 'තාව පාඨාර ගණිමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් යේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. ඩෑම්ම මුදු නම් දුකුලාආවාත් වේ. බෑම්ම මුදු ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. උඩට හෝ යටට හෝ සරසට හෝ යටත් පිරිසෙයින් කෙසෙක් පමණකුදු ගමන් කරවා නම් පරිජිආවාත් වේ.

8. යාන නම් හිඳෙලුව ද, රිය ද, ගාල ද, ගුරුළුපියාපත් තසින් කලු රිය ද වෙයි. යානයක් භාණ්ඩය නම් යානයෙහි තබන ලද්ද වේ. යානයෙහි තුඩු භාණ්ඩය 'පාඨාර ගන්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලා ආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආවාත් වේ. 'යානය පාඨාර ගන්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආවාත් වේ.

9. භාර නම් හිසින් උසුලන බර ය, උරහිසින් උසුලන බර ය, ඉණෙන් උසුලන බර ය, එල්ලාගෙණ යන බර ය: හිසෙහි වූ බර සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. කඳෙහි තබා නම් පරිජිආවාත් වේ. කඳෙහි වූ බර සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. කටියෙහි තබා නම් පරිජි ආවාත් වේ. කටියෙහි වූ බර සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. අතට ගණි නම් පරිජිආවාත් වේ. අතෙහි වූ බර සොර සිත් ඇත්තේ බිම තබා නම් පරිජි ආවාත් වේ. සොර සිත් ඇත්තේ බිමින් ගණි නම් පරිජිආවාත් වේ.

10. **ආශ්මික** තාම පුප්ඵරුමො ඵලාරුමො. **ආශ්මික** තාම හණ්ඩං ආරුමෙ චතුති ණතෙති නිකක්ඛතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. ආරුමධං හණ්ඩං 'අවහරිසාමී'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගව්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ඵුල්ලවධං. ණතා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකං. තත් ජාතං මූලං වා තවං වා පතනං වා පුප්ඵං වා ඵලං වා පඤ්ඤාමාසකං වා අතිරෙකපඤ්ඤාමාසකං වා අශ්‍යතකං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ඵුල්ලවධං. ණතා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකං. ආරුමං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛධං. සාමිකං විමතිං උප්පාදෙති, ආපතති ඵුල්ලවධං. සාමිකො 'ත මයං හවිසාමී'ති ධුරං නිකක්ඛති, ආපතති පාරුජිකං. ධම්මං චරතො සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරුජිකං. ධම්මං චරතො පරජ්ජති, ආපතති ඵුල්ලවධං.

11 **විහාරධ** තාම: හණ්ඩං විහාරෙ චතුති ණතෙති නිකක්ඛතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. විහාරධං හණ්ඩං 'අවහරිසාමී'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගව්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ඵුල්ලවධං. ණතා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකං. විහාරං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛධං. සාමිකං විමතිං උප්පාදෙති, ආපතති ඵුල්ලවධං. සාමිකො 'ත මයං හවිසාමී'ති ධුරං නිකක්ඛති, ආපතති පාරුජිකං. ධම්මං චරතො සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරුජිකං. ධම්මං චරතො පරජ්ජති, ආපතති ඵුල්ලවධං.

12. **බෙහත** තාම යත් පුබ්බතං වා අපරතං වා ජායති. **බෙහතධ** තාම: හණ්ඩං බෙහතෙ චතුති ණතෙති නිකක්ඛතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. බෙහතධං හණ්ඩං 'අවහරිසාමී'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගව්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ඵුල්ලවධං. ණතා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකං. තත් ජාතං පුබ්බතං වා අපරතං වා පඤ්ඤාමාසකං වා අතිරෙකපඤ්ඤාමාසකං වා අශ්‍යතකං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. ඵඤ්ඤෙති ආපතති ඵුල්ලවධං. ණතා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකං. බෙහතං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛධං. සාමිකං විමතිං උප්පාදෙති, ආපතති ඵුල්ලවධං. සාමිකො 'ත මයං හවිසාමී'ති ධුරං නිකක්ඛති, ආපතති පාරුජිකං. ධම්මං චරතො සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරුජිකං. ධම්මං චරතො පරජ්ජති, ආපතති ඵුල්ලවධං. ඕලං වා රජ්ජං වා වතීං වා මරියාදං වා සඛකාමෙති, ආපතති දුක්ඛධං. එකං පයොගං අනාගතෙ, ආපතති ඵුල්ලවධං. තස්මිං පයොගෙ ආගතෙ, ආපතති පාරුජිකං.

10. ආරාම නම් පුණ්ණාරාම ඵලාරාම යි. ආරාමස්ථ භාණ්ඩ නම් අරමිති භූමිස්ථ, සථලස්ථ, ආකාශස්ථ, විශායසස්ථ යැ යි සතර තැනින් යම් තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි. ආරාමයෙහි තුළු බඩුවක් 'පැහැර ගන්නෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම් හෝ එයට යේ නම් හෝ දුකුලා ඇවැත් වේ. ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තැනින් බැහැර කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. එහි හටගත් මූලක් හෝ පොත්තක් හෝ පත්‍රයක් හෝ ලෙක් හෝ ගෙඩියක් හෝ; පස් මස්සක් හෝ අතිරෙක පස් මස්සක් හෝ අගතා දෑයක් සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. 'අරම තණා සතු ය'යි පැමිණිලි කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. හිමියාට විලිහි උපදවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. හිමියා 'මට අයත් නොවන්නේ යැ'යි බුරතියෙකෙකු පස කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. යුක්ති බණන්නේ හිමියා පරදවා ද පරිජි ඇවැත් වේ. යුක්ති බණන්නේ තෙමේ පැරැදේ ද පුලාසි ඇවැත් වේ.

11. විහාරස්ථ භාණ්ඩය නම් විහාරයෙහි සිටු තැනින් යම් තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි. ඒ භූමිමය, ඵලමය, ආකාසමය, වෙහාසමය යන මොහු ය. විහාරස්ථ භාණ්ඩය 'පැහැර ගන්නෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලා ඇවැත් වේ. ආමයීනය කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තුළු තැනින් බැහැර කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. විහාරය නිමිති කොට තඩු පවර ද දුකුලා ඇවැත් වේ. හිමියාට විමිති උපදවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. හිමියා 'මට නොවන්නේ ය'යි බුර තියෙකෙකු පස කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. යුක්ති බණන්නේ හිමියා පරදවා ද පරිජි ඇවැත් වේ. යුක්ති බණන්නේ තෙමේ පැරැදේ ද පුලාසි ඇවැත් වේ.

12. කේන්ද්‍ර නම් යම් තැනෙක ඇල් ආදි ප්‍රබන්ධා ධාන්‍ය හෝ උදු, මුං ආදි අපරන්ත ධාන්‍ය හෝ හට ගණි ද එය යි. කේන්ද්‍රස්ථ භාණ්ඩය නම් කෙනෙහි සිටු තැනින් එක්තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි. භූමිමය, ඵලමය, ආකාසමය, වෙහාසමය යන මොහු යි. කෙනෙහි වූ බඩුවක් 'පැහැර ගන්නෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා ද, යේ ද, දුකුලා ඇවැත් වේ. ආමයීනය කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. මසු පසක් හෝ අයිරා මසු පසක් අගතා එහි හටගත් ප්‍රබන්ධා හෝ අපරන්ත හෝ සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. කෙතට තඩු පවර ද දුකුලා ඇවැත් වේ. හිමියාට විලිහි උපදවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. හිමියා 'මට නො වන්නේය'යි බලාපොරොත්තුව හරි ද පරිජි ඇවැත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ (හිමියා) පරදවා ද පරිජි ඇවැත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ තෙමේ පැරැදේ ද පුලාසි ඇවැත් වේ. ඉම් කණුව හෝ තමන් සතු කරන්නේ ද, රැහැන හෝ පතුරාවන්නේ ද, වැට හෝ ඇත් කරන්නේ ද, ඉම හෝ පුළුල් කරන්නේ ද, මෙසේ ඉම ඉවත් කෙරේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. එය පිළිබඳ එක් ප්‍රයෝගයක් (පමණක්) සමපුණි නොවූ කල්හි පුලාසි ඇවැත් වේ. ඒ ප්‍රයෝගය (උත්සාහය) ද සමපුණි වූ කල්හි පරිජි ඇවැත් වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

13. චක්‍ෂු නාම ආරුච්චන්ද්‍ර විහාරවන්ද්‍ර. චක්‍ෂුමයං නාම: හණ්ඩං චන්ද්‍රසම්චතුති ආනෙති නික්ඛිතතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. චන්ද්‍රධං හණ්ඩං 'අවහරිත්‍යාමී'ති ථෙය්‍යවිතො: දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. එකපෙති, ආපතති ඵලලච්චයං. ආනා වාචෙති, ආපතති පාරුජකං. චන්ද්‍රං අභිප්‍රාප්තී, ආපතති දුක්ඛධං. සාමිකං විමතිං උපපාදෙති, ආපතති ඵලලච්චයං. සාමිකො 'ත මයං හවිත්‍යාමී'ති ධුරං නික්ඛිපති, ආපතති පාරුජකං. ඛමිමං වරතො: සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරුජකං. ඛමමං වරතො: පරජ්ජති, ආපතති ඵලලච්චයං. ඩිට්‍රං වා රජ්ජුං වා වතීං වා පාකාරං වා සඛිකාමෙති, ආපතති දුක්ඛධං. එකං පයොගං අනාගතෙ, ආපතති ඵලලච්චයං. තසම් පයොගෙ ආගතෙ, ආපතති පාරුජකං.

14. ශාමමයං නාම: හණ්ඩං ශාමෙ චතුති ආනෙති නික්ඛිතතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. ශාමධං හණ්ඩං 'අවහරිත්‍යාමී'ති ථෙය්‍යවිතො: දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. එකපෙති, ආපතති ඵලලච්චයං. ආනා වාචෙති, ආපතති පාරුජකං.

15. අරඤ්ඤං නාම යං මනුස්සානං පරිග්‍රහිතං හොති, තං අරඤ්ඤං. අරඤ්ඤමයං නාම: හණ්ඩං අරඤ්ඤං චතුති ආනෙති නික්ඛිතතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. අරඤ්ඤධං හණ්ඩං 'අවහරිත්‍යාමී'ති ථෙය්‍යවිතො: දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛධං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. එකපෙති, ආපතති ඵලලච්චයං. ආනා වාචෙති, ආපතති පාරුජකං. තස්ස ජාතකං කධං වා ලතං වා තිණං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යතකං ථෙය්‍යවිතො: ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. එකපෙති, ආපතති ඵලලච්චයං. ආනා වාචෙති, ආපතති පාරුජකං.

16. උදකං නාම භාජනගතං වා හොති පොක්ඛරණියං වා තලාසෙ වා. ථෙය්‍යවිතො: ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. එකපෙති, ආපතති ඵලලච්චයං. ආනා වාචෙති, ආපතති පාරුජකං. අතතො: භාජනං පච්චෙසන්තා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යතකං උදකං ථෙය්‍යවිතො: ආමසති, ආපතති දුක්ඛධං. එකපෙති, ආපතති ඵලලච්චයං. අතතො: භාජනගතං කරොති, ආපතති පාරුජකං. මරියදං ජිහ්වති, ආපතති දුක්ඛධං. මරියදං ජිහ්විතා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යතකං උදකං නික්ඛාමෙති, ආපතති පාරුජකං. අතිරෙකමාසකං වා උභ්‍යපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යතකං උදකං නික්ඛාමෙති, ආපතති ඵලලච්චයං. මාසකං වා උභ්‍යමාසකං වා අශ්‍යතකං උදකං නික්ඛාමෙති, ආපතති දුක්ඛධං.

13. වාසනා නම් ආරාම වසනා විහාර වසනා යි. වාසනාසංඝායනා නම් වත්තෙහි සිටි තැනින් යම් තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි: භූමමධි, ඵලධි, ආකාසධි, වේගාසධි යන මොහු ය. වත්තෙහි වූ බඩු 'පාඨාර ගන්තෙමි' සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ යොදා ද යේ ද දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීතය කෙරේ ද දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා ද පුලාසිආවාත් වේ. තුඩු තැනින් පහ කෙරේ ද පරිජ්ඣවාත් වේ. වත්තට තඩු පවරා ද දුකුලාආවාත් වේ. හිමියාට විමති උපදවා ද පුලාසිආවාත් වේ. හිමියා 'මට තො වත්තේ යා' සි බලාපොරොත්තුව හරි ද පරිජ්ඣවාත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ හිමියා පරදවා ද පරිජ්ඣවාත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ තෙමේ පාඨදේ ද පුලාසිආවාත් වේ. ඉම් කණුව හෝ රැහැන හෝ වැට හෝ පවුර හෝ තමන් සතු වන සේ වෙනස් කෙරේ ද දුකුලාආවාත් වේ. එක් ප්‍රයෝගයක් සම්පූර්ණ නොවූ කල්හි පුලාසිආවාත් වේ. ඒ ප්‍රයෝගය ද සම්පූර්ණ වූ කල්හි පරිජ්ඣවාත් වේ.

14. ශ්‍රාමසංඝායනා නම් ගමෙහි සිටි තැනින් එක් තැනෙක තබන ලද භාණ්ඩය වෙයි: භූමමධි, ඵලධි, ආකාසධි, වේගාසධි (යන මොහු ය.) ගමෙහි වූ භාණ්ඩය 'පාඨාර ගන්තෙමි' සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

15. අරණ්‍යා නම් මිනිසුන් විසින් පරිහානිත යමක් වේ ද එය අරණ්‍යා-ය යි. අරණ්‍යාසංඝායනා නම් අරණ්‍යෙහි සිටි තැනින් එක් තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි. භූමමධි, ඵලධි, ආකාසධි, වේගාසධි යන මොහු යි. අරණ්‍යෙහි වූ භාණ්ඩයක් 'පාඨාර ගන්තෙමි' සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. මසු පසක් හෝ අයිරා මසු පසක් අගනා උභි හටගත් ලියක් හෝ වැලක් හෝ තණ හෝ සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

16. උදක නම් භාජනගත වූ හෝ පොකුණෙහි වූ හෝ තබාගෙයෙහි වූ දියෙක් වේ. එය සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. තමාගේ බඳුන උභි එව මසු පසක් හෝ අයිරා මසු පසක් හෝ අගනා දියක් සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තම බඳුනට ගණි නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. මියර සිඳි නම් දුකුලාආවාත් වේ. මියර සිඳි මසු පසක් හෝ හෝ අයිරා මසු පසක් හෝ අගනා දියක් නික්මවා ගණි නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. මස්සකට වැසි වූ හෝ මසු පසකට අඩු වූ අගනා දියක් නික්මවා ගණි නම් පුලාසිආවාත් වේ. මස්සක් හෝ උනුමස්සක් හෝ අගනා දියක් නික්මවා ගණි නම් දුකුලාආවාත් වේ.

17. දග්ගපොනං නාම ජින්නං වා අවජින්නං වා. පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අග්ගනකං ථෙය්‍යවිතොතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස.

18. චන්ද්‍රසානි¹ නාම මනුස්සානං පරිග්ගහිතො හොති රුක්ඛො පරිභොගො. ථෙය්‍යවිතොතා ජිජුති, පභාරෙ පභාරෙ ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එකං පභාරං අනාගතෙ ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. තස්මිං පභාරෙ ආගතෙ ආපතති පාරුජිකස්ස.

19. හරණකං නාම අඤ්ඤස්ස හරණකං හණ්ඩං. ථෙය්‍යවිතොතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස. 'සහහණ්ඩහාරකං තෙස්සාමි'ති පඨමං පාදං සම්ඛාමෙති, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. දුතියං පාදං සම්ඛාමෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස. 'පතිතං හණ්ඩං ගහෙස්සාමි'ති පාතාපෙති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. පතිතං හණ්ඩං පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අග්ගනකං ථෙය්‍යවිතොතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස.

20. උපනිධි නාම උපනික්ඛිතං හණ්ඩං. 'දෙති මෙ හණ්ඩ'නති වුවුමානො 'නාහං ගණ්ඨාමි'ති හණ්ඨි, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. සාමිකස්ස විතේං උප්පාදෙති, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. සාමිකො 'න මස්සං දස්සති'ති ධුරං නික්ඛිපති, ආපතති පාරුජිකස්ස. ධම්මං වරතොතා සාමිකං පරප්පති, ආපතති පාරුජිකස්ස. ධම්මං වරතොතා පරප්පති, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්ස.

21. සුඛකසාහං නාම රඤ්ඤ ධම්මං හොති පබ්බතබණ්ණං වා තද්දිත්තේ වා ගාමඤ්ඤායෙ වා 'අත්‍ර පවිට්ඨස්ස සුඛකං ගණනතු'ති. තත්‍ර පවිසිත්තා රාජග්ගං හණ්ඩං පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අග්ගනකං ථෙය්‍යවිතොතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. පඨමං පාදං සුඛකසාහං අතික්ඛාමෙති, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. දුතියං පාදං අතික්ඛාමෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස අනොතා සුඛකසාහෙ ඕකො ඛති සුඛකසාහං පාතෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස. සුඛකං පරිහරති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස.

22. පාණො නාම මනුස්සපාණො වුවුමිති. ථෙය්‍යවිතොතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස. 'පදසා තෙස්සාමි'ති පඨමං පාදං සම්ඛාමෙති, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. දුතියං පාදං සම්ඛාමෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස.

23. අපදං නාම අභිමච්ඡා. පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අග්ගනකං ථෙය්‍යවිතොතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං වස්ස. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්ස. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජිකස්ස.

1 චන්ද්‍රසානි, චන්ද්‍රසානි.

17. දහනසොන නම් සිදින ලද හෝ නො සිදින ලද දූහාවුයෙක් දහන පවත=දහැටි වෙයි. ඔසු පසක් හෝ අයිරා ඔසු පසක් හෝ අගනා දූහැටි සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

18. වනස්පති නම් මිනිසුන් විසින් පරිහානිත මිනිසුන්ගේ පරිහෝග වූ වෘක්කයෙක් වෙයි. සොර සිත් ඇත්තේ (එය) සිදි නම් පහරක් පාසා දුකුලා-ආවාත් වේ. එක් පහරක් නො පෑමණි කල්හි පුලාසිආවාත් වේ. ඒ පහර ද පෑමණි කල්හි පරිජ්ඣවාත් වේ.

19. හරණකා නම් අනෙකකුට ගෙණ යන බඩුවෙකි. සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. 'බඩුව සලෙ ගෙණ යන්නහු හැර ගෙණ යන්නෙමි'යි පලමු පිය ඉදිරියට තබා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. දෙවෙනි පිය ඉදිරියට තබා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. 'වාඩුනු බඩුව හැර ගන්නෙමි'යි බිම ලවා නම් දුකුලාආවාත් වේ. ඔසු පසක් හෝ අයිරා ඔසු පසක් හෝ අගනා වාඩුනු බඩුවක් සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

20. උපනිධි නම් රක්තා පිණිස තැබූ බඩුව ය. 'මගේ බඩුව දෙව'යි කියනු ලබන්නේ 'ඔමි නො ගණිම'යි කියා නම් දුකුලාආවාත් වේ. හිමියාට විමනි උපදවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. හිමි තෙමේ 'ඔම නො දෙන්නේ යැ'යි ධුරන්ද්‍රාණ්‍ය කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ හිමියා පරදවා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ (තෙමේ) පරදී නම් පුලාසිආවාත් වේ.

21. සුඛකසාන නම් කපු කපොල්ලෙක හෝ ගංකොටෙක හෝ ගම් දෙරෙක හෝ 'මෙහි පෑමණියනුගෙන් සුවත් ගණිත්වා'යි රජු විසින් නියම කොට තබන ලද්දක් වේ. එහි පිටිය රජුගේ සුවතට සුදුසු වූ ඔසු පසක් හෝ අයිරා ඔසුපසක් හෝ අගනා බඩුවක් සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. පලමු පිය සුවත් ගන්නා තැනින් ඉක්මවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. දෙවෙනි පිය ඉක්මවා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. සුවත් ගන්නා තැනැතුළ සිටියේ සුවත් ගන්නා තැනින් සුංකම පිටතට හෙළා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. සුංකම වළකා නම් දුකුලාආවාත් වේ.

22. ප්‍රාණ නම් මනුෂ්‍ය ප්‍රාණියෙක් කියනු ලැබේ. සොර සිතින් ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ. 'පා ගමනින් ගෙණ යන්නෙමි'යි පලමු පිය ඉදිරියට තබවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. දෙවෙනි පිය තබවා නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

23. අපද නම් හපියෝ ය මත්ස්‍යයෝ ය. ඔසු පසක් හෝ අයිරා ඔසුපසක් හෝ අගනා සතකු සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣවාත් වේ.

24. දව්සදං නාම මුත්තං පකුඤ්ඤාං . ථෙය්‍යවිතෙතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජකං. ‘පදසා නෙස්සාමි’ති පඤ්ඤං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. දුතියං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති පාරුජකං.

25. මනුසසදං නාම හස්සි අස්සා මච්ඡා ගොණා ගුද්දා පසුකා. ථෙය්‍යවිතෙතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජකං. ‘පදසා නෙස්සාමි’ති පඤ්ඤං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. දුතියං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. තතියං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. චතුස්සං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති පාරුජකං.

26. ඔක්ඛසසදං නාම විච්ඡිකා-සතපද-උච්චාලිඛපාණකා. පඤ්ඤාමාසකං වා අතිරෙකපඤ්ඤාමාසකං වා අශ්‍යනකං ථෙය්‍යවිතෙතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජකං. ‘පදසා නෙස්සාමි’ති සංඛ්‍යාමෙති, පදෙ පදෙ ආපතති ථුල්ලච්චයං. පච්ඡිමං පාදං සංඛ්‍යාමෙති, ආපතති පාරුජකං.

27. ඔවරණො නාම හණ්ඩං ඔවරිකා ආවිතති “ඉත්තනාමං හණ්ඩං අවහරති” ආපතති දුක්ඛං. සො තං හණ්ඩං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරුජකං.

28. ඔතිරණො නාම අග්ගං හණ්ඩං ගොපෙනෙතා පඤ්ඤාමාසකං වා අතිරෙකපඤ්ඤාමාසකං වා අශ්‍යනකං ථෙය්‍යවිතෙතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං. එතුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරුජකං.

29. සංවිදුඛො රො නාම සමමුත්තං සංවිදුතිකා එකො හණ්ඩං අවහරති, ආපතති සංඛ්‍යාමං පාරුජකං.

30. සංඛ්‍යාතකමමං නාම සංඛ්‍යාතං කරොති පුරෙහතං වා පච්ඡා-හතං වා රතති වා දිවා වා තෙන සංඛ්‍යාතෙන තං හණ්ඩං අවහරති, ආපතති දුක්ඛං. තෙන සංඛ්‍යාතෙන තං හණ්ඩං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරුජකං. තං සංඛ්‍යාතං පුරෙ වා පච්ඡා වා තං හණ්ඩං අවහරති, මූලච්ඡං අනාපතති, අවහරකං ආපතති පාරුජකං.

31. නිමිත්තකමමං නාම නිමිත්තං කරොති ‘අකං වා නිමිත්තං හමුකං වා උකං පිසංසාමි සිංසං වා උකං පිසංසාමි, තෙන නිමිත්තෙන තං හණ්ඩං අවහරති, ආපතති දුක්ඛං. තෙන නිමිත්තෙන තං හණ්ඩං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරුජකං. තං නිමිත්තං පුරෙ වා පච්ඡා වා තං හණ්ඩං අවහරති, මූලච්ඡං අනාපතති, අවහරකං ආපතති පාරුජකං.

24. **දව්වසය** නම් ඡිනිස්සුද, පක්ෂිත්‍ර ද වෙත්. සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් ඵුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ. 'පා ගමනින් ගෙණ යන්නෙමි'යි පළමු පිය ඉදිරියට තබවා නම් ඵුලාසිආවාත් වේ. දෙවෙනි පිය තබවා නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ.

25. **වතුසය** නම් ඇත් ය, අස් ය, ඔවු ය, ගව ය, කොටඵ ය, සෙසු සිවු-පාවෝ ය යන මොහු වෙත්. සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් ඵුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ. 'පා ගමනින් ගෙණ යන්නෙමි'යි පළමු පිය ඉදිරියට තබවා නම් ඵුලාසිආවාත් වේ. දෙවැනි පිය තබවා නම් ඵුලාසි-ආවාත් වේ. තෙවැනි පිය තබවා නම් ඵුලාසිආවාත් වේ. සිවුවන පිය තබවා නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ.

26. **බහුසය** නම් ගෝණ්ණස්සෝ ය, පත්තායෝ ය, බුපණ්ණවෝ ය, යන මොහු වෙත්. මසු පසක් හෝ අඬුරා මසු පසක් හෝ අගතා සහකු සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් ඵුලාසි ආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ. 'පා ගමනින් ගෙණ යන්නෙමි'යි ඉදිරියට ගමන් කරවා නම් පියක් පාසා ඵුලාසිආවාත් වේ. පැහුම් පිය මාරු කරවා නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ.

27. **බවරක** නම් (යමෙක්) බඩුවක ඔත්තු බලා 'මේ නම් බඩුව පැහැර ගණුව'යි කියා නම් දුකුලාආවාත් වේ. හෙතෙමේ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවාත් වේ.

28. **බනිරකක** නම් අතෙකකු ගෙණවුන් තුඩු බඩුව රක්තේ වෙයි. මසු පසක් හෝ අඬුරා මසු පසක් හෝ අගතා එය සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් ඵුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ.

29. **සංවිදුවහාර** නම් බොහෝ දෙනෙකු කතා කොට ගෙණ එකෙක් බඩුවක් සොරකම් කරයි. ඒ සියල්ලන් හට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

30. **සබ්බෙතකම්** නම් පෙරවරා හෝ පස්වරා හෝ රෑ හෝ දවල් හෝ 'අසෝ සලකුණෙන් බඩු ගණුව'යි සලකුණු කෙරෙයි. 'ඒ සලකුණෙන් ඒ බඩුව ගණුව'යි කියා නම් දුකුලාආවාත් වේ. ඒ සලකුණෙන් ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවාත් වේ. ඒ සලකුණට නියමිත කාලයට පෙර හෝ පසුව හෝ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් මූලිකයාට ආවාත් නොවේ. සොරකම් කරන්නෙකුට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

31. **නිමිතගකම්** නම් 'ඇස හෝ කනින්තෙමි. බාම හෝ තගන්තෙමි හිස හෝ ඔසවන්නෙමි. ඒ නිමිත්තෙන් ඒ බඩුව පැහැර ගණුව'යි නිමිති කෙරෙයි නම් දුකුලාආවාත් වේ. ඒ නිමිත්තෙන් ඒ බඩුව පැහැර ගණි නම් දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවාත් වේ. ඒ නිමිත්තට පෙර හෝ පසුව හෝ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් මූලිකයාගට ආවාත් නො වේ. සොරකම් කරන්නෙකුට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

32. හික්කු හික්කු ආණ්ඩුවේ ‘ඉන්ද්‍රානාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො භංගං ඉඤ්ඤාමානො භංගං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරජකස්ස.

33. හික්කු හික්කු ආණ්ඩුවේ ‘ඉන්ද්‍රානාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො භංගං ඉඤ්ඤාමානො අඤ්ඤං අවහරති, මූලධර්මස්ස අනාපතති. අවහරකස්ස ආපතති පාරජකස්ස.

34. හික්කු හික්කු ආණ්ඩුවේ ‘ඉන්ද්‍රානාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො අඤ්ඤං ඉඤ්ඤාමානො භංගං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරජකස්ස.

35. හික්කු හික්කු ආණ්ඩුවේ ‘ඉන්ද්‍රානාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො අඤ්ඤං ඉඤ්ඤාමානො අඤ්ඤං අවහරති, මූලධර්මස්ස අනාපතති අවහරකස්ස ආපතති පාරජකස්ස.

36. හික්කු හික්කු ආණ්ඩුවේ, “ඉන්ද්‍රානාමං පාවදං ඉන්ද්‍රානාමො ඉන්ද්‍රානාමස්ස පාවදං ඉන්ද්‍රානාමො ඉන්ද්‍රානාමං හණ්ඩං අවහරතු”ති, ආපතති දුක්ඛං සො ඉතරස්ස ආරොවෙති, ආපතති දුක්ඛං අවහරකො පතිගණ්හාති, මූලධර්මස්ස ආපතති ජුලලවයස්ස. සො භංගං අවහරති, ආපතති සබ්බෙසං පාරජකස්ස.

37. හික්කු හික්කු ආණ්ඩුවේ, “ඉන්ද්‍රානාමං පාවදං ඉන්ද්‍රානාමො ඉන්ද්‍රානාමස්ස පාවදං ඉන්ද්‍රානාමො ඉන්ද්‍රානාමං හණ්ඩං අවහරතු”ති, ආපතති දුක්ඛං සො අඤ්ඤං ආණ්ඩුවේ, ආපතති දුක්ඛං අවහරකො පතිගණ්හාති, ආපතති දුක්ඛං සො භංගං අවහරති, මූලධර්මස්ස අනාපතති. ආණ්ඩුවෙහි ව අවහරකස්ස ව ආපතති පාරජකස්ස.

38. හික්කු හික්කු ආණ්ඩුවේ ‘ඉන්ද්‍රානාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො ගන්තං පුත පච්චාගච්ඡති ‘නාහං සබ්බෙසං භංගං අවහරිතු’න්ති. සො පුත - ආණ්ඩුවේ ‘යද සබ්බෙසං තදං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො භංගං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරජකස්ස.

39. හික්කු හික්කු ආණ්ඩුවේ ‘ඉන්ද්‍රානාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො ආණ්ඩුවෙහි විපට්ඨාසී සාවෙති ‘මො අවහරි’ති. සො භංගං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරජකස්ස.

40. හික්කු හික්කු ආණ්ඩුවේ ‘ඉන්ද්‍රානාමං හණ්ඩං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛං සො ආණ්ඩුවෙහි විපට්ඨාසී සාවෙති ‘මො අවහරි’ති. සො ‘ආණ්ඩුවෙහි අහං කස්ස’ති තො හණ්ඩං අවහරති, මූලධර්මස්ස අනාපතති, අවහරකස්ස ආපතති පාරජකස්ස.

32. මහණෙක් මහණකුට 'මෙ නම් බඩුව සොරා ගණුව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. හෙතෙමේ එය යා යි හඟනේ එය ම සොරකම් කෙරේ නම් දෙදෙනාහට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

33. මහණෙක් මහණකුට 'මෙ නම් බඩුව සොරා ගණුව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. හෙතෙමේ එය ම යා යි හඟනේ අනෙකක් සොරකම් කෙරේ නම් මූලිකයාහට ආවාත් නො වේ. සොරකම් කරන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

34. මහණෙක් මහණකුට 'මෙ නම් බඩුව සොරකම් කරව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. හෙතෙමේ අනෙකෙකු යි හඟනේ එය සොරකම් කෙරේ නම් දෙදෙනාටම පරිජ්ඣාවාත් වේ.

35. මහණෙක් මහණකුට 'මෙ නම් බඩුව සොරකම් කරව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. හෙතෙමේ අනෙකකු යි හඟනේ අනෙකක් සොරකම් කෙරේ නම් මූලිකයාහට ආවාත් නො වේ. සොරකම් කරන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

36. මහණෙක් "මෙ නම් ආත්තේ 'මෙ නම් බඩුව පාහැර ගණිවා'යි මෙ නම් ආත්තේ මෙතම් ආත්තහුට කියාමයි "මෙතම් ආත්තහුට කියව"යි දන්වා නම් දුකුලාආවාත් වේ. හෙතෙමේ (එය) දන්වා නම් දුකුලාආවාත් වේ. අවහාරක තෙමේ පිළිගනී නම් මූලිකයාහට ප්‍රලාභිආවාත් වේ. හෙතෙමේ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් සියල්ලන්හට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

37. "මෙ නම් ආත්තේ 'මෙ නම් බඩුව පාහැර ගණිවා'යි මෙ නම් ආත්තේ මෙතම් ආත්තහුට කියාමයි මෙ නම් ආත්තහුට කියව"යි මහණෙක් මහණකුට අණවා නම් දුකුලා ආවාත් වේ. හෙතෙමේ (අසවලාව ලෙසේ කියව යි) අනෙකකුහට අණ කරයි නම් දුකුලාආවාත් වේ. අවහාරක තෙමේ පිළිගනී නම් දුකුලාආවාත් වේ. හෙතෙමේ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් මූලිකයාහට ආවාත් නො වේ. අණවන්නහුට ද පාහැර ගන්නහුට ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

38. මහණෙක් මහණකුට, 'මෙ නම් බඩුව සොරකම් කරව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. හෙතෙමේ ගොස් 'ඒ බඩුව ගන්නට මම නො සමත්' යි පෙරලා එයි. මහණ තෙමේ 'යම් දවසක සමත් වී නම් එදවසෙහි ඒ බඩුව පාහැර ගණුව'යි නාවක අණවා නම් දුකුලාආවාත් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ බඩුව සොරකම් කරයි නම් දෙදෙනාහට ම පරිජ්ඣාවාත් වේ.

39. මහණෙක් මහණකුට 'මෙතම් බඩුව සොරකම් කරව'යි අණවයි නම් දුකුලා ආවාත් වේ. හෙතෙමේ අණ කොට විපිළිසර වෙයි. 'නො ගණුව'යි නො කියයි. හේ ඒ බඩුව සොරකම් කරයි. දෙදෙනාහට ම පරිජ්ඣාවාත් වේ.

40. මහණෙක් මහණකුට 'මෙතම් බඩුව සොරකම් කරව'යි අණවා නම් දුකුලාආවාත් වේ. හෙතෙමේ අණ කොට විපිළිසර වූයේ 'නො ගණුව'යි අය්වයි. හේ 'තා විසින් මම අණ කරණ ලද්දෙමි' යි ඒ බඩුව සොරකම් කරයි. මූලිකයාහට ආවාත් නො වේ. පාහැර ගන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

41. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි 'ඉභ්භන්තාමං භණ්ඩං අවහරා'ති, ආපතති දුක්ඛංයං. සො ආණාපෙනා විපට්ඨසාරී සාවෙනි 'මා අවහරී'ති. සො 'සුච්ඡි'ති ඕරමති, උභින්නං අනාපතති.

42. පඤ්චභාකාරෙති අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස පරපරිග්ගතිතඤ්ච හොති, පරපරිග්ගතිතසඤ්ඤී ව, ගරුකො ව හොති පරික්ඛාරො පඤ්චමාසකො වා අතිරෙකපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති. ආමසති, ආපතති දුක්ඛංයං. එඤ්ඤෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංයං. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරාජිකස්ස.

43. පඤ්චභාකාරෙති අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති ථුල්ලච්චයංයං: පරපරිග්ගතිතඤ්ච හොති, පරපරිග්ගතිතසඤ්ඤී ව, ලුහුකො ව හොති පරික්ඛාරො අතිරෙකමාසකො වා උභ්භපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍ය විත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛංයං එඤ්ඤෙති, ආපතති දුක්ඛංයං. ණානා වාවෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංයං.

44. පඤ්චභාකාරෙති අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති දුක්ඛංයං: පරපරිග්ගතිතඤ්ච හොති, පරපරිග්ගතිතසඤ්ඤී ව, ලුහුකො ව හොති පරික්ඛාරො මාසකො වා උභ්භමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛංයං. එඤ්ඤෙති, ආපතති දුක්ඛංයං. ණානා වාවෙති, ආපතති දුක්ඛංයං.

45. ඡති ආකාරෙති අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස: න ව සකසඤ්ඤී, න ව විස්සාසගාති, න ව තාවකාලිකං, ගරුකො ව හොති පරික්ඛාරො පඤ්චමාසකො වා අතිරෙකපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛංයං. එඤ්ඤෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංයං. ණානා වාවෙති, ආපතති පාරාජිකස්ස.

46. ඡති ආකාරෙති අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති ථුල්ලච්චයංයං: න ව සකසඤ්ඤී, න ව විස්සාසගාති, න ව තාවකාලිකං, ලුහුකො ව හොති පරික්ඛාරො අතිරෙකමාසකො වා උභ්භපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛංයං. එඤ්ඤෙති, ආපතති දුක්ඛංයං. ණානා වාවෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංයං.

47. ඡති ආකාරෙති අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති දුක්ඛංයං:- න ව සකසඤ්ඤී, න ව විස්සාසගාති, න ව තාවකාලිකං, ලුහුකො ව හොති පරික්ඛාරො මාසකො වා උභ්භමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛංයං, එඤ්ඤෙති, ආපතති දුක්ඛංයං. ණානා වාවෙති, ආපතති දුක්ඛංයං.

41. මහණෙක් මහණකුට 'මෙනම් බඩුව ගණුව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ. හෙ තෙමේ අණවා විපිළිසර වූයේ 'නො ගණුව'යි අස්වයි. හේ 'මැනවා'යි අත්හරියි. දෙදෙනාට ම ඥාවක් නො වේ.

42. හිමියන් හුදුන් දෑය ගත්තහුට පස් අසුරකින් පරිජ්ඣාවක් වේ: අනුන් අයත් දෙයක් වේ ද, අනුන් අයත් යායි හැඟීම් ඥාත්තෙක් වේ ද, පස් මස්සක් හෝ අයිරු පස් මස්සක් හෝ අගනා ගරු පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත ඵලම සිටියේත් වේ ද, ආමයීනය කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ, සොලොවා නම් ථූලාසිඥාවක් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවක් වේ.

43. හුදුන් දෑය ගත්තහුට පස් අසුරකින් ථූලාසිඥාවක් වේ. අනුන් සතු දෙයෙක් වෙයි ද, අනුන් සතු යායි හැඟීම් ඥාත්තේ වෙයි ද, මස්සකව වැඩි වූ හෝ පස් මස්සකට අඩු වූ ලක්ෂ පිරිකරක් වෙයි ද, සොර සිත ඵලම සිටියේත් වේ ද, ආමයීනය කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ. සොලොවා නම් දුකුලාඥාවක් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් ථූලාසි ඥාවක් වේ.

44. හුදුන් දෑය ගත්තහුට පස් අසුරකින් දුකුලාඥාවක් වේ. මෙරම සතු දෑයකුත් වේ ද, මෙරම සතුය යන හැඟීම් ඥාත්තේත් වේ ද, මස්සක් හෝ උනුමස්සක් හෝ අගනා ලක්ෂ පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත ඵලම සිටියේත් වේ ද, ආමයීනය කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ. සොලොවා නම් දුකුලාඥාවක් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් දුකුලා ඥාවක් වේ.

45. හුදුන් දෑය පැහැර ගත්තහුට ආකාර සයෙකින් පරිජ්ඣාවක් වේ. 'මෙය මා සතු ය' යන හැඟීම් තැත්තේත් වේ ද, විශ්වාසශ්‍රාහය තැත්තෙක් වේ ද, නාවකාලිකත් නොවෙයි ද, මසු පසක් හෝ අයිරිත් මසු පසක් අගනා ගරු පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත ඵලම සිටියේත් වේ ද, ආමයීනය කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ. සොලොවා නම් ථූලාසි ඥාවක් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවක් වේ.

46. හුදුන් දෑය ගත්තහුට අසුරා සයෙකින් ථූලාසිඥාවක් වේ. 'මා සතුය' යන හැඟීම් තැත්තේත් වේ ද, විශ්වාසශ්‍රාහය තැත්තේත් වේ ද, නවිකාලිත් නො වේ ද, මස්සකින් වැඩි වූ මසු පසකින් අඩු වූ ලක්ෂ පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත ඵලම සිටියේත් වේ ද, ආමයීනය කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ; සොලොවා නම් දුකුලා ඥාවක් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් ථූලාසි ඥාවක් වේ.

47. හුදුන් දෑය ගත්තහුට අසුරා සයෙකින් දුකුලාඥාවක් වේ. 'තමා සතු ය' යන හැඟීම් තැත්තේත් වේ ද, විශ්වාසශ්‍රාහය තැත්තේත් වේ ද, නවිකාලිත් නො වේ ද, මස්සක් හෝ උනු මස්සක් හෝ අගනා ලක්ෂ පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත ඵලම සිටියේත් වේ ද, ආමයීනය කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ. සොලොවා නම් දුකුලාඥාවක් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ.

48. පඤ්චභාසාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපත්ති දුක්ඛටස්ස න ව පරපරිඤ්ඤානං හොති, පරපරිඤ්ඤානසඤ්ඤා ව, ගරුකො ව හොති පරික්ඛාරො පඤ්චමාසකො වා අතිරෙකපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. එකුපෙති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ණානා වාචෙති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

49. පඤ්චභාසාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපත්ති දුක්ඛටස්ස න ව පරපරිඤ්ඤානං හොති, පරපරිඤ්ඤානසඤ්ඤා ව, ලුහුකො ව හොති පරික්ඛාරො අතිරෙකමාසකො වා උෂ්නපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍ය විත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. එකුපෙති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ණානා වාචෙති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

50. පඤ්චභාසාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපත්ති දුක්ඛටස්ස න ව පරපරිඤ්ඤානං හොති, පරපරිඤ්ඤානසඤ්ඤා ව, ලුහුකො ව හොති පරික්ඛාරො මාසකො වා උෂ්නමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. එකුපෙති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ණානා වාචෙති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

51. අනාපත්ති සකසඤ්ඤාය ¹, විය්‍යාසගාභෙ, තාවකාලිකෙ, පෙන-පරිඤ්ඤානෙ, තිරිච්ඡානගතපරිඤ්ඤානෙ, පංසුකුලසඤ්ඤාය, උමමත්තකස්ස, ඛිත්තවිත්තස්ස, වෙදනටස්ස,² ආදිකමමිකස්සාති.

අදින්නාද්‍යනමති පඨමභාණවාරො නිට්ඨිහො

1 සකසඤ්ඤාය. සි. මු. 2 වෙදනාටස්ස, ඡෙතං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

48. නුදුන් දෑ ගත්තනුට පස් අසුරකින් දුකුලාආවාත් වේ. අනුත් අයිති දෑයක් නොවෙයි ද, අනුත් අයත් යා යි හැඟීම ඇත්තේ වෙයි ද, මසු පසක් හෝ අයිරා මසු පසක් හෝ අගතා ගරා පිරිකරක් වෙයි ද, සොර සිතක් ඵලඹ සිටියේ වෙයි ද, ආමර්ශය කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් දුකුලාආවාත් වේ. තුබු නැතින් පස කෙරේ නම් දුකුලා ආවාත් වේ.

49. නුදුන් දෑ ගත්තනුට පස් අසුරකින් දුකුලාආවාත් වේ: අනුත් අයිති දෑයකුත් නොවෙයි ද, අනුත් අයත් යා යි හැඟීම ඇත්තේත් වෙයි ද, අයිරා මස්සක් හෝ උනුපස් මස්සක් හෝ අගතා ලඝු වූ පිරිකරකුත් වෙයි ද, සොර සිතක් ඵලඹ සිටියේ වෙයි ද, ආමර්ශය කෙරේ ද, දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් දුකුලාආවාත් වේ. තුබු නැතින් මුදවා නම් දුකුලා ආවාත් වේ.

50. පස් අසුරකින් නුදුන් දෑ ගත්තනුට දුකුලාආවාත් වෙයි: අනුත් අයිති දෙයක් නොවෙයි ද, අනුත් අයත් යා යි හැඟීම ඇත්තේ වෙයි ද, මස්සක් හෝ උනු මස්සක් හෝ අගතා ලඝු වූ පිරිකරකුත් වෙයි ද, සොර සිතක් ඵලඹ සිටියේ වෙයි ද, ආමර්ශය කෙරේ ද, දුකුලාආවාත් වෙයි. සොලොවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. නැතින් මුදවා නම් දුකුලාආවාත් වේ.

51. (මේ වසතුට) මා සතුය යන හැඟීම ඇත්තාහට ද, විශ්වාස ශ්‍රාහය ඇතිකල්හි ද, නව්කැලියෙහි ද, ප්‍රත්‍යයන් සතු දෑයෙහි ද, තිරිසනුන් සතු දෑයෙහි ද, පංඥකුලසංඥාවෙන් ගත්තනුට ද, උත්තෙතකයාට ද, වික්ෂිප්ත සිත් ඇත්තනුට ද, වෙදනාවෙන් ජපඵතනුට ද, ආදිකම්මකයාට ද ආවාත් නො වේ.

අදින්නාදාන ශික්ෂාපදයෙහි පළමු වන බණ්ඩර නිමි.

විනිතවත්තු

උද්‍යානපාඨ

රජකෙහි පඤ්ච අක්කාතා වතුරෙ අත්ථරණෙහි ව,
අක්කාතෙරෙන වෙ පඤ්ච පඤ්චභාරණකෙන ඡ.

නිරුතතිසා පඤ්ච අක්කාතා වාතෙහි අපරෙ දුවෙ,
අසමතිනෙන කුසාපාතො ජන්තායෙන¹ සභා දස.

විෂාසෙහි පඤ්ච අක්කාතා පඤ්ච වෙව අමුලකා
දුබ්බකෙහි කුරමංසඤ්ච පුච්ඡකඛලිමොදකා.

සපරික්ඛාරථවිකං² භිසිවංසා න නික්ඛමෙ,
බාදතීයඤ්ච වික්ඛාසං සසඤ්ඤාය පරෙ දුවෙ.

සත්ත නාවහරුමාසි සත්තවෙව අවාහරුං,
සඛිකස්ස අවාහරුං සත්ත පුපෙථහි අපරෙ දුවෙ.

තයො ව ධුතතවාදිනො මණ්ණි නිණ්ණි අතික්කමෙ,
පුකරු ව මිගා ටෙඡ්ඤා යානං වාපි පච්චයි.

දුවෙ පෙසි දුවෙ දරු පංසුකුලං දුවෙ දකා,
අනුපුබ්බවිධානෙන තදඤ්ඤා න පරිපුරයි.

සාවච්චියා වතුරෙ මුට්ඨි දො විෂාසා දුවෙ තිණා,
සඛිකස්ස භාජස්ස සත්ත සත්ත වෙව අසාමිකා.

දරුදකං³ ටෙතතිකා දො තිණානි සඛිකස්ස සත්ත අවහාසිසෙයස්සං⁴
සක්ඛාමිකං න වාපි නිභරෙය්‍ය හරෙය්‍ය සක්ඛාමිකං නාවකාලිකං.

වමපා රුජගතෙ වෙව වෙසාලියා ව අජජුකො,
බාරුණසි ව කොසමිනි සාගලා දළභිකෙන වාති.

1. තෙත බො පත සමයෙන ජබ්බගගිසා භික්ඛු රජකත්ථරණං ගතවා රජකභණ්ඩිකං අවහරිංසු. තෙසං කුක්කඛුචං අභොසි: ගගවතා සික්කාපදං පඤ්ඤාතං. කච්චි නු බො මයං පාරුජිකං ආපතතිං ආපනනා'ති. ගගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං -පෙ- ආපතතිං තුලො භික්ඛවෙ ආපනනා පාරුජිකන්ති. (1)

2. තෙත බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු රජකත්ථරණං ගතවා මහගස්ස දුස්සං පසසිනා පෙය්‍යවිතං උප්පාදෙසි. තස්ස කුක්කඛුචං අභොසි: කච්චි නු බො අහං පාරුජිකං ආපතතිං ආපනනා'ති. ගගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසි: අනාපතති භික්ඛු විතතුප්පාදෙ'ති. (2)

1. ජන්තායෙන. සා. 2. ටවිකා. මජ්ඣ. 3. දරුදකා. සා. 4. අවහාසිසෙය්‍යං. සිඞ්ඝ. 5. අක්කාමිකා. මජ්ඣ.

විනිශ්චිත කථාවසතු

උද්‍යානශාථා

රජක බඩු විසින් වසතු පසෙක් ද අන්තර්ගත නිසා සතරෙක් ද අක්කාරයෙන් පසෙක් ද භාරක විසින් පසක් හා සයෙක් ද කියන ලදහ. (25)

නිරුතියෙන් පසෙක් ද වාතයෙන් දෙකෙක් ද අසමහිතන කුසාපාන-ජනනගත වසතු තුණ සමග දසයෙක් කියන ලදී. (10)

විශාස විසින් පසෙක් ද අමුලක පසෙක් ද දුර්භික්ඛයෙහි කුර-මංස-පුව-සකබලික-මොදක වශයෙන් පසෙක් ද කියන ලද හ. (15)

පරිකබාර වසතු සතරෙකි, සකපරිකබාර එකෙකි, එවිකා-භිසි-විවරවංස-න නිකාම වසයෙන් සතරෙකි, බාදතීය නිසා එකෙකි. තවත් සසඤ්ඤ විසින් දෙකෙකි. (12)

තාවහරාමයි සතෙකි, අවාහරාමයි සතෙකි, සමසන්නත අවහාර සතෙකි. පුප්ථාරාම විසින් තවත් දෙකෙකි. (23)

වුත්තවාදී තුණෙකි. මණි අභිකාම තුණෙකි. සුකර දෙකෙකි. මිග දෙකෙකි. මෙජ දෙකෙකි. ශාතය පෙරජ්ඣයි කී එකෙකි. (13)

මංස පෙයි දෙකෙකි. දරු දෙකෙකි. පංසුකුල එකෙකි. උදක (තදී) දෙකෙකි. අනුපුබ්බසංවිධාන 'තපරිපුරි' සමග දෙකෙකි. එයින් අතර වූ එකෙකි. (10)

සාවාතෙහි මුට්ඨි වළු සතරෙකි, විශාස දෙකෙකි, තිණ දෙකෙකි, සමසභාර්ත සතෙකි. අසාමික විසින් සතෙකි. (22)

දරු-උදක-මහනිකා වසයෙන් තුණෙකි. තිණ දෙකෙකි. අවහාසන වළු සතෙකි. සසාමික නීහරෙය්-නාවකාලික ගරෙය් වසයෙන් දෙකෙකි. (14)

වමොත්ථවර, රජගහත්ථවර, විසල්පුර අපජ්ඣ බරණස, කොසමැත්ථවර, සාගල්පුර දළහික යයි වඩු සයෙකි. (6)=150

1. එසමයෙහි සවග මහණහු රද තොටකට ගොස් රෙදි පොට්ටනියක් සොරකම් කළාහු ය. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද පණවන ලදී. “කිම, අපි පරිජි ඇවැත් අවන්තමෝ ද?”යි ඔවුනට කුකුල් ඇතිවී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කළාහු ය. “මහණෙනි, තෙපි පරිජි ඇවැත් අවන්තහුයැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළු කේක. (1)

2. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් රද තොටකට ගොස් මානැති වතක් දක සොරකින් ඉපදවී ය. “කිම, මම පරිජි ඇවැත් අවන්තෙමි දෝ”යි ඔහුට කුකුල් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේ ය. “මහණ විතොත්පාදයෙහි ඇවැත් තොමේ”යැ යි වදළු කේක. (2)

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු රජකඤ්ඤං ගනාමි මගග්ගං දුස්සං පසයිනා ථෙය්‍යවිතො, ආමසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි: -පෙ- අනාපනති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ආපනති දුක්කචස්සාති. (3)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු රජකඤ්ඤං ගනාමි මගග්ගං දුස්සං පසයිනා ථෙය්‍යවිතො, ඵ්‍යුපෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි. -පෙ- අනාපනති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ආපනති ථුලලච්චස්සාති. (4)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු රජකඤ්ඤං ගනාමි මගග්ගං දුස්සං පසයිනා ථෙය්‍යවිතො, ණානා වාචෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි: -පෙ- ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජිකන්ති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු මගග්ගං උත්තරඤ්ඤං පසයිනා ථෙය්‍යවිතො, උපපාදෙසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො, ආමසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො, ඵ්‍යුපෙසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො, ණානා වාචෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි: -පෙ- ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජිකන්ති. (6-9)

7. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු දිවා භණ්ඩං පසයිනා නිමිත්තං අකාසි 'රතතිං අවහරිස්සාමි'ති. සො තං මඤ්ඤමානො තං අවහරි. -පෙ- තං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි, -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො තං අවහරි. -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි: -පෙ- ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජිකන්ති. (10-13)

8. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු දිවා භණ්ඩං පසයිනා නිමිත්තං අකාසි 'රතතිං අවහරිස්සාමි'ති. සො තං මඤ්ඤමානො අතතො භණ්ඩං අවහරි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි: -පෙ- අනාපනති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ආපනති දුක්කචස්සාති. (14)

9. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤස්ස භණ්ඩං හරන්තො සිහෙ භාරං ථෙය්‍යවිතො, ආමසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො, ඵ්‍යුපෙසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො, ඛන්ධං ඔරෙපෙසි. -පෙ- ඛන්ධං භාරං ථෙය්‍යවිතො, ආමසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො, ඵ්‍යුපෙසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො, කපිං ඔරෙපෙසි. -පෙ- කපියං භාරං ථෙය්‍යවිතො, ආමසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො, ඵ්‍යුපෙසි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො, හන්තෙ අග්ගහෙසි. -පෙ- හන්තෙ භාරං ථෙය්‍යවිතො, භුමියං නිකම්පි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො, භුමිතො අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි: -පෙ- ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජිකන්ති (15-25)

10. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අජේඛාකාසෙ චිවරං පඤ්ඤාමි, විහාරං පාමිසි. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු 'මාසි දං චිවරං තස්සි'ති පටිසාමෙසි. සො නිකම්පිතො තං භික්ඛුං පුච්ඡි: ආට්ඨසො මග්ගං චිවරං කෙන අවහරන්ති. සො ඵචමාභ: මයා අවහරන්ති. සො තං ආදිසි. 'අස්සමණොසි නා'න්ති. තස්ස කුක්කුචං අගොසි: -පෙ- භගවතො ඵ්‍යුමන්තං ආරොචෙසි. කිඤ්ඤිතො නිං භික්ඛු?ති. 'නිරුත්තිපථො, අහං භගවා'ති. අනාපනති භික්ඛු නිරුත්තිපථො'ති. (26)

3. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් රදනොටකට ගොස් මාහැඟි වතක් දක සොරසිතාතිගේ ආමයීතය කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ පරිජි ඇවැත් නො වේ. දුකුලාඇවැත් වේ” යැ යි වදාළ සේක. (3)

4. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් රදනොටකට ගොස් මාහැඟි වතක් දක සොර සිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ පරිජි ඇවැත් නො වේ. පුලාසි ඇවැත් වේ” යැ යි වදාළ සේක. (4)

5. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් රදනොටකට ගොස් මාහැඟි වතක් දක සොරසිත් ඇත්තේ තුඩු තැනින් පහ කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි යැ” යි වදාළ සේක, (5)

6. එසමයෙහි එක්තරු පිණ්ඩවාරික මහණෙක් මාහැඟි උතුරු අතුරු-ණක් දක සොරසිත් ඉපද විය. ... සොරසිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙළේ ය. ... සොර සිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ... සොර සිත් ඇත්තේ තුඩු තැනින් පහ කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය: ... “මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි යැ” යි වදාළ සේක. (6-9)

7. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් දවල් භාණ්ඩයක් දක ‘ඌ සොර පැහැර ගත්තෙමි’ යි නිමිති කෙළේ ය. හේ ‘එයැ’ යි හඟිමින් එය සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘එයැ’ යි හඟිමින් අතෙකක් සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘අතෙකෙකැ’ යි හඟිමින් එය සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘අතෙකෙකැ’ යි හඟිමින් අතෙකක් සොරකම් කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය: ... “මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි යැ” යි වදාළ සේක. 10-13

8. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් දවල් භාණ්ඩයක් දක ‘ඌ සොර ගත්තෙමි’ යි නිමිති කෙළේ ය. හෙ තෙමේ ‘එම යැ’ යි හඟිමින් තමා සතු භාණ්ඩයක් සොරකම් කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, පරිජි ඇවැත් නො වේ. දුකුලාඇවැත් වේ” යැ යි වදාළ සේක. 14

9. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් අතෙකෙකු සතු භාණ්ඩයක් ගෙණ යන්නේ හිසෙහි තුඩු බර සොරසිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙළේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ කරට ගත්තේ ය. ... තරෙහි වූ බර සොරසිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙළේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ උකුළුට ගත්තේ ය. ... උකුළෙහි වූ බර සොරසිත් ඇත්තේ ආමයීතය කෙළේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ අතින් ගත්තේ ය. ... අතෙහි වූ බර සොරසිත් ඇත්තේ මිම තැබී ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ මිමින් උඩට ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය: ... “මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි යැ” යි වදාළ සේක. (15-25)

10. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් අභ්‍යවකාශයෙහි සිටුරක් අතට විහාරයට ගියේ ය. එක්තරු මහණෙක් ‘මේ සිටුර නො වැතැයේ වා’ යි තැත්පත් කොට තැබී ය. ඒ මහණ තෙමේ නික්ම ගොස් “ඇවැත්, මාගේ සිටුර කවරකු විසින් පැහැර ගන්නා ලද දෑ” යි ඒ මහණහු විවාළේ ය. ‘මව්සින් පැහැර ගන්නා ලද යැ’ යි ඒ මහණ කී ය. හෙ තෙමේ ‘තෝ අශ්‍රමණයෙහි යැ’ යි කීය. එය ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් සැළ කෙළේ ය. “මහණ තෝ කෙබඳු සිතැති යෙහි දෑ?” යි අසා වදාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම ව්‍යවහාර වචන ඇත්තෙමි වෙමි” යි හේ කීය. “මහණ, ව්‍යවහාරවචනයෙහි ඇවත් නො වේ” යැ යි වදාළ සේක. (26)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු පිඨෙ චිවරං නික්ඛි-
පිත්වා -පෙ- පිඨෙ නිසිදන් නික්ඛිපිත්වා -පෙ- හෙට්ඨාපිඨෙ පතනං නික්ඛිපිත්වා
විහාරං පාවිසි. අඤ්ඤානරො භික්ඛු 'මායං පනෙතා තඤ්ඤි'ති පටිසාමෙසි. සො
නික්ඛමිත්වා තං භික්ඛුං පුච්ඡි: 'ආට්ඨසො මයං පනෙතා කෙන අවහටො'ති.
සො එවමාහ: 'මයං අවහටො'ති. සො තං ආදිසි 'අය්‍යමණෝ'සි ති'නත්ති.
තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- "අතාපතති භික්ඛු නිරුත්තිපථෙ"ති. (27-29)

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛුනී වතියා චිවරං
පඤ්චිත්වා විහාරං පාවිසි. අඤ්ඤානරො භික්ඛුනී 'මාසිදං චිවරං තඤ්ඤි'ති
පටිසාමෙසි. සා නික්ඛමිත්වා තං භික්ඛුනීං පුච්ඡි: 'අය්‍යො මයං චිවරං ඉක්කත
අවහට'නත්ති. සා එවමාහ: 'මයං අවහට'නත්ති. සා තං ආදිසි 'අය්‍යමණෝ'සි ති'නත්ති.
තස්සා කුක්කුච්චං අහොසි. අථ ඛො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීතං එතමඤ්ඤං
ආරොවෙසි. භික්ඛුනීයො භික්ඛුතං එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. භික්ඛු හගවතො
එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. "අතාපතති භික්ඛවෙ නිරුත්තිපථෙ"ති. (30)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු වාතමණ්ඩලිකාය
උක්ඛිතතං සාටකං පඤ්චිත්වා 'සාමිකානං දය්‍යාමි'ති අග්ගහෙසි. සාමිකා තං
භික්ඛුං වොදෙසුං: 'අය්‍යමණෝ'සි ති'නත්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ-
කිඤ්චිතො නං භික්ඛු'ති. 'අථොයචිතො අගං හගවා'ති. "අතාපතති භික්ඛු
අථොයචිතතස්සා"ති. (31)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු වාතමණ්ඩලිකාය
උක්ඛිතතං වෙඨනං 'පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති'ති ථොයචිතො අග්ගහෙසි.
සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසුං: 'අය්‍යමණෝ'සි ති'නත්ති. තස්ස කුක්කුච්චං
අහොසි -පෙ- "අපතති නං භික්ඛු අපනෙතා පාරාජික"නත්ති. (32)

15. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු සුසානං ගන්ත්වා
අභිනෙත සරීරෙ පංසුකුලං අග්ගහෙසි. තඤ්ඤං ච සරීරෙ පෙනො අභිවඤ්ඤො
හොති. අථ ඛො සො පෙනො තං භික්ඛුං එතදවොච: "මා හනෙත මයං
සාටකං අග්ගහෙසි"ති. සො භික්ඛු අතාදියනො අගමාසි. අථ ඛො තං
සරීරං උට්ඨාසිත්වා තස්ස භික්ඛුතො පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුඛන්ති. අථ ඛො සො
භික්ඛු විහාරං පටිපිත්වා ආරං එකෙසි. අථ ඛො තං සරීරං තතෙච පටිපත්ති.
තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- "අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. න ච
භික්ඛවෙ අභිනෙත සරීරෙ පංසුකුලං ගහෙතඛං. යො ගණ්ඨග්ග, අපතති
දුක්ඛටස්සා"ති. (33)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු සබ්බස්ස චිවරෙ
හාජ්ඣමානෙ ථොයචිතො කුසං සබ්බාමෙත්වා චිවරං අග්ගහෙසි. තස්ස
කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- "අපතති නං භික්ඛු අපනෙතා පාරාජික"නත්ති. (34)

11. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පුටුවක් මත සිටුර බහා තබා ... පුටුවක් මත තිසිදනය බහා තබා ... පුටුවක් යට පාත්‍රය බහා තබා විහාරයට ගියේ ය. එක්තරා මහණෙක් 'මේ පාත්‍රය නො තැස්ව'යි තැත්පත් කොට තැබී ය. ඒ මහණ තික්ම අවුත් තෙල මහණහුගෙන් "ඇවත, මාගේ පාත්‍රය කවරකු විසින් පැහැර ගන්නා ලද දූ"යි විවාළේ ය. හෙතෙම 'මා විසින් පැහැර ගන්නා ලද'යි මෙසේ කී ය. හේ "තෝ අශ්‍රමණයෙහි යා"යි කියා එය ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... "මහණ, ව්‍යවහාර වචනයෙහි ඇවැත් නො වේ" යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළසේක. (37-39)

12. එසමයෙහි එක්තරා මෙහෙණක් වැවේ සිටුර අතුට විහාරයට ගියා ය. එක්තරා මෙහෙණක් 'මේ සිටුර නො තැස්ව'යි තැත්පත් කොට තැබුවා ය. ඔ තික්මවුත් ඒ මෙහෙණගෙන් 'ආයතීවෙති, මාගේ සිටුර කවරකු විසින් පැහැරගන්නා ලද දූ'යි මෙසේ විවාළා ය. 'මා විසින් පැහැර ගන්නා ලද යා'යි ඔ මෙසේ කීවා ය. ඒ මෙහෙණ එය ගත්තේ ය. 'තෝ නොමෙහෙණකා'යි කීවු ය. ආට කුකුත් විය. ඉන් පසු ඒ මෙහෙණ මෙහෙණන්ට මෙපවත් දන්වුවා ය. මෙහෙණහු භික්ෂුන්ට මෙපවත් සැළ කළාහු ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ කරුණ සැළ කළාහු ය. "මහණෙනි ව්‍යවහාරවචනයෙහි ඇවැත් නො වේ" යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළසේක. (30)

13. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පෙයාසුලගින් තහන ලද සඵවක් දක 'හිමියන්ට දෙම'යි ගත්තේ ය. 'තෝ අශ්‍රමණයෙක් වෙහි ය'යි හිමිහු ඒ මහණහට වෛදනා කළාහු ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ තෝ කෙබඳු සිතැත්තෙහි දූ"යි අසා වදාළසේක. "භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නොසොර සිත් ඇත්තෙම වීම"යි කී ය. "මහණ සොර සිත් තැත්තහුට ඇවැත් නො වේ" යැ යි වදාළසේක. (31)

14. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පෙයාසුලගින් තහන ලද හික්-වෙඵමක් 'නො බෝ වේලාවකින් හිමියෝ දක්නාහ, ඊට පෙර ගණිමි'යි සිතා) සොරසිත් ඇත්තේ හැර ගත්තේ ය. හිමියෝ ඒ මහණහට "තෝ අශ්‍රමණයෙහි"යි වෛදනා කළාහු ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... "මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි ය"යි වදාළ සේක. (32)

15. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනට ගොස් නුමුත් මල සිරුරෙහි පංසුකුල වසත්‍රය හැර ගත්තේ ය. ඒ සිරුරෙහි ද ප්‍රෙතයෙක් අධිගාහිත වී ය. එකල්හි ඒ ප්‍රෙතයා ඒ මහණහට "වහන්ස, මාගේ වසත්‍රය නොගත මැනව"යි කී ය. ඒ මහණ තෙමේ එය නො සලකමින් ගියේ ය. ඉන් පසු ඒ සිරුර තැබිට ඒ මහණහු පසුපස පුහුබැත්තේ ය. එකල්හි ඒ මහණ විහාරයට ගොස් දොර වැසී ය. ඉක්මනින් ඒ සිරුර එහි ම පතිත විය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... "මහණ, පරිජි ඇවැත් නො වේ. "මහණෙනි, නුමුත් සිරුරෙහි පංසුකුල වසත්‍රය නො ගතයුතු ය. සමෙක් ගත්තේ තම දුකුලා ඇවැත් වේ"යි වදාළ සේක. (33)

16. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සහසතු සිටුරු බෙදනු ලබන කල්හි සොරසිත් ඇත්තේ කුසපත් මාරු කොට සිටුරක් ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... "මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි යා" යි වදාළ සේක. (34)

17. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයසමා ආතඤ්ඤ ජනනාඤ්ඤෙ අඤ්ඤා-
තරස්ස භික්ඛුතො අනතරවාසකං අත්තතො ඵෙඤ්ඤමානො නිවාසෙසි. අථ
ඛො සො භික්ඛු ආයසමන්තං ආතඤ්ඤ එතදවොච: “කිස්ස මෙ නිං ආවුසො
ආතඤ්ඤ, අනතරවාසකං නිවාසෙසි”ති. “සකසඤ්ඤේ අහං ආවුසො”ති. භගවතො
එතමන්ථං ආරොචෙසුං-පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ සකසඤ්ඤෙය්හ”ති. (35)

18. තෙන ඛො පත සමයෙන සම්මසුලා භික්ඛු ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා
ඕරොහන්තා සිහවිසාසං පසයිනා පවාපෙනා පරිභුඤ්ඤාසු. තෙසං කුක්කුච්චං
අභොසි -ප- “අනාපතති භික්ඛවෙ සිහවිසාසෙ”ති. (36)

19. තෙන ඛො පත සමයෙන සම්මසුලා භික්ඛු ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා
ඕරොහන්තා ව්‍යාඤ්ඤාසං පසයිනා -පෙ- දීපිවිසාසං පසයිනා -පෙ-
තරච්ඡවිසාසං පසයිනා -පෙ- කොකවිසාසං පසයිනා පවාපෙනා
පරිභුඤ්ඤාසු. තෙසං කුක්කුච්චං අභොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ
තීරච්ඡාතගතපරිග්ගහෙ”ති. (37-40)

20. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සඛ්‍යස්ස
ඔදනෙ භාජියමානෙ “අපරස්ස භාගං දෙති”ති අමුලකං අග්ගහෙසි. තස්ස
කුක්කුච්චං අභොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ආපතති සම-
ජානමුක්ඛාලාදෙ පාවිතතියස්ස”ති. (41)

21. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සඛ්‍යස්ස බාදනියෙ
භාජියමානෙ -පෙ- සඛ්‍යස්ස පුච්චෙ භාජියමානෙ -පෙ- සඛ්‍යස්ස උච්ඡුලි
භාජියමානෙ -පෙ- සඛ්‍යස්ස නිමිට්ඨසකෙ භාජියමානෙ “අපරස්ස භාගං
දෙති”ති අමුලකං අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අභොසි -පෙ- “අනාපතති
භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති සමජානමුක්ඛාලාදෙ පාවිතතියස්ස”ති. (42-45)

22. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ ඔදනිය-
ඤ්ඤං පටිසිනා පත්තපුරං ඔදනං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං
අභොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (46)

23. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ පුච්චඤ්ඤං
පටිසිනා පත්තපුරං මංසං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අභොසි.
-පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (47)

24. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ පුච්චඤ්ඤං
පටිසිනා පත්තපුරං පුච්චං ථෙය්‍යවිතො අවහරි -පෙ- පත්තපුරං සකඛ-
ඤ්ඤා ථෙය්‍යවිතො අවහරි -පෙ- පත්තපුරෙ මොදකෙ ථෙය්‍යවිතො
අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අභොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො
පාරාජික”න්ති. (48-50)

17. එසමයෙහි ආයුෂමත් අතද තෙරණුවෝ ගිනිකල් ගෙහි එක්තරා මහණකුගේ අදහසක් 'තමාගේ යෑ'යි හඟිමින් හැන්දහ. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ ආයුෂමත් ආතඤ්ඤ ස්වරියන්ට මෙය කී ය. "ඇවැත්නි, ආතඤ්ඤ ස්වරියෙනි, තෙපි මගේ අදහස කුමක් හෙයින් ඇත්දහ ද?" යි විචාලේ ය. "ඇවැත්නි, මම 'මගේ යෑ' යි හැඟිමී ඇත්තෙමි වීම' යි තෙරණුවෝ කීහ. භාෂාවකුත් වහන්සේට මෙ කරුණ සැල කලාහු ය. ... "මහණෙනි, 'තමා සතු ය' යන හැඟිමී ඇත්තහුට ඇවැත් නො වේ" ය යි වදාළේක. (35)

18. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු ගිජුකුළුපව්වෙන් බත්තාහු සිංහයකු විසින් ඉඳුල් කළ මසක් දැක පිසවා අනුභව කලාහු ය. ඔවුන්ට කුකුළු විය. ... "මහණෙනි, පිසවිසාසයෙහි ඇවැත් නො වේ" ය යි වදාළේක. (36)

19. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු ගිජුකුළුපව්වෙන් බත්තාහු වෘශ්ඨයකු ඉඳුල් කළ මසක් දැක, ... දිවියකු කා හැර දැමූ මසක් දැක ... කරබාතා චලසකු කා හැර දැමූ මසක් දැක ... වෘකයකු කා ඉතිරි කළ මසක් දැක පිසවා අනුභව කලාහු ය. ඔවුන්ට කුකුළු විය. ... "මහණෙනි, තිරිසනුන් අයත් දෑයෙහි ඇවැත් නො වේ" ය යි වදාළේක. (37-40)

20. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සභනට බත් බෙදන කල්හි 'අතෙකකුට ද කොටසක් දෙව' යි අමුලු කොට ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. දැන දැන මුසවා කීමෙහි පවිති ඇවැත් වේ" ය යි වදාළේක. (41)

21. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සභනට කැවිලි බෙදන කල්හි, ... සභනට පු බෙදන කල්හි, ... සභනට උක් දැමූ බෙදන කල්හි ... සභනට තිඹිරි බෙදන කල්හි, 'අතෙකකුට ද කොටසක් දෙව' යි අමුලු කොට (පිළිගා නැතිව) ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. දැන දැන බොරු කීමෙහි පවිති ඇවැත්වේ" ය යි වදාළේක. (42-45)

22. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුර්භික්ෂයෙහි විකිණීමට බත් පිසන ගෙයකට පැමිණ සොර සිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා බත් හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය, ... "මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යෑ" යි වදාළේක. (46)

23. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුර්භික්ෂයෙහි විකිණීමට මස් පිසන ගෙයකට පිවිස සොරසිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා මස් හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... "මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි ය" යි වදාළේක (47)

24. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුර්භික්ෂයෙහි කැවුම් පිසන ගෙයකට පැමිණ සොරසිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා කැවුම් හැර ගත්තේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා ලහලු හැර ගත්තේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා අශ්ගලා හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. "මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි" ය යි වදාළේක (48-50.)

25. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු දිවා පරික්ඛාරං පඤ්ඤා නිමිත්තං අකාසි: “රතතිං අවහරිස්සාමි”ති. සො තං මඤ්ඤාමානො තං අවහරි -පෙ- තං මඤ්ඤාමානො අඤ්ඤං අවහරි -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤාමානො තං අවහරි -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤාමානො අඤ්ඤං අවහරි -පෙ- තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං තං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (51-54)

26. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු දිවා පරික්ඛාරං පඤ්ඤා නිමිත්තං අකාසි. “රතතිං අවහරිස්සාමි”ති. සො තං මඤ්ඤාමානො අතතතො පරික්ඛාරං අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති දුක්ඛකට්ඨස්ස”ති. (55)

27. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු පිඨෙ ථවිකං පඤ්ඤා ඉතො ගණ්ඨනො පාරාජිකො භවිස්සාමිති සහ පිඨකෙන සඬ්ඛාමේවා අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං තං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (56)

28. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු සඬ්ඛස්ස භිසිං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං තං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (57)

29. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු විවරවංසෙ විවරං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං තං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (58)

30. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු විහාරෙ විවරං අවහරිවා ඉතො නික්ඛමනො පාරාජිකො භවිස්සාමිති විහාරං න නික්ඛමි. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං -පෙ- “නික්ඛමෙය්‍ය වා සො භික්ඛවෙ මොඤ්ජුරිසො න වා නික්ඛමෙය්‍ය ආපතති පාරාජිකස්ස”ති. (59)

31. තෙන බො පන සමයෙන දෙව භික්ඛු සභායකා භොන්ති. එකො භික්ඛු ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. ද්විතියො භික්ඛු සඬ්ඛස්ස බාදනීයෙ භාජිය-මානෙ සභායකස්ස භාගං ගහෙවා තස්ස විස්සංසනො පරිභුඤ්ජි. සො ජාතිවා තං වොදෙසි: ‘අස්සමණො’යි ත්ව’න්ති. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි -පෙ- “කිඤ්චිතො තං භික්ඛු”ති “විස්සංසනාහි අහං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛු විස්සංසනාගෙ”ති. (60)

32. තෙන බො සමයෙන සමිහුලා භික්ඛු විවරකමමං කරොන්ති. සඬ්ඛස්ස බාදනීයෙ භාජියමානෙ සබ්බෙසං පටිවිංසා ආගරිවා උපනික්ඛිත්තා භොන්ති. අඤ්ඤානරො භික්ඛු අඤ්ඤානරස්ස භික්ඛුතො පටිවිංසං අතතතො මඤ්ඤාමානො පරිභුඤ්ජි. සො ජාතිවා තං වොදෙසි: ‘අස්සමණො’යි ත්ව’න්ති. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි -පෙ- “කිඤ්චිතො තං භික්ඛු”ති සකසඤ්ඤි අහං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛු සකසඤ්ඤි-ස්ස”ති. (61)

25. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දවල් පිරිකරක් දෑක “ඌ සොර-කම් කරන්නෙමි” යි නිමිති ගත්තේ ය. හෙතෙමේ ‘එයා’ යි හඟිමින් එය සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘එයා’ යි හඟිමින් අනෙකක් සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘අනෙකකා’ යි හඟිමින් එය සොරකම් කෙළේ ය. ... අනෙකකා යි හඟිමින් අනෙකක් සොරකම් කළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැන් අවන්නෙහි” ය යි වදාළ හේක (51-54.)

26. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දවල් පිරිකරක් දෑක ‘ඌ සොරකම් කරන්නෙමි’ යි නිමිති කෙළේ ය. හෙතෙමේ ‘එයා’ යි හඟිමින් තමාගේ පිරිකරක් (සොර සිතින්) හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැන් නො වේ. දුකුලාඥාවැන් වේ” යයි වදාළ හේක. (55)

27. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පුටුවකා පියැල්ලක් දෑක ‘මෙයින් පැහැරගන්නෙමි පැරදුනෙමි’ වෙමි යි සිතා පුටුව සමග බැහැර කොට හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. -පෙ- “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැන් අවන්නෙහි ය.” (56)

28. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සහසතු සිස්සක් සොර සිතින් හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. -පෙ- “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැන් අවන්නෙහි ය” යි. (57)

29. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සිවුරුවෙහි ලු සිවුරක් සොර සිතින් හැරගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. -පෙ- “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැන් අවන්නෙහි ය.” (58)

30. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විහාරයෙහි සිවුරක් සොරාගණ ‘මෙයින් නික්මෙන්නෙමි පරිජ්ඣාවැන් අවන්නෙමි’ යි විහාරයෙන් නො නික්මින. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පුවත සැළ කළාහු ය. ... “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂ තෙමේ නික්මෙන්නේ හෝ නො නික්මෙන්නේ හෝ පරිජ්ඣාවැන් අවන්නේ වෙයි.” (59)

31. එසමයෙහි යහළු භික්ෂුහු දෙනමක් වෙත්. එක් තමක් පිඬු පිණිස ගමට පිවිසියේ ය. දේවැත්තා සහනට කැවිලි බෙදනු ලබන කල්හි යහළුවා අයත් කොටස ගෙන ඔහුට විස්වස් ඇතියේ වැළැඳී ය. ඒ මහණ තෙමේ එය දෑක “තෝ නොමහණෙක් වෙති” යි ඒ මහණහට වොදනා කෙළේය. ඒ මහණ-හට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැළ කෙළේ ය. ... මහණ තෝ කෙබඳු සිතැතියෙහි ද? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම විඤ්ඤානානුසාරී වීමි.” “මහණ විඤ්ඤානානුසාරී ඇවැත් නො වේ.” (60)

32. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු සිවුරුකම් කරත්. සහනට කැවිලි බෙදනු ලබන කල්හි සියල්ලන්ගේ කොටස් ගෙනවුත් වෙත තබන ලද්දහු වෙත්. එක්තරා මහණෙක් ‘අනෙක් මහණකුගේ කොටස තමාගේ ය’ යි හඟිමින් වැළැඳීය. ඒ මහණ තෙමේ එය දෑක “තෝ නොමහණෙක් වෙති” යි ඔහුට වොදනා කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැළ කෙළේ ය. ... “මහණ, තෝ කෙබඳු සිතැත්තෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තමාගේ ය යන හැඟීම් ඇත්තෙමි වීමි.” “මහණ, තමාගේ ය යන හැඟීම් ඇත්තහුට ඇවැත් නොවේ.” (61)

33. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්මසුලා භික්ඛු චිවරකම්මං කරොන්ති. සඛ්ඛස්ස ඛාදනියෙ භාජ්‍යමානෙ අඤ්ඤානරස්ස භික්ඛුනො පනෙත්ත අඤ්ඤා-
නරස්ස භික්ඛුනො පටිවිංසො ආහරිතො උපනික්ඛිතො; භොති. පත්තසාමිකො
භික්ඛු අත්තනො මඤ්ඤමානො පරිභුඤ්ජී. සො ජාතිතො තං වොදෙයි:
“අස්සමණෝ‘සි ච”න්ති. තස්ස කුක්කුචං අභොයි. භගවතො එතමිත්ථං
ආරොචෙයි -පෙ- “කිඤ්චිතො තං භික්ඛු?”ති “සකසඤ්ඤී අහං භගවා”ති.
“අනාපතති භික්ඛු සකසඤ්ඤස්ස”ති. (62)

34. තෙන ඛො පන සමයෙන අම්බවොරකා අම්බං පාතෙතො භණ්ඩිකං
ආදය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛන්ධංසු. වොරකා සාමිකෙ
පස්සිතො භණ්ඩිකං පාතෙතො පලායිංසු. භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤීනො පටිග්ගාහා-
පෙතො පරිභුඤ්ජංසු. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු: “අස්සමණස්ථ භූමෙහ”ති.
තෙසං කුක්කුචං අභොයි. භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසු -පෙ- “කිඤ්චිත්තො
භූමෙහ භික්ඛවො?”ති “පංසුකුලසඤ්ඤීනො මයං භගවා”ති. “අනාපතති
භික්ඛවෙ පංසුකුලසඤ්ඤස්ස”ති. (63)

35. තෙන ඛො පන සමයෙන ජම්බුවොරකා -පෙ- ලුච්ඡවොරකා -පෙ-
පත්තවොරකා -පෙ- තාලපක්කවොරකා -පෙ- උච්ඡ්චවොරකා -පෙ- නිම්බ-
රුසකවොරකා නිම්බරුසකෙ ඔච්ඡිතිතො භණ්ඩිකං ආදය අගමංසු. සාමිකා
තෙ වොරකෙ අනුඛන්ධංසු. වොරකා සාමිකෙ පස්සිතො භණ්ඩිකං පාතෙතො
පලායිංසු. භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤීනො පටිග්ගාහාපෙතො පරිභුඤ්ජංසු. සාමිකා
තෙ භික්ඛු වොදෙසු: “අස්සමණස්ථ භූමෙහ”ති. තෙසං කුක්කුචං අභොයි.
-පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පංසුකුලසඤ්ඤස්ස”ති. (64-69)

36. තෙන ඛො පන සමයෙන අම්බවොරකා අම්බං පාතෙතො භණ්ඩිකං
ආදය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛන්ධංසු. වොරකා සාමිකෙ
පස්සිතො භණ්ඩිකං පාතෙතො පලායිංසු. භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති
ථෙය්‍යවිත්තො පරිභුඤ්ජංසු. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු “අස්සමණස්ථ
භූමෙහ”ති. තෙසං කුක්කුචං අභොයි -පෙ- “අපත්තිං භූමෙහ භික්ඛවෙ
අපත්තා පාරුච්ඡා”න්ති. (70)

37. තෙන ඛො පන සමයෙන ජම්බුවොරකා -පෙ- ලුච්ඡවොරකා -පෙ-
පත්තවොරකා -පෙ- තාලපක්කවොරකා -පෙ- උච්ඡ්චවොරකා -පෙ- නිම්බ-
රුසකවොරකා නිම්බරුසකෙ ඔච්ඡිතිතො භණ්ඩිකං ආදය අගමංසු. සාමිකා
තෙ වොරකෙ අනුඛන්ධංසු. වොරකා සාමිකෙ පස්සිතො භණ්ඩිකං පාතෙතො
පලායිංසු. භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිත්තො පරිභුඤ්ජංසු.
සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු “අස්සමණස්ථ භූමෙහ”ති. තෙසං කුක්කුචං
අභොයි -පෙ- “අපත්තිං භූමෙහ භික්ඛවෙ අපත්තා පාරුච්ඡා”න්ති. (71-76)

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු සඛ්ඛස්ස අම්බං ථෙය්‍ය-
විත්තො අවහරි -පෙ- සඛ්ඛස්ස ජම්බු -පෙ- සඛ්ඛස්ස ලුච්ඡ -පෙ- සඛ්ඛස්ස
පත්ත -පෙ- සඛ්ඛස්ස තාලපක්ක -පෙ- සඛ්ඛස්ස උච්ඡ්ච -පෙ- සඛ්ඛස්ස
නිම්බරුසකෙ ථෙය්‍යවිත්තො අවහරි. තස්ස කුක්කුචං අභොයි -පෙ- “අපත්තිං
චං භික්ඛු අපත්තො පාරුච්ඡා”න්ති. (77-83)

33. එසමයෙහි බොහෝ හික්කුහු සිටුරු ගෙත්තම් කරත්. සහනට කැවිලි බෙදනු ලබන කල්හි එක්තරා මහණකුගේ පාත්‍රයෙන් අන් මහණකුගේ කොටස ගෙනවුත් තබන ලද්දේ වෙයි. පාත්‍රය හිමි මහණ තෙමේ තමාගේ ය හි සිතමින් වැලැඳී ය. ඒ මහණ එය දෑන ඒ මහණට ‘තෝ නොමහණෙහි’යි. වෝදනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැල කෙළේ ය. ... “මහණ තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම ස්වකීය ය යන හැඟීම් ඇත්තෙමි වීමි.” “මහණ, ස්වකීය ය යන හැඟීම් ඇත්තහුට ඇවැත් නො වේ.” (62)

34. එසමයෙහි අඹ සොරු අඹ තෙලා පොදියක් බැඳ ගෙන ගියාහු ය. හිමියෝ ඒ සොරුන් ලුහු බැන්දහු ය. සොරු හිමියන් දෑක පොදිය හිමි තෙලා පැන ගියාහු ය. හික්කුහු පාංසුකුල සංඥ ඇත්තාහු පිළිගන්වා ගෙන වැලඳුන. “තෙපි නොමහණ”යි හිමියෝ ඔවුනට වොදනා කළාහු ය. ඔවුනට කුකුත් විය. ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ටෙපවත් සැල කළහ. මහණෙහි, තෙපි කෙබඳු සිත් ඇත්තෝ වූහ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අපි පාංසුකුලසංඥ ඇත්තමු”යි “මහණෙහි, පාංසුකුලසංඥ ඇත්තහුට ඇවැත් නොවේ.” (63)

35. එසමයෙහි දඹසොරු ... දෙල්සොරු ... කොත්සොරු ... තල්පල සොරු ... උක්සොරු ... තිඹිරිසොරු තිඹිරිපල තෙලා පොදියක් බැඳගෙන ගියාහු ය. හිමියෝ ඒ සොරුන් ලුහුබැන්දහු ය. සොරු හිමියන් දෑක පොදිය හිමි තෙලා පලා ගියාහු ය. හික්කුහු පාංසුකුලසංඥ ඇති ව පිළිගන්වා ගෙන වැලඳුන. “තෙපි නොමහණ”යි හිමියෝ ඔවුනට වොදනා කළාහු ය, ඔවුනට කුකුත් විය. ... “මහණෙහි. පාංසුකුලසංඥ ඇත්තහුට ඇවැත් නො වේ.” (64-69)

36. එසමයෙහි අඹසොරු අඹ තෙලා පොදියක් බැඳගෙන ගියාහු ය. හිමියෝ ඔවුන් ලුහුබැන්දහු ය. සොරු හිමියන් දෑක පොදිය හිමි තෙලා පලා ගියාහු ය. හික්කුහු සොර සිත් ඇත්තාහු ‘නො බෝ කලෙකින් හිමියෝ දක්නාහ’යි වැලඳුන. හිමියෝ “තෙපි නොමහණ”යි ඔවුනට වොදනා කළාහු ය. ඔවුනට කුකුත් විය. ... “මහණෙහි, තෙපි පරිජ්ඣාවැත් අවත්තහු ය.” (70)

37. එසමයෙහි දඹසොරු ... දෙල්සොරු ... කොත්සොරු ... තල්පල සොරු ... උක්සොරු ... තිඹිරිසොරු තිඹිරිපල තෙලා පොදි බැඳ ගෙන ගියාහු ය. හිමියෝ ඔවුන් ලුහුබැන්දහු ය. සොරු හිමියන් දෑක පොදි හිමි තෙලා පැන ගියාහු ය. හික්කුහු සොර සිත් ඇත්තෝ ‘නො බෝ කලෙකින් හිමියෝ දක්නාහ’යි වැලඳුන. “තෙපි නොමහණ”යි හිමියෝ ඔවුනට වොදනා කළාහු ය. ඔවුනට කුකුත් විය. ... “මහණෙහි, තෙපි පරිජ්ඣාවැත් අවත්තහු ය.” (71-76)

38. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොර සිත් ඇත්තෝ සහසතු අඹ සොරකම් කෙළේ ය. ... සහසතු දඹ ... සහසතු දෙල් ... සහසතු කොත් ... සහසතු තල්පල ... සහසතු උක් ... සහසතු තිඹිරි සොර සිත් ඇත්තෝ පැහැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය”. (77-83)

39. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුප්ථාරුමං ගන්තො ඔචිතං පුප්ථං පඤ්චොසංග්ගන්තං ථෙය්‍යවිතොතො අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනොතො පාරාජික”න්ති. (84)

40. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුප්ථාරුමං ගන්තො පුප්ථාති ඔචිතිනො පඤ්චොසංග්ගන්තං ථෙය්‍යවිතොතො අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු අපනොතො පාරාජික”න්ති (85)

41. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගාමකං ගච්ඡන්තො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “අච්ඡො තුග්ගං උපට්ඨාකකුලං වුතොතො වජේජම්”ති. සො ගන්තො එකං සාටකං ආහරාපෙනො අත්තනා පරිභුඤ්ජි. සො ජාතිනො තං වොදෙසි: ‘අසංමණො’සි නි’න්ති. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. “න ව භික්ඛවෙ ‘වුතොතො වජේජම්’ති වත්තබ්බො. යො වදෙය්‍ය අපතති දුක්ඛංවස්සා”ති. (86)

42. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගාමකං ගච්ඡති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: “අච්ඡො ඔග්ගං උපට්ඨාකකුලං වුතොතො වජේජම්”ති. සො ගන්තො යුගසාටකං ආහරාපෙනො එකං අත්තනා පරිභුඤ්ජි. එකං තස්ස භික්ඛුතො අදාසි. සො ජාතිනො තං වොදෙසි: “අසංමණො’සි නි”න්ති. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. “න ව භික්ඛවෙ ‘වුතොතො වජේජම්’ති වත්තබ්බො. යො වදෙය්‍ය අපතති දුක්ඛංවස්සා”ති. (87)

43. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගාමකං ගච්ඡන්තො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “අච්ඡො තුග්ගං උපට්ඨාකකුලං වුතොතො වජේජම්”ති. සො ජි එවමාහ: “වුතොතො වජේජම්”ති. සො ගන්තො ආලාසං සප්පිං, කුලං ගුලිං, දෙණං තණ්ඩුලං, ආහරාපෙනො අත්තනා පරිභුඤ්ජි. සො ජාතිනො තං වොදෙසි: “අසංමණො’සි නි”න්ති. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. “න ව භික්ඛවෙ ‘වුතොතො වජේජම්’ති වත්තබ්බො. ‘න ව වුතොතො වජේජම්’ති වත්තබ්බො. යො වදෙය්‍ය අපතති දුක්ඛංවස්සා”ති. (88)

44. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො මහංගං මණිං ආදාය අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුතො සද්ධිං අභිංතමග්ගපට්ටනොතො හොති. අථ ඛො සො පුරිසො සුඛකට්ඨානං පග්ගිනො තස්ස භික්ඛුතො අජාතනාතස්ස ථවිකාය මණිං පකඨිපිනො සුඛකට්ඨානං අතික්කමිනො අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “කිඤ්චිතොතො නිං භික්ඛු”ති. “තාහං ගගවා ජාතාමි”ති. අතාපතති භික්ඛු අජාතනාතස්සාති. (89)

39. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මල් උයනකට පැමිණ මුහුපසක් අඟනා තෙලා කුඹු මල් සොරා සිහින්හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජිඳුවාත් අවන්නෙහි ය.” (84)

40. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මල් උයනකට පැමිණ සොරසින් ඇතියේ මුහුපසක් අඟනා මල් තෙලා ගෙන ගියේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ තෝ පරිජිඳුවාත් අවන්නෙහි ය.” (85)

41. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගමකට යන්නේ එක්තරා මහණකුට, “ඇවැත්නි, තොපගේ උපසාරයක කුලයට (ගොස් ඉල්ලා ගැනීමට) ‘තොප විසින් කියනු ලැබුයෙමි’යි තොප වචනයෙන් කියමි”යි කී ය. හෙතෙමේ ගොස් එක් සඵලයක් ගෙන්වා ගෙන තෙමේ පරිභෝග කෙළේ ය. හේ දැන ගෙන ඒ මහණකට “තෝ අශ්‍රමණ වෙහි”ය යි වෛදනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. -පෙ- මහණ පරිජිඳුවාත් නො වේ. “මහණෙනි, ‘(පණ්ඩුබසක්) කියනු ලැබුවෙමි යි (ඔවුන්ට) කියමි’යි නො කිය යුතු ය. යමෙක් කියා තම දුකුලා ඇවැත් වේ.” (86)

42. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගමකට යෙයි. අන් මහණෙක් ඒ මහණකට ඇවැත්නි. “මගේ උපසාරයක කුලයට මා විසින් කියන ලද්දෙහියයි මගේ වචනයෙන් කියව”යි කී ය. හෙතෙමේ ගොස් සඵලයක් ගෙන්වා ගෙන එකක් තමා පරිභෝග කෙළේ ය. එකක් ඒ මහණකට දින. හෙතෙමේ එය දැනගෙන ඔහුට ‘තෝ අශ්‍රමණ වෙහි’යි වෛදනා කෙළේ ය. ඒ මහණකට කුකුත් විය. ... “මහණ පරිජිඳුවාත් නො වේ. “මහණෙනි, ‘මා විසින් කියන ලද්දෙහි මගේ වචනයෙන් කියව’යි නො කිය යුතු ය. යමෙක් කියා තම දුකුලා ඇවැත් වේ.” (87)

43. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගමකට යන්නේ එක්තරා මහණකුට “ඇවැත්නි, තොපගේ උපසාරයක කුලයට තා විසින් කියන ලද්දෙහියයි තාගේ වචනයෙන් කියමි”යි කී ය. හෙතෙමේ ද “මා විසින් කියන ලද්දෙහි යයි මාගේ වචනයෙන් කියව”යි කී ය. හෙතෙමේ ගොස් නැළියක් ගිනෙල් ද, කුලාවක් උක්සකුරා ද, තිබක් සහල් ද, ගෙන්වා ගෙන තෙමේ පරිභෝග කෙළේ ය. හෙතෙමේ එය දැනගෙන ඒ මහණකට ‘තෝ නො මහණෙක් වෙහි’යි වෛදනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ පරිජිඳුවාත් නො වේ. මහණ ‘තා විසින් කියන ලද්දෙහි’ තාගේ වචනයෙන් කියමි’යි. නො කිය යුතු යි. ‘මා විසින් කියන ලද්දෙහි මාගේ වචනයෙන් කියව’යි නො කිය යුතු යි. යමෙක් කියා තම දුකුලා ඇවැත් වේ” යැ යි වදාළ හේක. (88)

44. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් මාහැඟි මැණිකක් රැගෙන එක්තරා මහණකු හා අදන් මගට පිළිපන්නේ වෙයි. එකල්හි ඒ පුරුෂයා ශුලකසාරාතයක් (සුංකම් අයකරණ තැනක්) දක නො දන්නා වූ ඒ මහණහුගේ පසුපසියෙහි මැණික බහා සුංකම් අයකරණ තැන ඉක්මවා නැවත හැර ගත්තේ ය. ඒ මහණකට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ කෙටිදු සිතැති වෙහි ද”යි භාෂාවකුත් වහන්සේ අසා වදාළ හේක. “භාෂාවකුත් වහන්ස, මම එය නො දනිමි”යි හේ කී ය. “මහණ නො දන්නහුට ඇවැත් නො වේ” යැ යි භාෂාවකුත් වහන්සේ වදාළ හේක. (89)

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු පුරිසො මහග්ගං මණ්ණිං ආද්‍යය අඤ්ඤාතරෙන භික්ඛුතො සද්ධිං අධ්‍යානමයනපටිපනොතො ගොති. අථ බො සො පුරිසො සුඛිකට්ඨානං පසයිනො මහග්ගං මණ්ණිං තස්ස භික්ඛුතො අද්දසි. අථ බො සො පුරිසො සුඛිකට්ඨානං අතික්කමිනො තං භික්ඛුං එතදවොච: “ආහර මෙ භනෙන භණ්ඨිකං. නාහං අකල්ලකො”ති. කියස්ස පන තිං ආවුසො එවරුපං අකාසිති. අථ බො සො පුරිසො තස්ස භික්ඛුතො එතමන්ථං ආරොවෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු අජානනාසං”ති. (90)

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු සන්තොස සද්ධිං අධ්‍යාන-මයනපටිපනොතො ගොති. අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො තං භික්ඛුං ආමිසෙන උපල්ලා-පෙතො සුඛිකට්ඨානං පසයිනො මහග්ගං මණ්ණිං තස්ස භික්ඛුතො අද්දසි. ඉමං භනෙන මණ්ණිං සුඛිකට්ඨානං අතික්කාමෙහිති. අථ බො සො භික්ඛු තං මණ්ණිං සුඛිකට්ඨානං අතික්කාමෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපනතිං තිං භික්ඛු ආපනොතො පාරුඡක”න්ති. (91)

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු පාසෙ බද්ධං¹ සුකරං කාරුඤ්ඤාතරෙ ඉඤ්ඤි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “තිඤ්ඤිතොතො තිං භික්ඛු”ති “කාරුඤ්ඤාතරපාසො අහං භගවා”ති. “අනාපනති භික්ඛු කාරුඤ්ඤාතරපාසොසං”ති. (92)

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු පාසෙ බද්ධං සුකරං “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිතොතො ඉඤ්ඤි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපනතිං තිං භික්ඛු ආපනොතො පාරුඡක”න්ති. (93)

49. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු පාසෙ බද්ධං මිගං කාරුඤ්ඤාතරෙ ඉඤ්ඤි -පෙ- පාසෙ බද්ධං මිගං ‘පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති’ති ථෙය්‍යවිතොතො ඉඤ්ඤි-පෙ- කුමිතෙ බද්ධෙ මචෙත්තෙ කාරුඤ්ඤාතරෙ ඉඤ්ඤි. -පෙ- කුමිතෙ බද්ධෙ මචෙත්තෙ ‘පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති’ති. ථෙය්‍යවිතොතො ඉඤ්ඤි, තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “ආපනතිං තිං භික්ඛු ආපනොතො පාරුඡක”න්ති. (94-97)

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු යානෙ භණ්ඨං පසයිනො “ඉතො භණ්ඨනොතො පාරුඡකො භවිස්සාමි”ති අතික්කමිනො පට්ටෙට්ඨානං අග්ගහෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපනතිං තිං භික්ඛු ආපනොතො පාරුඡක”න්ති. (98)

51. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු කුලලෙන උක්ඛිතතං මංසපෙසිං “සාමිකාතං දස්සාමි”ති අග්ගහෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසු: “අස්සමණො‘සි ති”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු අථෙය්‍යවිතොසං”ති. (99)

52. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු කුලලෙන උක්ඛිතතං මංසපෙසිං “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිතොතො අග්ගහෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසු: “අස්සමණො‘සි ති”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපනතිං තිං භික්ඛු ආපනොතො පාරුඡක”න්ති. (100)

1. ම.ක. මජ්ඣ.

45. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් මාහැඟි මැණිකක් රැගෙන එක්තරා මහණකු සමග අදන් මගට පිළිපත්තේ වෙයි. එකල්හි ඒ පුරුෂයා ශ්‍රද්ධාසාධනයක් දැක ගිලන් අසුරු දක්වා සාධනය බඩු පොදිය ඒ මහණහට දින. ඉන් පසු ඒ පුරුෂයා ශ්‍රද්ධාසාධනය ඉක්මවා ඒ මහණහට “වහන්ස, මගේ බඩුපොදිය දෙනු මැනව. මම ගිලනෙක් නො වෙමි”යි මෙය කී ය. “ඇවත, තෝ කුමක් හෙයින් මෙබන්දක් කෙළෙහි දැයි” ඒ මහණ පිළිවිසි ය. එකල ඒ පුරුෂයා ඒ මහණහට තෙල කරුණ දන් වී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ නොදන්තනුට ඇවැත් නො වේ.” යැයි වදාළ හේක. (90)

46. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගාල් තවලකේ සමග අදන්මගට පිළිපත්තේ වෙයි. එක් පුරුෂයෙක් ඒ මහණහු ආමිෂයෙන් පොළොබවා ශ්‍රද්ධාසාධනය දැක “වහන්ස, මේ මැණික ශ්‍රද්ධාසාධනය ඉක්මවා ගෙන යනු මැනවැ”යි මාහැඟි මැණිකක් ඒ මහණහට දිනී. වැලි ඒ මහණ තෙමේ ඒ මැණික ශ්‍රද්ධාසාධනය ඉක්මවා ගෙන ගියේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ හේක (91)

47. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ලෙසුඩුවෙක බැදුනු උරකු කුළුණු සිත් ඇතියේ මුදා ලී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ කෙබඳු සිතැති විහි දැ”යි අසා වදාළ හේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම කුළුණු සිත් ඇත්තෙමි වීම”යි හේ කී ය. “කුළුණු සිත් ඇත්තනුට ඇවැත් නො වේ යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ හේක. (92)

48. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ලෙසුඩුවෙක බැදී උරකු හිමියෝ දක්නාහැකි පෙරමසොර සිත් ඇතියේ මුදා ලී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ”යි වදාළ හේක. (93)

49. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ලෙසුඩුවෙක බැදී මුවකු කුළුණු සිත් ඇතියේ මුදා ලී ය. ... ලෙසුඩුවෙක බැදී මුවකු ‘නො බෝ කලෙකින් හිමියෝ දක්නාහැකි සොරසිත් ඇතිව මුදා ලී ය. ... කෙමිතෙහි හසු වූ මසුන් කුළුණු සිත් ඇතියේ මුදා ලී ය. ... කෙමිතෙහි හසු වූ මසුන් ‘නො බෝකලෙකින් හිමියෝ දක්නාහැකි සොර සිත් ඇතිව මුදා ලී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ” යි වදාළ හේක. (94-97)

50. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් යානයක භාණ්ඩය දැක ‘මෙයින් ගත්තෙමි තම පරිජ් අවදින්නෙමි’යි ඉවත් කොට පෙරළා ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ”යි වදාළ හේක. (98)

51. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් උත්සකු විසින් තභාගත් මස් වැදුල්ලක් ‘හිමියනට දෙන්නෙමැ’යි ගත්තේ ය. හිමියෝ “තෝ අප්‍රමණ වෙති”යි ඒ මහණහට වොදනා කළාහු ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ සොර සිත් තැත්තනුට ඇවැත් නො වේ” යැයි වදාළ හේක. (99.)

52. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් උතුරුකු විසින් තභාගත් මස් වැදුල්ලක් ‘නො බෝකලෙකින් හිමියෝ දක්නාහැකි සොරසිත් ඇතිව ගත්තේ ය. ‘තෝ අප්‍රමණ වෙති’යි හිමියෝ ඒ මහණහට වොදනා කළාහු ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... ‘මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ’ යි වදාළ හේක. (100)

53. තෙන ඛො පන සමයෙන මුහුස්සා උච්චං ඛන්තිඤා අවිරච්ඡතියා නදියා ඔසාදෙනති.¹ “ඛන්තිනෙ ජිනෙන කට්ඨානි විපජ්ඣන්තොති අගමංසු. භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤිතො උත්තාරෙසුං. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණෝ ඤාතොති” තෙසං කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛවෙ පංසුකුල-සඤ්ඤිස්සා”ති. (101)

54. තෙන ඛො පන සමයෙන මුහුස්සා උච්චං ඛන්තිඤා අවිරච්ඡතියා නදියා ඔසාදෙනති. ඛන්තිනෙ ජිනෙන කට්ඨානි විපජ්ඣන්තොති අගමංසු. භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිත්තා උත්තාරෙසුං. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණෝ ඤාතොති” තෙසං කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ අපන්නා පාරාජික”න්ති. (102)

55. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො ගොපාලකො රුකෙඛි සාටකං ආලග්ගෙඤා උච්චාරං අගමාසි. අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤි අග්ගහෙසි. අථ ඛො සො ගොපාලකො තං භික්ඛුං වොදෙසි: “අස්සමණෝ ඤාතොති”න්ති. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පංසුකුල-සඤ්ඤිස්සා”ති. (103)

56. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුතො නදිං තරන්තස්ස රජ්ජානං හත්ථො චූතං සාටකං පාදෙ ලග්ගං හොති. සො භික්ඛු සාමිකානං දස්සාමිති අග්ගහෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසුං: “අස්සමණෝ ඤාතොති”න්ති. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු අථෙය්‍යවිත්තස්සා”ති. (104)

57. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුතො නදිං තරන්තස්ස රජ්ජානං හත්ථො චූතං සාටකං පාදෙ ලග්ගං හොති. සො භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිත්තො අග්ගහෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසුං: “අස්සමණෝ ඤාතොති”න්ති. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු අපන්නා පාරාජික”න්ති. (105)

58. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සප්පිකුමහිං පස්සිඤා ථොකං ථොකං³ පරිභුඤ්ඤි. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති දුක්ඛස්සා”ති. (106)

59. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්මුත්තා භික්ඛු සංවිද්ඡන්ති අගමංසු: “හණං අවගහිස්සමා”ති. එකො හණං අවගරි. තෙ එවමාහංසු: “න මයං පාරාජිකා. යො අවගථො සො පාරාජිකො”ති. හගචතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ අපන්නා පාරාජික”න්ති. (107)

60. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්මුත්තා භික්ඛු සංවිද්ඡන්ති හණං අවගරිඤා හාජෙසුං. තෙහි හාජස්මානෙ එකමෙකස්ස පට්ඨිංතො න පඤ්චමස්සො පුරි. තෙ එවමාහංසු. “න මයං පාරාජිකා”ති. හගචතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ අපන්නා පාරාජික”න්ති. (108)

1. ඔසාදෙනති, මිජ්ඣං ගතං. 2. අස්සමණෝ, මිජ්ඣං ගතං. 3. ථොකං ථොකං. මිජ්ඣං.

53. එසමයෙහි මිනිස්සු පසුරක් බැඳ අවිරමිති නදියෙහි ඔවාපියති. බැමි සිඳි ගිය කල්හි ලී දඬු විසිර ගියේ ය. භික්ෂුහු පාංශුකුල සංඥ ඇත්තෝ ගොඩ ගත්හ. හිමියෝ ඒ භික්ෂූන්ට “තෙපි අග්‍රමණ්‍යමිහ”යි වෛදනා කළාහු ය. ඔවුන්ට කුකුත් විය. ... “මහණෙනි, පාංශුකුල සංඥ ඇත්තනුට ඇවැත් නො වේ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළු කේක. (101)

54. එසමයෙහි මිනිස්සු පසුරක් බැඳ අවිරමිති නදියෙහි ඔවාපියති. බැඳුම් සිඳි ගිය කල්හි ලී දඬු විසිර ගියේ ය. භික්ෂුහු ‘නොබෝකලෙකින් හිමියෝ දක්නාහ’යි සොර සිත් ඇත්තාහු ඒ ගොඩ දඹුහ. හිමියෝ “තෙපි නො මහණහ”යි. ඔවුන්ට වෛදනා කළාහු ය. ඔවුන්ට කුකුත් විය. ... “මහණෙනි, තෙපි පරිජ්ඣාවැත් අවන්තනු යැ”යි වදළු කේක. (102)

55. එසමයෙහි එක්තරා ගොපල්ලෙක් ගසක සඵව එල්වා මල පහ කිරීම පිණිස ගියේ ය. එක්තරා මහණෙක් පාංශුකුල සංඥ ඇත්තේ එය ගත්තේ ය. ඉන් පසු ඒ ගොපලී තෙමේ ඒ මහණහට “තෝ අග්‍රමණ්‍ය වෙති”යි වෛදනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ පාංශුකුල සංඥ ඇත්තනුට ඇවැත් නො වේ”යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළුකේක. (103)

56. එසමයෙහි නදියක් තරණය කරණ මහණකුගේ පාදයෙහි රජක-
යන්ගේ අතින් මිදුනු සඵවෙක් ලැගුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ ‘හිමියන්ට දෙමැ’යි එය ගත්තේ ය. හිමියෝ “තෝ අග්‍රමණ්‍යෙහි”යි ඒ මහණහට වෛදනා කළාහු ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ සොර සිත් තැත්තනුට ඇවැත් නො වේ”යැ යි වදළු කේක. (104.)

57. එසමයෙහි නදියක් තරණය කරණ මහණකුගේ පාදයෙහි රජක-
යන්ගේ අතින් මිදුනු සඵවෙක් ලැගුනේ වෙයි. ඒ මහණ ‘නොබෝකලෙකින් හිමියෝ දක්නාහ’යි සොරසිත් ඇතියේ එය ගත්තේ ය. හිමියෝ ඒ මහණහට තෝ අග්‍රමණ්‍ය වෙති”යි වෛදනා කළාහු ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි”යැ යි වදළු කේක. (105)

58. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිතෙල් කළයක් දෑක වින වික වැළඳී ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. දුකුලා-
ඇවැත් වේ”යැ යි වදළු කේක. (106.)

59. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු ‘බඩු සොරකම් කරන්නවු’යි සංවිධාන කොට ගෙණ ගියාහු ය. එක් තමක් බඩුව සොරකම් කෙළේ ය. සෙස්සෝ “අපි පරිජ් ඥාවැත් නො අවදුමිහ. යමෙක් එය සොරා ගත්තේ ද හෙතෙමේ ම පරිජ් ඥාවැත් අවන්තේ වේ”යැ යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් කළ කළාහු ය. “මහණෙනි, තෙපි පරිජ්ඣාවැත් අවන්තනුයැ”යි වදළු කේක. (107.)

60. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු සංවිධාන කොට බඩු සොරා ගෙණ බෙදුවාහු ය. ඔවුන් විසින් බඩු බෙදනු ලබන කල්හි එක් එක් මහණක්හුගේ කොටස (අගයෙන්) ප්‍රසූපයක් නො පිරුණි. ඔහු “අපි පැරදුනමෝ නොවන්නවු”යි කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැළ කළාහු ය.... “මහණෙනි, තෙපි පරිජ්ඣාවැත් අවන්තනු යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළු කේක. (108.)

61. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු සාවච්ඡියං දුබ්භිකෙබ්භි ආපණ්ණිකස්ස භණ්ඩුලුට්ඨිං¹ ථෙය්‍යවීතෙනා අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. -පෙ- “ආපනතිං. නිං භික්ඛු ආපනෙනා පාරාජික”නති. (109)

62. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු සාවච්ඡියං දුබ්භිකෙබ්භි ආපණ්ණිකස්ස මුග්ගමුට්ඨිං. -පෙ- මාසමුට්ඨිං. -පෙ- තිලමුට්ඨිං. ථෙය්‍යවීතෙනා අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- ආපනතිං. නිං භික්ඛු ආපනෙනා පාරාජිකනති. (110-112)

63. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවච්ඡියා අක්ඛවතෙ වොරකා ගාවිං භනාමා මංසං බාදිමා සෙසකං පටිසාමෙමා අගමංසු. භික්ඛු පංසුකුල-සඤ්ඤිතො පටිග්ගාභාපෙමා¹ පරිභුඤ්ජංසු. වොරකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණ්ථ භුමො”ති. තෙසං කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛවෙ පංසුකුලසඤ්ඤස්සා”ති. (113)

64. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවච්ඡියා අක්ඛවතෙ වොරකා සුකරං භනාමා මංසං බාදිමා සෙසකං පටිසාමෙමා අගමංසු. භික්ඛු පංසුකුල-සඤ්ඤිතො පටිග්ගාභාපෙමා පරිභුඤ්ජංසු. වොරකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණ්ථ භුමො”ති. තෙසං කුක්කුළුවං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛවෙ පංසුකුලසඤ්ඤස්සා”ති. (114)

65. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු තිණ්ණෙවහනං ගනාමා දුතං² තිණං පඤ්චමාසග්ගනකං ථෙය්‍යවීතෙනා අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. -පෙ- “ආපනතිං. නිං භික්ඛු ආපනෙනා පාරාජික”නති. (115)

66. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු තිණ්ණෙවහනං ගනාමා තිණං ලාගිමා³ පඤ්චමාසග්ගනකං ථෙය්‍යවීතෙනා අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අහොසි. -පෙ- “ආපනතිං. නිං භික්ඛු ආපනෙනා පාරාජික”නති. (116)

67. තෙන ඛො පන සමයෙන ආගනාතුකා භික්ඛු සඛ්ඤස්ස අමං හාරා-පෙමා පරිභුඤ්ජංසු. ආවාසිකා භික්ඛු තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණ්ථ භුමො”ති. තෙසං කුක්කුළුවං අහොසි. භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “කිඤ්චිත්තා භුමො භික්ඛවෙ?”ති “පරිභොගත්ථා. ¹මයං භගවා”ති. “අනාපනති භික්ඛවෙ පරිභොගත්ථායා”ති. (117)

68. තෙන ඛො පන සමයෙන ආගනාතුකා භික්ඛු සඛ්ඤස්ස ජලිං -පෙ- සඛ්ඤස්ස ලුට්ඨං -පෙ- සඛ්ඤස්ස පනං -පෙ- සඛ්ඤස්ස තාලපකකං -පෙ- සඛ්ඤස්ස උට්ඨං -පෙ- සඛ්ඤස්ස නිබ්බරුසකං හාරාපෙමා පරිභුඤ්ජංසු. ආවාසිකා භික්ඛු තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණ්ථ භුමො”ති. තෙසං කුක්කුළුවං අහොසි. -පෙ- “අනාපනති භික්ඛවෙ පරිභොගත්ථායා”ති. (118-123)

69. තෙන ඛො පන සමයෙන අමිඛපාලකා භික්ඛුතං අමිච්චලං දෙවතී. භික්ඛු ‘ගොපෙභුං ඉමෙ ඉස්සරා, තසිමෙ දභු’නති කුක්කුළුවායනා ත පතිගණ්හනති. භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනාපනති භික්ඛවෙ ගොපකස්ස දතෙ”ති. (124)

1. පටිග්ගාභාපෙමා, 2. දුතං, මජ්ඣ. 3. ලාගිමා, සි.මු. 4. පරිභොගත්ථාය, මජ්ඣ., ෩.

61. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සැවැත්නුවර දුර්භික්ඛයෙක දී වෙළෙන්දකුගේ සහල් මිටක් සොරසිතැතියේ ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි යැ”යි වදළු සේක. (109.)

62. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සැවැත්නුවර දුර්භික්ඛයෙක දී වෙළෙන්දකුට අයත් මුං මිටක් ... මැ මිටක් ... තල මිටක් සොර සිතැතියේ හැර ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි යැ”යි වදළු සේක. (110-112.)

63. එසමයෙහි සැවැත්නුවර අක්ඛවනයෙහි සොරු ගවදෙනක මරා මස් කා සෙස්ස සහවා තබා ගියාහු ය. භික්ෂුහු පාංශුකුල සංඥ ඇත්තෝ පිළිගන්වා ගෙණ එය වැළඳූහ. සොරු ඒ භික්ෂුන්ට “තෙපි අශ්‍රමණයව්හ”යි වොදනා කළාහු ය. ඔවුහට කුකුළු විය. ... “මහණෙනි, පාංශුකුල සංඥ ඇත්තනුට ඇවැත් නො වේ”ය යි වදළු සේක. (113.)

64. එසමයෙහි සැවැත්නුවර අක්ඛවනයෙහි සොරු උරකු දරා මස් කා සෙස්ස සහවා තබා ගියාහු ය භික්ෂුහු පාංශුකුල සංඥ ඇත්තෝ පිළිගන්වා ගෙණ එය වැළඳූහ. සොරු මහණුන්ට “තෙපි නො මහණහ”යි වොදනා කළාහු ය. ඔවුහට කුකුළු විය. “මහණෙනි, පාංශුකුල සංඥ ඇත්තනුට ඇවැත් නො වේ”ය යි වදළු සේක. (114.)

65. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තණකෙතකට ගොස් සිදු ලත ලද පස් මස්සක් අගනා තණ සොරසිතැතියේ හැර ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි යැ”යි වදළුසේක. (115.)

66. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තණකෙතකට ගොස් සොරසිත් ඇත්තේ පස් මස්සක් අගනා තණ කපා පැහැර ගත්තේය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි යැ”යි වදළුසේක. (116.)

67. එසමයෙහි ආගන්තුක භික්ෂුහු සහසතු අඹ බෙදවා ගෙණ වැළඳූහ. ආවාසික භික්ෂුහු ඔවුහට “තෙපි නොමහණහ”යි චෝදනා කළාහු ය. ඔවුහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පුවත සැළ කළාහු ය. “මහණෙනි, තෙපි කෙබඳු සිත් ඇති වුහු ද?”යි අසා වදළුසේක. “භාග්‍ය-වතුන් වහන්ස, අපි පරිභෝග කැමැත්තමෝ වුමු”යි ඔහු කීහ. ... “මහණෙනි, පරිභෝග කිරීම පිණිස ඇවැත් නො වේ.” යැයි වදළුසේක. (117.)

68. එසමයෙහි ආගන්තුක භික්ෂුහු සහසතු දඹ...සහසතු දෙල්...සහසතු පතා (කොත්) ... සහසතු තල්පල ... සහසතු උත් ... සහසතු තිබ්බි බෙදවා වැළඳූහ. ආවාසික භික්ෂුහු ඔවුහට “තෙපි නොමහණහ”යි චෝදනා කළාහු ය. ඔවුහට කුකුළු විය. ... “මහණෙනි, පරිභෝග පිණිස ඇවැත් නො වේ.” යැයි වදළුසේක. (118-123.)

69. එසමයෙහි අඹපල්ලෝ භික්ෂුන්ට අඹ පල දෙත්. භික්ෂුහු “මොහු අඹ රැක ගත්තේහි ඉසුරෝ වෙත්. මොහු අනුන්ට දෙත්තට ඉසුරෝ නො වෙත්” යැ”යි කුකුළු කරන්නාහු නො පිළිගනීහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළාහු ය. “මහණෙනි ආරක්ෂකයා දුන් දෑ පිළිගන්නේහි ඇවැත් නොවේ” යැ යි වදළුසේක. (124.)

70. තෙන බො පන සමයෙන ජම්බුපාලකා -පෙ- ලබ්බපාලකා -පෙ- පනසපාලකා -පෙ- තාලපක්කපාලකා -පෙ- උවජ්ජපාලකා -පෙ- නිම්බ- රුකපාලකා භික්ඛුනං තිම්බරුසකෙ දෙනති. භික්ඛු “ගොපෙහුං ඉමෙ ඉස්සරු, තයිමෙ දඬු”නති කුක්කුළුවායනතා න පතීගණනනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ ගොපකස්ස දතෙ”ති. (125-130)

71. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා දුරං තාවකාලිකං හරිත්වා අතතතො විහාරස්ස කුඛිං උපන්ථෙහසි. භික්ඛු තං භික්ඛුං වොදෙසුං: “අස්සමණෝ‘සි ඩු”නති. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි -පෙ- ‘කිඤ්චිතො තං භික්ඛු’ති. ‘තාවකාලිකො අහං භගවා’ති, ... “අතාපතති භික්ඛු තාවකාලිකෙ”ති. (131)

72. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා උදකං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා මතතිකං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා පුඤ්ඤතිතං තිණං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අපතතිං ඩුං භික්ඛු අපනො පාරාජික”නති. (132-134)

73. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා පුඤ්ඤතිතං තිණං ථෙය්‍යවිතො ක්ඛාපෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති දුක්ඛටස්ස”ති. (135)

74. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා මඤ්චං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අපතතිං ඩුං භික්ඛු අපනො පාරාජික”නති. (136)

75. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා පිඨං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා භිසිං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා බිම්බොගනං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා කවාටං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා අලොකසුභ්භිං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා ගොපානසිං ථෙය්‍යවිතො අවහරි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අපතතිං ඩුං භික්ඛු අපනො පාරාජික”නති. (137-142)

76. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස උපාසකස්ස විහාර- පරිභොගං සෙනාසනං අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ඤති. අථ බො සො උපාසකො උප්ඛායති ඩියති විපාවෙති: “කථං හි තාම හදනතා අඤ්ඤත්‍ර පරිභොගං අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ඤති”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං -පෙ- “ත භික්ඛවෙ අඤ්ඤත්‍ර පරිභොගො අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ඤතිබ්බො, යො පරිභුඤ්ඤස්ස අපතති දුක්ඛටස්ස”ති. (143)

77. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු උපොසථග්ගමපි සනතිසජ්ජමපි හරිතුං කුක්කුළුවායනතා ඡමං නිසිදනති. ගතතාති‘පි විවරාති‘පි පංගුක්කිතාති ගොනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං -පෙ- “අනුජාතාම භික්ඛවෙ තාවකාලිකං හරිතු”නති. (144)

70. එසමයෙහි දඹපල්ලෝ ... දෙල් රක්තෝ ... කොත් රක්තෝ ... තල්පල රක්තෝ, ... උක් රක්තෝ ... තිඹිරි රක්තෝ භික්ෂුන්ට තිඹිරි දෙත්. භික්ෂුහු 'මොහු රක්තට ඉසුරෝ වෙති. මොහු දෙත්තට ඉසුරෝ නොවෙති'යි කුකුත් කරමින් නො පිළිගනිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පුවත සැලකුණු ය. ... "මහණෙනි, රක්තයුගේ දානය පිළිගැනීමෙහි ඇවැත් නො වේ" යැයි වදාළහේක. (125-130)

71. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සහසතු දූව තාවකාලික වසයෙන් ගෙණ ගොස් තමාගේ විහාරයේ නිත්තියට රාකුල් වසයෙන් යෙදී ය. භික්ෂුහු ඒ මහණකට වෝදනා කළාහු ය: "තෝ අශ්‍රමණ වෙති" යයි. ඔහුට කුකුත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් දුන් විය. "මහණ තෝ කෙබඳු සිතැති වෙති ද?" 'භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තව්කාලි සිත් ඇත්තෙමි'. "මහණෙනි, තව්කාලියෙහි ඇවැත් නො වේ." (131)

72. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සහසතු ජලය සොර සිත් ඇත්තේ හැර ගත්තේ ය. ... සහසතු මැටි සොර සිත් ඇත්තේ හැරගත්තේ ය. ... සහසතු ගොඩගසා තුබූ තණ සොර සිත් ඇත්තේ හැරගත්තේ ය. ඒ මහණකට කුකුත් විය. ... මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි ය. (132-134)

73. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සහසතු ගොඩ ගැසූ තණකොළ සොරසිතින් දූවී ය. ඒ මහණකට කුකුත් විය. ... "මහණ, පරිජි ඇවැත් නො වේ. දුකුළා ඇවැත් වේ." (135)

74. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සහසතු ඇඳක් සොරසිත් ඇතිගේ හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... "මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි ය." (136)

75. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සහසතු පුටුවක්... සහසතු බිස්සක්... සහසතු කොට්ටයක් ... සහසතු කවුළුදොරක් ... සහසතු කවුළුවක් ... සහසතු ගොතැස්සක් සොරසිත් ඇතිගේ හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය.... "මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවත්තෙහි ය." (137-142)

76. එසමයෙහි භික්ෂුහු එක්තරු උවසුවකුගේ විහාරපරිභෝග වූ සෙන-සුනක් අත් තැනක පරිභෝග කරත්. ඉන්පසු ඒ උවසු තෙමේ අවමේ කෙරෙහි, අසුණු නියයි, නුගුණ පතුරුවයි: 'කෙසේ නම් පින්වත්හු අත්තැනක පරිභෝග කළයුතු දෙයක් අත්තැනක පරිභෝග කෙරෙද් ද'යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැල කළාහු ය. ... "මහණෙනි අත් තැනක පරිභෝග කළයුතු දෙය අත් තැනක දී පරිභෝග නො කළ යුතු යි. යමෙක් පරිභෝග කෙරේ නම් දුකුළා ඇවැත් වේ." (143)

77. එසමයෙහි භික්ෂුහු පොහොයගෙට ද නිදිනාකඩ පවා හැරගෙන යන්නට කුකුත් උපදවන්නාහු බිම නිද ගනිත්. සිරුරු ද සිවුරු ද පත් වැකුණහු වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළාහු ය. ... "මහණෙනි තව්කාලිව ගෙණ යන්නට අනු දනිමි." (144)

78. තෙන බො පන සමයෙන වමසායං පුලලනඤ්ඤා භික්ඛුනියා අනෙතවාසිකා¹ භික්ඛුනී පුලලනඤ්ඤා භික්ඛුනියා උපට්ඨාකකුලං ගන්ත්වා “අය්‍යා ඉවත්ති තෙකවුලයාගුං පාතු”න්ති පවාපෙනා හරිත්වා අත්තනා පරිභුඤ්ජී. සා ජාතිත්වා තං වොදෙසි: “අය්‍යමණී‘සි ත්ව”න්ති. තස්සා කුක්කුච්චං අභොසි. අථ බො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීතං එතමන්තං ආරොවෙසි. භික්ඛුනියො භික්ඛුතං එතමන්තං ආරොවෙසුං. භික්ඛු භගවතො එතමන්තං ආරොවෙසුං. “අනාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස, අපතති සමපජාතමුසාවාදෙ පාවිතතියස්සා”ති. (145)

79. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහෙ පුලලනඤ්ඤා භික්ඛුනියා අනෙතවාසිකා භික්ඛුනී පුලලනඤ්ඤා භික්ඛුනියා උපට්ඨාකකුලං ගන්ත්වා “අය්‍යා ඉවත්ති මුග්ගොලකං බාදිතු”න්ති පවාපෙනා හරිත්වා අත්තනා පරිභුඤ්ජී. සා ජාතිත්වා තං වොදෙසි: “අය්‍යමණී‘සි ත්ව”න්ති. තස්සා කුක්කුච්චං අභොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස, අපතති සමපජාතමුසාවාදෙ පාවිතතියස්සා”ති. (146)

80. තෙන බො පන සමයෙන වෙසාලියං ආයස්මතො අජ්ජකස්ස උපට්ඨාකස්ස ගහපතීනො ඤේ දුරකා භොන්ති පුතො ව භාගිතෙය්‍යා ව. අථ බො සො ගහපතී ආයස්මන්තං අජ්ජකං එතදවොච: “ඉමං භනෙත ඔකාසං යො ඉමෙසං දව්‍යන්තං දුරකාතං සඳො භොති පසනො තස්ස ආචික්ඛායාසිති.² තෙන බො පන සමයෙන තස්ස ගහපතීනො භාගිතෙය්‍යා සඳො භොති පසනො. අථ බො ආයස්මා අජ්ජකො තං ඔකාසං තස්ස දුරකස්ස ආචිකම්. සො තෙන සාපතෙය්‍යෙන කුටුඛිකඤ්චි සණ්ඨපෙසි, දුතඤ්ච පට්ඨපෙසි. අථ බො තස්ස ගහපතීනො පුතො ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච: “කො භු බො භනෙත ආනන්ද පිතුතො දයජේජා පුතො චා භාගිතෙය්‍යා වා”ති. “පුතො බො ආට්ඨසො පිතුතො දයජේජා”ති. අයං “අය්‍යො අජ්ජකො අමානං සාපතෙය්‍යං අමානං මෙථුතකස්ස ආචිකම්”ති. “අය්‍යමණො ආට්ඨසො ආයස්මා අජ්ජකො”ති. අථ බො අජ්ජකො අයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච: “දෙති මෙ ආට්ඨසො ආනන්ද විනිවර්ථය”න්ති. තෙන බො පන සමයෙන අයස්මා උපාලි ආයස්මතො අජ්ජකස්ස පකෙඛා භොති. අථ බො ආයස්මා උපාලි ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච: “යො භු බො ආට්ඨසො ආනන්ද සාමිකෙන ‘ඉමං ඔකාසං ඉන්ද්‍රිකාමස්ස ආචිකම්’ති³ වුතො තස්ස ආචිකම්” තිං සො ආපජ්ජති”ති. “ත භනෙත කිඤ්චි ආපජ්ජති, අනාමසො දුක්ඛට්ඨතමසී”ති. “අයං ආට්ඨසො ආයස්මා අජ්ජකො සාමිකෙන ‘ඉමං ඔකාසං ඉන්ද්‍රිකාමස්ස ආචිකම්’ති වුතො තස්ස ආචිකම්.”⁴ අනාපතති ආට්ඨසො ආයස්මතො අජ්ජකස්සා”ති. (147)

1. අනෙතවාසිනී. මජ්ඣ. 2. ආචික්ඛායාසි. සොකුලමසාසිති ඝෘ. 3. ආචික්ඛාසීති ඝෘ. 4. ආචිකම්, සිමු.

78. එසමයෙහි විමසාවෙහි ඵලලනඤ්ඤා නම් මෙහෙණගේ අතාවැසි මෙහෙණක් ඵලලනඤ්ඤා මෙහෙණගේ පසදකුලයට ගොස් “ආය්‍යානොමෝ නිකුළු කැඳ¹ පාතය කරන්නට කැමති” යයි පිසවා ගෙන්වා ගෙණ තොමෝ පාතය කළා ය. ඔහු තොමෝ එය දූත ගෙණ ඇයට “නී මෙහෙණක් තොමෙහි” යි වෝදනා කළා ය. ඇයට කුකුළු විය. ඉන්පසු ඒ මෙහෙණ මෙහෙණන්ට මෙය සැළ කළා ය. මෙහෙණහු මහණුන්ට මෙය සැළ කළාහු ය. මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපුවත සැළ කළාහු ය. “මහණෙනි, පරිජි ඇවැත් තොමේ. දූත දූත මූසවා කීමෙහි පවිති ඇවැත් මේ.” (145)

79. එසමයෙහි රජගහ නුවර ඵලලනඤ්ඤා නම් මෙහෙණගේ අතාවැසි මෙහෙණක් ඵලලනඤ්ඤා මෙහෙණගේ පසද කුලයට පැමිණ “ආය්‍යානොමෝ අතිරස කැටුම් වලදන්නට කැමැත්ති” යයි අතිරස කැටුම් පිසවා ගෙන්වා ගෙණ තොමෝ වැලඳුවා ය. ඔහු මේ කරුණ දූත ගෙණ තෙල මෙහෙණට ‘තෝ තොමෙහෙණක් වෙහි’ යි වෝදනා කළා ය. ඒ මෙහෙණට කුකුළු විය. ... “මහණෙනි, පරිජි ඇවැත් තොමේ. දූත දූත මූසවා කීමෙහි පවිති ඇවැත් මේ.” (146)

80. එසමයෙහි විසල් පුරයෙහි ආයුෂමත් අර්ජුන මහණහුගේ උපසාරා-යක භාග්‍යවතුන් පුත්‍රයා ද බැතා දූ යි දරුවෝ දෙදෙනෙක් වෙති. ඉක්බිති ඒ ගෑහැවි තෙමේ ආයුෂමත් අර්ජුන තෙරුන්ට මෙය කීය: “වහන්ස, මේ දරුවන් දෙදෙනා අතුරෙන් යමෙක් සැදුහැනි වේ ද, සත්තෙහි පැහැදුනෙක් වේ ද, ඔහුට මේ සාරාතය (ධනය) කියනු මැනැවැ” යි. එසමයෙහි ඒ ගෑහැවි-යාගේ බැතා සැදුහැ ඇත්තෙක් ද පැහැදුනෙක් ද වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් අර්ජුන තෙමේ ඒ සාරාතය ඒ දරුවාට කීයේ ය. හෙ තෙමේ ඒ ධනයෙන් ගෙදර (හිති ජීවිතය) ඇරඹී ය. දන් වැට ද තැබී ය. ඉක්බිති ඒ ගෑහැවියාගේ පුත් තෙමේ ආයුෂමත් ආනන්ද ස්වරියන් වහන්සේට මෙය දැන්වී ය. “වහන්ස, ආනන්ද ස්වරියෙනි, කවරෙක් පියසතු ධනයට හිමියා වේ ද ‘පුත්‍රයා ද තැනහොත් බැතා ද?’” යි. “ඇවැත් පුත් තෙමේ පියසතු ධනයට හිමියා වෙයි” කී ය. “වහන්ස, මේ අර්ජුන හිමි තෙමේ අපසතු ධනය අපගේ නෑ හුහුරුබඩු පාවරි ය. ඇවැත්නි, ආයුෂමත් අර්ජුන තෙමේ තොමහණෙකි” යි. ඉක්බිති අර්ජුන තෙමේ ආයුෂමත් ආනන්ද ස්වරියන් වහන්සේට මෙය කී ය: “ඇවැත් ආනන්ද ස්වරියෙනි, මට විනිශ්චයක් දෙනු මැනැවැ” යි. එසමයෙහි ආයුෂමත් උපාලි ස්වරි තෙමේ ආයුෂමත් අර්ජුනහට පක්ෂපාතී වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපාලි ස්වරි තෙමේ ආයුෂමත් ආනන්ද ස්වරියන්ට මෙය කීය: “ඇවැත් ආනන්ද ස්වරිය, යමෙක් වතාහි හිමියා විසින් ‘මේ සාරාතය මෙතම ඇත්තහුට කියව’ යි කියන ලද්දේ ඔහුට කියා නම් හෙතෙමේ කිනම් ඇවැත්කට පැමිණේ ද?” “වහන්ස, කිසියම් ඇවැත්කට තොමැමිණෙයි. යටත් පිරිසෙයින් දුකුලාවක් පමණකට ද තොමැමිණේ” යි. “ඇවැත්නි, මේ ආයුෂමත් අර්ජුන තෙමේ හිමියා විසින් මේ සාරාතය මෙතම ඇත්තහුට කියව’ යි කියන ලද්දේ ඔහුට කී ය. ඇවැත්නි, ආයුෂමත් අර්ජුන හට ඇවැත් තොමේ.” (147)

1. තල-සහල්-මුං හෝ, තල-සහල්-මැ හෝ, තල-සහල්-සොල්ලි හෝ, තල-සහල් දෙක යම්කිසි අපරත්ත ධාතෘයක් සම්මත මිත්‍රකොට ගන්නා ලද්ද සතරෙන් සොවසක් දිය මුහු කිරීමෙහි ඔහා පියගත් කිහිපල් මි සතුරු ආදිය සෙදු කැඳයි. (සම්මත පාසාදිකා)

81. තෙන බො පත සමයෙන ඔණොණසීයං ආයසමතො පිළිඤ්චවජ්ජයා උපට්ඨාකකුලං වොරෙහි උපඤ්ඤං භොති. ඤේ ව දුරතා නීතා භොතති. අථ බො ආයසමා පිළිඤ්චවෙජ්ජං තෙ දුරතෙ ඉද්ධියා ආතෙතවා පාසාදෙ ධුපෙසි. මනුසාං තෙ දුරතෙ පසයිවා “අයාසායං පිළිඤ්චවජ්ජයා ඉද්ධිනුභාවො”ති ආයසමතො පිළිඤ්චවෙජ්ජං අභිපපසීදිංසු. භික්ඛු උජ්ඣායනති ඩියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයසමා පිළිඤ්චවෙජ්ජං වොරෙහි නීතෙ දුරතෙ ආතෙතාති”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. -පෙ- “අතාපතති භික්ඛවෙ ඉද්ධිමතො¹ ඉද්ධිවිසයෙති. (146)

82. තෙන බො පත සමයෙන ඤේ භික්ඛු සභායකා භොතති සණ්ඛුතො ව කපිලො ව. එකො ගාමිකෙ විහරති එකො භොතොසාමිසීයං. අථ බො තසා භික්ඛුතො ගාමකා කොසමිං ගච්ඡන්තසා අනතරා මග්ගෙ නදිං තරන්තසා සුකරිකානං හත්තො මුත්තා මෙදවට්ඨි පාදෙ ලග්ගා භොති. සො භික්ඛු “සාමිකානං දසාමී”ති අග්ගභෙසි. සාමිකා නං භික්ඛු වොදෙසු: “අසාමණේ‘සි ත්ව”තති. තං උතතිණ්ණං අඤ්ඤතරා² ගොපාලිකා පසයිවා එතදවොච: “එහි භතොත මෙථුනං ධම්මං පතීසෙවා”ති. සො ‘පකතියපභං අසාමණේ‘ති³ තසා මෙථුනං ධම්මං පතීසෙවිවා කොසමිං ගන්තවා භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. ... අතාපතති භික්ඛවෙ අදින්නාදුතෙ පාරුක්කසා, අපතති මෙථුනධම්මසමායොගෙ පාරුක්කසා”ති. (149)

83. තෙන බො පත සමයෙන සාමලායං ආයසමතො දළභිකසා සද්ධි-විහාරිකො භික්ඛු අතභිරතියා පිළිකො අපඤ්ඤායා වෙසිතං අවහරිතො ආයසමතො දළභිකං එතදවොච: “අසාමණේ අහං භතොත විබ්බමසාමී”ති. “කිං තයා අච්ඡසො කත”තති? සො තමන්ථං ආරොවෙසි. අහරාපෙතො අග්ගාපෙසි. තං අග්ගාපෙතො ත පඤ්චමාසකො අසී⁴ ... “අතාපතති අච්ඡසො පාරුක්කසා”ති ධම්මකථං අකාසි. සො භික්ඛු අභිරමීති.⁵ (150)

දුතියපාරුක්කං සමත්තං.

1 ඉද්ධිමතතසා. මජ්ඣ. ඉද්ධිමසා. ගා. 2. උංතං. මජ්ඣ. 3. අසාමණේ‘සිති භික්ඛු. 4. අග්ගාපෙතො හ පඤ්චමාසකො අග්ගපෙති. මජ්ඣ. 5. අභිරමීති. ම.ජ.සං.

81. එසමයෙහි ඔරණුස්නුවර ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන්ගේ උපසංඝායකකුලය සොරුන් විසින් පෙළුනලද්දේ වෙයි. දරුවන් දෙදෙන ද පාඨාර ගෙණ යන ලද්දහු වෙත්. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ ඒ දරුවන් සාද්ධියෙන් ගෙණවුන් පහයෙහි තැබී ය. මිනිස්සු ඒ දරුවන් දෑක මෙය පිළිඤ්චවත් ආයුෂමත්ගේ සාද්ධියනුභාව යයි ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් කෙරෙහි ඉතා පාඨාද්වතාහු ය. භික්ෂූහු අවමත් කෙරෙහි, අයුණු කියති, නුගුණ පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ආයුෂමත් පිළිඤ්චවත්තෙමේ සොරුන් විසින් ගෙණ යනලද දරුවන් ගෙණ ආයේ ද?”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සාල කලාහු ය. ... “මහණෙනි, සාද්ධිමත්හුගේ සාද්ධි විෂයෙහි ඇවැත් නො වේ.” (148)

82. එසමයෙහි පණ්ඩුකය කපිලය යි යහළු භික්ෂූහු දෙතමක් වෙත්. එක් නමක් ගමක වෙසෙයි. එක් නමක් කොසඹානුවර වෙසෙයි. ඉක්බිති ගමින් කොසඹානුවරට යද්දී අතර මග තදියක් තරණය කරන්නා වූ ඒ මහණහුගේ පාදයෙහි කුරුවැද්දන්ගේ අතින් හිමිහුහු වූරුණු තෙල් වැටිය ලැගුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ “හිමියන්ට දෙන්තෙමැ”යි එය හැර ගත්තේ ය. හිමියෝ ඒ මහණහට “තෝ අශ්‍රමණ වෙහි”යි වෝදනා කලාහුය. එතරවූ ඒ මහණ දෑක එක් ගෙවිලියක් මෙසේ කීවාය. “වහන්ස, එනු මැනවි. මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නා”යි. හෙතෙමේ “මම පියොවිනිදු අශ්‍රමණයෙමි”යි ඇය හා මෙවුන්දම් සේවනය කොට කොසඹානුවරට ගොස් භික්ෂූන්ට තෙල පවත් සාල කෙළේය. භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සාල කලාහුය. ... “මහණෙනි, අධිතාදතින් පරිථි ඇවැත් නොවේ. මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් පරිථි ඇවැත් වේ”. (149)

83. එසමයෙහි සහල්පුර ආයුෂමත් දළකිකගේ සද්ධිවිහාරික මහණෙක් අතහීරතියෙන් පෙළුනේ වෙළෙන්දකුගේ හිස් වෙළුමක් සොරා ගෙණ ආයුෂමත් වූ දළකික තෙරුන්ට මෙය කීය: “වහන්ස, මම අශ්‍රමණ වෙමි. උපැවිදි වන්නෙමි”යි “ඇවැත්නි තා විසින් කුමක් කරණ ලදද?” හෙතෙමේ එකරුණ කීය. එය ගෙන්වා අගය (මිල නියම) කරවීය. අගය කරවන කල්හි මසුපසක් නො අගනේ විය. “ඇවැත්නි, පරිථි ඇවැත් නො වේය”යි දූහාමි කථාවක් කෙළේය. ඒ මහණ තෙමේ සස්තනි සිත් ඇලවීය. (150)

දෙවන පරිච්ඡය නිමි.

තනිතපාරාජිකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ හගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනේ කුටාගාරසාලායං. තෙන බො පන සමයෙන හගවා භික්ෂුනං අනෙකපරියා-
යෙන අසුභකථං කථෙති, අසුභාය වණ්ණං භාසති, අසුභභාවනාය වණ්ණං
භාසති, ආදියං ආදියං අසුභසමාපත්තියා වණ්ණං භාසති.

2. අථ බො හගවා භික්ෂු ආමනෙතයි: “ඉට්ඨං මං භික්ඛවෙ අභිමාසං
පතිසලලීයිතුං, නවති කෙනච උපසම්භවිතබ්බො අඤ්ඤා ඵකෙන පිණ්ඩපාත
නිහාරකෙනා”ති. “ඵවං හතෙත”ති බො තෙ භික්ෂු හගවතො පටිසුඤ්ඤා¹
තාසුඤ්ඤා කොචි හගවනං උපසම්භවිත අඤ්ඤා ඵකෙන පිණ්ඩපාතනි-
හාරකෙන.

3. භික්ෂු “හගවා බො අනෙකපරියායෙන අසුභකථං කථෙති, අසුභාය
වණ්ණං භාසති, අසුභභාවනාය වණ්ණං භාසති, ආදියං ආදියං අසුභසමා-
පත්තියා වණ්ණං භාසති”ති තෙ අනෙකාකාරවොකාරං අසුභභාවනාත්‍රයොග-
මනුසුතතා විහරන්ති.

4. තෙ සකෙත කායෙන අට්ටියන්ති හරායන්ති ජිගුවන්ති. සෙය්‍යථාපි
තාම ඉඨි වා පුරිසො වා දහරෙ. යුවා මණ්ඩකකජාතිකො ඩිසං තහාතො
අභිකුණ්ඨපෙන වා කුක්කුරකුණ්ඨපෙන වා මනුස්සකුණ්ඨපෙන වා කණ්ඨ
ආසතෙතන අට්ටියෙය්‍ය හරායෙය්‍ය ජිගුවෙය්‍ය. ඵවමෙව තෙ භික්ෂු සකෙත
කායෙන අට්ටියන්තා හරායන්තා ජිගුවන්තා අතතාපි අතතාතං ජිවිතා
වොරෙපෙනති, අඤ්ඤාමඤ්ඤාපි ජිවිතා වොරෙපෙනති. මිහලණ්ඩිකමපි
සමණකුත්තකං උපසම්භවිතා ඵවං වදෙනති:—“සාධු තො ආටුසො ජිවිතා
වොරෙපෙති, ඉදං තෙ පතතච්චරං හවිසාති”ති.

5. අථ බො මිහලණ්ඩිකො සමණකුත්තකො පතතච්චරෙහි හටො
සමිහුලෙ භික්ෂු ජිවිතා වොරෙපෙනා ලොභිතකං අසිං ආදාය යෙන
වණ්ණමුද්ද නදී, තෙනුපසම්භවි. අථ බො මිහලණ්ඩිකස්ස සමණකුත්තකස්ස
ලොභිතකං අසිං² බොවනතස්ස අනුදෙව කුක්කුචං. අනු විපට්ඨසාරො:
“අලාභා වත මෙ, න වත මෙ ලාභා. දුලලං වත මෙ, න වත මෙ සුලලං.
බහුං වත මයා අපුඤ්ඤං පසුතං යො‘හං භික්ෂු සිලවනො කල්‍යාණධම්මෙව
ජිවිතා වොරොපෙසි”න්ති.

6. අථ බො අඤ්ඤාතරං මාරකායිකා දෙවතා අභිජ්ජමානෙ උදකෙ
ආගන්තා මිහලණ්ඩිකං සමණකුත්තකං ඵතදවොච: “සාධු සාධු සපුරිස,
ලාභා තෙ සපුරිස, සුලලං තෙ සපුරිස, බහුං තයා සපුරිස, පුඤ්ඤං
පසුතං, යං ඤං අභිණ්ණං තාරෙසි”ති.

1 පටිසුඤ්ඤා මජ්ඣ. 2. නං අසිං. මජ්ඣ.

තෘතීය පාරාජිකය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ විසල්පුර මහවෙහෙයෙහි කුට්ඨාසාරාමයෙහි වෙසෙන සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තන් අයුරින් භික්ෂූන්ට අසුභය පිළිබඳ කථාව වදාරණ සේක. අසුභයෙහි විශ්වර වදාරණ සේක. අසුභභාවතාවෙහි ගුණ කියන සේක. කරුණු දක්ව දක්වා අසුභසමාපතියෙහි අනුසස් වදාරණ සේක.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, මම අබමසක් හුදකලාව වසන්තට කැමැත්තෙමි. පිණ්ඩපාතය ගෙණෙන එක් මහණකු හැර කිසිවකු විසින් නොඵලබ්ධිය යුත්තෙමි වෙමි”යි. “වහන්ස, එසේ ය”යි. ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී මෙහි පිණ්ඩපාතය ගෙණෙන එක් මහණකු හැර කිසිවෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත නො ඵලබ්ධියි.

3. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තන් අයුරින් අසුභකථාව වදාරණ සේක. අසුභයෙහි විශ්වර කියන සේක. අසුභභාවතාවෙහි ගුණ කියන සේක. කරුණු දක්ව දක්වා අසුභසමාපතියෙහි අනුසස් වදාරණ සේක”යි ඒ භික්ෂූහු නොයෙක් අයුරින් මුසු වූ අසුභභාවතාවෙහි යෙදුනාහු වෙසෙත්.

4. යම්සේ සාරසීම පියවි කොට ඇති භිස නැවැවූ තරුණ වූ යොවුනෙහි සිටියා වූ සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගෙලෙහි ලැහැනු සප්තකුණපයකින් හෝ බලකුණකින් හෝ මිනිස් කුණකින් හෝ පෙළෙන්නේ ද, ලජ්ජාවන්තේ ද, පිළිකුල් කරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම ඒ භික්ෂූහු සියකසින් පෙළෙන්නාහු ලජ්ජාවන්තාහු, පිළිකුල් කරන්නාහු තුමු තමන් ම ජීවිතයෙන් තොරකර ගනිත්. ඔවුනොවුන් ද ජීවිතයෙන් තොරකර ගනිත්. මහණවෙස් ගත් මිහලණ්ඩකයා වෙත ද එළඹ මෙසේ කියත්: “ඇවත, අප ජීවිතයෙන් තොර කරණු මැනව. මේ පා සිවුරු තට වන්නේය”යි.

5. ඉක්බිති මහණ වෙස් ගත් මිහලණ්ඩක තෙමේ පා සිවුරුවලින් පෝෂිත වූයේ බොහෝ භික්ෂූන් දිවියෙන් තොරකොට ලේ වැකුනු කඩුව ගෙණ වහනුමුදු තදිය වෙත පැමිණියේ ය. ඉක්බිති ලේ වැකුණු කඩුව දෝනා මහණවෙස් ගත් මිහලණ්ඩකයාට කුකුත් වූයේ ම ය. විපිළියර වූයේ ම ය. “ඒකාන්තයෙන් මට අලාභයහ. ඒකාන්තයෙන් මට ලාභයෝ නො වෙති. මාලත් මිනිසත් බව ද තපුරු ය. මනාසේ ලද්දක් ද නො වෙයි. යම් බඳු වූ මම සිල්වත් වූ කලණදම් ඇති භික්ෂූන් දිවියෙන් තොර කෙළෙමි ද, ඒ මා විසින් ඒකාන්තයෙන් බොහෝ අකුසල් රැස්කරණ ලද්දේය”යි

6. ඉක්බිති එක්තරා මාරපාක්ෂික දෙවියෙක් නොබිඳෙන දිගෙහි (සාද්ධියෙන්) අවුත් මහණවෙස් ගත් මිහලණ්ඩකයාට මෙය කීය: “සත්පුරුෂය, ඉතා මැනවි. සත්පුරුෂය, තට ලාභයහ. සත්පුරුෂය, තා විසින් ලද්දේ මනා මිනිසත් බවෙක. යම් කෙසෙකින් තෝ සසරින් එතර හුවුවත් එතර කෙළෙහි ද එහෙයින් තා විසින් බොහෝ පින් රැස් කරණ ලද්දේය.”යි

7. අථ ඛො මිගලණ්ඨිකො සමණකුත්තකො: “ලාභා කිර මෙ, සුලභං කිර මෙ, බහුං කිර මයා පුඤ්ඤං පසුතං, අතිණේණ කිරුහං තාරෙමී”ති තිණහං අසිං ආදාය විහාරෙන විහාරං පරිවෙණෙන පරිවෙණං උපසඛකමිත්වා එවං වදෙති: “කො අතිණේණා කං තාරෙමී”ති. තඤ්ඤෙ තෙ භික්ඛු අවිතරුගා තෙසං තස්මිං සමයෙ හොතියෙව භයං. හොති ජලේතිතතතං. හොති ලොමහංසො. යෙ පන තෙ භික්ඛු විතරුගා තෙසං තස්මිං සමයෙ න හොති භයං. න හොති ජලේතිතතතං. න හොති ලොමහංසො.

8. අථ ඛො මිගලණ්ඨිකො සමණකුත්තකො එකමි භික්ඛුං එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, දො’පි භික්ඛු එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, තයො’පි භික්ඛු එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, වත්තාරො’පි භික්ඛු එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, පඤ්ච’පි භික්ඛු එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, දස’පි භික්ඛු එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, විසමි භික්ඛු එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, තිංසමි භික්ඛු එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, වත්තාරිසමි භික්ඛු එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, පඤ්ඤසමි භික්ඛු එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, සට්ඨමි භික්ඛු එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි.

9. අථ ඛො භගවා තස්ස අභිමාසස්ස අවමයෙන පරිසලාතා වුට්ඨිතො ආයසමන්තං ආනන්දං ආමනෙතසි: “කිං හු ඛො ආනන්ද තනු-භුතො විය භික්ඛුසඛෙසා”ති.

10. “තථාහි පන භනෙත, භගවා භික්ඛුතං අනෙකපරියායෙන අසුභ-කථං කථෙති, අසුභාය වණ්ණං භාසති, අසුභභාවනාය වණ්ණං භාසති, ආදිස්ස ආදිස්ස අසුභසමාපන්නියා වණ්ණං භාසති. තෙ ච භනෙත භික්ඛු භගවා ඛො අනෙකපරියායෙන අසුභකථං කථෙති, අසුභාය වණ්ණං භාසති, අසුභ-භාවනාය වණ්ණං භාසති, ආදිස්ස ආදිස්ස අසුභසමාපන්නියා වණ්ණං භාසති”ති තෙ අනෙකාකාරවොකාරං අසුභභාවනාහුයොගමනුසුත්තා විහරන්ති. තෙ සකෙත කායෙන අවට්ඨන්ති හරායන්ති ජිගුච්ඡන්ති. සෙය්‍යථාපි නාම ඉත්ථි වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩිතකජාතිකො සීසං තභාතො අභි කුණ්ඨෙත වා කුක්කුරකුණ්ඨෙත වා මනුස්සකුණ්ඨෙත වා කණේය ආසතොතන අවට්ඨෙය්‍ය හරායෙය්‍ය ජිගුච්ඡෙය්‍ය, එවමෙව තෙ භික්ඛු සකෙත කායෙන අවට්ඨන්තා හරායන්තා ජිගුච්ඡන්තා අත්තනාපි අත්තනං ජිවිතා වොරො-පෙන්නි, අඤ්ඤඤෙට්ඨි ජිවිතා වොරොපෙන්නි. මිගලණ්ඨිකමි සමණ-කුත්තකං උපසඛකමිත්වා එවං වදෙන්නි: “සාධු තො ආවුසො ජිවිතා වොරො-පෙති. ඉදං තෙ පත්තවිවරං භවියස්සති”ති. අථ ඛො භනෙත මිගලණ්ඨිකො සමණකුත්තකො පත්තවිවරෙහි භට්ඨො එකමි භික්ඛුං එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි -පෙ- සට්ඨමි භික්ඛු එකාගෙන ජිවිතා වොරොපෙසි. “සාධු භනෙත භගවා අඤ්ඤං පරියායං අචිකඛිතු, යථායං භික්ඛුසඛෙසා අඤ්ඤං සණ්ඨහෙය්‍යා”ති.

11. “තෙනභානන්ද යාවතිකා භික්ඛු වෙසාලිං උපනිස්සාය විහරන්ති, තෙ සබ්බෙ උපට්ඨාතසාලායං සන්තිපානෙති”ති. “එවං භනෙත”ති ඛො ආයසමා ආනන්ද භගවතො පටිසස්සුත්වා යාවතිකා භික්ඛු වෙසාලිං උපනිස්සාය විහරන්ති තෙ සබ්බෙ උපට්ඨාතසාලායං සන්තිපානෙත්වා යෙන භගවා තෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: “සන්තිපතිතො භනෙත භික්ඛුසඛෙසා, යස්ස’ද්දති භනෙත භගවා කාලං මඤ්ඤති”ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. ඉක්බිති මහණවෙස් ගත් මිගලණ්ඩකයා “මට ලාභය. මා විසින් ලද්දේ මනා මිනිසත් බවෙක. මා විසින් බොහෝ පින් රැස් කරණ ලද්දේය. මම වනාහි සසරින් එතර නුඩුවත් එතර කෙරෙමි”යි නියුණු අසිපතක් ගෙණ වෙහෙරින් වෙහෙරට ද, පිරිවෙණින් පිරිවෙණට ද එළඹ මෙසේ කියයි: “කවරෙක් සසරින් එතර නුඩුගේ ද? කවරකු සසරින් එතර කෙරෙමිද”යි. එහි යම් අවිතරාග භික්ෂුහු වෙත් නම් ඔවුන්ට එකල්හි බියෙක් වේ ම ය. තෑහි ගැණීමෙක් වෙයි. ලොඞුදගගැන්මෙක් වෙයි. යම් ඒ විතරාග භික්ෂුහු වෙද්ද එකල්හි ඔවුන්ට බියෙක් නො වෙයි. තෑහිගැන්මෙක් නො වෙයි. ලොඞුදග-ගැන්මෙක් නො වෙයි.

8. ඉක්බිති මහණවෙස් ගත් මිගලණ්ඩක තෙමේ එකදවසකින් එක් මහණකුදු දිවියෙන් තොර කෙළේය. එකදවසකින් භික්ෂුන් දෙතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේය. එකදවසකින් භික්ෂුන් තෙතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් සිවුතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් පස්තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් දසතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේය. එකදවසකින් භික්ෂුන් විසිතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් තිස් තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් සතළිස් තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් පණස් තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් සැට තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය.

9. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අඛණ්ඩ ඇවෑමෙන් පල-සමවතින් තෑහි සිටියේක් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් ඇමතු සේක: “ආනන්දය, කුමක් හෙයින් භික්ෂු සංඝයා තුනීවුවාක් මෙන් වී ද?”යි

10. වහන්ස, එසේ ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තත් අයුරින් භික්ෂුන්ට අසුභකථාව වදාරණ සේක. අසුභයෙහි විස්තර කියන සේක. අසුභ භාවතාවෙහි ගුණ කියන සේක, කරුණු දක්ව දක්වා අසුභ සමවතෙහි අනුසස් වදාරණ සේක. වහන්ස, ඒ භික්ෂුහු ද “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තත් අයුරින් අසුභකථාව වදාරති. අසුභයෙහි විස්තර කියති. අසුභ භාවතාවෙහි ගුණ කියති. කරුණු දක්ව දක්වා අසුභ සමවතෙහි අනුසස් කියති”යි ඒ භික්ෂුහු තත් අයුරින් ඉසු වූ අසුභභාවතාවෙහි යෙදුනාහු වෙහෙත්. ... යම් සේ සැරසීම පියවි කොට ඇති ශීර්ෂානාය කළ තරුණ වූ යොවුතෙහි පිටියා වූ සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගෙලෙහි ලැගුනු අභිකුණපයකින් හෝ බඩුකුණකින් හෝ මිනිස් කුණකින් හෝ පිහින-වත්තේ ද, ලජ්ජාවත්තේ ද, ප්‍රඥාපිත වත්තේ ද, එමෙන් ම ඒ භික්ෂුහු සිය කයින් පිහින වෙමින් ලජ්ජා වෙමින් ප්‍රඥාපිත වෙමින් තුඩු ම තමන් තසා ගණිත්. ඔවුනොවුන් ද දිවි තොර කර ගණිත්. මහණවෙස් ගත් මිග-ලණ්ඩකයා වෙත ද පැමිණ මෙසේ කියත්: “ඇවැත්නි, අප දිවියෙන් තොර කරණු මැනවි. මේ පාසිවුරු තට වත්තේය”යි. ඉක්බිති ප්‍රමණවේෂය ගත් මිගලණ්ඩක තෙමේ පාසිවුරු වලින් පෝෂිත වූයේ එක් දවසකින් එක් භික්ෂු තමක් ද, ... එක් දවසකින් භික්ෂුන් සැට තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. “වහන්ස, යම් සේ මේ භික්ෂුසංඝතෙමේ අභිභවයෙහි පිහිටන්නේ ද භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ එබඳු වූ අතින් ක්‍රමයක් දෙසන සේක්වා”යි.

11. ‘ආනන්දය, එසේ වී නම් යම් පමණ භික්ෂුහු විසල්පුර ඇසුරු කොට වෙසෙද් ද, ඒ සියල්ලන් උවැටන්ගලෙහි රැස් කරවයි “වහන්ස, එසේය”යි ආයුෂමත් ආනන්දසාරි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී යම් පමණ භික්ෂුහු විසල්පුර ඇසුරු කොට වෙසෙද් ද, ඒ සියල්ලන් උවැටන්ගලෙහි රැස්කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ මෙය සැළ කළේ ය. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යමකට කල් දන්නා සේක් ද ඒ සඳහා භික්ෂුසංඝතෙමේ රැස්විය”යි.

12. අථ ඛො භගවා යෙන උපට්ඨානසාලා තෙනුපසඞ්ගම්. උපසඞ්ග-
මිත්වා පඤ්ඤානෙත අාසතෙ තිසිදි. තිසජ්ජ ඛො භගවා භික්ඛු අමනෙතඞ්ගි:
අයමපි ඛො භික්ඛවෙ අානාපානසතිසමාධි භාවිතො ඛුල්ලිකතො සනෙතා
වෙව පඤ්ඤානො ව අාසෙවනකො ව සුඛො ව විහාරො උපනන්තපනෙත පාපකෙ
අකුසලෙ ධම්මෙ ආනසො අනතරධාපෙති වුපසමෙති. සෙය්‍යාපි භික්ඛවෙ
ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ උභයං රජෝජල්ලං, තමෙතං මහා අකාලමෙකො
ආනසො අනතරධාපෙති වුපසමෙති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ අානාපානසති-
සමාධි භාවිතො ඛුල්ලිකතො සනෙතා වෙව පඤ්ඤානො ව අාසෙවනකො ව සුඛො
ව විහාරො උපනන්තපනෙත පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ ආනසො අනතරධා-
පෙති වුපසමෙති.

13. කථං භාවිතො ව භික්ඛවෙ අානාපානසතිසමාධි කථං ඛුල්ලිකතො
සනෙතා වෙව පඤ්ඤානො ව අසෙවනකො ව සුඛො ව විහාරො උපනන්තපනෙත
පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ ආනසො අනතරධාපෙති වුපසමෙති?

14. “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරඤ්ඤානො වා රුක්ඛමුලානො වා
සුඤ්ඤානාරතො වා තිසිදති පල්ලභිකං අභුජිත්වා උජ්ජං කායං පඤ්ඤාය
පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො සතොව අසසති, සතො පසසති:-

දීඝං වා අසසනෙතා දීඝං අසසාමිති පජානාති, දීඝං වා පසසනෙතා
දීඝං පසසාමිති පජානාති, රසං වා අසසනෙතා රසං අසසාමිති පජානාති,
රසං වා පසසනෙතා රසං පසසාමිති පජානාති, සබ්බකායපටිසංවෙදී
අසසාමිති සික්ඛති, සබ්බකායපටිසංවෙදී පසසාමිති සික්ඛති,
පසාමිතයං කායසංඛාරං අසසාමිති සික්ඛති, පසාමිතයං කායසංඛාරං
පසසාමිති සික්ඛති. පිතිපටිසංවෙදී අසසාමිති සික්ඛති, පිති පටිසංවෙදී
පසසාමිති සික්ඛති, සුඛපටිසංවෙදී අසසාමිති සික්ඛති, සුඛපටිසංවෙදී
පසසාමිති සික්ඛති, විතතසංඛාරපටිසංවෙදී අසසාමිති සික්ඛති.
විතතසංඛාරපටිසංවෙදී පසසාමිති සික්ඛති, පසාමිතයං විතතසංඛාරං
අසසාමිති සික්ඛති, පසාමිතයං විතතසංඛාරං පසසාමිති සික්ඛති,
විතතපටිසංවෙදී අසසාමිති සික්ඛති, විතතපටිසංවෙදී පසසාමිති
සික්ඛති, අභිප්පමොදයං විතතං -පෙ- සමාදයං විතතං -පෙ- විමොචයං
විතතං -පෙ-. අතිව්‍යානුපයසි -පෙ- විරාගානුපයසි -පෙ- නිරෝධානුපයසි
-පෙ- පටිනිශ්ශානුපයසි අසසාමිති සික්ඛති, පටිනිශ්ශානුපයසි
පසසාමිති සික්ඛති. එවං භාවිතො ඛො භික්ඛවෙ අානාපානසතිසමාධි
එවං ඛුල්ලිකතො සනෙතා වෙව පඤ්ඤානො ව අසෙවනකො ව සුඛො ව
විහාරො උපනන්තපනෙත පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ ආනසො අනතරධාපෙති
වුපසමෙති”ති.

12. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උවැටත්හල වෙත එළඹ පැණවූ අසුන්හි වැඩහිඳ හිසකුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි මේ ආනාපාතසති සමාධිය වඩනලද්දේ ඛහුල කරණ ලද්දේ සාන්ත ද ප්‍රණීත ද පියවින් මිහිරි ද සුව විහරණ ඇත්තේ ද වෙයි. උපනුපත් ලාමක අකුසල් ක්‍ෂණයකින් අතුරුදන් කෙරෙයි. සන්තිද්‍රවයි. මහණෙනි යම් සේ ගිම්හානයේ පැසුළු මස අභසට තැහැනු දූවිලි නොකල් මහ වැස්සක් ක්‍ෂණයකින් ම අතුරුදන් කෙරේ ද, එසේ ම මහණෙනි ආනාපාතසතිසමාධිය වඩන ලද්දේ ඛහුල කරණ ලද්දේ ශාන්ත ද, ප්‍රණීත ද, පියවින් මිහිරි ද, සුව විහරණ ඇත්තේ ද වෙයි. උපනුපත් ලාමක අකුසල් ක්‍ෂණයකින් අතුරුදන් කෙරෙයි. සන්තිද්‍රවයි.

13. මහණෙනි, ආනාපාතසති සමාධිය කෙසේ මඩන ලද්දේ කෙසේ ඛහුල කරණ ලද්දේ ශාන්ත වේ ද ප්‍රණීත වේ ද පියවින් මිහිරි වේ ද සැප විහරණ ඇත්තක් වේ ද, උපනුපත් ලාමක අකුසල් ක්‍ෂණයකින් අතුරුදන් කෙරේ ද සන්තිද්‍රව ද?

14. “මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේ වනසෙනසුනට ගියේ හෝ රුක්ඛුලකට ගියේ හෝ ශුන්‍යාගාරයකට ගියේ හෝ පලක් බැඳ සිරුර කෙළින් තබා ගෙන සිටිය කමටහනට යොමු කොට හිඳියි. නෙතෙමේ සිහි ඇත්තේ ආයාස කෙරෙයි. සිහි ඇත්තේ ප්‍රයාස කෙරෙයි:-

ප්‍රවාතතිකාල වශයෙන් දීඪි කොට හෝ ආයාස කරන්නේ දීඪි කොට ආයාස කරමිනි දැනි. දීඪි කොට හෝ ප්‍රයාස කරන්නේ දීඪි කොට ප්‍රයාස කරමිනි දැනි. ද්‍රුහු කොට හෝ ආයාස කරන්නේ ද්‍රුහු කොට ආයාස කරමිනි දැනි. ද්‍රුහු කොට හෝ ප්‍රයාස කරන්නේ ද්‍රුහු කොට ප්‍රයාස කරමිනි දැනි. සියලු ආයාසකය මොනොවට දැනිමින් ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. සියලු ප්‍රයාසකය මොනොවට දැනිමින් ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. ඔලාරික කායසංඝකාරය සන්තිද්‍රවමින් ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. ඔලාරික කායසංඝකාරය සන්තිද්‍රවමින් ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. — ප්‍රිතිය අරමුණු විසින් මොනොවට දැනිමින් ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. ප්‍රිතිය මොනොවට දැනිමින් ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. කායික චෛතසික සුවය දැනිමින් ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. කායික චෛතසික සුවය දැනිමින් ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. විතතසඛාරයන් දැනිමින් ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. විතතසඛාරයන් දැනිමින් ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි. නික්මෙයි. ඔලාරික විතතසඛාරයන් සන්තිද්‍රවමින් ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. ඔලාරික විතතසඛාරයන් සන්තිද්‍රවමින් ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. — විතතපටිසංවෙදී වූයේ ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. විතත පටිසංවෙදී වූයේ ප්‍රයෝජන කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. (සමථ විපස්සනා වසයෙන්) සිත පහන් කරමින් ... අරමුණෙහි සිත පිහිටුවමින් ... නිවරණාදියෙන් සිත මුදමින් ... — අතීත විසින් දක්නා සුළු වූයේ ... (බය-අවනත විසින්) විරාගානුපය්‍ය වූයේ ... නිරෝධානුපය්‍ය වූයේ ... (පරිවෘත්තපක්කඤ්ඤා වසයෙන්) කෙලෙස් දුර්ලිම දත්තා සුළු වූයේ ආයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. (පරිවෘත්ත-පක්කඤ්ඤා වසයෙන්) කෙලෙස් දුර්ලිම දත්තා සුළු වූයේ ප්‍රයාස කරන්නෙමිනි නික්මෙයි. — “මහණෙනි, ආනාපාතසති සමාධිය මෙසේ වඩනා ලද්දේ, මෙසේ ඛහුල කරණ ලද්දේ, සාන්තවූයේ ද, ප්‍රණීතවූයේ ද, ස්වභාව ඔවුරවූයේ ද, සුව විහරණ ඇත්තේ වූයේ ද, උපනුපත් ලාමක අකුසල් ක්‍ෂණයකින් අතුරුදන් කෙරෙයි. සන්තිද්‍රව”යි.

මේ ලකුණන් මෙහි සතර සතර බැගින් කමටහන් සොලසක් බව ද මුල් සතර සමථය, පෙසු තුන්-සතර විපස්සනා යයි ද දහළුතු.

15. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙත්වා භික්ඛු පටිපුච්ඡී: “සචං කීර් භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තතාපි අත්තාතං ජීවිතා වොරොපෙනති. අඤ්ඤමඤ්ඤමපි ජීවිතා වොරොපෙනති. මිහලණ්ඩිකමපි සමණකුත්තකං උපසංඝමිත්වා එවං වදෙනති:¹ සාඛු තො ආට්ඨසො ජීවිතා වොරොපෙති, ඉදං තෙ පත්තව්වරං භවිස්සති”ති. “සචං භගවා.” “විහරති චුඤ්ඤා භගවා, අත්තවුච්ඡිතං භික්ඛවෙ තෙසං භික්ඛුතං අත්තජ්‍යොමිකං අපපතිරූපං අස්සාමණ්ඩං අකාපියං අකරණීයං. කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තතාපි අත්තාතං ජීවිතා වොරොපෙස්සන්ති, අඤ්ඤමඤ්ඤමපි ජීවිතා වොරොපෙස්සන්ති, මිහලණ්ඩිකමපි සමණකුත්තකං උපසංඝමිත්වා එවං වදන්ති: “සාඛු තො ආට්ඨසො ජීවිතා වොරොපෙති, ඉදං තෙ පත්තව්වරං භවිස්සති”ති. තෙතං භික්ඛවෙ අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:-

“යො පන භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොගේපෙය්‍ය, සංඝභාරකං වාස්ස පටිසෙය්‍යෙය්‍ය, අයමපි පාරජිකො හොති අසංවාසො”ති.

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

[මූලපඤ්ඤාතනි.]

1. තෙත ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො උපාසකො හිලාතො හොති. තස්ස පජාපති අභිරූපා හොති දස්සනීයා පාසාදිකා. ජබ්බග්ගිකා භික්ඛු තස්සා ඉඤ්ඤා පටිබ්බාචිත්තා හොන්ති. අථ ඛො ජබ්බග්ගිකාතං භික්ඛුතං එතදහොසි: “සචෙ ඛො සො ආට්ඨසො උපාසකො ජීවිස්සති ත මයං තං ඉඤ්ඤා ලභිස්සාමි. ගන්ඤ මයං ආට්ඨසො තස්ස උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණ්ණමි”ති.

2. අථ ඛො ජබ්බග්ගිකා භික්ඛු යෙන සො උපාසකො තෙත්තපසංඝමිංසු. උපසංඝමිත්වා තං උපාසකං එතදවොදිං: “ඤං ඛො‘සි උපාසක, කතකල්‍යාණො කතකුසලො කතභීරූත්තාතො, අකතපාපො අකතචූඤ්ඤා අකතකිබ්බිසො. කතං මයා කල්‍යාණං, අකතං මයා පාපං. කිං භුග්ගිමිතා පාපකෙත දුර්ජීවිතෙත, මතං තෙ ජීවිතා සෙය්‍යො. ඉතො ඤං කාලකතො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං² උපපජ්ජිස්සාමි. තත්ථ දිබ්බෙති පඤ්චති කාමගුණෙති සමපටිතො සමඛිනිගුතො පරිවාරෙස්සාමි”ති.

3. අථ ඛො සො උපාසකො “සචං ඛො අය්‍ය ආගංසු. අහං හි කතකල්‍යාණො කතකුසලො කතභීරූත්තාතො, අකතපාපො අකතචූඤ්ඤා අකතකිබ්බිසො. කතං මයා කල්‍යාණං, අකතං මයා පාපං. කිං මග්ගිමිතා පාපකෙත දුර්ජීවිතෙත, මතං මෙ ජීවිතා සෙය්‍යො. ඉතො අහං කාලකතො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිස්සාමි. තත්ථ දිබ්බෙති පඤ්චති කාමගුණෙති සමපටිතො සමඛිනිගුතො පරිවාරෙස්සාමි”ති. සො අසප්පායාති වෙච භොජනාති භුඤ්ජි, අසප්පායාති ව බාදනීයාති බාදි, අසප්පායාති සායනීයාති සායි, අසප්පායාති පානාති පිච්චි. තස්ස අසප්පායාති වෙච භොජනාති භුඤ්ජන්තො අසප්පායාති ව බාදනීයාති බාදකො අසප්පායාති සායනීයාති සායකො අසප්පායාති පානාති පිච්චකො බරො ආබාධො උපපජ්ජි. සො තෙතෙච ආබාධෙත කාලමකාමි.

1. වදන්ති. මජ්ඣ. 2. ලොසක උපපජ්ජිස්සාමි. කාචුඤ්ඤා.

15. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ නිදනගෙහි ඒ ප්‍රකාශයෙහි බික්සහන රැස් කරවා හිඤ්ඤන් විවාලයේක. “සැබෑ ද මහණෙනි, හිඤ්ඤානු භූමි ද තමන් දිවියෙන් තොර කෙරෙත්, ඔවුනොවුන් ද දිවියෙන් තොර කෙරෙත්. මහණවෙස් ගත් මිගලණ්ඩිකයා වෙත එළඹ ‘ඇවත, අප දිවියෙන් තොර කරණු මැනව, මේ පාසිවුර තට වත්තේය’යි මෙසේ කියද්දී” “සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්සැ”යි. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක: “මහණෙනි, ඒ හිඤ්ඤානේ ක්‍රියාව නුසුදුසේක. අනුලොම නුච්චෙක. නොගාලුපෙන්නෙක. නොමහණකමෙක. නොකැපයෙක. නොකටුසුත්තෙක. “මහණෙනි, ඒ හිඤ්ඤාන කෙසේ තම් භූමි තමනු ද දිවියෙන් තොරකර ගන්නාහු ද, ඔවුනොවුනු ද දිවියෙන් තොරකර ගන්නාහු ද, මහණ වෙස්ගත් මිගලණ්ඩිකයා වෙත එළඹ ‘ඇවැත්නි, අප දිවියෙන් තොර කරණු මැනව. මේ පාසිවුර තට වත්තේය’යි මෙසේ කියන්නාහු ද? මහණෙනි, මේ කරුණ නො පහත් වුවත්තේ පාහැදීම පිණිස ද නො වෙයි. ... මහණෙනි, මේ සික පදය මෙසේ උදෙසා:-

“යම් මහණෙක් ‘මොහු මරම්’ දන දන මිනිස් සිරුරක් දිවියෙන් තොර කෙරේ ද, දිවි තොර කරණ අවියක් හෝ ඔහුට ගත හැකි සේ එළවා තබා ද, මේ මහණද පැරදුනේ සංවාසරකිතයෙන් වේ.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හිඤ්ඤන්ට මේ සිකපදය මෙසේත් පණවන ලද්දේ වෙයි.

[මුල්පාණ්ඩමයි.]

1. එසමයෙහි එක්තරා උවසුවෙක් ගිලන් වෙයි. ඔහුගේ බිරිඳ මනා රූ ඇත්තී, දකුම්කපු වුවා, දුටුවන් පහදවන්නී වෙයි. සමග මහණහු ඇ කෙරෙහි පිළිබඳ සිත් ඇත්තාහු වෙත්. එකල්හි සවග හිඤ්ඤන්ට මෙබඳු සිතෙක් විය. “ඇවැත්නි, ඉදින් ඒ උවසු තෙමේ ජීවත්වන්නේ තම් අපි ඒ මාගම නො ලබන්නෙමු. ඇවැත්නි, එබැවින් අපි ඒ උවසුගට මරණයෙහි ගුණ වණමු”යි.

2. ඉක්බිති සවග මහණහු ඒ උවසු වෙත එළඹ මෙය කීහ. “උපාසකයා, තෝ කළ කලණදම් ඇත්තෙහි. කළ කුසල් ඇත්තෙහි. කළ බිය රැකුම් ඇත්තෙහි. නොකළ පච්චි ඇත්තෙහි. නොකළ රුදුකම් ඇත්තෙහි. නොකළ සැහැසිකම් ඇත්තෙහි. තා විසින් යහපතක් ම කරණ ලදී. තා විසින් පච්චි නොකරණ ලදී. තට මේ ලාමක වූ ජීවිතයෙන් කිම? තාගේ ජීවත් වීමට වඩා මරණය උතුම්. තෝ මෙලොවින් කලුරිය කළේ කාබුන් මරණින් මතු සුභතිය වූ දෙවිලොවට පැමිණෙන්නෙහි. එහි දී දිව-පස්සම් ගුණයෙන් පිණිසගියෙහි, එයින් යුතුවූයේ අභිරමණය කරන්නෙහි ය.”

3. ඉක්බිති ඒ උවසු තෙමේ “ආයතීයෝ සැබවක් කිහු. මම වතාහි කළ යහපත ඇත්තෙක් මි. කළ කුසල් ඇත්තෙක් මි. කළ බිය රැකුම් ඇත්තෙක් මි. නොකළ පච්චි ඇත්තෙක් මි. නොකළ රුදුකම් ඇත්තෙක් මි. නොකළ සැහැසි කම් ඇත්තෙක් මි. මා විසින් යහපත කරණලදී. මා විසින් පච්චි නොකරණ ලදී. මට මේ ලාමක දූඛ ජීවිතයෙන් කිම? මගේ ජීවත් වීමට වඩා මරණය උතුම්. මම මෙලොවින් කලුරිය කෙළෙමි කාබුන්, මරණින් මතු සුභතිය වූ සබ්බලොකයට පැමිණෙන්නෙමි. එහි දී දිව පස් සම් ගුණයෙන් පිණිස ගියෙම් එයින් යුතුවූයෙම් අභිරමණය කරන්නෙමි”යි. හෙ තෙමේ නොසැපවූ ම බොජුන් වැළඳී ය. නොසැප වූ කැවිලි කැවෙ ය. නොසැප වූ ලේහයන් ලෙවි ය. නොසැප වූ පැත් පාතය කෙළේ ය. අභිත බොජුන් ම බුද්ධ, අභිත කැවිලි කත, අභිත ලේහයන් ලොවිත, අභිත පැත් බොත, ඔහුට දැඩි ආබාධයෙන් උපත. යෙනෙමේ ඒ ආබාධයෙන් ම කලුරිය කෙළේ ය.

4. තත්ත පජාපති උජ්ඣායති බියති විපාවෙනි: “අලුජ්ඣිතො ඉමෙ සමණා සකාපුත්තියා දුග්ගිලා මුසාවාදිතො. ඉමෙ හි තාම ධම්මචාරිතො සමචාරිතො බ්‍රහ්මචාරිතො සචචාරිතො සීලවනෙතා කල්‍යාණධම්මා පටිජාතිස්සන්ති. තථී ඉමෙසං සාමිඤ්ඤං, තථී ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. තඨං ඉමෙසං සාමිඤ්ඤං, තඨං ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමිඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ සාමිඤ්ඤා, අපගතා ඉමෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤා. ඉමෙ මෙ සාමිකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සං. ඉමෙහි මෙ සාමිකො මාරිතො”ති.

5. අඤ්ඤපි මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙනාති: “අලුජ්ඣිතො ඉමෙ සමණා සකාපුත්තියා දුග්ගිලා මුසාවාදිතො. ඉමෙහි තාම ධම්මචාරිතො සමචාරිතො බ්‍රහ්මචාරිතො සචචාරිතො සීලවනෙතා කල්‍යාණධම්මා පටිජාතිස්සන්ති. තථී ඉමෙසං සාමිඤ්ඤං, තථී ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. තඨං ඉමෙසං සාමිඤ්ඤං, තඨං ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමිඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ සාමිඤ්ඤා, අපගතා ඉමෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤා. ඉමෙ උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සං. ඉමෙහි උපාසකො මාරිතො”ති.

6. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තා තෙ උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති: කථං හි තාම ජබ්බගගිතා භික්ඛු උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සන්ති”ති.

7. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඛිසං සන්තිපාතාපෙත්වා ජබ්බගගිතෙ භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “සචං කීර තුලෙන භික්ඛවෙ උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සන්ති”ති. “සචං භගවා.” විරහි බුද්ධො භගවා “අනුචුච්ඡ-විසං මොඤ්ජුරිසා, අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරුණීයං. කථං හි තාම තුලෙන මොඤ්ජුරිසා උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සන්ති. තෙතං මොඤ්ජුරිසා අප්පත්තානං වා ප්‍රතාදය” -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:-

“යො පන භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිශසනං ජිවිතා වොථොපෙය්‍ය, සඤ්චාරකං වාසස පටිසෙසෙය්‍ය, මරණවණණං වා සංවණණෙය්‍ය, මරණාය වා සමාදපෙය්‍ය: “අමොගා පුට්ඨිකං තුග්ගිමිනා පාපගෙන දුජ්ඣිතෙන, මතගෙන ජිවිතා සෙය්‍යො”ති ඉති විතතමනො විතතසඛිකපෙය්‍ය අනෙකපට්ඨියායෙන මරණවණණං වා සංවණණෙය්‍ය මරණාය වා සමාදපෙය්‍ය, අයමපි පාරාජිකො හොති අසංවාසො”ති.

[දුග්ගිසපඤ්ඤානති.]

8. යො පනාති - යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමග්ගිං අපෙඨ අධිපොතො භික්ඛුති.

සඤ්චිච්චාති - ජාතන්තො සංජාතන්තො චෙච්ච අභිවිතරිතා විතිකකමො.

4. බහුතේ තිරිද අවමන් කෙරෙයි, අසුණු කියයි, නුගුණ පතුරුවයි: “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අලජ්ජිනු ය, දුශ්ශීලයෝ ය, මුසාවාදීහු ය. මොහු තම් ‘බම්මවාරිනු ය, සම්මවාරිනු ය, බ්‍රහ්මවාරිනු ය, සම්මවාරිනු ය, සිල්වත්තනු ය කලණ දහම් ඇත්තාහුය’යි පිළිග කෙරෙත්. මොවුන්ට මහණකමෙක් නැත. මොවුන්ට බමුණු කමෙක් නැත. මොවුන්ගේ මහණකම් තවුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම තවුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමෙක් කොසින් ද, මොවුන්ට බමුණු කමෙක් කොසින් ද, මොහු මහණකමින් පහවුවෝ ය. මොහු බමුණු කමෙන් පහවුවෝ ය. මොහු මාගේ සැමියාට මරණයෙහි ගුණ වැණුන. මොවුන් විසින් මාගේ සැමියා මරණ ලද්දේය”යි.

5. අන් මිනිස්සු ද අවමන් කෙරෙත්, අසුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අලජ්ජිනු ය, දුශ්ශීලයෝ ය, මුසාවාදීහු ය. මොහු වූ කලී ‘බම්මවාරිනු ය, සම්මවාරිනු ය, බ්‍රහ්මවාරිනු ය, සම්මවාරිනු ය, සිල්වත්තනෝ ය, කළ කලණ දහම් ඇත්තෝය’යි පිළිග කෙරෙති. මොවුන්ට මහණකමෙක් නැත. මොවුන්ට බමුණුකමෙක් නැත. මොවුන්ගේ මහණකම තවුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම තවුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමෙක් කොසින් ද, මොවුන්ට බමුණු කමෙක් කොසින් ද, මොහු මහණ කමින් පහ වුවෝ ය. මොහු බමුණුකමින් පහවුවෝ ය. මොහු උවසුනට මරණයෙහි ගුණ වැණුන. මොවුන් විසින් උවසු තෙමේ මරණ ලද්දේ”යි.

6. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අසුණු කියන, නුගුණ පතුරුවන, ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුන. යම් ඒ අපිස් මහණහු වෙද් ද, ඔහු අවමන් කරති, අසුණු කියති, නුගුණ පතුරුවත්: කෙසේ තම් ස්වග මහණහු උවසුනට මරණයෙහි ගුණ වැණුනු ද? යි.

7. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැළ කළහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ නිදනෙහි ඒ කරුණෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා ස්වග මහණුන් පිළිවිසි සේක. “සැබෑ ද, මහණෙනි තෙපි උවසුනට මරණයෙහි ගුණ වැණුනුද”යි. ‘සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ’. භාග්‍යවත් වූ බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරුනු සේක: “භික්ෂු පුරුෂයෙනි, තුසුදුස්සෙක. අනුලොමී නුච්චෙක. තොගැල පෙත්තෙක. තොමහණකමෙක. තො කැපයෙක, තොකච්ඡත්තෙක. “භික්ෂු පුරුෂයෙනි, තෙපි කෙසේ තම් උවසුනට මරණයෙහි ගුණ වැණුනු ද, “භික්ෂු පුරුෂයෙනි, තෙල කරුණ තො පනත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස තෝ තො වේ.” ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසට:

“යම් මහණෙක් දැන දැන මිනිස්සිරුර දිවියෙන් තොර කෙරේද, දිවි හරණ අවසන් උනු වෙත ඵලවා තබන්නේ ද, මරණයෙහි ගුණ හෝ කියන්නේ ද, මරණය පිණිස උපාය උගන්වන්නේ ද, ‘ඵමිබ්‍ය පුරුෂය, තාගේ ලාභය වූ මේ දුඛපීඩිතයෙන් කීම? තාගේ ජීවත්වීමට වඩා මරණය උතුම්’යි මෙබඳු මරණ සිත් ඇත්තේ මෙබඳු මරණ සංකල්පනා ඇත්තේ නොහෙක් අසුරින් මරණයෙහි ගුණ හෝ වණා ද, මරණය පිණිස උපාය උගන්වා ද, මේ මහණ තෙමේ ද පැරදුනේ වේයි, සංවාසයට තුසුදුසු වෙයි.”

[දෙවනපාඨමධි.]

8. යො පන සි යම්බදු වූ යමෙක් ...

භික්ෂු සි ... (අපතිවතුභිකෂ්ටයෙන් උපසපන් වූයේ ද,) මේ තෙමේ මේ කරුණෙහි භික්ෂු යයි අදහස් කරණ ලදි.

සැදුවමට සි ප්‍රාණියෙකැ සි දත්තේ, දිවියෙන් තොර කරමි සි දත්තේ, ටබ්බට සිතා, නිසැකසිත මෙහෙයවා, ව්‍යතික්‍රම (ක්‍රියාවෙහි යෙදීම) කරන්නේ ය.

මනුස්සවිග්ගහො තාම: යං මාතුකුච්ඡියම් පඨමං විතතං උපපන්නං පඨමං විඤ්ඤාණං පාතුගුණං යාව මරණකාලා එත්තනතරෙ එසො මනුස්සවිග්ගහො තාම.

ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාති-- ජීවිතිඤ්ඤාණං උපව්ඡිද්දති උපරොධෙති සත්තාති. විකොපෙති.

සත්ථගාරකං මාස්ස පටිගෙසෙය්‍යාති-- අසිං වා සත්ථං වා හෙණ්ඨිං වා ලගුලං¹ වා පාසාණං වා සත්ථං වා විසං වා රජ්ජං වා.

මරණවණ්ණං වා සංවණ්ණය්‍යාති-- ජීවිතෙ ආදීතවං දසෙය්‍යති, මරණෙ වණ්ණං හණති.

මරණාය වා සමාදුෂෙය්‍යාති-- සත්ථං වා ආහර, විසං වා බාද, රජ්ජයා වා උබ්බන්ධිතා කාලං කරොතිති.

අභමනා පුරිසාති-- ආලපතාගිවචනමෙතං අමො පුරිසාති.

කිං කුසලිනිතා පාපකොන දුජ්ජීවිතොනාති-- පාපකං තාම ජීවිතං: අභිසංඝං ජීවිතං උපාදාය දුට්ඨිකං ජීවිතං පාපකං, සධ්වතං ජීවිතං උපාදාය අධ්වතං ජීවිතං පාපකං, දෙවතං ජීවිතං උපාදාය මනුස්සානං ජීවිතං පාපකං. දුජ්ජීවිතං තාම: හත්ථව්ඡින්නාස්ස පාදව්ඡින්නාස්ස හත්ථපාදව්ඡින්නාස්ස කණ්ණව්ඡින්නාස්ස තාසව්ඡින්නාස්ස කණ්ණතාසව්ඡින්නාස්ස. ඉමිතා ව පාපකෙත ඉමිතා ව දුජ්ජීවිතෙත මතනෙත ජීවිතා සෙය්‍යාති.

ඉති විභතමනොති-- යඤ්චිතං තං මනො, යං මනො තං විතතං.

විභතසඛකපෙය්‍යාති-- මරණසඤ්ඤා මරණවේතනො මරණාගිප්පායො.

අනෙකපටිසායෙය්‍යාති-- උච්චාවචෙති ආකාරෙති.

මරණවණ්ණං වා සංවණ්ණය්‍යාති-- ජීවිතෙ ආදීතවං දසෙය්‍යති, මරණෙ වණ්ණං හණති: 'ඉතො නිං කාලකතො කායස්ස හෙද පරමමණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජියාසි. තත්ථ දිබ්බෙති පඤ්චති කාමගුණෙති සම්පට්ඨො සම්බුද්ධො පරිවාරෙය්‍යාසි'ති.²

මරණාය වා සමාදුෂෙය්‍යාති-- සත්ථං වා ආහර, විසං වා බාද, රජ්ජයා වා උබ්බන්ධිතා කාලං කරොති, සොබෙහ වා තරකෙ වා පපාතෙ වා පපතා'ති.

අයමිති-- පුරිමෙ උපාදාය වුච්චති.

පාරාජිකො හොතිති-- සෙය්‍යථාපි තාම පුට්ඨිලා දොඩා භික්ඛා අපපටිසන්ධිකා හොති, එවමෙව භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙත්වා අස්සමණො හොති අසකාසුත්තියො. තෙත වුච්චති පාරාජිකො හොතිති.

1. ලගුලං, සිංහල. 2. පරිවාරෙය්‍යාසිති. සිංහල.

මනුස්සවිග්ගහ නම්: මවුකුසෙහි දී පළමු යම් සිතක් උපන්නේ ද, ප්‍රථම විඤ්ඤාය පහළවී ද, මරණය දක්වා මේ අතරෙහි පැවැතී මේ තෙමේ මනුස්සවිග්ගහ නම්.

ජීවිතා චොපරාජපයා යි රූපාරූප ජීවිතෙත්ථිය සිද්ධි. වළක්වයි. සත්ත-කිය වෙන් කරයි.

සප්පිකාරකං වාණ්ණ පටිසෙසෙසා යි කවුටක් හෝ අඛයවියක් හෝ හෙල්ලක් හෝ මුගුරක් හෝ පහණක් හෝ සැතක් හෝ වස හෝ රැහැනක් හෝ මහු ලග තබන්නේ ය.

මරණවණ්ණං වා සංවණ්ණණයා යි දිව්‍යෙහි දෙය් දක්වයි. මරණයෙහි ගුණ කියයි.

මරණාය වා සමාදුෂෙයා යි ශයත්‍රයක් හෝ ගණුව, වස හෝ අනුභව කරව, වැලකින් හෝ එල්ලී කළුරිය කරව යි උපාය ගත්වන්නේ ය.

අනෙකා පුජිස යි මෙය ආමන්ත්‍රණ පදයකි.

කිං තුයතිමිනා පාපකෙන දුජ්ජිමිතො යි ලාමකජීවනය නම් ආශායන්ගේ ජීවනය නිසා දිගින්දැන්ගේ ජීවනය ලාමක ය. බහවතුන් ගේ ජීවනය නිසා බහ නිතයන්ගේ ජීවනය ලාමක ය. දෙවියන්ගේ ජීවනය නිසා මිනිසුන්ගේ ජීවනය ලාමක ය. අත් සිදුහනුගේ, පා සිදුහනුගේ, අත් පා සිදුහනුගේ, කන් සිදුහනුගේ, නැගැය සිදුහනුගේ, කන්තාසා සිදුහනුගේ (දිවිය) දුජ්ජිමිත නම්. මේ ලාමක ජීවනයෙන්, මේ දුක්ඛජීවනයෙන් ජීවත්වීමට වඩා තාගේ මරණය උතුම්.

භුතිවිතතමනො යි යමක් සිත ද, ඒ මත නම්. යමක් මත ද, එය සිත නම්.

විතතසබ්බාපෙසා යි මරණසංඥ ඇත්තේ, මරණවේතනා ඇත්තේ, මරණ අදහස් ඇත්තේ ය.

අනෙකපටියාසෙනා යි නොයෙක් අයුරෙන්ය.

මරණවණ්ණං වා සංවණ්ණණයා යි දිව්‍යෙහි දෙය් දක්වයි. මරණයෙහි ගුණ කියයි: මෙයින් තෝ කළුරිය කෙළෙහි කාවුත් මරණින් මතු යුගහි තම්බු දෙව්ලොවට පැමිණෙන්නෙහි ය. එහිදී දිව්‍යපස්සම් ගුණයන් හෙන් සමාඥ වූයේ, යුක්ත වූයේ අභිරමනය කරන්නෙහි ය.

මරණාය වා සමාදුෂෙයා යි සැතක් හෝ ගණුව, වසක් හෝ කව, රැහැනකින් හෝ එල්ලී කළුරිය කරව, ගෙබක හෝ තරාවලෙක හෝ ප්‍රපාතයක හෝ වැටෙව.

අයමපි යි පළමු මෙවුන්දම් හෙවිමෙන් පරිජ් අවන් පුතුලා සලකාගෙණ කියනු ලැබේ.

පාරාජිකො භොගි යි දෙබැවු මහගලක් යම්සේ සකි කට .නො හැකිවේ ද, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ දුක දුක මිනිස්සිරා දිවියෙන් තොර කොට නොමහණෙක් වෙයි. අශාසනපුත්‍රියයෙන් වෙයි. එහෙයින් පරිජ් අවන්නේ වේ යයි කියනු ලැබේ.

අසංචාසොති-- සංචාසො තාම: එකං කම්මං එකුද්දොසො සම්බික්ඛතා,
එසො සංචාසො තාම. සො තෙන සද්ධිං තත්ථි තෙන ධුට්ඨති අසංචාසොති.

[නියමානිකා]

1. සාමං අභිධ්මාය, දුතෙත, දුතපරම්පරාය, විසකකීයෙත දුතෙත,
ගතපච්චාගතෙත දුතෙත, අරහො රහොසඤ්ඤි, රහො අරහොසඤ්ඤි,
අරහො අරහොසඤ්ඤි, රහො රහොසඤ්ඤි, කායෙත සංවණ්ණෙති, වාචාය
සංවණ්ණෙති, කායෙත වාචාය සංවණ්ණෙති, දුතෙත සංවණ්ණෙති, ලොබාය
සංවණ්ණෙති, ඔපාතං, අපයොතං, උපනික්ඛිපතං, හෙසජ්ජං, රුපුපතාරො,
සද්දුපතාරො, ගඤ්ඤුපතාරො, රජුපතාරො, ථොට්ඨබ්බුපතාරො, ධම්මුපතාරො,
ආවික්ඛතා, අනුසංහතී, සංකෙතකම්මං, නිමිත්තකම්මෙනයි.

2. ඝාමනී-- සයං ගතති කායෙත වා කායපට්ඨදොධිත වා නිස්සංගි-
යෙත වා.

3. අභිධ්මායාති-- අභිධ්මායාති ආණ්ඩෙති: “එවං විජ්ඣ, එවං පහර,
එවං ඝාතෙති”ති.

4. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉත්ථන්තාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවය්ස. සො තං මඤ්ඤමානො තං ජීවිතා වොරොපෙති,
ආපතති උභින්නං පාරාජිකය්ස.

5. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉත්ථන්තාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවය්ස. සො තං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙති,
මුලට්ඨය්ස ආපතති, වධකය්ස ආපතති පාරාජිකය්ස.

6. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉත්ථන්තාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවය්ස. සො අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො තං ජීවිතා වොරොපෙති,
ආපතති උභින්නං පාරාජිකය්ස.

7. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉත්ථන්තාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවය්ස. සො අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං ජීවිතා
වොරොපෙති, මුලට්ඨය්ස ආපතති; වධකය්ස ආපතති පාරාජිකය්ස.

8. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉත්ථන්තාමය්ස පාවද: ඉත්ථන්තාමො
ඉත්ථන්තාමය්ස පාවදතු: ඉත්ථන්තාමො ඉත්ථන්තාමං ජීවිතා වොරොපෙතු”ති,
ආපතති දුක්ඛවය්ස. සො ඉතරය්ස ආරොවෙති, ආපතති දුක්ඛවය්ස. වධකො
පතිග්ගණාති, මුලට්ඨය්ස ආපතති ධුලට්ඨවය්ස. සො තං ජීවිතා වොරොපෙති,
ආපතති සබ්බෙසං පාරාජිකය්ස.

අසංවාසො යි එකට කම් කිරීමය, එකට උදෙසීමය, සම් වූ ශික්ෂා ඇති බවය යන මෙය සංවාස නම්. ඔහු හා ඒ සංවාසය නැත. එහෙයින් අසංවාස යයි කියනු ලැබේ.

[නායමානාකා]

1. තෙමේ ම ඉටා දුතයකු ලවා හෝ, දුතපරපුරෙන් හෝ, වරදවා කියන දුතයෙකු ලවා හෝ, හොඳ පෙරළා පාමිණි දුතයෙකු ලවා හෝ, තොරහස රහස් යයි හැඟීම් ඇත්තේ හෝ, රහස නො රහස් යයි හැඟීම් ඇත්තේ හෝ, තොරහස් තොරහස් යයි හැඟීම් ඇත්තේ හෝ, රහස රහස යයි හැඟීම් ඇත්තේ හෝ, කයින් අඟවයි. වදනින් කියයි. කයින් හා වදනින් අඟවයි. දුතයෙකු ලවා අරොජයි. ලිපියකින් අඟවයි. මරුවල, වැහිර භන්තා පුවරුව, ලග තබන අවිය, විස බෙහෙත, බිහිසුණු රුව එළවීම, බිහිසුණු හඬ එළවීම, දරුණු දුගඳ එළවීම, පිළිකුල් රස එළවීම, කෑකුළු පහස එළවීම, බියකරු බණ එළවීම, ඔත්තු කීම, අනුසස් කීම, සලකුණු කිරීම, නිමිති කම් ය.

2. ඍමං යි කයින් හෝ කා පිළිබඳ දෙයකින් හෝ දමා වූ දෙයකින් හෝ තෙමේ මරයි.

3. අධිමිඛාය යි සම්පයෙහි සිට “මෙතේ විදුව, මෙතේ පහර දෙව, මෙතේ තසව” යි අණ කෙරෙයි.

4. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව” යි අණවා නම් දුකුලාඥාවක් වේ. හෙතෙමේ ඔහුයයි හඟිමින් උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් දෙදෙනාටම පරිජ්ඣාවක් වේ.

5. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව” යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ. හෙතෙමේ ඔහු යයි හඟිමින් අනෙකකු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් මූලිකයාට ඥාවක් නො වේ. වධක මහණකට පරිජ්ඣාවක් වේ.

6. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව” යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ. හෙතෙමේ අනෙකෙකායි හඟිමින් උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් දෙදෙනාටම පරිජ්ඣාවක් වේ.

7. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව” යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ. හෙතෙමේ අනෙකෙකායි හඟිමින් අනෙකකු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් මූලිකයාට ඥාවක් නො වේ. වධක-මහණකට පරිජ්ඣාවක් වේ.

8. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනුට කියව: මෙනම් ඇත්තේ මෙනම් ඇත්තනුට කියව: මෙනම් ඇත්තේ මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව” යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාඥාවක් වේ. හෙතෙමේ අනෙකාට කියා නම් දුකුලාඥාවක් වේ. වධක තෙමේ එය පිළිගනී නම් මූලික මහණකට පුලාසිඥාවක් වේ. ඒ මහණ තෙමේ උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් හැමටම පරිජ්ඣාවක් වේ.

9. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉන්ද්‍රික්කං මො පාචද: ඉන්ද්‍රික්කං මො පාචදතු: ඉන්ද්‍රික්කං මො ඉන්ද්‍රික්කං ජිවිතා වොරොපෙති”ති, ආපත්ති දුක්ඛං සො අඤ්ඤං ආණ්ඩෙති, ආපත්ති දුක්ඛං වධිකො පතිගණ්හාති, ආපත්ති දුක්ඛං සො තං ජිවිතා වොරොපෙති, මුලධංසං අනාපත්ති. ආණ්ඩකං ව වධිකං ව ආපත්ති පාරාජිකං.

10. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉන්ද්‍රික්කං ජිවිතා වොරොපෙති”ති, ආපත්ති දුක්ඛං සො ගතභි පුත පච්චාගච්ඡති ‘තාහං සකෙකාමි තං ජිවිතා වොරොපෙති’ති. සො පුත ආණ්ඩෙති: “යද සකෙකාමි තද තං ජිවිතා වොරොපෙති”ති, ආපත්ති දුක්ඛං සො තං ජිවිතා වොරොපෙති, ආපත්ති උභින්නං පාරාජිකං.

11. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉන්ද්‍රික්කං ජිවිතා වොරොපෙති”ති, ආපත්ති දුක්ඛං සො ආණ්ඩෙති විප්පිසාරී සාවෙති ‘මා ඝාතෙති’ති. සො තං ජිවිතා වොරොපෙති, ආපත්ති උභින්නං පාරාජිකං.

12. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉන්ද්‍රික්කං ජිවිතා වොරොපෙති”ති, ආපත්ති දුක්ඛං සො ‘ආණ්ඩෙති විප්පිසාරී සාවෙති ‘මා ඝාතෙති’ති, සො ‘ආණ්ඩෙති අහං තයා’ති තං ජිවිතා වොරොපෙති, මුලධංසං අනාපත්ති, වධිකං ආපත්ති පාරාජිකං.

13. භික්ඛු භික්ඛුං ආණ්ඩෙති: “ඉන්ද්‍රික්කං ජිවිතා වොරොපෙති”ති, ආපත්ති දුක්ඛං සො ආණ්ඩෙති විප්පිසාරී සාවෙති: ‘මා ඝාතෙති’ති, සො ‘සුච්ඡි’ති ඔරමති, උභින්නං අනාපත්ති.

14. අරහො රහොසඤ්ඤි උලුපති: “අහො ඉන්ද්‍රික්කං මො හතො අහං”ති, ආපත්ති දුක්ඛං රහො අරහොසඤ්ඤි උලුපති: “අහො ඉන්ද්‍රික්කං මො හතො අහං”ති, ආපත්ති දුක්ඛං අරහො අරහොසඤ්ඤි උලුපති: “අහො ඉන්ද්‍රික්කං මො හතො අහං”ති, ආපත්ති දුක්ඛං රහො රහොසඤ්ඤි උලුපති: “අහො ඉන්ද්‍රික්කං මො හතො අහං”ති, ආපත්ති දුක්ඛං.

15. ඛායෙහි සංවණ්ණාති තාම: කායෙහි විකාරං කරෙති: “යො එවං මරති සො ධනං වා ලභති යසං වා ලභති සංගං වා ගච්ඡති”ති, ආපත්ති දුක්ඛං තාය සංවණ්ණාය මරියාමිති දුක්ඛං වෙදහං උප්පාදෙති, ආපත්ති ථුලලවංසං මරති, ආපත්ති පාරාජිකං.

16. වාචාය සංවණ්ණාති තාම: වාචාය හණති: “යො එවං මරති සො ධනං වා ලභති යසං වා ලභති සංගං වා ගච්ඡති”ති, ආපත්ති දුක්ඛං තාය සංවණ්ණාය, මරියාමිති දුක්ඛං වෙදහං උප්පාදෙති, ආපත්ති ථුලලවංසං මරති, ආපත්ති පාරාජිකං.

9. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනුට කියව: මෙනම් ඇත්තේ මෙනම් ඇත්තනුට කියව: මෙනම් ඇත්තේ මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාරී වේ. හෙතෙමේ අනෙකකුට අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාරී වේ. වඩක මහණ තෙමේ පිළිගනී නම් දුකුලාආචාරී වේ. හෙතෙමේ උනු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් මූලික-යාහට ආචාරී නො වේ. අණවත්තනුට ද, වඩක මහණහට ද පරිජ්ඣාචාරී වේ.

10. මහණෙක්, මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාරී වේ. හෙතෙමේ ගෝස් “උනු දිවියෙන් තොර කරව” මම නො සමත්”යි පෙරලා ඒ ද, හෙතෙමේ “යම් කලක හැකි වේ නම් එකල ඔහු දිවියෙන් තොර කරව”යි නැවත අණවා නම් දුකුලා-ආචාරී වේ. ඒ මහණ තෙමේ උනු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් දෙදෙනාහට ම පරිජ්ඣාචාරී වේ.

11. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාරී වේ. හෙතෙමේ අණවා විපිළිසරවුයේ “නො තසව”යි නො අස්වයි ද, හෙ තෙමේ උනු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාචාරී වේ.

12. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණවා නම් දුකුලාආචාරී වේ. හෙ තෙමේ අණවා විපිළිසරවුයේ “නො තසව”යි අස්වා ද තෙල මහණ තෙමේ “නා විසින් මම අණ කරණු ලැබුවෙමි”යි උනු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් මූලික මහණහට ආචාරී නො වේ. වඩක මහණහට පරිජ්ඣාචාරී වේ.

13. මහණෙක් මහණකුට “මෙනම් ඇත්තනු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණවා නම් දුකුලාආචාරී වේ. හෙ තෙමේ අණවා විපිළිසරවුයේ “නො තසව”යි අස්වයි. හෙ තෙමේ මැනවයි එයින් වළකීයි, දෙදෙනාට ම ආචාරී නො වේ.

14. සමුච්චයෙහි සිටියේ ‘අසමුච්චයෙහි ය’ යන හැඟීම් ඇත්තේ “මෙනම් තැනැත්තේ තසන ලද්දේ නම් යෙහෙකැ”යි කථා කෙරේ නම් දුකුලා-ආචාරී වේ. අසමුච්චයෙහි සිටියේ ‘සමුච්චයෙහි ය’ යන හැඟීම් ඇත්තේ “මෙනම් තැනැත්තේ තසන ලද්දේ නම් යෙහෙකැ”යි කියා නම් දුකුලා-ආචාරී වේ. සමුච්චයෙහි වූයේ ‘සමුච්චයෙහි ය’ යන හැඟීම් ඇත්තේ “මෙනම් තැනැත්තේ තසන ලද්දේ යෙහෙකැ”යි කියා නම් දුකුලාආචාරී වේ. අසමුච්චයෙහි වූයේ ‘අසමුච්චයෙහි ය’ යන හැඟීම් ඇත්තේ “මෙනම් තැනැත්තේ තසන ලද්දේ යෙහෙකැ”යි කියා නම් දුකුලාආචාරී වේ.

15. කාශ්‍යන සංවණ්ණානි නම් යමෙක් මෙසේ මැරේ ද, හෙ තෙමේ ධනය හෝ ලබයි. කිච්ඡිය හෝ ලබයි. ස්වයියට හෝ යේ යයි කයින් සංඥ කෙරේ නම් දුකුලාආචාරී වේ. ඒ කාශ්‍යනවණ්ණාන ව හේතු කොට ගෙන ‘මැරෙන්නෙමි’යි දුක් වේදනා උපදවා නම් ධුලාසිආචාරී වේ. මැරේ නම් පරිජ්ඣාචාරී වේ.

16. වාචාය සංවණ්ණානි නම් යමෙක් මෙසේ මැරේ ද, හේ ධනය හෝ ලබයි. කිච්ඡිය හෝ ලබයි. ස්වයියට හෝ යේ යයි වචනයෙන් කියා නම් දුකුලාආචාරී වේ. ඒ වාචාමෙන් මැරෙන්නෙමියි දුක් වේදනා උපදවා ද ධුලාසිආචාරී වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාචාරී වේ.

17. කායෙත වාචාය සංවණ්ණානි තාම: කායෙත ව චිකාරං කරොති, වාචාය ව භණ්ණි, “යො ඵචං මරති. සො ධනං වා ලහති යසං වා ලහති සයං වා ගච්ඡති”ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තාය සංවණ්ණතාය “මරියාමි”ති දුක්ඛං වෙදනං උපාදෙති, ආපතති පුලලවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

18. දුෂෙතන සංවණ්ණානි තාම: දුක්ඛස්ස සාසනං ආරොවෙති: “යො ඵචං මරති සො ධනං වා ලහති යසං වා ලහති සයං වා ගච්ඡති”ති, ආපතති දුක්ඛං වයං. දුක්ඛස්ස සාසනං සුඤ්ඤා ‘මරියාමි’ති දුක්ඛං වෙදනං උපාදෙති, ආපතති පුලලවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

19. ලොඛාය සංවණ්ණානි නාම: ලොඛං ජ්ඣෙති “යො ඵචං මරති සො ධනං වා ලහති යසං වා ලහති සයං වා ගච්ඡති”ති; අකඛරකඛරාය ආපතති දුක්ඛං වයං; ලොඛං පස්සිඤ්ඤා ‘මරියාමි’ති දුක්ඛං වෙදනං උපාදෙති, ආපතති පුලලවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

20. ඔපාතං තාම: ඔනුස්සං උද්දස්ස ඔපාතං ඛණ්ණි ‘පපතිනා මරියාමි’ති, ආපතති දුක්ඛං වයං; පපතිනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ඣති, ආපතති පුලලවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස. අනොදිස්ස ඔපාතං ඛණ්ණි ‘යො කොචි පපතිනා මරියාමි’ති, ආපතති දුක්ඛං වයං. ඔනුස්සො තස්මිං පපතති, ආපතති දුක්ඛං වයං; පපතිනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ඣති, ආපතති පුලලවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස. යකෙඛා වා පෙතො වා තිරව්ඤ්ඤානගත-මනුස්සවිශ්වසො වා තස්මිං පපතති, ආපතති දුක්ඛං වයං; පපතිනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ඣති, ආපතති දුක්ඛං වයං; මරති, ආපතති පුලලවයං. තිරව්ඤ්ඤානගතො තස්මිං පපතති, ආපතති දුක්ඛං වයං; පපතිනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ඣති, ආපතති දුක්ඛං වයං; මරති, ආපතති පාවිතරියස්ස.

21. අපසෙසනං තාම: අපසෙසනෙ සත්ථං වා ඤාපෙති, විසෙත වා මකෙති, දුඛමලං වා කරොති, සොබ්බෙ වා නරකෙ වා පපාතෙ වා ඤාපෙති ‘පපතිනා මරියාමි’ති, ආපතති දුක්ඛං වයං; සත්ථෙත වා විසෙත වා පපතිනෙත වා දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ඣති, ආපතති පුලලවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

22. උපභික්ඛිපනං තාම: අසිං වා සතතිං වා හෙණ්ණිං වා ලගුලං වා පාසාණං වා සත්ථං වා වීසං වා රජ්ජං වා උපභික්ඛිපති ‘ඉමිකා මරියාමි’ති, ආපතති දුක්ඛං වයං; තෙත මරියාමිති දුක්ඛං වෙදනං උපාදෙති, ආපතති පුලලවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

23. භෙසසස්සං තාම: සප්පිං වා නවතිං වා නෙලං වා මට්ඨං වා ඵාණ්ණිකං වා දෙති ‘ඉමං සාගිනා මරියාමි’ති, ආපතති දුක්ඛං වයං; තං සාගිනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ඣති, ආපතති පුලලවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

24. රුපුප්පභාණි තාම: අමතාපිසං රුපං උපසංභරති භයානකං හෙරවං “ඉමං පස්සිනා උත්තසිනා මරියාමි”ති, ආපතති දුක්ඛං වයං; තං පස්සිනා උත්තසති, ආපතති පුලලවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස. මතාපිසං රුපං උපසංභරති¹ ‘ඉමං පස්සිනා අලාභකෙත සුගසිනා මරියාමි’ති, ආපතති දුක්ඛං වයං; තං පස්සිනා අලාභකෙත සුගසති, ආපතති පුලලවයං; මරති, ආපතති පාරුජකස්ස.

1. පෙමනියං හදසඛිතමං. සං.

17. **කාශයන සංවණණති** නම් “යමෙක් මෙසේ මැරේද, හේ ධනය හෝ ලබයි. කිතිය හෝ ලබයි. ස්වයංගත හෝ යෙය”යි කපිත් ද හතවයි. වචනයෙන් ද කියයි. දුකුලාභාවාත් වේ. ඒ වැණිමෙන් මැරෙත්-තෙමි”යි දුක් වේදනා උපදවාද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

18. **දුතන සංවණණති** නම් “යමෙක් මෙසේ මැරේ ද හේ ධනය හෝ ලබයි. කිතිය හෝ ලබයි. ස්වයංගත හෝ යෙය”යි දුතනකුට අස්තක් බෙණේ ද, දුකුලාභාවාත් වේ. දුතනයෙන් අස්ත අසා ‘මැරෙත්තෙමි’යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

19. **ලෙඛාය සංවණණති** නම් “යමෙක් මෙසේ මැරේ ද හේ ධනය හෝ ලබයි. කිතිය හෝ ලබයි. ස්වයංගත හෝ යෙය”යි (පොත පතක අකුරු ලියා ද, අකුරක් පාසා දුකුලාභාවාත් වේ. ලිපිය දැක මැරෙත්-තෙමි යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

20. **මපාන නම්** “වැරි මැරෙත්තෙය”යි මිනිසකු උදෙසා වළක් කනී නම් දුකුලාභාවාත් වේ. වැටුනු කල්හි දුක් වේදනා උපදී ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ. “යම් කිසිවෙක් වැරි මැරෙත්තෙය”යි (කෙනකුත්) නො උදෙසා වළක් කනී ද දුකුලාභාවාත් වේ. මිනිසෙක් එහි වැටේ ද දුකුලාභාවාත් වේ. වැටුනු කල්හි දුක් වේදනා උපදී ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ. යකෙක් හෝ ප්‍රේතයෙක් හෝ තිරිසන්වෙස් හෝ මිනිස් වෙස් ගත්තෙක් (යකෙක් හෝ ප්‍රේතයෙක්) හෝ එහි වැටේ ද, දුකුලාභාවාත් වේ. වැටුනු කල්හි දුක් වේදනා උපදී ද දුකුලාභාවාත් වේ. මැරේ ද පුලාසිභාවාත් වේ. තිරිසනෙක් එහි වැටේ ද දුකුලාභාවාත් වේ. වැටුනු කල්හි දුක් වේදනා උපදී ද දුකුලාභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

21. **අපසෙයන නම්** ආලම්බන පුරාවෙහි සැතක් හෝ තබා ද, විස හෝ ගල්වා ද දුර්ලභ හෝ කෙරේ ද, හෙබස හෝ නරාවලස හෝ ප්‍රපාත-යක ‘හෝ වැරි මැරෙත්තෙය’යි (ආලම්බනඵලකය) තබා ද, දුකුලාභාවාත් වේ. සැත කරණකොටගෙන හෝ විස කරණකොටගෙන හෝ වැරිමෙන් හෝ දුක් වේදනා උපදී ද, පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

22. **උපනික්ඛිපන නම්** “මෙයින් මැරෙත්තෙය”යි කවුඩක් හෝ අභයවියක් හෝ හෙල්ලක් හෝ මුගුරක් හෝ ගලක් හෝ සැතක් හෝ විසක් හෝ රැහැනක් හෝ ලභ තබා ද දුකුලාභාවාත් වේ. එයින්, මැරෙත්තෙමි”යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

23. **ගෙසස් නම්** “මෙය ලෙව මැරෙත්තෙය”යි හිතෙල් හෝ වෙඹරා හෝ තලතෙල් හෝ මි හෝ පැණි හෝ දේ ද, දුකුලාභාවාත් වේ. එය ලෙව් කල්හි ඔහුට දුක් වේදනා උපදී ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

24. **රූපුපහාර නම්** “මෙය දැක තැනි ගෙණ මැරෙත්තෙය”යි හසර්තක බියපත් කරවන, නො මනා රුවක් ලභ තබා ද, දුකුලාභාවාත් වේ. එය දැක තැනි ගණී ද, පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ. ‘මෙය දැක නො ලැබීමෙන් වියළි මැරෙත්තෙය’යි මනා රුවක් ලභ තබා ද දුකුලාභාවාත් වේ. එය දැක නො ලැබීමෙන් වියලේ ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවාත් වේ.

25. සද්දසභාගේ නාම: අමතාපිකං සඤ්ඤං උපසංහරති භයානකං ගෙරවං ‘ඉමං සුඛා උත්තසිඛා මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛකම්මං; තං සුඛා උත්තසති, ආපතති ථුල්ලච්චයං; මරති, ආපතති පාරුඡකං. මතාපිකං සඤ්ඤං උපසංහරති පෙතේයං හදයඛනමං ‘ඉමං සුඛා අලාභකෙන සුස්සනි මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛකම්මං; තං සුඛා අලාභකෙන සුස්සනි, ආපතති ථුල්ලච්චයං; මරති, ආපතති පාරුඡකං.

26. ගඤ්ඤසභාගේ නාම: අමතාපිකං ගඤ්ඤං උපසංහරති ජේගුච්ඡං පාටිකුලාං ‘ඉමං සාධිචා ජේගුච්ඡතා පාටිකුලානා මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛකම්මං; තං සාධිචා ජේගුච්ඡතා පාටිකුලානා දුක්ඛා වේදනා උපපජ්ජති, ආපතති ථුල්ලච්චයං; මරති, ආපතති පාරුඡකං. මතාපිකං ගඤ්ඤං උපසංහරති ‘ඉමං සාධිචා අලාභකෙන සුස්සනි මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛකම්මං; තං සාධිචා අලාභකෙන සුස්සනි, ආපතති ථුල්ලච්චයං; මරති, ආපතති පාරුඡකං.

27. රසුසභාගේ නාම: අමතාපිකං රසං උපසංහරති ජේගුච්ඡං පාටිකුලාං ‘ඉමං සාධිචා ජේගුච්ඡතා පාටිකුලානා මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛකම්මං; තං සාධිචා ජේගුච්ඡතා පාටිකුලානා දුක්ඛා වේදනා උපපජ්ජති, ආපතති ථුල්ලච්චයං; මරති, ආපතති පාරුඡකං. මතාපිකං රසං උපසංහරති, ඉමං සාධිචා අලාභකෙන සුස්සනි මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛකම්මං; තං සාධිචා අලාභකෙන සුස්සනි, ආපතති ථුල්ලච්චයං; මරති, ආපතති පාරුඡකං.

28. ථේඛිකසභාගේ නාම: අමතාපිකං ථේඛිකං උපසංහරති දුක්ඛකම්මං. බරසම්මං “ඉමිනා ථුට්ඨා මරිය්සනී’ති ආපතති දුක්ඛකම්මං; තෙන ථුට්ඨං දුක්ඛා වේදනා උපපජ්ජති, ආපතති ථුල්ලච්චයං; මරති, ආපතති පාරුඡකං. මතාපිකං ථේඛිකං උපසංහරති සුඛකම්මං. ඉද්දසම්මං “ඉමිනා ථුට්ඨා අලාභකෙන සුස්සනි මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛකම්මං; තෙන ථුට්ඨා අලාභකෙන සුස්සනි, ආපතති ථුල්ලච්චයං; මරති, ආපතති පාරුඡකං.

29. ඛම්බුසභාගේ නාම: තෙරසිකං කිරයකථං කථෙති “ඉමං සුඛා උත්තසිඛා මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛකම්මං; තං සුඛා උත්තසති, ආපතති ථුල්ලච්චයං; මරති, ආපතති පාරුඡකං. කල්යාණකම්මං සඤ්ඤාකථං කථෙති “ඉමං සුඛා අභිමුත්තො මරිය්සනී’ති, ආපතති දුක්ඛකම්මං; තං සුඛා අභිමුත්තො “මරිය්සාමි’ති දුක්ඛං වේදනං උපපාදෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං; මරති, ආපතති පාරුඡකං.

30. ආච්ඡකනා නාම: පුට්ඨා භණ්ඩි එවං මරෙසු “යො එවං මරති, සො ඛතං වා ලහති, යසං වා ලහති, සඤ්ඤං වා ගච්ඡති”ති ආපතති දුක්ඛකම්මං; තාය ආච්ඡකනාය මරිය්සාමිති දුක්ඛං වේදනං උපපාදෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං; මරති, ආපතති පාරුඡකං.

31. අනුසාසනී නාම: අපුට්ඨා භණ්ඩි එවං මරෙසු “යො එවං මරති, සො ඛතං වා ලහති, යසං වා ලහති, සඤ්ඤං වා ගච්ඡති”ති, ආපතති දුක්ඛකම්මං; තාය අනුසාසනීයා “මරිය්සාමි’ති දුක්ඛං වේදනං උපපාදෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයං; මරති, ආපතති පාරුඡකං.

25. ශක්‍යසභාර නම් 'මෙය අසා තැනි ගෙණ මැරෙන්නේයයි' බියජනක, බියපත් කරවන තො මනා ශබ්දයක් ඉදිරිපත් කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ. එය අසා තැනි ගැණි ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ. 'මෙය අසා තො ලාබ්‍ධිමෙන් වියළී මැරෙන්නේය'යි ප්‍රථමයට හිත වූ ලගන්තා වූ මනාප ශබ්දයක් ඉදිරිපත් කෙරේ ද දුකුලාඥාවක් වේ. එය අසා තො ලාබ්‍ධිමෙන් වියළේ ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

26. ශක්‍යසභාර නම් 'මෙය සිඛ ප්‍රඥාප්තා බාවිත් පිළිකුල් බාවිත් මැරෙන්නේය'යි ප්‍රඥාප්තා කවසුකු පිළිකුල් කවසුකු තො මනා ගඳක් එළවා ද දුකුලාඥාවක් වේ. එය සිඛි කල්හි ප්‍රඥාප්තා බාවිත් පිළිකුල් බාවිත් දුක් වේදනා උපදී ද, පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ. 'මෙය සිඛ තො ලාබ්‍ධිමෙන් වියළී මැරෙන්නේය'යි මනා සුවඳක් එළවා ද, දුකුලාඥාවක් වේ. එය සිඛ තො ලාබ්‍ධිමෙන් වියළේ ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

27. රක්‍ෂසභාර නම් 'මෙය රහ විද ප්‍රඥාප්තා බාවිත් පිළිකුල් බාවිත් මැරෙන්නේය'යි ප්‍රඥාප්තා කවසුකු පිළිකුල් කවසුකු තො මනා රසයක් එළවා ද දුකුලාඥාවක් වේ. එය රස විදිකල්හි ප්‍රඥාප්තා බාවිත් පිළිකුල් බාවිත් දුක් වේදනා උපදී ද, පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ. 'මෙය රහ විද තො ලාබ්‍ධිමෙන් වියළී මැරෙන්නේය'යි මනාප රසයක් එළවා තබා ද දුකුලාඥාවක් වේ. එය රහ විද තො ලාබ්‍ධිමෙන් වියළේ ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

28. ජොට්ඨකසභාර නම් 'මෙයින් පහස්තා ලද්දේ මැරෙන්නේය'යි දුක් පහස් ඇති රථ පහස් ඇති තො මනා පහස්තා දෑයක් එළවා තබා ද දුකුලාඥාවක් වේ. එයින් පහස්තා ලද්දහුට දුක් වේදනා උපදී ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ. 'මෙයින් පහස්තා ලද්දේ තො ලාබ්‍ධිමෙන් වියළී මැරෙන්නේය'යි සුවපහස් ඇති මුද්‍රපහස් ඇති මනාප වූ පහස්තා දෑයක් එළවා තබා ද දුකුලාඥාවක් වේ. එයින් පහස්තා ලද්දේ තො ලාබ්‍ධිමෙන් වියළේ ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

29. ඛණ්ඩුසභාර නම් 'මෙය අසා තැනි ගෙණ මැරෙන්නේය'යි නිරයට සුදුසුවුවකුට නිරය පිළිබඳ කථා කියා ද දුකුලාඥාවක් වේ. එය අසා තැනි ගැණි ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ. 'මෙය අසා එහි ආලුනේ මැරෙන්නේය'යි කලණකම් ආත්තනුව දෙව්ලෝ පිළිබඳ කථා කෙරේ ද දුකුලාඥාවක් වේ. එය අසා එහි ආලුනේ 'මැරෙන්නෙමි'යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

30. ආවික්ඛන්‍යා නම් විචාරණ ලද්දේ "මෙසේ මැරෙව. යමෙක් මෙසේ මැරේ නම් හේ ධනය හෝ ලබයි. යහස් හෝ ලබයි. දෙව්ලොවට හෝ යේ"යි කියා ද, දුකුලාඥාවක් වේ. ඒ සැලකිලිමෙන් 'මැරෙන්නෙමි'යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

31. අනුසායනී නම් තොවිචාරණ ලද්දේ "මෙසේ මැරෙව. යමෙක් මෙසේ මැරේද, හේ ධනය හෝ ලබයි. යහස් හෝ ලබයි. ස්වකීයව හෝ යේ"යි කියා ද දුකුලාඥාවක් වේ. ඒ අනුසායනාවෙන් 'මැරෙන්නෙමි'යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

32. සංඛ්‍යාතකමිමං තාම: සංඛ්‍යාතං කරොති: “පුරෙ භතතං වා පච්ඡාභතතං වා රතතිං වා දිවං වා තෙන සංඛ්‍යාතෙන තං ජීවිතා වොරොපෙති”ති, ආපතති දුක්ඛවස්ස; තෙන සංඛ්‍යාතෙන තං ජීවිතා වොරොපෙති, ආපතති උභින්නං පාරුජකස්ස; තං සංඛ්‍යාතං පුරෙ වා පච්ඡා වා තං ජීවිතා වොරොපෙති, මුලට්ඨස්ස අතාපතති; වධකස්ස ආපතති පාරුජකස්ස.

33. නිමිත්තකමිමං තාම: නිමිත්තං කරොති “අකං වා නිබ්භිස්සාමි භමුකං වා උකඛිපිස්සාමි සිසං වා උකඛිපිස්සාමි තෙන නිමිත්තෙන තං ජීවිතා වොරොපෙති”ති, ආපතති දුක්ඛවස්ස; තෙන නිමිත්තෙන තං ජීවිතා වොරොපෙති, ආපතති උභින්නං පාරුජකස්ස; තං නිමිත්තං පුරෙ වා පච්ඡා වා ජීවිතා වොරොපෙති, මුලට්ඨස්ස අතාපතති; වධකස්ස ආපතති පාරුජකස්ස.

34. අතාපතති අසංඛිට්ඨ අජාතනතස්ස න මරණාධිපායස්ස උමමතතකස්ස ඛිත්තචිත්තස්ස වෙදනට්ඨස්ස¹ ආදිකමමිකස්සාති.

මනුස්සවිගහභපාරාජිකමහි පඨමභාණ්ඩාරො
නිට්ඨිතො.

— — —

1. ඛිත්තචිත්තස්ස, වෙදනට්ඨස්ස. සිහල පොළොන්නරුව

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

32. සබ්බසංසාරිකා නම් “පෙර ඛත්තල හෝ පසු ඛත්තල හෝ ඊ හෝ දවල් හෝ ඒ සලකුණෙන් ඔහු දිවියෙන් තොර කරව”යි සලකුණක් කෙරේ ද දුකුලාඥාවක් වේ. ඒ සලකුණෙන් ඔහු දිවියෙන් තොර කෙරේ ද දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවක් වේ. ඒ සලකුණට පෙර හෝ පසුව හෝ ඔහු දිවියෙන් තොර කෙරේ ද මූලිකයාට ඥාවක් නො වේ. මෑරුවනුට පරිජ්ඣාවක් වේ.

33. නිමිත්තසංසාරිකා නම් “ඥාත හෝ කතන්තෙමි. ඛාම හෝ තතන්තෙමි. නිස හෝ ඔසවන්තෙමි. ඒ නිමිත්තෙන් ඔහු දිවියෙන් තොර කරව යි නිමිති කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ. ඒ නිමිත්තෙන් ඔහු දිවියෙන් තොර කෙරේ ද දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවක් වේ. ඒ නිමිත්තට පෙර හෝ පසුව හෝ ඔහු දිවියෙන් තොර කෙරේ ද මූලිකයාට ඥාවක් නො වේ. මෑරුවනුට පරිජ්ඣාවක් වේ.

34. නොදන මරත්තනුට ද, නොදත්තනුට ද, නොමරණ අදහස් ඥාත්තනුට ද, උමතුච්චනුට ද, විසුලුසිත් ඥාත්තනුට ද වේදනාවෙන් පෙළුනුට ද, ආදි කර්මකයාට ද ඥාවක් නො වේ.

මිනිස්විකාපරිජයෙහි පළමුවන බණවර නිමි.

විනිතවහු.

උද්‍යානාචා.

සංවණ්ණතා නිසිදහොනා මුසලොදුකලෙන ව,
බුඩ්ධපබ්බජනා සහනා¹ ලග්ගමිතොසනාචිසං.

තයො ව වහුකමෙහි ඉට්ඨකාහි පරෙ තයො,
වාසි ගොපාතසි වෙව අට්ටකො භාරණමපති.

සෙදං තහු ව සමානො නායාපතබ්බාඤ්ඤානෙත ව,
උට්ඨාපෙනො නිපානෙනො අනාපානෙන මරණං.

ජායගබ්බො සපතනී ව මාතා පුත්තං උභො වසි,
උභො ත මියරෙ ඔද්ද නාපං වඤ්ඤා විජායිතී.

පතොදං නිග්ගහො යකො වාලයකබ්බො පාතිතී,
තං ඔද්දොමානො පතරි සග්ගාඤ්ඤා නිරසං නණං.

අලලිඨො තයො රුකං දායෙහි අපරෙ තයො,
මා නිලමෙසි න භුග්ගං තතකා සොච්ඡිකත වාති.

1. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ගිලාහො යොති,
තස්ස භික්ඛු කාරුඤ්ඤෙන මරණවණ්ණං සංවණ්ණන්තං, සො භික්ඛු කාල-
මකාසි, තෙතං කුක්කුචං අගොසි, “කච්චි හු බො මයං පාරජිකං අපතනිං
අපන්නා”ති. අප බො තෙ භික්ඛු භගවිජො ඵ්භමන්තං අරොවෙත්තං -පෙ-
“අපතනිං භුග්ගෙ භික්ඛුවෙ අපන්නා පාරජිකනති.” (1)

2. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො පිණ්ඩාරිකො භික්ඛු පිස්සෙ
පිලොතිකාය පට්ටජනනං දරකං නිසිදහොනා ඔත්ථිතො මාරෙසි. තස්ස
කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතනි භික්ඛු පාරජිකස්ස.” “ත ව භික්ඛුවෙ
අපට්ටවෙකඤ්ඤා අසන්ත නිසිදිතබ්බං. යො නිසිදෙය්‍ය, අපතනි
දුක්ඛවස්සා”ති. (2)

3. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු භත්තග්ගෙ අනාරඝරෙ
අසතං පඤ්ඤපෙනො මුසලෙ උසසිතෙ එකං මුසලං අග්ගහෙසි. දුතියො
මුසලො පට්ටතිතො අඤ්ඤාතරස්ස දරකස්ස මත්තෙ අවන්තාසි. සො කාල-
මකාසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “කිඤ්චිතො නං භික්ඛුති?”
අසඤ්චිට්ඨ අභං භගවා”ති. “අතාපතනි භික්ඛු අසඤ්චිට්ඨා”ති. (3)

4. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු භත්තග්ගෙ අනාරඝරෙ
අසතං පඤ්ඤපෙනො උදුක්ඛලභණ්ණිකං අක්කමිතො පට්ටෙවසි, අඤ්ඤාතරං
දරකං ඔත්ථිතො මාරෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතනි
භික්ඛු අසඤ්චිට්ඨා”ති. (4)

1. බුඩ්ධපබ්බජනානිසහනා. ඡෙස්.

විනිශ්චිත කථාවසතු

උඤ්ඤාපා

සංවණණතා, නිසිදන්ත, මුසල, උදුකකල සමග සතරක් ද, බුද්ධපබ්බතී තුණක් දැයි සතකි. ලගන තුණක් ද විමංසන විස දෙකක් දැයි වසතු 12 ක් ද,

විහාරවච්ඡා තුණක් ද අතෙක් ඉට්ඨකවච්ඡා තුණක් ද, වාසි, ගොපානසි, අට්ටක, ඔතාරණ, යන වසතුන් තුණ බැගින් ද, පඨි දෙකෙක් දැයි 20 ක් ද,

සෙද, නච්ඡා, සම්මාගත, න්‍යාපන, අබ්‍යඤ්ඤා, උට්ඨාපන, නිපාතන, අන්තමාරණ, පාතමාරණ වසතු තුණ බැගින් 27 ක් ද,

ජාරගබ්‍ර, සපතනිය සමබ්‍ර චෛමල, පුභුමල, දෙදෙනා ම මල, දෙදෙනා ම නො මල වසතු සතරක් ද, මද්‍යපන, තාපන වඤ්ඤා, විජායිති වසතු සතරක් දැයි 9 ක් ද,

පතොද, නිග්ගහ, යකඩ වසතු ද, වාල යකඩවසතු තුණක් ද, පාහිනි කන්තාර වසතු සයක් ද, මඤ්ඤාමාන සතරක් ද, පහාර තුණක් ද, සග්ග තුණක් ද, නිරයවණණතා තුණක් දැයි 25 ක් ද,

ආලවිරා කඩවච්ඡා තුණක් ද දය වච්ඡා තුණක් ද, මා කිලමෙසි තුණක් ද, තකක, සොචිරක දෙක දැයි 10 ක් ද වූ විනිත වසතු එක්සිය තුණෙකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වූයේ වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට කරුණාවෙන් මරණයෙහි ගුණ වැණුහ. ඒ මහණ තෙමේ කලුරිය. කෙළේය. “කිම අපි පරිජ්ජාචාත් අවන්තමෝද”යි. ඔවුන්ට කුකුල් විය. ... ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කළාහු ය. ... “මහණෙනි, තෙපි පරිජ්ජාචාත් අවන්තහු ය.”

2. එසමයෙහි එක්තරා පිණ්ඩවාරික මහණෙක් පුටුවක හිඳගත්තේ රෙදිකඩකින් පිළිසන් දරුවකු මැඩ ගෙණ මැරී ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... මහණ, පරිජ්ජාචාත් නො වේ. මහණෙනි, පරික්ෂා නො ඡතාට අසුනෙහි නො හිඳිය යුතුයි. යමෙක් හිඳී නම් දුකුළාආචාත් වේ.”

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ඇතුළුගම බොජ්ජත්තලෙහි අසුන් පණවන්නේ මොහොල් දෙකක් ඔසවා තැබූ කල්හි එක් මොහොලක් හැර ගත්තේ ය. දෙවෙනි මොහොල පෙරළී එක්තරා දරුවකුගේ හිසමත වැටුනේය. ඒ දරු තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... “මහණ තෝ කෙබඳු සිත් ඇත්තෙහි ද”? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො දැන කෙළෙමි.” මහණ, නො දැන කළහුට ඇඳිත් නොවේ.

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ඇතුළුගම බොජ්ජත්තලෙහි අසුන් පණවන්නේ වංගෙහියක් ඇත්ම පෙරළිය. එක්තරා දරුවකු යට කොට මැරී ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, නො දැන කළහුට ඇඳිත් නො වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. තෙන බො පන සමයෙත පිතාපුත්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතා ගොන්ති. කාලෙ ආරොචිතෙ පුත්තො පිතරං එතදවොච: ‘ගච්ඡ හන්තෙ සබ්බෙසාං තං පඨිමාතෙති’ති පිට්ඨියං ගහෙතිං පනාමෙයි. සො පපතීතිං කාලමකායි. තස්ස කුක්කුචං අගොයි -පෙ- “කිඤ්චිත්තො චං භික්ඛු”ති “නාහං හගවා මරණාධිප්පායො”ති. “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිප්පායස්සා”ති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙත පිතාපුත්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතා ගොන්ති. කාලෙ ආරොචිතෙ පුත්තො පිතරං එතදවොච: ‘ගච්ඡ හන්තෙ සබ්බෙසාං තං පඨිමාතෙති’ති මරණාධිප්පායො පිට්ඨියං ගහෙතිං පනාමෙයි. සො පපතීතිං කාලමකායි. තස්ස කුක්කුචං අගොයි -පෙ- “ආපතතිං චං භික්ඛු ආපන්නො පාරුජ්ක”න්ති. (6)

7. තෙන බො පන සමයෙත පිතාපුත්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතා ගොන්ති. කාලෙ ආරොචිතෙ පුත්තො පිතරං එතදවොච: ‘ගච්ඡ හන්තෙ සබ්බෙසාං තං පඨිමාතෙති’ති මරණාධිප්පායො පිට්ඨියං ගහෙතිං පනාමෙයි. සො පපතීතිං ත කාලමකායි. තස්ස කුක්කුචං අගොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුජ්කස්ස; ආපතති පුලලව්වයස්සා”ති. (7)

8. තෙන බො පන සමයෙත අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො භුඤ්ජන්තස්ස මංසං කණ්ණෙ විලග්ගා ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුතො ගීවායං පහාරං අදයි. සලොභිතං මංසං පති. සො භික්ඛු කාලමකායි. තස්ස කුක්කුචං අගොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිප්පායස්සා”ති. (8)

9. තෙන බො පන සමයෙත අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො භුඤ්ජන්තස්ස මංසං කණ්ණෙ විලග්ගා ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිප්පායො තස්ස භික්ඛුතො ගීවායං පහාරං අදයි. සලොභිතං මංසං පති. සො භික්ඛු කාලමකායි. තස්ස කුක්කුචං අගොයි -පෙ- “ආපතතිං චං භික්ඛු ආපන්නො පාරුජ්ක”න්ති. (9)

10. තෙන බො පන සමයෙත අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො භුඤ්ජන්තස්ස මංසං කණ්ණෙ විලග්ගා ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිප්පායො තස්ස භික්ඛුතො ගීවායං පහාරං අදයි. සලොභිතං මංසං පති. සො භික්ඛු ත කාලමකායි. තස්ස කුක්කුචං අගොයි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුජ්කස්ස, ආපතති පුලලව්වයස්සා”ති. (10)

11. තෙන බො පන සමයෙත අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු විසග්ගං පිණ්ඩපාහං ලභීතිං පටිකකමිතං හරිතිං භික්ඛුතං අග්ගකාරිකං අදයි. තෙ භික්ඛු කාලමකාසු. තස්ස කුක්කුචං අගොයි -පෙ- “කිඤ්චිත්තො චං භික්ඛු”ති? “නාහං හගවා ජානාමි”ති. “අතාපතති භික්ඛු අජානනස්සා”ති. (11)

12. තෙන බො පන සමයෙත අඤ්ඤතරො භික්ඛු විමංසාධිප්පායො අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො විසං අදයි. සො භික්ඛු කාලමකායි. තස්ස කුක්කුචං අගොයි -පෙ- “කිඤ්චිත්තො චං භික්ඛු”ති? “විමංසාධිප්පායො අහං හගවා”ති. “අතාපතති භික්ඛු පාරුජ්කස්ස, ආපතති පුලලව්වයස්සා”ති. (12)

5. එසමයෙහි දෙ පුතු පිය කෙනෙක් හික්කුන් කෙරෙහි මහණවූවෝ වෙත්. කල් දැන් වූ කල්හි පුත් තෙමේ පියාට මෙය කී ය: ‘වහන්ස, යනු මැනවි. සඛ්‍ය තෙමේ තොප අපේක්ෂා කෙරේ’යි පිට ගෙන තෙරිය. ගෙනෙමේ වැටී ඔළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම මරණ අදහස් නැත්තෙමි. වෙමි’. මහණ, මරණ අදහස් නැත්තනුට ඇවැත් නො වේ. (5)

6. එසමයෙහි දෙ පුතු පිය කෙනෙක් හික්කුන් කෙරෙහි පැවිදිවූවාහු වෙත්. කල් දැන් වූ කල්හි පුත් තෙමේ පියාට මෙය කී ය: ‘වහන්ස, යනු මැනවි. සඛ්‍ය තෙමේ තොප අපේක්ෂා කෙරේ’යි මරණ අදහස් ඇත්තේ පිට ගෙන තෙරිය ගෙනෙමේ වැටී ඔළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවන් අවන්තෙහි ය. (6)

7. එසමයෙහි දෙ පුතු පිය කෙනෙක් හික්කුන් කෙරෙහි පැවිදිවූවාහු වෙත්. කල් දැන් වූ කල්හි පුත් තෙමේ පියාට මෙය කීය: ‘වහන්ස, යනු මැනවි. සඛ්‍ය තෙමේ තොප අපේක්ෂා කෙරේ’යි මරණ අදහස් ඇත්තේ පිට ගෙන තෙරිය ගෙනෙමේ වැටී ඔළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවන් නො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවන් වේ. (7)

8. එසමයෙහි එක්තරා බුද්ධ මහණකුගේ උගුරෙහි මස් කැබැල්ලක් ලැගුනේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහුගේ ගෙලට පහරක් දුකි. ලේ මුහු මස වැටුනේ ය. ඒ මහණ කපුරිය කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, මරණ අදහස් නැත්තනුට ඇවැත් නො වේ. (8)

9. එසමයෙහි එක්තරා බුද්ධ මහණකුගේ උගුරෙහි මස් කැබැල්ලක් ලැගුනේ වෙයි. මැරියැටි එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහුගේ ගෙලට පහරක් දුකි. ලේ මුහු මස වැටුනේ ය. ඒ මහණ කපුරිය කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවන් අවන්තෙහි ය. (9)

10. එසමයෙහි බුද්ධ එක්තරා මහණකුගේ උගුරෙහි මස් කැබැල්ලක් ලැගුනේ වෙයි. මැරියැටි එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහුගේ ගෙලට පහරක් දුකි. ලේ මුහු මස වැටුනේ ය. ඒ මහණ නොම මෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවන් නො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවන් වේ. (10)

11. එසමයෙහි එක්තරා පිණ්ඩවාරියා මහණෙක් විසමුහු අහරක් ලැබ අසුන්හලට ගෙන ගොස් හික්කුන්ට අසුපිණ්ඩය දුකි. ඒ හික්කුහු මළහ. ඔහුට කුකුළු විය. ... ‘මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද?’ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො දනිමි’ මහණ නොදන්නනුට ඇවැත් නො වේ. (11)

12. එසමයෙහි විමෙයියැටි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට වස දුකි. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... ‘මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද?’ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම විමසන අදහස් ඇත්තෙමි’යි. මහණ, පරිජ්ඣාවන් නො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවන් වේ. (12)

13. තෙන බො පන සමයෙන ආලවකා¹ භික්ඛු විහාරවඤ්චං කරොනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුඤා සිලං උච්චාරෙසි, උපරිමෙත භික්ඛුතා දුග්ගතිතා සිලා ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ අවන්ඨාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිට්ඨා”ති. (13)

14. තෙන බො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු විහාරවඤ්චං කරොනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුඤා සිලං උච්චාරෙසි. උපරිමො භික්ඛු මරණාධිප්පායො ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ සිලං මුඤ්චි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “ආපතතිංති භික්ඛු ආපනොතා පාරුජක”නති. (14)

15. තෙන -පෙ- සො භික්ඛු ත කාලමකාසි තස්ස කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්සා”ති. (15)

16. තෙන බො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු විහාරස්ස කුඛ්ඛං උච්චාපෙනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුඤා ඉට්ඨකං උච්චාරෙසි, උපරිමෙත භික්ඛුතා දුග්ගතිතා ඉට්ඨකා ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ අවන්ඨාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිට්ඨා”ති. (16)

17. තෙන බො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු විහාරස්ස කුඛ්ඛං උච්චා-පෙනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුඤා ඉට්ඨකං උච්චාරෙසි, උපරිමො භික්ඛු මරණාධිප්පායො ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ ඉට්ඨකං මුඤ්චි. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [ආපනොතා පාරුජකනති තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්සා”ති. (17-18)

18. තෙන බො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරොනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුඤා වාසිං උච්චාරෙසි. උපරිමෙත භික්ඛුතා දුග්ගතිතා වාසි ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ අවන්ඨාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිට්ඨා”ති. (19)

19. තෙන බො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරොනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුඤා වාසිං උච්චාරෙසි, උපරිමො භික්ඛු මරණාධිප්පායො ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ වාසිං මුඤ්චි. සො භික්ඛු කාලමකාසි [-පෙ- ආපනොතා පාරුජකනති තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති -පෙ- භික්ඛු පාරුජකස්ස, ආපතති ථුල්ලවට්ඨයස්සා”ති. (20-21)

20. තෙන බො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරොනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුඤා ගොපානසිං උච්චාරෙසි, උපරිමෙත භික්ඛුතා දුග්ගතිතා ගොපානසි ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ අවන්ඨාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිට්ඨා”ති. (22)

1. ආලවකා. සෘ.

13. එසමයෙහි අලවුරට වැසි හික්කුහු විහාරභූමියක් (ගෙපළක්) කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගලක් නැගී ය. මත්තෙහි සිටි මහණ විසින් තපුරා කොට ගත් ගල යට සිටි මහණහු හිස මත වැටුනේ ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, නො දැන කළහුට ඇවැත් නො වේ. (13)

14. එසමයෙහි අලවු වැසි හික්කුහු විහාර භූමියක් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගලක් එසවී ය. මත්තේ සිටි මැරියැටි මහණෙක් යට සිටි මහණහුගේ හිසමත ගල හෙළී ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි ය (14)

15. එසමයෙහි ... ඒ මහණ නො මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (15)

16. එසමයෙහි අලවු වැසි හික්කුහු විහාරයට බිහක් තංවත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගඬොලක් එසවී ය. මත්තේ සිටි මහණ විසින් තපුරා කොට ගත් ගඬොල යට සිටි මහණහු හිස මත වැටුනේ ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, නො දැන කළහුට ඇවැත් නො වේ. (16)

17. එසමයෙහි අලවු වැසි හික්කුහු විහාර බිහක් තංවත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගඬොලක් එසවී ය. මත්තෙහි සිටි මැරියැටි මහණ යට සිටි මහණහු හිස මත ගඬොල හෙළී ය. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ් ඤාවත් අවන්තෙහිය ... එසමයෙහි] ... ඒ මහණ නොමළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (17-18)

18. එසමයෙහි අලවුවැසි හික්කුහු තවගම් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට වැයක් එසවී ය. මත්තෙහි සිටි මහණහු විසින් තපුරා කොට ගත් වැය යට සිටි මහණහු හිස මත වැටුනේ ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ නො දැන කළහුට ඇවැත් නො වේ. (19)

19. එසමයෙහි අලවුරට වැසි හික්කුහු තවගම් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට වැයක් එසවී ය. මත්තෙහි සිටි මහණනෙමේ මැරියැටිවූයේ යට සිටි මහණහුගේ හිස මත වැය හෙළී ය. ඒ මහණ මළේ ය. ... පරිජ් ඤාවැත් අවන්තෙහිය ... එසමයෙහි] ... ඒ මහණ නො මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. පුලාසි-ඤ්ඤාවැත් වේ (20-21)

20. එසමයෙහි අලවු වැසි හික්කුහු තවගම් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගොතැස්සක් එසවී ය. මත්තෙහි සිටි මහණහු විසින් තපුරා කොට ගත් ගොතැස්ස යට සිටි මහණහුගේ හිස මත වැටුනේ ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... නො දැන කළහුට ඇවැත් නො වේ. (22)

21. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමං කරෙන්නා. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු හෙට්ඨා හුතා ගොපානසිං උට්ඨාරෙසි, උපරිමො භික්ඛු මරණාධිපායො හෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මඤ්ඤෙ ගොපානසිං මුඤ්ඤී. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරුජිකනති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු පාරුජිකස්ස, ආපනති ථුල්ලවට්ඨස්සාති”. (23-24)

22. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමං කරෙන්නා අට්ඨකං ඛක්ඛන්ති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආට්ඨසො අත්ථවිතො ඛක්ඛාති”ති. සො තත්ථවිතො ඛක්ඛනො පරිපතීනා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළං අගොසි -පෙ- “කිඤ්ඤිතො තං භික්ඛු”ති. “තානං භගවා මරණාධිපායො”ති. “අතාපනති භික්ඛු ත මරණාධිපායස්සා”ති. (25)

23. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමං කරෙන්නා අට්ඨකං ඛක්ඛන්ති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු මරණාධිපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආට්ඨසො අත්ථවිතො ඛක්ඛාති”ති. සො තත්ථවිතො ඛක්ඛනො පරිපතීනා කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරුජිකනති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ- තත්ථවිතො] පරිපතීනා ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු පාරුජිකස්ස, ආපනති ථුල්ලවට්ඨස්සා”ති. (26-27)

24. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු විහාරං ඡාදෙතා ඔතරති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: “ආට්ඨසො ඉතො ඔතරාති”ති. සො තෙන ඔතරනො පරිපතීනා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු ත මරණාධිපායස්සා”ති. (28)

25. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු විහාරං ඡාදෙතා ඔහරති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු මරණාධිපායො තං භික්ඛුං එතදවොච:- “ආට්ඨසො ඉතො ඔතරාති”ති. සො තෙන ඔතරනො පරිපතීනා කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරුජිකනති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] පරිපතීනා ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛු පාරුජිකස්ස, ආපනති ථුල්ලවට්ඨස්සා”ති. (29-30)

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අතභීරතියා පිට්ඨිතො ගිජ්ඣකුටං පබ්බතං අභීරාභිනා පපාතෙ පපතනො අඤ්ඤතරං විලීවකාරං ඔඤ්ඤිතා මාරෙසි, තස්ස කුක්කුළං අගොසි -පෙ- අතාපනති භික්ඛු පාරුජිකස්ස. ත ච භික්ඛවෙ අනන්තං පාතෙතබ්බං. යො පාතෙත්ත, ආපනති දුක්ඛවස්සා”ති. (31)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බගතියා භික්ඛු ගිජ්ඣකුටං පබ්බතං අභීරාභිනා දවාය සීලං පච්ඡික්ඛංසු. අඤ්ඤතරං ගොපාලකං ඔඤ්ඤිතා මාරෙසි. තෙසං කුක්කුළං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛවෙ පාරුජිකස්ස, ත ච භික්ඛවෙ දවාය සීලා පච්ඡික්ඛිතබ්බා, යො පච්ඡෙකියස්ස ආපනති දුක්ඛවස්සා”ති. (32)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො ගොති. නං භික්ඛු සෙදෙසුං. සො භික්ඛු කාලමකාසි තෙසං කුක්කුළං අගොසි -පෙ- “අතාපනති භික්ඛවෙ ත මරණාධිපායස්සා”ති. (33)

21. එසමයෙහි අලවු වැසි හිඤ්ඤා තවහම් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගොතැස්සක් එසවීය. මත්තෙහි සිටි මහණ තෙමේ මැරියැටි වූයේ යට සිටි මහණහුනේ හිස මත ගොතැස්ස ගෙළී ය. ඒ මහණ මළේ ය. ... පරිජ්ඣාවාත් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ... ඒ මහණ නො මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ථූලාසිඤ්ඤාවාත් වේ. (23-24)

22. එසමයෙහි අලවුරට හිඤ්ඤා තවහම් කරන්තාහු අටල්ලක් බඳිත්. එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට මෙය කීය: “ඤ්ඤා, මෙහි සිට බඳව”යි, හෙ තෙමේ එහි සිට බඳින්නේ පෙරළී වැටී මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ තෝ කෙබඳු සිතැත්තෙහි ද? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම මැරී යැවී නො වෙමි”. මහණ, නො මැරියැටිහුට ඤ්ඤාවාත් නො වේ. (25)

23. එසමයෙහි අලවු වැසි හිඤ්ඤා තවහම් කරන්තාහු අටල්ලක් බඳිත්. එක්තරා මහණෙක් මැරියැටි වූයේ එක්තරා මහණකුට මෙය කීය. “ඤ්ඤා, මෙහි සිට බඳව”යි, හෙ තෙමේ එහි සිට බඳින්නේ පෙරළී වැටී මළේ ය. ... පරිජ්ඣාවාත් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ... පෙරළී වැටී නො මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ථූලාසි-ඤ්ඤාවාත් වේ. (26-27)

24. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විහාරය සෙවෙති කොට බසි. එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහට මෙය කීය: “ඤ්ඤා, මෙ තැනින් බසිනු”යි හෙ තෙමේ එතැනින් බස්නේ පෙරළී වැටී මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, මරණ අදහස් තැත්තනුට ඤ්ඤාවාත් නො වේ. (28)

25. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විහාරය සෙවෙති කොට බසි. එක්තරා මහණෙක් මැරියැටි වූයේ ඒ මහණහට මෙය කීය. “ඤ්ඤා, මෙතැනින් බසිනු”යි හෙ තෙමේ එතැනින් බස්නේ පෙරළී වැටී මළේ ය. ... පරිජ්ඣාවාත් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ... පෙරළී වැටී නො මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ථූලාසිඤ්ඤාවාත් වේ. (29-30)

26. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සත්තෙහි උකටලී බැවින් පෙළුණේ ගිජුකුළුපව්වට තැගි ප්‍රපාතයෙහි වැටෙන්නේ එක්තරා තලකරුවකු යට කොට මැරී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. මහණෙහි, ආත්මඤ්ඤාතනය නො කටයුතුයි, යමෙක් ආත්මඤ්ඤාතනය කෙරේ නම් දුකුළාඤ්ඤාවාත් වේ. (31)

27. එසමයෙහි සවග මහණහු ගිජුකුළුපව්වට තැගි කෙළි පිණිස ගලක් පෙරළූහ. ඒ ගල එක්තරා ගොපොල්ලකු යට කොට මැරී ය. ඔවුන්ට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. මහණෙහි, කෙළි පිණිස ගල් නො පෙරළිය යුතුයි. යමෙක් පෙරළන්නේ නම් දුකුළාඤ්ඤාවාත් වේ. (32)

28. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. හිඤ්ඤා ඒ මහණ බහ ගැන්වූහ. හෙ තෙමේ මළේ ය. ඔවුන්ට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, මරණ අදහස් තැත්තනුට ඤ්ඤාවාත් නො වේ. (33)

39. තෙත බෝ පත සම්මත අඤ්ඤාපථය භික්ෂු භිලානෝ ගොති. තං භික්ෂු මරණාධිපායං උධාපෙත්තං, සෝ භික්ෂු කාලමිකාසි -පෙ- [ආපන්නා පාරාජිකන්තී. තෙත බෝ පත සම්මත -පෙ-] සෝ භික්ෂු ත් කාලමිකාසි. තෙසං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපත්තී භික්කවෙ පාරජිකස්සා, අපත්තී ධුලුච්චස්සා”ති. (48-50)

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

29. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ මැරියැව් වූවෝ බහු ගැන්වූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාවාද් අවත්තනුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නො මළේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඣාවාද් නො වේ. ථූලාසිඤ්ඤාවාද් වේ. (34-35)

30. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට හිසරුජාවක් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණකුට තසායක් දුන්හ. ඒ මහණ මළේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, මරණ අදහස් තැත්තනුට ඤාතීන් නො වේ. (36)

31. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට හිසරුජාවක් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියැව්-වූවෝ ඒ මහණකුට තසායක් දුන්හ. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාවාද් අවත්තනුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නොමළේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඣාවාද් නො වේ. ථූලාසිඤ්ඤාවාද් වේ. (37-38)

32. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ සමාගතය (=ආග පිරිමැදීම) කළහ. ඒ මහණ මළේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, නොමැරියැව් වූවනුට ඤාතීන් නො වේ. (39)

33. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ මැරියැව් වූවෝ සමාගතය කළහ. ඒ මහණ මළේ ය. [පරිජ්ඣාවාද් අවත්තනුය. එසමයෙහි ...] ... ඒ මහණ නොමළේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඣාවාද් නො වේ. ථූලාසිඤ්ඤාවාද් වේ. (40-41)

34. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ තැගැවූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, නො මැරියැවියනුට ඤාතීන් නො වේ. (42)

35. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියැව් වූවෝ ඒ මහණ තැගැවූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාවාද් අවත්තනුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නො මළේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඣාවාද් නො වේ. ථූලාසිඤ්ඤාවාද් වේ. (43-44)

36. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ වෙර තෙල් ගැල් වූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, නො මැරියැවියනුට ඤාතීන් නො වේ. (45)

37. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියැව්වූවෝ ඒ මහණ වෙර තෙල් ගැල් වූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාවාද් අවත්තනුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නො මළේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඣාවාද් නො වේ. ථූලාසිඤ්ඤාවාද් වේ. (46-47)

38. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ තැගිටවූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, නො මැරියැවියනුට ඤාතීන් නො වේ. (48)

39. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියැව් වූවෝ ඒ මහණ තැගිට වූහ. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාවාද් අවත්තනුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නො මළේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඣාවාද් නො වේ. ථූලාසිඤ්ඤාවාද් වේ. (49-50)

40. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු නිපාතෙට්ඨං. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ න මරණාධිපපායස්සා”ති. (51)

41. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු මරණාධිපපායා නිපාතෙට්ඨං. සො භික්ඛු කාලමකාසි. -පෙ- [අපන්නා පාරුජකන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ පාරුජකස්ස, අපතති ථුල්ලවට්ඨයස්සා”ති. (52-53)

42. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තස්ස භික්ඛු අන්තං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ න මරණාධිපපායස්සා”ති. (54)

43. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තස්ස භික්ඛු මරණාධිපපායා අන්තං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [අපන්නා පාරුජකන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ පාරුජකස්ස, අපතති ථුල්ලවට්ඨයස්සා”ති. (55-56)

44. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තස්ස භික්ඛු පානං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ න මරණාධිපපායස්සා”ති. (57)

45. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති, තස්ස භික්ඛු මරණාධිපපායා පානං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [අපන්නා පාරුජකන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ පාරුජකස්ස, අපතති ථුල්ලවට්ඨයස්සා”ති. (58-59)

46. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං ඉථි පට්ඨත්ථතිකා ජාරෙන ගබ්භිනී හොති. සා කුලීපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඛ්ඝයා ගබ්භපාතනං ජාතාති”ති “සුච්ඡි ගභිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදසි. දුරකො කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අපතති. තිං භික්ඛු අපන්නො පාරුජක”න්ති. (60)

47. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පුරිසස්ස දො පජාපතියො හොන්ති එකා වඤ්ඤා, එකා විජායිති. වඤ්ඤා ඉථි කුලීපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “සචෙ සා ගන්තෙ විජායිස්සති සබ්බස්ස කුට්ඨමස්ස ඉස්සරා ගවිස්සති. ඉඛ්ඝයා තස්සා ගබ්භපාතනං ජාතාති”ති. “සුච්ඡි ගභිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදසි. දුරකො කාලමකාසි. මාතා න කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අපතති. තිං භික්ඛු අපන්නො පාරුජක”න්ති. (61)

48. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පුරිසස්ස දො පජාපතියො හොන්ති එකා වඤ්ඤා, එකා විජායිති. වඤ්ඤා ඉථි කුලීපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “සචෙ සා ගන්තෙ විජායිස්සති සබ්බස්ස කුට්ඨමස්ස ඉස්සරා ගවිස්සති. ඉඛ්ඝයා තස්සා ගබ්භපාතනං ජාතාති”ති. “සුච්ඡි ගභිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදසි. මාතා කාලමකාසි, දුරකො න කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, අපතති ථුල්ලවට්ඨයස්සා”ති. (62)

40. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ බිම හෙළාහ. ඒ මහණ මළේය. ඔවුනට කුකුල් විය. ... මහණෙහි, තොමැරියාවියහුට ඇවැත් නො වේ. (51)

41. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියාවි වූවෝ ඒ මහණ බිම හෙළාහ. ඒ මහණ මළේය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවන්තහුය. එසමයෙහි] ඒ මහණ තොමළේය. ඔවුනට කුකුල් විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ. (52-53)

42. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට බත් දුන්හ. ඒ මහණ මළේය. ඔවුනට කුකුල් විය. ... මහණෙහි, තො මැරියාවියහුට ඇවැත් නො වේ. (54)

43. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියාවි වූවෝ ඒ මහණහට බත් දුන්හ. ඒ මහණ මළේය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවන්තහුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ තොමළේය. ඔවුනට කුකුල් විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ. (55-56)

44. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට පාන් දුන්හ. ඒ මහණ මළේය. ඔවුනට කුකුල් විය. ... මහණෙහි, තො මැරියාවියහුට ඇවැත් නො වේ. (57)

45. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියාවි වූවෝ ඒ මහණහට පාන් දුන්හ. ඒ මහණ මළේය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවන්තහුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ තො මළේය. ඔවුනට කුකුල් විය. මහණෙහි, පරිජ්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ. (58-59)

46. එසමයෙහි විරුහිණි වූ එක්තරා සත්ත්වයෙක් සොර කෑමකු නිසා ගැහිණි වෙයි. භික්ෂුහු කුලපත මහණහට මෙය කීවාය. “ආයුෂ්ඨත් වහන්ස, ගැහිණි හෙළන බෙහෙතක් දැනු මැනව්”. “යහපත තැගතිය”යි ඇයට ගැහිණි හෙළන බෙහෙතක් දුනි. දරුවා මළේය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ තෝ පරිජ්ඇවැත් අවන්තෙහි ය. (60)

47. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයකුට භායූෂ්ඨවෝ දෙදෙනෙක් වෙත්. එකක් වද ය, එකක් නො වද ය. වද ගැහැණිය කුලපත මහණකුට මෙය කීවාය. “වහන්ස, ඉදින් දරුවන් වදන්නිතමි භික්ෂු ධනයට හිමි වන්නීය. “ආයුෂ්ඨත් වහන්ස, ඇයට ගැහිණි හෙළන බෙහෙතක් දැනු මැනව්”යි “යහපත, තැගතිය”යි ඇයට ගැහිණි හෙළන බෙහෙතක් දුනි. දරුවා මළේය. මවු තො මළාය. ඔවුට කුකුල් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඇවැත් අවන්තෙහි ය. (61)

49. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයකුට භායූෂ්ඨවෝ දෙදෙනෙක් වෙති. එකක් වද ය, එකක් නො වද ය. වද ගැහැණිය, කුලපත මහණකුට මෙය කීවාය. “වහන්ස, ඉදින් භික්ෂු වදන්නිතමි භික්ෂු ධනයට හිමි වන්නීය. ආයුෂ්ඨත් වහන්ස, ඇයට ගැහිණි හෙළන බෙහෙතක් දැනු මැනව්”යි, “යහපත, තැගතිය”යි, ඇයට ගැහිණි හෙළන බෙහෙතක් දුනි. මවු මළා ය. දරුවා තො මළේය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, පරිජ්ඇවැත් නො වේ. පුලාසි-ඇවැත් වේ. (62)

49. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං පුරිසංසං ථෙව පජාපතියො හොනති එකා වඤ්ඤා එකා විජායති. වඤ්ඤා ඉපථී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “සවෙ සා හනෙන විජායියාති, සබ්බස්ස කුට්ඨමිස්ස ඉස්සාරා හවිස්සාති, ඉඛිස්සා තස්සා ගබ්භපාතනං ජානාති”ති. “සුට්ඨි භගිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදුසි, උභො කාලමකංසු -පෙ- [අපනෙතා පාරාජිකනති, තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] උභො ත කාලමකංසු. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (63-64)

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං ගබ්භිනී ඉපථී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඛිස්සා ගබ්භපාතනං ජානාති”ති. “තෙන හි භගිනී මඤ්ඤ”ති. සා මඤ්ඤා ගබ්භං පාතෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “අපතති. භිං භික්ඛු අපනෙතා පාරාජික”නති. (65)

51. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං ගබ්භිනී ඉපථී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඛිස්සා ගබ්භපාතනං ජානාති”ති. “තෙන හි භගිනී තාපෙති”ති. සා තාපෙතා ගබ්භං පාතෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතති. භිං භික්ඛු අපනෙතා පාරාජික”නති. (66)

52. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං වඤ්ඤා ඉපථී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඛිස්සා හෙසජ්ජං ජානාති යෙනානං විජායෙය්”නති. “සුට්ඨි භගිනී”ති තස්සා හෙසජ්ජං අදුසි. සා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති දුක්ඛච්චයා”ති. (67)

53. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං විජායතී ඉපථී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඛිස්සා හෙසජ්ජං ජානාති යෙනානං න විජායෙය්”නති. “සුට්ඨි භගිනී”ති තස්සා හෙසජ්ජං අදුසි. සා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති දුක්ඛච්චයා”ති. (68)

54. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්තරසවග්ගියං භික්ඛුං අභිභුලීපතොදකෙන භාසෙසුං. සො භික්ඛු උත්තරනෙතා අනස්සාසකො කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ පාරාජිකස්සා”ති.¹ (69)

55. තෙන බො පන සමයෙන සත්තරසවග්ගියා භික්ඛු ඡබ්බග්ගියං භික්ඛුං කච්චං කරියාමාති ඔත්ථිතා මාරෙසුං. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ පාරාජිකස්සා”ති, (70)

56. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භුතවෙජ්ජකො භික්ඛු යකඛං ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (71)

57. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං වාලයකඛිච්චාරං පාගෙසි. තං යකඛං ජීවිතා වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු ත මරණොඨපපායස්සා”ති. (72)

1. අනාපතති නික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස අපතති පාලිතියස්සාති. සක.

(ඉමස්මිං පන වජ්ඣස්මිං යාය අපතතියා හවිතබ්බං සා බුද්දසකප්ප භිද්ධාති ඉති න දිත්තා අධිකාරා)

49. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයකුට අබ්බවෝ දෙදෙනෙක් වෙත්. එකක් වද ය. එකක් නො වද ය. වද ගැහැණිය කුලපග මහණකුට මෙය කීවාය. “වහන්ස, ඉදින් හි වදන්නී තම් සියලු සැපතට හිමි වන්නී ය. ආයතීයන් වහන්ස, ඇගේ ගැබ් ගෙලන බෙහෙතක් දනු මැනව”යි “යහපත නැගතිය”යි ඇයට ගැබ් ගෙලන බෙහෙතක් දුනි. දෙදෙනාම මළාහු ය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහිය. එසමයෙහි ...] දෙදෙනාම නො මළාහු ය. ඔහුට කුකුල් විය ... මහණ, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. පුලාසි ඇවැත් වේ. (63-64)

50. එසමයෙහි එක්තරා ගැබ්නී ගැහැණියක් කුලපග මහණකුට මෙය කීවාය. “ආයතීයන් වහන්ස, ගැබ් ගෙලන බෙහෙතක් දනු මැනව”යි එසේ වී තම් නැගතිය, (කුස) මඩිත්තා”යි. හි කුස මැඩ ගැබ් ගෙලී ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහි ය. (65)

51. එසමයෙහි එක්තරා ගැබ්නී ගැහැණියක් කුලපග මහණකුට මෙය කීවාය. “ආයතීයන් වහන්ස, ගැබ් ගෙලන බෙහෙතක් දනු මැනව”යි නැගතිය එසේ වී තම් කුස තවනු”යි. හි කුස තවා ගැබ් ගෙලී ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහි ය. (66)

52. එසමයෙහි එක්තරා වද ගැහැණියක් කුලපග මහණකුට මෙය කීවාය. ‘ආයතීයන් වහන්ස, යම් බෙහෙතකින් මම වදම් ද එබඳු බෙහෙතක් දනු මැනව”යි. යහපත නැගතිය”යි ඇයට බෙහෙතක් දුනි. හි මළා ය. ... ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ. (67)

53. එසමයෙහි එක්තරා වදන ගැහැණියක් කුලපග මහණකුට මෙය කීවාය. යම් බෙහෙතකින් මම නො වදම් ද එබඳු බෙහෙතක් දනු මැනව”යි. යහපත නැගතිය”යි ඇයට බෙහෙතක් දුනි. හි මළා ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... මහණ, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ. (68)

54. එසමයෙහි සවන මහණහු සතලොස්වන මහණකු ඇඟිල්ලෙන් කිහි කැවීමෙන් සිතාහු. ඒ මහණ අභිකව සිතාසෙන්තෝ ආයායප්පයාස රහිත වූයේ මළේ ය. ඔවුනට කුකුල් විය. ... මහණෙහි, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. (69)

55. එසමයෙහි සතලොස් වන මහණහු සවන මහණකු “කමීයක් (=දඬුවමක්) කරන්නෙමු”යි ඇත්ම මැරූහ. ඔවුනට කුකුල් විය. ... මහණෙහි, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. (70)

56. එසමයෙහි එක්තරා භූතවෛද්‍ය මහණෙක් යක්ෂයකු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. පුලාසි ඇවැත් වේ. (71)

57. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකු සැබියකුන් අරක්-ගත් විහාරයකට යැවී ය. යක්ෂයෝ ඒ මහණ දිවියෙන් තොර කළාහු ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, නො මැරියාටියකුට ඇවැත් නො වේ. (72)

58. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛු වාලුකනනාරං පාහෙසි. තං යක්ඛා ජීවිතා වොරොපෙසුං -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] තං යක්ඛා ජීවිතා ත වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්සා”ති. (73-74)

59. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛු වාලුකනනාරං පාහෙසි. තං වාලු ජීවිතා වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු තමරණාධිපායස්සා”ති. (75)

60. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛු වාලුකනනාරං පාහෙසි. තං වාලු ජීවිතා වොරොපෙසුං -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] තං වාලු ජීවිතා ත වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්සා”ති. (76-77)

61. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛු වොරකනනාරං පාහෙසි. තං වොරා ජීවිතා වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු තමරණාධිපායස්සා”ති. (78)

62. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛු වොරකනනාරං පාහෙසි. තං වොරා ජීවිතා වොරොපෙසුං. -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] තං වොරා ජීවිතා ත වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්සා”ති. (79-80)

63. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං ඥෙඤ්ඤමානො තං ජීවිතා වොරොපෙසි -පෙ- තං ඥෙඤ්ඤමානො අඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙසි. -පෙ- අඤ්ඤං ඥෙඤ්ඤමානො තං ජීවිතා වොරොපෙසි -පෙ- අඤ්ඤං ඥෙඤ්ඤමානො අඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං තිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (81-84)

64. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අමනුස්සෙත ගහිනො ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො පහාරං අදුසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපායස්සා”ති. (85)

65. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අමනුස්සෙත ගහිනො ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො තස්ස භික්ඛුනො පහාරං අදුසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්සා”ති. (86-87)

66. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කල්‍යාණකම්මකස්ස සග්ගකථං කථෙසි. සො අධිමුතො කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු තමරණාධිපායස්සා”ති. (88)

67. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො කල්‍යාණකම්මකස්ස සග්ගකථං කථෙසි. සො අධිමුතො කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො අධිමුතො ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්සා”ති. (89-90)

58. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මැරියැට්ටුවූයේ එක්තරා මහණකු සැබෑ යකුන් අරන්ගත් විහාරයකට යැවී ය. යක්ෂයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කළාහු ය. [පරිජ්ඣාවැන් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] ... යක්ෂයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොම තොර කළාහු ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැන් තො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවැන් වේ. (73-74)

59. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකු ව්‍යාල-කාන්තාරයකට යැවීය. ව්‍යාලයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කළාහු ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තො මැරියැට්ටුවූ ඤ්ඤාවැන් තො වේ. (75)

60. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මැරියැට්ටුවූයේ එක්තරා මහණකු ව්‍යාලකාන්තාරයකට යැවී ය. ව්‍යාලයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කළාහු ය. ... [පරිජ්ඣාවැන් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] ව්‍යාලයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොම තොර කළාහු ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැන් තො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවැන් වේ. (76-77)

61. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකු සොරකතරකට යැවී ය. සොරු ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කළාහු ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තො මැරියැට්ටුවූ ඤ්ඤාවැන් තො වේ. (78)

62. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මැරියැට්ටුවූයේ එක්තරා මහණකු සොරකතරකට යැවී ය. සොරු ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කළාහු ය. ... [පරිජ්ඣාවැන් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] සොරු ඒ මහණහු දිවියෙන් තොම තොර කළාහු ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැන් තො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවැන් වේ. (79-80)

63. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ඔහු යයි හඟිමින් ඔහු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ... ඔහු යයි හඟිමින් අනෙකකු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ... අනෙකෙකැයි හඟිමින් ඔහු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ... අනෙකෙකැයි හඟිමින් අනෙකකු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැන් අවන්තෙහිය ය. (81-84)

64. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් අමනුෂ්‍යයකු විසින් ගන්නා ලද්දේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහට පහරක් දුන්. ඒ මහණ මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තො මැරියැට්ටුවූ ඤ්ඤාවැන් තො වේ. (85)

65. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් අමනුෂ්‍යයකු විසින් ගන්නා ලද්දේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් මැරියැට්ටුවූයේ ඒ මහණහට පහරක් දුන්. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාවැන් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] ... ඒ මහණ තො මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැන් තො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවැන් වේ. (86-87)

66. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් කලණකම් ඇත්තහුට සවිභි කපා ව කෙළේ ය. හෙතෙමේ එහි සිත් ඇලවූයේ මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තො මැරියැට්ටුවූ ඤ්ඤාවැන් තො වේ. (88)

67. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මැරියැට්ටුවූයේ කලණකම් ඇත්තහුට සවිභි කපා ව කෙළේ ය. හෙතෙමේ එහි සිත් ඇලවූයේ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාවැන් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] හෙතෙමේ එහි සිත් ඇලවූයේ තො මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැන් තො වේ. පුලාසිඤ්ඤාවැන් වේ. (89-90)

68. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙරසිකස්ස නිරයකථං කපෙසි. සො උත්තසිත්වා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපායස්සා”ති. (91)

69. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො තෙරසිකස්ස නිරයකථං කපෙසි. සො උත්තසිත්වා කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො උත්තසිත්වා තකාලමකාසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (92-93)

70. තෙන බො පන සමයෙන ආලමකා භික්ඛු තවකමමං කරොන්තා රුකං ඡිද්දනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආවුසො අත්තථිතො ඡිද්දති”ති. තං තත්තථිතං ඡිද්දන්තං රුකෙකා ඔත්ථිත්වා මාරෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු තමරණාධිපායස්සා”ති. (94)

71. තෙන බො පන සමයෙන ආලමකා භික්ඛු තවකමමං කරොන්තා රුකං ඡිද්දනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආවුසො අත්තථිතො ඡිද්දති”ති. තං තත්තථිතං ඡිද්දන්තං රුකෙකා ඔත්ථිත්වා මාරෙසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] රුකෙකා ඔත්ථිත්වා ත මාරෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (95-96)

72. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගගීයා භික්ඛු දයං ආලිවෙප්පං. මනුස්සා දඬ්ඨා කාලමකංසු. තෙසං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛුවෙ තමරණාධිපායස්සා”ති. (97)

73. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගගීයා භික්ඛු මරණාධිපායො දයං ආලිවෙප්පං. මනුස්සා දඬ්ඨා කාලමකංසු -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] මනුස්සා දඬ්ඨා ත කාලමකංසු. තෙසං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛුවෙ පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (98-99)

74. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආඝාතනං ගන්ත්වා වොරඝාතං එතදවොච:- “ආවුසො මාසිමං කිලමෙසි, එකෙත පහාරෙත ජීවිතා වොරොපෙති”ති. ‘සුඤ්ඤ ගන්තං’ති එකෙත පහාරෙත ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “ආපතති. තිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (100)

75. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආඝාතනං ගන්ත්වා වොරඝාතං එතදවොච:- “අවුසො මාසිමං කිලමෙසි, එකෙත පහාරෙත ජීවිතා වොරොපෙති”ති. සො “තාහං කුස්සං වචනං කරිස්සාමි”ති ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති දුක්ඛච්චයස්සා”ති. (101)

76. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො ඤාතිකරෙ හත්ථං පාදවර්තො ඤාතකෙති සමාරිඪිණෙණො හොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙ මනුස්සො එතදවොච:- “ආවුසො ඉච්ඡා ඉමස්ස මරණං”නති. “ආම ගන්තං ඉච්ඡාමි”ති. “තෙන හි තකතං පායෙථා”ති. තෙ තං තකතං පායෙසුං. සො කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “ආපතති. තිං භික්ඛු ආපනො පාරාජිකනති. (102)

68. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මිනිස්සිරිසතකුට තීරයකපාව කෙළේ ය. හෙ තෙමේ තැනි ගෙණ මිළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තො මැරියැවියහුට ඇවැත් නො වේ. (91)

69. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මරණ රිසි ඇතියේ ආපාසිකයකුට තීරයකපාව කෙළේ ය. හෙ තෙමේ තැනි ගෙණ මිළේ ය. ... [පරිජි ඇවැත් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] හෙ තෙමේ තැනි ගෙණ නොමිළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජි ඇවැත් නො වේ. ථූලාසි ඇවැත් වේ. (92-93)

70. එසමයෙහි අලවු වැසි හිසුනු තවකම් කරන්නාහු රුකක් සිඳිත්. එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට මෙය කීයේ ය: “ඇවත, මෙහි සිට සිඳුව”යි, වාක්‍ෂය තෙමේ එහි සිට සිඳින උහු යටකොට මැරී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. මහණ, තොමරණරිසි ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (94)

71. එසමයෙහි අලවු වැසි හිසුනු තවකම් කරන්නෝ රුකක් සිඳිත්. එක්තරා මහණෙක් මරණරිසි ඇතියේ එක්තරා මහණකුට මෙය කීය: “ඇවත, මෙහි සිට සිඳුව”යි. වාක්‍ෂය තෙමේ එහි සිට සිඳින මහණහු යට කොට මැරී ය. ... [පරිජි ඇවැත් අවන්තෙහිය එසමයෙහි ...] වාක්‍ෂය තෙමේ යට කොට නො මැරී ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, ... පරිජි ඇවැත් නො වේ. ථූලාසි ඇවැත් වේ. (95-96)

72. එසමයෙහි සවග මහණහු වනය හිනි ළඟ. ඡිනිත්තු දැව්නාහු මළාහු ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, තොමරණ රිසි ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (97)

73. එසමයෙහි සවග මහණහු මරණ රිසි ඇත්තෝ වනය හිනි ළඟ. ඡිනිත්තු දැව්නාහු මළාහු ය. ... [පරිජි ඇවැත් අවන්තහුය එසමයෙහි ...] ඡිනිත්තු දැව්නෝ නොමළාහු ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, පරිජි ඇවැත් නො වේ. ථූලාසි ඇවැත් වේ. (98-99)

74. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් වධකපාතයට ගොස් වොර-සාකකයාට මෙය කීය: “ඇවත, මොහු නොවෙහෙසව. එක පහරින් දිවියෙන් තොර කරව”යි ‘වහන්ස, මැහව’යි එක පහරින් දිවියෙන් තොර කෙළේය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවන්තෙහිය. (100)

75. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් වධකපාතයට ගොස් වොර-සාකකයාට මෙය කීය. “ඇවත, මොහු නො වෙහෙසව. එක පහරින් දිවියෙන් තොරකරව”යි හෙතෙමේ “මම නාගේ වචනය තහමක් කරන්නෙමි”යි ඔහු දිවියෙන් තොර කෙළේය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජි ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ. (101)

76. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් තෙමේ තැගෙයකදී සුත් අත් පා ඇතියේ තැගත් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ මිනිසුන්ට මෙය කීය: “ඇවත්නි, මොහුගේ මරණය කැමැතිවෙව් ද? වහන්ස, එසේය, කැමැතිවෙව්”යි. “එසේ වනම් මෝරු පොවව්”යි. ඔවුහු ඔහුට මෝරු පෙවුහ. හෙ තෙමේ මිළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවන්තෙහිය. (102)

77. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුර්වසො කුලසරෙ හත්-පාදවර්තොඃ ඤාතකෙහි සමපරිකිණ්ණො භොති. අඤ්ඤාතරු භික්ඛුනී තෙ චක්ඛුස්ස ඵතදවොච:- “ආවුසො ඉවජ්ථ ඉමස්ස මරණ”න්ති. “ආමයො-ඉවජාමා”ති. තෙන හි “ලොණසොච්චරකං පායෙථා”ති. තෙ තං ලොණසොච්චරකං පායෙත්තං. සො කාලමකාසි. තස්සා කුසකුචං අගොසි. අථ බො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීතා ඵතමන්තං ආරොවෙසි. භික්ඛුනීයො භික්ඛුනං ඵතමන්තං ආරොවෙත්තං. භික්ඛු භගවතො ඵතමන්තං ආරොවෙත්තං -පෙ- “ආපත්තිං සා තික්ඛිවෙ භික්ඛුනී ආපන්නා පාරාජික”න්ති. (103)

තනියපාරාජිකං සමන්තං.

2. 4.

චතුත්ථපාරාජිකං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මණ්ඩනෙ කුටා-භාරසාලායං. තෙන බො පන සමයෙන සම්බුද්ධා සන්දිට්ඨා සමහතතා භික්ඛු මණ්ඩුමුද්දා තදියා තීරෙ වස්සං උපගමන්තං. තෙන බො පන සමයෙන වජ්ජි දුබ්භිකඛා භොති දව්භිතිකා සෙතට්ඨිකා¹ සලාකා වුත්තා ත සුකරු උඤ්ඤත්ත පග්ගහෙත යාපෙතුං.

2. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං ඵතදහොසි:- ඵතරහි බො වජ්ජි දුබ්භිකඛා දව්භිතිකා සෙතට්ඨිකා සලාකා වුත්තා ත සුකරු උඤ්ඤත්ත පග්ගහෙත යාපෙතුං. කෙත නු බො මයං උපායෙන සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිච්ඡේදානා ඵාත්තකං වස්සං වසිස්සාම, ත ව පිණ්ඩකෙත කීලමිස්සාමා”ති.

3. ඵකචෙව ඵවමාහංසු:- “හන්ද මයං ආවුසො ගිහිනං කමමන්තං අභිට්ඨම, ඵවං තෙ අමොකං දාතුං මඤ්ඤේස්සන්ති”, ඵවං මයං සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිච්ඡේදානා ඵාත්තකං වස්සං වසිස්සාම, ත ව පිණ්ඩකෙත කීලමිස්සාමා”ති.

4. ඵකචෙව ඵවමාහංසු:- “අලං ආවුසො කිං ගිහිනං කමමන්තං අභිට්ඨකෙත, හන්ද මයං ආවුසො ගිහිනං දුතෙය්සං හරාමි, ඵවං තෙ අමොකං දාතුං මඤ්ඤේස්සන්ති, ඵවං මයං සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිච්ඡේදානා ඵාත්තකං වස්සං වසිස්සාම, ත ව පිණ්ඩකෙත කීලමිස්සාමා”ති.

5. ඵකචෙව ඵවමාහංසු: “අලං ආවුසො කිං ගිහිනං කමමන්තං අභිට්ඨි-තෙන, කිං ගිහිනං දුතෙය්සං හටෙත, හන්ද මයං ආවුසො ගිහිනං අඤ්ඤ-මඤ්ඤස්ස උත්තරිමත්තකාමමස්ස වණ්ණං භාසාම,² අසුකො භික්ඛු පඨමස්ස ක්කාතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු දුතියස්ස ක්කාතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු තතියස්ස ක්කාතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු චතුත්ථස්ස ක්කාතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු සොතාපනොතා, අසුකො භික්ඛු සකදගාමී, අසුකො භික්ඛු අනාගාමී, අසුකො භික්ඛු අරහා, අසුකො භික්ඛු තෙවිජ්ජා, අසුකො භික්ඛු ජලුභිඤ්ඤා”ති. ඵවං තෙ අමොකං දාතුං මඤ්ඤේස්සන්ති. ඵවං මයං සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිච්ඡේදානා ඵාත්තකං වස්සං වසිස්සාම ත ව පිණ්ඩකෙත කීලමිස්සාමා”ති. “ඵසොයෙව බො ආවුසො සෙය්සො යො අමොකං ගිහිනං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උත්තරිමත්තකාමමස්ස වණ්ණං භාසිතො”ති.

1. සෙතට්ඨිකා, කප්ඵි. 2. භාසිස්සාම - මජ්ඣං.

77. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් කුලගෙයකදී සුන් අත් පා ඇතියේ නැතත් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ වෙයි. එක්තරා මෙහෙණක් ඒ මිනිසුන්ට මෙය කිවුය. “ඇවැත්නි, මොහුගේ මරණය රිසිවු ද? සි” “ආයතාවෙනි, එසේය, රිසියෙමු”යි කීහ. “එසේ නම් ලොණසොච්ඡරකය පොවු” යි. ඔවුහු ඒ පුරුෂයාට ලොණසොච්ඡරකය පෙවුහ. හෙතෙමේ මලේ ය. ඒ මෙහෙණට කුකුළු විය. ඉක්බිති ඒ මෙහෙණ හිඤ්ඤාත්ව මෙ පවත් සාල කළා ය. හිඤ්ඤාත්ව මෙ පවත් සාල කළා ය. හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නෙල පවත් සාල කළා ය. ... “මහණෙනි, ඒ මෙහෙණ පරිජ් ඇවැත් අවන්ති ය.” (103)

තෙවෙනි පරිච්ඡය නිමි.

2-4.

සිටුවන පරිච්ඡය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ විසල් පුර මහ-වෙනෙහි කුටාගාර ශාලාවෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි බොහෝ දුටුමිතුරු, ඉටුමිතුරු, වූ හිඤ්ඤා මහගුණික නම් ගංතොර වස් එළඹුනාහ. එසමයෙහි වැදුරට දුබ්බ වෙයි. ජීවිතය පිළිබඳ දෙපරිද්දෙකින් පැවති අදහස් ඇති වෙයි. සෙතට්ඨිකා නම් ශක්‍යරොග ඇති වෙයි. (වපුල ධාන්‍ය) හටගත් හිරවු ඇති වෙයි. පිඩු සිහිමෙන් යැපෙන්නට පහසු නො වේ.

2. ඉක්බිති ඒ හිඤ්ඤාත්ව මෙබඳු සිතෙක් විය: “දැන් වතාහි වැදුරට දුබ්බ වේ. ජීවිතයත් මරණයත් අතර පැවති අදහස් ඇත්තේ වෙයි. සෙතට්ඨිකා නම් ශක්‍ය රෝගයෙන් පෙළුනේ වෙයි. වපුල ද හිරවුය. පිඩු සිහිමෙන් යැපෙන්නට පහසු නො වෙයි. අපි කවර උපායකින් සලකමුදෝ සතුටු වුවමෝ විවාද නො කරන්නමුදෝ පහසු සේ වස් වසන්නමු ද, පිණිසයෙන් නොම කලානන වන්නමුද”යි.

3. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහ: “ඇවැත්නි, ඉදින් අපි ගිහියන්ගේ කම්මානා හිටු කරන්නමුදෝ නම් මැනව. එසේ ඇතිකල්හි ඔහු අපට පිඩු දෙන්නට සිතන්නාහ. මෙසේ අපි සමග වුවමුදෝ මනා ව සතුටු වන්නමුදෝ විවාද නො කරන්නමුදෝ පහසු සේ වස් වසන්නමු. පිණිසයෙන් ද නො ම කලානන වන්නමු”යි.

4. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහ: “ඇවැත්නි, කම් කැන. ගිහියන්ගේ කම්මානා හිටු කිරීමෙන් කිම? ඇවැත්නි, අපි ගිහියන්ගේ පණිවුඩ ගෙණ යන්නමුදෝ නම් මැනව. එසේ ඇතිකල්හි ඔහු අපට පිඩු දෙන්නට සිතන්නාහ. මෙසේ අපි සමග වුවමුදෝ සතුටු වන්නමුදෝ විවාද නො කරන්නමුදෝ පහසු සේ වස් වසන්නමු. පිණිසයෙන් ද කලානන නො වන්නෙමු”යි.

5. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහ: “ඇවැත්නි, නොමැනවි. ගිහියන්ගේ කම්මානා හිටු කිරීමෙන් කිම? ගිහියන්ගේ පණිවුඩ ගෙණ යෑමෙන් කිම? ඇවැත්නි, අපි ගිහියන්ට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ උතුරුමිනිස්දම් ගුණ කියමු: “අපෝ මහණ තෙමේ ප්‍රථමධ්‍යානලාභී ය. අපෝ මහණ තෙමේ ද්විතීයධ්‍යාන ලාභී ය. අපෝ මහණ තෙමේ තෘතීයධ්‍යාන ලාභී ය. අපෝ මහණ තෙමේ චතුර්ධ්‍යාන ලාභී ය. අපෝ මහණ තෙමේ සෝවාත් ය. අපෝ මහණ තෙමේ සෙදගාමී ය. අපෝ මහණ තෙමේ අනගාමී ය. අපෝ මහණ තෙමේ රහත් ය. අපෝ මහණ තෙමේ ත්‍රිවිද්‍ය ඇත්තෙක. අපෝ මහණ තෙමේ භවිතිය ය”යි. මෙසේ ඇති කල්හි ඔහු අපට පිඩු දෙන්නට සිතන්නාහ. මෙසේ අපි සමග වුවමුදෝ සතුටු වුවමුදෝ විවාද නොකරන්නමුදෝ පහසු සේ වස් වසන්නමු. පිඩුසෙන් ද කලානන නො වන්නමු”යි. “ඇවැත්නි, අප විසින් ගිහියන්ට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ යම් උතුරුමිනිස්දම් ගුණයක් කියන ලද්දේ ද, මෙය ම ශ්‍රේෂ්ඨ වෙයි.”

6. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භිනිතං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උතතරිමනුස්සධම්මස්ස වණණං භාසිංසු: අසුකො භික්ඛු පඨමස්ස ක්කිතස්ස ලාභී -පෙ- අසුකො භික්ඛු ඡළභිඤ්ඤ”ති.

7: අථ ඛො තෙ මනුස්සා: “ලාභා වත නො, සුලඤ්ඤං වත නො, යෙසං¹ නො ඵවරුපා භික්ඛු වස්සං උපගතා, න වත නො ඉතො පුබ්බෙ ඵවරුපා භික්ඛු වස්සං උපගතා, යථාසිමෙ භික්ඛු සීලවනො, කල්‍යාණධම්මා”ති. තෙ න තාදිසාති භොජනාති අතතතා භුඤ්ජන්ති, මාතාපිතුනාං දෙනති, පුත්තදරස්ස දෙනති, දුස්සකම්මකරපොරිසස්ස දෙනති, මිත්තාමච්චානං දෙනති, ඤාතිසාලොභිතානං දෙනති, යාදිසාති භික්ඛුනං දෙනති. න තාදිසාති බාදනියසාති -පෙ- සායනියසාති -පෙ- පාතාති අතතතා පිවන්ති, මාතා-පිතුනාං දෙනති, පුත්තදරස්ස දෙනති, දුස්සකම්මකරපොරිසස්ස දෙනති, මිත්තාමච්චානං දෙනති, ඤාතිසාලොභිතානං දෙනති, යාදිසාති භික්ඛුනං දෙනති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු වණණවා අහෙසුං පිණ්ඩියා පසන්නමුඛවණණං විපසන්නප්ඵවණණං.

8. ආවිණණං ඛො පතෙතං වස්සං චුත්ථානං භික්ඛුනං භගවන්තං දස්සනාය උපසඬකම්භුං. අථ ඛො තෙ භික්ඛු වස්සං චුත්ථා තෙමාසච්චයෙන සෙතාසතං සංසාමෙඤ්ඤා පතනවිවරං ආදාය යෙන වෙසාලී තෙත පකකම්මසු. අනුපුබ්බෙත යෙන වෙසාලී මහාවතං කුටාගාරසාලා යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්මසු. උපසඬකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තං තිසිද්දසු.

9. තෙත ඛො පත සමයෙන දිසාසු වස්සං චුත්ථා භික්ඛු කිසා භොන්ති දුඛා දුඛඛණ්ණා උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකජාතා ධම්මිකත්ථනගතනා. වග්ගමුදු-නිරියා පත² භික්ඛු වණණවා භොන්ති පිණ්ඩියා පසන්නමුඛවණණං විපසන්නප්ඵවණණං. ආවිණණං ඛො පතෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං පටිසම්මොද්දසුං.

10. අථ ඛො භගවා වග්ගමුදුනිරියෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කච්චි භික්ඛවෙ ඛමනීයං කච්චි යාපනීයං කච්චි සමග්ගා සමමොදමානා අවිවදමානා ථාගුකං වස්සං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩකෙත කීලමිත්ථා”ති. “ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, සමග්ගා ච මයං හන්තා සමමොදමානා අවිවදමානා ථාගුකං වස්සං වසිමා, න ච පිණ්ඩකෙත කීලමිමා”ති. ජාතනාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති, ජාතනාපි ත පුච්ඡන්ති, කාලං විදිඤ්ඤා පුච්ඡන්ති කාලං විදිඤ්ඤා ත පුච්ඡන්ති, අත්ථසංභිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති නො අතත්ථසංභිතං, අතත්ථසංභිතෙ සෙතුසාකො තථාගතානං.

1. යෙසං වත. - ම.ජ.සං. 2. ‘පත’ ඉභි පොත්ඤ්ඤා උතං.

6. ඉක්බිති ඒ හිසසූත්‍ර ගිහිකන්ට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ උතුරුමිනිස්-දම්පණ කිහි: “අසෝ මහණ තෙමේ ප්‍රථමධ්‍යානලාභී ය. ... අසෝ මහණ තෙමේ ශබ්භිකය”යි.

7. ඉක්බිති ඒ මිනිස්සු “අපට ලාභයෙන් ම ය. ඒකාන්තයෙන් අපට නොලැබුමෙකි. යම්බඳු වූ අප වෙත මෙබඳු හිඤ්ඤාවක් එළඹියාහු ද, යම්සේ මේ හිඤ්ඤාව සිල්වත් ද, කලණදහම් ඇත්තාහු ද, ඒකාන්තයෙන්මින් පෙර මෙබඳු හිඤ්ඤාව අපගේ වසට නොඑළඹියාහුය”යි සිතූහ. ඔහු යම් බඳුවූ බොජුන් හිඤ්ඤාවට දෙත් ද, එබඳු බොජුන් තුමු නොවූදිත්. මවුපියනට ද නොදෙත්. අඹුදරුවන්ට ද නොදෙත්. දත් කම්කරු පුරුෂයනට ද නොදෙත්. මිත්‍රාමාත්‍යයනට ද නොදෙත්. සහලේ නැයනට ද නොදෙත්. යම්බඳු වූ කැයුතු දෑ හිඤ්ඤාවට දෙත් ද, එබඳු කැයුතු දෑ ද ... නොදෙත්. රස විඳිය යුතු දෑ ද ... නොදෙත්. ... පානවර්ගයන් ද තුමු නොබොත්. මවුපියනට ද නොදෙත්. අඹුදරුවනට ද නොදෙත්. දත් කම්කරුවනට ද නොදෙත්. මිත්‍රාමාත්‍යයනට ද නොදෙත්. සහලේ නැයනට ද නොදෙත්. ඉක්බිති ඒ හිඤ්ඤාව වණ්වත් වූහ. පිණාගිය ඉඳුරන් ඇති වූහ. පහන් මුවපාහැ ඇති වූහ. වෙසෙසින් පහන් සිව්පාහැ ඇති වූහ.

8. වැස නිමවූ වස් ඇති හිසැසුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීම සඳහා යැම පුරුදු ම ය. ඉක්බිති වැස නිමවූ වස් ඇති ඒ හිසැසුනු තෙමෙය ඇවැමෙන් සෙතසුන් තැන්පත් කොට තබා, පාසිවුරු ගෙණ විසල්පුරය බලා නික්මුණාහු ය. පිළිවෙලින් විසල්පුර මහවෙතෙහි කුටාගාරශාලාවෙහි වැඩසිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයාහු ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නාහු ය.

9. එසේමයෙහි දිසාවන්හි වත් ට්‍රස්ස හිසැසුනු වැහැරුණාහු රළු වූවාහු දුර්වණ වූවාහු හටගත් පඩුවන් පැහැ ඇත්තාහු තහර ඉල්පිහිය හිරුරු ඇත්තෝ වෙත්. වහ්‍යාමුද්‍ර ගංතෙර වත් ට්‍රස්ස හිසැසුනු වණ්වන් වූවාහු පිණාහිය ඉසුරන් ඇත්තාහු පහන් මුවපැහැ ඇත්තාහු වෙසෙසින් පහන් සිව්පැහැ ඇත්තෝ වෙත්. භාග්‍යවන් බුදුවරුන් විසින් ආගනතුක හිසැසුන් සමග පිළිසඳුර කිරීම ආවිණි ම ය.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වග්ගුමුද ගංකෙර වැසි හික්කුන්ව “මහණෙනි, කිම සිහිය හැකි ද? කිම යෑපිය හැකි ද? කිම සමග වුවහු, සතුටු වුවහු විවාද නො කරන්නහු පහසු හේ වස් චුසුවහු ද? අහරින් කලාන්ත නො වුවහු ද?”යි වදනු දෙක, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සිහිය හැක්ක. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යෑපිය හැක්ක. වහන්ස, අපි සමග වුවමෝ සතුටු වුවමෝ විවාද නො කරමින් පහසු හේ වස් චුසුමිහ. අහරින් කලාන්ත නො වුමිහ”යි. තථාගතවරු දැනිමිනුත් විවාරත්. දැනිමිනුත් නො විවාරත්. කල් දූත විවාරත්. කල් දූත නො විවාරත්. තථාගතවරු අනිසේන් යුක්ත වුවක් ම විවාරත්. අනනිසේනිතයක් නො විවාරත්. අනනිසේන් යුක්ත වචනයෙහි තථාගතවරයන්ගේ මග්ගවැඩින් ප්‍රත්‍යයඝාතය වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

11. දව්ගාකාරෙහි බුද්ධා භගවතො භික්ඛු පටිපුච්ඡන්ති “ධම්මං වා දෙසිස්සාම, සාවකානං වා සිකාපදං පඤ්ඤාපෙස්සාමා”¹ති. අථ බො භගවා වග්ගුමුද්ධරියෙ භික්ඛු එතදවොච: “යථා කථං පන තුලේන භික්ඛුවෙ සමග්ගා සමෙමාදමානා අවිච්ඡේදානා ඵාසුකං වස්සං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩිකතන කීලමිත්ථා”²ති. අථ බො හෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ට ආරොවෙසුං. “කච්චි පන වො භික්ඛුවෙ යුත”³න්ති. “අභුතං භගවා”⁴ති. විහරති බුද්ධො භගවා: “අනුච්ඡේදයං මොඤ්ජුරිසා අනුලොමිකං අපභරිතං අස්සාදිණිකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි තාම තුමෙහ මොඤ්ජුරිසා උදරස්ස කාරණා ගිහිතං අඤ්ඤාදිඤ්ඤාස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස වණණං භාසිස්සාථ. වරං තුදමහි මොඤ්ජුරිසා තිණේගත ගොවිකන්තතෙන¹ කුච්ඡපරිකතෙනා,² න කෙච්ච උදරස්ස කාරණා ගිහිතං අඤ්ඤාදිඤ්ඤාස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස වණණං භාසිතො. හං කිස්ස හෙතු? නතො නිදානං හි මොඤ්ජුරිසා මරණං වා නිගවේශ්ශ මරණමන්තං වා දුක්ඛං, න කෙච්ච තප්පච්චයා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්ශ. ඉතො නිදානස්ථ බො මොඤ්ජුරිසා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්ශ. තෙනං මොඤ්ජුරිසා අපාසන්නානං වා සොද්දය-පෙ- විහරතිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙහිසි:

12. පඤ්චමෙ භික්ඛුවෙ මහාවෝරා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං, කතමෙ පඤ්ඤා?

(1) ඉධ භික්ඛුවෙ එකච්චස්ස මහාවෝරස්ස එවං හොති: “කුදස්සු³ තාමාහං සතෙත වා සහස්සෙත වා පරිවුතො ගාමනිගමරුප්ඛානීසු ආනිණ්ඩස්සාමි හතනො සාතනො ජිඤ්ඤො ජේදපෙනො පවනො පාවෙනො”⁴ති. සො අපරෙත සමයෙත සතෙත වා සහස්සෙත වා පරිවුතො ගාමනිගමරුප්ඛානීසු ආනිණ්ඩාමි හතනො සාතනො ජිඤ්ඤො ජේද-පෙනො පවනො පාවෙනො. එවලෙව බො භික්ඛුවෙ ඉධෙකච්චස්ස පාපභික්ඛුතො එවං හොති: “කුදස්සු තාමාහං සතෙත වා සහස්සෙත වා පරිවුතො ගාමනිගමරුප්ඛානීසු වාරිකං වරිස්සාමි සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො ගගට්ඨානං වෙච්ච පබ්බජිතාකස්ථ, ලාභී විචර-පිණ්ඩපාතසෙතාසනගිලාපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරත”⁵න්ති. සො අපරෙත සමයෙත සතෙත වා සහස්සෙත වා පරිවුතො ගාමනිගමරුප්ඛානීසු වාරිකං වරහි සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො ගගට්ඨා-නස්ථ ච පබ්බජිතානං ච, ලාභී විචරපිණ්ඩපාතසෙතාසන ගිලාපච්චයහෙසජ්ජ-පරිකාරතං. අයං භික්ඛුවෙ පඨමො මහාවෝරො සනෙතා සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

(2) පුත ව පරං භික්ඛුවෙ ඉධෙකච්චො පාපභික්ඛු තථාහතප්පවේදිතං ධම්මවිතයං පරිඥාපුණිත්වා අත්තනො දහති. අයං භික්ඛුවෙ දුතීයො මහා-වොරෙ සනෙතා සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

(3) පුත ව පරං භික්ඛුවෙ ඉධෙකච්චො පාපභික්ඛු සුඛං බ්‍රහ්මචාරිං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචාරියං වරන්තං අමුලකෙත අබ්‍රහ්මචාරියෙත අනුඛංසෙති. අයං භික්ඛුවෙ තතීයො මහාවොරෙ සනෙතා සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

1. ගොවිකන්තත, කස්ථි, මු. 2. කුච්ඡපරිකතො, කස්ථි. 3. කුදස්සු, මජ්ඣ. 4. සො. 5. පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

11. භාග්‍යවත් බුදුවරු දෙ අසුරකින් භික්ෂූන් පුළුවසින්: “ධම්ම හෝ දෙසන්නමු. සවුචතට සිකපද හෝ පණවන්නමු”යි. ඉක්බිති භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ මහනුවුද, භාතෙර වස් වුසු භික්ෂූන්ට මෙය වදල සේක: “මහණෙනි, තෙපි කෙසේ නම් සමග වුවහු සතුටු වෙමින් විවාද කොකරමින් සුවසේ වස් වුසුවහු ද, අහරින් කලානාන නුවුවහුද?” යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කලහ. “කිමෙන් ද, මහණෙනි, සැබවක් කිවහුද?” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තොසැබවක් ම කීවමු” යි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගාරුඤ්ඤ සේක: “භික්ෂු පුරුෂයෙහි, නුසුදුස්සෙක. අනුලොමී නුවුවක. නොගැලපෙන්නක. නොමහණකමෙක. නොකාපයෙක. නොකටයුත්තෙක. “භික්ෂු පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ නම් කුස කරුණු කොට ගිහියනට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ උතුරුමිනිස්දම්මගුණ කීවහු ද? භික්ෂු පුරුෂයෙහි, නොප විසින් තිසුණු ගෙරි කපන කැත්තෙක් කුස කපා ගැණීම මැනවි. කුස කරුණු කොට ගිහියනට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ උතුරුමිනිස්දම්ම වැණීම නො මැනවි. ඒ කවර හෙයින්? භික්ෂු පුරුෂයෙහි, ඒ හේතුවෙන් මරණයට හෝ මරණය වැඩි දුකකට පැමිණෙන්නේ ය. ඒ හේතුවෙන් කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් තොරවූ නපුරු ගති ඇති විවෘත ව පතිත වීම් ඇති තීරයට නො ම පැමිණෙන්නේ ය. භික්ෂු පුරුෂයෙහි, මෙ කරුණෙන් කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් තොරවූ නපුරුගති ඇති විවෘත ව පතිත වන තීරයට පැමිණෙන්නේ ය. භික්ෂු පුරුෂයෙහි, මෙය නොපහත්වුවන්හේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. ...” ගරුභා දහමි කථාවක් කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක:

12. “මහණෙනි, ලොව මේ මහගොරු පස්දෙනෙක් වෙති. ඔහු පස්දෙන කවරහු ද? යත්:

(1) මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි එක්තරා මහ සොරකුට මෙබඳු අදහසෙක් වෙයි: “මම කවරද, නම් සියයකින් හෝ දහසකින් හෝ පිරිවරණ ලද්දෙම් ගම් නියමිගම් රජදනවුහි හසමින් තස්වමින් සිඳිමින් සිදුවමින් දවමින් දවමින් ඇවිදින්නෙම් දෝ” යි. හෙ තෙමේ පසු කලෙක සියයකින් හෝ දහසකින් පිරිවරණ ලද්දේ ගම් නියමිගම් රජ දනවුහි මරමින් මරවමින් සිඳිමින් සිදුවමින් දවමින් දවමින් ඇවිදී. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මේ සස්තෙහි ඇතැම් පවිටු මහණකුට මෙ බඳු සිතෙක් වෙයි: “කවරද, නම් මම සියයකින් හෝ දහසකින් හෝ පිරිවරණ ලද්දෙම් ගම් නියමිගම් රජදනවුහි ගැහැමියන් විසින් ද පැවිද්දන් විසින් ද සත්කාර කරණ ලද්දෙම්, ගරු කරණ ලද්දෙම්, බුහුමන් කරණ ලද්දෙම්, සිවුපසයෙන් පුදන ලද්දෙම්, අභිවාදනා කරණ ලද්දෙම්, සිවුරු පිඩු සෙතසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර ලබන්නෙම් සැරි සරන්නෙම් දෝ” යි. ඒ මහණ පසු කලෙක සියයකින් හෝ දහසකින් හෝ ගම් නියමිගම් රජදනවුහි ගිහියන් විසින් හා පැවිද්දන් විසින් සත්කාර කරණ ලද්දේ ගරු කරණ ලද්දේ බුහුමන් කරණ ලද්දේ සිවුපසයෙන් පුදන ලද්දේ අභිවාදනා කරනලද්දේ සිවුරු පිඩු සෙතසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර ලැබීම් ඇත්තේ සැරි සරයි. මහණෙනි, මේ තෙමේ ලොව විදුමාන වූ පළමුවැනි මහසොරු වෙයි.

(2) වැලිදු, මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ඇතැම් පවිටු මහණෙක් තථාගත-භාෂිත ධර්ම විනය ප්‍රගුණ කොට (එය) තමාගේ යයි ප්‍රකාශ කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ තෙමේ ලොව විදුමාන වූ දෙවැනි මහසොරු වෙයි.

(3) වැලිදු, මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ඇතැම් පවිටු මහණෙක් පිරිසිදු බඩසර හැසිරෙණ රහත් මහණකුට මුල් රහිත පරිජ්ජාවැනින් වෝදනා කෙරේ ද. මහණෙනි, මේ තෙමේ ලොව විදුමාන වූ තෙවන මහසොරු වෙයි.

(4) පුත ව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙ'කච්චො පාපභික්ඛු යාති තාති සබ්බස්ස ගරුහණ්ඩාති ගරුපරික්ඛාරාති, සෙය්‍යපීදං: ආරුමො ආරුමච්චත්ථ විහාරො විහාරච්චත්ථ මඤ්ඤො පිඨං හිසි බිලේඛාහනං¹ ලොගකුලිති ලොගහාණ්ණකා ලොහවාරකා ලොහකවාහං වාසි ඵරසු කුඨාරි කුඤ්දලො නිබ්බදනං වලඝී වෙථ චූඤ්ඤං බබ්බජං තිණං මහතිකා දුරුහණං මහතිකාහණං, තෙහි ගිහි² සඛ්ඤාණාති, උපලාපෙති. අයං භික්ඛවෙ වතුන්ථො මහාවොරො සතොතා සංචිජ්ජානො ලොකස්මිං.

(5) සදෙවකෙ භික්ඛවෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුග්ගකෙ සස්සමණ-බ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය අයං අයො මහාවොරො යො අසනානං අභුතං උත්තරිමනුස්සායමමං උලලපති. තං කියස්ස හෙතු? ථෙය්‍යාය වො භික්ඛවෙ රට්ඨපිණ්ඩො භුතොති.

අඤ්ඤථා සනාමතානං අඤ්ඤථා යො පච්චෙදයෙ,
තිකච්ච කිතවයොව භුතාං ථෙය්‍යත තස්ස තං.

කාසාවකණ්ඨා බහවො පාපධම්මා අසඤ්ඤතා,
පාපා පාපෙහි කමෙහි නිරයං තෙ උපපජ්ජරෙ.

සෙය්‍යා අයොගුලො භුතො තතො අග්ගිස්සුපමො,
යඤ්ඤො භුඤ්ඤාය දුග්ගිලො රට්ඨපිණ්ඩං අසඤ්ඤතොති.

13. අථ බො භගවා වග්ගුදුතීරියෙ භික්ඛු අතෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුගරතාය -පෙ- ඵඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අනභිජානං උත්තරිමනුස්සායමමං අභිභුජනායිකං අලම්භියඤ්ඤාදස්සනං සමුදවරෙය්‍ය ‘ඉති ජානාමි, ඉති පස්සාමි’ති. තණ්හා අපරෙතා සමයෙන සමනුග්ගානියමානො වා අසමනුග්ගානියමානො වා ආපණ්ණා විසුද්ධාපෙක්ඛා ඵවං වදෙය්‍ය: ‘අජානමෙවාහං ආවුසො අවධං ජානාමි, අපස්සං පස්සාමි, තුච්ඡං චුසා විලපි’නති. අයම්පි පාගථිකො ඤාති අසංචායො”ති.

ඵඤ්ඤීදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානාං කොති.

[මූලපඤ්ඤානති.]

(4) වැලිදු, මහණෙහි, මේ සස්තෙහි ඇතැම් පව්වු මහණෙක් සහසතු යම් ඒ ගරු බඩු ගරු පිරිකරවේද, ඒ කවරේ ද? අරම්, අරම්වතු, වෙහෙර, වෙහෙර-වතු, ඇද, පුටු, බිසි, කන්වසින්, ලොහොකළු, ලොහොසාලු, කුඩා ලොහොකළු, ලෝහකවාරම්, වැ, පොරෝ, කෙවේරි, උදුළු, නිසන්, වැල්, හුණ, මුදුනණ, බඩුස්තණ, සෙවෙනියට පුදුසු තණ, මැටි, දූව බඩු, මැටි බඳුන් ය. එයින් ගිහියන් සහන්තේ ද, පොලඹවන්තේ ද, මහණෙහි, මෙතෙම ලොව විදුමාන සිවුවැනි මහසොර වෙයි.

(5) මහණෙහි, යමෙක් සිය සතන්හි තැනි උතුරුමිනිස්දම් තමා කෙරෙහි ඇතැයි කියා ද, මේ මහණ තෙමේ දෙවියන් සහිත වූ මරාත් සහිත වූ බඩුන් සහිත වූ ලෝකයෙහි ද, මහණ බඩුණන් සහිත වූ දෙවිමිනිසුන් සහිත වූ ප්‍රජාව කෙරෙහි ද, ප්‍රමුඛ වූ මහසොර වෙයි. ඒ කවර හෙයින්? මහණෙහි, සොර සිතින් රට්ඨපිණ්ඩය අනුභව කරණ ලද්දේ ය. එහෙයිනි.

යමෙක් අත් පරිද්දෙකින් සිටුනා තමා අත් අයුරකින් පවසන්නේ නම්, ඔහුගේ ඒ සොරකමින් සිටුපසය වැලඳීම ලිහිණිවැද්ද විසින් ලිහිණින් රවටා මරා කනු වැන්න.

ගෙලෙහි දු කසාවත් ඇති පව්වු ගතියෙන් යුත් නොහික්මුනු පුද්ගලයෝ බොහෝ වෙත්. ඒ පව්වෝ පව්වකමින් නිරයට පැමිණෙත්.

ඉදින් නොහික්මුණු දුසිල් මහණ තෙමේ යම් හෙයකින් රටවැසියාගේ පිඬු වළඳන්නේ ද එයට වඩා ගිහිසිළුවක් වැනි රත් වූ යවටක් බුද්ධ ලද්දේ උතුම් වේ.

13. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ වග්ගුමුදු ගංතෙරින් ආ මහණුන්ට තත් අයුරින් ගරුනා දුබර බැවිනි ... මහණෙහි, මෙසේත් මේ සිකපදය උදෙසා:

“යම් මහණෙක් නොදන්නේ ආයාසිකාදර්ශනයට ගෝග්‍රාම උතුරු-මිනිස්දම් තමා කෙරෙහි එළවා, ‘මෙසේ (තමා කෙරෙහි ඇතැයි) දනිමි. මෙසේ (තමා කෙරෙහි ඇතැයි) දනිමි’යි කියන්නේ ද, ඉන් පසු කලෙක විවාරණු ලබන්නේ හෝ නොවිවාරණු ලබන්නේ හෝ පරිජි අවන්නේ පිරිසිදු බැව් කැමැත්තේ මෙසේ කියන්නේය: ‘ඇවැත්නි, මම නොදන්නෙමි මෙසේ දනිමිසි කිමි. නොදන්නෙමි දනිමිසි හිස් බොරු කිමි’යි. මේ මහණ ද පරිජි අවන්නේ සංවාස රහිත වේ.”

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂූන්ට මේ සිකපදය පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල් පැණවිමසි.]

14. තෙන බො පත සමයෙන සමිහුලා භික්ඛු අදිට්ඨ දිට්ඨසඤ්ඤිතො අප්පතෙන පත්තසඤ්ඤිතො අතභිගතෙ අභිගතසඤ්ඤිතො අසච්ඡිකතෙ සච්ඡිකතසඤ්ඤිතො අධිමානෙන අඤ්ඤං ව්‍යාකරිංසු. තෙසං අපරෙත සමයෙන රුක්‍ෂායපි විතතං තමභී, දෙසායපි විතතං තමභී, මොහායපි විතතං තමභී. තෙසං කුක්කුළං අයොසි: “හගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤතතං. මයඤ්චමහ අදිට්ඨ දිට්ඨසඤ්ඤිතො අප්පතෙන පත්තසඤ්ඤිතො අතභිගතෙ අභිගත-සඤ්ඤිතො අසච්ඡිකතෙ සච්ඡිකතසඤ්ඤිතො, අධිමානෙන අඤ්ඤං ව්‍යාකරිමහ, කච්චි ණු බො මයං පාරුජිකං ආපතතිං ආපන්නා”ති. ආයසමතො ආනිඤ්ඤා එතමන්ථ ආරොවෙසුං. ආයසමා ආතප්පෙ භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසි.

15. යොනති¹ තෙ ආතප්ප භික්ඛු අදිට්ඨ දිට්ඨසඤ්ඤිතො අප්පතෙන පත්තසඤ්ඤිතො අතභිගතෙ අභිගතසඤ්ඤිතො අසච්ඡිකතෙ සච්ඡිකත-සඤ්ඤිතො අධිමානෙන අඤ්ඤං බ්‍යාකරොන්ති, තං ච බො එතං අබ්බොයා-රිකන්ති. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අනභිජානං උත්තරිමනුසංඛම්මං අනතුපනාසිකං අලම්භිසඤ්ඤාදයන්තා සමුද්වර්ජය්‍ය ‘ඉති ජානාමි, ඉති පය්‍යාමි’ති. තතො අපරෙත සමයෙන සමනුග්ගාභියමානො චා අසමනුග්ගාභිය-මානො චා ආපනන්තා විසුද්ධාපෙක්ඛා එවං වදෙය්‍ය: ‘අජානමෙවංහං ආවුසො අවචං ජානාමි, අපය්‍යං පය්‍යාමි, තුච්ඡං මුසා විලපි’න්ති අඤ්ඤත්‍ර අධිමානා. අයම්පි පාඨජිකො තොභී අසංවායො”ති.

[දුතියපඤ්ඤන්ති.]

16. යො පනාති - යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- [ඤ්ඤන්තිවතුන්තෙ කමෙත -පෙ- උපසම්පන්නො]. අයං ඉමෙයම් අතෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

අනභිජානන්ති අසන්නං අහුතං අසංවිජ්ජමානං අජාතනොතා අපය්‍ය-නොතා අතතති කුසලං ධර්මං අපි මෙ කුසලො ධර්මොති.

උත්තරිමනුසංඛම්මා තාම: ක්කාතං විමොක්ඛං සමාධි සමාපන්නි ඤ්ඤාදය්‍යතං මග්ගභාවතා ඵලසච්ඡිකරියා කිලෙසප්පාතං විනිවර්තනා විතතස්ස පුඤ්ඤාගාරෙ අරිරුති.

අනතුපනාසිකන්ති තෙ චා කුසලෙ ධර්මෙ අතතති උපතෙති, අතතාතං චා තෙසු කුසලෙසු ධර්මෙසු උපතෙති.

ඤ්ඤන්ති තියොසො විජ්ජා.

දය්‍යානන්ති යං ඤ්ඤං තං දය්‍යතං. යං දය්‍යතං තං ඤ්ඤං.

සමුද්වර්ජෙය්‍යාති ආරොවෙය්‍ය ඉප්පියා චා පුරිසස්ස චා ගහට්ඨස්ස ච, පබ්බජිතස්ස චා.

1. තොනභී යෙන පෙ ආතප්ප, මජ්ඣ. නොනභී යෙවංහන්ඤ, ස්‍යා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

14. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු තොදක්තා ලද්දෙහි දක්තා ලද්දේ යයි හැඟුම් ඇත්තාහු, තොපමිණෙන ලද්දෙහි පමිණෙන ලද්දෙහි යන හැඟුම් ඇත්තාහු, තොපිත්තිදි දහමිහි පිත්තිදිතායි හැඟුම් ඇත්තාහු, තොපසක් කළ දහමිහි පසක් කළායි හැඟුම් ඇත්තාහු, අධිමානසෙන් යුක්ත ව අභිත්තිය ප්‍රකාශ කළහ. පසු කාලයෙහි ඔවුන්ගේ සිත රාගයට ද තැමෙයි. දෝෂයට ද සිත තැමෙයි. මෝහයට ද සිත තැමෙයි. ඔවුන්ට කුකුළු උපති. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද පණවන ලදී. අපි දු තොදක්තා ලද්දෙහි දක්තා ලද්දෙහි හැඟුම් ඇත්තමෝ තොපත් ගුණෙහි පමිණෙන ලද්දෙහි හැඟුම් ඇත්තමෝ තොපිත්තිදි ගුණෙහි පිත්තිදිතායි හැඟුම් ඇත්තමෝ තොපසක් කළ දහමිහි පසක් කළායි හැඟුම් ඇත්තමෝ අධිමානසෙන් යුක්ත ව අභිත්තිය ප්‍රකාශ කළහ. කිම අපි පරිජ්ජාලාත් අවන්තමෝ ද?” යි. ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් වූ අතද තෙරුන්ට මෙ පවත් දැන්වූහ. ආයුෂ්මත් ආතඤ්ඤාචරිත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේය.

15. ආතඤ්ඤා. තෙල භික්ෂුහු තොදක්තා ලද්දෙහි දක්තා ලද්දේ යයි හැඟුම් ඇත්තාහු, තොපත්ගුණෙහි පමිණෙන ලද්දෙහි හැඟුම් ඇත්තාහු, තොපිත්තිදි ගුණෙහි පිත්තිදිතායි හැඟුම් ඇත්තාහු, තොපසක් කළ දහමිහි පසක් කළායි හැඟුම් ඇත්තාහු වෙත්. අධිමානසෙන් යුක්ත ව රහත් බව ප්‍රකාශ කෙරෙත්. ඔවුන්ගේ තෙල රහත් බැව් පළකිරීම ඇවැතට කරුණු තො වේ. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසා වූ:

“යම් මහණෙක් නොදන්නේ ආයාසඤ්ඤාදර්ශනයට යොග්‍ය වූ උතුරු-මිනිස්දම් තමා කෙරෙහි එළවා ‘මෙසේ දැනිමි, මෙසේ දකිමි’ යි අධිමානසෙන් තොර ව කියන්නේ ද, ඉන් පසුකාලයෙහි විචාරණු ලබන්නේ හෝ නොවිචාරණු ලබන්නේ හෝ පරිජි අවන්නේ පිපිසිදු බැව් කැමැත්තෙන් මෙසේ කියන්නේ ය: “ඇවැත්නි මම ‘නො දන්නෙමි මෙසේ දැනිමි’ යි කිමි. නො දන්නෙමි දකිමි යි නිසි බොරු කිමි” යි මේ මහණ ද පැරදුනේ සංවාසරාගිත වේ.”

[දෙවෙනි පැණවිමසි.]

16. යොපන යනු යම් බලවූ යමෙක්: ...

හිකු යනු ... ඥානවතුරි කමයෙන් ... උපසපත් වූයේ ද, මේ තෙමේ මේ අතීතෙහි භික්ෂුයයි අභිමතයි.

අනාහිත්තානං යනු තැත්තා වූ, තො වූ, විද්‍යාමාන තො වූ කුසල් දහම් තමා කෙරෙහි තොදන්නේ, තොදක්නේ මට කුසල් දහම් ඇත්තේය’ යි.

උත්තමමනුසංඛමම තමා: ධ්‍යාන, විමොක්ඛ, සමාධි, සමාපතති, ඤාණ-දසාන, මහාභාවතා, එලසවර්තිරියා, කිලෙසපපභාණ, සිත නිවරණයත් ගෙන් තොර බව, ශුන්‍යාභාරයෙහි අභිරතිය යි.

අනතුපනාසිකං යනු ඒ කුසල් දහම් හෝ තමා කෙරෙහි එළවයි. තමා හෝ ඒ කුසල් දහමිහි පවුණුවයි.

ඤාණං යනු ත්‍රිවිද්‍යා ය.

දසසන්තං යනු යම් ඥානයක් වේ ද ඒ දර්ශනයයි. යම් දර්ශනයක් වේ ද එය ඥානයයි.

සමුද්ධවරෙයා යනු සත්‍රියකට හෝ පුරුෂයකුට හෝ ගැහැටියකුට හෝ පැවිද්දකුට හෝ සැල කරන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉති ජානාමි ඉති පඤ්ඤාමිති ජානාමහං එතෙ ධම්මෙ, පඤ්ඤාමහං එතෙ ධම්මෙ, අත්ථි ව මෙ එතෙ ධම්මා, මසි එතෙ ධම්මා සන්දිස්සන්ති, අහස්ස ඵෙ එතෙසු ධම්මෙසු සන්දිස්සාමිති

තතො අපරෙති සමයෙනාති යස්මිං බණ්ණෙ සමුද්දවිණ්ණං ගොති, තං බණ්ණං තං ලයං තං මුත්තං විතිවතො.

සමනුඤ්ඤානියමානොති යං වජ්ඣ පටිඤ්ඤානං ගොති, තස්මිං වජ්ඣස්මිං සමනුඤ්ඤානියමානො: 'කිං තෙ අධිගතං, කීන්ති තෙ අධිගතං, කද තෙ අධිගතං, කත්තං තෙ අධිගතං, කතමෙ තෙ කිලෙසා පහිතා, කතමෙසං තිං ධම්මානං වා ලාභි'ති.

අසමනුඤ්ඤානියමානොති ත කෙතපි වුච්චමානො.

ආපනෙහාති පාපිච්ඡා ඉච්ඡාපකතො අසන්තං අහුතං උත්තරිමත්තස්ස-ධම්මං උලුපිචා පාරුජිකං ආපතති ආපනො ගොති.

විසුද්ධාපනෙහාති ගිහි වා ගොතුකාමො උපාසකො වා ගොතුකාමො ආරම්භො වා ගොතුකාමො සාමණේරො වා ගොතුකාමො.

අජානමෙවං ආවුසො අවචං ජානාමි අපසං පඤ්ඤාමිති තාහං එතෙ ධම්මෙ ජානාමි, තාහං එතෙ ධම්මෙ පඤ්ඤාමි, තත්ථි ව මෙ එතෙ ධම්මා, න මසි එතෙ ධම්මා සන්දිස්සන්ති, න වාහං එතෙසු ධම්මෙසු සන්දිස්සාමිති.

තුච්ඡං මුසා විලසිති තුච්ඡකං මයා භණ්ණං, මුසා මයා භණ්ණං, අහුතං මයා භණ්ණං, අජානන්තො මයා භණ්ණං.

අඤ්ඤානු අභිමානාති ධම්මො අධිමානං.

අයමිති පුරිමෙ උපාදය වුච්චති.

පාරුජිකො හොතිති සෙය්‍යපාපි තාම තාලො මත්තකච්ඡන්තො අහබ්බො පුත්ත විරුද්ධියා, එවමෙව භික්ඛු පාපිච්ඡා ඉච්ඡාපකතො අසන්තං අහුතං උත්තරිමත්තස්සධම්මං උලුපිචා අස්සමණො ගොති අනත්තපුත්තියො, තෙන වුච්චති පාරුජිකො ගොතිති.

අසංවාසොති සංවාසො නාම: එක¹කමං එකුද්දසො සමසික්ඛතා එසො සංවාසො නාම. සො තෙන සද්ධිං තප්පි, තෙන වුච්චති අසංවාසොති.

උත්තරිමත්තස්සධම්මො නාම: ක්කිතං විලෝකනං සමාධි සමාපත්ති ඤ්ඤාදක්ඛනං මහාභාවනා ඵලසච්ඡිතිරියා කිලෙසපහානං විනිවර්ණතා විතතස්ස සුඤ්ඤායාරෙ අභිරුති.

කාන්තනි පඨමං ක්කිතං දුතියං ක්කිතං තතියං ක්කිතං වතුථං ක්කිතං.

ඉති ජානාමි ඉති පසායාමි යනු මම තෙල දහම දනිමි. මම තෙල දහම දනිමි. තෙල දහම මට ඇත් ම ය, තෙල දහම මා කෙරෙහි පැහැත්, මම ද තෙල දහමිහි පෙහෙන්නෙමි.

තතො අපරෙන සමයෙන යනු යම් කෙණෙක්හි සෑම කෙළේ වේ ද ඒ ක්ෂණය, ඒ ලයය, ඒ මොහොත ඉක්මවූ කල්හි ය.

සමනුකානියමානො යනු යම් වතක් පිළිගත් කරණ ලද්දේ වේ ද, ඒ වසතුවෙහි විවාරණු ලබන්නේ: “තා විසින් කීතමි දහමක් අවබෝධ කරණ ලද ද, තා විසින් කෙණේ අවබෝධ කරණ ලද ද, තා විසින් කවර ද අවබෝධ කරණ ලද ද, කොහිදී තා විසින් අවබෝධ කරණ ලද ද, තාගේ කවර කෙලෙස් ප්‍රතිණ ද, තෝ කවර දහම හෝ ලැබුයෙහි ද?”

අසමනුකානියමානො යනු කිසිවකු විසින් නොවිවාරණු ලබන්නේ ය.

ආපහො යනු ලාමක ආශා ඇත්තේ, ඉච්ඡාවෙන් මඬතා ලද්දේ අවිද්‍යාමත වූ, නුවු උතුරුමිනිත්දම් පවසා පරිජ්ඣාවාත් අවන්නේ වේ.

විසුද්ධාපෙකෙඛා යනු ගිහි හෝ වනු කැමැත්තේ උච්ඡු හෝ වනු කැමැත්තේ ආරාමික හෝ වනු කැමැත්තේ ගෙරණකු හෝ වනු කැමැත්තේ ය.

අජානමෙවං ආවුසො අවචං ජානාමි අපසායං පසායාමි යනු “මම තෙල දහම නො දනිමි. මම තෙල දහම නො දනිමි. තෙල දහම ද මට නැත. තෙල දහම මා කෙරෙහි නො පැහැති. මම ද තෙල දහමිහි නො පැහැන්නෙමි”යි.

තුච්ඡං මුසා විලපිං යනු මා විසින් හිස් වදන් කියන ලදී. මා විසින් මුසවා කියන ලදී. මා විසින් නො වූවක් කියන ලදී. නොදන්නාවූ මා විසින් කියන ලදී.

අක්ඛන්දනු අධිමානා යනු අධිමානස හැර ය.

අයමසි යනු පළමු තුන් පරිජ් අවන් පුතුලත් ගෙන කියනු ලැබේ.

පාශජිකො භොති යනු යම් තේ මුදුන සුත් තල්ගසක් තැවත වැඩිවේ භුසුදුසු වේ ද, එමෙන් ම මහණ තෙමේ ලාමක ආශා ඇත්තේ ඉච්ඡාවෙන් මඬතා ලද්දේ අවිද්‍යාමත වූ අභුතවූ උතුරුමිනිත්දහම පවසා අශාක්ෂපුත්‍රිය වෙයි, අශ්‍රමණ වෙයි. එහෙයින් පැරදුනේ වේ ය යි කියනු ලැබේ.

අසංවාසො යනු සංවාස නම්: එක් ව කරණ කම්ය, එක් ව කරණ උදෙසීම ය, සම වූ ශික්ෂා ඇති බව ය යන මේ සංවාස නම්. ඒ සංවාසය මනු සමග නැත. එහෙයින් අසංවාස ය යි කියනු ලැබේ.

උතතජිමනුසසබ්බමි නම්: ධ්‍යානය, විමොක්ෂය, සමාධිය, සමාපත්තිය, ඥානදර්ශනය, මාහිතාවතාය, එල පසක් කිරීමය, කෙලශප්‍රහාණ ය, සිත නිවරණ රහිත බව, ශුන්‍යාභාරයෙහි ඇල්ම ද වේ.

කානං යනු ප්‍රථමධ්‍යානය- ද්විතීයධ්‍යානය- තෘතී ධ්‍යානය- චතුර්ථ- ධ්‍යානය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විමොක්ඛනාති සුඤ්ඤතො විමොක්ඛො අනිමිත්තො විමොක්ඛො අප්පණ්ණිතිතො විමොක්ඛො.

සමාධිති සුඤ්ඤතො සමාධි අනිමිත්තො සමාධි අප්පණ්ණිතිතො සමාධි.

සමාපනතීති සුඤ්ඤතා සමාපතති අනිමිත්තා සමාපතති අප්පණ්ණිතිතා සමාපතති.

ඤ්ඤාදක්ඛනනති¹ තිස්සො විජ්ජා.

මග්ගනාමනාති වත්තාරො සතිපට්ඨානා වත්තාරො සමමප්පධානා වත්තාරො ඉද්ධිපාදා පඤ්චිද්ධියාති පඤ්ච ඛල්යාති සත්ත බොජ්ඣංගිනා අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො.

ඵලසව්ඡිකිරියාති සොභාපතතිඵලස්ස සව්ඡිකිරියා සකදගාමිඵලස්ස සව්ඡිකිරියා අනාගාමිඵලස්ස සව්ඡිකිරියා අරහත්තස්ස සව්ඡිකිරියා.

කිලෙසසභානනති රුගස්ස පහානං දෙසස්ස පහානං මොගස්ස පහානං.

විනිවරණතා විතනස්සාති රුගා විතනං විනිවරණතා දෙසා විතනං විනිවරණතා මොගා විතනං විනිවරණතා.

සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරතීති පඨමෙන කුතෙන සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරතී, දුතියෙන කුතෙන සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරතී, තතියෙන කුතෙන සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරතී, චතුස්සෙන කුතෙන සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරතී.

1. තිභාකාරෙහි පඨමං කුතං සමාපජ්ජන්ති සමපජානමුසා හණන්තස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස: පුබ්බෙවස්ස ගොති මුසා හණියස්සන්ති, හණන්තස්ස ගොති මුසා හණාමිති, හණිතස්ස ගොති මුසා මයා හණිතනති.

2. චතුභාකාරෙහි පඨමං කුතං සමාපජ්ජන්ති සමපජානමුසා හණන්තස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස: පුබ්බෙවස්ස ගොති මුසා හණියස්සන්ති, හණන්තස්ස ගොති මුසා හණාමිති, හණිතස්ස ගොති මුසා මයා හණිතනති, විනිධාය දිට්ඨිං.

3. පඤ්චභාකාරෙහි පඨමං කුතං සමාපජ්ජන්ති සමපජානමුසා හණන්තස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස: පුබ්බෙවස්ස ගොති මුසා හණියස්සන්ති, හණන්තස්ස ගොති මුසා හණාමිති, හණිතස්ස ගොති මුසා මයා හණිතනති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය බන්තීං.

4. ඡ්භාකාරෙහි පඨමං කුතං සමාපජ්ජන්ති සමපජානමුසා හණන්තස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස: පුබ්බෙවස්ස ගොති මුසා හණියස්සන්ති, හණන්තස්ස ගොති මුසා හණාමිති, හණිතස්ස ගොති මුසා මයා හණිතනති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය බන්තීං, විනිධාය රුචිං.

1. ඤ්ඤානති, සබ්බප්පථො.

විමොක්ෂකා යනු රුගදේසලෝභයන්ගෙන් සුන් බැවින් ශුන්‍යත-
විමොක්ෂය, රුග දෙස ලෝභ නිමිති රහිත බැවින් අනිමිත්ත විමොක්ෂය, රුග
දෙස ලෝභ ප්‍රතිති රහිත බැවින් අප්‍රණිතිත විමොක්ෂය යි.

සමාධි යනු ශුන්‍යතසමාධිය, අනිමිත්තසමාධිය, අප්‍රණිතිතසමාධිය යි.

සමාපනති යනු ශුන්‍යතසමාපනතිය, අනිමිත්තසමාපනතිය, අප්‍රණිතිත
සමාපනතිය යි.

සෘණදය්‍යනං යනු ත්‍රිවිද්ධ යි.

මහනාමනා යනු සතර සතිපට්ඨානය, සතර සමසක්ප්‍රධන්ය, සතර
සාඤ්චාදය, පඤ්චඤ්ජය, පඤ්චබලය, සප්තබොධාභිය, අය්‍යාමාචිකික-
මාභිය යි.

ඵලබවජිකියා යනු සෝවාන් පල පසක් කිරීම ය, සෙදගාමිපල පසක්
කිරීම ය, අනගාමිපල පසක් කිරීම ය, රහත්පල පසක් කිරීම යි.

කිලෙසප්පහානං යනු රුගප්‍රහාණය, ද්‍රෝමප්‍රහාණය, මොහප්‍රහාණය යි.

විච්චරණතා විතනං යනු රුගයෙන් සිත තො වැසෙන බව, ද්‍රෝමයෙන්
සිත තො වැසෙන බව, මෝහයෙන් සිත තො වැසෙන බව යි.

සුඤ්ඤාභාරෙ අභිරතී යනු ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් ශුන්‍යාභාරයෙහි ඇලීම ය,
ද්විතීයධ්‍යානයෙන් ශුන්‍යාභාරයෙහි ඇලීම ය, තෘතීයධ්‍යානයෙන් ශුන්‍යා-
භාරයෙහි ඇලීම ය, චතුර්ථධ්‍යානයෙන් ශුන්‍යාභාරයෙහි ඇලීම යි.

1. භූත් අසුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවත්ම යි දූත දූත මුසවා
කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: කාල ම ඔහුට බොරු කියන්නෙමි යන සිත්
වෙයි. මුසවා කියන්නහුට මුසවා බෙණෙමි යි සිත වෙයි. බිණු කල්හි ඔහුට
මා විසින් මුසවා කියන ලද යි සිත වෙයි.

2. සිවු අසුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවත්ම යි දූත දූත මුසවා
කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: කාල ම ඔහුට මුසවා කියන්නෙමි යි
සිත වෙයි. කියන්නහුට මුසවා කියමි යි සිත වෙයි. බිණු කල්හි ඔහුට මා
විසින් මුසවා කියන ලද යි සිත වෙයි. දූෂ්ටය සභවා තබා යි.

3. පස් අසුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවත්ම යි දූත දූත මුසවා
කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: කාල ම ඔහුට මුසවා කියන්නෙමි යි සිත
වෙයි. කියන්නහුට මුසවා කියමි යි සිත වෙයි. කී කල්හි ඔහුට මා
විසින් මුසවා කියන ලද යි සිත වෙයි. දූෂ්ටය, ඝාතනය සභවා තබා යි.

4. සාසුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවත්ම යි දූත දූත මුසවා
කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: කාල ම ඔහුට මුසවා කියන්නෙමි යි සිත
වෙයි. කියන්නහුට මුසවා කියමි යි සිත වෙයි. කී කල්හි ඔහුට මා විසින්
මුසවා කියන ලද යි සිත වෙයි. දූෂ්ටය, ඝාතනය, රුවිය සභවා තබා යි.

13. පසුවහා කැරෙති පරමං කෘතං සමාපනොති සමප්තමුතං
 හණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස පුබ්බවස්ස හෙති “මුතං හණිස්ස”න්ති,
 හණන්තස්ස හෙති “මුතං හණමි”න්ති, හණිතස්ස හෙති “මුතං මයං හණිත”න්ති,
 විනිධාය දිට්ඨං, විනිධාය බන්ධං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

22. වතුකාකාරෙහි පැරණි කෘතිය වන මෙහි සමස්තමය, හඳුනාගැනීමේ අවස්ථාවේ පැරණි කෘතිය: පුරාවිද්‍යා හෝ “මුසා හඳුනා” නම්, හඳුනාගැනීම හෝ “මුසා හඳුනා” නම් හඳුනාගැනීම හෝ “මුසා මයා හඳුනා” නම්; විනිශ්චය විය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

22. සිවු අයුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානය පිළිබඳ වසිසෙක්මිසි දැන දැන මූගවා කියන්නනුට පරිදිඇවැත් වේ. ජෝ ම ඔහුට “මූගවා, කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නනුට “මූගවා, කියමි”යි සිත වෙයි. තිණුවනුට මව්සින් “මූගවා, කියන ලද”යි සිත වෙයි. දැව්ගසනවාගෙණ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

23. පසුදිනාකාරෙහි පද්මයා කෘතයා වසිමෙහි තමාපරානුමත හඟනනායා ආපනති පාපාජකයා: පුබ්බවයා නොති “මුසා හඟියා”නති හඟනනායා ගොති “මුසා හඟිමි”ති හඟිනායා ගොති “මුසා මයා හඟින”නති විනිධාය දිවසිං, විනිධාය බනතිං.

24. ඡායාකාරී පරමයක් කාලයක් වැඩිවෙයි සමාජිකයෙකු හඳුනාගත හැකි පාරාජිකයෙකු: පුළුල්වලට ගොඩ “මුසා හඳුනාගත”නැති, හඳුනාගත හොඳ “මුසා හඳුනාමි”නි, හඳුනාගත හොඳ “මුසා මයා හඳුනා”නැති, විනිශ්චය දිවයි, විනිශ්චය බනරිය, විනිශ්චය රුචිය.

25. සත්තනායකාරෙහි පඨමස්ස කූභස්ස වසීමෙනි සමපජානමුභා
 භණ්ණකස්ස ආපතත් පාරාජිකස්ස පුබ්බෙවස්ස හොති “මුභා භණ්ණිස්ස”නති,
 භණ්ණකස්ස හොති “මුභා භණ්ණම්”ති, භණ්ණකස්ස හොති “මුභා මයා භණ්ණිත”නති,
 චිතිධාය දිට්ඨිං, චිතිධාය ඛනනිං, චිතිධාය රුචිං, චිතිධාය භාවං.

26. තිසාකාරෙහි “පදමං කුතං සම්ප්‍රකාශං මයා”හි සමප්‍රකාශයා හඤ්ඤානසං ආපතති පාරාජිකසං: ප්‍රබෝධයං ගොති “මුතං හඤ්ඤං”නති, හඤ්ඤානසං ගොති “මුතං හඤ්ඤං”ති හඤ්ඤානසං ගොති “මුතං මයා හඤ්ඤං”නති.

27. වතුහාකාරෙහි “පදමං කුතං සවිජ්ජතං මයා”ති සමපජානමුසා භණ්ණත්තස්ස ආපත්ති පාරාජිකස්ස: පුබ්බෙවස්ස හොති “මුසා භණ්ණං”නති, භණ්ණත්තස්ස හොති “මුසා භණ්ණං”ති, භණ්ණත්තස්ස හොති “මුසා මයා භණ්ණං”නති, විනිබාය දිට්ඨං.

28. පසුවහාකාරෙහි “පළමු කාලය සම්පූර්ණයෙන්ම” සම්පූර්ණයෙන්ම
 සම්පූර්ණයෙන්ම ආපනි පාරාජිකයා: ප්‍රබෝධයා හෙයින් “මුසා හානිය”නැති,
 සම්පූර්ණයෙන්ම හෙයින් “මුසා හානිය”නැති, සම්පූර්ණයෙන්ම හෙයින් “මුසා මයා හානිය-
 න”නැති, විනිශ්චය දිවිය, විනිශ්චය බන්ධන.

29. ඡායාකාරෙති “පෘථමං කෘතං සම්පිතතං මයං”ති සම්ප්‍රදානමුජා හණනතසය ආපතති පාරාජිකසය: පුබ්බෙවසය යොති “මුජා හණ්සය”නති, හණනතසය හොති “මුජා හණ්මි”ති, හණ්තසය හොති “මුජා මයං හණ්-ත”නති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛනතිං, විනිධාය රුචිං.

30. සත්තභාසාරෙහි “පශමං කුසං සව්ඤ්ඤාං මයා”ති සමපජානමුසා හණන්තය්ස ආපඤ්ඤා පාරාජිකයා; පුබ්බෙවය්ස හොති “මුසා හණීය්ස”නති, හණන්තය්ස හොති “මුසා හණාමි”ති, හණීතය්ස හොති “මුසා මයා හණීතු”නති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

(යථා ඉදං පශ්‍යමං ක්‍රියාතං විජාරිතං, එවං සබ්බං විජාරිතබ්බං.)

31. නිකායාදේශි - දුතියං කිංතං - පෙ- තතියං කිංතං - පෙ- චතුත්ථං කිංතං - පෙ- සමපජ්ඣිං - පෙ- සමපජ්ජාමි - පෙ- සමපනෙතා - පෙ- චතුත්ථං කිංතං ඌභිවති - පෙ- වසීවති - පෙ- චතුත්ථං කිංතං සචර්කතං මයාති සමපජානමුසා භණ්ණතං ආපතති පාරාජිකස්ස පුබ්බවස්ස හෙති "මුසා භණ්ණං"නති, භණ්ණතං හෙති "මුසා භණ්ණං"ති, භණ්ණං හෙති "මුසා මයා භණ්ණං"නති, - පෙ- විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

32. තිභාකාරෙහි - සුඤ්ඤතං විමොක්ඛං -පෙ- අනිමිත්තං විමොක්ඛං -පෙ- අප්පණ්ණිතිතං විමොක්ඛං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අප්පණ්ණිතිතස්ස විමොක්ඛස්ස ලාභිමති -පෙ- වසිමති -පෙ- 'අප්පණ්ණිතිතො විමොක්ඛො සමාපන්නො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජකස්ස -පෙ-

33. තිභාකාරෙහි - සුඤ්ඤතං සමාධිං -පෙ- අනිමිත්තං සමාධිං -පෙ- අප්පණ්ණිතිතං සමාධිං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අප්පණ්ණිතිතස්ස සමාධිස්ස ලාභිමති -පෙ- වසිමති -පෙ- 'අප්පණ්ණිතිතො සමාධි සමාපන්නො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජකස්ස -පෙ-

34. තිභාකාරෙහි - සුඤ්ඤතං සමාපතතිං -පෙ- අනිමිත්තං සමාපතතිං -පෙ- අප්පණ්ණිතිතං සමාපතතිං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අප්පණ්ණිතිතස්ස සමාපතතිස්ස ලාභිමති -පෙ- වසිමති -පෙ- 'අප්පණ්ණිතිතො සමාපතති සමාපන්නො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජකස්ස -පෙ-

35. තිභාකාරෙහි - තිස්සො විජ්ජා සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- තිස්සන්තං විජ්ජනං ලාභිමති -පෙ- වසිමති -පෙ- 'තිස්සො විජ්ජා සමාපන්නො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජකස්ස -පෙ-

36. තිභාකාරෙහි - චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ -පෙ- චත්තාරො සමමප්පාධානෙ -පෙ- චත්තාරො ඉද්ධිපාදෙ සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- චතුත්තං ඉද්ධිපාදනං ලාභිමති -පෙ- වසිමති -පෙ- 'චත්තාරො ඉද්ධිපාද සමාපන්නො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජකස්ස -පෙ-

37. තිභාකාරෙහි - පඤ්චිකුසානි -පෙ- පඤ්චබලානි සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- පඤ්චන්තං බලානං ලාභිමති -පෙ- වසිමති -පෙ- 'පඤ්ච බලානි සමාපන්නො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජකස්ස -පෙ-

38. තිභාකාරෙහි - සත්ථබ්බොඤ්ඤානි සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- සත්ථන්තං බොඤ්ඤානං ලාභිමති -පෙ- වසිමති -පෙ- 'සත්ථ බොඤ්ඤානානි සමාපන්නො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජකස්ස -පෙ-

39. තිභාකාරෙහි - අරියං අට්ඨබ්බිකං මග්ගං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අරියස්ස අට්ඨබ්බිකස්ස මග්ගස්ස ලාභිමති -පෙ- වසිමති -පෙ- 'අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො සමාපන්නො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජකස්ස -පෙ-

40. තිභාකාරෙහි - සොභාපතතිඵලං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අභාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො -පෙ- අරහත්තස්ස ලාභිමති -පෙ- වසිමති -පෙ- 'අරහත්තං සමාපන්නො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජකස්ස -පෙ-

41. තිභාකාරෙහි - 'රාගො මෙ චන්තො, වෛරො, මුත්තො, පටිඤ්ඤා, පටිඤ්ඤා, උත්තං, උත්තං, සමුත්තං'ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජකස්ස -පෙ-

32. තුන් අසුරකින් ශුන්‍යතවීමොක්කයට ... අනිමිත්තතවීමොක්කයට ... අප්‍රණීතිතවීමොක්කයට සමවාදිමි. සමවදිමි. ... සමවාදුනෙමි. ... අප්‍රණීතිත-වීමොක්කය ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙක්මි. ... මවිසින් අප්‍රණීතිතවීමොක්කය පසක් කරණ ලදුයි, දූත දූත මූසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

33. තුන් අසුරකින් ශුන්‍යතසමාධියට ... අනිමිත්තසමාධියට ... අප්‍රණීතිතසමාධියට සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, ... අප්‍රණීතිතසමාධිය ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... මවිසින් අප්‍රණීතිතසමාධිය පසක් කරණ ලදු'යි දූත දූත මූසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

34. තුන් අසුරකින් ශුන්‍යතසමාපතතියට ... අනිමිත්තසමාපතතියට ... අප්‍රණීතිතසමාපතතියට සමවාදිමි. ... සමවදිමි. ... සමවාදුනෙමි. ... අප්‍රණීතිත-සමාපතතිය ලබන සුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... අප්‍රණීතිතසමාපතතිය මවිසින් පසක් කරණ ලදුයි දූත දූත මූසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

35. තුන් අසුරකින් ත්‍රිවිදුමට සමවාදිමි. ... සමවදිමි. සමවාදුනෙමි. අප්‍රණීතිතසමාපතතිය ලබනසුලු වෙමි. වශියෙමි. අප්‍රණීතිතසමාපතතිය මවිසින් පසක් කරණ ලදුයි දූත දූත මූසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

36. තුන් අසුරකින් සිවු සිවටත් ... සිවු පඬන්වෙර ... සිවු ඉදුපා සමවාදිමි. සමවදිමි. සමවාදුනෙමි. සිවු ඉදුපා ලබනසුලු වෙමි. වශියෙමි. සිවු ඉදුපා මවිසින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මූසවා කියන්න-හුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

37. තුන් අසුරකින් (සාදුගා ආදී) පස් ඉදුරතට ... පස් බලයතට සමවාදිමි. සමවදිමි. සමවාදුනෙමි. පස් බල ලබනසුලු වෙමි. වශියෙමි. පස් බල මවිසින් පසක් කරණ ලදුයි දූත දූත මූසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

38. තුන් අසුරකින් සත් බොජන සමවාදිමි. සමවදිමි. සමවාදුනෙමි. සත් බොජන ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. සත් බොජන මවිසින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මූසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

39. තුන් අසුරකින් අරිඅට්ඨමග සමවාදිමි. සමවදිමි. සම-වාදුනෙමි. අරිඅට්ඨමග ලබනසුලු වෙමි. වශියෙමි. අරිඅට්ඨමග මවිසින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මූසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

40. තුන් අසුරකින් සෝවාන්පල ... සෙදගාමිපල ... අතගාමිපල ... රහත්බව සමවාදිමි. සමවදිමි. සමවාදුනෙමි. රහත්බව ලබනසුලු වෙමි. වශියෙමි. රහත්බව මවිසින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මූසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

41. තුන් අසුරකින් මවිසින් රහය හල, විහිට, මිදිත, පාඨිත, තෙරිත උපුටා හරිණ ලදු, මානවින් උපුටා හරිණ ලදු යි දූත දූත මූසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

42. නිභාකාරෙහි - දෙසො මෙ චතො, චතො, මුත්තො, පභිනො, පච්චිකාමෙයා, උතෙඛවිතො, සමුත්තෙඛවිතො'ති සම්පජානමුසා භණ්ණතායා ආපනති පාරාජිකායා -පෙ-

43. නිභාකාරෙහි - මොහො මෙ චතො, චතො, මුත්තො, පභිනො, පච්චිකාමෙයා, උතෙඛවිතො, සමුත්තෙඛවිතො'ති සම්පජානමුසා භණ්ණතායා ආපනති පාරාජිකායා -පෙ-

44. නිභාකාරෙහි - රුගා මෙ විතං විනිවරණන්ති සම්පජානමුසා භණ්ණතායා ආපනති පාරාජිකායා -පෙ-

45. නිභාකාරෙහි - දෙසා මෙ විතං විනිවරණන්ති සම්පජානමුසා භණ්ණතායා ආපනති පාරාජිකායා -පෙ-

46. නිභාකාරෙහි - මොහා මෙ විතං විනිවරණන්ති සම්පජානමුසා භණ්ණතායා ආපනති පාරාජිකායා:- පුබ්බෙවසා හොති: “මුසා භණ්ණිය”න්ති, භණ්ණතායා හොති “මුසා භණ්ණි”ති, භණ්ණියා හොති “මුසා මයා භණ්ණි”න්ති.

47. වතුභාකාරෙහි -පෙ- පඤ්චභාකාරෙහි -පෙ- ඡ්භාකාරෙහි -පෙ- සත්භාකාරෙහි මොහා මෙ විතං විනිවරණන්ති සම්පජානමුසා භණ්ණතායා ආපනති පාරාජිකායා: පුබ්බෙවසා හොති “මුසා භණ්ණිය”න්ති, භණ්ණතායා හොති “මුසා භණ්ණි”ති, භණ්ණියා හොති “මුසා මයා භණ්ණි”න්ති, විනිධාය ද්වෙයං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රූපිං, විනිධාය භාවං.

සුඤ්ඤිකං නිබ්බිතං.

1. නිභාකාරෙහි - පඨමඤ්ඤා කුභං දුතියඤ්ඤා කුභං සමපඡ්ඡං -පෙ- සමපඡ්ඡාමි -පෙ- සමපනො -පෙ- පඨමෙයා ච කුභායා දුතියෙයා ච කුභායා ලාභීච්ඡි -පෙ- වසී'ච්ඡි -පෙ- ‘පඨමඤ්ඤා කුභං දුතියඤ්ඤා කුභං සමප්පකං මයා’ති සම්පජානමුසා භණ්ණතායා ආපනති පාරාජිකායා -පෙ-

2. නිභාකාරෙහි - පඨමං ච කුභං තතියං ච කුභං සමපඡ්ඡං -පෙ- සමපඡ්ඡාමි -පෙ- සමපනො -පෙ- පඨමෙයා ච කුභායා තතියෙයා ච කුභායා ලාභී'ච්ඡි -පෙ- වසී'ච්ඡි -පෙ- ‘පඨමඤ්ඤා කුභං තතියඤ්ඤා කුභං සමප්පකං මයා’ති සම්පජානමුසා භණ්ණතායා ආපනති පාරාජිකායා -පෙ-

3. නිභාකාරෙහි - පඨමඤ්ඤා කුභං වතුන්ඤ්ඤා කුභං සමපඡ්ඡං -පෙ- සමපඡ්ඡාමි -පෙ- සමපනො -පෙ- පඨමෙයා ච කුභායා වතුන්ඤ්ඤා ච කුභායා ලාභීච්ඡි -පෙ- වසී'ච්ඡි -පෙ- ‘පඨමඤ්ඤා කුභං වතුන්ඤ්ඤා කුභං සමප්පකං මයා’ති සම්පජානමුසා භණ්ණතායා ආපනති පාරාජිකායා -පෙ-

42. තුන් අයුරකින් ද්වේෂය මවිසින් හළ, විහිට, මිදින, පැහින, තෙරින, උපුටා හරිණ ලද, මැනවින් උපුටා හරිණ ලදැයි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැන් වේ. ...

43. තුන් අයුරකින් මවිසින් මෝහය හළ, විහිට, මිදින, පැහින, තෙරින, උපුටා හරිණ ලද, මැනවින් උපුටා හරිණ ලදැයි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැන් වේ. ...

44. තුන් අයුරකින් රූගයෙන් මා සිත තො ඇවිරිනැයි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැන් වේ. ...

45. තුන් අයුරකින් ද්වේෂයෙන් මා සිත තො ඇවිරිනැයි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැන් වේ. ...

46. තුන් අයුරකින් මෝහයෙන් මා සිත තො ඇවිරිනැයි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැන් වේ: පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි” යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි” යි සිත වෙයි. බිණුවහුට “මවිසින් මුසවා කියන ලද” යි සිත වෙයි.

47. සිවු අයුරකින් ... පස් අයුරකින් ... සායුරකින් ... සත් අයුරකින් මෝහයෙන් මා සිත තො වැසිනැයි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැන් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි” යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි” යි සිත වෙයි. බිණුවහුට මවිසින් “මුසවා කියන ලද” යි සිත වෙයි. දෂ්ටිය සභවාගෙණය, කෘත්තිය සභවාගෙණය, රූපිය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණය යි.

සුද්ධිකවාරය නිමි.

1. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූෂානට ද දෙවන දූෂානට ද සමවැදිමි සමවදිමි සමවැදුනෙමි පළමුවන දූෂාන ද දෙවන දූෂාන ද ලබනසුළු වෙමි ... වයිවෙමි මවිසින් පළමු දූෂාන ද දෙවන දූෂාන ද පසක් කරණ ලද යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැන් වේ. ...

2. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූෂානට ද තෙවන දූෂානට ද සමවැදිමි. සමවදිමි ... සම වැදුනෙමි ... පළමුවන දූෂාන ද තෙවන දූෂාන ද ලබනසුළු වෙමි ... වයිවෙමි. මා විසින් පළමුවන දූෂාන ද තෙවන දූෂාන ද පසක් කරණ ලද යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැන් වේ. ...

3. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූෂානට ද සිවුවන දූෂානට ද සමවැදිමි ... සමවදිමි සමවැදුනෙමි පළමුවන දූෂාන ද සිවුවන දූෂාන ද ලබනසුළු වෙමි වයි වෙමි ... මවිසින් පළමුවන දූෂාන ද සිවුවන දූෂාන ද පසක් කරණ ලද යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැන් වේ. ...

4. නිභාකාරෙති- පඨමඤ්ච කුඛානං සුඤ්ඤතඤ්ච විමොක්ඛං, පඨමඤ්ච කුඛානං අනිම්මතඤ්ච විමොක්ඛං, පඨමඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතිතඤ්ච විමොක්ඛං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙය්‍ය ච කුඛානස්‍ය අපපණ්ණිතිතස්‍ය ච විමොක්ඛස්‍ය ලාභීවති, වසීවති, 'පඨමඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතො ච විමොක්ඛො සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්‍ය අපතති පාරාජිකස්‍ය -පෙ-

5. නිභාකාරෙති- පඨමඤ්ච කුඛානං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාධිං, පඨමඤ්ච කුඛානං අනිම්මතඤ්ච සමාධිං, පඨමඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතිතඤ්ච සමාධිං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙය්‍ය ච කුඛානස්‍ය අපපණ්ණිතිතස්‍ය ච සමාධිස්‍ය ලාභීවති, වසීවති, 'පඨමඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතො ච සමාධි සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්‍ය අපතති පාරාජිකස්‍ය -පෙ-

6. නිභාකාරෙති- පඨමඤ්ච කුඛානං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාපතතිං, පඨමඤ්ච කුඛානං අනිම්මතඤ්ච සමාපතතිං, පඨමඤ්ච කුඛානං අපපණ්ණිතිතඤ්ච සමාපතතිං, සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙය්‍ය ච කුඛානස්‍ය අපපණ්ණිතිතා ච සමාපතතියා ලාභීවති, වසීවති, 'පඨමං ච කුඛානං අපපණ්ණිතා ච සමාපතති සචරිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්‍ය අපතති පාරාජිකස්‍ය -පෙ- 1

7. නිභාකාරෙති- පඨමං ච කුඛානං තිස්‍යො ච විජ්ජා, සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙය්‍ය ච කුඛානස්‍ය තිස්‍යන්තං ච විජ්ජානං ලාභීවති, වසීවති, 'පඨමං ච කුඛානං තිස්‍යො ච විජ්ජා සචරිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්‍ය අපතති පාරාජිකස්‍ය -පෙ-

8. නිභාකාරෙති- පඨමං ච කුඛානං චත්තාරො ච සතිපට්ඨානේ, පඨමං ච කුඛානං චත්තාරො ච සමමප්පධානේ, පඨමං ච කුඛානං චත්තාරො ච ඉද්ධි-පාදේ සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙය්‍ය ච කුඛානස්‍ය චතුත්තඤ්ච ඉද්ධිපාදනං ලාභීවති, වසීවති, 'පඨමං ච කුඛානං චත්තාරො ච ඉද්ධිපාද සචරිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්‍ය අපතති පාරාජිකස්‍ය -පෙ-

9. නිභාකාරෙති- පඨමං ච කුඛානං පඤ්ච ච ඉජ්ජියාති, පඨමං ච කුඛානං පඤ්ච ච බලාති සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙය්‍ය ච කුඛානස්‍ය පඤ්චන්තං ච බලානං ලාභීවති, වසීවති, 'පඨමං ච කුඛානං පඤ්ච ච බලාති සචරිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්‍ය අපතති පාරාජිකස්‍ය -පෙ-

10. නිභාකාරෙති- පඨමං ච කුඛානං සත්ත ච බොජ්ඣංඛික සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙය්‍ය ච කුඛානස්‍ය සත්තන්තං ච බොජ්ඣංඛිකානං ලාභීවති, වසීවති, 'පඨමං ච කුඛානං සත්ත ච බොජ්ඣංඛිකා සචරිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්‍ය අපතති පාරාජිකස්‍ය -පෙ-

11. නිභාකාරෙති- පඨමං ච කුඛානං අරියං ච අට්ඨංඛිකං මග්ගං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනේනා, පඨමෙය්‍ය ච කුඛානස්‍ය අරියස්‍ය ච අට්ඨංඛිකස්‍ය මග්ගස්‍ය ලාභීවති, වසීවති, 'පඨමං ච කුඛානං අරියො ච අට්ඨංඛිකො මග්ගො සචරිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්‍ය අපතති පාරාජිකස්‍ය -පෙ-

4. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූගානට ද සුඤ්ඤතවිමෝකකයට ද පළමුවන දූගානට ද අනිමිත්තවිමෝකකයට ද පළමුවන දූගානට ද අප්පණ්ණිතින-විමෝකකයට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, පළමුවන දූගාන ද අප්පණ්ණිතිනවිමෝකකය ද ලබනසුලු වෙමි, වසීවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූගාන ද අප්පණ්ණිතින විමෝකකය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

5. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූගානට ද සුඤ්ඤතසමාධියට ද, පළමුවන දූගානට ද අනිමිත්තසමාධියට ද, පළමුවන දූගානට ද අප්පණ්ණිතිනසමාධියට ද, සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, පළමුවන දූගාන ද අප්පණ්ණිතිනසමාධිය ද ලබනසුලු වෙමි. වසීවෙමි. මවිසින් පළමුවන දූගාන ද අප්පණ්ණිතිනසමාධිය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

6. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූගානට ද සුඤ්ඤතසමාපත්තියට ද, පළමුවන දූගානට ද අනිමිත්තසමාපත්තියට ද, පළමුවන දූගානට ද අප්පණ්ණිතිනසමාපත්තියට ද සමවත්මි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, පළමුවන දූගාන ද අප්පණ්ණිතිනසමාපත්තිය ද ලබනසුලු වෙමි, වසීවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූගාන ද අප්පණ්ණිතිනසමාපත්තිය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

7. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූගානට ද ත්‍රිවිද්ධත්වට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, පළමුවන දූගාන ද ත්‍රිවිද්ධත්ව ද ලබනසුලු වෙමි. වසීවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූගාන ද ත්‍රිවිද්ධ ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

8. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූගානට ද සතර සතිපට්ඨානගත්වට ද, පළමුවන දූගානට ද, සතර සමාස්තපඤ්ඤායත්වට ද, පළමුවන දූගානට ද, සතර සාද්ධිපාදගත්ව ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, පළමුවන දූගාන ද සතර සාද්ධිපාදගත්ව ද ලබනසුලු වෙමි, වසීවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූගාන ද සතර සාද්ධිපාද ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

9. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූගානට ද සඤ්ඤා පසිදුරත්වට ද, පළමුවන දූගානට ද පඤ්ඤා ඛලයත්වට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, පළමුවන දූගාන ද පඤ්ඤා ද ලබනසුලු වෙමි, වසීවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූගාන ද පඤ්ඤා ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ....

10. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූගානට ද සත්තබ්බොඤ්ඤාගත්වට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, පළමුවන දූගාන ද සත්ත බ්බොඤ්ඤා ද ලබනසුලු වෙමි, වසීවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූගාන ද සත්ත බ්බොඤ්ඤා ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

11. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූගානට ද අරිථගිභගට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, පළමුවන දූගාන ද අරිථගිභග ද ලබනසුලු වෙමි, වසීවෙමි, මවිසින් පළමුවන දූගාන ද අරිථගිභග ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

12. නිභාකාරෙහි- පඨමං ව කුභං සොතාපතතිඵලං ව, පඨමං ව කුභං සකදගාමිඵලං ව, පඨමං ව කුභං අතාගාමිඵලං ව, පඨමං ව කුභං අරහතං ව සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමස්ස ව කුභස්ස අරහතස්ස ව ලාභිමහි, වසිමහි, 'පඨමං ව කුභං අරහතං ව සචරිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

13. නිභාකාරෙහි- පඨමං ව කුභං, සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමස්ස ව කුභස්ස ලාභිමහි, වසිමහි, පඨමං ව කුභං සචරිකතං මයා, රුගො ව මෙ වනො, දෙසො ව මෙ වනො, මොහො ව මෙ වනො, වනො, මුනො, පභිනො, පටිනියංඨො, උකෙඛටිනො, සමුකෙඛටිනො,ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

14. නිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි- පඨමං ව කුභං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමස්ස ව කුභස්ස ලාභිමහි, වසිමහි, පඨමං ව කුභං සචරිකතං මයා, රුගො ව මෙ විතං විනිවරණං, දෙසා ව මෙ විතං විනිවරණං, මොහා ව මෙ විතං විනිවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපනති පාරාජිකස්ස: පුබ්බෙවස්ස භොති "මුසා භණිය"න්ති, භණන්තස්ස භොති "මුසා භණාමි"ති, භණිතස්ස භොති "මුසා මයා භණිත"න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

වණ්ඨවකකං නිමිතිං.

1. නිභාකාරෙහි දුතියං ව කුභං තතියං ව කුභං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව කුභස්ස තතියස්ස ව කුභස්ස ලාභිමහි- වසිමහි- දුතියං ව කුභං තතියං ව කුභං සචරිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

2. නිභාකාරෙහි දුතියං ව කුභං වතුන් ව කුභං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව කුභස්ස වතුන්ස්ස ව කුභස්ස ලාභිමහි- වසිමහි- දුතියං ව කුභං වතුන් ව කුභං සචරිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

3. නිභාකාරෙහි දුතියං ව කුභං සුඤ්ඤතං ව විමොක්ඛං- අනිමිතං ව විමොක්ඛං- අපඤ්ඤිතං ව විමොක්ඛං- සුඤ්ඤතං ව සමාධිං- අනිමිතං ව සමාධිං- අපඤ්ඤිතං ව සමාධිං- සුඤ්ඤතං ව සමාපතනිං- අනිමිතං ව සමාපතනිං- අපඤ්ඤිතං ව සමාපතනිං- තිස්සො ව විජ්ජා- වත්තාරො ව සති පට්ඨානෙ- වත්තාරො ව සම්මප්පධානෙ- වත්තාරො ව ඉඤ්චාදෙ- පඤ්ච ව ඉඤ්චාදි- පඤ්ච ව බලාති- සත්ත ව බොජ්ඣංගො- අරියඤ්ච අට්ඨංගිකං මග්ගං- සොතාපතතිඵලං ව- සකදගාමිඵලං ව- අතාගාමිඵලං ව- අරහතං ව- සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව කුභස්ස අරහතස්ස ව ලාභිමහි- වසිමහි- දුතියං ව කුභං අරහතං ව සචරිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

12. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූහැනට ද හෝවාන් ඵලයට ද, පළමුවන දූහැනට ද සකදගාමි ඵලයට ද, පළමුවන දූහැනට ද අනාගාමි ඵලයට ද, පළමුවන දූහැනට ද රහත්ඛවට ද සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, පළමුවන දූහැන ද රහත්ඛව ද ලබනසුලු වෙම්, වයිවෙම්, මව්සින් පළමුවන දූහැන ද රහත්ඛව ද පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

13. තුන් අයුරකින් පළමුවන දූහැනට ද සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදු-
නෙම්, පළමුවන දූහැන ද ලබනසුලු වෙම්, වයිගෙම්, මව්සින් පළමුවන දූහැන ද
පසක් කරණ ලදී, මව්සින් රාගය ද හල, මව්සින් දොෂය ද හල, මව්සින්
මොහය ද හල, විහිට, මිදින, පාහිත, තෙරිත, උප්පවා හරිණ ලද, හාම අයුරින්
උප්පවා හරිණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

14. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් පළමුවන දූහැනට ද සමවැදිම්,
සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, පළමුවන දූහැන ද ලබනසුලු වෙම්, වයිගෙම්, මව්සින්
පළමුවන දූහැන ද පසක් කරණ ලදී, මා සිත රාගයෙන් ද නිරාවරණය,
මා සිත දොෂයෙන් ද, නිරාවරණය, මා සිත මෝහයෙන් ද, නිරාවරණයයි
දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: පෙර ම ඔහුට “බොරු
කියන්නෙම්” යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “බොරු කියමි” යි සිත වෙයි. බිණුවහුට
“මව්සින් බොරු කියන ලදු” යි සිත වෙයි. දූෂ්ටිය සහවාගෙණය, කෞන්තිය
සහවාගෙණය, රූපිය සහවාගෙණය, භාවය සහවාගෙණය යි.

වණභවත්‍රය නිමි.

1. තුන් අයුරකින් දෙවන දූහැනට ද තෙවන දූහැනට ද සමවැදිම්,
සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, දෙවන දූහැන ද තෙවන දූහැන ද ලබනසුලු වෙම්,
වයිවෙම්, මව්සින් දෙවන දූහැන ද තෙවන දූහැන ද පසක් කරණ ලදු යි
දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

2. තුන් අයුරකින් දෙවන දූහැනට ද සිවුවන දූහැනට ද සමවැදිම්,
සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, දෙවන දූහැන ද සිවුවන දූහැන ද ලබනසුලු වෙම්.
වයි වෙම්, මව්සින් දෙවන දූහැන ද සිවුවන දූහැන ද පසක් කරණ
ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

3. තුන් අයුරකින් දෙවන දූහැනට ද සුඤ්ඤානවිමොක්ඛයට ද, අනිමිත්ත-
විමොක්ඛයට ද, අපපණ්ණිතිනවිමොක්ඛයට ද, සුඤ්ඤානසමාධියට ද, අනිමිත්ත-
සමාධියට ද, අපපණ්ණිතිනසමාධියට ද, සුඤ්ඤානසමාපත්තියට ද, අනිමිත්ත-
සමාපත්තියට ද, අපපණ්ණිතිනසමාපත්තියට ද, ත්‍රිවිද්‍යාවන්ට ද, සතර සති-
පට්ඨානයන්ට ද, සතර සමන්ත්‍රධන්විග්භීයන්ට ද, සතර සාද්ධිපාදයන්ට ද,
පඤ්චෙන්ද්‍රියන්ට ද, පඤ්චබලයන්ට ද, සත්ත බොජ්ඣංගයන්ට ද, ආර්‍ය
අෂ්ටාංගික මාර්ගයට ද, හෝවාන් ඵලයට ද, සකදගාමි ඵලයට ද, අනාගාමි
ඵලයට ද, අරහත් ඵලයට ද, සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, දෙවන දූහැන ද
අරහත් ඵලය ද ලබනසුලු වෙම්, වයි වෙම්, මව්සින් දෙවන දූහැන ද අරහත්
ඵලය ද පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

4. නිභාකාරෙහි දුතියං ව කුතං සමපජ්ජං- සමපජ්ජාමි- සමපනෙතා- දුතියං ව කුතං සමපකතං මයා- රාගො ව මෙ වනෙතා- දෙසො ව මෙ වනෙතා- ලොභො ව මෙ වනෙතා- වනෙතා මුතෙතා පභිනො පටිතිස්සට්ඨො උකෙඛිට්ඨො- සමුකෙඛිට්ඨො රාගො ව මෙ විතතං විනිවරණං- දෙසො ව මෙ විතතං විනිවරණං- ලොභො ව මෙ විතතං විනිවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

5. නිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි දුතියං ව කුතං පඨමං ව කුතං සමපජ්ජං- සමපජ්ජාමි- සමපනෙතා- දුතියං ව කුතං සමපකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

බද්ධවික්කං.

එව. එකෙකං මුලං කාතුන බද්ධවික්කං¹ පටිවභානං කභානබ්බං.

1. නිභාකාරෙහි තතියඤ්ච කුතං වතුන්ඤ්ච කුතං -පෙ- තතියඤ්ච කුතං අරහත්තඤ්ච සමපජ්ජං- සමපජ්ජාමි- සමපනෙතා- තතියං ව කුතං අරහත්තස්ස ව ලාභිමහි- වසිමහි- තතියඤ්ච කුතං අරහත්තඤ්ච සමපකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

2. නිභාකාරෙහි තතියඤ්ච කුතං සමපජ්ජං- සමපජ්ජාමි- සමපනෙතා- තතියං ව කුතං ලාභිමහි- වසිමහි- තතියඤ්ච කුතං සමපකතං මයා- රාගො ව මෙ වනෙතා- දෙසො ව මෙ වනෙතා- ලොභො ව මෙ වනෙතා- වනෙතා මුතෙතා පභිනො පටිතිස්සට්ඨො උකෙඛිට්ඨො සමුකෙඛි- ට්ඨො රාගො ව මෙ විතතං විනිවරණං- දෙසො ව මෙ විතතං විනිවරණං- ලොභො ව මෙ විතතං විනිවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

3. නිභාකාරෙහි තතියඤ්ච කුතං පඨමඤ්ච කුතං -පෙ- තතියඤ්ච කුතං දුතියඤ්ච කුතං සමපජ්ජං- සමපජ්ජාමි- සමපනෙතා- තතියං ව කුතං දුතියං ව කුතං ලාභිමහි- වසිමහි- තතියඤ්ච කුතං දුතියඤ්ච කුතං සමපකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

4. නිභාකාරෙහි ලොභො ව මෙ විතතං විනිවරණං පඨමඤ්ච කුතං -පෙ- දුතියඤ්ච කුතං තතියඤ්ච කුතං සමපජ්ජං- සමපජ්ජාමි- සමපනෙතා- ලොභො ව මෙ විතතං විනිවරණං වතුන්ඤ්ච කුතං ලාභිමහි- වසිමහි- ලොභො ව මෙ විතතං විනිවරණං වතුන්ඤ්ච කුතං -සමපකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

1. වක්කං සිමු.

4. තුන් අසුරකින් දෙවන දූතානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි දෙවන දූතාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් දෙවන දූතාන ද පසක් කරණ ලදී, මව්සින් රාගය ද හරණ ලදී, මව්සින් දොෂය ද හරණ ලදී, මව්සින් මොහය ද හරණ ලදී. විහිට, මිදින, පාහින, තෙරින, උපුටා හරිණ ලදී. මානවින් උපුටා හරිණ ලදී. මා සිත රාගයෙන් ද නිරාවරණය, මා සිත දොෂයෙන් ද නිරාවරණය මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණයයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

5. තුන් අසුරකින් ... සත් අසුරකින් දෙවන දූතානට ද පළමුවන දූතානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, දෙවන දූතාන ද පළමුවන දූතාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් දෙවන දූතාන ද පළමුවන දූතාන ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ, ...

බද්ධවක්තෘ වාරයයි

මෙසේ එක එක මුල් කොට බද්ධවක්තෘ පරිවර්තය කටයුතු යි.

1. තුන් අසුරකින් තෙවන දූතානට ද සිවුවන දූතානට ද ... තුන්වන දූතානට ද රහත් ඵලයට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, තුන්වන දූතාන ද රහත් ඵලය ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් තුන්වන දූතාන ද රහත් ඵලය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

2. තුන් අසුරකින් තෙවන දූතානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි තෙවන දූතාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් තෙවන දූතාන ද පසක් කරණ ලදී, මව්සින් රාගය ද හරණ ලදී, මව්සින් දොෂය ද හරණ ලදී, මව්සින් මොහය ද හරණ ලදී, විහිට, මිදින, පාහින, තෙරින, උපුටා හරිණ ලදී, මානවින් උපුටා හරිණ ලදී, මා සිත රාගයෙන් ද නිරාවරණය, මා සිත දොෂයෙන් ද නිරාවරණය, මා සිත මොහයෙන් ද නිරාවරණයයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

3. තුන් අසුරකින් තෙවන දූතානට ද, පළමුවන දූතානට ද, තෙවන දූතානට ද, දෙවන දූතානට ද, සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, තෙවන දූතාන ද දෙවන දූතාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි. මා විසින් තෙවන දූතාන ද දෙවන දූතාන ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

4. තුන් අසුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, පළමුවන දූතානට ද ... දෙවන දූතානට ද, තෙවන දූතානට ද, සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සිවුවන දූතාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි. මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මව්සින් සිවුවන දූතාන ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

5. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සුඤ්ඤතඤ්ඤා විමොක්ඛං අතිමිත්තඤ්ඤා විමොක්ඛං අප්පණ්ණිතිඤ්ඤා විමොක්ඛං සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං, අප්පණ්ණිතිඤ්ඤා ව විමොක්ඛස්ස ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අප්පණ්ණිතිනො ව විමොක්ඛො සච්ඡිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණතස්ස අපතති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

6. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සුඤ්ඤතඤ්ඤා සමාධිං අතිමිත්තඤ්ඤා සමාධිං අප්පණ්ණිතිඤ්ඤා සමාධිං සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං- අප්පණ්ණිතිඤ්ඤා ව සමාධිස්ස ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අප්පණ්ණිතිනො ව සමාධි සච්ඡිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණතස්ස අපතති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

7. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සුඤ්ඤතඤ්ඤා සමාපතතිං අතිමිත්තඤ්ඤා සමාපතතිං අප්පණ්ණිතිඤ්ඤා සමාපතතිං සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං- අප්පණ්ණිතිඤ්ඤා ව සමාපතතියා ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අප්පණ්ණි- තිනො ව සමාපතති සච්ඡිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණතස්ස අපතති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

8. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං තිස්සො ව විජ්ජා සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං තිස්සන්තො ව විජ්ජානං ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං තිස්සො ව විජ්ජා සච්ඡිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණතස්ස අපතති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

9. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං චත්තාරො ව සතිපට්ඨානෙ චත්තාරො ව සම්මප්පධානෙ චත්තාරො ව ඉඤ්ඤාපාදෙ සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං චතුත්තාරො ව ඉඤ්ඤාපාදානං ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං චත්තාරො ව ඉඤ්ඤාපාද සච්ඡිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණතස්ස අපතති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

10. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඤ්ඤා ව ඉඤ්ඤාපාදානං පඤ්ඤා ව බලාති සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඤ්ඤාතඤ්ඤා බලානං ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඤ්ඤා ව බලාති සච්ඡිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණතස්ස අපතති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

11. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සත්ත ව බොජ්ඣංගික සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සත්තන්තඤ්ඤා බොජ්ඣංගිකානං ලාභිමග්ගි- වසිමග්ගි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සත්ත ව බොජ්ඣංගික සච්ඡිකතො මයා'ති සම්පජ්ඣාමසා භණ්ණතස්ස අපතති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

5. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සුඤ්ඤත-
විමෝක්ඛයට ද අනිම්මනවිමෝක්ඛයට ද අප්පණ්ණිතිවිමෝක්ඛයට ද සම-
වාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, අප්ප-
ණ්ණිතිවිමෝක්ඛය ද ලබනසුලුමි, වසියෙක්මි, මා සිත මෝහයෙන් ද
නිරාවරණය, මවිසින් අප්පණ්ණිතිවිමෝක්ඛය ද පසක් කරණ ලදු සි
දුන දුන මුහවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

6. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සුඤ්ඤතසමා-
ධියට ද, අනිම්මනසමාධියට ද, අප්පණ්ණිතිසමාධියට ද, සමවාදිමි, සමවදිමි,
සමවාදුනෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, අප්පණ්ණිතිසමාධිය ද
ලබනසුලු වෙමි, වසී වෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මවිසින්
අප්පණ්ණිතිසමාධිය ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුහවා කියන්නහුට
පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

7. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සුඤ්ඤත සමා-
පතතියට ද, අනිම්මනසමාපතතියට ද, අප්පණ්ණිතිසමාපතතියට ද,
සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය,
අප්පණ්ණිතිසමාපතතිය ද ලබනසුලු වෙමි, වසී වෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද
නිරාවරණය, මා විසින් අප්පණ්ණිතිසමාපතතිය ද පසක් කරණ ලදු සි
දුන දුන මුහවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

8. තුන් අයුරකින් මා සිත නිරාවරණය, මෝහයෙන් ද නිරාවරණය,
ත්‍රිවිද්‍යාවන්ට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද
නිරාවරණය, ත්‍රිවිද්‍යාවන් ද ලබනසුලු වෙමි, වසියෙක්මි, මා සිත මෝහයෙන් ද
නිරාවරණය, මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යා ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුහවා
කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ.

9. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සතර සතිපට්ඨා-
නගන්ට ද සතර සමස්පඛන්තියාගන්ට ද සතර සංඤ්ජාදගන්ට ද සමවාදිමි.
සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සතර සංඤ්ජාද-
ගන් ද ලබනසුලු වෙමි, වසී වෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මවිසින්
සතර සංඤ්ජාද ද පසක් කරණ ලදු සි දුන දුන මුහවා කියන්නහුට
පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

10. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සඤ්ඤාපඤ්ඤා-
ඤ්ඤාගන්ට ද පඤ්ඤාබලගන්ට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, මා සිත
මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, පඤ්ඤාබලගන් ද ලබනසුලු වෙමි, වසී වෙමි, මා
සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මා විසින් පඤ්ඤාබල ද පසක් කරණ
ලදු සි දුන දුන මුහවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

11. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සත්ත-
බොඤ්ඤාගන්ට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද
නිරාවරණය, සත්තබොඤ්ඤාගන් ද ලබනසුලු වෙමි, වසියෙක්මි, මා සිත
මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මවිසින් සත්තබොඤ්ඤා ද පසක් කරණ
ලදු සි දුන දුන මුහවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ....

12. නිගාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අරියඤ්ච අට්ඨබ්බිකං මග්ගං සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අරියං ව අට්ඨබ්බිකං මග්ගං ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අරියං ව අට්ඨබ්බිකං මග්ගං සමපජානමුසා භණ්ණං ආපනති පාරාජිකං. -පෙ-

13. නිගාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං සොතාපනතිථලං ව සකදගාමිථලං ව අතාගාමිථලං ව අරගතඤ්ච සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අරගතඤ්ච ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං අරගතඤ්ච සමපජානමුසා භණ්ණං ආපනති පාරාජිකං. -පෙ-

14. නිගාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඨමං ව කුතං සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඨමං ව කුතං ලාභිමහි- වසිමහි- මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං පඨමං ව කුතං සමපජානමුසා භණ්ණං ආපනති පාරාජිකං. -පෙ-

15. නිගාකාරෙහි -පෙ- සතතාගාකාරෙහි මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණං දුතියං ව කුතං -පෙ- තතියං ව කුතං -පෙ- චතුත්තං ව කුතං -පෙ- සුඤ්ඤානං ව විමොක්ඛං -පෙ- දෙසා ව මෙ විතතං විනිවරණන්ති සමප- ජානමුසා භණ්ණං ආපනති පාරාජිකං -පෙ- පුබ්බෙවංගොති 'මුසා භණ්ණං'න්ති, භණ්ණංගොති 'මුසා භණ්ණං'න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්ති, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

1 ඵකමුලකං නිවසිතං.

16. දුමුලකමපි තිමුලකමපි චතුමුලකමපි පඤ්චමුලකමපි ඡමුලකමපි සතමුලකමපි අට්ඨමුලකමපි නවමුලකමපි දසමුලකමපි කාතබ්බං. යථා නිකම්පනාති පද්ධති ඵකමුලකං වඤ්ඤාතබ්බං. යථා ඵකමුලකං විතාරිතං ඵච්ඡෙව දුමුලකාදි'පි විතාරෙතබ්බං.

1. නිගාකාරෙහි -පෙ- සතතාගාකාරෙහි පඨමං ව කුතං දුතියං ව කුතං තතියං ව කුතං චතුත්තං ව කුතං සුඤ්ඤානං ව විමොක්ඛං අනිමිතඤ්ච විමොක්ඛං අපඤ්ඤාතිතං ව විමොක්ඛං සුඤ්ඤානං ව සමාධිං අනිමිතං ව සමාධිං අපඤ්ඤාතිතං ව සමාධිං සුඤ්ඤානං ව සමාපනතිං අනිමිතං ව සමාපනතිං අපඤ්ඤාතිතං ව සමාපනතිං තියෙසා ව විජ්ජා වතාරො ව සතිපට්ඨානෙ වතාරො ව සමමපට්ඨානෙ වතාරො ව ඉද්ධිපාඤ්ඤා ව ඉද්ධියාති පඤ්ච ව බලාති සතත ව බොජ්ඣංගෙ අරියඤ්ච අට්ඨබ්බිකා මග්ගං සොතාපනතිථලඤ්ච සකදගාමිථලඤ්ච අතාගාමිථලඤ්ච අරගතඤ්ච සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- පෙ- රුගො ව මෙ වතෙතා දෙසො ව මෙ වතෙතා මොහො ව මෙ වතෙතා වතෙතා මුතෙතා පභිතො පටිති- සංචොදා උකෙඛට්ඨො සමුකෙඛට්ඨො, රුගා ව මෙ විතතං විනිවරණං, දෙසා ව මෙ විතතං විනිවරණං, මොහා ව මෙ විතතං විනිවරණන්ති සමපජානමුසා භණ්ණං ආපනති පාරාජිකං -පෙ- පුබ්බෙවංගොති 'මුසා භණ්ණං'න්ති, භණ්ණංගොති 'මුසා භණ්ණං'න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්ති, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

සබ්බමුලකං නිවසිතං.

සුද්ධිකවාණථා නිවසිතා.

1. ඵකමුලකං සබ්බතං නිවසිතං. සඤ්ඤා

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. තුන් අයුරකින් මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, අරිථවැනිමගට ද සමවාදිම— සමවදිම— සමවාදිතෙමි— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, අරිථවැනිමග ද ලබනසුලු වෙමි— වයි වෙමි— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය මවිසින් අරිථවැනි මග ද පසක් කරණ ලද්දි සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැත් වේ. ...

13. තුන් අයුරකින් මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, සෝවාන් ඵලයට ද සකදගාමිඵලයට ද අනාගාමිඵලයට ද රහත්ඵලයට ද සමවාදිම— සමවදිම— සමවාදිතෙමි— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, රහත්ඵලය ලබනසුලු වෙමි— වයි වෙමි— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, මවිසින් රහත් ඵලය ද පසක් කරණ ලද්දි සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැත් වේ. ...

14. තුන් අයුරකින් මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, ප්‍රථමධ්‍යානයට ද සමවාදිම— සමවදිම— සමවාදිතෙමි— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, ප්‍රථමධ්‍යානය ලබනසුලු වෙමි— වයි වෙමි— මොහයෙන් ද මා සිත නිරවරණය, මා විසින් ප්‍රථමධ්‍යානය ද පසක් කරණ ලද්දි සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැත් වේ.

15. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය ද්විතීයධ්‍යානයට ද ... භානීයධ්‍යානයට ද ... චතුර්ධ්‍යානයට ද ... සුඤ්ඤාන-විමෝක්ඛයට ද ... දොෂයෙන් ද නිරවරණය සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැත් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි” සි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි” සි සිත වෙයි. විඤ්චනුට මවිසින් මුසවා කියන ලද්දි සිත වෙයි. දෂටිය සභවාගෙණය, ඤානාරිය සභවාගෙණය, රාචිය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණය.

එක මූලකය නිමි.

16. දුමුලකය ද තිමුලකය ද චතුමුලකය ද පඤ්චමුලකය ද ඡමුලකය ද සත්තමුලකය ද අට්ඨමුලකය ද නව මුලකය ද දසමුලකය ද (විස්තර) කවුසුතු සි. නික්ඛිපාපද ඇතිසැටියෙන් එකි එකි මූලකය වැඩිය යුතු සි. යම්කෙ එකමුලකය විසාර කරණ ලද්දේද එපරිද්දෙන් ම දුමුලකයද විස්තර කට යුතුයි.

1. තුන් අයුරකින් සත් අයුරකින් පළමුවන දූභාතට ද දෙවන දූභාතට තෙවන දූභාතට ද සිටුවන දූභාතට ද සුඤ්ඤානවිමෝක්ඛයට ද අනිමිත්ත-විමෝක්ඛයට ද අප්පණ්ණිතිවිමෝක්ඛයට ද සුඤ්ඤාන සමාධියට ද අනිමිත්ත-සමාධියට ද අප්පණ්ණිතිසමාධියට ද සුඤ්ඤානසමාපත්තියට ද අනිමිත්ත සමාපත්තියට ද අප්පණ්ණිතිසමාපත්තියට ද ත්‍රිවිද්ධත්වට ද සතර සතිපට්ඨානයත්වට ද සතර සමාක්පධන්විග්භියත්වට ද සතර සංඛිපාදයත්වට ද පඤ්ඤාඤ්ඤියත්වට ද පඤ්ඤාබලයත්වට ද සත්තබොජ්ඣංගයත්වට ද අරිථවැනි-මගට ද සෝවාන්ඵලයට ද සකදගාමිඵලයට ද අනාගාමිඵලයට ද රහත්-ඵලයට ද සමවාදිම— සමවදිම— සමවාදිතෙමි. මවිසින් රහය ද හරණ ලදී. මවිසින් දොෂය ද හරණලදී. මා විසින් මෝහය ද හරණ ලදී. වෛරණ ලදී. මුදන ලදී. පහකරණ ලදී. බාහාර කරණ ලදී. උප්පාහරණ ලදී. ස්වාරෝත් උප්පාහරණ ලදී. මා සිත රහයෙන් ද නිරවරණය. මා සිත දොෂයෙන් ද නිරවරණය, සිත මෝහයෙන් ද නිරවරණය, දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ජාවැත් වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි” සි සිත වෙයි, කියන්නහුට “මුසවා කියමි” සි සිත වෙයි, විඤ්චනුට මවිසින් “මුසවා කියන ලද්දි” සි සිත වෙයි, දෂටිය සභවාගෙණය, ඤානාරිය සභවාගෙණය, රාචිය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණය.

සක්ඛමූලකය නිමි.

සුඤ්ඤානවාර කථාව නිමි.

1. තිභාකාරෙති 'පඨමං කුඛං සමාපජ්ජි'නති වතතුකාමො 'දුතියං කුඛං සමාපජ්ජි'නති සම්පජානමුසා භණ්ණායස්ස පටිච්ජානනායස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස; ත පටිච්ජානනායස්ස ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්ස.

2. තිභාකාරෙති 'පඨමං කුඛං සමාපජ්ජි'නති වතතුකාමො 'තතියං කුඛං -පෙ- වතුන්පං කුඛං -පෙ- සුඤ්ඤානං විමොක්ඛං -පෙ- අනිමිත්තං විමොක්ඛං -පෙ- අපපණ්ණිතිතං විමොක්ඛං -පෙ- සුඤ්ඤානං සමාධිං -පෙ- අනිමිත්තං සමාධිං -පෙ- අපපණ්ණිතිතං සමාධිං -පෙ- සුඤ්ඤානං සමාපතතිං -පෙ- අනිමිත්තං සමාපතතිං -පෙ- අපපණ්ණිතිතං සමාපතතිං -පෙ- තිස්සො විජ්ජා -පෙ- වතතායුරෙ සතිපට්ඨානෙ -පෙ- වතතායුරෙ සම්මප්පමානෙ -පෙ- වතතායුරෙ ඉඤ්ඤායුරෙ -පෙ- පඤ්චස්සයානි -පෙ- පඤ්ච බ්ලාති -පෙ- සත්තා බොජ්ඣංගො -පෙ- අරියං අට්ඨංගිකං මග්ගං -පෙ- සොත්තාපතතිඵලං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අතාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තං සමාපජ්ජිං -පෙ- රාගො මෙ වතෙතා -පෙ- දෙසො මෙ වතෙතා -පෙ- මොහො මෙ වතෙතා, වතෙතා, මුතෙතා, පභිතො, පටිතිස්සට්ඨො, උතෙතට්ඨො, සමුතෙතට්ඨො -පෙ- රාගා මෙ විතතං විනිවරණං -පෙ- දෙසා මෙ විතතං විනිවරණං -පෙ- මොහා මෙ විතතං විනිවරණං'නති සම්පජානමුසා භණ්ණායස්ස පටිච්ජානනායස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස, ත පටිච්ජානනායස්ස ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්ස: පුබ්බවට්ඨස්ස භොති "මුසා භණ්ණස්ස"නති, භණ්ණායස්ස භොති "මුසා භණ්ණම්"ති, භණ්ණිකස්ස භොති "මුසා මයා භණ්ණිත"නති, -පෙ- විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

වතතුච්ඡාරකස්ස¹ එකමුලකස්ස බණ්ඩවතකං.

1. තිභාකාරෙති 'දුතියං කුඛං සමාපජ්ජි'නති වතතුකාමො 'තතියං කුඛං සමාපජ්ජි'නති සම්පජානමුසා භණ්ණායස්ස පටිච්ජානනායස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස; ත පටිච්ජානනායස්ස ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්ස.

2. තිභාකාරෙති 'දුතියං කුඛං සමාපජ්ජි'නති වතතුකාමො -පෙ- මොහා මෙ විතතං විනිවරණං'නති සම්පජානමුසා භණ්ණායස්ස පටිච්ජානනායස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස; ත පටිච්ජානනායස්ස ආපතති ථුල්ලවට්ඨස්ස.

1. වතුච්ඡාරකස්ස. සි. මජ්ඣ. සං. වතතුච්ඡාරකස්ස, සි.මු

1. තුන් අයුරකින් 'පළමුවන දූහැනට සමවැදිම්'යි කියනු කැමැත්තේ 'දෙවන දූහැනට සමවැදිම්'යි දන්නා පුතුලක්නු වෙත දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ජාවැත් වේ. නො දන්නක්නු වෙත කියන්නහට පුලැසි-ඇවැත් වේ.

2. තුන් අයුරකින් 'පළමුවන දූහැනට සමවත්ම'යි කියනු කැමැත්තේ 'තෙවන දූහැනට ... සිවුවන දූහැනට ... සුඤ්ඤානවිමොක්ඛයට ... අනිමිත්ත-විමොක්ඛයට ... අප්පණ්ණිතිවිමොක්ඛයට ... සුඤ්ඤානසමාධියට ... අනිමිත්ත-සමාධියට ... අප්පණ්ණිතිසමාධියට ... සුඤ්ඤානසමාපත්තියට ... අනිමිත්ත-සමාපත්තියට ... අප්පණ්ණිතිසමාපත්තියට ... ත්‍රිවිද්‍යාව ... සතරසතිපට්ඨා-නයට...සතර සමාක්ප්‍රධානයත්ට... සතර සංඛිපාදයට... පඤ්චස්‍රියත්ට... පඤ්චබලයත්ට... සත්තබ්‍යෝජකිඛයත්ට...අරිඨට්ඨිමගට...සෝවාන් ඵලයට... සකදගාමි ඵලයට ... අනාගාමි ඵලයට ... රහත්බවට සමවැදිම්. ... මිසිත් රාගය හරණලද ... මිසිත් දොෂය හරණ ලද ... මිසිත් මොහය හරණ ලද. විගතාත්තකරණලද. මුදනලද. පහ කරණලද. බැහැර කරණලද. උපුටා හරිණලද. හැමඅයුරින් උපුටා හරිණලද. මා සිත රාගයෙන් නිරාවරණය. ... මා සිත දොෂයෙන් නිරාවරණය ... මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණයයි. දූතගත්තකු වෙත දූත දූත මුසවා කියන්නහට පරිජ්ජාවැත් වේ. නො දූතගත්තකු වෙත කියන්නකුට පුලැසිඇවැත් වේ: පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. බිණුවහට මා විසින් "මුසවා කියන ලද"යි සිත වෙයි. ... දූෂටිය-කෞන්තිය-රූපිය-භාවය සහවාගෙණයි.

කියනු කැමැතිව, එය සදහන් නොකරන්නහු පිළිබඳ

එකමුලකවණවක්‍රය නිමි.

1. තුන් අයුරකින් 'දෙවන දූහැනට සමවැදිම්'යි කියනු කැමැත්තේ 'තෙවන දූහැනට සමවත්ම'යි දන්නා පුතුලක්නු වෙත දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ජාවැත් වේ. නොදන්නක්නු වෙත කියන මහණහට පුලැසිඇවැත් වේ.

2. තුන් අයුරකින් 'දෙවන දූහැනට සමවත්ම'යි කියනු කැමැත්තේ ... 'මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණය'යි දන්නා පුතුලක්නු වෙත දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ජාවැත් වේ. නො දන්නක්නු වෙත කියන මහණහට පුලැසිඇවැත් වේ.

3. නිගාකාරෙහි -පෙ- සත්තගාකාරෙහි 'දුතියං කුතං සමාපජ්ඣි'නති වතතුකාමො 'පඨමං කුතං සමාපජ්ඣි'නති සමපජානමුසා භණ්ණතය්‍ය පටිච්ඡානනාය්‍ය ආපනති පාරාජිකය්‍ය; න පටිච්ඡානනාය්‍ය ආපනති ථුල්ලවට්ඨය්‍ය -පෙ- විනිධාය භාවං.

වතතුච්ඡායාරකය්‍ය එකමුලකය්‍ය බද්ධවකය්‍ය.

මුලකං සබ්බිතං.

1. නිගාකාරෙහි 'මොහා මෙ විතතං විනිවරණ'නති වතතුකාමො 'පඨමං කුතං සමාපජ්ඣි'නති සමපජානමුසා භණ්ණතය්‍ය පටිච්ඡානනාය්‍ය ආපනති පාරාජිකය්‍ය; න පටිච්ඡානනාය්‍ය ආපනති ථුල්ලවට්ඨය්‍ය.

2. නිගාකාරෙහි 'මොහා මෙ විතතං විනිවරණ'නති වතතුකාමො 'දෙසා මෙ විතතං විනිවරණ'නති සමපජානමුසා භණ්ණතය්‍ය පටිච්ඡානනාය්‍ය ආපනති පාරාජිකය්‍ය; න පටිච්ඡානනාය්‍ය ආපනති ථුල්ලවට්ඨය්‍ය.

වතතුච්ඡායාරකය්‍ය එකමුලකං නිධිතං.

3. දුමුලකමපි තිමුලකමපි වතුමුලකමපි පඤ්චමුලකමපි ඡමුලකමපි සත්තමුලකමපි අධිමුලකමපි තච්ඡුලකමපි දසමුලකමපි එවමෙව කාතබ්බං.

ඉදං සබ්බමුලකං.

1. නිගාකාරෙහි -පෙ- සත්තගාකාරෙහි 'පඨමඤ්ච කුතං දුතියඤ්ච කුතං තතියඤ්ච කුතං වතුන්ඤ්ච කුතං සුඤ්ඤතඤ්ච විමොක්ඛං අනිම්මතඤ්ච විමොක්ඛං අපපණ්ණිතඤ්ච විමොක්ඛං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාධිං අනිම්මතඤ්ච සමාධිං අපපණ්ණිතඤ්ච සමාධිං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාපනතිං අනිම්මතඤ්ච සමාපනතිං අපපණ්ණිතඤ්ච සමාපනතිං තියොං ව විජ්ජා වතතාදෙ ව සතිපට්ඨානෙ වතතාදො ව සමමප්පධානෙ වතතාදෙ ව ඉද්ධිපාදෙ පඤ්ච ව ඉද්ධියානි පඤ්ච ව බලානි සත්ත ව බොජ්ඣංගෙ අරියඤ්ච අරියබ්බිකං මග්ගං සොකාපනතිඵලඤ්ච සකදගාමිඵලඤ්ච අනාගාමිඵලඤ්ච අරහත්තඤ්ච සමාපජ්ඣං -පෙ- රුගො ව මෙ වතො -පෙ- දෙසො ව මෙ වතො -පෙ- මොහො ව මෙ වතො වතො චුතො පභිතො පටිනිසංවෙධො උතෙබ්බිතො සමුතෙබ්බිතො, රුගො ව මෙ විතතං විනිවරණං, දෙසො ව මෙ විතතං විනිවරණං, මොහො මෙ විතතං විනිවරණ'නති වතතුකාමො සමපජානමුසා භණ්ණතය්‍ය පටිච්ඡානනාය්‍ය ආපනති පාරාජිකය්‍ය, න පටිච්ඡානනාය්‍ය ආපනති ථුල්ලවට්ඨය්‍ය: -පෙ- විනිධාය භාවං.

3. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් 'දෙවන දූභාතට සමවත්ම'යි කියනු කැමැත්තේ 'පළමුවන දූභාතට සමවත්ම'යි දන්තක්ෂු වෙත දූත දූත මූසවා කියන මහණනට පරිඡ්ඥාවැත් වේ. තො දන්තා පුභුලක්ෂු වෙත කියන මහණනට පුලාසිඥාවැත් වේ. ... භාවය සභවාගෙණයි.

කියනු කැමැති වෑ එය සදහන් නොකරන්නහුගේ එකමූලක බද්ධවක්‍රයයි.

මූලකය සංක්ෂිප්ත යි.

1. තුන් අයුරකින් 'මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණය'යි කියනු කැමැත්තේ 'පළමුවන දූභාතට සමවැද්ම'යි දන්තක්ෂු වෙත දූත දූත මූසවා කියන මහණනට පරිඡ්ඥාවැත් වේ. තො දන්තකුට කියන මහණනට පුලාසිඥාවැත් වේ.

2. තුන් අයුරකින් 'මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණය'යි කියනු කැමැත්තේ 'මා සිත දොෂයෙන් නිරාවරණය'යි දන්තා පුභුලක්ෂු වෙත දූත දූත මූසවා කියන මහණනට පරිඡ්ඥාවැත් වේ. තොදන්තක්ෂු වෙත කියන මහණනට පුලාසිඥාවැත් වේ.

කියනු කැමැති වෑ එය සදහන් නොකරන්නහුගේ එකමූලකය නිමි.

3. දිවුලකය ද, තිවුලකය ද, වතුමූලකය ද, පඤ්චමූලකය ද, ඡවුලකය ද, සත්තමූලකය ද, අට්ඨමූලකය ද, තවමූලකය ද, දසමූලකය ද මෙසේ ම විඤාර කටයුතු යි.

මේ සබ්බමූලකය යි.

1. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් 'පළමුවන දූභාතට ද දෙවන දූභාතට ද තෙවන දූභාතට ද සිවුවන දූභාතට ද සුඤ්ඤතවිමොක්ඛයට ද අනිමිත්තවිමොක්ඛයට ද අපපණ්ණිතවිමොක්ඛයට ද සුඤ්ඤතසමාධියට ද අනිමිත්තසමාධියට ද අපපණ්ණිතසමාධියට ද සුඤ්ඤතසමාපත්තියට ද අනිමිත්තසමාපත්තියට ද අපපණ්ණිතසමාපත්තියට ද ත්‍රිවිද්ධවට ද සතර සතිපට්ඨානයට ද, සතර සමාක් පබ්බත්තියයන්ට ද සතර සංඛිපාදයන්ට ද පඤ්චෙක්ඛියන්ට ද පඤ්චබලයන්ට ද සත්තබොජ්ඣංගයන්ට ද අරිථංගිමයට ද සොවාන් ඵලයට ද සකදගාමි ඵලයට ද අනාගාමි ඵලයට ද රහත් බවට ද සමවැද්ම. ... මිහිතින් රාගය ද හරණ ලද. මා විසින් දොෂය ද හරණ ලද. මා විසින් මොහය ද හරණ ලද. විග්‍යානාකරණ ලද. මුද්දන ලද. පහකරණ ලද. බැහැර කරණ ලද. උපුටා හරිණ ලද. හැම අයුරින් උපුටා හරිණ ලද. 'මා සිත රාගයෙන් ද නිරාවරණය. මා සිත දොෂයෙන් ද නිරාවරණය'යි කියනු කැමැත්තේ, 'මා සිත මොහයෙන් ද නිරාවරණය'යි දන්තකුට දූත දූත මූසවා කියන 'මහණනට පරිඡ්ඥාවැත් වේ. තො දන්තකුට කියන මහණනට පුලාසිඥාවැත් වේ. ... භාවය සභවාගෙණ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. නිභාකාරෙහි ‘දුතියඤ්ච කුක්කුචං තතියඤ්ච කුක්කුචං වභුත්තඤ්ච කුක්කුචං සුඤ්ඤතඤ්ච විමොක්ඛං අනිමිත්තඤ්ච විමොක්ඛං අප්පඤ්ඤිතඤ්ච විමොක්ඛං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාධිං අනිමිත්තඤ්ච සමාධිං අප්පඤ්ඤිතඤ්ච සමාධිං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාපත්තිං අනිමිත්තඤ්ච සමාපත්තිං අප්පඤ්ඤිතඤ්ච සමාපත්තිං තිස්සො ව විජ්ජා වත්තාරො ව සතිපට්ඨානෙ වත්තාරො ව සමමප්පධානෙ වත්තාරො ව ඉද්ධිපාදෙ පඤ්ච ව ඉන්ද්‍රියානි පඤ්ච ව බලානි සත්ත ව බොජ්ඣංගිභූත අරියඤ්ච අට්ඨබ්බිකං මහං සොභාපත්තිඵලං ව සකද්දගාමිඵලං ව අනාගාමිඵලං ව අරහත්තං ව සමාපජ්ජං, රුහො ව මෙ වතො, දෙසො ව මෙ වතො, මොහො ව මෙ වතො, චතො, මුත්තො පභිනො පටිනිස්සට්ඨො උකෙඛට්ඨො සමුත්තෙඛට්ඨො, රුහො ව මෙ විත්තං විනිවරණං, දෙසො ව මෙ විත්තං විනිවරණං, ‘මොහො ව මෙ විත්තං විනිවරණ’නති වහතුකාමො, ‘පඨමං කුක්කුචං සමාපජ්ජ’නති සමපජානමුසා භණ්ණනාස්ස පටිච්ජානනාස්ස ආපත්ති පාරාජිකස්ස, න පටිච්ජානනාස්ස ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨස්ස.

3. නිභාකාරෙහි ‘තතියඤ්ච කුක්කුචං වභුත්තං ව කුක්කුචං -පෙ- මොහො ව මෙ විත්තං විනිවරණං -පෙ- පඨමඤ්ච කුක්කුචං සමාපජ්ජ’නති වහතුකාමො, ‘දුතියං කුක්කුචං සමාපජ්ජ’නති සමපජානමුසා භණ්ණනාස්ස පටිච්ජානනාස්ස ආපත්ති පාරාජිකස්ස, න පටිච්ජානනාස්ස ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨස්ස.

4. නිභාකාරෙහි ‘මොහො ව මෙ විත්තං විනිවරණං පඨමඤ්ච කුක්කුචං දුතියඤ්ච කුක්කුචං තතියඤ්ච කුක්කුචං වභුත්තඤ්ච කුක්කුචං -පෙ- රුහො ව මෙ විත්තං විනිවරණ’නති වහතුකාමො: ‘දෙසො ව මෙ විත්තං විනිවරණ’නති සමපජානමුසා භණ්ණනාස්ස පටිච්ජානනාස්ස ආපත්ති පාරාජිකස්ස, න පටිච්ජානනාස්ස ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨස්ස: පුබ්බෙච්ඤ්ඤා හොති “මුසා භණ්ණි”නති, භණ්ණනාස්ස හොති “මුසා භණ්ණි”ති, භණ්ණිතස්ස හොති “මුසා මයා භණ්ණිත”නති -පෙ- විනිධාය දිට්ඨං, විනිධාය ඛන්ති, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

සබ්බමුලකං.

විනතුමිස්සාරභස්ස වක්ඛාපසංඝාලං නිබ්බන්ධං.

විනතුභාමවාරකථා නිබ්බන්ධා.

1. නිභාකාරෙහි ‘යො තෙ විහාරෙ වසී, සො භික්ඛු පඨමං කුක්කුචං සමාපජ්ජ, සමාපජ්ජති, සමාපන්නො, සො භික්ඛු පඨමස්ස කුක්කුචස්ස ලාභී, වසී, තෙත භික්ඛුතා පඨමං කුක්කුචං සමපජානති සමපජානමුසා භණ්ණනාස්ස පටිච්ජානනාස්ස ආපත්ති ථුල්ලවට්ඨස්ස; න පටිච්ජානනාස්ස ආපත්ති දුක්ඛවට්ඨස්ස: පුබ්බෙච්ඤ්ඤා හොති “මුසා භණ්ණි”නති, භණ්ණනාස්ස හොති “මුසා භණ්ණි”ති, භණ්ණිතස්ස හොති “මුසා මයා භණ්ණිත”නති.

1. පුබ්බෙච්ඤ්ඤාදිපාදො මජ්ඣං. කජ්ඣ.

2. චූන් අයුරකින් 'දෙවන දූභාතට ද තෙවන දූභාතට ද සිවුවන දූභාතට ද සුඤ්ඤතවිමෝක්ඛයට ද අනිමිත්තවිමෝක්ඛයට ද අප්පණ්ණිත-විමෝක්ඛයට ද සුඤ්ඤතසමාධියට ද අනිමිත්තසමාධියට ද අප්පණ්ණිත-සමාධියට ද සුඤ්ඤතසමාපත්තියට ද අනිමිත්තසමාපත්තියට ද අප්පණ්ණිත-සමාපත්තියට ද ත්‍රිවිදුමට ද සතර සතිපට්ඨානයට ද සතර සමාපදා-නයන්ට ද සතර ඉද්ධිපාදයන්ට ද පඤ්චඉච්ඡියයන්ට ද පඤ්චබලයන්ට ද සත්තබොජ්ඣංගයන්ට ද අරිආට්ඨිග්ගට ද සොවාන්ඵලයට ද සකදගාඵලයට ද අනාගාමිඵලයට ද රහත්බවට ද සමවාදිමි. මා විසින් රුගය ද හරණ ලද. මා විසින් දෙවමය ද හරණ ලද. මා විසින් මොහය ද හරණ ලද. විහිටි. ඔදිත. පැහිත. තෙරිණ උපුල. මැනවින් උපුල. මා සිත රුගයෙන් අනිවරණය. මා සිත දෙවමයෙන් අනවරණය. මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණය'යි කියනු කැමැත්තේ 'පළමුවන දූභාතට සමවාදිමි'යි දන්තකුට දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ඣාවාච් වේ. තොදන්තකුට කියන මහණහට පුලුඬිභාවාච් වේ.

3. චූන් අයුරකින් තෙවන දූභාතට ද සිවුවන දූභාතට ද ... මා සිත මොහයෙන් ද නිරාවරණය. ... පළමුවන දූභාතට ද සමවාදිමි යි කියනු කැමැත්තේ දෙවන දූභාතට සමවාදිමි යි දන්තකුට දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ඣාවාච් වේ. තොදන්තකුට කියන මහණහට පුලුඬිභාවාච් වේ.

4. චූන් අයුරකින් 'මා සිත මොහයෙන් ද නිරාවරණය' පළමුවන දූභාතට ද දෙවන දූභාතට ද තෙවන දූභාතට ද සිවුවන දූභාතට ද ... මා සිත රුගයෙන් ද නිරාවරණයයි කියනු කැමැත්තේ මා සිත දෙවමයෙන් නිරාවරණය'යි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ඣාවාච් වේ. තො දන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට පුලුඬිභාවාච් වේ. පෙර ම ඔහුට 'මුසවා කියන්නෙමි'යි සිත වෙයි. කියන මහණහට 'මුසවා කියමි'යි සිත වෙයි. බිණුවහුට 'මා විසින් මුසවා කියන ලද'යි සිත වෙයි. ... දූෂටිය - බන්ධන - රාජිය - භාවය සභවාගෙණයි.

සබ්බමුලකය යි.

කියනු කැමැති වෑ එය සදහන් නො කරන්නහුගේ වක්කපෙය්‍යාලය නිමි.

විනතුකාමවාර කථාව නිමි.

1. චූන් අයුරකින් 'යම් මහණෙක් තොප විහාරයෙහි විසි ද ඒ මහණ තෙමේ පළමුවන දූභාතට සමවාදිති. සමවදිති. සම්වාදුනේ වෙ යි; ඒ මහණ පළමුවන දූභාත ලාභියෙක. වශියෙක. ඒ මහණ විසින් පළමුවන දූභාත පසක් කරණ ලද'යි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලුඬිභාවාච් වේ. තො දන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලංආවාච් වේ. පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. බිණුවහුට මා විසින් "මුසවා කියන ලද"යි සිත වෙයි.

2. වතුභාකාරෙහි -පෙ- පඤ්ඤාභාකාරෙහි -පෙ- ඡභාකාරෙහි -පෙ- සභනභාකාරෙහි යො තෙ විභාරෙ වසි, සො භික්ඛු 'පඨමං කුතං සමාපජ්ජි සමාපජ්ජති, සමාපනො, සො භික්ඛු පඨමස්ස කුතස්ස ලාභී, වසී, තෙන භික්ඛුතා පඨමං කුතං සච්ඡිකත්'නති සමපජානමුසා භණ්ණාසස්ස පටිච්ඡානනාසස්ස ආපනති ථුල්ලවටයස්ස, න පටිච්ඡානනාසස්ස ආපනති, දුක්ඛවස්ස, පුබ්බෙවස්ස භොති "මුසා භණ්ණිස්ස"නති, භණ්ණාසස්ස භොති "මුසා භණ්ණම්"ති, භණ්ණිස්ස භොති "මුසා මයා භණ්ණිත"නති, විනිබ්බය දිට්ඨිං, විනිබ්බය ඛනතිං, විනිබ්බය රුචිං, විනිබ්බය භාවං.

3. නිභාකාරෙහි 'යො තෙ විභාරෙ වසි සො භික්ඛු දුතියං කුතං- තතියං කුතං - වතුන්ථං කුතං - සුඤ්ඤාතං විමොක්ඛං - අනිමිතතං විමොක්ඛං - අප්පණ්ණිතිතං විමොක්ඛං - සුඤ්ඤාතං සමාධිං - අනිමිතතං සමාධිං - අප්පණ්ණිතිතං සමාධිං - සුඤ්ඤාතං සමාපනතිං - අනිමිතතං සමාපනතිං - අප්පණ්ණිතිතං සමාපනතිං - තිස්සො විජජා - වත්තාරෙ සතිපට්ඨානෙ - වත්තාරෙ සම්මප්පධානෙ - වත්තාරෙ ඉද්ධිපාදෙ - පඤ්ඤා ඉද්ධියාති - පඤ්ඤා බලාති - සත්ත බොජ්ඣංගිකෙ - අරියං අට්ඨබ්බිකං මග්ගං - සොත්තාපනතිථලං - සකදගාමිථලං - අතාගාමිථලං - අරහත්තං - සමාපජ්ජි - සමාපජ්ජති - සමාපනො - සො භික්ඛු අරහත්තස්ස ලාභී - වසී - තෙන භික්ඛුතා අරහත්තං සච්ඡිකත්'නති සමපජානමුසා භණ්ණාසස්ස පටිච්ඡානනාසස්ස ආපනති ථුල්ලවටයස්ස, න පටිච්ඡානනාසස්ස ආපනති දුක්ඛවස්ස.

4. නිභාකාරෙහි 'තස්ස භික්ඛුතො රුගො වනො- දෙසො වනො- ලොගො වනො වනො මුනො පභිනො පටිනිස්සට්ඨො උකෙඛිතො සමුකෙඛිතො'ති සමපජානමුසා භණ්ණාසස්ස පටිච්ඡානනාසස්ස ආපනති ථුල්ලවටයස්ස, න පටිච්ඡානනාසස්ස ආපනති දුක්ඛවස්ස.

5. නිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි තස්ස භික්ඛුතො රුගො විත්තං විනිවරණං- දෙසො විත්තං විනිවරණං- මොගා විත්තං විනිවරණ'නති සමපජානමුසා භණ්ණාසස්ස පටිච්ඡානනාසස්ස ආපනති ථුල්ලවටයස්ස, න පටිච්ඡානනාසස්ස ආපනති දුක්ඛවස්ස, පුබ්බෙවස්ස භොති "මුසා භණ්ණිස්ස"නති, භණ්ණාසස්ස භොති, "මුසා භණ්ණම්"ති, භණ්ණිස්ස භොති, "මුසා මයා භණ්ණිත"නති, විනිබ්බය දිට්ඨිං, විනිබ්බය ඛනතිං, විනිබ්බය රුචිං, විනිබ්බය භාවං.

6. නිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි 'යො තෙ විභාරෙ වසි, සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ පඨමං කුතං- දුතියං කුතං- තතියං කුතං- වතුන්ථං කුතං සමාපජ්ජි- සමාපජ්ජති- සමාපනො- -පෙ- සො භික්ඛු සුඤ්ඤා- ගාරෙ වතුන්ථස්ස කුතස්ස ලාභී, වසී, තෙන භික්ඛුතා සුඤ්ඤාගාරෙ වතුන්ථං කුතං සච්ඡිකත්'නති සමපජානමුසා භණ්ණාසස්ස පටිච්ඡානනාසස්ස ආපනති ථුල්ලවටයස්ස, න පටිච්ඡානනාසස්ස ආපනති දුක්ඛවස්ස, පුබ්බෙ- වස්ස භොති "මුසා භණ්ණිස්ස"නති භණ්ණාසස්ස භොති "මුසා භණ්ණම්"ති භණ්ණිස්ස භොති "මුසා මයා භණ්ණිත"නති, විනිබ්බය දිට්ඨිං, විනිබ්බය ඛනතිං, විනිබ්බය රුචිං, විනිබ්බය භාවං.

2. සිවු අයුරකින් ... පස් අයුරකින් ... සඅයුරකින් ... සත් අයුරකින් 'යම් මහණෙක් තොප විහාරයෙහි විසි ද ඒ මහණ තෙමේ පළමුවන දූතානට සමවාදිති, සමවදිසි, සමවාදුනේ වෙයි. ඒ මහණ ප්‍රථමධ්‍යාන ලාභිය, වසිය, ඒ මහණ විසින් පළමුවන දූතාන පසක් කරණ ලද්ද'යි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඟුවාත් වේ. තොදන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලාඟුවාත් වේ. පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. විඤ්චනුට මා විසින් "මුසවා කියන ලද්ද"යි සිත වෙයි. දෘඪිය - කෘතන්තිය - රුචිය - භාවය සභවාගෙණ ය.

3. තුන් අයුරකින් 'යම් මහණෙක් තොප විහාරයෙහි විසි ද ඒ මහණ දෙවන දූතානට — තෙවන දූතානට — සිවුවන දූතානට — සුඤ්ඤතවිමොක්ඛායට — අතිමිත්තවිමොක්ඛායට — අපරණිහිතවිමොක්ඛායට — සුඤ්ඤත-සමාධියට — අතිමිත්තසමාධියට — අපරණිහිතසමාධියට — සුඤ්ඤත-සමාපත්තියට — අතිමිත්ත සමාපත්තියට — අපරණිහිතසමාපත්තියට — ත්‍රිවිද්‍යාවට — සතර සතිපට්ඨානගන්ට — සතර සමමපට්ඨානගන්ට — සතර ඉද්ධිපාදගන්ට — පඤ්ච ඉන්ද්‍රියගන්ට — පඤ්ච ඛලගන්ට — සත්ත-බොජ්ඣංගගන්ට — අරිඅවිච්ඡේදයට — සෝවාත් ඵලයට — සකදගාමිඵලයට — අනාගාමිඵලයට — රහත්බවට සමවාදිති. සමවදිසි. සමවාදුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ අතීතනි ලාභියෙක. වසියෙකි. ඒ මහණ විසින් රහත් බව පසක් කරණ ලද්ද'යි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඟුවාත් වේ. තො දන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලාඟුවාත් වේ.

4. තුන් අයුරකින් 'ඒ මහණහු විසින් රුගය හරණ ලද ... දොමය හරණ ලද ... මොහය හරණ ලද. විහිට. මිදිත. පැතිත. තෙරිණ. උපුල. මැතවින් උපුලාසි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඟුවාත් වේ. තොදන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලාඟුවාත් වේ.

5. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් ඒ මහණහුගේ සිත රුගයෙන් නිරාවරණය ... සිත දෙව්‍යයෙන් නිරාවරණය ... සිත මෝහයෙන් නිරාවරණයයි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඟුවාත් වේ. තො දන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලාඟුවාත් වේ. පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. විඤ්චනුට මා විසින් "මුසවා කියන ලද්ද"යි සිත වෙයි. දෘඪිය — කෘතන්තිය — රුචිය — භාවය සභවාගෙණ ය.

6. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් 'යම් මහණෙක් තොප විහාරයෙහි විසි ද ඒ මහණ ශුන්‍යාගාරයෙහි පළමුවන දූතානට ... දෙවන දූතානට ... තෙවන දූතානට ... සිවුවන දූතානට සමවාදිති. සමවදිසි ... සමවාදුනේ වෙයි. ... ඒ මහණ ශුන්‍යාගාරයෙහි වතුථිධ්‍යාන ලාභියෙක වසියෙකි. ඒ මහණ විසින් ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූතාන පසක් කරණ ලද්ද'යි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඟුවාත් වේ. තොදන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලාඟුවාත් වේ. පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. විඤ්චනුට මා විසින් "මුසවා කියන ලද්ද"යි සිත වෙයි. දෘඪිය — කෘතන්තිය — රුචිය — භාවය සභවාගෙණ ය.

7. තුන් අසුරකින් ... ‘සත් අසුරකින් යම් මහණෙක් තොපගේ විහාරය පරිභෝග කෙළේ ද, යම් මහණෙක් තොපගේ සිවුරු පරිභෝග කෙළේ ද, යමෙක් තොපගේ පිණිඬපාතය පරිභෝග කෙළේ ද, යමෙක් තොපගේ සෙනසුන පරිභෝග කෙළේ ද, යමෙක් තොපගේ හිලන්පස බෙහෙත් පිරිසර පරිභෝග කෙළේ ද ඒ මහණ තෙමේ ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූභාතට සමවැදිනි. ... සමවදිනි. සමවැදුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ ශුන්‍යාගාරයෙහි වතුඤ්ඛානලාභියෙක, වසියෙකි, ඒ මහණ විසින් ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූභාත පසක් කරණ ලද්දේ දන්තකු හමුවෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිආවැත් වේ. නොදන්තකු හමුවෙහි කියන මහණහට දුකුලාආවැත් වේ. ...

8. තුන් අසුරකින් ... ‘සත් අසුරකින් යම් මහණකු විසින් තොප විහාරය පරිභෝග කරණ ලද ද, යමකු විසින් තොපගේ සිවුරු පරිභෝග කරණ ලද ද, යමකු විසින් තොපගේ පිණිඬපාතය පරිභෝග කරණ ලද ද, යමකු විසින් තොපගේ සෙනසුන පරිභෝග කරණ ලද ද යමකු විසින් තොපගේ හිලන්පස බෙහෙත් පිරිසර පරිභෝග කරණ ලද ද ඒ මහණ ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූභාතට සමවැදිනි. ... සමවදිනි. ... සමවැදුනේ වෙයි. ඒ මහණ ශුන්‍යාගාරයෙහි වතුඤ්ඛානලාභිය, වසියෙකි, ඒ මහණහු විසින් ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූභාත පසක් කරණ ලද්දේ දන්තකු හමුවෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිආවැත් වේ. නො දන්තකු හමුවෙහි කියන මහණහට දුකුලාආවැත් වේ. ...

9. තුන් අසුරකින් ... ‘සත් අසුරකින් තෝ යම් මහණකු වෙත පාමණ විහාරය පිදුවෙහි ද, සිවුරු පිදුවෙහි ද, පිඬු පිදුවෙහි ද, සෙනසුනක් පිදුවෙහි ද, හිලන්පස බෙහෙත් පිරිසර පිදුවෙහි ද, ඒ මහණ තෙමේ ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූභාතට සමවැදිනි. ... සමවදිනි. ... සමවැදුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ ශුන්‍යාගාරයෙහි වතුඤ්ඛානලාභිය, වසියෙකි, ඒ මහණහු විසින් ශුන්‍යාගාරයෙහි සිවුවන දූභාත පසක් කරණ ලද්දේ දන්තකු හමුවෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිආවැත් වේ. නො දන්තකු හමුවෙහි කියන මහණහට දුකුලාආවැත් වේ: පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි, කියන්නහුට “මුසවා කියමි”යි සිත වෙයි. බිණුවහුට මා විසින් “මුසවා කියන ලද්ද”යි සිත වෙයි. දෂ්ටිය—ඝෞතනිය—රුවිය—භාවය සහවා ගෙණ යි.

සෙය්‍යාලපණ්ණරසකය නිමි.

සුභ්‍යයසුභ්‍යසංසුභ්‍යවාරකථාව නිමි.

උතුරු මිනිස්දම් පිළිබඳ වක්‍යසෙය්‍යාලය නිමි.

අධිමානශෙන් කියන්නහුට ද උතුරුමිනිස්දම් නො කියැවී මහණහට ද උමතුමුවහුට ද පෙරළි සිත් ඇත්තහුට ද වෙදනාචෙන් පෙළුනහුට ද ආදිකම්කයාට ද ඇවැත් නො වේ.

විනිභවත්තු

උද්භවනාථා.

අභිමානෙන¹, ‘රඤ්ඤාලති පිණෙකාපජ්ඣාරියාපථො,
සඤ්ඤාඤජනා. රහො ධම්මා විහාරෙ පච්චුපට්ඨිකො.

ත දුක්ඛාරං විරියමථොපි මච්චුතො යස්සාච්චිසො විපට්ඨිකාරි සම්මා,
විරියෙන යොගෙන ආරුධතාය අථ වෙදනාය අපරෙ දුවෙ.

මුග්ගවණෙ පඤ්චවත්තුති අඤ්ඤාබ්‍යාකරණා තයො,
අගාරාවරණා කාමා රති මාපි ච පක්කමො.

අට්ඨිපෙසි උභො ගාවො ඝාතකා පිණෙකා සාකුණිකො නිව්ච්චොරබ්බි
අසි ච සුකරි සතති මාගවි උසු ච කාරණිකො සුචි සාරපි.

යො ච සිඛ්ඛියති සුවකො හි සො අණ්ඩගාරි අහු ගාමකුටකො,
කුපෙ නිමුග්ගො හි සො පාරදුරිකො ගුඨබාදි අහු දුට්ඨිමුග්ගවණො.

නිව්ච්චිච්චි අතිවාරිති අහු මිඤ්ඤාලිච්චි අහු ඉක්කමණිච්චිකා,
මකිලිති සපතතඛ්‍යාතෙකිරි සිසව්ච්චිතො අහු වොරඝාතකො.

භික්ඛු භික්ඛුණි සික්ඛමානා සාමණෙරො අථ සාමණෙරිකා,
කස්සපස්ස විනයස්ස පබ්බජ්ඣං පාපකම්මකාරිංසු තාවදෙ.

තපොදු රුජගගෙ යුඬං නාගානොගාගතෙන ච,
තොභිතො අරහං භික්ඛු පඤ්ච කප්පසතං සරෙති.

1. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අභිමානෙන අඤ්ඤා
ව්‍යාකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි: ‘ගගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතතං,
කච්චි නු බො අගං පාරාජිකං ආපතතිං ආපනො’ති. අථ බො සො භික්ඛු
ගගවතො එතමිත්ථං ආරොවෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අභිමානෙනාති. (1)

2. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පණ්ඩාය අරඤ්ඤා
විහරති “එවං මං ජනො සමාචෙස්සති”ති. තං ජනො සමාචෙසි. තස්ස
කුක්කුළුවං අගොසි. ගගවතො එතමිත්ථං ආරොවෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු
පාරාජිකස්ස, ත ච භික්ඛුවෙ පණ්ඩාය අරඤ්ඤා වත්ථබ්බං, යො වසෙය්‍ය,
ආපතති දුක්ඛටස්සාති. (2)

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විනිශ්චිතවසතු

උද්දනශාඨා

අධිමානෙත ය, අරඤ්ඤාදි ය, පිණ්ඩ යයි වසතු තුණක, උපජ්ඣාය වසතු දෙකය, ඉරියාපථ වසතු සතර ය, සංයෝජන වසතු ය, රහොධම්ම වසතු දෙක ය, විහාරවසතු ය, පච්චුපට්ඨිත (උපට්ඨිත) වසතු ය.

තදුක්කර වසතු ය, විරිය වසතු ය, මච්චු වසතුව ය, විපප්පිසාරි වසතු ය, සමමාපසුතත වසතු ය, ආරඤ්චිරිය වසතු ය, සුතතයොග ආරාධිත වසතු ය, වැළිදු අනික් වෙදනා වසතු දෙක ය.

මුහුර්තවසතු පසෙක, අඤ්ඤාබ්‍යාකරණ වසතු තුණ ය, අභාරාවරණ වසතුව ය, කාමාවරණ වසතු ය, අභිරතී වසතු ය, පක්කම වසතු ය.

අට්ඨි- පෙසි ගොඝාතක වසතු දෙක ය, මංසපිණ්ඩ සාතුණික වසතු ය.

නිව්ච්චිමර්ඛික වසතු ය, අසිලොමසුකරිකවසතු ය, සත්තිලොම මාගවික වසතු ය, උසුලොම කාරණික වසතු ය, සුචිලොම සාරපි වසතු ය.

යමෙක් සුචියෙන් මැසේ ද ඒ සුවක වසතු ය, අණ්ඩිසාරි ගාමකුටක වසතු ය, ගුප්තපයෙහි නිමග්න පාරදුරික වසතු ය, ගුප්තාදී දුෂ්ට මුහුර්ත වසතු ය.

නිව්ච්චිඅතිවාරිණි වසතු ය, මහිගුලීඉක්කණිකා වසතු ය. ඔකිලිනී සපත්තභිහාරා වසතු ය, සිසව්ජනන වොරඝාතක වසතු ය.

භික්ඛු ය, භික්ඛුණී ය, සික්කමානා ය, සාමණේර ය, සාමණේරී ය යන මොහු කසුප් බුදු සත්තෙහි පාවිදිවූවාහු එකල්හි පව් කලාහු ය. ඔවුන්ගේ වසතු ය.

තපොදය, රාජගහසුඬය, තාභානොගාහන ය, රහත් වූ භෞහිත මහණ පන්සිය කපක් සිහිකෙරෙයි යන මේ වසතු දෙසි විනිතවසතු සැටකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් අධිමානයෙන් අර්ගතාවය ප්‍රකාශ කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද පණවන ලදී. කිම? මම පරිජ්ඣාවාත් අවන්තෙමි දෝ”යි ඉක්කිති ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ අධිමානයෙන් කියන්නහුට ඇවැත් නො වේ. (1)

2. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් බුහුමන් පතා වෙනෙහි වෙසෙයි “ජන තෙමේ මට සමාභවනා කරන්නේ”යි. ජන තෙමේ ඒ මහණහට සමාභවනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. මහණෙහි, බුහුමන් පතා වෙනෙහි නො විසිය යුතුයි. යමෙක් වෙසේ නම් දුකුලාභාවාත් වේ. (2)

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පණ්ඩිය පිණ්ඩිය වරති “එවං මං ජනො සමානාවෙස්සති”ති. තං ජනො සමානාවෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි-පෙ-අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. න ච භික්ඛුවෙ පණ්ඩිය පිණ්ඩිය වරිතබ්බං. යො වරෙස්ස අපතති දුක්ඛවස්සාති. (3)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං එතදවොච: “යෙ ආවුසො අමානං උපජ්ඣායස්ස සද්ධිවිහාරිකා සබ්බෙව අරහන්තො”ති. තස්ස කුක්කුචං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි. -පෙ- කිඤ්චිතො නං භික්ඛුති? උලුපතාධිපායො අහං භගවාති. අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති ථුලලවයස්සාති. (4)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං එතදවොච: “යෙ ආවුසො අමානං උපජ්ඣායස්ස අනෙතවාසිකා සබ්බෙව මහිද්ධිකා මහානුභාවා”ති. තස්ස කුක්කුචං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි -පෙ- කිඤ්චිතො නං භික්ඛුති. උලුපතාධිපායො අහං භගවාති. අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති ථුලලවයස්සාති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පණ්ඩිය වසිකමති — පණ්ඩිය නිට්ඨති — පණ්ඩිය නිසීදති — පණ්ඩිය සෙස්සං කපෙපති “එවං මං ජනො සමානාවෙස්සති”ති. තං ජනො සමානාවෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. න ච භික්ඛුවෙ පණ්ඩිය -පෙ- සෙස්සං කපෙපතබ්බං. යො කපෙපස්ස, අපතති දුක්ඛවස්සාති. (6-9)

7. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුතො උත්තරිථෙත්ථස්සධම්මං උලුපති. නොපි එවමොහ: “මෙසාමපි ආවුසො සඤ්ඤා-ජනා පභිනා”ති. තස්ස කුක්කුචං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි. -පෙ- අපතති. නං භික්ඛු අපනො පාරාජිකනති. (10)

8. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු රහොගතො උත්තරි-ථෙත්ථස්සධම්මං උලුපති. පරචිත්තවිදු භික්ඛු තං භික්ඛුං අපසාදෙසි: “මො ආවුසො එවරුපං අභණ්ණි. තඤ්ඤො තුස්සා”නති. තස්ස කුක්කුචං අගොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති දුක්ඛවස්සාති. (11)

9. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු රහොගතො උත්තරි-ථෙත්ථස්සධම්මං උලුපති. දෙවතා තං භික්ඛුං අපසාදෙසි: “මො භනෙත එවරුපං අභණ්ණි. තඤ්ඤො තුස්සා”නති. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති දුක්ඛවස්සාති. (12)

10. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අඤ්ඤාතරං උපාසකං එතදවොච: යො ආවුසො තුස්සං විහාරෙ වසති, සො භික්ඛු අරහාති. සො ච තස්ස විහාරෙ වසති. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- කිඤ්චිතො නං භික්ඛුති? “උලුපතාධිපායො අහං භගවා”ති. අනාපතති භික්ඛු පාරාජි-කස්ස; අපතති ථුලලවයස්සාති. (13)

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් බුහුමන් පතා පිඩු පිණිස ගැසිරෙයි “මෙසේ ජනතෙමේ මට සමාචාරා කරන්නේ”යි. ජනතෙමේ ඒ මහණහට සමාචාරා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. මහණනි, බුහුමන් පතා පිඩු පිණිස නො ද ගැසිරිය යුතුයි. යමෙක් ගැසිරේ නම් දුකුලාඥාවාත් වේ. (3)

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට මෙය කී ය: “ඥාවාත්ති, අපගේ උපාධ්‍යායයන් වහන්සේගේ යම් සඳ්ධිවිහාරිකයෝ වෙද්ද, ඒ සියල්ලෝ ම රහත්හු”යි ඒ මහණහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම හුවා දක්වනු රිසියෙමි”යි. මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ධුලාසිඥාවාත් වේ. (4)

5. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට මෙය කී ය: “ඥාවාත්ති, අපගේ උපාධ්‍යායයන් වහන්සේගේ යම් අතාවාසෝ වෙද්ද ඒ සියල්ලෝ ම මහත් සඳ්ධි ඥාත්තෝ ය. මහත් ආනුභාව ඥාත්තෝ”යි. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහිදැයි. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම හුවා දක්වනු රිසියෙමි’යි. මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ධුලාසිඥාවාත් වේ. (5)

6. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් බුහුමන් පතා සක්මන් කෙරෙයි — බුහුමන් පතා සිටියි- බුහුමන් පතා හිඳියි- බුහුමන් පතා ගොවියි “ජනතෙමේ මෙසේ මට සමාචාරා කරන්නේය”යි. ජනතෙමේ ඔහුට සමාචාරා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. මහණනි, බුහුමන් පතා ... ශයනය නො කට යුතුයි. යමෙක් ශයනය කරන්නේ නම් දුකුලාඥාවාත් වේ. (6-9)

7. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට උතුරුමිනිදම් පවසයි. හෙ තෙමේ ද මෙසේ කියයි. “ඥාවාත මාගේ දස සංයෝජනයෝ ප්‍රතිණයහ”යි. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙහි ය. (10)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට රහසිගතව උතුරුමිනිදම් පවසයි. පරසින් දන්නා ඒ මහණ තෙමේ තෙල මහණහට ගැරහී ය: ඥාවාත, මෙබන්දක් තහමක් කියව. ‘තෙල උතුරුමිනිදම් තට නැත, ඒ මහණහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. දුකුලාඥාවාත් වේ. (11)

9. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් රහසිගතව උතුරුමිනිදම් පවසයි. දෙවියෙක් ඒ මහණහට ගැරහී ය: ‘වහන්ස, මෙබන්දක් තහමක් කියව. ඔබට එබන්දක් නැත. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. දුකුලාඥාවාත් වේ. (12)

10. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා උවසුවකුහට මෙසේ කීය. ඥාවාත, යමෙක් තොපගේ වෙහෙර වෙසේ ද, ඒ මහණතෙමේ රහතෙකි. හෙතෙමේ ද ඔහුගේ වෙහෙර වෙසෙයි. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, “මම උතුරුමිනිදම්-දහම් එළවා දක්වනු රිසියෙමි”යි. මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ධුලාසිඥාවාත් වේ. (13)

11. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං උපාසකං එතදවොච: “යං තිං අට්ඨසො උපට්ඨෙයි විවරපිණ්ඩපාතසෙතාසනගිලාන-පච්චය¹ හෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, සො භික්ඛු අරහා”ති. සො ච තං උපට්ඨෙති විවරපිණ්ඩපාතසෙතාසනගිලානපච්චය¹ හෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන. තස්ස කුක්කුල-චං අහොසි -පෙ- කිඤ්චිතො, චං භික්ඛු?ති. “උලුපනාධිපායො අහං භගවා”ති, අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති ථුලලච්චයස්සාති. (14)

12. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොච: “අන්තරාසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “ත අට්ඨසො දුක්ඛාරං අඤ්ඤං බ්‍යාකාභු”න්ති තස්ස කුක්කුලචං අහොසි. යෙ බො තෙ භගවතො සාවකා තෙ එවං වදෙය්‍යු: “අහඤ්චමිති න භගවතො සාවකො. කච්චි හු බො අහං පාරාජිකං අපතතිං අපනො”ති. භගවතො එතමන්ථං අරොචෙසි -පෙ- කිඤ්චිතො, චං භික්ඛුති? “අනුලුපනාධිපායො අහං භගවා”ති. අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (15)

13. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොච: “අන්තරාසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “අරාධනීයො බො අට්ඨසො ධම්මො අරාධවිරියෙන”ති. තස්ස කුක්කුලචං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං අරොචෙසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (16)

14. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොච: “මා බො අට්ඨසො භාගි”ති. “තාහං අට්ඨසො මච්චිතො භාගමි”ති. තස්ස කුක්කුලචං අහොසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනා-ධිපායස්සාති. (17)

15. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොච: “මා බො අට්ඨසො භාගි”ති. “යො නුතාට්ඨසො විපට්ඨසාරි අස්ස, සො භාගෙය්‍යා”ති. තස්ස කුක්කුලචං අහොසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (18)

16. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොච: “අන්තරාසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “අරාධනීයො බො අට්ඨසො ධම්මො සම්මාපය්‍යතො”ති. තස්ස කුක්කුලචං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං අරොචෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (19)

17. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොච: “අන්තරාසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “අරාධනීයො බො අට්ඨසො ධම්මො අරාධවිරියෙන”ති. තස්ස කුක්කුලචං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං අරොචෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපාය-ස්සාති. (20)

1. ගිලානපාච්චය, මජ්ඣං.

11. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා උවසුවකුහට මෙසේ කිය: ‘යමකුට තෝ සිවුරු පිඩු සෙනසුන් හිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරින් උවැටන් කෙරෙහි ද? ඒ මහණතෙමේ රහතෙකි.’ හෙතෙමේ ඒ මහණහට සිවුරු පිඩු සෙනසුන් හිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරින් උවැටන් කෙරෙයි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... මහණ, කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම උතුරුමිනිස්දම් එළවා දක්වන රිසියෙමි. මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. උලාසිඥාවාත් වේ. (14)

12. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහු: “ආයුෂමත්තට උතුරුමිනිස්දම් ඇද්ද”යි ඇවැත, අභීතතිය ප්‍රකාශ කරන්නට දුෂකර නො වෙයි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් ඒ සවුචෝ වෙද්ද, ඔහු මෙසේ කියන්නාහ: “මම වතාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සවුචෙක් නො වෙමි. කීමෙක් ද? මම පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙමි ද?”යි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කෙළේය. “මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි” ද? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම තහමක් උතුරුමිනිස්දම් එළවා දක්වනු රිසියෙමි”යි, මහණ, තහමක් හුවා දක්වන රිසියෙහුට ඇවැත් නො වේ. (15)

13. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙසේ කීහ: ‘ආයුෂමත්තට උතුරුමිනිස්දම් ඇද්ද’යි. ඇවැත්නි, උතුරුමිනිස්දම ඇරඹූ වෙර ඇත්තහු විසින් ඇරයිය හැක්කේ ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කෙළේය. මහණ, තහමක් උතුරුමිනිස්දම් එළවා දක්වන රිසියෙහුට ඇවැත් නො වේ. (16)

14. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: ‘ඇවැත, නොබා’යි. ‘ඇවැත, මම මරාට නොබාමි’යි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. මහණ, අනුලපතාධිප්‍රාය ඇතියෙහුට ඇවැත් නො වේ. (17)

15. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: ‘ඇවැත, නොබා’යි. ‘ඇවැත්නි, යමෙක් ඒකාන්තයෙන් විපිළිසර-වන්නේ නම් හෙතෙමේ බත්තේය’යි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. මහණ, තහමක් හුවා දක්වන රිසියෙහුට ඇවැත් නො වේ. (18)

16. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: “ආයුෂමත්තට උතුරුමිනිස්දම් ඇද්ද”යි. “ඇවැත්නි, උතුරු-මිනිස්දම මනා පිළිවෙතෙහි යෙදුනහු ජිසින් ඇරයිය හැක්කේ ම ය.” ඒ මහණහට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කෙළේය. -පෙ- මහණ, අනුලපතාධිප්‍රාය ඇතියෙහුට ඇවැත් නො වේ. (19)

17. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: ‘ආයුෂමත්තට උතුරුමිනිස්දම් ඇද්ද’යි. ‘ඇවැත්නි, ඇරඹූ වෙර ඇත්තහු විසින් උතුරුමිනිස්දම් ඇරයිය හැක්කේ ම ය.’ ඒ මහණහට කුකුස් විය. -පෙ- මහණ, අනුලපතාධිප්‍රාය ඇතියෙහුට ඇවැත් නො වේ. (20).

18. තෙන බො පත සමයෙත අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචුං: “අත්ථායසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “ආරාධනීයො බො ආවුසො ධම්මො සුත්තසොගොතො”ති. තස්ස කුක්කුළං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (21)

19. තෙන බො පත සමයෙත අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචුං: “කම්මාටුසො ඛමනීයං කම්මී යාපනීය”නති. “නාටුසො සකකා යෙන වා තෙන වා අධිවාසෙතු”නති. තස්ස කුක්කුළං අහොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (22)

20. තෙන බො පත සමයෙත අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචුං: “කම්මාටුසො ඛමනීයං කම්මී යාපනීය”නති. “නාටුසො සකකා පුප්ප්ඤ්ඤන අධිවාසෙතු”නති. තස්ස කුක්කුළං අහොසි. -පෙ- කිඤ්චිතො, නිං භික්ඛුන්? “උලුපනාධිපායො අහං භගවා”ති. අතාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස; ආපතති ථුලුච්චයස්සාති. (23)

21. තෙන බො පත සමයෙත අඤ්ඤතරෙ බ්‍රාහ්මණො භික්ඛු නිමනොනාචා එතදවොච: “ආයනතු භොනො, අරහනො”ති. තෙසං කුක්කුළං අහොසි, “මයඤ්චිත අතරහනො.¹ අයඤ්ච බ්‍රාහ්මණො අලො අරහනවාදෙන සමුදවරති. කථනත්‍රයො අලොහි පටිපජ්ජිතබ්බ”නති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- අතාපතති භික්ඛුවෙ පසාදභඤ්ඤති. (24)

22. තෙන බො පත සමයෙත අඤ්ඤතරෙ බ්‍රාහ්මණො භික්ඛු නිමනොනාචා එතදවොච: “නිසීදනතු භොනො, අරහනො”ති. -පෙ- “භුඤ්ජනතු භොනො, අරහනො”ති. -පෙ- “කපපනතු² භොනො, අරහනො”ති. -පෙ- ගච්ජනතු භොනො, අරහනො”ති. තෙසං කුක්කුළං අහොසි: මයඤ්චිත අතරහනො. අයඤ්ච බ්‍රාහ්මණො අලො අරහනවාදෙන සමුදවරති. කථනත්‍රයො අලොහි පටිපජ්ජිතබ්බනති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- අතාපතති භික්ඛුවෙ පසාදභඤ්ඤති. (25-28)

23. තෙන බො පත සමයෙත අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලුපති. සොපි එවමාහ: “මග්ගමි ආවුසො ආසවා පතීනා”ති. තස්ස කුක්කුළං අහොසි. -පෙ- ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො, පාරුඡකනති. (29)

24. තෙන බො පත සමයෙත අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලුපති. සොපි එවමාහ: “මග්ගමි ආවුසො එතෙ ධම්මො සංවිජ්ජනතී”ති. තස්ස කුක්කුළං අහොසි. -පෙ- ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො, පාරුඡකනති. (30)

25. තෙන බො පත සමයෙත අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලුපති. සොපි එවමාහ: “අගමාටුසො තෙසු ධම්මෙසු සජ්ඣස්සාමී”ති. තස්ස කුක්කුළං අහොසි. -පෙ- ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො, පාරුඡකනති. (31)

1. ත අරහනො, සිමු. 2. තපපනතු, බහුසු.

18. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහු: ‘ආයුෂමත්තට උතුරුමිනිද්දම් ඇද්ද’යි. ඇවැත්නි, උතුරු-මිනිද්දම් භාවනාවෙහි යෙදුනහු විසින් ඇරැයිය හැක්කේ ම ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය -පෙ- මහණ, අනුලපතාධිප්‍රාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (21)

19. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මේ කීහු: ‘ඇවැත්, කිම, ඉවසිය හැකිද’යි, කිම, යාපිය හැකිද’යි, ඇවැත්නි, යම්තමකු විසින් ඉවසන්නට නොහැකිය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ, අනුලපතාධිප්‍රාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (22)

20. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: ඇවැත්නි, කිම, ඉවසිය හැකි ද, කිම, යාපියහැකි ද’යි. ඇවැත්නි, පුහුදුන් විසින් ඉවසන්නට නො හැකිය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... ‘මහණ, තෝ කෙබඳු සිතැත්තෙහි ද’යි භාග්‍යවතුන් වහන්ස, උලපතාධිප්‍රාය ඇතියමෙයි, මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. ථුලාසිඇවැත් වේ. (23)

21. එසමයෙහි එක්තරා බමුණෙක් භික්ෂුන් පවරා මෙය කීය: “භවත් රහත්හු වසිත්වා”යි, ඒ භික්ෂුන්ට කුකුත් විය. අපි වතාහි නො රහතුම්හ. මේ බමුණු තෙමේ අපට අරහත්වාදයෙන් ව්‍යවහාර කෙරෙයි. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කළහ. ... මහණෙහි, පහත් සිතින් බිණීමෙහි ඇවැත් නො වේ. (24)

22. එසමයෙහි එක්තරා බමුණෙක් භික්ෂුන් පවරා මෙය කීය. “භවත් රහත්හු වැඩ තිදින සේක්වා”යි ... “භවත් රහත්හු වළඳන සේක්වා”යි ... “භවත් රහත්හු තාප්‍ය වෙත්වා”යි ... “භවත් රහත්හු යන සේක්වා”යි. ඒ භික්ෂුන්ට කුකුත් විය. අපි වතාහි නො රහතුම්හ. මේ බමුණුතෙමේ අපට අරහත්වාදයෙන් කපා කරයි. අප විසින් කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතුද’යි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළාහුය. ... මහණෙහි, පහත් සිතින් බිණීමෙහි ඇවැත් නො වේ. (25-28)

23. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට උතුරුමිනිද්දම් පවසයි. හෙ තෙමේ ද මෙසේ කීය: “ඇවැත්, මාගේ ද ආශ්‍රවයෝ ප්‍රතිණයහ”යි, ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහිය. (29)

24. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට උතුරුමිනිද්දම් පවසයි. හෙ තෙමේ ද මෙසේ කීය: “ඇවැත්, මාගේ ද තෙල උතුරු-මිනිද්දම් විද්‍යාමාන වේ”යි. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහිය. (30)

25. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට උතුරුමිනිද්දම් පවසයි. හෙ තෙමේ ද මෙසේ කීය. “ඇවැත් මම ද තෙල උතුරුමිනිද්දම්හි පාණෙත්තෙමි”යි ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහිය. (31)

26. තෙත බෝ පත සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ඤ්ඤතකා එතදවොචුං:
එහි භනෙන් අගාරං අර්ඤ්ඤතාති.” “අභබ්බො බෝ ආට්ඨසො මාදිසො
අගාරං අර්ඤ්ඤතාති”න්ති. තස්ස කුක්කුචං අගොසි. -පෙ- අතාපතති
භික්ඛු අනුලපතාතිපපායස්සාති. (32)

27. තෙත බෝ පත සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ඤ්ඤතකා එතද-
වොචුං: “එහි භනෙන්, කාමෙ පරිභුඤ්ජා”ති. “ආවටා මෙ ආට්ඨසො කාමා”ති.
තස්ස කුක්කුචං අගොසි. -පෙ- අතාපතති භික්ඛු අනුලපතාතිපපා-
යස්සාති. (33)

28. තෙත බෝ පත සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ඤ්ඤතකා එතද වොචුං:
“අභිරමසි භනෙන්”ති. “අභිරතො අහං ආට්ඨසො පරමාය අභිරතියා”ති.
තස්ස කුක්කුචං අගොසි. ‘යෙ බෝ තෙ භගවතො සාවකා තෙ එවං
වද්දෙය්‍යො: අභඤ්ඤාමි ත භගවතො සාවකො, කච්චි නු බෝ අහං පාරුක්කා
ආපතතීං ආපනෙන්’ති. භගවතො එතමථං ආරොචෙසි. “කිඤ්චිත්තො
නං භික්ඛු?”ති “අනුලපතාතිපපායො අහං භගවා”ති. අතාපතති භික්ඛු
අනුලපතාතිපපායස්සාති. (34)

29. තෙත බෝ පත සමයෙන සම්බුද්ධා භික්ඛු කතිකං කතා අඤ්ඤ-
තරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡිංසු: “යො ඉමඤ්ඤා ආවාසා පඤ්ඤා
පක්කම්ඤ්ඤාති, තං මයං අරහාති ජාතියාමා”ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මං
අරහාති ජාතනතුති තඤ්ඤා ආවාසා පඤ්ඤා පක්කම්. තස්ස කුක්කුචං
අගොසි. -පෙ- ආපතති නං භික්ඛු ආපනෙන් පාරුක්කන්ති. (35)

30. තෙත සමයෙන බුද්ධො භගවා රුජගගෙ විහරති වෙථවනෙ
කලුඤ්ඤතිවාසෙ. තෙත බෝ පත සමයෙන ආයස්මා ව ලක්ඛණො
ආයස්මා ව මහාමොග්ගලානො ගිජ්ඣිකූචෙ පබ්බතෙ විහරන්ති. අථ බෝ
ආයස්මා මහාමොග්ගලානො පුබ්බණ්ඩසමයං නිවාසෙතො පතනවිචරමාදාය
යෙතායස්මා ලක්ඛණො තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිතො ආයස්මන්තං ලක්ඛණං
එතදවොච: “ආයාමාට්ඨසො ලක්ඛණ, රුජගහං පිණ්ඩාය පටිසිස්සාමා”ති.
“එවමාට්ඨසො”ති බෝ ආයස්මා ලක්ඛණො ආයස්මතො මහාමොග්ගලානස්ස
පට්ටස්සාසි.

31. අථ බෝ ආයස්මා මහාමොග්ගලානො ගිජ්ඣිකූචා පබ්බතා
මරොගනෙන් අඤ්ඤතරස්මිං පදෙසෙ සිතං පානිකාසි. අථ බෝ ආයස්මා
ලක්ඛණො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං එතදවොච: “කො නු බෝ
ආට්ඨසො මොග්ගලාන, හෙතු කො පට්ටස්සා සිතස්ස පානුකමායා”ති.
“අකාලො බෝ ආට්ඨසො ලක්ඛණ, එතස්ස පඤ්ඤාසා,¹ භගවතො මං සන්තිකෙ
එතං පඤ්ඤා පුට්ඨා”ති.

1. පඤ්ඤාසා බ්‍යාකරණාය සහ.

26. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට තැයෝ මෙය කීහු: “වහන්ස, එහු මැනව. ගිහිගෙයි වසනු මැනව. ඇවැත්නි, මා වැන්නෙක් ගිහිගෙයි වසන්නට නුසුදුසු වෙයි. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, අනුලලපතාධිප්‍රාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (32)

27. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට තැයෝ මෙය කීහු: “වහන්ස, එහු මැනව. පස්කම් සැප අනුභව කරව”යි “ඇවැත්නි, මට කාමයෝ ඇවුරුණහ”යි, ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, අනුලලපතාධිප්‍රාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (33)

28. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට තැයෝ මෙය කීහු: “වහන්ස, අභිරුණිය කරව”යි “ඇවැත්නි, මම උතුම් අභිරතියෙහි ඇලුනෙමි වෙමි”යි ඒ මහණහට කුකුල් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් ඒ සච්චෝ වෙද්ද, ඔවුහු මෙසේ කියන්නාහුය. මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සච්චෙක් නො වෙමි. කිම? “මම පරිජ්ඣාවෙන් අවන්නෙමි දෙ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේ ය. මහණ, තෝ, කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, “මම අනුලලපතාධිප්‍රාය ඇතියෙමි”යි මහණ, අනුලලපතාධිප්‍රාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (34)

29. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු කතිකා කොට එක්තරා ආරාම-යෙක්හි වස් විසූහ. යමෙක් මේ අවසින් පළමුව බැහැර යන්නේ ද “ඔහු රහතෙකැයි අපි දැන ගන්නමු”යි, එක්තරා මහණෙක් “මා රහතෙකැයි දැන ගනින්න”යි ඒ අවසින් පළමුව නික්මුනි. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවෙන් අවන්නෙහිය. (35)

30. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ වෙළුමාරාමයෙහි වසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝ ද, ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ද ගිජුකුළු-පච්චෙහි වෙසෙත්. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ පෙරවැවේලෙහි හැද පෙරෙව පා සිටුරා ගෙණ ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙරුන් වෙත එළඹියහ. එළඹ ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙරණුවන්ට මෙය කීහ: “ඇවැත් ලක්ෂණය, යම්හ. රජගහනුවරට පිටු පිණිස පිවිසෙන්නමහ”යි. “ඇවැත්නි, එසේ”යි ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙමේ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට පිළිවදන් දුනි.

31. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ගිජුකුළුපච්චෙත් බස්නාහු එක්තරා පෙදෙසෙක දී සිතා පහල කළහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙමේ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට මෙය කීය: ඇවැත්, මුගලන, සිතා පහල කිරීමේ හේතු කවරේ ද? ප්‍රත්‍යය කවරේද යි? ඇවැත් ලක්ෂණය, තෙල පාතයට කල් නො වේ ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි දී මාගෙන් තෙල පාතය විවාරවයි.

32. අප්ථ ඛො ආයස්මා ච ලක්ඛණො ආයස්මා ච මහාමොග්ගලානො රුජගහෙ පිණ්ඩාය වරිත්ථා පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාතපටික්ඛනන්තා යෙන භගවා තෙනුප සංඛකම්මස්ස. උපසංඛකම්මානා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීනො ඛො ආයස්මා ලක්ඛණො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං එතදවොච: “ඉධායස්මා මහාමොග්ගලානො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අඤ්ඤාතරස්මිං පදෙසෙ සිතං පාඨකාසි. කො භු ඛො ආට්ඨසො මොග්ගලාන, හෙතු කො පච්චයො සිතස්ස පාතුකමායා”ති. ඉදං¹ ආට්ඨසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං අට්ඨකසංඛාරිකං වෙහාසං ගච්ඡන්ති. තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීත්වා අනුපතීත්වා එතදුපතරිකාසි විකුදන්ති². සා සුදං අට්ටස්සරං කරොති. තස්ස මග්ගො ආට්ඨසො එතදභොසි: “අච්ඡරියං වත භො අබ්බුතං වත භො, එවරුපොපි තාම සතො භවිස්සති, එවරුපොපි තාම යකො භවිස්සති, එවරුපොපි තාම අත්තභාවපට්ටාභො භවිස්සති”ති. භික්ඛු උජ්ඣායන්ති, ඛිඤන්ති, විපාචෙන්නි: “උත්තරිමනුස්සධම්මං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො උලුපති”ති.

33. අප්ථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙත්ථි: වසඤ්ඤාතා වත භික්ඛවෙ සාවකා විහරන්ති, ඤ්ඤාතා වත භික්ඛවෙ සාවකා විහරන්ති, යනු හි තාම සාවකො එවරුපං ඤ්ඤාතී වා, දක්ඛතී වා, සක්ඛිං වා කරිස්සති. පුබ්බෙව මෙ සො භික්ඛවෙ සතො දිට්ඨො අහොසි. අපිවාහං න ව්‍යාකාසිං. අගඤ්ඤාතං ව්‍යාකරොයං, පරෙ ව මෙ න සද්දහෙය්‍යං. යෙ මෙ න සද්දහෙය්‍යං, තෙසං තං අස්ස දීඝරතං අභිතාය දුක්ඛාය. එසො භික්ඛවෙ සතො ඉමස්මිංයෙව රුජගහෙ ගොඤ්ඤාතො අහොසි. සො තස්ස කම්මස්ස විපාකොත බහුතී වස්සාතී බහුතී වස්සාතී බහුතී වස්සාතී බහුතී වස්සාතී බහුතී වස්සාතී නිරයෙ පච්චිත්වා තස්සෙව කම්මස්ස විපාකාවගෙසෙන එවරුපං අත්තභාව-පට්ටාභං පටිසංවෙදෙති. සච්චං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආහ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සාති. (36)

34. ඉදං, ආට්ඨසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං මංසපෙසිං වෙහාසං ගච්ඡන්ති, තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීත්වා අනුපතීත්වා විතචෙන්නති විරුපෙන්නති³. සා සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-එසො භික්ඛවෙ සතො ඉමස්මිංයෙව රුජගහෙ ගොඤ්ඤාතො අහොසි. (37)

35. ඉදං ආට්ඨසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං මංසපිණ්ඩං වෙහාසං ගච්ඡන්තං, තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීත්වා අනු-පතීත්වා විතචෙන්නති විරුපෙන්නති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-එසො භික්ඛවෙ සතො ඉමස්මිංයෙව රුජගහෙ සාකුණිකො අහොසි. (38)

36. ඉදං ආට්ඨසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං නිච්ඡපිං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං, තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීත්වා අනුපතීත්වා විතචෙන්නති විරුපෙන්නති.⁴ සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-එසො භික්ඛවෙ සතො ඉමස්මිංයෙව රුජගහෙ ඔරබ්භිකො අහොසි. (39)

1. ඉධායං. සිමු. (සංඛකාපි) 2. විකුදෙන්නති විතචෙන්නති විරුපෙන්නති. සා. 3. විතචෙන්නති 4. විතචෙන්නති. මජ්ඣ. උපරි ව එම.

32. ඉක්බිති ඇවැත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝ ද, ඇවැත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ද රජගහනුවර පිටු පිණිස හැසිර පසුබත් කල පිටු සිහිමෙන් පෙරලා ආවාමු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහුය. එළඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැද එකත්පසෙක හුන්කාහුය. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට මෙය කීහ: මෙහි ආයුෂමත් මුගලන් තෙරණුවෝ ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නාහු එක්තරා පෙදෙසකදී සිතා පහළ කළහ. ඇවැත් මුගලන්, සිතා පහළ කිරීමට හේතු කවරේ ද? ප්‍රත්‍යය කවරේ ද? ඇවැත්නි, මම මෙහි ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අහසින් ගමන් කරණ ඇට සැකිල්ලක් දුටිමි. එය ගිජුලිහිණියෝ ද, කටුබෝ ද උකුස්සෝ ද, ප්‍රිහුබාද ප්‍රිහුබාද ඉළ ඇව අතරෙන් විහිවීද යෙන්. ඒ ඇට-සැකිල්ල බැහැහඬ කරයි. ඇවැත්නි, ඒ මට මේ සිත විය: “පින්වත, ඒකාන්තයෙන් ආශ්වායායෙකි. අද්දුතයෙකි. ලෙබදු නම් සත්තියෙක් වන්නේ ද? මෙබදු නම් යක්ෂයෙක් වන්නේ ද? මෙබදු නම් අත්බැව් පිළි-ලැබුවෙක් වන්නේ ද?” යි භික්ෂුහු අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරුවත්: “ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ උතුරාමිතිද්දම් දක්වයි” යි.

33. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු යේක. “මහණෙනි, ඒකාන්තයෙන් සච්චෝ ඇස් ඇති ව වෙසෙත්. මහණෙනි, ඒකාන්තයෙන් සච්චෝ නුවණ ඇති ව වෙසෙත්. යම් හෙයකින් ප්‍රාචක තෙමේ මෙ බන්දක් දන්නේ හෝ දන්නේ හෝ සාක්ෂ්‍යය හෝ කරන්නේ ද, මහණෙනි, පෙර ම මා විසින් ඒ සත්තියෙමේ දක්නා ලද්දේ විය. එතකුළු වුවත් මම එය ප්‍රකාශ නො කෙළෙමි. මම තෙල කරුණ ප්‍රකාශ කෙළෙමි නම් අත්‍යයෝ මාගේ වචනය නො අදහන්නාහු ය. යම් කෙනෙක් මාගේ වචනය නො අදහන්නාහු ද මවුන්ට එය දිගුකලක් අහිත පිණිස දුක් පිණිස වන්නේය. මහණෙනි, මේ සත්තිය තෙමේ මේ රජගහනුවර ම ගොසානකයා විය. හෙ තෙමේ ඒ කම් විපාකයෙන් බොහෝ අවුරුදු ගණන් බොහෝ අවුරුදු සියගණන් බොහෝ අවුරුදු දහස් ගණන්, බොහෝ අවුරුදු සුවහස් ගණන් තරකයෙහි පැය ඒ කම්යාගේ ම ශෛෂ වූ විපාකයෙන් මෙබදු අත්බැව් ලැබීමක් විඳියි. මහණෙනි, මුගලන් තෙමේ සත්‍යයක් කියයි. මහණෙනි, මුගලනට ඇවැත් නැති.” (36)

34. මහණෙනි, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහසින් ගමන් කරණ මස්වැදුල්ලක් දිටිමි. ගිජුලිහිණියෝ ද, කටුබෝ ද, උකුස්සෝ ද පැත පැත එය කඩා ගෙන කත්, ඉරු කත්. ඒ මස්වැදුල්ල බැහැහඬ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සත්තිය තෙමේ මේ රජගහනුවර ම ගොසානක-යෙක් විය. (37)

35. ඇවැත්නි, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන මස් පිබක් දිටිමි. ඒ මේ මස් පිබ ගිජුලිහිණියෝ ද කටුබෝ ද උකුස්සෝ ද තුබින් සිඳිත්. කඩත්. ඒ මස් පිබ බැහැ හඬ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සත්තිය තෙමේ මේ රජගහනුවර ම ලිහිණි වැද්දෙක් විය. (38)

36. ඇවැත්නි, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන සිව්නැති පුරුෂයකු දිටිමි. ඒ මේ පුරුෂයා ගිජු ලිහිණියෝ ද කටුබෝ ද උකුස්සෝ ද පැත පැත තුබින් සිඳිත්. කඩත්. ඒ පුරුෂ තෙමේ බැහැහඬ කරයි. ... මහණෙනි, තෙල සත්තිය තෙමේ මේ රජගහනුවර ම එළුවන් මරන්නෙක් විය. (39)

37. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනොතා අද්දසං අසිලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තෙ අසී උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපතන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ සුකරිකො අහොසි (40)

38 ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනොතා අද්දසං සතති-ලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තා සතතියො උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපතන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිං යෙව රාජගහෙ මාගවිකො අහොසි. (41)

39. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනොතා අද්දසං උසුලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තෙ උසු උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපතන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ කාරණිකො අහොසි. (42)

40. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනොතා අද්දසං සුචිලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තා සුචියො උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපතන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ සාරපිකො අහොසි. (43)

41. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනොතා අද්දසං සුචිලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තා සුචියො සිසෙ පච්චිනා මුඛතො නික්ඛමන්ති, මුඛෙ පච්චිනා උරතො නික්ඛමන්ති, උරෙ පච්චිනා උදරතො නික්ඛමන්ති, උදරෙ පච්චිනා උරුගි නික්ඛමන්ති, උරුගි පච්චිනා ජඩ්ඝාති නික්ඛමන්ති, ජඩ්ඝාග්‍ර පච්චිනා පාදෙති නික්ඛමන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ සුවකො අහොසි. (44)

42. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනොතා අද්දසං කුම්භණ්ඩං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. සො ගච්ඡන්තොපි තෙව අණ්ඨෙ ඛණ්ඩෙ ආරොපෙ-නා ගච්ඡති, නිසීදන්තොපි තෙසෙව අණ්ඨෙසු නිසීදති. තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීනා අනුපතීනා විතවෙන්නති විරාජෙන්නති.¹ සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ ගාමකුටකො අහොසි. (45)

43. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනොතා අද්දසං පුරිසං ගුඵකුපෙ සසීසකං නිමුග්ගං -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ පාරදුරිකො අහොසි, (46)

44. ඉද්දහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනොතා අද්දසං පුරිසං ගුඵකුපෙ සසීසකං නිමුග්ගං උගොති හතෙති ගුඵං බාදන්තං -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ දුට්ඨමුග්ගාග්‍රණො අහොසි. සො කස්සපස්ස සම්මාසම්මුඛස්ස පාවචනෙ භික්ඛුසංඝං හතොතන නිමනොතනා දෙණ්ඨො² ගුඵස්ස පුරාපෙණී කාලං ආරොවාපෙණා එතද්දොච්චි අතො³ හොනොතා යාවද්දං ගුණ්ඨනකු වෙච ගරන්තූ වා⁴ති. (47)

1. විකුදෙන්නි විහරෙන්නි විරාජෙන්නි. සඤ්ඤා. 2. දෙණ්ඨො (ඉතිපි සිමු.)

3. ඉතො. සඤ්ඤා. අතො. (ඉතිපි සඤ්ඤා)

37. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන අසිලොමි පුරාමයකු දිවිමි. ඔහුගේ අසිහු නැගී නැගී ඔහුගේ ම සිරුරැ හෙත්. හෙතෙමේ බැගෑහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතනි තෙමේ මේ රජගහනුවර ම උූරන් මරන්නෙක් විය. (40)

38. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන සැත්-ලොමි පුරාමයකු දිවිමි. ඔහුගේ ඒ සැත්හු නැගී නැගී ඔහුගේ ම සිරුරැ හෙත්. ඒ පුරාම තෙමේ බැගෑහඩ කෙරෙයි. මහණෙනි, තෙල සතනි තෙමේ මේ රජගහනුවර ම මුව වැද්දෙක් විය. (41)

39. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන උසුලොමි පුරාමයකු දිවිමි. ඔහුගේ ඒ ශරයෝ නැගී නැගී ඔහුගේ ම සිරුරැ හෙත්. හෙ තෙමේ බැගෑහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතනි තෙමේ මේ රජගහනුවර ම කම්කවුලු කොට මරන්නෙක් විය. (42)

40. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන හිදිලොමි පුරාමයකු දිවිමි. ඔහුගේ ඒ හිදිහු නැගී නැගී ඔහුගේ ම සිරුරැ හෙත්. හෙ තෙමේ බැගෑහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතනි තෙමේ මේ රජගහ-නුවර ම අසුන් හික්මවන්නෙක් (වධකයෙක්) විය. (43)

41. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන හිදිලොමි පුරාමයකු දිවිමි. ඔහුගේ ඒ හිදිහු හිසා පිවිස මුවින් නික්මෙත්. මුවෙහි පිවිස ලයෙන් නික්මෙත්. ලෙහි පිවිස කුසෙන් නික්මෙත්. කුස පිවිස වටොරින් නික්මෙත්. වටොර පිවිස කෙණ්ඩාවලින් නික්මෙත්. කෙණ්ඩාහි පිවිස පාවලින් නික්මෙත්. හෙ තෙමේ බැගෑහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතනි තෙමේ මේ රජගහ නුවර ම පිසුනු කියන්නෙක් විය. (44)

42. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන කුලාණ්ඩ පුරාමයකු දිවිමි. හෙ තෙමේ යමින් ද එම අණ්ඩයන් කොන්දෙහි නගා ගෙණ යෙයි. හිදින්නේ ද එම අණ්ඩයන්හි හිදියි. එය ගිජුලිහිණියෝ ද කවුඩෝ ද උකුස්සෝ ද තුඩින් සිදිත්. කඩත්. හෙ තෙමේ බැගෑහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතනි තෙමේ මෙම රජගහනුවර කුළු විනිසකරුවෙක් විය. (45)

43. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අසුචි වළක හිස තෙක් ගැලුණු පුරාමයකු දිවිමි. ... මහණෙනි, තෙල සතනි තෙමේ මෙම රජගහනුවර පරමුවන් සෙටුකෙක් විය. (46)

44. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අසුචි වළක හිස තෙක් ගැලුණු දෙ අතින් අසුචි බුද්ධ පුරාමයකු දිවිමි. ... මහණෙනි, තෙල සතනි තෙමේ මෙම රජගහනුවර දුෂට බ්‍රාහ්මණයෙක් විය. හෙ තෙමේ කසුප්-සම්බුද්ධන්ගේ සස්තෙහි ඩික්සගත බතින් පවරා අසුචියෙන් ඔරු පුරවා කල් දන්වා මෙය කීය. "පින්වත්හු මින් ඇතිතාක් බුදිත්වා," ගෙණ යෙත්වා,"යි. (47)

45. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං නිව්ඡිං ඉජ්ඣං වෙහාසං ගව්ඡන්ති. තමෙන ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතිනා අනුපතිනා විතවෙන්නති විරාජෙනති. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසං භික්ඛවෙ ඉජ්ඣ ඉද්දසමිංයෙව රාජගහෙ අතිවාරිති අහොසි. (48)

46. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං ඉජ්ඣං දුග්ගඤ්ඤං ඉද්දසමිං වෙහාසං ගව්ඡන්ති. තමෙන ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතිනා අනුපතිනා විතවෙන්නති විරාජෙනති. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසං භික්ඛවෙ ඉජ්ඣ ඉද්දසමිංයෙව රාජගහෙ ඉක්ඛණ්ණිකා අහොසි. (49)

47. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං ඉජ්ඣං උප්පකකං ඔකිලිතිං ඔකිරිතිං වෙහාසං ගව්ඡන්ති. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසං භික්ඛවෙ ඉජ්ඣ කාලිඛ්ඛස්ස රඤ්ඤෙ අග්ගමනෙසි අහොසි. සං ඉස්සාපකතා සපතතිං අභ්භාරකටාගෙන ඔකිරි. (50)

48. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං අසිසකං කවඤ්ඤං වෙහාසං ගව්ඡන්ති. තස්ස උරෙ අකච්ඡිති වෙච්ඡ ගොනති මුඛඤ්ඤං. තමෙන ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතිනා අනුපතිනා විතවෙන්නති විරාජෙනති. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසං භික්ඛවෙ සතො, ඉද්දසමිංයෙව රාජගහෙ භාණ්ඩො නාම වොරඤ්ඤානකො අහොසි. (51)

49. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං භික්ඛුං වෙහාසං ගව්ඡන්ති. තස්ස සබ්බංවිපි ආදිත්තා සමපජ්ජුලිතා සජ්ජොතිහුතා, පතොපි ආදිත්තා සමපජ්ජුලිතො සජ්ජොතිහුතො, කායබ්බකිනම්පි ආදිත්තා සමපජ්ජුලිතං සජ්ජොතිහුතං, කායොපි ආදිත්තො සමපජ්ජුලිතො සජ්ජොතිහුතො. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසං භික්ඛවෙ භික්ඛු කස්සපස්ස සම්මාසමුද්ධස්ස පාච්චනෙ පාපභික්ඛු අහොසි. (52)

50. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අද්දසං භික්ඛුණ්ණිං -පෙ- අද්දසං සික්ඛමානං -පෙ- අද්දසං සාමණේරං -පෙ- අද්දසං සාමණේරං වෙහාසං ගව්ඡන්ති. තස්ස සබ්බංවිපි ආදිත්තා සමපජ්ජුලිතා සජ්ජොතිහුතා, පතොපි ආදිත්තා සමපජ්ජුලිතො සජ්ජොතිහුතො, කායබ්බකිනම්පි ආදිත්තා සමපජ්ජුලිතං සජ්ජොතිහුතං, කායොපි ආදිත්තො සමපජ්ජුලිතො, සජ්ජොතිහුතො. සං සුදං අට්ටස්සරං කරොති. තස්ස මග්ගං ආවුසො එතදාහොසි: “අව්ච්ඡිතං වත හො, අබ්බතං වත හො, එවරුපොපි නාම සතො භවිස්සති, එවරුපොපි නාම යනො භවිස්සති, එවරුපොපි නාම අත්තභාවපට්ටාගො භවිස්සති”ති. භික්ඛු උජ්ඣායනති ඩිස්සති විජාවෙනති: උත්තරිකුස්සබ්බමං ආසමා මහාමොග්ගලානො උලුපතිති.

45. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන සිවිතැනි අහනක් දිවිමි. ඇය ගිජුලිහිණියෝ ද කවුඩෝ ද උකුස්සෝ ද තුඹින් සිඳිත්. කඩත්. ඔ බැගැපත්ව හබයි. ... මහණෙනි, තෙල අහන මෙම රජගහනුවර හිමියා ඉක්ම යන්නියක් වුවා ය. (48)

46. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන පිළිකුල් දුගද හමන අහනක් දිවිමි. ඇය ගිජුලිහිණියෝ ද කවුඩෝ ද උකුස්සෝ ද තුඹින් සිඳිත්. කඩත්. ඔ බැගැපත්ව හබයි. ... මහණෙනි, තෙල අහන මෙම රජගහනුවර යක්දස්සක් වුවා ය. (49)

47. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි දූහි ගිත්තෙන් පැලහුනු තෙත බස්තා, ගිනි අගුරෙන් ගැවසුනු, අහනක් දිවිමි. ඔ බැගැපත්ව හබයි. ... මහණෙනි, තෙල අහන කලිගු රජහුගේ අගමෙහෙසිය වූවාය. ඔ නොමෝ ඉසි සිහින් මඩනා ලද්දී සපත්තියක මහ අගුරු කබලක් හෙළා ය. (50)

48. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි, අහස යන හිස සුත් කවකියකු දිවිමි. ඔහුගේ ලෙහි තෙත් ද මුව ද වෙත්. ඔහු ගිජුලිහිණියෝ ද කවුඩෝ ද උකුස්සෝ ද තුඹින් සිඳිත්. කඩත්. හෙ තෙමේ බැගැපත්ව හබයි. ... මහණෙනි, තෙල සත්තව තෙමේ මෙම රජගහනුවර භාජිත නම් වොරසාතකයෙක් විය. (51)

49. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන මහණකු දිවිමි. ඔහුගේ සහල ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූල් සහිතය. පය ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූල් සහිතය, කාබාන ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූල් සහිතය, කය ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් ද වෙළුනේ ය. හෙ තෙමේ බැගැපත්ව හබයි මහණෙනි, තෙල මහණ පොමේ කසුප් සම්බුදුන්ගේ සස්තෙහි පව්වු මහණෙක් විය. (52)

50. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි මෙහෙණක දිවිමි. ... සිකබ්මානාවක දිවිමි. ... හෙරණකු දිවිමි. “අහස යන හෙරණියක දිවිමි. ... ඇගේ සහල ද, ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් වෙළුනාය. පය ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් වෙළුනේ ය. කාබාන ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් වෙළුනේ ය. කය ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් වෙළුනේ ය. ඔ බැගැපත්ව හබයි. ඇවැත්ති, ඒ වට වෙබ්බු සිතෙක් විය. පින්වත, පුද්ගලයකි. පින්වත, නොවූ විරුවකි. මෙබ්බු සත්තයෙක් නම් වන්නේය. මෙබ්බු යක්ෂයෙක් වන්නේය. මෙබ්බු අත්බව් ලැබුවෙක් නම් වන්නේ”යි භික්ෂුහු අවමන් කෙරෙත්, අයුණු කියත්, හුගුණ පතුරුවත්: “ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ උතුරාමිනිස්දම් ඵලවා දක්වති”යි.

අළු බො හගවා භික්ෂු ආමනෙතයි. වක්කුභුතා වත භික්ඛවෙ සාවකා විහරන්ති, ඤාණභුතා වත භික්ඛවෙ සාවකා විහරන්ති, යත්භි තාම සාවකො ඵවරුපං ඤායාති වා දක්ඛති වා සකං වා කරියාති. පුබ්බව මෙ සා භික්ඛවෙ සාමණේරී දිට්ඨා අහොසි, අපිවාහං ත බ්‍යාකාසිං. අභඤ්චතං බ්‍යාකරෙය්‍යං, පරෙ ව මෙ ත සද්දහෙය්‍යං, යෙ මෙ ත සද්දහෙය්‍යං, තෙසං තං අස්ස දීඝරතතං අභිනාය දුතබ්බං. එසා භික්ඛවෙ සාමණේරී කස්සපස්ස සම්මාසම්මුඛස්ස පාවචනෙ පාපසාමණේරී අහොසි. සා තස්ස කම්මස්ස විපාකෙන ඛණ්ණි වස්සාති ඛණ්ණි වස්සසතාති ඛණ්ණි වස්සසහස්සාති ඛණ්ණි වස්සසතසහස්සාති තීරයෙ පච්චිත්තා තස්සෙව කම්මස්ස විපාකාවසෙසෙන ඵවරුපං අත්තභාවපටිලාහං පටිසංවෙදෙති. සචං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආහ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සාති. (53-56)

51. අළු බො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො භික්ෂු ආමනෙතයි. යතායං ආට්ටසො තපොද සඤ්ඤා, සො දහො අවේණිදකො සීතොදකො සාතොදකො සෙනකො සුපතීන්දො රමණීයො පහුතමච්ඡකච්ඡපො, වක්කමත්තාති ව පදුමාති පුප්ඵන්ති. භික්ෂු උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙන්ති, කථං හි තාම ආයස්මා මහාමොග්ගලානො ඵවං වක්ඛති. “යතායං ආට්ටසො තපොද සඤ්ඤා, සො දහො අවේණිදකො සීතොදකො සාතොදකො සෙනකො සුපතීන්දො රමණීයො පහුතමච්ඡකච්ඡපො, වක්කමත්තාති ව පදුමාති පුප්ඵන්ති”ති. “අළු ඵ පතායං තපොද කුට්ඨා¹ සඤ්ඤා. උත්තරිමනුස්සං ධම්මං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො උලුපතී”ති. හගවතො එතමන්දං ආරොවෙසුං: “යතායං භික්ඛවෙ තපොද සඤ්ඤා, සො දහො අවේණිදකො සීතොදකො සාතොදකො සෙනකො සුපතීන්දො රමණීයො පහුතමච්ඡකච්ඡපො, වක්කමත්තාති ව පදුමාති පුප්ඵන්ති, අපිවාහං භික්ඛවෙ තපොද දවින්නං මහාතිරයානං අත්තරිකාය ආගච්ඡති, තෙතායං තපොද කුට්ඨා සඤ්ඤා. සචං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආහ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සාති.”ති. (57)

52. තෙන බො පත සමයෙන රුජා මාගධො හෙතියො ඕඕඕඕඕඕ ලිච්ඡිති සද්ධිං සඛ්‍යාමෙනො පහග්ගො ගොති.² අළු රුජා පච්ඡා සෙනං සංකඛ්ඪිත්තා ලිච්ඡවයො පරාජෙසි, සඛ්‍යාමෙ ව තඤ්ඤි වරති “රඤ්ඤා ලිච්ඡි පහග්ගා”ති. අළු බො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො භික්ෂු ආමනෙතයි. “රුජා ආට්ටසො ලිච්ඡිති පහග්ගො”ති. භික්ෂු උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම ආයස්මා මහාමොග්ගලානො ඵවං වක්ඛති”: “රුජා ආට්ටසො ලිච්ඡිති පහග්ගො”ති. සඛ්‍යාමෙ ව තඤ්ඤි වරති රඤ්ඤා ලිච්ඡි පහග්ගො”ති. උත්තරි- මනුස්සධම්මං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො උලුපතීති. හගවතො එතමන්දං ආරොවෙසුං. පඨමං භික්ඛවෙ රුජා ලිච්ඡිති පහග්ගො. අළු රුජා පච්ඡා සෙනං සංකඛ්ඪිත්තා ලිච්ඡවයො පරාජෙසි. සචං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආහ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සාති. (58)

1. කුට්ඨා. ස්‍යා. කෘතා, කථවි. 2. අහොසි. මජ්ඣ. 3. තඤ්ඤා. මජ්ඣ.

ඉක්කිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, සච්චෝඤ්ඤා ඇති ව නුවණැති ව වෙසෙත්. යම් කලෙක සච්චෙක් මෙබන්දක් දැනගන්නේ හෝ වේ ද දන්නේ හෝ වේ ද පසක් කරන්නේ හෝ වේ ද මහණෙනි, පෙර ම මා විසින් ඒ හෙරුණි තොමෝ දක්නා ලද්දේ ය. එහෙත් මම එය නො පාවාසිමි. මම එය පවසන්නෙමි නමුදු අන්‍යයෝ මෙය නො හදහන්නාහු ය. යම් කෙනෙක් මෙය නො හදහන්නාහු නම් ඔවුන්ට දිගුකලක් අවංක පිණිස දුක් පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි, තෙල හෙරුණි තොමෝ කසුප් සම්මුද්‍රන්තේ සත්තෙහි පවිටු හෙරණක් විය. ඔහු තොමෝ බොහෝ ගණන් අවුරුදු බොහෝ සියගණන් අවුරුදු බොහෝ දහස් ගණන් අවුරුදු බොහෝ සුවහස් ගණන් අවුරුදු තීරයෙහි පාසි ඒ කම්මයාගේ විපාකය ශේෂවීමෙන් මෙබඳු ආත්මභාවයක් ලබයි. මූගලන් තෙමේ සැබවක් කිය. මහණෙනි, මූගලන්හට ඇවැත් නැත. (53-56)

51. ඉක්කිති ආයුෂ්මත් මහමූගලන් තෙරණුවෝ භික්ෂූන් ඇමතුහ: ඇවැත්නි, මේ තපෝද්‍ය නදිය යම් තැනක පටන් ගලා බසී ද, ඒ විල පහන් දිය ඇත්තකි. සිහිල් දිය ඇත්තකි. මිහිරි දිය ඇත්තකි. පිරිසිදු වුවකි. මනා තොටු ඇත්තකි. සිත්කලු වුවකි. බොහෝ මස් කැසුමුවන් ඇත්තකි. රියසක් සා පියුම් පිපෙයි කිය “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් මහමූගලන් තෙමේ මෙසේ කියන්නේද”යි, භික්ෂූහු අවමන් කෙරෙත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්: ඇවැත්නි, මේ තපෝද්‍යනදිය යම් තැනක පටන් ගලා බසී ද ඒ විල පහන් දිය ඇත්තකි, සිහිල් දිය ඇත්තකි, මිහිරි දිය ඇත්තකි, පිරිසිදු වුවකි, මනා තොටු ඇත්තකි, සිත්කලු වුවකි. බොහෝ මස් කැසුමුවන් ඇත්තකි. රියසක් සා පියුම් පිපේ”යි. එහෙත් මේ තපෝද්‍ය නදිය කාකාරී ගලා බසී. ආයුෂ්මත් මහමූගලන් තෙමේ උතුරුමිනිස්දම් එළවා දක්වයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කලාහු ය. මහණෙනි, මේ තපෝද්‍ය-නදිය යම් තැනක පටන් ගලා බසී ද, ඒ තපෝද්‍ය විල පහන් දිය ඇත්තකි. සිහිල් දිය ඇත්තකි. මිහිරි දිය ඇත්තකි. පිරිසිදු දිය ඇත්තකි. මනා තොටු ඇත්තකි. සිත්කලු වුවකි. බොහෝ මස් කැසුමුවන් ඇත්තකි. රියසක් සා පියුම් පිපෙයි. මහණෙනි, එතකුදු වුවත් මේ තපෝද්‍යනදිය මහ තීරය දෙකකට මැදිව ගලා එයි. එහෙයින් මේ තපෝද්‍යනදිය කාකාරී ගලයි. මහණෙනි, මූගලන් තෙමේ සැබවක් කිය. මහණෙනි, මූගලන්හට ඇවැත් නො වේ. (57)

52. එසමයෙහි මගධාධිපති සේනා ඇති බිම්සර රජ තෙමේ ලිච්ඡවින් සමග යුද කරන්නේ බිඳී ගියේ වෙයි. ඉක්කිති රජ තෙමේ යළිත් සෙතහ රැස් කොට ගෙන ලිච්ඡවින් පාරද විය. රජහු විසින් ලිච්ඡවිහු පරදවන ලදහයි ජය බෙරය පැහිරෙයි. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහමූගලන් තොණුවෝ භික්ෂූන් ඇමතුහ. “ඇවැත්නි, රජ තෙමේ ලිච්ඡවින් විසින් පරදවන ලද්දේ”යි. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් මහමූගලන් තෙරණුවෝ මෙසේ කියන්නාහුද”යි. භික්ෂූහු අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරුවත්. “ඇවැත්නි, රජ තෙමේ ලිච්ඡවින් විසින් පරදවන ලද්දේ”යි. යුදබිමෙහි ද රජු විසින් ලිච්ඡවිහු පරදවන ලද්දහු යි ජය බෙර පැහිරේ. ආයුෂ්මත් මහමූගලන් තෙරණුවෝ උතුරුමිනිස්දම් ඔසවා දක්වති”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කලාහු ය. මහණෙනි, පළමුකොට රජ තෙමේ ලිච්ඡවින් විසින් පරදවන ලද්දේ ය. ඉක්කිති රජ තෙමේ යළිත් සෙතහ රැස් කොට ලිච්ඡවින් පාරද විය. මහණෙනි, මූගලන් තෙමේ සැබවක් කිය. මහණෙනි, මූගලන්හට ඇවැත් නො වේ. (58)

54. අථ බො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො භික්ඛු ආමනෙතයි. ඉදං ආවුසො සප්පිතිකාය නදියා තිරෙ ආනෙඤ්ජං සමාධිං සමාපනෙතා නාගාතං ඔගයා උත්තරිත්තාතං කොඤ්චං කරොන්තාතං සද්දං අස්සොසිනති. භික්ඛු උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආයස්මා මහාමොග්ගලානො ආනෙඤ්ජං සමාධිං සමාපනෙතා සද්දං සොස්සති. උත්තරිත්තෙකායධම්මං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො උල්ලපති”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනෙසො භික්ඛවෙ සමාධි, සො ච බො අපරිසුද්ධො. සච්චං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආග. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සා”ති. (59)

55. අථ බො ආයස්මා සොහිතො භික්ඛු ආමනෙතයි: “අගං ආවුසො පඤ්චකප්පසනාති අනුස්සරාමි”ති. භික්ඛු උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආයස්මා සොහිතො එවං වකඛති: අගං ආවුසො පඤ්චකප්පසනාති අනුස්සරාමි”ති. “උත්තරිත්තෙකායධම්මං ආයස්මා සොහිතො උල්ලපති”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං: “අනෙසා භික්ඛවෙ සොහිතස්ස, සා ච බො එකායෙව ජාති. සච්චං භික්ඛවෙ සොහිතො ආග. අනාපතති භික්ඛවෙ සොහිතස්සාති. (60)

වතුන්පාරාජිකං සමන්තං.

උද්දිඛා බො ආයස්මහො වතනාගෙ පාගජිකා ධම්මා, යෙසං භික්ඛු අඤ්ඤාතරං වා අඤ්ඤාතරං වා ආපජ්ජිමා න ලහති භික්ඛුති සද්ධිං සංවාසං, යථා පුරෙ තථා පච්ඡා පාගජිකො හොති අසංවාසො. තත්ථා-යස්මහො පුච්ඡාමි කච්චන්ථ පටිසුද්ධා? දුතියමපි පුච්ඡාමි කච්චන්ථ පටිසුද්ධා? තතීයමපි පුච්ඡාමි කච්චන්ථ පටිසුද්ධා? පටිසුද්ධොයස්මහො, භස්මා භුණ්ති. එවමෙතං ධාරයාමිති.

පාගජිකං නිට්ඨිතං.

තස්සද්දනං:

මෙජ්ඣාදිත්තදුතඤ්ච මනුස්සවිග්ගහුනනරි,
පාරාජිකාති වතනාරි ඡෙජ්චඤ්ච අසංසයාති.

පාරාජිකකණ්ණො නිට්ඨිතො.

54. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ හික්කුන් ඇතුළු. “ඇවැත්නි, මම මෙහි සථිපිතිකා ගං තෙර නොසැලෙන සිවු වන සමවතට සමවන්නෙමි ගතට බැස එතරවන කුඤ්චනාද කරණ ඇතුන්ගේ හඬ ඇසිමි”යි. “කෙසේ ශබ්දයක් අසන්නේ ද, හික්කුහු අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරුවත්. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙමේ නොසැලෙන සිවුවන සමවතට සමවන්නේ අසා ද, ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙමේ උතුරු-මිනිස්දම් දක්වා”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පුවත සැළ කළාහු ය. මහණෙනි, එබඳු සමාධියෙක් ඇත. හෙද වනාහි නොපිරිසුදු ය. මහණෙනි, මුගලන් තෙමේ සැබවක් කිය. මහණෙනි, මුගලන්ගට ඇවැත් නො වේ. (59)

55. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සෝභිත තෙරණුවෝ හික්කුන් ඇතුළු. “ඇවැත්නි, පන්සිය කපක් සිතිකරමි”යි හික්කුහු අවමන් කෙරෙත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්, “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් සෝභිත තෙමේ මෙසේ කියා ද, “ඇවැත්නි මම පන්සිය කපක් සිති කරමි”යි. “ආයුෂ්මත් සෝභිත තෙමේ උතුරුමිනිස්දම් දක්වා”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැළ කළාහු ය. මහණෙනි, සෝභිතගට එබඳු සමවතෙක් ඇත. හෙද වනාහි එකම ජාතියකි. මහණෙනි, සෝභිත තෙමේ සැබවක් කිය. මහණෙනි, සෝභිතගට ඇවැත් නො වේ. (60)

සිවුවන පරිච්ඡය නිමි.

ආයුෂ්මත්නි, සිවුපරිච්ඡාවැත් උදෙසන ලදී. මහණ තෙමේ යම් ඒ ඇවැත් අතුරෙන් එක්තරා එක්තරා ඇවැත්කට පැමිණ සිටී හික්කුන් සමග සහවාසය නො ලබා ද, පෙර ගිහිකල යම්සේ ද පසුවත් එසේ ම පැරදුනේ සංවාස රහිතයෙක් වෙයි. එහි ලා ආයුෂ්මතුන් විවාරමි: කිම පිරිසිදු වුහු ද? දෙවනුවත් විවාරමි: කිම පිරිසිදු වුහු ද? තෙවනුවත් විවාරමි: කිම පිරිසිදු වුහු ද? ආයුෂ්මත්හු පිරිසිදු වුහු ය. එහෙයින් නිහඬ ය. මේ පිරිසිදු බව මෙසේ දරමි.

සිවුපරිච්ඡ නිමි.

එහි උද්‍යතය මෙසේයි:

මෙළුතය, අදින්නාදුතය, මුහුසාච්ඡාය, උත්තරිමුහුසාච්ඡාය යන පරිච්ඡ සතරකි. ඔවුහු නිසැකයෙන් ජෙද්‍යවසානුහු ය.

පාරාජිකකාණ්ඩය නිමි.

සංඛ්‍යාදිසෙසකණ්ඩො

3.

තෙරසකං.

ඉමෙ ඛො පනායසමගොනා තෙරස සංඛ්‍යාදිසෙසා ඛමමා
උද්දෙසං ආශව්සන්ති.

3. 1.

පඨමසංඛ්‍යාදිසෙසො

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඡං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා සෙය්‍යසකං
අනභීරතො බ්‍රහ්මචරීයං වරති. සො තෙන කිසො ගොති දුඛො දුඛකණ්ණො
උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකරාතො ඛමතිසත්තගතො.

2. අද්දසා ඛො ආයසමා උද්දෙසී ආයසමනං සෙය්‍යසකං කිසං දුඛං
දුඛකණ්ණං උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකරාතං ඛමතිසත්තගතං. දිසවාන ආයසමනං
සෙය්‍යසකං එතදවොච: “කිස්ස නිං ආට්ඨසො සෙය්‍යසක, කිසො දුඛො
දුඛකණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකරාතො ඛමතිසත්තගතො. කච්චි නො නිං
ආට්ඨසො සෙය්‍යසක, අනභීරතො බ්‍රහ්මචරීයං වරසී”ති. ‘එවොට්ඨසො’ති. ‘තෙන
හි නිං ආට්ඨසො සෙය්‍යසක යාවදන්ථං භුඤ්ජ්, යාවදන්ථං සුප, යාවදන්ථං
තහාය, යාවදන්ථං භුඤ්ජ්ති, යාවදන්ථං සුපිති, යාවදන්ථං තහායිති, යද
තෙ අනභීරති උප්පජ්ජති, රාගො විතතං අනුඤ්ඤෙති, තද භජේත
උපකකම්මිති, අසුචිං මොවෙති. “කිනත්‍ර ඛො ආට්ඨසො කප්පති එවරුපං
කාතු”න්ති. ‘ආම ආට්ඨසො, අහව්සි එවං කරොමි’ති.

3. අථ ඛො ආයසමා සෙය්‍යසකො යාවදන්ථං භුඤ්ජ්, යාවදන්ථං සුපි,
යාවදන්ථං තහායි. යාවදන්ථං භුඤ්ජ්ති, යාවදන්ථං සුපිති, යාවදන්ථං තහායිති,
යද අනභීරති උප්පජ්ජති, රාගො විතතං අනුඤ්ඤෙති, තද භජේත
උපකකම්මිති, අසුචිං මොවෙති. අථ ඛො ආයසමා සෙය්‍යසකො අපරෙත
සමයෙන වණ්ණවා අගොසි පිණ්ඩියො පහනනමුඛවණ්ණො විප්පසනනජ්චි-
වණ්ණො.

සමස්ත දිග සහකාරය.

3.

ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ

ආයුෂ්මන්ති, මේ තෙලස් සහවෙසෙස්ඇවැත්තු උදෙසීමට පැමිණෙත්.

3. 1.

ဗြဟ္မစရိကာငိုဇာတိ

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සාවැත් නුවර ථේතවනයෙහි අනේපිටුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් සෙසාසභා තෙමේ කළකිරුකේ බිඹිපර හැසිරෙයි. හෙතෙමේ එසින් කාශ වූයේ රුක්‍ෂ වූයේ දුර්වර්ණ වූයේ අතිශයින් පඩුවන් වූයේ ඉල්පුනු නහරින් යුත් සිරුරු ඇත්තේ වෙයි.

2. ආයුෂෙත් වූ උදයි තෙමේ කාශ වූ රුක්ෂ වූ දුර්වර්ණ වූ ඉතා පඩුවන් වූ ඉල්පි ගිය නහරින් යුත් සිරුරු ඇති ආයුෂෙත් සෞභංග මහණහට මෙය කීය: “ඇවැත් සෞභංගයිනි, තෙපි කුමක් හෙයින් කාශ වූ රුක්ෂ වූ දුර්වර්ණ වූ ඉතා පඩුවන් වූ නහර ඉල්පි ගිය සිරුරු ඇති වූවහු ද? ඇවැත් සෞභංගයිනි, කිම තෙපි කළකිරුනහු බහිසර හැසිරෙවු ද යනුයි. “ඇවැත්නි එසේ” යයි ඒ මහණ කීය. ඇවැත් සෞභංගයිනි, එසේ වී නම් තෙපි කැමැති තාක් අනුභව කරවු. කැමති තාක් සැතපෙවු. කැමැති තාක් ස්නානය කරවු. කැමැති තාක් අනුභව කොට කැමති තාක් සැතපි කැමැති තාක් නා යම් කලෙක තොපට අනභීර්තියක් උපදී නම් රාගය සිත මැඩ ගණී නම් එකල්හි අතින් ගටා සුකුරු මුදවු යයි උදයි තෙර කීය. ඇවැත්නි, එබන්දක් කරන්නට කැපදැයි ඒ මහණ ඇසී ය. ඇවැත්නි, එසේ ය. මෙද එසේ කරමි යි උදයි තෙර කී ය.

3. ඉක්බිති ආයුෂමත් සෞඛ්‍යසක තෙමේ කැමැති තාක් වැළැදී ය. කැමැති තාක් සැතපුනේ ය. කැමැති තාක් නෑවේ ය. කැමැති තාක් වළඳ කැමැති තාක් සැතපි කැමැති තාක් නා යම් කලෙක අනර්ථය උපදි ද, රාගය සිත මැඩ ගනී ද, එකල්හි අතින් ගවා සුකුරු මුදයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් සෞඛ්‍යසක තෙමේ පසු කාලයෙහි පාහැය ඇත්තෙක් ද පිණා ගිය ඉඳුරන් ඇත්තෙක් ද පහන් මුව පාහැය ඇත්තෙක් ද අභිශයින් සිව්පැහැ ඇත්තෙක් ද විය.

4. අථ ඛො ආයස්මනො සෙය්‍යසකස්ස සභායකා භික්ඛු ආයස්මනනං සෙය්‍යසකං එතදවොචුං: “පුබ්බෙ ඛො භිං ආවුසො සෙය්‍යසක කීසො අභොසි ටුඛො දුබ්බණ්ණො උපපණ්ණුපපණ්ණුකප්පානො ධම්මිසජ්ඣනගතො. සො ‘දුති භිං එතරති වණ්ණවා පිණ්ද්‍රියො පසන්නමුඛවණ්ණො විපපන්නාජ්චවණ්ණො. කීනත්‍ර ඛො භිං ආවුසො සෙය්‍යසක භෙසජ්ජං කරොසී”ති. ‘ත ඛො අහං ආවුසො භෙසජ්ජං කරොමි. අපි වාහං යාවදන්ථං භුඤ්ජාමි, යාවදන්ථං සුපාමි, යාවදන්ථං තභාඤාමි, යාවදන්ථං භුඤ්ජාමි, යාවදන්ථං සුපිමාමි, යාවදන්ථං තභාසිමාමි, යද්ද මෙ අනභීරති උපපජ්ජති, රාගො විතතං අනුඤ්ඤෙති, තද්ද හන්තෙත උපපකකම්මා අසුචිං මොවෙමි”ති. ‘කිං පත භිං ආවුසො සෙය්‍යසක යෙනෙ’ව හන්තෙත සඤ්ඤායං භුඤ්ජාමි, තෙනෙ’ව හන්තෙත උපකකම්මා අසුචිං මොවෙසිති. ‘එවමාවුසො’ති. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති ධීයනති විපාවෙනති: ‘කථං හි නාම ආයස්මා සෙය්‍යසකො හන්තෙත උපකකම්මා අසුචිං මොවෙස්සති’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මනනං සෙය්‍යසකං අනෙකපරියායෙන විගරහිමා භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං.

5. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සනතිපාතාපෙමා ආයස්මනනං සෙය්‍යසකං පටිපුච්ඡි: “සච්චං කීර භිං සෙය්‍යසක හන්තෙත උපකකම්මා අසුචිං මොවෙසී”ති. ‘සච්චං භගවා’. විගරහි බුද්ධො භගවා “අනනුච්ඡිමං මොඝපුරිස අනනුලොමිකං අප්පතිරුපං අස්සාමණ්ණකං අකප්පියං අකරණීයං, කථං හි නාම භිං මොඝපුරිස හන්තෙත උපකකම්මා අසුචිං මොවෙස්සසී. නත්‍ර මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන විරාගාය ධම්මො දෙසිතො නො සරාගාය, විසඤ්ඤායාය ධම්මො දෙසිතො නො සඤ්ඤායාය, අනුපාද්‍යාය ධම්මො දෙසිතො නො සඋපාද්‍යාය. තත්ථ නාම භිං මොඝපුරිස මයා විරාගාය ධම්මෙ දෙසිතෙ සරාගාය වෙනෙස්සසී. විසඤ්ඤායාය ධම්මෙ දෙසිතෙ සඤ්ඤායාය වෙනෙස්සසී. අනුපාද්‍යාය ධම්මෙ දෙසිතෙ සඋපාද්‍යාය වෙනෙස්සසී. නත්‍ර මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන රුගවිරාගාය ධම්මො දෙසිතො, මදනිම්මදනාය, පිපාසවීතයාය, ආලයසමුස්සානාය, වට්ඨපච්චේදය, තණ්හාතඛයාය, විරාගාය, නිරෝධාය, නිබ්බාණාය ධම්මො දෙසිතො. නත්‍ර මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන කාමානං පභානං අකමානං, කාමසඤ්ඤානං පරිඤ්ඤා අකමානා, කාමපිපාසානං පටිවිතයො අකමානො, කාමවිතකකානං සමුග්ගො අකමානො, කාමපරිලාභානං වූපසමො අකමානො. තෙනං මොඝපුරිස අප්පසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භීයෙතාමාය. අථ ඛෙවනං මොඝපුරිස අප්පසන්නානඤ්ඤව අප්පසාදය පසන්නානඤ්ඤ එකච්චානං අඤ්ඤාඵතතායා”ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ඉක්බිති ආයුෂමත් සෙයසක මහණහුගේ යහළු භික්ෂුහු ආයුෂමත් සෙයසකහට මෙය කීවාහුය: “ඇවැත් සෙයසකයෙනි, තෙපි පෙර කාශ වුවහු රුක්ෂ වුවහු දුර්වල වුවහු ඉතා පඩුවන් වුවහු ඉල්පි හිය තහරින් යුත් සිරුරු ඇත්තහු වුවහු ය. ඒ තෙපි දැන් වණිවත් ය. පිණා හිය ඉදුරන් ඇත්තහු ය. පහන් මුව පාහැය ඇත්තහු ය. වෙසෙසින් පහන් සිව් පාහැ ඇත්තහු ය, ඇවැත් සෙයසකයෙනි. කිම තෙපි බෙහෙතක් කරවුද”යි ආයුහ. “ඇවැත්නි, මම බෙහෙතක් නො කෙරෙමි. එහෙත් මම කාමති තාක් වළදමි, කාමෙති භාක් සැතපෙමි. කාමෙති තාක් නාමි. කාමෙති තාක් වළද කාමෙති තාක් සැතපි කාමෙති තාක් නභා යම් කලෙක මට අතහිරිතියෙක් ඇති වේ නම්, රාගය සිත මැඩ ගණී නම්, එකල්හි අතින් ගටා සුකුරු මුදවු”යි සෙයසක මහණ කීය. “කිම? ඇවැත් සෙයසකයෙනි, තෙපි යම් අතෙකින් ම සැදුහැයෙන් දෙන ද වළදවු නම් ඒ අතින් ම ගටා සුකුරු මුදවු දැයි ඒ භික්ෂුහු කීහ. “ඇවැත්නි, එසේ ය”යි සෙයසක මහණ කී ය. යම් ඒ භික්ෂුහු අලොච්ඡයෝ ද ඔහු “කෙසේ නම්, ආයුෂමත් සෙයසකයෝ අතින් ගටා සුකුරු මුදන්නෝ ද” යි අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරවත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ආයුෂමත් සෙයසකහට නත් අයුරින් ගරභා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂු සඛ්ඤා රැස් කරවා ආයුෂමත් සෙයසක මහණහු ගෙන් විචාර කේක: “සැබැ ද සෙයසකය, තෝ අතින් ගටා සුකුරු මුදසිද” යි අසා වදළ කේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබව”යි ඒ මහණ කී ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගාරහු කේක. “හිස් පුරුෂය, නුසුදුසු වූ අනුලොමි නුවු අප්‍රතිරූප වූ ශ්‍රමණසාරාපස නුවු තොකාප වූ තොකාවසුත්තෙක. හිස් පුරුෂය තෝ කවර කරුණකින් අතින් ගටා සුකුරු මුදනෙහි ද? “හිස් පුරුෂය මා විසින් තත් අයුරෙන් සරාගය පිණිස නො ව විරාගය පිණිස ධර්මය දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? සංයෝගය පිණිස නො ව විසංයෝගය පිණිස ධර්මය දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? උපාද්‍යනය පිණිස නොව අනුපාද්‍යනය පිණිස ධර්මය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? එහිලා හිස් පුරුෂය, තෝ මා විසින් විරාගය පිණිස ධර්මය දේශනා කළ කල්හි සරාගය පිණිස ප්‍රයෝග කෙළෙහි ය. විසංයෝගය පිණිස දහම් දෙසු කල්හි සංයෝගය පිණිස ප්‍රයෝග කෙළෙහි ය. කෙළෙසුන් නොගැණීම පිණිස දහම් දෙසු කල්හි කෙළෙසුන් ගැණීම පිණිස ප්‍රයෝග කෙළෙහි ය. “හිස් පුරුෂය මා විසින් තත් අයුරින් රාගවිරාගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නොවේ ද? මදතිමද්‍යනය පිණිස පිපාසවිතය පිණිස ආලසයමුණාතය පිණිස වට්ටුවච්ඡේදය පිණිස තණ්හා-කබය පිණිස විරාගය පිණිස නිරෝධය පිණිස නිබ්බාණය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? හිස් පුරුෂය මා විසින් තත් අයුරින් කාමයන්ගේ ප්‍රභාණය කියන ලද්දේ නොවේ ද? කාමසංඥවත්ගේ ත්‍රිවිධ පරිඤ්චෝ කියන ලද්දහු නො වෙද්ද? කාමපිපාසයන් ගේ ප්‍රතිවිතය කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමවිතකීයන්ගේ නාසිම කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමගුණිකරාගපරි-දහයන්ගේ සංහිදීම කියන ලද්දේ නො වේ ද? හිස් පුරුෂය මෙය වතාහි තොපහන් වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ පහන් වුවන්ගේ බොහෝබව පිණිස හෝ නො වෙයි. වැලිදු හිස් පුරුෂය මෙය නො පහන් වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස පහන් වූ ඇතැමුන්ගේ අත්‍යථානිය පිණිස ම වෙයි.” යනුයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. අප බො භගවා ආයස්මන්තං සෙය්‍යසකං අතෙකපරියායෙන විගර්හිත්වා දුගරතාය-පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“සඤ්චගනිකා සුක්කවිසඨි¹ සංඝාදිසෙසො”ති.

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානතං ගොභී.

[පඨමපඤ්ඤානති.]

7. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු පණීතානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤාමානා ඉට්ඨස්සති අසමපජානා නිද්දං ඔක්කමන්ති. තෙසං ඉට්ඨස්සතිනං අසමපජානානං නිද්දං ඔක්කමන්තානං සුපිනනෙතන අසුචි ඉව්චති. තෙසං කුක්කුචං අගොසි: “භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤානතං සඤ්චගනිකා සුක්කවිසඨි සංඝාදිසෙසො”ති. ‘අභ්‍යාකඤ්ච සුපිනනෙතන අසුචි ඉව්චති. අපී වෙඤ්ච වෙතතා උබ්භා”ති. “කච්චි හු බො මයං සංඝාදි සෙසං ආපතතිං ආපන්නා”ති. භගවතො එතමඤ්ච ආරොවෙසුං. “අතෙසා භික්ඛවෙ වෙතතා, සා ච බො අබ්බොගාරිකා”ති. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“සඤ්චගනිකා සුක්කවිසඨි අඤ්ඤානු සුපිනනා සංඝාදි සෙසො”ති.

[දුතියපඤ්ඤානති.]

8. සඤ්චගනිකා’ති ජාතනො සඤ්ජාතනො වෙච්ච අභිවිතරිත්වා ඵීතිකාමො.

සුක්කන්ති දසසුක්කාති: නීලං පිතං ලොභිතකං ඔද්දතං තක්කවණ්ණං දක්ඛණ්ණං තෙලවණ්ණං බීරවණ්ණං දඬිවණ්ණං සප්පිවණ්ණං.

විසඨසීති ණතතො වාචනං වුච්චති විසඨසීති.

අඤ්ඤානු සුපිනනා’ති ණපෙත්වා සුපිනනතං.

සංඝාදිසෙසො’ති සංඝො’ව තස්සා ආපතතියා පරිවාසං දෙති, මූලාය පරික්කස්සති, මානතතං දෙති, අබ්බෙති. න සම්මසුලා න එකපුග්ගලො. තෙන වුච්චති සංඝාදිසෙසො’ති. තස්සො’ව ආපතනීතිකායස්ස තාමෙකමමං අභිවචනං. තෙන’පි වුච්චති සංඝාදිසෙසො’ති.

9. අජකිතකරුපෙ මොවෙති, බහිද්ධාරුපෙ මොවෙති, අජකිතතබහිද්ධාරුපෙ මොවෙති, ආකාසෙ කපිං කමෙපනො මොවෙති, රුගුපඤ්ඤෙ මොවෙති, වච්චුපඤ්ඤෙ මොවෙති, පස්සාචුපඤ්ඤෙ මොවෙති, වාතුපඤ්ඤෙ මොවෙති, උච්චාලිඝ්ඤාපාණකදච්චුපඤ්ඤෙ මොවෙති, ආරොග්‍යාන්ධාය මොවෙති, සුඛන්ධාය මොවෙති, හෙකජර්ජන්ධාය මොවෙති, දුක්ඛන්ධාය මොවෙති, පුඤ්ඤන්ධාය මොවෙති, යඤ්ඤන්ධාය මොවෙති, සග්ගන්ධාය මොවෙති, බීරන්ධාය මොවෙති, ඵීමංසන්ධාය මොවෙති, දවන්ධාය මොවෙති, නීලං මොවෙති, පිතකං මොවෙති, ලොභිතකං මොවෙති, ඔද්දතං මොවෙති, තක්කවණ්ණං මොවෙති, දක්ඛණ්ණං මොවෙති, තෙලවණ්ණං මොවෙති, බීරවණ්ණං මොවෙති, දඬිවණ්ණං මොවෙති, සප්පිවණ්ණං මොවෙති.

1. සුක්කවිසඨි; මජ්ඣ.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආසුමත් සෙයාසක මහණනට තත් අසුරින් ගරහා දුබරබවිති ... වදා මහණෙනි මේ සිකපදය මෙසේ ද උදෙසා:

“ව්‍යතික්‍රම චෙතනා ඇති සුකුරු මිදුම සහවෙසෙස් වේ.”

මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හික්‍කුන්ට මේ සිකපදය පණවන ලදී.

[පලමුපැණවිමසි.]

7. එයමයෙහි හික්‍කු ප්‍රණීත බොජුන් වලද මූලා සිහි ඇත්තාහු සම්ප්‍රත්‍යයෙන් තොර වුවාහු නින්දට බසිත්. මූලා සිහි ඇත්තාහු සම්ප්‍රත්‍යයෙන් තොර වුවාහු නින්දට බැස ගත් ඔවුන්ට සිහිනෙන් සුකුරු මිදෙයි. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මිදියැවි සිහිත් සුකුරු මිදුව සහ-වෙසෙස් වේ ය”යි සිකපදයක් පණවන ලදී. අපට ද සිහිනෙන් සුකුරු මිදෙයි. මෙහිදී ආසාවද්‍යවෙනාව ලැබේ ද? කීම? අපි සහවෙසෙස් ඇවතට පැමිණියමෝද?”යි කුකුත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකුණු ය. මහණෙනි, මෙහි චෙතනාවක් ඇත. එය ඇවතට අංග නො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසා:

“සිහින විනා ව්‍යතික්‍රම චෙතනා ඇති සුකුරු මිදුම සහවෙසෙස් වේ.”

[දෙවනපැණවිමසි.]

8. සංකල්පනානිසා යනු උපක්‍රම කරමි යි දන්නේ, සුකුරු මිදුම යි මානාවින් දන්නේ, සිතා, නිසැක සිත මෙහෙයා ව්‍යතික්‍රමය කිරීම ය.

සුඛාං යනු නිල්වන් ය, කසාවන් ය, ලෙහෙවන් ය, සුදුවන් ය, මෝරා-වන් ය, දියවන් ය, තෙල්වන් ය, කිරිවන් ය, දිඬුවන් ය, ගිතෙල් වන් ය, යන දස සුකුරු ය.

විසංසි යනු පිහිටි තැනින් මිදීම විසංසි ය යි කියනු ලැබේ.

අඤ්ඤානු සුචිතනා යනු සිහින හැර යි.

සංඝාදිසෙසං යනු සබ්බසා ම ඒ ඇවතට පිරිවෙස් දෙයි. මුලට අදියි. මාතක දෙයි. අබ්බාතය කෙරෙයි. සම්බහුලයෝ ද නො වෙත්. එක් පුද්ගලයෙක් ද නො වෙයි. එහෙයින් සංඝාදිසෙසං ය යි කියනු ලැබේ. ඒ ඇවැත්සමුග්‍යට නම් කිරීමකි. එහිනුදු සංඝාදිසෙසං ය යි කියනු ලැබේ.

9. ආධ්‍යාත්මකරූපයෙහි මුදයි. බාහිර රූපයෙහි මුදයි. ආධ්‍යාත්මික බාහිර රූපයෙහි මුදයි, අභ්‍යන්තර කට්ඨ සොලවමින් මුදයි. රාගයෙන් තද වූ කල්හි මුදයි. වසුරායෙන් තදවූ කල්හි මුදයි. මුයෙන් තද වූ කල්හි මුදයි. වායෙන් තද වූ කල්හි මුදයි. මුපණ්ණදලපතයින් තද වූ කල්හි මුදයි. නිරෝගබව පිණිස මුදයි. සුවය පිණිස බෙහෙත් පිණිස මුදයි. දුතය පිණිස මුදයි. පිත් පිණිස මුදයි. යෑදීම පිණිස මුදයි. දෙවිලෝ සැප ලැබීම පිණිස මුදයි. බිජු පිණිස මුදයි, විමසීම පිණිස මුදයි. කෙළි පිණිස මුදයි. නිල් පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. කහ පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. ලේ පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. සුදු පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. මොහොරු පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. දිය පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. තෙල් පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. කිරි පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. දී පාඨාය ඇත්තක් මුදයි. ගිතෙල් පාඨාය ඇත්තක් මුදයි.

10. අක්කරාශ්‍රිත-අක්කරාශ්‍රිත-උපදේශන රූප.

බිඳිකරාශ්‍රිත-බිඳිකරාශ්‍රිත-උපදේශන වා අනුපාදිත වා.

අක්කරාශ්‍රිත-බිඳිකරාශ්‍රිත-තද්වය.

ආකාශ කවි කවේදයන්හි ආකාශ වාග්‍යානුක්‍රමය අනුපාදිත කවේදය හෙයින්.

අක්කරාශ්‍රිත-අක්කරාශ්‍රිත-උපදේශන අනුපාදිත කවේදය හෙයින්.

බිඳිකරාශ්‍රිත-බිඳිකරාශ්‍රිත-උපදේශන අනුපාදිත කවේදය හෙයින්.

පරිපූරක-පරිපූරක-උපදේශන අනුපාදිත කවේදය හෙයින්.

වාග්‍යානුක්‍රම-වාග්‍යානුක්‍රම-උපදේශන අනුපාදිත කවේදය හෙයින්.

උපදේශන-උපදේශන-උපදේශන-උපදේශන-උපදේශන අනුපාදිත කවේදය හෙයින්.

ආකාශ කවි අනුපාදිත-ආකාශ කවි;

බිඳිකරාශ්‍රිත කවි අනුපාදිත-උපදේශන;

පරිපූරක කවි අනුපාදිත-ආකාශ කවි;

වාග්‍යානුක්‍රම කවි අනුපාදිත-උපදේශන;

පරිපූරක කවි අනුපාදිත-ආකාශ කවි;

බිඳිකරාශ්‍රිත කවි අනුපාදිත-උපදේශන;

පරිපූරක කවි අනුපාදිත-ආකාශ කවි;

වාග්‍යානුක්‍රම කවි අනුපාදිත-උපදේශන;

පරිපූරක කවි අනුපාදිත-ආකාශ කවි-පෙ-සප්තවිංශක-ආකාශ කවි;

බිඳිකරාශ්‍රිත කවි අනුපාදිත-උපදේශන.

11. අක්කරාශ්‍රිත-අක්කරාශ්‍රිත-උපදේශන රූප, ආකාශ කවි අනුපාදිත-ආකාශ කවි.

බිඳිකරාශ්‍රිත-බිඳිකරාශ්‍රිත-උපදේශන රූප, ආකාශ කවි අනුපාදිත-ආකාශ කවි.

අක්කරාශ්‍රිත-බිඳිකරාශ්‍රිත-උපදේශන රූප, ආකාශ කවි අනුපාදිත-ආකාශ කවි.

ආකාශ කවි කවේදයන්හි ආකාශ වාග්‍යානුක්‍රමය අනුපාදිත කවේදය හෙයින්.

අක්කරාශ්‍රිත-අක්කරාශ්‍රිත-උපදේශන අනුපාදිත කවේදය හෙයින්.

10. අජකුත්තරාසෙ යනු ආධ්‍යාත්මික සම්පන්න රූපයෙහි ය.

ඛනිද්ධාරාසෙ යනු බාහිර වූ සම්පන්න වූ හෝ අවිඤ්ඤා රූපයෙහි ය. අජකුත්තරාසෙ යි ඒ දෙපරිදි රූපයෙහි ය.

ආකාශෙ කම්. කාමෙවෙහිනා යනු අභයෙහි වැයම් කරන්නන්ගේ හදන් කම්භා වෙයි.

ශුභපඤ්ඤා යනු රාගයෙන් පෙළුනුගේ හදන් කම්භා වෙයි.

වච්චුපඤ්ඤා යනු වර්චසින් පෙළුනුගේ හදන් කම්භා වෙයි.

සංඝාචුපඤ්ඤා යනු මුග්ධත්වයෙන් පෙළුනුගේ හදන් කම්භා වෙයි.

වායුපඤ්ඤා යනු වායෙන් පෙළුනුගේ හදන් කම්භා වෙයි.

උච්චාචුඛාසාණකදමුච්චුපඤ්ඤා යනු මුඛශුච්ඡායා ගැටීමෙන් හදන් කම්භා වෙයි.

ආරොග්‍යභාවා යනු නිරෝගියෙක් වන්නෙමි යි (අදහසින්).

සුඛභාවා යනු සුවවෙදනා උපදවන්නෙමි යි (අදහසින්).

හෙසභාවා යනු බෙහෙවින් වන්නේයැ යි (සිතා).

දුභාවා යනු දන් දෙන්නෙමි යි (සිතා).

පුඤ්ඤාභාවා යනු පිණක් වන්නේය යි (සිතා).

යඤ්ඤාභාවා යනු යාගයක් කරන්නෙමි යි (සිතා).

සංඝාභාවා යනු දෙව්ලොවට යන්නෙමි යි (සිතා).

බිජ්භාවා යි දුරකබිජයක් වන්නේ යැ යි (සිතා).

විමංසභාවා යනු නිල්වන්නේ දැ යි...හිතෙල් පාහැය වන්නේ දැ යි විමසීම පිණිස.

දමභාවා යනු කෙළි අදහස් ඇත්තේ.

11. අධ්‍යාත්මරූපයෙහි මිදේවා යි සිතා ද, එයට වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බාහිරරූපයෙහි මිදේවා යි සිතා ද, වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

අධ්‍යාත්ම බාහිර රූපයෙහි සිතා ද, වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

අභයෙහි කට්ඨ සංඝොචමින් සිතා ද වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

රාගයෙන් තද වූ කල්හි සිතා ද, වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වච්ඡුපත්ථෙතෙ වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

පසාච්ඡුපත්ථෙතෙ වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

වාභුපත්ථෙතෙ වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

උච්චාලිඛගපාණකදව්ඤ්චපත්ථෙතෙ වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

12. ආරොග්‍යත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

සුඛත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

භෙසජ්ජත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

දුගත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

පුඤ්ඤත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

යඤ්ඤත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

සංගත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

ඕඡත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

විමංසත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

දවත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

13. නීලං වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය. පිතකං -පෙ- ලොභිතකං -පෙ- ඔදුතං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දකවණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- ඕරවණණං -පෙ- දග්ගිවණණං -පෙ- සප්පිවණණං වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

සුද්ධිකං නිබ්බිතං.

14. ආරොග්‍යත්ථාය සුඛත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය. ආරොග්‍යත්ථාය සුඛත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය. ආරොග්‍යත්ථාය සුඛත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය. ආරොග්‍යත්ථාය සුඛත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය. ආරොග්‍යත්ථාය සුඛත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය. ආරොග්‍යත්ථාය සුඛත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය. ආරොග්‍යත්ථාය සුඛත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය. ආරොග්‍යත්ථාය සුඛත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය. ආරොග්‍යත්ථාය සුඛත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය. ආරොග්‍යත්ථාය සුඛත්ථාය වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසයය.

එකමුලකය ඛණ්ඩවකය නිබ්බිතං.

වච්ඡිත්තං තද වු කල්හි සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

මුයෙන් තද වු කල්හි සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

වෘයෙන් තද වු කල්හි සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

මුපඤ්ඤ දළ ගැටීමෙන් තද වු කල්හි සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

12. නිරෝග ඛට පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. සුව පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද සහවෙසස් ඇවැත් වේ. බෙහෙත් පිණිස සිතා ද වෑයම් කෙරේ ද මිදේ ද සහවෙසස් ඇවැත් වේ. දන් පිණිස සිතා ද වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. පින් පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. යාග පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. සහ පිණිස සිතා ද වෑයම් කෙරේ ද මිදේ ද සහවෙසස් ඇවැත් වේ. දුරකඛිජය පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. කෙළි පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. විලසිම පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

13. නිල්වන් සුකුරු මිදීමට සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. කසාවන් ... ලෙහෙවන් ... සුදුවන් ... මොහොරාවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් .. දිවන් ... ගිනෙල්වන් සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

සුද්ධිකය නිමි.

14. ආරෝග්‍යය පිණිසත් සුවය පිණිසත්, සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද සහවෙසස් ඇවැත් වේ. ආරෝග්‍යය පිණිසත් බෙහෙත් පිණිසත් ... ආරෝග්‍ය පිණිසත් දන් පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් පින් පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් යාග පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් සවර්ග පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් දුරකඛිජය පිණිසත් ... ආරෝග්‍ය පිණිසත් විලසිම පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් කෙළි පිණිසත් සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

එකමුලක වණ්ඩවත්‍රය නිමි.

15. සුඛත්තයාදි භෙදසංස්කාරයාදි චෙතනා උපකාශනෙති මුළුවනි, ආපනති සංඝාදිසංඝසංඝයාදි සුඛත්තයාදි දුක්ඛත්තයාදි -පෙ- සුඛත්තයාදි පුඤ්ඤත්තයාදි -පෙ- සුඛත්තයාදි යඤ්ඤත්තයාදි -පෙ- සුඛත්තයාදි සංගාත්තයාදි -පෙ- සුඛත්තයාදි භීරුත්තයාදි -පෙ- සුඛත්තයාදි චිත්තසංඝත්තයාදි -පෙ- සුඛත්තයාදි දවත්තයාදි චෙතනා උපකාශනෙති මුළුවනි, ආපනති සංඝාදිසංඝසංඝයාදි සුඛත්තයාදි ආරොග්ගත්තයාදි චෙතනා උපකාශනෙති මුළුවනි, ආපනති සංඝාදිසංඝසංඝයාදි

[illegible]

17 දහන්තල පුඤ්ඤන්තල -පෙ- දහන්තල යඤ්ඤන්තල -පෙ-
 දහන්තල සගන්තල -පෙ- දහන්තල බිත්තල -පෙ- දහන්තල
 මිංසන්තල -පෙ- දහන්තල දවන්තල වෙනෙහි උපකතෙහි මුවවති,
 ආපතති සමිකාදිසෙසසස. දහන්තල ආරොගන්තල -පෙ- දහන්තල
 සුචන්තල -පෙ- දහන්තල හෙසජන්තල වෙනෙහි උපකතෙහි මුවවති,
 ආපතති සමිකාදිසෙසසස.

18. පුඤ්ඤභ්ඤාපි α ඤාපි β -පෙ- පුඤ්ඤභ්ඤාපි සංගාභ්ඤාපි -පෙ- පුඤ්ඤභ්ඤාපි ඛිජ්භ්ඤාපි -පෙ- පුඤ්ඤභ්ඤාපි චිමිසභ්ඤාපි -පෙ- පුඤ්ඤභ්ඤාපි දච්භ්ඤාපි වෙනෙති උපකතෙති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස. පුඤ්ඤභ්ඤාපි ආරොග්ගභ්ඤාපි -පෙ- පුඤ්ඤභ්ඤාපි සුඛභ්ඤාපි -පෙ- පුඤ්ඤභ්ඤාපි හෙසථ්භ්ඤාපි -පෙ- පුඤ්ඤභ්ඤාපි දුභ්ඤාපි වෙනෙති උපකතෙති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

19. යකැකැන්කැට් සයනන්කැට් -පෙ- යකැකැන්කැට් බිජ්න්කැට් -පෙ- යකැකැන්කැට් විමංසන්කැට් -පෙ- යකැකැන්කැට් දවන්කැට් වෙහෙති උපකකමති මුවවති, ආපනති සබ්බාදිසෙසසස. යකැකැන්කැට් ආරොගන්කැට් -පෙ- යකැකැන්කැට් සුබන්කැට් -පෙ- යකැකැන්කැට් නෙසන්කැට් -පෙ- යකැකැන්කැට් දන්කැට් -පෙ- යකැකැන්කැට් පුකැකැන්කැට් වෙහෙති උපකකමති මුවවති, ආපනති සබ්බාදිසෙසසස.

20. සගනහරිඤ්ඤා චිත්තවිකල්ප -පෙ- සගනහරිඤ්ඤා විමංසනවිකල්ප -පෙ- සගනහරිඤ්ඤා දවනවිකල්ප වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සම්ඝාදි-සෙසසංඝ. සගනහරිඤ්ඤා ආරෝග්‍යහරිඤ්ඤා -පෙ- සගනහරිඤ්ඤා සුඛහරිඤ්ඤා -පෙ- සගනහරිඤ්ඤා ගෞරවහරිඤ්ඤා -පෙ- සගනහරිඤ්ඤා දානහරිඤ්ඤා -පෙ- සගනහරිඤ්ඤා පුඤ්ඤාහරිඤ්ඤා -පෙ- සගනහරිඤ්ඤා යඤ්ඤාහරිඤ්ඤා වෙනෙහි උපකක්කමති මුච්චති, ආපනති සම්ඝාදිසෙසසංඝ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

21. බීරන්ද්‍රයා විමංසන්ද්‍රයා -පෙ- බීරන්ද්‍රයා දවන්ද්‍රයා වෙනෙති උපකක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං. බීරන්ද්‍රයා ආරොග්ගන්ද්‍රයා -පෙ- බීරන්ද්‍රයා සුඛන්ද්‍රයා -පෙ- බීරන්ද්‍රයා හෙසජ්ජන්ද්‍රයා -පෙ- බීරන්ද්‍රයා දුක්ඛන්ද්‍රයා -පෙ- බීරන්ද්‍රයා පුඤ්ඤන්ද්‍රයා -පෙ- බීරන්ද්‍රයා යඤ්ඤන්ද්‍රයා -පෙ- බීරන්ද්‍රයා සංග්ගන්ද්‍රයා වෙනෙති උපකක්කමති, මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං.

22. විමංසන්ද්‍රයා දවන්ද්‍රයා වෙනෙති උපකක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං. විමංසන්ද්‍රයා ආරොග්ගන්ද්‍රයා -පෙ- විමංසන්ද්‍රයා සුඛන්ද්‍රයා -පෙ- විමංසන්ද්‍රයා හෙසජ්ජන්ද්‍රයා -පෙ- විමංසන්ද්‍රයා දුක්ඛන්ද්‍රයා -පෙ- විමංසන්ද්‍රයා පුඤ්ඤන්ද්‍රයා -පෙ- විමංසන්ද්‍රයා යඤ්ඤන්ද්‍රයා -පෙ- විමංසන්ද්‍රයා සංග්ගන්ද්‍රයා -පෙ- විමංසන්ද්‍රයා බීරන්ද්‍රයා වෙනෙති උපකක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං.

23. දවන්ද්‍රයා ආරොග්ගන්ද්‍රයා වෙනෙති උපකක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං. දවන්ද්‍රයා සුඛන්ද්‍රයා -පෙ- දවන්ද්‍රයා හෙසජ්ජන්ද්‍රයා, -පෙ- දවන්ද්‍රයා දුක්ඛන්ද්‍රයා, -පෙ- දවන්ද්‍රයා පුඤ්ඤන්ද්‍රයා, -පෙ- දවන්ද්‍රයා යඤ්ඤන්ද්‍රයා, -පෙ- දවන්ද්‍රයා සංග්ගන්ද්‍රයා, -පෙ- දවන්ද්‍රයා බීරන්ද්‍රයා, -පෙ- දවන්ද්‍රයා විමංසන්ද්‍රයා වෙනෙති උපකක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං.

එකමුලකං ඛණ්ඩකං.

සබ්බිතං.

එකමුලකං චක්කපෙය්‍යාලං නිවසිතං.

24. ආරොග්ගන්ද්‍රයා සුඛන්ද්‍රයා හෙසජ්ජන්ද්‍රයා වෙනෙති උපකක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං. -පෙ- ආරොග්ගන්ද්‍රයා සුඛන්ද්‍රයා දවන්ද්‍රයා වෙනෙති උපකක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං.

දුමුලකං ඛණ්ඩකං නිවසිතං.

25. සුඛන්ද්‍රයා හෙසජ්ජන්ද්‍රයා දුක්ඛන්ද්‍රයා වෙනෙති උපකක්කමති මුච්චති ආපතති සම්ඝාදිසෙසං. -පෙ- සුඛන්ද්‍රයා හෙසජ්ජන්ද්‍රයා දවන්ද්‍රයා වෙනෙති උපකක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං. සුඛන්ද්‍රයා හෙසජ්ජන්ද්‍රයා ආරොග්ගන්ද්‍රයා වෙනෙති උපකක්කමති මුච්චති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසං.

දුමුලකං ඛණ්ඩකං.

සබ්බිතං.

21. ගාඛි පිණ්ණික ද විමසුම් පිණ්ණික ද ... ගාඛි පිණ්ණික ද කෙළි පිණ්ණික ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ගාඛි පිණ්ණික ද ආරොග්ගය පිණ්ණික ද ... ගාඛි පිණ්ණික ද සුව පිණ්ණික ද ... ගාඛි පිණ්ණික ද බෙහෙත් පිණ්ණික ද ... ගාඛි පිණ්ණික ද දත් පිණ්ණික ද ... ගාඛි පිණ්ණික ද පිත් පිණ්ණික ද ... ගාඛි පිණ්ණික ද යාග පිණ්ණික ද ... ගාඛි පිණ්ණික ද සග පිණ්ණික ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

22. විමසුම් පිණ්ණික ද කෙළි පිණ්ණික ද සිතයි නම් වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. විමසුම් පිණ්ණික ද ආරොග්ගය පිණ්ණික ද ... විමසුම් පිණ්ණික ද සුව පිණ්ණික ද ... විමසුම් පිණ්ණික ද බෙහෙත් පිණ්ණික ද ... විමසුම් පිණ්ණික ද දත් පිණ්ණික ද ... විමසුම් පිණ්ණික ද පිත් පිණ්ණික ද ... විමසුම් පිණ්ණික ද යාග පිණ්ණික ද ... විමසුම් පිණ්ණික ද සග පිණ්ණික ද ... විමසුම් පිණ්ණික ද ගාඛි පිණ්ණික ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

23. කෙළි පිණ්ණික ද ආරොග්ගය පිණ්ණික ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කෙළි පිණ්ණික ද සුව පිණ්ණික ද ... කෙළි පිණ්ණික ද බෙහෙත් පිණ්ණික ද ... කෙළි පිණ්ණික ද දත් පිණ්ණික ද ... කෙළි පිණ්ණික ද පිත් පිණ්ණික ද ... කෙළි පිණ්ණික ද යාග පිණ්ණික ද ... කෙළි පිණ්ණික ද සග පිණ්ණික ද ... කෙළි පිණ්ණික ද ගාඛි පිණ්ණික ද ... කෙළි පිණ්ණික ද විමසුම් පිණ්ණික ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම් මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමුලක බඳුවහුය සංකෘත කරණ ලදී.

එකමුලක වහුපෙය්‍යාලය හිමි

24. ආරොග්ගය පිණ්ණික ද සුව පිණ්ණික ද බෙහෙත් පිණ්ණික ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම් මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... ආරොග්ගය පිණ්ණික ද සුව පිණ්ණික ද කෙළි පිණ්ණික ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ද්විමුලක බඳුවහුය හිමි.

25. සුව පිණ්ණික ද බෙහෙත් පිණ්ණික ද දත් පිණ්ණික ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... සුව පිණ්ණික ද බෙහෙත් පිණ්ණික ද කෙළි පිණ්ණික ද සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුව පිණ්ණික ද බෙහෙත් පිණ්ණික ද ආරොග්ගය පිණ්ණික ද සිතයි නම් වැයම් කෙරෙයි නම් මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ද්විමුලක බඳුවහුය සංකෘතයයි.

26. විමංසන්තස්ස දවන්තස්ස ආරොග්ගන්තස්ස චෙතෙති උපකකමති මුච්චති ආපනති සංඝාදිසෙසස්ස. -පෙ- විමංසන්තස්ස දවන්තස්ස සුඛන්තස්ස -පෙ- විමංසන්තස්ස දවන්තස්ස ඛිජන්තස්ස චෙතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපනති සංඝාදිසෙසස්ස.

දුමුලකං නිවර්තනං.

27. තිමුලකමපි චතුමුලකමපි පඤ්ඤාමුලකමපි ඡමුලකමපි සත්තමුලකමපි අධිමුලකමපි නවමුලකමපි එවචෙව වින්ධාරොකඛබ්බං.

ඉදං සංඛමුලකං:

28. ආරොග්ගන්තස්ස සුඛන්තස්ස හෙසජ්ජන්තස්ස දුක්ඛන්තස්ස පුඤ්ඤන්තස්ස සඤ්ඤන්තස්ස සංගන්තස්ස ඛිජන්තස්ස විමංසන්තස්ස දවන්තස්ස චෙතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපනති සංඝාදිසෙසස්ස.

සංඛමුලකං නිවර්තනං.

විකක්ඛෙය්‍යාලං නිවර්තනං.

29. නීලස්ස පිතකස්ස චෙතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපනති සංඝාදිසෙසස්ස. නීලස්ස ලොභිතකස්ස -පෙ- නීලස්ස ඔදනස්ස. -පෙ- නීලස්ස භක්ඛවණ්ණස්ස, -පෙ- නීලස්ස දකවණ්ණස්ස, -පෙ- නීලස්ස තෙලවණ්ණස්ස, -පෙ- නීලස්ස ඛිජවණ්ණස්ස, -පෙ- නීලස්ස දඬුවණ්ණස්ස, -පෙ- නීලස්ස සප්පිවණ්ණස්ස චෙතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපනති සංඝාදිසෙසස්ස.

එහමුලකස්ස වණ්ඤවිකක්ඛං.

30. පිතකස්ස ලොභිතකස්ස චෙතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපනති සංඝාදිසෙසස්ස. පිතකස්ස ඔදනස්ස -පෙ- පිතකස්ස භක්ඛවණ්ණස්ස -පෙ- පිතකස්ස දකවණ්ණස්ස -පෙ- පිතකස්ස තෙලවණ්ණස්ස -පෙ- පිතකස්ස ඛිජවණ්ණස්ස -පෙ- පිතකස්ස දඬුවණ්ණස්ස, -පෙ- පිතකස්ස සප්පිවණ්ණස්ස -පෙ- පිතකස්ස නීලස්ස චෙතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපනති සංඝාදිසෙසස්ස.

එකමුලකස්ස බද්ධවිකක්ඛං.

26. විමසිම පිණිස ද කෙළි පිණිස ද ආරෝග්‍යය පිණිස ද සිතයි, වෑයම් කෙරෙයි, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... විමසිම පිණිස ද කෙළි පිණිස ද සුව පිණිස ද ... විමසිම පිණිස ද කෙළි පිණිස ද ගැබ් පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

දවිමුලකය නිමි.

27. තිමුලකය ද, වතුමුලකය ද, පඤ්චමුලකය ද, ඡමුලකය ද, සත්ත-
මුලකය ද, අට්ඨමුලකය ද, තවමුලකය ද මෙසේ ම විස්තර කටයුතු ය.

මේ සබ්බමුලකයයි:

28. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුවය පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද දත් පිණිස ද පින් පිණිස ද යාගය පිණිස ද සහ පිණිස ද ගැබ් පිණිස ද විලංඝනය පිණිස ද කෙළි පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සබ්බමුලකය නිමි.

විකාශපෙය්‍යාලය නිමි.

29. නිල්වන් ද කහවන් ද සිතයි, වෑයම් කෙරෙයි, මිදෙයි, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. නිල්වන් ද ලේ වන් ද ... නිල්වන් ද සුදු වන් ද ... නිල්වන් ද මොහොරු වන් ද ... නිල්වන් ද දියවන් ද ... නිල්වන් ද තෙල්වන් ද ... නිල්වන් ද කිරිවන් ද ... නිල්වන් ද දිඬුවන් ද ... නිල්වන් ද හිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමුලක බණ්ඩවත්‍යය නිමි.

30. කහවන් ද ලේවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කහවන් ද සුදුවන් ද ... කහවන් ද මෝරුවන් ද ... කහවන් ද දියවන් ද ... කහවන් ද තෙල්වන් ද ... කහවන් ද කිරිවන් ද ... කහවන් ද දිඬුවන් ද ... කහවන් ද හිතෙල්වන් ද ... කහවන් ද නිල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමුලක බණ්ඩවත්‍යය.

31. ලොභිතකයාදි ඔද්දනසාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී, ආපනති සංඝාදිසෙසං. ලොභිතකයාදි තකකවණණයාදි -පෙ- ලොභිතකයාදි දකවණණයාදි -පෙ- ලොභිතකයාදි තෙලවණණයාදි -පෙ- ලොභිතකයාදි බීරවණණයාදි -පෙ- ලොභිතකයාදි දබ්වණණයාදි -පෙ- ලොභිතකයාදි සප්පිවණණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී ආපනති සංඝාදිසෙසං. ලොභිතකයාදි නීලයාදි -පෙ- ලොභිතකයාදි පිතකයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී ආපනති සංඝාදිසෙසං.

32. ඔද්දනසාදි තකකවණණයාදි -පෙ- ඔද්දනසාදි දකවණණයාදි -පෙ- ඔද්දනසාදි තෙලවණණයාදි -පෙ- ඔද්දනසාදි බීරවණණයාදි -පෙ- ඔද්දනසාදි දබ්වණණයාදි -පෙ- ඔද්දනසාදි සප්පිවණණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී ආපනති සංඝාදිසෙසං. ඔද්දනසාදි නීලයාදි -පෙ- ඔද්දනසාදි පිතකයාදි -පෙ- ඔද්දනසාදි ලොභිතකයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී, ආපනති සංඝාදිසෙසං.

33. තකකවණණයාදි දකවණණයාදි -පෙ- තකකවණණයාදි තෙලවණණයාදි -පෙ- තකකවණණයාදි බීරවණණයාදි -පෙ- තකකවණණයාදි දබ්වණණයාදි -පෙ- තකකවණණයාදි සප්පිවණණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී, ආපනති සංඝාදිසෙසං. තකකවණණයාදි නීලයාදි -පෙ- තකකවණණයාදි පිතකයාදි -පෙ- තකකවණණයාදි ලොභිතකයාදි -පෙ- තකකවණණයාදි ඔද්දනසාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී, ආපනති සංඝාදිසෙසං.

34. දකවණණයාදි තෙලවණණයාදි -පෙ- දකවණණයාදි බීරවණණයාදි -පෙ- දකවණණයාදි දබ්වණණයාදි -පෙ- දකවණණයාදි සප්පිවණණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී ආපනති සංඝාදිසෙසං. දකවණණයාදි නීලයාදි -පෙ- දකවණණයාදි පිතකයාදි -පෙ- දකවණණයාදි ලොභිතකයාදි -පෙ- දකවණණයාදි ඔද්දනසාදි -පෙ- දකවණණයාදි තකකවණණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී ආපනති සංඝාදිසෙසං.

35. තෙලවණණයාදි බීරවණණයාදි -පෙ- තෙලවණණයාදි දබ්වණණයාදි -පෙ- තෙලවණණයාදි සප්පිවණණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී, ආපනති සංඝාදිසෙසං. තෙලවණණයාදි නීලයාදි -පෙ- තෙලවණණයාදි පිතකයාදි -පෙ- තෙලවණණයාදි ලොභිතකයාදි තෙලවණණයාදි ඔද්දනසාදි -පෙ- තෙලවණණයාදි තකකවණණයාදි -පෙ- තෙලවණණයාදි දකවණණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී, ආපනති සංඝාදිසෙසං.

36. බීරවණණයාදි දබ්වණණයාදි -පෙ- බීරවණණයාදි සප්පිවණණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී, ආපනති සංඝාදිසෙසං. බීරවණණයාදි නීලයාදි -පෙ- බීරවණණයාදි පිතකයාදි -පෙ- බීරවණණයාදි ලොභිතකයාදි -පෙ- බීරවණණයාදි ඔද්දනසාදි -පෙ- බීරවණණයාදි තකකවණණයාදි -පෙ- බීරවණණයාදි දකවණණයාදි -පෙ- බීරවණණයාදි තෙලවණණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවනී, ආපනති සංඝාදිසෙසං.

31. ලේවන් ද සුදුවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ලෙහෙවන් ද මෝරුවන් ද ... ලෙහෙවන් ද දියවන් ද ... ලෙහෙවන් ද තෙල්වන් ද ... ලෙහෙවන් ද කිරිවන් ද ... ලෙහෙවන් ද දිතිවන් ද ... ලෙහෙවන් ද ගිනෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

32. ලෙහෙවන් ද නිල්වන් ද ... ලෙහෙවන් ද කහවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුදුවන් ද මෝරුවන් ද ... සුදුවන් ද දියවන් ද ... සුදුවන් ද තෙල්වන් ද ... සුදුවන් ද කිරිවන් ද ... සුදුවන් ද දිවන් ද ... සුදුවන් ද ගිනෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුදුවන් ද නිල්වන් ද ... සුදුවන් ද කහවන් ද ... සුදුවන් ද ලෙහෙවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

33. මෝරුවන් ද දියවන් ද ... මෝරුවන් ද තෙල්වන් ද ... මෝරුවන් ද කිරිවන් ද ... මෝරුවන් ද දිවන් ද ... මෝරුවන් ද ගිනෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ. මෝරුවන් ද නිල්වන් ද ... මෝරුවන් ද කහවන් ද ... මෝරුවන් ද ලෙහෙවන් ද ... මෝරුවන් ද සුදුවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

34. දියවන් ද තෙල්වන් ද ... දියවන් ද කිරිවන් ද ... දියවන් ද දිවන් ද ... දියවන් ද ගිනෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දියවන් ද නිල්වන් ද ... දියවන් ද කහවන් ද ... දියවන් ද ලෙහෙවන් ද ... දියවන් ද සුදුවන් ද ... දියවන් ද මෝරුවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

35. තෙල්වන් ද කිරිවන් ද ... තෙල්වන් ද දිවන් ද ... තෙල්වන් ද ගිනෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. තෙල්වන් ද නිල්වන් ද ... තෙල්වන් ද කහවන් ද ... තෙල්වන් ද ලෙහෙවන් ද ... තෙල්වන් ද සුදුවන් ද ... තෙල්වන් ද මෝරුවන් ද ... තෙල් වන් ද දිය වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

36. කිරිවන් ද දිවන් ද ... කිරිවන් ද ගිනෙල්වන් ද ... සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කිරිවන් ද නිල්වන් ද ... කිරිවන් ද කහවන් ද ... කිරිවන් ද ලෙහෙවන් ද ... කිරිවන් ද සුදුවන් ද ... කිරිවන් ද මෝරුවන් ද ... කිරිවන් ද දියවන් ද ... කිරිවන් ද තෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

37. දඬුවමණ්ණයාදි සප්තවණ්ණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවහි, ආපනති සංඝාදිසෙසංඝා. දඬුවමණ්ණයාදි නීලයාදි -පෙ- දඬුවමණ්ණයාදි පිතකයාදි -පෙ- දඬුවමණ්ණයාදි ලොහිතකයාදි -පෙ- දඬුවමණ්ණයාදි ඔදනකයාදි -පෙ- දඬුවමණ්ණයාදි තකකවණ්ණයාදි -පෙ- දඬුවමණ්ණයාදි දකවණ්ණයාදි -පෙ- දඬුවමණ්ණයාදි තෙලවණ්ණයාදි -පෙ- දඬුවමණ්ණයාදි බීරවණ්ණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවහි, ආපනති සංඝාදිසෙසංඝා.

38. සප්තවණ්ණං ව නීලං ව වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවහි, ආපනති සංඝාදිසෙසංඝා. සප්තවණ්ණයාදි පිතකයාදි -පෙ- සප්තවණ්ණයාදි ලොහිතකයාදි -පෙ- සප්තවණ්ණයාදි ඔදනකයාදි -පෙ- සප්තවණ්ණයාදි තකකවණ්ණයාදි -පෙ- සප්තවණ්ණයාදි දකවණ්ණයාදි -පෙ- සප්තවණ්ණයාදි තෙලවණ්ණයාදි -පෙ- සප්තවණ්ණයාදි බීරවණ්ණයාදි -පෙ- සප්තවණ්ණයාදි දඬුවමණ්ණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවහි, ආපනති සංඝාදිසෙසංඝා.

එකමුලකං ඛදාච්ඡානං නිබ්බිතං.

39. නීලයාදි පිතකයාදි ලොහිතයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවහි, ආපනති සංඝාදිසෙසංඝා. නීලයාදි පිතකයාදි ඔදනකයාදි -පෙ- නීලයාදි පිතකයාදි සප්තවණ්ණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවහි, ආපනති සංඝාදිසෙසංඝා.

දුමුලකං වණ්ණවණ්ණං.

40. පිතකයාදි ලොහිතකයාදි ඔදනකයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවහි, ආපනති සංඝාදිසෙසංඝා. -පෙ- පිතකයාදි ලොහිතකයාදි සප්තවණ්ණයාදි -පෙ- පිතකයාදි ලොහිතකයාදි නීලයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවහි, ආපනති සංඝාදිසෙසංඝා.

දුමුලකං ඛදාච්ඡානං.

41. දඬුවමණ්ණයාදි සප්තවණ්ණයාදි නීලයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවහි, ආපනති සංඝාදිසෙසංඝා. -පෙ- දඬුවමණ්ණයාදි සප්තවණ්ණයාදි බීරවණ්ණයාදි වෙනෙහි උපකාමෙහි මුළුවහි, ආපනති සංඝාදිසෙසංඝා.

දුමුලකං නිබ්බිතං.

42. තිමුලකමි වතුමුලකමි පඤ්චමුලකමි ඡමුලකමි සත්තමුලකමි අභිමුලකමි තවමුලකමි එවමෙව විජාරෙතබ්බං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

37. දිභිවන් ද භිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දිවන් ද නිල්වන් ද ... දිවන් ද කභවන් ද ... දිවන් ද ලෙඟවන් ද ... දිවන් ද සුදුවන් ද ... දිවන් ද මෝරුවන් ද ... දිවන් ද දියවන් ද ... දිවන් ද තෙල්වන් ද ... දිවන් ද කිරිවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

38. භිතෙල්වන් ද නිල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. භිතෙල්වන් ද කභවන් ද ... භිතෙල්වන් ද ලේවන් ද ... භිතෙල්වන් ද සුදුවන් ද ... භිතෙල්වන් ද මෝරුවන් ද ... භිතෙල්වන් ද දියවන් ද ... භිතෙල්වන් ද තෙල්වන් ද ... භිතෙල්වන් ද කිරිවන් ද ... භිතෙල්වන් ද දිවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමුලක බඳවනුය නිමි.

39. නිල්වන් ද කභවන් ද ලේවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. නිල්වන් ද කභවන් ද සුදුවන් ද ... නිල්වන් ද භිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ද්විමුලක බඳවනුය.

40. කභවන් ද ලේවන් ද සුදුවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... කභවන් ද ලේවන් ද භිතෙල්වන් ද ... කභවන් ද ලේවන් ද නිල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ද්විමුලක බඳවනුය නිමි.

41. දිභිවන් ද භිතෙල්වන් ද නිල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දිභිවන් ද භිතෙල්වන් ද කිරිවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ද්විමුලකය නිමි.

42. තිමුලකය ද චතුර්මුලකය ද පඤ්චමුලකය ද භ්මුලකය ද සත්ත-
මුලකය ද අට්ඨමුලකය ද නවමුලකය ද මෙසේ ම විසාර කටයුතුයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

34. සබ්බමුලකාං:

43. නීලඤ්ච පිතකඤ්ච ලොහිතකඤ්ච ඔද්දනඤ්ච තක්කාචණ්ණඤ්ච දකචණ්ණඤ්ච තෙලචණ්ණඤ්ච ඩීරවණ්ණඤ්ච දධිචණ්ණඤ්ච සප්පිචණ්ණඤ්ච චෛතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසං.

සබ්බමුලකං නිට්ඨිතං.

44. ආරොග්‍යන්තඤ්ච නීලඤ්ච චෛතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසං. ආරොග්‍යන්තඤ්ච සුඛන්තඤ්ච නීලඤ්ච පිතකඤ්ච චෛතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසං. ආරොග්‍යන්තඤ්ච සුඛන්තඤ්ච භෙසජ්ජන්තඤ්ච නීලඤ්ච පිතකඤ්ච ලොහිතකඤ්ච චෛතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසං. -පෙ- සප්පිචණ්ණං චෛතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසං.

උගතොච්ඡිද්ධිකං පිච්චමෙච නොනබ්බං.¹

45. ආරොග්‍යන්තඤ්ච සුඛන්තඤ්ච භෙසජ්ජන්තඤ්ච ද්‍යාන්තඤ්ච පුඤ්ඤන්තඤ්ච ඥාණන්තඤ්ච සංගන්තඤ්ච ඩීප්පන්තඤ්ච වීර්‍යන්තඤ්ච දචන්තඤ්ච නීලඤ්ච පිතකඤ්ච ලොහිතකඤ්ච ඔද්දනඤ්ච තක්කාචණ්ණඤ්ච දකචණ්ණඤ්ච තෙලචණ්ණඤ්ච ඩීරවණ්ණඤ්ච දධිචණ්ණඤ්ච සප්පිචණ්ණඤ්ච චෛතෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසං.

මිසංකාච්ඡානං නිට්ඨිතං.

46. නීලං මොචෙය්‍යාමිති චෛතෙති උපකකමති, පිතකං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසං. නීලං මොචෙය්‍යාමිති චෛතෙති උපකකමති ලොහිතකං -පෙ- ඔද්දනං -පෙ- තක්කාචණ්ණං -පෙ- දකචණ්ණං -පෙ- තෙලචණ්ණං -පෙ- ඩීරවණ්ණං -පෙ- දධිචණ්ණං -පෙ- සප්පිචණ්ණං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසං.

බණ්ඩච්ඡානං නිට්ඨිතං.

47. පිතකං මොචෙය්‍යාමිති චෛතෙති උපකකමති, ලොහිතකං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසං. පිතකං මොචෙය්‍යාමිති චෛතෙති උපකකමති, ඔද්දනං -පෙ- තක්කාචණ්ණං -පෙ- දකචණ්ණං -පෙ- තෙලචණ්ණං -පෙ- ඩීරවණ්ණං -පෙ- දධිචණ්ණං -පෙ- සප්පිචණ්ණං -පෙ- නීලං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසං.

බද්ධච්ඡානං.

මූලං සබ්බිතං.

1. වජ්‍රසූතභි., මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මේ සබ්බමුලකය යි:

43. නිල්වන් ද කභවන් ද ලේවන් ද සුදුවන් ද මෝරුවන් ද දියවන් ද තෙල්වන් ද කිරිවන් ද දිවන් ද ගිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සබ්බමුලකය නිමි.

44. ආරෝග්‍යය පිණිස ද නිල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුව පිණිස ද නිල්වන් ද කභවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුව පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද නිල්වන් ද කභවන් ද ලේවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... ගිතෙල්වන් සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

දෙසසින් වැඩෙන ගේ මේ පරිද්දෙන් පැමිණවිය යුතුයි.

45. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුව පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද දත් පිණිස ද පින් පිණිස ද යාගය පිණිස ද සග පිණිස ද ගබ් පිණිස ද විමසුම් පිණිස ද කෙළි පිණිස ද නිල්වන් ද කභවන් ද ලේවන් ද සුදුවන් ද මෝරුවන් ද දියවන් ද තෙල්වන් ද කිරිවන් ද දිවන් ද ගිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

මිශ්‍රකම්පය නිමි.

46. නිල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, කභවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. නිල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ලෙහෙවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිවන් ... ගිතෙල්වන් මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බණ්ඩකම්පය නිමි.

47. කභවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ලේවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කභවන් ... මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිවන් ... ගිතෙල්වන් ... නිල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බද්ධකම්පයයි.

මූලය සංක්ෂිප්තය.

48. සප්පිවණණං මොවෙස්සාමීති වෙතෙති උපකකමති, නීලං මුඛවති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස. සප්පිවණණං මොවෙස්සාමීති වෙතෙති උපකකමති, පිතකං -පෙ- ලොභිතකං -පෙ- ඔදනං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දක-වණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- බීරවණණං -පෙ- දඬිවණණං මුඛවති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

කුච්චිවකං නිවසිතං.

49. පිතකං මොවෙස්සාමීති වෙතෙති උපකකමති, නීලං මුඛවති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස. ලොභිතකං -පෙ- ඔදනං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දක-වණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- බීරවණණං -පෙ- දඬිවණණං -පෙ- සප්පිවණණං මොවෙස්සාමීති වෙතෙති උපකකමති නීලං මුඛවති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

පිට්ඨිවකංගං පඨමං ශමන් නිවසිතං.

50. ලොභිතකං මොවෙස්සාමීති වෙතෙති උපකකමති, පිතකං මුඛවති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස. ඔදනං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දකවණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- බීරවණණං -පෙ- දඬිවණණං -පෙ- සප්පිවණණං -පෙ- නීලං මොවෙස්සාමීති වෙතෙති උපකකමති පිතකං මුඛවති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

පිට්ඨිවකංගං දුතියං ශමන් නිවසිතං.

51. ඔදනං මොවෙස්සාමීති වෙතෙති උපකකමති ලොභිතකං මුඛවති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස. තකකවණණං -පෙ- දකවණණං -පෙ- තෙල-වණණං -පෙ- බීරවණණං -පෙ- දඬිවණණං -පෙ- සප්පිවණණං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං මොවෙස්සාමීති වෙතෙති උපකකමති ලොභිතකං මුඛවති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

පිට්ඨිවකංගං තතියං ශමන් නිවසිතං.

52. තකකවණණං මොවෙස්සාමීති වෙතෙති උපකකමති ඔදනං මුඛවති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස. දකවණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- බීරවණණං -පෙ- දඬිවණණං -පෙ- සප්පිවණණං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොභිතකං මොවෙස්සාමීති වෙතෙති උපකකමති, ඔදනං මුඛවති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

පිට්ඨිවකංගං චතුස්සං ශමන් නිවසිතං.

48. භිතෙල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, නිල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. භිතෙල්වන් මුදන්තෙමි සි සිතසි නම්, වෑයම්කෙරෙයි නම්, කභවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

කුච්චිකුස නිමි.

49. කභවන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, නිල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... භිතෙල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, නිල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිට්ඨිචක්‍රය පිළිබඳ පළමුවන ගමන නිමි.

50. ලේවන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, කභවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... භිතෙල්වන් ... නිල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, කභවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිට්ඨිචක්‍රය පිළිබඳ දෙවන ගමන නිමි.

51. සුදුවන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ලේවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. මෝරුවන් සුකුරු ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... භිතෙල්වන් ... නිල්වන් ... කභවන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ලේවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිට්ඨිචක්‍රය පිළිබඳ තෙවෙනි ගමන නිමි.

52. මෝරුවන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, සුදුවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... භිතෙල්වන් ... නිල්වන් ... කභවන් ... ලේවන් සුකුරු මුදන්තෙමි සි සිතසි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, සුදුවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිට්ඨිචක්‍රය පිළිබඳ සිවුවන ගමන නිමි.

53. දකුණු ඉන්දියානු චන්ද්‍රිකා උපකෘතිය, තනතුරු ඉවත්, ආපන සහයෝගීතාවය. තෙල් ඉවත් -පෙ- බිරිඳ ඉවත් -පෙ- දැඩි ඉවත් -පෙ- සපයාගැනීම -පෙ- නිල -පෙ- පිතක -පෙ- ලෝභිතක -පෙ- ඔදන මෙවෙයාමේ චන්ද්‍රිකා උපකෘතිය, තනතුරු ඉවත්, ආපන සහයෝගීතාවය.

සිවිල් කනායක සහයෝගීතාවය. නිවස.

54. තෙල් ඉවත් ඉන්දියානු චන්ද්‍රිකා උපකෘතිය, දකුණු ඉවත්, ආපන සහයෝගීතාවය. බිරිඳ ඉවත් -පෙ- දැඩි ඉවත් -පෙ- සපයාගැනීම -පෙ- නිල -පෙ- පිතක -පෙ- ලෝභිතක -පෙ- ඔදන -පෙ- තනතුරු ඉන්දියානු චන්ද්‍රිකා උපකෘතිය, දකුණු ඉවත්, ආපන සහයෝගීතාවය.

සිවිල් කනායක සහයෝගීතාවය. නිවස.

55. බිරිඳ ඉවත් ඉන්දියානු චන්ද්‍රිකා උපකෘතිය, තෙල් ඉවත් ඉවත්, ආපන සහයෝගීතාවය. දැඩි ඉවත් -පෙ- සපයාගැනීම -පෙ- නිල -පෙ- පිතක -පෙ- ලෝභිතක -පෙ- ඔදන -පෙ- තනතුරු ඉන්දියානු චන්ද්‍රිකා උපකෘතිය, තෙල් ඉවත්, ආපන සහයෝගීතාවය.

සිවිල් කනායක සහයෝගීතාවය. නිවස.

56. දැඩි ඉවත් ඉන්දියානු චන්ද්‍රිකා උපකෘතිය, බිරිඳ ඉවත්, ආපන සහයෝගීතාවය. සපයාගැනීම -පෙ- නිල -පෙ- පිතක -පෙ- ලෝභිතක -පෙ- ඔදන -පෙ- තනතුරු ඉන්දියානු චන්ද්‍රිකා උපකෘතිය, බිරිඳ ඉවත්, ආපන සහයෝගීතාවය.

සිවිල් කනායක සහයෝගීතාවය. නිවස.

57. සපයාගැනීම ඉන්දියානු චන්ද්‍රිකා උපකෘතිය, දැඩි ඉවත් ඉවත්, ආපන සහයෝගීතාවය. නිල -පෙ- පිතක -පෙ- ලෝභිතක -පෙ- ඔදන -පෙ- තනතුරු ඉන්දියානු චන්ද්‍රිකා උපකෘතිය, බිරිඳ ඉවත්, ආපන සහයෝගීතාවය.

සිවිල් කනායක සහයෝගීතාවය. නිවස.

53. දියවත් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මෝරුවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... ගිතෙල්වන් ... නිල්වන් ... කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මෝරුවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටිවික්‍රය පිළිබඳ පස්වන ගමන නිමි.

54. තෙල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, දියවත් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කිරිවන් ... දිහිවන් ... ගිතෙල්වන් ... නිල්වන් ... කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, දියවත් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටිවික්‍රය පිළිබඳ සවන ගමන නිමි.

55. කිරිවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, තෙල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දිහිවන් ... ගිතෙල්වන් ... නිල්වන් ... කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවත් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, තෙල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටිවික්‍රය පිළිබඳ හත්වන ගමන නිමි.

56. දිහිවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, කිරිවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ගිතෙල්වන් ... නිල්වන් ... කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවත් ... තෙල්වන් ... සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, කිරිවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටිවික්‍රය පිළිබඳ අටවන ගමන නිමි.

57. ගිතෙල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, දිහිවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. නිල්වන් ... කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවත් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, දිහිවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටිවික්‍රය පිළිබඳ නවවන ගමන නිමි.

58. නීලං මොවෙය්‍යාමීති වෙනෙති උපකකමති, සපට්ඨණ්ණං මුච්චති,
 ආපතති සඤ්ඤාදිසංඝයං. පිතකං -පෙ- ලොභිතකං -පෙ- ඔදුතං -පෙ-
 නකකුචණ්ණං -පෙ- දකචණ්ණං -පෙ- තෙලචණ්ණං -පෙ- බීරචණ්ණං
 -පෙ- දඛචණ්ණං මොවෙය්‍යාමීති වෙනෙති උපකකමති, සපට්ඨණ්ණං මුච්චති,
 ආපතති සඤ්ඤාදිසංඝයං.

පිට්ඨිචක්ඛණං දසමං ගමනං නිට්ඨිතං.

පිට්ඨිචක්ඛණං නිට්ඨිතං.

59. වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඤ්ඤාදිසංඝයං;
 වෙනෙති උපකකමති න මුච්චති, ආපතති පුලලච්චයං;
 වෙනෙති න උපකකමති මුච්චති, අනාපතති;
 වෙනෙති න උපකකමති න මුච්චති, අනාපතති;
 න වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, අනාපතති;
 න වෙනෙති උපකකමති න මුච්චති, අනාපතති;
 න වෙනෙති න උපකකමති මුච්චති, අනාපතති;
 න වෙනෙති න උපකකමති න මුච්චති, අනාපතති.

60. අනාපතති සුපිතනෙතන, න මොච්ඡාධිපායං, උමමනකයං,
 බිතතචිතතං, වෙදනට්ඨං, ආදිකමමකයාති.

විනිතවත්තු.

උද්දනමාඨා.

සුපිතො උච්චාරපය්‍යාවො විතකකුණ්ණොදකෙන ව
 හෙසජ්ජං කණ්ඩුවං මග්ගො වසීජ්ජනාඝරං ¹උරා.

සාමණේරො ව සුතො ව උරා මුට්ඨිතා පිලිසි
 ආකාසෙ ඵලිතං නිජ්ඣාසි ජිඤ්ඤා කට්ඨික භට්ඨිසි.

සොතෙ උද්දායුලං ධාවං පුප්ඵාවලියපොකකරං
 වාලිකා කද්දුමුග්ගොකො සගනඛුට්ඨකෙන වාති.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරයං භික්ඛුතො සුපිතනෙතන
 අසුචි මුච්චි. තයං කුකකුච්චං අහොසි: කච්චි භු බො අහං සඤ්ඤාදිසංඝං
 ආපතතිං ආපනොතා'ති. අථ බො සො භික්ඛු භගවතො ඵතමස්සං
 ආරොවෙසි -පෙ- "අනාපතති භික්ඛු සුපිතනෙතනා"ති. (1)

1. ජනනාභාරුපකකමො ඔජ්ජං.

58. නිල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, ගිතෙල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිතිවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, ගිතෙල්වන් සුකුරුමිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටසිවත්‍රය පිළිබඳ දසවැනි ගමන නිමි.

පිටසිවත්‍රය නිමි.

59. සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, නො මිදේ නම්, ථුලාසිඇවැත් වේ.

සිතයි නම්, වැයම් නො කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, ඇවැත් නො වේ.

සිතයි නම්, වැයම් නො කෙරෙයි නම්, නො මිදේ නම්, ඇවැත් නො වේ.

නො සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, මිදේ නම්, ඇවැත් නො වේ.

නො සිතයි නම්, වැයම් කෙරෙයි නම්, නො මිදේ නම්, ඇවැත් නො වේ.

නො සිතයි නම්, වැයම් නො කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, ඇවැත් නො වේ.

නො සිතයි නම්, වැයම් නො කෙරෙයි නම්, නො මිදේ නම් ඇවැත් නො වේ.

60. සිහිනෙන් ද, නො මුදන අදහස් ඇත්තනුව ද, උමතුටුවනුව ද, විකෂිප්ත සිත් ඇත්තනුව ද, වේදනාවෙන් පෙළෙන්නුව ද, ආදි කම්මකයාට ද ඇවැත් නො වේ.

විනිශ්චිත වස්තු

උද්ගතභාවා

සුපිත, උච්චාර, පසාභ, කාමවිතකත, උණේතාදක, හෙසස්, කණ්ඩුව, මඟ, වළි, ජනනාභර, උරා යන වස්තුහු ද.

සාමණේර, සුත්තසාමණේර, උරා, මුට්ඨිපිලන, ආකාසකච්ඡාපන, කායන්ධා, උපනිජ්ඣාන, තාරවජ්ඣ, කට්ඨස්ථන වස්තුහු ද.

පටිසොතනභායන, උදඤ්ථල, උදකඛාවන, පුප්ඵාවලී, පොකරවන, වාලිකා, කද්දම, උසෙසක, සයන, අභිභුට්ඨක යන වස්තුහු ද සි විනිත වස්තු සම සාත්තවකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට සිහිනෙන් සුකුරු මිදිනි. කීම? මම සහවෙසෙස් ඇවැතට අවන්තෙමි දෙයි ඒ මහණහට කුකුල් උපනි. ඉක්බිති ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. “මහණ, සිහිනෙන් ඇවැත් නො වේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළසේක. (1)

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උච්චාරං කරොන්තස්ස අසුචි චූචි. තස්ස කුක්කුචං අහොසි -පෙ- භගවතො එතං ඔන්ථං ආරොචෙසි. “කිඤ්චිතෙනා නං භික්ඛු”ති. “තාභං භගවා මොචනා-ධිප්පායො”ති. “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (2)

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පස්සාවං කරොන්තස්ස අසුචි චූචි. තස්ස කුක්කුචං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (3)

4. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො කාමචිතක්ඛං චිතකෙක්ඛන්තස්ස අසුචි චූචි. තස්ස කුක්කුචං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු චිතකෙක්ඛන්තස්සා”ති. (4)

5. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උණේහාදකෙන තභායන්තස්ස අසුචි චූචි. තස්ස කුක්කුචං අහොසි -පෙ- “කිඤ්චිතෙනා නං භික්ඛු”ති. “තාභං භගවා මොචනාධිප්පායො”ති. “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (5)

6. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-යස්ස උණේහාදකෙන තභායන්තස්ස අසුචි චූචි. තස්ස කුක්කුචං අහොසි -පෙ- “ආපතතිං නං භික්ඛු ආපනො සංඝාදිසෙස”න්ති. (6)

7. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-යස්ස උණේහාදකෙන තභායන්තස්ස අසුචි න චූචි. තස්ස කුක්කුචං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසස්ස. ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (7)

8. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො අභගජාතෙ වණො හොති, හෙසඤ්ජන ආලිමෙපන්තස්ස අසුචි චූචි. තස්ස කුක්කුචං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (8)

9. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො අභගජාතෙ වණො හොති, ¹මොචනාධිප්පායස්ස හෙසඤ්ජන ආලිමෙපන්තස්ස අසුචි චූචි -පෙ- අසුචි න චූචි. තස්ස කුක්කුචං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසස්ස; ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (9-10)

10. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො අණං කණ්ඤු-වන්තස්ස අසුචි චූචි. තස්ස කුක්කුචං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (11)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-යස්ස අණං කණ්ඤුවන්තස්ස අසුචි චූචි -පෙ- අසුචි න චූචි. තස්ස කුක්කුචං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසස්ස; ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (12-13)

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො මග්ගං ගච්ඡන්තස්ස අසුචි චූචි. තස්ස කුක්කුචං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (14)

1. තස්ස මොචනාධිප්පායස්ස භාෂා,

2. එසමයෙහි එක්තරා මල පහ කරණ මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඒ මහණහට කුකුළු උපති. ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාදු කෙළේ ය. “මහණ, තෝ කෙබඳු සිතැති වූයෙහිද?”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදාළේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො මුදන රිසිවීම”යි හේ කීය. “මහණ, නො මුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේය යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. (2)

3. එසමයෙහි සුඵවටන් කරණ, එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති ... “මහණ, නො මුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේ” ය යි වදාළ සේක. (3)

4. එසමයෙහි කාමචිතභී උපදවන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති ... “මහණ, චිතභීණය කරන්නනුට ඇවැත් නො වේ” ය යි වදාළ සේක. (4)

5. එසමයෙහි උණුදිය නාන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති ... “මහණ, තෝ කුමන සිතැති වූයෙහි ද?”යි අසා වදාළේක. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම මුදන රිසියෙමි නො වීම” යි හේ කී ය. “මහණ, මුදනු නො රිසියනුට ඇවැත් නො වේ. (5)

6. එසමයෙහි මුදන රිසියැති උණුදිය නාන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්-තෙහි ය යි” වදාළේක. (6)

7. එසමයෙහි මුදන රිසියැති උණුදිය නාන එක්තරා මහණකුට සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති. ... “මහණ, සභවෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ” ය යි වදාළේක. (7)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුගේ රහසගෙහි වණයක් වෙයි. බෙහෙත් ආලෝප කරණ ඒ මහණහට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති ... “මහණ, නො මුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළේක. (8)

9. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුගේ රහසහ වණයක් වෙයි. මුදන රිසි ඇති බෙහෙදින් අලෙවු දෙන්නනුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති ... “මහණ, සභවෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. පුලාසි-ඇවැත් වේ.” ය යි වදාළේක. (9-10)

10. එසමයෙහි අණකිය කසන්නාවූ එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නුමුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේ.” යි වදාළේක. (11)

11. එසමයෙහි මුදන අදහස ඇති අණකිය කසන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළෙක් විය. ... මහණ, සභ-වෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ.” යි වදාළේක. (12-13)

12. එසමයෙහි මග යන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපති. “මහණ, මුදන නො රිසියනුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළේක. (14)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචතාධිපජා-
යස්ස මග්ගං ගච්ඡන්තස්ස අසුචි චූච්චි -පෙ- අසුචි න චූච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං
අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස; අපතති ථුලලච්චයස්ස;”ති.
(15-16)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො වජ්ඣං ගගෙඤ්ඤා
පස්සාචං කරොන්තස්ස අසුචි චූච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ-
“අනාපතති භික්ඛු න මොචතාධිපජායස්ස;”ති. (17)

15. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචතාධිපජා-
යස්ස වජ්ඣං ගගෙඤ්ඤා පස්සාචං කරොන්තස්ස අසුචි චූච්චි -පෙ- අසුචි න
චූච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස;
අපතති ථුලලච්චයස්ස;”ති. (18-19)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො ජන්තාඝරෙ
උදරවට්ටිං තාපෙනත්තස්ස අසුචි චූච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ-
“අනාපතති භික්ඛු න මොචතාධිපජායස්ස;”ති. (20)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචතාධිපජා-
යස්ස ජන්තාඝරෙ උදරවට්ටිං තාපෙනත්තස්ස අසුචි චූච්චි -පෙ- අසුචි න චූච්චි.
තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස;
අපතති ථුලලච්චයස්ස;”ති. (21-22)

18. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො ජන්තාඝරෙ
උපජ්ඣායස්ස පිට්ඨිපරිකමමං කරොන්තස්ස අසුචි චූච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං
අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචතාධිපජායස්ස;”ති. (23)

19. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචතාධිපජා-
යස්ස ජන්තාඝරෙ උපජ්ඣායස්ස පිට්ඨිපරිකමමං කරොන්තස්ස අසුචි චූච්චි -පෙ-
අසුචි න චූච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු
සමසාදිසෙසස්ස; අපතති ථුලලච්චයස්ස;”ති. (24-25)

20. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො උෆාරිං
ඝට්ටාපෙනත්තස්ස අසුචි චූච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති
භික්ඛු න මොචතාධිපජායස්ස;”ති. (26)

21. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචතාධිපජායස්ස
උෆාරිං ඝට්ටාපෙනත්තස්ස අසුචි චූච්චි -පෙ- අසුචි න චූච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං
අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස, අපතති ථුලලච්චයස්ස;”ති.
(27-28)

22. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛු මොචතාධිපජායස්ස
අඤ්ඤාතරං සාමණේරං එතදවොච: “එහි මෙ ඤං ආවුසො සාමණේර
අභගජාතං ගණ්ඨාති”ති සො තස්ස අභගජාතං අග්ගහෙසි, තස්ස අසුචි චූච්චි.
තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “අපතති. ඤං භික්ඛු ආපනො
සමසාදිසෙස”න්ති. (29)

23. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛු සුත්තස්ස සාමණේරස්ස
අභගජාතං අග්ගහෙසි, තස්ස අසුචි චූච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ-
“අනාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස, අපතති ථුලකච්චයස්ස;”ති. (30)

13. එසමයෙහි මුදන රිසි ඇති මග යන එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළේක. (15-16)

14. එසමයෙහි රහසභ ගෙණ සුළුවටත් කරණ එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නො මුදන රිසියනුට ඇවැත්නොවේ”යි වදාළේක. (17)

15. එසමයෙහි මුදන රිසි ඇතිවා රහසභ ගෙණ සුළුවටත් කරණ එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළේක. (18-19)

16. එසමයෙහි ගිනිහල්ගෙහි උදරය තවන එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නො මුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළේක. (20)

17. එසමයෙහි ගිනිහල්ගෙහි උදරය තවන මුදන රිසි එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළේක. (21-22)

18. එසමයෙහි ගිනිහල්ගෙහි උවදු තෙරුන්ගේ පිට පිරිමදින එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නො මුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේ. (23)

19. එසමයෙහි මුදන රිසි ඇති ගිනිහල්ගෙහි උවදු තෙරුන්ගේ පිට පිරිමදින එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. “මහණ, සභවෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ” යි වදාළේක. (24-25)

20. එසමයෙහි එක්තරා මහණකු දෙවටොර ගවද්දි සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, මුදන රිසි නාත්තනුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළේක. (26)

21. එසමයෙහි මිදියැව් ව වටොර ගවන මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ.” (27-28)

22. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සුකුරා මිදියැව් ව එක්තරා ගෙරණකුට “ඇවැත් ගෙරණ, එව තෝ මගේ රහසභ ගණුව”යි කී ය. තේ ඔහුගේ රහසභ ගති. ඔහුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි” ය යි බුදුහු වදාළහ. (29)

23. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් නිදි ගත් ගෙරණකුගේ රහසභ ගත. ඔහුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ” යි බුදුහු වදාළහ. (30)

24. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනා-
ධිප්පායංගං උදරාභි අභිගජානං පිලෙන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසංඝංගං; අපනති
ථුල්ලච්චයංගං”ති. (31-32)

25. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංගං මුච්චිනා අභිගජානං පිලෙන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසංඝංගං; අපනති
ථුල්ලච්චයංගං”ති. (33-34)

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංගං ආකාසෙ කට්ඨං කමෙන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංගං
කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසංඝංගං; අපනති
ථුල්ලච්චයංගං”ති. (35-36)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො කායං
ඵමොන්නංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු
න මොචනාධිප්පායංගං”ති. (37)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංගං කායං ඵමොන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංගං කුක්කුච්චං
අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසංඝංගං; අපනති ථුල්ලච්චයංගං”ති.
(38-39)

29. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛු සාරතො මාතුගාමිංගං
අභිගජානං උපතිජ්ඣාමි. තංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ-
“අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසංඝංගං. න ච භික්ඛවෙ සාරතො මාතුගාමිංගං
අභිගජානං උපතිජ්ඣාමිතබ්බං, යො උපතිජ්ඣාමෙග්ගං, අපනති දුක්ඛංගං”ති.
(40)

30. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනා-
ධිප්පායංගං තාලච්ඡද්දං අභිගජානං පවෙහන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න
මුච්චි. තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසංඝංගං;
අපනති ථුල්ලච්චයංගං”ති. (41-42)

31. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංගං කට්ඨෙන අභිගජානං කට්ඨෙන්නංගං අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසංඝංගං; අපනති
ථුල්ලච්චයංගං”ති. (43-44)

32. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො පටිසොනෙ
නායංගන්නංගං අසුචි මුච්චි. තංගං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු
න මොචනාධිප්පායංගං”ති. (45)

33. තෙ ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යංගං පටිසොනෙ නායංගන්නංගං¹ අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තංගං
කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සංඝාදිසංඝංගං; අපනති
ථුල්ලච්චයංගං”ති. (46-47)

1. නායංගන්නංගං. සී. මු.

24. එසමයෙහි මිදියැව් ව රහසහ වටොරින් පෙළන එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. .. “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ථුලාසිඇවැත් වේ” යි බුදුහු වදාළහ. (31-32)

25. එසමයෙහි රහසහ මිටින් පෙළන එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ථුලාසිඇවැත් වේ” යි වදාළහ. (33-34)

26. එසමයෙහි අහසෙහි කට්ඨකප්පනය කරණ මිදියැව් වූ එක්තර මහණ-කුට සුකුරු මිදිනි ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය “මහණ, සහවෙසෙස් නො වේ. ථුලාසිඇවැත් වේ” යි වදාළහ. (35-36)

27. එසමයෙහි කය වජ්ඣන එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, නොමුදන රිසි ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළහ. (37)

28. එසමයෙහි කය තද කරණ මිදියැව් වූ එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ථුලාසිඇවැත් වේ” යි වදාළහ. (38-39)

29. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ මාගමකගේ අභ්ග-ජානය සිත එළවා බැලී ය. ඔහුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. මහණහු විසින් සංරක්ඛ ව මාගමකගේ අභ්ගජානය නො බැලිය යුතු යි. යමෙක් බලන්නේ නම් දුකුළාඇවැත් වේ” යි වදාළහ. (40)

30. එසමයෙහි මිදියැව් ව කෙසිසිදුරක අභ්ගජානය මෙහෙයන මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ථුලාසිඇවැත් වේ” යි වදාළහ. (41-42)

31. එසමයෙහි මිදියැව් ව දඹුයෙකින් රහසහ ගටන මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ථුලාසිඇවැත් වේ” යි වදාළහ. (43-44)

32. එසමයෙහි උඩුහොය බලා තාන මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, මුදන රිසි නැත්තහුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළහ. (45)

33. එසමයෙහි උඩුහොය බලා තාන මිදියැව් වූ මහණකුට සුකුරු මිදිනි....සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ථුලාසිඇවැත් වේ” යි වදාළහ. (46-47)

34. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො උදඤ්ඤං කීලනතයා අසුචි ඉව්චි. තයා කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපජායසා”ති. (48)

85. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපජායසා උදඤ්ඤං කීලනතයා අසුචි ඉව්චි -පෙ- අසුචි න ඉව්චි. තයා කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසයා; ආපතති ථුලලවයසා”ති.-(49-50)

36. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො උදකෙ ධාවනතයා අසුචි ඉව්චි. තයා කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපජායසා”ති. (51)

37. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපජායසා උදකෙ ධාවනතයා අසුචි ඉව්චි -පෙ- අසුචි න ඉව්චි. තයා කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසයා; ආපතති ථුලලවයසා”ති. (52-53)

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො පුප්ඵාවලියං කීලනතයා අසුචි ඉව්චි. තයා කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපජායසා”ති. (54)

39. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො මොචනාධිපජා-යසා පුප්ඵාවලියං කීලනතයා අසුචි ඉව්චි. -පෙ- අසුචි න ඉව්චි. තයා කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසයා; ආපතති ථුලලවයසා”ති. (55-56)

40. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො පොකකර-වනෙ ධාවනතයා අසුචි ඉව්චි. තයා කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනා-පතති භික්ඛු න මොචනාධිපජායසා”ති. (57)

41. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපජායසා පොකකරවනෙ ධාවනතයා අසුචි ඉව්චි. -පෙ- අසුචි න ඉව්චි. තයා කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසයා; ආපතති ථුලලවයසා”ති. (58-59)

42. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපජායසා වාලිකං අභිගජානං පචෙසෙනතයා¹ අසුචි ඉව්චි. -පෙ- අසුචි න ඉව්චි. තයා කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසයා; ආපතති ථුලලවයසා”ති. (60-61)

43. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො මොචනා-ධිපජායසා කඤ්ඤං අභිගජානං පචෙසෙනතයා¹ අසුචි ඉව්චි -පෙ- අසුචි න ඉව්චි. තයා කුක්කුචං අගොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසයා; ආපතති ථුලලවයසා”ති. (62-63)

44. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයා භික්ඛුනො න මොචනා-ධිපජායසා උදකෙන අභිගජානං ඔසිඤ්ඤතයා අසුචි ඉව්චි. තයා කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපජායසා”ති. (64)

1. පචෙසෙනතයා - සි ඉ.

34. එසමයෙහි මෙදියෙහි ක්‍රීඩා කරණ මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, මුදන රිසි තැනියනුට ඇවැත් නො වේ”යි වදාලහ. (48)

35. එසමයෙහි මෙදියෙහි ක්‍රීඩා කරණ මිදියැව් මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලහ. (49-50)

36. එසමයෙහි දියෙහි දුවන මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, මුදන රිසි තැනියනුට ඇවැත් නො වේ”යි වදාලහ. (51)

37. එසමයෙහි දියෙහි දුවන මිදියැව් මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලහ. (52-53)

38. එසමයෙහි පුෂ්පාවලී ක්‍රීඩාව කරණ මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නොමුදන රිසි ඇතියනුට ඇවැත් නො වේ”යි වදාලහ. (54)

39. එසමයෙහි පුෂ්පාවලී ක්‍රීඩාව කරණ මිදියැව් එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලහ. (55-56)

40. එසමයෙහි පිසුමිඵයෙහි දුවන මහණකුට සුකුරු මිදිනි... ඔහුට කුකුළු විය.... “මහණ, මුදන රිසි තැනියනුට ඇවැත් නො වේ”යි වදාලහ. (57)

41. එසමයෙහි පිසුමිඵයෙහි දුවන මිදියැව් මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය,... “මහණ සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලහ. (58-59)

42. එසමයෙහි වැල්ලෙහි රහසග මෙහෙයන මිදියැව් එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලහ. (60-61)

43. එසමයෙහි කලලෙහි සිය හදන් මෙහෙයන මිදියැව් එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය.... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලහ. (62-63)

44. එසමයෙහි දියෙන් හදන් තෙවන නොමිදියැව් මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නොමුදන රිසි ඇතියනුට ඇවැත් නො වේ”යි වදාලහ. (64)

1. ගංනැව්ල ඉවුරු සිදි තැන් දිය දුම්පමන් දුම්පස් මඩ සොට එහි මුණින් හිඳ පා දිගු සොට ලිස්සලිස්සා දියට බැසීම.

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාචාරයං භික්ඛුනො මොචනා-
ධිප්පායස්ස උදකෙත අභිගජානං ඔසිඤ්ඤානකස්ස අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි
න මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසස්ස
ආපතති ථුල්ලච්චයස්සා”ති. (65-66)

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාචාරයං භික්ඛුනො මොචනා-
ධිප්පායස්ස සයනෙ අභිගජානං ඔට්ටනකස්ස අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසස්ස;
ආපතති ථුල්ලච්චයස්සා”ති. (67-68)

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාචාරයං භික්ඛුනො මොචනා-
ධිප්පායස්ස අභිභූටෙඨත අභිගජානං ඔට්ටනකස්ස අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි
න මුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි: ‘කච්චි නු බො අහං සංඝාදිසෙසං
ආපතතිං ආපනෙතා’ති. භගවතො එතදිතිං ආරොචෙසි -පෙ- “අනාපතති
භික්ඛු සංඝාදිසෙසස්ස. ආපතති ථුල්ලච්චයස්සා”ති. (69-70)

සුභාෂ්ඨසංඝිකාපදං නිවේශං.

3. 2.

කායසංසග්ගසංඝාදිසෙසො

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවභ්ඪයං විහරති ජේතවනෙ
අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසවා උද්ධි
අරඤ්ඤා විහරති. තස්සායසවතො විහාරො අභිරුපො හොති දස්සනීයො
පාසාදිකො, මජ්ඣෙ ගබ්භො සමනතා පරියාගාරො. සුපඤ්ඤානං මඤ්ඤපිඨං
භිසිඛිමොගතං, පානීයං පරිභොජනීයං සුපට්ඨිතං, පරිවෙණං සුසම්මධං.
ඛන්ද්‍රුකස්සා ආයසවතො උද්ධියං විහාරපෙකකා ආගච්ඡන්ති.

2. අඤ්ඤාතරො‘පි බ්‍රාහ්මණො සපජාපතීකො යෙනායසවා උද්ධි,
තෙත්‍රපසඛිකම්. උපසඛිකම්භා ආයසවතො උද්ධිං එතදවොච: “ඉච්ඡාම මයං
හොතො උද්ධියං විහාරං පෙකම්භු”න්ති. “තෙන භි බ්‍රාහ්මණ පෙකසිස්සු”ති
අවාපුරණං ආදාය ඝට්ඨං උක්කාටෙඤ්ඤා කවාටං පතාමෙඤ්ඤා විහාරං පාවිසි.
සො‘පි බො බ්‍රාහ්මණො ආයසවතො උද්ධියං පිට්ඨිතො පාවිසි. සාපි බො
බ්‍රාහ්මණී තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පිට්ඨිතො පාවිසි. අථ බො ආයසවා උද්ධි එකච්ච
වාතපානෙ විවරනෙතා එකච්ච වාතපානෙ එකෙතො ගබ්භං අනුපරිගනත්වා
පිට්ඨිතො ආගනත්වා තස්සා බ්‍රාහ්මණීයා අභිගමිකානි පරාමසි. අථ බො
සො බ්‍රාහ්මණො ආයසවතා උද්ධියා සද්ධිං පටිසම්මොදිත්වා අගමාසි.

3. අථ බො සො බ්‍රාහ්මණො අත්තමතො අත්තමිතවාටං නිච්ඡාරෙසි:
“උළාරා ඉමෙ සමණා සකාපුත්තියා යෙ ඉමෙ එච්ඡාපෙ අරඤ්ඤා විහරන්ති.
භවමපි උද්ධි උළාරො යො එච්ඡාපෙ අරඤ්ඤා විහරති”ති. එවං වුත්තෙ
සා බ්‍රාහ්මණී තං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච: “කුතො තස්ස උළාරතා? යථෙව
මෙ ඤං අභිගමිකානි පරාමසි. එවමෙව මෙ සමණො උද්ධි අභිගමිකානි
පරාමසි”ති.

45. එසමයෙහි දිගෙන් හදන් තෙමන මිදියැව් මහණකුට සුකුරු මිදිනි... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය.... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ථුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාළහ. (65-66)

46. එසමයෙහි මිදියැව් ව යහන්හි හදන් ගවන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය, “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ථුලාසිඇවැත් වේ. (67-68)

47. එසමයෙහි මාපටැතිල්ලෙන් රහසහ ගවන මිදියැව් එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි.... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට “කිම්, මේ සහවෙසෙස්-ඇවැත් අවන්තෙමිඳෝ?”යි කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ථුලාසිඇවැත් වේ”යි බුදුහු වදාළහ. (69-70)

සුත්තපිටකි ගිණනාපදය.

3. 2.

කායසංසිද්ධිසංස්කරණපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාතන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ථේනවතයෙහි අනෙපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂමත් උදයි තෙමේ අරණෙහි වෙසෙයි. ඒ ආයුෂමත්හුගේ අරම මිනහර දකුම් ඇත්තෙකි. ප්‍රසාද එළවන්නෙකි. මැද ගබ් භාත් පස මිණිලමාලයෙන් පිරිකෙවු කරණ ලද්දේ ය. එහි ඇඳ පුටු බිසි බිම්බොහන මනා කොට පණවන ලද්දේ ය. පියසුතු පිරිබෝ කටසුතු ජලය එළවන ලද්දේ ය. මිදුල මනා කොට ගම්බිත ලද්දේ ය. බොහෝ මිනිස්සු උදාසිනුගේ විහාරය බලනු කැමැත්තෝ එහි පැමිණෙති.

2. බිරිඳ සහිත වූ එක්තරා බමුණෙක් ආයුෂමත් උදයි වෙත පැමිණියේ ය. පැමිණ ආයුෂමත් උදසිහට, “අපි වතාහි හවත් උදාසිනුගේ විහාරය දක්නට කැමැත්තෙමු”යි කී ය. ආයුෂමත් උදයි තෙමේ “එසේ නම් බමුණ බලව”යි යතුර ගෙණ අගුල හැර, කවුළු හැර. විහාරයට පැමිණියේ ය. ඒ බමුණු තෙමේ ද ආයුෂමත් උදාසිනුගේ පිටු පසින් පැමිණියේ ය. බැමිණිය ද බමුණා ගේ පිටු පසින් ගියා ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයි තෙමේ ඇතැම් වාකවුළු හරිනුයේ, ඇතැම් වාකවුළු වසනුයේ, ගැබ් හාත්පසින් ගමන් කොට පිටුපසින් අවුත් ඒ බැමිණියගේ සිරුරෙහි අවසවයන් පරාමිතිය කෙළේ ය. ඉක්බිති ඒ බමුණු තෙමේ ආයුෂමත් උදයි හා බෙහෙවින් සතුටු වී ගියේ ය.

3. වැලිදු ඒ බමුණු තෙමේ සතුටු වූයේ, “යම් මේ මහණ කෙතෙක් මෙබදු අරමිති වෙසෙද්ද, ඒ මේ ශ්‍රමණ වූ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ උදරයහ. යමෙක් මෙබදු අරණෙක වෙසේ ද, ඒ හවත් උදයි තෙමේ ද උදර යැ”යි සතුට හඟවන වචන ද පැවැසී ය. මෙසේ කී කල්හි ඒ බැමිණි නොමැරී, “ඔහුගේ උදර බවෙක් කොසින් ද? යම් සේ තෙපි මගේ අහපසහ පරාමිතිය කළහු නම් එ මෙන් ම ඒ උදයි මහණ තෙමේ ද මගේ ශරීරාවයට පරාමිතිය කෙළේ” යයි බමුණුට කීවා ය.

1. දෙවර්ග කෙළවර පිහිටි වෙසෙති.

4. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙති: “අලුජ්ඣනො ඉතෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා දුස්සීලා මුසංවාදිනො. ඉතෙහි නාම ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සචම්මචාරිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා පරිජානිස්සන්ති. තස්මි ඉතෙසං සාමෙඤ්ඤං, තස්මි ඉතෙසං බ්‍රහ්මෙඤ්ඤං, තස්මි ඉතෙසං සාමෙඤ්ඤං, තස්මි ඉතෙසං බ්‍රහ්මෙඤ්ඤං, තස්මි ඉතෙසං සාමෙඤ්ඤං, තස්මි ඉතෙසං බ්‍රහ්මෙඤ්ඤං, අපගතා ඉතෙ සාමෙඤ්ඤං, අපගතා ඉතෙ බ්‍රහ්මෙඤ්ඤං. කථං හි නාම සමණො උද්ධි මම භරියං අභිනමිනාති පරුමසියති. තස්මි සක්‍යා කුලීජ්ඣති කුලධීතාති කුලකුමාරිති කුලපුත්තාති කුලදුසිති ආරාමං වා විහාරං වා ගතං. සචෙ¹ කුලීජ්ඣතො කුලධීතො² කුලකුමාරිතො කුලපුත්තො කුලදුසිතො ආරාමං වා විහාරං වා ගචෙත්ථං, තාපි සමණා සක්‍යපුත්තියා දුස්සෙය්‍ය”න්ති.

5. අස්සොපුං ඛො භික්ඛු තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස උජ්ඣායනත්තස්ස ඛියනත්තස්ස විපාවෙනත්තස්ස යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨ්ථා තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිජන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි නාම ආයස්මා උද්ධි මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජිස්සති”ති.

6. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵසාමෙථං ආරාමෙපුං. අථ ඛො භගවා ඵතස්මිං නිදනෙ ඵතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඤ්ඤා සන්තිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං උද්ධිං පටිපුච්ඡි: “සචම්මං කීර ත්වං උද්ධි මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජි”ති. “සචම්මං භගවා”ති. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනනුච්ඡිද්ධං මොඝපුරිස අනනුලොමිකං අප්පතිරුපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම ත්වං මොඝපුරිස මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජිස්සසි. නනු වයං මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන විරුග්ගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරුග්ගාය -පෙ- කාමපරිලාභානං වූපසමො අක්කාතො. තෙන මොඝපුරිස අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භයා පන භික්ඛු ධර්මිකණ්ණා විපරිණතෙන විපෙක්ඛන මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජියා: හත්ථගාහං වා චෙත්ථිගාහං වා අඤ්ඤාතරස්ස වා අඤ්ඤාතරස්ස වා අබ්ගස්ස පඨමස්නං, සඤ්ඤාදිසෙසො”ති.

7. භයා පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉතෙමිං අත්ථ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

ධර්මිකණ්ණා නාම: සාරතො අපෙක්ඛවා පටිබද්ධවිතො.

1. සචෙති: සත 2. කුලධීතො: මජ්ඣං. කුලධීතො: සිමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ඉක්බිති ඒ බමුණු තෙමේ මෙසේ අවමන් කරයි, අයුණු කියයි, නුගුණ පතුරවයි: “මේ ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අලජ්ජි ය, දුෂ්ඨලයෝ ය, මුතා-
වාදීහු ය. මොහු තම් කුමු ධම්මචාරීහු ය යි සම්මචාරීහු ය යි බ්‍රහ්මචාරීහු ය යි
සත්‍යවාදීහු ය යි සීලවන්තයෝ ය යි කල්‍යාණධර්ම ඇත්තෝ ය” යි පිළින කෙරෙත්.
“මොවුන්ට මහණ කමෙන් නැත. මොවුන්ට බමුණු කමෙන් නැත.
මොවුන්ගේ මහණකම තවුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම තවුයේ ය.
මොවුන්ට මහණකමෙන් කොයින් ද? මොවුන්ට බමුණු කමෙන් කොයින් ද?
මොහු මහණකමින් පහ වුවෝ ය. මොහු බමුණුකමින් පහ වුවෝ ය.
කෙසේ තම් උදයී මහණ තෙමේ මිනිස්සුන්ගේ අහපසහ පිරිමැද්දේ ද?
කුලභතත් සමග කුලදුත් සමග කුලකුමරියත් සමග කුලලේශියත් සමග
කුලදූෂිතත් සමග අරමකට හෝ වෙහෙරකට යාමට නො හැකි ය. ඉදින්
කුලඤ්චිහු කුලදුහිතාහු කුලකුමාරීහු කුලලෙහෙශිහු කුලදූෂිත අරමකට හෝ
වෙහෙරකට යන්නාහු තම් ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ ඔවුන් දුෂණය කරන්-
තාහු” යනුයි.

5. අවමන් කරණ අයුණු කියන දෙය පතුරවන ඒ බමුණාගේ හෙපුල්
භික්ෂුහු ඇසූහ. යම් ඒ අලොච්ඡ භික්ෂුහු වෙද්ද ඔහු “කෙසේ තම් අයුමත්
උදයී තෙමේ මාගමක හා කාසසභට පැමිණියේද?” යි අවමන් කරත්.
අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරවත්.

6. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ
කළහ. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනායෙහි මේ කාරණයෙහි
භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා අයුමත් උදයීගෙන් විමාළහ. “උදයී, තෝ
මාගමක හා කාසසභට පැමිණියෙහි ය යනු සාබා දෑ” යි අසා වදළ සේක.
“සාබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි අයුමත් උදයී කීය. “හිස් පුරුෂය,
නුසුදුසු ය. අනුලොමී නො වේ. යොග්‍ය නො වේ. මහණුන්ට
නො සරු ය. නො කැප ය. මහණකු විසින් නොකට යුතු ය.
“හිස් පුරුෂය, තෝ කෙසේ තම් මාගමක හා කාසසභට සම්මන්ත්‍රෙහි ද?
හිස් පුරුෂය, ඇලීම පිණිස නො ව නො ඇලීම පිණිස මා විසින් තත් අයුරින්
දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? ... කාමපරිදහයන් සංසිදුවීම මා විසින්
නොයෙක් අයුරින් කියන ලද්දේ නො වේ ද? “හිස් පුරුෂය මෙය
නො පහන්වුවත්ගේ පහන් බව පිණිස නො වන්නේ ය. ... මහණෙනි. මේ
සිකපදය මෙසේ උදෙසනුයි:

“යම් මහණෙක් රාගයට බවුසේ පෙරළී ගිය යිහින් මාගමක
හා කාසසභට පැමිණියේ නම්, අත ගැණව හෝ කෙහෙ ගැණව
හෝ යම්ම අභ්‍යසනයක් පිටිමැදීම හෝ කෙසේ නම් සහවෙසෙස්
වේ” යනු යි.

7. යො පන යනු යමෙක්, යම්බඳු වූයෙක් ...

හික්කු යනු ... මේ තෙමේ මේ අභිධේයි භික්ෂු ය යි අදහස් කරණ ලදී.

ඔනිණණ නම්: අතිශයින් ඇලුනේ, බලාපොරොත්තු ඇත්තේ, පිළිබඳ
සිත් ඇත්තේ ය.

විපරිණතනනි රතනමපි විතතං විපරිණතං, දුට්ඨමපි විතතං විපරිණතං, මුලහමපි විතතං විපරිණතං. අපි ච රතතං විතතං ඉමස්මිං අතෙ අධිපෙතං විපරිණතනනි.

මානුෂ්‍යමා නාම මහුස්සිඤ්ඤි, න යකඤ්ඤි, න පෙනි, න ඤීරව්ජානගතා. අනාමසො තදහුජාතාපි දුරිකා, පගෙව ථෙහතතරී.

සඤ්ඤානනි එකතො.

කායසංඝයාං සමාපජෙජ්ජයාති අජකාමාරො ඵුල්ලති.

හතතො නාම කපපරං උපාදය යාව අයනතවා.

වෙණි නාම සුඤ්ඤාසං වා සුතතඤ්ඤා වා මාලඤ්ඤා වා භීරුඤ්ඤා වා වුච්ඤ්ඤා වා මුතතාඤ්ඤා වා මණිමිඤ්ඤා වා.

අඛණං නාම ගත්ඤ්ඤා වෙණිඤ්ඤා ධිපෙතො අවසෙසං අඛණං නාම.

8. අමසනා පරාමසනා ඔමසනා උමමසනා ඔලඛසනා උලලඛසනා අකඛසනා පතිකඛසනා අභිනිශ්ශණනා අභිනිපට්ඨනා ගහණං ජුපතං.

ආමසනා නාම අමට්ඨමතනා.

පරිමසනා නාම ඉතොචිතො ච සඤ්ඤාපතා.

ඔමසනා නාම ගෙට්ඨා ඔරොපනා.

උමමසනා නාම උඤ්ඤං උච්චාරණා.

ඔලඛසනා නාම ගෙට්ඨා ඔතමතා.

උලලඛසනා නාම උඤ්ඤං උච්චාරණා.

අකඛසනා නාම අච්ඤ්ඤා.¹

පතිකඛසනා නාම පතිපතාමතා.

අභිනිශ්ශණනා නාම අඛණං ගගෙතො නිපට්ඨනා.

අභිනිපට්ඨනා නාම කෙතචි සහ නිපට්ඨනා.

ගහණං නාම ගතිතමතනං.

ජුපතං නාම දුට්ඨමතනං.

සඛණ්ඩකොට්ඨක - පෙ- තෙතපි ඵුල්ලති සඛණ්ඩකොට්ඨක.

1. අච්ඤ්ඤා. මජ්ඣ. සං.

විපරිණතං යනු රුගයෙන් රත් වූ සිත ද, විපරිණත ය. දේහයෙන් දේහව වූ සිත ද විපරිණත ය. මෝහයෙන් මූලා වූ සිත ද විපරිණත ය. එහෙත් මේ අතීතයෙහි රුගයෙන් රත් වූ සිත විපරිණත ය යි අදහස් කරණ ලදී.

මාතුශාම නම් මිනිස් මාගම ය. යකින්නක් නො වෙයි. ප්‍රේතියක් නො වෙයි. තීරිසන්නිය මාගමක් නො වෙයි. යටත් පිරිසෙයින් එදින උපන් දූරි ය. ඇයට වඩා මහත් වූවා කැලෑමය. (මූලදීම මාගම් වෙයි.)

සද්ධිං යනු එක්ව ය.

කායසංඝණං සමාපජේජයා යනුයෙන් අධ්‍යාපාරය (ආචාරය ඉක්මවීම) කියනු ලැබේ.

හස්ස නම් වැලමිට පටන් නිය අගතෙක් ය.

වෙණි නම් හුදු කෙහෙ හෝ, හුසින් මුසු හෝ, මලින් මුසු හෝ, කහවනුයෙන් මුසු හෝ, රත්කරැයෙන් මුසු හෝ, මුතු වැලින් මුසු හෝ, මණිමාලායෙන් මුසු හෝ යි.

අඛණ නම් අත ද කෙස්වැටිය ද හැර සෙස්ස අඛණ නම්.

8. ආලසතා, පරුමසතා, ඔමසතා, උමමසතා, මලඛසතා, උලලඛසතා, ආකඛ්ඛතා, පතිකඛ්ඛතා, අභිනිග්ගණනතා, අභිනිප්පිලතා, ගහණ, ජුපන යන මේ දහ යුතු ය.

ආමසනා නම් ආමයීන මාත්‍ර ය (අත ගැම ය.)

පත්මසනා නම් ඔබ මොබ පිරිමැදීම ය.

ඔමසනා නම් යටට පිරිමැදීම ය.

උමමසනා නම් උඩට පිරිමැදීම ය.

මලඛසනා නම් යටට තැම්ම ය.

උලලඛසනා නම් උඩට තැම්ම ය.

ආකඛ්ඛතා නම් ලංකර ගැණීම (ඇද ගැණීම) ය.

පතිකඛ්ඛතා නම් තමන් කරා හරවා ගැණීම ය.

අභිනිග්ගණනතා නම් අවයවයක් ගෙණ මැඩීම ය.

අභිනිප්පිලතා නම් කිසිවක් හා මැඩීම ය.

ගහණ නම් ගැණීම මාත්‍ර ය.

ජුපන නම් සායී නිරිමි මාත්‍ර ය.

සඤ්ඤාදිසෙසො යනු ... ඒ කරණ කොට ගෙණ ද සහවේසෙස් ය යි කියනු ලැබේ.

1. ඉථි ව හොති, ඉථිසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ඉථියා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති ඔලෙසති උලවසති ඔලබ්බෙසති උලලබ්බෙසති ආකම්පති පතිකම්පති අභිනිග්ගණාති අභිනිංග්ලෙති ගණාති ජ්ජති, ආපතති සම්ඤ්ඤෙසසං.

2. ඉථි ව හොති, වෙමතිකො සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ඉථියා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණාති ජ්ජති, ආපතති ථුලලවටයං. ඉථි ව හොති, පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ඉථියා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණාති ජ්ජති, ආපතති ථුලලවටයං. ඉථි ව හොති, පුරිසසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ඉථියා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණාති ජ්ජති. ආපතති ථුලලවටයං. ඉථි ව හොති, තීරව්ජාතගතසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ඉථියා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණාති ජ්ජති, ආපතති ථුලලවටයං.

3. පණ්ඩකො ව හොති, පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණාති ජ්ජති, ආපතති ථුලලවටයං. පණ්ඩකො ව හොති, වෙමතිකො සාරතො ව, භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවටයං. පණ්ඩකො ව හොති, පුරිසසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවටයං. පණ්ඩකො ව හොති, තීරව්ජාතගතසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවටයං. පණ්ඩකො ව හොති, ඉථිසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවටයං.

4. පුරිසො ව හොති, පුරිසසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං පුරිසසං කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවටයං; පුරිසො ව හොති, වෙමතිකො -පෙ- පුරිසො ව හොති, තීරව්ජාතගතසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසො ව හොති, ඉථිසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසො ව හොති, පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං පුරිසසං කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛවටයං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. තිරවිෂ්කතයෝ ව හොති තිරවිෂ්කතසඤ්ඤා සාරථො ව, භික්ඛු ව නං තිරවිෂ්කතසංකායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපති දුක්ඛං. තිරවිෂ්කතයෝ ව හොති, වෙමිතිකෝ -පෙ- තිරවිෂ්කතයෝ ව හොති, ඉපිසඤ්ඤා -පෙ- තිරවිෂ්කතයෝ ව හොති පණ්ඩකසඤ්ඤා -පෙ- තිරවිෂ්කතයෝ ව හොති, පුරිසසඤ්ඤා සාරථො ව, භික්ඛු ව නං තිරවිෂ්කතසංකායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපති දුක්ඛං.

එ ක මු ල කං.

1. දෙව ඉපිසො, ද්විත්තං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤා සාරථො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපිතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති ආපති ද්විත්තං සම්භාදිසේසං.

2. දෙව ඉපිසො, ද්විත්තං ඉපිතං වෙමිතිකෝ සාරථො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපිතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපති ද්විත්තං පුලුවිසං.

3. දෙව ඉපිසො, ද්විත්තං ඉපිතං පණ්ඩකසඤ්ඤා -පෙ- පුරිසසඤ්ඤා -පෙ- තිරවිෂ්කතසඤ්ඤා සාරථො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපිතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපති ද්විත්තං පුලුවිසං.

4. දෙව පණ්ඩකා, ද්විත්තං පණ්ඩකානං පණ්ඩකසඤ්ඤා සාරථො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං පණ්ඩකානං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපති ද්විත්තං පුලුවිසං.

5. දෙව පණ්ඩකා, ද්විත්තං පණ්ඩකානං වෙමිතිකෝ -පෙ- පුරිසසඤ්ඤා -පෙ- තිරවිෂ්කතසඤ්ඤා -පෙ- ඉපිසඤ්ඤා සාරථො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං පණ්ඩකානං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපති ද්විත්තං දුක්ඛං.

නිරිසන් ගතයෙකුද වෙයි, නිරිසන් ගතයෙක යන හැඟීම ඇති සංරක්ෂණයකුද වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් නිරිසන්ගතයාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද දුකුලාආවාත් වේ. නිරිසන්ගතයෙකුද වෙයි, විමති ඇති ... නිරිසන්ගතයෙකුද වෙයි, සත්ත්වයෙක යන හැඟීම ඇත්තේන් ... නිරිසන්ගතයකුද වෙයි, පණ්ඩකයෙක යන හැඟීම ඇත්තේද වේ, ... නිරිසන්ගත-යෙකුද වෙයි, පුරුෂයෙක යන හැඟීම ඇති සංරක්ෂණයකුද වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් නිරිසන්ගතයාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් වේ.

එකමුලකනය නිමි.

1. සත්ත්ව දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්ත්ව දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්ත්වය යන හැඟීම ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් සත්ත්ව දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස්ආවාත් දෙකෙකි.

2. සත්ත්ව දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්ත්ව දෙදෙනා පිළිබඳ විමති ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් සත්ත්ව දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද, පුරුෂආවාත් දෙකෙකි.

3. සත්ත්ව දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්ත්ව දෙදෙනා පිළිබඳ පණ්ඩකය යන හැඟීම ඇත්තේ ... පුරුෂයෙක යන හැඟීම ඇත්තේ ... නිරිසන්ගතය යන හැඟීම ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් සත්ත්ව දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද, පුරුෂආවාත් දෙකෙකි.

4. පණ්ඩකයෝ දෙදෙනෙක් වෙත්, පණ්ඩකයන් දෙදෙනා පිළිබඳ ව පණ්ඩක ය යන හැඟීම ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් පණ්ඩකයන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද, පුරුෂආවාත් දෙකෙකි.

5. පණ්ඩකයෝ දෙදෙනෙක් වෙත්, පණ්ඩකයන් දෙදෙනා පිළිබඳ ව විමති ඇත්තේ ... පුරුෂය යන හැඟීම ඇත්තේ ... නිරිසන්ගතය යන හැඟීම ඇත්තේ ... සත්ත්වය යන හැඟීම ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් පණ්ඩකයන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණ්ඨි ද, ස්පර්ශි කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. දො පුරිසා, ද්විත්තං පුරිසානං පුරිසසඤ්ඤා සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං පුරිසානං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛං වානං.

7. දො පුරිසා, ද්විත්තං පුරිසානං වෙමතිකො -පෙ- තිරව්ජානගතසඤ්ඤා -පෙ- ඉඤ්ඤා -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤා සාරතො ව භික්ඛු ව, නං ද්විත්තං පුරිසානං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛං වානං.

8. දො තිරව්ජානගතා, ද්විත්තං තිරව්ජානගතානං තිරව්ජානගතසඤ්ඤා සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං තිරව්ජානගතානං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛං වානං.

9. දො තිරව්ජානගතා, ද්විත්තං තිරව්ජානගතානං වෙමතිකො -පෙ- ඉඤ්ඤා -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤා -පෙ- පුරිසසඤ්ඤා සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං තිරව්ජානගතානං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛං වානං.

10. ඉඤ්ඤා ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉඤ්ඤා සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති සම්ඤ්ඤාදිසෙසෙන දුක්ඛං වානං.

11. ඉඤ්ඤා ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං වෙමතිකො සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති පුලලව්වයෙන දුක්ඛං වානං.

12. ඉඤ්ඤා ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං පණ්ඩකසඤ්ඤා සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමසති පරමසති ජ්ජති -පෙ- ගණනාති, ආපතති ද්විත්තං පුලලව්වයානං.

13. ඉඤ්ඤා ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං පුරිසසඤ්ඤා සාරතො ව, භික්ඛු නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති පුලලව්වයෙන දුක්ඛං වානං.

14. ඉඤ්ඤා ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං තිරව්ජානගතසඤ්ඤා සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති පුලලව්වයෙන දුක්ඛං වානං.

6. පුරුෂයෝ දෙදෙනෙක් වෙත්, පුරුෂයන් දෙදෙනා පිළිබඳ ව පුරුෂය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් පුරුෂයන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාත් දෙකෙකි.

7. පුරුෂයෝ දෙදෙනෙක් වෙත්, පුරුෂයන් දෙදෙනා පිළිබඳව විමති ඇත්තේ ... සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... පණ්ඩකයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් පුරුෂයන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාත් දෙකෙකි.

8. තිරිසන්හු දෙදෙනෙක් වෙත්, තිරිසන්හු දෙදෙනා පිළිබඳ ව තිරිසන්හු යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් තිරිසන්හු දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාත් දෙකෙකි.

9. තිරිසන්හු දෙදෙනෙක් වෙත්, තිරිසන්හු දෙදෙනා පිළිබඳ ව විමති ඇත්තේ ... සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... පණ්ඩකයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... පුරුෂයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් තිරිසන්හු දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාත් දෙකෙකි.

10. සත්‍රියකුද පණ්ඩකයෙකුද වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලාආචාත් වේ.

11. සත්‍රියකුද පණ්ඩකයෙකුද වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව විමති ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, පුරුෂයින් හා දුකුලාආචාත් වේ.

12. සත්‍රියකුද පණ්ඩකයෙකුද වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව පණ්ඩක ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, පුරුෂයින් හා දුකුලාආචාත් දෙකෙකි.

13. සත්‍රියකුද පණ්ඩකයෙකුද වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව පුරුෂ ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද පුරුෂ හා දුකුලාආචාත් වේ.

14. සත්‍රියකුද පණ්ඩකයෙකුද වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ තිරිසන් ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වේ, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපර්ශි කෙරෙයි ද, පුරුෂ හා දුකුලාආචාත් වේ.

15. ඉපී ව පුරිසො ව, උභින්නං ඉපීසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛංය.

16. ඉපී ව පුරිසො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡානගතසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ඵලලච්චයෙන දුක්ඛංය.

17. ඉපී ව තිරච්ඡානගතො ව, උභින්නං ඉපීසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛංය.

18. ඉපී ව තිරච්ඡානගතො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡානගතසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ඵලලච්චයෙන දුක්ඛංය.

19. පණ්ඩකො ව පුරිසො ව, උභින්නං පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ඵලලච්චයෙන දුක්ඛංය.

20. පණ්ඩකො ව පුරිසො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡානගතසඤ්ඤි -පෙ- ඉපීසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ආරාමං දුක්ඛංය.

21. පණ්ඩකො ව තිරච්ඡානගතො ව, උභින්නං පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ඵලලච්චයෙන දුක්ඛංය.

22. පණ්ඩකො ව තිරච්ඡානගතො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡානගතසඤ්ඤි -පෙ- ඉපීසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ආරාමං දුක්ඛංය.

15. සත්‍යයකු පුරුෂයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍යය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, ඒ මඟින් තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, ස්වර්ණ කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලාභාවය වේ.

16. සත්‍යයකු පුරුෂයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව විමසී ඇත්තේ ... පණ්ඩිතය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පුරුෂය යන හැඟීම් ඇත්තේ ... තිරිසන් ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, මඟින් තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, ස්වර්ණ කෙරෙයි ද, ඉලාසි හා දුකුලාභාවය වේ.

17. සත්‍යයකු තිරිසනෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍යය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, මඟින් තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ස්වර්ණ කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලාභාවය වේ.

18. සත්‍යයකු තිරිසනෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව විමසී ඇත්තේ, ... පණ්ඩිත ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පුරුෂය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... තිරිසන් ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... සංරක්ෂණය වෙයි, මඟින් තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ගණිති ද, ස්වර්ණ කෙරෙයි ද, ඉලාසි හා දුකුලාභාවය වේ.

19. පණ්ඩිතයෙකු පුරුෂයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව පණ්ඩිත ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, මඟින් තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, ස්වර්ණ කෙරෙයි ද, ඉලාසි හා දුකුලාභාවය වේ.

20. පණ්ඩිතයෙකු පුරුෂයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව විමසී ඇත්තේ ... පුරුෂ ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... තිරිසන්ගතය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... සත්‍ය ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, මඟින් තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, ස්වර්ණ කෙරෙයි ද, දුකුලාභාවය දෙකෙකි.

21. පණ්ඩිතයෙකු තිරිසනෙකු වෙත්, මඟින් තෙමේ දෙදෙනා පිළිබඳව පණ්ඩිත ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි, මඟින් තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, ස්වර්ණ කෙරෙයි ද, ඉලාසි හා දුකුලාභාවය වේ.

22. පණ්ඩිතයෙකු තිරිසනෙකු වෙත්, මඟින් තෙමේ දෙදෙනා පිළිබඳව විමසී ඇත්තේ, ... පුරුෂ ය යන හැඟීම් ඇත්තේ ... තිරිසන් ය යන හැඟීම් ඇත්තේ ... සත්‍ය ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණය වෙයි මඟින් තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, ස්වර්ණ කෙරෙයි ද, දුකුලාභාවය දෙකෙකි.

23. පුරිසො ව තිරව්ඡානගතො ව, උභින්නං පුරිසසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දභින්නං දුක්ඛකට්ඨං.

24. පුරිසො ව තිරව්ඡානගතො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- තිරව්ඡානගතසඤ්ඤි -පෙ- ඉප්පිසඤ්ඤි -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දභින්නං දුක්ඛකට්ඨං.

දුමුලකං හිමසිතං.

1. ඉප්පි ව හොති, ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ඉප්පියා කායෙත කායපට්ඨිකො ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ථුලලව්වයං. -පෙ-

2. දො ඉප්පියො, දභින්නං ඉප්පිතං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං දභින්නං ඉප්පිතං කායෙත කායපට්ඨිකො ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දභින්නං ථුලලව්වයං. -පෙ-

3. ඉප්පි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායපට්ඨිකො ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ථුලලව්වයෙත දුක්ඛකට්ඨං -පෙ-

4. ඉප්පි ව හොති, ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ඉප්පියා කායපට්ඨිකො කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ථුලලව්වයං. -පෙ-

5. දො ඉප්පියො, දභින්නං ඉප්පිතං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං දභින්නං ඉප්පිතං කායපට්ඨිකො කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දභින්නං ථුලලව්වයං. -පෙ-

6. ඉප්පි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායපට්ඨිකො කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති ථුලලව්වයෙත දුක්ඛකට්ඨං. -පෙ-

7. ඉප්පි ව හොති, ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ඉප්පියා කායපට්ඨිකො කායපට්ඨිකො ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජ්ජති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. -පෙ-

23. පුරුෂයෙකුදු නිරිසනෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව පුරුෂ ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද සපරි කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි.

24. පුරුෂයෙකුදු නිරිසන්ගතයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව විමති ඇත්තේ, ... නිරිසන්ගත ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, පණ්ඩක ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි.

දභිමුලකය නිමි.

1. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්‍රියගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, දුලාසිආවාත් වේ. ...

2. සත්‍රියු දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, දුලාසිආවාත් දෙකෙකි. ...

3. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, දුලාසි හා දුකුලාආවාත් වේ. ...

4. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි ද, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්‍රියගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, දුලාසිආවාත් වේ. ...

5. සත්‍රියු දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, දුලාසිආවාත් දෙකෙකි. ...

6. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, දුලාසි හා දුකුලාආවාත් වේ. ...

7. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂාත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් සත්‍රියගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපරි කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් වේ. ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. දෙව ඉපිටියො, දවින්නං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ව නං දවින්නං ඉපිතං කායපට්ඨඥෙන කායපට්ඨඥං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති දවින්නං දුක්ඛටානං. -පෙ-

9. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායපට්ඨඥෙන කායපට්ඨඥං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති දවින්නං දුක්ඛටානං. -පෙ-

10. ඉපි ව ගොති, ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ඉපියා නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. -පෙ-

11. දෙව ඉපිටියො, දවින්නං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ව නං චින්නං ඉපිතං නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, ආපතති දවින්නං දුක්ඛටානං. -පෙ-

12. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති ආපතති දවින්නං දුක්ඛටානං. -පෙ-

13. ඉපි ව ගොති, ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ඉපියා නිස්සග්ගියෙන කායපට්ඨඥං ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. -පෙ-

14. දෙව ඉපිටියො, දවින්නං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ව නං දවින්නං ඉපිතං නිස්සග්ගියෙන කායපට්ඨඥං ආමසති ආපතති දවින්නං දුක්ඛටානං. -පෙ-

15. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං නිස්සග්ගියෙන කායපට්ඨඥං ආමසති, ආපතති දවින්නං දුක්ඛටානං. -පෙ-

16. ඉපි ව ගොති, ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ඉපියා නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. -පෙ-

17. දෙව ඉපිටියො, දවින්නං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ව නං දවින්නං ඉපිතං නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපතති දවින්නං දුක්ඛටානං. -පෙ-

18. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉපිසඤ්ඤේ සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපතති දවින්නං දුක්ඛටානං.

භික්ඛුපෙශ්‍යාලං භිට්ඨිතං.

8. සත්‍රිපු දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමයීනය කෙරෙයි ද, පරාමයීනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවත් දෙකෙකි. ...

9. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි ද, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමයීනය කෙරෙයි ද, පරාමයීනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවත් දෙකෙකි. ...

10. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමා විසින් මුදුලුවකින් සත්‍රියගේ කය ආමයීනය කෙරේ ද දුකුලාඥාවත් වේ. ...

11. සත්‍රිපු දෙදෙනෙකුත් වෙත්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් මුදුලුවකින් දෙදෙනාගේ කය ආමයීනය කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවත් දෙකෙකි. ...

12. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් මුදුලුවකින් දෙදෙනාගේ කය ආමයීනය කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවත් දෙකෙකි.

13. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් මුදුලුවකින් සත්‍රියගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමයීනය කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවත් වේ. ...

14. සත්‍රිපු දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි ද, මහණ තෙමේත් මුදුලුවකින් සත්‍රින් දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳවුවක් ආමයීනය කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවත් දෙකෙකි. ...

15. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් මුදුලුවකින් දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමයීනය කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවත් දෙකෙකි. ...

16. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් සත්‍රිය පිළිබඳ මුදුලුවකින් මුදුලුවක් ආමයීනය කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවත් වේ. ...

17. සත්‍රිපු දෙදෙනෙක් වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ මුදුලුවකින් මුදුලුවක් ආමයීනය කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවත් දෙකෙකි. ...

18. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි ද, මහණ තෙමේත් දෙදෙනා පිළිබඳ මුදුලුවකින් මුදුලුවක් ආමයීනය කෙරෙයි ද, දුකුලාඥාවත් දෙකෙකි.

හික්කුපෙය්‍යාලය නිමි.

1. ඉපිටි ව හොඳි, ඉපිටිසඳුද්දි සාරතෙතා ව, ඉපිටි ව නං භික්ෂුසා කායෙන කායං ආමසති පරාමසති ඔමසති උමමසති ඔලඛෙසති උලලඛෙසති ආකඛසති පතිකඛසති අභිනිග්ගණනාති අභිනිපපිලෙති ගණනාති ජුපති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපතති සඛ්ඤාදිපෙසංසං. -පෙ-

2. දො ඉපිටියො, ද්විත්තං ඉපිටිතං ඉපිටිසඳුද්දි සාරතෙතා ව, ඉපිටියො ව නං භික්ෂුසා කායෙන කායං ආමසති පරාමසති ඔමසති උමමසති ඔලඛෙසති උලලඛෙසති ආකඛසති පතිකඛසති අභිනිග්ගණනාති අභිනිපපිලෙති ගණනාති ජුපති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති, එසං පටිච්ඡානාති, ආපතති ද්විත්තං සඛ්ඤාදිපෙසංසං. -පෙ-

3. ඉපිටි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපිටිසඳුද්දි සාරතෙතා ව, උභො ව නං භික්ෂුසා කායෙන කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපතති සඛ්ඤා-දිපෙසෙන දුක්ඛචයං -පෙ-

4. ඉපිටි ව හොඳි, ඉපිටිසඳුද්දි සාරතෙතා ව, ඉපිටි ව නං භික්ෂුසා කායෙන කායපට්ඨං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපතති ථුලලච්ච-යංසං -පෙ-

5. දො ඉපිටියො, ද්විත්තං ඉපිටිතං ඉපිටිසඳුද්දි සාරතෙතා ව, ඉපිටියො ව නං භික්ෂුසා කායෙන කායපට්ඨං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපතති ද්විත්තං ථුලලච්චයංසං -පෙ-

6. ඉපිටි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපිටිසඳුද්දි සාරතෙතා ව, උභො ව නං භික්ෂුසා කායෙන කායපට්ඨං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපතති ථුලලච්චයෙන දුක්ඛචයං -පෙ-

7. ඉපිටි ව හොඳි, ඉපිටිසඳුද්දි සාරතෙතා ව, ඉපිටි ව නං භික්ෂුසා කාය-පට්ඨංකො කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපතති ථුලලච්චයංසං -පෙ-

8. දො ඉපිටියො, ද්විත්තං ඉපිටිතං ඉපිටිසඳුද්දි සාරතෙතා ව, ඉපිටියො ව නං භික්ෂුසා කායපට්ඨංකො කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපතති ද්විත්තං ථුලලච්චයංසං -පෙ-

1. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂණත් වෙයි, සත්‍රියත් තමාගේ කයින් මහණනුගේ කය ආමයීතය කෙරෙයි ද, පරමයීතය කෙරෙයි ද, අවමයීතය කෙරෙයි ද, උත්මයීතය කෙරෙයි ද, අවලඛිතය කෙරෙයි ද, උල්ලඛිතය කෙරෙයි ද, ආකෂිණය කෙරෙයි ද, ප්‍රතිකෂිණය කෙරෙයි ද, අභිනිග්‍රහණය කෙරෙයි ද, නිෂ්පිඩනය කෙරෙයි ද, ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ වෑයම් කෙරෙයි ද, සපයිය දැන ගණිති ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ...

2. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රිය දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂණත් වෙයි, සත්‍රිය ද තමන්ගේ කයින් මහණනුගේ කය ආමයීතය කෙරෙත් ද, පරමයීතය කෙරෙත් ද, අවමයීතය කෙරෙත් ද, උත්මයීතය කෙරෙත් ද, අවලඛිතය කෙරෙත් ද, උල්ලඛිතය කෙරෙත් ද, ආකෂිණය කෙරෙත් ද, ප්‍රතිකෂිණය කෙරෙත් ද, අභිනිග්‍රහණය කෙරෙත් ද, අභිනිෂ්පිඩනය කෙරෙත් ද, ග්‍රහණය කෙරෙත් ද, සපයී කෙරෙත් ද, මහණ තෙම සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වෑයම් කරයි ද, සපයිය දැන ගණිති ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් දෙකෙකි. ...

3. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂණත් වෙයි, දෙදෙනා තමන්ගේ කයින් මහණනුගේ කය ආමයීතය කෙරෙත් ද පරමයීතය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, සපයී කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වෑයම් කරයි ද, සපයිය විඳිති ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලා ඇවැත් වේ. ...

4. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂණත් වෙයි සත්‍රිය තමාගේ කයින් මහණනුගේ කය පිළිබඳවුවත් ආමයීතය කෙරෙයි ද, පරමයීතය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ තමාගේ කයින් වෑයම් කෙරෙයි ද, සපයිය දැන ගණිති ද, පුලාසි-ඇවැත් වේ. ...

5. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රිය දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂණත් වෙයි, සත්‍රියත් තමන්ගේ කයින් මහණනුගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමයීතය කරත් ද, පරමයීතය කරත් ද ... ගණිත් ද, සපයී කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වෑයම් කෙරෙයි ද, සපයිය දැන ගණිති ද, පුලාසි ඇවැත් දෙකෙකි. ...

6. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂණත් වෙයි, දෙදෙනා ම තමන්ගේ කයින් මහණනුගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමයීතය කෙරෙත් ද, පරමයීතය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, සපයී කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වෑයම් කෙරෙයි ද, සපයිය දැන ගණිති ද, පුලාසි හා දුකුලා ඇවැත් වේ. ...

7. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂණත් වෙයි, සත්‍රියත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණනුගේ කය ආමයීතය කෙරෙයි ද, පරමයීතය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වෑයම් කරයි ද, සපයිය දැන ගණිති ද, පුලාසි ඇවැත් වේ. ...

8. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, ඒ සත්‍රිය දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂණත් වෙයි, සත්‍රියත් තමන්ගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණනුගේ කය ආමයීතය කෙරෙත් ද, පරමයීතය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, සපයී කෙරෙත් ද, මහණ තෙම සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වෑයම් කෙරෙයි ද, සපයිය දැන ගණිති ද, පුලාසි ඇවැත් දෙකෙක් වේ. ...

9. ඉපඵ ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉපඵසඤ්ඤි සාරතො ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස කායපට්ඨදොත කායං ආමසන්ති පරමසන්ති -පෙ- ගණ්ඨන්ති ජුපන්ති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති උප්පලව්වයෙන දුක්ඛටස්ස -පෙ-

10. ඉපඵ ව භොති, ඉපඵසඤ්ඤි සාරතො ව, ඉපඵ ව නං භික්ඛුස්ස කායපට්ඨදොත කායපට්ඨදො ආමසන්ති පරමසන්ති -පෙ- ගණ්ඨන්ති ජුපති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දුක්ඛටස්ස -පෙ-

11. දො ඉපඵයො, දථින්නං ඉපඵනං ඉපඵසඤ්ඤි සාරතො ව, ඉපඵයො ව නං භික්ඛුස්ස කායපට්ඨදොත කායපට්ඨදො ආමසන්ති පරමසන්ති -පෙ- ගණ්ඨන්ති ජුපන්ති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දථින්නං දුක්ඛටානං -පෙ-

12. ඉපඵ ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉපඵසඤ්ඤි සාරතො ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස කායපට්ඨදොත කායපට්ඨදො ආමසන්ති පරමසන්ති -පෙ- ගණ්ඨන්ති ජුපන්ති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දථින්නං දුක්ඛටානං -පෙ-

13. ඉපඵ ව භොති, ඉපඵසඤ්ඤි සාරතො ව, ඉපඵ ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දුක්ඛටස්ස -පෙ-

14. දො ඉපඵයො, දථින්නං ඉපඵනං ඉපඵසඤ්ඤි සාරතො ව, ඉපඵයො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසන්ති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දථින්නං දුක්ඛටානං -පෙ-

15. ඉපඵ ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉපඵසඤ්ඤි සාරතො ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසන්ති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දථින්නං දුක්ඛටානං -පෙ-

16. ඉපඵ ව භොති, ඉපඵසඤ්ඤි සාරතො ව, ඉපඵ ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙන කායපට්ඨදො ආමසති, සෙවතාධිප්පායො කායෙන වායමති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපතති දුක්ඛටස්ස -පෙ-

9. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, මහණ තෙම ඒ දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, දෙදෙනා තමන්ගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණහුගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, පරමර්ශනය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, ස්පර්ශ කෙරෙත් ද, මහණ සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්පර්ශය දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවාත් වේ. ...

10. සත්‍රියකුත් වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණහුගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, ස්පර්ශ කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්පර්ශය දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවාත් වේ. ...

11. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, ඒ සත්‍රීන් දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, සත්‍රිය තමන්ගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණහුගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, පරමර්ශනය කෙරෙත් ද ... ගණිත් ද, ස්පර්ශ කෙරෙත් ද, මහණ තෙම සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්පර්ශය දැනගණියි ද, දුකුලාභාවාත් දෙකෙකි. ...

12. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, ඒ දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, දෙදෙනා තමන්ගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණහුගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, පරමර්ශනය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, ස්පර්ශ කෙරෙත් ද, මහණ තෙම සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්පර්ශය දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවාත් දෙකෙකි.

13. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, සත්‍රිය දමාදී දෙයින් මහණහුගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්පර්ශය දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවාත් වේ. ...

14. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්, ඒ සත්‍රීන් දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි සත්‍රිය ද මුදුලුවකින් මහණහුගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, මහණ සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්පර්ශය දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවාත් දෙකෙකි. ...

15. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, ඒ දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, දෙදෙනා මුදුලුවකින් මහණහුගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්පර්ශය දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවාත් දෙකෙකි. ...

16. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, සත්‍රීන් මුදුලුවකින් මහණහුගේ කය පිළිබඳ වුවත් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්පර්ශය දැන ගණියි ද, දුකුලාභාවාත් වේ. ...

17. දො ඉඤ්ඤායො, දවින්නං ඉඤ්ඤායො ඉඤ්ඤායො සාරවෙතො ව, ඉඤ්ඤායො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත කායපට්ඨධං ආලෙඤ්ඤානි, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමති එස්සං පටිච්ඡානානි, ආපනති දවින්නං දුක්ඛවානං -පෙ-

18. ඉඤ්ඤායො ව, උභින්නං ඉඤ්ඤායො සාරවෙතො ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත කායපට්ඨධං ආලෙඤ්ඤානි, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමති එස්සං පටිච්ඡානානි, ආපනති දවින්නං දුක්ඛවානං -පෙ-

19. ඉඤ්ඤායො ව, ඉඤ්ඤායො සාරවෙතො ව, ඉඤ්ඤායො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත නිස්සග්ගියං ආලෙඤ්ඤානි, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමති, න ව එස්සං පටිච්ඡානානි, ආපනති දුක්ඛවානං -පෙ-

20. දො ඉඤ්ඤායො, දවින්නං ඉඤ්ඤායො ඉඤ්ඤායො සාරවෙතො ව, ඉඤ්ඤායො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත නිස්සග්ගියං ආලෙඤ්ඤානි, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමති, න ව එස්සං පටිච්ඡානානි, ආපනති දවින්නං දුක්ඛවානං -පෙ-

21. ඉඤ්ඤායො ව, උභින්නං ඉඤ්ඤායො සාරවෙතො ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත නිස්සග්ගියං ආලෙඤ්ඤානි, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමති න ව එස්සං පටිච්ඡානානි, ආපනති දවින්නං දුක්ඛවානං -පෙ-

22. සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමති එස්සං පටිච්ඡානානි ආපනති සඛිඤ්ඤාසං. සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමති න ව එස්සං පටිච්ඡානානි, ආපනති දුක්ඛවානං. සෙවනාධිප්පායො න ව කායෙත වායමති එස්සං පටිච්ඡානානි, අනාපනති. සෙවනාධිප්පායො න ව කායෙත වායමති න ව එස්සං පටිච්ඡානානි, අනාපනති, මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමති එස්සං පටිච්ඡානානි, අනාපනති. මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමති එස්සං පටිච්ඡානානි, අනාපනති. මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමති එස්සං පටිච්ඡානානි, අනාපනති. මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමති න ව එස්සං පටිච්ඡානානි අනාපනති.

23. අනාපනති අඤ්ඤාච්ච, අසභ්භා, අජානනානා; අසාදිග්ගානා, උමමනකානා, ඛිනනවිනනා, වෙදනට්ඨානා¹, ආදිකමමකානානි.

1. වෙදනාට්ඨානා. මජ්ඣිම.

17. සත්‍රිපු දෙදෙනෙක් වෙන්, සත්‍රිපු දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රිපු ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි, සත්‍රිපුත් මුදලුවකින් මහණහුගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, මහණ තෙමේත් සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ෂය දැන ගණිති ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

18. සත්‍රිපුදු පණ්ඩකයකුදු වෙන්, දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රිපු ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි, දෙදෙන මුදලුවකින් මහණහුගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ, එ මහණත් කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ෂය දැන ගණිති ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

19. සත්‍රිපුත් වෙයි, සත්‍රිපු යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි, සත්‍රිපු ද මහණහු පිළිබඳ මුදලුවකින් මුදලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, පහස නොදනිති ද, දුකුලාආවාත් වේ. ...

20. සත්‍රිපු දෙදෙනෙක් වෙන්, සත්‍රිපු දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රිපු ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි, සත්‍රිපුත් මුදලුවකින් මහණහු පිළිබඳ මුදලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ෂය නො ම දනිති ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

21. සත්‍රිපුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙන්, දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රිපු ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි ද, දෙදෙනා ම මුදලුවකින් මහණහු පිළිබඳ මුදලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ෂය නො ම දනිති ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

22. සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, ස්වර්ෂය දනිති ද, සහවෙසෙස් ඇවාත් වේ. සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, පහස නොම දනිති ද, දුකුලාආවාත් වේ. සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහස දනිති ද, ඇවාත් නො වේ. සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහස නො ම දනිති ද, ඇවාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, පහස දනිති ද, ඇවාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, පහස නො ම දනිති ද, ඇවාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහස දනිති ද, ඇවාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහස නො ම දනිති ද, ඇවාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහස දනිති ද, ඇවාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහස නො ම දනිති ද, ඇවාත් නො වේ.

23. නො දැන සිටියහුට ද, නො සිතියෙන් සිටියහුට ද නො දන්නහුට ද නො දන්නහුට ද, උපේකු වුවහුට ද, බෙදායට පාමණි සිත් ඇත්තහුට ද, වේදනාවෙන් පෙළුනහුට ද, ආදිකම්මකයාට ද, ඇවාත් නො වේ.

විනිතවහු

උද්‍යතනාථා:

මාතා ධිතා ව හගිනී ව ජායා යකඩ් ව පණ්ඩකො,
සුත්තා මතා තිරව්ජාතා දුරුඨිතලිකාය ව.

සමපිළෙ සමකාමො මයො රාහෙබා නාටා ව රජු ව,
දණෙබා පතනං පතාමෙසි වඤ්ඤ වායාමි තව්ජුපෙති.

1. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මාභුයා මාභුපෙමෙන
අමසි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- කච්චි නු බො අහං සමසාදිසෙසං
අපතනිං අපනෙතා,ති. හගවතො එතමිත්ථං අරොවෙසි -පෙ- “අතාපතනි
භික්ඛු සමසාදිසෙසං. අපතනි දුක්ඛංයා”ති (1)

2. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ධිභුයා ධිභුපෙමෙන
අමසි -පෙ- හගිනියා හගිනිපෙමෙන අමසි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි
-පෙ- “අතාපතනි භික්ඛු සමසාදිසෙසං. අපතනි දුක්ඛංයා”ති. (2-3)

3. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුරාණදුතිසිකාය කාය-
සංඝග්ගං සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතනිං නිං භික්ඛු
අපනෙතා සමසාදිසෙසං”න්ති. (4)

4. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු යකඩියා කායසංඝග්ගං
සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතනි භික්ඛු සමසාදිසෙ-
සං. අපතනි දුරුඨවයංයා”ති. (5)

5. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පණ්ඩකාය කායසං-
ඝග්ගං සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතනි භික්ඛු
සමසාදිසෙසං. අපතනි දුරුඨවයංයා”ති. (6)

6. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සුත්තච්චියා කාය-
සංඝග්ගං සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතනිං නිං භික්ඛු
අපනෙතා සමසාදිසෙසං”න්ති. (7)

7. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මිතිච්චියා කායසංඝග්ගං
සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතනි භික්ඛු සමසාදිසෙ-
සං; අපතනි දුරුඨවයංයා”ති. (8)

8. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තිරව්ජාතගතිච්චියා
කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතනි
භික්ඛු සමසාදිසෙසං. අපතනි දුක්ඛංයා”ති. (9)

9. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දුරුඨිතලිකාය කායසං-
ඝග්ගං සමාපජ්ජි. තස්ස භුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතනි භික්ඛු
සමසාදිසෙසං; අපතනි දුක්ඛංයා”ති (10)

විනිශ්චිතවසතු

උද්‍යානාචාර්‍ය:

මාතු ධිතු හඟිනි වඳුය, ජායා යකඩ් පණ්ඩක වඳුය, සුතන මත තිරවජානගත වඳුය, දුරාධිතලික වඳුය, සමප්ලත සංකම මගන වඳුය, රාකක නාවා රජුච්ඡු ය, දණ්ඩ පතන පතාමන වඳුන තජ්ජන වඳු ය සි විනිතවඳු විස්සකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මාතාප්‍රේමයෙන් මවගේ සිරුර අත ගෑ ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... කීම්? මම සහවෙසෙස්ඥාවැත් අවන්තෙමි දු?"යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ කරුණ සාල කෙළේ ය. ... "මහණ සහවෙසෙස්ඥාවැත් නො වේ. දුකුලාඥාවැත් වේ" යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

2. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුතිතාප්‍රේමයෙන් දුවගේ සිරුර අත ගෑ ය. ... හඟිනි ප්‍රේමයෙන් බුහුනනිෂන්ගේ සිරුර අත ගෑය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවැත් නො වේ. දුකුලාඥාවැත් වේ" යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. (2. 3)

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිහිකල අශ්‍රිත හා කායසංසගීයට සමවති. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... "මහණ, තෝ සහවෙසෙස්ඥාවැත් අවන්තෙහි ය"යි වදාළ සේක. (4)

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් යකිත්තක හා කායසගයට සමවති. ඒ මහණහට කුකුල් විය.... "මහණ සහවෙසෙස්ඥාවැත් නො වේ. ථුලාසි ඥාවැත් වේ"යි වදාළ සේක. (5.)

5. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පණ්ඩකයකු හා කායසගයට සමවති. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවැත් නො වේ. ථුලාසි ඥාවැත් වේ" යයි වදාළ සේක. (6.)

6. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් නිදන සත්‍රියක හා කායසගයට සමවති. ඔහුට කුකුල් විය. ... "මහණ, තෝ සහවෙසෙස්ඥාවැත් අවන්තෙහි ය"යි වදාළ සේක. (7.)

7. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මල සත්‍රියක හා කායසගයට සමවති. ඔහුට කුකුල් විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවැත් නො වේ. ථුලාසිඥාවැත් වේ" යයි වදාළ සේක. (8.)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තිරිසන්ගිය මාගමක හා කායසගයට සමවති. ඔහුට කුකුල් විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවැත් නො වේ. දුකුලාඥාවැත් වේ"යි වදාළ සේක. (9.)

9. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දඹුමුටා පෙනාලිට්ටක් හා කායසගයට සමවති. ඔහුට කුකුල් විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවැත් නො වේ. දුකුලාඥාවැත් වේ"යි වදාළ සේක. (10.)

10. තෙන බො පන සමයෙන සම්බුද්ධා ඉතිං අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං සම්මුද්දොධා බාහාපරමපරාය¹ නෙත්ථං. තස්ස කුක්කුළං අගොයි. “සාදිසි නිං භික්ඛු”ති. “තාහං හගවා සාදිසි”නති “අනාපතති භික්ඛු අසාදියනාසො”ති. (11)

11. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉතිං අභිරුද්ධං සම්බුද්ධං සාරතො සංවාලෙයි. තස්ස කුක්කුළං අගොයි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්බුද්ධසංඝං. අපතති දුක්ඛංයො”ති. (12)

12. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉතිං පටිපපෙ පසිසිවා සාරතො අංසකුටෙන පහාරං අදුසි. තස්ස කුක්කුළං අගොයි -පෙ- “අපතති. නිං භික්ඛු අපතො සම්බුද්ධසංඝං”නති. (13)

13. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉතිං අභිරුද්ධං රුක්ඛං සාරතො සඤ්චාලෙයි. තස්ස කුක්කුළං අගොයි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්බුද්ධසංඝං. අපතති දුක්ඛංයො”ති. (14)

14. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉතිං අභිරුද්ධං නාමං සාරතො සඤ්චාලෙයි. තස්ස කුක්කුළං අගොයි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්බුද්ධසංඝං. අපතති දුක්ඛංයො”ති. (15)

15. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉතිං ගතිනං රජ්ජං සාරතො අවිඤ්ඤා. තස්ස කුක්කුළං අගොයි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්බුද්ධසංඝං. අපතති ථුල්ලංවංයො”ති. (16)

16. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉතිං ගතිනං දණ්ඩං සාරතො අවිඤ්ඤා. තස්ස කුක්කුළං අගොයි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්බුද්ධසංඝං. අපතති ථුල්ලංවංයො”ති. (17)

17. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සාරතො ඉතිං පතෙතන පනාමෙයි. තස්ස කුක්කුළං අගොයි. “අනාපතති භික්ඛු සම්බුද්ධසංඝං. අපතති ථුල්ලංවංයො”ති. (18)

18. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉතිං වන්දනාසංඝං සාරතො පාදං උච්චාරෙයි. තස්ස කුක්කුළං අගොයි -පෙ- “අපතති. නිං භික්ඛු අපතො සම්බුද්ධසංඝං”නති. (19)

19. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉතිං ගහෙස්සාමිති වායමිවා න ජුපි. තස්ස කුක්කුළං අගොයි -පෙ-. “අනාපතති භික්ඛු සම්බුද්ධසංඝං; අපතති දුක්ඛංයො”ති. (20)

කාය සංඝගතසංඝාපදං නිබ්බිතං.²

1. අනෙත්ථං. මෙසං. 2. කායසංඝගතසංඝාපදං නිබ්බිතං. දුර්ගං. මෙසං.

10. එසමයෙහි බොහෝ සත්ත්ව චක්කර මහණතු පෙළා අතිතතින් පාමිණවුහ. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ ඉවසෙහි ද?”යි අසා වදාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො ඉවසිමි” යි හේ කීය. “මහණ, නො ඉවසන්නහුට ඇවෑම නො වේ”යි වදාළ සේක. (11.)

11. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්ත්ව නැගුණු ඵදණකින් සෙලවී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය... “මහණ සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. දුකුලා ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (12.)

12. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පෙරමග සත්ත්ව දූක සංරක්ත වූයේ උරගිසින් පහර දිනී. ඒ මහණහට කුකුළු විය.... “මහණ, තෝ සහවෙසෙස් ඇවෑම අවන්තෙහි ය”යි වදාළ සේක. (13.)

13. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්ත්ව නැගුණු ගසක් සෙලවී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය- ... “මහණ සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. දුකුලා ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (14.)

14. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්ත්ව නැගුණු මරුවක් සෙලවී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. “මහණ සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. දුකුලා ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (15.)

15. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්ත්ව ගත් රැහැන් ඇද්දේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. පුලසි ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක.

16. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්ත්ව ගත් දඹුකඩක් ඇද්දේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. පුලසි ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (17)

17. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්ත්ව පාත්‍රයෙන් දුරු කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. පුලසි ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (18)

18. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්ත්ව වදින කල්පි පස එසවී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. “මහණ, තෝ සහවෙසෙස් ඇවෑම අවන්තෙහි ය”යි වදාළ සේක. (19)

19. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සත්ත්ව අල්ලා ගනිමි යි වෑයම් කොට සපයී නො කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස් ඇවෑම නො වේ. දුකුලා ඇවෑම වේ”යි වදාළ සේක. (20)

කායසංඝී ශික්ෂාපදය නිමි.

3. 3.

දුටුල්ලවාචාසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා උද්ධි අර්ඤ්ඤෙ විහරති. තස්සායස්මතො විහාරො අභිරුපො ගොති දස්සනියො පාසාදිකො. තෙන බො පන සමයෙන සම්මනුලා ඉඤ්ඤො ආරාමං අගමංසු විහාරපෙක්ඛිකායො. අථ බො තා ඉඤ්ඤො යෙනා යස්මා උද්ධි, තෙනුපසංඛිකමංසු. උපසංඛිකමිතා ආයස්මනතං උද්ධිං එතදවොචුං: “ඉච්ඡාම මයං භනෙන අය්‍යස්ස විහාරං පෙක්ඛිතු”න්ති. අථ බො ආයස්මා උද්ධි තා ඉඤ්ඤො විහාරං පෙක්ඛාපෙතා තාසං ඉඤ්ඤං චච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ආදිස්ස වණ්ණමපි භණති අවණ්ණමපි භණති. යාවති‘පි ආයාවති‘පි, පුච්ඡති‘පි පටිපුච්ඡති‘පි, ආවිකති‘පි, අනුසාසති‘පි, අකෙසාසති‘පි. යා තා ඉඤ්ඤො ජිනනකා බුත්තිකා අභිරිකායො තා ආයස්මතා උද්ධිතා සද්ධිං උභසනති‘පි උල්ලපනති‘පි උජ්ඣග්ගනති‘පි උපපණ්ණිනති‘පි. යා පන තා ඉඤ්ඤො හිරිමතා තා නිකම්මිතා හිකු උජ්ඣාපෙතා: “ඉදං භනෙන තච්ඡනතං තප්පතීරුපං, සාමිකෙනපි මයං එවං වුත්තා ත ඉච්ඡෙය්‍යාම, කිම්පනෙය්‍යත උද්ධිතා”ති. යෙ තෙ හිකු අපට්ඨ්ථා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයස්මා උද්ධි මාතුගාමං දුටුල්ලාහි වාචාහි ඔභාසිස්සති”ති. අථ බො තෙ හිකු භගවතො එතමෙඤ් ආරොවෙසුං.

2. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ හිකුසංඛිතං සන්තිපාතාපෙතා ආයස්මනතං උද්ධිං පටිපුච්ඡ: “සච්චං කීර ත්වං උද්ධි මාතුගාමං දුටුල්ලාහි වාචාහි ඔභාසි”ති. “සච්චං භගවා. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අතනුච්ඡිතං මොඝපුරිස අතනුලොමිකං අප්පතීරුපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි තාම ත්වං මොඝපුරිස මාතුගාමං දුටුල්ලාහි වාචාහි ඔභාසිස්සයි. තනු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන විරුගාය ධම්මො දෙසිතො, තො ඥරුගාය -පෙ- කාමපරිලාභානං වූපසමො අකතාතො. තෙනා මොඝපුරිස අප්පසන්නානං වා පනාදය -පෙ- එවං ච පන හිකුච්චෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන ගිකු ඔතිණ්ණො විපටිණ්ණෙන විතෙනා මාතුගාමං දුටුල්ලාහි වාචාහි ඔභාසෙය්‍ය යථා තං සුවා සුවතී. මෙටුනුපසංඛිතාහි, සංඛිතාදිසෙය්‍යාති.

3. යො පනා‘ති යො යාදිසො -පෙ-

ගිකුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතෙ අධිපොතො හිකුති.

ඔතිණ්ණො තාම සාරතො අපෙක්ඛවා පටිබද්ධවිතො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. 3.

දුටුල්ලවාචායිකත්වපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේතවන නම් අනේපිටුසිටුහුගේ අරමිති වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදසි තෙමේ අරණෙහි වෙසෙයි. ඒ ආයුෂමත් උදසි තෙරුන්ගේ විහාරය මතරම් ය. දකුම්කලු ය. ප්‍රසාද එළවන්නේ ය. එසමයෙහි බොහෝ සත්‍රිහු සෙතස්ත බැලියැවි වුවාහු ඒ අරමට පැමිණියාහු ය. ඉක්බිති ඒ සත්‍රිහු ආයුෂමත් උදසි තෙරුන් කර එළඹියාහු ය. එළඹ ආයුෂමත් උදසි හට “සමාමිති, ආයාසීයන් වහන්සේගේ විහාරය බලන්නට අපි කැමැත්තෙමු” යි කීහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදසි තෙමේ ඒ සත්‍රින්ට විහාරය පෙන්වා ඒ සත්‍රින්ගේ වසමග පසමග ලක් කොට ගුණ ද කියයි. අගුණ ද කියයි. යදනේන් වෙයි. අයදනේන් වෙයි. විවාරණ්ණයේන් වෙයි. පුළුවන්තේන් වෙයි. අනුසන්තේන් වෙයි. හවන්තේන් වෙයි. යම් ඒ සත්‍රි කෙනෙක් සුන් ඔතප් ඇත්තෝ සඳු වුවෝ ලජ්‍යා තැත්තෝ වෙත් ද, ඔහු ආයුෂමත් උදසි තෙරුන් සමග මද සිතා පහළ කරන්නෝත් වෙත්. පොළඹවන බස් දෙබන්නෝත් වෙත්. මහ හබින් සිතා සෙන්නෝ ද වෙත්. පරිභාස ද කෙරෙත්. යම් ඒ සත්‍රි කෙනෙක් ලජ්‍යා ඇත්තාහු ද ඔහු තික්ම ‘වහන්ස, මෙය නුසුදුසු ය. යෝග්‍ය නො වෙයි. හිමියා විසිනුදු මෙසේ කියන ලද්ද වූ අපි නො රැක්කෙමු. උදසි ආයාසීයන් වහන්සේ විසින් කියන ලද්දේ කිම රැක්කමෝ ද?” යි භික්ෂූන්ට අවඥ කරත්. යම් ඒ අපි මහණහු වෙත් ද ඔහු “කෙසේ නම් ආයුෂමත් උදසි තෙමේ මාගමුන්ට වසමග පසමග ඇරැබ තුළුල් තෙපුල් ඔවස් බෙණේ ද?” යි අවඥ කෙරෙත්. අයුණු කියත්. දෙස් පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැළ කළහ.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂූසංඝයා රැස් කරවා “උදසි, තෝ මාගමට තුළුල් තෙපුලෙන් ඔවස් බිණ්ණයෙහි සැබෑ ද?” යි ආයුෂමත් උදසි තෙරුන් පුළුවන් සේක. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්සා” යි හේ කීය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ වදාරණ සේක්, “හිත් පුරුෂය, නුසුදුසු ය. අනුලොමී නො වෙයි. යෝග්‍ය නො වෙයි. මහණුන්ට නො ගැළපෙන්නෙක. නො කැප ය. නොකටයුත්-තක. හිත් පුරුෂය, කවර කරුණකින් තෝ මාගමට තුළුල් තෙපුලෙන් පහන් ලෙස බිණ්ණයෙහි ද? හිත් පුරුෂය, මා විසින් සරුගය පිණිස නො ව විරුගය පිණිස තන් අසුරින් දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? කාමපරිදහයන් ගේ සංසිද්ධි කියන ලද්දේ නො වේ ද? හිත් පුරුෂය, මෙය නොපහන් වුවන්ගේ පහන් බව පිණිස නො වේ” යි ... ගැරහු සේක. ඉක්බිති මෙය වදළ සේක: මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසා:

“යම් මහණෙක් තුළුල් තෙපුල් කියැවි රසෙන් මඬනා ලද්දේ පෙරළි සිතීන් මිනිස් මාගමකට වසමග පසමග ඇරැබ මෙවුන්දම් පිළිබඳ තුළුල් තෙපුලෙන් තරුණයකු තරුණියකට මෙන් බවස් බෙණේ නම් ඒ මහණකට ඝහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.”

3. යොපන යනු යමෙක්, යම්බදු වූයෙක් ...

හිතවු යනු ... මේ අරුත්හි මේ තෙමේ භික්ෂු ය යි අභිමත යි.

බභිණ්ණ නම්: ඇලුම් ඇත්තේ, අපෙක්ෂා ඇත්තේ, පිළිබඳ සිතැත්තේ යි.

විපරිණතනනි රතනමපි විතතං විපරිණතං, දුට්ඨමපි විතතං විපරිණතං, මුළුමනමපි විතතං විපරිණතං. අපි ච රතතං විතතං ඉමස්මිං අකේ අභිප්පෙතං විපරිණතනනි.

මාතුකාමො නාම: මනුසසිඤ්ඤා, න යකඛිත පෙනී න තිරවණතනනා, විඤ්ඤා පටිබලා සුභාසිතදුඛතාසිතා දුට්ඨලලාදුට්ඨලලා ආජානිතුං.

දුට්ඨලලා චාමා නාම: චචමග්ගපඤ්ඤාවමග්ගමෙජ්ඣතධම්මපටිසංසුතතා චාමා.

ඛගාසෙසයාති අජකිවායෙ වුච්චති.

යථා තං සුචා සුචනීන්ති දහරෙ දහරිං තරුණො තරුණිං කාමහොති කාමහොතිතිං.

මෙජ්ඣුපසංභිතානිති මෙජ්ඣතධම්මපටිසංසුතතාති.

සඛ්ඤාදිසංකොති -පෙ- තෙතපි වුච්චති සඛ්ඤාදිසංකොති,

.4 දො මග්ගෙ ආදික්ඛ වණණමපි භණති, අවණණමපි භණති, යාවති¹පි, ආයාවති¹පි, පුච්ඡති¹පි, පටිපුච්ඡති¹පි, ආචිකඛති¹පි, අනුසාසති¹පි, අකෙකාසති¹පි.

චණණං භණති නාම: දො මග්ගෙ ථොමෙති වණණති පසංසති.

අවණණං භණති නාම: දො මග්ගෙ බුංසෙති වලිහෙති ගරහති.

යාවති නාම: දෙති මෙ අරහසි මෙ දාතුන්ති.

ආයාවති නාම: කදා තෙ මාතා පසිදිස්සති, කදා තෙ පිතා පසිදිස්සති, කදා තෙ දෙවතායො පසිදිස්සන්ති, කදා¹ සුඛණො සුලභො සුමුහුතො භවිස්සති, කදා තෙ මෙජ්ඣං ධම්මං ලභිස්සාමි²ති.

පුච්ඡති නාම: කථං ත්වං සාමිකස්ස දෙසි³ කථං ජාරස්ස දෙසි³ති.

පටිපුච්ඡති නාම: එවං කීර ත්වං සාමිකස්ස දෙසි³ එවං ජාරස්ස දෙසි³ති.

ආචිකඛති නාම: පුට්ඨො භණති “එවං දෙති, එවං දෙනාති⁴ සාමිකස්ස පියා භවිස්සාසි මතාපා වා”ති.

අනුසාසති නාම: අපුට්ඨො භණති, “එවං දෙනාති⁴ සාමිකස්ස පියා භවිස්සාසි මතාපා වා”ති.

අභකාසති නාම: අතිමිත්තා¹සි නිමිත්තමත්තා¹සි අලොභිතා¹සි ධ්වචලො-තිතා¹සි ධ්වචලො¹සි පග්ගරන්ති¹සි සිඛ්ඤා¹සි ඉඤ්ඤා¹සි චෙජ්ඣරිසිකා¹සි සමභින්නා¹සි උභතොඛසඤ්ඤා¹සි.

1. කදා තෙ. සතා. 2. ලභිස්සාමිති. සි. මු. 3; දෙති, දෙහිති. සි. මු. 4. දෙනා, මජ්ඣං.

විපරිණතය යනු: රහයෙන් රත් වූ සිත ද විපරිණතය, ද්විත්ව සිත ද විපරිණතය, මෙතෙක් මුළු වූ සිත ද විපරිණතය. වැලිත් මේ අතීතයේ රහයෙන් රත් වූ සිත විපරිණතය යි අභිමතයි.

මානුෂ්‍ය නම්: මිනිස් මානවයා. යකිත්තක් නො වෙයි. ප්‍රේමයක් නො වෙයි. තිරිසන් ගිය මානවයා ද නො වෙයි. සුඛය දුඛය තුළින් නොතුළු නෙළු දැන ගැනීමට සමත් ක්‍රමයෙහි මානවයා.

ද්විත්වවාදය නම්: වස්තු පසුබිම මෙන්දම් පිළිබඳ නෙළු ය.

මනාසය යනුයෙන් ආචාරව්‍යතික්‍රමය කියනු ලැබේ.

යථා තං සුඛා සුඛිං යනු ගම්දරුවකු ගම්දරියකට තරුණයකු තරුණියකට කම්සැප විඳින්නකු කම්සැප විඳින්නියකට කථා කරන්නාක් මෙනි.

මෙළුනුපසංගිතා යනු: මෙළුන්දම් පිළිබඳ නෙළු ය.

සංකෘතිය යනු ... එයින්ද සහවෙසෙස යි කියනු ලැබේ.

4. දෙමග ඇරැඹ ගුණත් කියයි. අගුණත් කියයි. යඳින්නේත් වෙයි. අයඳින්නේත් වෙයි. විවාරන්නේත් වෙයි. පුළුල්වන්නේත් වෙයි. කියන්නේත් වෙයි. අනුශාසනා කරන්නේත් වෙයි. ආක්‍රෝශ කරන්නේත් වෙයි.

ගුණ කියයි යනු: දෙමග ගුණ කියයි. වණයි. පසසයි.

අගුණ කියයි යනු: ගරහයි, අවමන් කෙරෙයි, නිඳු කෙරෙයි,

යඳිමි යනු: 'මට දෙව, මට දීමට සුදුස්සෙහි ය'යි කියයි.

අයඳිමි යනු: කවරද නිසේ මවු තුටු වන්නී ද? කවරද නිසේ පියා තුටු වන්නේ ද? කවරද නිසේ (ඉටු) දෙවියෝ පහදින්නාහු ද? කවරද සුඛ කාණය, සුඛ ලය, සුඛ මොහොත වන්නේ ද? කවරද නිසේ මෙළුන්දම් ලබන්නෙමි ද? යි කියයි.

විවාරමි යනු: 'කෙසේ නම් තෝ සැමියාට දෙයි ද? කෙසේ නම් හෝ සොර සැමියාට දෙයි ද? යි ප්‍රශ්න කෙරෙයි.

පිළිවිසිමි යනු: 'මෙසේ තෝ සැමියාට දෙයිල මෙසේ හෝ සොරසැමියාට දෙයිල'යි පිළිවිසිමි.

කියමි යනු: විවාරණ ලද්දේ "මෙසේ දෙව. මෙසේ දෙන්නිය හිමියාට ප්‍රිය ද මන වඩන්නී ද වන්නිය"යි කියයි.

අනුශාසන කෙරෙමි යනු: නොවිවාරණ ලද්දේ "මෙසේ දෙන්නිය සැමියාට ප්‍රිය වන්නී ය, මන වඩන්නිය"යි කියයි.

ආක්‍රෝශ කෙරෙමි යනු: 'කිමිත්ත තැන්හි වෙහි, නො පිරිපුන් නිමිත්ත ඇත්තී වෙහි, ඕසප් තැන්හි වෙහි, නිති ඕසප් ඇත්තී වෙහි, නිති දරණ පිළි කඩ ඇත්තී වෙහි, මුළුගුරුවන්නී වෙහි, හිමි ගිය මස් ඇත්තී වෙහි, සත්‍ය-පණ්ඩු වෙහි, පිරිමි අසුරු ඇත්තී වෙහි, මුළු වූ හදන් ඇත්තී වෙහි, දෙහදන් ඇත්තී වෙහි'යි කියයි.

1. ඉපි ව ගොති, ඉපිසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ඉපියා වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ආදිස්ස වණ්ණමපි හණති අවණ්ණමපි හණති, යාවති'පි ආයාවති'පි පුට්ඨති'පි පටිපුට්ඨති'පි, ආවිකති'පි, අනුසාසති'පි, අකෙකාසති'පි, ආපතති සංකීර්ණසංස්කරණං -පෙ-*

2. ඥෙ ඉපියො, ද්විත්තං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපිතං වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ආදිස්ස වණ්ණමපි හණති අවණ්ණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්තං සංකීර්ණසංස්කරණං -පෙ-

3. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපිසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං උභිත්තං වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ආදිස්ස වණ්ණමපි හණති අවණ්ණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, අපතති සංකීර්ණසංස්කරණං දුක්ඛකට්ඨං -පෙ-

4. ඉපි ව ගොති, ඉපිසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ඉපියා වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ධර්මො අධිකං උභිත්තං ඉපිතං ආදිස්ස වණ්ණමපි හණති අවණ්ණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්වයං -පෙ-

5. ඥෙ ඉපියො, ද්විත්තං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපිතං වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ධර්මො අධිකං උභිත්තං ඉපිතං ආදිස්ස වණ්ණමපි හණති අවණ්ණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්තං ද්විත්වයං -පෙ-

6. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපිසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං උභිත්තං වච්චමග්ගං පස්සාවමග්ගං ධර්මො අධිකං උභිත්තං ඉපිතං ආදිස්ස වණ්ණමපි හණති අවණ්ණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්වයං දුක්ඛකට්ඨං -පෙ-

7. ඉපි ව ගොති, ඉපිසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ඉපියා උභිත්තං අධිකං ආධිකං ඉපිතං ආදිස්ස වණ්ණමපි හණති අවණ්ණමපි හණති -පෙ-අකෙකාසති'පි, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං -පෙ-

8. ඥෙ ඉපියො, ද්විත්තං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපිතං උභිත්තං අධිකං ආධිකං ඉපිතං ආදිස්ස වණ්ණමපි හණති අවණ්ණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛකට්ඨං -පෙ-

9. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපිසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං උභිත්තං උභිත්තං අධිකං ආධිකං ඉපිතං ආදිස්ස වණ්ණමපි හණති අවණ්ණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛකට්ඨං -පෙ-

10. ඉපි ව ගොති, ඉපිසඤ්ඤී, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ඉපියා කායපට්ඨං ආදිස්ස වණ්ණමපි හණති අවණ්ණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං -පෙ-

* පෙය්‍යාලවුමක කායසංස්කරණ වුත්තකයොව වෙදිතබ්බො.

11. දෙව් ඉපිටියෝ, දව්නාං ඉපිටිං ඉපිට්ඨස්සද්දි, සාරතෙතා ව. භික්ඛු ව නං දව්නාං ඉපිටිං කායපට්ඨිකං ආදියං වණ්ණමපි හණති අවණ්ණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති¹පි, ආපතති දව්නාං දුක්ඛට්ඨානං -පෙ-.

12. ඉපිටි ව පණ්ඩකො ව, උභිනාං ඉපිට්ඨස්සද්දි, සාරතෙතා ව. භික්ඛු ව නං උභිනාං කායපට්ඨිකං ආදියං වණ්ණමපි හණති අවණ්ණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති¹පි, ආපතති දව්නාං දුක්ඛට්ඨානං -පෙ-.

13. අනාපතති අත්ථපුරෙකඛාරස්ස, ධම්මපුරෙකඛාරස්ස, අනුසාසනී-පුරෙකඛාරස්ස, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

විනිතවත්තු

උද්දනගාමා:

ලොභිනං කකකසාකිණ්ණං බරං දීඝස්සද්ධි වාපිතං
කළුච්ඡි සංසිද්ධති¹ මග්ගො සද්ධා දුතෙත කම්මුතා²ති.

1. තෙත බො පත සමයෙත අඤ්ඤාතරු ඉපිටි තවරතනං කම්මලං පාරුතා හොති. අඤ්ඤාතරු භික්ඛු සාරතෙතා නං ඉපිටි ඵතදවොච: “ලොභිනං බො තෙ හගිනී”ති. සා න පටිච්ඡාති. “ආමය්‍ය, තවරතෙතා කම්මලො”ති. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි. “කළුච්ඡි හු බො අහං සංඝාදිසෙසං ආපතති ආපනෙතා”ති. හගවතො ඵතමස්ස අරුචෙසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨානං”ති. (1)

2. තෙත බො පත සමයෙත අඤ්ඤාතරු ඉපිටි බරකම්මලං පාරුතා හොති. අඤ්ඤාතරු භික්ඛු සාරතෙතා නං ඉපිටි ඵතදවොච: “කකකසලොමං බො තෙ හගිනී”ති. සා න පටිච්ඡාති. “ආමය්‍ය, බරකම්මලකො”ති. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨානං”ති. (2)

3. තෙත බො පත සමයෙත අඤ්ඤාතරු ඉපිටි තවාට්ඨිකං කම්මලං පාරුතා හොති. අඤ්ඤාතරු භික්ඛු සාරතෙතා නං ඉපිටි ඵතදවොච: “ආකිණ්ණලොමං බො තෙ හගිනී”ති. සා න පටිච්ඡාති. “ආමය්‍ය, තවාට්ඨිකො කම්මලො”ති. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨානං”ති. (3)

4. තෙත බො පත සමයෙත අඤ්ඤාතරු ඉපිටි බරකම්මලකං පාරුතා හොති. අඤ්ඤාතරු භික්ඛු සාරතෙතා නං ඉපිටි ඵතදවොච: “බරලොමං බො තෙ හගිනී”ති. සා න පටිච්ඡාති, “ආමය්‍ය, බරකම්මලකො”ති. තස්ස කුක්කුළුවං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨානං”ති. (4)

1. සංසිද්ධති. සි.මු. සා.

11. සත්‍ය දෙදෙනෙක් වෙත්. මහණ තෙමේ සත්‍ය දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍ය' යන හැඟීම් ඇත්තේ ද වෙයි. ඇලුනේ සත්‍ය දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වස්තූන් ඇරැඹ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද, ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද, දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

12. සත්‍යකුදු පණ්ඩිතයෙකුදු වෙත්. මහණ තෙමේ දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍ය' යන හැඟීම් ඇත්තේ, ඇලුනේ ද වෙයි. දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වුවත් ඇරැඹ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද දුකුලාආවාත් දෙකෙකි. ...

13. ඔබා පෙරවුකොට, දහම් පෙරවු කොට අනුශාසන පෙරවු කොට නියත්තනුවත්, උමතු වුවුවත් ආදිකමිකයාටත් ආවාත් නො වේ.

විනිශ්චිතවසතු

උද්‍යානාචා:

ලොහිත වන්ද, කකකය ලොම වන්ද, ආකිණ්ණ ලොම වන්ද, බර ලොම වන්ද, දිස ලොම වන්ද, වාපිත වන්ද, කව්ච්ඡාසිද්ධතමයන වන්ද, සඤ්ඤා වන්ද, දන වන්ද, කමම වන්ද (තුනෙකා) යි වසතු දෙලසෙකි:

1. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍යයක් අලුත රැදු කම්බලයක් පෙරෙවියා වෙයි. එක්තරු මහණෙක් සංරක්ඛනවූයේ ඒ සත්‍යයට "බුහුනනියති, තිණේ ලොම" යි කී ය. ඔ එබස නො දන්නී 'එසේය, ආයතීයන් වහන්ස, අලුත රැදු කම්බලයකි' යි කිවු ය. මහණහට "කිම, මේ සහවෙසෙස්-ඇවාත් අවන්තෙමි දෑ?" යි කුකුල් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේ ය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඇවාත් නො වේ. දුකුලාආවාත් වේ" යි වදල සේක.

2. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍යයක් ගතලොම කම්බලයක් පෙරෙවියා වෙයි. සංරක්ඛනවූ එක්තරු මහණෙක් ඒ සත්‍යයට "බුහුනනියති, තිණේ කැකුළු ලොම" යි කීය. ඔ තොමෝ එ බස නො දන්නීය. "ආයතීයන් වහන්ස, රළු ලොම කම්බලයෙකි" යි ඔ කිවු ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්ඇවාත් නො වේ. දුකුලාආවාත් වේ" යි වදල සේක. (2)

3. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍යයක් අලුත විසු කම්බලයක් පෙරෙවියා වෙයි. සංරක්ඛන වූ එක්තරු මහණෙක් ඒ සත්‍යයට "බුහුනනියති, තිණේ ගැවසුනු ලොම වේ" යි කී ය. ඔ දැන නො ගන්නී ය. "එසේ ය ආයතීයන් වහන්ස, අලුත විසු කම්බලයකි" යි කිවු ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... "මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවාත් නො වේ. දුකුලා ආවාත් වේ" යි වදල සේක. (3)

4. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍යයක් රළුලොම කම්බලයක් පෙරෙවියා වෙයි. සංරක්ඛනවූ එක්තරු මහණෙක් ඒ සත්‍යයට "බුහුනනියති, තිණේ රළු ලොම" යි කී ය. ඔ දැන නො ගන්නී ය. "එසේ ය ආයතීයන් වහන්ස, කම්බලය රළුලොම ඇත්තෙකා" යි කිවුය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. "මහණ, සහවෙසෙස්ඇවාත් නො වේ. දුකුලාආවාත් වේ" යි වදල සේක. (4)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ඉථි පාචාරං¹ පාරාතා ගොති. අඤ්ඤාතරං භික්ඛු සාරතොතා තං ඉථිං එතදවොච: “දීඝලොමං බො තෙ හගිනී”ති. සා න පටිච්ඡාති, “ආමය්‍ය, පාචාරෙ”²ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස, ආපතති දුක්ඛං”ති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ඉථි බෙතනං වපාපෙභ්‍යො ආභව්ඡති. අඤ්ඤාතරං භික්ඛු සාරතොතා තං ඉථිං එතදවොච: “වාපිතං බො තෙ හගිනී”ති. සා න පටිච්ඡාති “ආමය්‍ය, නො ව බො පටිච්ඡතා”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස, ආපතති දුක්ඛං”ති. (6)

7. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං භික්ඛු පරිබ්බාජිකං පටිපථෙ පස්සිභ්‍යො සාරතොතා තං පරිබ්බාජිකං එතදවොච: “කච්චි තෙ හගිනී මග්ගො සංසිද්ධි”ති³. සා න පටිච්ඡාති. “ආම භික්ඛු, පටිපථස්සයි”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස. ආපතති දුල්ලච්චයස්ස”ති. (7)

8. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං භික්ඛු සාරතොතා අඤ්ඤාතරං ඉථිං එතදවොච: “සද්ධා”සි නිං හගිනී අපි ව යං නිං සාමිකස්ස දෙසි තං නාමාසං දෙසි”ති. “කිං භනෙත”ති. “මෙදුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතති නිං භික්ඛු ආපනොතා සමසාදිසෙස”න්ති. (8)

9. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං භික්ඛු සාරතොතා අඤ්ඤාතරං ඉථිං එතදවොච: “සද්ධා”සි නිං හගිනී. අපි ව යං අග්ගදුතං තං නාමාසං දෙසි”ති. “කිං භනෙත අග්ගදුත”න්ති. “මෙදුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතති නිං භික්ඛු ආපනොතා සමසාදිසෙස”න්ති (9)

10. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරං ඉථි කම්මං කරොති. අඤ්ඤාතරං භික්ඛු සාරතොතා තං ඉථිං එතදවොච: “තිට්ඨ හගිනී අහං කරිස්සාමි”ති -පෙ- “නිසිද්ධ හගිනී අහං කරිස්සාමි”ති -පෙ- “නිපජ්ඣ හගිනී, අහං කරිස්සාමි”ති. සා න පටිච්ඡාති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස. ආපතති දුක්ඛං”ති. (10-11-12)

දුටුල්ලවාචාසමසාදිසෙසො. නිවසිතං.

1. දීඝපාචාරං. සහ. 2. දීඝපාචාරෙ. සහ. 3. සංසිද්ධි. සි. මු

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් උතුරා සළුවක් පෙරෙවියා වෙයි. සංරක්ත වූ එක්තරා මහණෙක් ඒ සත්‍රියට “නහ, තිගේ දිග ලොම්ය”යි කී ය. භි දූත නොගත්තී ය. “එසේ ය, ආයතීයන් වහන්ස, උතුරාසළුවකි” යි කිවු ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාඇවැත් වේ” ය යි වදල සේක. (5)

6. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් කෙනක් වපුරවා එයි. එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්‍රියට “නහ, තිගේ කෙන වපුරුණේ ද?” යි කී ය. භි දූත නො ගත්තී ය. “එසේ ය, ආයතීයන් වහන්ස, වැලිත් නැවත වපුරුණේ නො වේ ය” යි කිවු ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාඇවැත් වේ” යි වදල සේක. (6)

7. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පෙරමහ පිරිවැජ්ඣක දූත සංරක්ත වූයේ, ඒ පිරිවැජ්ඣට “කිම නහ, තිගේ මහ මැනවින් පවත්නේ ද?” යි ඇසී ය. භි නො දත්තී ය. “එසේ ය මහණ, මහ බැස යන්නා” යි කිවු ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුලාසිඇවැත්වේ” යි වදල සේක. (7)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ එක්තරා සත්‍රියකට “නහ, ශ්‍රද්ධා ඇති වෙහි ය. එහෙත් තෝ යමක් හිමියාට දෙසි නම් එය අපට නො දෙහිය” යි කී ය. “වහන්ස, කිමෙක් ද?” යි භි කිවු ය. “මෙවුන්දමය” යි හේ කී ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ සහවෙසෙස්ඇවැත් අවන්තෙහිය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදලසේක. (8)

9. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්‍රියකට “නහ, තෝ සැදූහැවත් ය. වැලිත් යම් අග්‍රදුතයෙක් වේ නම් එය අපට නො දෙහිය” යි කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදුතය යනු කිමැ?” යි කිවු ය. “මෙවුන්දමය” යි කී ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ සහවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහිය” යි වදල සේක. (9)

10. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් කිසි කටයුත්තක් කෙරෙයි. සංරක්ත වූ එක්තරා මහණෙක් ඒ සත්‍රියට ‘නහ, සිටුව මම් කරන්නෙමි’ ... ‘නහ, හිඳුව. මම් කරන්නෙමි’ ... ‘නහ, වැදගෙව. මම් කරන්නෙමි’ යි කී ය. භි දූත නො ගත්තී ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාඇවැත්වේ” යි වදල සේක. (10. 11. 12.)

දුට්ඨලොවාමාසඛිකාපදය නිමි.

3. 4.

අතනකාමපාරිවරියසිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා උද්ධි සාවච්ඡියං කුට්ඨගො ගොති. ඛත්තකාති කුලාති උපසඛ්ඛමති. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරා ඉථි මතපතිකා අභිරුපා හොති දස්සනියා පාසාදිකා. අථ බො ආයස්මා උද්ධි පුබ්බණ්ණතමයං නිවාසෙකා පතතවිවර්ථාදය යෙන තස්සා ඉථියා නිවෙසනං තෙත්තපසඛ්ඛමි. උපසඛ්ඛමිතා පඤ්ඤාතෙන ආතතෙ නිසිදි.

2. අථ බො සා ඉථි යෙනායස්මා උද්ධි, තෙත්තපසඛ්ඛමි. උපසඛ්ඛමිතා ආයස්මාතං උද්ධිං අභිවාදෙකා එකමනං නිසිදි. එකමනං නිසිතං බො තං ඉථිං ආයස්මා උද්ධි ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සමපහංසෙසි.

3. අථ බො සා ඉථි ආයස්මා උද්ධිතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සමපහංසිතා ආයස්මාතං උද්ධිං එතදවොච: “වදෙය්‍යාථ භනෙත යෙන අජේ. පටිබලා මයං අය්‍යස්ස දඬුං යදිදං විවරපිණ්ඩපාතසෙතාසනගිලාතපච්චයභෙසජ්ජපරිකාරා”නති “ත බො තෙ භගිනි අමාකං දුලලහා යදිදං විවරපිණ්ඩපාතසෙතාසනගිලාතපච්චයභෙසජ්ජ-පරිකාරා. අපි ච යො අමාකං දුලලහො නං දෙහි”ති. “කිං භනෙත”ති “මේථුනං ධම්මං”නති. “අජේ භනෙත”ති “අජේ භගිනි”ති. “එහි භනෙත”ති ඔවරකං පටිසිතා සාධකං නිකම්පිතා මඤ්චකෙ උතතාතා නිපජ්ජි. අථ බො ආයස්මා උද්ධි යෙන සා ඉථි තෙත්තපසඛ්ඛමි. උපසඛ්ඛමිතා “කො ඉමං වසලං දුග්ගකිං ආමසිස්සති”ති නිවුද්ධිතා පකකාමි.

4. අථ බො සා ඉථි උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙන: “අලජ්ජෙනො ඉමෙ සමණා සකාසපුත්තියා දුසසීලා මුසාවාදිනො. ඉමෙහි තාම ධම්මවාරිනො සමවා-රිනො මුහවාරිනො සච්චවාදිනො සිලවනො කල්‍යාණධම්මා පටිජාතියානති. තථි ඉමෙසං සාමඤ්ඤං. තථි ඉමෙසං මුහවඤ්ඤං. තථි ඉමෙසං සාමඤ්ඤං. තථි ඉමෙසං මුහවඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං? කුතො ඉමෙසං මුහවඤ්ඤං? අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ මුහවඤ්ඤං. කථං හි තාම සමණො උද්ධි මං සාමං මේථුනං ධම්මං යාවිතා, ‘කො ඉමං වසලං දුග්ගකිං ආමසිස්සති’ති නිවුද්ධිතා පකකාමියාති? කිං මෙ පාපකං? කිං මෙ දුග්ගකිං? කස්සාහං? කෙන හායාමි?”ති.

5. අඤ්ඤාපි ඉථියො උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙන: “අලජ්ජෙනො ඉමෙ සමණා සකාසපුත්තියා -පෙ- කථං හි තාම සමණො උද්ධි ඉමිස්සා සාමං මේථුනං ධම්මං යාවිතා කො ඉමං වසලං දුග්ගකිං ආමසිස්සතිති නිවුද්ධිතා පකකාමියාති? කිං ඉමිස්සා පාපකං? කිං ඉමිස්සා දුග්ගකිං? කස්සාහං? කෙන හායාමි?”ති.

6. අස්සොත්තං බො භික්ඛු තාසං ඉථිතං උජ්ඣායනතිතං ඛියනතිතං විපාවෙනතිතං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා, තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයස්මා උද්ධි මාතුහාමස්ස සතරිකෙ අතනකාම-පාරිවරියාය වණණං හාසිස්සති”ති.

අනුකූලාමපාරිවර්ගය ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේත-
වන තම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි
ආයුෂ්මත් උදසි තෙමේ සැවැත්නුවර බොහෝ කුලයන් කර එළඹෙයි.
එසමයෙහි සැමයා මුළු මහා රූ ඇති දකුම්කලු වූ ප්‍රසාද එළවත්තාවූ
එක්කර සත්‍රියක් වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදසි තෙමේ පෙරවරු හැඳ
පොරොවා පාසිටුරු ගෙන ඒ සත්‍රියගේ නිවසට එළඹ පැණවූ අස්තෙහි
හිඳගත්තේ ය.

2. ඉක්බිති ඒ සත්‍රී තොමෝ ආයුෂ්මත් උදසි වෙත එළඹ වැඳ
එකක් පසෙක හිඳ ගත්තී ය. එකක්පසෙක හුන් ඒ සත්‍රියට ආයුෂ්මත්
උදසි තෙමේ දහැමි කථාවෙන් දෙලෝවැඩ මහාකොට දන්වීය. කුශල-
ධම්මන්ති සමාදන් කරවීය. උත්සාහවත් කරවී ය. මැනවින් පැහැද වීය.

3. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදසි විසින් දෙලෝවැඩ දක්වන ලද්දවූ කුශල
ධම්මන්ති සමාදන් කරවන ලද්දවූ උත්සාහවත් කරණ ලද්දවූ මහා කොට
පහදවන ලද්දවූ ඒ සත්‍රී ආයුෂ්මත් උදසිහට “වහන්ස, යමකින් ප්‍රයෝජන
තම් එය මට කියනු මැනව. සිටුරු පිඬු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්
පිරිකර යන මෙය ආයුෂ්මත් වහන්සේට දීමට සමත් වෙමි” යි කිවු ය. “තහ,
මේ සිටුරු පිඬු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර යන යමෙක් වේ ද,
ඒ අපට දුලබ නො වෙයි. වැලි දු අපට යමක් දුලබ නම් එය දෙව” යි හේ
කී ය. “වහන්ස, කිමි” යි භි ආසු ය. “මෙවුන්දම” යි හේ කී ය. “වහන්ස,
එයට කැමති ද?” යි භි ආසු ය. “තහ, කැමැත්තෙමි” යි හේ කී ය. “වහන්ස,
එහු මැනවැ” යි උභිතාගෙට පිරිස සඵල වූද ඇඳෙහි උඩුකුරු ව
හොත්තී ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදසි තෙමේ ඇය වෙත පැමිණ “කවරෙක්
තම් මුළු වැහෙන දුගඳ මැය ආමර්ශය කරන්නේ ද?” යි කෙළ ගසා ඉවත් ව
ගියේ ය.

4. ඉක්බිති ඒ සත්‍රිය අවමන් කරයි. අයුණු කියයි. දෙස් පතුරුවයි.
මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අලජ්ජිත ය. දුශ්ශීලයෝ ය. මුසාවාදීහු ය. මොහු
“කුමු බම්මාරිහු ය යි සම්මාරිහු ය යි බ්‍රහ්මාරිහු ය යි සත්‍යාරිහු ය යි සිල්-
වත්හු ය යි කලණ දහම් ඇත්තෝ ය යි පිළිණ කෙරෙත්. මොවුන්ට මහණ-
කමෙන් තැන. මොවුන්ට බමුණු කමෙන් තැන. මොවුන්ගේ මහණකම
තවුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම තවුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමෙන්
කොසින් ද? මොවුන්ට බමුණුකමෙන් කොසින් ද? මොහු මහණකමින් පහ
වූවෝ ය. මොවුහු බමුණු කමින් පහ වූවෝ ය. කවර කරුණකින් උදසි
මහණ තෙමේ ම මොවුන්දමින් යැද “කවරෙක් මුළු වැහෙන දුගඳ වූ මැය
ආමර්ශය කරන්නේ ද?” යි “කෙළ ගසා යන්නේ ද?” “මගේ කුමක් ලාමක ද?
මගේ කුමක් දුගඳ ද? මම කිනම් සත්‍රියකට කෙබඳු අලංකාරයකින්
පිරිහෙමි ද?” යි කිවු ය.

5. අනෙක් සත්‍රීහු ද “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අලජ්ජිත ය ... අයුණු
කියත්. ත්‍රිගුණ පතුරුවත්. කවරහෙයකින් උදසි මහණ තෙමේ මැයගෙන්
තෙමේ ම මොවුන්දමින් යැද කවරෙක් මුළු වැහෙන දුගඳ වූ මැය ආමර්ශය
කරන්නේ ද? යි කෙළ ගසා යන්නේ ද? මැගේ කුමක් ලාමක ද? මැගේ
කුමක් දුගඳ ද? මෝ තොමෝ කිනම් සත්‍රියකට කිනම් අලංකාරයකින්
පිරිහෙමි ද?” යනු යි.

6. භික්ෂුහු අවමන් කරන්නාවූ අයුණු කියන්නාවූ ත්‍රිගුණ පතුරුවන්නාවූ
ඒ සත්‍රීන්ගේ කථාව ඇසුහ. යම් අලොපථ් භික්ෂුහු වූවාහු ද ඔහු අවමන්
කෙරෙත්. අයුණු කියත්. ත්‍රිගුණ පතුරුවත්. “කවර-කරුණකින් ආයුෂ්මත්
උදසි තෙමේ සත්‍රියක ලග තමෙහට මොවුන්දමින් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුකූල
කියන්නේ ද?”

7. අථ ඛො තෙ භික්ඛු¹ භගවතො එතච්ඡං ආරොවෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං උදුසිං පටිපුච්ඡි: “සඬ්චං කීර් නිං උදුසී මාතුගාමස්ස සන්තිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණණං භාසයි”ති. “සඬ්චං භගවා.” විගරහී බුද්ධො භගවා: “අනනුච්ඡේයං මොඝපුරිස අනනුලොමිකං අපාති රූපං අස්සා-මණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි තාම නිං මොඝපුරිස මාතුගාමස්ස සන්තිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණණං භාසියයි?” නනු මයා මොඝපුරිස අතෙකපරියායෙන විරුගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරුගාය -පෙ- කාමපරි-ලාභානං වූපසමො අකබාතො. තෙන මොඝපුරිස අපාසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවස්ඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො සන භික්ඛු ඛතිණණා විපජිණතෙන විතෙතන මාතු-ගාමස්ස සන්තිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණණං භාසෙය්‍ය: එතදග්ගං භසීති, පාරිවරියානං යා මාදිසං සිලවග්ගං කල්‍යාණධම්මං බ්‍රහ්මචාරිං එතෙන ධම්මෙන පටිවරෙය්‍යාති මෙජ්ඣුපසංඝිතෙන, ඥානාදිසෙසො”ති.

8. යො සනාති යො යාදිසො -පෙ-.

භික්ඛුති -පෙ- අගං ඉමස්මිං අතේ අධිපෙතො භික්ඛු’ති.

ඛතිණණා තාම: සාරතො අපෙකඛවා පටිබඳ්ඛිතො.

විපජිණතනි රත්තමපි විතනං විපරිණතං. දුට්ඨමපි විතනං විපරිණතං මුලුභමපි විතනං විපරිණතං. අපි ච රත්තං විතනං ඉමස්මිං අතේ අධිපෙතං විපරිණතනි.

මාතුගාමො තාම: මනුසසීළී. න යකඛී, න පෙතී, න තීරච්ඡාතගතා, විඤ්ඤ පටිබලා සුභාසිතදුබ්බාසිතා දුට්ඨලාදුට්ඨලං ආජාතීතුං.

මාතුගාමස්ස සන්තිකෙ’ති මාතුගාමස්ස සාමන්තා, මාතුගාමස්ස අවිදුරේ.

අත්තකාමනි අත්තතො කාමං, අත්තතො හෙතුං, අත්තතො අධිපායං, අත්තතො පාරිවරියං,

එතදග්ගනි එතං අග්ගං එතා සෙට්ඨං එතං මොකඛං එතං උතතමං එතං පචරං-

යා’ති බතතියා² වා බ්‍රාහ්මණී වා වෙසසී වා සුද්දී වා.

මාදිසනි බතතියං වා බ්‍රාහ්මණං වා වෙසසං වා සුද්දං වා.

1. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මන්තං උදුසිං අතෙකපරියායෙන විකරණීයා භගවතො, මජ්ඣ. 2. ඛතති. සි.මු.

7. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් කළ කලහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස්කරවා. “උදය, තෝ සත්‍රියක ලග තලහට මෙවුන්දම් සෙවුමෙහි අනුසස් කියෙහි යනු සැබෑ ද?” යි ආයුෂමත් උදයින් විමාලසේක. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි හේ කී ය. භාග්‍යවත් බුදුරජාතන් වහන්සේ. “හිස්පුරුෂය, නුසුදුස්සෙකි. අනුලොම නොවූවකි. ඔහුකලට නොසුදුස්සෙකි. නො-කාපයෙකි. නොකටයුත්තකි. හිස් පුරුෂය, තෝ කෙසේ නම් මාගම ලග තලහට මෙවුන්දමින් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුසස් කිවුයෙහි ද? හිස් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් අයුරින් සරුගය පිණිස නොව විරුගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? ... කාමද්‍රව්‍යයන් සංසිදුවීම දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? හිස් පුරුෂය, මෙය නොපහන් වූවන්ගේ පාහැදීම පිණිස නො වෙයි. ... ඔහුණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසනු:

“යම් මහණෙක් අතනකාමපාටිවිජියා රුගයට බඩුගේ පෙරළි ගිය සිහින් මිනිස් මාගමක සමිපයෙහි යම් සත්‍රියක් සිල්වන් වූ කලහ දහම් ඇති බබසර ඇති මා වැන්නක්හු මේ මෙවුන්දමින් අභිරමනය කරවනම් මෙය පාටිවිජියාවන් අතුරෙන් අශ්‍රයයි මෙමුද්‍රනොපහිඳින වචනයෙන් තමහට මෙවුන්දමින් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුසස් කියා ද, ඒ මහණෙකට සගවෙසෙස් ඇවැත් වේ.”

8. සොපන යනු යමෙක් යම්බඳුවෙක් ...

හිකු යනු ... මේ අභියෙහි මෙ තෙමේ භික්ෂු ය යි අභිමත යි. ඛනිණ්ණ නම්: මොනවට ඇපුතේ බලාපොරොත්තු සහිතවූ යේ පිළිබඳසින් ඇත්තේ යි.

විපරිණත නම්: රුගයෙන් රත් වූ සිත ද විපරිණත ය, දොමයෙන් දව්‍යට වූ සිත ද විපරිණත ය, මෝහයෙන් මූලා සිත ද විපරිණත ය. වැලිත් මේ අභියෙහි රුගයෙන් රත් වූ සිත විපරිණත ය යි අභිමත යි.

මාතුශාම නම්: මිනිස් මාගමකි. යකිත්තක් නො වෙයි. ප්‍රේතිකයක් නො වෙයි. තිරිසන් ගත මාගමක් ද නො වෙයි. සුබ්බි දුබ්බි තුළුල් නොතුළුල් තෙපුල් දූත ගත්තට සමත් නුවණැත්තියකි.

මාතුශාමයා සනතිකෙ යනු මාගම් වෙත, මාගම්හට නුදුරු තැන ය.

අතනකාම යනු තමාගේ කැමැත්ත, තමාගේ හේතුව, තමාගේ අදහස, තමා පිළිබඳ පාරිචය්‍ය ය.

ඵතදග්ග යනු මෙය අශ්‍ර ය, මෙය ශ්‍රෙණි ය, මෙය ප්‍රමුඛ ය, මෙය උපතම ය, මෙය ප්‍රචර ය යන අභි යි.

යා යනු සෘත්‍රිය හෝ ව්‍යාභිණ් හෝ වෛශ්‍ය හෝ ශුද්‍ර හෝ සත්‍රිය.

මාදිශං යනු කැතතු හෝ බමුණකු හෝ වෙළෙඳකු හෝ සුදුරකු හෝ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සීලවහනනති පාණාතිපාතා පටිච්චරතං, අදින්නාදුතා පටිච්චරතං, මුසාවාදු පටිච්චරතං.

මුහමවාදිනති මෙජුනධම්මො පටිච්චරතං.

කල්‍යාණධම්මො නාම: තෙන ව සීලෙන තෙන ව මුහමවරියෙන කල්‍යාණධම්මො ගොති.

එතෙන ධම්මෙනාති මෙජුනධම්මෙන.

පටිච්චරෙය්‍යාති අභිරමෙය්‍ය.

මෙජුනුපසංභිතෙනාති මෙජුනධම්මපටිච්චරෙනෙත.

සංඝාදසෙසො'ති -පෙ- තෙනපි වුවවති සංඝාදසෙසො'ති.

1. ඉථි ව ගොති, ඉථිසඤ්ඤි, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ඉථියා සනතිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණ්ණං භාසති, ආපතති සංඝාදසෙසං.

2. [ඉථි ව ගොති, වෙමතිකො -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡාතගතසඤ්ඤි, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ඉථියා සනතිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණ්ණං භාසති, ආපතති දුක්ඛං.

3. පණ්ඩකො ව ගොති, පණ්ඩකසඤ්ඤි, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං සනතිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණ්ණං භාසති, ආපතති ජුලලවටයං.

4. පණ්ඩකො ව ගොති වෙමතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි. -පෙ- තිරච්ඡාත-ගතසඤ්ඤි. ඉථිසඤ්ඤි, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං පණ්ඩකසං සනතිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණ්ණං භාසති ආපතති දුක්ඛං.

5. පුරිසො ව ගොති -පෙ- තිරච්ඡාතගතො ව ගොති, තිරච්ඡාතගත-සඤ්ඤි -පෙ- වෙමතිකො. -පෙ- ඉථිසඤ්ඤි. -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි. -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි සාරතො ව. භික්ඛු ව නං තිරච්ඡාතගතසං සනතිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණ්ණං භාසති ආපතති දුක්ඛං.]*

6. දො ඉථියො, දභිනං ඉථිතං ඉථිසඤ්ඤි, සාරතො ව, භික්ඛු ව නං දභිනං ඉථිතං සනතිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණ්ණං භාසති, ආපතති දභිනං සංඝාදසෙසං -පෙ-.

7. ඉථි ව පණ්ඩකො ව, උභිනං ඉථිසඤ්ඤි, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං උභිනං සනතිකෙ අත්තකාමපාරිවරියාය වණ්ණං භාසති, ආපතති සංඝාදසෙසං දුක්ඛං -පෙ-.

* [] ඉමං අත්තරිතපාදං සිවු. පොඤ්ඤා නදිසනති.

සිලවහතං යනු: පණ්ඩායෙන් තොර වූ අභිනාදනීන් තොර වූ මූඛවායෙන් තොර වූ එකක්හු ය.

මුග්ග්ගවාසිං යනු: චෛත්‍යදමින් තොරවූවකු ය.

කල්‍යාණඛම්ම නම්: ඒ සීලයෙන් ද ඒ බබ්බරින් ද කල්‍යාණදහම ඇත්තෙක් වෙයි.

එතෙන ධ්‍යාමිතා යනු: චෛත්‍යදමින් ය.

පටිඛරෙයා යනු: අභිරමණය කෙරේ නම්.

මෙළුණුසංභිතෙන යනු: චෛත්‍යදම පිළිබඳ දහමින් ය.

සංඝාදිසෙසො යනු ... එයින් හුදු සංඝාදිසෙස ය යි කියනු ලැබේ.

1. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ සත්‍රිය සම්පයෙහි තමහට චෛත්‍යදමින් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුසන්ධි කියා ද සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

2. සත්‍රියකුත් වේද, වෙමනිකත් වේද, ... පණ්ඩකය යන හැඟීම් ඇති ... පිරිමියෙක යන හැඟීම් ඇති ... තිරිසන් ගතයෙක යන හැඟීම් ඇති සංරක්තයෙකුදු වෙයි. මහණ තෙමේ ඒ සත්‍රිය සම්පයෙහි අත්තකාමපාරිචරියාවෙහි ගුණ කියා ද දුලාසි ඇවැත් වේ.

3. පණ්ඩකයෙකුදු වෙයි, පණ්ඩකය යන හැඟීම් ඇති සංරක්තයෙකුදු වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ පණ්ඩකයා සම්පයෙහි අත්තකාමපාරිචරියාවෙහි ගුණ කියයි ද දුලාසි ඇවැත් වේ.

4. පණ්ඩකයෙකුත් වෙයි ද, වෙමනිකත් වේ ද ... පිරිමියෙක යන හැඟීම් ඇති ... තිරිසන් ගතයෙක යන හැඟීම් ඇති ... සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇති සංරක්තයෙකුදු වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ පණ්ඩකයා සම්පයෙහි අත්තකාමපාරිචරියාවෙහි ගුණ කියා ද, දුකුලා ඇවැත් වේ.

5. පිරිමියෙකුදු වෙයි, ... තිරිසන්ගතයෙක් වෙයි, තිරිසන්ගතයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... විමනි ඇත්තේ, ... සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පණ්ඩකයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පිරිමියෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ තිරිසන්ගතයා සම්පයෙහි අත්තකාමපාරිචරියාවෙහි ගුණ කියා ද දුකුලා ඇවැත් වේ.

6. සත්‍රිහු දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇති සංරක්තයෙක් වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ සත්‍රින් දෙදෙනා සම්පයෙහි අත්තකාමපාරිචරියාවෙහි ගුණ කියා ද, සහවෙසෙස් දෙකෙකි....

7. සත්‍රියකුදු වෙයි, පණ්ඩකයෙකුදු වෙයි, දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇති සංරක්තයෙකුත් වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ දෙදෙනා සම්පයෙහි අත්තකාමපාරිචරියාවෙහි ගුණ කියයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලා-ඇවැත් වේ. ...

8. අනාපතති විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසතතිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකතා-
රෙන උපට්ඨගාති භණ්ඨි, උමත්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

විනිතවත්තු

උද්දනශාථා.

කථං වඤ්ඤා ලභෙ පුත්තං පියා ව සුභගා සියා,
කිං දජ්ජං කෙනුපට්ඨය්‍යං කථං ගච්ඡෙය්‍යං සුගගතින්ති.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු වඤ්ඤා ඉථි කුලීපගං භික්ඛුං
එතදවොච: “කථාං භනෙත විජායෙය්‍ය”න්ති. “තෙන හි භගිනී අග්ගදුතං
දෙති”ති. “කිං භනෙත අග්ගදුත”න්ති? “මෙට්ඨං ධම්ම”න්ති. තස්ස
කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සංඝාදිසෙස”න්ති (1)

2. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු විජායිතී ඉථි කුලීපගං භික්ඛුං
එතදවොච: “කථාං භනෙත පුත්තං ලභෙය්‍ය”න්ති. “තෙන හි භගිනී
අග්ගදුතං දෙති”ති. “කිං භනෙත අග්ගදුත”න්ති. “මෙට්ඨං ධම්ම”න්ති.
තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සංඝාදි-
සෙස”න්ති. (2)

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉථි කුලීපගං භික්ඛුං එතද-
වොච: “කථාං භනෙත සාමිකස්ස පියා අස්ස”න්ති. “තෙන හි භගිනී
අග්ගදුතං දෙති”ති. “කිං භනෙත අග්ගදුත”න්ති. “මෙට්ඨං ධම්ම”න්ති. තස්ස
කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සංඝාදිසෙස”න්ති.
(3)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉථි කුලීපගං භික්ඛුං එතදවොච:
“කථාං භනෙත සුභගා අස්ස”න්ති. “තෙන හි භගිනී අග්ගදුතං දෙති”ති.
“කිං භනෙත අග්ගදුත”න්ති. “මෙට්ඨං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං
අගොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සංඝාදිසෙස”න්ති. (4)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉථි කුලීපගං භික්ඛුං එතද-
වොච: “කථාං භනෙත අය්‍යස්ස දජ්ජම්”ති. “අග්ගදුතං භගිනී”ති. “කිං
භනෙත අග්ගදුත”න්ති. “මෙට්ඨං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි
-පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සංඝාදිසෙස”න්ති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉථි කුලීපගං භික්ඛුං එතද
වොච: “කෙනාං භනෙත අය්‍යං උපට්ඨම්”ති. “අග්ගදුතෙත භගිනී”ති. කිං
භනෙත අග්ගදුත”න්ති. “මෙට්ඨං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි
-පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනෙතා සංඝාදිසෙස”න්ති. (6)

8. “සිවුරු පිළු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් යන පිරිකරින් උවටත් කරව” යි කියයි ද, (ඔහුට ද,) උන්මතකයාට ද, ඇදිකමකයාට ද, ඇවැත්තෝ වේ.

විනිශ්චිතවස්තු

උද්‍යනාථා:

කථංවඤ්ඤාවන්තී, පුත්තවන්තී, පියාවන්තී, සුභගාවන්තී, කිංදර්ශනවන්තී, කේන්ද්‍රපථවන්තී, සුභගී කථං ගවේශන වන්තී යි වස්තු සතෙකි:

1. එසමයෙහි එක්තරා වදනාගාරණියක් කුලපග මහණකුට “වහන්ස, මම කෙසේ නම් වදන්තෙමි ද?” යි මෙය කීවුය. “තහ, එසේ නම් අග්‍රදහය දෙව” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහය යනු කිමැ?” යි ඔහු පුළුවන. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාළසේක. (1)

2. එසමයෙහි එක්තරා වදනාගාරණියක් කුලපග මහණකුට වහන්ස, “කෙසේ නම් පුත්තකු ලබන්තෙමි ද?” යි කීවු ය. “තහ, එසේ නම් අග්‍රදහය දෙව” යි කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහ නම් කිමැ?” යි ඔහු පුළුවන. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ... ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාළ සේක. (2)

3. එසමයෙහි එක්තරා ගාභාණියක් කුලපග මහණකුට “වහන්ස, කෙසේ නම් මම ගිම්මාට පිය වන්තෙමි ද?” විචාළා ය. එසේ නම් “අග්‍රදහය දෙව” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහය නම් කිමැ?” යි ඔහු පුළුවන. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ... ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි” ය යි වදාළ සේක. (3)

4. එසමයෙහි එක්තරා ගාභාණියක් කුලපග මහණකුට “වහන්ස, මම කෙසේ නම් ඉසුරුමෙකියක් වන්තෙමි ද?” යි පුළුවන. “එසේ නම් “අග්‍රදහය දෙව” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහය නම් කිමැ?” යි ඔහු පුළුවන. “මෙවුන්දම ය” යි හේ කී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාළසේක. (4)

5. එසමයෙහි එක්තරා ගාභාණියක් කුලපග මහණකුට “වහන්ස, මම ඇයැයින් වහන්සේට කුමක් දෙන්නෙමි ද?” යි විචාළා ය. “තහ, අග්‍රදහය” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහය යනු කිමැ?” යි ඔහු පුළුවන. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාළසේක. (5)

6. එසමයෙහි එක්තරා ගාභාණියක් කුලපග මහණකුට “වහන්ස, මම කිමෙකින් ඇයැයින් වහන්සේට උපසාදන කෙරෙමි ද?” යි විචාළා ය. “තහ අග්‍රදහයෙහි” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහය යනු කිමැ?” යි ඔහු පුළුවන. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ... ඒ මහණහට කුකුළු විය. “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාළසේක. (6)

7. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉඨී කුලප්පගං භික්ඛුං එතදවොච: “කපාභං භනෙත සුගතීං ගවේජයා?”නති. “තෙන තී භගිනී අග්ගදුතං දෙති”ති. “නිං භනෙත අග්ගදුත?”නති. “මෙදුතං ධම්ම”නති. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අපතතිං තිං භික්ඛු අපනෙතා සංඝාදි-සෙස”නති. (7)

අනනකාමපාටිවජිසසිකකාපදං නිවසිතං.

3. 5.

සංඝවර්තනසිකකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුඬ්ඛො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාපටිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අයස්මා උද්ඝ්ඪි සාවච්ඡියං කුලප්පගො භොති, ඛුද්ධාති කුලාති උපසංඝිකමති, යථා පස්සති කුමාරකං වා අපජාපතිකං, කුමාරිකං වා අපතිකං, කුමාරකස්ස මාතෘ-පිතුනතං සනතිකෙ කුමාරිකාය වණ්ණං භණති: “අමුක්කස්ස කුලස්ස කුමාරිකා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා පණ්ඩිතා බ්‍යතතා මෙධාවීදි දක්ඛා අතලසො. ඡන්තා සා කුමාරිකා ඉමස්ස කුමාරකස්සා”ති. තෙ එවං වදෙනති: “එතෙ ඛො භනෙත අලෙහ න ජාතනති”කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. සචෙ භනෙත අයොසා දුපෙය්‍ය ආනෙය්‍යාම මයං තං කුමාරිකං ඉමස්ස කුමාරකස්සා”ති. කුමාරිකාය මාතෘපිතුනතං සනතිකෙ කුමාරකස්ස වණ්ණං භණති: “අමුක්කස්ස කුලස්ස කුමාරකො අභිරුපො දස්සනීයො පාසාදිකො පණ්ඩිතො බ්‍යතෙතා මෙධාවී දක්ඛා අතලසො. ඡන්තායං¹ කුමාරිකා තස්ස කුමාර-කස්සා”ති. තෙ එවං වදෙනති: එතෙ ඛො භනෙත අලෙහ න ජාතනති: “කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. කිසිමිං විස කුමාරිකාය වත්තුං. සචෙ භනෙත අයොසා යාවාපෙය්‍ය දදෙය්‍යාම මයං ඉමං කුමාරිකං තස්ස කුමාරකස්සා”ති. එතෙනෙව උපායෙන අවාහාති² පි කාරුපෙති. විවාහාති² පි කාරුපෙති. වාරෙය්‍යාති² පි වත්තාපෙති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරුස්සා පුරුණගණනීයා ධීතා අභිරුපා භොති දස්සනීයා පාසාදිකා. තිරේගාමකා ආජීවකසාවකා ආගතත්වා තං ගණකිං එතදවොදු: “දෙහයොස ඉමං කුමාරිකං අමාකං කුමාරකස්සා”ති. සා එවමාහ: “අහං බවය්‍යා² තුලෙහ න ජාතාමි “කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. අයඤ්ච මෙ එකධිතිකා. තිරේගාමො ව ගතතබ්බො, “තාභං දස්සාමි”ති. මනුස්සා තෙ ආජීවකසාවකෙ එතදවොදු: “කිස්ස තුලෙහ අයො ආගතත්වා”ති. “ඉධ මයං අයො අමුක්කං නාම ගණකිං ධීතරං යාවිමහ අමාකං කුමාරකස්සා, සා එවමාහ: “අහං බවය්‍යා තුලෙහ න ජාතාමි “කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. අයඤ්ච මෙ එකධිතිකා තිරේගාමො ව ගතතබ්බො, තාභං දස්සාමි”ති. “කිස්ස තුලෙහ අයො තං ගණකිං ධීතරං යාවිත්වා තනු අයො උද්ඝ්ඪි වත්තබ්බො? අයො උද්ඝ්ඪි දුපෙස්සති”ති. අප ඛො කෙ ආජීවකසාවකා යෙනායස්මා උද්ඝ්ඪි, තෙනුපසංඝිකමිංසු. උපසංඝිකමිනො අයස්මනතං උද්ඝ්ඪිං එතදවොදු: “ඉධ මයං භනෙත අමුක්කං නාම ගණකිං ධීතරං යාවිමහ අමාකං කුමාරකස්සා. සා එවමාහ: අහං බවය්‍යා තුලෙහ න ජාතාමි කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. අයඤ්ච මෙ එකධිතිකා තිරේගාමො ව ගතතබ්බො, තාභං දස්සාමි”ති. සාබු භනෙත අයොසා තං ගණකිං ධීතරං දුපෙතු අමාකං කුමාරකස්සා”ති.

1. ජනෙතා සො කුමාරකො ඉමස්සා කුමාරිකායාති, සඤ.

2. බවයොසා, සිමු, ම.ජ.ආ.

7. එසමයෙහි එක්තරා ගැහැණියක් කුලපග වෙණකුට “වහන්ස, කෙසේ සුගතියට යන්නෙමි ද?” යි කිවු ය. “නහ, එසේ නම් අග්‍රදානය දෙව” යි කීය. “වහන්ස, අග්‍රදාන යනු කිමැ?” යි ඔ විචාරා ය. “මෙවුන්දමැ, යි කීය. ... ඒ මහණහට කුකුළෙක් විය. ... “මහණ” තෝ සහවෙසෙස්-ඇවැත් අවන්නෙහිය” යි වදාළ සේක. (7)

අනන්‍යාමපාරිච්ඡියෙහි කොපදය නිමි.

3. 5.

සංඝවර්තන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාහන් වහන්සේ සැවැත්තුවර දෙවරම් තම් අනෙපිඩුබිඳුනුගේ අරමිහි වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උදුසි තෙමේ සැවැත්තුවර කුලපග වෙයි. බොහෝ කුලයන් කර පැමිණෙයි. යම් තැනෙක බිරියක තැනි කුමරකු හෝ සැමියකු තැනි කුමරියක හෝ දකි ද, කුමරුගේ මව්පියන් සම්පයේ දී, “අසෝ කුලයේ කුමරිය අභිරුප ය, දකුම් කළ ය, ප්‍රසාද එළවන්නී ය, පණ්ඩිත ය, වෘක්ක ය, නුවණැත්තී ය, දක්ෂ ය, අතලස ය. මේ කුමරුහට ඒ කුමරිය සුදුසු ය” යි ඇය ගුණ කියයි. ‘වහන්ස, ‘මොහු කවරු ද? මොහු කා අයත් ද?’ යි කුලීනු අප නො දනිත්. ඉදින් වහන්ස, ආයුෂී තෙමේ දෙවන්නේ තම් අපි ඒ කුමරිය මේ කුමරුට ගෙණ එන්නෙමු” යි ඔහු මෙසේ කියත්. “අසෝ කුලකුමාර තෙමේ අභිරුපය, දකුම්කළ ය, ප්‍රසාද එළවන්නේ ය, පණ්ඩිත ය, වෘක්ක ය, නුවණැත්තේ ය, දක්ෂය, අතලස ය. මේ කුමාරකා තොමෝ ඒ කුමාරයාහට සුදුසු ය” යි කුමරියගේ මාපියන් සම්පයේ දී කුමරුගේ ගුණ කියයි. “වහන්ස, මොහු කවරු ද? මොහු කා අයත් ද?” යි කුලීනු අප නො දනිත්. වහන්ස, කුමරිය ගෙතුකොට කීම් අපට ලජ්ජා එළවන්නාක් වන්න. ඉදින් වහන්ස, ආයුෂී තෙමේ ඔවුන් ලවා යාවතා කරවා තම්, අපි මේ කුමරිය ඒ කුමරුට දෙන්නෙමු” යි ඔහු මෙසේ කියත්. ආයුෂ්මත් උදුසි තෙමේ මේ උපාසෙත් ම ආවාසයන් ද කරවයි. විවාහයන් ද කරවයි. දින නකත් ආදිය ද ගිවිස්වා තබයි.

2. එසමයෙහි එක්තරා හිමි තැනි ගණකියකගේ දුවක් අභිරුප ය. දකුම් කළ ය. ප්‍රසාද එළවන්නී ය. අන් ගලෙක වසන ආජීවකසම්මෝ පැමිණ ඒ ගණක බිරියට “ආයුෂීවෙනි, මේ කුමරිය අපගේ කුමරුට දෙව” යි මෙබඳු කීහ. “ආයුෂීයෙනි, මොහු කවුරු ද? කා අයත් ද?” යි මම් තොප නො හඳුනමි. මෝ ද මාගේ එක ම දුව ය. බැහැරගම් ද යායුතු ය. මම් නො දෙන්නෙමි” යි ඔ මෙසේ කිවු ය. මිනිස්සු ආජීවක ශ්‍රාවකයන්ට “ආයුෂීයෙනි, තෙපි කුමක් හෙයින් ආවහු ද?” යි මෙය කීහ. “ආයුෂීයෙනි, මෙහි අපි අසෝ ගණකියගෙන් අපගේ කුමරුට ඇය දුව යැදිමු. ඔ ද “ආයුෂීයෙනි, මම් මොහු කවුරු ද යි කියා හෝ මොහු කාගේ ද?” යි කියා හෝ නො දනිමි. මෝ ද මාගේ එක ම දුව ය. බැහැරගම් ද යායුතු ය. මම් ඇය නො දෙමි” යි කීවා ය යි ඔහු කීහ. “ආයුෂීයෙනි, තෙපි කුමක් හෙයින් ඒ ගණකියගෙන් ඇය යැදුනු ද? ආයුෂී උදුසි තෙමේ කිය යුතු නො වේ ද? ආයුෂී වූ උදුසි තෙමේ දෙවන්නේ ය” යි ඔහු කීහ. ඉක්බිති ආජීවක ශ්‍රාවකයෝ ආයුෂ්මත් උදුසි තෙර කර එළඹියාහු ය. එළඹ, අයුෂ්මත් උදුසිහට, “වහන්ස, මෙහි අපි අසෝ ගණකියගෙන් අපගේ කුමාරයාහට දුව යැදිමු. ඔ ‘ආයුෂීයෙනි මොහු කාගේ කවුරු ද? යි මම් තොප නො හඳුනමි. මෝ ද මාගේ එක ම දුව ය. බැහැරගම් ද යායුතු ය. මම් ඇය නො දෙමි’ යි කීවා ය. වහන්ස, ආයුෂී තෙමේ ඒ ගණකියගේ දුව අපගේ කුමරුට දෙවන්නේ තම් මැනවැ” යි කීහ.

3. අථ ඛො ආයස්මා උද්ධි යෙන සා ගණ්ඨි, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භි තං ගණ්ඨිං එතදවොච: “කිසසිලෙසං ධිතරං ත දෙසී?”ති. “අහං ඛවය්‍ය ඉමෙ ත ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ති. අයස්ස ඛෙ එකධීඤ්ඤා, නිරුගාමො ව ගන්තබ්බො, නාහං දස්සාමි”ති. “දෙහිලෙසං, අහං ඉමෙ ජාතාමි”ති. “සචෙ භනෙන අයෙසා ජාතාති, දස්සාමි”ති. අථ ඛො සා ගණ්ඨි තෙසං ආජීවකසාවකානං ධිතරං අද්ධි. අථ ඛො තෙ ආජීවකසාවකා තං කුමාරිකං තෙභ්වා මාසංයෙව සුඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජිංසු. තතො අපරෙත ද්විභොගෙන භුඤ්ජන්ති. අථ ඛො සා කුමාරිකා මාභුයා සන්තිකෙ දුහං පාහෙසි: “අහං හි දුග්ගතා දුක්ඛිනා ත සුඛං ලභාමි. මාසං යෙව මං සුඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජිංසු. තතො අපරෙත ද්විභොගෙන භුඤ්ජන්ති. අගච්ඡතු මෙ මාතා මං තෙස්සතු”ති.

4. අථ ඛො සා ගණ්ඨි යෙන තෙ ආජීවකසාවකා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භි තෙ ආජීවකසාවකෙ එතදවොච: “මාය්‍යා ඉමං කුමාරිකං ද්විභොගෙන භුඤ්ජන්ති, සුඤ්ඤාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ජන්ති”ති. තෙ එවමාහංසු “තත්ථමාකං තයා සද්ධිං ආහාරුපභාරො, සමණෙන සද්ධිං අලභාකං ආහාරුපභාරො, ගච්ඡන්ති, ත මයං තං ජාතාමා”ති. අථ ඛො සා ගණ්ඨි තෙති ආජීවකසාවකෙති අපසාදිතො පුත්තදෙව සාවච්චිං පට්ඨාගඤ්ඤි. දුතියමි ඛො සා කුමාරිකා මාභුයා සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි: “අහං හි දුග්ගතා දුක්ඛිනා, ත සුඛං ලභාමි. මාසංයෙව මං සුඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජිංසු. තතො අපරෙත ද්විභොගෙන භුඤ්ජන්ති. අගච්ඡතු මෙ මාතා මං තෙස්සතු”ති.

5. අථ ඛො සා ගණ්ඨි යෙනායස්මා උද්ධි තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භි ආයස්මන්තං උද්ධිං එතදවොච: “සා නිර් භනෙන කුමාරිකා දුග්ගතා දුක්ඛිනා ත සුඛං ලභති. මාසංයෙව තං සුඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජිංසු. තතො අපරෙත ද්විභොගෙන භුඤ්ජන්ති. වදෙය්‍යාථ භනෙන: “මාය්‍යා ඉමං කුමාරිකං ද්විභොගෙන භුඤ්ජන්ති, සුඤ්ඤාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ජන්ති”ති. අථ ඛො ආයස්මා උද්ධි යෙන තෙ ආජීවකසාවකා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භි තෙ ආජීවකසාවකෙ එතදවොච: මාය්‍යා ඉමං කුමාරිකං ද්විභොගෙන භුඤ්ජන්ති, සුඤ්ඤාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ජන්ති”ති. තෙ එවමාහංසු: “තත්ථමාකං තයා සද්ධිං ආහාරුපභාරො, ගණ්ඨියා සද්ධිං අලභාකං ආහාරුපභාරො, සමණෙන භවිතබ්බං අඛ්‍යාචටෙන. සමණො අස්ස සුසමණො. ගච්ඡන්ති, ත මයං තං ජාතාමා”ති. අථ ඛො ආයස්මා උද්ධි තෙති ආජීවකසාවකෙති අපසාදිතො පුත්තදෙව සාවච්චිං පට්ඨාගඤ්ඤි. තතියමි ඛො සා කුමාරිකා මාභුයා සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි: “අහං හි දුග්ගතා දුක්ඛිනා, ත සුඛං ලභාමි. මාසංයෙව මං සුඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජිංසු. තතො අපරෙත ද්විභොගෙන භුඤ්ජන්ති. අගච්ඡතු මෙ මාතා මං තෙස්සතු”ති.

6. දුතියමි ඛො සා ගණ්ඨි යෙනායස්මා උද්ධි තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භි ආයස්මන්තං උද්ධිං එතදවොච: සා නිර් භනෙන කුමාරිකා දුග්ගතා දුක්ඛිනා. ත සුඛං ලභති. මාසංයෙව තං සුඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජිංසු. තතො අපරෙත ද්විභොගෙන භුඤ්ජන්ති. වදෙය්‍යාථ භනෙන: “මාය්‍යා ඉමං කුමාරිකං ද්විභොගෙන භුඤ්ජන්ති, සුඤ්ඤාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ජන්ති”ති. පඨමං පාහං තෙති ආජීවකසාවකෙති අපසාදිතො. තං ගච්ඡන්ති නාහං ගමිස්සාමිති.

3. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙමේ ඒ ගණකිය වෙත පාමිණ ඒ ගණකියට “කුමර් ගෙයින් මොවුන්ට දුටු නො දෙයි ද?” යි කී ය. “ආයුෂියන් වහන්ස, මොහු කාගේ කවුරු ද” යි මොවුන් තො හඳුනම්. මෝ ද මාගේ එක ම දුටු ය. මම ආය නො දෙන්නෙමි බැහැරගම්ද යායුතු ය යි භී කිවු ය. “මොවුන්ට දෙව, මම මොවුන් හඳුනමි” යි ආයුෂ්මත් උද්ධිතෙර කී ය. “ඉදින් වහන්ස, ආයුෂියන් වහන්සේ හඳුනත් නම් දෙන්නෙමි” යි භී කිවු ය. ඉක්බිති ඒ ගණකී ඒ ආච්චක සච්චන්ට සිය දුටු දුන්නී ය. ඉක්බිති ඒ ආච්චක සච්චෝ ඒ කුමරිය කැඳවා ගෙණ ගොස් මසක් ම ලෙහෙළියකු කොට පරිභෝග කළාහු ය. ඉන්පසු දසියක කොට පරිහරණය කෙරෙහි. ඉක්බිති ඒ කුමාරිකා තොමෝ, “මම දැන් දුගී වෙමි. දුප්පත්මි. සැපයක් නො ලබමි. මසක් ම මා ලෙහෙළියක කොට පරිභෝග කළහ. ඉන්පසු දසියක මෙන් පරිහරණය කෙරෙහි. මගේ මව් තොමෝ මෙහි ඒවා. මා ගෙණ යේවා” යි මවු වෙතට දුතයකු යැවු ය.

4. ඉක්බිති ඒ ගණකී තොමෝ ඒ ආච්චක සච්චන් කරා එළඹියා ය. එළඹි මවුන්ට “ආයුෂියෙනි, මේ කුමරිය දසියක කොට පරිහරණය නො කරව. ලෙහෙළියක කොට මේ කුමරිය පරිහරණය කරව” යි කිවු ය. ඔහු “හී හා අපගේ ගණුදෙනුවෙක් නැත. අපගේ ගණු දෙනුව මහණනු සමග ය. තෝ යව. අපි හී නො දනිමු” යි කීහ. ඉක්බිති ඒ ගණකී තොමෝ ආච්චක සච්චන් විසින් ගරහන ලද්දේ නැවත සැවැතට පෙරළා පාමිණියා ය. දෙවෙනි වර ද ඒ කුමරි “මම දුගියෙමි. දුප්පත්මි. සැපයක් නො ලබමි. මසක් පමණ මා ලෙහෙළියක කොට පරිහරණය කළහ. එතැන් පටන් දසියක්කොට පරිහරණය කරත්. මගේ මවු තොමෝ මෙහි ඒවා. මා කැඳවා ගෙණ යේවා” යි මවගේ සම්පයට දුතයකු යැවු ය.

5. ඉක්බිති ඒ ගණකී තොමෝ ආයුෂ්මත් උද්ධිතෙර කරා පාමිණියා ය. පාමිණ, ආයුෂ්මත් උද්ධිහට “වහන්ස, ඒ කුමරිය දුගී ල, දුප්පත් ල, සුවයක් නො ලබා ල. මසක් ම ලෙහෙළියක කොට පරිහරණය කළාහු ල. එතැන් පටන් දසියක කොට පරිහරණය කරත් ල. වහන්ස, ආයුෂියෙනි, මේ කුමරිය දසියක කොට පරිහරණය නොකරවු ලෙහෙළියක කොට පරිහරණය කරවු” යි කියනු මැනවැයි කී ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙමේ ඒ ආච්චක සච්චන් කරා ගියේ ය ගොස්, ඒ ආච්චක ශ්‍රාවකයන්ට “ආයුෂියෙනි, මේ කුමරිය දසියක කොට පරිහරණය නො කරවු. ලෙහෙළියක කොට මැය පරිහරණය කරවු” යි කී ය. “මුඛ හා අපගේ ගණුදෙනුවෙක් නැත. අපගේ ගණුදෙනුව ගණකිය හා ය. ශ්‍රමණයා වෘෂාපාර නැත්තකු විය යුතු යි. ශ්‍රමණයෙක් නම් මනා ශ්‍රමණයෙක් වන්නේය. මුඛ යන්න. අපි මුඛ නො දනිමු” යි ඔහු කීහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙමේ ආච්චක ශ්‍රාවකයන් විසින් ගරහන ලද්දේ සැවැතට ම පෙරළා ආයේ ය. තුන්වන වර ද ඒ කුමරි මවු සම්පයට “මම දුගියෙමි. දුප්පත් වෙමි. සුවයක් නො ලබමි. මසක් ම මා ලෙහෙළියක කොට පරිහරණය කළහ. එතැන් පටන් දසියක කොට පරිහරණය කරත්. මගේ මව මෙහි ඒවා. මා කැඳවා ගෙණ යේවා” යි දුතයකු යැවු ය.

6. දෙවෙනි වර ද ඒ ගණකී ආයුෂ්මත් උද්ධිතෙර කරා ගියා ය. ගොස් ආයුෂ්මත් උද්ධිහට වහන්ස, ඒ කුමරි දුගී ල. දුප්පත් ය. සුවයක් නො ලබා ල. මසක් ම ආය ලෙහෙළියක කොට පරිහරණය කළාහු ල. එතැන් පටන් දසියක මෙන් පරිහරණය කරත් ල. වහන්ස, ‘ආයුෂියෙනි, මේ කුමරිය දසියක කොට පරිහරණය නො කර වු. ලෙහෙළියක කොට පරිහරණය කරවු’ යි කියන්නැ යි සැළ කළා ය. “පළමු වර මම ඒ ආච්චක ශ්‍රාවකයන් විසින් ගරහන ලද්දේම වෙමි. තෝ යව මම නො යන්නෙමි” යි ආයුෂ්මත් උද්ධි කී ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. අථ ඛො සා ගණනී උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙති: “එවං දුග්ගතො භොතු අයෙසා උද්ධි, එවං දුක්ඛිතො භොතු අයෙසා උද්ධි, එවං මා සුඛං ලභතු අයෙසා උද්ධි, යථා මෙ කුමාරිකා දුග්ගතා දුක්ඛිතා න සුඛං ලභති, පාපිකාය සසසුයා පාපකෙත සසුරෙත පාපකෙත සාමිකෙතා”ති. සා’පි ඛො කුමාරිකා උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙති: “එවං දුග්ගතො භොතු අයෙසා උද්ධි, එවං දුක්ඛිතො භොතු අයෙසා උද්ධි, එවං මා සුඛං ලභතු අයෙසා උද්ධි, යථාං දුග්ගතා දුක්ඛිතා න සුඛං ලභාමි පාපිකාය සසසුයා පාපකෙත සසුරෙත පාපකෙත සාමිකෙතා”ති. අඤ්ඤාපි ඉප්ඵියො අසනතුට්ඨා සසසුති වා සසුරෙති වා සාමිකෙති වා, තා එවං ආයාචන්ති: “එවං දුග්ගතො භොතු අයෙසා උද්ධි, එවං දුක්ඛිතො භොතු අයෙසා උද්ධි, එවං මා සුඛං ලභතු අයෙසා උද්ධි, යථා මයං දුග්ගතා දුක්ඛිතා න සුඛං ලභාමි, පාපිකාය සසසුති පාපකෙති සසුරෙති පාපකෙති සාමිකෙති”ති.

8. යා පත තා ඉප්ඵියො සනතුට්ඨා සසසුති වා සසුරෙති වා සාමිකෙති වා තා එවං ආයාචන්ති: “එවං සුඛිතො භොතු අයෙසා උද්ධි, එවං සඤ්ඤා භොතු අයෙසා උද්ධි, එවං සුඛමෙධතු අයෙසා උද්ධි, යථා මයං සුඛිතා සඤ්ඤා සුඛමෙධාම භද්දිකාති සසසුති භද්දකෙති සසුරෙති, භද්දකෙති සාමිකෙති”ති.

9. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු එකච්චානං ඉප්ඵිනං ඔයාචන්තිනං එකච්චානං ඉප්ඵිනං ආයාචන්තිනං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති: කථං හි තාම ආයසමා උද්ධි සංඛාරිත්තං සමාපජ්ජන්ති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්දං ආරොවෙසුං.

10. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙත්වා ආයසමන්තං උද්ධිං පටිපුච්ඡන්: “සච්චං කිර තිං උද්ධි සංඛාරිත්තං සමාපජ්ජ”ති. “සච්චං භගවා”. විගර්හි චූඨො භගවා: “කථං හි තාම තිං මොඝපුරිස සංඛාරිත්තං සමාපජ්ජස්සපි, තෙතං මොඝපුරිස අපපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවංඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්සාථ: ”

“යො පන භික්ඛු සංඛාරිත්තං සමාපජ්ජස්ස ඉප්ඵියා වා පුරිසමතිං පුට්ඨස්ස වා ඉප්ඵිමතිං ජායන්තන්තො වා ජාරන්තන්තො වා, සංඝාදිසෙසොති.

එවංඤ්චදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං භොති.

[මූලපඤ්ඤාතී.]

7. ඉක්බිති ඒ ගණනී “යම්කේ මා කුමරි පාපි වූ තැන්දනියන් පාපි වූ මයිලනුවන් කරණ කොට ගෙණ, පාපි වූ සාමියා කරණ කොට ගෙණ දුහි වූවා ද, දුප්පත් වූවා ද, සුවයක් නො ලබා ද, ආයුෂී උදයි ද එසේ ම දුහි වේවා, එසේ දුප්පත් වේවා, ආයුෂී උදයි තෙමේ එසේ සුවයක් නො ලබා”යි අවමන් කෙරෙයි, අසුණු කියයි, නුගුණ පතුරුවයි. ඒ කුමරි ද “යම්කේ මම් ලාමක වූ තැන්දනියන් කරණ කොට ගෙණ, ලාමක වූ මයිලනුවන් කරණ කොට ගෙණ, ලාමක වූ හිමියා කරණ කොට ගෙණ දුහි වෙමිද, දුක්පත් වෙමිද, සුවයක් නො ලබමිද, එසේ ම ආයුෂී උදයි තෙමේ දුහි වේවා, එසේ ම ආයුෂී උදයි තෙමේ දුප්පත් වේවා එසේ ම ආයුෂී උදයි තෙමේ සුවක් නො ලබා”යි අවමන් කෙරෙයි, අසුණු කියයි, නුගුණ පතුරුවයි (ආසුමත් උදයි තෙරුන්ගේ මෙහෙයීමෙන් පතිකුලයට ගිය) අත් සත්‍රිනු ද තැන්දනියන් හෝ මයිලනුවන් හෝ සාමියන් හෝ සමග නොසතුටු වූවෝ “යම්කේ අපි පාපි වූ තැන්දනියන් පාපි වූ මයිලනුවන්, පාපි වූ සාමියන් කරණ කොට ගෙණ දුහි වූවු ද, දුප්පත් වූවු ද, සුවක් නො ලබමෝ ද, ආයුෂී උදයින් එසේ ම දුහි වේවා, ආයුෂී උදයින් එසේ ම දුප්පත් වේවා, ආයුෂී උදයින් එසේ ම සුවක් නො ලබා”යි ප්‍රාචිනා කෙරෙත්.

8. යම් සත්‍රි කෙනෙක් (උදයි තෙරුන්ගේ මෙහෙයීමෙන් පතිකුලයට ගියෝ) තැදිමයිලන් හා සාමියන් හා සතුටු වූවා ද, ඔහු “යම්කේ අපි හදු තැදිමයිලන්, හදු සාමියන් කරණ කොට ගෙණ සුවපත් වූවමෝ සාදුතමෝ සුවසේ වැඩෙවු ද, ආයුෂී උදයි තෙමේ එසේ ම සුව පත් වේවා, ආයුෂී උදයි තෙමේ එසේ ම සාදුතේ වේවා, ආයුෂී උදයි තෙමේ එසේ ම සුවසේ වැඩෙවා”යි මෙසේ ප්‍රාචිනා කෙරෙත්.

9. හිසුනු නිගා කරන්නාවූ ඇතැම් සත්‍රිත්තේ කථා ද, සුව පතන්නා වූ ඇතැම් සත්‍රිත්තේ කථා ද ඇසුහ. යම් ඒ හිසුනු අලෝච්ඡ ද, ඔහු “කෙසේ නම් ආසුමත් උදයි තෙමේ (සත්‍රිපුරුෂයන් අතර) සංවරණයට පැමිණෙද”යි අවමන් කෙරෙත්, අගුණ කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ හිසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි හිසුනු සංකයා රැස් කරවා ආසුමත් උදයි අමතා, “උදයි, තෝ සත්‍රි පුරුෂයන් අතර සංවරණයට පැමිණියෙහි සැබැද්ද”යි අසා වදාළ සේක. “සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්සැ”යි ආසුමත් උදයි කී ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ වදාරණසේක්, “හිස් පුරුෂය, තෝ කෙසේ නම් සත්‍රිපුරුෂයන් අතර සංවරණයට පැමිණියෙහි ද? හිස් පුරුෂය, මෙය නොපහත් වූවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ” යි ... ගැඹුණු සේක. “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසනු:-

“යම් මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මිත්‍රාචාර භාවයෙහි වෙවසී, පුරුෂමතිය සත්‍රියට හෝ සත්‍රිමතිය පුරුෂයාට හෝ ගෙණ එමින් සංවරණනාවයට වදනේ නම් සහවෙසෙස් වේ”.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හිසුනුට මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද්දේ වෙයි.

[මුල් පැණවිමසි.]

11. තෙන බො පන සමයෙන සම්බුද්‍රා බ්‍රහ්මා උය්‍යානෙ පරිවාරෙනා අඤ්ඤාතරුක්‍ෂා¹ වෙසියා සන්තිකෙ දුතං පාඨෙසුං: “ආගච්ඡතු උය්‍යානෙ පරිවාරෙස්සාමො”ති. සා එවමාහ: “අහං බව්‍ය්‍යා² තුලොන න ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ති. අහංඤ්චමි බ්‍රහ්මණ්ඩා, බ්‍රහ්මපරික්කාරා, බ්‍රහ්මගරඤ්ච ගන්තබ්බං, තාහං ගමිස්සාමි”ති. අථ බො සො දුතො තෙසං බ්‍රහ්මානං එතමස්සං ආරොවෙසි, එවං වුතෙන අඤ්ඤාතරො පුරිසො තෙ බ්‍රහ්මානං එතදවොච: “කිස්ස තුලොන අය්‍යා තං වෙසිං යාමිත්ථ? නනු අයෙසා උද්ධි වත්තමෙඛො? අයෙසා උද්ධි උයෙසාචෙස්සති”ති. එවං වුතෙන අඤ්ඤාතරො උපාසකො තං පුරිසං එතදවොච: “මායෙසා එවං අවච, ත කප්පති සමණ්‍යතං සක්කපුත්තියානං එවරුපං කාතුං. නායෙසා උද්ධි එවං කරිස්සාති”ති. එවං වුතෙන, ‘කරිස්සාති න කරිස්සාති’ති අබ්‍රහ්මානං අකංසු. අථ බො තෙ බ්‍රහ්මානං යෙනායස්සා උද්ධි තෙනුපසඬකමිංසු. උපසඬකමිත්වා ආයස්මන්තං උද්ධිං එතදවොචු: “ඉධ මයං හන්තෙ උය්‍යානෙ පරිවාරෙනා අසුකාය නාම වෙසියා සන්තිකෙ දුතං පතිණිමාහ: “ආගච්ඡතු උය්‍යානෙ පරිවාරෙස්සාමො”ති සා එවමාහ:” “අහං බව්‍ය්‍යා තුලොන න ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ ති, අහංඤ්චමි බ්‍රහ්මණ්ඩා, බ්‍රහ්මපරික්කාරා, බ්‍රහ්මගරඤ්ච ගන්තබ්බං, තාහං ගමිස්සාමි”ති. “සාධු හන්තෙ අයෙසා තං වෙසිං උයෙසාචෙත්තු”ති.

12. අථ බො ආයස්මා උද්ධි යෙන සා වෙසි, තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිත්වා තං වෙසිං එතදවොච: “කිස්ස මෙසං න ගච්ඡති”ති. “අහං බව්‍ය්‍යා ඉමෙ න ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ති. අහංඤ්චමි බ්‍රහ්මණ්ඩා, බ්‍රහ්මපරික්කාරා, බ්‍රහ්මගරඤ්ච ගන්තබ්බං, තාහං ගමිස්සාමි”ති. “ගච්ඡමෙසං අහං ඉමෙ ජාතාමි”ති. සචෙ හන්තෙ අයෙසා ජාතාති, ගමිස්සාමි”ති. අථ බො තෙ බ්‍රහ්මානං වෙසිං ආදාය උය්‍යානං අගමංසු. අථ බො සො උපාසකො උඡ්ඤායති ඛියති විපාචෙති: “කථං හි තාම අයෙසා උද්ධි තඬ්ඬණිකං සඤ්චරිතං සමාපජ්ජිස්සාති”ති. අයෙසාසු බො භික්ඛු තස්ස උපාසකස්ස උඡ්ඤායනස්ස ඛියනස්ස විපාචෙනස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තො උඡ්ඤායනති ඛියනති විපාචෙනති: “කථං හි තාම ආයස්මා උද්ධි තං ඛණිකං සඤ්චරිතං සමාපජ්ජිස්සාති”ති, අථ බො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමස්සං ආරොවෙසුං -පෙ- “සචං කිර තං උද්ධි තං ඛණිකං සඤ්චරිතං සමාපජ්ජ”ති. “සචං හගවා.” විගරති බුද්ධො හගවා -පෙ- “කථං හි තාම තං මොඝපුරිස තඬ්ඬණිකං සඤ්චරිතං සමාපජ්ජිස්සාති. තෙ’තං මොඝපුරිස අප්පසන්නානං වා ප්‍යාදාය -පෙ- එවං ව පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්කාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු සඤ්චරිතං සමාපජ්ජෙය්‍ය ඉන්ද්‍රියා වා පුරිසමති. පුරිසස්ස වා ඉන්ද්‍රියමති, ජායතනෙන වා ජාරතනෙන වා, අනාමයො තඬ්ඬණිකායපි, සංඛ්‍යාදිසංකේතො”ති.

[දුතියසඤ්ඤාතති.]

1. අඤ්ඤාතරුක්‍ෂා. මජ්ඣ. 2. බව්‍ය්‍යා, සිවු. මජ්ඣ.

11. එසමයෙහි බොහෝ සත්‍යවූයේ උයනෙහි රමණය කරන්නාහු, “එව, උයනෙහි අභිරමණය කරන්නෙමු”යි එක්තරා වෙසඟනක සම්පයට දුතයකු යැවූහ. “ආය්‍යියෙහි, මොහු කවුරුද, කාගේද?”යි මම තොප නො හඳුනමි. මම බොහෝ බඩු ඇතියෙමි වෙමි. බොහෝ පිරිකර ඇතියෙමි. බැහැර නුවර යා යුතු ද වෙයි. මම නො යන්නෙමි”යි භී කිවු ය. ඉක්බිති ඒ දුත තෙමේ ඒ බුච්ඡියන්ට මේ කාරණය කීය. මෙසේ කී කල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් ඒ බුච්ඡියන්ට “ආය්‍යියෙහි, තෙපි කුමක් හෙයින් වෙසඟන යැද්දහුද? ආය්‍යී වූ උදයි තෙමේ කීය යවන්නේ ය”යි කීය. මෙසේ කී කල්හි එක්තරා උවසුවෙක් ඒ පුරුෂයාට “ආය්‍යී තෙමේ මෙසේ නො කියාවා, මෙබන්දක් කරන්නට ශාක්‍යපුත්‍රිය ශ්‍රමණයන්ට නොකාප ය. ආය්‍යී වූ උදයි තෙමේ මෙසේ වූ දයක් නො කරන්නේ ය”යි කීය. මෙසේ කී කල්හි “හෙතෙම එය කරන්නේය යි ද? නො කරන්නේය යිද”යි පරදු තැබූහ. ඉක්බිති ඒ බුච්ඡියෝ ආයුෂමත් උදයිහු කරා ගියාහු ය. ගොස් ආයුෂමත් උදයිහට “වහන්ස, අපි මේ උයනෙහි අභිරමණය කරන්නෙමු ‘එව, අභිරමණය කරන්නෙමු’යි අපෝ වෙසඟන වෙතට දුතයකු යැවූමිහ. ‘මොහු කවුරුද? කා අයත් ද’යි මම තොප නොහඳුනමි. මම ද බොහෝ බඩු ඇතියෙමි. බොහෝ පිරිකර ඇතියෙමි. බැහැර නුවර යා යුතු වේ. මම නො යන්නෙමි”යි භී කිවු ය, වහන්ස. හිමියන් ඒ වෙසඟන යවන්නේ මැනවි”යි මහු කීහ.

12. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයි තෙමේ ඒ වෙසඟන කරා පැමිණියේය. පැමිණ ඒ වෙසඟනට “කුමක් හෙයින් මොවුන් සම්පයට නො යෙහි ද”යි ඇසී ය. ආය්‍යියන් වහන්ස, මොහු කවුරුද යි කාගේ දැයි මම නො හඳුනමි. මම ද බොහෝ බඩු ඇතියෙමි. බොහෝ පිරිකර ඇතියෙමි. බැහැර නුවර යා යුතු ද වෙයි. මම නො යන්නෙමි”යි භී කිවු ය. “මොවුන් සම්පයට යව. මම මොවුන් හඳුනමි”යි උදයි තෙර කී ය. “වහන්ස, ඉදින් ආය්‍යී තෙමේ දැනී තම යන්නෙමි”යි භී කිවු ය. ඉක්බිති ඒ බුච්ඡියෝ ඒ වෙසඟන කාදවා ගෙණ උයනට ගියාහුය. එකල්හි උවසු තෙමේ “කෙසේ නම් ආය්‍යී වූ උදයි තෙමේ (සත්‍ය පුරුෂයන් අතර) එකෙණෙහි සංවරණයට පැමිණේ දැ යි අවමන් කෙළේය, අයුණු කී ය. නුගුණ පැතිරුණි ය. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අයුණු කීයන, නුගුණ පතුරුවන ඒ උවසුහුගේ කපාව ඇසූහ. අලොව් වූ ඒ භික්ෂුහු “කෙසේ නම් අයුෂමත් උදයි තෙමේ සත්‍ය පුරුෂයන් අතර එකෙණෙහි සංවරණයට පැමිණේ ද” යි අවමන් කළහ, අයුණු කීහ, නුගුණ පැතිරුණි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැළ කළාහුය. ... “උදයි, තෝ සත්‍ය පුරුෂ-යන් අතර එකෙණෙහි සංවරණයට පැමිණියෙහි ය යනු සැබෑ ද”යි භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ අසා වදාළසේක. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස”යි හේ කීහ. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරුණ සේක: ... “හිස් පුරුෂය, කෙසේ නම් සත්‍ය පුරුෂයන් අතර එකෙණෙහි සංවරණයට පැමිණියෙහි ද, හිස් පුරුෂය, මෙය තොපහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වෙයි. ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසයි:

“යම් මහණෙක් භාග්‍යභාවයෙහි වෙවයි, මිථ්‍යාවාර භාවයෙහි වෙවයි, පුරුෂමතිය සත්‍යයට හෝ සත්‍යමතිය පුරුෂයාහට හෝ යටතින් එමොහොත සෙවිනා කැමැති මාගමකට හෝ ගෙණ එමින් සැසවරණ-භාවයට වදනේ නම් සහවෙසෙස් වේ.”

[දෙවන පැණිවිමසි.]

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

13. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

හික්ඛු'ති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතො අභිපෙපතො 'හික්ඛු'ති.

සංඝවර්තනං සමාපජ්ජයානි ඉප්පියා වා පභිනො පුරිසස්ස සන්තිකෙ ගච්ඡති. පුරිසෙන වා පභිනො ඉප්පියා සන්තිකෙ ගච්ඡති.

ඉප්පියා වා පුරිසමිතින්ති පුරිසස්ස මතිං ඉප්පියා වා ආරොවෙති.

පුරිසස්ස වා ඉප්පිමිතින්ති ඉප්පියා මතිං පුරිසස්ස වා ආරොවෙති.

ජායහහනො වා'ති ජායා හවිස්සයි.

ජාරහහනො වා'ති ජාරි හවිස්සයි.

අහගමසො හං ඛණ්ණිකායපිති මුහුත්තිකා හවිස්සයි.

සංඝාදිසෙය්‍යාති -පෙ- තෙනපි වුච්චති සංඝාදිසෙය්‍යොති.

14. දස ඉප්පියො: මාතුරකඛිතා, පිතුරකඛිතා, මාතෘපිතුරකඛිතා, භාතුරකඛිතා, හගිතිරකඛිතා, සෘතිරකඛිතා, ගොතභරකඛිතා, බමමරකඛිතා, සාරකඛා, සපරිද්දකඛා.

දස හරියායො: බතකඛිතා, ඡන්දවාසිනී, භොගවාසිනී, පටවාසිනී, ඔදපතතකිනී, ඔහතවුමිටා, දුසි ච හරියා ච, කමමකාරි ච හරියා ච, බජාහවා, මුහුත්තිකා,

මාතුරකඛිතා නාම: මාතෘ රකඛති ගොපෙති ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

පිතුරකඛිතා නාම: පිතෘ රකඛති ගොපෙති ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

මාතෘපිතුරකඛිතා නාම: මාතෘපිතරො රකඛන්ති ගොපෙන්ති ඉස්සරියං කාරොන්ති වසං වතෙතන්ති.

භාතුරකඛිතා නාම: භාතෘ රකඛති ගොපෙති ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

හගිතිරකඛිතා නාම: හගිති රකඛති ගොපෙති ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

සෘතිරකඛිතා නාම: සෘතකා රකඛන්ති ගොපෙන්ති ඉස්සරියං කාරොන්ති වසං වතෙතන්ති.

ගොතභරකඛිතා නාම: සගොතතා රකඛන්ති ගොපෙන්ති ඉස්සරියං කාරොන්ති වසං වතෙතන්ති.

13. යො සන යනු යමෙක් යම්බඳු වූවෙක් ...

හිඤ්ඤා යනු ... මේ තෙමේ මේ අතීතයෙහි 'හිඤ්ඤා' යයි අභිප්‍රේත ය.

සංවිජිතතං සමාපජ්ජෙය්‍ය යනු: සත්‍රිය විසින් යවන ලද්දේ පුරුෂයා සම්පයට යේ ද, පුරුෂයා විසින් යවන ලද්දේ සත්‍රියගේ සම්පයට යේද,

ඉප්පියා වා පුරිස මනී: යනු: පුරුෂයාගේ අදහස සත්‍රියට හෝ කියයි ද,

පුරිසය්‍යා වා ඉප්පිමනී: යනු: සත්‍රියගේ අදහස පුරුෂයාට හෝ කියයි ද,

ඤ්ඤානෙන වා යනු: බිරිඳ වන්නෙහි ය යි...

ඤ්ඤානෙන වා යනු: සොර අඟු වන්නෙහි ය යි...

අනුතමසො භබ්බණ්ණායපි යනු: එ මොහොතෙහි අඟු වන්නෙහි ය යි

සංඝාදිසෙසො යනු ... එහිනුදු 'සහවෙසෙත'යි කියනු ලැබේ.

14. සත්‍රිහු දස දෙනෙකි; මාතුරකඤ්ඤා ය, පිතුරකඤ්ඤා ය, මාතෘපිතුරකඤ්ඤා ය, භාතුරකඤ්ඤා ය, හගිනිරකඤ්ඤා ය, සුභතීරකඤ්ඤා ය, ගොතතරකඤ්ඤා ය, ධම්මීරකඤ්ඤා ය, සාරකඤ්ඤා ය, සපරිද්දකඤ්ඤා ය යන මොහු යි.

භාග්‍යාවෝ දස දෙනෙකි: ධනකඤ්ඤා ය, ඡන්දකඤ්ඤා ය, භොගකඤ්ඤා ය, පටකඤ්ඤා ය, භද්‍රකඤ්ඤා ය, භගතවුච්චා ය, දසිහරියා ය, කමමකාරිහරියා ය, ධර්මකඤ්ඤා ය, මුහුර්තකඤ්ඤා ය, යන මොහු යි.

මාතුරකඤ්ඤා නම්: මවු තොමෝ (යම් සත්‍රියක) රකි ද, ගුණසංඝාතයෙහි තබා රකි යි ද සෙවර විහරණයට ඉඩ තො දෙයි ද තමා වශයෙහි පවත්වයි ද, (භී තොමෝ යි.)

පිතුරකඤ්ඤා නම්: යම් මාගමක් පිය තෙමේ රකි යි ද, ගෝපකය කෙරෙහි ද සෙවර විහරණයට ඉඩ තො දෙයිද, සිය වශයෙහි පවත්වයි ද, (භී තොමෝ යි.)

මාතෘපිතුරකඤ්ඤා නම්: මවුපිය දෙදෙනා ම යම් සත්‍රියක රකිත් ද, ගෝපකය කරත් ද, සෙවරිණීවත්තට ඉඩ තො දෙත් ද, වශයෙහි පවත්වත් ද (ඒ සත්‍රි යි.)

භාතුරකඤ්ඤා නම්: යම් සත්‍රියක සොහොටුරු තෙමේ රකි යි ද, ගෝපකය කෙරෙහි ද, සෙවරිණීවත්තට ඉඩ තො දෙයි ද, වශයෙහි පවත්වයි ද, (භී තොමෝ යි.)

හගිනිරකඤ්ඤා නම්: යම් මාගමක බිහිනි තොමෝ රකි යි ද, ගෝපකය කෙරෙහි ද, සෙවරිණීවත්තට ඉඩ තො දෙයි ද, වශයෙහි පවත්වයි ද, (භී තොමෝ යි.)

සුභතීරකඤ්ඤා නම්: යම් සත්‍රියක නැයෝ රකිත් ද, ගෝපකය කෙරෙහි ද, සෙවරිණී වත්තට ඉඩ තො දෙත් ද, වශයෙහි පවත්වත් ද (භී තොමෝ යි.)

ගොතතරකඤ්ඤා නම්: යම් මාගමක සමානගොත්‍රඥානියෝ රකිත් ද, ගෝපකය කෙරෙහි ද, සෙවරිණීවත්තට ඉඩ තො දෙත් ද, වශයෙහි පවත්වත් ද, (භී තොමෝ යි.)

බමමරකඛිතා නාම: සහධම්මිකා රකඛිතති ගොපෙනති ඉක්කරියං කාරෙනති වසං වතොතනති.

සාරකඛා නාම: ගබ්බෙපි පරිභ්ගතීතා හොති 'මය්සං ඒසා'ති, අනතමසො මාලාගුණපරිකම්පිතනාපි.

සපපිදණ්ඩා නාම: කෙහිවි දණ්ඩා ධ්වනො හොති 'යො ඉත්ථනනාමං ඉප්ථං ගච්ඡති එතතකො දණ්ඩා'ති.

බනකකිතා නාම: ධනෙන කිණ්ණිකා වාසෙති.

ජඤ්චාසිනී නාම: පියො පියං වාසෙති.

භොගවාසිනී නාම: භොගං දන්වා වාසෙති.

පචවාසිනී නාම: පටං දන්වා වාසෙති.

බද්දපතභකිනී නාම: උද්දපතතං ආමසිකා වාසෙති.

බනතමුඛඛටා¹ නාම: මුඛඛටං ඔරොපෙතා වාසෙති.

දුසී නාම: දුසී වෙව හොති හරියා ව.

කමමකාරී නාම: කමමකාරී වෙව හොති හරියා ව.

ධජ්ඣවා නාම: කරමරාතීතා මුච්චති.

මුහුතනිකා නාම: තඛබණ්ණිකා මුච්චති.

නිකෙඛපපදානි.

1. පුරිසො භික්ඛු පභිණ්ණාති²: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථනනාමං මාතුරකම්පනං මුඛි: හොති කීර ඉත්ථනනාමය්ස හරියා ධනකකිතා”ති. පතිගණනාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසය්ස.

2. පුරිසො භික්ඛු පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථනනාමං පිතුරකම්පනං මුඛි -පෙ- මාතාපිතුරකම්පනං මුඛි -පෙ- භාතුරකම්පනං මුඛි -පෙ- භගිනී-රකම්පනං මුඛි -පෙ- ඤ්ඤාතිරකම්පනං මුඛි -පෙ- ගොචාරකම්පනං මුඛි -පෙ- ධම්මරකම්පනං මුඛි -පෙ- සාරකඛං මුඛි -පෙ- සපපිදණ්ඩං මුඛි -පෙ- හොති කීර ඉත්ථනනාමය්ස හරියා ධනකකිතා”ති. පතිගණනාති වීමංසති පච්චා-ගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසය්ස.

1 .ඛකට මජ්ඣං, 2. පභිණ්ණාති. මජ්ඣං,

ධම්මරත්නිකා නම්: යම් මාගමක සහදුමයෝ රකිත් ද, හෝපනය කෙරෙත් ද, සෛවරිණිවත්තට ඉඩ නො දෙත් ද, වශයෙහි පවත්වත් ද (ඕ තොමෝ යි.)

සාරකඩා නම්: යම් මාගමක ගැබෙහි දී ම. 'මෝ මට අයත්වන්නී ය'යි වෙන් කොට ගන්නා ලද්දෙක් වෙයි ද, යටත් පිරිසෙයින් මල්දමකින් පිරිකෙවු කරණ ලද්දී වෙයි ද, (ඕ තොමෝ යි.)

සප්පිදණ්ඩා නම්: කිසිවකු විසින් "යමෙක් මෙනම් සත්‍රිය කරා යේ නම් මෙ පමණ දඩ ය"යි යම් මාගමක ඇරැබ දඩ තබන ලද්දේ වෙයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

ධනකෘතියා නම්: ධනයෙන් පෙරළා ගෙන වාසය කරවයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

ජන්දවාසිනී නම්: ප්‍රියයෙක් යම් ප්‍රියාවක වාසය කරවයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

භොගවාසිනී නම්: යම් මාගමක භොග දී වාසය කරවයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

පටවාසිනී නම්: යම් මාගමක පිළි දී වාසය කරවයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

බදපතනකෘතියා නම්: යම් මාගමක දිය බදුතක අත එව (ඒ හා සමව) වාසය කරවයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

බහතවුමබ්බා නම්: යම් මාගමක සුඵුළුව පහකොට තමා වෙත වාසය කරවයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

දුසි නම්: යමක් දෑස්ස වුවා බිරිය ද වෙයි.

කමමකාරී නම්: යම් මාගමක් මිනිසක් වුවා බිරිය වෙයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

බජාහවා නම්: බලාත්කාරයෙන් ගෙනෙන ලද්දී කියනු ලැබේ.

මුහුතනිකා නම්: එකෙණෙහි කැඳවා ගන්නා ලද සත්‍රිය කියනු ලැබේ.

නිකොපපදයෝ යි.

1. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි: "වහන්ස, යනු මැනව. මෙ නම් ඇති මාතුරකඛිකාවට මෙ නම් ඇත්තනුට මිලදී ගත් බිරිද වෙවයි කියව"යි පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

2. පුරුෂයෙක් "වහන්ස, යනු මැනව. මෙ නම් ඇති පිතුරකඛිත සත්‍රියට කියනු මැනව මාතෘපිතුරකඛිත සත්‍රියට කියනු මැනව" යි ගෙනකු යවයි ද, භාතුරකඛිත සත්‍රියට කියව ... භගිනීරකඛිත සත්‍රියට කියව ... සූනීරකඛිත සත්‍රියට කියව ... ගොතතරකඛිත සත්‍රියට කියව ... ධම්මරත්නික සත්‍රියට කියව ... සාරකඩ සත්‍රියට කියව ... සප්පිදණ්ඩ සත්‍රියට කියව ... 'මෙ නම් ඇත්තනුට ධනකෘතියා භාග්‍යාව වෙව' යි කියව ... පිළිගනීයි ද විමසයි ද පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

3. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං මාභුරකඛි-
තඤ්ඤා පිභුරකඛිතඤ්ඤා චූඨි: “හොථ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං හරියායො
ධතකඛිතා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

4. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං මාභුරකඛිතඤ්ඤා
මාභුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- මාභුරකඛිතඤ්ඤා භාභුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ-
මාභුරකඛිතඤ්ඤා හගිතිරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- මාභුරකඛිතං ච ඤ්ඤාතිරකඛිතඤ්ඤා
-පෙ- මාභුරකඛිතඤ්ඤා ගොතතරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- මාභුරකඛිතඤ්ඤා ධම්මර-
කඛිතඤ්ඤා -පෙ- මාභුරකඛිතඤ්ඤා සාරකඛිතඤ්ඤා -පෙ මාභුරකඛිතඤ්ඤා සපරි-
දණ්ඩඤ්ඤා චූඨි: හොථ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං හරියායො ධතකඛිතා”ති.
පභිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

ධණ්ඩවහනං.

5. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං පිභුරකඛි-
තඤ්ඤා මාභුරකඛිතඤ්ඤා චූඨි: හොථ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං හරියායො
ධතකඛිතා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

6. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං පිභුරකඛිතඤ්ඤා
භාභුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිභුරකඛිතඤ්ඤා හගිතිරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිභුරකඛිතඤ්ඤා
ඤ්ඤාතිරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිභුරකඛිතඤ්ඤා ගොතතරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිභුරකඛි-
තඤ්ඤා ධම්මරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිභුරකඛිතඤ්ඤා සාරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිභුරකඛි-
තඤ්ඤා සපරිදණ්ඩඤ්ඤා චූඨි: “හොථ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං හරියායො ධතකඛි-
තා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

7. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං පිභුරකඛිතඤ්ඤා
මාභුරකඛිතඤ්ඤා චූඨි: හොථ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං හරියායො ධතකඛිතා”ති.
පභිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

බද්ධවහනං.

මූලං සංඛිතං.

8. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං සපරි-
දණ්ඩඤ්ඤා මාභුරකඛිතඤ්ඤා චූඨි: හොථ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං හරියායො
ධතකඛිතා”ති, පභිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

9. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං සපරිදණ්ඩඤ්ඤා
පිභුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- සපරිදණ්ඩඤ්ඤා මාභුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- සපරිද-
ණ්ඩඤ්ඤා භාභුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- සපරිදණ්ඩඤ්ඤා හගිතිරකඛිතඤ්ඤා -පෙ-
සපරිදණ්ඩඤ්ඤා ඤ්ඤාතිරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- සපරිදණ්ඩඤ්ඤා ගොතතරකඛිතඤ්ඤා
-පෙ- සපරිදණ්ඩඤ්ඤා ධම්මරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- සපරිදණ්ඩඤ්ඤා සාරකඛිතඤ්ඤා
චූඨි: හොථ කීර ඉඤ්ඤාමෙසං හරියායො ධතකඛිතා”ති. පභිගණනාති
චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

එකමූලකං නිව්භිතං.

3. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙ නම් මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද, පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද කියනු මැනව: ‘මෙ නම් ඇත්තහුට ධනකකිත භාය්‍යා වව’”යි මහණකු යවයි ද, හෙතෙම එය පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

4. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙ නම් මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද, ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද භාතුරකඛිත සත්‍රියට ද, ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද හගිනිරකඛිත සත්‍රියට ද, ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද ඤාතිරකඛිත සත්‍රියට ද, ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද ගොතතරකඛිත සත්‍රියට ද ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද ඛමමරකඛිත සත්‍රියට ද මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද සාරකඛිත සත්‍රියට ද ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද කියව: “මෙ නම් ඇත්තහුට ධනකකිත භාය්‍යා වව” යි. පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බණ්ඩවත්‍රය යි.

5. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙ නම් පිතුරකඛිත මාතෘපිතුරකඛිත සත්‍රියට “මෙ නම් ඇත්තහුට ධනකකිත භාය්‍යා වව”යි කියනු මැනව. පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

6. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස යනු මැනව. මෙ නම් පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද භාතුරකඛිත සත්‍රියට ද ... පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද හගිනිරකඛිත සත්‍රියට ද ... පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද ඤාතිරකඛිත සත්‍රියට ද ... පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද ගොතතරකඛිත සත්‍රියට ද ... පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද ඛමමරකඛිත සත්‍රියට ද ... පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද සාරකඛිත සත්‍රියට ද ... පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද කියනු මැනව: “මෙ නම් ඇත්තහුට ධනකකිත භාය්‍යා වව”යි. පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

7. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙ නම් පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද කියනු මැනව. “මෙ නම් ඇත්තහුට ධනකකිත භාය්‍යා වව”යි පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බද්ධවත්‍රය යි.

මූලය සංක්ෂිප්තය.

8. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස යනු මැනව. “මෙ නම් ඇත්ත සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද කියනු මැනව. මෙ නම් ඇත්තහුට ධනකකිත භාය්‍යා වව යි” පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

9. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙ නම් ඇත්ත සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද මාතෘපිතුරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද භාතුරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද හගිනිරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද ඤාතිරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද ගොතතරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද ඛමමරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද සාරකඛිත සත්‍රියට ද කියනු මැනව. “මෙ නම් ඇත්තහුට ධනකකිත භාය්‍යා වව යි” පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමූලකය නිමි.

10. එවං දුමුලකමපි නිමුලකමපි වතුමුලකමපි පඤ්චමුලකමපි ඡමුලකමපි සත්තමුලකමපි අට්ඨමුලකමපි නවමුලකමපි කාතබ්බං.*

ඉදං දසමුලකං:

11. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථනාමං මාතුරකඛි තඤ්ඤා පිතුරකඛිතඤ්ඤා මාතෘපිතුරකඛිතඤ්ඤා භාතුරකඛිතඤ්ඤා භගිනීරකඛිතඤ්ඤා ඤාතිරකඛිතඤ්ඤා ගොතතරකඛිතඤ්ඤා ධම්මරකඛිතඤ්ඤා සාරකඛිතඤ්ඤා සපරිද්දණිතඤ්ඤා මුඛි: හොථ කීර ඉත්ථනාමස්ස භරියායො ධතතකිතා”ති. පතිගණනාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

ධනකඛිතාවක්ඛං¹ නිට්ඨිතං.

12. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථනාමං මාතුරකඛි තං මුඛි: හොති කීර ඉත්ථනාමස්ස භරියා ඡජ්චායිනී -පෙ- හොගචායිනී -පෙ- පට්චායිනී -පෙ- ඔද්දපත්තකිනී -පෙ- ඔභතවුම්චා -පෙ- දුසි ව භරියා ව -පෙ- කම්මකාරී ව භරියා ව -පෙ- ධජාගටා -පෙ- මුහුත්තිකා”ති. පතිගණනාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

13. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථනාමං පිතුරකඛිතං මුඛි -පෙ- මාතෘපිතුරකඛිතං මුඛි -පෙ- භාතුරකඛිතං මුඛි -පෙ- භගිනීරකඛිතං මුඛි -පෙ- ඤාතිරකඛිතං මුඛි -පෙ- ගොතතරකඛිතං මුඛි -පෙ- ධම්මරකඛිතං මුඛි -පෙ- සාරකඛිතං මුඛි -පෙ- සපරිද්දණිතං මුඛි: හොති කීර ඉත්ථනාමස්ස භරියා මුහුත්තිකා”ති. පතිගණනාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

නිකෙඛපපදානි.

14. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථනාමං මාතුරකඛි තඤ්ඤා පිතුරකඛිතඤ්ඤා මුඛි: හොථ කීර ඉත්ථනාමස්ස භරියායො මුහුත්තිකා”ති. පතිගණනාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

15. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථනාමං මාතුරකඛි තඤ්ඤා මාතෘපිතුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- මාතුරකඛිතඤ්ඤා සපරිද්දණිතඤ්ඤා මුඛි: හොථ කීර ඉත්ථනාමස්ස භරියායො මුහුත්තිකා”ති. පතිගණනාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

බණ්ඩවක්ඛං නිට්ඨිතං.

16. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: ගච්ඡ හතොත ඉත්ථනාමං පිතුරකඛි තඤ්ඤා මාතෘපිතුරකඛිතඤ්ඤා මුඛි: “හොථ කීර ඉත්ථනාමස්ස භරියායො මුහුත්තිකා”ති. පතිගණනාති ඒමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

* එවං දුමුලකමපි නිමුලකමපි යච නවමුලකං කතබ්බං ම.ජ.ස.

1. ධනකඛිතාඉත්ථිකං සිමු.

10. දුමුලකය ද තිමුලකය ද චතුමුලකය ද පඤ්චමුලකය ද ඡමුලකය ද සත්තමුලකය ද අට්ඨමුලකය ද නවමුලකය ද මෙසේ කටයුතුයි.

මේ දසමුලකය යි:

11. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇති මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද, පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද, මාතෘපිතුරකඛිත සත්‍රියට ද, භාතුරකඛිත සත්‍රියට ද, භගිනීරකඛිත සත්‍රියට ද, ඤාතීරකඛිත සත්‍රියට ද, ගෞතතරකඛිත සත්‍රියට ද, ධම්මරකඛිත සත්‍රියට ද, සාරකඛ සත්‍රියට ද, සපරි-දණ්ඩ සත්‍රියට ද, කියනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුව ධනකඛිත භාය්‍යා වව”යි පිළිගනී. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

ධනකඛිතචක්‍රය නිමි.

12. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් මාතුරකඛිත සත්‍රියට කියනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුව ජඤ්චාසිනී භාය්‍යා වව’යි ... හොඟවාසිනී ... පටවාසිනී ... ඔදපත්තකිනී ... ඔහට වුමඩො ... දස්සක් ද, භාය්‍යාවක් ද, මිඩියක් ද, භාය්‍යාවක් ද, ධජාහවා ... මුහුතරිකා භාය්‍යා වව”යි පිළිගනී. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

13. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් පිතුරකඛිත සත්‍රියට කියව. ... මාතෘපිතුරකඛිත සත්‍රියට කියව. ... භාතුරකඛිත සත්‍රියට කියව. භගිනීරකඛිත සත්‍රියට කියව, ... ඤාතීරකඛිත සත්‍රියට කියව. ... ගෞතතරකඛිත සත්‍රියට කියව. ... ධම්මරකඛිත සත්‍රියට කියව. ... සාරකඛ සත්‍රියට කියව. ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට කියනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුව මුහුතරිකා භාය්‍යා වව” යි පිළිගනී. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

නි:සෂ්පපදයෝ යි.

14. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද, පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද කියනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුව මුහුතරිකා භාය්‍යා වව”යි පිළිගනී. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

15. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද, මාතෘපිතුරකඛිත සත්‍රියට ද ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද, සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද කියනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුව මුහුතරිකා භාය්‍යා වව”යි පිළිගනී. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

ධණ්ඩචක්‍රය නිමි.

16. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද, මාතෘපිතුරකඛිත සත්‍රියට ද කියනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුව මුහුතරිකා භාය්‍යා වව”යි පිළිගනී. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

17. පුරිසෝ භික්ෂු පණිණාසි: “ගව්ස් හතරක ඉස්මතියාම පිහුරකි-
තසුදු මාතුරකිතසුදු -පෙ- පිහුරකිතසුදු සපරිදණිතසුදු මුහුණතසුදු
“හොඳ කිර ඉස්මතියාම හරියායො මුහුණතසුදු”යි. පණිණාසි විමසන පව්වාරති, ආපනති සමසාදිසෙසසස.

18. පුරිසෝ භික්ෂු පණිණාසි, “ගව්ස් හතරක ඉස්මතියාම පිහුරකිතසුදු
මාතුරකිතසුදු මුහුණතසුදු හොඳ කිර ඉස්මතියාම හරියායො මුහුණතසුදු”යි.
පණිණාසි විමසන පව්වාරති, ආපනති සමසාදිසෙසසස.

බද්ධවිකල්ප.

මූල සමසාදිසෙසසස.

19. පුරිසෝ භික්ෂු පණිණාසි: “ගව්ස් හතරක ඉස්මතියාම සපරි-
දණිතසුදු මාතුරකිතසුදු මුහුණතසුදු හොඳ කිර ඉස්මතියාම හරියායො
මුහුණතසුදු”යි. පණිණාසි විමසන පව්වාරති, ආපනති සමසාදිසෙසසස.

20. පුරිසෝ භික්ෂු පණිණාසි: “ගව්ස් හතරක ඉස්මතියාම සපරිදණිතසුදු
පිහුරකිතසුදු -පෙ- සපරිදණිතසුදු සාරකිතසුදු මුහුණතසුදු හොඳ කිර
ඉස්මතියාම හරියායො මුහුණතසුදු”යි. පණිණාසි විමසන පව්වාරති
ආපනති සමසාදිසෙසසස.

ඵකමූලකං නිවේශනං.

21. එවං දුමුලකමපි, නිමුලකමපි, වතුමුලකමපි, පසුදුමුලකමපි,
ඡමුලකමපි, සතතමුලකමපි, අවසාමුලකමපි, නවමුලකමපි කාතබ්බං.*

ඉදං දසමූලකං:

22. පුරිසෝ භික්ෂු පණිණාසි: “ගව්ස් හතරක ඉස්මතියාම මාතුරකි-
තසුදු පිහුරකිතසුදු මාතෘපිහුරකිතසුදු මාතුරකිතසුදු ගව්ස්මතියාම හරියායො
මුහුණතසුදු සපරිදණිතසුදු මුහුණතසුදු සපරිදණිතසුදු සපරිදණිතසුදු
මුහුණතසුදු හොඳ කිර ඉස්මතියාම හරියායො මුහුණතසුදු”යි.
පණිණාසි විමසන පව්වාරති, ආපනති සමසාදිසෙසසස.

මුහුණතසුදුකමපි¹ නිවේශනං.

* එවං දුමුලකමපි නිමුලකමපි සාම නවමුලකං කාතබ්බං ඉදං:

දුමුලකමපි නිමුලකමපි සාම නවමුලකං කාතබ්බං, සිමු.

1. මුහුණතසුදු ඉස්මතියාම, සිමු.

17. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් පිතුරකිනි සත්‍යයට ද, මාතූරකිනි සත්‍යයට ද ... පිතුරකිනි සත්‍යයට ද සපරිදණ්ඩ සත්‍යයට ද, කියව. මෙතම් ඇත්තනුට මුහුණතිකා භාය්‍යා වව”යි පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

18. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් තැනැත්තනුට මුහුණතිකා භාය්‍යා වව”යි මෙතම් පිතුරකිනි සත්‍යයට ද මාතූරකිනි සත්‍යයට ද කියන්නා”යි පුරුෂයෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

බද්ධවික්‍රය යි.

මූලය සංක්‍ෂිප්ත යි.

19. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් තැනැත්තනුට මුහුණතිකා භාය්‍යා වන්නා”යි මෙතම් සපරිදණ්ඩ සත්‍යයට ද මාතූරකිනි සත්‍යයට ද කියන්නා”යි පුරුෂයෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

20. “වහන්ස, යනු මැනව. “මෙතම් සපරිදණ්ඩ සත්‍යයට ද පිතූරකිනි සත්‍යයට ද ... මෙතම් සපරිදණ්ඩ සත්‍යයට ද සාරකිනි සත්‍යයට ද, ‘මෙතම් තැනැත්තනුට මුහුණතිකා භාය්‍යා වන්නා’යි කියනු මැනවැ”යි පුරුෂයෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

එකමූලකය නිමිසේ ය.

21. දව්මූලකය ද, නිමූලකය ද, වතුරමූලකය ද, පඤ්චමූලකය ද, ඡායාමූලකය ද, ස්පර්ශමූලකය ද, අභ්‍යවකාශමූලකය ද, තවමූලකය ද මෙසේ කටයුතු යි.

මේ දසමූලකය යි:

22. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් මාතූරකිනි සත්‍යයට ද, පිතූරකිනි සත්‍යයට ද, මාතූරකිනි සත්‍යයට ද, ප්‍රාතූරකිනි සත්‍යයට ද, භග්නිරකිනි සත්‍යයට ද, භග්නිරකිනි සත්‍යයට ද, යොනුරකිනි සත්‍යයට ද, ධර්මකිනි සත්‍යයට ද, සාරකිනි සත්‍යයට ද, සපරිදණ්ඩ සත්‍යයට ද, “මෙතම් තැනැත්තනුට මුහුණතිකා භාය්‍යා වන්නා”යි කියව”යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

මුහුණතිකාවික්‍රය නිමිසේ ය.

23. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මාතුරකත්තං මුඤ්ඤි: හොති කීර ඉත්තනාමෙස්ස හරියා ධනකත්තා”ති. පඤ්ඤානාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

24. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මාතුරකත්තං මුඤ්ඤි: හොති කීර ඉත්තනාමෙස්ස හරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- හොගවාසිනී, පච්චාසිනී, ඔදපත්තකිනී, ඔහවච්චො, ¹ දුසි ව හරියා ව, කම්මසාරී ව හරියා ව, ධජාහවා, මුහුත්තකා”ති, පඤ්ඤානාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

නිකෙඛපපදාති.

25. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මාතුරකත්තං මුඤ්ඤි: හොති කීර ඉත්තනාමෙස්ස හරියා ධනකත්තා ව ඡන්දවාසිනී වා”ති, පඤ්ඤානාති විමංසති පච්චාභරති; ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

26. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මාතුරකත්තං මුඤ්ඤි: හොති කීර ඉත්තනාමෙස්ස හරියා ධනකත්තා ව හොගවාසිනී ව -පෙ- ධනකත්තා ව පච්චාසිනී ව -පෙ- ධනකත්තා ව ඔදපත්තකිනී ව -පෙ- ධනකත්තා ව ඔහවච්චො ව -පෙ- ධනකත්තා ව දුසි ව හරියා ව -පෙ- ධනකත්තා ව කම්මසාරී ව හරියා ව -පෙ- ධනකත්තා ව ධජාහවා ව -පෙ- ධනකත්තා ව මුහුත්තකා වා”ති, පඤ්ඤානාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

බණ්ඩවත්තං.

27. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මාතුරකත්තං මුඤ්ඤි: හොති කීර ඉත්තනාමෙස්ස හරියා ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව මුහුත්තකා ව, ඡන්දවාසිනී ව ධනකත්තා වා”ති, පඤ්ඤානාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

බද්ධවත්තං.

මූලං සංඝිප්පතං.

28. පුරිසො භික්ඛුං පභිණ්ණාති: “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මාතුරකත්තං මුඤ්ඤි: “හොති කීර ඉත්තනාමෙස්ස හරියා මුහුත්තකා ව ධනකත්තා ව -පෙ- මුහුත්තකා ව ඡන්දවාසිනී ව, -පෙ- මුහුත්තකා ව ධජාහවා වා”ති, පඤ්ඤානාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

ඵකමූලකං නිට්ඨිතං.

ඵචං දුමුලකමපි යාව තවමූලකං කාතබ්බං.

1. ඔහවච්චො. සිමු.

23. “වහන්ස, යනු මැනවි. “මෙනම් ඇත්තනුට බහක්‍රීත (බහයෙන් පෙරළාගත්) භාය්‍යා වන්නා” යි මෙනම් මාතුරකක්‍රීතාවට කියනු මැනවි” යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, මහණ තෙමේ එය පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස් වන්නේ ය.

24. “වහන්ස, යනු මැනවි. මෙනම් තැනැත්තනුට ඡන්දවාසිනී (සිය කැමැත්තෙන් වසන) භාය්‍යා වන්නා” යි මව විසින් රක්තා ලද මෙනම් සත්‍රියට කියනු මැනවි” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද ... ගොග නිසා වසන සිරියක් වන්නා” යි... පටවාසිනී (වසන නිසා වසනා භාය්‍යා වන්නා” යි... ඔදපතනනිනී (දිය බඳුනක දෙදෙනාගේ ම අත් බහවා මේ දිය මෙන් නො වෙන්ව වනවු” ය යි කියා පාවදෙනු ලබන) භාය්‍යාවක් වන්නා” යි ... ඔහටවුම්බට, (හිසින් සුමුල බහවා සිය ගෙහි වස්වනු ලබන) භාය්‍යා වන්නා” යි ... දැසින් භාය්‍යාත් වන්නා” යි ... කම්කාරිණීන් (ගෙහි බැලුමෙහෙවර කරණ තැනැත්තීන්) භාය්‍යාත් වන්නා” යි ... බජාහට (එස වූ බජ ඇති සුදසෙත් හා ගොස් පිටරවින් පැහැර ගෙන ආ) භාය්‍යා වන්නා” යි ... ඒ මොහොතට පමණක් භාය්‍යා වන්නා” යි මව විසින් රක්තාලද මෙනම් ඇත්තියට කියනු මැනවි” යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

නිෂේධනපද සි.

25. “වහන්ස, යනු මැනවි. මෙනම් තැනැත්තනුට බහක්‍රීත වූ ද ඡන්දවාසිනී වූ ද භාය්‍යා වන්නා” යි මව විසින් රක්තා ලද මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

26. “වහන්ස, යනු මැනවි. මෙනම් ඇත්තනුට බහක්‍රීත ද ගොගවාසිනී ද භාය්‍යා වන්නා” යි... බහක්‍රීත ද පටවාසිනී ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... බහක්‍රීත ද ඔදපතනනිනී ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... බහක්‍රීත ද ඔහටවුම්බට ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... බහක්‍රීත ද දැසි ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... බහක්‍රීත ද බජාහට ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... බහක්‍රීත ද මුහුතනිකා ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... මෙනම් මාතාරක්‍රීතාවට කියනු මැනවි” යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ ඒ පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

බණ්ඩ වක්‍රය සි.

27. “වහන්ස, යනු මැනවි. මෙනම් ඇත්තනුට ඡන්දවාසිනී ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... ඡන්දවාසිනී ද මුහුතනිකා ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... ඡන්දවාසිනී ද බහක්‍රීතා ද භාය්‍යා වන්නා” යි කියා මෙනම් මාතාරක්‍රීතාවට කියන්නා” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ තෙමේ පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

බද්ධවක්‍රය සි.

මූලය සංක්ෂිප්ත සි.

28. “වහන්ස, මෙනම් ඇත්තනුට මුහුතනිකා ද, බහක්‍රීත ද ... මුහුතනිකා ද ඡන්දවාසිනී ද ... මුහුතනිකා ද, බජාහට ද භාය්‍යා වන්නා” යි කියා ‘මෙනම් මාතාරක්‍රීතාවට කියන්නා” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ තෙමේ පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

ඒකමූලකය නිමිෂය ය.

ද්විමූලකය ද මෙසේ සි. තවමූලකය තෙක් මෙසේ ම කටයුතු සි.

දසමුලකං:

29. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත, ඉත්ථන්තාමං මාතුරකඛි-
තං මුඤ්ඤි: “හොති කිර ඉත්ථන්තාමස්ස හරියං ධතකඛිතා ව ඡන්දවාසිනී ව භොග-
වාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපත්තකිනී ව ඔහචචුලඛවා ව දුසි ව හරියා ව
කම්මකාරී ව හරියා ව ධජාහවා ව මුහුත්තකා වා”ති, පඨිගණනාති වීමංසති
පච්චාහරති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසං.

මාතුරකඛිතවකකං නිට්ඨිතං.

30. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හතොත, ඉත්ථන්තාමං පිතුරකඛිතං
-පෙ- මාතෘපිතුරකඛිතං -පෙ- භාතුරකඛිතං -පෙ- භතීනිරකඛිතං -පෙ-
සුඤ්ඤිතකඛිතං -පෙ- භොතතරකඛිතං -පෙ- ධම්මරකඛිතං -පෙ- සාරකකං -පෙ-
සපරිදණ්ඩං මුඤ්ඤි: “හොති කිර ඉත්ථන්තාමස්ස හරියං ධතකඛිතා”ති, පඨි-
ගණනාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසං.

31. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්ථන්තාමං සපරිදණ්ඩං
මුඤ්ඤි: “හොති කිර ඉත්ථන්තාමස්ස හරියං ඡන්දවාසිනී -පෙ- භොගවාසිනී
-පෙ- පච්චාසිනී -පෙ- ඔදපත්තකිනී -පෙ- ඔහචචුලඛවා -පෙ- දුසි ව හරියා ව
-පෙ- කම්මකාරී ව හරියා ව -පෙ- ධජාහවා -පෙ- මුහුත්තකා”ති,
පඨිගණනාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසං.

නිකෙඛපපදනි.

32. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හතොත, ඉත්ථන්තාමං සපරිදණ්ඩං
මුඤ්ඤි: “හොති කිර ඉත්ථන්තාමස්ස හරියං ධතකඛිතා ව ඡන්දවාසිනී වා”ති.
පඨිගණනාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසං.

33. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හතොත, ඉත්ථන්තාමං සපරිදණ්ඩං
මුඤ්ඤි: “හොති කිර ඉත්ථන්තාමස්ස හරියං ධතකඛිතා ව භොගවාසිනී ව -පෙ-
ධතකඛිතා ව මුහුත්තකා වා”ති, පඨිගණනාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති
සඛ්‍යාදිසෙසසං.

ධණ්ඩවකකං.

34. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත, ඉත්ථන්තාමං සපරිදණ්ඩං
මුඤ්ඤි: “හොති කිර ඉත්ථන්තාමස්ස හරියං ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී ව -පෙ-
ඡන්දවාසිනී ව මුහුත්තකා ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව ධතකඛිතා වා”ති. පඨි-
ගණනාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසං.

බද්ධවකකං.

මූලං සඛිතතං.

දසමුලකය:

29. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට ධනත්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද ගෝගවාසිනී ද පටවාසිනී ද ඔදපත්තකිනී ද ඔහටවුඔට ද දුසිභාය්‍යා ද කම්කාරිණී භාය්‍යා ද ධජාහට ද මුහුත්තකා ද භාය්‍යා වන්නැ” යි මව විසිත් රක්තා ලද මෙනම් ඇත්තියට කියන්නැ” යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

මාතුරකතවක්‍රය නිමසේ ය.

30. “වහන්ස යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට ධනත්‍රීත භාය්‍යා වන්නැ” යි මෙනම් ඇති පිතාරක්‍ෂිතාවට... මෙනම් මාතාපිතාරක්‍ෂිතාවට... මෙනම් ප්‍රාතාරක්‍ෂිතාවට ... මෙනම් හගිතිරක්‍ෂිතාවට ... මෙනම් ඥතිරක්‍ෂිතාවට ... මෙනම් ගෝත්‍රරක්‍ෂිතාවට ... මෙනම් ධර්මරක්‍ෂිතාවට ... මෙනම් සාරක්‍ෂාවට ... මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට ... කියන්නැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, හේ පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

31. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට ... ඡන්දවාසිනී ... ගෝගවාසිනී ... පටවාසිනී ... ඔදපත්තකිනී... ඔහටවුඔට... දුසි භාය්‍යාත් වූ ... කම්කාරිණී භාය්‍යාත් වූ ... ධජාහට ... මුහුත්තකා භාය්‍යා වව” යි කියනු මැනවැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ තෙමේ එය පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

නිකුණුප සදසෝ යි.

32. “වහන්ස යනු මැනව මෙනම්. ඇත්තහුට ධනත්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද භාය්‍යා වව” යි මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට කියනු මැනවැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද මහණ තෙමේ ඒ පිළිගණී ද විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

33. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනත්‍රීත ද ගෝගවාසිනී ද ධනත්‍රීත ද මුහුත්තකා ද භාය්‍යා වව’ යි මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට කියන්නැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

මණ්ඩවක්‍රය යි.

34. “වහන්ස, යන්න. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනීත් භාය්‍යා වව’ යි ... ඡන්දවාසිනීත් මුහුත්තකාත් ... ඡන්දවාසිනීත් ධනකකිතාත් භාය්‍යා වව” යි. මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට කියන්නැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද පිළිගණී ද, විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

බද්ධවක්‍රය යි.

මූලය සංක්‍ෂිප්ත යි.

35. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හතොත, ඉත්ථනාමං සපරිදණං
මුඛි: “හොභි කීර ඉත්ථනාමෙස හරියා මුහුත්තිකා ව ධතකකිතා ව -පෙ-
මුහුත්තිකා ව ඡන්දවාසිනී ව -පෙ- මුහුත්තිකා ව ධජාභවා වා”ති, පතිගණනාති
චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්භාදිසෙසය.

එකමුලකං නිබ්බිතං.

දමුලකමි යාච නමමුලකං එවමෙව කාතබ්බං.

ඉදං දසමුලකං:

36. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හතොත, ඉත්ථනාමං සපරිදණං
මුඛි: “හොභි කීර ඉත්ථනාමෙස හරියා ධතකකිතා ව ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී
ව පච්චාසිනී ව ඔදපත්තකිනී ව ඔහට්ඨමිච්චා ව දුසි ව හරියා ව කමමසාරී
ව හරියා ව ධජාභවා ව මුහුත්තිකා වා”ති, පතිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති,
ආපතති සම්භාදිසෙසය.

සපරිදණංචකකං නිබ්බිතං.

37. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත, ඉත්ථනාමං මාතුරකම්මං
මුඛි: “හොභි කීර ඉත්ථනාමෙස හරියා ධතකකිතා”ති, පතිගණනාති චිමංසති
පච්චාගරති, ආපතති සම්භාදිසෙසය.

38. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත, ඉත්ථනාමං මාතුරකම්මං
තඤ්ඤ පිතුරකම්මතඤ්ඤ මුඛි: “හොච කීර ඉත්ථනාමෙස හරියායො ධතකකිතා ව
ඡන්දවාසිනී වා”ති, පතිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්භාදිසෙසය.

39. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත, ඉත්ථනාමං මාතු-
රකම්මතඤ්ඤ පිතුරකම්මතඤ්ඤ මාතෘපිතුරකම්මතඤ්ඤ මුඛි: “හොච කීර
ඉත්ථනාමෙස හරියායො ධතකකිතා ව ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී වා”ති,
පතිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්භාදිසෙසය.

එවං උභතො වස්සමානං¹ කාතබ්බං.

40. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත, ඉත්ථනාමං මාතුරකම්මං
තඤ්ඤ පිතුරකම්මතඤ්ඤ මාතෘපිතුරකම්මතඤ්ඤ මාතුරකම්මතඤ්ඤ හගිනීරකම්ම-
තඤ්ඤ ඤාතීරකම්මතඤ්ඤ ගොතතරකම්මතඤ්ඤ ධම්මරකම්මතඤ්ඤ සාරතඤ්ඤ
සපරිදණංචකකං මුඛි: “හොච කීර ඉත්ථනාමෙස හරියායො ධතකකිතා ව
ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපත්තකිනී ව ඔහට්ඨමිච්චා ව
දුසි ව හරියා ව කමමසාරී ව හරියා ව ධජාභවා ව මුහුත්තිකා වා”ති,
පතිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්භාදිසෙසය.

උභතොවසිඤ්ඤං නිබ්බිතං.

35. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීතාත් භාය්‍යා වව”යි... මුහුත්තකාත් ඡන්දවාසිනීන් ... මුහුත්තකාත් ධජාහවාත් භාය්‍යා වව”යි මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට කියන්නැ”යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගණී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

එකමූලකය නිමිසේ ය.

දවමූලකය ද නවමූලකය තෙක මෙසේ ම කටයුතු යි.

මේ දසමූලකය යි:

36. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද පටවාසිනී ද ඔදපත්තකිනී ද ඔහටවුඔට ද, දුසිභාය්‍යා ද, කම්කාරිණී භාය්‍යා ද, ධජාහට ද මුහුත්තකා ද භාය්‍යා වව”යි මෙනම් සපරි-දණ්ඩාවට කියන්නැ”යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගණී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

සපරිදණ්ඩාවක්‍රය නිමිසේ ය.

37. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීත භාය්‍යා වව”යි. මෙනම් මාතාරක්‍ෂිතාවට කියන්නැ”යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගණී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

38. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද භාය්‍යා වව”යි මෙනම් මාතාරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් පිතාරක්‍ෂිතාවට ද කියන්නැ”යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

39. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීත ද, ඡන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද භාය්‍යා වව”යි, මෙනම් මාතාරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් පිතාරක්‍ෂි-තාවට ද මෙනම් මාතාපිතාරක්‍ෂිතාවට ද කියන්නැ”යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගණී ද, විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද. සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

මෙසේ දෙපසින් වැඩෙන්නක් කළයුතු යි.

40. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද පටවාසිනී ද ඔදපත්තකිනී ද ඔහටවුඔට ද දුසි භාය්‍යා ද කම්කාරිණී භාය්‍යා ද ධජාහට ද මුහුත්තකා ද භාය්‍යා වව”යි මෙනම් මාතාරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් පිතාරක්‍ෂිතාවට ද ... මෙනම් මාතාපිතාරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් භ්‍රාතාරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් භගිනීරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් ඥාතිරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් ගොත්‍රරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් ධර්මරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් සාරක්‍ෂාවට ද මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට ද කියන්නැ”යි, මිනිසෙක් මහණකු යවා ද පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

දෙපසින් වැඩීම නිමිසේ ය.

41. පුරිසයා මාතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- පුරිසයා පිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- පුරිසයා මාතාපිතරො භික්ඛුං පභිණානති -පෙ- පුරිසයා භාතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- පුරිසයා හගිනී භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- පුරිසයා ඤාතකා භික්ඛුං පභිණානති, පුරිසයා ගොතතා භික්ඛුං පභිණානති -පෙ- පුරිසයා සහබලමිකා භික්ඛුං පභිණානති -පෙ- .

පුරිසයා ජපයාගලා විජාථරතබ්බො.

උභතො චඩ්ඪකං යථා පුරිමනසො හතෙච විජාථරතබ්බො.

42. මාතුරකම්මයා මාතා භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හතො, ඉත්ථනාමං මං මුඤ්ඤි: “හොතු ඉත්ථනාමයා හරියා ධතකම්මා”ති, පතිගණ්හාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංකෘද්ධෙසසයං.

43. මාතුරකම්මයා මාතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතො ඉත්ථනාමං මුඤ්ඤි: “හොතු ඉත්ථනාමයා හරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- ගොගවාසිනී -පෙ- පච්චාසිනී -පෙ- ඔදපතනකිනී -පෙ- ඔහවුමෙව, ... දුසි ව හරියා ව -පෙ- කම්මකාරී ව හරියා ව -පෙ- ධජාහවා -පෙ- මුහුතතිකා”ති, පතිගණ්හාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංකෘද්ධෙසසයං.

නිකෙඤ්ජපදානි.

44. මාතුරකම්මයා මාතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතො, ඉත්ථනාමං මුඤ්ඤි: ‘හොතු ඉත්ථනාමයා හරියා ධතකම්මා ව ඡන්දවාසිනී ව’ -පෙ- ධතකම්මා ව ගොගවාසිනී ව -පෙ- ධතකම්මා ව මුහුතතිකා වා”ති, පතිගණ්හාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංකෘද්ධෙසසයං.

ඛණ්ඩකං.

45. මාතුරකම්මයා මාතා භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ හතො, ඉත්ථනාමං මං මුඤ්ඤි: “හොතු ඉත්ථනාමයා හරියා ඡන්දවාසිනී ව ගොගවාසිනී ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව මුහුතතිකා ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව ධතකම්මා වා”ති, පතිගණ්හාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංකෘද්ධෙසසයං.

බද්ධකං.

මූලං සංඛින්නං.

46. මාතුරකම්මයා මාතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතො ඉත්ථනාමං මං මුඤ්ඤි: “හොතු ඉත්ථනාමයා හරියා මුහුතතිකා ව ධතකම්මා ව -පෙ- මුහුතතිකා ව ඡන්දවාසිනී ව -පෙ- මුහුතතිකා ව ධජාහවා වා”ති, පතිගණ්හාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංකෘද්ධෙසසයං.

එකමූලකං නිට්ඨිකං.

එවං දුමුලකමි යාච නමමූලකං කාතබ්බො.

41. පුරුෂයෙකුගේ මව මහණකු යවා ද, ... පුරුෂයෙකුගේ පියා මහණකු යවා ද ... පුරුෂයෙකුගේ මාපියෝ මහණකු යවද්ද, ... පුරුෂයෙකුගේ බාලයා මහණකු යවා ද... පුරුෂයෙකුගේ බිහිනි මහණකු යවා ද ... පුරුෂයෙකුගේ තැයෝ මහණකු යවද්ද ... පුරුෂයෙකුගේ ගොත්‍රයෝ මහණකු යවද්ද ... පුරුෂයෙකුගේ සහදෙයියෝ මහණකු යවද්ද. ...

පුරුෂයා පිළිබඳ පෙය්‍යාලය විකාර කටයුතු යි.

පළමුනාය සෙයින් දෙපයින් වැඩිම විකාර කටයුතු යි.

42. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුට ධනත්‍රිතභායා වේවා’යි මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා”යි මාතාරක්ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද පිළිගනී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

43. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුට ජන්දවාසිනී භායා වේවා’යි ... භොගවාසිනී ... පටවාසිනී ... ඔදපතනකිනී ... ඔතටුවුමවා ... දුසි භායා ... කම්කාරණීභායා ... ධජාහටභායා ... මුහුත්තිකාභායා වේවා”යි. මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා”යි මාතාරක්ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද, මහණ ඒ පිළිගනී ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

නිෂේධනපදයෝ යි.

44. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුට ධනත්‍රිත ද ජන්දවාසිනී ද භායා වේවා’යි ... ධනත්‍රිත ද භොගවාසිනී ද ... ධනත්‍රිත ද මුහුත්තිකා ද භායා වේවා”යි මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා”යි කියා මාතාරක්ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද ඉවසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

බණ්ඩවත්‍රය යි.

45. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුට ජන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද... ජන්දවාසිනී ද මුහුත්තිකා ද... ජන්දවාසිනී ද ධනත්‍රිතා ද භායා වේවා’ යි මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා”යි මාතාරක්ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

බද්ධවත්‍රය යි

මූලය සංක්ෂිප්ත යි.

46. “වහන්ස, යනු මැනව. “මෙනම් ඇත්තනුට මුහුත්තිකා ද ධනත්‍රිත ද භායා වේවා”යි ... මුහුත්තිකා ද ජන්දවාසිනී ද භායා වේවා”යි ... මුහුත්තිකා ද ධජාහටා ද භායා වේවා” යි මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා”යි මාතාරක්ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද, මහණ එය පිළිගනී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

එකමූලකය නිමිසේ ය.

මෙසේ ද්විමූලකය ද, නවමූලකය හෙත් කටයුතු යි.

ඉදං දසමුලකං:

47. මාතූරකම්මාය මාතූරා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතෙත, ඉත්තනාමං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමස්ස හරියා ධතකම්මා ව ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී ව පට්ඨාසිනී ව ඔදපත්තකිනී ව ඔහට්ඨමඛටා ව දුසි ව හරියා ව කම්මකාරී ව හරියා ව ධජාහටා ව මුහුත්තිකා වා”ති පභිගණනාති වීමංසනී පට්ඨානරතී, ආපතති සංකාදසෙසස්ස.

මාතූරවක්ඛං නිට්ඨිතං.

48. පිතූරකම්මාය පිතූරා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- මාතූරපිතූරකම්මාය මාතූරපිතූරෙ භික්ඛුං පභිණානති -පෙ- මාතූරකම්මාය මාතූරා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- භගිනීරකම්මාය භගිනී භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ඤාතිරකම්මාය ඤාතිකා භික්ඛුං පභිණානති -පෙ- ගොතතූරකම්මාය ගොතතා භික්ඛුං පභිණානති -පෙ- ධම්මරකම්මාය ධම්මමේකා භික්ඛුං පභිණානති -පෙ- සාරකම්මාය යෙන -පරිග්ගහිතා, හොති සො භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩා ධපිතො, හොති සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමස්ස හරියා ධතකම්මා”ති. පභිගණනාති වීමංසනී පට්ඨානරතී, ආපතති සංකාදසෙසස්ස; සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩා ධපිතො, හොති සො භික්ඛුං පභිණාති, “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමස්ස හරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- භොගවාසිනී -පෙ- පට්ඨාසිනී -පෙ- ඔදපත්තකිනී -පෙ- ඔහට්ඨමඛටා, දුසි ව හරියා ව -පෙ- කම්මකාරී ව හරියා ව -පෙ- ධජාහටා -පෙ- මුහුත්තිකා”ති. පභිගණනාති වීමංසනී පට්ඨානරතී, ආපතති සංකාදසෙසස්ස.

නිකෙඛපපදනී.

49. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩා ධපිතො, හොති සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමස්ස හරියා ධතකම්මා ව ඡන්දවාසිනී ව -පෙ- ධතකම්මා ව භොගවාසිනී ව -පෙ- ධතකම්මා ව මුහුත්තිකා වා”ති. පභිගණනාති වීමංසනී පට්ඨානරතී, ආපතති සංකාදසෙසස්ස.

ධණ්ඩවක්ඛං.

50. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩා ධපිතො, හොති සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතෙත ඉත්තනාමං මුඛි: “හොතු ඉත්තනාමස්ස හරියා ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව මුහුත්තිකා ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව ධතකම්මා වා” ති. පභිගණනාති වීමංසනී පට්ඨානරතී, ආපතති සංකාදසෙසස්ස.

ධණ්ඩවක්ඛං.

මූලං සංඛිතං.

මේ දසමූලකය යි:

47. “වහන්ස, යනු මෑත. ‘මෙතම් ඇත්තහුට ධනත්තින භාය්‍යා ද ඡන්දවාසිනී භාය්‍යා ද භොගවාසිනී භාය්‍යා ද පටවාසිනී භාය්‍යා ද ඔදපත්තකිනී භාය්‍යා ද ඔනට්ඨමධා භාය්‍යා ද දුසිභාය්‍යා ද කම්මාරිණීභාය්‍යා ද ධජානවා-භාය්‍යා ද මුහුත්තිකාභාය්‍යා ද වච’යි මෙතම් ඇත්තියට කියන්නා”යි කියා මාතාරක්ඛිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

මාතාවක්‍රය නිමිසේ ය.

48. පිතුරකඛිතාවගේ පියා මහණකු මෙහෙයයි. ... මාතාපිතුරකඛිතාවගේ මවුපියෝ මහණකු මෙහෙයත් ... භාතුරකඛිතාවගේ සොහොයුරු මහණකු මෙහෙයයි. ... හඬිතිරකඛිතාවගේ බුහුත්තිය මහණකු මෙහෙයයි. ... සැතිරකඛිතාවගේ තැයෝ මහණකු මෙහෙයත්. ... ගොත්තරකඛිතාවගේ ගොත්තිකෂයෝ මහණකු මෙහෙයත්. ... ධම්මරකඛිතාවගේ සහගාරිමිභයෝ මහණකු මෙහෙයත්. ... සාරකඛාව පිළිබඳ යමකු විසින් පරිගාහිත වේ ද හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි. ... සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි. ‘වහන්ස, යනු මෑතව. මෙතම් ඇත්තියට කියනු මෑතව. මෙතම් ඇත්තහුට ධනත්තින භාය්‍යා වේවා”යි පිළිගණී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි ‘වහන්ස, යනු මෑතව මෙතම් ඇත්තියට කියනු මෑතව. මෙතම් ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනී. ... භොගවාසිනී ... පටවාසිනී ... ඔදපත්තකිනී ... ඔනට්ඨමධා ... දුසිභරියා ... කම්මාරි හරියා ... ධජානවා ... මුහුත්තිකා ද භාය්‍යා වේවා”යි මහණ මෙහෙයා ද, හේ පිළිගණී ද, විමසයි ද පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

නිකේශපසදයෝ යි.

49. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ ව යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙය යි. “වහන්ස, යනු මෑතව. මෙතම් ඇත්තියට කියනු මෑතව. මෙතම් ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද ... ඡන්දවාසිනී ද මුහුත්තිකා ද... ඡන්දවාසිනී ද ධනත්තිනා ද භාය්‍යා වේවා” යි මහණකු මෙහෙයා ද හේ පිළිගණී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

ධණ්ඩවක්‍රය යි.

50. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳව යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ “වහන්ස, යනු මෑතව, මෙතම් ඇත්තියට කියනු මෑතව, මෙතම් ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද ... ඡන්දවාසිනී ද, මුහුත්තිකා ද ... ඡන්දවාසිනී ද, ධනත්තිනා ද භාය්‍යා වේවා” යි මෙතම් ඇත්තියට කියනු මෑතව” යි මහණකු මෙහෙයා ද, හේ මහණ පිළිගණී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

බද්ධවක්‍රය යි.

මූලය සංක්ෂේපය යි.

51. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩා ධර්මො නොති සො භික්ඛුං පඨිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං වුඤ්ඤා: “හොතු ඉත්තනාමස්ස හරියා මුත්තතිකා ව ධනකාකිකා ව -පෙ- මුත්තතිකා ව ඡන්දවාසිනී ව -පෙ- මුත්තතිකා ව ධර්මාභවා වා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

එකමුලකං නිට්ඨිතං.

දුමුලකමිති නිමුලකමිති යාච නවමුලකං එවමෙව නාතබ්බං.

ඉදං දසමුලකං:

52. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩා ධර්මො නොති සො භික්ඛුං පඨිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං වුඤ්ඤා: “හොතු ඉත්තනාමස්ස හරියා ධනකාකිකා ව ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපතනකිනී ව, ඔගච්චුඛවා ව, දුසි ව හරියා ව, කමමකාරී ව හරියා ව, ධර්මාභවා ව, මුත්තතිකා වා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

දණ්ඩාසිපිතවක්ඛං නිට්ඨිතං.

53. මාතුරකම්මා භික්ඛුං පඨිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං වුඤ්ඤා: “හොමි ඉත්තනාමස්ස හරියා ධනකාකිකා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

54. මාතුරකම්මා භික්ඛුං පඨිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං වුඤ්ඤා: “හොමි ඉත්තනාමස්ස හරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- භොගවාසිනී -පෙ- පච්චාසිනී -පෙ- ඔදපතනකිනී -පෙ- ඔගච්චුඛවා -පෙ- දුසි ව හරියා ව -පෙ- කමමකාරී ව හරියා ව ධර්මාභවා -පෙ- මුත්තතිකා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

නිකෙඛපපදානි.

55. මාතුරකම්මා භික්ඛුං පඨිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං වුඤ්ඤා: “හොමි ඉත්තනාමස්ස හරියා ධනකාකිකා ව ඡන්දවාසිනී වා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං. මාතුරකම්මා භික්ඛුං පඨිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං වුඤ්ඤා: “හොමි ඉත්තනාමස්ස හරියා ධනකාකිකා ව භොගවාසිනී ව -පෙ- ධනකාකිකා ව මුත්තතිකා වා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

බණ්ඩවක්ඛං.

56. මාතුරකම්මා භික්ඛුං පඨිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං වුඤ්ඤා: “හොමි ඉත්තනාමස්ස හරියා ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව මුත්තතිකා ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව ධනකාකිකා වා” ති. පඨිගණ්ඨාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

බද්ධවක්ඛං.

මුලං සංඛිතං.

51. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ ව යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ “වහන්ස, යනු මැනව, මෙනම් ඇත්තනුව ඉහුතනිකා ද, ධනකකිකා ද ... ඉහුතනිකා ද, ඡන්දවාසිනී ද ... ඉහුතනිකා ද ධජාහටා ද භාය්‍යා වේවා” යි මෙනම් ඇත්තියට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද ඒ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

එකමුලකය නිමි.

දුමුලකය ද, නිමුලකය ද, නවමුලකය තෙත් මෙසේ ම කටයුතු යි.

මේ දසමුලකය යි:

52. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ ව යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද, හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුව ධනකකිකා ද, ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද, පටවාසිනී ද, ඔදපත්තකිනී ද, ඔහටවුමටා ද, දුසිහරියා ද, කම්මකාරිහරියා ද, ධජාහටා ද, ඉහුතනිකා ද භාය්‍යා වේවා” යි මෙනම් ඇත්තියට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයයි ද, එ මහණ පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

දණ්ඩාසිතවක්‍රය නිමි

53. මාතුරකකිකාවක් තොමෝ “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුව ධනකකිකා භාය්‍යා වෙමි” යි මෙනම් ඇත්තනුව කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද, මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

54. මාතුරකකිකාවක් “වහන්ස, යනු මැනව, මෙනම් ඇත්තනුව ඡන්දවාසිනී ... භොගවාසිනී ... පටවාසිනී ... ඔදපත්තකිනී ... ඔහටවුමටා ... දුසිහරියා ... කම්මකාරිහරියා ... ධජාහටා ... ඉහුතනිකා භාය්‍යා වෙමි” යි මෙනම් ඇත්තනුව කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද, පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

නිෂේධනපදයෝ යි.

55. මාතුරකකිකාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුව කියනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුව ධනකකිකා ද, ඡන්දවාසිනී ද භාය්‍යා වෙමි” යි මෙනම් ඇත්තනුව කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද ඒ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ. මාතුරකකිකාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුව ධනකකිකා ද, භොගවාසිනී ද ... ධනකකිකා ද, ඉහුතනිකා ද භාය්‍යා වෙමි’ යි මෙනම් ඇත්තනුව කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයයි ද, ඒ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

බණ්ඩවක්‍රය යි.

56. මාතුරකකිකාවක් මහණකු මෙහෙය යි, “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුව ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද ... ඡන්දවාසිනී ද, ඉහුතනිකා ද ... ඡන්දවාසිනී ද, ධනකකිකා ද භාය්‍යා වෙමි” යි මෙනම් ඇත්තනුව කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද, ඒ මහණ පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

බද්ධවක්‍රය යි.

මූලය සංක්ෂේපෙන යි.

57. මාභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙත ඉත්ථනනාමං බ්‍රුහි: “භොම ඉත්ථනනාමෙසං හරියං මුහුත්තකා ච ධතකකිතා ච -පෙ- මුහුත්තකා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- මුහුත්තකා ච ධජාහවා වා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසං.

එකමුලකං නිබ්බිතං.

දුමුලකාදිනිපි එවමෙව කාතබ්බානි.

ඉදං දසමුලකං:

58. මාභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙත ඉත්ථනනාමං බ්‍රුහි: “භොම ඉත්ථනනාමෙසං හරියං ධතකකිතා ච ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච පච්චාසිනී ච ඔදපත්තකිනී ච ඔහටචුඔචා ච දසි ච හරියං ච කම්මකාරී ච හරියං ච ධජාහවා ච මුහුත්තකා වා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසං.

අපරං මාභූරකඛිතාවකකං නිබ්බිතං.

59. පිභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- මාතාපිභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- භාභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ගාහිතිරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ඤාතිරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ගොතතරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ධම්මරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- සාරකකා භික්ඛුං පභිණාති, -පෙ- සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති “ගච්ඡ භනෙත ඉත්ථනනාමං බ්‍රුහි: “භොම ඉත්ථනනාමෙසං හරියං ධතකකිතා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසං.

60. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති, “ගච්ඡ භනෙත ඉත්ථනනාමං බ්‍රුහි: “භොම ඉත්ථනනාමෙසං හරියං ඡන්දවාසිනී, භොගවාසිනී, පච්චාසිනී, ඔදපත්තකිනී, ඔහටචුඔචා, දසි ච හරියං ව, කම්මකාරී ච හරියං ව, ධජාහවා, මුහුත්තකා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසං.

නිසංඛපපද්දති.

61. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙත ඉත්ථනනාමං බ්‍රුහි: “භොම ඉත්ථනනාමෙසං හරියං ධතකකිතා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- ධතකකිතා මුහුත්තකා වා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසං.

බණ්ඩවකකං.

62. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙත ඉත්ථනනාමං බ්‍රුහි: “භොම ඉත්ථනනාමෙසං හරියං ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච මුහුත්තකා ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච ධතකකිතා වා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසං.

බද්ධවකකං.

මූලං සංඛින්නං.

57. මාතුරකඛිතාවක් “වගන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට මුහුතතිකා ද, ධනකකිතා ද ... මුහුතතිකා ද ඡන්දවාසිනී ද ... මුහුතතිකා ද ධර්මාභවා ද භාය්‍යා වෙමි”යි මෙනම් ඇත්තනුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, එ මහණ පිළිගනී ද විමසයි ද පිළිතුරු ගෙන එයි ද සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

එකමුලකය නිමි.

දුමුලකාදිහු ද මෙසේම කටයුත්තාහ.

මේ දසමුලකය යි:

58. මාතුරකඛිතාවක් “වගන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට ධනකකිතා ද, ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද, පටවාසිනී ද, ඔදපතකකිනී ද, ඔහටවුමටා ද, දුසිගරියා ද, කම්මකාරි ගරියා ද, ධර්මාභවා ද, මුහුතතිකා ද, භාය්‍යා වෙමි”යි මෙනම් ඇත්තනුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, එ මහණ පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

අපර මාතුරකඛිතාවක් නිමි.

59. පිතුරකඛිතාවක් ... මාතුරකඛිතාවක් ... භාතුරකඛිතාවක් ... හඬතිරකඛිතාවක් ... කුතිරකඛිතාවක් ... ගොතතරකඛිතාවක් ... ධම්මරකඛිතාවක් ... සාරකඛිතාවක් ... සපරිදණ්ඩාවක් “වගන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට ධනකකිතා භාය්‍යා වෙමි”යි මෙනම් ඇත්තනුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

60. සපරිදණ්ඩාවක් “වගන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට ඡන්දවාසිනී, භොගවාසිනී, පටවාසිනී, ඔදපතකකිනී, ඔහටවුමටා, දුසි ගරියා කම්මකාරිගරියා, ධර්මාභවා මුහුතතිකා භාය්‍යා වෙමි”යි මෙනම් ඇත්තනුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද එ මහණ එය පිළිගනී ද විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

නිකුත්පසදයෝ යි.

61. සපරිදණ්ඩාවක් “වගන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට ධනකකිතා ද, ඡන්දවාසිනී ද ... ධනකකිතා ද මුහුතතිකා ද භාය්‍යා වෙමි”යි මෙනම් ඇත්තනුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

බණ්ඩවක් යි.

62. සපරිදණ්ඩාවක් “වගන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද, ... ඡන්දවාසිනී ද මුහුතතිකා ද ... ඡන්දවාසිනී ද ධනකකිතා ද භාය්‍යා වෙමි”යි මෙනම් ඇත්තනුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද එ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

බදබවක් යි.

මුලය සංක්ෂිප්ත යි.

63. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථන්තාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉත්ථන්තාමස්ස භරියා මුහුත්තකා ව ධනකකිතා ව -පෙ- මුහුත්තකා ව ඡන්දවාසිනී ව -පෙ- මුහුත්තකා ව ධජාහටා වා”ති. පතිගණනාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස.

එකමූලකං නිට්ඨිතං.

දුමූලකාදීනිපි එවමෙව කාතබ්බාති.

ඉදං දසමූලකං:

64. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථන්තාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉත්ථන්තාමස්ස භරියා ධනකකිතා ව ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපත්තනිනී ව ඔහටවුමෙටා ව දුසී ව භරියා ව කමමකාරී ව භරියා ව ධජාහටා ව මුහුත්තකා වා”ති. පතිගණනාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස.

සපරිදණ්ඩාවක්කං.

සබ්බං වික්කප්පයාලං නිට්ඨිතං.

65. පතිගණනාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස.

පතිගණනාති විමංසති න පච්චාහරති, ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස.

පතිගණනාති න විමංසති පච්චාහරති, ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස.

පතිගණනාති න විමංසති, න පච්චාහරති, ආපතති දුක්ඛටස්ස.

න පතිගණනාති විමංසති පච්චාහරති, ආපතති ථුල්ලව්වයස්ස.

න පතිගණනාති විමංසති න පච්චාහරති, ආපතති දුක්ඛටස්ස.

න පතිගණනාති න විමංසති පච්චාහරති, ආපතති දුක්ඛටස්ස

න පතිගණනාති න විමංසති න පච්චාහරති, අනාපතති.

66. පුරිසො සම්බහුලෙ භික්ඛු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථන්තාමං ඉන්ද්‍රියං විමංසථා”ති. සබ්බෙ පතිගණනාති සබ්බෙ විමංසනාති සබ්බෙ පච්චාහරනාති, ආපතති සබ්බෙසං සම්භාවදිසෙසස්ස.

67. පුරිසො සම්බහුලෙ භික්ඛු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථන්තාමං ඉන්ද්‍රියං විමංසථා”ති. සබ්බෙ පතිගණනාති සබ්බෙ විමංසනාති එකං පච්චාහරනාති, ආපතති සබ්බෙසං සම්භාවදිසෙසස්ස.

68. පුරිසො සම්බහුලෙ භික්ඛු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථන්තාමං ඉන්ද්‍රියං විමංසථා”ති. සබ්බෙ පතිගණනාති එකං විමංසාපෙත්වා සබ්බෙ පච්චාහරනාති, ආපතති සබ්බෙසං සම්භාවදිසෙසස්ස.

63. සපරිදණ්ඩාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුව මුහුතරිකා ද, ධනකකිකා ද ... මුහුතරිකා ද ඡන්දවාසිනී ද ... මුහුතරිකා ද ධර්මාවා ද භාය්‍යා වෙමි’යි මෙනම් ඇත්තනුව කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, එ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

එකමූලකය නිමි.

දිමුලකාදිහ ද මෙසේ ම කටයුත්තාහ.

මේ දසමූලකය යි:

64. සපරිදණ්ඩාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුව ධනකකිකා ද, ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද, පටවාසිනී ද, ඔදපතනකිනී ද, ඔහටවුඔවා ද, දසිහරියා ද, කමකාරී හරියා ද, ධර්මාවා ද, මුහුතරිකා ද භාය්‍යා වෙමි’යි මෙනම් ඇත්තනුව කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද එ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

සපරිදණ්ඩා වක්‍රය යි.

වක්‍රකපෙය්‍යාලය හැම නිමි.

65. පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ. පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු නොම ගෙන එයි ද ථූලාසි-ඇවැත් වේ. පිළිගනී ද, නොවිමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද ථූලාසිඇවැත් වේ. පිළිගනී ද, නොවිමසයි ද පිළිතුරු නොම ගෙන එයි ද, දුකුලා-ඇවැත් වේ. නො පිළිගනී ද විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, ථූලාසි-ඇවැත් වේ. නො පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු නොම ගෙන එයි ද, දුකුලාඇවැත් වේ. නො පිළිගනී ද, නො විමසයි ද, පිළිතුරු නොම ගෙන එයි ද ඇවැත් නොවේ.

66. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යන්න. මෙනම් සත්‍රිය විමසන්න”යි බොහෝ මහණුන් අණවයි, සියල්ලෝ ම පිළිගනීන් ද, සියල්ලෝ ම විමසන් ද, සියල්ලෝ ම පිළිතුරු ගෙන එන් ද, සියල්ලන්ට ම සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

67. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යන්න, මෙනම් සත්‍රිය විමසන්න”යි බොහෝ මහණුන් අණවයි, සියල්ලෝ ම පිළිගනීන් ද, සියල්ලෝ ම විමසන් ද, එක් මහණකු ලවා පිළිතුරු එළවන් ද, සියල්ලන්ට ම සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

68. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යන්න. මෙනම් සත්‍රිය විමසන්න”යි බොහෝ මහණුන් අණවයි. සියල්ලෝ ම පිළිගනීන් ද; එක් මහණකු ලවා විමසවා ද සියල්ලෝ ම පිළිතුරු එළවන් ද සියල්ලන්ට ම සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

69. පුරුෂයෙක් ‘වහන්ස, යන්න. මෙනම් සත්‍රිය විමසන්න’යි බොහෝ මහණුන් අණවයි’ද සියල්ලෝ ම පිළිගනීත් ද එක් මහණකු ලවා විමසවා ද එක් මහණකු ලවා පිළිතුරු එළවා ද සියල්ලන්ට ම සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

70. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් සත්‍රිය විමසන්න”යි මහණකු අණවයි. පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

71. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් සත්‍රිය විමසන්න”යි මහණකු අණවයි ද, පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, අතැවැසි මහණකු ලවා පිළිතුරු එළවයි ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

72. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් සත්‍රිය විමසන්න”යි මහණකු අණවයි ද, පිළිගනීයි. අතැවැසි මහණකු ලවා විමසවා තෙමේ පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

73. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් සත්‍රිය විමසන්න”යි මහණකු අණවයි ද, පිළිගනීයි ද, අතැවැසි මහණකු ලවා විමසවයි ද, අතැවැසි තෙමේ විමසා බැහැරට පිළිතුරු එළවයි ද දෙදෙනාටම පුලැයිඇවැත් වේ.

74. යන්නේ පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, පෙරළා එන්නේ පිළිතුරු නො පවසයි ද, පුලැයිඇවැත් වේ. යන්නේ නො පිළිගනීයි ද, එන්නේ විමසයි ද, පිළිතුරු එළවයි ද, පුලැයිඇවැත් වේ. යන්නේ පිළිගනීයි ද, එන්නේ විමසයි ද, පිළිතුරු එළවයි ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ. යන්නේ නො පිළිගනීයි ද, නො විමසයි ද, එන්නේ පිළිතුරු නො එළවයි ද, ඇවැත් නොවේ.

75. සංඝයා පිළිබඳ හෝ වෛතෘය පිළිබඳ හෝ ගිලිනුන් පිළිබඳ හෝ කටයුත්තකින් යෙයි ද ඔහුට ද උත්මත්තකයාට ද ආදිකමිකයාට ද ඇවැත් නොවේ.

විනිශ්චිතවසනු

උද්දනගාමා.

සුත්තාය, මනාය, නිකායනාය, අනිත්ථය, ඉතිපණ්ඩකාය, කල්හසමෝදනාය, පණ්ඩකසංඥවර්තනාය යි මෙහි වසනු සතෙකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් සත්‍රිය විමසන්න”යි එක්තරා මහණකු ඇණවී ය. හෙතෙමේ ගොස් “මෙනම් තැනැත්තී කොහිදැ”යි මිනිසුන් විමසේ ය. “වහන්ස, හි නිද්‍රොපගත ය”යි මිනිස්සු කීහ. “කිම? මම සභවෙසෙස්ඇවැත් අවත්තෙමිදැ”යි ඒ මහණහට කුකුල් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේය.... “මහණ, සභවෙසෙස්ඇවැත් නොවේ. දුකුලා ඇවැත් වේ.”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. (1)

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ හතෙන ඉත්තනාමං ඉජ්ජිං වීමංසා”ති. සො හතචා මනුස්සෙ පුච්ඡ: “කහං ඉත්තනාමං”ති “මතා හතෙන”ති -පෙ- “නික්ඛන්තා හතෙන”ති, ‘අනිජ්චි හතෙන’ති, “ඉජ්ජිපණ්ඩකා හතෙන”ති. තස්ස කුක්ඛචං අහොසි -පෙ- අතාපතති භික්ඛු සසිකාදිසෙසංසං; ආපතති දුක්ඛකට්ඨංසාති. (2-5)

3. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො ඉජ්ජි සාමිකෙන සහ භණ්ඩචා මාකුසරං අගමාසි. කුලුපගො භික්ඛු සමමොදනීයං අකාසි. තස්ස කුක්ඛචං අහොසි -පෙ- “අලංචවනීයා භික්ඛු”ති? “තාලංචවනීයා හගවා”ති. “අතාපතති භික්ඛු තාලංචවනීයායා”ති. (6)

4. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පණ්ඩකෙ සඤ්චරිතතං සමාපජ්ඣ. තස්ස කුක්ඛචං අහොසි:- කච්චි නු බො අතං සසිකාදිසෙසං ආපතතිං ආපනෙතාති. හගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සසිකාදිසෙසංසං; ආපතති පුලලවට්ඨංසං”ති. (7)

සඤ්චරිතත සිකිකාපදං නිවසිතං.

3. 6.

කුටිකාරසිකිකාපදං

11. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා රාජගහෙ විහරති වෙච්චතෙ කලඤ්ඤකනිවාපෙ. තෙන බො පත සමයෙන ආලවකා භික්ඛු සඤ්ඤවිකායො කුටියො කාරාපෙනති අස්සාමිකායො අතතුදෙද්ධිකායො අපමාණිකායො, තායො ත නිට්ඨානං ගච්ඡන්ති. තෙ යාවතඛනුලා විඤ්ඤතතිඛනුලා විහරන්ති: “පුරිසං දෙථ, පුරිසත්ථකරං දෙථ, ගොණං දෙථ, සකට්ඨං දෙථ, වාසිං දෙථ, ඵරසුං දෙථ, කුසාරිං දෙථ, කුඤ්ජං දෙථ, නිබ්බදනං දෙථ, වලලීං දෙථ, වෙච්චං දෙථ, මුඤ්ඤං දෙථ, බබ්බජං දෙථ, තිණං දෙථ, මත්තිකං දෙථා”ති. මනුස්සා උපද්දතා යාවතාය, උපද්දතා විඤ්ඤතතියා භික්ඛු දිස්වා උබ්බිජ්ජන්තිපි උත්තසන්තිපි පලායන්තිපි අඤ්ඤතපි ගච්ඡන්ති අඤ්ඤතපි මුඛං කරොන්ති ආරම්භි ඵකෙනති, ගාච්චිති දිස්වා පලායන්ති, භික්ඛු මඤ්ඤමානා.

12. අථ බො ආයස්මා මහාකස්සපො රාජගහෙ වස්සං ටුජො යෙන ආලවී තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බත යෙන ආලවී තදවසරි. තත්ත සුදං ආයස්මා මහාකස්සපො ආලවීයං විහරති අභගාලමෙ වෙතියෙ. අථ බො ආයස්මා මහාකස්සපො පුබ්බණ්ණතමයං නිවාසෙතිං පත්තච්චරමාදය ආලවීං පිණ්ඩාය පාවිසි. මනුස්සා ආයස්මතං මහාකස්සපං පස්සිතිං උබ්බිජ්ජන්තිපි උත්තසන්තිපි පලායන්තිපි අඤ්ඤතපි ගච්ඡන්ති අඤ්ඤතපි මුඛං කරොන්ති ආරම්භි ඵකෙනති. අථ බො ආයස්මා මහාකස්සපො ආලවීයං පිණ්ඩාය වරිතිං පච්ඡාහතං පිණ්ඩපාතපටික්ඛනෙනා භික්ඛු ආමනෙතසි:

2. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක්, “වහන්ස, යනු මැනව. මෙ නම් සත්‍රිය විමසන්නැ”යි එක්තරා මහණකු ඇණවී ය. හෙතෙමේ ගොස්, “මෙ නම් තැනැත්තිය කොහිද?”යි මිනිසුන් විමාලේ ය. “වහන්ස, ඔ මලාය”යි ඔහු කීහ.... “වහන්ස, ඔ නික්ම ගියා ය.” ... “වහන්ස, ඒ සත්‍රියක් නොවේ.” ... “වහන්ස, ඔ සත්‍රියකිකාවකැ”යි ඔහු කීහ. ඒ මහණහට භූකුස් විය.... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාඇවැත් වේ.” (2-5)

3. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් හිමියා සමග බවර කොට ගෙන මවුගේ ගෙට ගියා ය. කුලප්‍රභ මහණෙක් ඇය ඔවා දී සහසා සාමියා වෙත පෙරලා යැවී ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය.... “මහණ, සාමියා විසින් අනුශාසන නොවූවක් වේ ද?”... “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එසේ අනුශාසනවූවක් නොවේ”... “මහණ, අනුශාසනවූවක පිණිස ඇවැත් නොවේ.” (6)

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පණ්ඩිතයකු කෙරෙහි සංවරණ-භාවයට පැමිණියේ ය. ඒ මහණහට “කිම? මම සහවෙසෙස්ඇවැත් අවන්තෙමි දෝ”යි කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කෙලේ ය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නොවේ. පුලාසිඇවැත් වේ”... (7)

සංක්‍රමණිකාශිකාපදය නිමි.

3. 6.

කුටිකාරශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කලඤ්ඤ නිවාප නම් වූ වේච්චන-යෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි අලවු රට වැසි මහණහු ඉල්ලාගත් උපකරණ ඇති, කරවා දෙන හිමියන් තැනි, ඉක්මවු පමණ ඇති, තමන් උදෙසා වූ කුටි කරවත්. ඒ කුටිහු නිවාට නොයෙත්. ඒ මහණහු “පුරුෂයකු දෙන්න, අත්තමක් දෙන්න, ගොණකු දෙන්න, ගාලක් දෙන්න, වැයක් දෙන්න, පොරොත් දෙන්න, කෙටේරියක් දෙන්න, උදුල්ලක් දෙන්න, නියතක් දෙන්න, වැලක් දෙන්න, හුණගසක් දෙන්න, මුදුනක් දෙන්න, බඩුන්තණ දෙන්න, කුසතණ දෙන්න, මැටි දෙන්නැ”යි යැදීම් බහුල කොටැති ව විතර්ම් බහුල කොටැති ව වෙසෙත්. මිනිස්සු ආයාචනයෙන් මිරිකුනෝ, විතර්මෙන් මිරිකුනෝ මහණුන් දැක උද්වේශයට ද පැමිණෙත්. තැනි ද ගණිත්. පලා යාම ද කෙරෙත්. අත් මහෙකින් ද යත්. අත් දිගකට මුහුණ ද පෙරලත්. දෙර ද වසත්. ඇත දෙනක ද දැක “මහණහු”යි හඟිමින් පලායෙත්.

2. එකල්හි මහසුප් තෙරණුවෝ රජගහනුවර වස් වැස පවරා අලවු නුවරට වැසියහ. එසමයෙහි මහසුප් තෙරණුවෝ අලවු නුවරට නොදුරු නොලො තත්ති වූ අශ්ශාලව නම් වෛතාසභායෙහි වෙසෙත්. ඉක්බිති මහසුප් තෙරණුවෝ පෙරවරු හැද පෙරෙව පා සිටුරු ගෙන අලවු නුවරට පිඩු පිණිස පිවිසියහ. මිනිස්සු තෙරුන් දැක උද්වේශ වෙත්. තැනි ගණිත්. පලා යෙත්. මහ වලහා යෙත්, මුහුණ අත් අතකට ද පෙරලත්. දෙර ද පියත්. ඉක්බිති මහසුප් තෙරණුවෝ අලවු නුවර පිඩු පිණිස හැසිර පිඩුවායෙන් වැලකුණෝ පසුබත්ති හිසකුත් අමතා මෙසේ වදාලහ:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“පුබ්බායං ආට්ඨසො ආලචි සුභිකං අගොසි සුලභපිණ්ඩං සුකරා උඤ්ඤත පග්ගහෙන යාපෙතුං. එතරභි පතායං ආලචි දුබ්භිකං දුලභපිණ්ඩං ත සුකරා උඤ්ඤත පග්ගහෙන යාපෙතුං. කො නු බො ආට්ඨසො හෙතු කො පච්චයො යෙනායං ආලචි දුබ්භිකං දුලභපිණ්ඩං ත සුකරා උඤ්ඤත පග්ගහෙන යාපෙතු”නති. අථ බො හෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාකස්සපස්ස එතමෙත්ථ ආරොචෙසුං.

3. අථ බො භගවා රුජගහෙ යථාභිරතනං විහරිත්වා යෙන ආලචි තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන ආලචි තදවසරි. තත්තු පුදං භගවා ආලචියං විහරති අග්ගාලවෙ චෙතිතෙ. අථ බො ආයස්මා මහා-කස්සපෙ යෙන භගවා, තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවතනං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසිනො බො මහාකස්සපො භගවතො එතමෙත්ථ ආරොචෙසි.

4. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදතෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සනතිපාතාපෙත්වා ආලචකෙ භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “සච්චං කිර තුලෙන භික්ඛවෙ සඤ්ඤවිකායො කුටියො කාරාපෙථ අස්සාමිකායො අත්තුඤ්ඤිකායො අප්පමාණිකායො, තායො ත නිට්ඨානං ගච්ඡන්ති. තෙ තුලෙන යාවතබ්බුලා විඤ්ඤතතිබ්බුලා විහරථ, පුරිසං දෙථ, පුරිසත්ථකරං දෙථ, -පෙ- තිණං දෙථ, මත්තිකං දෙථ”ති. මනුස්සා උපද්දතා යාවතාය, උපද්දතා විඤ්ඤතතිබ්බුලා භික්ඛු දිස්වා උබ්බිජ්ජන්ති උත්තසන්තිපි පලායන්ති අඤ්ඤතපි ගච්ඡන්ති අඤ්ඤතපි මුඛං කරොන්ති ආරාමෙ එකෙනති, ගාවිමපි දිස්වා පලා-යන්ති භික්ඛු මඤ්ඤතො”ති. “සච්චං භගවා.”

5. විගරභි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තුලෙන මොඝපුරිසා සඤ්ඤවිකායො කුටියො කාරාපෙස්සථ අස්සාමිකායො අත්තුඤ්ඤිකායො අප්පමාණිකායො, තායො ත නිට්ඨානං ගච්ඡන්ති. තෙ තුලෙන යාවතබ්බුලා විඤ්ඤතතිබ්බුලා විහරස්සථ: පුරිසං දෙථ පුරිසත්ථකරං දෙථ -පෙ- තිණං දෙථ මත්තිකං දෙථ”ති. තෙන මොඝපුරිසා අප්පත්තනාතං වා පසාදය -පෙ- විගරභිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි:

“ඇවැත්නි, මේ අලවුනුවර පෙර සුභිකා විය. සුලභ පිඩු ඇති විය. පිඩු සිහිමෙන් යැපීම පහසු විය. දැන් වතාහි මේ අලවුනුවර දුර්භිකා ය. දුර්භ පිඩු ඇත්තේ ය. පිඩු සිහිමෙන් යැපෙන්නට දුෂ්කර ය. ඇවැත්නි, යම් හෙයකින් මේ අලවුනුවර දුර්භිකා නම්, දුර්භ පිඩු ඇත්තේ නම්, පිඩු සිහිමෙන් යැපෙන්නට දුෂ්කර නම්, එයට හේතු කවරේද? ප්‍රත්‍යය කවරේ” ද? යනු යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු මහසුප් ගෙනෙරැන්ට එ පවත් සැළ කළහ.

3. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් වැස පිළිවෙලින් සැරි සරා වඩනා සේත්, අලවුනුවරට වැඩි සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අලවුනුවර අභ්‍යාලව නම් වෛතෘසායනෙහි වැඩ වසන සේක. ඉක්බිති මහසුප් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ වැද එකත්පසක ඉදගත්හ. එකත් පසෙක සුන් මහසුප් තෙරණුවෝ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට එ පවත් සැළ කළහ.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ ප්‍රකාරණයෙහි (ප්‍රත්‍යාවෘත්තිය) භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා අලවුනුවැසි මහණුන්ගෙන් ලෙසේ විචාළ සේක: “සැබැද, මහණෙනි? තෙපි කරවා දෙන හිමියන් තැනි, පමණ ඉක්ම වූ, තමන් ඉල්ලා ගත් උපකරණ ඇති, තමන් උදෙසා වූ කුටි කරවවු ද? ඒ කුටි නිමාවට නොයෙත් ද? ඒතෙපි “පුරුෂයකු දෙන්න, අත්තමක් දෙන්න, ... කුසතණ දෙන්න, මැටි දෙන්න”යි යැදීම බහුල ව, විතර්ථි බහුල, ව වසවු ද? මිනිස්සු යැදීමෙන් මිරිකුනෝ, විතර්ථමෙන් මිරිකුනෝ, මහණුන් දෑක උද්වේගයට පැමිණෙත් ද? තැනි ගණිත් ද? පලායෙත් ද? මහ වළාංගයෙත් ද? මුහුණු වෙත අතකට පෙරලත් ද? දොර වසත් ද? “මහණහු”යි හඟිමින් දෙනක ද දෑක පලායෙත් ද?” “සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි ඒ මහණහු පිළිවදන් දුන්හ.

5. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගැරැහු සේක: “හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි කෙසේ නම් ඉල්ලා ගත් උපකරණ ඇති, කරවා දෙන හිමියන් තැනි, තමන් උදෙසා වූ, පමණ ඉක්ම වූ කුටි කරවවු ද?,... ඒ කුටි නිමාවට නොයෙත්. ඒ තෙපි “පුරුෂයකු දෙන්න, අත්තමක් දෙන්න කුස තණ දෙන්න, මැටි දෙන්න”යි යැදීම බහුලව විතර්ථි බහුලව වසවු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය නොපහත් වුවන්සේ පැහැදීම පිණිස ද නොවේ. ... යි ගරභා දෑගැමි කතා කොට භික්ෂූන් අමතා මෙසේ වදළ සේක:

6. භූතපුබ්බං භීතකවෙ ජෙට්ඨ භාතරො ඉසයො ගඛගං තදිං උපනිසායාය විහරිංසු. අථ බො භීතකවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජා ගඛගං තදිං උත්තරිනායො යෙන කණ්ඩො, ඉසි තෙත්තපසඛකම් උපසඛකම්නා, කණ්ඩො ඉසිං සත්තකකතතාං හොගෙහි පරික්ඛිපිනා උපරි මුඛනි මහනතං එණං කරිනා අට්ඨාසි. අථ බො භීතකවෙ කණ්ඩො ඉසි තසාස නාගසාස භයා කිසො අහොසි දුබ්බො දුබ්බණ්ණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකරානො ධම්මසත්තගතෙනා. අද්දසා බො භීතකවෙ ජෙට්ඨො ඉසි කණ්ඩො ඉසිං නිසං දුබ්බො දුබ්බණ්ණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකරානං ධම්මසත්තගතෙනා, දිසාන කණ්ඩො ඉසිං එතද-වොච: “කිසා නං හො කිසො දුබ්බො දුබ්බණ්ණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකරානො ධම්මසත්තගතෙනා”ති. ඉධ හො මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජා ගඛගං තදිං උත්තරිනායො යෙනාහං තෙත්තපසඛකම්. උපසඛකම්නා මං සත්තකකතතාං හොගෙහි පරික්ඛිපිනා උපරි මුඛනි මහනතං එණං කරිනා අට්ඨාසි. තසාසං හො නාගසාස භයා‘මහි කිසො දුබ්බො දුබ්බණ්ණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකරානො ධම්මසත්තගතෙනා”ති. “ඉච්ඡි පත නං හො තසාස නාගසාස අතාගමනනති.” “ඉච්ඡාමහං හො තසාස නාගසාස අතාගමනනති.” “අපි පත නං හො තසාස නාගසාස කිසුඤ්චි පසසයි”ති “පසාමහං හො මණ්ඩකණ්ණං පිලකිත”නති. “තෙන හි නං හො තං නාගං මණ්ඩං යාච, මණ්ඩං මෙ හො දෙති, මණ්ඩා මෙ අපො”ති.

7. අථ බො භීතකවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජා ගඛගං තදිං උත්තරිනායො යෙන කණ්ඩො ඉසි තෙත්තපසඛකම්. උපසඛකම්නා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං සීතං බො භීතකවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජානං කණ්ඩො ඉසි එතදවොච: “මණ්ඩං මෙ හො දෙති, මණ්ඩා මෙ අපො”ති. අථ බො භීතකවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජා “භික්ඛු මණ්ඩං යාචති, භික්ඛුසා මණ්ඩා අපො”ති ඛිප්පඤ්ඤාදව අගමාසි. දුතියමි බො භීතකවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජා ගඛගං තදිං උත්තරිනායො යෙන කණ්ඩො ඉසි තෙත්තපසඛකම්. අද්දසා බො භීතකවෙ කණ්ඩො ඉසි මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජානං දුරතොච අගච්ඡන්තං දිසාන මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජානං එතදවොච: “මණ්ඩං මෙ හො දෙති, මණ්ඩා මෙ අපො”ති. අථ බො භීතකවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජා “භික්ඛු මණ්ඩං යාචති, භික්ඛුසා මණ්ඩා අපො”ති තතොච පටිනිච්ඡති. තතීඤ්ච බො භීතකවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජා ගඛගං තදිං උත්තරිනායො යෙන කණ්ඩො ඉසි මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජානං ගඛගං තදිං උත්තරිනායො. දිසාන මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජානං එතදවොච: “මණ්ඩං මෙ හො දෙති, මණ්ඩා මෙ අපො”ති. අථ බො භීතකවෙ මණ්ඩකණ්ණං තාගරාජා කණ්ඩො ඉසිං ගාථාහි අජ්ඣගාසි:

“මමනාපානං විපුලං උලාරං උපපජ්ජනිමසා මණ්ඩසා හෙතු,
තං තෙ ත දසාං අතිශාචකො’සි ත වාපි තෙ අසාමමාගමිසාං.

සුසු යථා සකඛරොචාපාණි තාසෙසි මං සෙලං යාචමානො,
තං තෙ ත දසාං අතිශාචකො’සි ත වාපි තෙ අසාමමාගමිසාං”නුති,

6. මහණෙනි, පෙරවූවක් කියමි. දෙබෑ තවුල් කෙනෙක් ගංගා තදිය ඇසුරු කොට වුසුහ. මහණෙනි, එකල්හි මණිකණ්ඩු තම තාරජ ගංගාතදිය පිතා කණ්ඩු තවුසා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ සත් වටක් ඔහු දරණවැලින් වෙලා හිස මතුයෙහි මහත් සේ පෙණය කොට සිටියේ ය. මහණෙනි, එකල්හි කණ්ඩු තවුල් තෙම ඒ තාරජුට බියෙන් වැහැරුනේ, රුක්ක වූයේ, විවණ් වූයේ, හටගත් පඬු පැහැ ඇත්තේ, තහර පතුල සිරුර ඇත්තේ විය. මහණෙනි, දෙවු තවුල් තෙම වැහැරුනු රුක්කවූ විවර්ණවූ හටගත් පඬු පැහැති තහර පතුල සිරුර ඇති කණ්ඩු තවුසා දිවි. දූක ඔහුට “පිත්වත, තෝ කවර හෙයින් වැහැරුනෙහි ද? රුක්කවූයෙහි ද? විවණ් වූයෙහි ද? හටගත් පඬු පැහැත්තෙහි ද? තහරවැල් පතුල සිරුර ඇත්තෙහි”ද? යි කී ය. “පිත්වත, මෙහි මණිකණ්ඩු තාරජ ගහනිය පිතිතා මා කරා අවුත් සත් යලක් මා දරණවැලින් වෙලා හිස මතුයෙහි මහත් සේ පෙණය කොට සිටියේ ය. පිත්වත, මම ඒ තයාට බියෙන් වැහැරුනෙමි, රුක්ක වූයෙමි, විවණ් වූයෙමි, හටගත් පඬු පැහැ ඇත්තෙමි, තහර පතුල සිරුර ඇත්තෙමි වෙමි” යි හෙතෙම කීය. “පිත්වත, තෝ ඒ තාරජුගේ තොර්ම කැමැත්තෙහි ද?” යි දෙවු තවුල් පුච්චු. “පිත්වත, මම ඒ තාරජුගේ තොර්ම කැමැත්තෙමි” යි කණ්ඩු තවුල් කීය. “පිත්වත, තෝ ඒ තාරජුගේ කිසිවක් දක්තෙහි ද?” යි දෙවු තවුල් පුච්චු. “පිත්වත, හෙලෙහි පලත් මිණක් දකිමි” යි කණ්ඩු තවුල් කීය. “එසේ තම පිත්වත, “මට මිණ දෙව, මිණෙන් මට වැඩෙක් ඇතැ” යි තාරජුගෙන් මිණ ඉල්ලව” යි හෙ තෙම කීය.

මහණෙනි, ඉක්බිති මණිකණ්ඩු තාරජ ගංගාතදිය පිතා කණ්ඩු තවුසා වෙත එළඹ එක් පසෙක සිටියේ ය. එක් පසෙක සිටි තාරජුට කණ්ඩු තවුල්තෙම “පිත්වත, මට මිණ දෙව. මිණෙන් මට වැඩෙක් ඇතැ” යි කීය. මහණෙනි, එවිට මණිකණ්ඩු තාරජ “මහණ මිණ ඉල්ලයි. මහණහට මිණෙන් වැඩෙක් ඇතැ” යි යුහු ව පලා ගියේ ය. දෙවනු ද මණිකණ්ඩු තාරජ ගහිතා තදිය පිතා කණ්ඩු තවුසා වෙත එළඹියේ ය. කණ්ඩු තවුල් තෙම මණිකණ්ඩු තාරජු ඇහ එත්තනු දූක “පිත්වත, මට මිණ දෙව. මිණෙන් මට වැඩ ඇතැ” යි කීය. මහණෙනි “එකල්හි මණිකණ්ඩු තාරජ “මහණ මිණ ඉල්ලයි. මහණහට මිණෙන් වැඩෙක් ඇතැ” යි එපමණින් ම පෙරලා ගියේ ය. තෙවනු ද මහණෙනි, කණ්ඩු තවුල් තෙම ගහිතා තදිය පිතිතා එත මණිකණ්ඩු තාරජු දුටුයේ ය. දූක ඔහුට “පිත්වත, මට මිණ දෙව. මිණෙන් මට වැඩ ඇතැ” යි කීයේය. මහණෙනි, එකල්හි මණිකණ්ඩු තාරජ තෙමේ කණ්ඩු තවුසාට දෙගයෙකින් මෙසේ කීය.

“මේ මිණ නිසා මට බොහෝ වූ ප්‍රණීත ආහාරපාන උපදි. එය ඔබට නො දෙන්නෙමි. තෙපි පුතපුතා යදනනු ය. තොප අසපුවට ද නො එන්නෙමි.

බුවහත් තබන ලද කඩුවක් ගත් අතැති තරුණයකු මෙන් තෙපි මිණ ඉල්ලමින් මා නැති ගත්වනු. එය තොපට නො දෙන්නෙමි. තෙපි පුත පුතා යදනනු ය. තොප අසපුවට ද නො එන්නෙමි”

8. අථ ඛො භික්ඛවෙ මණ්ණිකණේයා නාගරාජා “භික්ඛු මණ්ණිං යාවති භික්ඛුස්ස මණ්ණිනා අපේ”ති පක්කාමි. තද පක්කනේතා පක්කනේතාවා¹ අහොසි, න පුත පච්චාගඤ්ඤි. අථ ඛො භික්ඛවෙ කණ්ණිට්ඨො ඉසි තස්ස නාගස්ස දස්සනීයස්ස අදස්සනෙන භියෙසාසොමන්තාය කිසො අහොසි චූඛො දුබ්බණේණා උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකරානො ධම්නිසජ්ඣනගතේතා. අද්දසා ඛො භික්ඛවෙ ජේට්ඨො ඉසි කණ්ණිට්ඨං ඉසිං භියෙසාසොමන්තාය කිසං චූඛො දුබ්බණේණං උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකරානං ධම්නිසජ්ඣනගතං. දිස්වාන කණ්ණිට්ඨං ඉසිං එතදවොච: “කිස්ස ඤං හො භියෙසාසොමන්තාය කිසො චූඛො දුබ්බණේණා උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකරානො ධම්නිසජ්ඣනගතේතා”ති. තස්සාහං හො නාගස්ස දස්සනීයස්ස අදස්සනෙන. භියෙසාසොමන්තාය කිසො චූඛො දුබ්බණේණා උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකරානො ධම්නිසජ්ඣනගතේතා”ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ ජේට්ඨො ඉසි කණ්ණිට්ඨං ඉසිං ගාථාය අජ්ඣගාමි:-

“ත තං යාවෙ යස්ස පියං ජිහිංසෙ² දෙසො³ හොති අභියාවතාය,
තාහො මණ්ණිං යාවිතො බ්‍රාහ්මණෙන අදස්සනඤ්ඤෙව තදජ්ඣගමාති.

තෙසං හි නාම භික්ඛවෙ තීරච්ඡාතගතානං පාණානං අමනාපා භවිස්සති යාවතා අමනාපා විඤ්ඤන්ති. කිම්බග⁴ පත මනුස්සගුතානං.”

9. භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු භිමචන්තපස්සෙ විහරති අඤ්ඤාතරස්මිං වතසණේ. තස්ස ඛො පත භික්ඛවෙ වතසණ්ඩස්ස අවිදුරෙ මහන්තං නින්නං පලලං. අථ ඛො භික්ඛවෙ මහාසකුණ්ඩසංඝො තස්මිං පලලෙ දිවසං ගොචරං වරිත්ථා සායං තං වතසණ්ඩං වාසාය උපගච්ඡති. අථ ඛො භික්ඛවෙ සො භික්ඛු තස්ස සකුණ්ඩසංඝස්ස සද්දෙන උබ්බාලොහා යෙනාහං තෙහුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්නං ඛො අහං භික්ඛවෙ තං භික්ඛුං එතදවොච “කච්චි භික්ඛු ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චි අප්පනිලමථෙත අද්ධානං ආගතො, කුතො ච ඤං භික්ඛු ආගච්ඡසි”ති. “ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, අප්පනිල-මථෙත වාහං භනෙන අද්ධානං ආගතො. අජචි භනෙන භිමචන්තපස්සෙ මහාවතසණේයා. තස්ස ඛො පත භනෙන වතසණ්ඩස්ස අවිදුරෙ මහන්තං නින්නං පලලං. අථ ඛො භනෙන මහාසකුණ්ඩසංඝො තස්මිං පලලෙ දිවසං ගොචරං වරිත්ථා සායං තං වතසණ්ඩං වාසාය උපගච්ඡති. තතො අහං භගවා ආගච්ඡාමි තස්ස සකුණ්ඩසංඝස්ස සද්දෙන උබ්බාලොහා”ති. “ඉච්ඡසි පත ඤං භික්ඛු තස්ස සකුණ්ඩසංඝස්ස අනාගමන”න්ති. “ඉච්ඡාමහං භගවා තස්ස සකුණ්ඩසංඝස්ස අනාගමන”න්ති. “තෙත හි ඤං භික්ඛු තත්ථ ගතත්වා තං වතසණ්ඩං අඤ්ඤාතරෙතො රත්තියා පඨමං යාමං තික්කන්තුං සද්දමනුස්සාවෙති: “සුණන්තු මෙ හොනේතා සකුණා, යාවතිකා ඉමස්මිං වතසණ්ඩං වාසං උපගතා පනෙන මෙ අපේ, එකෙකං මෙ හොනේතා පතනං දදන්තු”ති. රත්තියා මජ්ඣමං යාමං -පෙ- රත්තියා පච්ඡමං යාමං තික්කන්තුං සද්දමනුස්සාවෙති: “සුණන්තු මෙ හොනේතා සකුණා යාවතිකා ඉමස්මිං වතසණ්ඩං වාසං උපගතා, පනෙන මෙ අපේ, එකෙකං මෙ හොනේතා පතනං දදන්තු”ති.

1. තථා පක්කනේතාවා, මජ්ඣ. තද පක්කනේතාවා සිවු. 2. ජිහිංසෙ, මජ්ඣ.
3. විදෙසො, මජ්ඣ. දෙසො වා, සා. 4. කිම්බග, මජ්ඣ.

8. මහණෙනි, ඉක්බිති මග්ගිකණ්ඩු තාරජ තෙම “මහණ මිණ ඉල්ලයි. මහණහට මිණෙන් වැඩෙක් ඇතැ”යි නික්ම ගියේ ය. එදා නික්ම ගියේ ගියේ ම විය. පෙරළා නො ආයේ ය. මහණෙනි, ඉක්බිති කණ්ඩු හවුස් තෙම දකුම්කළු ඒ තාරජු නොදැක්මෙන් බෙහෙවින් වැහැරුනේ රුක්කවුයේ විවණ් වූයේ හටගත් පඬුපාහැ ඇත්තේ තහර ඉල්පි ගිය සිරුර ඇත්තේ විය. මහණෙනි, දෙවු තවුස් තෙම බෙහෙවින් වැහැරුණු රුක්ක වූ විවර්ණ වූ හටගත් පඬු පාහැති කණ්ඩු තවුසා දිවි. දකු ඔහුට, “පින්වත, තෝ කවර හෙයින් වැරැතෙහි, රුක්ක වූයෙහි, විවණ් වූයෙහි, හටගත් පඬු පාහැ ඇත්තෙහි, තහරවැල් පෙනෙන සිරුර ඇත්තෙහි දැ?”යි ඇසී ය. “පින්වත, දකුම්කළු ඒ තා රජු නො දැක්මෙන් බෙහෙවින් වැරැතෙහි, රුක්ක වූයෙහි, පඬුපාහැති වූයෙහි, තහර ඉල්පුහු සිරුර ඇතියෙහි වෙමි”යි කී ය. මහණෙනි, ඉක්බිති දෙවු තවුස් තෙම කණ්ඩු තවුසාට ගයෙකින් මෙසේ කී ය:

“යමක්හට යමක් ප්‍රිය සි දන්නේ තමි, එය නො ඉල්ලන්නේ ය. පුත පුතා ඉල්ලීමෙන් දොෂය (අප්‍රිය) වෙයි. බමුණා විසින් මිණ ඉල්ලනු ලැබූ තා තෙම ඔහුගේ අදර්ශනයට ගියේ ය.”

මහණෙනි, ඒ නිරිසන්ධිය සත්තට පවා ඉල්ලීම, විතර්ථ අමනාප විය. මිනිස් වුවනට කියනු කිම?

9. මහණෙනි, පෙර එක්තරා මහණෙක් හිමිවත් පියසෙහි එක්තරා චත-ලාභාබෙක වෙසෙයි. මහණෙනි, ඒ චතලාභාබට නොදුරෙහි ගැඹුරු මහ-විලෙක් ඇත. මහණෙනි, එකලා පක්ෂිසමූහයෙක් ඒ විලෙහි දහවල් ගොදුරු කා සවස ලගිනු පිණිස ඒ චතලාභාබට පැමිණෙයි. මහණෙනි, ඉක්බිති ඒ මහණ තෙම ඒ පක්ෂි සමූහයාගේ හඬින් පෙරතේ මා වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ මා වැද එකත්පස්ව හුන්නේ ය. මහණෙනි, එකත්පස් ව හුන් ඒ මහණහට “කිම, මහණ, ඉවැසිය හැකි ද? කිම? යැපිය හැකි ද? කිම? නිදුකින් අදන්මහ ආහි ද? මහණ තෝ කොහි සිට එයි දැ?” යි කිමි. එවිට ඒ මහණ මෙය කී ය: “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවැසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. වහන්ස, මමි නිදුකින් අදන්මහ ආයෙමි ද වෙමි. වහන්ස, හිමවු පියසෙහි මහ චතලාභාබෙක් වෙයි. එය නොදුරෙහි ගැඹුරු මහවිලෙක් වෙයි. වැලිදු වහන්ස, මහත් පක්ෂිසමූහයෙක් ඒ විලෙහි දහවල් ගොදුරු කා සවස ලගින්නට ඒ චතලාභාබට පැමිණෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මමි එහි සිට එමි. ඒ පක්ෂිසමූහයාගේ හඬින් පෙරතෙම වෙමි.” “මහණ, තෝ ඒ පක්ෂිසමූහයාගේ නොපැමිණීම කැමැත්තෙහි දැ?” යි මමි ඇසිමි. “එසේය, වහන්ස, මමි ඒ පක්ෂිසමූහයාගේ නොපැමිණීම රිසියෙමි” යි ඒ මහණ කී ය. එවිට “මහණ, එසේ වී තමි, තෝ එහි ගොස් ඒ චතලාභාබට වැද, ‘යමි පමණ පක්ෂිහු මෙ චතලාභාබෙහි විසීමට පැමිණියාහු ද, ඒ පින්වත් පක්ෂිහු මගේ වචනය අසත්වා. පියාපතින් මට වැඩ ඇත. පින්වත්හු මට එකී එකී පියාපත දෙත්වා’ යි පෙරයමිහි තෙවරක් හඬ හා කියව. ඊ මැදි යමිහි ද, පැහුරු යමිහි ද එසේ ම තෙවර තෙවර හඬ හා කියව” යි කිමි.

10. අථ ඛො භික්ඛවෙ සො භික්ඛු තත්ථ ගන්තො තං වතසණ්ඨං අර්ඝ්ඤා-
ගහෙත්වා රතනියා පඨමං යාමං තික්ඛිතත්ථං සද්දමත්‍රය්‍යාවෙසි: “සුණ්ඨත්‍ර මෙ
භොනෙතා සකුණා යාවතිකා ඉමෙසම් වතසණ්ඨො වාසං උපගතා, පනෙතන මෙ
අර්ථො, එකෙකං මෙ භොනෙතා පතනං දදන්තු”ති. රතනියා මජ්ඣිමං යාමං
-පෙ- රතනියා පච්ඡිමං යාමං තික්ඛිතත්ථං සද්දමත්‍රය්‍යාවෙසි: “සුණ්ඨත්‍ර මෙ
භොනෙතා සකුණා යාවතිකා ඉමෙසම් වතසණ්ඨො වාසං උපගතා, පනෙතන මෙ
අර්ථො, එකෙකං මෙ භොනෙතා පතනං දදන්තු”ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ සො
සකුණසංඝො භික්ඛු පතනං යාවති, භික්ඛුසං පනෙතන අර්ථො”ති.
තම්හා වතසණ්ඨා පකකාමි. තද්ද පකකනෙතා පකකනෙතාව අහොසි.
ත පුත පච්චාගඤ්ථි. තෙසං හි තාම භික්ඛවෙ තීරච්ඡාතගතාතං පාණාතං
අමනාපා භවිස්සති යාවතා අමනාපා විඤ්ඤාතති, කිමෙත පත මත්‍රය්‍යානාතං.

11. භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ රට්ඨපාලස්ස කුලපුතතස්ස පිතා රට්ඨපාලං
කුලපුතනං ගාථාය අර්ඝ්ඤාමි:

“අපාහං තෙ ත ජාතාමි රට්ඨපාල ඛහුජ්ජතා,
තෙ මං සඬගමම යාවතති කසමා මං තිං ත යාවසීති.

යාවකො අප්පියො හොති යාවං අදදමප්පියො,
තසමාහං තං ත යාවාමි මා මෙ විද්දෙසතා¹ අඤ්”ති.

12. සො හි තාම භික්ඛවෙ රට්ඨපාලො කුලපුතො සකං පිතරං එවං
වක්ඛති කිමෙත පත ජනො ජනං ගිහිනං හි භික්ඛවෙ දුස්සංහරුති භොගාති
සංහතාති² පි² දුරනුරතකියාති. තත්ථ තාම භූමෙහ මොසපුරිසා එවං
දුස්සංහරෙසු භොගෙසු සංහතෙසු පි³ දුරනුරතකියෙසු යාවතඛහුලා
විඤ්ඤාතතිඛහුලා විහරිස්සාථ: “පුරිසං දෙථ, පුරිසත්ථකරං දෙථ, ගොණං දෙථ,
සකං දෙථ, වාසිං දෙථ: ඵරසුං⁴ දෙථ, කුඨාරිං දෙථ, කුඤ්ඤං දෙථ,
නිබ්බදනං දෙථ, වලලිං දෙථ, වෙථං දෙථ මුඤ්ඤං දෙථ, බබ්බජං දෙථ,
තිණං දෙථ, මිතතිකං දෙථ”ති. තෙනං මොසපුරිසා අපසසනතාතං වා
පසාදය -පෙ- එවිඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිත්ඛාපදං උද්දිසෙස්සාථ:”

“සඤ්ඤා විකාය සනා ගිහිනුනා කුටිං කාරයමානෙනා අස්සාමිකං
අනතුරද්දසං පමාණිකා කාරෙතබ්බා. තඤ්ඤං පමාණං: දීඝස්සා දවාදස-
විදප්පියො සුභතවිදප්පියො තිපියං සනානනන්, ගිහිනු අගිනෙනතබ්බා
වඤ්ඤාදසනාය. තෙති ගිහිනුති වඤ්ඤං දෙසෙතබ්බං අනාරම්භං සප්පිකානමනං.
සාරමෙහ වෙ ගිහිනු වඤ්ඤාමි. අප්පිකානමනෙ සඤ්ඤා විකාය කුටිං
කාරෙය්‍ය ගිහිනු වා අනගිනෙනාය වඤ්ඤාදසනාය පමාණං වා
අනිකායාමෙය්‍ය සංඝාදිසෙසො”ති.

13. සඤ්ඤා විකා නාම: සංගං යාවිත්වා පුරිසමපි පුරිසත්ථකරමපි ගොණමපි
සකමමපි වාසිමපි ඵරසුමපි කුඨාරිමපි කුඤ්ඤමපි නිබ්බදනමපි වලලිමපි වෙථමපි
මුඤ්ඤමපි බබ්බජමපි තිණමපි මිතතිකමපි.

කුටිනාම: උලලිතතා වා හොති අවලිතතා වා උලලිතතාවලලිතතා වා.

කාරයමානෙනාති කාරෙතෙනත වා කාරපෙතෙනත වා.

1. විදෙස්සතා. ම.ජ.සං. සි. මු. 2. සංඝායාති. සි. මු. 3. සංහතෙසු. සි. මු.
4. ඵරසුං ම.ජ.සං. සි. මු.

10. මහණෙනි, ඉක්බිති ඒ මහණ තෙම එහි ගොස් ඒ වතලාගාව වැද රූ පෙරයමිනි 'යම් පමණ පක්ෂිහු මේ වතලාගාවෙහි වාසයට පාමිණියාහු ද, ඒ පින්වත් පක්ෂිහු මගේ වචනය අසත්වා. පියාපතින් මට වැඩ ඇත. පින්වත්හු මට එහි එකී පියාපත දෙත්වා'යි රූ පෙරයමිනි ද... මැද යමිනි ද ... පාහුළු යමිනි ද තුන්යලක් හඬගා කී ය. මහණෙනි, එකල්හි ඒ පක්ෂිසමූහයා "මහණ තෙම පියාපත් ඉල්ලයි. මහණනට පියාපතින් වැඩ ඇතැ" යි ඒ වතලාගාවෙන් නික්මුනේ ය. එදා හිමේ හිමේ ම ය. පෙරලා නො ආයේ ය. මහණෙනි, ඒ තිරිසත්වය සත්තට පවා ඉල්ලීම අප්‍රිය විය. විතර්ම අප්‍රිය විය. මිනිස්වුවනට කියනු ම කීම?

11. මහණෙනි, පෙර රට්ඨපාල කුලපුතුවේ පියා රට්ඨපාල කුලපුතුව-

"රට්ඨපාලය, බොහෝ දෙනා මා වෙත එළඹ මා යදහුදු මම ඔවුන් නො දනිමි. කවර හෙයින් තෝ මා නො අයදනෙහි ද?" යි ගගෙකින් කී ය.

"ඉල්ලන තැනැත්තේ අප්‍රිය වෙයි. ඉල්ලූ දු නො දෙන තැනැත්තේ ද අප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් 'මා කෙරෙහි අප්‍රිය භාවයක් නො වේ වා' යි මම ඔබ නො යදිමි" යි රට්ඨපාල කුලපුත් කී ය.

12. මහණෙනි, ඒ රට්ඨපාල කුලපුත් පවාසිය පියාට මෙසේ කියයි. බාහිර ජනයාට කියනුම කළුරේ ද? මහණෙනි, ගිහියන් විසින් හෝග රැස් කටයුතු යි, රැස් කරන ලද හෝග දුකසේ රැස්ක යුතු. හිස් පුරුෂයෙහි, මෙසේ දුකසේ රැස් කළ යුතු, දුකසේ රැස්ක යුතු ඒ හෝග විෂයයෙහි තෙපි "පුරුෂයකු දෙත්ත, අත්තමක් දෙත්ත, ගොණකු දෙත්ත, ගාලක් දෙත්ත, වායක් දෙත්ත, පොරොවක් දෙත්ත, කෙටේරියක් දෙත්ත, උදුල්ලක් දෙත්ත, නියතක් දෙත්ත, වාලක් දෙත්ත, හුණඝක් දෙත්ත, මුදුනක් දෙත්ත, බඩුක් තණ දෙත්ත. කුසතණ දෙත්ත, මැටි දෙත්තැ" යි යැදුම් බහුලව, විතර්ම බහුලව වසවු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය නො පහත් වුවත්තේ පාහැදිම පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

"තමා ඉල්ලාගත් උපකරණයෙන්, කරවා දෙන ගිම්පකු නැති, තමා උදෙසා වූ කිළියක් කරවන මහණහු විසින් පමණින් යුත් කිළියක් කරවිය යුතු. එහි මේ ප්‍රමාණයි. දිගින් සුගත් වියහින් දෙලොස් වියහෙක්. පුරුළු අතර සත් වියහෙකි. කුටි බිම දෙසනු පිණිස ගිකුණු කැඳවිය යුත්තාහ. ඒ ගිකුණින් විසින් උවදුරු රහිත වූ උපවාර සහිත වූ කුටිවාසයට දෙසිය යුතු, ඉදින් මහණතෙම උවදුරු සහිත වූ උපවාර රහිත වාසයෙහි ඉල්ලා ගත් උපකරණයෙන් කිළියක් කරවන්නේ නම්, කුටිවාසයට දෙසිම පිණිස ගිකුණින් හෝ නො කැඳවන්නේ නම් පමණ හෝ ඉක්මවන්නේ නම්, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ."

13. සකුසුඛිකා තමා: පුරුෂයකු ද අත්තමක් ද ගොණකු ද ගාලක් ද වායක් ද පොරොවක් ද කෙටේරියක් ද උදුල්ලක් ද නියතක් ද වාල් ද හුණගක් ද මුදුනක් ද බඩුක් තණ ද කුසතණ ද මැටි ද තමා ම ඉල්ලා ගෙණ ය.

කුටි තමා: ඇතුළත අලෙවු දුන් හෝ පිටත අලෙවු දුන් හෝ ඇතුළත පිටත දෙකෙහි ම අලෙවු දුන් හෝ කිළිය වෙයි.

කාරයමානෙති යනු කරණ හෝ කරවන.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අසාමිකතානි න අඤ්ඤ කොච්ඡාමි සාමිකො හොති ඉති වා පුරිසො වා ගහවෙස්සා වා පබ්බජිතො වා

අනතුද්දසනති අතතතො අත්ථාය.

පමාණිකා කාතරභබ්බා භක්ඛිදං පමාණං : දිග්ගසා දවාදස විදපථිසො සුභගවිදපථියා ති බාතිරිමෙන මානෙන.

තිපිසං සභගානග්ග ති අබ්භන්තරිමෙන මානෙන.

භික්ඛු අභිනොභබ්බා චක්ඛු දෙසන්තියාති-තෙන කුටිකාරකෙන භික්ඛුතා කුට්ඨවජ්ඣං සොධෙත්වා සඛ්ඤං උපසංඝමිත්වා එකංගං උත්තරාසංඝං කර්ත්වා බ්‍රහ්මකං භික්ඛුතං පාදෙ චජිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනියො : “අහං හන්තෙ සඤ්ඤවිකාය කුට්ඨං කතතුකාමො අසාමිකං අනතුද්දසං. සොහං හන්තෙ සඛ්ඤං කුට්ඨවජ්ඣ ඔලොකනං යාවාමි” ති. දුතියං යාවිතබ්බො. තතියං යාවිතබ්බො. සචෙ සබ්බො සඛ්ඤං උස්සගති කුට්ඨවජ්ඣ ඔලොකෙත්වා, සබ්බෙත සඛ්ඤෙත ඔලොකෙතබ්බං. තො වෙ සබ්බො සඛ්ඤං උස්සගති කුට්ඨවජ්ඣ ඔලොකෙත්වා, යෙ තත්ථ ගොන්ති භික්ඛු වෘත්තා පටිබලා භාරමහං අභාරමහං සපරික්කමහං අපරික්කමහං ජාතිත්වා, තෙ යාවිත්වා සමමන්තබ්බො. එවඤ්ඤ පත භික්ඛුවෙ සමමන්තබ්බො. වෘත්තත භික්ඛුතා පටිබලෙත සඛ්ඤා ඤ්ඤපෙතබ්බො :

“සුඤ්ඤාමෙ හන්තෙ සඛ්ඤා. අගං ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු සඤ්ඤවිකාය කුට්ඨං කතතුකාමො අසාමිකං අනතුද්දසං, සො සඛ්ඤං කුට්ඨවජ්ඣ ඔලොකනං යාවති. ඥේ සඛ්ඤස්ස පතතකල්ලං, සඛ්ඤා ඉත්ථන්තාමඤ්ඤ ඉත්ථන්තාමඤ්ඤ භික්ඛු සමමන්තොය ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුතො කුට්ඨවජ්ඣ ඔලොකෙත්වා. එසා ඤ්ඤති.

සුඤ්ඤාමෙ හන්තෙ සඛ්ඤා. අගං ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු සඤ්ඤවිකාය කුට්ඨං කතතුකාමො අසාමිකං අනතුද්දසං, සො සඛ්ඤං කුට්ඨවජ්ඣ ඔලොකනං යාවති, සඛ්ඤා ඉත්ථන්තාමඤ්ඤ ඉත්ථන්තාමඤ්ඤ භික්ඛු සමමන්තා ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුතො කුට්ඨවජ්ඣ ඔලොකෙත්වා, යස්සායසමතො ඛමති ඉත්ථන්තාමස්ස ච ඉත්ථන්තාමස්ස ච භික්ඛුතං සමමති¹ ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුතො කුට්ඨවජ්ඣ ඔලොකෙත්වා. සො තුණ්හස්ස. යස්ස තකබමති, සො භාසෙය්ස.

සමමතා සඛ්ඤෙත ඉත්ථන්තාමො ච ඉත්ථන්තාමො ච භික්ඛු ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුතො කුට්ඨවජ්ඣ ඔලොකෙත්වා. ඛමති සඛ්ඤස්ස. තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි” ති.

1. සමමති. මජ්ඣ.

අසාමිකය. යනු: අත්තිසි හිමියෙක්, සත්‍රියෙක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගැහැටියෙක් හෝ පැවිද්දෙක් හෝ නොවෙයි.

අනතුදෙසං යනු: තමා උදෙසා.

පමාණිකා කාණ්ඩබ්බා භග්ගිදං පමාණං දිග්ගසං දවාදස විදප්ඵියො සුභගවිදප්ඵියා යනු: ප්‍රමාණික ව කටයුතුය යන මෙහි ප්‍රමාණය නම් බිහි කිරීමේ සිට මැනීමෙන් සුභග විසින් දෙළොස් විසතෙකි.

තිරියං සත්තනතං යනු: ඇතුළත බිත්ති සිට මැනීමෙන් සරස විසින් සතෙකි.

හිසු අභිග්‍රහණබ්බා චක්ඛුදෙසනාය යනු: ඒ කුටිය කරණ මහණහු විසින් කුටිවාසනාව ශුඛ කොට සංඝයා වෙත එළඹ උතුරාසන එකක් කොට මහලු හිසුන් පා වැද උච්ඡලෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ මෙසෙයින් කිය යුතු වන්නේ ය. 'වහන්ස, මම කරවා දෙන හිමියකු නැති නමුත් උදෙසා වූ කිසියක් කරණු කැමැත්තෙනි. වහන්ස, ඒ මම කුටිවාසනාව බැලීමට සංඝයා යදිමි'යි. දෙවනවට ද යැදිය යුතු. තෙවනවට ද යැදිය යුතු. ඉදින් සියලු සංඝ තෙමේ කුටිවාසනාව බැලීමට රූපි කෙරේ නම් හැම සංඝයා විසින් බැලිය යුතු ය. ඉදින් හැම සංඝ තෙමේ කුටිවාසනාව බලන්නට උත්සාහ වත් නො වේ නම් එහි යම් හිසු කෙනෙක් සොප්පුව අනුප්පුව බව, සඋප්පාර අනුප්පාර බව දැනගන්නට වෘත්ත වූවාහු ප්‍රතිබල වූවාහු වෙත් ද, ඒ හිසුහු අයැද සමමත කළ යුත්තාහ. මහණනි, මෙසෙයින් සමමත කළ යුතු. වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණහු විසින් සංඝ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සංඝ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා: මේ මෙනම් ඇති මහණ තෙමේ කරවා දෙන හිමියකු නැති නමුත් උදෙසා වූ කුටියක් නමුත් ම ඉල්ලාගත් උපකරණයෙන් කරණු කැමැති වෙයි. හෙතෙම කුටිවාසනාව බැලීමට සංඝයා යදී. ඉදින් සංඝයාට පැමිණිකල් ඇත් නම් සංඝ තෙමේ මෙනම් මහණහුගේ කුටිවාසනාව බැලීමට මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද හිසුන් සමමත කරන්නේ ය. තෙල ඤාතී ය යි.

වහන්ස, සංඝ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා: මේ මෙනම් ඇති මහණ තෙමේ කරවා දෙන හිමියකු නැති නමුත් උදෙසා වූ කුටියක් නමුත් ම ඉල්ලාගත් උපකරණයෙන් කරණු කැමැති වෙයි. හෙතෙම කුටිවාසනාව බැලීමට සංඝයා යදී. සංඝ තෙමේ මෙනම් මහණහුගේ කුටිවාසනාව බලන්නට මෙනම් වූ ද, මෙනම් වූ ද හිසුන් සමමත කෙරෙයි. මෙනම් මහණහුගේ කුටිවාසනාව බලන්නට මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද හිසුන්ගේ සමමතිය යම් ආයුෂ්මතක්හට රූපි වේ නම් හේ තුෂ්ණිමාන වන්නේ ය. යමක්හට රූපි නො වේ නම් හෙතෙම කියන්නේ ය.

සංඝයා විසින් මෙනම් මහණහුගේ කුටිවාසනාව බලන්නට මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද හිසුහු සමමතයහ. සංඝයාට රූපි වෙයි. එසෙයින් මේ තුෂ්ණිමාන වැඩිය යි. මෙසේ තෙල තුෂ්ණිමාන විය යුතුයි”යි.

තෙහි සමමතෙහි භික්ෂුහි තත් ගන්තො කුටිවත්ත ඔලොකෙනබ්බං සාරම්භං අනාරම්භං, සපරික්කමනං අපරික්කමනං ජාතිතබ්බං. සචෙ සාරම්භං හොති අපරික්කමනං, මං ඉධ කරිති වත්තබ්බො. සචෙ අනාරම්භං හොති සපරික්කමනං සංඝස්ස ආරොවෙනබ්බං අනාරම්භං සපරික්කමනනති. තෙන කුටිකාරකෙන භික්ෂුතා සංඝං උපසංඝමිත්වා එකංසං උත්තරුසංඝං කරිත්වා බුද්ධානං භික්ෂුතං පාදෙ වජ්ඣිත්වා උක්කුටිකං නිසිදිත්වා අඤ්ඤාපට්ඨානං භවෙත්ති. එවමෙත්ති වචනීයො: “අහං භනෙත සංඝඤ්ඤාපට්ඨානං කතත්තාමො අස්සාමිකං අත්තදොසං, සොහං භනෙත සංඝං කුටිවත්තදොසනං යාවාමි”ති. දුතියමි යාවිතබ්බො. තතියමි යාවිතබ්බො. වත්තෙන භික්ෂුතා පටිබලෙන සංඝෙස්ස ඤාපෙනබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සංඝෙස්ස අයං ඉත්තනාමො භික්ෂු සංඝඤ්ඤාපට්ඨානං කුටිං කතත්තාමො අස්සාමිකං අත්තදොසං, සො සංඝං කුටිවත්තදොසනං යාවති. යදි සංඝස්ස පත්තකල්පං සංඝෙස්ස ඉත්තනාමස්ස භික්ෂුතො කුටිවත්තදොසෙය්. එසා ඤාතති.

සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සංඝෙස්ස අයං ඉත්තනාමො භික්ෂු සංඝඤ්ඤාපට්ඨානං කුටිං කතත්තාමො අස්සාමිකං අත්තදොසං, සො සංඝං කුටිවත්තදොසනං යාවති, සංඝෙස්ස ඉත්තනාමස්ස භික්ෂුතො කුටිවත්තදොසෙය්, යස්සායමත්තො බමති ඉත්තනාමස්ස භික්ෂුතො කුටිවත්තදොසනං සො තුණ්හස්ස, යස්ස තත්තමති සො භාසෙය්.

දෙසිතං සංඝෙස්ස ඉත්තනාමස්ස භික්ෂුතො කුටිවත්තදොසෙය්, බමති සංඝස්ස, තස්මා තුණ්හි. එවමෙත්ති ධාරයාමි”ති.

සාරම්භං තාම: කිප්පිකානං වා ආසයො හොති. උපම්භානං වා ආසයො හොති. උද්භුතං වා ආසයො හොති. අතීතං වා ආසයො හොති. විච්ඡිකානං වා ආසයො හොති. සතපදීතං වා ආසයො හොති. හත්තීතං වා ආසයො හොති. සීහානං වා ආසයො හොති. වත්තකානං වා ආසයො හොති. දීපිතං වා ආසයො හොති. අව්ඡානං වා ආසයො හොති. තරව්ඡානං වා ආසයො හොති. යෙසං කෙසඤ්චි තිරව්ඡානගතානං පාණානං ආසයො හොති. පුබ්බන්තනිසිතං වා හොති. අපරන්තනිසිතං වා හොති. අබ්බාසානනිසිතං වා හොති. අසානනිසිතං වා හොති පුස්සානනිසිතං වා හොති. උය්සානනිසිතං වා හොති. රුජවත්තනිසිතං වා හොති. හත්තීකාලානනිසිතං වා හොති. අස්සාලානනිසිතං වා හොති. බක්ඛිතාගාරනිසිතං වා හොති. පාතාගාරනිසිතං වා හොති. පුත්තනිසිතං වා හොති. රව්ඡානනිසිතං වා හොති. වච්චරනනිසිතං වා හොති. සභානිසිතං වා හොති. සංසරණ¹ නිසිතං වා හොති. එතං සාරම්භං තාම.

අපරික්කමනං තාම: ත සකකා හොති යථාසුභෙතන සකවෙන අනුපරිගන්තුං, සමන්තා නියෙය්නියා අනුපරිගන්තුං. එතං අපරික්කමනං තාම.

1 සංවරණ, අවසන්ත.

ඒ සමඟ වූ භික්ෂුන් විසින් එහි ගොස් කුට්ඨාසයකට බැලිය යුතු ය. සොපද්ව බව අනුපද්ව බව සඋපචාර බව අනුපචාර බව දනගු ය. ඉදින් සොපද්ව අනුපචාර වේ නම් “මෙහි තහමක් කර”යි කියයුත්තේ ය. ඉදින් අනුපද්ව සඋපචාර වේ නම් ‘අනුපද්ව ය. සඋපචාර ය’යි සභනව ආරෝපන කළයුතු ය. ඒ කුට්ඨකාරක මහණහු විසින් සභනව වෙත එළඹ උතුරුසභ එකක් කොට මහලු භික්ෂුන් පා වැද උච්චලෙන් හිඳ ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියයුත්තේ ය: ‘වහන්ස, මම කරවා දෙන හිමියකු තැනි තමා උදෙසා වූ කුට්ඨාසක් තමා ම ඉල්ලාගත් උපකරණින් කරණු කැමැත්තෙහි. වහන්ස, ඒ මම කුට්ඨාසය දෙශනාවට සංඝයා අයදීම’යි. දෙවනවට ද යැදිය යුතු. තෙවනවට ද යැදිය යුතු. වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක් වූ විසින් සංඝ තෙමේ ඥාපනය කළ යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සංඝ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා: මේ මෙනම් මහණ කරවා දෙන හිමියකු තැනි තමා උදෙසා වූ කුට්ඨාසක් තමා ම ඉල්ලාගත් උපකරණින් කරණු කැමැත්තෙහි ය. හේ කුට්ඨාසය දෙශනාවට සංඝයා අයදී. ඉදින් සංඝයාට පාමණිකල් ඇත්තේ නම් සංඝ තෙමේ මෙනම් මහණහු හේ කුට්ඨාසය දෙසන්නේ ය. තෙල ඤාති යි.

වහන්ස, සංඝ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා: මේ මෙනම් මහණ කරවා දෙන හිමියකු තැනි තමා උදෙසා වූ කුට්ඨාසක් තමා ම ඉල්ලාගත් උපකරණින් කරණු කැමැත්තෙහි ය. හේ කුට්ඨාසය දෙශනාවට සංඝයා අයදී. සංඝ තෙමේ මෙනම් මහණහු හේ කුට්ඨාසය දෙසයි. යම් ආයුෂ්ඨිකාලයට මෙනම් මහණහු හේ කුට්ඨාසය දෙසීම රුචි වේ නම් හේ තුෂ්ණීමිභාව වන්නේ ය. යම්කල රුචි නො වේ නම් හෙතෙම කියන්නේ ය.

සංඝයා විසින් මෙනම් මහණහු හේ කුට්ඨාසය දෙසන ලද. සංඝයාට රුචි වෙයි. එහෙයින් තුෂ්ණීමිභාවය යි. මෙසේ තෙල තුෂ්ණීමිභාවය ධරම්”යි.

සාරමග නම්: කුහුඹුවන්ගේ හෝ තුඹසෙක් වෙයි. වේයන්ගේ හෝ තුඹසෙක් වෙයි. මියන්ගේ හෝ බිලයෙක් වෙයි. සපුන්ගේ හෝ බිලයෙක් වෙයි. නුහුඹුවන්ගේ හෝ බිලයෙක් වෙයි. සියපානන්ගේ හෝ බිලයෙක් වෙයි. ඇතුන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. සිංහයන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. වගුන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. දිවියන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. වලසුන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. තරසුන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. යම්කිසි තීරිසන්ගිය සතුන් වසන තැනෙක් වෙයි. හැල් ඇ පුබ්බන්ත වපුල තැනෙක් හෝ වෙයි. උදු ඇ අපරන්ත වපුල තැනෙක් හෝ වෙයි. වධස්ථාන ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. දම්ගෙඩිය ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. සොහොන ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. උයන් ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. රජවතු ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. ඇත්ගල් ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. අස්ගල් ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. සිරගේ ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. අවන්ගල් ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. මස්ලොඹු ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. රියමන ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. සිවුමංසල ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. සනා ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. යන එන මග ඇසිරි කෙළේ හෝ වෙයි. තෙල ‘සාරමග’ නම්.

අපරික්කමන නම්: ගොනුන් යෙදූ ගැලකින් සිසාර යන්නට ගාත්පස භික්ෂකින් සිසාර යන්නට නො හැකි වේ ද, තෙල ‘අපරික්කමන’ නම්.

අනාරමනං නාම: න කිපිලලිකානං වා ආසයො හොති -පෙ- න සංසරණනිසිතං වා හොති. එතං අනාරමනං නාම.

සපරික්කමනං නාම: සක්කා හොති යථා සුතෙනහ සකවෙන අනුපරිගතකුං, සමන්තා නිසෙහිතො අනුපරිගතකුං, එතං සපරික්කමනං නාම.

සඤ්ඤාමිකා නාම: සයං යාවිචා පුරිසවපි පුරිසත්ථකරවපි -පෙ- මතතිකවපි.

කුටි නාම: උලලිතතා වා හොති අවලිතතා වා උලලිතතාවලිතතා වා, කමරයාති කරෙති වා කාරපෙති වා.

හික්කු වා අනගිනෙය්‍ය වඤ්ඤෙය්‍යාය පමාණං වා අතික්කාමෙය්‍යාති: ඤාතිදුතියෙන කමෙත කුටිවඤ්ඤං ත දෙසාපෙචා ආයාමතො වා විත්ථාරතො වා අනතමසො කෙසය්‍යමතතවපි අතික්කාමෙචා කරෙති වා කාරාපෙති වා පයොගෙ පයොගෙ දුක්ඛං, එකං පිණ්ඩං අතාගතෙ ආපතති ථුලලවටයස්ස; තස්මිං පිණ්ඩං ආගතෙ ආපතති සංඝාදසෙසස්ස.

සංඝාදසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුවවති සංඝාදසෙසොති.

1. හික්කු කුටිං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤං සාරමනං අපරික්කමනං, ආපතති සංඝාදසෙසෙන ද්විතනං දුක්ඛං වා,

හික්කු කුටිං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤං සාරමනං සපරික්කමනං, ආපතති සංඝාදසෙසෙන දුක්ඛං වා.

හික්කු කුටිං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤං අනාරමනං අපරික්කමනං, ආපතති සංඝාදසෙසෙන දුක්ඛං වා.

හික්කු කුටිං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤං අනාරමනං සපරික්කමනං, ආපතති සංඝාදසෙසෙන දුක්ඛං වා.

හික්කු කුටිං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤං සාරමනං අපරික්කමනං, ආපතති ද්විතනං දුක්ඛං වා.

හික්කු කුටිං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤං සාරමනං සපරික්කමනං, ආපතති දුක්ඛං වා.

හික්කු කුටිං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤං අනාරමනං අපරික්කමනං, ආපතති දුක්ඛං වා.

හික්කු කුටිං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤං අනාරමනං සපරික්කමනං, අපතති.

හික්කු කුටිං කරෙති පමාණාතික්කතනං සාරමනං අපරික්කමනං, ආපතති සංඝාදසෙසෙන ද්විතනං දුක්ඛං වා.

අනාරාම නම්: කුහුඹුවන්ගේ හෝ කුඹසෙක් නො වෙයි. ... යන එක ලෙස ඇසිරි කෙළේ හෝ නො වෙයි. තෙල අතාරම නම්.

සපරික්කම නම්: ගොනුන් යෙදූ ගැලෙකින් සිසාරා යන්නට, හාත්පස හිණෙකින් සිසාරා යන්නට හැකි වෙයි. තෙල 'සපරික්කම' නම්.

සකුසුළු නම්: මිනිසකු දු මිනිස් අත්කඩු දු ... මැටි දු තෙමේ ඉල්ලා ගෙණ.

කුටි නම්: ඇතුලත පිරිසම කරණ ලදු හෝ පිටත පිරිසම කරණ ලදු හෝ ඇතුලත පිටත පිරිසම කරණ ලදු හෝ වෙයි.

කරෙයා යනු: කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ.

හිඤ්චා අනාගිනියා වස්තුදෙයනාය පමාණං වා අනික්කාමෙයා යනු: කුහුඹුවන් කම්වදනින් ගෙවීම නො දෙසවා අයමින් හෝ විතරින් හෝ යටත්පිරිසෙයින් කෙරෙයා පමණකු දු ඉක්මවා කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ පියෙවිති පියෙවිති දුකුලා වෙයි. පැළුළු එක් මැටි පිඩක් නො පත් කල්හි කුලාපිඳාවාත් වෙයි. එ පිඩ පැමිණි කල්හි සඟවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සංඝාදිසෙසා යනු: ... එහිනු දු 'සංඝාදිසෙස'ය යි කියනු ලැබේ.

1. මහණ තෙම නො දෙසු ගෙවීම ඇති උපද්‍රව සහිත වූ උපමාර රහිත වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සඟවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලා-ඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙවීම ඇති උපද්‍රව සහිත වූ උපමාර සහිත වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සඟවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වේ.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙවීම ඇති අනුපද්‍රව වූ උපමාර රහිත වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සඟවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙවීම ඇති අනුපද්‍රව වූ සෞපමාර වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සඟවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

මහණ තෙම දෙසු ගෙවීම ඇති සෞපද්‍රව වූ උපමාර රහිත වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දෙ දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු ගෙවීම ඇති සෞපද්‍රව වූ සෞපමාර වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු ගෙවීම ඇති අනුපද්‍රව වූ අනුපමාර වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු ගෙවීම ඇති අනුපද්‍රව වූ සෞපමාර වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් ඇවැත් නැති.

මහණ තෙම පමණ ඉක්ම වූ සාරමා වූ අපරික්කම නම් කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සඟවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඇවැත් වෙයි.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති පමාණාභික්‍ෂකතං සාරමං සපරික්‍ෂමතං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති පමාණාභික්‍ෂකතං අනාරමං අපරික්‍ෂමතං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති පමාණාභික්‍ෂකතං අනාරමං සපරික්‍ෂමතං, ආපතති සංඝාදිසෙසෙන.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති පමාණිකං සාරමං අපරික්‍ෂමතං, ආපතති දවින්නං දුක්ඛං.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති පමාණිකං සාරමං සපරික්‍ෂමතං, ආපතති දුක්ඛං.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති පමාණිකං අනාරමං අපරික්‍ෂමතං, ආපතති දුක්ඛං.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති පමාණිකං අනාරමං සපරික්‍ෂමතං, අනාපතති.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති අදෙසිතවත්‍තං පමාණාභික්‍ෂකතං සාරමං අපරික්‍ෂමතං, ආපතති දවින්නං සංඝාදිසෙසෙන දවින්නං දුක්ඛං.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති අදෙසිතවත්‍තං පමාණාභික්‍ෂකතං සාරමං සපරික්‍ෂමතං, ආපතති දවින්නං සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති අදෙසිතවත්‍තං පමාණාභික්‍ෂකතං අනාරමං අපරික්‍ෂමතං, ආපතති දවින්නං සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති අදෙසිතවත්‍තං පමාණාභික්‍ෂකතං අනාරමං සපරික්‍ෂමතං, ආපතති දවින්නං සංඝාදිසෙසෙන.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති දෙසිතවත්‍තං පමාණිකං සාරමං අපරික්‍ෂමතං, ආපතති දවින්නං දුක්ඛං.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති දෙසිතවත්‍තං පමාණිකං සාරමං සපරික්‍ෂමතං, ආපතති දුක්ඛං.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති දෙසිතවත්‍තං පමාණිකං අනාරමං අපරික්‍ෂමතං, ආපතති දුක්ඛං.

භික්‍ෂු කුටිං කරොති දෙසිතවත්‍තං පමාණිකං අනාරමං සපරික්‍ෂමතං, අනාපතති.

මහණ තෙම පමණ ඉක්ම වූ සාරථය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි.

මහණ තෙම පමණ ඉක්ම වූ අනාරථය වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි.

මහණ තෙම පමණ ඉක්ම වූ අනාරථය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සහවෙසෙස්ඥාවැන් වේ.

මහණ තෙම පමණින් යුත් සාරථය වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි.

මහණ තෙම පමණින් යුත් සාරථය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දුකුලාඥාවැන් වෙයි.

මහණ තෙම පමණින් යුත් අනාරථය වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දුකුලාඥාවැන් වෙයි.

මහණ තෙම පමණින් යුත් අනාරථය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් ඥාවැන් නැති.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙඹිම් ඥාති පමණ ඉක්ම වූ උපද්‍රව සහිත වූ උපචාර රහිත වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දෙ සහවෙසෙසක් සමග දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණ ඉක්ම වූ සාරථය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දෙ සහවෙසෙසක් සමග දුකුලාඥාවැන් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණ ඉක්ම වූ අනාරථය වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දෙ සහවෙසෙසක් සමග දුකුලාඥාවැන් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණ ඉක්ම වූ අනාරථය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දෙ සහවෙසෙස්ඥාවැනෙක් වේ.

මහණ තෙම දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණින් යුත් සාරථය වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණින් යුත් සාරථය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දුකුලාඥාවැන් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණින් යුත් අනාරථය වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් දුකුලාඥාවැන් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු කුටිවත් ඥාති පමණින් යුත් අනාරථය වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා නම් ඥාවැන් නැති.

2. හිතවූ සමාදිපති කුටිං මේ කරේථාති, තස්ස කුටිං කරේනති අදෙසිභවන්තිකං සාරථං අපරික්කමිතං, අපතති සඛ්‍යාදිසෙසෙන ද්විත්තං දුක්කථාතං -පෙ- සාරථං සපරික්කමිතං, අපතති සඛ්‍යාදිසෙසෙන දුක්කථංසං -පෙ- අනාරථං අපරික්කමිතං, අපතති සඛ්‍යාදිසෙසෙන දුක්කථංසං. -පෙ- අනාරථං සපරික්කමිතං, අපතති සඛ්‍යාදිසෙසංසං.

3. හිකුකු සමෘද්ධිසහි කුටිං මෙ කරෙවැනි, තසා කුටිං කරෙවැනි දෙසිත-
චක්කුකං සාරඛං අපරිකකමනං, අපතනි ද්විතනං දුක්කචානං -පෙ- සාරඛං
සපරිකකමනං, අපතනි දුක්කචස්ස -පෙ- අනාරඛං අපරිකකමනං, අපතනි
දුක්කචස්ස -පෙ- අනාරඛං සපරිකකමනං, අනාපතනි.

4. හිඬු සමාදිපති කුටිං මේ කරොටාති, තසා කුටිං කරොතති පමාණා-
තිකකතතං සාරමං අපරිකකමතං, අපතති සමිසාදිසෙසෙන ද්විතනං
දුකකවතං -පෙ- සාරමං සපරිකකමතං, අපතති සමිසාදිසෙසෙන දුකක-
ටසා -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, අපතති සමිසාදිසෙසෙන දුකකටසා
-පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අපතති සමිසාදිසෙසසා.

5. හිඟකු සමාදිසිනි කුටිං මෙ කරොථානි, තස්ස කුටිං කරොතානි පමාණිකං සාරමං අපරිකකමනං, අපතනි දානනං දුක්ඛාපනං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, අපතනි දුක්ඛාපනං -පෙ- අනාරමං අපරිකකමනං, අපතනි දුක්ඛාපනං -පෙ- අනාරමං සපරිකකමනං, අනාපතනි.

6. භික්ෂු සමාදිසති කුටීං මෙ කරොථාති. තස්ස කුටීං කරොන්ති අදෙසිත-
විජුකං පමාණාතිකකන්තං සාරමං අපරික්කමතං, අපතති ද්විත්තං සඛ්ඤාදි-
සෙසෙන ද්විත්තං දුක්ඛවාතං -පෙ- සාරමං සපරික්කමතං, අපතති ද්විත්තං
සඛ්ඤාදිසෙසෙන දුක්ඛවාතං. -පෙ- අනාරමං අපරික්කමතං, අපතති ද්විත්තං
සඛ්ඤාදිසෙසෙන දුක්ඛවාතං. -පෙ- අනාරමං සපරික්කමතං, අපතති ද්විත්තං
සඛ්ඤාදිසෙසෙන දුක්ඛවාතං.

7. භික්ෂු සමාදිසති කුටිං මෙ කරොථාති තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිත-
 වනුකං පමාණිකං සාරමං අපරික්කමිතං, අපතති දවන්තං දුක්ඛවාතං -පෙ-
 සාරමං සපරික්කමිතං, අපතති දුක්ඛවස්ස -පෙ- අනාරමං අපරික්කමිතං,
 අපතති දුක්ඛවස්ස -පෙ- අනාරමං සපරික්කමිතං, අනාපතති.

8. හීකඩු සමාදිසිවා පකකමති. කුටිං මෙ කරොථාති න ව සමාදිසති. දෙසිනවච්ඡිකා ව නොතු අතාරමා ව ආපරිකකමනා වාති තසා කුටිං කරොනාති අදෙසිනවච්ඡිකං සාරමා අපරිකකමනං, අපතති සබ්බාදිසෙසෙන ද්විතනං දුක්ඛාවනං -පෙ- සාරමා සපරිකකමනං, අපතති සබ්බාදිසෙසෙන දුක්ඛාවසා -පෙ- අතාරමා අපරිකකමනං, අපතති සබ්බාදිසෙසෙන දුක්ඛාවසා -පෙ- අතාරමා සපරිකකමනං, අපතති සබ්බාදිසෙසෙන.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. භික්ඛු සමාදිසිභ්වා පක්කමති: “කුට්ඨං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති, දෙසිතවච්ඡුකා ච ගොචු අතාරමා ච සපරික්කමනා වා”ති තස්ස කුට්ඨං කරොනති. දෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති ද්විනනං දුක්කථානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති දුක්කථං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති දුක්කථං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අතපතති.

10. භික්ඛු සමාදිසිභ්වා පක්කමති “කුට්ඨං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති, පමාණිකා ච ගොචු අතාරමා ච සපරික්කමනා වා”ති තස්ස කුට්ඨං කරොනති පමාණාතික්කනනං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති සම්භාදිසෙසෙන ද්විනනං දුක්කථානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති සම්භාදිසෙසෙන දුක්කථං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති සම්භාදිසෙසෙන දුක්කථං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අපතති සම්භාදිසෙසෙන.

11. භික්ඛු සමාදිසිභ්වා පක්කමති “කුට්ඨං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති” පමාණිකා ච ගොචු අතාරමා ච සපරික්කමනා වා”ති, තස්ස කුට්ඨං කරොනති පමාණිකං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති ද්විනනං දුක්කථානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති දුක්කථං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති දුක්කථං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අතපතති.

12. භික්ඛු සමාදිසිභ්වා පක්කමති “කුට්ඨං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති” දෙසිතවච්ඡුකා ච ගොචු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරික්කමනා වා”ති, තස්ස කුට්ඨං කරොනති අදෙසිතවච්ඡුකං පමාණාතික්කනනං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති ද්විනනං සම්භාදිසෙසෙන ද්විනනං දුක්කථානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති ද්විනනං සම්භාදිසෙසෙන දුක්කථං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති ද්විනනං සම්භාදිසෙසෙන දුක්කථං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, අපතති ද්විනනං සම්භාදිසෙසෙන.

13. භික්ඛු සමාදිසිභ්වා පක්කමති “කුට්ඨං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති” දෙසිතවච්ඡුකා ච ගොචු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරික්කමනා වා”ති තස්ස කුට්ඨං කරොනති දෙසිතවච්ඡුකා පමාණිකං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති ද්විනනං දුක්කථානං, -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති දුක්කථං. -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, අපතති දුක්කථං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං අතපතති.

12. භික්ඛු සමාදිසිභ්වා පක්කමති “කුට්ඨං මෙ කරොථාති” සමාදිසති ච “දෙසිතවච්ඡුකා ච ගොචු අතාරමා ච සපරික්කමනා වා”ති තස්ස කුට්ඨං කරොනති අදෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරික්කමනං, සො සුණාති “කුට්ඨං කිර මෙ කසිරති අදෙසිතවච්ඡුකා සාරමා අපරික්කමනා”ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාගෙතබ්බො. ‘දෙසිතවච්ඡුකා ච ගොචු අතාරමා ච සපරික්කමනා වා’ති තො වෙ සාමං වා ගවෙස්ස. දුතං වා පතිණෙස්ස අපතති දුක්කථං.

9. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම්, දේසිත-වජ්ඣක ද අනාරාම ද සපරික්කමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට දෙසු කුටිවත් ඇති සාරාම වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ දුකුලා-ඇවැතෙත් වෙයි... සාරාම වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලා-ඇවැත් වෙයි ... අනාරාම වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලා-ඇවැත් වෙයි ... අනාරාම වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) ඇවැත් නැති.

10. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් පමාණික ද අනාරාම ද සපරික්කමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට පමණික ඉක්ම වූ සාරාම වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලා-ඇවැතෙත් වෙයි ... සාරාම වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි ... අනාරාම වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි ... අනාරාම වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

11. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් පමාණික ද අනාරාම ද සපරික්කමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට පමණින් යුත් සාරාම වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ දුකුලාඇවැතෙත් වෙයි... සාරාම වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලාඇවැත් වෙයි ... අනාරාම වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලාඇවැත් වෙයි ... අනාරාම වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් ඇවැත් නැති.

12. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම්, දේසිත-වජ්ඣක ද පමාණික ද අනාරාම ද සපරික්කමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට නො දෙසු කුටිවත් ඇති පමණික ඉක්ම වූ සාරාම වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඇවැතෙත් වෙයි ... සාරාම වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දෙ සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි ... අනාරාම වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දෙ සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි ... අනාරාම වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දෙ සහවෙසෙස් ඇවැතෙත් වෙයි.

13. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් දේසිත-වජ්ඣක ද පමාණික ද අනාරාම ද සපරික්කමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට දෙසු කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් සාරාම වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ දුකුලාඇවැතෙත් වෙයි ... සාරාම වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි ... අනාරාම වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලාඇවැත් වෙයි ... අනාරාම වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) ඇවැත් නැති.

14. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් යථි දේසිකවජ්ඣක ද අනාරාම ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවා නම් ඔහට නො දෙසු කුටිවත් ඇති සාරාම වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් හෙතෙම මට නො දෙසු කුටිවත් ඇති සාරාම වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කරනු ලැබේ ල යි අසා ද එ මහණු නමා හෝ යායුතු ය දේසිතවජ්ඣක ද අනාරාම ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දූතයෙක් හෝ යාච්ච යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දූතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලා-ඇවැත් වේ.

15. හිංගු සමාදිසිනා පක්කමහි 'භූටිං මෙ කරොථා'ති සමාදිසති ව 'දෙසිතවච්ඡිකා ව ගොභු අනාරමා ව සපරික්කමනා වා'ති තස්ස භූටිං කරොන්ති අදෙසිතවච්ඡිකං ආරමා සපරික්කමනං සො සුඤ්ඤාති භූටි කීර මෙ කසිරති අදෙසිතවච්ඡිකා ආරමා සපරික්කමනා'ති තෙන භික්ඛුනා සාමං වා ගතතබ්බං දුතො වා පාගෙනබ්බා "දෙසිතවච්ඡිකා ව ගොභු අනාරමා වා"ති තො චෙ සාමං වා ගචේත්ඤ්ඤං දුතං වා පභිඤ්ඤං, අපඤ්ඤා දුක්ඛට්ඨං.

16. භික්‍ෂු සමාදිසිනි, පක්කමනි ‘කුට්ඨිං මෙ කරොථා’ති සමාදිසති ච දෙසිතවන්තිකා ච භොචු අනාරමා ච සපරික්කමනා වා’ති. භස්ස කුට්ඨිං කරොන්ති අදෙසිතවන්තිකං අනාරමං අපරික්කමනං සො සුණ්ඤ්ඤාති ‘කුට්ඨිං කීර මෙ කසිරති අදෙසිතවන්තිකා අනාරමා අපරික්කමනා’ති, තෙන භික්‍ෂුනා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පානෙනබ්බො. ‘දෙසිතවන්තිකා ච භොචු සපරික්කමනා වා’ති, තො වෙ සාමං වා ගවෙජ්ඣය දුතං වා පභිණ්ණය අපභ්නි දුක්ඛධම්මං.

17. භික්ෂු සංදේශිකා පනතෙහි “කුටිං මෙ තරොපා”හි සංදේශිකා ව දෙසිනවනුකා ව හොතු අතාරමා ව සපරිකතමනා වා”හි තසං කුටිං කරොන්ත් අදෙසිනවනුකා අතාරමාං සපරිකතමනං. සො සුණොති “කුටි කීර් මෙ කසිරුති අදෙසිනවනුකා අතාරමාං සපරිකතමනා”හි. තෙන භික්ෂුනා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාගෙනබ්බො දෙසිනවනුකා හොතු”හි නො වෙ සාමං වා ගවේන්යා දුතං වා පභිණේයා, අපතති දුක්ඛටස්ස.

18. භික්ෂු සමාදිසිළා පක්කමති කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච දෙසිතවඤ්ඤා ච භොඤ්ඤා ආනාදර්ශා ච සපරික්කමතා චා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති. දෙසිතවඤ්ඤං සාර්ථං අපරික්කමතං. සො ඥාණාති කුටි කීර මෙ කසිරති දෙසිතවඤ්ඤා සාර්ථං අපරික්කමතා'ති. තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාගන්තබ්බා, 'ආනාදර්ශා ච භොඤ්ඤා සපරික්කමතා චා'ති. තො වෙ සාමං වා ගවේරියස් දුතං වා පභිණේයස්. ආපනති දුක්ඛවස්ස.

19. භික්ඛු සමාදිසිනා පක්කමති කුරිං මෙ කරොථා'ති සමාදිසති ච 'දෙසිතවන්තා ච භොතු ආනරමා ච සපරික්කමිතා වා'ති. තස්ස කුරිං කරොන්ති දෙසිතවන්තං සාරමා සපරික්කමිතං. සො සුඤ්ඤාති "කුරි කිර මෙ කසිරති දෙසිතවන්තා සාරමා සපරික්කමිතා'ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගනනබ්බං දුතො වා පානෙනබ්බො, 'ආනරමා භොතු'ති. නො වෙ සාමං වා ගවෙත්ඤ්ඤා දුතං වා පභිඤ්ඤා ආපනති දුක්ඛටස්ස.

20. භික්ෂු සමාදිසිචා පකකමිති කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච දෙසිතිවච්ඡුකා ච හොතු අනාරමා ච සපරික්කමනා වා'ති තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතිවච්ඡුකං අනාරමං අපරික්කමනං. සො පුණ්ණති 'කුටි තිර මෙ' කසිරති දෙසිතිවච්ඡුකා අනාරමා අපරික්කමනා'ති තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාගෙතබ්බො. 'සපරික්කමනා ච හොතු'ති. තො චෙ සාමං වා ගවෙජ්ඣය දුතං වා පභිණෙය්‍ය අපගති දුක්ඛටස්ස.

21. භික්ෂු සමාදිසිනා පක්කමති 'කුට්ඨිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකා ච භොතු අනාරම්භා ච සපරික්කමනා චා'ති තස්ස කුට්ඨිං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං අනාරම්භං සපරික්කමනං, අනාපතති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

15. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් යළි දේශිත-වඤ්ඤා ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවා නම් ඔහට නො දෙනු කුටිලත් ඇති සාරමා වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් හෙතෙම මට අදේශිතවඤ්ඤා වූ සාරමා වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කරනු ලැබේ ල' යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. 'දේශිතවඤ්ඤා ද අතාරමා ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාඥාවන් වේ.

16. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් යළි දේශිත-වඤ්ඤා ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවා නම් ඔහට අදේශිතවඤ්ඤා වූ අතාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් හෙතෙම 'මට අදේශිතවඤ්ඤා වූ අතාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ ල' යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. දේශිතවඤ්ඤා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාඥාවන් වේ.

17. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේශිත-වඤ්ඤා ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට අදේශිතවඤ්ඤා වූ අතාරමා වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙති. හෙතෙම මට අදේශිත-වඤ්ඤා වූ අතාරමා වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. 'දේශිතවඤ්ඤා වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාඥාවන් වේ.

18. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේශිත-වඤ්ඤා ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට දේශිතවඤ්ඤා වූ සාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙති. හෙතෙම 'මට දේශිතවඤ්ඤා වූ සාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය, අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාඥාවන් වේ.

19. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේශිත-වඤ්ඤා ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට දේශිතවඤ්ඤා වූ සාරමා වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙති. හෙතෙම දේශිතවඤ්ඤා වූ සාරමා වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ ල'යි අසා නම් ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. අතාරමා වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාඥාවන් වේ.

20. මහණ තෙමේ, මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේශිත-වඤ්ඤා ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට දේශිතවඤ්ඤා වූ අතාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙයි. හෙතෙම 'මට දේශිතවඤ්ඤා වූ අතාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරේ ල' යි අසා නම් ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. 'සපරික්කමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාඥාවන් වේ.

21. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව' යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේශිතවඤ්ඤා ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවයි, ඔහට දේශිතවඤ්ඤා වූ අතාරමා වූ සපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් ඇවැත් නැති.

22. භික්ඛු සමාදිසිනා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ව 'පමාණිකා ව හොතු අතාරමා ව සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණාතික්කන්තං සාරමං අපරික්කමනං. සො පුණාති 'කුටි නිර මෙ කසිරති පමාණාතික්කන්තා සාරමා අපරික්කමනා'ති. තෙන භික්ඛුනා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාගෙතබ්බො පමාණිකා¹ ව හොතු අතාරමා ව සපරික්කමනා වාති -පෙ- පමාණිකා ව හොතු අතාරමා වාති -පෙ- පමාණිකා ව හොතු සපරික්කමනා වාති -පෙ- පමාණිකා හොතු'ති. නො වෙ සාමං වා ගවේශ්ශ දුතං වා පභිණේශ්ශ, ආපනති දුක්කටස්ස.

23. භික්ඛු සමාදිසිනා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ව 'පමාණිකා ව හොතු අතාරමා ව සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණිකං සාරමං අපරික්කමනං. සො පුණාති 'කුටි නිර මෙ කසිරති පමාණිකා සාරමා අපරික්කමනා'ති. තෙන භික්ඛුනා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාගෙතබ්බො 'අතාරමා ව හොතු සපරික්කමනා වා'ති -පෙ- අතාරමා හොතු'ති -පෙ- සපරික්කමනා හොතු'ති -පෙ- අතාපනති.

24. භික්ඛු සමාදිසිනා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති සමාදිසති ව 'දෙසිතවජ්ඣකා ව හොතු පමාණිකා ව අතාරමා ව සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවජ්ඣකං පමාණාතික්කන්තං සාරමං අපරික්කමනං. සො පුණාති 'කුටි නිර මෙ කසිරති අදෙසිතවජ්ඣකා පමාණාතික්කන්තා සාරමා අපරික්කමනා'ති තෙන භික්ඛුනා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාගෙතබ්බො දෙසිතවජ්ඣකා ව හොතු පමාණිකා ව අතාරමා ව සපරික්කමනා වා'ති -පෙ- 'දෙසිතවජ්ඣකා ව හොතු පමාණිකා ව අතාරමා වා'ති -පෙ- 'දෙසිතවජ්ඣකා ව හොතු පමාණිකා ව සපරික්කමනා වා'ති -පෙ- දෙසිතවජ්ඣකා ව හොතු පමාණිකා වා'ති. නො වෙ සාමං වා ගවේශ්ශ දුතං වා පභිණේශ්ශ, ආපනති දුක්කටස්ස.

25. භික්ඛු සමාදිසිනා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ව 'දෙසිතවජ්ඣකා ව හොතු පමාණිකා ව අතාරමා ව සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවජ්ඣකං පමාණිකං සාරමං අපරික්කමනං. සො පුණාති 'කුටි නිර මෙ කසිරති දෙසිතවජ්ඣකා පමාණිකා සාරමා අපරික්කමනා'ති තෙන භික්ඛුනා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාගෙතබ්බො අතාරමා ව හොතු සපරික්කමනා වා'ති -පෙ- අතාරමා හොතු'ති -පෙ- සපරික්කමනා හොතු'ති -පෙ- අතාපනති.

26. භික්ඛු සමාදිසිනා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ව 'දෙසිතවජ්ඣකා ව හොතු අතාරමා ව සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවජ්ඣකං සාරමං අපරික්කමනං, ආපනති කාරකානං² තිණ්ණං දුක්කටානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, ආපනති කාරකානං දභින්නං දුක්කටානං -පෙ- අතාරමං අපරික්කමනං, ආපනති කාරකානං දභින්නං දුක්කටානං -පෙ- අතාරමං සපරික්කමනං, ආපනති කාරකානං දුක්කටස්ස.

1. දෙසිතවජ්ඣක. ම.ඡ.සං. 2. කාරකානං - සං.

22. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි පමාණික ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට පමණ ඉක්ම වූ සාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. හෙතෙම 'මට පමණ ඉක්ම වූ සාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කැරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. පමාණික ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දූතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය. ... පමාණික ද අතාරමා ද වේවා'යි ... පමාණික ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ... පමාණික වේවා'යි ඉදින් තෙමේ හෝ තො යේ නම් දූතයකු හෝ තො යවා නම් දුකුලාඥාවෙන් වේ.

23. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි පමාණික ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට පමාණික වූ සාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. හෙතෙම මට 'පමාණික වූ සාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කැරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. 'අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දූතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය. ... 'අතාරමා වේවා'යි ... 'සපරික්කමන වේවා'යි ... ඥාවෙන් තැනි.

24. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේසිතවච්ඡික ද පමාණික ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට තො දෙසු කුටිවත් ඇති පමණ ඉක්ම වූ සාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. හේ මට අදේසිතවච්ඡික වූ පමණ ඉක්ම වූ සාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කැරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. දේසිතවච්ඡික ද පමාණික ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දූතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය. ... දේසිතවච්ඡික ද පමාණික ද අතාරමා ද වේවා'යි... දේසිතවච්ඡික ද පමාණික ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ... දේසිතවච්ඡික ද පමාණික ද වේවා'යි (දූතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය.) ඉදින් තෙමේ හෝ තො යේ නම් දූතයකු හෝ තො යවා නම් දුකුලාඥාවෙන් වේ.

25. මහණ තෙමේ 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේසිතවච්ඡික ද පමාණික ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඒ මහණහට දෙසු කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් සාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. හෙතෙම 'මට දේසිතවච්ඡික වූ පමාණික වූ සාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කැරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දූතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය. ... අතාරමා වේවා'යි .. සපරික්කමන වේවා'යි (දූතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය.) ... ඥාවෙන් තැනි.

26. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේසිතවච්ඡික ද අතාරමා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට අදේසිතවච්ඡික වූ සාරමා වූ අපරික්කමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. කරනුවනට හුන් දුකුලාඥාවෙක් වෙයි. ... සාරමා වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) කරනුවනට දෙ දුකුලාඥාවෙක් වෙයි. ... අතාරමා වූ අපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) කරනුවනට දෙ දුකුලාඥාවෙක් වෙයි. ... අතාරමා වූ සපරික්කමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) කරනුවනට දුකුලාඥාවෙන් වේ.

27. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවජ්ඣකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවජ්ඣකං සාරමං අපරිකකමනං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛවස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛවස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමනං, අතාපතති.

28. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණාතිකකතනං සාරමං අපරිකකමනං, අපතති කාරකානං තිණ්ණං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ- අතාරමං අපරිකකමනං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ- අතාරමං සපරිකකමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛවස්ස.

29. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණිකං සාරමං අපරිකකමනං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛවස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛවස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමනං, අතාපතති.

30. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච දෙසිතවජ්ඣකා ච ගොභු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවජ්ඣකං පමාණාතිකකතනං සාරමං අපරිකකමනං, අපතති කාරකානං චතුත්තං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, අපතති කාරකානං තිණ්ණං දුක්ඛවානං -පෙ- අතාරමං අපරිකකමනං, අපතති කාරකානං තිණ්ණං දුක්ඛවානං -පෙ- අතාරමං සපරිකකමනං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුක්ඛවානං.

31. භික්ඛු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවජ්ඣකා ච ගොභු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවජ්ඣකං පමාණිකං සාරමං අපරිකකමනං, අපතති කාරකානං ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛවස්ස. -පෙ- අතාරමං අපරිකකමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛවස්ස. -පෙ- අතාරමං සපරිකකමනං, අතාපතති.

27. මහණ තෙමේ ‘මට කුට්ඨයක් කරව’යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි ‘දේසිතවච්ඡුක ද අනාරම්භ ද සපරික්කමන ද වේවා’යි ඇණවයි. ඔහුට දේසිත-වච්ඡුක වූ සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම් කාරකයනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) ඇවැත් නැති.

28. මහණ තෙමේ ‘මට කුට්ඨයක් කරව’යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි “පමා-ණික ද අනාරම්භ ද සපරික්කමන ද වේවා’යි ඇණවයි. ඔහුට පමණ ඉක්ම වූ සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම් කාරකයනට තුන් දුකුලා-ඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... අනාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලා-ඥාවැන වේ.

29. මහණ තෙමේ ‘මට කුට්ඨයක් කරව’යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි “පමා-ණික ද අනාරම්භ ද සපරික්කමන ද වේවා’යි ඇණවයි. ඔහුට පමණින් යුත් සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම් කාරකයනට දෙ දුකුලා-ඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) ඇවැත් නැති.

30. මහණ තෙමේ ‘මට කුට්ඨයක් කරව’යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි “දේසිත-වච්ඡුක ද පමාණික ද අනාරම්භ ද සපරික්කමන ද වේවා’යි ඇණවයි. ඔහුට තො දෙසු කුට්ඨවත් ඇති පමණ ඉක්ම වූ සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම් කාරකයනට සතර දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට තුන් දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වේ.

31. මහණ තෙමේ ‘මට කුට්ඨයක් කරව’යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි “දේසිත-වච්ඡුක ද පමාණික ද සපරික්කමන ද වේවා’යි ඇණවයි. ඔහුට දෙසු කුට්ඨවත් ඇති පමණින් යුත් සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) කාරකයනට දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ (කුට්ඨයක් කෙරෙත් නම්) ඇවැත් නැති.

32. මහණ තෙම 'මට කුට්ඨයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහට නො දෙසූ කුට්ඨවත් ඇති සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ කුට්ඨයක් කෙරෙහි. ඉදින් ඒ මහණ (කුට්ඨය) නොනිමවා-නඛන ලද කල්හි පැමිණේ නම්, ඒ මහණහු විසින් ඒ කුට්ඨය අනෙකක්හට හෝ දියයුතු ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළයුතු ය. ඉදින් අනෙකක්හට හෝ නො දේ නම් බිඳපියා හෝ වටාලා නො කෙරේ නම්, සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ ... සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ ... සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ ... සහවෙසෙස් අවැන වේ.

33. මහණ තෙම 'මට කුට්ඨයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහට දෙසූ කුට්ඨවත් ඇති සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ කුට්ඨයක් කෙරෙහි. ඉදින් ඒ මහණ (කුට්ඨය) කොට අඩාල කල්හි පැමිණේ නම් ඒ මහණහු විසින් ඒ කුට්ඨය අනෙකක්හට හෝ දියයුතු ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළයුතු ය. ඉදින් අනෙකක්හට හෝ නො දේ නම් බිඳපියා හෝ වටාලා නො කෙරේ නම් දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ ... දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ ... දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ ... ඇවැන නැති.

34. මහණ තෙම 'මට කුට්ඨයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහට පමණ ඉක්ම වූ සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ කුට්ඨයක් කෙරෙහි. ඉදින් ඒ මහණ (කුට්ඨය) කොට අඩාල කල්හි පැමිණේ නම් ඒ මහණහු විසින් ඒ කුට්ඨය අනෙකක්හට හෝ දියයුතු ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළයුතු ය. ඉදින් අනෙකක්හට හෝ නො දේ නම් බිඳපියා හෝ වටාලා නො කෙරේ නම් සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ ... සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ ... සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ ... සහවෙසෙස් අවැන වේ.

35. මහණ තෙම 'මට කුට්ඨයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහට පමණින් යුත් සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ කුට්ඨයක් කෙරෙහි. ඉදින් ඒ මහණ (කුට්ඨය) කොට අඩාල කල්හි පැමිණේ නම් ඒ මහණහු විසින් ඒ කුට්ඨය අනෙකක්හට හෝ දියයුතු ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළ යුතු ය. ඉදින් අනෙකක්හට නො දේ නම් හෝ බිඳපියා වටාලා නො කෙරේ නම් හෝ දෙ-දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ...දුකුලාඥාවැන වෙයි.... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ ... දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ ... ඇවැන නැති.

36. මහණ තෙම 'මට කුට්ඨයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහට නො දෙසූ කුට්ඨවත් ඇති පමණ ඉක්ම වූ සාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ කුට්ඨයක් කෙරෙහි. ඉදින් ඒ මහණ (කුට්ඨය) කොට අඩාල කල්හි පෙරළා ඒ නම්, ඒ මහණහු විසින් ඒ කුට්ඨය අනෙකක්හට හෝ දියයුතු ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළ යුතු ය. ඉදින් අනෙකක්හට නො දේ නම් හෝ බිඳපියා වටාලා නො කෙරේ නම් හෝ දෙ සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ ... දෙ සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ ... දෙ සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවැන වෙයි. ... අනාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ ... දෙ සහවෙසෙස් අවැන වේ.

37. භික්ෂු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණීකං සාරථං අපරික්කමනං, සො වෙ විප්පකතෙ ආගච්ඡති. තෙන භික්ෂුතා සා කුටි අඤ්ඤාසා වා දාතබ්බා භික්ඛිත්වා වා පුත්ත කාතබ්බා, නො වෙ අඤ්ඤාසා වා දදෙය්‍ය භික්ඛිත්වා වා පුත්ත කාරෙය්‍ය, ආපත්ති දවින්නං දුක්කට්ඨනං -පෙ- සාරථං සපරික්කමනං, -පෙ- ආපත්ති දුක්කට්ඨාසං -පෙ- අනාරථං අපරික්කමනං, -පෙ- ආපත්ති දුක්කට්ඨාසං. භික්ෂු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණීකං අනාරථං සපරික්කමනං, අනාපත්ති.

38. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති සංඝාදි-සෙසස්ස. අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති සංඝාදි-සෙසස්ස. පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති සංඝාදි-සෙසස්ස. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති සංඝාදිසෙසස්ස.

39. අනාපත්ති ලෙනෙ ගුහාය තිණකුටිකාය අඤ්ඤාසාත්ථාය, වාසාභාරං යපෙත්වා සබ්බත්ථ, අනාපත්ති උමට්ඨනකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

කුමාරසංඝාදිසෙසො. නිවර්තනං.

3. 7.

විහාරකාරසංඝාදිසෙසො

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ ගගවා කොසලිංයං විහරති නොසිතාරුතෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමනො ජනනස්ස උපට්ඨාකො ගගපති ආයසමනං ජනනං එතදවොච: 'විහාරවච්ඡං හතෙන ජානාති, අය්‍යස්ස විහාරං කාරුපෙස්සාමි'ති. අථ බො ආයසමා ජනෙනා විහාරවච්ඡං සොධෙතො, අඤ්ඤාතරං වෙතියරුකං ඡෙදපෙසි ගාමපුජ්ඣං නිගමපුජ්ඣං තගරපුජ්ඣං ජනපදපුජ්ඣං රට්ඨපුජ්ඣං. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: 'කථං හි නාම සමණා සකාසපුත්තියා වෙතියරුකං ඡෙදපෙස්සනති ගාමපුජ්ඣං නිගමපුජ්ඣං තගරපුජ්ඣං ජනපදපුජ්ඣං රට්ඨපුජ්ඣං, එතින්ද්‍රියං සමණා සකාසපුත්තියා ජීවං විභෙධෙත්තති'ති. අස්සොසුං බො භික්ෂු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඛියනානං විපාවෙනානං, යෙ තෙ භික්ෂු අපට්ඨත්ත තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: "කථං හි නාම ආයසමා ජනෙනා වෙතියරුකං ඡෙදපෙස්සති, ගාමපුජ්ඣං -පෙ- රට්ඨපුජ්ඣං"න්ති.

37. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහුට දෙසු කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් සාරම්භ වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. ඉදින් ගෙනෙම (කුටිය) අවසන් නොකළ කල්හි පෙරලා ඒ තම්, ඒ මහණහු විසින් ඒ කුටිය අනෙකක්හට ගෝ දියයුතු ය. බිඳපියා ගෝ වටාලා කළයුතු ය. ඉදින් අනෙකක්හට නොදේ තම් ගෝ බිඳපියා වටාලා නො කරවා තම් ගෝ දෙ දුකුලාආවාතෙක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරිකකමන වූ ... දුකුලාආවාත් වෙයි. ... අතාරම්භ වූ අපරිකකමන වූ ... දුකුලාආවාත් වෙයි. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහුට දෙසු කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් අතාරම්භ වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් තම් ආවාත් නැති.

38. තමා විසින් අවසන් නො කරන ලද්ද තෙමේ නිමවා තම්, සහවෙසෙස්-ආවාත් වෙයි. තමා විසින් කොට අඩාල කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා තම්, සහවෙසෙස්ආවාත් වෙයි. මෙරමා විසින් නොනිමවා තබන ලද්ද තෙමේ නිමවා තම්, සහවෙසෙස්ආවාත් වෙයි. මෙරමා විසින් කොට අඩාල කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිම කරවා තම්, සහවෙසෙස්ආවාත් වේ.

39. ලෙනෙහි, ගුහායෙහි, තණනිලියෙහි, අනෙකක්හු උදෙසා කරණ ලද්දෙහි, වසන ගෙය හැර හැම තැනැදු යි ආවාත් නැති. උමමතකයහට, ආදිකම්මකයහට ආවාත් නැති.

කුමිකාර ශික්ෂාපදය නිමි.

3. 7.

විහාරකාරකඛණපදය

1. එසමයෙහි හාග්ගවත් බුදුරජානන් වහන්සේ කොසඹානුවර හෝමිහාරමයෙහි වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් ජනන තෙරුන්ගේ උපසංචයක වූ ගෘහපති තෙම ආයුෂමත් ජනන තෙරුන්ට මෙපවත් කීය: 'වහන්ස, ආයුෂයන් වහන්සේට විහාරයක් කරවන්නෙමි. විහාරයට ගෙම්මක් දනුව'යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් ජනනයෝ විහාරවාසනුව ගුඛි කරත්තානු ගාමියන් විසින් පුදන ලද නියමිතම් වැස්සන් විසින් පුදන ලද නුවරැන් විසින් පුදන ලද දතවැස්සන් විසින් පුදන ලද රටවැසියන් විසින් පුදන ලද එක්තරා සැරැකක් සිදු වූහ. මනුෂ්‍යයෝ 'කෙසේ තම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ ගාමියන් විසින් පුදන ලද නිගමුන් විසින් පුදන ලද නුවරැන් විසින් පුදන ලද දතවැස්සන් විසින් පුදන ලද රටවැස්සන් විසින් පුදන ලද සැරැක සිදු වූහ ද, ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ එකිනිසුන්ට සහකාරවත්'යි මනුෂ්‍යයෝ අවමන් කෙරෙහි. අයුණු කියති, දෙස් පහළ කෙරෙහි. භික්ෂුහු අවමන් කරන අයුණු කියන දෙස් පහළ කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. අලොච්ඡ වූ යම් මහණ කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු අවමන් කෙරෙහි. අයුණු කියති දෙස් පහළ කෙරෙහි. 'කෙසේ තම් ආයුෂමත් ජනන තෙමේ ගාමියන් විසින් පුදන ලද ... රටවැසියන් විසින් පුදන ලද සැරැකක් සිදුවී ද?'යි.

2. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මනං ඡන්තං අනෙකපරියායෙන විගරහිතා හගවතො එතමන්ථං අරෙවෙසුං -පෙ- “සච්චං කිරි තුං ඡන්තා, වෙතිරුකං ඡෙදපෙසි ගාමෙසුජිතං -පෙ- රච්චෙසුජිත”න්ති “සච්චං හගවා”ති. විගරහි බුද්ධො හගවා -පෙ- “කථං හි තාම තුං මොඝපුරිස, වෙතිරුකං ඡෙදපෙසසි ගාමෙසුජිතං නිගමෙසුජිතං තගරපුජිතං ජතපදපුජිතං රච්චෙසුජිතං. ජ්වහඤ්ඤා-තො හි මොඝපුරිස, මනුස්සා රුකකයමිං, තෙතං මොඝපුරිස අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“මහලලකං පන ගික්ඛුනා විහාරං කාරස්මානෙන සංඝාමිකං අනතුද්දසං, ගික්ඛු අගිනෙතඛබ්බා චක්ඛුදෙසනාය. තෙති ගික්ඛුති චක්ඛුං දෙසෙතඛබ්බං අනාරමහං සපරික්ඛමනං, ඝාරමෙග වෙ ගික්ඛු චක්ඛුසමිං අපරික්ඛමනෙ මහලලකං විහාරං කාරෙය්‍ය, ගික්ඛු වා අනගිනෙය්‍ය චක්ඛුදෙසනාය, සංඝාදිසෙසො”ති.

මහලලකො තාම: විහාරෙ සංඝාමිකො වුවවති.

විහාරෙ තාම: උලලිතො වා හොති අවලිතො වා උලලිතො-වලිතො වා.

කාරස්මානෙනාති: කරෙතො වා කාරාපෙතො වා.

සංඝාමිකනති: අඤ්ඤා කොපි සාමිකො හොති ඉප්ථි වා පුරිසො වා ගහපට්ඨා වා පබ්බජිතො වා.

අනතුද්දසන්ති අතනිතො අත්ථාය.

ගික්ඛු අගිනෙතඛබ්බා චක්ඛුදෙසනායාති තෙත විහාරකාරකෙන භික්ඛුතා විහාරවච්ඡං නොබෙත්වා සඛං උපසඛකමිත්වා එකංසං උත්තරසඛං කරිත්වා බුද්ධාතං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිතා උඤ්ඤාපිකං නිසිදිත්වා අඤ්ඤං පග්ගහෙත්වා එවමෙස වචනියො: “අහං හනෙත මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සංඝාමිකං අනතුද්දසං. සොහං හනෙත සඛං විහාරවච්ඡමලොකනං යාවාමි”ති. දුතියමපි යාචිතබ්බො, තතියමපි යාචිතබ්බො. සච්චෙ සබ්බො සබ්බො උස්සහති විහාරවච්ඡං ඕලොකෙත්වා, සබ්බෙත සබ්බෙත ඕලොකෙතබ්බං. තො වෙ සබ්බො සබ්බො උස්සහති විහාරවච්ඡං ඕලොකෙත්වා, යෙ තත්ථ හොනති භික්ඛු ව්‍යත්තා පටිබලා සාරමහං අනාරමහං සපරික්ඛමනං අපරික්ඛමනං ජානිත්වා, තෙ යාචිත්වා සම්මනනිතබ්බො. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ සම්මනනිතබ්බො. ව්‍යත්තත භික්ඛුතා පටිබලෙත සබ්බො ඤ්ඤපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ හනෙත සබ්බො. අයං ඉත්ථනාමො භික්ඛු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සංඝාමිකං අනතුද්දසං. සො සඛං විහාරවච්ඡ-ඕලොකනං යාවති. යදි සඛස්ස පත්තකලං, සබ්බො ඉත්ථනාමඤ්ච ඉත්ථනාමඤ්ච භික්ඛු සම්මනෙතාය, ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුතො විහාරවච්ඡං ඕලොකෙත්වා. එසා ඤ්ඤති.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂු ආයුෂමත් ඡන්ත තෙරුන්ට නොයෙක් අයුරින් ගරහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දන්වූහ ... “සැබවෙක් ද ඡන්තය, තෝ ගෑමියන් විසින් පුදන ලද ... රවුන් විසින් පුදන ලද සැරැකක් සිදැවු-
යෙහිදැ? යි. ‘සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්සැ’ යි. භාග්‍යවත් බුදුහු මෙසෙයින් ගම්,
කළහ. භික්ෂු පුරුෂය, කෙසේ නම් තෝ ගෑමියන් විසින් පුදන ලද නිගමුන්
විසින් පුදන ලද නුවරුන් විසින් පුදන ලද දහම්වැසියන් විසින් පුදන ලද
රවුන් විසින් පුදන ලද සැරැකක් සිදැවුයෙහි ද? භික්ෂු පුරුෂය, මනුෂ්‍යයෝ
වෘක්කයෙහි ජවසංඥ ඇත්තාහු ම ය. භික්ෂු පුරුෂය, තෙල නො පහන්
වූවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි,, ... තවද මහණෙනි, මෙසේ ඡේ
ශික්ෂාපදය උදෙසා:

“කරවා දෙන හිමියන් ඇති තමා උදෙසා වූ මහලලක විහාරයක්
කරවන මහණහු විසින් වාසතුදෙණනාව පිණිස ගිණුනු පෑමිණවිය
සුත්තාහ. ඒ ගිණුනු විසින් තිරුපදව වූ උපවාර සහිත වූ ශෙඛිම
දෙසියයුතු ය. ඉදින් මහණ තෙම උපදව සහිත වූ උපවාර රහිත වූ
ශෙඛිමි මහලලකවිහාරයක් කරවා නම් වාසතුදෙණනාව පිණිස ගිණුනු
නො පමුණුවා නම් සහපෙසෙස් වේය” යි.

මහලලක තම: සඤාමික වූ විහාරය කියනු ලැබේ.

විහාර තම: ඇතුළත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ පිටත පිරිසම කරණ
ලද්දේ හෝ ඇතුළත පිටත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ වේ.

කාරයමානෙති යනු: කරණුයේ හෝ කරවනුයේ හෝ ය.

සසසාමිකං යනු. සග්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගාහස්සයෙක් හෝ
ප්‍රච්ඡිතයෙක් හෝ අන් කිසි හිමියෙක් වේ.

අනතුදෙණං යනු: තමා සදහා.

ගිණුනු අභිනේතබ්බා වස්තුදෙණනා යනු: ඒ විහාරකාරක භික්ෂුහු
විසින් විහාරවාසතුට ඉඳා කොට සතුන් වෙත එළැඹ උතුරුසහ එකක් කොට
මහලුතෙරුන් පා වැද උපල්ලෙන් හිද ඇදීලී බැද මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය.
‘වහන්ස, මම කරවා දෙන හිමියන් ඇති තමා උදෙසා වූ මහලලකවිහාරයක්
කරණු කැමැත්තෙමි. වහන්ස, ඒ මම විහාරවාසතු අවලෝකනයට සහසයා
අයැදීමි’ යි. දෙවන වට ද යැදිය යුතු ය. තෙවන වට ද යැදිය යුතු ය. ඉදින්
හැම සහස තෙමේ විහාරවාසතුට බැලීම ඉවසා නම් හැම සහසයා විසින්
බැලිය යුතු ය. ඉදින් හැම සහස තෙමේ විහාරවාසතුට බැලීම නො ඉවසා
නම් සෝපදව අනුපදව බව සෝපවාර අනුපවාර බව දැනගන්නට ව්‍යක්ත වූ
ප්‍රතිබල වූ යම් භික්ෂු කෙනෙක් එහි වෙත් නම් ඒ භික්ෂුහු අයැද සමමත
කළ යුත්තාහ. තවද මහණෙනි, මෙසෙයින් සමමත කළ යුත්තාහ: ව්‍යක්ත වූ
ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සහස නොම දන්විය යුත්තේ ය.

‘වහන්ස, සහස තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, මේ මෙතම මහණ
තෙම තමා උදෙසා වූ මහලලකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තේ ය. හේ
විහාරවාසතුට බැලීමට සහසයා අයැදී. ඉදින් සහසයාට පාමණි කල් ඇත්තේ
නම් සහස තෙමේ මෙතම මහණහුගේ විහාරවාසතුට බලන්නට මෙතම වූ ද
මෙතම වූ ද භික්ෂුන් සමමත කරන්නේ ය. මේ ඤාතිය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන සංඝො. අයං ඉත්තනාමො භික්ඛු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සංඝාමිකං අනතුද්දෙසං. සො සංඝං විහාරවත්ථුමලොකනං යාවති. සංඝො ඉත්තනාමෙසු ඉත්තනාමෙසු භික්ඛු සමමනාති, ඉත්තනාමෙසු භික්ඛුනො විහාරවත්ථුං ඔලොකෙත්තුං. යස්සායමතො ඛමෙති ඉත්තනාමෙසු ව ඉත්තනාමෙසු ව භික්ඛුනං සමමති ඉත්තනාමෙසු භික්ඛුනො විහාරවත්ථුං ඔලොකෙත්තුං, සො භුණ්ණස්ස. යස්ස තතඛමෙති, සො භාසෙය්‍ය

සමමතා සංඝෙත ඉත්තනාමො ව ඉත්තනාමො ව භික්ඛු ඉත්තනාමෙසු භික්ඛුනො විහාරවත්ථුං ඔලොකෙත්තුං. ඛමෙති සංඝස්ස, තස්මා භුණ්ඨි, එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

හෙති සමමතෙති භික්ඛුති තත්ථ ගන්තො විහාරවත්ථු ඔලොකෙතඛං. සාරමං අතාරමං සපරික්කමෙනං අපරික්කමෙනං ජාතිතඛං. තවෙ සාරමං ගොති අපරික්කමෙනං, මාසිධි කර්ති වත්තඛෙඛං. සවෙ අතාරමං ගොති සපරික්කමෙනං, සංඝස්ස අරුචෙතඛං අතාරමං සපරික්කමෙනාති. තෙන විහාරකාරකෙන භික්ඛුතා සංඝං උපසංඝමිත්වා එකංසං උත්තරුසංඝං කර්තො බුද්ධස්ස භික්ඛුනං පාදෙ වත්ථිත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාපඤ්ඤානො එවමෙසු වචනීයො: “අහං භනෙන මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සංඝාමිකං අනතුද්දෙසං සො‘හං භනෙන සංඝං විහාරවත්ථුදෙසනං යාවාමි”ති. දුතියමි යාවතඛෙඛං, තතියමි යාවතඛෙඛං. වෘතෙනත භික්ඛුතා පටිබලෙන සංඝො ඤාපෙතඛෙඛං:

“සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන සංඝො. අයං ඉත්තනාමො භික්ඛු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සංඝාමිකං අනතුද්දෙසං. සො සංඝං විහාරවත්ථුදෙසනං යාවති. යදි සංඝස්ස පත්තකලං. සංඝො ඉත්තනාමෙසු භික්ඛුනො විහාරවත්ථුං දෙසෙය්‍ය. එසා ඤාහති.

සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන සංඝො. අයං ඉත්තනාමො භික්ඛු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සංඝාමිකං අනතුද්දෙසං. සො සංඝං විහාරවත්ථුදෙසනං යාවති. සංඝො ඉත්තනාමෙසු භික්ඛුනො විහාරවත්ථුං දෙසෙති, යස්සායමතො ඛමෙති ඉත්තනාමෙසු භික්ඛුනො විහාරවත්ථුස්ස දෙසනා, සො භුණ්ණස්ස. යස්ස තතඛමෙති, සො භාසෙය්‍ය.

දෙසිතං සංඝෙත ඉත්තනාමෙසු භික්ඛුනො විහාරවත්ථු. ඛමෙති සංඝස්ස තස්මා භුණ්ඨි, එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

සාරමං තාම: නිප්ප්ලිකානං වා අසංඝො ගොති -පප- සංඝරණ-නිසිතං වා ගොති, එතං සාරමං තාම.

අපච්ඡිකාමනං තාම: තු සකකා ගොති යථාසුතෙනත සුඤ්ඤානං අනුපරි-ගන්තුං, සමනතා නියෙසනියා අනුපරිගන්තුං. එතං අපරික්කමෙනං .තාම.

“වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, මේ මෙනම් මහණ තෙමේ හිමියන් ඇති තමා උදෙසා වූ මහලුකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තේ ය. හෙතෙම විහාරවාසයට බැලීමට සඛ්‍යා අයැද සිටී. සඛ්‍ය තෙමේ මෙනම් මහණහුගේ විහාරවාසයට බලන්නට මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද භික්ෂූන් සම්මත කෙරෙයි. යම් ආයුෂමතක්හට මෙනම් මහණහුගේ විහාර වාසයට බලන්නට මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද භික්ෂූන් සම්මත කිරීම රුචි වේ නම් හේ තුෂණීමහුත වන්නේ ය. යමක්හට තො රුස්සේ නම් හේ බණන්නේ ය.

සඛ්‍යා විසින් මෙනම් මහණහුගේ විහාරවාසයට බලන්නට මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද මහණහු සම්මත කරණ ලද්දහ. සඛ්‍යාට රුචි වෙයි. එහෙයින් තුෂණීම් වෙ යි. තෙල මෙසේ ධරම්’යි.

ඒ සම්මත වූ භික්ෂූන් විසින් එහි ගොස් විහාරවාසයට බැලියයුතු ය. සොපද්‍රව බව නිරූපද්‍රව බව තොපවාර බව අනුපවාර බව දනගු යි. ඉදින් සාරමා අපරික්කමන වේ නම් ‘මෙහි නගමක් කරු’යි කියයුත්තේ ය. ඉදින් අතාරමා සපරික්කමන වේ නම්, අතාරමා ය සපරික්කමන ය”යි සඛ්‍යාට ආරොචන කළයුතු ය. ඒ විහාරකාරක මහණහු විසින් සතුන් වෙත එළඹා උතුරුසහ එකක් කොට මහලුතෙරුන් පා වැද උඵල්ලෙන් හිඳ ඇදීලී බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘වහන්ස, මම සසාමික වූ ආතොමාදෙශ්‍ය වූ මහලුකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තෙමි. වහන්ස, ඒ මම විහාරවාසයට දෙශනාවට සඛ්‍යා අයදිම්’යි. දෙවන වට ද යැදියයුතු ය. තෙවන වට ද යැදියයුතු ය. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය.

“වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, මේ මෙනම් මහණ තෙමේ සසාමික වූ ආතොමාදෙශ්‍ය වූ මහලුකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තේ ය. හෙතෙම විහාරවාසයට දෙශනාවට සඛ්‍යා අයැද සිටී. ඉදින් සඛ්‍යාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ මෙනම් මහණහුගේ විහාරවාසයට දෙසන්නේ ය. තෙල ඤාතිය” යි.

වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙමේ සසාමික වූ ආතොමාදෙශ්‍ය වූ මහලුකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තේ ය. හෙතෙම විහාරවාසයට දෙශනාවට සඛ්‍යා අයැද සිටී. සඛ්‍ය තෙමේ මෙනම් මහණහුගේ විහාරවාසයට දෙසයි. යම් ආයුෂමතක්හට මෙනම් මහණහුගේ විහාරවාසයට දෙශනාව රුචි වේ නම් හේ තුෂණීමහුත වන්නේ ය. යමක්හට තො රුස්සේ නම් හේ බණන්නේ ය.

සඛ්‍යා විසින් මෙනම් මහණහුගේ විහාරවාසයට දෙසන ලදී. සඛ්‍යාට රුචි වෙයි. එහෙයින් තුෂණීම් වෙ යි. තෙල මෙසේ ධරම්’යි.

සාදමන නම්: කුහුඹුවන්ගේ හෝ සිලයෙක් වෙයි. ... යන එන මහ ඇසිරි කරණ ලද හෝ වේ. තෙල සාරමන නම.

අපරික්කමන නම්: ගොවුන් යෙදු ගැලකින් සිසාරා යන්නට, හාත්පස හිණකින් සිසාරා යන්නට භො භාසී වෙයි. තෙල අපරික්කමන නම.

අනාරමං නාම: න කිලිලිකානං වා අසයො ගොති -පෙ- න සංසරණනිසිද්ධිං වා ගොති. එතං අනාරමං නාම.

සපරික්කමනං නාම: සකකා ගොති යථාසුතොත සකථෙත අනු-පරිගනතුං, සමන්තා නියොනියා අනුපරිගනතුං. එතං සපරික්කමනං නාම.

මහලලෙකො නාම: විහාරෙ සසාමකො වුවවති.

විහාරෙ නාම: උලලිතො වා ගොති අවලිතො වා උලලිතො-වලිතො වා.

කාරෙය්‍යාති කරොති වා කාරපෙති වා.

භික්ඛු වා අනාගිනොය්‍ය උක්ඛුදෙසනායාති සද්ධතිද්ධියෙන කලෙවන විහාරවත්තං න දෙසාපෙති කරොති වා කාරපෙති වා, පයොගෙ වා පසොගෙ දුක්ඛං. එකං පිණ්ඩං අනාගතෙ අපතති උලලවටය්‍ය. නයම් පිණ්ඩො අගතෙ අපතති සංඝාදිසෙසො.

සංඝාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුවවති සංඝාදිසෙසොති.

3. භික්ඛු විහාරං කරොති අදෙසිතවත්තං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති සංඝාදිසෙසෙන ද්විතං දුක්ඛං වා.

භික්ඛු විහාරං කරොති අදෙසිතවත්තං සාරමං සපරික්කමනං, අපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං වා.

භික්ඛු විහාරං කරොති අදෙසිතවත්තං අනාරමං අපරික්කමනං, අපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං වා.

භික්ඛු විහාරං කරොති අදෙසිතවත්තං අනාරමං සපරික්කමනං, අපතති සංඝාදිසෙසො.

භික්ඛු විහාරං කරොති දෙසිතවත්තං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති ද්විතං දුක්ඛං වා.

භික්ඛු විහාරං කරොති දෙසිතවත්තං සාරමං සපරික්කමනං, අපතති දුක්ඛං වා.

භික්ඛු විහාරං කරොති දෙසිතවත්තං අනාරමං අපරික්කමනං, අපතති දුක්ඛං වා.

භික්ඛු විහාරං කරොති දෙසිතවත්තං අනාරමං සපරික්කමනං, අපතති.

භික්ඛු සමාදිසති 'විහාරං මෙ කරොමා'ති. තස්ස විහාරං කරොති අදෙසිතවත්තං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති සංඝාදිසෙසෙන ද්විතං දුක්ඛං වා -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං වා -පෙ- අනාරමං අපරික්කමනං, අපතති සංඝාදිසෙසෙන දුක්ඛං වා -පෙ- අනාරමං සපරික්කමනං, අපතති සංඝාදිසෙසො.

අනාරම්භ නම්: කුහුඬුවන්ගේ හෝ ශීලයෙන් නො වෙයි ... යන එක මග ඇතිරි කරණ ලද්දේ හෝ නො වේ. තෙල අනාරම්භ නම්.

සපරික්කමන නම්: ගොනුන් යෙදූ ගාලකින් සියාර යන්නට, හාත්පස හිණකින් සියාර යන්නට හැකි වේ. තෙල සපරික්කමන නම්.

මහලලක නම්: සඤ්ඤාමික වූ විහාරය කියනු ලැබේ.

විහාර නම්: ඇතුළත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ පිටත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ ඇතුළත පිටත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ වේ.

කාරෙයා යනු: කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ යි.

හි කුඬු වා අනාගිනෙයා චක්ඛුදෙසනාය යනු: ඤාතීද්වයීය කම්චදනීන් විහාරවාසනුව නොදෙසවා කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ පියොව්හි පියොව්හි දුකුලා වෙයි. පාසුරු මැව්පිඩ නො පත් කල්හි තුලාසිඇවැත් වෙයි. ඒ පිඩ පැමිණි කල්හි සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

සංඝාදියෙසංයා යනු ... එහිනු දු සංඝාදියෙසංය ය යි කියනු ලැබේ.

3. මහණ තෙම නො දෙසූ ගෙහිමී ඇති උපද්‍රව සහිත වූ උපචාර රහිත වූ විහාරයක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලා-ඇවැත්තෙක් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසූ ගෙහිමී ඇති උපද්‍රව සහිත වූ උපචාර සහිත වූ විහාරයක් කරවා නම් සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසූ ගෙහිමී ඇති අනුපද්‍රව වූ උපචාර රහිත වූ විහාරයක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසූ ගෙහිමී ඇති අනුපද්‍රව වූ උපචාර සහිත වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

මහණ තෙම දෙසූ ගෙහිමී ඇති සාරථන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් දෙ දුකුලාඇවැත්තෙක් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසූ ගෙහිමී ඇති සාරථන වූ සපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසූ ගෙහිමී ඇති අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසූ ගෙහිමී ඇති අනාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් ඇවැත් නැති.

මහණ තෙම 'දුටු විහාරයක් කරව'යි අණවයි. ඔහුට නො දෙසූ ගෙහිමී ඇති සාරථන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් නම් සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඇවැත්තෙක් වෙයි. ... සාරථන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වෙයි. ... අනාරම්භ වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

4. භික්ඛු සමාදිසති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකො ව සාරලං අපරික්කමනං, ආපනති ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරලං සපරික්කමනං, ආපනති දුක්ඛටස්ස -පෙ- අතාරලං අපරික්කමනං, ආපනති දුක්ඛටස්ස -පෙ- අතාරලං සපරික්කමනං, අනාපනති.

5. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. ත ව සමාදිසති 'දෙසිතවච්ඡුකො ව භොවු අතාරලො ව සපරික්කමනො වා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං සාරලං අපරික්කමනං, ආපනති සම්ඝාදිසෙසෙන ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරලං සපරික්කමනං, ආපනති සම්ඝාදිසෙසෙන දුක්ඛටස්ස -පෙ- අතාරලං අපරික්කමනං, ආපනති සම්ඝාදිසෙසෙන දුක්ඛටස්ස -පෙ- අතාරලං සපරික්කමනං, ආපනති සම්ඝාදිසෙසස්ස.

6. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. ත ව සමාදිසති දෙසිතවච්ඡුකො ව භොවු අතාරලො ව සපරික්කමනො වාති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං සාරලං අපරික්කමනං, ආපනති ද්විත්තං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරලං සපරික්කමනං, ආපනති දුක්ඛටස්ස -පෙ- අතාරලං අපරික්කමනං, ආපනති දුක්ඛටස්ස -පෙ- අතාරලං සපරික්කමනං, අනාපනති.

7. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ව 'දෙසිතවච්ඡුකො ව භොවු අතාරලො ව සපරික්කමනො වා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති, දෙසිතවච්ඡුකං සාරලං අපරික්කමනං. සො සුඤ්ඤාති: 'විහාරෙ කිර මෙ කයිරති දෙසිතවච්ඡුකො සාරලො අපරික්කමනො'ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාගෙතබ්බො, 'දෙසිතවච්ඡුකො ව භොවු අතාරලො ව සපරික්කමනො වා'ති. තො වෙ සාමං වා ගවේජය්‍ය දුතං වා පභිණේය්‍ය ආපනති දුක්ඛටස්ස -පෙ- දෙසිතවච්ඡුකො ව භොවු අතාරලො වාති -පෙ- දෙසිතවච්ඡුකො ව භොවු සපරික්කමනො වාති -පෙ- දෙසිතවච්ඡුකො භොතු'ති. තො වෙ සාමං වා ගවේජය්‍ය දුතං වා පභිණේය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්ස.

8. භික්ඛු සමාදිසිත්වා පක්කමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ව 'දෙසිතවච්ඡුකො ව භොවු අතාරලො ව සපරික්කමනො වා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං සාරලං අපරික්කමනං. සො සුඤ්ඤාති: "විහාරෙ කිර මෙ කයිරති දෙසිතවච්ඡුකො සාරලො අපරික්කමනො"ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාගෙතබ්බො, අතාරලො ව භොවු සපරික්කමනො වා'ති -පෙ- අතාරලො භොතු"ති -පෙ- සපරික්කමනො භොතු"ති -පෙ- අතාරලං සපරික්කමනං,¹ අනාපනති.

1. අතාරලං සපරික්කමනං ම. ඡ .ස: නදිසසති.

4. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවයි. ඔහට දෙසු ගෙඩිම ඇති සාරථන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් තම් දෙ දුකුලාඥාමානෙත් වෙයි. ... සාරථන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) දුකුලාඥාමාන වෙයි. ... අනාරථන වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) දුකුලාඥාමාන වෙයි. ... අනාරථන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) ඥාමාන නැති.

5. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. 'දේසිතවඤ්ඤා ද අනාරථන ද සපරික්කමන ද වේවා'යි තො ද අණවයි. ඔහට තො දෙසු ගෙඩිම ඇති සාරථන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් තම් සභවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඥාමානෙත් වෙයි. ... සාරථන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) සභවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාමාන වෙයි. ... අනාරථන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) සභවෙසෙස්-ඥාමාන වෙයි. අනාරථන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) සභවෙසෙස්ඥාමාන වේ.

6. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. 'දේසිත-වඤ්ඤා ද අනාරථන ද සපරික්කමන ද වේවා'යි තො ද අණවයි. ඔහට දෙසු ගෙඩිම ඇති සාරථන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් තම් දෙ දුකුලාඥාමානෙත් වෙයි. ... සාරථන වූ සපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් තම් දුකුලාඥාමාන වෙයි. ... අනාරථන වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) දුකුලාඥාමාන වෙයි. ... අනාරථන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) ඥාමාන නැති.

7. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. 'දෙසු ගෙඩිම ඇත්තේ ද අනාරථන ද සපරික්කමන ද වේවා'යි අණවන්නේත් වෙයි. ඔහට තො දෙසු ගෙඩිම ඇති සාරථන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙති. හෙතෙම මට තො දෙසු ගෙඩිම ඇති සාරථන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරේ ල'යි අසා තම් ඒ මහණහු විසින් තමා ම හෝ යායුතු ය. 'දෙසු ගෙඩිම ඇත්තේ ද අනාරථන ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාමය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ තො යේ තම් දුතයකු හෝ තො යවා තම් දුකුලාඥාමාන වෙයි. ... දේසිතවඤ්ඤා ද අනාරථන ද වේවා'යි (දුතයකු හෝ තො යවා තම්) ... දේසිතවඤ්ඤා ද සපරික්කමන ද වේවා'යි (දුතයකු හෝ තො යවා තම්) ... දේසිතවඤ්ඤා වේවා'යි ඉදින් තෙමේ හෝ තො යේ තම් දුතයකු හෝ තො යවා තම් දුකුලාඥාමාන වේ.

8. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. යළි 'දේසිතවඤ්ඤා ද අනාරථන ද සපරික්කමන ද වේවා'යි අණවයි. ඔහට දෙසු ගෙඩිම ඇති සාරථන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙති. හෙතෙම 'මට දෙසු ගෙඩිම ඇති සාරථන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කැරේ ල'යි අසා තම් ඒ මහණහු විසින් තමා හෝ යායුතු ය. 'අනාරථන ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාමය යුත්තේ ය. ... අනාරථන වේවා'යි ... සපරික්කමන වේවා'යි ... අනාරථන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම්) ඥාමාන නැති.

9. භික්ෂු සමාදිසිනා පක්ෂමති 'විහාරං මෙ කුරෙථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකො ච හොතු අනාරමො ච සපරික්කමනො චා'ති. තස්ස විහාරං කුරෙන්නි අදෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං තිණණං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති කාරකානං ද්විතනං දුක්ඛවානං -පෙ- අනාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං ද්විතනං දුක්ඛවානං -පෙ- අනාරමං සපරික්කමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛවානං.

10. භික්ෂු සමාදිසිනා පක්ෂමති 'විහාරං මෙ කුරෙථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකො ච හොතු අනාරමො ච සපරික්කමනො චා'ති. තස්ස විහාරං කුරෙන්නි දෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං ද්විතනං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛවානං -පෙ- අනාරමං අපරික්කමනං, අපතති කාරකානං දුක්ඛවානං -පෙ- අනාරමං සපරික්කමනං, අනාපතති.

11. භික්ෂු සමාදිසිනා පක්ෂමති 'විහාරං මෙ කුරෙථා'ති. තස්ස විහාරං කුරෙන්නි අදෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරික්කමනං. සො චෙ විප්පකතෙ අගච්ඡති. තෙන භික්ෂුනා සො විහාරෙ අඤ්ඤාසාධනං වා දුතබ්බං, භික්ෂුනා වා පුත්ත කාතබ්බං. නො චෙ අඤ්ඤාසාධනං වා දදෙය්, භික්ෂුනා වා පුත්ත කාරෙය්, අපතති සමාදිසෙසෙන ද්විතනං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති සමාදිසෙසෙන දුක්ඛවානං -පෙ- අනාරමං අපරික්කමනං, අපතති සමාදිසෙසෙන දුක්ඛවානං -පෙ- අනාරමං සපරික්කමනං, අපතති සමාදිසෙසෙන.

12. භික්ෂු සමාදිසිනා පක්ෂමති 'විහාරං මෙ කුරෙථා'ති. තස්ස විහාරං කුරෙන්නි දෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරික්කමනං, සො චෙ විප්පකතෙ අගච්ඡති. තෙන භික්ෂුනා සො විහාරෙ අඤ්ඤාසාධනං වා දුතබ්බං, භික්ෂුනා වා පුත්ත කාතබ්බං. නො චෙ අඤ්ඤාසාධනං වා දදෙය් භික්ෂුනා වා පුත්ත කාරෙය්, අපතති ද්විතනං දුක්ඛවානං -පෙ- සාරමං සපරික්කමනං, අපතති දුක්ඛවානං -පෙ- අනාරමං අපරික්කමනං, අපතති දුක්ඛවානං -පෙ- අනාරමං සපරික්කමනං, අනාපතති.

13. අතතනා විප්පකතං අතතනා පරිශොභාපෙති, අපතති සමාදිසෙසෙන. අතතනා විප්පකතං පරෙහි පරිශොභාපෙති, අපතති සමාදිසෙසෙන. පරෙහි විප්පකතං අතතනා පරිශොභාපෙති, අපතති සමාදිසෙසෙන. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරිශොභාපෙති, අපතති සමාදිසෙසෙන.

14. අනාපතති ලොකෙ ගුණාය තිණකුට්ඨාය අඤ්ඤාසාධනං, වාසාගාරං ධරෙතා සබ්බත්ථ, අනාපතති උමත්තකස්ස, අදිකම්මස්සති.

විගණකාධිපතිවරයාගේ නිවේශනය.

9. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. යළි 'දේසිතවද්දුක ද අතාරමන ද සපරික්කමන ද වේවා'යි අණවයි. ඔහුට අදේසිතවද්දුක වූ සාරමන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් නම් කරණුවනට තුන් දුකුලාඥාවතෙක් වෙයි. ... සාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරණුවනට දෙ දුකුලාඥාවතෙක් වෙයි. ... අතාරමන වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරණුවනට දෙ දුකුලාඥාවතෙක් වෙයි. ... අතාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරණුවනට දුකුලාඥාවත් වේ.

10. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි යළි 'දේසිතවද්දුක ද අතාරමන ද සපරික්කමන ද වේවා'යි අණවයි. ඔහුට දෙසු ගෙබිම් ආදී සාරමන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් නම් කරණුවනට දෙ දුකුලාඥාවතෙක් වෙයි. ... සාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරණුවනට දුකුලාඥාවත් වෙයි. ... අතාරමන වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරණුවනට දුකුලාඥාවත් වෙයි. ... අතාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) ආවත් නැති.

11. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහුට නොදෙසු ගෙබිම් ආදී සාරමන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙති. ඉදින් ඒ මහණ විහාරය කොට අඩාල කල්හි පාමණේ නම් ඒ මහණු විසින් ඒ වෙහෙර අනෙකක්හට හෝ දියයුත්තේ ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළයුත්තේ ය. ඉදින් අනෙකක්හට හෝ නොදේ නම් බිඳපියා හෝ වටාලා නොකරවා නම් සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඥාවතෙක් වෙයි. සාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවත් වෙයි. ... අතාරමන වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඥාවත් වෙයි. ... අතාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සහවෙසෙස්ආවත් වේ.

12. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහුට දෙසු ගෙබිම් ආදී සාරමන වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙති. ඉදින් හෙතෙම විහාරය කොට අඩාල කල්හි පාමණේ නම් ඒ මහණු විසින් ඒ විහාරය අනෙකක්හට හෝ දියයුත්තේ ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළයුත්තේ ය. ඉදින් අනෙකක්හට හෝ නොදේ නම් බිඳපියා හෝ වටාලා නොකරවා නම් දෙ දුකුලාඥාවතෙක් වෙයි. ... සාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) දුකුලාඥාවත් වෙයි. ... අතාරමන වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) දුකුලාඥාවත් වෙයි. ... අතාරමන වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) ආවත් නැති.

13. තමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද තමා විසින් කොට නිමවා නම් සහවෙසෙස්ආවත් වෙයි. තමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් සහවෙසෙස්ආවත් වෙයි. මෙරමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද තමා විසින් නිමවා නම් සහවෙසෙස්ආවත් වෙයි. මෙරමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් සහවෙසෙස්ආවත් වේ.

14. ලෙනෙහි, ගුහායෙහි, තණකිළියෙහි, අනෙකක්හට කරවා නම්, වාසාගාර තමා හාම තත්හි ද යි ආවත් නැති. උන්මත්තකය හට, ආදිකාර්මකය හට ආවත් නැති.

විහාරකාර ශික්ෂාපදය නිමි.

පඨම-ද්වයිද්‍යසසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා රුජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලඤ්ඤා-
නිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතා දබ්බිත මලලුප්පනෙන
ජාතියා සත්තවස්සෙන අරහත්තං සච්ඡිකතං හොති, යං¹ කිඤ්චි සාවකෙන
පත්තබ්බං, සබ්බං තෙන අනුප්පත්තං හොති, තඤ්ච වස්ස කිඤ්චි උත්තරිං
කරණීයං, කතස්ස වා පතීවයො. අථ ඛො ආයස්මතො දබ්බස්ස මල-
ලුප්පතස්ස රහොගතස්ස පතීසලීනස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි:
“මයා ඛො ජාතියා සත්තවස්සෙන අරහත්තං සච්ඡිකතං. යං කිඤ්චි
සාවකෙන පත්තබ්බං සබ්බං මයා අනුප්පත්තං, තඤ්ච ව මෙ කිඤ්චි උත්තරිං
කරණීයං, කතස්ස වා පතීවයො. කිනඤ්ච ඛො අහං සම්බස්ස වෙය්‍යාවච්චං
කරෙය්‍ය”න්ති. අථ ඛො ආයස්මතො දබ්බස්ස මලලුප්පතස්ස එතද්දහොසි:
“යනඤ්ඤාහං සම්බස්ස සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤපෙය්‍යං, භත්තානි ව උද්දිසෙ-
ය්‍ය”න්ති.

2. අථ ඛො ආයස්මා දබ්බො මලලුප්පතො සායනසමයං පතීසලාතා
වුට්ඨිතො යෙන භගවා තෙත්තපසිකම්, උපසිකම්භා භගවත්තං අභිවාදෙත්වා
එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො ආයස්මා දබ්බො මලලුප්පතො
භගවත්තං එතද්දවොච: “ඉධ මයාං භනෙන රහොගතස්ස පතීසලීනස්ස
එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: මයා ඛො ජාතියා සත්තවස්සෙන
අරහත්තං සච්ඡිකතං. යං කිඤ්චි සාවකෙන පත්තබ්බං සබ්බං මයා අනුප්පත්තං,
තඤ්ච ව මෙ කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයං. කතස්ස වා පතීවයො, කිනඤ්ච ඛො
අහං සම්බස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරෙය්‍ය”න්ති. තස්ස මයාං භනෙන එතද්දහොසි:
“යනඤ්ඤාහං සම්බස්ස සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤපෙය්‍යං, භත්තානි ව උද්දි-
සෙය්‍ය”න්ති. “ඉච්ඡාමහං භනෙන සම්බස්ස සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤපෙත්තුං,
භත්තානි ව උද්දිසිතු”න්ති. “සාධු සාධු දබ්බ තෙන හි තං දබ්බ සම්බස්ස
සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤපෙති, භත්තානි ව උද්දිසා”ති. “එවං භනෙන”ති
ඛො ආයස්මා දබ්බො මලලුප්පතො භගවතො පච්චස්සොසි.

3. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණේ ධවමිං කථං කත්වා
භික්ඛු ආමන්තෙසි: “තෙන හි භික්ඛවෙ සබ්බෙසා දබ්බං මලලුප්පත්තං
සෙතාසතපඤ්ඤපකඤ්ච භත්තුද්දෙසකඤ්ච සම්මන්තතු. එවඤ්ච පන
භික්ඛවෙ සම්මන්තිතබ්බො: පඨමං දබ්බො මලලුප්පතො යාචිතබ්බො,
යාචිතා ව්‍යතෙත්ත භික්ඛවා පටිබලෙත සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙතබ්බො:

“පුණොතු මෙ භනෙන සබ්බෙසා. යදි සම්බස්ස පත්තකල්ලං, සබ්බෙසා
ආයස්මත්තං දබ්බං මලලුප්පත්තං සෙතාසතපඤ්ඤපකඤ්ච භත්තුද්දෙස-
කඤ්ච සම්මන්තෙය්‍ය, එසා ඤ්ඤති:

1. යඤ්ච කිඤ්චි, වු.

පරිමුද්ධදේසයකිනිසාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්ප-
යෙහි වූ කලාපකතිවෘත්ත නම් වූ චේතනායෙහි වෘත්ත කරණ සේක.
එසමයෙහි උපතින් සත්වැසි වූ මලලාපපුත්‍ර දබ්බ තෙරුන් විසින් අභිත්තිය
පසක් කරණ ලද වෙයි. ශ්‍රාවකයන්හු විසින් ලාබ්‍යයුතු (ත්‍රිවිද්‍යාදී) යම්කිසි
ගුණජාතයෙක් වේ ද ඒ සියල්ල ඔවුන් විසින් ලබන ලද වෙයි. ඔවුන් විසින්
මත්තෙහි කටයුත්තෙන් හෝ කරණ ලද්දහුගේ වටාලා වැඩිමෙන් හෝ
තැත්තේ ද වෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් දබ්බමලල පුත්‍රයන්ට රහසිගත ව විවේක ව
හුන්නවුන්ට මෙබඳු වූ විතතපරිචිතකියෙක් උපත. ‘උපතින් සත්භාවිරිදි වූ
මා විසින් රහත් බව පසක් කරණ ලද. ශ්‍රාවකයන්හු විසින් ලාබ්‍යයුතු යම්කිසි
ගුණජාතයෙක් වේ නම් ඒ සියල්ල මා විසින් ලබන ලද. මා විසින් මත්තෙහි
කටයුත්තෙන් හෝ කරණ ලද්දහුගේ වැඩිමෙන් හෝ තැත්තේ ද වෙයි.
මේ සහනට කිනම් වතාවතක් කෙරෙමි දෝ හෝ’යි. ඉක්බිති ආයුෂමත්
දබ්බමලලපුත්‍රයන්ට මේ සිත විය. ‘මේ සහනට සෙනසුන් ද පනවමි නම්
බත් ද උදෙසම් නම් මැනවැ’යි.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් දබ්බමලලපුත්‍රයෝ සවස් වේලෙහි පිළිසලනින් තැනි
සිටියාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
අභිවාදනය කොට එකත්පස් ව හුන්නාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත්
සාල කළහ “ස්වාමීනි, මෙහි රහොගත ව විවේකී ව හුන් මව මෙබඳු වූ විතතපරි-
චිතකියෙක් උපත. උපතින් සත්භාවිරිදි වූ මා විසින් රහත් බව පසක් කරණ
ලද. ශ්‍රාවකයන්හු විසින් ලාබ්‍යයුතු වූ සියලු ගුණජාතය මා විසින් ලබන ලද. මා
විසින් මත්තෙහි කටයුතු කිසිවක් හෝ කරණ ලද්දහුගේ වටාලා වැඩිමෙන්
හෝ තැත්තේ ද වෙයි. මේ සහනට කිනම් වතාවතක් කෙරෙමි දෝ හෝ’යි.
ස්වාමීනි, ඒ මට මේ සිත විය: මේ සහනට සෙනසුන් ද පනවමි නම් බතුදු
උදෙසම් නම් මනා මැනු’යි. ස්වාමීනි, මේ සහනට සෙනසුනුදු පනවන්නට
බතුදු උදෙසන්නට කැමැත්තෙමි”යි. “මැනවැ, මැනවැ දබ්බයෙනි, එසේ වී
නම් දබ්බයෙනි, තෙපි සහනට සෙනසුනුදු පනවවු. බතුදු උදෙසවු ය”යි.
‘එසේ ය වහන්සැ’යි ආයුෂමත් දබ්බමලලපුත්‍රයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
පිළිවදන් ආස්වූහ.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි දෘෂ්ටි
කරා කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක: “එසේ වී නම් මහණෙනි, සබ්බ තෙමේ
දබ්බමලලපුත්‍රයා සෙනසුන් පනවන්නකු ද බත් උදෙසන්නකු ද කොට සමමත
කෙරේවා. තවද මහණෙනි, මෙසේත් සමමත කළ යුත්තේ ය. පළමු කොට
දබ්බමලල පුත්‍ර තෙමේ අයැදිය යුත්තේ ය. අයැද වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ
මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

4. ‘වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, ඉදින් සබ්බයාට
පාමණිකා කල් ඇත්තේ නම් සබ්බ තෙමේ ආයුෂමත් දබ්බමලලපුත්‍රයන් සෙනසුන්
පනවන්නකු ද බත් උදෙසන්නකු ද කොට සමමත කරන්නේ ය. තෙල
ඤානී යි.

සුඤ්ඤාදාම මෙ හතොතා සමික්ඛා, සමික්ඛා ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං සෙතාසනපඤ්ඤාපකඤ්ඤා භවතුදොසකඤ්ඤා සමමන්තා, යස්සායස්මතො ඛමති ආයස්මතො දබ්බස්ස මලලුපුත්තස්ස සෙතාසනපඤ්ඤාපකස්ස ච භවතුදොසකස්ස ච සමමුති. සො භුණ්ණස්ස. යස්ස නන්ධමති, සො හාසෙය්‍යා:

සමමතො සමික්ඛන ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො සෙතාසනපඤ්ඤාපකො ච භවතුදොසකො ච. ඛමති සමික්ඛස්ස. තස්මා භුණ්ති, එවමෙතං ධාරයා මී¹ති.

5. සමමතො ච පනායස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො සභාගානං සභාගානං භික්ඛුනං එකජ්ඣං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති. යෙ තෙ භික්ඛු සුත්තනතීකා තෙසං එකජ්ඣං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, “තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤං සුත්තනතං සමික්ඛායස්සනති”ති. යෙ තෙ භික්ඛු විතයධර තෙසං එකජ්ඣං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, “තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤං විතයං විනිවර්තියානති”ති.¹ යෙ තෙ භික්ඛු ධම්මකපිකා තෙසං එකජ්ඣං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති. “තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤං ධම්මං සාකච්ඡස්සනති”ති. යෙ තෙ භික්ඛු ක්‍යාපිතො තෙසං එකජ්ඣං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, “තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤං න ව්‍යාඛා-
ධියානති”ති.² යෙ තෙ භික්ඛු තීරවර්තකපිකා කායදඤ්චිබ්භුලා³ විහරන්ති, තෙසම් එකජ්ඣං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, “ඉමායපිමෙ ආයස්මනො රතියා අවර්තස්සනති”ති. යෙ තෙ භික්ඛු විකාලෙ ආගමන්තති, තෙසමි තෙජොධාතුං සමාපජ්ජන්තා තෙතෙව ආලොකෙන සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති. අපියසු භික්ඛු සඤ්චිව විකාලෙ ආගමන්තති “මයං ආයස්මතො දබ්බස්ස මලලුපුත්තස්ස ඉද්ධි-පාරිභාරියං පස්සියාමා.”⁴ති. තෙ ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං උපසමිකමිත්වා එවං වදෙන්නති: “අමහාකං ආට්ටසො දබ්බං, සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති”ති. තෙ ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො එවං වදෙති: “කප්පායස්මන්තා ඉවර්තති, කප්ප පඤ්ඤාපෙමි”ති. තෙ සඤ්චිව දුරෙ අපදිසන්නති, “අමහාකං ආට්ටසො දබ්බං, හිජ්ඣාසුටෙ පබ්බතෙ සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහාකං ආට්ටසො වොරපපා-තෙ සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහාකං ආට්ටසො ඉගිහිලිපස්සො කාලිසිලායං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහාකං ආට්ටසො වෙහාරපස්සො සත්තපණ්ණිගුහායං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහාකං ආට්ටසො සීතවතෙ සපසොණ්ඩකපබ්බාසෙ සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහාකං ආට්ටසො ගොතමකඤ්ජරයං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහාකං ආට්ටසො තිඤ්ඤකකඤ්ජරයං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහාකං ආට්ටසො තපොදකඤ්ජරයං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහාකං ආට්ටසො තපොදරුමෙ සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහාකං ආට්ටසො ජවකමබ්වතෙ සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති, අමහාකං ආට්ටසො මද්දකුච්ඡමිං මහදයෙ සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති”ති. තෙසං ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො තෙජොධාතුං සමා-පජ්ජන්තා අභිගුලියා ජලමානාය පුරතො පුරතො ගමන්ති. තෙපි තෙතෙව ආලොකෙන ආයස්මතො දබ්බස්ස මලලුපුත්තස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගමන්තති. තෙසං ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො එවං සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති: අයං මඤ්ඤා, ඉදං පිඨං, අයං හිසි, ඉදං නිමොගනං, ඉදං වච්චට්ඨානං, ඉදං පස්සා-වට්ඨානං, ඉදං පානීයං, ඉදං පරිභොජනීයං, අයං කතනරදණ්ඩා, ඉදං සමික්ඛා කතිකාසණ්ඩානං, ඉමං කාලං පටිසිතබ්බං, ඉමං කාලං නික්ඛමිතබ්බං”නති. තෙසං ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො සෙතාසනං පඤ්ඤාපෙති පුතදෙව වෙළවනං පච්චාගමන්ති.

1. විනිවර්තියානති, කප්පවි. 2. ව්‍යාඛාතියානති”ති. 3. කායදඤ්චිබ්භුලා ම.ජ.ආ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, සඛ්‍ය තෙමේ ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් සෙනසුන් පනවන්නකු ද බත් උදෙසන්නකු ද කොට සමවත කෙරෙයි. යම් ආයුෂමත්හට ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් සෙනසුන් පනවන්නකු ද බත් උදෙසන්නකු ද කොට සමවත කිරීම රුචි වේ නම් හෙතෙම තුෂ්ණීභූත වන්නේ ය. යමක්හට නො රුස්නේ නම් හෙතෙම බණ්ණේ ය.

සඛ්‍යා විසින් ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍ර තෙමේ සෙනසුන් පනවන්නකු ද බත් උදෙසන්නකු ද කොට සමවත කරණ ලද්දේ ය. සඛ්‍යායට රුචි වෙයි. එහෙයින් තුෂ්ණීභාවය යි. මේ මෙසේ බරමි” යි.

5. ඉක්බිති සමවත වූ ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ සභාග සභාග වූ භික්ෂූන්ට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් සෞත්‍රාන්තිකයෝ වෙද්ද ඔහු ඔවුනොවුන් සුත්‍රාන්තය සභායනා කෙරෙහි, ඔවුනට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් විනයධරයෝ වෙද්ද ඔහු ඔවුනොවුන් විනය විනිශ්චය කෙරෙහි ඔවුනට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් ධර්මකම්මයෝ වෙද්ද, ‘ඔහු ඔවුනොවුන් ධර්ම සාකච්ඡා කෙරෙහි’ ඔවුනට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් ධර්මානුකූල වෙද්ද ‘ඔහු ඔවුනොවුන් තො වෙහෙසෙහි’ ඔවුනට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් තීරත්තානකථා ආත්තානු සිරුරු කර කිරීම බහුල ව වෙසෙත් නම් ‘මේ ආයුෂමත්හු මේ කිරිසත් කථා රතියෙන් වෙසෙති’ ඔවුනට ද එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් විකාලයෙහි එත් නම් තේරේඛාතුටට සමවාද එම ආලෝකයෙන් ඔවුනට ද සෙනසුන් පනවත්. තවද භික්ෂූහු ‘ආපි ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ගේ සාද්ධිප්‍රාතිභායායීය බලමි’ යි දූත දූත නො කල්හි පැමිණෙති. ඔහු ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් කර එළඹ ‘ආවාත්ති, දබ්බයෙහි අපට සෙනසුන් පනව්‍යාලව’ යි කියති. ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ ඒ භික්ෂූන්ට මෙසේ කියති. ආයුෂමත්හු කොහි කැමැති වෙද්ද කොහි සෙනසුන් පනවමි ද? යි. ඔහු දූත දූත දුරු තැන් දක්වති. ආවාත් දබ්බයෙහි, අපට ගිජ්ඣුඵපච්චෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාලව. ආවාත්ති, අපට සොරපනතෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාලව. අවාත්ති, අපට ඉසිහිලිපච්චාත්ති කඵසලහි සෙනසුන් පනව්‍යාලව. ආවාත්ති, අපට වෙහාරපච්චාත්ති සප්පාපණ්ණිග්‍රායෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාලව. ආවාත්ති, අපට ගීතවනයෙහි තාකෙමබ්බෙදෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාලව. ආවාත්ති, අපට ගොසුම්කඳුරෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාලව, ආවාත්ති, අපට තිබ්බිකඳුරෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාලව, ආවාත්ති, අපට තපොදකඳුරෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාලව. ආවාත්ති, අපට තපොදරුමයෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාලව. ආවාත්ති, අපට ජීවක අභිඋයන්ති සෙනසුන් පනව්‍යාලව. ආවාත්ති, අපට මග්ගකුච්ඡි නම් මුවළුච්ඡි සෙනසුන් පනව්‍යාලව” යි කියන්නාහ. ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ තේරේඛාතුටට සමවාද දිලියෙන ආභිලි ආති ව ඔවුනට පෙරට ව පෙරට ව යෙති. උසින් එ ම එලියෙන් ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ගේ පස්පස්හි යෙති. ඔවුනට ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ මෙසෙයින් සෙනසුන් පනවත්. මේ ආද ය, මේ පුටු ය, මේ බිසි ය, මේ බිබ්බොහත ය, මේ වැසිකිළි ය, මේ කෙසකිළි ය, මේ පැන් ය, මේ පරිභොග උදක ය, මේ සැරයටි ය, මේ සතුන්ගේ කතිකාවත ය, මෙකල පිවිසියයුතු ය, මෙකල නික්මියයුතු ය” යි. ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ ඔවුනට සෙනසුන් පනවා තැවත වේඵවනයට පෙරළා එන්නාහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. තෙන ඛො පන සමයෙන මෙතනියභුමමජ්ඣා භික්ඛු නවකා වෙව භොනති අපපුඤ්ඤ ව, යාති සමසංසාරාලාමකාති සෙතාසනාති, තාති තෙසං පාපුණ්ණති ලාමකාති ව භතතාති. තෙන ඛො පන සමයෙන රුජගහෙ මනුස්සා ඉච්ඡන්ති ථෙරුතං භික්ඛුතං අභිසම්බාරිකං පිණ්ඩපාතං දාතුං සපට්ඨෙ තෙලොපි උත්තරිගම්හමපි. මෙතනියභුමමජ්ඣාතං පන භික්ඛුතං පාකතිකං දෙනති යථාරුඤ්ඤං කණ්ණාජකං බිලම්හදුතියං. තෙ පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාතපටිකකතතා ථෙරෙ භික්ඛු පුච්ඡන්ති: භුමාකං ආවුසො භතතයෙහ නිං අහොසි, භුමාකං නිං අහොසි”ති. එකච්චෙ ථෙරා එවං වදෙන්ති: “අභුමාකං ආවුසො සපට්ඨ අහොසි තෙලං අහොසි උත්තරිගම්හං අහොසි”ති. මෙතනියභුමමජ්ඣා පන භික්ඛු එවං වදෙන්ති: “අභුමාකං ආවුසො ත නිඤ්චි අහොසි පාකතිකං යථාරුඤ්ඤං කණ්ණාජකං බිලම්හදුතිය”නති.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන කල්යාණභතතිකො ගහපති සමසංසාරාලාමකාති වතුකකභතතං දෙති නිවච්ඡතතං. සො භතතයෙහ සපුත්තදුරෙ උපනිට්ඨිකා පටිවිසති, අඤ්ඤා ඔදනෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤා සුපෙත පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤා තෙලෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤා උත්තරිගම්හත පුච්ඡන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන කල්යාණභතතිකො ගහපතිකො භතතං සවාතනාය මෙතනියභුමමජ්ඣාතං භික්ඛුතං උද්දිට්ඨං භොති. අථ ඛො කල්යාණභතතිකො ගහපති ආරුමං අගමිසි කෙතවිදෙව කරණීයෙන. සො යෙනායස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො තෙත්තපසම්මති, උපසම්මතිචා ආයස්මතං දබ්බං මල්ලපුත්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිත්තං ඛො කල්යාණභතතිකං ගහපති ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සමපහංසෙසි. අථ ඛො කල්යාණභතතිකො ගහපති ආයස්මතා දබ්බමත මල්ලපුත්තත ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපිතො සමුත්තෙජෙසි සමපහංසෙසි ආයස්මතං දබ්බං මල්ලපුත්තං එතදවොච: “කස්ස භතො අභුමාකං ඝරෙ සවාතනාය භතතං උද්දිට්ඨ”නති? “මෙතනියභුමමජ්ඣාතං ඛො ගහපති භික්ඛුතං භුමාකං ඝරෙ සවාතනාය භතතං උද්දිට්ඨ”නති.

8. අථ ඛො කල්යාණභතතිකො ගහපති අතත්තමනො අහොසි: “කථං භික්ඛාම පාපටිකඛු අභුමාකං ඝරෙ සවාතනාය භතතං භුඤ්ඤාසීති”ති ඝරං ගතවා දුසිං ආණ්ණපෙසි: “යෙ ජෙ සෙව භතතිකා ආගමන්ති, තෙ කොට්ඨකෙ ආසනං පඤ්ඤාපෙතා කණ්ණාජකෙහි බිලම්හදුතියෙන පුට්ඨිසා”ති “එවං අයසා”ති ඛො සා දුසි කල්යාණභතතිකස්ස ගහපතිකො පට්ඨස්සෙසි.

9. අථ ඛො මෙතනියභුමමජ්ඣා භික්ඛු “භියො ඛො ආවුසො අභුමාකං කල්යාණභතතිකස්ස ගහපතිකො භතතං උද්දිට්ඨං, සෙව අමො කල්යාණභතතිකො ගහපති සපුත්තදුරෙ උපනිට්ඨිකා පටිවිසිසාසීති. අඤ්ඤා ඔදනෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤා සුපෙත පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤා තෙලෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤා උත්තරිගම්හත පුච්ඡන්ති”ති. තෙ තෙනෙව සොමනස්සෙත ත චිත්තරූපං රතතියා සුපිංසු.

6. තවද එසමයෙහි මේතනියභූමමජක භික්ෂුහු තවකයෝ දමද පිතැත්තාහු ද වෙති. ඔවුනව සබ්බසා පිට්ඨික වූ යම් ලාමක සෙනසුන් කෙනෙක් වෙත් ද ලාමක වූ බතකුත් වේ ද ඒ ලාමක සෙනසුන් හා බත් ම ලැබෙත්. එසමයෙහි රජගහනුවර මනුෂ්‍යයෝ සකස් කළ පිණ්ඩපාතය ද ගිතෙල් ද තලතෙල් ද මස්අවුළු ද සාමීරභික්ෂුන්ට දෙන්නට කැමැති වෙත්. එතෙකුදුවත් මේතනියභූමමජක භික්ෂුන්ට කුඩු සහිත වූ කාභි දෙවැනි කොට ඇති පියවි බත පිසූ සැටියෙන් දෙති. ඔහු පසුවත් පිණ්ඩපාතයෙන් තැවැත්තාහු “සාමීරභික්ෂුන් පුළුවන්හි ‘ඇවැත්නි, තොපට බොජුන්හල්හි කෙබඳු බතක් වී ද? තොපට කෙබඳු බතක් වී ද?’යි. ඇතැම් තෙර කෙනෙක් මෙසේ කියති. ‘ඇවැත්නි, අපට ගිතෙල් විය. තලතෙල් විය. මස්අවුළු වී ය’යි. මේතනියභූමමජක භික්ෂුහු වැළඹිත් මෙසේ කියති. ‘ඇවැත්නි, අපට කිසිවක් නො වී ය. කුඩු සහිත වූ කාභි දෙවැනි කොට ඇති. පිසූ සැටියෙන් පියවි බත වී ය’යි.

7. තවද එසමයෙහි කල්‍යාණභක්තික ගෘහපති තෙම නීතිබත් කොට සතර බතක් දෙයි. හෙතෙම දන්හල්හි අඹුදරුවන් සහිත වූයේ සමීපයෙහි සිට වළඳවයි. කෙනෙක් බතින් පුළුවන්හි. කෙනෙක් සුපයෙන් පුළුවන්හි. කෙනෙක් තෙලින් පුළුවන්හි. කෙනෙක් මසවුලෙන් පුළුවන්හි. එසමයෙහි කල්‍යාණභක්තික ගෘහපතියාගේ බත සෙට දවසට මේතනියභූමමජක භික්ෂුන්ට උදෙසන ලද වෙයි. එකල්හි කල්‍යාණභක්තික ගෘහපති තෙම කිසි කරුණෙකින් ආරාමයට ගියේ ය. හෙතෙම ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයත් සමීපයට එළඹ ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයත් වැද එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් කල්‍යාණභක්තික ගෘහපතිහු ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ දහැම කපායෙන් කරුණු දක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. තෙද ගැන්වූහ. යතුටු කළහ. ඉක්බිති කල්‍යාණභක්තික ගෘහපති ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් විසින් දහැම කපායෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තෙද ගන්වන ලද්දේ සතුටු කරණ ලද්දේ ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට මෙය කී ය. “වගන්ස, අපගේ ගෙහි සෙටදවසට කවරක්හට බත් උදෙසන ලද දැ”යි ගෘහපතිය, මේතනියභූමමජක භික්ෂුන්ට තොපගේ ගෙහි සෙට දවසට බත් උදෙසන ලද යි කීහ.

8. එකල්හි කල්‍යාණභක්තික ගෘහපති තො සතුටුසිත් ඇති වී ය. ‘කෙසේ නම් පාප භික්ෂුහු අපගේ ගෙහි සෙට බත් වළඳන්නාහු දැයි ගෙට ගොස් ‘කොල, සෙට බත් වළඳන යම් කෙනෙක් එත් නම් ඔහු කොටුයෙහි අසුන් පතවා කාභි දෙවැනි කොට ඇති නිවුටු සහල් බතින් වළඳව’යි දැසියට ඇණවීය. ‘එසේය සාමිනි’ යි ඒ දැසිය කල්‍යාණභක්තික ගෘහපතිහට පිළිවදන් දින.

9. ඉක්බිති මේතනියභූමමජක භික්ෂුහු ඇවැත්නි, ඊයේ අපට කල්‍යාණභක්තික ගෘහපතිහුගේ බත උදෙසන ලද. සෙට කල්‍යාණභක්තික ගෘහපති තෙම අප සමීපයට එළඹ වළඳවන්නේය. කෙනෙක් ඔදනගෙන් පුළුවන්හි. කෙනෙක් සුපයෙන් පුළුවන්හි, කෙනෙක් තෙලින් පුළුවන්හි. කෙනෙක් මසවුලෙන් පුළුවන්හි ය”යි. ඔහු එ ම සොමිතසින් සිත් වූ පරිදි රාත්‍රියෙහි නිදි නො ගත්හ.

10. අථ ඛො මෙතනියභුමමජ්ඣා භික්ඛු පුබ්බණ්ඩසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය යෙන කල්‍යාණභත්තිකස්ස ගහපතීනො නිවේශනං තෙත්තපසඛිකමිංසු. අද්දසා ඛො සා දුසී මෙතනියභුමමජ්ඣෙ භික්ඛු දුරතොච අගච්ඡන්තො, දිස්වාන කොට්ඨකෙ ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා මෙතනියභුමමජ්ඣෙ භික්ඛු එතදවොච: “නිසීදථ හන්තො”ති. අථ ඛො මෙතනියභුමමජ්ඣානං භික්ඛුනං එතදහොසි: “නිසංසයං ඛො න තාච භත්තං සිඤ්ඤං භවිස්සති යාච¹ මයං කොට්ඨකෙ නිසීදපියෙය්‍යාමො”²ති. අථ ඛො සා දුසී කණාජකෙන බ්ලභගද්වතියෙන උපගඤ්ඤ: “භුඤ්ඤථ හන්තො”ති මයං ඛො භගීති තිට්ඨභත්තිකා”ති “ජානායෙයා තිට්ඨභත්තිකස්ථ, අපිචාභං හියෙයාච ආණ්ණතා: ‘යෙ ජෙ යො භත්තිකා ආගච්ඡන්ති, තෙ කොට්ඨකෙ ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා කණාජකෙන බ්ලභගද්වතියෙන පරිච්ඡා’ති. භුඤ්ඤථ හන්තො”ති.

11. අථ ඛො මෙතනියභුමමජ්ඣා භික්ඛු “හියෙයා ඛො ආවුසො කල්‍යාණ-භත්තිකො ගහපතී ආරාමං අගමාසි, දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස සන්තීකෙ. නිසංසයං ඛො මයං දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන ගහපතීනො සන්තීකෙ පරි-භින්නා”ති. තෙ තෙනෙච දෙමනස්සෙන න විත්තරූපං භුඤ්ඤ:සු. අථ ඛො මෙතනියභුමමජ්ඣා භික්ඛු පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කත්තා ආරාමං ගන්ත්වා පත්තච්චරං පටිසාමෙත්වා බහාරාමකොට්ඨකෙ සඛිකාටිපල්ලභිකාය නිසීදිංසු භුණ්තිභුතා මඛකුභුතා පත්තක්ඛකා අබොවුඛා පඤ්ඤායන්තා අපාරිභාතා.

12. අථ ඛො මෙතනියා භික්ඛුනී යෙන මෙතනියභුමමජ්ඣා භික්ඛු තෙත්තප-සඛිකමි, උපසඛිකමිත්වා මෙතනියභුමමජ්ඣෙ භික්ඛු එතදවොච: “වඤ්ඡමි අය්‍යා”ති.³ එවං වුත්තො මෙතනියභුමමජ්ඣා භික්ඛු නාලපිංසු. දුතියමිථ ඛො-පෙ- තතියමිථ ඛො මෙතනියා භික්ඛුනී මෙතනියභුමමජ්ඣෙ භික්ඛු එතද-වොච: “වඤ්ඡමි අය්‍යා”ති. තතියමිථ ඛො මෙතනියභුමමජ්ඣා භික්ඛු නාලපිංසු. “කෘතං අය්‍යානං අපරජ්ඣාමි, කිස්ස මං අය්‍යා නාලපන්ති”ති. තථා හි පත-ත්වා භගීති, අලෙන දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන විහෙසීයමානෙ අජ්ඣුපෙක්ඛසී”ති. ‘කෘතං අය්‍යා කරොමි’ති ‘සචෙ ඛො තිං භගීති ඉච්ඡෙය්‍යාසි අජෙථව භගවා දබ්බං මල්ලපුත්තං නාසාපෙය්‍යා’ති. කෘතං අය්‍යා කරොමි. කිං මයා සක්කා කාචුන්ති. එහි තිං භගීති, යෙන භගවා තෙත්තපසඛිකමි, උපසඛිකමිත්වා භගවන්තං එවං වදෙති: ‘ඉදං හන්තෙ තච්ඡන්තං තපපතීරූපං, යායං භන්තෙ දිසා අභයා අතීතිකා අනුපඤ්ඤා, සායං දිසා සභයා සර්ථතිකා සර්ථපඤ්ඤා, යතො නිවාතං තතො පවාතං,⁴ උදකං මඤ්ඤෙ ආදිත්තං, අයෙයතමහි දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන දුස්සිතා’ති. එවං අය්‍යානී ඛො මෙතනියා භික්ඛුනී මෙතනියභුමමජ්ඣානං භික්ඛුනං පටිසුත්වා යෙන භගවා තෙත්තපස-ඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි, එකමන්තං සීතා ඛො මෙතනියා භික්ඛුනී භගවන්තං එතදවොච: ‘ඉදං හන්තෙ තච්ඡ-න්තං තපපතීරූපං, යායං භන්තෙ දිසා අභයා අතීතිකා අනුපඤ්ඤා, සායං දිසා සභයා සර්ථතිකා සර්ථපඤ්ඤා, යතො නිවාතං තතො පවාතං, උදකං මඤ්ඤෙ ආදිත්තං, අයෙයතමහි දබ්බෙන මල්ලපුත්තෙන දුස්සිතා’ති.

1. යථා. මු. 2. නිසීදෙය්‍යමාති, සිමු. නිසීදපියමාති සා. 3. අයෙයති - සිමු. 4. සවාතං - මජ්ඣං,

10. ඉක්බිති මෙතනියභූමමරක හිසුනු පෙරවරායෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරා ගෙන කලාංගහතරක ගාහපතිනුත් නිවෙත්ත කර එළඹිය. ඒ දුසිය දුරින් ම එත මෙතනියභූමමරක හිසුන් දුටුවා ය. දුක කොටුයෙහි අසුන් පතවා මෙතනියභූමමරක හිසුන්ට වහන්ස, හුන මැනවැ'යි කීව. එකල්හි මෙතනියභූමමරක හිසුන්ට මේ සිත විය එකැතින් ම තව බත් නො නීමයේ වත. ඒ තාක් ඇපි කොටුයෙහි හිදුවනු ලබමහ"යි. ඉක්බිති ඒ දුසිය කාසි දෙවැනි කොට ඇති නිවුඩු බතින් යුක්ත ව එළඹියා ය. වහන්ස, වළඳව'යි කීව. තැගතියනී, ඇපි නිතිබත් ඇතියමහ'යි. ස්වාමීනී, නිතිබත් ඇතියවුනු දනිමි. එතෙකුදුවත් මම ඊයේ ම අණ ලත්මු. කොල, සෙට බත් ලද යම් කෙනෙක් එත් තම් ඔහු කොටුයෙහි අසුන් පතවා කාසි දෙවැනි කොට ඇති නිවුඩුසාලේ බතින් වළඳව'යි වහන්ස, වැළඳව මැනවැ'යි.

11. ඉක්බිති මෙතනියභූමමරක හිසුනු 'ඇවැත්නී' ඊයේ කලාංගහතරක ගාහපති තෙම අරමට ගියේ ය. දබ්බමලාපුත්‍රයන් හමුයෙහි වී ය. එකැතින් ම ඇපි දබ්බමලාපුත්‍රයන් විසින් ගාහපතිනු කෙරෙහි බිදුනා ලදුම්හ' යි ඔහු එම දෙමතයින් සිත් සේ නො වැළඳු. ඉක්බිති මෙතනියභූමමරක හිසුනු පසුබත්හි පිණිසාතයෙන් තැවැත්තානු අරමට ගොස් පාසිවුරා සහවා තබා බිහිඅරමකොටුයෙහි නිහබ ව මකු ව නැමු කඳට ඇතිව (කොපයෙන්) දුමිණි වැටහීම් රහිත ව සලකින් අකවු අවුළුවා හුන්හ.

12. එකල්හි මෙතනියා මෙහෙණ මෙතනියභූමමරක හිසුන් කරා එළඹියාය. එළඹ මෙතනියභූමමරක හිසුන්ට 'වදිමි හිමියනී'යි කීව. මෙසේ කී කල් ද මෙතනියභූමමරක හිසුනු නො බැණ හුන්හ. දෙවතවට ද තෙවතවටහි මෙතනියා මෙහෙණ මෙතනියභූමමරක හිසුන්ට 'වදිමි, හිමියනී' යි කීව. තෙවතවට ද මෙතනියභූමමරක හිසුනු නො බැණ හුන්හ. මම ආයතීයන්ට කවර අපරාධයක් කෙළෙමිද? කුමක් හෙයින් ආයතීයෝ මා හා නො බෙණෙත් දැයි එසේ ම ය තැගතියනී, තෝ දබ්බමලාපුත්‍රයන් විසින් අප වෙහෙසනු ලබනුවන් උපේක්ෂා කෙරෙහි ය"යි. ආයතීයෙහි, මම කුම කෙරෙමි දැයි ඉදින් තැගතියනී, තෝ රිසියවු තම් අද ම භාග්‍යවත්තු දබ්බමලාපුත්‍රයා තසවත්තාය යි, ආයතීයෙහි, මම කුම කෙරෙමි ද? මා විසින් කුමක් කරන්නට හැකිදැයි එව තැගතියනී, තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹෙව. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ කියව. 'ස්වාමීනී, මේ නො රැගෙන ක බුසුදුස්සෙක, ස්වාමීනී, යම් දිශාවක් නිර්ගත ද නිදුක් ද අනුපද්‍රව ද ඒ දිශාව හය සහිත ය. දුක් සහිත ය. උපද්‍රව සහිත ය. යම් තැනෙක්හි නිවාත ද එහි මහසුළං තැගිණි. දිග ඇවිලගත් කලක් මෙන් ආයතී දබ්බමලාපුත්‍රයන් විසින් මම දුෂිතයමු"යි. 'එසේය ආයතීයෙහි'යි මෙතනියා මෙහෙණ මෙතනිය භූමමරක හිසුන්ට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභිවාදනය කොට එකත්පස් ව සිටියා ය. එකත්පස් ව සිටි මෙතනියා මෙහෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් කීව. 'ස්වාමීනී' මෙය නො රැගෙන ක. බුසුදුස්සෙක ස්වාමීනී, යම් දිශාවක් අහ්‍ය ද අතීතික ද අනුපද්‍රව ද, ඒ දිශාව හය සහිත ය. දුක් සහිත ය. උවදුරා සහිත ය. යම් තැනෙක්හි නිවාත ද එකත්පස් මහසුළං තැගිණි. දිග ඇවිල්ල කලක් මෙනි. ආයතී දබ්බමලාපුත්‍රයන් විසින් දුෂිතයමු'යි කීව.

13. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛු-සංඝං සන්තිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං දබ්බං මලුපුත්තං පටීපුච්ඡ: ‘සරසි නිං දබ්බ ඵවරුපං කත්තා යථායං භික්ඛුනී ආහංති “යථා මං භනෙන් භගවා ජාතානී”ති. දුතියමපි ඛො භගවා -පෙ- තතියමපි ඛො භගවා ආයස්මන්තං දබ්බං මලුපුත්තං එතදවොච: “සරසි නිං දබ්බ ඵවරුපං කත්තා යථායං භික්ඛුනී ආහංති “යථා මං භනෙන් භගවා ජාතානී”ති. ‘ත ඛො දබ්බ දබ්බා ඵවං නිබ්බඤ්ඤන්ති. සචෙ තයා කතං කතන්ති වදෙහී, සචෙ අකතං අකතන්ති වදෙහී’ති. “යතො අහං භනෙන් ජාතො තාඨිජාතාමි සුපිතනෙන්තාපි මෙජුතං ධම්මං පතීසෙවිතා, පගෙව ජාගරො”ති. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙත්ති: “තෙතති භික්ඛවෙ මෙතතියං භික්ඛුනීං තාසෙථ, ඉමෙ ච භික්ඛු අනුසුඤ්ඤා”ති. ඉදං වච්චා භගවා උට්ඨායාසතා විහාරං පාමිසි.

14. අථ ඛො තෙ භික්ඛු මෙතතියං භික්ඛුනීං තාසෙසුං. අථ ඛො මෙතතියං-භූමච්ඡකා භික්ඛු තෙ භික්ඛු එතදවොචුං: “ථා අට්ඨසො මෙතතියං භික්ඛුනීං තාසෙථ, ත සා කිංඤ්ච අපරජ්ඣති, අලොභී සා උසාසිතා කුපිතෙහි අතත්තමතෙහි වාචතාධිපායෙහි”ති. කිං පත තුලො අට්ඨසො ආයස්මන්තං දබ්බං මලුපුත්තං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤාසෙථා’ති. ඵවමාචුසො’ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්ති තෙ උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපා-වෙනති “කථං හි තාම මෙතතියභූමච්ඡකා භික්ඛු ආයස්මන්තං දබ්බං මලු-පුත්තං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤාසෙසන්ති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භතවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං -පෙ- “සචං කීර තුලො භික්ඛවෙ දබ්බං මලුපුත්තං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤා-සෙථා”ති. “සචං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- “කථං හි තාම තුලො මොඝපුරිසා දබ්බං මලුපුත්තං අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤාසෙසන්ති. තෙතං මොඝපුරිසා අපසසන්නාතං චා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිත්ඛාපදං උඤ්ඤෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛු දුට්ඨො ඤෙසො අපසනීතො අමුලකෙත පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤාසෙසා අපසචන්තාම නං ඉමමිතා බ්‍රහ්ම-චරිසා වාචෙය්‍යන්ති. තතො අපරෙත ඝමයෙන ඝමනුග්ගාහියමානො චා අඝමනුග්ගාහියමානො චා අමුලකඤ්චව නං අධිකරණං භොගී භික්ඛු ච ඤෙසං පටිට්ඨාති, ඝඤ්ඤාදසෙසො”ති.

15. යො පනාතී යො යාදිතො -පෙ- භික්ඛුනි -පෙ- අයං ඉමස්මිං අජෙථ අධිපෙපතො භික්ඛුනි.

භික්ඛුනති අඤ්ඤං භික්ඛුං.

දුට්ඨො ඤෙසොති කුපිතො අතත්තමතො අතභීරඥො ආහතවිතො, ඩුල්ලාතො.

13. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල තීද්‍යයෙහි තෙල කරුණෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් පුළුවන් සේක. “දබ්බය, යම්සේ මේ මෙහෙණ කිවු ද, තෙපි මෙබන්දක් කළහු සිහි කරවු ද”යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්සේ මා දන්තාසේක් ද (එසෙයින් දතයුතු වෙමි)යි. බුදුහු දෙවනවට ද බුදුහු තෙවනවට ද ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට මෙය වදළහ. ‘දබ්බය, යම්සේ මේ මෙහෙණ කිවු ද, තෙපි මෙ බන්දක් කළහු සිහි කරවු ද’යි. දබ්බය පණ්ඩිතයෝ මෙසේ පරප්‍රත්‍යයෙන් තීරවුල් නොකෙරෙති. ඉදින් තා විසින් කරණ ලද නම් කරණ ලද සි කියව. නොකරණ ලද නම් නොකරණ ලද සි කියව’යි. ‘සාමිනී, මම යම් කලෙක උපන්තෙමි ද එතැන් පටන් සිහිනෙහුදු මෙවුන්දම් සෙවියෙමි නොදන්මි. නිදිවැරැයෙමි කැලමැ’ යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමැතු සේක. එසේ වී නම් මහණෙනි, “මෙතනියා මෙහෙණ (ලිඛිතාසනායෙන්) තසවු. මේ (මෙහෙයු) භික්ෂුන් ද විමසව”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදරා හුතත්තෙන් නැගී විහාරයට පිවිසි සේක.

14. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු මෙතනියා මෙහෙණ ලිඛිතාසනායෙන් තසාපුහ. එකල්හි මෙතනියභූමවරක භික්ෂුහු ඒ භික්ෂුන්ට මෙසේ කීහ. ‘ඇවැත්නි, මෙතනියා මෙහෙණ තහමන් තසවු. භි තොමෝ කිසි වරදක් නොකෙරෙයි කිපියා වූ නොසතුටු සිත් ඇති සත්තෙන් තෙරහු කැමැති වූ අප විසින් භි තොමෝ මෙහෙයන ලද ය’යි. කිමේක් ද ඇවැත්නි, “තෙපි ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් අමුලු පරිජිතවතින් වෝදනා කරවු ද?”යි. එසේය ඇවැත්නි, යි. යම් භික්ෂු කෙතෙක් අපිස් වූවාහු ද ඔහු අවමන් කෙරෙති. හුඟුණ කියති. දෙය් පහල කෙරෙත්. ‘කෙසේ නම් මෙතනියභූමවරක භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයනව අමුලු පරිජිතවතින් වෝදනා කළාහු ද’ යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙකරුණ දන් වූහ. සැබැද? මහණෙනි, තෙපි දබ්බමලාපුත්‍රයනව අමුලු පරිජිතවතින් වෝදනා කරවු ද? යි. සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගර්භා කළහ... කෙසේ නම් සිත් පුරුෂයෙහි, තෙපි දබ්බමලා පුත්‍රයනව අමුලු පරිජිතවතින් වෝදනා කළහු ද? සිත් පුරුෂයෙහි, තෙල නොපහත් වුවන්ගේ පහත් බව පිණිස හෝ නොවෙයි.... තවද මහණෙනි, මේ භික්ෂා පදය මෙසේ උදෙසවු.

“යම් මහණෙක් දව්සට වූසේ, මෙරමා දුෂණය කරණුසේ, නොසතුටු සිත් ඇත්තේ ‘මොහු මෙසත්තෙන් තෙරනෙමි නම් යෙහෙකැ’යි මහණක්හට අමුලු පරිජිතවතින් වෝදනා කෙරේ නම්, එයින් පසු කලෙක විවාරහු ලබන්නේ හෝ නොවිවාරහු ලබන්නේ හෝ ඒ අධිකරණය ඔල් රහිත වේ නම්, (වෝදනා) මහණ තෙමේ ද දෙසයෙහි පිළිවෑ නම් සහවෙසෙස් වේ” ය යි.

15. යොපන යනු: යමෙක් යම්බදුයෙක්... හිඤ්චු යනු... මේ තෙම මේ අභිසෙහි භික්ෂු යයි අදහස් කරණ ලදී.

හිඤ්චු. යනු: අත් මහණක්හු.

දුට්ඨා දෙසො යනු: කිපියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ නොපහත් වූසේ කෝපයෙන් වැඩුණු සිත් ඇත්තේ (පිළිඹ) හුල් ඇත්තේ යි.

අපභවිංගානි තෙන ව කොපෙන තෙන ව දෙසෙන තාය ව අනතත-
මෙනතාය තාය ව අනතිරඤ්ඤා අපභවිතො හොති.

අමුලකං තාම අදිට්ඨං අසුතං අපරිසඤ්ඤිතං.

පාරුජිකෙන ඛමෙමනාති වතුනං අඤ්ඤතරෙන.

අනුඤ්ඤායාති වොදෙති වා වොදාපෙති වා.

අසංසවනාම නං ඉමමනා මුහුමව්විතා වාමසයනති තිකුචුතාවා
වාමෙයං සමෙණධමො වාමෙයං සීලකකිකා වාමෙයං තපොගුණා වාමෙයං.

තතො අපරෙන සමසෙනාති යසමිං ඛණෙ අනුඤ්ඤිතො හොති තං
ඛණං තං ලයං තං මුහුතතං චිතිවතෙන.

සමනුග්ගාතිසමානොති යෙන වජ්ජිතා අනුඤ්ඤිතො හොති තසමිං
වජ්ජිසමිං සමනුග්ගාතිසමානො.

අසමනුග්ගාතිසමානොති ත කෙතචි වුච්චමානො.

අභිකරණං තාම: වත්තාරි අභිකරණාති විවාදාභිකරණං අනුවාදාභිකරණං
ආපත්තාභිකරණං කිවාභිකරණං.

තිකුචු ව දෙසං පතිට්ඨාතිති තුවජ්ජකං මයා භණ්ණිතං, මුසා මයා භණ්ණිතං,
අගුතං මයා භණ්ණිතං, අජාතනෙතත මයා භණ්ණිතං.

සංඝාදිසෙසොති -පෙ- තෙතපි වුච්චති සංඝාදිසෙසොති.

16. අදිට්ඨස්ස හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤො
වොදෙති: “දිට්ඨො මයා පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොසි, අස්සමණොසි,
අසකාපුත්තියොසි, තඤ්ඤි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණං වා සංඝකම්මං
වා”ති, ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසස්ස.

17. අසුතස්ස හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤො වොදෙති:
“සුතො මයා පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොසි, අස්සමණොසි, අසකාපුත්ති-
යොසි, තඤ්ඤි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණං වා සංඝකම්මං වා”ති,
ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසස්ස.

18. අපරිසඤ්ඤිතස්ස හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තං වෙ
වොදෙති: ‘පරිසඤ්ඤිතො මයා පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොසි, අස්සමණොසි,
අසකාපුත්තියොසි, තඤ්ඤි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණං වා සංඝකම්මං
වා”ති, ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසස්ස.

අසානිතො යනු: ඒ කෝපයෙන් ද ඒ දොෂයෙන් ද ඒ නො සතුටු සිත් ඇති බැවින් ද ඒ නො පහත් බැවින් ද නො සතුටු සිත් ඇත්තේ වේ.

අමුලභ නම්: නො දක්නා ලද්දේ නො අසන ලද්දේ නො සැක කරන ලද්දේ යි.

පාඨාච්ඡේදන ඔක්ෂේපන යනු: සතර පරිජ් අතුරෙන් අන්‍යතරයෙකින්.

අනුදාංශෙශා යනු: වෝදනා කෙරෙහි හෝ වෝදනා කරවා හෝ.

අපසවනාම නං ඉමමනා බ්‍රහ්මවේදියා වාචෙශාං යනු: හිත්‍යු භාවයෙන් තෙරතෙමි නම් චෛත්‍යදම්ත් තෙරතෙමි නම් ශීලස්කකියෙන් තෙරතෙමි නම් නිපොඥයෙන් තෙරතෙමි නම්.

තතො අපරෙතා සමයෙන යනු: යම් ඇසිල්ලෙක වෝදනා කරන ලද්දේ වේ ද ඒ ඇසිල්ල ඒ ලය ඒ මොහොත ඉක්මනිය කල්හි.

සමනුග්‍රාහියමානො යනු: යම් වස්තුවෙකින් වෝදනා කරන ලද්දේ වේ ද ඒ වස්තුවෙහි ලා විචාරනු ලබන්නේ.

අසමනුග්‍රාහියමානො: යනු: කිසිවක් හු විසින් නො කියනු ලබන්නේ.

අබිකරණ නම්: සතර අබිකරණ කෙනෙකි: විවාදාබිකරණ ය අනුවාදාබිකරණ ය ආපතතාබිකරණ ය නිවාදාබිකරණ යි.

ශික්‍ෂු වී ශ්‍රද්ධං පනිච්ඡාති යනු: මා විසින් සිත් බස් කියන ලද, මා විසින් මුසවා කියන ලද, මා විසින් අභ්‍යන්තර කියන ලද, මා නො දන්නු විසින් කියන ලද.

සංකීර්තනෙශා යනු... එහිනුදු සංකීර්තනෙශා යි කියනු ලැබේ ය යි.

16. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිනුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙහි මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රිය වෙහි, තා සමග පොහෝ කිරීමක් හෝ පවාරණයක් හෝ සංකීර්තනයක් හෝ නැතැයි වෝදනා කෙරේ නම් තෙජලෙහි තෙජලෙහි සභවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

17. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවන්නේ යයි නො අසන ලද්දේ වේ ද, ඉදින් ඔහුට (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙහි මා විසින් අසන ලද්දෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රිය වෙහි, තා සමග පොහෝ කිරීමක් හෝ පවුරුණු හෝ සංකීර්තනයක් හෝ නැතැයි වෝදනා කෙරේ නම් තෙජලෙහි තෙජලෙහි සභවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

18. වෝදක වූ ඔහු විසින් සැක නො කරන ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙහි මා විසින් සැක කරන ලද්දෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග පොහෝ කිරීම හෝ පවුරුණු හෝ සංකීර්තනයක් හෝ නැතැයි වෝදනා කෙරේ නම් තෙජලෙහි තෙජලෙහි සභවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

19. අද්ධංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤාදි වොදෙති: “දිට්ඨො මයා සුතො ව පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති අස්සමණොසී, අසකාපුත්තියොසී, තත්ථි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඛ්ඤාකම්මං වා”ති, ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

20. අද්ධංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤාදි වොදෙති: “දිට්ඨො මයා පරිසඛිකිතො ව පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, අස්සමණොසී, අසකාපුත්තියොසී -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

21. අද්ධංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤාදි වොදෙති: “දිට්ඨො මයා සුතො ව පරිසඛිකිතො ව පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- ” ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

22. අසුතංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤාදි වොදෙති “සුතො මයා පරිසඛිකිතො ව -පෙ- සුතො මයා දිට්ඨො ව -පෙ- සුතො මයා පරිසඛිකිතො ව දිට්ඨො ව පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති” -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

23. අපරිසඛිකිතංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤාදි වොදෙති: පරිසඛිකිතො මයා දිට්ඨො ව -පෙ- පරිසඛිකිතො මයා සුතො ව -පෙ- පරිසඛිකිතො මයා දිට්ඨො ව සුතො ව පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

24. දිට්ඨංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤාදි වොදෙති: සුතො මයා පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

25. දිට්ඨංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤාදි වොදෙති: පරිසඛිකිතො මයා පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- තඤ්ඤාදි වොදෙති: සුතො මයා පරිසඛිකිතො ව පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

26. සුතංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤාදි වොදෙති: පරිසඛිකිතො මයා -පෙ- දිට්ඨො මයා -පෙ- පරිසඛිකිතො මයා දිට්ඨො ව පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

27. පරිසඛිකිතංසං හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තං චෙ වොදෙති: දිට්ඨො මයා පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- සුතො මයා පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- දිට්ඨො මයා සුතො ව පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසංසං.

19. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිකුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ද වෙයි. අශ්‍රමණයෙහි අශාකාපුත්‍රියයෙහි, තා සමග පොහොය හෝ පවුරුණු හෝ සමකකම් හෝ නාතා' යි වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

20. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිකුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි ද සාක කරණ ලද්දෙහි ද වෙයි. අශ්‍රමණයෙහි, අශාකාපුත්‍රියයෙහි ... වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

21. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිකුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි ද අසන ලද්දෙහි ද සාක කරණ ලද්දෙහි ද වෙයි ... වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

22. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ යයි නො අසන ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි ද ... මා විසින් අසන ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ද ... මා විසින් අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි ද දක්නා ලද්දෙහි ද වෙයි ... වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

23. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ යයි සාක නො කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ද ... මා විසින් පරිසමිතිතයෙහි අසන ලද්දෙහි ද ... මා විසින් පරිසමිතිතයෙහි දක්නා ලද්දෙහි ද අසන ලද්දෙහි ද වෙයි ... වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

24. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිකුයේ දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් අසන ලද්දෙහි ය. ... වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

25. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවදිකුයේ දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වෝදනා කෙරේ නම් (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි යයි මා විසින් සාක කරණ ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වෝදනා කෙරේ නම් (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් අසන ලද්දෙහි පරිසමිතිත ද වෙයි ... තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

26. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ යයි අසන ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වෝදනා කෙරේ නම් 'මා විසින් සාක කරණ ලද්දෙහි ... මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි ... (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් සාක කරණ ලද්දෙහි ද ... තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

27. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාත් අවත්තේ යයි සාක කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට, (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි ය ... (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් අසන ලද්දෙහි ය ... (නෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවත්තෙහි මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ද වෙයි, ... වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

28. දිට්ඨස්ස හොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, දිට්ඨො චෙම-
නිකො දිට්ඨං තො කපෙපති, දිට්ඨං තස්සරති, දිට්ඨං පමුච්චො¹ හොති, -පෙ-
සුතෙ චෙමනිකො සුතං තො කපෙපති, සුතං තස්සරති, සුතං පමුච්චො
හොති, -පෙ- පරිසංඛිනිතො චෙමනිකො පරිසංඛිතිතං තො කපෙපති:
පරිසංඛිතිතං තස්සරති, පරිසංඛිතිතං පමුච්චො හොති, තඤ්ඤො චොදෙති,
පරිසංඛිතිතො මයා දිට්ඨො ච -පෙ- පරිසංඛිතිතො මයා සුතො ච -පෙ-
පරිසංඛිතිතො මයා දිට්ඨො ච සුතො ච පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි,
අස්සමණොසි, අසක්කපුත්තියොසි, තඤ්ඤො උපොසථො වා පචාරණං වා
සංඛ්‍යාකම්මං වා²ති, ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඛ්‍යාදිසෙසං.

29. අදිට්ඨස්ස හොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ඤො
චොදපෙති: “දිට්ඨොසි පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි,
අසක්කපුත්තියොසි, තඤ්ඤො උපොසථො වා පචාරණං වා සංඛ්‍යාකම්මං
වා²ති, ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඛ්‍යාදිසෙසං.

30. අසුතස්ස හොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, -පෙ- අපරිසංඛි-
තස්ස හොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤො චොදපෙති:
“පරිසංඛිතිතොසි, පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි -පෙ-
ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඛ්‍යාදිසෙසං.

31. අදිට්ඨස්ස හොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ඤො චොද-
පෙති: දිට්ඨොසි සුතොසි -පෙ- දිට්ඨොසි පරිසංඛිතිතොසි -පෙ- දිට්ඨොසි සුතොසි
පරිසංඛිතිතොසි, පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, -පෙ- අසුතස්ස හොති,
පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤො චොදපෙති: සුතොසි පරිසංඛිතිතොසි
-පෙ- සුතොසි දිට්ඨොසි -පෙ- සුතොසි පරිසංඛිතිතොසි දිට්ඨොසි -පෙ-
අපරිසංඛිතිතස්ස හොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤො චොදපෙති,
පරිසංඛිතිතොසි දිට්ඨොසි -පෙ- පරිසංඛිතිතොසි සුතොසි -පෙ- පරිසංඛිතිතොසි
දිට්ඨොසි සුතොසි පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, -පෙ-
ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඛ්‍යාදිසෙසං.

32. දිට්ඨස්ස හොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ඤො
චොදපෙති: සුතොසි -පෙ- තඤ්ඤො චොදපෙති: පරිසංඛිතිතොසි -පෙ- තඤ්ඤො
චොදපෙති: සුතොසි පරිසංඛිතිතොසි, පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි,
අස්සමණොසි -පෙ- ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඛ්‍යාදිසෙසං.

33. සුතස්ස හොති ‘පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනො’ති -පෙ- පරිසංඛි-
තස්ස හොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤො චොදපෙති: දිට්ඨොසි
-පෙ- තඤ්ඤො චොදපෙති: සුතොසි -පෙ- තඤ්ඤො චොදපෙති: දිට්ඨොසි
සුතොසි පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි -පෙ- ආපත්ති වාචාය,
වාචාය සංඛ්‍යාදිසෙසං.

1. පමුච්චො. මජ්ඣ.

28. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවෙන් අවදිවුයේ දක්නා ලද්දේ වෙයි. දක්නා ලද්දෙහි විමිනි ඇත්තේ දක්නා ලද්ද නො හදහයි. දක්නා ලද්ද නො සිහි කෙරෙයි. දක්නා ලද්ද නැසුනේ වෙයි ... ශ්‍රාවණයෙහි විමිනි ඇත්තේ අසන ලද්ද නො හදහයි, අසන ලද්ද නො සිහි කෙරෙයි, අසන ලද්ද නැසුනේ වෙයි ... සාක කරණ ලද්දෙහි විමිනි ඇත්තේ සාක කරණ ලද්ද නො හදහයි, සාක කරණ ලද්ද නොසිහි කෙරෙයි, සාක කරණ ලද්ද නැසුනේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට මා විසින් පරිසංකීර්ණයෙහි දක්නා ලද්දෙහි ද ... මා විසින් පරිසංකීර්ණයෙහි අසන ලද්දෙහි ද ... '(තෝ) පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නෙහි මා විසින් පරිසංකීර්ණයෙහි දක්නා ලද්දෙහි ද අසන ලද්දෙහි ද වෙහි අශ්‍රමණයෙහි, අශාසනාපුත්‍රියයෙහි. තා සමග පොහෝ කිරීම හෝ පවුරුණු හෝ සංකීර්ණ හෝ නැතැ' යි වොදනා කෙරේ නම්, තෙජලෙහි තෙජලෙහි සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

29. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවෙන් අවදිවුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නෙහි දක්නා ලද්දෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි අශාසනාපුත්‍රියයෙහි තා සමග උපොසථයෙක් හෝ පවාරණයෙක් හෝ සංකීර්ණයෙක් හෝ නැතැ' යි වොදනා කරවා නම් තෙජලෙහි තෙජලෙහි සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

30. වෝදක වූ ඔහු විසින් 'පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නේ ය' යි නො අසන ලද්දේ වෙයි. ... ඔහු විසින් 'පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නේ ය' යි සාක කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'තෝ පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නෙහි. පරිසංකීර්ණයෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි ... වොදනා කරවා නම් තෙජලෙහි තෙජලෙහි සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

31. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවෙන් අවදිවුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා නම් දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ය. ... දක්නා ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි ය. ... දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නෙහි ... ඔහු විසින් 'පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නේ ය' යි නො අසන ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා නම් 'අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි ය. ... දක්නා ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ය. ... ඔහු විසින් 'පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නේ ය' යි සාක නො කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා නම් 'සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ය. ... සාක කරණ ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ය. ... සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි ය. ... තෙජලෙහි තෙජලෙහි සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

32. ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවෙන් අවදිවුයේ දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා නම් 'අසන ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා නම් 'සාක කරණ ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා නම් 'අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නෙහි අශ්‍රමණයෙහි' ... තෙජලෙහි තෙජලෙහි සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

33. ඔහු විසින් 'පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නේ ය' යි අසන ලද්දේ වෙයි. ... ඔහු විසින් 'පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නේ ය' යි සාක කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා නම් 'දක්නා ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා නම් 'අසන ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා නම් 'දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි පරිජ්ඣාවෙන් අවත්නෙහි අශ්‍රමණයෙහි ය.' ... තෙජලෙහි තෙජලෙහි සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

34. දිට්ඨස්ස හොති පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, දිට්ඨ වෙමිතිකො දිට්ඨං නො කපෙපති, දිට්ඨං තස්සරති, දිට්ඨං පමුඛුට්ඨො හොති -පෙ- සුතෙ වෙමිතිකො සුතං නො කපෙපති සුතං තස්සරති සුතං පමුඛුට්ඨො හොති -පෙ- පරිසංඛින්නෙ වෙමිතිකො පරිසංඛින්නං නො කපෙපති, පරිසංඛින්නං තස්සරති, පරිසංඛින්නං පමුඛුට්ඨො හොති, තඤ්ඤෙ වොදපෙති: පරිසංඛින්නොසි දිට්ඨොසි -පෙ- පරිසංඛින්නොසි සුතොසි -පෙ- පරිසංඛින්නොසි දිට්ඨොසි සුතොසි පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාපුතතියොසි, තඤ්ඤායා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සංඝකම්මං වාහි අපනති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසස්ස.

35. අසුඤ්ඤා සුඤ්ඤාදිට්ඨි, සුඤ්ඤා අසුඤ්ඤාදිට්ඨි, අසුඤ්ඤා අසුඤ්ඤාදිට්ඨි, සුඤ්ඤා සුඤ්ඤාදිට්ඨි.

36. අසුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ සුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො අනොකාසං කාරුපෙඨා වාචනා-ධිප්පායො වදෙති, අපනති සංඝාදිසෙසස්ස දුක්ඛට්ඨස්ස.

37. අසුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ සුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො ඕකාසං කාරුපෙඨා වාචනාධිප්පායො වදෙති, අපනති සංඝාදිසෙසස්ස.

38. අසුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ සුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො අනොකාසං කාරුපෙඨා අනෙකාසාධිප්පායො වදෙති, අපනති ඕමසවාදෙන දුක්ඛට්ඨස්ස.

39. අසුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ සුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො ඕකාසං කාරුපෙඨා අනෙකාසාධිප්පායො වදෙති, අපනති ඕමසවාදස්ස.

40. සුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අනජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ අසුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො අනොකාසං කාරුපෙඨා වාචනා-ධිප්පායො වදෙති, අපනති දුක්ඛට්ඨස්ස.

41. සුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අනජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ අසුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො ඕකාසං කාරුපෙඨා වාචනාධිප්පායො වදෙති, අපනති.

42. සුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අනජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ අසුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො අනොකාසං කාරුපෙඨා අනෙකාසාධිප්පායො වදෙති, අපනති ඕමසවාදෙන දුක්ඛට්ඨස්ස.

43. සුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරාජිකං ධම්මං අනජ්ඣාපනො, තඤ්ඤෙ අසුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො ඕකාසං කාරුපෙඨා අනෙකාසාධිප්පායො වදෙති, අපනති ඕමසවාදස්ස.

34. වෝදනා කරවන ඔහු විසින් පරිජ්ජාවාත් අවදනා වූ හෙතෙම දක්නා ලද්දේ වෙයි. දක්නා ලද්දෙහි විමති ඇත්තේ දක්නා ලද්ද නො හදහයි. දක්නා ලද්ද නො සිහි කෙරෙයි. දක්නා ලද්ද නැහැනේ වෙයි. ... අසන ලද්දෙහි විමති ඇත්තේ අසන ලද්ද නො හදහයි, අසන ලද්ද නො සිහි කෙරෙයි, අසන ලද්ද නැහැනේ වෙයි. ... පරිසංඛික්ඛයෙහි විමති ඇත්තේ පරිසංඛික්ඛය නො හදහයි, පරිසංඛික්ඛය නො සිහි කෙරෙයි, පරිසංඛික්ඛය නැහැනේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වෝදනා කරවා නම් 'සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ය. ... සාක කරණ ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ය. ... සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි පරිජ්ජාවාත් අවන්තෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි ය, අශාසනාපුත්‍රියෙහි ය නා සමග උපොසථයෙක් හෝ පචාරණයෙක් හෝ සංඝකමයෙක් හෝ නැතැ'යි වෝදනා කරවා නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

35. අශුඛියා කෙරෙහි ශුඛදූෂටී ඇත්තේ යා. ශුඛියා කෙරෙහි අශුඛදූෂටී ඇත්තේ යා. අශුඛියා කෙරෙහි අශුඛදූෂටී ඇත්තේ යා. ශුඛියා කෙරෙහි ශුඛදූෂටී ඇත්තේ යි.

36. පුදගල තෙම අශුඛ වූයේ එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට පාමිණියේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට ශුඛ ය යන දූෂටී ඇත්තේ අවකාශ නො කරවා සස්තෙන් තෙරනු කැමැත්තේ කියා නම් සහවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැත් වේ.

37. පුදගල තෙම අශුඛ වූයේ එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට අවන්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට ශුඛ ය යන දූෂටී ඇතියේ සස්තෙන් තෙරනු කැමැත්තේ අවකාශ කරවා කියා නම් සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

38. පුදගල තෙම අශුඛ වූයේ එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට අවන්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට ශුඛ ය යන දූෂටී ඇත්තේ අවකාශ නො කරවා ආත්‍යොශ කරණ රිසි ඇති ව කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිති සමග දුකුලාඇවැත් වේ.

39. පුදගල තෙම අශුඛ වූයේ එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට අවන්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට ශුඛ ය යන දූෂටී ඇති ව අවකාශ කරවා ආත්‍යොශ කරණ රිසි ඇති ව කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිතිඇවැත් වේ.

40. පුදගල තෙම ශුඛ වූයේ එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට නො පාමිණියේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඛ ය යන දූෂටී ඇති ව සස්තෙන් තෙරනු කැමැත්තේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් දුකුලාඇවැත් වේ.

41. පුදගල තෙම එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට නො පාමිණියේ ශුඛ වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඛ ය යන දූෂටී ඇති ව සස්තෙන් තෙරනු කැමැත්තේ අවකාශ කරවා කියා නම් ඇවැත් නැත.

42. පුදගල තෙම එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට නො පාමිණියේ ශුඛ වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඛ ය යන දූෂටී ඇති ව ආත්‍යොශ කරණ රිසි ඇත්තේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිති සමග දුකුලාඇවැත් වේ.

43. පුදගල තෙම එක්තරා පරිජ්ජාවාතකට නො පාමිණියේ ශුඛ වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඛ ය යන දූෂටී ඇති ව ආත්‍යොශ කරණ රිසි ඇතියේ අවකාශ කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිතිඇවැත් වේ.

44. අසුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣා-පනේනා, තඤ්ඤා අසුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො අනොකාසං කාරුපෙනා වාචනා-සිප්පායො වදෙති, ආපනති දුක්ඛවය්‍යං -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙනා වාචනාසි-ප්පායො වදෙති, අනාපනති -පෙ- අනොකාසං කාරුපෙනා අනෙකාසා-සිප්පායො වදෙති, ආපනති ඔමසවාදෙන දුක්ඛවය්‍යං -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙනා අනෙකාසාසිප්පායො වදෙති, ආපනති ඔමසවාදස්ස.

45. සුඤ්ඤා හොති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාරුජිකං ධම්මං අනජ්ඣා-පනේනා, තඤ්ඤා සුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො අනොකාසං කාරුපෙනා වාචනාසිප්පායො වදෙති, ආපනති සඬිසාදිසෙසෙන දුක්ඛවය්‍යං -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙනා වාචනාසිප්පායො වදෙති, ආපනති සඬිසාදිසෙසස්ස -පෙ- අනොකාසං කාරුපෙනා අනෙකාසාසිප්පායො වදෙති, ආපනති ඔමසවාදෙන දුක්ඛවය්‍යං -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙනා අනෙකාසාසිප්පායො වදෙති, ආපනති ඔමසවාදස්ස.

46. අනාපනති: සුඤ්ඤා අසුඤ්ඤාදිට්ඨිස්ස, අසුඤ්ඤා අසුඤ්ඤාදිට්ඨිස්ස, උම්මනනකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

සඬිම දුට්ඨදෙස සික්ඛාපදං නිමිතිං.

3. 9.

දුතිය දුට්ඨදෙස සික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුඤ්ඤා හගවා රුජගගෙ විහරති වෙඵ්ඵනෙ කලාඤ්ඤාතිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන මේතනියභුමිමජ්ඣා භික්ඛු භික්ඛුකුටා පබ්බතා ඕරොගන්තා අඤ්ඤාසු ජගලකං¹ අජ්කාය විපපටි-පජ්ජන්තං, දිස්සාන එවමාහංසු: “හඤ් මයං ආවුසො ඉමං ජගලකං දබ්බං මලලුප්පතං තාම කරොම, ඉමං අජ්කං මෙතනියං තාම භික්ඛුතිං කඤ්ඤාම. එවං මයං වොගරිස්සාම. පුබ්බෙ මයං ආවුසො දබ්බං මලලුප්පතං සුතෙන අවොචුමහ, ඉද්දති පන අමොගි සාමං දිට්ඨො මෙතනියාය භික්ඛුතියා විපපටි-පජ්ජන්තො”ති. තෙ තා ජගලකං දබ්බං මලලුප්පතං තාම අකංසු, තං අජ්කං මෙතනියං තාම භික්ඛුතිං අකංසු. තෙ භික්ඛුතං ආරොවෙසු: ‘පුබ්බෙ මයං ආවුසො දබ්බං මලලුප්පතං සුතෙන අවොචුමහ ඉද්දති පන අමොගි සාමං දිට්ඨො මෙතනියාය භික්ඛුතියා විපපටිපජ්ජන්තො’ති. භික්ඛු එවමාහංසු: “මා ආවුසො එවං අවුචුන්, තායස්මා දබ්බො මලලුප්පතො එවං කරිස්සාති”ති.

1. ජගලකං. ස.හ. සී.

44. පුද්ගල තෙම එක්තරු පරිජ්ඣාචාරකකට පාමණිකේ අගුඬා වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අගුඬා ය යන දූෂ්ටි ඇති ව සත්තෙන් තෙරණ රිසි ඇතිගේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් දුකුලාචාරාත් වෙයි. ... සත්තෙන් තෙරණ රිසි ඇති ව අවකාශ කරවා කියා නම් ආවෘත්තාති ... ආත්මොශ කරණ රිසි ඇති ව අවකාශ නො කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිති සමග දුකුලාචාරාත් වේ... ආත්මොශ කරණ රිසි ඇති ව අවකාශ කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිති-ආවෘත්ත වේ.

45. පුද්ගල තෙම එක්තරු පරිජ්ඣාචාරකකට නො පාමණිකේ අගුඬා වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අගුඬා ය යන දූෂ්ටි ඇති ව සත්තෙන් තෙරණ රිසි ඇතිගේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් සභවෙසෙස් සමග දුකුලාචාරාත් වේ. ... සත්තෙන් තෙරණ රිසි ඇතිගේ අවකාශ කරවා කියා නම් සභවෙසෙස්-ආවෘත්ත වේ. ... ආත්මොශ කරණ රිසි ඇතිගේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිති සමග දුකුලාචාරාත් වේ. ... ආත්මොශ කරණ රිසි ඇතිගේ අවකාශ කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිතිආවෘත්ත වේ.

46. අගුඬා කෙරෙහි අගුඬා ය යන දූෂ්ටි ඇතියහුට, අගුඬා කෙරෙහි අගුඬා ය යන දූෂ්ටි ඇතියහුට, උනම්තතකයහට, ආදිකම්මකයහට ආවෘත්තාති නැත්තේ යි.

3. 9.

ද්විතිය දුට්ඨදෙස ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර සමීපයෙහි වූ කලඤ්ඤා-කීර්ති නම් වේච්චතයෙහි වාසය කෙරෙහි. තවද එසමයෙහි මෙතනිය-භූමවජ්ජන නම් භික්ෂුහු ගිජ්ඣුභවච්චවෙහි සිට බස්නාහු එළියක සමග මෙවුන්දමිහි ගාසිරෙණ එච්චකු දෑක මෙසේ කීහු. 'ආවෘත්තී, අපි දෑත් මේ එච්චා දබ්බමලාපුත්‍ර යයි නම් කරමිහ. මේ එළිය මෙතනියා නම් භික්ෂුණිය කරමිහ. අපි මෙසේ ව්‍යවහාර කරමිහ. ආවෘත්තී, පෙර අපි දබ්බමලාපුත්‍රහට ශ්‍රාවකයෙක් වොදනා කළමිහ. දෑත් වැළිත් අප විසින් 'මෙතනියා මෙහෙණ සමග මෙවුන්දමිහි ගාසිරෙණයේ තමන් ම දක්නා ලද්දේ ය'යි. ඔහු ඒ එච්චා 'දබ්බමලාපුත්‍ර'යි නම් කළහ. ඒ එළිය "මෙතනියා" නම් භික්ෂුණිය කළහ. ඔහු භික්ෂුන්ට ආරෝපනය කළහ. 'ආවෘත්තී, අපි පෙර දබ්බමලාපුත්‍රහට ශ්‍රාවකයෙක් කිමිහ. දෑත් වැළිත් අප විසින් මෙතනියා භික්ෂුණිය සමග මෙවුන්දමිහි ගාසිරෙණයේ තමන් ම දක්නා ලද්දේ ය'යි. භික්ෂුහු මෙසේ කීහු, 'ආවෘත්තී, තමන් මෙසේ කියවු. ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ මෙසේ නො කරන්නාහ'යි.

2. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොච්ඡාං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං තීදතෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඬ්ඛං සන්තිපාතාපෙක්ඛා ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං පටිපුච්ඡි: “සරසි තං දබ්බ ඵවරුපං කත්තා, යථසිමෙ භික්ඛු ආහංසු”ති. “යථා මං භනෙත භගවා ජාතාති”ති. දුතියමපි ඛො භගවා -පෙ- තතියමපි ඛො භගවා ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං එතදවොච: “සරසි තං දබ්බ ඵවරුපං කත්තා, යථසිමෙ භික්ඛු ආහංසු”ති. “යථා මං භනෙත භගවා ජාතාති”ති. “ත ඛො දබ්බ දබ්බා එවං නිබ්බේදෙත්ති. සචෙ තයා කතං කතන්ති වදෙති, සචෙ අකතං අකතන්ති වදෙති”ති. “යතො අහං භනෙත ජාතො නාභිජාතාමි සුපිතනෙතතාපි මෙථුතං ධම්මං පතීසෙවිතා, පගෙව ජාගරො”ති. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “තෙත භි භික්ඛවෙ ඉමෙ භික්ඛු අනුසුඤ්ඤා”ති. ඉදං වතා භගවා උට්ඨායාසතා විහාරං පාචිසි.

3. අථ ඛො තෙ භික්ඛු මෙත්තියභුමවජ්ඣෙ භික්ඛු අනුසුඤ්ඤා:* “කිං පත තුලෙන ආවුසො ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙපා”ති. ‘එවමංවුසො’ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විජාවෙන්ති: “කථං හි තාම මෙත්තියභුමවජ්ඣා භික්ඛු ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙස්සන්ති”ති අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොච්ඡාං -පෙ- “සඬ්චං කීර තුලෙන භික්ඛවෙ දබ්බං මලලුපුත්තං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙපා”ති. “සඬ්චං භගවා” විගරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තුලෙන ඡොසපුරිසා දබ්බං මලලුපුත්තං අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චි දෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙස්සප තෙතං මොසපුරිසා අපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිත්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.”

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුං දුට්ඨා දෙසො අපසන්නො අඤ්ඤා-භාගියස්ස අධිකරණස්ස කිඤ්චිදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාරාජිකෙත ධම්මෙත අනුදාංසෙස්ස, අපසවනාම නං ඉමමහා බ්‍රහ්මවරියා චාවෙය්‍යන්ති. තෙනා අපරෙති සමයෙන සමනුශාසිතමානො වා අසමනුශාසිතමානො වා අඤ්ඤාභාගියං චෙව තං අධිකරණං හොති, කොචි ගදෙසො ලෙසමන්තො උපාදිනො, භික්ඛු ව දෙසං පටිඨාති, සඬ්ඛාදිසෙසො”ති.

4. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතෙ අධිපොතො භික්ඛුති.

භික්ඛුන්ති අඤ්ඤං භික්ඛුං.

දුට්ඨා දෙසොති කුට්ඨො අතත්තමනො අතතිරඥො ආහතචිත්තො, ඩිලජානො.

* “තෙ භික්ඛුහි අනුසුඤ්ඤාමානා භික්ඛුහං එතමන් ආරොච්ඡාං” අයමපි ආරාජික පොළොකානු දිස්සන්ත.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දන්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි ලෙකරුණෙහි භික්ෂුසඛ්‍යයා රැස් කරවා ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් පුළුවන් සේක. ‘දබ්බය, යම්සේ මේ භික්ෂුහු කීහු ද තෙපි ලෙබන්දක් කලහු සිහි කරවු දූ’ යි. යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දන්තා සේක් තම් (එසෙයින් දතපුතු වෙමි) යි, බුදුහු දෙවත වට ද ... බුදුහු තෙවතවට ද ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට මෙය වදාලහ. “දබ්බය, යම්සේ මේ භික්ෂුහු කීහු ද තෙපි ලෙබන්දක් කලහු සිහි කරවු දූ’ යි. යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන්තා සේක් ද ‘එසෙයින් දතපුතු වෙමි’ යි. දබ්බය, පණ්ණිතයෝ මෙසේ (පර ප්‍රත්‍යයෙන්) තීරවුල් නො කෙරෙහි. ඉදින් තා විසින් කරණ ලද තම් කරණ ලද යි කියව. ඉදින් තා විසින් නො කරණ ලද තම් නො කරණ ලද යි කියව” යි. ‘සවාමීනි, මම යම් කලෙක උපන්නෙමි ද එතැන් පටන් සිහිතෙහුදු මෙවුන්දම් සෙවියෙමි නො දන්මි. තිදි වාරයෙමි කාලමා’ යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමැතු සේක. ‘එසේ වී තම් මහණෙනි, මේ භික්ෂුන් විමසව’ යි. මෙය වදාර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුතත්තෙන් තැහි විහාරයට පිවිසි සේක.

3. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු මෛත්‍රියභූමිපරික භික්ෂුන් විමසූහ. කීමෙක් ද “ඇවැත්නි, තෙපි ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අත්‍යභාගීය අභිකරණයක්- හුගේ එකදෙශලෙශමාත්‍රයක් ගෙන පරිජිඇවැත්නි වෝදනා කරවු දූ” යි. ‘එසේය ඇවැත්නි’ යි. යම් අපිත් මහණ කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු අවමන් කෙරෙහි, අයුණු කියති, දෙස් පහල කෙරෙත්. ‘කෙසේ තම් මෛත්‍රියභූමිපරික භික්ෂුහු ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අත්‍යභාගීය අභිකරණයක් හුගේ එකදෙ- ශලෙශමාත්‍රයක් ගෙන පරිජිඇවැත්නි වෝදනා කෙරෙත් දූ’ යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දන්වූහ. ‘සාවබ්බෙක් ද මහණෙනි, තෙපි දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අත්‍යභාගීය අභිකරණයක් හුගේ එකදෙශලෙශමාත්‍රයක් ගෙන පරිජිඇවැත්නි වෝදනා කරවු දූ’ යි. ‘සාවබ්බ භාග්‍යවතුන් වහන්සා’ යි. භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගාරහුහ. ‘කෙසේ තම් සිත්පුරුෂයෙහි, තෙපි දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අත්‍යභාගීය අභිකරණයක් හුගේ එකදෙශලෙශමාත්‍රයක් ගෙන පරිජිඇවැත්නි වෝදනා කරවු ද, සිත් පුරුෂයෙහි, තෙල නො පහන් වුවත්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි. ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු.

‘යම් මහණෙක් දුෂිත වූයේ නො සතුටුසිත් ඇත්තේ ‘මොහු මෙසේනෙන් තොරනෙමි නම් යෙහෙකැ’ යි අත්‍යභාගීය අභිකරණයක්- හුගේ එකදෙශලෙශමාත්‍රයක් ගෙන මහණක්හට පරිජිඇවැත්නි වෝදනා කරන්නේ නම්, එයින් පසුකලෙක විවාරහු ලබන්නේ හෝ නො විවාරහු ලබන්නේ හෝ ඒ අභිකරණය අත්‍යභාගීයද වේ නම් එකදෙශ වූ ලෙශමාත්‍රයෙක් ගන්නා ලද්දේ නම් ‘වොදක මහණ තෙමේන් දෙසෙයහි පිහිටා නම් සගවෙසෙස් වේය’ යි.

4. යො පන යනු: යමෙක් යම්බද්ධයෙක් ...

හික්ඛු යනු: ... මේ තෙමේ මේ අභියෝගි හික්ඛු යයි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.

හික්ඛු යනු: අන් මහණක්හට.

දුට්ඨො දෙසො යනු: කිපියේ නො සතුටුසිත් ඇත්තේ නො පහන් වූයේ කොවින් මැඩුණු සිත් ඇත්තේ හටගත් (පිළිඹ) හුල් ඇත්තේ.

අප්පච්ඡිකානි තෙන ච කොපෙන තෙන ච දෙසෙන නාය ච අනත්ත-
මතකාය නාය ච අනභිරුද්ධියා අප්පතීනො හොති.

අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්සාති ආපත්තඤ්ඤාභාගියං වා හොති
අධිකරණඤ්ඤාභාගියං වා. කථං අධිකරණං අධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං.
විවාදාධිකරණං අනුවාදාධිකරණස්ස ආපත්තාධිකරණස්ස කිව්වාධිකරණස්ස
අඤ්ඤාභාගියං, අනුවාදාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස කිව්වාධිකරණස්ස
විවාදාධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං, ආපත්තාධිකරණං කිව්වාධිකරණස්ස විවාදා-
ධිකරණස්ස අනුවාදාධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං, කිව්වාධිකරණං විවාදාධිකර-
ණස්ස අනුවාදාධිකරණස්ස ආපත්තාධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං. එවං අධිකරණං
අධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං.

කථං අධිකරණං අධිකරණස්ස තබ්බාගියං? විවාදාධිකරණං විවාදාධිකර-
ණස්ස තබ්බාගියං. අනුවාදාධිකරණං අනුවාදාධිකරණස්ස තබ්බාගියං.
ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස සීයා තබ්බාගියං සීයා අඤ්ඤාභාගියං.

කථං ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං? මෙට්ඨන-
ධම්මපාරුජිකාපත්ති අදින්නාදනපාරුජිකාපත්තියා මනුස්සවිග්ගහපාරුජිකා-
පත්තියා උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජිකාපත්තියා අඤ්ඤාභාගියා. අදින්නාදන-
පාරුජිකාපත්ති මනුස්සවිග්ගහපාරුජිකාපත්තියා උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජිකා-
පත්තියා මෙට්ඨනධම්මපාරුජිකාපත්තියා අඤ්ඤාභාගියා. මනුස්සවිග්ගහපාරුජිකා-
පත්ති උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජිකාපත්තියා මෙට්ඨනධම්මපාරුජිකාපත්තියා
අදින්නාදනපාරුජිකාපත්තියා අඤ්ඤාභාගියා. උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජිකා-
පත්ති මෙට්ඨනධම්මපාරුජිකාපත්තියා අදින්නාදනපාරුජිකාපත්තියා මනුස්ස-
විග්ගහපාරුජිකාපත්තියා අඤ්ඤාභාගියා. එවං ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධි-
කරණස්ස අඤ්ඤාභාගියං.

කථංඤ්ඤාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස තබ්බාගියං? මෙට්ඨන-
ධම්මපාරුජිකාපත්ති මෙට්ඨනධම්මපාරුජිකාපත්තියා තබ්බාගියා. අදින්නාදන-
පාරුජිකාපත්ති අදින්නාදනපාරුජිකාපත්තියා තබ්බාගියා. මනුස්සවිග්ගහ-
පාරුජිකාපත්ති මනුස්සවිග්ගහපාරුජිකාපත්තියා තබ්බාගියා. උත්තරිමනුස්ස-
ධම්මපාරුජිකාපත්ති උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජිකාපත්තියා තබ්බාගියා. එවං
ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස තබ්බාගියං.

කිව්වාධිකරණං කිව්වාධිකරණස්ස තබ්බාගියං. එවං අධිකරණං
අධිකරණස්ස තබ්බාගියං.

කිඤ්චි දෙසං ශ්‍රේෂ්ඨමත්තං උපාදායාති ලෙසො නාම: දසලෙසා:
ජාතිලෙසො නාමලෙසො ගෞතමලෙසො ලිඛිතලෙසො ආපත්තිලෙසො
පත්තලෙසො චිවරලෙසො උපජිකායලෙසො ආචරියලෙසො සෙතාසතලෙසො.

අපසාහිතො යනු: ඒ කෝපයෙන් ද ඒ දොෂයෙන් ද ඒ නො සතුටුසිත් ඇති බැවින් ද ඒ නො පහත් බැවින් ද නො සතුටුසිත් ඇත්තේ වේ.

අසඤ්ඤාභාගියං අධිකරණං යනු: අපතති අත්‍යභාගිය හෝ අධිකරණ අත්‍යභාගිය හෝ වෙයි. කිසෙයින් අධිකරණය අධිකරණයට අත්‍යභාග වේ ද? යත්: විවාදාධිකරණය අනුවාදාධිකරණයට අපත්‍යාධිකරණයට කිව්වාධිකරණයට අත්‍යභාගිය වෙයි. අනුවාදාධිකරණය අපත්‍යාධිකරණයට කිව්වාධිකරණයට විවාදාධිකරණයට අත්‍යභාගිය වෙයි. අපත්‍යාධිකරණය කිව්වාධිකරණයට විවාදාධිකරණයට අනුවාදාධිකරණයට අත්‍යභාගිය වෙයි. කිව්වාධිකරණය විවාදාධිකරණයට අනුවාදාධිකරණයට අපත්‍යාධිකරණයට අත්‍යභාගිය වෙයි. මෙසෙයින් අධිකරණය අධිකරණයට අත්‍යභාගිය වේ.

කිසෙයින් අධිකරණය අධිකරණයට තද්භාගිය වේ ද? යත්: විවාදාධිකරණය විවාදාධිකරණයට තද්භාගිය වෙයි. අනුවාදාධිකරණය අනුවාදාධිකරණයට තද්භාගිය වෙයි. අපත්‍යාධිකරණය අපත්‍යාධිකරණයට තද්භාගිය ද වන්නේ ය, අත්‍යභාගිය ද වන්නේ යි.

කිසෙයින් අපත්‍යාධිකරණය අපත්‍යාධිකරණයට අත්‍යභාගිය වේ ද? යත්: භෛද්‍රිතධම්මපාරුජිකාපතතිය අද්දත්තාදනපාරුජිකාපතතියට මනුෂ්‍ය-විග්‍රහපාරුජිකාපතතියට උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරුජිකාපතතියට අත්‍යභාගිය වෙයි. අද්දත්තාදනපාරුජිකාපතතිය මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරුජිකාපතතියට උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරුජිකාපතතියට භෛද්‍රිතධම්මපාරුජිකාපතතියට අත්‍යභාගිය වෙයි. මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරුජිකාපතතිය උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරුජිකාපතතියට භෛද්‍රිතධම්මපාරුජිකාපතතියට අද්දත්තාදනපාරුජිකාපතතියට අත්‍යභාගිය වෙයි. උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරුජිකාපතතිය භෛද්‍රිතධම්මපාරුජිකාපතතියට අද්දත්තාදනපාරුජිකාපතතියට මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරුජිකාපතතියට අත්‍යභාගිය වෙයි. මෙසෙයින් අපත්‍යාධිකරණය අපත්‍යාධිකරණයට අත්‍යභාගිය වේ.

යද්‍රි කිසෙයින් අපත්‍යාධිකරණය අපත්‍යාධිකරණයට තද්භාගිය වේ ද? යත්: භෛද්‍රිතධම්මපාරුජිකාපතතිය භෛද්‍රිතධම්මපාරුජිකාපතතියට තද්භාගිය වෙයි. අද්දත්තාදනපාරුජිකාපතතිය අද්දත්තාදනපාරුජිකාපතතියට තද්භාගිය වෙයි. මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරුජිකාපතතිය මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරුජිකාපතතියට තද්භාගිය වෙයි. උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරුජිකාපතතිය උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරුජිකාපතතියට තද්භාගිය වෙයි. මෙසෙයින් අපත්‍යාධිකරණය අපත්‍යාධිකරණයට තද්භාගිය වේ.

කිව්වාධිකරණය කිව්වාධිකරණයට තද්භාගිය වෙයි. මෙසෙයින් අධිකරණය අධිකරණයට තද්භාගිය වේ.

කිසච්ඡෙදයං ලෙසමත්තං උපාදය යනු: ලෙස නම් දය ලෙස කෙනෙකි. ජාති ලෙස යා නාමලෙස යා භොත්‍රලෙස යා ලිඛිතලෙස යා අපතති ලෙස යා පාත්‍ර ලෙස යා විචර ලෙස යා උපාධියාය ලෙස යා අවාය්‍යී ලෙස යා ශයනායුතං ලෙස යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ජාතීලෙසො නාම: ඛතරියො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣා-
පජ්ජන්තො, අඤ්ඤං ඛතරියං පසයිති, වොදෙති: “ඛතරියො මයං දිට්ඨො
පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජන්තොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුත්තරියොසි, තඤ්ඤි
තයං සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සංඝකම්මං වාති, ආපත්ති වාචාය
වාචාය සංඝාදිසෙසං. බ්‍රාහ්මණො දිට්ඨො හොති -පෙ- වෙස්සො දිට්ඨො
හොති -පෙ- සුද්දො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජන්තො, අඤ්ඤං
සුද්දං පසයිති, වොදෙති: සුද්දො මයං දිට්ඨො පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජන්තොසි,
අස්සමණොසි, අසකාසුත්තරියොසි -පෙ- ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදි-
සෙසං.

නාමලෙසො නාම: බුද්ධිරක්ඛිතො දිට්ඨො හොති -පෙ- ධම්මරක්ඛිතො
දිට්ඨො හොති -පෙ- සංඝරක්ඛිතො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං
අජ්ඣාපජන්තො, අඤ්ඤං සංඝරක්ඛිතං පසයිති, වොදෙති: සංඝරක්ඛිතො
මයං දිට්ඨො පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජන්තොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුත්තරි-
යොසි -පෙ- ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

ගොතාලෙසො නාම: ගොතමො දිට්ඨො හොති -පෙ- මොග්ගල්ලාතො
දිට්ඨො හොති -පෙ- කච්චායනො දිට්ඨො හොති -පෙ- වාසිට්ඨො දිට්ඨො
හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජන්තො, අඤ්ඤං වාසිට්ඨං පසයිති, වොදෙති:
වාසිට්ඨො මයං දිට්ඨො පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජන්තොසි, අස්සමණොසි,
අසකාසුත්තරියොසි -පෙ- ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

උච්ඡාලෙසො නාම: දීඝො දිට්ඨො හොති -පෙ- රස්සො දිට්ඨො හොති
-පෙ- කණො දිට්ඨො හොති -පෙ- ඔදනො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං
ධම්මං අජ්ඣාපජන්තො, අඤ්ඤං ඔදනං පසයිති, වොදෙති: ඔදනො මයං
දිට්ඨො, පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජන්තොසි, අස්සමණොසි, අසකාසුත්තරියොසි
-පෙ- ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

ආපනතීලෙසො නාම: ලුහුකං ආපනතිං ආපජ්ජන්තො දිට්ඨො හොති,
තඤ්ඤො පාරුජිකෙත වොදෙති: අස්සමණොසි, අසකාසුත්තරියොසි -පෙ-
ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

පහාලෙසො නාම: ලොහපත්තධරො දිට්ඨො හොති -පෙ- සාවක-
පත්තධරො දිට්ඨො හොති -පෙ- සුමනකපත්තධරො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං
ධම්මං අජ්ඣාපජන්තො, අඤ්ඤං සුමනකපත්තධරං පසයිති, වොදෙති:
සුමනකපත්තධරො මයං දිට්ඨො පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජන්තොසි,
අස්සමණොසි, අසකාසුත්තරියොසි -පෙ- ආපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදි-
සෙසං.

ජාතිලෙස නම්: වෝදකයා විසින් පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා-කෘත්‍රියයෙන් දක්නා ලද්දේ වෙයි. (හෙතෙම) අත්‍යක්ෂත්‍රිය මහණක්හු දැක මා විසින් (පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා) කෘත්‍රියයෙන් දක්නා ලද්දේ ය. (කෘත්‍රිය වූ තෝ) පරිජ්ඣාවෙන් අවන්තෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි නා සමග උපොසථයෙක් හෝ පවාරණයෙක් හෝ සබ්බකම්මයෙක් හෝ තාතා' යි වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවෙන් වේ. ඔවුණෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... වෛශ්‍යයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා ශුද්‍රයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. (හෙතෙම) අත්‍යශුද්‍ර පාවිද්දකු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා) ශුද්‍රයෙක් දක්නා ලද්දේ ය. (තෝ) පරිජ්ඣාවෙන් අවන්තෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවෙන් වේ.

නාමලෙස නම්: (වෝදක මහණහු විසින්) බුද්ධරක්ඛිත නමැත්තෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... ධම්මරක්ඛිත නමැත්තෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා සබ්බරක්ඛිත නමැත්තෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ සබ්බරක්ඛිත නම් අතෙකක්හු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා) සබ්බරක්ඛිත දක්නා ලද්දේ ය. (තෝ) පරිජ්ඣාවෙන් අවන්තෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවෙන් වේ.

ගෞතමලෙස නම්: (වෝදක මහණහු විසින්) ගෞතම ගෞත්‍ර ආතියෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... මොග්ගල්ලාන ගෞත්‍ර ආතියෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... කච්චායන ගෞත්‍ර ආතියෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා වාසිට්ඨ ගෞත්‍ර ආතියෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ වාසිට්ඨ ගෞත්‍ර ආතී අත් පාවිද්දකු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා) වාසිකුසලයෙක් දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවෙන් අවන්තෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවෙන් වේ.

උච්චලෙස නම්: දිගුල්ලෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... ලුහුඬුයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... කථලුයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා හෙළලුයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ අත් හෙළලු පාවිද්දකු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා) හෙළලුයෙක් දක්නා ලද්දේ ය. (තෝ) පරිජ්ඣාවෙන් අවන්තෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවෙන් වේ.

ආපනති ලෙස නම්: ලුහුඬුවෙන් අවදනා පාවිද්දෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, ... පරිජ්ඣාවෙන් වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවෙන් වේ.

සත්ත ලෙස නම්: ලොහොවුවා පා දරන්නෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... සාවකපාත්‍ර (ඔප්පාභු ඕප්පා) දරන්නෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා සුමනකපාත්‍ර (පියවි ඕප්පා) දරන්නෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ පියවි ඕප්පා දරණ අත් මහණක්හු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා) පියවි ඕප්පා දරන්නෙක් දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවෙන් අවන්තෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, ... වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවෙන් වේ.

චිවරලෙසො නාම: පංසුකුලිකො දිට්ඨො හොති -පෙ- ගහපති චිවරධරො දිට්ඨො හොති පාරුඡිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජන්තො, අඤ්ඤං ගහපතිචිවරධරං පසයිත්වා වොදෙති: ගහපතිචිවරධරො මයා දිට්ඨො, පාරුඡිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්තොසි, අස්සමණොසි, අසක්කපුත්තියොසි -පෙ- අපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

උපජ්ඣායලෙසො නාම: ඉත්තනාමස්ස සද්ධිවිහාරිකො දිට්ඨො හොති පාරුඡිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජන්තො, අඤ්ඤං ඉත්තනාමස්ස සද්ධිවිහාරිකං පසයිත්වා වොදෙති: පාරුඡිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්තොසි, අස්සමණොසි, -අසක්කපුත්තියොසි, -පෙ- අපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

ආවජියලෙසො නාම: ඉත්තනාමස්ස අනෙතවාසිකො දිට්ඨො හොති පාරුඡිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජන්තො, අඤ්ඤං ඉත්තනාමස්ස අනෙතවාසිකං පසයිත්වා වොදෙති: ඉත්තනාමස්ස අනෙතවාසිකො මයා දිට්ඨො, පාරුඡිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්තොසි, අස්සමණොසි, අසක්කපුත්තියොසි -පෙ- අපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

සෙනාසනලෙසො නාම: ඉත්තනාමස්ස සෙනාසනවාසිකො දිට්ඨො හොති පාරුඡිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජන්තො, අඤ්ඤං ඉත්තනාමස්ස සෙනාසන-වාසිකං පසයිත්වා වොදෙති: ඉත්තනාමස්ස සෙනාසනවාසිකො මයා දිට්ඨො පාරුඡිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්තොසි, අස්සමණොසි, අසක්කපුත්තියොසි, තඤ්ඤානං සද්ධිං උපොසථො වා පවාරණං වා සඛ්ඤාකල්පං වාති. අපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

සාග්ථිකනි ධම්මනාති වචුන්තං අඤ්ඤාතරෙත.

අනුදාංසෙය්‍යාති වොදෙති වා වොදපෙති වා.

අපෙසමනාම නං ඉමමනා මුහම්මජියා වාචෙය්‍යන්ති තිකුණවාචෙය්‍යං සමණධම්මා වාචෙය්‍යං, සීලකඛ්ඤා වාචෙය්‍යං, තපොගුණා වාචෙය්‍යං.

තඤ්ඤා අපරෙතා සමසෙය්‍යාති යස්මිං ධණෙ අනුදාංසිතො හොති තං ධණං තං ලඤං තං මුත්තං චීතිවත්තො.

සමනුක්කාතියමානොති යෙන වචුන්තා අනුදාංසිතො හොති, තස්මිං වචුස්මිං සමනුක්කාතියමානො.

අසමනුක්කාතියමානොති න කෙතචි චුට්ඨමානො.

අභිකරණං නාම වත්තාරි අභිකරණාති විවාදාභිකරණං, අනුවාදාභිකරණං, අපත්තාභිකරණං, නීචවාභිකරණං.

කොච්ඡි දෙසො ලෙසමනො උපාදිගොති තෙසං ලෙසානං අඤ්ඤාතරො ලෙසො උපාදිගොති හොති.

විවර ලෙස නම්: පසුල් සිවුරු දරන්නෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවාත් අවදනා ගැහැවිසිවුරු දරන්නෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ ගැහැවිසිවුරු දරණ අන් මහණක්හු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවාත් අවදනා) ගැහැවිසිවුරු දරන්නෙක් දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

උපජක්ඛාය ලෙස නම්: මෙනම් ඥාත්තහුගේ පරිජ්ඣාවාත් අවදනා සද්ධිවිහාරිකයෙක් දක්නා ලද වෙයි. මෙනම් ඥාත්තහුගේ අන් සද්ධිවිහාරික පාවිද්දකු දැක 'මා විසින් මෙනම් මහණහුගේ (පරිජ්ඣාවාත් අවදනා) සද්ධි-විහාරික තෙම දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

ආවර්ජිත ලෙස නම්: මෙනම් ඥාත්තහුගේ පරිජ්ඣාවාත් අවදනා අතැ-වැසියෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ මෙනම් ඥාත්තහුගේ අන් අතැවැසි පාවිද්දකු දැක 'මා විසින් මෙනම් ඥාත්තහුගේ (පරිජ්ඣාවාත් අවදනා) අතැවැසි තෙම දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

සේනාසන ලෙස නම්: මෙනම් ඥාත්තහුගේ සෙනසුන් වැසි වූ පරිජ්ඣාවාත් අවදනා මහණෙක් දක්නා ලද වෙයි. මෙනම් ඥාත්තහුගේ සෙනසුන් වැසි අන් මහණක්හු දැක 'මා විසින් මෙනම් ඥාත්තහුගේ සෙනසුන් වැසි (පරිජ්ඣාවාත් අවදනා) මහණ දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවාත් අවන්නෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි. තා සමග උපෝසථයෙක් හෝ පවාරණ-යෙක් හෝ සමසකමයෙක් හෝ තැනැත්තිය චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඥාවාත් වේ.

සාග්ගිකෙතා ධම්මෙතා යනු: සතර පරිජ් අතුරෙන් එක්තරයෙකින්.

අනුදායකයා යනු: චෝදනා කෙරෙයි හෝ චෝදනා කරවා හෝ

අසප්පවනාමි නාං ඉමමිනා බ්‍රහ්මවර්ජියා වාචෙයං යනු: භික්ෂු භාවයෙන් ගලවන්නෙම් නම්, ශ්‍රමණධර්මයෙන් ගලවන්නෙම් නම් සීලසකකියෙන් ගලවන්නෙම් නම්.

තනො අපරෙන සමයෙන යනු: යම් ආසිල්ලෙකිහි චෝදනා කරණ ලද වේ ද ඒ ආසිල්ල, ඒ ලය, මොහොත, ඉක්මැහිය කල්හි.

සමනුශාංකියමානො යනු: යම් පාරාජික වස්තුයෙකින් චෝදනා කරණ ලද්දේ වේ ද ඒ වස්තුවෙහි විවාරනු ලබන්නේ.

අසමනුශාංකියමානො යනු: කිසි වස්තුවෙකින් නො කියනු ලබන්නේ

අභිකරණ නම්: අභිකරණ සතරෙකි: විවාදාභිකරණ ය, අනුවාදාභි-කරණ ය, අපනතාභිකරණ ය, නිව්වාභිකරණ ය.

කොච්ඡි දෙසො ලෙසමනො උපාදිනො යනු: ඒ ලේඛයන් අතුරෙන් එක්තර ලේඛයෙක් ගන්නා ලද්දේ වේ.

නිකුත් ව දෙසං සභිට්ඨානීති තුළකං මයා භණිතං, මුත්තං මයා භණිතං, අනුතං මයා භණිතං, අනුතනෙනා මයා භණිතං.

සංඝාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි චුළචති සංඝාදිසෙසොති.

5. නිකුත් සංඝාදිසෙසං අර්ඛාපර්ජනො දිට්ඨො හොති, සංඝාදිසෙසෙ සංඝාදිසෙසදිට්ඨි හොති, තඤ්ඤා පාරාජිකෙන වොදෙති: අර්ඣමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තථී තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සංඝකමමං වානි, එවමපි අපත්තඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනො, අපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

6. නිකුත් සංඝාදිසෙසං අර්ඛාපර්ජනො දිට්ඨො හොති, සංඝාදිසෙසෙ චුළචචයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචිත්තියදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛාසිතදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛාසිතදිට්ඨි හොති තඤ්ඤා පාරාජිකෙන වොදෙති: අර්ඣමණොසි, අසකාපුත්තියොසි -පෙ- එවමපි අපත්තඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනො, අපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

7. නිකුත් චුළචචයං -පෙ- පාචිත්තියං -පෙ- පාචිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං -පෙ- දුක්ඛාසිතං අර්ඛාපර්ජනො දිට්ඨො හොති, දුක්ඛාසිතෙ දුක්ඛාසිතදිට්ඨි හොති, තඤ්ඤා පාරාජිකෙන වොදෙති: අර්ඣමණොසි, අසකාපුත්තියොසි -පෙ- එවමපි අපත්තඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනො, අපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

8. නිකුත් දුක්ඛාසිතං අර්ඛාපර්ජනො දිට්ඨො හොති, දුක්ඛාසිතෙ සංඝාදිසෙසදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛාසිතෙ චුළචචයපාචිත්තියපාචිදෙසනීය-දුක්ඛාසිතදිට්ඨි හොති. තඤ්ඤා පාරාජිකෙන වොදෙති: අර්ඣමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තථී තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සංඝකමමං වානි, එවමපි අපත්තඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනො, අපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

එකෙතං මුලං කාතුන වතතං බණිතබ්බං

9. නිකුත් සංඝාදිසෙසං අර්ඛාපර්ජනො දිට්ඨො හොති, සංඝාදිසෙසෙ සංඝාදිසෙසදිට්ඨි හොති. තඤ්ඤා පාරාජිකෙන වොදෙති: “අර්ඣමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තථී තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සංඝකමමං වා”නි. එවමපි අපත්තඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනො, අපත්ති වාචාය වාචාය සංඝාදිසෙසං.

හිඤ්ච ව දෙශං පනිට්ඨානී යනු: සිත්බසෙක් මා විසින් කියන ලද යා, මුත්තයෙක් මා විසින් කියන ලද යා, අභුතයෙක් මා විසින් කියන ලද යා, මා නො දන්නානු විසින් කියන ලදී.

සමයාදිසෙසො යනු: ... එයින්දු කියනු ලාවෙයි 'සමයාදිසෙසො'යි

5. (වොදක මහණ විසින්) සභවෙසෙස් අවදනා මහණ තෙම දක්නා ලද්දේ වෙයි. සභවෙසෙස්ස සභවෙසෙස් ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග උපොසථයෙක් හෝ පචාරණයෙක් හෝ සමාසකමයෙක් හෝ නැතැ'යි පරිච්ඡාදාතින් වොදනා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපනති—අත්‍යභාගිය ද වෙයි, ලෙශයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

6. සභවෙසෙස් අවදනා මහණෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. සභවෙසෙස්ස කුලාසි ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි ... පච්චි ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි ... පිට්‍රිදෙස්නි ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි ... දුකුලා ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි ... දුබ්බි ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... 'යි පරිච්ඡාදාතින් වොදනා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපනති—අත්‍යභාගිය ද වෙයි. ලෙශයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

7. මහණ තෙම කුලාසි...පච්චි...පිට්‍රිදෙස්නි ... දුකුලා ... දුබ්බි ඇවැත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. දුබ්බියෙහි දුබ්බි ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, ... 'යි පරිච්ඡාදාතින් වොදනා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපනති—අත්‍යභාගිය ද වෙයි. ලෙශයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

8. මහණ තෙම දුබ්බිඇවැත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. දුබ්බියෙහි සභවෙසෙස් ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි ... දුබ්බියෙහි කුලාසි පච්චි පිට්‍රිදෙස්නි දුකුලා ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග උපොසථයෙක් හෝ පචාරණයෙක් හෝ සමාසකමයෙක් හෝ නැතැ'යි පරිච්ඡාදාතින් වොදනා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපනති—අත්‍යභාගිය වෙයි. ලෙශයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

එකක් එකක් මුල් කොටගෙන චක්‍රය බැන්ද යුතු.

9. මහණ තෙම සභවෙසෙස්ඇවැත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. සභවෙසෙස්ස සභවෙසෙස් ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග උපොසථයෙක් හෝ පචාරණයෙක් හෝ සමාසකමයෙක් හෝ නැතැ'යි පරිච්ඡාදාතින් වොදනා කරවා නම් මෙසේත් ආපනති—අත්‍යභාගිය ද වෙයි. ලෙශයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

10. භික්ඛු සඛ්‍යාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනොති දිට්ඨො හොති, සඛ්‍යාදිසෙසෙ ථුල්ලව්වයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාවිතතීයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාරිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛකට්ඨි හොති -පෙ- දුබ්භාසිතදිට්ඨි හොති -පෙ- තඤ්ඤව පාරුජිකෙත වොදපෙති: “අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි -පෙ-” එවමපි ආපත්තඤ්ඤාභාතියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනොති, ආපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසං.

11. භික්ඛු ථුල්ලව්වයං අජ්ඣාපජ්ජනොති දිට්ඨො හොති, ථුල්ලව්වයෙ ථුල්ලව්වයදිට්ඨි හොති -පෙ- ථුල්ලව්වයෙ පාවිතතීයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාරිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛකට්ඨි හොති -පෙ- දුබ්භාසිතදිට්ඨි හොති, සඛ්‍යාදිසෙසදිට්ඨි හොති. තඤ්ඤව පාරුජිකෙත වොදපෙති: “අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි” -පෙ- එවමපි ආපත්තඤ්ඤාභාතියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනොති, ආපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසං.

12. භික්ඛු පාවිතතීයං -පෙ- පාරිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛකට්ඨි -පෙ- දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනොති දිට්ඨො හොති දුබ්භාසිතෙ දුබ්භාසිතදිට්ඨි හොති -පෙ- දුබ්භාසිතෙ සඛ්‍යාදිසෙසදිට්ඨි හොති -පෙ- ථුල්ලව්වයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාවිතතීයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාරිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛකට්ඨි හොති, තඤ්ඤව පාරුජිකෙත වොදපෙති: “අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තස්මි තස්මි සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණො වා සබ්බකමමං වා”ති. එවමපි ආපත්තඤ්ඤාභාතියං හොති, ලෙසො ව උපාදිනොති, ආපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසං.

13. අනාපත්ති තථාසඤ්ඤී වොදෙති වා වොදපෙති වා උමමත්තකං, ආදිකමිකං.

දුතියදුට්ඨදෙසසඛ්‍යාපදං නිමිතං.

10. මහණ තෙම සභවෙසෙස්ආවාත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. සභ-
වෙසෙස්සි තුලාසි ය යන දෑමි ඇත්තේ වෙයි ... පච්ඡි ය යන දෑමි ඇත්තේ
වෙයි පිළිදෙස්සි ය යන දෑමි ඇත්තේ වෙයි දුකුලා ය යන දෑමි
ඇත්තේ වෙයි ... දුබ්බ ය යන දෑමි ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට
'අග්‍රමණයෙහි, අශාසකපුත්‍රියයෙහි'යි පරිජ්ඣාවානින් වොදනා කරවා තම
මෙසේත් ආපනති—අත්‍යභාගිය ද වෙයි. ලොකයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි.
තෙජුලෙහි තෙජුලෙහි සභවෙසෙස්ආවාත් වේ.

11. මහණ තෙම තුලාසිආවාත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. තුලාසියෙහි
තුලාසි ය යන දෑමි ඇත්තේ වෙයි ... තුලාසියෙහි පච්ඡි ය යන දෑමි
ඇත්තේ වෙයි පිළිදෙස්සි ය යන දෑමි ඇත්තේ වෙයි ... දුකුලා ය යන
දෑමි ඇත්තේ වෙයි ... දුබ්බ ය යන දෑමි ඇත්තේ වෙයි ... සභවෙසෙස් ය
යන දෑමි ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි, අශාසකපුත්‍රියයෙහි
... 'යි පරිජ්ඣාවානින් වොදනා කරවා තම, මෙසේත් ආපනති—අත්‍යභාගිය ද
වෙයි, ලොකයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙජුලෙහි තෙජුලෙහි සභවෙසෙස්-
ආවාත් වේ.

12. මහණ තෙම පච්ඡි ... පිළිදෙස්සි ... දුකුලා ... දුබ්බ ආවාත් අවදනේ
දක්නා ලද වෙයි. දුබ්බයෙහි දුබ්බ ය යන දෑමි ඇත්තේ වෙයි ...
දුබ්බයෙහි සභවෙසෙස් ය යන දෑමි ඇත්තේ වෙයි ... තුලාසි ය යන
දෑමි ඇත්තේ වෙයි ... පච්ඡි ය යන දෑමි ඇත්තේ වෙයි ... පිළිදෙස්සි
ය යන දෑමි ඇත්තේ වෙයි ... දුකුලා ය යන දෑමි ඇත්තේ වෙයි. ඉදින්
ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි, අශාසකපුත්‍රියයෙහි, තා සමග උපොසථයෙක් හෝ
පචාරණයෙක් හෝ සමසකමයෙක් හෝ තානා'යි පරිජ්ඣාවානින් වොදනා
කරවා තම, මෙසේත් ආපනති—අත්‍යභාගිය ද වෙයි, ලොකයෙක් ද ගන්නා
ලද්දේ වෙයි, තෙජුලෙහි තෙජුලෙහි සභවෙසෙස්ආවාත් වේ.

13. එබඳු සංඥ ඇත්තේ වොදනා කෙරෙයි හෝ වොදනා කරවයි
හෝ ආවාත් නැති. උමචතකයහට ආදිකමකයහට ආවාත් නැත්තේ යි.

දුතියදුට්ඨදෙස ශික්‍ෂාපදය නිමි.

පඨමසංඝරාජගෙදසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළවතෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ. අථ බො දෙවදනෙනා යෙන කොකාලිකො කචමොරක-
නිකො ඛණ්ඩදෙවියා පුතො සමුද්දනෙනා තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්නා
කොකාලිකං කචමොරකනිකං ඛණ්ඩදෙවියා පුතං සමුද්දනං
එතදවොච: “එථ මයං අවුසො සමණො ගොතමො සඛ්ඤ්ඤාදං කරියාම
වකකභෙදනති”. එවං වුතෙන කොකාලිකො දෙවදනං එතදවොච: “සමණො
බො අවුසො ගොතමො මහිද්ධිකො මහානුභාවො. කථං මයං සමණො
ගොතමො සඛ්ඤ්ඤාදං කරියාම වකකභෙදනති”. එථ මයං අවුසො සමණො
ගොතමං උපසඛකම්නා පඤ්ච වඤ්ඤිති යාවියාම: “භතවා භනෙන අනෙකපරි-
යායෙන අපට්ඨකං සනතුට්ඨං සලොඛං ධුතං පාසාදිකං අපවයං
විරියාරම්භං වණ්ණවාදී”. ඉමානි භනෙන පඤ්ච වඤ්ඤිති අනෙකපරියායෙන
අපට්ඨකං සනතුට්ඨං සලොඛං ධුතං පාසාදිකං අපවයං
විරියාරම්භං සංවතනනති:

“සාධු භනෙන භික්ඛු යාවථිං ආරඤ්ඤාං අසු, යො ගාමනාං
ඕසරෙය වජ්. නං චුසෙය්.

යාවථිං පිණ්ඩපාතිකා අසු, යො නිමිනනං සාදිසෙය් වජ්. නං
චුසෙය්.

යාවථිං පංසුකුලිකා අසු, යො ගහපතිවීරං සාදිසෙය් වජ්. නං
චුසෙය්.

යාවථිං රුකඛමුලිකා අසු, යො ඡනං උපගවෙජ් යවජ්. නං
චුසෙය්.

යාවථිං මච්ඡමංසං න බාදෙය්, යො මච්ඡමංසං බාදෙය් වජ්. නං
චුසෙය්”ති.

ඉමානි සමණො ගොතමො නානුජානිකානි. තෙ මයං ඉමෙහි
පඤ්ච වඤ්ඤි ජනං සඤ්ඤාපෙය්මානි. සකකා බො අවුසො ඉමෙහි
පඤ්ච වඤ්ඤි සමණො ගොතමො සඛ්ඤ්ඤාදෙ කාතුං වකකභෙදෙ,
උච්චපසනා හි අවුසො මනුසා”ති.

2. අථ බො දෙවදනෙනා සපරිසො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්, උපස-
ඛකම්නා භගවතං අභිවාදෙවා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසිනො බො
දෙවදනෙනා භගවතං එතදවොච: “භගවා භනෙන අනෙකපරියායෙන
අපට්ඨකං සනතුට්ඨං සලොඛං ධුතං පාසාදිකං අපවයං
විරියාරම්භං වණ්ණවාදී. ඉමානි භනෙන පඤ්ච වඤ්ඤිති අනෙකපරියායෙන
අපට්ඨකං සනතුට්ඨං සලොඛං ධුතං පාසාදිකං අපවයං විරියාරම්භං
සංවතනනති.

ප්‍රථම සංඛ්‍යා 6 හැරුණි සමාපදය

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“සාධු භනෙන භික්ඛු යාවජ්චං ආරක්ඛායා අස්ස, යො ගාමෙනාං ඔඤ්ඤාය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං පිණ්ඩපාතිකා අස්ස, යො නිමනනං සාදිගෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං පංගුකුලිකා අස්ස, යො ගහපතිවීරං සාදිගෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං රුක්ඛමුලිකා අස්ස, යො ඡත්තං උපගවේශ්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං මච්ඡමංසං න බාදෙය්‍යං, යො මච්ඡමංසං බාදෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය”¹ති. “අලං දෙවදත්ත, යො ඉච්ඡති ආරක්ඛායාං හොතු, යො ඉච්ඡති ගාමනෙන විහරතු, යො ඉච්ඡති පිණ්ඩපාතිකො හොතු, යො ඉච්ඡති නිමනනං සාදිගතු, යො ඉච්ඡති පංගුකුලිකො හොතු, යො ඉච්ඡති ගහපතිවීරං සාදිගතු. අධ්මාසෙ බො මයා දෙවදත්ත, රුක්ඛමුලසෙනාසනං අනුක්ඛායං, තිකොට්ඨරිත්ථං මච්ඡමංසං අදිට්ඨං අසුතං අපරිසංඛිතන්ති. අථ බො දෙවදත්තො න භගවා ඉමානි පඤ්ච වඤ්ඡති අනුජානාතිති හට්ඨං උදග්ගො සපරිසො උධ්මාසෙනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකම්මං කත්වා පක්කාමි.

3. අථ බො දෙවදත්තො රුජගහං පවිසිත්වා පඤ්චති වඤ්ඡති ජනං සඤ්ඤා-පෙසි: “මයං ආට්ඨසො සමණං ගොතමං උපසංඛාමිත්වා පඤ්චවඤ්ඡති යාපිමා: භගවා භනෙන අනෙකපරියායෙන අපට්ඨස්ස -පෙ- යාවජ්චං මච්ඡමංසං න බාදෙය්‍යං, යො මච්ඡමංසං බාදෙය්‍ය වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය”²ති. ඉමානි සමණො ගොතමො නානුජානාති. තෙ මයං ඉමෙති පඤ්චති වඤ්ඡති ¹සමාදාය වත්තාම”³ති. තත්ථ යෙ තෙ මනුස්සා අස්සඤ්ඤා අපසන්නා දුබ්බද්ධිනො, තෙ ඵලමාහංසු: “ඉමෙ බො සමණා සකස්සත්තියා ධුතා සලොබ්ධිතතිනො, සමණො පත ගොතමො බාහුලිකො බාහුලාය වෙතෙති”⁴ති. යෙ පත තෙ මනුස්සා සඤ්ඤා පසන්නා පණ්ඩිතා බුද්ධිමනෙතො තෙ උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම දෙවදත්තො භගවතො සංඝසංඝදස පරක්කමිස්සති වක්කහෙදාය”⁵ති.

4. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨස්ස, තෙ උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම දෙවදත්තො භගවතො සංඝසංඝදස පරක්කමිස්සති වක්කහෙදාය”⁶ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමදාං ආරුඤ්ඤං -පෙ- “සච්චං කිර ත්ථං දෙවදත්ත සංඝසංඝදස පරක්කමසි වක්කහෙදාය”⁷ති. “සච්චං භගවා” විගර්හි මුද්ධො භගවා: කථං හි තාම ත්ථං මොඝපුරිස සංඝසංඝදස පරක්කමිස්සති වක්කහෙදාය. තෙතං මොඝපුරිස, අපසන්නානං වා පසාදාය -පෙ- ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිත්තාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

1. “පඤ්චවඤ්ඡති” වත්තනෙබ්බපි “ආත මයං ඉමෙති පංචති වඤ්ඡති” ජනං සඤ්ඤාපෙසොමාති අසංඝපරිච්ඡිතකකවසෙන චුත්තන්ති. ඔ. පාසාදිකා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“සාමිනි, භික්ෂුහු යාවජ්චයෙන් ආරණ්‍යක වන්නාහු නම් මෑතව. යමෙක් ග්‍රාමාන්තයට බස්නේ නම් වරද ඔහු පහස්නේ ය. යාවජ්චයෙන් පිණිසාතික වන්නාහු නම් මෑතව. යමෙක් නිමන්ත්‍රණ ඉවසා නම් වරද ඔහු පහස්නේ ය. යාවජ්චයෙන් පංශුකුලික වන්නාහු නම් මෑතව. යමෙක් ගෘහපතිවීචර ඉවසා නම් වරද ඔහු පහස්නේ ය. යාවජ්චයෙන් වාසාමුලික වන්නාහු නම් මෑතව. යමෙක් සෙවනට එළඹේ නම් වරද ඔහු පහස්නේ ය. යාවජ්චයෙන් මන්ත්‍රමංශ නො වළඳන්නාහු නම් මෑතව. යමෙක් මන්ත්‍රමංශ වළඳා නම් වරද ඔහු පහස්නේ ය’යි. “කම් තැන දෙවදත්තය, යමෙක් රිසියේ නම් ආරණ්‍යක වේවා, යමෙක් රිසියේ නම් ග්‍රාමාන්තයෙහි වාසය කෙරේවා. යමෙක් රිසියේ නම් පිණිසාතික වේවා. යමෙක් රිසියේ නම් නිමන්ත්‍රණ ඉවසාවා. යමෙක් රිසියේ නම් පංශුකුලික වේවා. යමෙක් රිසියේ නම් ගෘහපතිවූවා ඉවසාවා. දෙවදත්තය, මර්ධනි අවමසෙක්ති ම රුක්මුල් සෙතස්ස අනුදත්තා ලද (තමා පිණිස) මරණු නො දක්නා ලද නොඅසන ලද සැක නොකරණ ලද ත්‍රිකොට්ඨරිගුණ වූ මන්ත්‍රමංශය අනුදත්තා ලද”යි. එකල්හි දෙව්දත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පඤ්චවස්සන් නො අනුදත්තාහ’යි. සතුටු වූයේ ඔදවැසියෝ පිරිස් සහිත ව හුතස්නෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභිවාදන කොට පෑදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

3. ඉක්බිති දෙව්දත් තෙම රජගහනුවර වැද පඤ්චවස්සයෙන් ජනයා හඟවාලී ය: “ඇවැත්නි, අපි මහණගොස්මිහු කර එළඹ පඤ්චවස්සන් අයැදීමහ. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නන් අයුරින් අලොප්ප් බව පිළිබඳ ... යාවජ්චයෙන් මන්ත්‍රමංශ නොවළඳන්නාහු නම් මෑතව. යමෙක් මන්ත්‍රමංශ වළඳා නම් වරද ඔහු පහස්නේ ය’යි. ශ්‍රමණගොතමයෝ මේ වස්සන් නො අනුදතිති. අපි මේ පඤ්චවස්සන් සමාදන් ව වැටෙමිහ’යි. එහි යම් මිනිස් කෙනෙක් ශ්‍රද්ධා තැත්තාහු නො පහන් වූවාහු දුර්වුද්ධි වූවාහු ද ඔහු මෙසේ කීහු: මේ ශ්‍රමණසාසනපුත්‍රියයෝ බුතගුණ ඇත්තාහ. කෙලෙස් තවන පැවැතුම් ඇත්තාහ. මහණ ගොස්මිහු වැලිත් බාහුලික පැවැතුම් ඇත්තාහු බහුලභාවයට සිත්තන්නාහ’යි. යම් මිනිස් කෙනෙක් සැදැහැ ඇත්තාහු ප්‍රසන්න වූවාහු පණ්ණිහ වූවාහු බුද්ධිමත් වූවාහු වෙන් නම් ඔහු අවමන් කෙරෙති, නුගුණ කියති. දෙස් පහළ කෙරෙති. කිසෙයින් නම් දෙව්දත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිබඳ සංඝභෙදයට වසුභෙදයට උත්සාහ කරන්නේ දැ’යි.

4. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, නුගුණ කියන, දෙස් පහළ කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. අලොප්ප් වූ යම් භික්ෂු කෙනෙක් වෙන් නම් ඔහු “කෙසේ නම් දෙව්දත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සංඝභෙදය පිණිස චක්‍රභෙදය පිණිස උත්සාහ කරන්නේදැ’යි අවමන් කෙරෙති, නුගුණ කියති, දෙස් පහළ කෙරෙති. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දුන්වූහ ... “සැබවෙක් ද දේවදත්තය, තෝ සංඝභෙදය පිණිස චක්‍රභෙදය පිණිස වැයම් කෙරෙති දැ”යි. ‘සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙයින් ගම් කළහ: කෙසේ නම් තෝ, තුට්ඨපුරුෂය, සංඝභෙදය පිණිස චක්‍රභෙදය පිණිස වැයම් කෙළෙහි ද? තුට්ඨපුරුෂය, තෙල අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... තවද මහණෙනි, මේ ශික්ෂාපදය මෙසේ උදෙසවු:

“සො පන ගිඤ්ඤ සමග්ගස්ස සංඝස්ස හෙදාය පරික්ඛායෙය්‍ය, හෙදන-
සංවතනනිකං වා අධිකරණං සමාදාය පග්ගස්ස තිවෙට්ඨය්‍ය, සො ගිඤ්ඤ
තිඤ්ඤති ඵචමස්ස චචනිකො: ‘මා ආයස්මා සමග්ගස්ස සංඝස්ස හෙදාය
පරික්ඛායී, හෙදනසංවතනනිකං වා අධිකරණං සමාදාය පග්ගස්ස අට්ඨාසී,
සමෙතායස්මා සමඛ්‍යන්, සමග්ගො හි සමඛ්‍යා සමමමාදමානො අවිච්ඡෙදමා-
නො ඵකුඤ්ඤො ඵාසු විහරති’ති. ඵවස්සෙව සො ගිඤ්ඤ ගිඤ්ඤති චුච්චමා-
නො තපථව පග්ගස්සෙය්‍ය, සො ගිඤ්ඤ ගිඤ්ඤති යාව තතියං සමනුභාසි-
තබ්බො තස්ස පටිනිස්සකාය, යාව තතියස්සෙව සමනුභාසියමානො තං
පටිනිස්සකෙය්‍ය,¹ ඉවෙවතං කුසලං. නො වෙ පටිනිස්සකෙය්‍ය, සංඝාදිසෙ-
සො”ති.

5. සො පනාති යො යාදිකො -පෙ-

ගිඤ්ඤති -පෙ- අයං ඉමෙත්ථ අත්ථ අධිපෙපතො තිකඤ්ඤි.

සමග්ගො තාම සංඝස්සා: සමානසංවාසකො සමානසිමායං ධිකො.

හෙදාය පරික්ඛායෙය්‍යාති ‘තථං ඉමෙ තාතා අස්සු වීතා අස්සු චතො
අස්සු’ති පතතිං පරිසෙසති, ගණං ඛිකිති.

හෙදනසංවතනනිකං වා අධිකරණන්ති අට්ඨාරසහෙදකරවස්සිති.

සමාදායාති ආදාය.

පග්ගස්සාති දීපෙය්‍ය.

තිවෙට්ඨය්‍යාති න පටිනිස්සකෙය්‍ය.

සො ගිඤ්ඤති යො ණො සංඝහෙදකො තිකඤ්ඤ.

ගිඤ්ඤතිති අසෙදකුති තිකඤ්ඤි.

යෙ පස්සන්ති යෙ සුණන්ති තෙති වාතනබ්බො: “මා ආයස්මා සමග්ගස්ස
සංඝස්ස හෙදාය පරික්ඛායී, හෙදනසංවතනනිකං වා අධිකරණං සමාදාය
පග්ගස්ස අට්ඨාසී, සමෙතායස්මා සමඛ්‍යන්, සමග්ගො හි සමඛ්‍යා සමමමාද-
මානො අවිච්ඡෙදමානො ඵකුඤ්ඤො ඵාසු විහරති”ති. දුතියමිච්චි වතනබ්බො.
තතියමිච්චි වතනබ්බො සවෙ පටිනිස්සකෙය්‍ය, ඉවෙවතං කුසලං. නො වෙ පටි-
නිස්සකෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සුභා න වදන්ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස.

1. පටිනිස්සකෙය්‍ය ම.ප.

“යම් ඉහතෝක් සමග සමාසයෙන් හෙදය පිණිස යහන කෙරේ නම් හෙදය පිණිස පවත්නා හෙදකරවසනුවක් හෝ ගණ දැඩි ව ගණ සිටි නම් ඒ මහණ තෙම (සෙසු ලජ්ජා මහණුන් විසින් මෙසේ කියනු වන්නේ ය: “ආයුෂමත්ති, සමග සමාසයෙන් හෙදය පිණිස නහමක් යහන කර, හෙදය පිණිස පවත්නා හෙදකරවසනුවක් හෝ ගණ දැඩි ව ගණ නහමක් සිටුව, ආයුෂමත් තෙම සමාසය හා සමග එක් වේවා, යම් ගෙයකින් සමාස තෙමේ සමග වූයේ ඔවුනොවුන් හා සතුටු වූයේ විරුදාවාද රහිත වූයේ සමාන උදෙසා ඇත්තේ සුවසේ වෙසේද එහෙයිනි. මෙසේත් ඒ මහණ හිසසුන් විසින් කියනු ලබන්නේ එසේ ම දැඩිව ගණ සිටි නම් ඒ මහණ තෙම හිසසුන් විසින් ඒ අභි-කරණයෙන් දුරලීම පිණිස තෙවනවට දක්වා සමනුසාසන කම් කල යුත්තේ ය, ඉදින් තෙවනවට දක්වා සමනුසාසන කම් කරණු ලබන්නේ ඒ අභිකරණය දුරලා නම් මේ දුරලීම මැනවි. ඉදින් නොදුරලා නම් සහවෙසෙස් වේ” ය යි.

8. යො පන යනු: යමෙක් යම්බඳු වූයෙක් ... හිසසු යනු ... මේ තෙම මේ අවසාන ‘හිසසු’ යි අදහස් කරණ ලදී.

සමගග සමාස නම්: සමාන සංවාසක වූයේ සමාන සිමායෙහි සිටියේ යි.

හෙදය පරික්ෂණය යනු: කෙසේ නම් මොහු විවිධ වන්නාහු ද වෙන් වන්නාහු ද වඩි වන්නාහු ද යි පරික්ෂණ සොයයි ගණයා බැසි.

හෙදනසංවහනනිකං වා අභිකරණං යනු: අවලෝකන භේදකර-වසනු යි.

සමාදය යනු: ගණ.

සගගග යනු: දක්වන්නේ ය.

නිවේදනය යනු: තො දුර ලන්නේ ය.

යො හිසසු යනු යමෙක් සමාසහෙදක වේ නම් ඒ මහණ.

හිසසුහි යනු: අභිකරණයන් විසින්.

යම් කෙතෙක් දකිත් නම් යම් කෙතෙක් අසත් නම් ඔවුන් විසින් මෙසේ කියනුයේ ය: ආයුෂමත්ති, සමග සමාසයෙන් හෙදය පිණිස නහමක් යහන කර, හෙදය පිණිස පවත්නා හෙදකර වසනුවක් හෝ ගණ දක්වාගෙණ නහමක් සිටි, ආයුෂමත් තෙම සමාසය හා එක් වේවා, යම් ගෙයකින් සමාස තෙමේ සමග වූයේ සතුටු වූයේ විවාද රහිත වූයේ සමාන උදෙසා ඇත්තේ සුවසේ වෙසේ ද එහෙයිනි. දෙවනවට ද කියනුයේ ය. තෙවනවට ද කියනුයේ ය. ඉදින් හැරපියා නම් මෙසේ මේ හැරපීම මැනවි. ඉදින් නො හැරපියා නම් දුකුලාආවාද වෙයි. අසා තො කියත් නම් දුකුලා-ආවාද වෙයි.

සො: භික්‍ෂු සමග්ගසමායාං ආකාමිකාං වත්තබ්බො: “මො ආයස්මො සමග්ගසමායාං භෙදය පරික්කමති, භෙදනවත්තනිකං වා අභිකරණං සමාදාය පග්ගායා අට්ඨාසි, සමෙතායස්මො සබ්බෙත, සමග්ගොති සබ්බො සමෙතො-දමොතො අවිච්ඡෙදොතො එකුද්දොසො ආසු විහරති”ති දුතියමපි වත්තබ්බො තතිංමපි වත්තබ්බො. සමෙව පටිනිස්සජති, ඉට්ඨෙතං කුසලං. තො ථෙව පටිනිස්සජති, ආපතති දුක්ඛං, සො භික්‍ෂු භික්‍ෂුහි¹ සමනුභාසිතබ්බො. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙව සමනුභාසිතබ්බො, වෘතොත භික්ඛනා පටිබලෙත සබ්බො ඤාපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤාං මෙ භතො සබ්බො. අයං ඉත්තොමො භික්‍ෂු සමග්ගසමායාං භෙදය පරික්කමති. සො තං වජ්ඣං න පටිනිස්සජති, යදි සමග්ගසමායාං පතකාලං, සබ්බො ඉත්තොමො භික්ඛං සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිස්සග්ගාය, එසා ඤාතති.

සුඤ්ඤාං මෙ භතො සබ්බො. අයං ඉත්තොමො භික්‍ෂු සමග්ගසමායාං භෙදය පරික්කමති. සො තං වජ්ඣං න පටිනිස්සජති, සබ්බො ඉත්තොමො භික්ඛං සමනුභාසති තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිස්සග්ගාය, යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්තොමො භික්ඛනො සමනුභාසතා තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිස්සග්ගාය, සො කුණ්ණස්ස. යස්ස තතමති, තො භාසෙය්‍ය.

දුතියමපි එතමත්ථං වදාමි -පෙ-

තතිංමපි එතමත්ථං වදාමි: සුඤ්ඤාං මෙ භතො සබ්බො අයං ඉත්තොමො භික්‍ෂු සමග්ගසමායාං භෙදය පරික්කමති. සො තං වජ්ඣං න පටිනිස්සජති. සබ්බො ඉත්තොමො භික්ඛං සමනුභාසති තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිස්සග්ගාය, යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්තොමො භික්ඛනො සමනුභාසතා තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිස්සග්ගාය, සො කුණ්ණස්ස. යස්ස තතමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමනුභවො සබ්බෙත ඉත්තොමො භික්‍ෂු තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිස්සග්ගාය, ඛමති සබ්බස්ස. තස්මො කුණ්ණී, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

ඤාතතිං දුක්ඛං, දභිති කමමොවාහි ථුල්ලච්චො, කමමොවාපරි-යොතොතො ආපතති සබ්බාදිසෙසස්ස. සබ්බාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනස්ස ඤාතතිං දුක්ඛං, දභිති කමමොවාහි ථුල්ලච්චො පටිපසංගහතති.

සබ්බාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුට්ඨති සබ්බාදිසෙසොති.

6. ධම්මකමෙව ධම්මකමසඤ්ඤී න පටිනිස්සජති. ආපතති සබ්බාදිසෙසස්ස. ධම්මකමෙව චෙමතිකො න පටිනිස්සජති, ආපතති සබ්බාදිසෙසස්ස. ධම්මකමෙව අධම්මකමසඤ්ඤී න පටිනිස්සජති, ආපතති සබ්බාදිසෙසස්ස. අධම්මකමෙව ධම්මකමසඤ්ඤී ආපතති දුක්ඛං. අධම්මකමෙව චෙමතිකො ආපතති දුක්ඛං. අධම්මකමෙව අධම්මකමසඤ්ඤී ආපතති දුක්ඛං.

7. අනාපතති අසමනුභාසනස්ස, පටිනිස්සජනස්ස, උමතකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

පරිවර්තනයන්-පදං නිමිතං.

1. ම.ප.සං. නදිස්සතෙ

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඒ මහණ තෙම සමාදායට ද ආදා කිය යුත්තේ ය: ආයුෂමත්ති, සමන සමාදායේ හේදය පිණිස තහමක් යහන කර, හේදය පිණිස පවත්නා හේදකරවණුවක් හෝ ගෙණ දක්වාගෙණ තහමක් සිට, ආයුෂමත් තෙම සමාදාය හා එක් වේවා, යම් ගෙයකින් සමාදාය තෙමේ සමන වූයේ සතුටු වනුයේ විවාද රහිත වූයේ සමාන උදෙසා ඇත්තේ සුවයේ වෙයේ ද එහෙයයි. ඉදින් හැරපියා තම් මෙසේ මේ හැරපිම මැනවි. ඉදින් නො හැරපියා තම් දුකුලාආවාත් වෙයි. ඒ මහණ සෙසු භික්ෂූන් විසින් සමනුභාසන කම් කළයුත්තේ ය. තවද මහණෙනි, මෙසේ සමනුභාසන කම් කළ යුත්තේ ය. වාසනා වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සමාදාය තෙමේ ඥාපනය කළ යුත්තේ ය:

‘වහන්ස, සමාදාය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, මේ මෙනම් මහණ තෙම සමන සමාදායේ බිදීම පිණිස යහන කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ හේදකරවණුව නො හැර පියයි. ඉදින් සමාදායට පැමිණිකල් ඇත්තේ තම් සමාදාය තෙමේ මෙනම් මහණහු ඒ වණුවනේ දුරලීම පිණිස සමනුභාසනය කරන්නේ ය. මේ ‘ඤාති’ යැ.

වහන්ස, සමාදාය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම සමන සමාදායේ හේදය පිණිස යහන කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ හේදකරවණුව නො හැර පියයි. සමාදාය තෙමේ ඒ වණුවනේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මහණහු සමනුභාසනය කෙරෙයි. ඒ වණුවනේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මහණහට සමනුභාසනය යම් ආයුෂමත්තයට රැස්නේ තම් හෙතෙම තුෂණිමුත වන්නේ ය. යමක්හට නො රැස්නේ තම් හේ බණන්නේ ය.

දෙවනවට ද මෙ කරුණ කියමි ...

තෙවනවට ද මෙ කරුණ කියමි: වහන්ස, සමාදාය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම සමන සමාදායේ හේදය පිණිස යහන කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ හේදකරවණුව නො හැර පියයි. සමාදාය තෙමේ ඒ වණුවනේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මහණහු සමනුභාසනය කෙරෙයි. ඒ වණුවනේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මහණහට සමනුභාසනය යම් ආයුෂමත්තයට රැස්නේ තම් හේ තුෂණිමුත වන්නේ ය. යමක්හට නො රැස්නේ තම් හේ බණන්නේ ය.

සමාදාය විසින් ඒ වණුවනේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මහණ තෙම සමනුභාසන කරණ ලද්දේ ය. සමාදායට රැස්නේ වෙයි. එහෙයින් තුෂණිමුත ය. මෙසේ තෙල තුෂණිමුතය බරම” යි.

ඤාතියෙන් දුකුලා වෙයි. දෙ කම්වදනකින් දෙ තුලාසියක් වෙයි. කම්වදන් අවසන්ති සභාවෙසේආවාත් වේ. සභාවෙසේ අවදනාහට ඤාතියෙන් වූ දුකුලාව ද දෙ කම්වදනින් වූ දෙ තුලාසි ද තවතිත්.

සමාදායෙහි යනු: ... එයින් ද ‘සමාදායෙහි’ කියනු ලැබේ.

6. ධම්මකම්මෙහි ධම්මකම්ම ය යන සංඥ ඇත්තේ නො හැරපියා තම් සභාවෙසේආවාත් වෙයි. ධම්මකම්මෙහි වෙමකික වූයේ නො හැරපියා තම් සභාවෙසේආවාත් වෙයි. ධම්මකම්මෙහි අධම්මකම්ම ය යන සංඥ ඇත්තේ නො හැරපියා තම් සභාවෙසේආවාත් වෙයි. අධම්මකම්මෙහි ධම්මකම්ම ය යන සංඥ ඇත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. අධම්මකම්මෙහි විමති ඇත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. අධම්මකම්මෙහි අධම්මකම්ම ය යන සංඥ ඇත්තේ දුකුලාආවාත් වේ.

7. සමනුභාසන නො කරන්නහුට, හැරපියන්නහුට, උම්මතකයහට, ආදිකම්මකයහට ආවාත් නැත.

ප්‍රථම සමාදාය සේවකයාගේ සේවය.

දුතියසංඝභෙදසිකිංචදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා රුජගගෙ විහරති වෙළවනෙ කුලඤ්ඤානීවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන දෙවදනෙනා සංඝභෙදය පරික්කමති වක්කභෙදය. භික්ඛු එවමාහංසු: අබ්බවමාදී දෙවදනෙනා, අවිතය-
වමාදී දෙවදනෙනා. කථං හි නාම දෙවදනෙනා සංඝභෙදය පරික්කමිස්සති වක්කභෙදයාති. එවං වුතෙන භොකාඋභෙකා ව¹ කවමොරකතිස්සකො ඛණ්ඩ-
දෙවියා පුතෙනා සමුදදදනෙනා ව¹ තෙ භික්ඛු ²එතදවොවුං. මා ආයස්මනෙනා එවං අවුජ්ඣ: ඛම්මමාදී දෙවදනෙනා, විතයමාදී දෙවදනෙනා, අමාසකඤ්ඤා දෙවදනෙනා ජඤ්ඤා රුචිඤ්ඤා ආදය වොහරති, ජානාති. නො භාසති, අමාසකමෙපතං ඛමතිති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනාති බියනාති විපාවෙනාති: “කථං හි නාම භික්ඛු දෙවදනතස්ස සංඝභෙදය පරික්කමනතස්ස අනුවතතස්ස භවිස්සනාති වග්ගවාදස්ස”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං -පෙ- “සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු දෙවදනතස්ස සංඝ-
භෙදය පරික්කමනතස්ස අනුවතතස්ස භවිස්සනාති වග්ගවාදස්ස”ති “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධෝ භගවා -පෙ- “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොහපුරියා දෙවදනතස්ස සංඝභෙදය පරික්කමනතස්ස අනුවතතස්ස භවිස්සනාති වග්ගවාදස්ස. තෙනං භික්ඛවෙ අපපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකිංචදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“තස්සෙව බො පන භික්ඛුස්ස භික්ඛු භොනාති අනුචතතස්ස වග්ගවාදස්සා එකො වා දෙව වා තස්සා වා, තෙ එවං වදෙය්‍යුං: “මා ආයස්මනෙනා එතං භික්ඛුං කීඤ්ඤි අවුජ්ඣ, ඛම්මමාදී වෙසො භික්ඛු විතයමාදී වෙසො භික්ඛු අමාසකං වෙසො භික්ඛු ජඤ්ඤා රුචිඤ්ඤා ආදය වොහරති, ජානාති නො භාසති, අමාසකමෙපතං ඛමති”ති. තෙ භික්ඛු භික්ඛුති එවමසු වචනියා: “මා ආයස්මනෙනා එවං අවුජ්ඣ, න වෙසො භික්ඛු ඛම්මමාදී, න වෙ සො භික්ඛු විතයමාදී, මා ආයස්මනෙනානමපි සංඝභෙදය රුචිඤ්ඤා, සමෙතායස්මනෙනානං සංඛ්‍යාන, සමෙතො හි සංඛ්‍යා සමමාදමානො අවිච්චමානො එකදෙදසො ථාසු විහරති”ති. එවඤ්ඤා තෙ භික්ඛු භික්ඛුති වුච්චමානා තමෙව පග්ගපෙය්‍යය්‍යුං, තෙ භික්ඛු භික්ඛුති යාව තතියං සමනුභාසිතබ්බා තස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යාව තතියඤ්ඤා සමනුභාසියමානා නං පටිනිස්සපෙය්‍යුං, ඉවෙච්චං කුසලං, නො වෙ පටිනිස්සපෙය්‍යුං, සංඛ්‍යාදිසෙය්‍යා”ති.

2. තස්සෙව බො පනාති තස්ස සංඝභෙදකස්ස භික්ඛුතො.

භික්ඛු භොනාති අඤ්ඤා භික්ඛු භොනාති.

1. වසදෙස්ස කඤ්ඤි ඤා දිස්සතෙ. 2. එතදවොව. සිවු.

ද්විතීයසංඛ්‍යාහෙදශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර සම්පයෙහි වූ කලඤ්ඤා-
තිවාප නම් වේච්චකයෙහි වැඩ වාසය කෙරෙහි. තවද එකමයෙහි දෙවිදන්
තෙම සංඛ්‍යාහෙදය පිණිස වක්‍රහෙදය පිණිස යතන කෙරෙයි. භික්ෂුහු මෙසේ
කිහු: 'දෙවිදන් අධිමාදී යා, දෙවිදන් අවිතයවාදී යා. කෙසේ නම් දෙවිදන්
සංඛ්‍යාහෙදය පිණිස වක්‍රහෙදය පිණිස යතන කෙරේ ද'යි. මෙසේ කී කල්හි
කටමොරකතිස්සක නම් භික්ෂුකාලික තෙමේ ද බණ්ඩදෙවියගේ පුත්
සමුද්දානක තෙමේ ද ඒ භික්ෂුන්ට මෙසේ කිහු: 'ආයුෂමත්ති, තහමක් මෙසේ
කියවු දෙවිදන් ධර්මවාදී යා, දෙවිදන් විතයවාදී යා, දෙවිදන් අපගේ ද ඡන්දයන්
රූපියන් ගෙණ ව්‍යවහාර කෙරෙයි. අපගේ (ඡන්දය) දතී. (දුත) කියයි
තෙල අපටද රූපී වේ' ය යි. යම් භික්ෂු කෙනෙක් අලොච්ඡ වෙන් ද ඔහු
අවමන් කෙරෙහි, නුගුණ කියති, දෙස් පහල කෙරෙහි: 'කෙසේ නම්
භික්ෂුහු සංඛ්‍යාහෙදය පිණිස යතන කරණ දෙවිදන්හට අනුවර්තී වූවාහු
වර්ගවාදක වූවාහු වෙන් ද' යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
මෙපවත් දුන්වූහ. ... 'සාබ්බාද මහණෙනි, භික්ෂුහු සංඛ්‍යාහෙදය පිණිස යතන
කරණ දෙවිදන්හට අනුවර්තී වූවාහු ද? අනුවර්තී වූවාහු වර්ගවාදක වූවාහු
වෙන් ද?' යි. 'සාබ්බාද භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින්
ගාරුහු. ... 'කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුවස්සුරූපයෝ සංඛ්‍යාහෙදය පිණිස
යතන කරණ දෙවිදන්හට අනුවර්තී වූවාහු වර්ගවාදක වූවාහු වෙන් ද.
මහණෙනි, තෙල නො පහන් වූවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නොවෙයි. ...
තව ද මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා:

“සංඛ්‍යාහෙදය පිණිස යතන කරණ) එ මැ මහණහට අනුවර්තී වූ
වර්ගවාදක වූ භික්ෂුහු එකෙක් හෝ දෙදෙනෙක් හෝ තිදෙනෙක් හෝ
වෙන් ද ඔහු මෙසේ කියන්නාහු නම්: ඇමැත්ති, තෙල මහණහට
කිසිවක් නොකියවු, තෙල මහණ ධර්මවාදී ය, තෙල මහණ විතයවාදී ය, අපගේද
ඡන්දයන් රූපියන් ගෙණ ව්‍යවහාර කෙරෙයි, අපගේ ඡන්දය දනිමි. අප
සමග බෙණෙයි, තෙල අපට ද පිසී වේ' ය යි. ඒ භික්ෂුහු භික්ෂුන් විසින්
මෙසේ කියසුන්නාහ: 'ඇමැත්ති, තහමක් මෙසේ කියවු. තෙල මහණ
නො ද ධර්මවාදී ය, තෙල මහණ නො ද විතයවාදී ය, ආයුෂමත්තට ද
සංඛ්‍යාහෙදය රූපී නො වේවා, ආයුෂමතුන්ගේ (සිත) සංඛ්‍යා සමග
එකිනෙකට ගේවා, සමග සංඛ්‍යා තෙමේ සතුටු වනුයේ වීවාද නො-
කරණුයේ එකොදෙක ඇත්තේ සුවසේ වෙසේ ය' යි. ඒ (අනුවර්තී)
භික්ෂුහු භික්ෂුන් විසින් මෙසේත් කියනු ලබන්නාහු එසේ මැ දුකි භික්ෂු
ගන්නාහු නම් ඒ භික්ෂුහු භික්ෂුන් විසින් ඒ ලබිය දුරලිම පිණිස තෙවන
වට දක්වා සමනුසාසන නම් කරුණු ලබන්නාහු ඒ ලබිය හරණාහු නම් මේ දුරලිම
මැනවි ඉදින් නො හරණාහු නම් සහවෙසෙස් වේ ය' යි.

2. තසංඛ්‍යා වූ මො පන යනු: ඒ සංඛ්‍යාහෙදක මහණහට.

හික්ෂු නොහනි යනු: අත් භික්ෂු වෙන්.

අනුචරතාකාන්ති යංදිට්ඨිකො හොති යංඛනාතිකො යංරුචිකො, තෙපි තංදිට්ඨිකා හොනාති තංඛනාතිකා තංරුචිකා.

වග්ගව්‍යාදකාන්ති තස්ස වණ්ණාය පක්ඛාය සීතා හොනාති.

එකො වා අදව වා තයො වාති එකො වා හොති ථෙව වා තයො වා. තෙ එවං වදෙය්‍යං: “මා ආයස්මනො එවං භික්ඛුං කිංකුචි අවච්ඡන්, ධම්මවාදී වෙසො භික්ඛු විනයවාදී වෙසො භික්ඛු අමානසෙකො භික්ඛු ඡන්දෙකො රුචිකො ආදය වොගරති, ජාතාති නො භාසති, අමානසෙකො ඛමති”ති.

තෙ භික්ඛුති යෙ හෙ අනුචරතාකා භික්ඛු.

භික්ඛුහීති අකෙකුචි භික්ඛුහී, යෙ පස්සනාති, යෙ සුඤ්ඤාති, තෙහි වත්තබ්බා: “මා ආයස්මනො එවං අවච්ඡන්, න වෙසො භික්ඛු ධම්මවාදී, න වෙසො භික්ඛු විනයවාදී, මා ආයස්මනොතමපි සංඝසංඝදො රුචිකො සමෙතායස්මනොතං සංඝෙත, සමග්ගො හි සංඝෙතා සමමොදමානො අවිච්ඡෙදොනො එකුද්දොනො එසු විහරති”ති. දුතියමපි වත්තබ්බා. තතීයමපි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සරනාති, ඉච්චෙතං කුසලං, නො චෙ පටිනිස්සරනාති, ආපතති දුක්ඛපට්ඨං. සුඤ්ඤාතං වදන්ති, ආපතති දුක්ඛපට්ඨං. තෙ භික්ඛු සංඝසංඝදො රුචිකො වත්තබ්බා:-- “මා ආයස්මනො එවං අවච්ඡන්, න වෙසො භික්ඛු ධම්මවාදී, න වෙසො භික්ඛු විනයවාදී, මා ආයස්මනොතමපි සංඝසංඝදො රුචිකො, සමෙතා-යස්මනොතං සංඝෙත. සමග්ගො හි සංඝෙතා සමමොදමානො අවිච්ඡෙදොනො එකුද්දොනො එසු විහරති”ති. දුතියමපි වත්තබ්බා. තතීයමපි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සරනාති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පටිනිස්සරනාති, ආපතති දුක්ඛපට්ඨං. තෙ භික්ඛු භික්ඛුහි සමනුභාසිතබ්බා, එවකො පන භික්ඛුවෙ සමනුභාසිතබ්බා. වාතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙත සංඝෙතා සද්දෙවතබ්බා:

“සුඤ්ඤාතං මෙ භතොත සංඝෙතා. ඉච්චන්තාමො ව ඉච්චන්තාමො ව භික්ඛු ඉච්චන්තාමස්ස භික්ඛුතො සංඝසංඝදො පරික්ඛාමනාස්ස අනුචරතාකා වග්ගවාදකා. තෙ තං වදන්ති න පටිනිස්සරනාති. යදි සංඝස්ස පක්ඛාකලං, සංඝෙතා ඉච්චන්තාමකො ඉච්චන්තාමකො භික්ඛු සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වදන්තා පටිනිස්සරනාය: එසා සද්දති.

සුඤ්ඤාතං මෙ භතොත සංඝෙතා. ඉච්චන්තාමො ව ඉච්චන්තාමො ව භික්ඛු ඉච්චන්තාමස්ස භික්ඛුතො සංඝසංඝදො පරික්ඛාමනාස්ස අනුචරතාකා වග්ගවාදකා. තෙ තං වදන්ති න පටිනිස්සරනාති. සංඝෙතා ඉච්චන්තාමකො ඉච්චන්තාමකො භික්ඛු සමනුභාසති තස්ස වදන්තා පටිනිස්සරනාය. යස්සායස්මනො ඛමති ඉච්චන්තාමස්ස ව ඉච්චන්තාමස්ස ඛ භික්ඛුතං සමනුභාසනා තස්ස වදන්තා පටිනිස්සරනාය. යො භුණ්ණස්ස, යස්ස තකම්මති, යො භාසෙය්‍ය: දුතියමපි එතමිච්ඡං වදම් -පෙ- තතීයමපි එතමිච්ඡං වදම්. -පෙ-

අනුමතතා යනු: යම් දූෂී ඇත්තෙක් යම් කෘතති ඇත්තෙක් යම් රුචි ඇත්තෙක් වේ ද ඔහු ද, ඒ ලබ්ධි ඇත්තාහු ඒ කෘතති ඇත්තාහු ඒ රුචි ඇත්තාහු වෙත්.

විකෘතිය යනු: ඔහුගේ ගුණ වැඩිවීමට පක්ෂවාදීය පිණිස සිටියාහු වෙත්.

එකොටස වශයෙන් වා නිකොටස යනු: එකෙක් හෝ වෙයි. දෙදෙනෙක් හෝ තිදෙනෙක් හෝ වෙත්. ඔහු මෙසේ කියන්නාහු ය: 'ඇවැත්නි, තෙල මහණහට කිසිවක් නො කියවු, තෙල මහණ ධර්මවාදී ය, තෙල මහණ විනයවාදී ය, තෙල මහණ අපගේ ද ජන්මයත් රුචියත් ගෙණ ව්‍යවහාර කෙරෙයි. අපගේ (ජන්මය) දනිසි, අප සමග බෙණෙයි. තෙල අපට ද රුචි වේ' යයි.

නෙ භික්ෂු යනු: යම් ඒ අනුමතීක භික්ෂුහු.

භික්ෂුහි යනු: අන්‍ය භික්ෂුන් විසින් යම් කෙනෙක් දකිත් ද, යම් කෙනෙක් අපද් ද, ඔවුන් විසින් කියයුත්තාහ: 'ඇවැත්නි, තහමක් මෙසේ කියවු, තෙල මහණ නො ද ධර්මවාදී ය. තෙල මහණ නො ද විනයවාදී ය, ආයුෂ්‍යත්වයට ද සමානගෙදය රුචි නො වේවා, ආයුෂ්‍යත්වයෙන් (සිත) සමානා සමග එකිනාවයට යේවා, සමග සමාන තෙමේ සතුටු වනුයේ විවාද නොකරණුයේ එකොලොග ඇත්තේ සුවසේ වෙසේ ය'යි. දෙවන වට ද කියයුත්තාහ. තෙවන වට ද කියයුත්තාහ. ඉදින් දුරලත් තම මේ දුරලිම මැනවි. ඉදින් නො දුරලත් තම දුකුලා ඇවැත් වේ. අසා නො කියත් තම දුකුලා ඇවැත් වෙයි. ඒ භික්ෂුහු සහවෘද්ධ ද ඇද කියයුත්තාහ; 'ඇවැත්නි, තහමක් මෙසේ කියවු. තෙල මහණ නො ද ධර්මවාදී ය, තෙල මහණ නො ද විනයවාදී ය, ආයුෂ්‍යත්වයට ද සමානගෙදය රුචි නො වේවා, ආයුෂ්‍යත්වයෙන් (සිත) සමානා සමග එකිනාවයට යේවා. සමග සමාන තෙමේ සතුටු වනුයේ විවාද නො කරණුයේ එකොලොග ඇත්තේ සුවසේ වෙසේ ය'යි දෙවන වට ද කියයුත්තාහ. තෙවන වට ද කියයුත්තාහ. ඉදින් දුරලත් තම මේ දුරලිම මැනවි. ඉදින් නො දුරලත් තම දුකුලා ඇවැත් වේ. ඒ භික්ෂුහු අත් මහණුන් විසින් සමනුභාසන කම් කළයුත්තාහ. තවද මහණෙකි, මෙසේත් සමනුභාසන කම් කළයුත්තාහ. ව්‍යාකූල වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සමාන තෙමේ දන්විය යුත්තේ ය:

"වහන්ස, සමාන තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද මහණහු සමානගෙදය පිණිස යහන කරණ මෙනම් මහණහට අනුමතීකයහ. වර්ධනයකය. ඔහු ඒ (ගෙදකර) වහ්‍යව නො හරිත්. ඉදින් සමානාට පැමිණි කල් ඇත්තේ තම සමාන තෙමේ ඒ වහ්‍යව හරණ පිණිස මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද මහණුන්ට සමනුභාසන කම් කරන්නේ ය. තෙල 'ඤානි' ය.

වහන්ස, සමාන තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද මහණහු සමානගෙදය පිණිස යහන කරණ මෙනම් මහණහට අනුමතීකයහ වර්ධනයකය. ඔහු ඒ (ගෙදකර) වහ්‍යව නො හරිත්. සමාන තෙමේ ඒ වහ්‍යව හරණ පිණිස මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද මහණුන්ට සමනුභාසන කම් කෙරෙයි. යම් ආයුෂ්‍යත්වයට ඒ වහ්‍යව හරණ පිණිස මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද මහණුන්ට සමනුභාසන කම් කිරීම රාශිතේ තම තෙතම තුණකිඳුන පිත්තේ ය. සමන්තට නො රාශිතේ තම තෙතම බණන්නේ ය. දෙවන වට ද මෙපවත් කියමි. ... තෙවනවට ද මෙපවත් කියමි. ...

සමනුභවතා සංඝෙත ඉත්තනාමො ච ඉත්තනාමො ච භික්ඛු නස්ස චන්ද්‍රස්ස පටිනිස්සග්ගාය. බමති සංඝස්ස. තස්මා තුණ්හි, එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

ඤ්ඤානිසා දුක්ඛං, ද්වීති කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා, කම්මවාචාපරි-
යොසානෙ ආපනති සංඝාදිසෙසස්ස. සංඝාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජන්තානං
ඤ්ඤානිසා දුක්ඛං ද්වීති කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා පටිපසස්සග්ගන්ති. දො නයො
එකකො සමනුභාසිතබ්බො. තදුත්තරි න සමනුභාසිතබ්බො.

සංඝාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුවවති සංඝාදිසෙසොති.

3. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා¹ න පටිනිස්සජන්ති, ආපනති
සංඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකම්මෙ චෙමනිකා න පටිනිස්සජන්ති, ආපනති
සංඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජන්ති.
ආපනති සංඝාදිසෙසස්ස. අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා ආපනති දුක්ඛං.
අධම්මකම්මෙ චෙමනිකා ආපනති දුක්ඛං. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්ම-
සඤ්ඤා ආපනති දුක්ඛං.

4. අනාපනති අසමනුභාසන්තානං, පටිනිස්සජන්තානං, උමමන-
කානං, බිත්තචිත්තානං, වෙදහට්ඨානං ආදිකම්මිකානන්ති.

දුතියසංඝයාදි සිංඝාපදං හිමසිතං.

1. ධම්මකම්මසඤ්ඤානො සි. මු සබ්බපථ.

සංස්කෘත විසින් ඒ (හෙදකර) වස්තුව හරණ පිණිස මෙතම් වූ ද මෙතම් වූ ද භික්ෂුහු සමනුභාසන කම් කරණ ලදහ. සංස්කෘත රාවි වෙයි. එහෙයින් මේ තුළඟිලිව යි. තෙල මෙසේ බරම් යි.

ඤාතියෙන් දුකුලා වෙයි. දෙකම්වදනින් තුලායි දෙකක් වෙයි. කම්වදන් අවසන්ති සහවෙසෙස්ආවැත් වෙයි. සහවෙසෙස් අවදනාවුතට ඤාතියෙන් වූ දුකුලා ද දෙකම්වදනින් වූ දෙතුලායි ද තවතින්. දෙතුන් දෙනෙක් එකට සමනුභාසන කම් කළයුත්තාහ. එයින් මත්තෙහි සමනුභාසන කම් නො කළයුත්තාහ

සංස්කෘතියෙහි යනු ... එයින්ද කියනු ලැබෙයි 'සංස්කෘතියෙහි' යි.

3. ධර්මකම්මෙහි ධර්මකම්ම සංඥා ඇත්තාහු (ලබ්ධිය) නො හරිත් තම් සහවෙසෙස්ආවැත් වෙයි. ධර්මකම්මෙහි විමිති ඇත්තාහු නො හරිත් තම් සහවෙසෙස්ආවැත් වෙයි. ධර්මකම්මෙහි අධර්මකම්ම ය යන සංඥා ඇත්තාහු නො හරිත් තම් සහවෙසෙස්ආවැත් වෙයි. අධර්මකම්මෙහි ධර්මකම්ම ය යන සංඥා ඇත්තාහු නො හරිත් තම් දුකුලාආවැත් වෙයි. අධර්මකම්මෙහි විමිති ඇත්තාහු ... දුකුලාආවැත් වෙයි. අධර්මකම්මෙහි අධර්මකම්ම ය යන සංඥා ඇත්තාහු ... දුකුලාආවැත් වේ.

4. සමනුභාසන කම් නො කරණුවතට, හරණුවතට, උත්තමතකයතට, තට්ඨත් ඇතියතට, වෙසින් පෙළෙහුවතට, දාදිකමිකයතට ආවැත් තැනි.

ද්විතීය සංස්කෘතිය ශික්ෂාපදය නිමි.

දුබ්බවසික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසමිඤ්ඤං විහරති සොසිතාරුථෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා ඡන්තො අනාචාරං ආචරති. භික්ඛු එවමොහංසු: “මො ආට්ඨසො ඡන්තො, එවරුපං අකාසි. තෙනං කපපති”ති. සො එවං වදෙති: “කිනන්තු බො තාම තුමො ආට්ඨසො, මං වත්තබ්බං මඤ්ඤථ. අහං බො තාම තුමෙන වදෙය්‍යං. අමොකං බුද්ධො අමොකං ධම්මො අමොකං අය්‍යපුත්තො ධම්මො අභිසම්මො. සෙය්‍යථාපි තාම මහාවාතො වායන්තො කිණ්ණට්ඨපණ්ණසට්ඨං¹ එකතො උසාදෙය්‍ය², සෙය්‍යථාපි වා පන තදී පබ්බතෙය්‍යා සංඛසෙවාරුපණ්ණං එකතො උසාදෙය්‍ය, එවමෙව තුමෙන තාතාතාමො තාතාගොත්තො තාතාජච්චා තාතාකුලා පබ්බජිතො එකතො උසාදිතො. කිනන්තු බො තාම තුමො ආට්ඨසො, මං වත්තබ්බං මඤ්ඤථ. අහං බො තාම තුමෙන වදෙය්‍යං. අමොකං බුද්ධො අමොකං ධම්මො අමොකං අය්‍යපුත්තො ධම්මො අභිසම්මො”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පච්ඡා තෙ උප්ඝායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම ආයසමා ඡන්තො භික්ඛුහි සහධම්මං වුච්චමොතො අත්තාතං අවච්ඡිතං කරිස්සති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථො අරුථෙසු -පෙ- “සච්චං කිරි ත්ථං ඡන්තො, භික්ඛුහි සහධම්මං වුච්චමොතො අත්තාතං අවච්ඡිතං කරිසි”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම ත්ථං මොඝපුරිස භික්ඛුහි සහධම්මං වුච්චමොතො අත්තාතං අවච්ඡිතං කරිස්සති -පෙ- තෙනං මොඝපුරිස අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛු පනොව දුබ්බවජාතීනො භොති, උද්දසපට්ඨාපනොති සික්ඛාපදෙසු භික්ඛුහි සහධම්මං වුච්චමොතො අත්තාතං අවච්ඡිතං කරිසි, ‘මො මං ආයසමොතො කිඤ්චි අවුච්ඡථ, කිලාණං වා පාපකං වා, අහමිපායසමොතො න කිඤ්චි චක්ඛාමි කිලාණං වා පාපකං වා, විරමථායසමොතො මම වචනායා’ති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමං වචනිතො: ‘මො ආයසමො අත්තාතං අවච්ඡිතං අකාසි. වචනිතමොයසමො අත්තාතං කරිසි. ආයසමාපි භික්ඛු වදෙහු සහධම්මෙන. භික්ඛුපි ආයසමෙන. චක්ඛාති සහධම්මෙන. එවං සංවද්ධා හි තස්ස භගවතො පටිසා, යදිදං අඤ්ඤාමඤ්ඤාවන්තො අඤ්ඤාමඤ්ඤාවුච්චාපනොති’ති. එවඤ්ච සො භික්ඛු භික්ඛුහි වුච්චමොතො තප්ථ පනතණ්ණස්ස, සො භික්ඛු භික්ඛුහි යාව තතීයං සමනුනාසිතබ්බො තස්ස පටිනිස්සංකායං යාව තතීයසෙඤ්ච සමනුනාසිමොතො තං පටිනිස්සංකෙය්‍ය, ඉමෙවතං කුසලං නොවෙ පටිනිස්සංකෙය්‍ය, සබ්බාදිසෙය්‍යො”ති.

1. පණ්ණසට්ඨං. මරසං. 2. උසාදෙය්‍ය. මරසං.

දුඵලයාග්‍රහණය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු කොසාඛානුවර සමීපයෙහි වූ කේමිනා-
රාමයෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. තවද එසමයෙහි ආයුෂමත් ජනන තෙම
අනාචාර කෙරෙයි. භික්ෂුහු මෙසේ කීහ: ‘ඇවැත්, ජනනය, මෙබන්දක්
නො කරව, මේ නො කැප ය’ යි. හෙතෙම මෙසේ කියයි: ‘කිමෙක් ද
ඇවැත්නි, තෙපි තම මා කියයුත්තකු කොට සිතවු ද, මම තම තොපට
කියන්නෙමි. අපගේ බුදුහ, අපගේ දහම, අපගේ ආයුෂ්‍යයන් විසින්
දහම අවබෝධ කරණ ලද ය. යම්සේ තම මහසුලභ භමත්තේ තණ
වියළිදමු පරණලා එක්රැස් කරන්නේ ද, තවද යම්සේ හෝ කන්දෙන්
ගලාබස්තා තදිය සක් කෙටෙල් පිසමුරු එක්රැස් කරන්නී ද, එසේ ම තෙපි
තොයෙක් තම ඇත්තහු තොයෙක් ගෝත්‍ර ඇත්තහු තොයෙක් ජාති
ඇත්තහු තොයෙක් කුලයෙන් නික්ම පාවිදි වූවහු එක්රැස් වූවහු ය.
කිමෙක් ද ඇවැත්නි, තෙපි තම මා කියයුත්තකු කොට සිතවු ද, මම තම
තොපට කියන්නෙමි, අපගේ බුදුහ, අපගේ දහම, අපගේ ආයුෂ්‍යයන්
විසින් දහම අවබෝධ කරණ ලද’ යි. යම් මහණ කෙනෙක් අලොච්ඡ වූහු ද
ඔහු අවමන් කෙරෙහි, අයුණු කීහකි, දෙස් පහල කෙරෙත්: ‘කෙසේ තම
ආයුෂමත් ජනන තෙම භික්ෂුන් විසින් කරුණු සහිත ව කියනු ලබන්නේ
තමා තොකියයුත්තකු කෙළේ ද’ යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට මේපවත් සාල කළහ. ... ‘සැබැවෙක් ද ජනනය, තෝ භික්ෂුන් විසින්
කරුණු සහිත ව කියනු ලබන්නෙහි තමා තො කියයුත්තකු කෙරෙහි ද’ යි.
“සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගැරඹුහ: කෙසේ
තම තුව්පුරුෂය, තෝ භික්ෂුන් විසින් කරුණු සහිත ව කියනු ලබන්නෙහි
තමා තො කියයුත්තකු කෙරෙහි ද ... තුව්පුරුෂය, තෙල කරුණ අප්‍රසන්න-
යන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේ මේ
ශික්ෂාපදය උදෙසා වු:

“මහණ තෙම දුඵලයාග්‍රහණය ඇත්තේ වේ ද, ප්‍රාතිමොක්ෂාදොශ-
යෙහි ඇතුළත් වූ ශික්ෂාපදයෙහි ලා (ලජ්ජ) භික්ෂුන් විසින් ප්‍රඥප්ති-
ශික්ෂාපදයෙන් කියනු ලබන්නේ ‘ආයුෂමත්නි, මට කල්‍යාණ වූ හෝ
ලාමක වූ හෝ කිසිවක් නො කියවු. මම ද ආයුෂමත්නට කල්‍යාණ
වූ හෝ ලාමක වූ කිසිවක් නො කියන්නෙමි. ආයුෂමත්නි, මට අවවාදයෙන්
වෙන් වවු’ යයි තමා තො කියයුත්තකු කෙරේ ද, ඒ මහණ තෙම භික්ෂුන්
විසින් මෙසේ කියනු වන්නේ ය: ‘ආයුෂමත් තෙම නිහමන් තමා
නො කියයුත්තකු කෙරේවා. ආයුෂමත් තෙම තමා කියයුත්තකු ම
කෙරේවා. ආයුෂමත් තෙමේ ද භික්ෂුන්ට ප්‍රඥප්තිශික්ෂාපදයෙන් කියවා.
භික්ෂුහු ද ආයුෂමත්නට ප්‍රඥප්තිශික්ෂාපදයෙන් කියන්නාහ. මෙසේ ඒ
භාග්‍යවත්හුගේ පඨිද මේ බවුනොවුන්ට ගිත වචනයෙන් බවුනොවුන්
ඇවැත්නි නිසාලිමෙන් වැඩුනි ම’ යයි. එසේත් ඒ මහණ තෙම
භික්ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නේ එසේ ම දැනී කොට ගණි නම් ඒ මහණ
තෙම භික්ෂුන් විසින් ඒ ලබිය දැලීම පිණිස තුන්වනවට දක්වා
සමතුනාසනය කළහුත්තේ ය. ඉදින් තුන්වනවට දක්වා සමතුනාසන
කම් කරණු ලබන්නේ ඒ ලබිය හැරියා නම් මෙසේ මේ හැරියම්
මැනවි. ඉදින් නො හැරියා නම් අභවෙසෙස් මේ” ය යි,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. හික්කු පනව ද්විබලජාතියකා හොඳින් ද්විබලවෝ හොඳින් දෙව-
වසාකරණයට බලවේගය සමන්විතයා අකමැති අපද්ධතියකි.

උදාහරණයක් ලෙසින් සිංහලයෙකුගේ පාලිකාකරුවන්ගේ පනව
සිංහලයෙකු.

හික්කුගේ අදහසයි හික්කුගේ.

සහතිකය. නම: ය. හඟවන පසුපසට සිංහලයෙකු එක සහ-
බලවේගය. තමා. තමා. වුවමනා අතරාන අවමය. කරුණ, “මා ම.
අයසලනො කිසිදු අවමය කලාණ වා පාපක වා, අහමියමනෙකු න
කිසිදු වකවා කලාණ වා පාපක වා, විරමයයකුනො මම වමනාය”යි.

සහ හික්කුගේ යො සො ද්විබලජාතියකා හික්කු.

හික්කුගේ අදහසයි හික්කුගේ, යෙ පසුපසට යෙ පසුපසට හෙය
වතකමො: “මා අයසල අතරාන අවමය අයසල. වමනියමොයසල
අතරාන කරුණ. අයසලට හික්කු වදන සහතිකය. හික්කු අයසලනො
වකවාන සහතිකය. එම සංවදාන හි තසා හඟවනො පරිසරය අදහ-
සෙකු වන අදහසෙකු වුවමනාය”යි. ද්විබල වතකමො. නමයට
වතකමො. සමෙ පරිනිසාපනි, ඉවමනා කුසල. තො වෙ පරිනිසාපනි,
අපනති දුකකමය. පුනා න වදන, අපනති දුකකමය. සො හික්කු සහ-
තිකයට අයසලනො වතකමො: “මා අයසල අතරාන අවමය අයසල.
වමනියමොයසල අතරාන කරුණ. අයසලට හික්කු වදන සහතිකය.
හික්කු අයසලනො වකවාන සහතිකය. එම සංවදාන හි තසා හඟවනො
පරිසරය අදහසෙකු වන අදහසෙකු වුවමනාය”යි. ද්විබල වතකමො.
නමයට වතකමො. සමෙ පරිනිසාපනි, ඉවමනා කුසල. තො වෙ
පරිනිසාපනි, අපනති දුකකමය. සො හික්කු සමනුසාරිකයෙකු.
එමනෙකු පන හික්කුවෙ සමනුසාරිකයෙකු: වතකමො හික්කුනා පරිබලන
සහතිකය සෙකුනො:

“පුණානු මෙ හතො සහතිකය. අයං ඉන්තරායෙ හික්කු හික්කු
සහතිකය වුවමනා අතරාන අවමය කරුණ, සො තං වදන න
පරිනිසාපනි, යදි සහතිකය පනකමය, සහතිකය ඉන්තරායෙ හික්කු
සමනුසාරිකයෙකු තසා වදන පරිනිසාපනිය. එය සෙකුනො.

පුණානු මෙ හතො සහතිකය. අයං ඉන්තරායෙ හික්කු හික්කු
සහතිකය වුවමනා අතරාන අවමය කරුණ, සො තං වදන න
පරිනිසාපනි, සහතිකය ඉන්තරායෙ හික්කු සමනුසාරිකයෙකු තසා
වදන පරිනිසාපනිය. යසායසලනො බලන ඉන්තරායෙ හික්කුනො
සමනුසාරිකයෙකු තසා වදන පරිනිසාපනිය. සො තුණහසා, යසා
තකමනි, සො හාසය.

2. ගිහිකු පනෙව දුබ්බවිජානිකො හොති යනු: දුර්විතසිංහදිසෙසය දුර්ව කරණ ධර්මයන්ගෙන් සමන්විත වූයේ (අවවාදය) නො ඉවසන්නේ අනුශාසනය පාදකුණින් (අදර ඇති වා) නො ගත්තේ වෙයි.

ලභදායකපටියාපනෙහි සිහිබාපදෙසු යනු: ප්‍රාතිඥාසංගෙහි ඇතුළත් වූ ශික්ෂාපදයන්හි.

ගිහිකුහි යනු: අත්‍ය ගිහිකුත් විසින්.

සහධම්මික නම්: භාග්‍යවතුන් විසින් පනවන ලද යම් ශික්ෂාපදයෙක් වේ ද තෙල සහධම්මික නම්. එයින් කියනු ලබන්නේ 'ඇවැත්නි, ඔට කලාණ වූ හෝ ලාමක වූ හෝ කිසිවක් නො කියවු, ඔම ද ආයුෂමත්තට කලාණ වූ හෝ ලාමක වූ හෝ කිසිවක් නො කියන්නෙමි. ඇවැත්නි, ඔට අවවාද වචනයෙන් වෙන් වවු' යයි.

සො ගිහිකු යනු: ඒ දුර්ව ස්වභාව ඇති වෙණ තෙම.

ගිහිකුහි යනු: අත් මහණුන් විසින්, යම් කෙනෙක් දැනින් ද යම් කෙනෙක් අසන් ද ඔවුන් විසින් 'ආයුෂමත්' තෙම තහමක් තමා නො කියයුත්තකු කෙරේවා, ආයුෂමත් තෙම තමා කියයුත්තකු ම කෙරේවා, ආයුෂමත් තෙමේ ද ගිහිකුන්ට ප්‍රඥප්තිශික්ෂාපදයෙන් කියවා, ගිහිකු ද ආයුෂමත්හට ප්‍රඥප්තිශික්ෂාපදයෙන් කියන්නාහ. මෙසේ ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ පමිද් මේ ඔවුනොවුන්ට හිත වචනයෙන් ඔවුනොවුන් ඇවැත්නි තහාලීමෙන් වැඩුනි මා ය'යි කියයුත්තේ ය. දෙවනවට ද කියයුත්තේ ය. තෙවනවට ද කියයුත්තේ ය. ඉදින් හැරපියා නම් මේ හැරපිම මානාවි. ඉදින් නො හැරපියා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. අසා නො කියත් නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. ඒ මහණ තෙම සහමාදට ද ඇද 'ආයුෂමත්' තෙම තහමක් තමා නො කියයුත්තකු කෙරේවා, ආයුෂමත් තෙම තමා කියයුත්තකු ම කෙරේවා, ආයුෂමත් තෙමේ ද ගිහිකුන්ට ප්‍රඥප්තිශික්ෂාපදයෙන් කියවා, ගිහිකු ද ආයුෂමත්හට ප්‍රඥප්තිශික්ෂාපදයෙන් කියන්නාහ. මෙසේ ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ පමිද් මේ ඔවුනොවුන්ට හිත වචනයෙන් ඔවුනොවුන් ඇවැත්නි තහාලීමෙන් වැඩුනි මා ය'යි කියයුත්තේ ය. දෙවනවට ද කියයුත්තේ ය. තෙවනවට ද කියයුත්තේ ය. ඉදින් හැරපියා නම් මේ හැරපිම මානාවි. ඉදින් නො හැරපියා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. ඒ මහණ තෙම සමනුභාසනය කළ යුත්තේ ය. තවද මහණනි, මෙසේත් සමනුභාසනය කළයුත්තේ ය: වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්කු විසින් සබ්බ තෙමේ දුන්විය යුත්තේ ය:

"වගන්ත, සබ්බ තෙම මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම ගිහිකුන් විසින් ප්‍රඥප්තිශික්ෂාපදයෙන් කියනු ලබන්නේ තමා. නො කියයුත්තකු කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ වස්සුව නො හරියි. ඉදින් සබ්බසාට පාමිණිකල් ඇත්තේ නම් සබ්බ තෙම ඒ වස්සුව හැරපියනු පිණිස මෙනම් මහණහට සමනුභාසන කම් කරන්නේ ය. තෙල 'ඤ්ඤා'ය.

වගන්ත, සබ්බ තෙම මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම ගිහිකුන් විසින් ප්‍රඥප්තිශික්ෂාපදයෙන් කියනු ලබන්නේ තමා නො කියයුත්තකු කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ වස්සුව නො හරියි. සබ්බ තෙම ඒ වස්සුව හැරපියනු පිණිස මෙනම් මහණහට සමනුභාසන කම් කෙරෙයි, යම් ආයුෂමත්තට ඒ වස්සුනුගේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මහණහට සමනුභාසනය රැව් වේ නම් හෙතෙම තුමණිමතුන වන්නේ ය. යමක්හට තුරුයින් නම් හෙතෙම බණන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

දුතියමපි එතමිත්ථං වදාමි -පෙ- තතියමපි එතමිත්ථං වදාමි -පෙ- සමනුභවෙතා සංඛ්‍යාන ඉන්ද්‍රියානො භික්ඛු තස්ස වජ්ජස්ස පටිතියස්සාය. ඔතෙති සංඛ්‍යස්ස, තස්මා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

ඤාතියා දුක්ඛං, ද්විති කම්මවාචාති ජුලලවංශයා, කම්මවාචාපරි-
යොසානෙ ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසස්ස, සංඛ්‍යාදිසෙසං අප්ඤාපඤ්ඤානස්ස ඤාතියා
දුක්ඛං, ද්විති කම්මවාචාති ජුලලවංශයා පටිපසස්සායනති.

සංඛ්‍යාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි චුම්බති සංඛ්‍යාදිසෙසොති.

3. ධම්මකමෙව ධම්මකමසඤ්ඤා න පටිතියස්සත්ති, ආපතති සංඛ්‍යාදි-
සෙසස්ස. ධම්මකමෙව වෙමිතිකො න පටිතියස්සත්ති, ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසස්ස.
ධම්මකමෙව අධම්මකමසඤ්ඤා න පටිතියස්සත්ති ආපතති සංඛ්‍යාදිසෙසස්ස.
අධම්මකමෙව ධම්මකමසඤ්ඤා -පෙ- ආපතති දුක්ඛං. අධම්ම-
කමෙව වෙමිතිකො -පෙ- ආපතති දුක්ඛං. අධම්මකමෙව අධම්මකම-
සඤ්ඤා -පෙ- ආපතති දුක්ඛං.

4. අනාපතති අසමනුභාසනස්ස, පටිතියස්සත්තස්ස, උමග්ගස්ස, ආදිකම්මස්සාය.

දුඛච්ඡිද්ධාපදං නිව්චිතං.

3. 13.

කුලද්‍රව්‍යසංකල්පය

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො ගගවා සාවච්ඡියං විහරති ජෙනවතෙ අනාථ-
පිණ්ඩස්ස ආරාමෙ තෙන බො පත සමයෙන අස්සජ්ජනබ්බස්සකා¹ නාම
කීර්තිරිසමිං ආවාසිකා භොතති අලංකාරො පාපභික්ඛු. තෙ එවදාපං
අනාථාරං ආවරන්ති; මාලාවත්තං රෙපෙන්නපි රෙපාපෙන්නපි. සිඤ්ඤානපි
සිඤ්ඤාපෙන්නපි. ඔව්චන්තපි ඔව්චන්තපෙන්නපි. ගජෙන්නපි ගජාපෙන්නපි.
එකතොවණ්ටිකමාලං කරෙන්නපි කාරපෙන්නපි. උගතොවණ්ටිකමාලං කරෙ-
න්නපි කාරපෙන්නපි. මඤ්ජරිකං කරොන්නපි කාරාපෙන්නපි. විදුලිකං
කරෙන්නපි කාරපෙන්නපි. වටංසකං කරෙන්නපි කාරපෙන්නපි. ආවෙලං
කරොන්නපි කාරපෙන්නපි. උරව්දං කරොන්නපි කාරපෙන්නපි. තෙ කුලීරී-
තං කුලඨිතං කුලකුමාරිතං කුලසුණ්භාතං කුලද්විතං එකතොවණ්ටිකමාලං
හරන්තපි හරපෙන්නපි. උගතොවණ්ටිකමාලං හරන්තපි හරපෙන්නපි. මඤ්ජ-
රිකං හරන්තපි හරපෙන්නපි, විදුලිකං හරන්තපි හරපෙන්නපි, වටංසකං
හරන්තපි හරපෙන්නපි. ආවෙලං හරන්තපි හරපෙන්නපි. උරව්දං හරන්තපි
හරපෙන්නපි. තෙ කුලීරීති කුලඨිතාති කුලකුමාරිති කුලසුණ්භාති කුලද්විති
සද්ධිං එකභාජනෙපි භුඤ්ජන්ති-

1. නාම පිටුබු. ඉතිපි සිඬු.

දෙවනවට ද මෙපවත් කියමි ... තෙවනවට ද මෙපවත් කියමි ... සමාසය විසින් ඒ වස්තුන්ගේ හැරපිම පිණිස මෙතම මහණ තෙම සමනුසාස-
නය කරණ ලද්දේ ය. සමාසයට රිසි වෙයි. එහෙයින් මේ නුභවිතාව යි.
තෙල මෙසේ බරම' යි.

ඤාතියෙන් දුකුලා වෙයි. දෙකමවදනින් දෙකුලාසියෙන් වෙයි.
කමවදන් අවසන්ති සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ. සහවෙසෙස් අවදනුවහට
ඤාතියෙන් වූ දුකුලා ද දෙ කමවදනින් වූ දෙ කුලාසි ද නටතින්.

සමාසදිසෙසො යනු: ... එයිනුදු කියනු ලැබෙයි 'සමාසදිසෙසො'යි.

3. ධම්මකමයෙහි ධම්මකම ය යන සංඥ ඇත්තේ (ලබ්ධිය) නො හරි නම්
සහවෙසෙස්ඇවැත් වෙයි. ධම්මකමයෙහි විමති ඇත්තේ නො හරි නම්
සහවෙසෙස්ඇවැත් වෙයි. ධම්මකමයෙහි අධම්මකම ය යන සංඥ ඇත්තේ
නො හරි නම් සහවෙසෙස්ඇවැත් වෙයි. අධම්මකමයෙහි ධම්මකම ය යන
සංඥ ඇත්තේ ... දුකුලාඇවැත් වෙයි. අධම්මකමයෙහි විමති ඇත්තේ ...
දුකුලාඇවැත් වෙයි. අධම්මකමයෙහි අධම්මකම ය යන සංඥ ඇත්තේ ...
දුකුලාඇවැත් වේ.

4. සමනුසාසන කම නො කරණුවහට, හැරපියනුවහට, උනම්නතක-
යහට, ආදිකමමිකයහට ඇවැත් නැති.

දුඵලවිකාසදය නිමි.

8. 13.

කුලද්‍රව්‍යකයකිනිදිසෙසය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන
නම් වූ අනේවළු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙන සේක. තවද එසමයෙහි
අසාසී ය පුනඛිසුක ය යන නම් ඇති අලජ්ඣ වූ පාපහිසුහු කීටාහිරි
දතවිවෙහි ආවාසික වෙති. ඔහු මෙබඳු අතාවාර කෙරෙහි: මල්ගස්
(භුමිද) රොපණය කෙරෙහි, (මෙරවා ලවා ද) රොපණය කරවති. දිය
ඉසිති, දිය ඉස්වති. තෙලති, තෙලවති. ගොතති, ගොතවති. එක්පසා නටු
ඇති මාලා කෙරෙහි. කරවති. දෙපසා නටු ඇති මාලා කෙරෙහි, කරවති.
මල්කලප් කෙරෙහි, කරවති. හිදින් විද කළ මල්දම් කෙරෙහි, කරවති. මල්-
සුමුළු කෙරෙහි, කරවති. මල් කාරලී කෙරෙහි, කරවති. උරසාද කෙරෙහි
කරවති. ඔහු කුලසත්‍රිත්ව කුලදුත්ව කුලකුමරියත්ව කුලසුණිසාවත්ව කුල-
දසිත්ව එක්පස නටු ඇති මාලා ගෙණ යෙහි, යවති. දෙපස නටු ඇති මාලා
ගෙණ යෙහි යවති. මල්කලප් ගෙණ යෙහි, යවති. හිදින් විද කළ මල්දම්
ගෙණ යෙහි, යවති. මල් සුමුළු ගෙණ යෙහි, යවති. මල්කාරලී ගෙණ යෙහි
යවති. උරසාද ගෙණ යෙහි, යවති. ඔහු කුලසත්‍රිත් කුලදුත් කුලකුමරීන්
කුලසුණිසාවත් කුලදසිත් සමග එක් බඳුනෙහි ද බුදිති-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එකපාලකෙපි පිටනති, එකසතෙපි කිසිදනති, එකමකෙදිපි තුවටෙවනති, එකත්තරණාපි තුවටෙවනති, එකපාපුරණාපි තුවටෙවනති, එකත්තරණපාපුරණාපි තුවටෙවනති, විකාලෙපි භුඤ්ජනති, මජ්ඣමපි පිටනති, මාලාගනිවිලෙපනමපි ධාරෙනති, නවවනතිපි ගායනතිපි වාදෙනතිපි ලාසෙනතිපි, නවවනතිගායපි නවවනති, නවවනතිගායපි වාදෙනති, නවවනතිගායපි ලාසෙනති, ගායනතිගායපි නවවනති, ගායනතිගායපි ගායනති, ගායනතිගායපි වාදෙනති, ගායනතිගායපි ලාසෙනති, වාදෙනතිගායපි නවවනති, වාදෙනතිගායපි ගායනති, වාදෙනතිගායපි වාදෙනති, වාදෙනතිගායපි ලාසෙනති, ලාසෙනතිගායපි නවවනති, ලාසෙනතිගායපි ගායනති, ලාසෙනති-ගායපි වාදෙනති, ලාසෙනතිගායපි ලාසෙනති, අධිපදෙපි කීලනති, දසපදෙපි කීලනති, ආකාසෙපි කීලනති, පරිහාරපදෙපි කීලනති, සන්නිකායපි කීලනති, ඛලිකායපි කීලනති, සරිකායපි කීලනති, සලාකගනෙතපි කීලනති, අනෙතපි කීලනති, පඛනවිරෙතපි කීලනති, විඛකකෙතපි කීලනති, මොකඛිකායපි කීලනති, විඛලකෙතපි කීලනති, පතනාලකකෙතපි කීලනති, රථකෙතපි කීලනති, බහුකෙතපි කීලනති, අනඛිකායපි කීලනති, මනෙසිකායපි කීලනති, යථාචරෙතපි කීලනති, ගජමච්ඡිපි සිකකනති, අසුමච්ඡිපි සිකකනති, රථමච්ඡිපි සිකකනති, බහුමච්ඡිපි සිකකනති, ඵලමච්ඡිපි සිකකනති, ගජමච්ඡිපි පුරතො ධාවනති, අසුමච්ඡිපි පුරතො ධාවනති, රථමච්ඡිපි පුරතො ධාවනති, ධාවනතිපි ආධාවනතිපි, උසොලෙතතිපි¹ අපොසොතතිපි නිබ්බුජ්ඣනතිපි, මුට්ඨිතිපි යුජ්ඣනති, රඛනං භික්ඛිපි සංඝාතං පඤ්චනං නවවනති² එවං වදෙනති: 'ඉධ භගිනි නවවසස්'ති, නලාටිකමපි දෙනති, විවිධමපි අනාවාරං ආවරනති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කාසිපු වසං චුතො සාවඤ්චං ගමජ්ජෙනා භගවතං දස්සනාය යෙන කිට්ඨාගිරි තදවසරි. අථ ඛො සො භික්ඛු පුබ්බණ්ණසමයං නිව්ඤ්ඤානං පතනවිවරමාදය කිට්ඨාගිරි. පිණ්ඩාය පාවිසි පාසාදිකෙන අභිකකනොතන පටිකකනොතන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමමිඤ්ජතෙන පසාරිතෙන මකඛිතනවකඛු ඉරියාපථ-සමපනොතො. මහුස්සා තං භික්ඛුං පසසිනො එවමාහංසු: "කවායං අබලබලො විය මජ්ඣමකෙදි විය භාකුටිකභාකුටිකො විය, කො ඉමස්ස උපගතස්ස පිණ්ඩකමපි දස්සති. අමාහං පත අයො අස්සජ්ජනබහුකා සණ්ඨා සබ්බො සුඛසමාසා මිහිනපුබ්බඛගමා, එහි සවාගතවාදිනො අභ්භාකුටිකා උත්තානමුඛා පුබ්බභාසිනො, තෙසං තාම පිණ්ඩා දතබ්බො"ති. අද්දස්සා ඛො අඤ්ඤතරො උපාසකො තං භික්ඛුං කිට්ඨාගිරියමිං පිණ්ඩාය වරතනං, දිස්වාන යෙන සො භික්ඛු තෙහුපසඛකමි, උපසඛකමිනො තං භික්ඛුං අභිවාදෙතො එතදවොච: "අපි භනෙත පිණ්ඩා ලබනති"ති "න ඛො ආචුසො පිණ්ඩා ලබනති"ති "එහි භනෙත සරං ගමස්සාමො"ති.

1. රථසා පුරතො ධාවනතිපි ආධාවනතිපි. ම.ජ.ඝ. 2. උසොලෙතනතිපි. පාසො 3 නවවකිං ම.ජ.ඝ.

එක් තලයෙහි දු බොහි. එක් අනුතෙහි දු හිදිති. එක් ඇදෙහි දු ගොවිති. එක්තිලි ඇති ව ගොවිති. එක් පොරෝණ ඇති ව ද ගොවිති. එක්තිලිපොරෝණ ඇති ව ද ගොවිති. නො කල්හි දු වළඳති. මත්පාන් ද බොහි. මල්ගඳ විලවුනු ද දරති තට්ති ගයති. වයති. ලාසය නැවුම් තට්ති. නිශ්‍රිය තට්ති කල්හි දු තට්ති. තට්ති කල්හි දු ගයති. තට්ති කල්හි දු වයති. තට්ති කල්හි දු ලාසය කෙරෙති. ගයන කල්හි දු තට්ති. ගයන කල්හි දු ගයති. ගයන කල්හි දු වයති. ගයන කල්හි දු ලාසය කෙරෙති. වයන කල්හි දු තට්ති. වයන කල්හි දු ගයති. වයන කල්හි දු වයති. වයන කල්හි දු ලාසය කෙරෙති. ලාසය කරණ කල්හි දු තට්ති. ලාසය කරණ කල්හි දු ලාසය කෙරෙති. අටපද දුපෝරුගෙහි දු කෙළිති. දසපද දුපෝරුගෙහි දු කෙළිති. දුපෝරුගෙහි ගෙයින් අහස්හි දු කෙළිති. හිරිමඬලෙහි දු කෙළිති. නියෙන් කැට ඇත් මැත් කොට ද කෙළිති. පසැට්තු දු කෙළිති. සිංකෙළියෙහි දු (කල්ලි) කෙළිති. ලහඅතිනු දු කෙළිති. ලොව්තු දු කෙළිති. පත්තලිනු දු කෙළිති. කුඩාතලුනු දු කෙළිති. කරණම් පැනීමෙනු දු කෙළිති. කත්තත්-ගුරුවා ඉදි කොට කෙළිති. පත්තලියෙනු දු කෙළිති. කුඩා රියෙනු දු කෙළිති. කුඩා දත්තෙනු දු කෙළිති. අකුරුකෙළියෙනු දු කෙළිති. මනෙසිකායෙනු (සිත දෙය කීමෙන්) දු කෙළිති. යථා වදායෙනු දු (සිරුර දෙස ඇති සැටි දක්වමින්) කෙළිති. භාෂිතියෙහි දු හික්මෙති අශ්වසියෙහි දු හික්මෙති. රථසියෙහි දු හික්මෙති ඛනුසියෙහි දු හික්මෙති. ඛනුසියෙහි දු හික්මෙති. ඇතු පෙරවුගෙහි දු දුවති. අසු පෙරවුගෙහි දු දුවති රිය පෙරවුගෙහි දු දුවති පසුපසට දු දුවති. පෙරට දු දුවති. ප්‍රිතිතාද දු කෙරෙති. අත්පොළසන් දු දෙති. මල්ලව පොර දු කෙරෙති. මිටු පොර දු කෙරෙති. රහමඬල මැද ගහල අතුරු නිශ්‍රියට 'තැහැනියෙහි මෙහි තට්ව'යි මෙසේ කියති. තලලෙහි අත ද තබති. විවිධ අතාවාර දු කෙරෙත්.

2. තවද එහෙයෙහි එක්තරා මහණෙක් කාසිරිතපදයෙහි වස් විසුයේ බුදුරජුන් දක්නා පිණිස සැවැත්නුවරට යන්නේ කිට්ඨරිය යම් තැනෙක්හි ද එතැනට පැමිණියේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ පෙරවරුගෙහි හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙණ ප්‍රසාද එළවන ගමනින් නැවැත්මෙන් ඉදිරි බැල්මෙන් අවට බැල්මෙන් අත්පා හැකුළමින් දිග හැරීමෙන් (යුතුව) යට ගෙළා ඇස් ඇත්තේ පිරිසුන් ඉරියව් ඇත්තේ කිට්ඨරියට පිඩු පිණිස පිරිසියේ ය. මිනිස්සු ඒ මහණ දක මෙසේ කීහ: ඉතා දුබලයකු මෙන් ඉතා සණසකු මෙන් ඉතා හැකුළා මුහුණ ඇත්තකු මෙන් මේ කවරෙක් ද? මොහු ගෙදෙරට පැමිණියහට කවරෙක් පිණිසානසකු ද දෙසි ද? අපගේ සාමිහු අසාර්ථකබලකයෝ වැඩිත් නිපුණයෝ ය. සබ්බරයෝ ය, සුව එළවන කථා ඇත්තාහු ය, සිතහ පෙරවු කොට කථා කරන්නාහු ය, 'එව සුවද'යි කියන්නාහු ය, නො හැකුළා බැම ඇත්තාහු ය, නැගු මුව ඇත්තාහු ය, පළමු කථා කරන්නාහු ය. ඔවුනට තම පිඩු දිය යුත්තේ ද'යි. එක්තරා උපාසකයෙක් කිට්ඨරියෙහි පිඩු පිණිස හැසිරෙන ඒ මහණ දුටුයේ ය. දක ඒ මහණකු තරා එළඹ ඒ මහණකු වැද මේ කී ය. 'වහන්ස, පිඩු ලැබුණේ ද? යි. ඇවැත්ති, පිඩු නො ලැබිණ'යි. එව වහන්ස, ගෙට යමි'යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. අථ ඛො සො උපාසකො තං භික්ඛුං ඝරං තෙත්වා භොජෙත්වා එතද-
වොච: “කහං හතෙත අයෙසා ගම්ඤ්ඤි”ති. “සාවඤ්චිං ඛො අහං ආවුසො
ගම්ඤ්ඤාමි හගවන්තං දුස්සන්තායා”ති. “තෙත හි හතෙත මම වච්ඤෙත හගවතො
පාදෙ සිරසා චන්දුහි, එවඤ්ච වදෙහි:” දුට්ඨො හතෙත කීටාගිරිත්ථිං ආවාසො,
අස්සජ්ජුතබ්බසුක්ඛා තාම කීටාගිරිත්ථිං ආවාසිකා අලජ්ජිතො පාපභික්ඛු. තෙ
එවරුපං අතාවාරං ආවරන්ති: මාලාවච්ඡං රොපෙනත්ති රොපාපෙනත්ති -පෙ-
විවිධමපි අතාවාරං ආවරන්ති යෙපි තෙ හතෙත මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අහෙසුං
පසන්නා, තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අපපසන්නා. යාතිපි තාති සබ්බස්ස පුබ්බෙ
දුතපථාති, තාතිපි එතරහි උපවජින්නාති. රිඤ්චන්ති පෙසලා භික්ඛු. නිවසන්ති
පාපභික්ඛු. සාධු හතෙත හගවා කීටාගිරිං භික්ඛු පභිණ්ණෙය්‍ය යථායං
කීටාගිරිත්ථිං ආවාසො සණ්ඨගෙය්‍යා”ති.

4. “එවමාවුසො”ති ඛො සො භික්ඛු තස්ස උපාසකස්ස පටිසුත්වා
යෙන සාවඤ්චි තෙත පක්කාමි. අනුපුබ්බත යෙන සාවඤ්චි ජෙතවතං
අතාථපිණ්ඩකස්ස ආරුමො, යෙන හගවා තෙනුපසබ්බමි. උපසබ්බමිත්වා
හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි අභිණ්ණං ඛො පතෙතං බුද්ධානං
හගවන්තානං ආහන්තුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධාං පටිසම්මොදිතුං. අථ ඛො හගවා
තං භික්ඛුං එතදවොච: “කච්චි භික්ඛු බමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චිපි
අපපකීලමථෙත අද්ධානං ආගතො, කුතො ව ත්ඨං භික්ඛු ආගච්ඡසි”ති.
“බමනීයං හගවා, යාපනීයං හගවා, අපපකීලමථෙත වාහං හතෙත
අද්ධානං ආගතො.

5. ඉදහං හතෙත කාසීසු වස්සං වුජ්ඣො සාවඤ්චිං ආගච්ඡන්තො
හගවන්තං දුස්සන්තාය යෙන කීටාගිරි තදවසරිං, අථ ඛොහං හතෙත
පුබ්බණ්ඩකමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය කීටාගිරිං පිණ්ඩාය පාපිසිං.
අද්දසා ඛො මං හතෙත අඤ්ඤාතරො උපාසකො කීටාගිරිත්ථිං පිණ්ඩාය
වරන්තං, දිස්වාන යෙනාහං තෙනුපසබ්බමි, උපසබ්බමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා
එතදවොච: “අපි හතෙත පිණ්ඩා ලබ්භති”ති. “ත ඛො ආවුසො පිණ්ඩා
ලබ්භති”ති. “එහි හතෙත ඝරං ගම්ඤ්ඤාමි”ති. අථ ඛො හතෙත සො
උපාසකො මං ඝරං තෙත්වා භොජෙත්වා එතදවොච: “කහං හතෙත අයෙසා
ගම්ඤ්ඤාමි”ති. “සාවඤ්චිං ඛො අහං ආවුසො ගම්ඤ්ඤාමි හගවන්තං දුස්සන්තායා”ති.
“තෙත හි හතෙත මම වච්ඤෙත හගවතො පාදෙ සිරසා චන්දුහි, එවඤ්ච
වදෙහි: ‘දුට්ඨො හතෙත කීටාගිරිත්ථිං ආවාසො, අස්සජ්ජුතබ්බසුක්ඛා තාම
කීටාගිරිත්ථිං ආවාසිකා අලජ්ජිතො පාපභික්ඛු. තෙ එවරුපං අතාවාරං
ආවරන්ති: මාලාවච්ඡං රොපෙනත්ති රොපාපෙනත්ති -පෙ- විවිධමපි අතාවාරං
ආවරන්ති. යෙපි තෙ හතෙත මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අහෙසුං පසන්නා,
තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අපපසන්නා. යාතිපි තාති සබ්බස්ස පුබ්බෙ දුතපථාති,
තාතිපි එතරහි උපවජින්නාති. රිඤ්චන්ති පෙසලා භික්ඛු. නිවසන්ති පාප-
භික්ඛු”ති. සාධු හතෙත හගවා කීටාගිරිං භික්ඛු පභිණ්ණෙය්‍ය යථායං කීටාගිරිත්ථිං
ආවාසො සණ්ඨගෙය්‍යා”ති. “තතො අහං හගවා ආගච්ඡාමි”ති.

3. ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම ඒ මහණ ගෙට පමුණුවා වළඳවා මෙපවත් කී ය: වහන්ස, ‘සාමිහු කොහි යෙත් දැ’යි. ‘ඇවැත්නි, මම භාග්‍යවතුන් දක්නා පිණිස සැවැත්ව යමි’යි. එසේ වී තම වහන්ස, මාගේ වචනයෙන් භාග්‍යවතුන්ගේ පාසනළු උතුමිනි වදිනු මැනවැ. මෙසේත් කියුව මැනවැ: ‘වහන්ස, කීටාගිරියෙහි ආවාසය දුෂිත ය. අසාද්‍රිය ය පුත්තබ්බසුක ය යන අලප්ථ වූ පාපභික්ෂුහු කීටාගිරියෙහි ආවාසිකයෝ ය. ඔහු මේඛල අනාවාරයෙහි හැසිරෙත්: (තුමු ද) මල්ගත් රොපණය කෙරෙති. (මෙරමා ලවා ද) රොපණය කරවති ... විවිධ වූත් නො කටයුතු කෙරෙත්. වහන්ස, පෙර යම් මිනිස් කෙනෙකුත් ශ්‍රද්ධා ඇත්තාහු ප්‍රසන්නයෝ වූහුද ඔහුන් මෙකල ශ්‍රද්ධා තැත්තාහු අප්‍රසන්නයෝ ය. පෙර සහසයාව යම් දන්වැට කෙනෙකුත් වූහු තම ඔහුන් මෙකල සිදුනාහු ය. පෙශල භික්ෂුහු වෙත් ව යෙති. පාපභික්ෂුහු නිවසත්. වහන්ස, භාග්‍යවත්තු යම්සේ මේ කීටාගිරියෙහි ආවාසය මැනවින් පිහිටා තම එසෙයින් කීටාගිරියට වහන්දා කෙනකුත් යවත්තාහු තම මැනවැ’යි.

4. ‘එසේ ය ඇවැත්නි’යි ඒ මහණ තෙම ඒ උවසුනට පිළිවදන් දී සැවැත්ව නික්ම ගියේ ය. අනුක්‍රමයෙන් සැවැත්තුවර ජේතවන තම වූ අතේවඩු සිටුවුනේ අරම යම් තැනෙක්හි ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙක්හි ද එතැන්හි එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. ආගන්තුක භික්ෂුන් සමග සතුටු සාමිපිකවා කිරීම යන මෙය භාග්‍යවත් බුදුවරුන් විසින් පුරුදු කරණ ලද්දේ ම ය. ඉක්බිති භාග්‍යවත්තු ඒ මහණනට මෙය වදාළ සේක. “කීමෙක් ද මහණ ඉවසිය හැකි ද? යැපිය හැකි ද? නො වෙහෙසින් මහ ආයෙහි ද? මහණ තෝ කොහි සිට ආයෙහි ද?”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැක්ක. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැක්ක. සාමිනි, මම නො වෙහෙසින් මහ ආයෙමි.

5. සාමිනි, මම මෙහි කපිප්පපදයෙහි වාස නිමවූ වස් ඇත්තෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස සැවැත්තුවරට එන්නෙමි කීටාගිරිය යම් තැනෙක්හි ද එහි පිවිසියෙමි. සාමිනි, එකල්හි මම පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙන කීටාගිරියට පිවු පිණිස පිවිසියෙමි. සාමිනි, එක්තරා උපාසකයෙක් කීටාගිරියෙහි පිවු පිණිස හැසිරෙන මා දුටුයේ ය. දෑක මා වෙත එළඹ වැඳ මෙපවත් කී ය. ‘වහන්ස, පිණ්ඩපාතය ලැබුණේ දැ’යි. ‘ඇවැත්නි, පිවු නො ලැබිනැ’යි. ‘එව වහන්ස, ගෙට යමිහැ’යි. සාමිනි, ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම මා ගෙට පමුණුවා වළඳවා මෙය කී ය: ‘වහන්ස, සාමිහු කොහි යත්තහු දැ’යි. ‘ඇවැත්නි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා සඳහා සැවැත්තුවරට යත්තෙමි’යි. වහන්ස, එසේ වී තම මාගේ බසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ පාසනළුවන් උතුමිනි වදිනු මැනව, මෙසේත් කියනු මැනව. ‘සාමිනි, කීටාගිරියෙහි ආවාසය දුෂිත ය. කීටාගිරියෙහි අසාද්‍රිය පුත්තබ්බසුක තම වූ ආවාසිකයෝ අලප්ථහු ය, පාපභික්ෂුහු ය. ඔහු මේඛල වූ අනාවාරයෙහි හැසිරෙති: මල්ගත් රොපණය ද කෙරෙති රොපණය ද කරවති. ... විවිධ වූ අනාවාරයෙහි ද හැසිරෙත්. සාමිනි, යම් චක්‍රණය කෙනෙක් ශ්‍රද්ධා ඇත්තාහු ප්‍රසන්නයෝ වූහු තම ඔහු ද මෙකල්හි ශ්‍රද්ධා රහිතයෝ ය. අප්‍රසන්නයෝ ය. පෙර සහසයාව යම් දන්වැට කෙනෙක් වූවාහු තම ඔහු ද මෙකල්හි සිදුනාහු ය. ප්‍රපෙශල භික්ෂුහු නික්ම යෙති. පාපභික්ෂුහු වාසය කෙරෙත් යැයි. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්සේ කීටාගිරියෙහි මේ ආවාසය පවත්නේ ද එපරිද්දෙන් කීටාගිරියට භික්ෂුන් එවතෙක් තම මැනවැ’යි. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම එහි සිට එමි’යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙනා භික්ඛු පටිපුච්ඡි: “සචං කිර භික්ඛවෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුතා තාම කීවාහිරිස්මිං ආවාසිකා අලජ්ජිතො පාපභික්ඛු, තෙ එවරුපං අතාවාරං ආවරන්ති: මාලාවච්ඡං රොපෙනතිපි රොපාපෙනතිපි -පෙ- විවිධමපි අතාවාරං ආවරන්ති, යෙපි තෙ භික්ඛවෙ මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අහෙසුං පසන්නා, තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අපසන්නා. යානිපි තානි සංඝස්ස පුබ්බෙ දුතපථානි, තානිපි එතරහි උපච්ඡින්නානි. රිඤ්ඤානි පෙසලා භික්ඛු. නිවසන්ති පාපභික්ඛු”ති? “සචං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා:

7. “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා එවරුපං අතාවාරං ආවරි-
ස්සන්ති:මාලාවච්ඡං රොපෙස්සන්තිපි රොපාපෙස්සන්තිපි, සිඤ්ඤාස්සන්තිපි සිඤ්ඤා-
පෙස්සන්තිපි, ඔච්චිස්සන්තිපි ඔච්චාපෙස්සන්තිපි, ගන්ථිස්සන්තිපි ගන්ථා-
පෙස්සන්තිපි, එකතො වණ්ඨිකමාලං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, උභතො-
වණ්ඨිකමාලං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, මඤ්ජරිකං කරිස්සන්තිපි
කාරුපෙස්සන්තිපි, විදුක්ඛං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, වටංසකං
කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, ආවෙලං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි,
උරච්ඡදං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, තෙ කුලීචීතං කුලධිතං කුල-
කුමාරිතං කුලසුණ්භංගං කුලදසිතං එකතො වණ්ඨිකමාලං හරිස්සන්තිපි
හරුපෙස්සන්තිපි, උභතො වණ්ඨිකමාලං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි,
මඤ්ජරිකං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි, විදුක්ඛං හරිස්සන්තිපි හරුපෙ-
ස්සන්තිපි, වටංසකං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි, ආවෙලං හරිස්සන්තිපි
හරුපෙස්සන්තිපි, උරච්ඡදං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි, තෙ කුලීචීති කුල-
ධිතාහි කුලකුමාරීති කුලසුණ්භාහි කුලදසිති සද්ධා එකභාජනෙපි භුඤ්ජස්සන්ති,
එකථාලකෙපි පිටිස්සන්ති, එකාසනෙපි නිසීදිස්සන්ති, එකමඤ්ඤෙපි තුළට්ඨි-
ස්සන්ති, එකඤ්ජරිකෙපි තුළට්ඨිස්සන්ති, එකපාපුරුකෙපි තුළට්ඨිස්සන්ති, එකඤ්ජ-
රණපාපුරුකෙපි තුළට්ඨිස්සන්ති, විකාලෙපි භුඤ්ජස්සන්ති, මජ්ඣමපි පිටිස්සන්ති,
මාලාගන්ධවිලෙපතමපි ධාරිස්සන්ති, තච්චිස්සන්තිපි, ගායිස්සන්තිපි, වාදිස්සන්තිපි,
ලාසෙස්සන්තිපි, තච්චන්තියාපි තච්චිස්සන්ති, තච්චන්තියාපි ගායිස්සන්ති,
තච්චන්තියාපි වාදිස්සන්ති, තච්චන්තියාපි ලාසෙස්සන්ති, ගායන්තියාපි
තච්චිස්සන්ති, ගායන්තියාපි ගායිස්සන්ති, ගායන්තියාපි වාදිස්සන්ති, ගායන්තියාපි
ලාසෙස්සන්ති, වාදෙන්නියාපි තච්චිස්සන්ති, වාදෙන්නියාපි ගායිස්සන්ති,
වාදෙන්නියාපි වාදිස්සන්ති, වාදෙන්නියාපි ලාසෙස්සන්ති, ලාසෙන්නියාපි
තච්චිස්සන්ති, ලාසෙන්නියාපි ගායිස්සන්ති, ලාසෙන්නියාපි වාදිස්සන්ති,
ලාසෙන්නියාපි ලාසෙස්සන්ති, අට්ඨපදෙපි කීද්විස්සන්ති, දසපදෙපි කීද්විස්සන්ති,
ආකාසෙපි කීද්විස්සන්ති, පරිනාමපටෙපි කීද්විස්සන්ති, සන්තිකායපි කීද්විස්සන්ති,
බලිකායපි කීද්විස්සන්ති, ඝට්ඨිකායපි කීද්විස්සන්ති, සලාකහපෙතපි කීද්විස්සන්ති,
අකෙතපි කීද්විස්සන්ති, පඬුච්චරතපි කීද්විස්සන්ති, වඬුකකෙතපි කීද්විස්සන්ති,
මොකච්චිකායපි කීද්විස්සන්ති, විඬුලකෙතපි කීද්විස්සන්ති, පතතාලකකෙතපි
කීද්විස්සන්ති, රථකෙතපි කීද්විස්සන්ති, ධනුකෙතපි කීද්විස්සන්ති, අකඛරිකායපි
කීද්විස්සන්ති, චිතෙසිකායපි කීද්විස්සන්ති, යථාචර්ජනපි කීද්විස්සන්ති, හච්චිමමපි
සිත්ථිස්සන්ති, අස්සයමමපි සිත්ථිස්සන්ති, රථයමමපි සිත්ථිස්සන්ති, ධනුයමමපි
සිත්ථිස්සන්ති, ථරුයමමපි සිත්ථිස්සන්ති, හච්චිස්සපි පුරතො ධාරිස්සන්ති,
අස්සයමපි පුරතො ධාරිස්සන්ති, රථයමපි පුරතො ධාරිස්සන්ති, ධාරිස්සන්තිපි
ආධාරිස්සන්තිපි, උසෙස්සන්තිපි¹, අපෙස්සන්තිපි, නිබ්බුණ්ණස්සන්තිපි,
මුට්ඨිතිපි පුණ්ණස්සන්ති, රඬුමජ්ජෙඛපි සංඝාටං පඤ්ඤානි තච්චන්ති. එවං
වක්ඛන්ති: “ඉධ භගිනි තච්චස්ස”ති, නලාටිකමපි දස්සන්ති, විවිධමපි අතාවාරං
ආවරිස්සන්ති.

1. උසෙස්සන්තිපි. සි.මු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. ඉක්කිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ කාරණයෙහි ලාභිකත්වය රැස් කරවා තිබුණේ විවාද හේත. සාමාවේක් ද මහණෙනි, කිවාහිරිගෙහි අයුරු-ප්‍රකටවූ කතම වූ ආවාසිකයෝ අලප්පිත්‍රය පාපතිකූලය ඔහු මෙබඳු වූ අනාවාරයෙහි හැසිරෙති. මල්ගත් රොපණය ද කෙරෙහි රොපණය ද කරවති... විවිධ අනාවාරයෙහි දු හැසිරෙති. පෙර සාදාහැනි පහන් වූ යම් මිනිස් කෙනෙක් වූහු තම ඔහු ද දන් සාදාහැනි තැන්පාහු ය, නො පහන් වූවාහු ය. සහතිව පෙර යම් දන්වාට කෙනෙක් වූහු තම ඔහු ද දන් සිදුනාහු ය. පෙරල භික්ෂුහු නික්ම ගෙහි පාපතිකූල වාසය කෙරෙත් ය'යි. "සාමාව භාග්‍යවතුන් වහන්ස" . භාග්‍යවත් වූදුහු ගාරුහු හේත:

7. මහණෙනි, ඒ තුවන්පුරාමයෝ කෙසේ තම මෙබඳු වූ අනාවාරයෙහි හැසිරෙත් ද: මල්ගත් රොපණය කෙරෙත් ද රොපණය කරවත් ද, දිය ඉසිත් ද ඉස්වත් ද, තෙලත් ද තෙලවත් ද, ගොතත් ද ගොතවත් ද, එක්පසා නටු ඇති මාලා කෙරෙත් ද කරවත් ද, දෙපසා නටු ඇති මාලා කෙරෙත් ද කරවත් ද, මල්කලප් කෙරෙත් ද කරවත් ද, හිදිත් විද කල මල්දම් කෙරෙත් ද කරවත් ද, මල්සුළුළු කෙරෙත් ද කරවත් ද, මල්කාරලි කෙරෙත් ද කරවත් ද, උරසාද කෙරෙත් ද කරවත් ද, ඔහු කුලසත්‍රීන්ට කුලධිකාත්‍යව කුලකුමරියන්ට කුලසුණිසාවන්ට කුලදසින්ට එක්පසා නටු ඇති මාලා ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, දෙපසා නටු ඇති මාලා ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, මල්කලප් ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, හිදිත් විද කල මල්දම් ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, මල්සුළුළු ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, මල්කාරලි ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, උරසාද ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, ඔහු කුලසත්‍රීන් කුලධිකාත්‍ය කුලකුමරීන් කුලසුණිසාවන් කුලදසින් සමග එක් බඳුනෙහි වළඳත් ද, එක් තලියෙහි බොත් ද, එක් අසුනෙහි හිදිත් ද, එක් ඇඳෙහි හොවිත් ද, එක් අතුරුණු ඇති ව හොවිත් ද, එක් පොරෝණ ඇති ව හොවිත් ද, එක් අතුරුණු පොරෝණ ඇති ව හොවිත් ද, හො කල්හි වළඳත් ද, මත්-පානු ද බොත් ද, මල්ගඳවිලෙවුනු ද දරත් ද, තටත් ද ගයත් ද වයත් ද, ලාසා නාටුම් කෙරෙත් ද, (නිශ්‍රිය) තට්ත කල්හි තටත් ද, තට්ත කල්හි ගයත් ද, තට්ත කල්හි වයත් ද, තට්ත කල්හි ලාසා කෙරෙත් ද, ගයන කල්හි දු තටත් ද, ගයන කල්හි ගයත් ද, ගයන කල්හි වයත් ද, ගයන කල්හි දු ලාසා කෙරෙත් ද, වයන කල්හි දු තටත් ද වයන කල්හි දු ගයත් ද වයන කල්හි වයත් ද, වයන කල්හි ලාසා කෙරෙත් ද, ලාසා කරණ කල්හි දු තටත් ද, ලාසා කරණ කල්හි දු ගයත් ද, ලාසා කරණ කල්හි වයත් ද, ලාසා කරණ කල්හි ලාසා කෙරෙත් ද, අටපද පෝරායෙහි කෙළිත් ද, දසපද පෝරායෙහි කෙළිත් ද, පෝරායෙහි සෙසින් අහස්හි කෙළිත් ද, පාරිමිලෙහි කෙළිත් ද, නියෙන් කාට ඇත් මැත් කොට කෙළිත් ද, පසාච්ඡුද්‍ර කෙළිත් ද, සිංකෙළි කෙළිත් ද, ලහ අතිනු ද කෙළිත් ද, ලාවට්තනු ද කෙළිත් ද, පත්තලිනු ද කෙළිත් ද, කුඩා තහුලිනු ද කෙළිත් ද, කරණම් පානීමෙනු ද කෙළිත් ද, කත්තන්ගුරුවා ඉදිකොට කෙළිත් ද, පත්තලියෙනු ද කෙළිත් ද, කුඩාරියෙනු ද කෙළිත් ද, කුඩාදුන්තෙනු ද කෙළිත් ද, අතුරුකෙළියෙනු ද කෙළිත් ද, මනෙසිකායෙනු ද කෙළිත් ද, යථාචර්යායෙනු ද කෙළිත් ද, ගාන්ධිලායෙහි දු හික්මෙත් ද, අයමිලායෙහි දු හික්මෙත් ද, රථමිලායෙහි දු හික්මෙත් ද, ධනුශලායෙහි දු හික්මෙත් ද, බඩගලායෙහි දු හික්මෙත් ද, ඇතු පෙරවුයෙහි දු දිවෙත් ද, අසුපෙරවු-යෙහි දු දිවෙත් ද, රියපෙරවුයෙහි දු දිවෙත් ද, පසුපසට ද දිවෙත් ද, පෙරටද දිවෙත් ද, ප්‍රිතිතාද කෙරෙත් ද, අපොලත් ද, මල්ලවපොර ද කෙරෙත් ද, මවුපොර ද කෙරෙත් ද, රහමබල මැද සහල අතුරු නිශ්‍රියට නාගනියනී, මෙහි තට්ටි මෙසේ කියත් ද, තලලෙහි ඇතිලි තබත් ද, විවිධ අනාවාරයෙහි හැසිරෙත් ද?"

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. තෙනං භික්ඛවෙ අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- “විගර්භිඤා ධර්මං කථං කඤ්ඤා සාරිපුත්තමොග්ගලානෙ ආමනෙතසී: “භව්ඡථ තුලෙහ සාරිපුත්තා කීටාගිරිං, ගතඤ්ඤා අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීය-කමමං කඤ්ඤා, තුලනාකං එතෙ සද්ධිවිහාරිකා”ති. “කථං මයං භනෙත අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමං කඤ්ඤා. චකො තෙ භික්ඛු ඵරුසා”ති “තෙන හි තුලෙහ සාරිපුත්තා බහුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං භව්ඡථා”ති. “එවං භනෙත”ති ඛො සාරිපුත්තමොග්ගලානා භගවතො පච්චස්සොසුං.

9. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ කාතබ්බං: පඨමං අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු චොදෙතබ්බා. චොදෙතා සාරෙතබ්බා, සාරෙතා ආපතති¹ රොපෙතබ්බා, ආපතති රොපෙතා බ්‍යතෙතන භික්ඛුතා පච්චලෙත සබ්බෙසා ඤාපෙතබ්බෙසා:

“සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සබ්බෙසා. ඉමෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු කුලද්‍රව්‍යකා පාපසමාචාරා, ඉමෙසං පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති වෙව සුග්‍යන්ති ව, කුලානි ව ඉමෙහි දුට්ඨානි දිස්සන්ති වෙව සුග්‍යන්ති ව, යදි සබ්බස්ස පත්තකල්ලං, සබ්බෙසා අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමං කඤ්ඤා, ත අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිස්මා වත්ථබ්බ”න්ති. එසා ඤාතති.

සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සබ්බෙසා. ඉමෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු කුලද්‍රව්‍යකා පාපසමාචාරා, ඉමෙසං පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති වෙව සුග්‍යන්ති ව, කුලානි ව ඉමෙහි දුට්ඨානි දිස්සන්ති වෙව සුග්‍යන්ති ව. සබ්බෙසා අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමං කඤ්ඤා, ත අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිස්මා වත්ථබ්බන්ති යස්සායස්මතො ඛමති අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමස්ස කරුණා; ත අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිස්මා වත්ථබ්බන්ති. සො තුඤ්ඤාස්ස, යස්ස තත්ඛමිති. සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමපි එතමත්ථං වදාමි -පෙ- තතියමපි එතමත්ථං වදාමි -පෙ- කතං සබ්බෙත අස්සජ්ජුතබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරිස්මා පබ්බාජනීයකමමං, ත අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිස්මා වත්ථබ්බන්ති, ඛමති සබ්බස්ස, තස්මා තුඤ්ඤා, එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

1. ආපතති. සි.මු.

8. මහනෙති, තෙල නො පහනුන්නේ පාහැදිලිව හෝ නො වෙයි. ... ගරහා දූෂාමි කපා වදාරා සැරියුත් මුගලන් තෙරුන් ඇමතු සේක. 'ශාරිපුත්‍රයෙහි, තෙපි කීටාගිරියට යවු. ගොස් අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මන්ට කීටාගිරියෙන් (තෙරුනු සඳහා) පබ්බාජනියකමය කරවු. තුළුනු නොපහේ සඳහිවිහාරිකයෝ ය' යි. ස්වාමීනි, අපි අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනිය කමය කෙරෙහි කරමෝ ද ඒ හික්මනු වණිකයෝ ය පරාමයෝ ය යි. 'එසේ වී නම් ශාරිපුත්‍රයෙහි, තෙපි බොහෝ හික්මන් සලග යව'යි. එසේ ය ස්වාමීනි'යි, සැරියුත්මුගලන් තෙරුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ.

9. තවද මහනෙති, මෙසේ කළයුතු ය: පළමු කොට අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මනු වෝදනා කළයුත්තානු ය. වෝදනා කොට සාරණය කළයුත්තානු ය සාරණය කොට ඇවැත් රෝපණය කළයුත්තානු ය. ඇවැත් රෝපණය කොට ප්‍රතිබල වූ ව්‍යාකෘත මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ ඥාපනය කළයුත්තේ ය.

"වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මනු කුලසභාසභාවය පාපසමාචාර ඇත්තානු ය. මොවුන්ගේ ලාමක වූ සමාචාරයෝ දක්නට ද ලැබෙත් අසනු ද ලැබෙත්. මොවුන් විසින් දූෂිත වූ කුලයෝත් දක්නට ද ලැබෙත් අසනු ද ලැබෙත්. ඉදින් සහනට පැමිණිකල් ඇත්තේ නම් සබ්බ තෙමේ අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මන්ට 'අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මන් විසින් කීටාගිරියෙහි නො විසිය යුතු ය' යි කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනිය-කමය කරන්නේ ය. තෙල 'ඤාතී' ය.

වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මනු කුලසභාසභාවය පාපසමාචාරයෝ ය. මොවුන්ගේ ලාමක වූ සමාචාරයෝ දක්නට ද ලැබෙත්. අසනු ද ලැබෙත් මොවුන්. විසින් දූෂිත වූ කුලයෝත් දක්නට ද ලැබෙත්. අසනු ද ලැබෙත්. සබ්බ තෙමේ 'අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මන් විසින් කීටාගිරියෙහි නො විසිය යුතු ය' යි අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනියකමය කෙරෙයි. යම් අයුෂමනක්හව 'අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මන් විසින් කීටාගිරියෙහි නො විසිය යුතු ය' යි අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනියකමය කිරීම රිසි වේ නම් හේ තුෂණීමාන වන්නේ ය. යමක්හව නො රිසි වේ නම් හේ බණන්නේ ය:

දෙවනවට ද මෙකරුණ කියමි ... තෙවනවට ද මෙකරුණ කියමි ... සබ්බයා විසින් අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මන් විසින් කීටාගිරියෙහි නො විසිය යුතු ය' යි අසාර්ථකභාවයෙහි හික්මන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනියකමය කරණ ලද. සබ්බයාට රාචි වෙයි. එහෙයින් තුෂණීමාන විය යි. තෙල තුෂණීමාන විය මෙසේ ධරමි" යි.

10. අප බො සාරිපුත්තමොග්ගලානපච්ඡබො භික්ඛුසඛෙසා කීටාගිරිං ගන්තො අස්සජ්ජනබබ්බසුකානං භික්ඛුනං කීටාගිරියමිං¹ පබ්බාජනීයකමමං අකාසි: “න අස්සජ්ජනබබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරියමිං වන්ඛබ්බ”න්ත්. තෙ සඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා හ සමමා වත්තන්ත්, න ලොමං පාතෙන්නත්, හ තෙත්ථාරං වත්තන්ත්, භික්ඛු හ බමාපෙන්නත්. අකෙකාසිස්සන්ත්, පරිභාසිස්සන්ත් ඡ්ඤගාමිතා දෙසගාමිතා මොහගාමිතා හයගාමිතා පාපෙන්නත්. පක්කමිස්සන්ත්පි. විබහමිස්සන්ත්පි. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිච්ඡා තෙ උප්පායන්ති බීයන්ති විපාවෙන්නත්: “කථං හි තාම අස්සජ්ජනබබ්බසුකා භික්ඛු සඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා හ සමමා වත්තිස්සන්ත් න ලොමං පාතෙස්සන්ත්, හ තෙත්ථාරං වත්තිස්සන්ත්, භික්ඛු හ බමාපෙස්සන්ත්, අකෙකාසිස්සන්ත්, පරිභාසිස්සන්ත්, ඡ්ඤගාමිතා දෙසගාමිතා මොහගාමිතා හයගාමිතා පාපෙස්සන්ත්, පක්කමිස්සන්ත්පි විබහමිස්සන්ත්පි”ති.

11. අප බො තෙ භික්ඛු භගවතො එනමිත්ථං ආරොවෙසු. -පෙ- “සච්චං කීර භික්ඛවෙ අස්සජ්ජනබබ්බසුකා භික්ඛු සඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා හ සමමා වත්තන්ත් -පෙ- විබහමිස්සන්ත්පි”ති? “සච්චං භගවා.” විගරහී බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොහපුරිසා සඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා හ සමමා වත්තිස්සන්ත්, න ලොමං පාතෙස්සන්ත්, හ තෙත්ථාරං වත්තිස්සන්ත් භික්ඛු හ බමාපෙස්සන්ත්. අකෙකාසිස්සන්ත්, පරිභාසිස්සන්ත්, ඡ්ඤගාමිතා දෙසගාමිතා මොහගාමිතා හයගාමිතා පාපෙස්සන්ත්, පක්කමිස්සන්ත්පි විබහමිස්සන්ත්පි. තෙතං භික්ඛවෙ අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවස්ඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛු පනොව අඤ්ඤාතරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති කුලද්‍රව්‍යතො පාපසමාවාගේ, තස්ස ථෙව පාපකා සමාවාග් දිස්සන්ති ථෙව සුය්‍යන්ති ව, කුලානි ව තෙන දුට්ඨානි දිස්සන්ති ථෙව සුය්‍යන්ති ව, සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමස්ස වචනීයො: “ආයස්මා ථෙව කුලද්‍රව්‍යතො පාපසමාවාගේ, ආයස්මෙතො ථෙව පාපකා සමාවාග් දිස්සන්ති ථෙව සුය්‍යන්ති ව, කුලානි වායස්මතා දුට්ඨානි දිස්සන්ති ථෙව සුය්‍යන්ති ව, පක්කමතායස්මා ඉමමතා ආවාසා, අලංකත ඉධ වාසෙතා”ති, එවස්ඤ්ච සො භික්ඛු භික්ඛුහි චුච්චමානො තෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: “ජ්ඤගාමිතො ව භික්ඛු දෙසගාමිතො ව භික්ඛු මොහගාමිතො ව භික්ඛු හයගාමිතො ව භික්ඛු, තාදිසිකාය ආපනතීයා එකච්චං පබ්බාජෙන්නත්: එකච්චං න පබ්බාජෙන්නත්”ති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමස්ස වචනීයො “මා ආයස්මා එවං අච්චං, න ව භික්ඛු ජ්ඤගාමිතො න ව භික්ඛු දෙසගාමිතො න ව භික්ඛු මොහගාමිතො න ව භික්ඛු හයගාමිතො, ආයස්මා ථෙව කුලද්‍රව්‍යතො පාපසමාවාගේ, ආයස්මෙතො ථෙව පාපකා සමාවාග් දිස්සන්ති ථෙව සුය්‍යන්ති ව’ කුලානි වායස්මතා දුට්ඨානි දිස්සන්ති ථෙව සුය්‍යන්ති ව පක්කමතායස්මා ඉමමතා ආවාසා, අලං තෙ ඉධ වාසෙතා”ති. එවස්ඤ්ච සො භික්ඛු භික්ඛුහි චුච්චමානො තප්ථෙව පග්ගණෙත්තය, සො භික්ඛු භික්ඛුහි යාච තනීයං සමනුනාසිතබ්බො තස්ස පච්චිත්තගාය, යාච තනීයස්ඤ්ච සමනුනාසිතමානො තං පච්චිත්ත-පෙය්‍ය, ඉථෙවතං කුසලං, නො ථෙව පච්චිත්තපෙය්‍ය සංඛාදිසෙය්‍යො”ති.

10. ඉක්බිති ශාරීරික ලෙදගලායන ප්‍රමුඛ භික්ෂුසංඝ තෙමේ කීටාගිරියට ගොස් ‘අසානපුත්තබ්බසුක භික්ෂුත්තීටාගිරියෙහි නො වීසියසුතු ය’යි අසානපුත්තබ්බසුක භික්ෂුත්තීට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනියකමීය කෙළේ ය. ඔහු සංඝයා වීසින් පබ්බාජනියකමීය කරණ ලද්දහු මනාකොට නොපවතිති. (භික්ෂුත්තීට) යටත් ව නො පවතිති. නිසාරණවතෙහි නො පවතිති. භික්ෂුත්තීට කමා නොකරවති. ආත්‍යොය කෙරෙහි. පරිභව බෙණෙහි: ඡන්දගාමී බවට දෙසගාමී බවට මොහගාමී බවට හයගාමී බවට පමුණුවති. පලායෙහි ගිහි දු වෙත්. යම් මහණ කෙනෙක් අලොච්ඡයෝ ද ඔහු අවමත් කෙරෙහි, අසුණු කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: ‘කෙසේ නම් අසානපුත්තබ්බසුක භික්ෂුහු සංඝයා වීසින් පබ්බාජනියකමී කරණ ලද්දහු මනා කොට නො පවතිත් ද යටත් නො වෙත් ද, නිසාරණවතෙහි නො පවතිත් ද, භික්ෂුත්තීට කමා නො කරවත් ද, ආත්‍යොය කෙරෙත් ද, පරිභව බෙණෙත් ද, ඡන්දගාමී බවට දෙසගාමී බවට මොහගාමී බවට හයගාමී බවට පමුණුවත් ද පලායෙත් ද ගිහි වෙත් ද’යි.

11 ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දන්වූහ. ... සැබවෙක් ද මහණෙනි, අසානපුත්තබ්බසුක භික්ෂුහු සංඝයා වීසින් පබ්බාජනියකමීය කරණ ලද්දහු මනා කොට නො පවතිත් ද ... ගිහි වෙත් ද’ යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගඬා කලහ. ... කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුවල්පුරුෂයෝ සංඝයා වීසින් පබ්බාජනියකමීය කරණ ලද්දහු මනා කොට නො පවතිත් ද යටත් ව නො පවතිත් ද නිසාරණ වතෙහි නො පිහිටත් ද භික්ෂුත්තීට කමා නො කරවත් ද ආත්‍යොය කෙරෙත් ද පරිභව බෙණෙත් ද ඡන්දගාමී බවට දෙසගාමී බවට මොහගාමී බවට හයගාමී බවට පමුණුවත් ද පලායෙත් ද ගිහි වෙත් ද’ යි. මහණෙනි, තෙල නොපහනුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා:

“මහණ තෙම කුලදුෂණය කරන්නේ ලාමක සමාචාර ඇත්තේ එක්තරා ගමක් හෝ නියමිතමක් හෝ ඇසී කොට වෙසේ නම්, ඔහුගේ ලාමක සමාචාරයෝ දක්නා ලැබෙත් නම් අසනු ලැබෙත් නම්, ඔහු දුෂිත කුලයෝ ද දක්නා ලැබෙත් නම් අසනු ලැබෙත් නම් ඒ මහණ තෙම භික්ෂුත්තීට වීසින් මෙසේ කියසුතු වන්නේ ය: ආයුෂමත් තෙම කුලදුෂකයෙහි ලාමක සමාචාර ඇත්තෙහි ය. ආයුෂමත්හුගේ වැළිත් ලාමක සමාචාරයෝ දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත්හු වීසින් දුෂිත කුලයෝ ද දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත් තෙම මේ අවසින් නික්ම යේවා භාගේ මෙහි විමසීමෙන් කම් නැතැ’යි මෙසේත් ඒ මහණ භික්ෂුත්තීට වීසින් කියනු ලබන්නේ ඒ භික්ෂුත්තීට මෙසේ කියන්නේ නම්: භික්ෂුහු ඡන්දගාමීහු ද වෙති. භික්ෂුහු දෙසගාමීහු ද වෙති භික්ෂුහු මොහගාමීහු ද වෙති භික්ෂුහු හයගාමීහු ද වෙත්. එබඳු ඇවැත්නි ඇතුළුකු නෙරෙහි ඇතුළුකු නො නෙරෙහි’යි. ඒ මහණ තෙම භික්ෂුත්තීට වීසින් මෙසේ කියසුතු වන්නේ ය: ඇවැත්නි, නතමත් මෙසේ කියව. භික්ෂුහු නො ද ඡන්දගාමීහු ය, භික්ෂුහු නො ද දෙසගාමීහු ය, භික්ෂුහු නො ද මොහගාමීහු ය, භික්ෂුහු නො ද හයගාමීහු ය, ආයුෂමත් තෙම වැළිත් කුලදුෂකය ලාමක සමාචාර ඇත්තේ ය. ආයුෂමත්හුගේ වැළිත් ලාමක සමාචාරයෝ දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත්හු වීසින් දුෂිත කුලයෝ ද දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත් තෙම මේ අවසින් නික්ම යේවා භාගේ මෙහි විමසීමෙන් කම් නැතැ’යි. මෙසේත් ඒ මහණ භික්ෂුත්තීට වීසින් කියනු ලබන්නේ එසේ ම දිවි ව ගණ සිටි නම් ඒ මහණ භික්ෂුත්තීට වීසින් ඒ වසතුහුගේ දුරුලිපි පිණිස තෙවනවට දක්වා සමනුභාගනි කම් කල යුත්තේ ය. ඉදින් තෙවනවට දක්වා සමනුභාගනි කරනු ලබන්නේ ඒ වසතුව හැරපියා නම් මෙසේ මේ හැරපීම මැනවැ. ඉදින් නො හැරපියා නම් සඟවෙසෙස් වේ ය” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. හික්කු පනුව අඤ්ඤාතරං ගාමං වා නිගමං වාහි ගාමොපි නිගමොපි තගරලපි ගාමො වෙව නිගමො ව.

උපනිශ්සාය විහරනීති භජ් පටිබ්බාං හොනති විවරපිණ්ඩපාත-සෙතාසතභිලාතපව්වයහෙසජ්ජපරිකාරා.

කුලං කාමං චතතාරි කුලානි ඛතතියකුලං බ්‍රාහ්මණකුලං වෙස්සකුලං සුද්දකුලං.

කුලද්වයකොති කුලානි ද්වයෙති පුපෙථත වා ඵලෙන වා වුණේණෙන වා මතතියාය වා දතතකට්ඨෙන වා වෙථනා වා¹ වෙජ්ජිකාය වා ජබ්බපෙස-නිකෙන වා.

සාසම්මාවාණේති මාලාවච්ජං රෙපෙතිපි රෙපාපෙතිපි, සිඤ්චතිපි සිඤ්චාපෙතිපි, ඔව්තාතිපි ඔව්තාපෙතිපි, ගජේතිපි ගජාපෙතිපි. -පෙ-

දිස්සනති වෙව සුයායනති වාහි යෙ සමමුඛා තෙ පස්සනති. යෙ තිරෙකකා තෙ සුණනති.

කුලානි ච තෙන දුට්ඨානීති පුබ්බෙ සද්ධා හුත්වා තං ආගමම අස්සද්ධා හොනති. පසන්නා හුත්වා අපසන්නා හොනති.

දිස්සනති වෙව සුයායනති වාහි යෙ සමමුඛා තෙ පස්සනති, යෙ තිරෙකකා තෙ සුණනති.

ගො හික්කුති යො සො කුලද්වයකො හික්කු.

හික්කුතීති අඤ්ඤාති හික්කුති. යෙ පස්සනති යෙ සුණනති, තෙහි චතතබ්බො: “ආයසවා බො කුලද්වයකො පාපසමාවාදො, ආයසමනො බො පාපකා සමාවාරු දිස්සනති වෙව සුයායනති ව, කුලානි වායසමනා දුට්ඨානී දිස්සනති වෙව සුයායනති ව, පකකමනායසවා ඉමමනා ආවාසා, අලං තෙ ඉධ වාසෙනා”ති. එවඤ්ච සො හික්කු හික්කුති වුච්චමානො තෙ හික්කු එවං වදෙය්‍යා: “ඡන්දගාමිනො ච හික්කු දෙසගාමිනො ච හික්කු මොහගාමිනො ච හික්කු ගගගාමිනො ච හික්කු තාදිසිකාය ආපතතියා එකච්චං පබ්බාලෙතති එකච්චං ත පබ්බාලෙතති”ති.

ගො හික්කුති යො කමමකතො හික්කු.

12. හිඟඛු පනෙව අසඤ්ජනරං ඔංඛං වා නිශම්ඛං වා යනු: ගමුදු නිගමුදු නුවරාදු ගාම ද නිගම ද වෙයි.

උපනිසාය විහරනී යනු: විවර පිණිපාත කේතාසන හිරාතපව්වය හෙතෙත්පරිකාරයෝ ඇත් ද එහි පිළිබඳ වුවාහු වෙත්.

කුල නම්: සෘත්‍රියකුල ය ච්ඛාචණකුල ය වෛශ්‍යකුල ය ගුදකුල ය යි කුල සතරෙකි.

කුලද්‍රව්‍යකො යනු: මලින් හෝ පෙලෙන් හෝ සුඤ්ඤත්තේ හෝ මැටියෙන් හෝ දැහැවිදමුයෙන් හෝ හුණදමුයෙන් හෝ වෙදකමින් හෝ හසුන්පත් ගෙණ යෑමෙන් හෝ කුලයන් දූෂණය කෙරෙයි.

පාපසමාචාරයෝ යනු: මල්ගස් රෙපණය කෙරේ ද රෙපණය කරවා ද, දිග ඉසි ද ඉස්වා ද, මල් කෙලා ද කෙලවා ද, මල් ගොතා ද ගොතවා ද-පෙ-

දිසානති වෙව සුශානති ච යනු: යම් කෙනෙක් හමු වුවාහු නම් ඔහු දකිත්. යම් කෙනෙක් මුවහ වුවාහු නම් ඔහු අසත්.

කුලානි ච තෙන දුට්ඨානි යනු: පෙර සැදහැනි ව සිට ඔහු කර පාමිණ සැදහැ නැත්තාහු වෙති. පහන් ව සිට නො පහන් වුවාහු වෙත්.

දිසානති වෙව සුශානති ච යනු: යම් කෙනෙක් හමු වුවාහු නම් ඔහු දකිත්. යම් කෙනෙක් මුවහ වුවාහු නම් ඔහු අසත්.

කො හිඟඛු යනු යම් කුලද්‍රව්‍යක මහණෙක් වේ ද හෙතෙමේ යි.

හිඟඛුහි යනු: අත්‍යභික්ෂුන් විසින් ය. යම් කෙනෙක් දකිත් නම් යම් කෙනෙක් අසත් නම් ඔවුන් විසින් මෙසේ කියවුන්නේ ය. 'ආයුෂමත් තෙම කුලද්‍රව්‍යක ය පාපසමාචාර ඇත්තේ ය. ආයුෂමත්හුගේ ලාංකකමාචාරයෝ දක්තා ද ලාබෙති අසනු ද ලාබෙන් ආයුෂමත්හු විසින් දුෂිත වූ කුලයෝ ද දක්තා ද ලාබෙති අසනු ද ලාබෙන්. ආයුෂමත් තෙම මේ ආවාසයෙන් තික්ම යේවා තා මෙහි විසීමෙන් කම් නැත'යි. මෙසේත් ඒ මහණ භික්ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නේ ඒ භික්ෂුන්ට. මෙසේ කියා නම් "භික්ෂුහු ජ්ඣදාමිහු ද වෙති භික්ෂුහු දොෂගාමිහු ද වෙති. භික්ෂුහු මොහගාමිහු ද වෙති. භික්ෂුහු ගගගාමිහු ද වෙති. එබඳු ඇවැත්තින් ඇතැමෙකු තෙරපති, ඇතැමකු නො තෙරපත්" යයි.

කො හිඟඛු යනු: යම් කම්කාර වූ මහණෙක් වේ ද (හෙතෙමේයි.)

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

භික්ෂුගීති අඤ්ඤාති භික්ෂුගීති. යෙ පසංගානි, සුඤ්ඤානි, තෙති වත්තාබ්බො: “මො ආයස්මො එවං අවච්චි, න ච භික්ෂු ඡන්දගාමිනො න ච භික්ෂු දෙසගාමිනො න ච භික්ෂු මොහගාමිනො න ච භික්ෂු භයගාමිනො; ආයස්මො බො කුලද්‍රව්‍යකො පාපසමාවාදො, ආයස්මතො බො පාපකා සමාවාරු දිස්සන්ති වෙච සුග්‍යන්ති ච, කුලානී වායස්මතා දුට්ඨානී දිස්සන්ති වෙච සුග්‍යන්ති ච, පකකමතායස්මො ඉමමිනා ආවාසා අලං තෙ ඉධ වාසෙනා” ති. දුතියමපි වත්තාබ්බො තතියමපි වත්තාබ්බො සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙනං කුසලං, තො වෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපතති දුක්ඛං. සුඤ්ඤානං වදන්ති, ආපතති දුක්ඛං. සො භික්ෂු සම්මතජ්ඣමපි ආකම්බිතො වත්තාබ්බො: “මො ආයස්මො එවං අවච්චි, න ච භික්ෂු ඡන්දගාමිනො න ච භික්ෂු දෙසගාමිනො න ච භික්ෂු මොහගාමිනො න ච භික්ෂු භයගාමිනො, ආයස්මො බො කුලද්‍රව්‍යකො පාපසමාවාදො, ආයස්මතො බො පාපකා සමාවාරු දිස්සන්ති වෙච සුග්‍යන්ති ච, කුලානී වායස්මතා දුට්ඨානී දිස්සන්ති වෙච සුග්‍යන්ති ච, පකකමතායස්මො ඉමමිනා ආවාසා, අලං තෙ ඉධ වාසෙනා” ති.

දුතියමපි වත්තාබ්බො. තතියමපි වත්තාබ්බො සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙනං කුසලං, තො වෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපතති දුක්ඛං. සො භික්ෂු සම්මතාසිතාබ්බො. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ සම්මතාසිතාබ්බො: ව්‍යතොතන භික්ඛනා පටිච්චෙත සංඛො ඤ්ඤෙතාබ්බො.

“සුඤ්ඤානං මෙ භතොත සංඛො. අයං ඉත්තන්තාමො භික්ෂු සංඛොත පබ්බාජනීයකමකතො භික්ෂු ඡන්දගාමිනා දෙසගාමිනා මොහගාමිනා භයගාමිනා පාපෙති, සො තං වදන්ති න පටිනිස්සජ්ජති. යදි තස්සං පතකාලං, සංඛො ඉත්තන්තාමො භික්ෂු සම්මතාසිතාසං තස්ස වදන්තං පටිනිස්සගාය, එසා ඤ්ඤති:

සුඤ්ඤානං මෙ භතොත සංඛො, අයං ඉත්තන්තාමො භික්ෂු සංඛොත පබ්බාජනීයකමකතො භික්ෂු ඡන්දගාමිනා දෙසගාමිනා මොහගාමිනා භයගාමිනා පාපෙති, සො තං වදන්ති න පටිනිස්සජ්ජති, සංඛො ඉත්තන්තාමො භික්ෂු සම්මතාසිතා තස්ස වදන්තං පටිනිස්සගාය, යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්තන්තාමස්ස භික්ෂුතො සම්මතාසිතා, තස්ස වදන්තං පටිනිස්සගාය. සො තුඤ්ඤාය, යස්ස තත්තමිති, සො භාසෙය්‍ය:

දුතියමපි එතමත්තං වදන්ති -පෙ- තතියමපි එතමත්තං වදන්ති -පෙ- සම්මතාසිතා සංඛොත ඉත්තන්තාමො භික්ෂු තස්ස වදන්තං පටිනිස්සගාය. ඛමති සංඛොය, තත්තා තුඤ්ඤා, එවමෙනං ධාරයම්” ති.

13. ඤ්ඤානං දුක්ඛං. ද්විති කම්මවාචාහි ථුල්ලවචයා, කම්මවාචාපරි- යොසානෙ ආපතති සංඛොදිසෙසං. සංඛොදිසෙසං අත්ඛාපජ්ජනාය ඤ්ඤානං දුක්ඛං, ද්විති කම්මවාචාහි ථුල්ලවචයා පටිපසංගානාහි.

සබ්බාදිසෙසය යනු: සබ්බ තෙමේ ම ඒ ඇවැතට පිරිවෙස් දෙසි මුලට අදිසි මානන දෙසි ආභවානය කෙරෙයි. භික්ෂුහු නිදෙනෙක් නො දෙත්. එක් පුතුලෙක් නො දේ. එයින්දුදු නියනු ලැබෙයි. 'සබ්බාදිසෙසෝ'හි. එ ම ඇවැත් මුළුවට නාමකම යි අභිවචන යි. එයින්දුදු නියනු ලැබෙයි 'සබ්බාදිසෙසෝ'හි.

15. ධම්මකම්මෙති ධම්මකම් ය යන සංඥ ඇත්තේ (ලබ්ධිය) නො හරි නම් සහවෙසෙස්ඇවැත් වෙයි. ධම්මකම්මෙති විමති ඇතිසේ නො හරි නම් සහවෙසෙස්ඇවැත් වෙයි. ධම්මකම්මෙති අධම්මකම් ය යන සංඥ ඇතිසේ නො හරි නම් සහවෙසෙස්ඇවැත් වෙයි. අධම්මකම්මෙති ධම්මකම් ය යන සංඥ ඇතිසේ නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. අධම්මකම්මෙති විමති ඇතිසේ නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. අධම්මකම්මෙති අධම්මකම් ය යන සංඥ ඇතිසේ නම් දුකුලාඇවැත් වේ.

16. සමනුසාසනකම් නො කරන්නාහට ද, හැරැපියන්නාහට ද, උත්තරතකයාහට ද, ආදිකම්මකයාහට ද ඇවැත් නැති.

කුලදුස්සක ශික්ෂාපදය නිමිසේ යි.

17. ආයුෂමත්ථරාති, තෙලෙස් සහවෙසෙස් ඇවැත්නු උදෙසන ලදුනු ම ය. ප්‍රථමාපත්තික නව දෙනෙක, යාවතතියක සතර දෙනෙකි. මහණ තෙම යම් සහවෙසෙසුන් අතුරෙන් එක්තරු එක්තරු ඇවැතකට හෝ පාමිණ යම්තාක් දින දෑන දෑන සභවා ද, ඒතාක් දින ඒ මහණහු විසින් නො කැමැත්තෙන් නමුදු පිරිවෙස් විසිය යුතුයි. වාස නිමවු පිරිවෙස් ඇති මහණහු විසින් මත්තෙහි සරයක් භික්ෂුනට බුහුමන් පිණිස පිළිපැදිය යුතුයි. පිරු මාතත් ඇති මහණතෙම විංශචාරිනික භික්ෂුසබ්බතෙමේ යම් සීමාවෙක්හි වන්නේ නම් එහි අභ්‍යාතකම්ම කළයුත්තේ යි. එක්තමකිනුදු උනු වූ විංශචාරිනික භික්ෂුසබ්බතෙමේ එමහණහු ඉදින් අභ්‍යාතකම්මයෙන් කරන්නේ නම් ඒ මහණතෙමත් අතබහින වූයේ වෙයි. ඒ භික්ෂුහුත් ගැරහිය යුත්තාහු වෙති. මේ එහි සාම්මිධිමය යි. එහිලා ආයුෂමතුන් විවාරම්. කිම, පිරිසුදුවුවු ද? දෙවතවට ද විවාරම්. කිම, පිරිසුදුවුවු ද? තෙවතවට ද විවාරම්. කිම, පිරිසුදු වුවු ද? මෙහිලා ආයුෂමත්හු පරිශුද්ධයහ. එහෙයින් තුෂණිමුතු වෙති, තෙල නිහඬබව මෙසේ ධරම්.

තෙරසකය නිමිසේ යි.

උඤ්ඤාය.

සුක්ඛිසාපි ය, කාසසහර ය, දුටුල්වසු ය, අත්තකාමපාරිවරිය ය, සහුරාතු ය, කුටිකාර ය, විහාරකාර ය, අඹුලු ය, අඤ්ඤානාහිය ය, සබ්බ-හෙද ය, අනුච්ඡාදක ය, දුබ්බ ය, කුලදුස්සක ය යි තෙලෙස් සහ-වෙසෙස්හු වෙත්.

සබ්බාදිසෙස කාණ්ඩය නිමිසේ ය.

අනියතකණේඩා.

ඉමෙ බො පනායසමනෙනා දෙව අනියතා ධම්මා උදෙසං ආගච්ඡන්ති:

4. 1.

පඨමඅනියතසික්ඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා උද්ග්ඛි සාවඤ්ඤං
කුලුපගො ගොති. බහුකානි කුලානි උපසඛිකමිති. තෙන බො පන සමයෙන
ආයස්මතො උද්ග්ඛස්ස උපථායකකුලස්ස කුමාරිකා අඤ්ඤාතරස්ස කුලස්ස
කුමාරකස්ස දින්නා ගොති. අථ බො ආයස්මා උද්ග්ඛි පුබ්බණ්ණසමයං නිවා-
සෙත්වා පත්තව්වරමාදය යෙන තං කුලං තෙත්තපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා
මනුස්සෙ පුච්ඡි: “කභං ඉඤ්ඤාමා”ති*. “දින්නා භනෙන අමුකස්ස කුලස්ස
කුමාරකස්ස”ති.

2. තච්චි බො කුලං ආයස්මතො උද්ග්ඛස්ස උපථායකං ගොති. අථ බො
ආයස්මා උද්ග්ඛි යෙන තං කුලං තෙත්තපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා මනුස්සෙ පුච්ඡි:
“කභං ඉඤ්ඤාමා”ති. “එසාය්‍ය ඔවරකෙ නිසින්නා”ති. අථ බො ආයස්මා
උද්ග්ඛි යෙන සා කුමාරිකා තෙත්තපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා තස්සා කුමාරිකාය
සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං
කපෙසසි කාලසුත්තං සමුලුපනොතා කාලසුත්තං ධම්මං භණ්ණොතා.

3. තෙන බො පන සමයෙන විසාඛා මිගාරමාතා බහුපුත්තා ගොති
බහුතත්තා අරොගපුත්තා අරොගතත්තා අභිමිඛග්‍රසමමතා. මනුස්සා යඤ්ඤෙසු
ජ්ඣෙසු උස්සවෙසු විසාඛං මිගාරමාතරං පඨමං භොජෙන්නති. අථ බො
විසාඛා මිගාරමාතා නිමන්තිතා තං කුලං අගමාසි. අද්දසා බො විසාඛා
මිගාරමාතා ආයස්මතං උද්ග්ඛි තස්සා කුමාරිකාය සද්ධිං එකං එකාය රහො
පටිච්ඡන්තො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසින්නා. දිස්වාන ආයස්මතං උද්ග්ඛි
එතදවොච:

“ඉදං භනෙන තච්ඡන්නං තප්පතිරූපං, යං අයෙසා මාතුගාමෙන සද්ධිං
එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසති.
ක්ඛිඤ්ඤාපි භනෙන අයෙසා අතඤ්ඤා තෙන ධම්මෙන, අපි ච දුස්සංඝාපයා
අප්පසන්නා මනුස්සා”ති.

4. එවච්චි බො ආයස්මා උද්ග්ඛි විසාඛාය මිගාරමාතුයා වුච්චමානො තාදිසි.
අථ බො විසාඛා මිගාරමාතා නිකමිත්වා භික්ඛුතං එතච්ඡං ආරොවෙසි,
යෙ තෙ භික්ඛු අප්පච්ඡන්තො උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්නති: “කථං භි
තාම ආයස්මා උද්ග්ඛි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො
ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසස්සති”ති.

* තෙ එවමාභංගු. ම.ජ.සං.

අනියත කාණ්ඩය.

ආවැන්නි, මේ අනියත බම්මෝ දෙදෙන උදෙසීමට එනි:

4. 1.

පළමු අනියතශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජෙනවන නම් වූ අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි වතාහි ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ සැවැත්නුවරෙහි කුලපහ වෙත්. බොහෝ කුලයන් කරා එළඹෙත්. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවන්ගේ උපසායක කුලයක් සතු කුමරියක් එක්තරා කුලයක් සතු කුමරකුට දින. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ පෙරවරා වේලෙහි හැද පෙරෙව පා සිටුරා ගෙණ ඒ කුලය වෙත එළඹියහ. එළඹ “මෙ නම් කුමරිය කොහි ද?” යි මිනිසුන් විචාලහ: වහන්ස, අසෝ කුලය සතු කුමරකුට දිනා” යි, ඒ මිනිස්සු කීහ.

2. ඒ කුලය ද ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවන්ගේ උපසායක වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ ඒ කුලය කරා එළඹියහ. එළඹ, “මෙ නම් කුමරිය කොහි ද?” යි “මිනිසුන් විචාලහ. හිමියනි, තෙල කුමරිය ලැගුම් ගෙහි හුන” යි. ඔහු කීහ. එසඳ ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ ඒ කුමරිය කරා එළඹියහ. එළඹ එකලා වූයේ එකලා ව සිටි ඒ කුමරිය හා සමග රහසිගත ව සිටි මෙවුන්දමට යොග්‍ය වූ පිළිසන් අත්තෙහි කල් සලකා පාවති බස් බෙණෙමින් කලට යුතු දහම් බෙණෙමින් නිෂඳු කලහ.

3. එසමයෙහි මාගාරිමාතෘ වූ විශාඛාවෝ බොහෝ දු පුතුන් ඇතියහ. බොහෝ මුත්තුවරන් ඇතියහ. නිරිතෙග දු පුතුන් ඇතියහ. නිරිතෙග මුත්තුවරන් ඇතියහ. උත්තම මහිනල සමමතයහ. මිනිස්සු දන ප්‍රදානයෙහි දී දින නියම ඇති ආවාහ විවාහ ආදි සැණෙහි දී දින නියම නැති (ඇසල ඇ) මග සැණෙහි දී මාගාරිමාතෘ විශාඛාවන් පළමු කොට වලඳවත්. එ සඳ මාගාරි-මාතෘ විශාඛාවෝ කැඳවන ලදු ව එකුල කරා ගියහ. මාගාරිමාතෘ විශාඛාවෝ එකලා ව සිටි ඒ කුමරිය හා සමග ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවන් රහසිගත ව මෙවුන්කම්මට යෝග්‍යවූ පිළිසන් අත්තෙක එකලා ව හුන්හවුන් දුටහ. දක ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවන්ට මෙ පවත් සැල කලහ:

“යම් ගෙයකින් හිමිහු එකලා ව සිටි මිනිස් මාගමක හා සමග රහසිගත ව මෙවුන්දමට යොග්‍ය වූ පිළිසන් අත්තෙක එකලා ව සිටි නිෂඳු කෙරෙත් ද, වහන්ස, තෙල අයොග්‍ය ය, නුහුදු ය. වහන්ස, හිමිහු ඒ මෙවුන්දමින් අච්ඡා නැති වුව ද වැලිත් නොපහන් මිනිස්සු නො හදහවැලිය හෙයි” යි.

4. මාගාරිමාතෘ විශාඛාව විසින් මෙ ලෙසිනුත් ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ කියනු ලබන්නාහු දු නොපිළිගත්හ. එසඳ මාගාරිමාතෘ විශාඛාවෝ තික්ම ගොස් හිසුන්ට මෙ පවත් සැල කලහ. යම් මහණ කෙනෙක් අලොව්ස් වෙත් ද, ඔහු අවඤ කෙරෙත්, නුගුණ බෙණෙත්, අයුණු පතුරුවත්: “ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ එකලා ව සිටි මිනිස් මාගමක හා සමග රහසි-ගත ව කම්මෙහි වූ පිළිසන් අත්තෙක එකලා ව සිටි කෙසේ නිෂඳු කලාහු ද” කියා ය.

5. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමෙතං ආරුච්චෙත්තං: “සච්චං කීර තං උද්ධි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පච්චින්නො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසසි”ති “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම තං මොක්ඛජ්ජි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පච්චින්නො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසසසි. තෙනං මොක්ඛජ්ජි අපසසන්නාතං වා පසාදාය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පච්චින්නො ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙසසය, තමෙනං සද්දායාච්චසා උපාසිකා දිඤ්චා නිණ්ණං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙන වදෙය්‍ය, පාරජිකෙන වා සඤ්ඤාදිසෙසෙන වා පාවිතනියෙන වා, නිසජ්ජං භික්ඛු පච්චානාමානො නිණ්ණං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙන කාමරතඤ්ඤා පාරජිකෙන වා සඤ්ඤාදිසෙසෙන වා පාවිතනියෙන වා, යෙන වා සා සද්දායාච්චසා උපාසිකා වදෙය්‍ය, තෙන යො භික්ඛු කාමරතඤ්ඤා, අයං ධම්මො අනියතො”ති.

6. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතෙ අභිපෙතො භික්ඛුති.

මාතුගාමො නාම: මහුසසීරී, න යකඕ, න පෙතී, න තීරච්ඡානගතා, අනතමසො තදුත්ථාතාපි දුරිකා, පගෙව මහත්තරී.

සද්ධිනති එකතො.

එකො එකායාති භික්ඛු වෙව හොති මාතුගාමො ව.

රහො නාම: වක්ඛුස්ස රහො සොතස්ස රහො. වක්ඛුස්ස රහො නාම: න සකකා හොති අකඕ වා නිබණ්ණියමානෙ හමුකං වා උකඕපියමානෙ සිසං වා උකඕපියමානෙ පසසිතුං. සොතස්ස රහො නාම න සකකා හොති පකතිකථා සොතුං.

පච්චින්නං නාම: අයතං කුඛෙත වා කවාටෙත වා කිලඤ්ඤත වා සාණිපාකාරෙන වා රුකෙත වා එමෙන වා කොථුලියා වා යෙන කෙනවි පච්චින්නං හොති.

අලංකමමනියෙති සකකා හොති මෙජ්ඣං ධම්මං පතියෙවිතුං.

නිසජ්ජං කපෙසසයාති මාතුගාමෙ නිසින්නො භික්ඛු උපනිසින්නො වා හොති උපනිපන්නො වා, භික්ඛු නිසින්නො මාතුගාමො උපනිසින්නො වා හොති උපනිපන්නො වා, උහො වා නිසින්නො හොනති උහො වා නිපන්නා.

සද්දායාච්චසා නාම: අගතඵලා අභිසමෙකාවතී විඤ්ඤාතසාසනා.

5. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් කළ කළහ: “උදයිය, තෝ එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග රහසිගත ව කම්කරම වූ පිළිසන් අස්තෙක එකලා ව නිෂද්ධ කෙලෙහි ල යනු සැබෑ ද?” යි අසා වදාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබවෙකැ” යි හේ කීය. භාග්‍යවන් බුදුහු ගඬා කළහ: “මොසපුරාණය, තෝ එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග කම්කරම වූ පිළිසන් අස්තෙක රහසිගත ව එකලා ව කෙසේ නිෂද්ධ කෙලෙහි ද, මොස-පුරාණය, මෙය නොපහත් මිනිසුන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:

“යම් මහණෙක් එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග රහසිගත ව කම්කරම වූ පිළිසන් අස්තෙක එකලා ව නිෂද්ධා කරන්නන් වේ ද, හැදෑරිය යුතු බස් ඇති උපායයක් ඒ මහණෙකු දැන පරිජිතයන් වේව යි සගවෙසෙයින් වේව යි පවිතියෙන් වේව යි තුන් ඇවෑම අතුරින් එක්තරා එකෙකින් දෙස් තබා බෙණේ නම්, නිෂද්ධාව පිළින කරණ මහණ පරිජිතයන් වේව යි සගවෙසෙයින් වේව යි පවිතියෙන් වේව යි තුන් ඇවෑම අතුරින් එක්තරා එකෙකින් කරවිය යුතු. හැදෑරිය යුතු වචන ඇති ඒ උපායය යම් ඇවෑමකින් හෝ දෙස් තබා බෙණේ නම්, ඒ මහණ ඒ ඇවෑමින් කරවිය යුතු ය. මේ ඇවෑම අනියත යි”

6. යො පන-යි යලෙක්, යම් බදු වූවෙක් ...

භික්ෂු යි ... මෙතෙම මේ අර්ථයෙහි දී භික්ෂු ය යි දක්වනලදී.

මාතුගාම නම්: මිනිස් මාගම යි. යකින්තක් නො වෙයි. ප්‍රේතියක් නො වෙයි. තිරිසන් ගිය මාගමක් නො වෙයි. යටත් පිරිසෙයින් එදවස උපන් දරිය ද වෙයි. ඉමහත් සත්‍රිය (මාහැලි) කාලම ය. (=කියනු ම කීම).

සද්ධිං යි එකතු ය.

එකො එකාය යි මහණෙක් ද මාගමෙක් ද වෙයි.

රහො නම්: ඇසට රහස, කණට රහස. ඇසට රහස නම්: කතන කල ඇස වේව යි තභන කල බැම වේව යි තභන කල හිස වේව යි දක්නට නොහැකි වෙයි. කණට රහස නම්: පියවි බස් අසන්නට නො හැකි වෙයි.

පටිච්ඡන්ත නම්: අත්ත ඩිත්තියෙන් හෝ කවුළු දෙරිත් හෝ කලාලින් හෝ කබතුරු පවුරින් හෝ රාකින් හෝ කණුවෙන් හෝ පැලලිපොතුයෙන් හෝ යම් කිසිවකින් වැසුනේ වෙයි.

අලංකම්මහිසෙ යි මෙවුන්දම් හෙවුනට හැක්කේ වෙයි.

නිසජ්ජං කප්පෙය්‍ය යි මාගම හුත්කල මහණ ලං ව හුත්තේ හෝ වෙයි. ලං ව හොත්තේ හෝ වෙයි. මහණ හුත්කල මාගම ලං ව හුත්තී හෝ වෙයි. ලං ව හොත්තී හෝ වෙයි. දෙ දෙනා ම හෝ හුත්තාහු වෙති. දෙ දෙනා ම හෝ හොත්තාහු වෙති.

සද්දායා වච්ඡා නම්: ලැබූ සෝවාන් ඵල ඇති පිළිවිදි සිවුසස් ඇති දත් සසුන් ඇති (උපාය).

උපාසිකා තාම: බුද්ධං සරණං ගතා ධම්මං සරණං ගතා සංඝං සරණං ගතා.

දික්ඛාති පසසිකා.

තිණ්ණං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙත වදෙය්‍ය, පාණ්ඨිකෙන වා සංඝාදි-
සෙසෙන වා පාචිතභිගෙන වා. නිසජ්ජං භික්ඛු පටිජානමානො තිණ්ණං
ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙත කාරෙතබ්බො පාර්ශ්වකෙන වා සංඝාදිසෙසෙන වා
පාචිතභිගෙන වා. යෙන වා සං සංඥෙය්‍යවච්ඡා උපාසිකා වදෙය්‍ය, තෙන
සො භික්ඛු කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙය්‍ය මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවනො”ති. සො ව නං පටිජානාති, ආපත්තියා
කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙය්‍ය මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවනො”ති. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: “සච්චාභං
නිසිනො නො ව බො මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවි”නති. නිසජ්ජාය
කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙය්‍ය මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවනො”ති. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: “තාහං නිසිනො
අපි ව බො නිපනො”ති, නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො. සා වෙ එවං වදෙය්‍ය:
“අයෙය්‍ය මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමස්ස මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවනොති.
සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: “තාහං නිසිනො, අපි ව බො ඕතො”ති. න
කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙය්‍ය මයා දිට්ඨො නිපනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවනො”ති. සො ව නං පටිජානාති, ආපත්තියා
කාරෙතබ්බො. සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙය්‍ය මයා දිට්ඨො නිපනො
මාතුගාමස්ස මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවනො”ති. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය:
“සච්චාභං නිපනො, නො ව බො මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවි”නති. නිපජ්ජාය
කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිපනො, අපි ව බො නිසිනො”ති.
නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිපනො, අපි ව බො ඕතො”ති.
න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙය්‍ය මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමෙන
සද්ධිං කායසංඝයං සමාපජ්ජනො”ති. සො ව නං පටිජානාති, ආපත්තියා
කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාභං නිසිනො, නො ව බො කායසංඝයං
සමාපජ්ජි”නති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිසිනො, අපි ව
බො නිපනො”ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිසිනො
අපි ව බො ඕතො”ති. න කාරෙතබ්බො. සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙය්‍ය
මයා දිට්ඨො නිපනො මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංඝයං සමාපජ්ජනො”ති.
සො ව නං පටිජානාති, ආපත්තියා කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාභං නිපනො,
නො ව බො කායසංඝයං සමාපජ්ජි”නති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ-
“තාහං නිපනො, අපි ව බො නිසිනො”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො
-පෙ- “තාහං නිපනො, අපි ව බො ඕතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

උපාසිකා නම්: බුදුන් සරණ ගියා ය දහම් සරණ ගියා ය සතුන් සරණ ගියා ය

දික්කපි දක

පරිජයෙන් වේව සි සහවෙසෙසින් වේව සි පවිතියෙන් වේව සි තුන් ඇවැතුන් අතුරින් එක්තරා එකෙකින් කියා නම්, නිෂඤ්ච පිළිභ කරණ මහණ පරිජයෙන් වේව සි සහවෙසෙසින් වේව සි පවිතියෙන් වේව සි තුන් ඇවැත් අතුරින් එක්තරා එකෙකින් කරවිය යුතු ය. හැදෑරිය යුතු ඔස් ඇති ඒ උවැසි යම් ඇවැත්කින් කියා නම්, ඒ මහණ ඒ ඇවැත්කින් කරවිය යුතු ය.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට මෙවුන්දම් සෙවුමින් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළිභ කෙරෙයි නම් පරිජඇවැත්කින් කරවිය යුතුයි.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට මෙවුන්දම් සෙවුමින් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ඉදින් සැබව, මම හුන්තෙමි මෙවුන්දම් නො ද සෙවුම”යි. මෙසේ කියා නම්: නිෂඤ්ඤයෙන් කරවිය යුතු ය.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට මෙවුන්දම් සෙවුමින් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ “මම හුහුන්තෙමි වැලිත් හොත්තෙමි”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: නිපතායෙන් කරවිය යුතු ය. ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට මෙවුන්දම් සෙවුමින් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ “මම හුහුන්තෙමි වැලිත් සිටියෙමි”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: නොකරවිය යුතු ය.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට මෙවුන්දම් සෙවුමින් වැද හොත්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළිභ කෙරෙයි නම්, පරිජඇවැත්කින් කරවිය යුතු ය. ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට මෙවුන්දම් සෙවුමින් හොත්තාහු දක්නා ලදහ”යි ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ “සැබව, මම හොත්තෙමි. මෙවුන්දම් නො ද සෙවුම”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: නිපතායෙන් කරවිය යුතු ය ... “මම නො හොත්තෙමි. වැලිත් හුන්තෙමි”යි. කියා නම් නිෂඤ්ඤයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නොහොත්තෙමි, වැලිත් සිටියෙමි”යි. කියා නම් නොකරවිය යුතු ය

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමක හා සමග කායසංසරියට සමවදිමින් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළිභ කෙරෙයි නම්, කායසංසරී ඇවැත්කින් කරවිය යුතු ය... “සැබව, මම හුන්තෙමි. කායසංසරීයට නො ද සමවැදිමි”යි. හේ කියා නම් නිෂඤ්ඤයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම හුහුන්තෙමි, වැලිත් හොත්තෙමි”යි. කියා නම් නිපතායෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම හුහුන්තෙමි, වැලිත් සිටියෙමි”යි. කියා නම් නො කරවිය යුතු ය. ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමක හා සමග කායසංසරීයෙහි සමවදිමින් හොත්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණද ඒ පිළිභ කෙරෙයි නම්, කායසංසරී ඇවැත්කින් කරවිය යුතු ය. ... “සැබව, මම හොත්තෙමි. කායසංසරීයට නො ද සමවැදිමි”යි. කියා නම් නිපතායෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නො හොත්තෙමි, වැලිත් හුන්තෙමි” කියා නම් නිෂඤ්ඤයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නොහොත්තෙමි, වැලිත් සිටියෙමි”යි, කියා නම් නො කරවිය යුතු ය.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙයා මයා දිට්‍ඨො මානුගාමෙත සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො අසනෙ අලංකමමනියෙ නිසිනො”ති. සො ව තං පටිජානාති, නිසල්ලාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනො, අපි ව බො නිපනො”ති. නිපල්ලාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනො, අපි ව බො ඕතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙයා මයා දිට්‍ඨො මානුගාමෙත සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො අසනෙ අලංකමමනියෙ නිපනො”ති. සො ව තං පටිජානාති, නිපල්ලාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනො, අපි ව බො නිසිනො”ති. නිසල්ලාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනො, අපි ව බො ඕතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

අනියතොති න නියතො පාරුජකං වා සබ්බාදිසෙසො වා පාවිතියං වා.

7. ගමනං පටිජානාති නිසල්ලං පටිජානාති අපතතිං පටිජානාති, අපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසල්ලං න පටිජානාති අපතතිං පටිජානාති, අපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසල්ලං පටිජානාති අපතතිං න පටිජානාති, නිසල්ලාය කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසල්ලං න පටිජානාති අපතතිං න පටිජානාති, න කාරෙතබ්බො.

ගමනං න පටිජානාති නිසල්ලං පටිජානාති අපතතිං පටිජානාති, අපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති නිසල්ලං න පටිජානාති, අපතතිං පටිජානාති, අපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති නිසල්ලං පටිජානාති, අපතතිං න පටිජානාති, නිසල්ලාය කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති. නිසල්ලං න පටිජානාති අපතතිං න පටිජානාති, න කාරෙතබ්බොති.

පඨමඅනියතසිකඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. 2

දුතියඅනියතසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජෙනවතෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස අරුමෙ. තෙන බො පත සමයෙන අයස්සා උද්ධි භගවතා පටිකඝිතතං මානුගාමෙත සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡන්තො අසනෙ අලංකමමනියෙ නිසල්ලං කපෙපසුතති තස්සායෙව ඤාමාරිකාය සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසල්ලං කපෙපසි. කාලසුතතං සමුලලපනොතා කාලසුතතං ධම්මං භණ්ණොතො. දුතියමපි බො විසාඛා මිහාරමානා නිලෙනතියා නං ඤාලං අගමාසි. අද්දසා බො විසාඛා මිහාරමානා අයස්සතතං උද්ධිං තස්සායෙව ඤාමාරිකාය සද්ධිං එකං එකාය රහො නිසිනො, දිස්සාත අයස්සතතං උද්ධිං එතදවොච: “ඉදං භනෙත තච්ඡන්තං තපපතිරුපං, යං අයෙයා මානුගාමෙත සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසල්ලං කපෙපති. කිඤ්චොපි භනෙත අයෙයා අතච්ඡිකො තෙන ධම්මෙත, අපි ව දුස්සඤාපයා අපපසන්නා මනුස්සා”ති. එවමපි බො අයස්සා උද්ධි විසාඛාය මිහාරමානා පුට්ඨමානො නාදිසි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඒ උවැසි “මොව්සිත් හිමිපු එකලා ව සිටි මොගමක හා සමග රහසිගත ව කම්කම වූ පිළිගත් අස්තෙක එකලා ව හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළිග කෙරෙයි නම්, නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නුහුන්තෙමි, වැලිත් හොත්තෙමි”යි, කියා නම් නිපත්තායෙන් කරවිය යුතු ය. “මම නුහුන්තෙමි, වැලිත් සිටියෙමි”යි, කියා නම් නො කරවිය යුතු ය.

ඒ උවැසි “මොව්සිත් හිමිපු එකලා ව සිටි මොගමක හා සමග රහසි-ගත ව කම්කම වූ පිළිගත් අස්තෙක එකලා ව හොත්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද ඒ පිළිග කෙරෙයි නම් නිපත්තායෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නොහොත්තෙමි. වැලිත් හුන්තෙමි”යි, කියා නම්, නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නොහොත්තෙමි වැලිත් සිටියෙමි”යි, කියා නම්, නො කරවිය යුතුය.

අනියතො යනු: පරිජි යැ හෝ සහජවසෙස් යැ හෝ පච්චි යැ හෝ නියත නො වූයේ.

7. ගමන පිළිග කෙරේ නම් හිදීම පිළිග කෙරේ නම් ඇවැත පිළිග කෙරේ නම් ඇවැතින් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළිග කෙරේ නම් හිදීම පිළිග නො කෙරේ නම් ඇවැත පිළිග කෙරේ නම් ඇවැතින් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළිග කෙරේ නම් හිදීම පිළිග කෙරේ නම් ඇවැත පිළිග නො කෙරේ නම් හිදීම නිමිතින් වූ ඇවැතින් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළිග කෙරේ නම් හිදීම පිළිග නො කෙරේ නම් ඇවැත පිළිග නො කෙරේ නම් නො කරවිය යුත්තේ ය.

ගමන පිළිග නො කෙරේ නම් හිදීම පිළිග කෙරේ නම් ඇවැත පිළිග කෙරේ නම් ඇවැතින් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළිග නො කෙරේ නම් හිදීම පිළිග නො කෙරේ නම් ඇවැත පිළිග කෙරේ නම් ඇවැතින් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළිග නො කෙරේ නම් හිදීම පිළිග කෙරේ නම් ඇවැත පිළිග නො කෙරේ නම් හිදීම නිමිතින් වූ ඇවැතින් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළිග නො කෙරේ නම් හිදීම පිළිග නො කෙරේ නම් ඇවැත පිළිග නො කෙරේ නම් නො කරවිය යුත්තේ ය.

පළමු වැනි අනියතානිසා පදය නිමි.

4. 2

දෙවැනි අනියතානිසා පදය

1. එයමෙයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු නැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අත්තෙව්සිවුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙති. තවද එයමෙයෙහි ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ එකලා වූ මිහිත්මොගමක හා රහසිගත ව කම්කම වූ පිළිගත් අස්තෙක එකලා ව නිෂද්ධ කිරීම භාග්‍යවතුන් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරණ ලද්දකි එකලා වූ එ මැ කුමරිය සමග එකලා ව රහසිගත ව කලට සුදුසු තෙපුල් බෙණෙමින් කලට සුදුසු දහම් බෙණෙමින් හුන්හ. දෙවන වට ද මොර්ථොතා විශාඛා තොමෝ කැඳවන ලදු ව ඒ කුලයට ගියා ය. ඉක්බිති මොර්ථොතා විශාඛා තොමෝ ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවන් එකලා වූ එ මැ කුමරිය සමග එකලා ව රහසිගත ව හුන්හ වූහ. දස ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවන්ට ‘යම් හෙයකින් හිමිපු එකලා වූ මොගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව නිෂද්ධ කෙරෙත් ද, වහන්ස, මේ අයෝග්‍ය ය. නුසුදුසු ය. වහන්ස, හිමිපු ඒ දෙවුන්දමින් අපි තැත්තාහු තමුද වැලිත් නො පහත් මිහිත්තු ආදහවාලිය නො හෙති’යි. මෙසේ කීවු ය. ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ මොර්ථොතා විශාඛාව විසින් මෙසේත් කියනු ලබන්නාහු නො පිළිගත්හ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා නිකඛමිචා භික්ඛුතං එතමිචං ආරොවෙසි යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනාති බියනාති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයසාම උද්ධි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසසාති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමිචං ආරොවෙසුං “සඬ්චං කිර තිං උද්ධි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසි”?ති “සඬ්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තිං මොඝපුරිස මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසසාසි, තෙනං මොඝපුරිස අපපසන්නාතං වා පසාදාය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකිතාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ”.

“නභෙව ඛො පන පටිච්ඡන්තං ආසනං හොති නාලංකමමනියං, අලඤ්ච ඛො හොති මාතුගාමං දුට්ඨල්ලාහි වාචාහි ඔහාසිතුං. යො පන ගික්ඛු තථාරූපෙ ආසනෙ මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසසා, තමෙනං සද්ධායාච්චිකා උපාසිකා දිඤ්චා දවින්නං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙත වදෙය්‍ය සඤ්ඤාදිසෙසෙන වා පාවිතතියෙන වා, නිසජ්ජං ගික්ඛු පටිජානමානො දවින්නං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙත කාරෙ-තභෙබ්බා සඤ්ඤාදිසෙසෙන වා පාවිතතියෙන වා, යෙන වා සා සද්ධායා-ච්චිකා උපාසිකා වදෙය්‍ය තෙන සො ගික්ඛු කාරෙතභෙබ්බා. අයමපි ධම්මො අනියතො”ති.

3. නභෙව ඛො පන පටිච්ඡන්තං ආසනං හොති අපට්ඨන්තං හොති, කුඛෙත වා කවාටෙන වා කිලඤ්ඤත වා සාණ්ඩාකාරෙන වා රුකෙත වා එමෙන වා කොථලියා වා යෙන කෙතථි අපට්ඨන්තං හොති.

නාලංකමමනියනාති න සකකා හොති මෙදුතං ධම්මං පටිසෙව්තුං.

අලඤ්ච ඛො හොති මාතුගාමං දුට්ඨල්ලාහි වාචාහි ඔහාසිතුනාති සකකා හොති මාතුගාමං දුට්ඨල්ලාහි වාචාහි ඔහාසිතුං.

යො පනාති යො යාදිසො -පෙ- ගික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමී අතෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

තථාරූපෙ ආසනෙති එවරූපෙ ආසනෙ

මාතුගාමො නාම: මනුසසී, ත යකි ත පෙති ත තිරව්නතගතා.

විඤ්ඤ පටිබලා සුභාසිතදුක්ඛාසිතං දුට්ඨල්ලාදුට්ඨල්ලං ආජානිතුං.

සද්ධිනාති එකතො.

එකො එකායාති භික්ඛු වෙව හොති මාතුගාමො ව.

රහො නාම: වකුක්ඛ රහො සොතස්ස රහො. වකුක්ඛ රහො නාම ත සකකා හොති අකකිං වා නිබණ්ණියමානෙ හමුකං වා උකකිපියමානෙ සීසං වා උකකිපියමානෙ පසසිතුං. සොතස්ස රහො නාම ත සකකා හොති පකති-කථා සොතුං.

2. ඉක්බිති මාගාරිමාතා විශාඛාවෝ තික්ම ගොස් හිඤ්ඤත්ව මෙපවත් දැන්වූහ: යම් මහණ කෙනෙක් අලොව්න් වෙත් ද ඔහු අවමින් කෙරෙහි. අසුණු කියති, දෙස් පහල කෙරෙත්. 'කිසෙයින් තම් අසුමෙත් උදසි තෙරණුවෝ එකලා වූ මාගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව නිෂද්ධ කළෝ ද?' යි ඉක්බිති ඒ හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. 'සැබවෙක් ද උදසි, තෝ එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව නිෂද්ධ කෙළෙහි ද' යි. භාග්‍යවත්හු පුළුවන්හ. "සැබැව භාග්‍යවතුන් වහන්ස", භාග්‍යවත් බුදුහු ගඬා කළහ. 'කෙසේ තම් තුල්ලපුරාණය, තෝ එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව නිෂද්ධ කෙළෙහි ද, තුල්ලපුරාණය, තෙල තො පහනුත්තේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ තො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ.

"අස්ස ප්‍රතිවස්සාන නො වුසේ ම වේ ද කම්මොග්ගා නො වේ ද? මිනිස්මාගමකට තුළුල්ලෙපුලින් කියන්නට යොග්‍ය වේ ද, යම් මහණෙක් එබඳු අස්සනාන එකලා වූ මාගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව නිෂද්ධ කෙරේ නම් හැදෑරියයුතු වචන ඇති උවැසියක් නොමෝ මේ මහණහු දක සලාචකයෙකින් හෝ පවිත්‍රියෙන් හෝ දෙ ඇවැත් අතුරින් එක්තර-යෙකින් කියන්නී නම් මහණ තෙම නිෂද්ධ ව පිළිනි කරන්නේ සල-වෙසෙයින් හෝ පවිත්‍රියෙන් හෝ දෙ ඇවැත් අතුරින් එක්තරයෙකින් පිළියම් කරවිය යුත්තේය. හැදෑරියයුතු වචන ඇති ඒ උවැසි නොමෝ යමෙකින් හෝ කියන්නී නම් ඒ මහණ තෙම ඒ ඇවැත්හි හෝ පිළියම් කරවිය යුක්තේ ය. මේ ධර්මය ද අනියත වේ."

3. නතෙව මො පන පටිච්ඡන්තං ආසනං හොති යනු: තො වාසුතේ වෙයි: ඕත්තියෙන් හෝ කටුචයෙන් හෝ කලාලින් හෝ කඛතුරුපටුරින් හෝ රුකින් හෝ ටැබින් හෝ පැලලිපොතුයෙන් හෝ යම් කිසිවකින් වාසුතේ වෙයි.

නාලං කම්මනිසං යනු: මෙවුන්දම් යෙවුනට තො හැකි වෙයි.

අලක්ඛ මො හොති මාතුගාමං දුමස්සලාහි වාචාහි ඛනාසිතුං යනු: මිනිස්මාගමකට තුළුල්ලෙපුලින් කියන්නට හැකි වෙයි.

යො පන යනු: යමෙක් යම් බද්ධයෙක් ... හිඤ්ඤා යනු ... මේ තෙම මේ අවයෙහි 'හිඤ්ඤා' යි අදහස් කරණ ලදී.

තථාරූපෙ ආසනෙ යනු: එබඳු අස්සනෙක.

මාතුගාම තම්: මිනිස්මාගම, යකින්තක් තො වෙයි. ප්‍රෙතිසක් තො වෙයි, තිරිසන්තිය මාගමක් තො වෙයි. නුවණැති වූවා සුඛාසි දුඛාසි තුළුල් තො තුළුල් ලෙපුල් දැනගන්නට ප්‍රතිබල වූවා වෙයි.

සද්ධං යනු: එකට.

එකො එකාය යනු: මහණෙක් ද මාගමක් ද වෙයි.

රකො තම්: ඇසට රහස, කණට රහස. ඇසට රහස තම්: ඇස කහන කල්හි බැම හෝ තහන කල්හි හිස හෝ තහන කල්හි දත්තට තො හැකි වෙයි. කණට රහස තම්: පියව් බස් අසන්නට තො හැකි වෙයි.

නිසජ්ජං කප්පෙය්‍යාති මාතුගාමෙ නිසිනෙන භික්ඛු උපනිසිනෙනා වා හොති උපනිපනෙනා වා, භික්ඛු නිසිනෙන මාතුගාමො උපනිසිනෙනා වා හොති උපනිපනෙනා වා, උහො වා නිසිනනා හොනති උහො වා නිපනනා.

සද්දොය්‍යවච්ඡා නාම: අංගනඵලා අභිසලෙකාපිනී විඤ්ඤානසංසතා.

උපාසිකා නාම: බුද්ධං සරණං ගතා ධම්මං සරණං ගතා සංඝං සරණං ගතා.

දිස්වාති පසසිත්වා.

දුචිතභං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙන වදෙය්‍ය සංඝාදිසෙසෙන වා පාවිතනි-
සෙන වා නිපජ්ජං භික්ඛු පටිජාතමානොදීනනං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙන
කාරෙතබ්බො සංඝාදිසෙසෙන වා පාවිතනියෙන වා, යෙන වා සා සද්දොය්‍ය-
වච්ඡා උපාසිකා වදෙය්‍ය, තෙන සො භික්ඛු කාරෙතබ්බො.

සා වෙ ඵලං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනෙනා මාතුගාමෙන
සද්ධං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනෙත්වා”ති. සො ව තං පටිජාතාති, ආපතනියා
කාරෙතබ්බො. සා වෙ ඵලං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනෙනා මාතු-
ගාමෙන සද්ධං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනෙත්වා”ති. සො වෙ ඵලං වදෙය්‍ය:
“සම්මානං නිසිනෙනා නො ව ඛො කායසංසග්ගං සමාපජ්ජි”නති.
නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනෙනා අපි ව ඛො නිපනෙනා”ති.
නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනෙනා අපි ව ඛො සීතො”ති.
න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ ඵලං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිපනෙනා මාතුගාමෙන
සද්ධං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනෙත්වා”ති. සො ව තං පටිජාතාති, ආපතනියා
කාරෙතබ්බො -පෙ- “සම්මානං නිපනෙනා නො ව ඛො කායසංසග්ගං
සමාපජ්ජිනති”. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනෙනා අපි ව ඛො
නිසිනෙනා”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනෙනා අපි ව ඛො
සීතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ ඵලං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා සුතං නිසිනනායා මාතුගාමං
දුට්ඨිලාභි වාචාභි ඔහාසනකායා”ති. සො ව තං පටිජාතාති, ආපතනියා
කාරෙතබ්බො -පෙ- “සම්මානං නිසිනෙනා නො ව ඛො දුට්ඨිලාභි වාචාභි
ඔහාසි”නති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනෙනා අපි ව ඛො
නිපනෙනා”ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනෙනා අපි ව ඛො
සීතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

නික්කරං කිංචලයා යනු: මාගම හුන් කර මහණ තෙම වාලන හුන්හේ හෝ වෙයි, වාලන හොත්තේ හෝ වෙයි, මහණ හුන් කර්ම මාගම වාලන හුන්හේ හෝ වෙයි. වාලන හොත්තේ හෝ වෙයි. දෙදෙන හෝ හුන්තාහු වෙති. දෙදෙන හෝ හොත්තාහු වෙති.

සද්ධායාවටයා නම්: පාමිණි සෝවාන් ඵල ඇති පිටිවිදි සිටුසන් ඇති දත් සසුන් ඇති (උවැසි.)

උපාසිකා නම්: බුදුන් සරණ ගියා ය, දහම් සරණ ගියා ය, සතුන් සරණ ගියා ය.

දික්ඛා යනු: දැක.

සගවෙසෙයින් වේවයි පවිතියෙන් වේවයි දෙ ඇවැත් අතුරින් එක්තරයෙකින් කියා නම් මහණ තෙම නිෂද්ධ පිළින කරණුයේ සහ-වෙසෙයින් වේවයි පවිතියෙන් වේවයි දෙ ඇවැත් අතුරින් එක්තරයෙකින් පිළියම් කරවිය යුත්තේ ය. ඒ හැදෑරියයුතු වචන ඇති උවැසි නොමෝ යමෙකින් කියා නම් ඒ මහණ තෙම එයින් හෝ පිළියම් කරවිය යුත්තේ යි.

ඒ උවැසි 'හිමිහු මාගමක හා කායසංඝයීයට සමවදිමින් හුන්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ තෙමේ එය පිළින කෙරේ නම් (සහවෙසෙස්) ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ඒ උවැසි ඉදින් 'හිමිහු මාගමක හා කායසංඝයීයට සමවදිමින් හුන්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ 'සාබ්ව මම් හුන්තෙමි. එතෙකුදුවත් කායසංඝයීයට නො සමවන්මි' යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... මම් නිෂද්ධ නො කෙළෙමි. එතෙකුදුවත් හොත්තෙමි'යි යඟ්‍යා නිමිති වූ ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම් නිෂද්ධ නො කෙළෙමි. එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. නො කරවිය යුත්තේ යි.

ඒ උවැසි 'හිමිහු මාගමක හා කායසංඝයීයට සමවදිමින් හොත්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ නම්, ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'සාබ්ව මම් හොත්තෙමි. එතෙකුදුවත් කායසංඝයීයට නො සමවන්මි'යි. කියා නම් යඟ්‍යා නිමිතින් වූ ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම් නො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් නිෂද්ධ කෙළෙමි'යි කියා නම්, නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම් නො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. කියා නම්, නො කරවිය යුත්තේ යි.

ඒ උවැසි 'හිමියන් මාගමකට තුළුල් තෙපුලින් කියමින් හුන්තවුන් මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ නම්, ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... සාබ්ව මම් හුන්තෙමි එතෙකුදුවත් තුළුල් තෙපුලින් නො කිමි'යි. කියා නම්, නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම් නිෂද්ධ නො කෙළෙමි එතෙකුදුවත් යඟ්‍යා කෙළෙමි'යි කියා නම්, යඟ්‍යා නිමිතින් වූ ඇවැත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම් නිෂද්ධ නො කෙළෙමි. එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. කියා නම්, නො කරවිය යුත්තේ යි.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අය්‍යසං මයා සුතං නිපන්නස්ස මානුශාමං දුට්ඨුල්ලාහි වාචාහි ඔහාසන්නස්සා”ති. සො ව තං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාහං නිපන්නො නො ව බො දුට්ඨුල්ලාහි වාචාහි ඔහාසි”න්ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපන්නො අපි ව බො නිසින්නො”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපන්නො අපි ව බො සීතො”ති. ත කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අය්‍යො මයා දිට්ඨො මානුශාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසින්නො”ති. සො ව තං පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසින්නො අපි ව බො නිපන්නො”ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසින්නො අපි ව බො සීතො”ති, ත කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අය්‍යො මයා දිට්ඨො මානුශාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිපන්නො”ති. සො ව තං පටිජානාති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපන්නො අපි ව බො නිසින්නො”ති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපන්නො අපි ව බො සීතො”ති, ත කාරෙතබ්බො.

අයමපිති පුරිමං උපාදය වුවවති.

අනියතොති ත නියතො සබ්බාදිසෙසො වා පාවිතතියං වා.

4. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති ආපතතිං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං ත පටිජානාති ආපතතිං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති ආපතතිං ත පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං ත පටිජානාති ආපතතිං ත පටිජානාති, ත කාරෙතබ්බො. ගමනං ත පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති, ආපතතිං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං ත පටිජානාති නිසජ්ජං ත පටිජානාති ආපතතිං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං ත පටිජානාති, නිසජ්ජං පටිජානාති, ආපතතිං ත පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං ත පටිජානාති, නිසජ්ජං ත පටිජානාති, ආපතතිං ත පටිජානාති, ත කාරෙතබ්බොති.

දුතියඅනියතසික්ඛාපදං නිවර්තනං

5. උද්දිට්ඨො බො ආයස්සනො ඥා අනියතා ධම්මා. තත්ථායස්සනො පුච්ඡාමි, කම්මිත්ත පරිසුද්ධා. දුතියමපි පුච්ඡාමි, කම්මිත්ත පරිසුද්ධා. තතියමපි පුච්ඡාමි, කම්මිත්ත පරිසුද්ධා. පරිසුද්ධොත්ථායස්සනො තස්මා තුණ්ඨි, එවමෙතං ධාරයාමිති.

තසසුඤ්ඤා

අලංකමනියඤ්ඤාව තථෙව ව තභෙව බො,
අනියතා සුපඤ්ඤතා බුද්ධසෙට්ඨත තාදිතාති.

අනියතකණ්ණො නිට්ඨිතො

ඒ උවැසි 'හිමියන්' මාගමකට තුළුල්-තෙපුලින් කියමින් වැද හොත්තවුන් බස මා විසින් අසන ලද්දකි. ඉදින් මෙසේ කියා තම ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ නම්, ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ... "සැබැව මම හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් තුළුල් තෙපුලින් තො කීමි'යි. කියා තම, ශය්‍යා නිමිතින් වූ ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම තො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් යුත්තෙමි'යි කියා තම, නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම තො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. කියා තම, තො කරවිය යුත්තේ ය.

ඒ උවැසි 'හිමිහු' එකලා වූ මාගමක හා එකලා ව රහසිගත ව හුත්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා තම ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ නම්, නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම නිෂද්ධ තො කෙළෙමි එතෙකුදුවත් හොත්තෙමි'යි. කියා තම, නිපතා නිමිතින් වූ ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම නිෂද්ධ තො කෙළෙමි එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. කියා තම, තො කරවිය යුත්තේ ය.

ඒ උවැසි 'හිමිහු' එකලා වූ මාගමක හා එකලා ව රහසිගත ව හොත්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා තම ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ නම්, නිපතා නිමිතින් වූ ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම තො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් හුත්තෙමි'යි. කියා තම, නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම තො හුත්තෙමි එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. කියා තම, තො කරවිය යුත්තේ ය.

අයමුපි යනු පලමු ශික්ෂාපදය හෙණ කියනු ලැබෙයි.

අනියතො යනු සභවෙසෙස හෝ පටිඨි ය හෝ තියත නො වූයේ.

4. ගමන පිළින කෙරේ නම් නිෂද්ධ පිළින කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින කෙරේ නම්, ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින කෙරේ නම් නිෂද්ධ පිළින තො කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින කෙරේ නම් ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින කෙරේ නම් නිෂද්ධ පිළින කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින කෙරේ නම් නිෂද්ධ පිළින තො කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින තො කෙරේ නම්, තො කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධ පිළින කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින කෙරේ නම්, ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධ පිළින තො කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින කෙරේ නම් ඇවැත්ත කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධ පිළින කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධ පිළින තො කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුත්තේ ය.

දෙවැනි අනියතවිචාරය නිමි.

5. ආයුෂ්ඨිත්තී, දෙ අනියතාපනතිහු උදෙසන ලද්දහු මි. එහි ලා ආයුෂ්ඨිත්තී පුළුල්ම: කිම පිරිසුදු වවු ද? දෙවන වට ද පුළුල්ම: කිම පිරිසුදු වවු ද? තෙවන වට ද පුළුල්ම: කිම පිරිසුදු වවු ද? මෙහි ලා ආයුෂ්ඨිත්තී පිරිසුදු. එහෙයින් තුෂ්ණිභුතය. මෙය මෙසේ බරම" යනුයි.

එහි උද්දාය:

උද්දායමනිය ද නභවබො ද යි අනියතාපනතිහු කාදිගුණ ඇති ශ්‍රේෂ්ඨ වූ මුද්දන් විසින් පණවන ලදහ.

අනියත කාණ්ඩය නිමිසේය.

නියෝගනියකණ්ඩා.

ඉමෙ ථෙව් පනායසමගොතා තිංස නියංගනියා පාචිනනියා ධම්මා

උදෙසං ආශව්ජනනි.

චිවරවගොගා

5. 1. 1.

පඨමකතිනසිකඛාපදං

1. තෙන ඛො පන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති ගොතමකෙ වෙතියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛුනං තිච්චරං අනුඤ්ඤාතං හොති. ඡබ්බගනියා භික්ඛු භගවතා තිච්චරං අනුඤ්ඤාතනති අඤ්ඤාතෙව තිච්චරෙන ගාමං පටිසනති, අඤ්ඤාත තිච්චරෙන ආරුමෙ අව්ජනති, අඤ්ඤාත තිච්චරෙන තහානං ඕතරනති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උප්පායනති ඛියනති විපාචෙනති: “කථං හි තාම ඡබ්බගනියා භික්ඛු අතිරෙකච්චරං ධාරෙස්සනති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු* භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං -පෙ- “සච්චං කීර තුමෙහ භික්ඛවෙ අතිරෙකච්චරං ධාරෙථා?”ති “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තුමෙහ මොඝපුරිසා අතිරෙකච්චරං ධාරෙස්සථ. තෙනං මොඝපුරිසා අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අතිරෙකච්චරං ධාරෙය්‍ය නියංගනියං පාචිනනිය”නති.

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතං හොති.

[මූලපඤ්ඤාතනි.]

2. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො ආනාඤ්ඤාත අතිරෙකච්චරං උපපන්නං හොති. ආයස්මා ව ආනාඤ්ඤාතං චිවරං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස දාතුකාමො හොති. ආයස්මා ව ඤාපිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. අථ ඛො ආයස්මතො ආනාඤ්ඤාත එතදහොසි: “භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤාතං ත අතිරෙකච්චරං ධාරෙතබ්බ”නති. ඉදං ඉමෙ අතිරෙකච්චරං උපපන්නං, අභඤ්චිමං චිවරං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස දාතුකාමො, ආයස්මා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති, කථනානුචො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ”නති. අථ ඛො ආයස්මා ආනාඤ්ඤාත භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසි. “කිං චිරං පනානඤ්ඤාතො ආගච්ඡිස්සති?”ති “තච්චං වා භගවා දිවසං දස්මං වා”ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කථා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ දසාභපරමං අතිරෙකච්චරං ධාරෙතුං එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

* “ඡබ්බගනියෙ භික්ඛු අනෙකපරිසාදයං විහරතිතු” ම.ජ.සං. අනිකං.

5.

නීතිපාලනාණය

ඇවැත්නි, මේ නිසි නීතිය පවති ඇවැත්නි
උදෙසිම පැමිණෙන්න.

විවරවර්ගය

5. 1. 1.

ප්‍රථමකයීනායකයාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු විසල්පුර ගොතමක වෛතසයානගෙහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිවුරු අනුදන්තා ලද වෙයි. සභග මහණහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිවුරු අනුදන්තා ලද්දි අතින් ම තුන් සිවුරකින් ගම් වදිති, අතින් ම තුන් සිවුරකින් අරමෙහි හිදිත්, අතින් ම තුන් සිවුරකින් නහන තොටට බසිත්. යම් මහණ කෙනෙක් අලොප්ඡ වෙන් නම් ඔහු අවඥා කෙරෙති, අගුණ කියති, දෙස් පහල කෙරෙත්: කිසෙයින් නම් සභග මහණහු අසිරි සිවුරු බරන්ද?”යි. ඉක්බිති ඒ හිසුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් “සැල කලහ... “සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි අසිරි සිවුරු බරවු ලැයි. හඟවත්හු පුළුවන්හ. සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස,”යි ඔහු කීහ. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ: කිසෙයින් නම් තුළු පුරුෂයෙහි, තෙපි අසිරි සිවුරු බරවු ද? තුළු පුරුෂයෙහි, තෙල නො පහනුන්ගේ පහන් බව පිණිස හෝ නො වෙයි... තව ද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් තෙම අසිරි සිවුරක් බර නම් නීතිපාලනිය මේ”ය යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හිසුන්ට මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල් පැණවීමයි.]

2. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ආනන්ද සම්මිත්තන් වහන්සේට අතිරෙක විවරයෙක් උපන්නේ වෙයි. ආයුෂ්මත් ආනන්ද සම්මිත්තන් වහන්සේත් ඒ සිවුර ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සම්මිත්තන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තාහ. ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සම්මිත්තන් වහන්සේත් සාකෙතයෙහි වාසය කෙරෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තොරුතට මේ සිත විය. ‘භාග්‍යවතුන් විසින් අසිරිත් සිවුරක් නො දැරියුතු ය යි සිකපද පනවන ලදී. මේ ද මට උපන් අසිරිත් සිවුරෙක, මම ද මේ සිවුර ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සම්මිත්තන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තෙමි. ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සම්මිත්තන් වහන්සේත් සාකෙතයෙහි වාසය කෙරෙති. කෙසේ නම් මා විසින් පිළිපැද්ද යුතු ද?’ යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනන්ද තොරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් දන්වූහ. “ආනන්දය, කීපමණ කලෙකින් ශාරිපුත්‍රයෝ එන්නාහුදැයි පුළුවන්හ. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තව වැනි හෝ දස වැනි හෝ දවසැයි අනන්ද තොරණුවෝ කීහ. එකල්හි භාග්‍යවත්හු මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි දහම් කපා වදාර හිසුන් ඇමතුහ: ‘මහණෙනි, දස දවසක් පරම කොට අසිරිත් සිවුරක් බරන්නට අනුදනිමි. තවද මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

“නිවසිතවිවරයෝ හික්මුනා උබතයෝ කපිනෙ දසාහපරම. අතිරෙකවිවරං ඛාණ්ඩබ්බං. තං අතික්කාමයෙනා නිස්සංගියං පාමිනනිය”නති.

[ද්‍රවිභවඤ්ඤානති.]

3. නිවසිතවිවරයෝනති හික්මුනො විවරං කතං වා හොති තට්ඨං වා විතට්ඨං වා දඬුං වා විවරසා වා උපවජ්ජනා.

උබතයෝ කපිනෙති අට්ඨන්තං මාතිකාතං අඤ්ඤාතරාය මාතිකාය උබතං හොති, සංඛ්‍යාතං වා අනන්තං උබතං හොති.

දසාහපරමනති දසාහපරමතා¹ ඛාණ්ඩබ්බං

අතිරෙකවිවරං තාම: අනගිට්ඨිතං අවිකප්පිතං.

විවරං තාම: ඡන්තං විවරාතං අඤ්ඤාතරං විවරං විකප්පනුපගපවජ්ජමං.

තං අතික්කාමයෙනා නිස්සංගියං හොති² එකාදසෙ අරුණ්ණයමනෙ නිස්සංගියං හොති නිස්සංජ්ඣබ්බං සංඛ්‍යාය වා ගණයාය වා පුග්ගාය වා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ නිස්සංජ්ඣබ්බං: තෙන භික්මුනා සංඛං උපසංඛාමිත්වා එකංසං උත්තරාසංඛං කරිත්වා බුඩ්ධාතං හික්මුතං පාදෙ වජ්ඣිත්වා උක්කුට්ඨං නිසීදිත්වා අඤ්ඤා පග්ගහෙත්වා එවමෙසු වචනීයො: “ඉදං මෙ භතෙන විවරං දසාහාතික්කාතං නිස්සංගියං. ඉමංසං සංඛ්‍යාය නිස්සංජ්ඣ”ති. නිස්සංජ්ඣ ආපනති දෙසෙතබ්බං. බ්‍යතෙනන භික්මුනා පටිබලෙන ආපනති පටිග්ගහෙතබ්බං. නිස්සංජ්ඣවිවරං දතබ්බං:

“සුඤ්ඤා මෙ භතෙන සංඛ්‍යා. ඉදං විවරං ඉත්තන්තාමෙසු භික්මුනො නිස්සංගියං සංඛ්‍යාය නිස්සංජ්ඣ. යදි සංඛ්‍යාය පතතකල්ලං, සංඛ්‍යා ඉමං විවරං ඉත්තන්තාමෙසු භික්මුනො දදෙය්‍ය”ති.

4. තෙන භික්මුනා සමබ්‍රලෙ භික්මු උපසංඛාමිත්වා එකංසං උත්තරාසංඛං කරිත්වා බුඩ්ධාතං හික්මුතං පාදෙ වජ්ඣිත්වා උක්කුට්ඨං නිසීදිත්වා අඤ්ඤා පග්ගහෙත්වා එවමෙසු වචනීයො: “ඉදමෙ භතෙන විවරං දසාහාතික්කාතං නිස්සංගියං. ඉමංසං ආයසමන්තාතං නිස්සංජ්ඣ”ති. නිස්සංජ්ඣ ආපනති දෙසෙතබ්බං. බ්‍යතෙනන භික්මුනා පටිබලෙන ආපනති පටිග්ගහෙතබ්බං. නිස්සංජ්ඣවිවරං දතබ්බං.

“සුඤ්ඤා මෙ ආයසමන්තා. ඉදං විවරං ඉත්තන්තාමෙසු භික්මුනො නිස්සංගියං. ආයසමන්තාතං නිස්සංජ්ඣ. යදෙයසමන්තාතං පතතකල්ලං, ආයසමන්තා ඉමං විවරං ඉත්තන්තාමෙසු භික්මුනො දදෙය්‍ය”නති.

5. තෙන භික්මුනා එකං භික්මු උපසංඛාමිත්වා එකංසං උත්තරාසංඛං කරිත්වා උක්කුට්ඨං නිසීදිත්වා අඤ්ඤා පග්ගහෙත්වා එවමෙසු වචනීයො: “ඉදං මෙ ආට්ඨසො විවරං දසාහාතික්කාතං නිස්සංගියං. ඉමංසං ආයසමනො නිස්සංජ්ඣ”ති. නිස්සංජ්ඣ ආපනති දෙසෙතබ්බං. තෙන භික්මුනා ආපනති පටිග්ගහෙතබ්බං. නිස්සංජ්ඣවිවරං දතබ්බං: “ඉමං විවරං ආයසමනො දමෙ”ති.

1. දසාහපරමතාය. සී. ලිඛිත. 2. ‘හොතිති’ ඉදං පදං පොථකෙසු අපි. සිකාපදෙ ඉතා නපි.

“ගිඤ්ඤාන විසින් කොට නිම වූ සිවුරු ඇති කල්හි කෙළින් උදුළ කල්හි දස දවසක් පරම කොට අසිතින් සිවුර බැරිය යුතු ය. ඒ දහාන-පරම කාලය ඉක්මවන්නාහට නිසැතිවෙයි වේ.

[දෙවනපැණවිමසි.]

3. නිට්ඨන විවරණී. යනු භික්ෂුහුගේ විවරය කරණ ලද හෝ වෙසි තවුසේ හෝ වාතාසුතේ හෝ දූවුනේ හෝ සිවුරු ලැබීමේ ආශාව සිදුනී හෝ වෙයි.

උභයතාසී. කසිනෙ යනු අට වැදූරුම් මාතිකාවන් අතුරෙන් එක්තරා මාතිකාසෙය්හින් උදුළේ වෙයි. සඛ්ඤා විසින් හෝ අතරු උදුරණ ලද වෙයි.

දහානපරමං යනු දස දවසක් පරම කොට ඇති කාලය බැරිය යුත්තේ ය.

අභිසරක විවර නම්: නො ඉටුක ලද නො විකපන ලද ය.

විවර නම්: සවැදූරුම් සිවුරු අතුරෙන් එක්තරා විකපුන් පොහොතා පාසිම් සිවුරෙක.

තං අභිකතාමයතො නිසංකනිසං හොති යනු එකොළොස් වැනි අරුණ තාහෙත සද නිසැති වෙයි. සඛ්ඤාට හෝ ගණයාට හෝ පුභු-ලක්භව හෝ නිසැරිය යුතු ය. තව ද මහණෙහි, මෙසේ නිසැරිය යුතු ය: ‘ඒ මහණහු විසින් සඛ්ඤා වෙත එළඹ උතුරුසහ එකක් කොට මහලු භික්ෂුන් පා වැද උළුල්ලෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර දස දවසක් ඉක්මෙන ලද නිසැති විය. මෙය මම් සහනට නිසජම්’යි නිසඳ, ඇවැත් දෙසිය යුතු. වෘක්ක වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිළිගත යුතු. නිසැදු සිවුර දිය යුතු:

“වහන්ස, සඛ්ඤ නෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මෙනම් මහණහුගේ මේ සිවුර නිසැති විය. සහනට නිසදන ලද. ඉදින් සහනට පාමිණිකල් ඇත් නම් සඛ්ඤ නෙමේ මේ සිවුර මෙනම් මහණහට දෙන්නේ ය”යි.

4. ඒ මහණහු විසින් බොහෝ භික්ෂුන් කරා එළඹ උතුරුසහ එකක් කොට මහලු භික්ෂුන් පා වැද උළුල්ලෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නාහු ය. ‘වහන්ස, මාගේ මේ සිවුර දස දවස් ඉක්ම ගියේ නිසැති විය. මේ මේ සිවුර ආයුෂ්මත්තට නිසජම්’යි නිසද, ඇවැත් දෙසිය යුතු. වෘක්ක වූ ප්‍රතිබලවූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිළිගතයුතු. නිසැදු සිවුර ඔහුට දිය යුතු:

“ආයුෂ්මත්ති, මා කියන්නක් අසත්වා. මෙනම් භික්ෂුහුගේ මේ සිවුර නිසැති විය. ආයුෂ්මත්තට නිසජන ලද. ඉදින් ආයුෂ්මත්තට පාමිණි කල් ඇත් නම් ආයුෂ්මත්ත මේ සිවුර මෙ නම් මහණහට දෙන්නාහු ය”යි

5. ඒ මහණහු විසින් එක් මහණක්හු වෙත එළඹ උතුරුසහ එකක් කොට උළුල්ලෙන් හිඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, මාගේ මේ සිවුර දස දවසක් ඉක්ම ගියේ නිසැති විය. මම් මේ සිවුර ආයුෂ්මත්තට නිසජම්’යි නිසද, ඇවැත් දෙසිය යුතු. ඒ මහණහු විසින් ඇවැත් පිළිගත යුතු. නිසැදු සිවුර ‘මේ සිවුර ආයුෂ්මත්තට දෙමි’යි දිය යුතු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුලත් කර ඇත.

6. දසාභාතිකකතො අතිකකතාසඤ්ඤී, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. දසාභාතිකකතො වෙමතිකො, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. දසාභාතිකකතො අනතිකකතාසඤ්ඤී, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අනට්ඨිතො අට්ඨිතසඤ්ඤී, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අවිසාජ්ජිතො විසාජ්ජිතසඤ්ඤී, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අනට්ඨිතො විසාජ්ජිතසඤ්ඤී, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අවිතට්ඨිතො විතට්ඨිතසඤ්ඤී, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අද්ධෙසි ද්ධසසඤ්ඤී, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අවිදුරොති විදුරොතිසඤ්ඤී, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. නිස්සග්ගියං විවරං අනිසසජ්ජා, පරිභුඤ්ඤි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දසාභාතිකකතො අතිකකතාසඤ්ඤී, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දසාභාතිකකතො වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දසාභාතිකකතො අනතිකකතාසඤ්ඤී, අනාපතති.

7. අනාපතති අනොදසාභං අට්ඨෙති විකප්පෙති විසාජ්ජෙති තස්සති විතස්සති ඛයගති අවජ්ජිතා ගණනන්ති, විසාසං ගණනන්ති උම්මනකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

8. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු නිස්සට්ඨිවරං න දෙතාති. භගවතො එතමන්ථො ආරොචෙත්සං. “න භික්ඛවෙ නිස්සට්ඨිවරං න දතබ්බං. යො න දදෙය්ස, ආපතති දුක්ඛට්ඨං”ති.

පඨමකඨිනසිකඛාපදං නිමිතං

5. 1. 2.

දුතියකඨින සිකඛාපදං*

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු භික්ඛුතං හන්ථෙ විවරං නික්ඛිපිතා සනාරුතතරෙත ජනපදවාරිකං පක්කමන්ති. තාති විවරාති විරං නික්ඛිතතාති කණ්ණකිතාති භොනන්ති. තාති භික්ඛු ඔතාපෙතන්ති. අද්දසා ඛො ආයස්මා ආනිකෙද්ද සෙතාසතවාරිකං අභිණ්ඩනො තෙ භික්ඛු තාති විවරාති ඔතාපෙනො. දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්භො තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කඬ්ඨොති ආවුසො විවරාති කණ්ණකිතාති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතමන්ථො ආරොචෙත්සං. ආයස්මා ආනන්දෙ උප්පාදෙති ඛියති විපාවෙති: “කථං හි තාම භික්ඛු භික්ඛුතං හන්ථෙ විවරං නික්ඛිපිතා සනාරුතතරෙත ජනපදවාරිකං පක්කමස්සන්ති”ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො එතමන්ථො ආරොචෙසි, “සචං කිර භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුතං හන්ථෙ විවරං නික්ඛිපිතා සනාරුතතරෙත ජනපදවාරිකං පක්කමන්ති”ති? “සචං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා. “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොඤ්ජරියා භික්ඛුතං හන්ථෙ විවරං නික්ඛිපිතා සනාරුතතරෙත ජනපදවාරිකං පක්කමස්සන්ති. තෙන භික්ඛවෙ අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවන්දෙ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්සාථ:

*උද්දෙසිත සිකඛාපදං, සිවු. උද්දෙසිත සිකඛාපදං, මජ්ඣ.

6. දස දවසක් ඉක්ම ගිය කල්හි 'ඉක්ම ගියේ ය යන සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවති වෙයි. දස දවසක් ඉක්ම ගිය කල්හි විමති ඇත්තේ, නිසාහි පවති වෙයි. දස දවසක් ඉක්ම ගිය කල්හි 'ඉක්ම නො ගියේ ය, යන සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවති වෙයි. නො ඉවත ලද්දෙහි ඉවත ලදු සි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවති වෙයි. නො විකපන ලද්දෙහි විකපන ලදු සි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවති වෙයි. නො විසර්ත ලද්දෙහි විසර්ත ලදු සි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවති වෙයි. නො නවුයෙහි නවු යි සංඥා ඇත්තේ නිසාහි පවති වෙයි. නො වානාසුතෙහි වානාසිතා යි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවති වෙයි. නො දූවුතෙහි දූවිතා යි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවති වෙයි. නො පාහාර ගත්තෙහි පාහාර ගන්නා ලදු සි සංඥා ඇත්තේ නිසාහි පවති වෙයි. නිසාහි සිවුර නො නිසද පරිභොග කෙරේ නම් දුකුලාඥාවන් වෙයි. දස දවස් නො ඉක්බිකෙහි ඉක්මිතා යි සංඥා ඇත්තේ, දුකුලාඥාවන් වෙයි. දස දවස් නො ඉක්බිකෙහි විමති ඇත්තේ, දුකුලාඥාවන් වෙයි. දස දවස් නො ඉක්බිකෙහි නො ඉක්මිතා යි සංඥා ඇත්තේ, ඥාවන් නැති.

7. ඇතුළු දස දවස්හි ඉටා නම් විකපා නම් විසදා නම් තැසේ නම් වානාසේ නම් දූවේ නම් අසිදු ගණිත් නම් විස්වාසි ව ගණිත් නම් ඥාවන් නැති. උමමතතකයනට ආදිකම්කයනට, ඥාවන් නැතැයි.

8. තවද එසමයෙහි භවිවග්ගිය භික්ෂුහු නිසාදු සිවුර නො දෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. 'මහණෙනි, නිසාදු සිවුර නො දිය යුතු නො වෙයි. යමෙක් නො දේ නම් දුකුලාඥාවන් වේ' යයි.

ප්‍රථම කයින ගීතාපදය නිමි.

5. 1. 2.

ද්විතීයකයින්ගේගීතාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීප-යෙහි වූ අතේපිඬුසිවුහුගේ දෙවර්මහි වාඩ වාසය කරණ සේක. තවද එසමයෙහි භික්ෂුහු භික්ෂුන්ගේ අත්පසා සහලසිවුර තබා හඳුනා පොරෝනා සිවුරින් යුතු ව ජනපදවාරිකායෙහි නික්මෙති. ඒ සිවුරු බොහෝ කල් තබන ලද්දහු හටගත් කැලැල් ඇත්තාහු වෙති. භික්ෂුහු ඒ සිවුරු (අවුටෙහි) තවති. ආයුෂමත් අතද තෙරණුවෝ සෙනාසන වාරිකායෙහි ඇවිදිනාහු ඒ සිවුරු තවන ඒ භික්ෂුන් දුටහ. දූක ඒ භික්ෂුන් කරා එළඹ ඒ භික්ෂුන්ට මෙසේ කීහ: 'ඥාවන්නි, කැලැල් හටගත් මේ සිවුරු කවරක්හු-ගේ ද' යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ආයුෂමත් අතද තෙරුන්ට එපවත් දැන්වූහ. ආයුෂමත් අතද තෙරණුවෝ අවමන් කෙරෙති, නුගුණ කියති, දෙස් පහල කෙරෙත්. 'කෙසේ නම් භික්ෂුහු භික්ෂුන්ගේ අත්පසා සහලසිවුර තබා හඳුනා පොරෝනා සිවුරින් ජනපදවාරිකායෙහි නික්මුණාහු ද' යි. ඉක්මිති ආයුෂමත් අතද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. 'සැබෑ ද මහණෙනි, භික්ෂුහු භික්ෂුන්ගේ අත්පසා සහලසිවුර තබා හඳුනා-පොරෝනා සිවුරින් ජනපද වාරිකායෙහි නික්මෙත් ද' යි. 'සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස' භාග්‍යවත් බුදුහු ගඟා කලක: 'කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුළු-පුරුෂයෝ භික්ෂුන් අත සහලසිවුර තබා හඳුනා පොරෝනා සිවුරින් ජනපද-වාරිකායෙහි නික්මුණාහු ද, මහණෙනි, තෙල තොපහනුන්ගේ පාහැදීමට හෝ නො වෙයි... තවද මහණෙනි, මේ ගීතාපදය මෙසේ උදෙසායි:

“නිවසිතවිවරයම්. හික්කුනා උක්කතයම්. කසිනෙ එකරතනමි පෙ හික්කු නිව්වරෙන විප්පවසෙය්, හික්කුනියං පාවිතනිය”නති.

එවඤ්චදං ගගවතා හික්කුනං සිකිකාපදං පඤ්ඤතතං ගොති.

[මූලපඤ්ඤනති.]

2. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ හික්කු කොසමිසියං ගිලානො ගොති. ඤ්ඤතකා තස්ස හික්කුතො සන්තිකෙ දුතං පාහෙසුං: “අගච්ඡතු හදනොතා මයං උපට්ඨතිස්සාමා”ති. හික්කුපි එවමාහංසු. “ගච්ඡාපුසො ඤ්ඤතකා තං උපට්ඨතිස්සානති”ති. සො එවමාහ: “ගගවතාපුසො සිකිකාපදං පඤ්ඤතතං ත නිව්වරෙන විප්පවසිතබ්බ”නති. “අහඤ්චති ගිලානො, ත සකෙකාමි නිව්වරං ආදය පකකමිතුං, තාහං ගමිස්සාමි”ති. ගගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

3. අථ බො භගවා එතසම් නිදනෙ එතසම් පකරණෙ ධමමිං කථං කතා හික්කු ආමනොසි: “අනුජාතාමි හික්කවෙ ගිලානස්ස හික්කුතො නිව්වරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං දතුං. එවඤ්ච පන හික්කවෙ දතබ්බා: තෙන ගිලානෙන හික්කුතා සබ්බං උපසම්බත්තො එකංසං උත්තරුසම්භං කරිතා බුද්ධිතං හික්කුතං පාදෙ වජ්ඣතා උක්කුට්ඨකං නිසිද්ධතා අඤ්ඤාං පග්ගහෙතා එවමස්ස වචනීයො: “අහං හනෙන ගිලානො ත සකෙකාමි නිව්වරං ආදය පකකමිතුං, සොහං හනෙන සබ්බං නිව්වරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං යාවාමි”ති. දුතියමපි යාවිතබ්බො, තතියමපි යාවිතබ්බො, ව්‍යතෙනන හික්කුතා පට්ඨලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො:

“සුණාතු මෙ හනෙන සබ්බෙසා. අයං ඉථ්ථනාමො හික්කු ගිලානො ත සකෙකාමි නිව්වරං ආදය පකකමිතුං. සො සබ්බං නිව්වරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං යාවති. යදි සබ්බස්ස පත්තකල්ලං, සබ්බෙසා ඉථ්ථනාමස්ස හික්කුතො නිව්වරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං දදෙය්: එසා ඤ්ඤති.

“සුණාතු මෙ හනෙන සබ්බෙසා. අයං ඉථ්ථනාමො හික්කු ගිලානො ත සකෙකාමි නිව්වරං ආදය පකකමිතුං. සො සබ්බං නිව්වරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං යාවති. සබ්බෙසා ඉථ්ථනාමස්ස හික්කුතො නිව්වරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං දෙති. යස්සායසමතො ඛමති ඉථ්ථනාමස්ස හික්කුතො නිව්වරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං යාදතං, සො තුණ්හස්ස. යස්ස තතබ්බමති, සො හාසෙය්.

දිනතා සබ්බෙසා ඉථ්ථනාමස්ස හික්කුතො නිව්වරෙන අවිප්පවාසසමුක්ඛිං, ඛමති සබ්බස්ස, තස්මා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

එවඤ්ච පන හික්කවෙ ඉමං සිකිකාපදං උද්දිසෙය්: එ:

“නිවසිතවිවරයම්. හික්කුනා උක්කතයම්. කසිනෙ එකරතනමි පෙ හික්කු නිව්වරෙන විප්පවසෙය් අඤ්ඤානු හික්කුසමුක්ඛියා, හික්කුනියං පාවිතනිය”නති.

[දුතියපඤ්ඤනති.]

4. නිවසිතවිවරයම්නති හික්කුතො විවරං කතං වා ගොති නට්ඨං වා විනට්ඨං වා දබ්බං වා විවරාසා වා උපට්ඨිනා.

“හික්ෂුහු විසින් කොට නිම වූ සිවුරු ඇති කල්හි කෙළින් උදුල කල්හි ඉදින් මහණ තෙම එක් රැයකුදු තුන් සිවුරින් වෙන් ව වෙසේ නම් නිසැති පවිතීවේය”යි.

භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුත්ව මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල් පැණවීමයි.]

2. එසමයෙහි කොසමැනුවර එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වූයේ වෙයි. නැයෝ ඒ හික්ෂුහුගේ සම්පයෙහි දුතයකු එවූහ. ‘වහන්සේ (මෙහි) එක්වා අපි උවැටත් කරමිහ’යි. හික්ෂුහු ද මෙසේ කීහු: යා ඇවැත්නි, නැයෝ තොපට උවැටත් කරන්නාහ’යි. හේ මෙසේ කී ය: ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් විසින් ‘තුන් සිවුරින් තොවෙන් ව විසියයුතු ය’යි සිකපද පණවන ලද: මම ද හිලන්මි. තුන්සිවුරු ගෙණ නික්ම යන්නට නො පොහොසත්මි. මම නො යෙමි’ යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් දැන්වූහ:

3. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනෙහි මේ කාරණයෙහි ලා දහම් කපා වදාරා හික්ෂුන් ඇමැතු සේක: මහණෙනි, ගිලන් මහණහට ‘නිව්වර අවිප්පවාස සමුත්තිය’ දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේත් දියයුතු ය. ඒ ගිලන් මහණකු විසින් සබ්බසා වෙත එළඹ උතුරාසහ එකස් කොට මහලු හික්ෂුන් පා වැද උඵල්ලෙන් හිඳ ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය: “වහන්ස, මම හිලන්මි. තුන්සිවුරු ගෙණ යන්නට නො පොහොසත්මි. වහන්ස, ඒ මම සබ්බසා නිව්වර අවිප්පවාස සමුත්තිය අයදිමි’යි දෙවනවට ද යැදිය යුත්තේ ය. තෙවනවට ද යැදිය යුත්තේ ය. ව්‍යාකූල වූ ප්‍රතිබල මහණක්කු විසින් සබ්බ තෙම දැන්විය යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම ගිලන් වූයේ තුන් සිවුරු ගෙණ නික්ම යන්නට නො හැකි වෙයි. හෙතෙම සබ්බසා නිව්වර අවිප්පවාසසමුත්තිය අයදිමි. ඉදින් සබ්බසාට පැමිණිකල් ඇත් නම් සබ්බ තෙමේ මෙනම් මහණහට ‘නිව්වර අවිප්පවාස-සමුත්තිය දෙන්නේ ය’ තෙල ඤාති’යයි.

වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම ගිලන් වූයේ තුන් සිවුරු ගෙණ නික්ම යන්නට නො හැකි වෙයි. හේ සබ්බසා ‘නිව්වර අවිප්පවාසසමුත්තිය අයදිමි. සබ්බ තෙමේ මෙනම් මහණහට ‘නිව්වර අවිප්පවාසසමුත්තිය’ දෙයි. මෙ නම් මහණහට නිව්වර අවිප්පවාස-සමුත්තිය දීම යම් අයුෂ්මතක්හට රිසි වේ නම් හේ තුෂණීභූත වන්නේ ය. යමක්හට තොරිසි වේ නම් හේ කියන්නේ ය.

සබ්බසා විසින් මෙනම් මහණහට නිව්වර අවිප්පවාසසමුත්තිය දෙන ලද්දිය. සබ්බසාට රුචි වෙයි. එහෙයින් මේ තුෂණීභාවය යි. මෙසේ මේ තුෂණීභාවය ධරමි”යි.

තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:

“හික්ෂුහුගේ සිවුර කොට නිම කල්හි කෙළින් උදුල කල්හි ඉදින් මහණ තෙම හික්ෂුසමුත්තිය නැති ව එක් රැයකුදු තුන්සිවුරින් වෙන් ව වෙසේ නම් නිසැති පවිතීවේය”යි.

[දෙවන පැණවීමයි.]

4. නිට්ඨිතනිව්වරයා යනු: හික්ෂුහුගේ සිවුර කරණ ලද හෝ වෙයි, තවුයේ හෝ වැනාඳුනේ හෝ දැවුනේ හෝ සිවුරු ලැබීමේ ආශාව සිදුනේ හෝ වෙයි.

උබ්බතසමිං කසිනෙති අධ්‍යනං මාතිකාතං අඤ්ඤාතරය මාතිකාය උබ්බතං හොති. සබ්බෙත වා අනතර උබ්බතං හොති.

එකරතනමපි චෙ භික්ඛු නිව්වරෙන විසමවෙසයාති සබ්බාටියා වා උතතරසබ්බෙත වා අනතරවාසකෙත වා.

අඤ්ඤාත්‍ර භික්ඛුසමුත්තියාති ධපෙතා භික්ඛුසමුත්තියං.

නිසසග්ගියං හොතිති සහ අරුණ්ණගමනෙන¹ නිසසග්ගියං හොති. නිසස-පජ්ඣබ්බං සබ්බසංඝාය වා ගණ්ණං වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤා පත භික්ඛුවෙ නිසසපජ්-තබ්බං -පෙ- “ඉදමෙව භනෙන විවරං රතතිං විපපච්ඡන්² අඤ්ඤාත්‍ර භික්ඛු-සමුත්තියං නිසසග්ගියං, ඉමෙහං සබ්බසංඝා නිසසජාමි”ති -පෙ- දදෙයස්සති -පෙ- දදෙයස්සති -පෙ- අයස්සන්තො දමමි”ති.

5. ගාමො එකුපවාරො නානුපවාරො, නිවෙසනං එකුපවාරං නානු-පවාරං, උද්දෙසිතො³ එකුපවාරෙ නානුපවාරෙ, අට්ටො එකුපවාරෙ නානු-පවාරෙ, මාලො එකුපවාරො නානුපවාරෙ, පාසාදො එකුපවාරෙ නානුප-වාරෙ, හමමියං එකුපවාරං නානුපවාරං, නාවා එකුපවාරං නානුපවාරං, සඤ්ඤා එකුපවාරො නානුපවාරෙ, බෙතනං එකුපවාරං නානුපවාරං, ඛඤ්ඤා-කරණං එකුපවාරං නානුපවාරං, ආරාමො එකුපවාරෙ නානුපවාරෙ, විහාරෙ එකුපවාරෙ නානුපවාරෙ, රාකඛ්චුලං එකුපවාරං නානුපවාරං, අරේඛාකාසො එකුපවාරෙ නානුපවාරෙ.

6. ගාමො එකුපවාරො නාම: එකකුලස්ස ගාමො හොති පරිකඤ්ඤාතා ව, අනෙතාගාමෙ විවරං නිකඤ්චිතා අනෙතාගාමෙ වත්ථබ්බං. අපරිකඤ්ඤාතා හොති, යස්මිං ඝරෙ විවරං නිකඤ්චිතං හොති තස්මිං ඝරෙ වත්ථබ්බං හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං.

7. නානාකුලස්ස ගාමො හොති පරිකඤ්ඤාතා ව, යස්මිං ඝරෙ විවරං නිකඤ්චිතං හොති. තස්මිං ඝරෙ වත්ථබ්බං සභායෙ වා දාරමුලෙ වා හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං. සභායං ගවජනෙතන හත්ථපාසෙ විවරං නිකඤ්චිතා සභායෙ වා වත්ථබ්බං දාරමුලෙ වා. හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං. සභායෙ විවරං නිකඤ්චිතා සභායෙ වා වත්ථබ්බං දාරමුලෙ වා. හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං. අපරිකඤ්ඤාතා හොති, යස්මිං ඝරෙ විවරං නිකඤ්චිතං හොති, තස්මිං ඝරෙ වත්ථබ්බං. හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං.

8. එකකුලස්ස නිවෙසනං හොති පරිකඤ්ඤාතා නානාගබ්භා නානා-ඔවරකා, අනෙතානිවෙසනෙ විවරං නිකඤ්චිතා අනෙතානිවෙසනෙ වත්ථබ්බං. අපරිකඤ්ඤාතා හොති, යස්මිං ගබ්බෙ විවරං නිකඤ්චිතං හොති, තස්මිං ගබ්බෙ වත්ථබ්බං. හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං.

9. නානාකුලස්ස නිවෙසනං හොති පරිකඤ්ඤාතා නානාගබ්භා නානාඔවරකා, යස්මිං ගබ්බෙ විවරං නිකඤ්චිතං හොති, තස්මිං ගබ්බෙ වත්ථබ්බං දාරමුලෙ වා. හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං. අපරිකඤ්ඤාතා හොති, යස්මිං ගබ්බෙ විවරං නිකඤ්චිතං හොති තස්මිං ගබ්බෙ වත්ථබ්බං. හත්ථපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං.

1. සහ අරුණ්ණගමනා. ම.ජ.ආ. 2. රතතිං විපපච්ඡන් ම.ජ.ආ. සක 3. උදෙසිතො. ම.ජ.ආ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

උසස්කමේ කඩිනම යනු: අව වැදගත්ම මානිකාවන් අතුරෙහි එක්තරා මානිකායෙකින් උද්දේ වෙයි. සමාජයා විසින් හෝ අතරු උද්ගත ලද වෙයි.

එකරතාවයේ වෙ හිඟු නිව්වරණ විප්ලවය යනු: සහජයින් හෝ උතුරුසහජයින් හෝ අතුරුසහජයින් හෝ.

අසාදන හිඟුසමාජය යනු: හිඟුසමාජය නම.

නිසාගතය හෝනි යනු: අරුණු නැගීම සමග නිසාගත වෙයි. සමාජයාට හෝ ගණයට හෝ පුතුලක්කට හෝ නිසාගත යුතු ය. ... “වහන්ස, මාගේ මේ සිවුර හිඟුසමාජය නැති ව රැගත් වෙත් ව වසන ලද. නිසාගත වූයේ ය. මම මෙය සමාජයාට නිසාගත”යි. දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහු යයි ... අසාදන”යි.

5. ගම එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. නිවෙස්ක එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. බඩුහල එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. අවල්ල එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. මහල එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. පහය එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. සඳලගෙය එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. නැව එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි, ගැල් සාන්තුව එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි, කෙත එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. කලවිට එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. අරම එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. වෙහෙර එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. රැක්මල එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. අබ්බය එකපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි.

6. එකපවාර ගම නම්: එක් කුලයකට අයත් ගම පිරිකෙව් කරණ ලද්දේ ද වේ නම් ඇතුළතම සිවුර තබා ඇතුළතම විසිය යුතු ය. නො පිරිකෙව් කරණ ලද්දේ වේ නම් යම් ගෙයක සිවුර තබන ලද වේ ද ඒ ගෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් නොහල යුතු ය.

7. නානා කුලයකට අයත් ගම පිරිකෙව් කරණ ලද්දේ වේ නම් යම් ගෙයක සිවුර තබන ලද වේ ද ඒ ගෙහි සහායෙහි හෝ ආරක්ෂකයෙහි හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් නො හල යුතු ය. සබයට යන්නාහු විසින් අත්පසා සිවුර තබා සෙබෙහි හෝ දොර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු. සෙබෙහි සිවුර තබා සෙබෙහි හෝ දොර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු. පිරිකෙව් නො කරණ ලද්දේ වේ නම් යම් ගෙයක සිවුර තබන ලද්දේ ද ඒ ගෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු.

8. එක් කුලයකට අයත් නිවෙස්ක පිරිකෙව් කරණ ලද්දේ වේ නම් නානාගහියෝ නානා මවරකයෝ වෙත් නම් ඇතුළු නිවෙස්කෙහි සිවුර තබා ඇතුළු නිවෙස්කෙහි විසිය යුතු. පිරිකෙව් නොකරණ ලද වේ නම් යම් ගැබෙක සිවුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

9. නානා කුලයකට අයත් නිවෙස්ක පිරිකෙව් කරණ ලද්දේ වේ නම් නානාගහියෝ නානා මවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගැබෙක සිවුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු. නොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් යම් ගැබෙක සිවුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

10. එකතුකරනු ලැබූ උදෙසා හෝ පරික්ෂණය වන නානාගමන නානාමවරක, අනෙකුත් උදෙසා විවර නිකුත්වන අනෙකුත් උදෙසා වැඩබලන. අපරික්ෂණය හෝ, යම් ගමන විවර නිකුත්වන හෝ, තත්ව ගමන වැඩබලන. ගැටළු වා න විචිතව.

11. නානාකරනු ලැබූ උදෙසා හෝ පරික්ෂණය වන නානාගමන නානාමවරක, යම් ගමන විවර නිකුත්වන හෝ, තත්ව ගමන වැඩබලන. ආරම්භ වා. ගැටළු වා න විචිතව. අපරික්ෂණය හෝ, යම් ගමන විවර නිකුත්වන හෝ, තත්ව ගමන වැඩබලන. ගැටළු වා න විචිතව.

12. එකතුකරනු ලැබූ අනෙකුත් හෝ, අනෙකුත් විවර නිකුත්වන අනෙකුත් වැඩබලන. නානාකරනු ලැබූ හෝ නානාගමන නානා-මවරක, යම් ගමන විවර නිකුත්වන හෝ, තත්ව ගමන වැඩබලන. ආරම්භ වා. ගැටළු වා න විචිතව.

13. එකතුකරනු ලැබූ මාලා හෝ, අනෙකුත් මාලා විවර නිකුත්වන අනෙකුත් මාලා වැඩබලන. නානාකරනු ලැබූ මාලා හෝ නානාගමන නානා-මවරක, යම් ගමන විවර නිකුත්වන හෝ, තත්ව ගමන වැඩබලන. ආරම්භ වා. ගැටළු වා න විචිතව.

14. එකතුකරනු ලැබූ පාසාද හෝ, අනෙකුත් පාසාද විවර නිකුත්වන අනෙකුත් පාසාද වැඩබලන. නානාකරනු ලැබූ පාසාද හෝ නානාගමන නානා-මවරක, යම් ගමන විවර නිකුත්වන හෝ, තත්ව ගමන වැඩබලන. ආරම්භ වා. ගැටළු වා න විචිතව.

15. එකතුකරනු ලැබූ ගමන හෝ, අනෙකුත් ගමන විවර නිකුත්වන අනෙකුත් ගමන වැඩබලන. නානාකරනු ලැබූ ගමන හෝ නානා-මවරක, යම් ගමන විවර නිකුත්වන හෝ, තත්ව ගමන වැඩබලන. ආරම්භ වා. ගැටළු වා න විචිතව.

16. එකතුකරනු ලැබූ නානා හෝ අනෙකුත් නානා විවර නිකුත්වන අනෙකුත් නානා වැඩබලන. නානාකරනු ලැබූ නානා හෝ නානාගමන නානා-මවරක, යම් ගමන විවර නිකුත්වන හෝ, තත්ව ගමන වැඩබලන. ගැටළු වා න විචිතව.

17. එකතුකරනු ලැබූ සහෝ හෝ, සහෝ විවර නිකුත්වන පුරනෝ වා පවරනෝ වා සහනකරන න විචිතව. පසුතෝ අනෙකුත් න විචිතව. නානාකරනු ලැබූ සහෝ හෝ, සහෝ විවර නිකුත්වන ගැටළු වා න විචිතව.

18. එකතුකරනු ලැබූ බෙහෙවන හෝ පරික්ෂණය, අනෙකුත් බෙහෙවන විවර නිකුත්වන අනෙකුත් බෙහෙවන වැඩබලන. අපරික්ෂණය හෝ, ගැටළු වා න විචිතව. නානාකරනු ලැබූ බෙහෙවන හෝ පරික්ෂණය, අනෙකුත් බෙහෙවන විවර නිකුත්වන ආරම්භ වා වැඩබලන. ගැටළු වා න විචිතව. අපරික්ෂණය හෝ, ගැටළු වා න විචිතව.

10. එක් කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කරණ ලද බඩුහලෙක් වේ නම් තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් ඇතුළු බඩුහලෙහි සිටුර තබා ඇතුළු බඩුහලෙහි විසිය යුතු ය. නොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු.

11. තානා කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කරණ ලද බඩුහලෙක් වේ නම් තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු. නො පිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු.

12. එක් කුලයකට අයත් අටල්ලෙක් වේ නම් ඇතුළු අටල්ලෙහි සිටුර තබා ඇතුළු අටල්ලෙහි විසිය යුතු ය. තානා කුලයකට අයත් අටල්ලෙක් වේ නම් තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

13. එක් කුලයකට අයත් මහලෙක් වේ නම් ඇතුළු මහලෙහි සිටුර තබා ඇතුළු මහලෙහි විසිය යුතු ය. තානා කුලයකට අයත් මහලෙක් වේ ද තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

14. එක් කුලයකට අයත් පහයෙක් වේ නම් ඇතුළු පහයෙහි සිටුර තබා ඇතුළු පහයෙහි විසිය යුතු. තානා කුලයකට අයත් පහයෙක් වේ නම් තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

15. එක් කුලයකට අයත් සදලිගෙයක් වේ නම් ඇතුළු හමීයෙහි සිටුර තබා ඇතුළු හමීයෙහි විසිය යුතු. තානා කුලයකට අයත් හමීයෙක් වේ නම් තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

16. එක් කුලයකට අයත් නැවක් වේ නම් ඇතුළු නැවෙහි සිටුර තබා ඇතුළු නැවෙහි විසිය යුතු ය. තානා කුලයකට අයත් නැවක් වේ නම් තානා ගඟ්ගෝ තානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ඔවරකයෙක්හි සිටුර තබන ලද ද ඒ ඔවරකයෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු.

17. එක් කුලයකට අයත් ගැල්සාත්තුයෙක් වේ නම් ගැල්සාත්තුයෙහි සිටුර තබා පෙරටුයෙන් හෝ පිටු පසින් හෝ සත් අඛතුරු කෙනෙක් නො හල යුත්තානු ය. ඇලයෙන් අඛතුරෙක් නොහල යුතු ය. තානා කුලයකට අයත් ගැල්සාත්තුයෙක් වේ නම් ගැල්සාත්තුයෙහි සිටුර තබා අත්පසින් නො හල යුතු.

18. එක් කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කල කෙනෙක් වේ නම් ඇතුළු කෙනෙහි සිටුර තබා ඇතුළු කෙනෙහි විසිය යුතු ය. නො පිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නො හල යුතු ය. තානා කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කල කෙනෙක් වේ නම් ඇතුළු කෙනෙහි සිටුර තබා දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු. නොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නො හල යුතු.

19. එකකුලස්ස ධඤ්ඤකරණං හොති පරික්ඛිත්තඤ්ඤා, අනෙතාධඤ්ඤකරණෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා අනෙතාධඤ්ඤකරණෙ වත්ථබ්බං. අපරික්ඛිත්තං හොති, හත්ථපාසා න විජ්ජිතබ්බං. නානාකුලස්ස ධඤ්ඤකරණං හොති පරික්ඛිත්තඤ්ඤා, අනෙතාධඤ්ඤකරණෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා ආරමුලෙ වා වත්ථබ්බං, හත්ථපාසා වා න විජ්ජිතබ්බං. අපරික්ඛිත්තං හොති, හත්ථපාසා න විජ්ජිතබ්බං.

20. එකකුලස්ස ආරුමො හොති පරික්ඛිත්තො ව, අනෙතාආරුමෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා අනෙතාආරුමෙ වත්ථබ්බං. අපරික්ඛිත්තො හොති, හත්ථපාසා න විජ්ජිතබ්බං. නානාකුලස්ස ආරුමො හොති පරික්ඛිත්තො ව, අනෙතා-ආරුමෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා ආරමුලෙ වා වත්ථබ්බං, හත්ථපාසා වා න විජ්ජි-තබ්බං. අපරික්ඛිත්තො හොති, හත්ථපාසා න විජ්ජිතබ්බං.

21. එකකුලස්ස විහාරෙ හොති පරික්ඛිත්තො ව, අනෙතාවිහාරෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා අනෙතාවිහාරෙ වත්ථබ්බං. අපරික්ඛිත්තො හොති, යසම් විහාරෙ විවරං නික්ඛිත්තං හොති, තසම් විහාරෙ වත්ථබ්බං, හත්ථපාසා වා න විජ්ජිතබ්බං. නානාකුලස්ස විහාරෙ හොති පරික්ඛිත්තො ව, යසම් විහාරෙ විවරං නික්ඛිත්තං හොති, තසම් විහාරෙ වත්ථබ්බං ආරමුලෙ වා, හත්ථපාසා වා න විජ්ජිතබ්බං. අපරික්ඛිත්තො හොති, යසම් විහාරෙ විවරං නික්ඛිත්තං හොති, තසම් විහාරෙ වත්ථබ්බං. හත්ථපාසා වා න විජ්ජිතබ්බං.

22. එකකුලස්ස රුක්ඛමූලං හොති යං මජ්ඣිනදීකෙ කාලෙ සමනතා ඡායා ඵරති, අනෙතාඡායාය විවරං නික්ඛිපිත්වා අනෙතාඡායාය වත්ථබ්බං. නානාකුලස්ස රුක්ඛමූලං හොති, හත්ථපාසා න විජ්ජිතබ්බං.

23. අපේක්ඛාකාසො එකුපවාරො නාම: අගාමකෙ අරඤ්ඤා සමනතා සත්තබ්භනතරා එකුපවාරො, තතො පරං නානුපවාරො.

24. විප්පවුච්ඡේ විප්පවුච්ඡේ අඤ්ඤා භික්ඛුසමමුත්ථියා, නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං. විප්පවුච්ඡේ වෙමතිකො අඤ්ඤා භික්ඛුසමමුත්ථියා නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං. විප්පවුච්ඡේ අවිප්පවුච්ඡේ අඤ්ඤා භික්ඛුසමමුත්ථියා, නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං. අපවුච්ඡාපෙ පවුච්ඡාපකඤ්ඤා -පෙ- අවිස්සජ්ජිතෙ විස්සජ්ජිතකඤ්ඤා -පෙ- අනට්ඨිතෙ නට්ඨිතකඤ්ඤා -පෙ- අවිනට්ඨිතෙ විනට්ඨිතකඤ්ඤා -පෙ- අදබ්බෙ දබ්බකඤ්ඤා -පෙ- අවිප්පතෙ විප්පතකඤ්ඤා අඤ්ඤා භික්ඛු-සමමුත්ථියා නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං. නිස්සග්ගියං විවරං අනිස්සජ්ජිතා පරිභුඤ්ජති, අපතති දුක්ඛකට්ඨස්ස. අවිප්පවුච්ඡේ විප්පවුච්ඡේ අපතති දුක්ඛකට්ඨස්ස. අවිප්පවුච්ඡේ වෙමතිකො, අපතති දුක්ඛකට්ඨස්ස. අවිප්පවුච්ඡේ අවිප්පවුච්ඡේ අඤ්ඤා, අනාපතති.

25. අනාපතති අනෙතා අරුණෙ පච්චුඤ්ඤති, විස්සජ්ජති, තස්සති, විතස්සති, ඛස්සති, අවජ්ජති, ගණගතති, විස්සාසං ගණගතති, භික්ඛුසමමුත්ථියා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකමම්මකස්සාති.

දුතියකසීතසිකඛාපදං නිමිත්තං.

19. එක් කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කළ කලව්වෙක් වේ නම් ඇතුළු කලව්වෙහි සිටුර තබා ඇතුළු කලව්වෙහි විසිය යුතු ය. පිරිකෙව් නොකරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නොහළ යුතු ය. නානා කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කළ කලව්වෙක් වේ නම් ඇතුළු කලව්වෙහි සිටුර තබා දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හළ යුතු ය. පිරිකෙව් නො කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නො හළ යුතු.

20. එක් කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කළ අරමෙක් වේ නම් ඇතුළු අරමෙහි සිටුර තබා ඇතුළු අරමෙහි විසිය යුතු ය. නො පිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නොහළ යුතු. නානා කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කළ අරමෙක් වේ නම් ඇතුළු අරමෙහි සිටුර තබා දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හළ යුතු. නො පිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නො හළ යුතු.

21. එක් කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කළ විහාරයෙක් වේ නම් ඇතුළු විහාරයෙහි සිටුර තබා ඇතුළු විහාරයෙහි විසිය යුතු ය. නොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් යම් විහාරයෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ විහාරයෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හළ යුතු ය. නානා කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කළ විහාරයෙක් වේ නම් යම් විහාරයෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ විහාරයෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හළ යුතු ය. නො පිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් යම් විහාරයෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ විහාර-යෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හළ යුතු.

22. එක් කුලයකට අයත් රුක්ඛුලෙක් වේ නම් යම් තැනෙක හිරිඹුන් කලා භාත්පසා සෙවනලු පැහිරේ නම් ඇතුළු සෙවනලුයෙහි සිටුර තබා ඇතුළු සෙවනලුයෙහි විසිය යුතු ය. නානා කුලයකට අයත් රුක්ඛුලෙක් වේ නම් අත්පසින් නො හළ යුතු ය.

23. අභ්‍යවකාශ එකුපවාර නම්: නො ගමිනි වූ අරණ්‍යයෙහි භාත්පසා සන් අඛතුරෙක් එකුපවාර ය. එයින් එපිට නානුපවාර යි.

24. භික්ෂුසමමති නැති ව විප්‍රසන්නයෙහි විප්‍රසන්න ය යන සංඥ ඇත්තෙ නිසැතිපමිති වෙයි. භික්ෂුසමමති නැති ව විප්‍රසන්න වූයෙහි විමති ඇතියේ නිසැතිපමිති වෙයි. භික්ෂුසමමති නැති ව විප්‍රසන්න වූයෙහි අවිප්‍රසන්න ය යන සංඥ ඇත්තේ නිසැතිපමිති වෙයි. නොපසුදුරු ලද්දෙහි පසුදුරු ලද යි සංඥ ඇත්තේ ... නොවිසර්ජන ලද්දෙහි විසර්ජන ලද යි සංඥ ඇත්තේ ... නොනවුයෙහි නව යි සංඥ ඇත්තේ ... නොවැතැසුනෙහි වැතැසුනැ යි සංඥ ඇත්තේ ... නොදුටුනෙහි දුටුනැ යි සංඥ ඇත්තේ ... භික්ෂුසමමති නැති ව නො පැහැරගත්තා ලද්දෙහි පැහැරගත්තා ලද යි සංඥ ඇත්තේ නිසැතිපමිති වේ. නිසැති වූ සිටුර නො නිසර්ජන කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. විප්‍රසන්න නො වූයෙහි විප්‍රසන්න ය යන සංඥ ඇත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. අවිප්‍රසන්නයෙහි වෙමිතික වූයේ දුකුලාආවාත් වෙයි. අවිප්‍රසන්න වූයෙහි අවිප්‍රසන්න ය යන සංඥ ඇත්තේ ආවාත් නැති.

25. ඇතුළු අරුණෙහි පසුදුරු නම්, විසර්ජන නම්, තැසේ නම්, වැතැසේ නම්, දූවේ නම්, අසිඳූ ගණිත් නම්, විශ්වාසි ව ගණිත් නම්, භික්ෂුසමමතියෙන්, ආවාත් නැති. උමිත්තකයනට, ආදිකම්මකයනට ආවාත් නැති.

ද්විතීය කඩිනම සහ පදය නිමි.

තනියකයිනසිකබාපදං

1. තෙත සමයෙන බුද්ධෝ භගවා සාවන්තියං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙත බෝ පත සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනෝ
අකාලච්චරං උපපන්නං ගොති. තස්ස තං විවරං කසිරමානං තප්පගොති.
අථ බෝ සෝ භික්ඛු තං විවරං උස්සාපෙඤා පුතප්පුතං විමජ්ජති.
අද්දසා බෝ භගවා සේනාසතචාරිකං ආභිණ්ඩනේනා තං භික්ඛුං තං විවරං
උස්සාපෙඤා පුතප්පුතං විමජ්ජන්නං. දිස්වාන යෙන සෝ භික්ඛු තෙත්තපස-
ඛකම්. උපසඛකම්ඤා තං භික්ඛුං එතදවොච: “කිස්ස ඤාං භික්ඛු ඉමං විවරං
උස්සාපෙඤා පුතප්පුතං විමජ්ජසී”ති? “ඉදමෙව භනෙන අකාලච්චරං උපපන්නං
කසිරමානං තප්පගොති. තෙනාහං ඉමං විවරං උස්සාපෙඤා පුතප්පුතං විම-
ජ්ජාමි”ති. “අපි පත තෙ භික්ඛු විවරපච්චාසා”ති? “අපි භගවා”ති. අථ බෝ
භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණේ ධම්මිං කථං කඤ්ඤා භික්ඛු
ආමනෙතසි:- “අනුජාතාම භික්ඛවෙ අකාලච්චරං පටිග්ගහෙඤා විවරපච්චාසා
නික්ඛිපිතු”නති.

2. තෙත බෝ පත සමයෙන භික්ඛු භගවතා අනුඤ්ඤාතං අකාලච්චරං
පටිග්ගහෙඤා විවරපච්චාසා නික්ඛිපිතුනති අකාලච්චරාති පටිග්ගහෙඤා
අතිරේකමාසං නික්ඛිපනති තාති විවරාති විවරවංසෙ භණ්ඩිකාබඬාති
තිට්ඨන්ති. අද්දසා බෝ ආයස්මා ආනන්දෙ, සේනාසතචාරිකං ආභිණ්ඩනේනා
තාති විවරාති විවරවංසෙ භණ්ඩිකාබඬාති තිට්ඨන්තෙ. දිස්වාන භික්ඛු
ආමනෙතසි: “කසිමාති ආට්ඨසෝ විවරාති විවරවංසෙ භණ්ඩිකාබඬාති
තිට්ඨන්ති”ති. අමාසං ආට්ඨසෝ අකාලච්චරාති විවරපච්චාසා නික්ඛිත්තාති”ති.
“කිව විරං පතාට්ඨසෝ ඉමාති විවරාති නික්ඛිත්තාති”ති. “අතිරේකමාසං
ආට්ඨසෝ”ති. ආයස්මා ආනන්දෙ උජ්ඣායති බියති විපාවෙති: “කථං හි නාම
භික්ඛු අකාලච්චරං පටිග්ගහෙඤා අතිරේකමාසං නික්ඛිපියන්ති”ති. අථ
බෝ ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො එතමන්ඨං ආරොචෙසි. -පෙ- “සච්චං කිර
භික්ඛවෙ භික්ඛු අකාලච්චරං පටිග්ගහෙඤා අතිරේකමාසං නික්ඛිපන්ති”ති?
“සච්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධෝ භගවා. “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ
මොඤ්ජුරිසා අකාලච්චරං පටිග්ගහෙඤා අතිරේකමාසං නික්ඛිපියන්ති”ති.
තෙතං භික්ඛවෙ අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං
සිකබාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“තිට්ඨතච්චරස්මිං භික්ඛුනා උඤ්ඤාසම්. කසිනෙ භික්ඛුනෝ
පනෙව අකාලච්චරං උප්පජ්ජය්‍ය, ආකඛ්ඛමානොන භික්ඛුනා පටිග්ග-
හෙතඤ්ඤා, පටිග්ගහෙඤා බිප්පමෙව කාරෙතඤ්ඤා, නොවස්ස පාටිපුට්ඨි,
මාඤ්ජුරිසා තෙත භික්ඛුනා තං විවරං නික්ඛිපිතඤ්ඤා උනායස්ස පාටිපුට්ඨියා
සතියා පච්චාසාය, තතො වෙ උනාගිං නික්ඛිපෙය්‍ය සතියාපි පච්චාසාය,
නිසස්සෙය්‍ය පාටිපුට්ඨියා”නති.

3. තිට්ඨතච්චරස්මිනති භික්ඛුනෝ විවරං කතං වා ගොති තට්ඨං වා
විතට්ඨං වා දඬස්මිං වා විවරාසා වා උපවර්ජිත්තා.

තෘතීය කථිකයාගේ කතා

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීප-
යෙහි වූ අතේපිඬුසිටුහුගේ දෙවර්මය වැඩ වාසය කරණ සේක. තවද
එසමයෙහි එක්තරා මහණක්හට අයල්සිටුරක් උපන්නේ වෙයි. ඔහුට ඒ
සිටුර කරණු ලබන්නේ තො පොහොනේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙම ඒ
සිටුර ඔසවා පුතපුතා විමර්දනය කෙරෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෙන-
සතවාරිකායෙහි වඩනාහු ඒ මහණ ඒ සිටුර ඔසවා පුතපුතා විමර්දනය
කරණුවනු දුටු. දැක ඒ මහණ යම් තැනෙක්හි ද එතැන්හි එළඹියහ. එළඹ
ඒ මහණහට මෙය වදාළහ: 'මහණ, තෝ කුමට මේ සිටුර ඔසවා පුතපුතා
විමර්දනය කෙරෙයි දැ'යි. 'වහන්ස, මේ මට උපන් අයල්සිටුර 'කරණු
ලබන්නේ තොපොහොනේ වෙයි. එහෙයින් මම මේ සිටුර ඔසවා පුතපුතා
විමර්දනය කෙරෙමි'යි. 'මහණ, හට සිටුරු ලැබීමේ ආශායෙක් ඇත් දැ?'යි.
'ඇත භාග්‍යවතුන් වහන්සැ'යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදන-
යෙහි මේ කාරණයෙහි දැහැමි කඩා වදාරා භික්ෂුන් ඇමතු සේක: 'මහණෙනි,
අයල්සිටුරක් පිළිගෙන සිටුරු ලැබීමේ ආශායෙන් තබන්නට අනුදනිමි'යි.

2. තවද එසමයෙහි භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් විසින් 'අයල්සිටුරක් පිළිගෙන
සිටුරු ලැබීමේ ආශායෙන් තබන්නට අනුදන්නා ලදැ'යි අයල්සිටුරු පිළිගෙන
අතිරේක මාසයක් කල් තබති. ඒ සිටුරු සිටුරුවසා බදබැඬි ව සිටීති.
ආයුෂමත් අතද තෙරණුවෝ සෙනසතවාරිකායෙහි වඩනාහු ඒ විවරයන්
සිටුරුවසා බදබැඬි ව සිටියත් දුටු. දැක භික්ෂුන් ඇමතුහ: 'ඇවැත්නි,
කවරක්හුගේ මේ සිටුරු සිටුරුවසා බදබැඬි ව සිටිත් දැ'යි. 'ඇවැත්නි, අපගේ
තොකල්සිටුරු විවරපව්වාසයෙන් තබන ලද්දහු ය'යි. ඇවැත්නි, 'කිපමණ
කල් මේ සිටුරු තබන ලද්දහු දැ'යි. 'ඇවැත්නි, අයිරු මසෙකැ'යි. ආයුෂමත්
අතද තෙරණුවෝ අවශ්‍ය කෙරෙති, අයුණු නියති දෙස් පහල කෙරෙත්:
'කෙසේ නම් මහණහු අයල්සිටුරු පිළිගෙන අයිරු මසක් තැබූ දැ'යි. ඉක්බිති
ආයුෂමත් අතද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. ...
"සැබෑ ද මහණෙනි, භික්ෂුහු අයල්සිටුරු පිළිගෙන අයිරු මසක් තබත් දැ?"යි.
'සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස.' භාග්‍යවත් බුදුහු ගඟා කළහ: 'කෙසේ නම්
මහණෙනි, ඒ තුවස්පුරුෂයෝ අයල්සිටුරු පිළිගෙන අයිරු මසක් තැබූහ ද,
මහණෙනි, තෙල නොපහනුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ තො වෙයි. ...
තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසායි:

"භික්ෂුහුගේ සිටුර කොට නිමි කල්හි කෙළින් උදුළ කල්හි
භික්ෂුහට මැ වැළින් අයල්සිටුරෙක් උපදෙන්නා නම් කැමැති වන්නා වූ
භික්ෂුහු විසින් පිළිගත යුතු ය. පිළිගෙන වසා ම කරවිය යුතු ය. ඉදින්
පිළිපුන් බව නො වන්නේ නම් ඒ භික්ෂුහු විසින් උනන්දුරණය පිණිස
සිටුරු ලැබීමේ ආශාවක් ඇති කල්හි ඒ සිටුර මසක් පරම කොට
ඇති කලක් තැබිය යුතු ය. විවරාශාවක් ඇති කල්හිද එයින් මත්-
තෙති තබා නම් නිසැරිපවිති වේ"යි.

3. නිවසිතවිවරයෙහි යනු: භික්ෂුහුගේ සිටුර කරණ ලද හෝ වෙයි.
තැපුනේ හෝ වැතැපුනේ හෝ දැවුනේ හෝ විවරයාව සිදුනේ හෝ වෙයි.

උබ්බතසම්භවං කසීනෙති අට්ඨන්තං මාතිකානං අඤ්ඤාතරුග මාතිකාග උබ්බතං ගොති, සඛෙසන වා අන්තරු උබ්බතං ගොති.

අකාලච්චරං තාම: අනත්තෙ කසීනෙ එකාදසමාසෙ උප්පන්නං, අත්තෙ කසීනෙ සත්තමාසෙ උප්පන්නං, කාලෙපි ආදිසා දින්නං, එකං අකාලච්චරං තාම.

උප්පජ්ජයාති උප්පජ්ජයාස සඛසතො වා ගණතො වා ඤ්ඤාතො වා මිත්තතො වා පංසුකුලං වා අත්තතො වා ධතෙන.

ආකඛ්ඛමානෙනාති ඉට්ඨමානෙන පටිග්ගගෙනබ්බං.

පටිග්ගගෙධා බිප්පමෙව කාමරතබ්බනති දසාහා කාරෙතබ්බං.

නො වග්ග පාපිසුරීති කසිරමානං තප්පගොති.

මාසපරමං තෙන නික්ඛුනා හං ච්චරං නික්ඛිපිතබ්බනති මාසපරමතා නික්ඛිපිතබ්බං.

උනාග්ග පාපිසුරියාති උනාග්ග පාරිසුරත්ථාය.

සතියා පච්චාසායාති පච්චාසා ගොති සඛසතො වා ගණතො වා ඤ්ඤාතො වා මිත්තතො වා පංසුකුලං වා අත්තතො වා ධතෙන.

තතො වෙ උන්තපිං නික්ඛිපෙසා සතියාපි පච්චාසායාති තදනුප්ප-
නෙන මූලච්චරෙ පච්චාසාච්චරං උප්පජ්ජති, දසාහා කාරෙතබ්බං. දභිනුප්පනෙන
මූලච්චරෙ පච්චාසාච්චරං උප්පජ්ජති, දසාහා කාරෙතබ්බං. තීනුප්පනෙන -පෙ-
චතුනුප්පනෙන, -පෙ- පඤ්චානුප්පනෙන -පෙ- ඡානුප්පනෙන, -පෙ-
සත්තානුප්පනෙන, -පෙ- අට්ඨානුප්පනෙන, -පෙ- තවානුප්පනෙන, -පෙ-
දසානුප්පනෙන මූලච්චරෙ පච්චාසාච්චරං උප්පජ්ජති, දසාහා කාරෙතබ්බං.
එකාදසෙ උප්පනෙන -පෙ- ආදසෙ උප්පනෙන -පෙ- තෙරසෙ උප්පනෙන
-පෙ- චුරුසෙ උප්පනෙන -පෙ- පණ්ණරසෙ උප්පනෙන -පෙ- සොළසෙ
උප්පනෙන -පෙ- සත්තරසෙ උප්පනෙන -පෙ- අට්ඨාරසෙ උප්පනෙන
-පෙ- එකුතථිසෙ උප්පනෙන -පෙ- විසෙ උප්පනෙන මූලච්චරෙ
පච්චාසාච්චරං උප්පජ්ජති, දසාහා කාරෙතබ්බං. එකවිසෙ උප්පනෙන මූලච්චරෙ
පච්චාසාච්චරං උප්පජ්ජති, තවාහා කාරෙතබ්බං. ආවිසෙ උප්පනෙන -පෙ-
තෙවිසෙ උප්පනෙන -පෙ- චතුථිසෙ උප්පනෙන -පෙ- පඤ්චවිසෙ උප්පනෙන
-පෙ- ඡව්ඨිසෙ උප්පනෙන -පෙ- සත්තථිසෙ උප්පනෙන -පෙ- අට්ඨවිසෙ
උප්පනෙන -පෙ- එකුතතියෙ උප්පනෙන මූලච්චරෙ පච්චාසාච්චරං උප්පජ්ජති,
එකාහා කාරෙතබ්බං. තියෙ උප්පනෙන මූලච්චරෙ පච්චාසාච්චරං උප්පජ්ජති,
තදගෙව අභිට්ඨාතබ්බං. විකප්පෙතබ්බං. විසාලජ්ජතබ්බං. තො වෙ
අභිට්ඨෙය්‍ය වා විකප්පෙය්‍ය වා විසාලජ්ජෙය්‍ය වා-

උක්ඛතයමි. කතීනෙ යනු: අට වැදූරුම් මාතෘකාවන් අතුරින් එක්කර මාතෘකායෙකින් උද්ගත ලද්දේ වෙයි. සංඝයා විසින් හෝ අතරු උද්ගත ලද වෙයි.

අකාලවිවර නම: කෙළින් නොඅතුල කල්හි එකොළොස් මස්හි උපන්නේ ය. කෙළින් අතුල කල්හි සත්මස් චූළලෙහි උපන්නේ ය. කල්හිදු නොකල්හිවුරු යි උදෙසා දෙන ලද්දේ ය. තෙල අයල් සිවුරු නම.

උපපජ්ජය යනු: සංඝයා කෙරෙන් හෝ ගණයා කෙරෙන් හෝ නැයන් කෙරෙන් හෝ මිත්‍රයන් කෙරෙන් හෝ පසුල් ව හෝ තමාගේ ධනයෙන් හෝ උපදනේ ය.

ආකංඛමානෙන යනු: කැමැත්තනු විසින් පිළිගත යුතු ය.

පටිග්ගහෙය්වා ඩිප්පමෙව කාමරතඛං යනු: දස දවසෙකින් කරවිය යුතු ය.

නො වසස පාටිසුරි යනු: කරණු ලබන්නේ නො පොහොනේ ය.

මාසපරම. තෙන හික්ඛනා තං විවරං හික්ඛපිතඛං යනු: මසක් කල් පරම කොට තැබිය යුතු ය.

උනායා පාටිසුරියා යනු: උනු වුවනුගේ සම්පූර්ණ බව පිණිස ය.

සභියා පච්චාසාය යනු: සංඝයා කෙරෙන් හෝ ගණයා කෙරෙන් හෝ නැයන් කෙරෙන් හෝ මිත්‍රයන් කෙරෙන් හෝ පසුල් ව හෝ තමාගේ ධනයෙන් හෝ සිවුරු ලැබීමේ ආශායෙක් වෙයි.

තතො වෙ උපනරිං හික්ඛපෙය්ස සභියා'පි පච්චාසාය යනු: එදවස උපන් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් දස දවසින් කරවිය යුතු ය. දෙවන දවස උපන් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් දස දවසින් කරවිය යුතු ය. තුන්වන දවස උපන් ... සතර වන දවස උපන් ... පස් වන දවස උපන් ... සවන දවස උපන් ... සත් වන දවස උපන් ... අට වන දවස උපන් ... නව වන දවස උපන් ... දස වන දවස උපන් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් දස දවසින් කරවිය යුතු. එකොළොස් වන දවස උපන් ... දොළොස් වන දවස උපන් ... තෙළොස් වන දවස උපන් ... තුළස් වන දවස උපන් ... පසළොස් වන දවස උපන් ... හොළොස් වන දවස උපන් ... සතළොස් වන දවස උපන් ... අටළොස් වන දවස උපන් ... එකුත්තිසි වන දවස උපන් ... විසි වන දවස උපන් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් දස දවසින් කරවිය යුතු. එක්විසි වන දවස උපන් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් නව දවසින් කරවිය යුතු ය. දෙවිසි වන දවස උපන් ... තෙවිසි වන දවස උපන් ... සූවිසි වන දවස උපන් ... පස්විසි වන දවස උපන් ... සවිසි වන දවස උපන් ... සත්විසි වන දවස උපන් ... අටවිසි වන දවස උපන් ... එකුත්තිස් වන දවස උපන් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් එක්දවසින් කරවිය යුතු. තිස් වන දවස උපන් මූලවිවරය ඇති කල්හි පච්චාසාචිවරය උපදී නම් එදවස මැ ඉටිය යුතු ය. විකෘපිය යුතු ය. විකෘදිය යුතු ය. ඉදින් නො ඉටා නම් හෝ නො විකපා නම් හෝ නො විකදා නම් හෝ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එකතියෙ අරුණුගමනෙ නියාගතියං ගොති, නියාජිතබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා එවද්දු පත භික්ඛවෙ නියාජිතබ්බං -පෙ- “ඉදමෙව භතො අසාලවිවරං මාසාතිකකතතං නියාගතියං, ඉමං සබ්බස්ස නියාජා-මි”ති -පෙ- දදෙය්‍යා”ති -පෙ- දදෙය්‍ය”නති -පෙ- ආයසමනො දමමි”ති.

4. විසභාගෙ උපපනෙත මුලවිවරෙ පච්චාසාවිවරං උපපජ්ජති රතතියො ච සෙසා භොනති, ත අකාමා කාරොතබ්බං.

5. මාසාතිකකතො අතිකකතතසද්දේ, නියාගතියං පාවිතතියං. මාසා-තිකකතො වෙමතිකො -පෙ- මාසාතිකකතො අතතිකකතතසද්දේ -පෙ- අනට්ඨිතෙ අට්ඨිතසද්දේ -පෙ- අවිකප්පිතෙ විකප්පිතසද්දේ -පෙ- අවිසාජ්ජිතෙ විසාජ්ජිතසද්දේ -පෙ- අනට්ඨිතට්ඨිතසද්දේ -පෙ- අවිනට්ඨිතට්ඨිතසද්දේ -පෙ- අදබ්බි දබ්බිතසද්දේ -පෙ- අවිප්පිතො විප්පිතසද්දේ නියාගතියං පාවිතතියං.

6. නියාගතියං විවරං අතිසාජිතා පරිභුද්ධා ආපතති දුක්ඛට්ඨා. මාසාතිකකතො අතිකකතතසද්දේ, ආපතති දුක්ඛට්ඨා. මාසාතිකකතො වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛට්ඨා. මාසාතිකකතො අතතිකකතතසද්දේ, අතාපතති.

7. අතාපතති අනෙතාමාසං අට්ඨෙති, විකපෙති, විසාජෙති, නස්සති, විතස්සති, ඛස්සති, අච්ඡිද්ධා ගණනති, විසාසං ගණනති, උමමතතස්සා, ආදිකමමිකස්සාති.

තතිසකසිනසිකඛාපදං නිමිතිං.

5. 1. 4.

පුරාණවිවරසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවභීයං විහරති ජෙනවතෙ අතාථ-පිණ්ඩස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයසමනො උදයස්ස පුරුණ-දුතිසිකා භික්ඛුනීසු පබ්බජිතා ගොති, සා ආයසමනො උදයස්ස සනතිකෙ අතිකකණං ආගච්ඡති, ආයසමාපි උදයී තස්සා භික්ඛුනීයා සනතිකෙ අතිකකණං ගච්ඡති. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයසමා උදයී තස්සා භික්ඛුනීයා සනතිකෙ භතතවිසංගං කරෙති. අථ ඛො ආයසමා උදයී පුබ්බණ්ණසමයං තිවාසෙතා පතතවිවරමාදය යෙන සා භික්ඛුනී තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිතා තස්සා භික්ඛුනීයා පුරතො අඛණ්ණං විවරිතා ආසනෙ තිසිදි, සාපි ඛො භික්ඛුනී ආයසමනො උදයස්ස පුරතො අඛණ්ණං විවරිතා තිසිදි. අථ ඛො ආයසමා උදයී සාරතො තස්සා භික්ඛුනීයා අඛණ්ණං උපනිජ්ඣාසි තස්ස අසුචි චුළුචි.

එක්කිත් වත අරුණ තැහෙන කල්හි නිසැගි වෙයි. සහතට හෝ ගණයට හෝ පුගුල්හට හෝ නිසැදිය යුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැදිය යුතු ය.... “වහන්ස, මේ මාගේ අගල්සිවුර මසක් ඉක්මනියේ නිසැගි විය, මෙය මම සහතට නිසදමි”යි ... දෙන්නේ ය. ... දෙන්නාහු ය. ... ආයුෂමත්තට දෙමි”යි.

4. විසභාග වූ මූලවිවරය උපත් කල්හි සච්චාසාවිවරය උපදී තම් රුත්තිහු ද ශෙෂ වෙත් තම් තො කාමැත්තෙන් තො කරවිය යුතු ය.

5. මසක් ඉක්ම ගිය සිටුරෙහි “ඉක්ම ගියේ ය” යන සංඥ ඇත්තේ නිසැගි පවිති වෙයි. මසක් ඉක්මගිය සිටුරෙහි විමති ඇතියේ ... මසක් ඉක්මගිය සිටුරෙහි ,තො ඉක්මතැ”යි සංඥ ඇත්තේ ... තො ඉටුගෙහි ‘ඉටත ලද්ද’යි සංඥ ඇත්තේ ... තො විකාසුගෙහි ‘විකපත ලද්ද’යි සංඥ ඇත්තේ ... තො විසර්ත ලද්දෙහි ‘විසර්ත ලද්ද’යි සංඥ ඇත්තේ ... තො තවුගෙහි තටා යි සංඥ ඇත්තේ ... තො වාතාසුත්ත සිටුරෙහි ‘වාතාසිතැ’යි සංඥ ඇත්තේ ... තො දුටුතෙහි ‘දුටිතැ’යි සංඥ ඇත්තේ ... අසිදා ගන්නා ලද්දෙහි ‘තො අසිදා ගන්නා ලද්ද’යි සංඥ ඇත්තේ නිසැගි පවිති වේ.

6. නිසැගි වූ සිටුර තො නිසරා පරිභොග කෙරේ තම් දුකුලාආවාත් වෙයි. මසක් තො ඉක්මගිය සිටුරෙහි ‘ඉක්මතැ’යි සංඥ ඇත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. මසක් තො ඉක්මගිය සිටුරෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. මසක් තො ඉක්මගිය සිටුරෙහි ‘තො ඉක්මතැ’යි සංඥ ඇත්තේ ආවාත් තැති.

7. ඇතුළු මාසගෙහි ඉටා තම්, විකපා තම්, විසරා තම්, තැසේ තම්, ටිතැසේ තම්, දූවේ තම්, අසිදා ගණිත් තම්, විස්වාසි ව ගණිත් තම් ආවාත් තැති. උමතුහට ආදිකම්මිකයහට ආවාත් තැති.

තාතීය කෘතින ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 1. 4.

පුරාණවිවරශික්ෂාපදය.

1 එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවාත්තුවර සම්පයෙහි වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ දෙවිරම්හි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදයි තෙරුන්ගේ පුරුණදුතිසිකාව මෙහෙණත් කෙරෙහි පැවිදි වූවා වෙයි. භි තොමෝ තීරතුරු ආයුෂමත් උදයි තෙරුන් වෙත පැමිණෙයි. ආයුෂමත් උදයි තෙර ද තීරතුරු ඒ මෙහෙණ වෙත යයි. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදයි තෙර ඒ මෙහෙණ වෙත ඛත්තිස කෙරෙයි. එකල ආයුෂමත් උදයි තෙර පෙරවරුගෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිටුරු ගෙණ ඒ මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි ඒ මෙහෙණ පෙරවුගෙහි අභිහරාතය විවර කොට ආසනගෙහි හුන්නේ ය. ඒ මෙහෙණ ද ආයුෂමත් උදයි තෙරුන් ඉදිරියෙහි අභිහරාතය විවර කොට හිදගනු. එකල්හි ආයුෂමත් උදයි තෙර හටගත් රග ඇත්තේ ඒ මෙහෙණගේ අභිහරාතය මෙනෙහි කෙරේ ය. ඔහුට අශුව මිදින.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. අප බො ආයස්සා උද්ධි තං භික්ඛුනිං එතදවොච: “ගව්ඡ භගිනි උද්ධං ආගර, අනතරවාසකං බොවිස්සාමි”ති. “ආතරය්, අතලෙව බොවිස්සාමි”ති තං අසුචිං එකදෙසං චූඛෙත අග්ගගෙසි, එකදෙසං අභිගජානෙ පකම්පි. සා තෙත ගබ්භං ගණ්ඨි. භික්ඛුනියො එවමාහංසු: “අමුභවමාර්ථී අයං භික්ඛුනී ගබ්ඨී”ති. “තාහං අය්, අමුභවමාර්ථී”ති භික්ඛුනීතං එතමන්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛුනියො උජ්ඣායනතී ඩියනතී විපාවෙනතී: “කථං හි තාම අය්, උද්ධි භික්ඛුනියා පුරුණවිවරං බොවාපෙස්සති”ති. අප බො නා භික්ඛුනියො භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරොචෙසුං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨ්, තෙ උජ්ඣායනතී ඩියනතී විපාවෙනතී: “කථං හි තාම අයස්සා උද්ධි භික්ඛුනියා පුරුණවිවරං බොවාපෙස්සති”ති. අප බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “සචං කිර තං උද්ධි භික්ඛුනියා පුරුණවිවරං බොවාපෙසි”ති? “සචං භගවා”. “ඤ්ඤාතො තෙ උද්ධි අඤ්ඤාතීකා”ති. “අඤ්ඤාතීකා භගවා”ති. “අඤ්ඤාතකො මොඝපුරිස අඤ්ඤාතීකාය ත ජාතාති පතිරූපං වා අපතිරූපං වා පාසාදිකං වා අපාසාදිකං වා. තන්ථ තාම තං මොඝපුරිස අඤ්ඤාතීකාය භික්ඛුනියා පුරුණවිවරං බොවාපෙස්සති. තෙතං මොඝපුරිස අපසසනනාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිතවාපදං උද්දිස්සෙස්සාප්:”

“යො සන භික්ඛු අඤ්ඤාතීකාය භික්ඛුනියා පුරුණවිවරං බොවා-
පෙස්ස වා රජාපෙස්ස වා ආකොමාපෙස්ස වා නිස්සග්ගියං පාචිතනිය”නතී:

3. යො සනාති යො යාදිස්සො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අන්තෙ අධිපෙතො භික්ඛුති.

අඤ්ඤාතීකා තාම: මාතිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අසම්බද්ධා.

භික්ඛුනී තාම: උභතො සබ්බෙ උපසම්පන්නා.

පුරුණවිවරං තාම: සකිං නිවන්චපි සකිං පාරාතචපි.

බොවාති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස. බොතං නිස්සග්ගියං හොති. රජාති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස, රතතං නිස්සග්ගියං හොති. ආකොමෙතිති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස, සකිං පාචිතපහාරං වා චුග්ගරපහාරං වා දිනෙත නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සම්භස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා.

4. එවං ව පත භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ භනෙත පුරුණවිවරං අඤ්ඤාතීකාය භික්ඛුනියා බොවාපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමානං සම්භස්ස නිස්සජාමි”ති -පෙ- දදෙය්, ති -පෙ- දදෙය්, තනි -පෙ- ආයස්මිතො දමමි”ති. -පෙ-

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයි තෙර ඒ මෙහෙණට මෙසේ කී ය. ‘යා තැනනි-
යෙහි, දිය ගෙණෙව. අනතරවාසකය සෝදමි’යි. “දෙව හිමියනි, මම මැ
සෝදමි’යි. ඒ අගුළු එක්දෙසක් මුළින් ගතු. එක්දෙසක් අභිගජානගෙහි බැහැ. භී
තොලෝ එයින් ගබ් ගතු. හිසුණේහු මෙසේ කීහු: “මේ මෙහෙණ බබ්සර
තැත්තී ගබ්ලියකැ’යි. “ආයුෂාවෙහි, මම බබ්සර තැත්තියක් නො වෙමි’යි. හිසුණ-
ණින්ට මෙ පවත් දුන්වූ. හිසුණේහු අවඤ කෙරෙහි. අයුණු කියති. දෙස් පහල
කෙරෙත්: ‘කෙසේ තම උදයි හිමිහු මෙහෙණක ලවා පොරණසිවුරක් දෙවවුහු
ද’යි. ඉක්බිති ඒ හිසුණේහු හිසුණට මෙපවත් දුන්වූහ. යම් මහණ කෙතෙක්
අලොච්ඡ වෙත් ද ඔහු අවඤ කෙරෙහි අයුණු කියති දෙස් පහල කෙරෙත්:
‘කෙසේ තම ආයුෂමත් උදයි තෙර මෙහෙණක ලවා පොරණසිවුරක් දෙවවී
ද’යි. ‘ඉක්බිති ඒ හිසුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ.
‘සැබැද උදයි, තෝ මෙහෙණක ලවා පොරණසිවුරක් දෙවවීහි ලැ’යි.
‘සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස,’ උදයි, තට ‘තැ එකක් ද නො තැ එකක් ද’යි.
‘නො තැ එකක භාග්‍යවතුන් වහන්සැ’යි. “තුච්ඡුරුමය, නො තැයෙක්
නො තැ එකක්හට සුදුස්සක් හෝ නො සුදුස්සක් හෝ ප්‍රසාදයට වැටෙන්නක්
හෝ අප්‍රසාදයට වැටෙන්නක් හෝ නො දනිති. එහි ලා තුච්ඡුරුමය, තෝ
නො තැ මෙහෙණක ලවා පොරණසිවුර දෙවවීහි. තුච්ඡුරුමය, තෙල
නොපහනුන්නේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි,
මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:

“යම් මහණෙක් තෙම නොනැ මෙහෙණක ලවා පොරණසිවුරක්
දෙවවා නම් හෝ රදවා නම් හෝ කොළවා නම් හෝ නිසැහිපවීහි
වේ” යයි.

3. යො පන යනු: යමෙක් යම් බ්‍රහ්මයක් ...

හිසුණු යනු: ... මේ තෙමේ මේ අපියෙහි ‘හිසුණු’යයි අදහස් කරණ
ලද්දේ ය.

අක්කුණිකා නම්: මුළුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වැනි මුත්තාවූත්
තෙක් අභව්‍යභවයෝ යි.

හිසුණි නම්: උගතොසඛ්‍යා කෙරෙහි උපසපත් වූවා.

පුරුණවිවර නම්: වරක් හඳුනා ලද්දේ ද වරක් පොරෝනා ලද්දේ ද
වෙයි.

‘දෙවවයි’ අණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි, දෝතා ලද්දේ නිසැහි
වෙයි. ‘රදවයි’ අණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. රදතා ලද්දේ නිසැහි
වෙයි. ‘කොළවයි’ අණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. වරක් අත්පහරක්
හෝ මුගුරු පහරක් හෝ දුන් කල්හි නිසැහි වෙයි. සහනට හෝ
ගණයට හෝ ප්‍රභූලක්හට හෝ නිසැරිය යුතු ය.

4. තවද මහණෙනි මෙසේත් නිසැරිය යුතු ය. “වහන්ස, මාගේ
‘මේ පොරණ සිවුර නොතැ මෙහෙණක ලවා දෙවවන ලද්දේ නිසැහි
විෂ. මම මෙය සහනට නිසදමි’යි ... දෙත්තේ යයි ... දෙත්තාහු
ෂයි ... ආයුෂමත්හට දෙමි’යි ...

5. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති, නිසංගහිං පාවිතනිං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති රජාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති දුක්ඛං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති ආකොටාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති දුක්ඛං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති රජාපෙති ආකොටාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති ද්විතනං දුක්ඛං.

6. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං රජාපෙති, නිසංගහිං පාවිතනිං -පෙ- රජාපෙති ආකොටාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති දුක්ඛං. රජාපෙති බොවාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති දුක්ඛං. රජාපෙති ආකොටාපෙති බොවාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති ද්විතනං දුක්ඛං.

7. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං ආකොටාපෙති, නිසංගහිං පාවිතනිං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං ආකොටාපෙති බොවාපෙති -පෙ- ආකොටාපෙති රජාපෙති -පෙ- ආකොටාපෙති බොවාපෙති රජාපෙති, නිසංගහියෙන ආපතති ද්විතනං දුක්ඛං.

8. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- අඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛං. නිසිදනපච්චන්ද්‍රණං බොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛං. එකතො උපසම්පන්නාය බොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛං. ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- ආපතති දුක්ඛං. ඤාතිකාය වෙමතිකො -පෙ- ආපතති දුක්ඛං. ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- අනාපතති.

9. අනාපතති ඤාතිකාය බොවන්තියා අඤ්ඤාතිකා දුතියා හොති, අවුත්තා බොවති, අපරිභුත්තා බොවාපෙති, විවරං. සපෙත්වා අඤ්ඤා පරිකාරං බොවාපෙති, සික්ඛමානාය, සාමණේරියා, උම්මත්තකස්ස, ආදි-කම්මකස්සාති.

පුරාණවිවර්ධිකඛාපදං නිමිතං.

5. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු දෙවා නම් නිසැගිපවිති වෙයි. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු දෙවා නම් රජන් කරවා නම් නිසැගි හා සමග දුකුලාඥාවැත් වෙයි. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණසිටුරු දෙවා නම් කොළවා නම් නිසැගි හා සමග. දුකුලාඥාවැත් වෙයි. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු දෙවා නම් රජන් කරවා නම් කොළවා නම් නිසැගි හා සමග දෙ දුකුලාඥාවැතෙක් වේ.

6. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු රජන් කරවා නම් නිසැගිපවිති වෙයි ... රජන් කරවා නම් කොළවා නම් නිසැගි හා සමග දුකුලාඥාවැත් වෙයි. රජන් කරවා නම් දෙවා නම් නිසැගි හා සමග දුකුලාඥාවැත් වෙයි. රජන් කරවා නම් කොළවා නම් දෙවා නම් නිසැගි හා සමග දෙ දුකුලාඥාවැතෙක් වේ.

7. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු කොළවා නම් නිසැගිපවිති වෙයි. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු කොළවා නම් දෙවා නම් ... කොළවා නම් රජන් කරවා නම් ... කොළවා නම් දෙවා නම් රජන් කරවා නම් නිසැගි හා සමග දෙ දුකුලාඥාවැතෙක් වේ.

8. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි විමති ඇති ව ... තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව ... අතෙකක්හුගේ පොරණ සිටුරු දෙවා නම් දුකුලාඥාවැත් වෙයි, නිතදුන් පසතුරුණු දෙවා නම් දුකුලාඥාවැත් වෙයි. භික්ෂුනීසඛ්ඛයා කෙරෙහි උපසපත් මෙහෙණක ලවා දෙවා නම් දුකුලාඥාවැත් වෙයි. තු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව ... දුකුලාඥාවැත් වෙයි. තු මෙහෙණ කෙරෙහි විමති ඇති ව ... දුකුලාඥාවැත් වෙයි. තු මෙහෙණ කෙරෙහි තු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව ... ඇවැත් තැනි.

9. තු මෙහෙණ දෙවන කල්හි, තොනු මෙහෙණ දෙවැන්නක් වේ නම්, තො කියන ලද්දී දෙවා නම්, පරිභොග තො කරණ ලද්ද දෙවා නම්, සිටුරු තබා අත් පිරිකරක් දෙවා නම්, සිකුබමාතාවක ලවා, සාමණේරියක ලවා දෙවා නම් ඇවැත් තැනි. උමටතතකයහට, ආදිකමිකයහට ඇවැත් තැනි යයි.

පුරුණවිවර ශික්ෂාපදය නිමි.

විවරපරිගහගණසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ හගවා රුජගහෙ විහරති වෙළවතෙ කලඤ්ඤා-
නිවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන උපලවණ්ණා භික්ඛුනී සාවතීයං විහරති.
අථ බො උපලවණ්ණා භික්ඛුනී පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පතනවිවර-
මාදය සාවතීං¹ පිණ්ඩාය පාච්ඡි. සාවතීයං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභතනං
පිණ්ඩපානපටිකකන්තා යෙන අකුමනං තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්ත්වා දිවා-
විහාරය අකුමනං අජේඛාගහෙත්වා අඤ්ඤාතරස්මිං රුකඛමුලෙ දිවා විහාරං
නිසීදි. තෙන බො පන සමයෙන වොරු කතකම්මා ගාමී වරිත්වා මංසං
ගහෙත්වා අකුමනං පච්ඡිංසු. අද්දසා බො වොරගාමණීකො උපලවණ්ණං
භික්ඛුනී අඤ්ඤාතරස්මිං රුකඛමුලෙ දිවා විහාරං නිසීන්තා, දිසාව සථෙ මෙ
පුත්තභාතුකා පසස්සන්තති විහෙඨස්සන්තති ඉමං භික්ඛුනීන්තති අඤ්ඤාත
මයෙන අගමාසි. අථ බො සො වොරගාමණීකො මංසෙ පකෙක
වරමංසාති ගහෙත්වා පණ්ණපුටං² බන්ධිත්වා උපලවණ්ණාය භික්ඛුනීයා අවිදුරෙ
රුකෙක ආලයෙත්වා “යො පසස්සති සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දින්නං යෙව
හරතුති” වත්වා පකකාමි. අස්සොසි බො උපලවණ්ණා භික්ඛුනී සමාඛිමතා
වුට්ඨතිත්වා තස්ස වොරගාමණීකස්ස ඉමං වාචං භාසමානස්ස. අථ බො
උපලවණ්ණා භික්ඛුනී තං මංසං ගහෙත්වා උපස්සයං අගමාසි. අථ බො
උපලවණ්ණා භික්ඛුනී තස්ස රතතීයා අවචයෙන තං මංසං සමාදෙත්වා
උතතරුසඛෙත භණ්ඩිකං බන්ධිත්වා වෙහාසං අබ්බුග්ගන්තවා වෙළවතෙ
පච්චුට්ඨාසි.

2. තෙන බො පන සමයෙන හගවා ගාමං පිණ්ඩාය පච්චෙඨා හොති.
ආයස්මා උද්ධි ඔගියාසකො හොති විහාරපාලො. අථ බො උපලවණ්ණා
භික්ඛුනී යෙනායසමා උද්ධි තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්ත්වා ආයස්මන්තං
උද්ධි. එතදවොච:- “කහං හතෙන හගවා”ති. “පච්චෙඨා හගිති හගවා
ගාමං පිණ්ඩායා”ති. “ඉමං හතෙන මංසං හභවතො දෙති”ති. “සන්තප්පිතො
තයා හගිති හගවා මංසෙන, සථෙ මෙ ත්වා අන්තරවාසකං දදෙය්‍යාසි, එවං
අභවපි සන්තප්පිතො භවෙය්‍යං අන්තරවාසකෙනා”ති. “මයං බො හතෙන
මාතුගාමා තාම කිච්ඡලාහා, ඉද්දඤ්ච මෙ අන්තිමං පඤ්චමං විවරං, තාහං
දස්සාමි”ති. “සෙය්‍යථාපි හගිති පුරිසො හත්ථිං දත්වා කචෙඡ් සජ්ජෙය්‍ය,³
එවමෙව බො ත්වා හගිති හභවතො මංසං දත්වා මඤ්ඤා අන්තරවාසකො⁴
සජ්ජෙය්‍ය”ති. අථ බො උපලවණ්ණා භික්ඛුනී ආයස්මතා උද්ධිතා නිපට්ඨි-
මාමානා අන්තරවාසකං දත්වා උපස්සයං අගමාසි. භික්ඛුනීයො උපල-
වණ්ණාය භික්ඛුනීයා පතනවිවරං පටිග්ගණන්තතීයො උපලවණ්ණං
භික්ඛුනී. එතදවොචු: “කහං තෙ අයෙස අන්තරවාසකො”ති. උපල-
වණ්ණා භික්ඛුනී භික්ඛුනීතං එතමන්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛුනීයො උජ්ඣායන්ති
බීයන්ති විපාවෙනති: “කථං හි තාම අයෙසා උද්ධි භික්ඛුනීයා විවරං
පටිග්ගහෙස්සති, කිච්ඡලාහො මාතුගාමො”ති. අථ බො තා භික්ඛුනීයො
භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොචෙසුං.

1. සාවතීයං, කල්පි 2. පණ්ණපුටං. සස. 3. විසසජ්ජෙය්‍ය සස. 4. අන්තරවාසකං ත
සජ්ජෙය්‍ය සි වු. මග්ගං අන්තරවාසකං විසසජ්ජෙය්‍ය සස.

විවරප්‍රතිග්‍රහණයක් පදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහකුටර කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ වෙළඳාමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි උපුල්වත් මෙහෙණ සැවැත්තුවර වෙසෙයි. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ පෙරවරයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ පිඩු පිණිස සැවැත්ව පිවිසියා ය. සැවැත්තෙහි පිඩු පිණිස හැසිර පසුබත්ති පිණිස පානසෙන් නැවැතුනී අකුට්ඨකය කර එළඹියා ය. එළඹ දිව්‍යවිහාරය පිණිස අකුට්ඨකයට පිවිස එක්තරු රුක්ඛලෙකා දිව්‍යවිහාරයෙහි හුන්නී ය. එසමයෙහි කළ සොරකම් ඇති සොරා දෙනක මරු වී ගෙණ අකුට්ඨකයට පිවිසියා. ඉක්බිති සොරදෙවු තෙම එක්තරු රුක්ඛලෙකා දිව්‍යවිහාරයෙහි හුන් උපුල්වත් මෙහෙණ දිව්‍ය. දක ඉදින් මාගේ දරු-මල්හු මේ මෙහෙණ දක්නාහු නම් වෙහෙසක්තාහ'යි අත් මහෙකින් ගියේ ය. ඉක්බිති ඒ සොරදෙවු තෙම මස් පාසුහු කල්හි සොදුරුමස් ගෙණ පත්පළාවක් බැඳ උපුල්වත් මෙහෙණට හුදුරු තැන්හි රුකෙක එල්වා "මහණ වේවයි බමුණු වේවයි යමෙක් දකී නම් දෙන ලද මැ" ය 'ගෙණ සේව'යි කියා ගියේය. උපුල්වත් මෙහෙණ සමාධියෙන් නැගී මේතෙපුල් කියන ඒ සොරදෙවුවාගේ බස් ඇසු ය. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ ඒ මස් ගෙණ මෙහෙණවරට ගියා ය. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ ඒ රුහුණේ ඇවැලෙන් ඒ මස් පිළියෙල කොට උතුරුසහසිවුරෙහි පොදි බැඳ අහසට පානතැගී වෙළඳාමයෙහි බැස සිටියා ය.

2. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිඩු පිණිස ගම්වැද්නාහු වෙති. ආයුෂමත් උදයි තෙරණුවෝ වෙහෙර රක්තාහු නැවැතුනාහු වෙති. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ උදයි තෙරුන් කර එළඹියා ය. එළඹ ආයුෂමත් උදයි තෙරුන්ට මෙය කීවු ය: 'වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොහි ද'යි. "තැගනියනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිඩු පිණිස ගමට පිවිසියා'යි. 'වහන්ස, මේ මස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෙව'යි. "තැගනියනි, තොප විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මසින් සතපත ලදහ. ඉදින් තෙපි මට අතුරුවසාසිවුර දෙන්නහු නම් මෙසේ මම ද අතුරුවසාසිවුරින් සතපතා ලද්දෙම් වන්නෙමි'යි. "වහන්ස, අපි නම් මාගම්වුවෝ ප්‍රත්‍යය දුකසේ ලබන්නම්. මෙ ද මාගේ පැය්ම පස්වැනි සිවුර ය. (එහෙයින්) මම තො දෙමැ'යි 'යමසේ තැගනියනි, පුරුෂයෙක් ඇතු දී පොරොද්දෙහි ඇලෙන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම තැගනියනි, තෙපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මස් දී මාකෙරෙහිලා අතුරුවසාසිවුරෙහි ඇලෙන්නහු'යි. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ ආයුෂමත් උදයි තෙරුන් විසින් දුහි ව පෙළුනු ලබන්නී අතුරුවසාසිවුර දී මෙහෙණ-වරට ගියා ය. භික්ෂුණීහු උපුල්වත් මෙහෙණගේ පාසිවුරු පිළිගන්නාහු උපුල්වත් මෙහෙණට මෙපවත් කීහ: "ආයුෂාවෙති, තොපගේ අතුරුවසාසිවුර කොහි ද'යි. උපුල්වත් මෙහෙණ භික්ෂුණීන්ට එපවත් දුන්වූය. භික්ෂුණීහු අවමත් කෙරෙහි අයුණු කියති දෙය් පහළ කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් උදයි හිමි මෙහෙණගේ සිවුර පිළිගත්තේ ද; මාගම් (ප්‍රත්‍යය) දුකසේ ලබන්නී'යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුණීහු භික්ෂුන්ට මෙපවත් දුන්වූහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. යෙ තෙ භික්ඛු අපිට්ඨං තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාචෙනති: “කථං හි තාම අයස්සා උද්භි භික්ඛුනියා විවරං පටිග්ගහෙස්සති”ති. අපි බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොචෙසුං. “සචං කිර තං උද්භි භික්ඛුනියා විවරං පටිග්ගහෙස්සිති? “සචං භගවා.” “ඤ්ඤිකා තෙ උද්භි අඤ්ඤිකා”ති. “අඤ්ඤිකා භගවා”ති. “අඤ්ඤාතකො මොඝපුරිස අඤ්ඤිකාය න ජාතාති පතිරුපං වා අපපතිරුපං වා සන්තං වා. අසන්තං වා තත් තාම තං මොඝපුරිස අඤ්ඤිකාය භික්ඛුනියා හත්තො විවරං පටිග්ගහෙස්සසි. තෙනං මොඝපුරිස අපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාද්.”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤිකාය භික්ඛුනියා හත්තො විවරං පටිග්ගහෙස්සය, නිග්ගහෙස්සියං පාවිභනියනති.”

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤතං හොති.

[මුලපඤ්ඤනති.]

4. තෙත බො පන සමයෙත භික්ඛු කුක්කුච්චියනනා භික්ඛුනීතං පාරිවට්ඨකවිවරං ත පටිග්ගහෙත්තති. භික්ඛුනියො උජ්ඣායනති බියනති විපාචෙනති: “කථං හි තාම අය්‍යා අමහාකං පාරිවට්ඨකවිවරං තපපටිග්ග-හෙස්සනති”ති. අස්සොසුං බො භික්ඛු තාසං භික්ඛුනීතං උජ්ඣායනතිතං බියනතිතං විපාචෙනතිතං. අපි බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොචෙසුං. අපි බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ පඤ්චතනං පාරිවට්ඨකං පටිග්ගහෙත්තුං, භික්ඛුස්ස භික්ඛුනියා සික්ඛමාතාය සාමණේරස්ස සාමණේරියා. අනුජාතාමි භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්චතනං පාරිවට්ඨකං පටිග්ගහෙත්තුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාද්.”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤිකාය භික්ඛුනියා හත්තො විවරං පටිග්ගහෙස්සය අඤ්ඤානු පාරිවට්ඨකා, නිග්ගහෙස්සියං පාවිභනියනති.”

[දුතියපඤ්ඤනති.]

5. යො පනාති යො යාදිසො-පෙ-

භික්ඛුනි -පෙ- අයං ඉමස්මිං අන්තෙ අධිපතො භික්ඛුනි.

අඤ්ඤිකා තාම: මාතීතො වා පිතීතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අත්ඛිඤ්ඤා

භික්ඛුනි තාම: උභතො සබ්බෙ උපසම්පන්නා.

විවරං තාම: ඡන්තං විවරතං අඤ්ඤතරං විවරං විකප්පනුපගපච්ඡිමං.

අඤ්ඤානු පාරිවට්ඨකාති ධපෙතා පාරිවට්ඨකං පටිග්ගහෙත්තාති.

3. යම් මහණ කෙනෙක් අලොවන් වෙන් ද ඔහු අවඥ කෙරෙහි අසුණු කියැවී දෙස් පහළ කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් අසුණෙන් උදයි තෙර මෙහෙණ-කගේ සිවුරක් පිළිගත්තේ දැයි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. "සැබෑ උදයි, තෝ මෙහෙණකගේ සිවුරක් පිළිගත්තෙහි ල'යි. "සැබෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස 'උදයි," තාගේ නැ මෙහෙණක් ද නොනැ මෙහෙණක් දැයි. 'නොනැ මෙහෙණක භාග්‍යවතුන් වහන්සැ'යි. "තුටුපුරුෂය, නොනැගෙත් නොනැ එකකට සුදුස්ස හෝ නුසුදුස්ස හෝ විද්‍යාතය හෝ අවිද්‍යාතය හෝ නොදනිති. එහිලා තුටුපුරුෂය, තෝ නොනැ මෙහෙණකගේ අතින් සිවුරක් පිළිගත්තෙහි ය. තුටුපුරුෂය, තෙල නොපහනුන්නේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:"

"යම් මහණෙක් නොනැ මෙහෙණකගේ අතින් සිවුරක් පිළිගන්නේ නම් නිසැල් පවිනි වේ".

මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්ට පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල්පැණවිමසි.]

4. තව ද එකල්හි භික්ෂුහු කුකුත් කරන්නාහු භික්ෂුණීන්ගේ පිරුළුසිවුරු නො පිළිගනිති. භික්ෂුණීහු අවඥ කෙරෙත් අසුණු කියැවී දෙස් පහළ කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් හිමිහු අපගේ පිරුළුසිවුරු නො පිළිගනිත් දැයි. භික්ෂුහු ඒ භික්ෂුණීන් අවඥ කරන්නන් අසුණු කියැවී දෙස් පහළ කරන්නන්ගේ බස් ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනැයි මේ කාරණයෙහි දැහැමි කපා වදා භික්ෂුන් ඇමතු සේක: 'මහණෙනි, පස් දෙනෙකුන්ගේ පිරුළුසිවුරු පිළිගන්නට අනුදනිමි: භික්ෂුහුගේ ය, භික්ෂුණීගේ ය, ශික්ෂාමාතාවගේ ය, සාමණේරයාගේ ය, සාමණේරියගේ ය. මහණෙනි, මේ පස් දෙනාගේ පිරුළුසිවුරු පිළිගන්නට අනුදනිමි. තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:"

"යම් මහණෙක් නොනැ මෙහෙණක අතින් පිරුළුසිවුරු තබා සිවුරක් පිළිගන්නේ නම් නිසැල් පවිනි වේ."

[දෙවනපැණවිමසි.]

5. යො පන යනු: යමෙක්, යම්බඳයක් ...

හික්කු යනු: ... මේ තෙමේ මෙ අපියෙහි 'හික්කු' ය යි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.

අඤ්ඤාතිකා නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත්මුත්තා සුගය තෙක් නොසැබැදියෝ.

හික්කුහි නම්: උගතො හඬකයා කෙරෙහි උපසපත් වූවා.

විවර නම්: ස සිවුරු අතුරින් විකපුන් පොහොතා සිවුරු පැසුළු කොට ඇති එක්තරා සිවුරෙකි.

අඤ්ඤානු පාටිච්චකා යනු: පිරුළු තබා පිළිගනිමි.

6. පයොගෙ දුක්ඛං, පටිලාභෙන නිසංගිං හොති නිසංජ්ඣබ්බං සම්ඝස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ නිසංජ්ඣබ්බං: “ඉදමෙම භනෙන විවරං අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනිදා ගන්ථනො පටිග්ගහිතං අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා නිසංගිං, ඉමාගං සම්ඝස්ස නිසංජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යන්ති -පෙ- ආයසමහො දමමි”ති.

7. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා විවරං පටිග්ගණාති අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා, නිසංගිං පාවිතරිං. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො විවරං පටිග්ගණාති අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා, නිසංගිං පාවිතරිං. අඤ්ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤා විවරං පටිග්ගණාති අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා, නිසංගිං පාවිතරිං. එකතො උපසම්පන්නාය ගන්ථනො විවරං පටිග්ගණාති අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා, ආපතති දුක්ඛං. ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- ආපතති දුක්ඛං. ඤාතිකාය වෙමතිකො -පෙ- ආපතති දුක්ඛං. ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- ආපතති.

8. අනාපතති ඤාතිකාය, පාරිවට්ටකං, පරිනෙතන වා විපුලං, විපුලෙන වා පරිතං, භික්ඛුච්ඡාසං ගණාති, තාවකාලිකා ගණාති, විවරං ධූපෙනා අඤ්ඤං පරික්ඛාරං ගණාති, සික්ඛමානාය, සාමණේරියා, උම්මතනකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

විවරපටිග්ගණනිසික්ඛාපදං නිවසිතං.

5. 1. 6.

අඤ්ඤානකවිඤ්ඤානනිසික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජේතවනෙ අනාඨිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනානෙද්දු සකාපුතො පටො, හොති ධම්මකථං කාතුං. අථ ඛො අඤ්ඤානරො සෙට්ඨිපුතො යෙනායස්මා උපනානෙද්දු සකාපුතො තෙනුපසංඛම්, උපසංඛම්ත්වා ආයස්මානං උපනානෙද්දු සකාපුතං අභිවාදෙනා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො තං සෙට්ඨිපුතං ආයස්මා උපනානෙද්දු සකාපුතො ධම්මා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුතෙතජෙසි සමපනංසෙසි. අථ ඛො සො සෙට්ඨිපුතො ආයස්මා උපනානෙද්දු සකාපුතො ධම්මා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපිතො සමුතෙතජෙනා සමපනංසිතො ආයස්මානං උපනානෙද්දු සකාපුතං එතදවොච: “වදෙය්‍යාථ භනෙන යෙන අනේ, පටිලාභං අයස්ස දතුං යදිදං විවරපිණිපාන-සෙනාසනගිලානපච්චයගෙසජ්ජ පරික්ඛාර”න්ති. “සචෙ මෙ තිං ආවුසො දතුකාමො”යි ඉතො එකං සාධකං දෙති”ති.

6. පියොවිහි දුකුලා වෙයි, පිළිගැනීමෙන් නිසැගි වෙයි. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුහුල්වට හෝ නිසැගි යුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැගි යුතු ය: 'වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර තොනූ මෙහෙණක අතින් පිරුළු තබා පිළිගන්නා ලද්දේ නිසැගි විය. මෙය මම සහනට නිසැගි'යි ... දෙන්නේ ය යි ... දෙන්නාහු ය යි ... ආයුෂමත්තට දෙමි'යි ...

7. තොනූ මෙහෙණ කෙරෙහි තොනූ මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පිරිවට තබා සිවුරු පිළිගනී නම් නිසැගිපවිති වෙයි. තොනූ මෙහෙණ කෙරෙහි විමති ඇති ව පිරුළු තබා සිවුරු පිළිගනී නම් නිසැගිපවිති වෙයි. තොනූ මෙහෙණ කෙරෙහි නූ මෙහෙණක යන සංඥ ඇතිව පිරුළු තබා සිවුරු පිළිගනී නම් නිසැගිපවිති වෙයි. භික්ෂුනීන්ගේ කෙරෙහි උපසංඝය මෙහෙණ අතින් පිරුළු තබා සිවුරු පිළිගනී නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. නූ මෙහෙණ කෙරෙහි තොනූ මෙහෙණක යන සංඥ ඇති ව ... දුකුලාඇවැත් වෙයි. නූ මෙහෙණ කෙරෙහි විමති ඇති ව ... දුකුලාඇවැත් වෙයි. නූ මෙහෙණ කෙරෙහි නූ මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව ... ඇවැත් නැති.

8. නූ මෙහෙණක අතින්, පිරුළු විසින් අලංකාරයෙන් මහඟු සිවුරක් හෝ මහඟුයකින් අලංකාර සිවුරක් හෝ ගනී නම්, මහණ විස්මයින් ගනී නම්, තවකැලී කොට ගනී නම්, සිවුරු තබා අත් පිරිකරක් ගනී නම්, ඇවැත් නැති. සිකඩොතා අතින්, සාමණේරිය අතින් ගනී නම් ඇවැත් නැති. උමමත්තකයාගට, ආදිකම්මකයාගට ඇවැත් නැති.

විවරප්‍රතිශ්‍රවණශික්ෂාපදය නිමි.

5. 1. 6.

අක්කරාකම්කරණය ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සාවැත්තුවර අනේපිඬු සිටුහුගේ දෙවරම්වෙහෙර වැඩ වෙසෙති. තවද එසමයෙහි ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ආකාශපුත්‍ර තෙම ධර්මකථා කරන්නට සම්මි වෙයි. එසඳ එක්තරා සිටු පුත්‍රයෙක් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ආකාශපුත්‍රයන් කර එළඹ වැද එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් ඒ සිටුපුත්තට ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ආකාශපුත්‍ර තෙම දූහැමි කථායෙන් කරුණු දක්වී ය. සමාදන් කරවී ය. තෙද ගැන්වී ය. පාහැදවී. ඉක්බිති ඒ සිටුපුත්ත තෙම ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ආකාශපුත්‍රයන් විසින් දූහැමි කථායෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තෙද ගන්වන ලද්දේ පහදවන ලද්දේ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ආකාශපුත්‍රයට 'වහන්ස, කාමාති දූයෙකින් යිව මැනව. අපි භිමියතට සිවුරු පිඬුවා-සෙනසුන්-ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර දෙන්නට සම්මියමි'යි මෙය කීය: 'ඉදින් ඇවැත්නි, තෝ මට දෙනු කාමැත්තෙහි නම් මෙයින් එක් සඵවක් දෙව'යි. හේ කීය.

2. “අමනාකං බො භනෙත ඤාපුත්තානං කියමිං විය එකසාටකං ගනතුං, ආගමෙහි භනෙත යාව සරං ගව්ජාමි, සරං ගතො ඉතො වා එකං පභිණ්ණාමි, ඉතො වා සුඤ්ජරතර”නති. දුතියමපි බො -පෙ- තතියමපි බො ආයසමා උපතඤ්ඤ සකාපුත්තො තං සෙට්ඨිපුත්තං එතදවොච:- “සචෙ මෙ ත්වං ආවුසො දාතුකාමො”සි, ඉතො එකං සාටකං දෙහි”ති. “අමනාකං බො භනෙත ඤාපුත්තානං කියමිං විය එකසාටකං ගනතුං, ආගමෙහි භනෙත යාව සරං ගව්ජාමි, සරං ගතො ඉතො වා එකං පභිණ්ණාමි, ඉතො වා සුඤ්ජරතර”නති. “කිමපන තයං ආවුසො අදාතුකාමෙන පචාරිතෙන, යං ත්වං පචාරෙත්වා ත දෙසි”ති. අප්ඵ බො සො සෙට්ඨිපුත්තො ආයසමා උපතඤ්ඤ සකාපුත්තො නිපට්ඨියමානො එකං සාටකං දතො අගමාසි. මනුස්සා තං සෙට්ඨිපුත්තං පසසිත්වා¹ එතදවොචු: “කියස්ස ත්වං අයෙසා එකසාටකො ආගව්ජසි”ති.

3. අප්ඵ බො සො සෙට්ඨිපුත්තො තෙසං මනුස්සානං එතමත්ථං ආරුචෙසිං මනුස්සා උජ්ඣායනති බියනති විපාචෙනති: “මහිට්ඨා ඉමෙ සමණා සකාපුත්තියා අසනතුට්ඨා, තසිඤ්ඤං සුකරා ධම්මනිමනනායපි කාතුං.² “කථං හි තාම සෙට්ඨිපුත්තො ධම්මනිමනනායා කසිරමානාය සාටකං ගහෙස්සනති”ති. අයොසුං බො භික්ඛු තෙතං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං බියනානං විපාචෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිතො තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාචෙනති: “කථං හි තාම ආයසමා උපතඤ්ඤ සකාපුත්තො සෙට්ඨිපුත්තං විවරං විඤ්ඤපෙස්සති”ති. අප්ඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරුචෙසු: “සච්චං කිර ත්වං උපතඤ්ඤ සෙට්ඨිපුත්තං විවරං විඤ්ඤපෙසි?”ති “සච්චං. භගවා” “ඤ්ඤතකො තෙ උපතඤ්ඤ අඤ්ඤතකො?”ති “අඤ්ඤතකො භගවා”ති. “අඤ්ඤතකො මොඤ්ජුරිස අඤ්ඤතකස්ස න ජාතාති පභිරුපං වා අපභිරුපං වා සනතං වා අසනතං වා. තත්ථ තාම ත්වං මොඤ්ජුරිස අඤ්ඤතකං සෙට්ඨිපුත්තං විවරං විඤ්ඤපෙස්සසි. තෙතං මොඤ්ජුරිස අපසකනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤතකං ගහපතීං වා ගහපතානිං වා විවරං විඤ්ඤපෙස්ස, නිස්සග්ගිං පාවිතතියනති”.

එවඤ්ඤං භගවතා භික්ඛුතං සිකඛාපදං පඤ්ඤතං හොති.

[මූලපඤ්ඤාතනි]

4. තෙන බො පන සමයෙන සම්මනුලා භික්ඛු සාකෙතා සාවච්චිං අදාතමයහපට්ඨනා හොනති. අනතරමයෙහි වොරු තිකඛිත්ථො තෙ භික්ඛු අවජ්ඣංසු. අප්ඵ බො තෙ භික්ඛු “භගවතා පටිකඛිතං අඤ්ඤතකං ගහපතීං වා ගහපතානිං වා විවරං විඤ්ඤපෙස්සනති” කුක්කුචවායනානා න විඤ්ඤපෙස්සං. යථා තය්‍යා’ව සාවච්චිං ගනත්වා භික්ඛු අභිවාදෙතති. භික්ඛු එවමාගංසු: “සුඤ්ජරා බො ඉමෙ ආවුසො ආජ්චකා, යෙ ඉමෙ භික්ඛු³ අභිවාදෙතති”ති. තෙ එවමාගංසු: “න මයං ආවුසො ආජ්චකා, භික්ඛු මය”නති. භික්ඛු ආයසමානං උපාලිං එතදවොචු: “ඉඛිකාචුසො උපාලි ඉමෙ අනුසුඤ්ඤාති”ති. තෙ අනුසුඤ්ඤාතනා එතමත්ථං ආරුචෙසු.

1. තච්චි. මජ්.සං. 2. ත ඉමෙ සුකරා ධම්මනිමනනායපි කාතුං. සක. 3. භික්ඛුහු. මජ්.සං.

2. “වහන්ස, කුලපුත් වූ අපට එක් සඵලකින් යන්තව ලජ්ජාකාරය වෙයි. වහන්ස, යම්තාක් ගෙට යෙමි ද, එතෙක් තවතිනු මැනව. ගෙට ගියෙමි මෙයින් එකක් හෝ මෙයට වඩා සුදුරුතරයක් හෝ එවන්තෙමි’යි. දෙවන වට ද ... තෙවන වට ද ආයුෂමත් උපතඤ්ඤා ශාසනපුත්‍ර තෙම ඒ සිවුපුත්තට ‘ඉදින් ඇවැත්නි, තෝ මට දෙනු කැමැත්තෙහි තම මෙයින් එක් සඵලක් දෙව’යි කිය. “වහන්ස, කුලපුත් වූ අපට එකසාධක ව යන්තව ලජ්ජාකාරය වෙයි. වහන්ස, යම්තාක් ගෙට යෙමි ද එතෙක් තවතිනු මැනව. ගෙට ගියෙමි මෙයින් එකක් හෝ මෙයට වඩා සුදුරුතරයක් හෝ එවන්තෙමි’යි, හේ කී ය. “ඇවැත්නි, නො දෙනු කැමැති ව පැවැරූ තුනෙන් කවර ප්‍රයෝජන ද? යම් හෙයකින් තෝ පවරු නො දෙයි ද එහෙයින්’යි. හේ කීය. ඉක්බිති ඒ සිවුපුත්‍ර තෙම ආයුෂමත් උපතඤ්ඤා ශාසනපුත්‍රයා විසින් දැඩි ව පෙළුනු ලබන්නේ එක් සඵලක් දී ගියේ ය. මිනිස්සු ඒ සිවුපුත්ත දුක ‘ආයායෙනි, කුමක් හෙයින් තෙපි එකසාධක ව එත්තනු ද’ යි. මෙය කීය. එතද ඒ සිවුපුත්‍ර තෙම ඒ මිනිසුන්ට එ පවත් දන්වී ය. මිනිස්සු අවඤ කෙරෙත්. අගුණ කියත්. දෙස් පහළ කෙරෙත්.

3. ‘මේ ශ්‍රමණ ශාසනපුත්‍රියයෝ මහෙව්සයෝ ය, අසනතුෂ්ටයෝ ය. මොවුන්ට දහමි නිමන්ත්‍රණයකුදු කරන්නට පහසු නො වෙයි. කෙසේ නම් සිවුපුත්ත විසින් දහමි නිමන්ත්‍රණය කරණු ලබන කල්හි සාධකය ගත්තානු ද’ යි. භික්ෂුහු ඒ මිනිසුන් අවඤ කරණුවන් අයුණු කියනුවන් දෙස් පහළ කරණුවන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් මහණ කෙනෙක් අප්‍රසාදිත වෙත් ද මනු ‘කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපතඤ්ඤා ශාසනපුත්‍ර තෙම සිවුපුත්තක් සිවුරක් විනා වී ද’ යි. අවඤ කෙරෙත් අයුණු කියත්. දෙස් පහළ කෙරෙත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැළ කළහ: ‘සැබෑ ද උපතඤ්ඤා, තෝ සිවුපුත්තක් සිවුරක් විනවුයෙහි ද’ යි. අසා වදළහ. “සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සි හේ කී ය. “උපතඤ්ඤා, තාගේ නැයෙක් ද නො නැයෙක්ද’ යි හඟවත් ඇසූහ. “තොනැයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සැ’ යි. හේ කීය. “තුච්ඡුරාමය, තොනැයෙක් තොනැයකුනට සුදුස්ස හෝ නුසුදුස්ස හෝ විදුමානග හෝ අවිදුමානග හෝ නො දනිමි. එහි ලා තුච්ඡුරාමය, තෝ තොනැ සිවුපුත්තක් සිවුරක් විනවුයෙහි ය. තුච්ඡුරාමය, තෙල තොපහනුන්ගේ පැහැදීම විනිස හෝ නො වෙයි. ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:”

‘යම් මහණෙක් තෙම නොනැ ගැහැවියක් හෝ ගැහැවිනියක් හෝ සිවුරක් විනවා නම් නිශැඬි පවිති වේ.”

මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්ට පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල්පැණවිමසි.]

4. තව ද එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු සාකෙතනුවරින් සැවැත්තුවර බලා අදත්මගට පිළිපත්තානු වෙති. අතරමක සොරු නික්ම ඒ භික්ෂුන් (පාසිවුරු) පැහැර ගත්හ. එතද ඒ භික්ෂුහු ‘භාග්‍යවතුන් විසින් තො නැ ගැහැවියක් හෝ ගෙහඹුවක් හෝ සිවුරක් විනවන්නට පිළිකෙව් කරණ ලද’ යි කුකුළු කරන්නානු නො විතවුහ. ලිහිණි වණින් ම සැවතට ගොස් භික්ෂුන් වදිති. ඒ භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, මේ අප්ඵකයෝ සුදුරුතරය. මොහු භික්ෂුන් වදිති’යි මෙසේ කීහ. ‘ඇවැත්නි, අපි අප්ඵක නො වමිහ. අපි මහණුම’යි. මෙසේ කීහ. භික්ෂුහු ආයුෂමත් උපාලිතට ‘එසේ වී නම් ඇවැත්නි, උපාලි මොවුන් විමසව’යි කීහ. ඒ භික්ෂුහු අනුයෝග කරණු ලබන්නානු එ පවත් දන්වුහ.

5. අථ ඛො ආයස්සො උපාලි තෙ භික්ඛු අනුසුඤ්ඤාතා භික්ඛු එතදවොච: “භික්ඛු ඉමෙ ආවුසො, දෙථ තෙසං විවරුනී”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨත්වා තෙ උප්ඛායනතී බිගනතී විපාවෙනතී: “කථං හි තාම භික්ඛු තඤ්ඤා ආගච්ඡස්සනතී, තනු තාම තිණේන වා පණේණන වා පට්ඨත්වාදෙවො ආගන්තබ්බං”නති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

6. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණේ ධම්මං කථං කතො භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ අවජ්ජනාවිවරස්ස වා නට්ඨවිවරස්ස වා අඤ්ඤාතකං ගහපතීං වා ගහපතාතීං වා විවරං විඤ්ඤාපෙත්තුං. යං ආවාසං පඨමං උපගච්ඡති, සවෙ තන්ථ හොති සඛස්ස විහාරවිවරං වා උත්තරන්ථරණං වා භූමමන්ථරණං වා භිසිට්ඨති වා තං ගතෙත්වා පාරාපිචුං, ලභිත්වා ඔදගිස්සාමි”ති. තො වෙ හොති සඛස්ස විහාරවිවරං වා උත්තරන්ථරණං වා භූමමන්ථරණං වා භිසිට්ඨති වා, තිණේන වා පණේණන වා පට්ඨත්වාදෙවො ආගන්තබ්බං. තතෙව තගෙගන ආගන්තබ්බං. යො ආගච්ඡත්වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතකං ගහපතීං වා ගහපතාතීං වා විවරං විඤ්ඤාපෙත්වා අඤ්ඤාත සමයා, නිසංගිකං පාලිතතීයං, තන්ථායං සමයො: අවජ්ජනාවිවරේ වා හොති භික්ඛු නට්ඨවිවරේ වා. අයං තන්ථ සමයො”ති.

[දුතීයපඤ්ඤාතනී]

7. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතේ අධිපෙත්තො භික්ඛු’ති.

අඤ්ඤාතකො නාම: මාතිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අසමබ්භො.

ගහපතී නාම: යො කොචි අගාරං අප්ඛායසති.

ගහපතාතී නාම: යා කාචි අගාරං අප්ඛායසති.

විවරං නාම: ඡන්තං විවරුතං අඤ්ඤාතරං විවරං විකප්පනුපගපච්ඡමං.

අඤ්ඤාත සමයාති යපෙත්වා සමයං.

අවජ්ජනාවිවරේ නාම: භික්ඛුස්ස විවරං අවජ්ජනං හොති, රුජ්ඣි වා වොරෙති වා ධුතෙතති වා යෙති කෙගිවි වා අවජ්ජනං හොති.

නට්ඨවිවරේ නාම: භික්ඛුස්ස විවරං අගිතා වා දඬුං හොති, උදකෙන වා චූළං හොති, උතුරෙති වා උපවිකාති වා බාසිතං හොති, පරිභොගජ්ජණං වා හොති. අඤ්ඤාත සමයා විඤ්ඤාපෙති පයොගෙ දුක්ඛකට්ඨං. පටිලාභෙන නිසංගිකං හොති, නිසංගිකබ්බං සඛස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගාලස්ස වා. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිසංගිකබ්බං: “ඉදමෙව භතෙන විවරං අඤ්ඤාතකං ගහපතීකං අඤ්ඤාත සමයා විඤ්ඤාපිතා නිසංගිකයං. ඉමංගං සඛස්ස නිසංගිකමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනති -පෙ- ආයස්මතො දමමි”ති -පෙ-

5. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරණුවෝ ඒ භික්ෂුන් විමසා භික්ෂුන්ට 'ආලාත්ති, මොහු භික්ෂුහු ය. මොවුන්ට සිවුරු දෙව'යි. කිහි. යම් මහණ කෙනෙක් අලොව්ව් වෙත් නම් ඔහු "කෙසේ නම් භික්ෂුහු ලිහිණි ව ආවාහුද, තෘණයෙන් හෝ පණියෙන් හෝ පිළියන් කොට ඉගයුතු නො වේද" යි අවසා කෙරෙහි. අයුණු කියති. දෙස් පහළ කෙරෙත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කලහ.

6. එසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ ප්‍රකරණයෙහි දහම් කපා වදාරා භික්ෂුන් ඇමතු සේක. "මහණෙනි, අසිදාගන් සිවුරු ඇතියහුට හෝ තට සිවුරු ඇතියහුට හෝ නොනැ ගැහැවියක්හු හෝ ගෙහඹුවක හෝ සිවුරක් විතවත්තට, යම් ආවාසයකට පළමු එළඹේ නම්, ඉදින් එහි සබ්බසායේ විහාර සිවුරක් හෝ පසතුරුණෙක් හෝ බුමුතුරුණෙක් හෝ බිසිසිවියෙක් හෝ වේ නම් '(සිවුරු) ලැබ තබන්නෙමි'යි එය ගෙණ පොරොත්තට අනුදනිමි. ඉදින් සබ්බසායේ විහාර සිවුරක් හෝ පසතුරුණෙක් හෝ බුමුතුරුණෙක් හෝ බිසිසිවියෙක් හෝ නොවේ නම් තෘණයෙන් හෝ පණියෙන් හෝ පිළියන් කොට ඉගයුතු ය. ලිහිණි ව නො ම ඉගයුතු ය. යමෙක් ඒ නම් දුකුලාආලාත් වෙයි. මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසායි."

"යම් මහණෙක් නොනැ ගැහැවියක්හු හෝ ගෙහඹුවක හෝ සමය තබා සිවුරක් විතවා නම් නිසැරිපවිහි වෙයි. එහි මේ සමය වෙයි: මහණ තෙම පැහැර ගන්නා ලද සිවුරු ඇත්තේ හෝ නට සිවුරු ඇත්තේ හෝ වෙයි. මේ එහි සමය වේ."

[දෙවන පැණවිමසි.]

7. යො සන යනු: යමෙක්, යම් බද්දෙක්...

භික්ෂු යනු: ... මේ තෙම මේ අවයෙහි භික්ෂු ය යි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.

අක්කරාකවි නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වැනි මුත්තා සුගය තෙක් අභිමඤ්ඤායෝ ය.

ගහපති නම්: යම් කිසිවෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ නම් හේ.

විවර නම්: සසිවුරු අතුරින් විකපුන් පොහොනා සිවුරු පැහැර කොට ඇති එක්තරා සිවුරෙකි.

අක්කරාකවි සමයා යනු: සමය තබා.

අවිහිංසාවිවර නම්: භික්ෂුහුගේ සිවුරු රජුන් විසින් හෝ සොරුන් විසින් හෝ බුහිංසා විසින් හෝ යම් කිසි කෙනකුන් විසින් හෝ පැහැර ගන්නා ලද වෙයි.

නට්ඨවිවර නම්: භික්ෂුහුගේ සිවුර ගින්නෙන් හෝ දැවුනේ වෙයි. දිය විසින් හෝ උසුලන ලද වෙයි මිශ්‍රන් විසින් හෝ වේසන් විසින් හෝ කන ලද වෙයි. පරිභොගයෙන් දිරාතේ හෝ වෙයි. සමය තබා විතවා (ඉල්ලා) නම් පිනොවිහි දුකුලා වෙයි. පිළිගැණීමෙන් නිසැරි වෙයි. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුතුල්ලට හෝ නිසැරිය යුතු ය. තව ද "මහණෙනි, මෙසේත් නිසැරිය යුතු ය: 'වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර නො නැ ගැහැවියක්හු සමය තබා විතවන ලද්දේ නිසැරි විය. මෙය මම සහනට නිසදමි'යි... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහු ය යි ... ආයුෂ්මත්හට දෙමි'යි...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤී අඤ්ඤාත්‍ර සමයා විවරං විඤ්ඤාපෙති, නිසංගහිං පාවිතරිං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමතිකො අඤ්ඤාත්‍ර සමයා විවරං විඤ්ඤාපෙති, නිසංගහිං පාවිතරිං. අඤ්ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤී අඤ්ඤාත්‍ර සමයා විවරං විඤ්ඤාපෙති, නිසංගහිං පාවිතරිං. ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤී, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ඤාතකෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤී, අතාපතති.

9. අතාපතති සමයෙ, ඤාතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤාසාන්ධං, අතතතො ධනෙන, උමමතතකස්ස, ආදිකමමකස්සාති.

අඤ්ඤාතකවිඤ්ඤාතරිසික්ඛාපදං නිමිතිං.

5. 1. 7.

තතුන්තරිසික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡිං විහරති ජේතවනෙ අනාපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගිංගා භික්ඛු අවජ්ඣනවිවරකෙ භික්ඛු උපසම්භම්භා ඵං වදෙත්ති: “භගවතා ආට්ටසො අනුඤ්ඤාතං අවජ්ඣනවිවරස්ස වා තට්ඨවිවරස්ස වා අඤ්ඤාතකං ගහපතිං වා ගහපතානිං වා විවරං විඤ්ඤාපෙහුං. විඤ්ඤාපෙඨ ආට්ටසො විවරන්ති.” “අලං ආට්ටසො ලභං අවෙහති විවරන්ති.” “මයං ආයස්මන්තානං අන්ධං¹ විඤ්ඤාපෙමා”ති. “විඤ්ඤාපෙඨ ආට්ටසො”ති. අථ බො ජබ්බග්ගිංගා භික්ඛු අඤ්ඤාතකෙ² ගහපතිකෙ උපසම්භම්භා ඵතදවොට්ඨං: “අවජ්ඣනවිවරකා ආට්ටසො භික්ඛු ආගතා, දෙඨ තෙසං විවරානි”ති බහුං විවරං විඤ්ඤාපෙසුං.

2. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො සභායං නිසින්නො අඤ්ඤාතරං පුරිසං ඵතදවොට්ඨ: “අවජ්ඣනවිවරකා අයෙසා භික්ඛු ආගතා, තෙසං මයා විවරං දින්න”නති. සොපි ඵමමාහ “මයාපි දින්නන්ති”. අපරෙපි ඵමමාහ මයාපි දින්නන්ති.” තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙනානි: “කථං හි තාම සමණා සකාසපුත්තියා න මත්තං ජානිතා බහුං විවරං විඤ්ඤාපෙස්සන්ති. දුස්සවාණීජ්ජං වා සමණා සකාසපුත්තියා කරිස්සන්ති, පග්ගාහි-කසාලං³ වා පසාරෙස්සන්ති”ති. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජ්, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙනානි: “කථං හි තාම ජබ්බග්ගිංගා භික්ඛු න මත්තං ජානිතා බහුං විවරං විඤ්ඤාපෙස්සන්ති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමස්මිං ආරොවෙසුං.

1. ‘අන්ධ’ මජ්ඣ. නළී. 2. ‘අඤ්ඤාතකෙ.’ මජ්ඣ. කද්දිකාසෙ. 3. උච්ඤාහිකසාලං, ඉතිපි.

8. නොනැයකු කෙරෙහි නොනැයක යන සංඥා ඇති ව සමය තබා සිටුවක් විතවා නම් නිසැගි පවිති වෙයි. නොනැයකු කෙරෙහි විමති ඇති ව සමය තබා සිටුවක් විතවා නම් නිසැගි පවිති වෙයි. නොනැයකු කෙරෙහි නැයක යන සංඥා ඇති ව සමය තබා සිටුවක් විතවා නම් නිසැගි පවිති වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නොනැයක යන සංඥා ඇත්තේ දුකුලාඥාවක් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි විමති ඇත්තේ, දුකුලාඥාවක් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නැයක යන සංඥා ඇත්තේ ඇවැත් නැති.

9. සමයෙහි, නැයන් සතු, පැවැරුවන් සතු සිටුවා විතවත්තනුව, අනෙකකු සදහා විතවත්තනුව, තමාගේ ධනයෙන් පිරුළු ගත්තනුව, උමතතකයානට, ආදිකමිකයානට ඇවැත් නැති.

අඤාසුභවිඤාසුභවි ගිණ්ණපදය නිමි.

5. 1. 7.

තතුනතර්ගිකපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්තුවර අනේපිඬුසිටුහුගේ දෙව්ඵලවෙතෙරෙහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු අසිදාගන්තා ලද සිටුවා ඇති භික්ෂූන් වෙත එළඹ මෙසේ කියති: 'ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් විසින් අසිදාගන්තා ලද සිටුවා ඇතියනුව හෝ තට සිටුවා ඇතියනුව හෝ නොනැ ගැහැවියක්හු හෝ ගෙහඹුවක හෝ සිටුවක් විනාචිම අනුදත්තා ලද. ඇවැත්නි, සිටුවක් විතවවු' යයි. 'කම් නැත ඇවැත්නි, අප විසින් සිටුවක් ලබන ලද්ද'යි. ඔහු කියත්. 'අපි ආයුෂමතුන් සදහා විතවම්හ'යි සවැගියෝ කීහ. 'විතවවු ඇවැත්නි'යි ඔහු කීහ. ඉක්බිති සවග මහණහු නො නැ ගැහැවියන් කර එළඹ මෙසේ කීහ. 'ඇවැත්නි, අසිදාගන්තා ලද සිටුවා ඇති මහණහු ආහ. ඔවුනට සිටුවා දෙව'යි බොහෝ සිටුවා විතවාගත්හ.

2. එසමයෙහි එක්තරු පුරුෂයෙක් සභායෙහි හුත්තේ එක්තරා පුරුෂයකුට මෙ පවත් කී ය: 'ආයුෂියෙහි, අසිදාගන්තා ලද සිටුවා ඇති භික්ෂූහු ආහ. මා විසින් ඔවුනට සිටුවක් දෙන ලද්ද'යි. හෙ ද මෙසේ කී 'මා විසිනුදු දෙන ලද්ද'යි. අනෙකෙකුදු මෙසේ කී: 'මා විසිනුදු දෙන ලද්ද'යි. ඔහු අවඥ කෙරෙත් අයුණු කියත් දෙය් පහල කෙරෙත්: "කෙසේ නම් ප්‍රමණ ශාක්‍ය-පුත්‍රියයෝ පමණ නො දූත බොහෝ සිටුවා විතවා ගත්තු ද, පිළි වෙණෙද-හම්ක් හෝ ප්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ කෙරෙත් ද පිළි අවුණක් හෝ විවාත කෙරෙත් ද යි. භික්ෂූහු අවඥ කරණ අයුණු කියන දෙය් පහල කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් මහණ කෙනෙක් අලෙපට් වෙන් ද ඔහු අවඥ කෙරෙත් අයුණු කියති දෙය් පහල කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් සවග මහණහු පමණ නො දූත බොහෝ සිටුවා විතවුනු ද'යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කලහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. “සඵලං නිර භූමො භික්ඛවෙ ත මහතං ජාතිකා ඛන්තං විවරං විඤ්ඤපෙඨා”¹ති. “සඵලං භගවා”. විගර්භි බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම භූමො මොසපුරිසා න මහතං ජාතිකා ඛන්තං විවරං විඤ්ඤපෙසංඨ, තෙන මොසපුරිසා අපසසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“තඤ්ඤ ආඤ්ඤාතඤ්ඤා ගහපති වා ගහපතාහි වා ඛන්තං විවරං විඤ්ඤපෙසංඨ, සමාපරය්‍ය, සහනරුහනරපරමං තෙන හික්ඛන්තා තතො විවරං සාදිතබ්බං. තතො වෙ උතනිං¹ සාදිසෙය්‍ය, නිස්සංගිං පාවිතනිංහති.”

4. තඤ්ඤ ති අවජිනනවිවරකං හික්ඛං.

අඤ්ඤාතඤ්ඤා නාම: මානිකො වා පිතිකො වා යාව සන්නමා පිතාමහ-
සුතා අසමබ්බො.

ගහපති නාම: යො කොචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

ගහපතාහි නාම: යා කාචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

ඛන්තං විවරංහිති ඛන්තෙහි විවරෙහි.

අභිහංසුං පමාපරය්‍යාති යාවතකං ඉච්ඡිති තාවතකං ගණ්හාතිති.

සහනරුහනරපරමං තෙන හික්ඛන්තා තතො විවරං සාදිතබ්බන්ති සඵලං නිඤ්ඤාතං හොන්ති ඥො සාදිතබ්බාති, ඥො තථාති එකං සාදිතබ්බං, එකං තථා න කිඤ්ඤි සාදිතබ්බං.

තතො වෙ උතනිං සාදිසෙය්‍යාති තහුතනරිං විඤ්ඤපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං. පච්චාගෙන නිස්සංගිං හොති. නිස්සංගිං සබ්බස්ස වා ගණ්හස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ නිස්සංගිං:

“ඉදමෙව භනෙන විවරං අඤ්ඤාතකං ගහපතිකං² තහුතනරිං විඤ්ඤපිතං නිස්සංගිං. ඉමංහං සබ්බස්ස නිස්සංගිං”²ති. දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යන්ති -පෙ- අයස්මහො දමෙමි”²ති.

5. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකභඤ්ඤි තහුතනරිං විවරං විඤ්ඤපෙති, නිස්සංගිං පාවිතනිං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතකෙ ඤ්ඤාතකභඤ්ඤි තහුතනරිං විවරං විඤ්ඤපෙති, නිස්සංගිං පාවිතනිං. ඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකභඤ්ඤි, අපතති දුක්ඛං. ඤ්ඤාතකෙ වෙමතිකො, අපතති දුක්ඛං. ඤ්ඤාතකෙ ඤ්ඤාතකභඤ්ඤි, අපතති.

6. අනාපතති සෙසකං ආහරිස්සාමිති හරනො ගච්ඡති, සෙසකං තුස්සෙව හොතුති දෙනති, ත අවජිනනකාරණා දෙනති, ත තථා-කාරණා දෙනති, ඤ්ඤාතකං, පච්චාගෙන, අතතො ධනෙන, උමචතකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

තහුතනරිං සික්ඛාපදං නිවර්තං.

1 උතනි, මරසං. 2 ගහපතිකං උපසංගිකං. මරසං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. 'සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි පමණ තො දූත බොහෝ සිටුවූ විතවුනු ල'යි භාග්‍යවත්තු ඇසුහ. "සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස"යි ඔහු කීහ. භාග්‍යවත් බුදුහු ගඟා කළහ: 'කෙසේ තම් තුළු පුරුෂයෙහි, තෙපි පමණ තො දූත බොහෝ සිටුවූ විතවුනු ද! තුළුපුරුෂයෙහි, තෙල කරුණ තො පහනුත්තේ පාහැදීම පිණිස හෝ තො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා:"

"ඉදින් නොනෑ ශාහපතියෙක් හෝ ශාහපතියෙක් හෝ ඒ (අසිදාගන් නට සිටුවූ ඇති) මහණහට කැමැතිනාක් ගෙන යන්නට බොහෝ සිටුවූ පවරා නම් ඒ මහණහු විසින් හදනා සිටුවූ හා උතුරුසහ පරම කොට ඇති සිටුවූන් එයින් ඉවසිය යුතු"ය. ඉදින් එයින් මත්තෙහි ඉවසා නම් නිසැගි පවිති වේ"යයි.

4. තසෙවු යනු: පාහැරගන්නා ලද සිටුවූ ඇති මහණ.

අඤ්ඤාතක තම්: වටුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වැනි මිවුතුන් සුගඵට දක්වා අසම්බන්ධයෝ ය.

ශාහපති තම්: යම් කිසිවෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ ද හේ.

ශාහපතානි තම්: යම් කිසිවක් ගිහිගෙයි වෙසේ ද හෝ.

බහුගි විවරෙහි යනු: බොහෝ වූ සිටුවූන්.

අභිහට්ඨං පමාරෙය්‍ය යනු: යම්තාක් රිසියෙහි තම් ඒ තාක් ගණුව යි.

සහනරුතරපරමං තෙන හික්ඛනා තතො විවරං සාදිතබ්බං යනු: ඉදින් තුන් සිටුවූ තවුයේ තම් දෙකෙක් ඉවසිය යුතු ය. දෙකෙක් තවුයේ තම් එකෙක් ඉවසිය යුතු ය. එකෙක් තවුයේ තම් කිසිවක් නො ඉවසිය යුතු ය.

තතො වෙ උතතට්ඨං සාදියෙය්‍ය යනු: එයින් මත්තෙහි විතවා තම් ප්‍රයෝගයෙහි දුකුලා වෙයි. සිටුවූ ලැබීමෙන් නිසැගි වෙයි. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුඤ්ජකට හෝ නිසැරිය යුතු ය. තව ද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැරිය යුතුය: 'වහන්ස, මේ මාගේ සිටුවූ නොනෑ ගැහැවියකු සතු වූයේ පමණින් මතුයෙහි විතවන ලද්දේ නිසැගි විය, මෙය මම් සහනට නිසදම්' යි ... දෙත්තේ ය යි ... දෙත්තාහු ය යි ... ආසුමත්තට දෙමි' යි ...

5. නොතැයකු කෙරෙහි නොතැයෙක යන සංඥ ඇති ව පමණින් මත්තෙහි සිටුවූන් විතවා තම් නිසැගි පවිති වෙයි. නොතැයකු කෙරෙහි විමති ඇත්තේ ... නොතැයකු කෙරෙහි තැයෙක යන සංඥ ඇත්තේ පමණින් මත්තෙහි සිටුවූන් විතවා තම් නිසැගි පවිති වෙයි. තැයකු කෙරෙහි නො තැයෙක යන සංඥ ඇත්තේ, දුකුලාඇවැත් වෙයි. තැයකු කෙරෙහි විමති ඇත්තේ, දුකුලාඇවැත් වෙයි. තැයකු කෙරෙහි තැයෙක යන සංඥ ඇත්තේ, ඇවැත් තැති.

6. සෙස්ස 'ගෙණ එත්තෙම'යි ගෙණ යේ තම්, සෙස්ස තොපට ම වේවයි දෙත් තම් අසිදාගන්නා ලද කරුණින් තො දෙත් තම්, තට ගෙයිත් තො දෙත් තම්, තතුතනර සිටුවූ ගත්තහුට, තැයත් සතු, පාවරුවත් සතු තතුතනර සිටුවූ ගත්තහුට, තමාගේ බතයෙන් ගත්තහුට, උම්මතතකයාහට ආදිකම්මකයාහට ඇවැත් තැති.

තතුතනරිශික්ෂාපදය නිමි

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඨම උපකඛට්ඨිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා සාවභියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො පජාපතී එතදවොච: “අයං උපනඤ්ඤං විවරෙන අවජාදෙස්සාමි”ති. අස්සොසි ඛො අඤ්ඤාතරෙ පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු තස්ස පුරිසස්ස ඉමං වාවං භාසමා-තස්ස. අථ ඛො සො භික්ඛු යෙනායස්මා උපනඤ්ඤ සකාසපුතො තෙහුප-සඛිකමි, උපසඛිකමිති. අයස්මනං උපනඤ්ඤං සකාසපුතං එතදවොච: “මහාපුඤ්ඤ”සි තිං ආට්ඨස්සො උපනඤ්ඤ අමුකස්මිං ඔකාසෙ අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො පජාපතී එතදවොච: අයං උපනඤ්ඤං විවරෙන අවජාදෙස්සාමි”ති. “අනු-වුසො මං සො උපට්ඨාකො”ති. අථ ඛො අයස්මා උපනඤ්ඤ සකාසපුතො යෙන සො පුරිසො තෙහුපසඛිකමි. උපසඛිකමිති. තං පුරිසං එතදවොච: “සච්චං කිර මං තිං ආට්ඨස්සො විවරෙන අවජාදෙතුකාමොසි”ති. “අපි ම’යං එවං භොති: “අයං උපනඤ්ඤං විවරෙන අවජාදෙස්සාමි”ති. “සච්චෙ ඛො මං තිං ආට්ඨස්සො විවරෙන අවජාදෙතුකාමො”සි, “එවරුපෙන විවරෙන අවජාදෙති කාසං තෙන අවජනොපි කරිස්සාමි, යාහං න පරිභුඤ්ඤිස්සාමි”ති.

2. අථ ඛො සො පුරිසො උජ්ඣායති බියති විපාවෙති: “මහිච්ඡා ඉමෙ සමණා සකාසපුතරියා අසනනුට්ඨා, තසිමෙ සුකර විවරෙන අවජාදෙතුං. කථං හි තාම අයො උපනඤ්ඤ මයා පුබ්බෙ අප්පචාරිතො මං උපසඛිකමිති. විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජිස්සාමි”ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තස්ස පුරිසස්ස උජ්ඣා-යනාස්ස බියනාස්ස විපාවෙනාස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චිකා තෙ උජ්ඣා-යනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම අයස්මා උපනඤ්ඤ සකාසපුතො පුබ්බෙ අප්පචාරිතො ගහපතීකං උපසඛිකමිති. විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජිස්සා-මි”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං “සච්චං කිර තිං උපනඤ්ඤ පුබ්බෙ අප්පචාරිතො ගහපතීකං උපසඛිකමිති. විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජිති? “සච්චං භගවා”. “ඤ්ඤාතො තෙ උපනඤ්ඤ අඤ්ඤාතකොති”? “අඤ්ඤාතකො භගවා”ති. “අඤ්ඤාතකො මොඝපුරිස අඤ්ඤාතකස්ස ත ජාතාති පතිරුපං වා අප්පතිරුපං වා සනතං වා අසනතං වා. තන්තං තාම තිං මොඝ-පුරිස පුබ්බෙ අප්පචාරිතො අඤ්ඤාතකං ගහපතීං³ උපසඛිකමිති. විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජිස්සාමි. තෙනං මොඝපුරිස අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ-ඵවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“භික්ඛු පනොව උද්දිස අඤ්ඤාතකස්ස ගහපතීස්ස වා ගහපතානියා වා විවරවෙතාපනතං¹ උපකඛට්ඨං. භොති, ඉමිනා විවරවෙතාපනෙන න විවරං වෙතාපෙඨා ඉන්ද්‍රිහනාමං භික්ඛු. විවරෙන අවජාදෙස්සාමිති. තනු වෙසො භික්ඛු පුබ්බෙ අප්පචාරිතො උපසඛිකමිති. විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජෙය්‍ය: සාමු ධනං මං ආයස්මා ඉමිනා විවරවෙතාපනෙන න පචරුපං වා පචරුපං වා විවරං වෙතාපෙඨා අවජාදෙතිති කල්‍යාණකම්‍යතං උපාදය, නිස්සග්ගියං පාවිතනිය”න්ති.

1. අපි මෙයං එවං භොති. මරසං. 2. ආපජ්ජි, මරසං. 3. ගහපතීකා, මරසං. 4. විවරවෙතාපනං. සක.

ප්‍රථම උපකඛටයිකෞපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සාවැත්තුවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඬු-
සිටුහුගේ දෙවිරම්හි වාඩ වෙසෙති. තවද එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක්
භාග්‍යවෘට උපනඤ්ඤ භිමියන් සිටුරෙන් ආචාර්යදතය කරන්නෙමි'යි. මේ කී ය:
එක්තරා පිඬුසිභා යන මහණෙක් ඒ පුරුෂයා මේ තෙපුල් කියන්න ආසී ය.
ඉක්බිති ඒ මහණ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ ශාක්‍යපුත්‍රයන් කර එළඹ ආයුෂමත්
උපනඤ්ඤ ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට ආයුෂමත් උපනඤ්ඤයෙහි, තෙපි මහපින් ආත්තහු ය.
අයෝ පෙදෙසෙහි එක්තරා මිනිසෙක් බිරිදට "උපනඤ්ඤ භිමියන් විවරයෙන්
ආචාර්යදතය කරවන්නෙමි'යි. කී යයි සාල කෙළේ ය. "ආචාරිනි, (එබඳු
මිනිසෙක්) ආත. හේ මාගේ උපසාරයකයෙකැ'යි. උපනඤ්ඤ තෙර කීය.
ඉක්බිති ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ ශාක්‍යපුත්‍ර තෙම ඒ පුරුෂයා වෙත එළඹ
"සාඛාවෙක්ද, ආචාරිනි, තෙපි මා සිටුරකින් ආචාර්යදතය කරණු
කැමැත්තහු දැ'යි ආසීය. "භිමියනි 'උපනඤ්ඤ භිමියන් විවරයෙකින් ආචාර්යදතය
කරන්නෙමි' යි මට මේ සිහි තම් වී යයි හේ කීය. "ඉදින් ආචාරිනි, තෙපි
සිටුරෙකින් මා ආචාර්යදතය කරණු කැමැත්තහු තම් මෙබඳු සිටුරෙකින්
ආචාර්යදතය කරවු. යම් සිටුරක් මම් පරිභොග නො කෙරෙමි තම් ඒ සිටුරින්
පුදන ලද්දෙම් තමුදු එයින් මම් කුමක් කෙරෙමි දැ" යි උපනඤ්ඤ තෙර කී ය.

2. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙම 'මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රියයෝ මහෙව්සෝ ය.
අසනතුමයෝ ය, මොවුන් සිටුරකින් පුදන්නට පහසු නො වෙයි. කෙසේ තම්
උපනඤ්ඤ භිමියෝ කලින් මා විසින් නොපවරණ ලද්දහු මා වෙත එළඹ
විවරයෙහි අධික විධානයට පැමිණෙන්නාහු දැ'යි අවඥ කෙරෙයි, නුගුණ
කියයි, දෙස් පහල කෙරේ: භික්ෂුහු අවඥ කරණ නුගුණ කියන දෙස්
පහල කරණ ඒ මිනිසාගේ බස් ආසුහ. යම් භික්ෂු කෙතෙක් අලොපච්-
යෝද ඔහු 'කෙසේ තම් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ පෙර
නොපවරණ ලද්දහු, ගෘහ්‍යවියකු කරා එළඹ විවරයෙහි. අධිකවිධානයට
පැමිණියොහු දැ'යි. අවඥ කෙරෙයි, අගුණ කියති, දෙස් පහල කෙරෙයි.
ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ.
"සාඛවෙක් ද උපනඤ්ඤ, තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දෙහි ගෘහ්‍යවියකු කර
එළඹ විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියෙහි දැ'යි. භාග්‍යවත්හු ප්‍රචවුත්හ.
'සාඛාව භාග්‍යවතුන් වහන්ස'යි හේ කී ය. "උපනඤ්ඤ, තාගේ නායෙක් ද
තොතායෙක් දැ'යි භාග්‍යවත්හු ආසුහ. 'තොතායෙක භාග්‍යවතුන්
වහන්ස'යි හේ කී ය. "තුච්ඡ පුරුෂය, තොතායෙක් තොතායකුට සුදුස්ස
ගෝ හුදුස්සක් හෝ ආභි දූය හෝ නැති දූය හෝ තො දැතියි. තුච්ඡපුරුෂය,
එහි තම් තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දෙහි තොතා ගෘහ්‍යවියකු කර එළඹ
විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියෙහි. තුච්ඡ පුරුෂය, තෙල නො පහත්
වුවන්ගේ ප්‍රසාදයට ගෝ නො වැටෙයි. ... තව ද මහණෙනි, මෙසේත් මේ
ශික්ෂාපදය උදෙසවු:"

"මහණන්හු ම උදෙසා නොනැ ගෘහ්‍යවියකු විසින් හෝ ගෘහ්‍යවි-
දුචක විසින් හෝ මේ සිටුරාමිලයෙන් සිටුරක් මිල දී ගෙණ මෙනම්
ඇති මහණහුට දෙන්නෙමි යි සිටුරාමිලයක් සපයන ලද්දේ වේ ද, ඉදින්
ඒ මහණ පෙර නො පවරණ ලද්දේ එහි එළඹ 'ආයුෂමත, මේ සිටුරා-
මිලයෙන් මෙබඳු වූ ද මෙබඳු වූ ද සිටුරක් මිල දී ගෙණ මට දෙව'යි
සොළුරු බව කැමැති බව පිසි වූ මෙසේ කළහොත් මැනවැ යි
විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියේ වී තම් නිසැරිපවිති වේ."

3. හිඟ කුටුම්භයක් උද්‍යෝගීව සිටිනුයේ නම්, හිඟ කුටුම්භයක් ආරම්භය කරනු ලබන අවස්ථාවකදී.

අනුකූලතාවය නම්: මානවයා වා පිළිගනී වා යාව සහනය පිළිගනී යාව යන අවස්ථාවකදී.

හිඟ කුටුම්භය නම්: යො කොටස අනුකූලතාවය.

හිඟ කුටුම්භය නම්: යො කොටස අනුකූලතාවය.

විවරණීයතාවය නම්: හිරිසිදු වා සුඛයෙන් වා මුහුණ වා මනස වා පවාලය වා පිළිගනී වා පවතී වා සුඛය වා කපාපොත් වා.

ඉතිහාස විවරණීයතාවය පවතිනුයේ.

වෙනස්කොටස පවතිනුයේ.

අවස්ථාවකදී දැක්වේ.

හඟු වෙනස්කොටස හිඟ කුටුම්භයක් උද්‍යෝගීව විවරණීයතාවය උපකාරී වනුයේ, යො හිඟ කුටුම්භය.

පුළුල් අවස්ථාවකදී පුළුල් අවස්ථාවකදී හොඳින්, කිසිදු හේතු හේතු විවරණීයතාවය, කිසිදු හේතු විවරණීයතාවය වෙනස්කොටස.

උපකාරීතාවය නම්: හිරිසිදු, යො කොටස උපකාරීතාවය.

විවරණීයතාවය නම්: අවස්ථාවකදී අවස්ථාවකදී හොඳින් විවරණීයතාවය අවස්ථාවකදී වා සහනය වා.

ඉතිහාස විවරණීයතාවය පවතිනුයේ.

චරිතය වා චරිතය වා නම් අවස්ථාවකදී විවරණීයතාවය අවස්ථාවකදී වා සහනය වා.

වෙනස්කොටස පවතිනුයේ.

අවස්ථාවකදී දැක්වේ.

කලාත්මකතාවය උපකාරීතාවය සංකීර්ණතාවය¹ මහාසංකීර්ණතාවය.

4. නිසි වෙනස්කොටස අවස්ථාවකදී විවරණීයතාවය අවස්ථාවකදී සහනය වා වෙනස්කොටස, පරිසරයෙන් දැක්වේ. පරිසරයෙන් නිසිකොටස හොඳින්, නිසිකොටස-නිසිකොටස සහනය වා සහනය වා පුළුල්තාවය වා. එවකදී පහ හිඟ කුටුම්භය නිසිකොටස: “ඉදිරි මෙ හේතු විවරණීයතාවය පුළුල් අවස්ථාවකදී අනුකූලතාවය හිඟ කුටුම්භය උපකාරීතාවය විවරණීයතාවය අවස්ථාවකදී නිසිකොටස, ඉතිහාස සහනය නිසිකොටස” නි -පෙ- දෙයනම් -පෙ- දෙයනම් -පෙ- අවස්ථාවකදී දැක්වේ.”

1. සංකීර්ණතාවය. සහ.

3. ගිහිකුං පනොව උද්දිසා යනු: මහණක්හු සදහා, මහණක්හු අරමුණු කොට, මහණක්හු ආච්ඡාදනය කරණු කැමැත්තේ.

අඤ්ඤානාහි නම්: චට්ටසිත් හෝ පියපසිත් හෝ සත් වන මිමුකුත් සුගලය දක්වා නොසබඳ වූයේ ය.

ගහපනී නම්: යම් කිසිවෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ නම් හේ ය.

ගහපනානී නම්: යම් කිසිවක් ගිහිගෙයි වෙසේ නම් හෝ ය.

විවරවෙතාපනන නම්: අමුරත් හෝ රත්රත් හෝ මුතු හෝ මණි හෝ පබළු හෝ පිළිමණි හෝ පටයෙක් හෝ හූ හෝ කපු හෝ ය.

භූමිනා විවරවෙතාපනෙනන යනු: වෙනට පත් දෑයෙකිත්.

වෙතාපෙතා යනු: පිරිවටා.

අවජාදෙසාමි යනු: දෙන්නෙමි.

නහු වෙසො ගිහිකු යනු: යම් මහණක්හු උදෙසා සිටුරාමීල සපයන ලද වේ ද ඒ මහණ.

පුඤ්ඤ අප්පවාපිතො යනු: වහන්ස, කෙබඳු සිටුරෙකින් තොපට ප්‍රයෝජන වේ ද කෙබඳු සිටුරක් තොපට මිල දී ගනිමි දැ යි පෙර තො කියන ලද්දේ වේ.

උපසංඛඤ්ඤා යනු: ගෙට ගොස් යම් කිසි තැනෙක්හි එළඹ.

විවරෙ විකප්පං ආපජේස්ස යනු: දිගු ද පුළුල් ද ඝන ද සිලිපි ද වේව යි.

වෙතාපෙතා යනු: පිරිවටා.

අවජාදෙති යනු: දෙව.

කල්‍යාණකම්මානං උපාදාය යනු: සොඳුරු බව කැමැත්තේ මහඥානි බව කැමැත්තේ.

4. ඔහුගේ බසින් දිගු හෝ පුළුල් හෝ ඝන හෝ සිලුටු හෝ වූවක් මිල දී ගණි නම්, පියෝගි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසැගි වෙයි. සංකයාට හෝ ගණයාට හෝ පුගුලක්හට හෝ නිසැරියයුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේ නිසැරියයුතු ය; 'වහන්ස, මේ මාගේ සිටුර පෙර තො පවරන ලද්දෙමි නොහැ; ගැහැවියෙක්හු කර එළඹ සිටුරෙහි අධිකවිධානයට පැමිණෙන ලද්දේ නිසැගි විය. මම මෙය සභනට නිසරම්'යි. ... දෙන්නේ යයි . දෙන්නාහ යි ... ආයුෂමත්තට දෙමි'යි. ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤා පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතීකං උපසඬකමිත්වා විවරෙ විකපං ආපජ්ජති, නිසංගතියං පාවිත්තියං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමනිකො -පෙ- අඤ්ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤා පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතීකං උපසඬකමිත්වා විවරෙ විකපං ආපජ්ජති, නිසංගතියං පාවිත්තියං. ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤා. ආපත්ති දුක්ඛට්ඨං. ඤාතකෙ වෙමනිකො, අපත්ති දුක්ඛට්ඨං. ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

6. අනාපත්ති ඤාතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤාසාධාරණං, අත්තනොධනෙන, මිහග්ගං වේතාපෙතුකාමිකං අපයග්ගං වේතාපෙති, උමමනකසං, ආදිකමිකසානි.

පඨමඋපකඩවසිකිකාපදං. නිවසිතං.

5. 1. 9.

දුතියඋපකඩවසිකිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාපිණීකසං ආරුචෙ. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො අඤ්ඤාතරං පුරිසං එතදවොච: “අහං අයං උපනඤං¹ විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. සො‘පි එවමාහ: “අහමපි අයං උපනඤං විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. අස්සොසි බො අඤ්ඤාතරෙ පිණිවාරිකො භික්ඛු තෙසං පුරිසානං ඉමං කපාසලාපං. අථ බො සො භික්ඛු යෙනායසවා උපනඤං සකාපුත්තො තෙහුපසඬකමි, උපසඬකමිත්වා ආයසවනං උපනඤං සකාපුත්තං එතදවොච: “මහාපුඤ්ඤාසි තං ආවුසො උපනඤ අමුක්ඛමි. ඔසාසෙ අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො අඤ්ඤාතරං පුරිසං එතදවොච: “අහං අයං උපනඤං විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. සො‘පි එවමාහ: අහමපි අයං උපනඤං විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. අත්ථාපුසො මං තෙ උපට්ඨාකාති

2. අථ බො ආයසවා උපනඤං සකාපුත්තො යෙන තෙ පුරිසං තෙහුපසඬකමි, උපසඬකමිත්වා තෙ පුරිසෙ එතදවොච: “සචං කීර්මං තුලෙහ ආවුසො විවරෙහි අච්ඡාදෙතුකාමිත්ථ”ති. “අපි තය්‍ය එවං භොති, අයං උපනඤං විවරෙහි අච්ඡාදෙස්සාමා”ති. “සචෙ බො මං තුලෙහ ආවුසො විවරෙහි අච්ඡාදෙතුකාමිත්ථ, එවරුපෙන විවරෙන අච්ඡාදෙථ, කායං තෙහි අච්ඡන්තො‘පි කරිස්සාමි, යායාහං ත පරිතුඤ්ඤාමි”ති.

3. අථ බො තෙ පුරිසං උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “මහිච්ඡා ඉමෙ සමණා සකාපුත්තියා අසනතුට්ඨා, තසිමෙ පුකරි විවරෙහි අච්ඡාදෙභුං, කථං හි නාම අයො උපනඤං අමෙහි පුබ්බෙ අපචාරිතො උපසඬකමිත්වා විවරෙ විකපං ආපජ්ජස්සති”ති. අස්සොසු බො භික්ඛු තෙසං පුරිසානං උජ්ඣායනානං බියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ඡිකා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආයසවා උපනඤං සකාපුත්තො පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතීකෙ උපසඬකමිත්වා විවරෙ විකපං ආපජ්ජස්සති”ති.

1. අහං උපනඤං. ම.ඡ.සං.

5. නොනැයකු කෙරෙහි නොනැයෙක යන සංඥ ඇති ව පෙරතො පවරන ලද්දේ ගැහැවියකු කර ඵලාභි විවරයෙහි විධානයට පැමිණේ නම් නිසැඟි පවිති වෙයි. නොනැයකු කෙරෙහි විමිති ඇතිගේ ... නොනැයකු කෙරෙහි නැයෙක යන සංඥ ඇතිගේ පෙර තො පවරන ලද වැ ගැහැවියකු කර ඵලාභි විවරයෙහි විකල්පයට පැමිණේ නම්, නිසැඟි පවිති වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නොනැයෙක යන සංඥ ඇතිගේ දුකුලාඥාවැත් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි විමිති ඇතිගේ දුකුලාඥාවැත් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නැයෙක යන සංඥ ඇතිගේ ඇවැත් නැති.

6. නැයනට, පැවැරැවනට, අනෙකක්හු සඳහා, තමා හේ ධනයෙන් මහඇඟි කොට මිල දී ගණු කැමැත්තහුට නො අනතා කොට මිල දී ගත්වා නම්, ඇවැත් නැත. උභවතතකයනට ආදිකමිකයනට ඇවැත් නැත්තේ යි.

ප්‍රථම උපකඩව ශිෂ්ටාපදය නිමි.

5. 1. 9.

ද්විතීය උපකඩව ශිෂ්ටාපදය

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත්තුවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඬු-සිවුහුගේ දෙවිරම් වෙහෙර වැඩවසන සේක. තව ද එසමයෙහි එක්තරා මිනිසෙක් එක්තරා මිනිසකුට 'මම උපතනුද හිමියනට සිවුරක් දෙන්නෙමි'යි කීය. හෙතෙමේ 'මම ද උපතනුද හිමියනට සිවුරක් දෙන්නෙමි' යි කීය. එක්තරා පිඩුසිඟා යන භික්ෂු කෙතෙක් ඒ මිනිසුන්ගේ මේ කථාසල්ලාපය ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ආයුෂමත් උපතනුද ශාක්‍යපුත්‍රයා කර ඵලාභි, ආයුෂමත් උපතනුද ශාක්‍යපුත්‍රයා හට "ඇවැත්නි උපතනුදයෙහි, තෙපි මහපින් ඇත්තව, අසුවල් පෙදෙසෙහි එක්තරා මිනිසෙක් එක්තරා මිනිසකුට මම උපතනුද හිමියන් සිවුරකින් පුදන්නෙමි යි කීය. හෙතෙමේ 'මම ද උපතනුද හිමියන් සිවුරකින් පුදන්නෙමි'යි කීය. "ඇවැත්නි, ඔහු මට උපසායකයෝ වෙති"යි උපතනුද තෙරණුවෝ කීහ.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපතනුද ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ඒ මිනිසුන් කර ඵලාභි "සැබවෙක් ද? ඇවැත්නි, තෙපි මා සිවුරැවලින් පුදනු කැමැතියවු ද?"යි විචාරූහ. 'හිමියෙහි, උපතනුද හිමියන් පුදන්නමි'යි මෙබඳු සිතෙක් නම් වියැ"යි ඔහු කීහ. 'ඉදින් ඇවැත්නි, තෙපි සිවුරැවලින් පුදනු කැමැතියවු නම්, මෙබඳු සිවුරකින් පුදවී, යම් බඳු සිවුරැ මම පරිභොග නොකෙරෙමි නම්, එයින් පුදන ලද්දෙමි නමුදු මම කුමක් කෙරෙමි ද?'යි තෙරණුවෝ කීහ.

3. එකල්හි 'මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ මහෙව්ච්ඡෝ ය. අහනතුමයෝ යැ මොවුන් සිවුරැවලින් පුදන්නව පහසු නො වෙයි. කෙසේ නම් උපතනුද හිමියෝ අප විසින් පෙර තො පවරණ ලද්දහු සමීපයට පැමිණ විවරයෙහි අභිකවිධා-නයට පැමිණියාහු දැ'යි ඒ පුරුෂයෝ ගරහති නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්. භික්ෂුහු අවඥ කරණ නුගුණ කියන දෙස් පහල කරණ ඒ පුරුෂ-යන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් මහණ කෙතෙක් අලොව්ඡයෝ නම් ඔහු 'කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපතනුද ශාක්‍යපුත්‍රයෝ පෙර තො පවරණ ලද්දහු ගැහැවියන් කර පැමිණ විවරයෙහි අභිකවිධානයට පැමිණියාහු දැ'යි අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්:

4. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමිඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර ත්ථං උපතඤ්ඤ පුබ්බෙ අප්පචාරිතො ගහපතීකෙ උපසංඛිකමිඤ්ඤා විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජි”ති “සච්චං භගවා”. “ඤ්ඤාකා තෙ උපතඤ්ඤ අඤ්ඤාතකා”ති “අඤ්ඤාතකා භගවා”ති. “අඤ්ඤාතකො මොසපුරිස අඤ්ඤාතකානං ත ජාතාති පඤ්ඤාපං වා අප්පචාරිතං වා සත්තං වා අසත්තං වා. තත්ථ තාම ත්ථං මොසපුරිස පුබ්බෙ අප්පචාරිතො අඤ්ඤාතකෙ ගහපතීකෙ උපසංඛිකමිඤ්ඤා විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජියාසී. තෙනං මොසපුරිස අප්පචාරිතානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකතාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛුං පනොව උද්දිසා උභින්නං අඤ්ඤාතනානං ගහපතීනං වා ගහපතානීනං වා පච්චෙකවිවරවෙතාපනනා උපකඨවා¹ හොනති: ඉමෙති මයං පච්චෙකවිවරවෙතාපනනාති පච්චෙකවිවරානි වෙතාපෙඤ්ඤා ඉඤ්ඤානාමං භික්ඛුං විවරෙති අවජාදෙසාමාති. තනු වෙසො භික්ඛු පුබ්බෙ අප්පචාරිතො උපසංඛිකමිඤ්ඤා විවරෙ විකප්පං ආපජ්ජියාසී: සාමු චත මං ආයස්මහොතො ඉමෙති පච්චෙකවිවරවෙතාපනනාති එවරුපං වා එවරුපං වා විවරං වෙතාපෙඤ්ඤා අවජාදෙථ. උහො‘ව සත්තා එකෙතාති, කලා-ණකමාතං උපාදය, නිසංගමයං පාමිනනීය”නති.

5. භික්ඛුං පනොව උද්දිසාති භික්ඛුසාඨාය, භික්ඛුං ආරමචණං කරිතා, භික්ඛුං අවජාදෙතුකාමා.

උභින්නානති දවින්නං.

අඤ්ඤාතකා නාම: මාතීතො වා පිතීතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුතො අසමිඤ්ඤා.

ගහපතී නාම: යෙ තෙවි අගාරං අර්ඤ්ඤාපසනති.

ගහපතානීයො නාම: යා කාචි අගාරං අර්ඤ්ඤාපසනති.

විවරවෙතාපනනා නාම: තීරඤ්ඤා වා සුචණ්ණං වා මුහුතා වා මණි වා පවාලා වා එළිකා වා පටකා වා සුත්තා වා කප්පාසා වා.

ඉමෙති විවරවෙතාපනනාති පච්චෙකවිවරෙති. වෙතාපෙඤ්ඤාති පරිවතෙතාති.

අවජාදෙසාමාති දසාමං.

තනු වෙසො භික්ඛුති යං භික්ඛුං උද්දිසා විවරවෙතාපනනා උපකඨවා හොනති, සො භික්ඛු.

පුබ්බෙ අප්පචාරිතොති පුබ්බෙ අවුත්තො හොති, කීදිසෙත තෙ ගතොන විවරෙත අප්පචාරිතං, කීදිසං තෙ විවරං වෙතාපෙඤ්ඤාති.

උපසංඛිකමිඤ්ඤාති භරං ගතාති, යත්ත තත්ථවි උපසංඛිකමිඤ්ඤා.

1. විවර වෙතාපනනාති උපකඨවාති. ම.ජ.සං.

4. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. “සැබැද උපතන්දය, තෝ පෙර තෝ පවරණ ලද්දේ ගැහැවියන් කරා එළඹ විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියේ ල? සි භාග්‍යවත්තු පුළුවන්හ. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” සි තෙරණුවෝ කීහ. “උපතන්දය, තාගේ නැයෝ ද තෝ නැයෝ දැයි. භාග්‍යවත්තු අසා වදාළහ. තෝනැ කෙනෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සැ”යි තෙරණුවෝ කීහ. “තුච්ඡුරුමය, තෝ නැයෙක් තෝ නැයනට හුදුස්ස හෝ නුහුදුස්ස හෝ ඇති දෑ හෝ නැති දෑ හෝ තෝ දැනිය. තුච්ඡුරුමය, එහි තෝ පෙර තෝ පවරණ ලද්දේ, තෝනැ ගැහැවියන්, කරා එළඹ විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියෙහි. තුච්ඡුරුමය, තෙල තෝ පහන් වුවත්හේ පැහැදීම පිණිස හෝ තෝ වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ සිතීමටද උදෙසාව:”

“මහණක්හු ම උදෙසා නොනැ වූ ගැහැවියන් දෙදෙනකුත් විසින් හෝ ගෙනමුත් දෙදෙනකුත් විසින් හෝ අපි මේ වෙන් වෙන් වූ සිවුරු-මිලයෙන් වෙන වෙන සිවුරු මිල දී ගෙණ මෙනම් මහණක් සිටුවන් පුදමක්”යි වෙන වෙන සිවුරුමිල රැස් කරණ ලද වේ ද, තෙල මහණ පෙර නො පවරන ලද්දේ ඔවුන් සම්පයෙහි එළඹ ‘ආයුෂ්‍යන්ති, තෙපි දෙදෙන මැ එක් ව මේ වෙන වෙන සිවුරුමිලයෙන් මෙබඳු වූ ද මෙබඳු වූ ද සිවුරක් විකාශගෙණ එක් සිවුරෙකින් මා පුදන්නාහු නම් මැනවැ’යි කල්‍යාණකාමයාට සිතාගෙණ විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියේ වි නම් නිසැරිපවිති වේ”

5. හික්කු පනොව උද්දිය යනු: මහණක්හු සඳහා මහණක්හු අරමුණු කොට මහණකු ඇවිදාදනය කරණු කැමැත්තාහු.

උගිනනං යනු: දෙදෙනකුත්හේ.

අඤ්ඤාතක තම්: ඔවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වන මිවුතුන්-සුවල දක්වා තෝ බැඳුනාහු.

ගහපති තම්: යම් කෙනෙක් ගිහිගෙයි වෙසෙත් ද ඔහු.

ගහපතානි තම්: ගිහිගෙයි වෙසෙන යම් කිසි සත්‍රිහු ය.

විවරවෙතාපනන තම්: අමුරන් හෝ රත්රන් හෝ මුතු හෝ මිණි හෝ පබර හෝ පිළිමිණි හෝ පිළි හෝ හු හෝ කපු හෝ ය.

ඉමෙහි විවරවෙතාපනනානි යනු: වෙතට පත් දෑයෙකින්,

පටිවතොධා යනු: පිරිවවා (විකොටගෙණ)

අව්‍යාදෙසාම යනු: දෙත්තම්හ.

තත්‍ර වෙසො හික්කු යනු: යම් මහණකු උදෙසා සිවුරුමිල රැස් කරණ ලද ද ඒ මහණ.

පුබ්බ අසවාපිතො යනු: ‘වහන්ස, ඔබට කෙබඳු සිවුරෙකින් පුයෝජන ද?’ කෙබඳු සිවුරක් ඔබට මිලදී ගණුවෝ දැයි පෙර තෝ කියන ලද්දේ වෙයි.

උපසංඝමිකා යනු: ගෙට ගොස්, යම් තැනෙකෙහි එළඹ.

විවරේ විකපං ආපජේය්‍යාති ආයතං වා තොතු වින්තං වා අපිතං වා සන්නං වා.

ඉමෙති විවරවේනාපනේනාති පච්චුපට්ඨිතෙති. එවරුපං වා එවරුපං වාති ආයතං වා වින්තං වා අපිතං වා සන්නං වා.

වේනාපෙකාති පරිවතේනත්වා

අජාදෙඨාති දජේථ. උභො'ව සන්නා එකේනාති දොපි ජනා එකේන

කල්‍යාණකම්‍යතං උපාද්‍යාති සාධපිකො¹ මහග්ගපිකො.

6. තස්ස වචනේන ආයතං වා වින්තං වා අපිතං වා සන්නං වා වේනාපෙනති. පයොගේ දුක්ඛටං. පටිලාභේන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සඛ්‍යස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ච පත භික්ඛවේ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ භතේන විවරං පුබ්බේ අප්පචාරිතො අඤ්ඤාතකේ ගහපතීකේ උපසඛිකම්මිත්වා විවරේ විකපං ආපන්නං නිස්සග්ගියං. ඉමාහං සඛ්‍යස්ස නිස්සජාමී”ති දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුන්ත්වා -පෙ- ආයස්චතො දමමී”ති. -පෙ-

7. අඤ්ඤාතකේ අඤ්ඤාතකාඤ්ඤී පුබ්බේ අප්පචාරිතො ගහපතීකේ උපසඛිකම්මිත්වා විවරේ විකපං ආපජ්ජති, නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං. අඤ්ඤාතකේ වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතකේ ඤාතකාඤ්ඤී පුබ්බේ අප්පචාරිතො ගහපතීකේ උපසඛිකම්මිත්වා විවරේ විකපං ආපජ්ජති, නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං. ඤාතකේ අඤ්ඤාතකාඤ්ඤී ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ඤාතකේ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ඤාතකේ ඤාතකාඤ්ඤී, අනාපත්ති.

8. අනාපත්ති ඤාතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤාස්සත්ථාය, අත්තනො ධනේන, මහග්ගං වේනාපෙතුකාමානං අප්පග්ගං වේනාපෙති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

දුතියඋපකඛටසිකඛාපදං නිවර්තං.

විවරේ විකසං ආපජෙජ්ජා යනු: දිගු හෝ පුළුල් හෝ ඝන හෝ සිලුටු හෝ වේව'යි.

ඉමෙති විවරවේනාපහෙනති යනු: වෙනට පත් දැයෙකින්.

ඵවරුපං වා ඵවරුපං වා යනු: දිගු හෝ පුළුල් හෝ ඝන හෝ සිලුටු හෝ.

වේනාපෙකො යනු: පිරිවටා.

අවජාදෙඵ යනු: දෙටු.

උහොච ඝනනා ඵකෙන යනු: දෙදෙන මා එකෙකින්.

කල්‍යාණකම්‍යතං උපාදය යනු: සොදුරු බව කැමැත්තේ, මහඟු බව කැමැත්තේ.

6. ඔහුගේ බසින් දිගු හෝ පුළුල් හෝ ඝන හෝ සිලුටු හෝ (සිවුරක්) විකොට ගණිත් තම් පියෝති දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසැගි වේ. සඟනට හෝ ගණයාට හෝ පුතුලක්නට හෝ නිසැරියයුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේ නිසැරියයුතු: “වගන්ස, මේ මාගේ සිවුර පෙර නොපවරණ ලද්දෙම් නොනැ ගැහැවියන් කරු එළඹ විවරයෙහි විකල්‍යයට පැමිණියේ නිසැගි විය. මේ මෙය සඟනට නිසැරිමි’යි ... දෙන්නේ ය යි ... දෙන්නාහු ය යි ... ආයුමෙත්තට දෙමි’යි...

7. නොනැ වූවහු කෙරෙහි නොනැ ය යන සංඥ ඇති ව පෙර නො පවරණ ලද්දේ ගැහැවියන් කරු එළඹ විවරයෙහි විකල්‍යයට පැමිණේ තම් නිසැගි පවිති වෙයි. නොනැයකු කෙරෙහි විමති ඇතියේ ... නො නැයකු කෙරෙහි නැයෙක යන සංඥ ඇති ව පෙර නො පවරණ ලද්දේ ගැහැවියන් කරු එළඹ විවරයෙහි විකල්‍යයට පැමිණේ තම් නිසැගි පවිති වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නොනැයෙක යන සංඥ ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නැයෙක යන සංඥ ඇතියේ, ආවාත් නැති.

5. නැයනට, පාවැරුවනට, අනෙකක්හු සඳහා තමාගේ ධනයෙන්, මහඟුයක් විකොට ගණු කැමැතියක් ලවා මද අගතා සිවුරක් මිල දී ගත්වා තම්, උච්චාතකයානට, ආදිකම්මකයානට ආවාත් නැති යි.

ද්විතීය උපකඩට ශික්ෂාපදය නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

රාජසිංහාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අනාපච්ඡේදකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්කපුත්තස්ස උපට්ඨාකො මහාමතෙතා ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්කපුත්තස්ස දුතෙන විවරවේතාපන්නං පාහෙයි: ඉමිතා විවරවේතාපන්නෙන විවරං වේතාපෙත්වා අයං උපනන්දං විවරෙන අවුත්ඤ්ඤාති. අථ බො සො දුතො යෙනායස්මා උපනන්දෙ සක්කපුත්තො තෙත්ථපසඬකම්. උපසඬකම්භි: ආයස්මතං උපනන්දං සක්කපුත්තං එතදවොච: “ඉදං බො භනෙන ආයස්මතං උද්දස්සා විවරවේතාපන්නං ආහතං. පතිගණ්ඨාතු ආයස්මා විවරවේතාපන්නන්ති.” එවං වුත්තෙත ආයස්මා උපනන්දෙ සක්කපුත්තො තං දුතං එතදවොච: “න බො මයං ආවුසො විවරවේතාපන්නං පතිගණ්ඨාම, විවරස්සව බො මයං පතිගණ්ඨාම කාලෙත කප්පිය”න්ති. එවං වුත්තෙත සො දුතො ආයස්මතං උපනන්දං සක්කපුත්තං එතදවොච: “අපි පතායස්මතො කොචි වෙය්‍යාවච්චකරො”ති. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො උපාසකො ආරාමං අගමාසි කෙනච්ඤෙව කරණියෙන. අථ බො ආයස්මා උපනන්දෙ සක්කපුත්තො තං දුතං එතදවොච: “එසො බො ආවුසො උපාසකො භික්ඛුතං වෙය්‍යාවච්චකරො”ති. අථ බො සො දුතො තං උපාසකං සඤ්ඤාපෙත්වා යෙනායස්මා උපනන්දෙ සක්කපුත්තො තෙත්ථපසඬකම්, උපසඬකම්භි: ආයස්මතං උපනන්දං සක්කපුත්තං එතදවොච: “යං බො භනෙන ආයස්මා වෙය්‍යාවච්චකරං නිද්දසි, සඤ්ඤාතො සො මයා, උපසඬකම්භු ආයස්මා කාලෙත, විවරෙන තං අවුත්ඤ්ඤාති”ති.

2. තෙන බො පන සමයෙන සො මහාමතෙතා ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්කපුත්තස්ස සන්තියෙ දුතං පාහෙයි: “පරිභුඤ්ඤා අයොතං තං විවරං. ඉච්ඡාම මයං අයොතං තං විවරං පරිභුතං”න්ති. අථ බො ආයස්මා උපනන්දෙ සක්කපුත්තො තං උපාසකං ත කිඤ්චි අවවාසි. දුතියමි බො සො මහාමතෙතා ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්කපුත්තස්ස සන්තියෙ දුතං පාහෙයි: “පරිභුඤ්ඤා අයොතං තං විවරං, ඉච්ඡාම මයං අයොතං තං විවරං පරිභුතං”න්ති. දුතියමි බො ආයස්මා උපනන්දෙ සක්කපුත්තො තං උපාසකං ත කිඤ්චි අවවාසි. තතියමි බො සො මහාමතෙතා ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්කපුත්තස්ස සන්තියෙ දුතං පාහෙයි: “පරිභුඤ්ඤා අයොතං තං විවරං, ඉච්ඡාම මයං අයොතං තං විවරං පරිභුතං”න්ති.

3. තෙන බො පන සමයෙන තෙගමස්ස සමයො හොති. තෙගමෙන ච කතියා කතා හොති: “යො පච්ඡා අභවත්ති, පඤ්ඤං ඛද්ධො”ති. අථ බො ආයස්මා උපනන්දෙ සක්කපුත්තො යෙන සො උපාසකො තෙත්ථපසඬකම්. උපසඬකම්භි: තං උපාසකං එතදවොච:-

රාජශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාෂාවත් බුදුහු සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඩු සිවුහුගේ දෙවරම් බෙහෙර වැඩ වෙසෙහි. තව ද එසමයෙහි ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන්ගේ උපසංඝයක වූ මහආමැතිගේත් ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන්ට දූතයකු ලවා සිවුරුමිලයක් යැවී ය “මේ සිවුරුමිලයෙන් සිවුරක් විකොටගෙන සිවුරෙන් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන් පුදව’යි. එකල්හි ඒ දූත තෙම ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන් කරා එළඹ ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන්ට “වහන්ස, ආයුෂමතුන් උදෙසා මේ සිවුරුමිල ගෙන එන ලද. ආයුෂමත්හු සිවුරුමිල පිළිගනින්න”යි කීය. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයෝ ඒ දූතයාට “ආවැන්නි, අපි සිවුරුමිල නො පිළිගනුමහ. සුදුසු කල්හි කැප වූ සිවුර වූ කලි අපි පිළිගනුමහයි” කීහ. මෙසේ කී කල්හි ඒ දූත තෙම ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන්ගෙන් “ආයුෂමත්හට කිසි මෙහෙකරුවෙක් ඇද්දැයි” අසී ය. එකල්හි එක්තරා උපාසකයෙක් කිසි යම් කටයුත්තෙකින් ආරාමයට ගියේ ය. එකල්හි ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයෝ ඒ දූතයාට “ආවැන, තෙල උපාසක තෙම භික්ෂූන්ගේ මෙහෙකරු යයි කීහ. ඉක්බිති ඒ දූත තෙම ඒ උපාසකයාට දන්වා ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන් කරා එළඹ ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන්ට “වහන්ස, ආයුෂමත්හු යම් මෙහෙකරුවකු දුක්වූහු නම් මා විසින් හේ දන්වන ලද්දේ ය. ආයුෂමත්හු සුදුසුකල ඔහු කරා එළඹෙන්න. සිවුරෙන් පුදන්නේ ය’ යි කීය.

2. තව ද එසමයෙහි ඒ මහආමැති තෙම ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන් වෙත දූතයකු යැවී ය: “හිමියෝ ඒ සිවුර පරිභෝග කෙරෙන්නවා, අපි හිමියන් ඒ සිවුර පරිභෝග කරණු කැමතියමහ”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයෝ ඒ උවසුහට කිසිවක් නො කීහ. දෙවනවට ද ඒ මහආමැති තෙම ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන් වෙත දූතයකු යැවී ය: “හිමියෝ ඒ සිවුර පරිභෝග කෙරෙන්නවා. අපි හිමියන් ඒ සිවුර පරිභෝග කරණු කැමැතියමහ”යි. දෙවනවට ද ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයෝ ඒ උවසුහට කිසිවක් නො කීහ. තෙවනවට ද ඒ මහආමැති තෙම ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන් වෙත දූතයකු යැවී ය: “හිමියෝ ඒ සිවුර පරිභෝග කෙරෙන්නවා. අපි හිමියන් විසින් ඒ සිවුර පරිභෝග කරණු කැමතියමහ”යි.

3. තවද එසමයෙහි නියමිතවැසියන්ගේ සමාගමයෙක් වෙයි. නියමිතවැසියන් විසින්හුදු ‘යමෙක් පසු ව ඒ නම් (හෙතෙම) පණ්ඩිතයින් බැඳුනේ (කහවණු පණ්ඩිතයන් දඩ ගෙවිය යුතු වේ)’ යයි, කතිකායෙක් කරණ ලද වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයෝ ඒ උපාසකයා වෙත එළඹ ඒ උපාසකයාහට මෙය කීහ:-

“අප්පො මෙ ආවුසො විවරොනා”ති. “අජ්ජන්හො භනෙත ආගමෙහි, අජ්ජ තෙගමස්ස සමයො භොති, තෙගමෙන ව කතිකා කතා භොති: “යො පච්ඡ, ආගච්ඡති, පඤ්ඤාසං ඛඳ්ධො”ති. “අජ්ජෙව මෙ ආවුසො විවරං දෙති”ති ඔවට්ඨිකාය පරුමසි. අථ ඛො සො උපාසකො ආයස්චතා උපතඤ්ඤත සකාස-පුතෙනත නිපට්ඨියමානො ආයස්චතො උපතඤ්ඤා සකාසපුතතස්ස විවරං වෙතාපෙඤා පච්ඡා අගමාසි. මනුස්සා තං උපාසකං එතදවොචුං” “කිස්ස ඤාං අයො පච්ඡා ආගතොසි, පඤ්ඤාසං ජනොසි”ති.

4. අථ ඛො සො උපාසකො තෙසං මනුස්සානං එතමඤ්ඤං ආරුචෙසි. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “මහිච්ඡා ඉමෙ සමණා සකාස-පුතතියා අසනතුට්ඨා, තසිමෙසං සුකරං වෙය්‍යාවච්චමපි කාතුං. කථං හි තාම ආයස්මා උපතඤ්ඤ උපාසකෙත “අජ්ජන්හො භනෙත ආගමෙහි”ති වුච්චමානො තාගමෙස්සති”ති. අස්සොසුං ඛො හික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනතානං ඛියනතානං විපාවෙනතානං. යෙ තෙ හික්ඛු අපට්ච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයස්මා උපතඤ්ඤ සකාසපුතො උපාසකෙත “අජ්ජන්හො භනෙත ආගමෙහි”ති වුච්චමානො තාගමෙස්සති”ති. අථ ඛො තෙ හික්ඛු භගවතො එතමඤ්ඤං ආරුචෙසුං. -පෙ- “ඝට්ඨං කිර තුං උපතඤ්ඤ උපාසකෙත අජ්ජන්හො භනෙත ආගමෙහි”ති වුච්චමානො තාගමෙසි”ති? “ඝට්ඨං භගවා.” විගරහි බුඳ්ධො භගවා. -පෙ- “කථං හි තාම තුං මොඝපුරිස උපාසකෙත ‘අජ්ජන්හො භනෙත ආගමෙහි’ති වුච්චමානො තාගමෙස්සති. තෙතං මොඝපුරිස අපසසන්නානං වා පතාදාය -පෙ- එවඤ්ඤ පත හික්ඛවෙ ඉමං සිකිංඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“හික්ඛුං පනෙව උද්දිස භිජා වා භිජගොගොනා වා බ්‍රාහ්මණො වා ශෂ්පතීණො වා දුතෙන විවරවෙතාපනතං පතිණොයා: ‘ඉමිනා විවර-වෙතාපනෙනන විවරං වෙතාපෙඤා ඉඤ්ඤාමං හික්ඛුං විවරෙන අච්ඡාදෙති”ති. සො වෙ දුතො තං හික්ඛුං උපසඛක්ඛමවා එවං වදෙය්‍යා: ‘ඉදං ඛො භගහත ආයස්මහතං උද්දිසා විවරවෙතාපනතං ආගතං. පතිණොනාතු ආයස්මා විවරවෙතාපනතනති”. තෙන හික්ඛුනා සො දුතො එවමස්ස වචනීයො: ‘න ඛො මයං ආවුසො විවරවෙතාපනතං පතිණොම, විවරඤ්ඤ ඛො මයං පතිණොම කාලොන කප්පිය’නති. සො වෙ දුතො තං හික්ඛුං එවං වදෙය්‍යා: “අප්පි පනායස්මතො ඤාපි වෙය්‍යාවච්චකණ්”ති විවරප්පිකෙන හික්ඛවෙ හික්ඛුනා වෙය්‍යාවච්චකණ් නිද්දිසිතඤ්ඤා ආරුචිකො වා උපාසකො වා, ‘එසො ඛො ආවුසො හික්ඛුනං වෙය්‍යාවච්චකණ්”ති. සො වෙ දුතො තං වෙය්‍යාවච්චකරං සඤ්ඤාපෙඤා තං හික්ඛුං උපසඛක්ඛමවා එවං වදෙය්‍යා: ‘යං ඛො භගහත ආයස්මා වෙය්‍යාවච්චකරං නිද්දිසි, සඤ්ඤානොනා සො මයා, උපසඛක්ඛමතු ආයස්මා කාලොන, විවරෙන තං අච්ඡාදෙය්‍යති’ති. විවරප්පිකෙන හික්ඛවෙ හික්ඛුනා වෙය්‍යාවච්චකණ් උපසඛක්ඛමවා දචතතික්ඛතතුං වොදෙතඤ්ඤා සාරෙතඤ්ඤා: ‘අප්පො මෙ ආවුසො විවරෙනාති;-

‘ඇවැත, මට සිවුරෙන් ප්‍රයෝජන ඇතැ’යි. “වහන්ස, අද එක්දවසක් බලව. අද නියමගම්වැසියන්ගේ සමාගමයෙක් වෙයි. නියමගම්වැසියන් විසිනුදු ‘යමෙක් පසුව ලා ඒ නම් (හෙතෙම) පණතකින් බැඳුණේ වේ’ යයි කතිකායෙක් කරණ ලද වෙයි. ‘අද ම ඇවැත, මට සිවුර දෙව’යි එළියෙහි (=හිඟ) ගත්හ. ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම ආයුෂමත් උපනන්ද-ශාසනපුත්‍රයන් විසින් දැඩි කොට පෙළුනු ලබන්නේ ආයුෂමත් උපනන්ද-ශාසනපුත්‍රයනට සිවුරක් මිලට ගෙණ දී පසුවා ලා ගියේ ය. මිනිස්සු ඒ උවසුනට මෙය කීහ: “කවර හෙයින් ආශ්ච්ඡයෙහි, තෝ පසු වා ලා ආයෙහි ද, පණසකට පැරදුනෙහි” යයි.

4. ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම ඒ මිනිසුන්ට මෙ පවත් දැන්වී ය. මිනිස්සු අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කීයති දෙස් පහල කෙරෙත්: ‘මේ ශ්‍රමණශාසනපුත්‍රී-යයෝ මහෙච්ඡයෝ ය, අසනතුෂ්ටයෝ ය, මොවුනට මෙහෙයකුදු කරන්නට පහසු නො වෙයි. කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපනන්දයෝ උපාසක විසින් ‘වහන්ස, අද එක් දවසකට බලනු මැනවැ’යි කීයනු ලබන්නාහු නො බැඳුනු ද’යි. හිසුනු අවඥ කරණ නුගුණ කීයන දෙස් පහල කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් මහණ කෙතෙක් අලෙච්ඡයෝ නම් ඔහු අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කීයති දෙස් පහල කෙරෙත්: “කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපනන්දශාසන-පුත්‍රයෝ උපාසක විසින් ‘වහන්ස, අද එක් දවසකට බලනු මැනවැ’යි කීයනු ලබන්නාහු නොබැඳුනු ද’ යි. ඉක්බිති ඒ හිසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කළහ: ‘සැබෑ ද උපනන්දය, තෝ උපාසක විසින් ‘වහන්ස, අද එක් දවසකට බලනු මැනවැ’යි කීයනු ලබන්නෙහි නො බැලීහි ද’ යි. ‘සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස’. භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගැරඹූහ. “කෙසේ නම් තුච්ඡපුරුෂය, තෝ උපාසක විසින් ‘වහන්ස, අද එක් දවසකට බලනු මැනවැ’යි කීයනු ලබන්නෙහි නො බැලීහි ද, තුච්ඡපුරුෂය, තෙල නො පහන් වුවත්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා:

“මහණන්හු ම උදෙසා රජෙක් හෝ රජ ඇමැතියෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ ගැහැවියෙක් හෝ ‘මේ සිවුරැමිලයෙන් සිවුරක් විකොට ගෙණ මෙනම් මහණහු සිවුරෙන් ආච්ඡාදනය කරව’යි දුතයකු ලවා සිවුරැමිලයක් යවා නම්, ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මහණහු කන් එළඹ ‘වහන්ස, මේ සිවුරැමිලය ආයුෂමතුන් උදෙසා ගෙණ එන ලද ය. ආයුෂමන්හු සිවුරැමිලය පිළිගනින්නවා’යි මෙසේ කියා නම්, ඒ මහණහු විසින් ඒ දුත තෙම මෙසේ කියසුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත, අපි සිවුරැමිල නො පිළිගනුමහ. එතෙකුදුවත් ඇපි සුදුසු කල්හි කැප වූ සිවුරක් පිළිගනුමහ’යි. ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මහණහට ‘ආයුෂමතුන්ගේ කිසි මෙහෙකරුවෙක් ඇද්ද’යි මෙසේ කියා නම්, මහණෙනි, සිවුරැ කැමති මහණහු විසින් ආර්ථිකයෙක් වෙවයි උපාසකයෙක් වෙවයි ‘ඇවැත, මෙ තෙම යිසුන්ගේ මෙහෙකරු ය’යි මෙහෙකරු දැක්විය යුත්තේ ය. ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මෙහෙකරු ඇනවා මහණහු කන් එළඹ මෙසේ කියා නම්: ‘වහන්ස, ආයුෂමන්හු යම් මෙහෙකරුවකු දැක්වුනු ද, මා විසින් හෙතෙම ඇතිවන ලද්දේ ය. ආයුෂමන්හු සුදුසු කල්හි එළඹෙන්නවා, සිවුරෙන් මුඛ චක්කන්සේ පුදන්නේ ය’යි. මහණෙනි, සිවුරැ කැමැති මහණහු විසින් එළඹ ‘ඇවැත, මම සිවුරෙන් ප්‍රයෝජන ඇතැ’යි මෙහෙකරු තෙම දෙතුන් වරක් සෙවිය යුත්තේ ය. සිහි කරවිය යුත්තේ ය-

ආනන්දානන්දානං චොදයමානො ඤායමානො තං විවරං අභිනිප්පා-
දෙය්‍ය, ඉවෙව්තං ඤායලං. නො චෙ අභිනිප්පාදෙය්‍ය, චතුක්ඛනතුං
පඤ්චක්ඛනතුං ජක්ඛනතුං පරමං තුණ්හිභුතො උද්දිග්ගං ඩාතබ්බං.
චතුක්ඛනතුං පඤ්චක්ඛනතුං ජක්ඛනතුං පරමං තුණ්හිභුතො උද්දිග්ගං තිට්ඨ-
මානො තං විවරං අභිනිප්පාදෙය්‍ය, ඉවෙව්තං ඤායලං. තෙනා චෙ උත්තරිං.
වායමමානො තං විවරං අභිනිප්පාදෙය්‍ය නිග්ගහිතං පාචිතනිතං. නො
චෙ අභිනිප්පාදෙය්‍ය යතංගං විවරවේතාපනතං ආගතං, තත්ථ ඤාමං
වා යනතබ්බං දුතො වා පාහෙතබ්බො: ‘යං ඛො තුමෙහ ආයසමනො
තික්ඛුං උද්දිග්ගං විවරවේතාපනතං පභිණ්ණං, න තං තංගං තික්ඛුනො
ඤ්ඤාපි අප්පං අනුගොති. සුඤ්ඤානායසමනො ඤං මා ඛො ඤං
විනංගා’ති අයං තත්ථ ඤාමිවි”ති.

5. තික්ඛුං පනෙව උද්දිග්ගාති භික්ඛුස්සන්දාය භික්ඛුං ආරමමණං කරිතො
තික්ඛුං අවජාදෙතුකාමො.

රාජා තාම: යො කොච්ච රජුං කාරෙති.

තිජ්ඣොග්ගො තාම: යො කොච්ච රඤ්ඤා හතතවේතනාභාරෙ.

බ්‍රාහ්මණො තාම: ජාතියා බ්‍රාහ්මණො.

ගෘහපතීකො තාම: ගෘහපතො රාජාතං රාජභොග්ගං බ්‍රාහ්මණං අවසෙසො
ගහපතීකො තාම.

විවරවේතාපනතං තාම: හිරඤ්ඤං වා සුවණ්ණං වා ඉත්තං වා මණි වා.

ඉමිනා විවරවේතාපනෙතිනාති පච්චුපට්ඨිතෙන.

වේතාපෙත්වාති පරිවතොනො.

අවජාදෙතිති දජෙජිති.

සො චෙ දුතො තං භික්ඛුං උපසඬකම්මිනා ඵලං වදෙය්‍ය: “ඉදං ඛො
හතෙත ආයසමනං උද්දිග්ගං විවරවේතාපනතං ආගතං. පභිගණකාතු ආයසමං
විවරවේතාපනත”නති. තෙන භික්ඛුතා සො දුතො ඵලමිග්ගං වචනීයො: “ත ඛො
මියං ආට්ඨසො විවරවේතාපනතං පභිගණකාම, විවරඤ්ඤා ඛො මයං පභිගණකාම
කාලෙත කප්පිය”නති. සො චෙ දුතො තං භික්ඛුං ඵලං වදෙය්‍ය: “අප්පි
පතායසමතො කොච්ච වෙය්‍යාවච්චකරෙ”ති. විවරපීකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා
වෙය්‍යාවච්චකරෙ නිද්දිසිතබ්බො, ආරම්භො වා උපායකො වා: “ඵසො ඛො
ආට්ඨසො භික්ඛුතං වෙය්‍යාවච්චකරෙ”ති. ත වතතබ්බො: “තස්ස දෙති”ති වා
සො වා නිකම්පියාති, සො වා පරිවතොග්ගාති, සො වා වේතාපෙය්‍යාති”ති.

සො චෙ දුතො තං වෙය්‍යාවච්චකරං සඤ්ඤාපෙත්වා තං භික්ඛුං උපසඬක-
ම්මිනා ඵලං වදෙය්‍ය: “යං ඛො හතෙත ආයසමං වෙය්‍යාවච්චකරං නිද්දිසි,
සඤ්ඤාතො සො මියං, උපසඬකම්මතු ආයසමං කාලෙත, විවරෙත තං
අවජාදෙය්‍යාති”ති. විවරපීකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා වෙය්‍යාවච්චකරෙ
උපසඬකම්මිනා ආනන්දානන්දානං වොදෙතබ්බො සාරෙතබ්බො: “අප්පො මේ
ආට්ඨසො විවරෙත”ති. ත වතතබ්බො: “දෙති මේ විවරං, ආහර මේ විවරං,
පරිවතොග්ගි මේ විවරං, වේතාපෙති මේ විවර”නති. දුතියථි වතතබ්බො.
තතියථි වතතබ්බො. සචෙ අභිනිප්පාදෙති ඉවෙව්තං ඤායලං.

දෙතුන්සලක් සොයනු ලබන්නේ සිහි කරවනු ලබන්නේ ඒ සිවුර නිපදවා (සපයා) නම් මේ නිපදවීම මැනවි. ඉදින් නො නිපදවා නම්, සිවුසලක් පස්සලක් සයලක් පරම කොට තුනේමගුණ වුවහ විසින් උදෙසා සිවියසුතු ය. සිවුසලක් පස්සලක් සයලක් පරම කොට තුනේමගුණ ව උදෙසා සිවියසුතු ඒ සිවුර නිපදවා නම් මේ නිපදවීම මැනවි. ඉදින් එසින් මන්තෙහි වැයම් කරන්නේ ඒ සිවුර නිපදවා නම් නිසන්පවිනි වෙයි. ඉදින් නො නිපදවා නම් යමක්නු කෙරෙත් ඒ මහණහට සිවුරු-මිලය ගෙණ එතලද ද එහි තමා හෝ යාසුතු ය: 'ඇවැත්නි, තෙපි යම් මහණකු උදෙසා සිවුරුමිලයක් යැවුනු ද, එය ඒ මහණහට කිසි අපයක් සිදු නො කෙරෙයි. ආයුෂමත්තු යථිනිය ධනය ලබන්වා. නොප සතු ධනය නහමක් වැනැස්සවා'යි දුතියකු හෝ යැවිය යුත්තේ ය. මේ එහි අනුබම්භා වෙයි" යයි.

5. ගිහිබුට පනොට උද්දිය යනු: හික්කු හදනා හික්කු අරමුණු කොට හික්කු ආවර්ජනය කරණු කැමැත්තේ.

ශ්වතම: යම් කිසිවෙක් රජය කෙරේ ද හෙතෙම.

ශ්වතොග්ග තම: රජහුගේ බත්වාටුම් බුද්ධ යම් කිසිවෙක්.

මුහම්මන් තම: ජාතියෙන් බමුණු වූයේ.

ගහපතික තම: රජ, රජහොඟයා, මුහම්මන්යා තමා ගෙණ වූයේ ගහපතික තම.

විවරවෙතාපනන තම: අමුරන් හෝ රත්රන් හෝ මුතු හෝ මිණි හෝ.

ඉමිනා විවරවෙතාපනන යනු: එළඹසිටියෙන්.

වෙතාපෙඨා යනු: පිරිවටා.

අව්ජාදෙහි යනු: දෙව.

ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මහණනු කර එළඹ 'වහන්ස, මේ සිවුරුමිලය ආයුෂමතුන් උදෙසා ගෙණ එතලද ය. ආයුෂමත්තු සිවුරුමිලය පිළිගනිත්වා'යි. මෙසේ කියා තම, ඒ මහණනු විසින් ඒ දුත තෙම මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය: 'ඇවැත්, ඇපි සිවුරුමිල නො පිළිගනුමන. එතෙකුදුවත් ඇපි සුදුසු කල්හි කැප වූ සිවුරක් පිළිගනුමන'යි. ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මහණහට 'ආයුෂම-තුන්ගේ කිසි කැපකරුවෙක් ඇද්ද'යි මෙසේ කියා තම, මහණෙනි, සිවුරු කැමැති මහණනු විසින් ආරම්භ වේවයි උපායක වේවයි ඇවැත්, මේ තෙමේ හික්කුන්ගේ කැපකරු' යයි කැපකරු දක්විය යුත්තේ ය. "මහුට දෙව යි හෝ හෙතෙම බහා තබන්නේ ය හෝ හෙතෙම පිරිවටන්නේ ය හෝ හෙතෙම විකොටගන්නේ ය හෝ"යි නොකියයුත්තේ ය.

ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ කැපකරු ඇතවා ඒ මහණනු වෙත පැමිණ මෙසේ කියා තම: 'වහන්ස, ආයුෂමත්තු යම් කැපකරුවකු දක්වුනු තම, හෙතෙම මා විසින් ඇතවන ලද්දේ ය. ආයුෂමත්තු සිවුරෙන් ප්‍රයෝජන ඇති කල්හි එළඹෙත්වා සිවුරෙන් මුළු වහන්සේ පුදන්නේ ය'යි. මහණෙනි, සිවුරු කැමැති මහණනු විසින් එළඹ ඇවැත්, මට සිවුරෙන් ප්‍රයෝජන ඇතැ යි කැපකරු තෙම දෙතුන්සලක් සෙවිය යුත්තේ ය. සිහි කරවිය යුත්තේ ය, 'ඉට සිවුරක් දෙව, මට සිවුරක් ගෙණෙව, මට සිවුරක් පිරිවටව, මට සිවුරක් විකොට ගනැ'යි නො කියයුත්තේ ය. දෙවතවට ද කියයුතු ය. තෙවතවට ද කියයුතු. ඉදින් නිපදවා තම මේ නිපදවීම මැනවි.—

තො වෙ අභිනිප්ථාදෙති, තත්ථ ගන්තො තුණ්හිභුතෙන උද්දියා ආතබ්බං. ත ආසතෙ නිසීදිතබ්බං, ත ආමිසං පටිග්ගහෙතබ්බං ත ධෛර්‍යං භාසිතබ්බං. “කිං කාරණං ආගතොසි”ති පුච්ඡමාතො¹ ජාතාහි² ආවුසොති වතතබ්බො: සචෙ ආසතෙ වා නිසීදති, ආමිසං වා පතිගණ්හාති, ධර්මං වා භාසති, ආතං භස්සති. දුතියමපි ආතබ්බං. තතියමපි ආතබ්බං. චතුක්කතනුං චොදෙතො චතුක්කතනුං ආතබ්බං. පඤ්චක්කතනුං චොදෙතො දච්ඡක්කතනුං ආතබ්බං. ඡක්කතනුං චොදෙතො ත ආතබ්බං. තතො වෙ උත්තරං වායමමාතො තං විවරං අභිනිප්ථාදෙති, පගොගෙ දුක්කථං. පටිලාභෙන නිය්‍යගතියං භොති, නිය්‍යජිතබ්බං සම්ඝස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵලස්සථ පත භික්කමෙ නිය්‍යජිතබ්බො: -පෙ- “ඉදං මෙ භනෙත විවරං අතිරෙකතික්ක- තනුං චොදතාය අතිරෙකජක්කතනුං ආතෙන අභිනිප්ථාදිතං නිය්‍යගතියං. ඉමානං සම්ඝස්ස නිය්‍යජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනති -පෙ- ආයසමහො දමමි”ති.

තො වෙ අභිනිප්ථාදෙය්‍ය, යතස්ස විවරවෙනාපන්නං ආසතං තත්ථ සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාභෙතබ්බො. “යං ඛො තුලෙහ ආයසමනෙතො භික්ඛුං උද්දියා විවරවෙනාපන්නං පතිණ්ඤ්ථ, ත තං තස්ස භික්ඛුතො කිස්සු අත්ථං අනුභොති, පුස්සන්තායසමනෙතො සකං, මා වො සකං විතස්සා”ති.

අයං තත්ථ සාමිවිති. අයං තත්ථ අනුධම්මතා.

6 අතිරෙකතික්කතනුං චොදතාය අතිරෙකජක්කතනුං ආතෙන, අතිරෙකසඤ්ඤී අභිනිප්ථාදෙති, නිය්‍යගතියං පාවිතතියං. අතිරෙකතික්කතනුං චොදතාය අතිරෙකජක්කතනුං ආතෙන වෙමතිකො අභිනිප්ථාදෙති, නිය්‍යගතියං පාවිතතියං. අතිරෙකතික්කතනුං චොදතාය අතිරෙකජක්කතනුං ආතෙන උභතකසඤ්ඤී අභිනිප්ථාදෙති නිය්‍යගතියං පාවිතතියං. උභතකතික්කතනුං චොදතාය උභතකජක්කතනුං ආතෙන අතිරෙකසඤ්ඤී ආපතති දුක්කථස්ස. උභතකතික්කතනුං චොදතාය උභතකජක්කතනුං ආතෙන වෙමතිකො ආපතති දුක්කථස්ස. උභතකතික්කතනුං චොදතාය උභතකජක්කතනුං ආතෙන උභතකසඤ්ඤී, අතාපතති.

7. අතාපතති තික්කතනුං චොදතාය ඡක්කතනුං ආතෙන, උභතකජක්ක- තනුං චොදතාය උභතකජක්කතනුං ආතෙන. අචොදිමමාතො දෙති, සාමීකා චොදෙතො දෙනති, උම්මතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

රාජසිකාපදං නිමිතිං.

විවරවග්ගො පඨමො.

තසස්ස ඥානං:-

උබ්බතං කප්පිතං නිණ්ඤාමි ධොවනස්සථ පටිග්ගහො,
අඤ්ඤාතකාති නිණ්ඤාමි උභින්නං දුතකෙත ව.

ඉදින් නො නිපදවා නම් එහි හෙත් තුෂණිමාන වුවහු විසින් උදෙසා සිටිය යුතු ය. අසුතෙක නො හිඳි යුතු ය. අහර නො පිළිගත යුතු ය. දහම් නොකිය යුතු ය. 'කවර කරුණෙන් ආයෙහි ද' යි විවාරණු ලබන්නේ 'ඇවැත දතැ'යි කිය යුතු ය. ඉදින් අසුතෙහි හිඳි නම් හෝ අහර පිළිගණි නම් හෝ දහම් කියා නම් හෝ සිටීම බිඳෙයි. දෙවනවට ද සිටිය යුතු ය තෙවනවට ද සිටිය යුතු ය.

සතරවරක් වොදනා කොට සතරවරක් සිටිය යුතු ය. පස්වරක් වොදනා කොට දෙවරක් සිටිය යුතු ය. සවරක් වොදනා කොට නො සිටිය යුතු ය. ඉදින් එයින් මතුයෙහි වැයම් කරන්නේ ඒ සිවුර නිපදවා නම් පියොව්හි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසගි වෙයි. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුතු-ලක්කට හෝ නිසැරිය යුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැරිය යුතු ය. 'වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර අසිරා තුන්යලක් වොදනායෙන් අසිරා සයලක් සිටීමෙන් නිපදවන ලද්දේ නිසගි විය. මෙය මම් සහනට නිසැරි යි ... දෙන්නේ ය යි ... දෙන්නාහ යි ... ආයුෂ්මත්තට දෙමි'යි.

ඉදින් නො නිපදවා නම් යමක්හු කෙරෙන් ඔහුට සිවුරැමිල ගෙණ එන ලද ද එහි තමා හෝ යා යුතු ය. 'ඇවැත්නි, තෙපි යම් මහණක්හු උදෙසා සිවුරැ මිලයක් යැවුනු ද එය ඒ මහණහට කිසි අවියක් සිදු නො කෙරේ. ආයුෂ්මත්ත සාකිය බහය ලබන්නා. තොප සතු බහය තහමක් වැහෙන්නා'යි දුතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය.

අයං තඤ්ඤා ආමිටි යනු: මේ එහි අනුබලිතා යි.

6. අසිරා තුන්යලක් වොදනායෙන් අසිරා සයලක් සිටීමෙන් අහිරො-කය යන සංඥා ඇත්තේ නිපදවා නම් නිසගිපවිති වෙයි. අසිරා තුන්-යලක් වොදනායෙන් අසිරා සයලක් සිටීමෙන් විමති ඇත්තේ නිපදවා නම් නිසගිපවිති වෙයි. අසිරා තුන්යලක් වොදනායෙන් අසිරා සයලක් සිටීමෙන් උෞත ය යන සංඥා ඇත්තේ නිපදවා නම් නිසගිපවිති වේ. උනුතුන්-යලක් වොදනායෙන් උනුසයලක් සිටීමෙන් අහිරොක ය යන සංඥා ඇත්තේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. උනුතුන්යලක් වොදනායෙන් උනුසයලක් සිටීමෙන් විමති ඇත්තේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. උනුතුන්යලක් වොදනායෙන් උනු-සයලක් සිටීමෙන් උෞත ය යන සංඥා ඇත්තේ ඇවැත් නැති.

7. තුන්යලක් වොදනායෙන් සයලක් සිටීමෙන් උනුතුන්යලක් වොදනායෙන් උනුසයලක් සිටීමෙන් දේ නම්, නො සොයනු ලබන්නේ දේ නම්, හිමියෝ සොයා දෙත් නම් ඇවැත් නැති. උමමතකයාහට ආදිකමම-කයාහට ඇවැත් නැති යි.

රාජශික්ෂාපදය නිමි.

පලමු වැනි විවරමය යි.

එහි උද්දාය

උබහත කසීත සිකපදය, උද්දායිත (දෙවන කසීත) සිකපදය, තෙවන කසීත සිකපදය යන තුණ ද, බොවන සිකපදය, පටිග්ගහණ සිකපදය යි පසෙකි. තතුතතරිය උපකඩට දෙක ය යන අඤ්ඤාතක සිකපද තුණ ය, දුතක සිකපද දෙක ය යි සියල්ල දකයෙකි.

කොසියවගෙහා

5. 2. 1.

කොසියසිකතාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා ආලවියං විහරති අග්ගාලවෙ වෙතියෙ. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු කොසියකාරකෙ උපසඞ්කම්මිනා එවං වදෙන්නි: “ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ථ අම්මාකම්පි දස්සථ. මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියම්සංකං සඤ්ඤාං කාතු”නති. තෙ උඤ්ඤායනති ඩියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සකාසපුතතියා අමො උපසඞ්කම්මිනා එවං වකඛන්ති, ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ථ, අම්මා-කම්පි දස්සථ, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියම්සංකං සඤ්ඤාං කාතුන්ති. අම්මා-කම්පි අලාභා අම්මාකම්පි දුලභං, යෙ මයං ආජීවස්ස හෙතු පුත්තදරස්ස කාරණං ඛු බුද්ධකෙ පාණකෙ¹ සඞ්ඤානං ආපාදෙමා”ති. අස්සොග්ගං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උඤ්ඤායනානං ඩියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපජීව්ඡ, තෙ උඤ්ඤායනති ඩියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු කොසියකාරකෙ උපසඞ්කම්මිනා එවං වකඛන්ති:- ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ථ, අම්මාකම්පි දස්සථ, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියම්සංකං සඤ්ඤාං කාතුන්ති.” අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එත-මන්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර තුමො භික්ඛවෙ කොසියකාරකෙ උපස-ඞ්කම්මිනා එවං වදෙථ: ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ථ, අම්මාකම්පි දස්සථ, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියම්සංකං සඤ්ඤාං කාතු”නති “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධෝ භගවා: “කථං හි තාම තුමො මොඝපුරිසා කොසියකාරකෙ උපසඞ්කම්මිනා එවං වකඛථ, ඛු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පච්ථ, අම්මාකම්පි දස්සථ, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියම්සංකං සඤ්ඤාං කාතු”නති. තෙනං මොඝ-පුරිසා අපපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකතා-පදං උද්දිගෙය්‍යාථ:

“ඥා පන භික්ඛු කොසියම්සංකං සඤ්ඤාං කාරාපෙය්‍යා, නිස්සංගියං පාමිහතිය”නති.

2. ඥො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මි අඤ්ඤා අධිපෙපතො භික්ඛුති.

සඤ්ඤාං තාම: සඤ්ඤා කතං හොති අවාසිමං.

කාරාපෙය්‍යාති එකෙතපි කොසියංගුතා - මියෙච්ඡා කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්ඛට්ඨං: පටිලාභෙන නිස්සංගියං හොති. නිස්සංගි-තඛං සඞ්ඤානං වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ නිස්සංගිතඛං: “ඉදං මෙ භනොත කොසියම්සංකං සඤ්ඤාං කාරාපිතං නිස්සංගියං, ඉමාහං සඞ්ඤානං නිස්සංගිති, දදෙය්‍යාති, දදෙය්‍යන්ති, අයස්ම-තො දමමි”ති

1. පාණ ම.ජ.සං.

කොසිය වගීය

5. 2. 1.

කොසිය ගිණිමාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අලවුනුවර අසල අග්ගාලව දෙවො-
ලෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි වූ කලී සවගමහණහු තිහිරිහු නිපද-
වන්නන් වෙත එළඹ “ආචාර්‍යනි, බොහෝ තිහිරි පණුවන් පිහවු. අපට ද දෙවු.
අපි ද තිහිරිහු මුහු ඇතිරියක් කරන්නට කැමැත්තමිහ”යි මෙසේ කීහත්. ඒ
මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍රිය මහණහු අප වෙත එළඹ ‘ආචාර්‍යනි, බොහෝ තිහිරි
පණුවන් පිහවු. අපට ද දෙවු. අපි ද තිහිරිහු මුහු ඇතිරියක් කරන්නට
කැමැත්තමිහ”යි කෙසේ නම් කීහත් ද? යම් බදු අපි ජීවිකා ගෙවුයෙන්
අඹුදරුවන් රක්තා කරැණින් බොහෝ කුඩා පණුවන් මරණයට පමුණුව-
මෝ ද ඒ අපට ද අලාභයෙහි: අපගේ ද අභාග්‍යයෙකි.”යි අවමන් කරත්,
අසුණු කීහත්, නුගුණ පතුරුවත්. භික්ෂුහු අවමන් කරණ අසුණු කීහත
නුගුණ පතුරුවන ඒ මිනිසුන් ගේ බස් ඇසූහ. යම් අපි මහණ කෙනෙක්
වෙත් ද? ඔහු “කෙසේ නම් සවග මහණහු තිහිරිහු නිපදවන්නවුන් වෙත
එළඹ ‘ආචාර්‍යනි, බොහෝ තිහිරි පණුවන් පිහවු. අපට ද දෙවු. අපි ද
තිහිරිහු මුහු ඇතිරියක් කරන්නට කැමැත්තමිහ”යි කීහත් ද?යි අවමන්
කෙරෙත්, අසුණු කීහත්, නුගුණ පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ මහණහු භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේට එ පවත් සැල කළහ.... “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්සැ”යි
ඔහු කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගැඹුණු සේක: “හිත් පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ
නම් තිහිරිහු නිපදවන්නවුන් කරා එළඹ ‘ආචාර්‍යනි, බොහෝ තිහිරි පණු-
වන් පිහවු. අපට ද දෙවු. අපි ද තිහිරිහු මුහු ඇතිරියක් කරන්නට
කැමැත්තමිහ”යි කෙසේ නම් කීයවු ද? හිත් පුරුෂයෙහි, මෙය නො පහන්
වුවත්තේ පාහැදීම පිණිස ද... නො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ
ද උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් තිහිරිහු මුහු ඇතිරියක් කරවන්නේ නම් නිසඟි-
වෙති වේ.”

2. යො පනි යනු යම්, යම් බදු

භික්ෂු (මහණෙක්) යනු... මෙ තෙමේ මේ අභියෝගී භික්ෂු යයි අභිප්‍රේතය.

සනාථන (ඇතිරිය) නම්: අතුරා විසුම් රහිත කොට කරණ ලද්ද වෙයි.

කාරාපෙය්‍ය (කරවන්නේ නම්) යනු එක් තිහිරි කෙත්තකිනු දු මුහු
කොට කෙරෙයි නම් හෝ කරවයි නම් හෝ පියොවෙහි දුකුලා වේ. ලබා ගැන්-
මෙන් නිසඟි වේ. සහනට හෝ ගණයා හට හෝ පුගුල් හට හෝ නිසර්‍යය යුතු.
“වහන්ස, මා විසින් තිහිරිහු මුහු මේ නිසර්‍යය යුතු ඇතිරියක්
කරවන ලද්දේ ය. මෙය මම් සහනට නිසර්‍යමි යි... දෙන්නේයයි...
දෙන්නාය යි... ආයුෂ්මත්හට දෙමි”යි නිසර්‍යය යුතු.

3. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙනි, නිසංගහිං පාවිතනිං. අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙනි, නිසංගහිං පාවිතනිං. පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙනි, නිසංගහිං පාවිතනිං. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙනි, නිසංගහිං පාවිතනිං. අඤ්ඤාසංඝාය කරොති වා කාරාපෙනි වා, අපඤ්ඤා දුක්ඛවස්ස. අඤ්ඤාත තතං පටිලභිනං පරිභුඤ්ඤා, අපඤ්ඤා දුක්ඛවස්ස.

4. අනාපඤ්ඤා විතානං වා භූමමිඤ්ඤා වා සංඝෝපාකාරං වා හිසිං වා විලෝභනං වා කුරෙති, උමමතතස්ස, අදික්ඛමිකස්සාති.

කොසිසසිකිකාපදං නිමිතං.

5. 2. 2.

සුද්ධකාලකසිකිකාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුට්ඨංගාරාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බතියා හික්ඛු සුද්ධකාලකානං ඵලකලොමානං සන්තං කාරුපෙණති. මනුස්සා විහාරවාරිකං අභිභවතා පසිඤ්ඤා උප්පාදයන්ති බියන්ති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සත්ථුපුත්තියා සුද්ධකාලකානං ඵලකලොමානං සන්තං කාරුපෙණන්ති, සෙය්‍යථාපි හිති කාමගොතිනො,ති. අස්සොසුං ඛො හික්ඛු තෙහං මනුස්සානං උප්පාදයන්තානං බියන්තානං විපාවෙන්තානං යෙ තෙ හික්ඛු අපට්ඨන්ති තෙ උප්පාදයන්ති බියන්ති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ජබ්බතියා හික්ඛු සුද්ධකාලකානං ඵලකලොමානං සන්තං කාරුපෙණන්ති”ති? අථ ඛො තෙ හික්ඛු භගවතො ඵලමන්තං අරොවෙසුං “සච්චං කිරි තුලෙන හික්ඛවෙ සුද්ධකාලකානං ඵලකලොමානං සන්තං කාරුපෙණ”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධෝ භගවා. “කථං හි තාම තුලෙන මොඝපුරිසා සුද්ධකාලකානං ඵලකලොමානං සන්තං කාරුපෙණං. තෙනං මොඝපුරිසා අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵලඤ්ඤා පන හික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන හික්ඛු සුද්ධකාලකානං ඵලකලොමානං සන්තං කාරුපෙණං, නිසංගහිං පාවිතනිං”න්ති.

2. යො පනාති යො යදිසො -පෙ-

හික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අන්තෙ අධිපෙපතො හික්ඛුති.

භාලකං තාම: දො කාලකාති ජාතියා කාලකං වා රඤ්ඤාකාලකං වා සන්තං තාම: සන්තියා කතං හොති අවාරිමං.

3. තමා විසින් කොට අබාල (ඇතිරිය) තෙමේ නිමවා ද, නිසිපවිති වේ. තමා විසින් කොට අබාල දෑ අනුන් ලවා නිමවා ද, මෙරලා විසින් කොට අබාල දෑ තෙමේ නිමවා ද නිසා පවිති වේ. මෙරලා කොට අබාල දෑ මෙරලා ලවා නිමවා ද නිසා පවිති වේ. අනෙකක්හු පිණිස කෙරේ ද කරවා ද, දුකුලාආවාත් වේ: අනෙකකු කළ ඇතිරියක් ලැබගෙන පරිභොග කෙරේ ද, දුකුලාආවාත් වන්නේ ය.

4. විගතක් හෝ බුහුනුරුණක් හෝ වටතිරයක් හෝ බිස්සක් හෝ කන්වසිතක් හෝ කෙරේ ද, ඔහුට ද උමතුවාහට ද ආදිකර්මකයාට ද ආවාත් නො වේ.

කොසියයාපදය නිමි:

5. 2. 2.

ගුණිකාලකයාපදය.

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුරජානන් වහන්සේ විසල්පුර මහවෙතෙහි කුටාගාරශාලායෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි සවය මහණහු හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවත්. මිනිස්සු විහාරවාරිකායෙහි ගැසි-රෙන්නාහු එය දක, “කෙසේ තම් ශක්‍යපුත්‍රිය ප්‍රමණයෝ කාමභොගී ගිහියන් මෙන් හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවද්ද”යි අවමන් කරත්, අයුණු කියත්, දෙස් පතුරුවත්. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අයුණු කියන, නුගුණ පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු “කෙසේ තම් සවය මහණහු හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවන්ද!”යි අවමන් කරත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාගාවතුන් වහන්සේට එපවත් සැල කළහ. “සැබැද, මහණෙනි, තෙපි හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවවු ද?”යි භාගාවතුන්වහන්සේ අසා වදාළේක. “සැබැව, භාගාවතුන්වහන්සැ”යි ඒ මහණහු කීහ. භාගාවතුන්වහන්සේ ගැඹුණේක: “හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි කෙසේ තම් හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවවු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය නොපහන්-වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස ද නොවෙයි ... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවා නම් නිසැති පවිති වෙයි.”

2. යො පනි යනු යමෙක්, යම්බඳු වූ ...

හිකුඩු යනු ... මේ තෙමේ මේ අරියෙහි භික්ෂු ය යි අදහස් කරණ ලදී.

කාලක නම්: උත්පත්තියෙන් කළු වූයේ ජදන් පෙවීමෙන් කළු වූයේ ද යි කරපාහාය දෙවැදූරුම් වෙයි.

ඝණක නම්: අතුරා කරණ ලද, නොවිසක ලද.

කාන්තෙය්‍යාති කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්ඛං පටි-
ලාභෙන නිසංගගිං. භොති. නිසංජිතබ්බං සම්ඝස්ස වා ගණස්ස වා
සුඛලාභස්ස වා. එව්ඤ්ච පන භික්ඛවෙ නිසංජිතබ්බං: “ඉද්දමෙව භනෙන
සුඛකාලකානං එළකලොමානං සන්තං කාරාපිතං නිසංගගිං ඉමංගං සම්ඝස්ස
නිසංජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදදෙය්‍යසුනති -පෙ- අයසමතො දමමි”ති.

3. අත්තතා විප්පකතං අත්තතා පරියොසාපෙති, නිසංගගිං
පාවිතගිං. අත්තතා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, නිසංගගිං
පාවිතගිං. පරෙහි විප්පකතං අත්තතා පරියොසාපෙති, නිසංගගිං
පාවිතගිං. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, නිසංගගිං
පාවිතගිං. අඤ්ඤාස්සජාය කරොති වා කාරාපෙති වා අපතති දුක්ඛංස්ස.
අඤ්ඤාත කතං පටිලභිනා පටිභුඤ්ඤති, අපතති දුක්ඛංස්ස.

4. අතාපතති විතානං වා භුමමජ්ජරණං වා සංඤ්ජාකාරං වා හිසිං වා
ච්චෙය්‍යානං වා කරොති, උමමත්තකස්ස, අද්ධමමිකස්සාති.

සුඛකාලකිකිකාපදං නිවර්තනං.

5. 2. 3.

දෝභාගසිකිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවන්තියං විගරති ජේතවනෙ අතාථ-
පිණ්ඩකස්ස අරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු භගවතා
පටිකම්මතං සුඛකාලකානං එළකලොමානං සන්තං කාරාපෙතුනති තෙ
ථොකං යෙව ඔදුතං අනෙත අද්ධිනි: තථෙව සුඛකාලකානං සන්තං කාරා-
පෙනති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්, තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං
හි නාම ජබ්බග්ගියා භික්ඛු ථොකංයෙව ඔදුතං අනෙත අද්ධිනි: තථෙව
සුඛකාලකානං එළකලොමානං සන්තං කාරාපෙස්සනති”ති. අථ බො තෙ
භික්ඛු භගවතො එතමිත්ථං අරොවෙසුං. “සච්චං කීර තුලෙන භික්ඛවෙ
ථොකංයෙව ඔදුතං අනෙත අද්ධිනි: තථෙව සුඛකාලකානං එළකලොමානං
සන්තං කාරාපෙථා”ති “සච්චං භගවා, විගරති බුද්ධො භගවා. “කථං හි
නාම තුලෙන මොඝපුරිසා ථොකංයෙව ඔදුතං අනෙත අද්ධිනි: තථෙව
සුඛකාලකානං එළකලොමානං සන්තං කාරාපෙස්සාථ. තෙනං මොඝපුරිසා
අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ-” එව්ඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාපදං
උද්දියෙය්‍යාථ:-

කාරාපෙය්‍ය යනු කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ පියෝති දුකුලා වේ. ලැබීමෙන් නිසි වේ. සබ්බසංචාරි හෝ ගණයාංචාරි හෝ පුද්ගලයකුට හෝ නිසර්ගය යුතු. මහණෙනි, මෙසේ වතාහි නිසර්ගය යුතු: “වහන්ස, මං විසින් කරවන ලද හුදු කළු එළවලුම්බුවා මේ ඇතිරිය නිසි වෙයි. මම මේ සහනට නිසර්ගය යි ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහ යි ... අයුෂමත්තට දෙමි”යි නිසර්ගය යුතු.

3. තමා විසින් අඛාල කරණ ලද්දු තෙමේ නිමවා ද, නිසර්ගවිති වේ. තමා විසින් අඛාල කරණ ලද්දු අනුත් ලවා නිමවා ද, නිසර්ගවිති වේ. අනුත් විසින් අඛාල කරණ ලද්දු තෙමේ නිමවා ද නිසර්ගවිති වේ. අනෙකකු පිණිස කෙරේ ද කරවා ද දුකුලාආවාත් වේ. අනෙකකු විසින් කරණ ලද්දක් ලැබ පරිභෝග කෙරේ ද, දුකුලාආවාත් වන්නේ ය.

4. වියතක් හෝ බුබුභුරුණක් හෝ වටතිරයක් හෝ බිත්තක් හෝ කන්වසිතක් හෝ කෙරේ ද ආවාත් නො වේ. උම්බුවාට ද ආදිකම්මකයාට ද ආවාත් නොවේ.

ශුද්ධිකාලකයිකාපදය නිමි.

5. 2. 3.

දේවාගයිකාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර දෙවරම් නම් අනේපිබුසිවුහුගේ අරම්භි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි සමග මහණහු “භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් හුදු කළු එළවලුම්බුවා ඇතිරි කරවීම පිළිකෙවිනා”යි තුමු මඳක් ම හුදු එළවලුම් දැවලුයෙහි යොදා පෙර සේ ම හුදු කළු එළවලුම්බුවා ඇතිරි කරවත්. යම් අපිස් මහණහු වෙද්ද ඔහු “කෙසේ නම් සවග මහණහු මඳක් හුදු එළවලුම් දැවලුයෙහි යොදා පෙර සේ ම හුදු කළු එළවලුම්බුවා ඇතිරි කරවත් ද?” යි අවමන් කරත්, අයුෂ්‍ය නියත්, නුගුණ පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන්වහන්සේට එ පවත් සැල කළහ. “සැබැ ද? මහණෙනි, තෙපි හුදු එළවලුම් මඳක් ම දැවලුයෙහි යොදා පළමු සේ ම හුදු කළු එළවලුම්බුවා ඇතිරි කරවමු ද?” යි භාග්‍යවතුන්වහන්සේ අසා වදල සේක. “සැබැව, භාග්‍යවතුන්වහන්සැ”යි ඔහු කීහ. භාග්‍යවත් බුදුරජානන්වහන්සේ හැරුනු සේක: “හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ නම් හුදු එළවලුම් මඳක් දැවලුයෙහි යොදා පළමු සේ ම හුදු කළු එළවලුම්බුවා ඇතිරියක් කරවමු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය තොපහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස ද තො වෙයි ... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“නවං පන ගිහිකුතා ඝනඵතං කාරයමානෙන දෙව භාගා සුඛ-
කාලකානං ඵලකලොමානං ආදානබ්බා, තතීයං ඔදානානං, චතුස්ථං
ගොවජියානං. අනාදා වෙ ගිහිකු දෙව භාගෙ සුඛකාලකානං ඵලක-
ලොමානං තතීයං ඔදානානං, චතුස්ථං ගොවජියානං, නවං ඝනඵතං
කාරයපෙය්‍ය, නිස්සන්ධියං පාවිතනිය”න්ත්.

2. නවං තාම: කරණං උපාදය ප්‍රිච්චති.

ඝනඵතං තාම: සන්ධර්ථා කතං හොති අවාසිමං.

කාරයමානෙනාති කරොතා වා කාරාපෙතා වා.

දෙව භාගා සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං. ආදානබ්බාති ධාරයිතා
දො භූලා ආදානබ්බා.

තතීයං ඔදානානන්ති භූලං ඔදානානං.

චතුස්ථං ගොවජියානන්ති භූලං ගොවරියානං.

අනාදා වෙ ගිහිකු දෙව භාගෙ සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං
තතීයං ඔදානානං චතුස්ථං ගොවජියානන්ති අනාදිසිතා දො භූලා සුඛ-
කාලකානං ඵලකලොමානං, භූලං ඔදානානං, භූලං ගොවරියානං නවං ඝනඵතං
කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං
හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵවස්සු පත
භික්ඛවෙ නිස්සජ්ජිතබ්බං: “ඉදංවෙම භනෙතා නවං ඝනඵතං අනාදිසිතා [දො භූලා
සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං,] භූලං ඔදානානං, භූලං ගොවරියානං
කාරාපිතා නිස්සග්ගියං. ඉමානං සබ්බස්ස නිස්සජ්ජිතී -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ-
දදෙය්‍යන්ති -පෙ- අයස්මතො දමමි”ති.

3. අත්තතා විපපකතං අත්තතා පරියොසාපෙති, නිස්සග්ගියං
පාවිතනියං. අත්තතා විපපකතං පරෙති පරියොසාපෙති, නිස්සග්ගියං
පාවිතනියං. පරෙති විපපකතං අත්තතා පරියොසාපෙති, නිස්සග්ගියං
පාවිතනියං. පරෙති විපපකතං පරෙති පරියොසාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිතනියං.
අඤ්ඤස්සන්ධිය කරෙති වා කාරාපෙති වා, අපතති දුක්කටස්ස.

4. අනාපතති භූලං ඔදානානං භූලං ගොවරියානං ආදිසිතා කරෙති,
බහුතරං ඔදානානං බහුතරං ගොවරියානං ආදිසිතා කරෙති, සුඛං ඔදානානං
සුඛං ගොවරියානං ආදිසිතා කරෙති, විතානං වා භූමිවන්ධරණං වා සංඝිපා-
කාරං වා භිසිං වා බිලොභගතං වා කරෙති. උමමතකස්ස, ආදිකමමකස්සාති.

දෙවභාගමිකතාවය නිවසිතං.

“අලුත් ඇතීරියක් කරවන මහණනු විසින් හුදු කර එළොම් දෙකොටසක් ගත යුතු. තෙවෙනි කොටස සුදුපැහැ එළොම් ද සිවුවන කොටස කිඹුල් වත් එළොම් ද ගත යුතු. ඉදින් මහණ තෙම දෙකොටසක් හුදු කරපැහැ එළොම් ද තෙවෙනි කොටස සුදු පැහැ එළොම් ද සිවුවන කොටස කිඹුල්වත් එළොම් ද නොගෙණ අලුත් ඇතීරියක් කරවා තම් නිසඟිපවිති වේ.”

2. නවං යනු: කිරිම් වශයෙන් අලුත් බව ඇරැබෑ කියනු ලැබේ.

සන්ධානං යනු: අතුරා කරණ ලද්දෙක් වෙයි, නොවියත ලද්දෙක් වෙයි.

කාරයමානෙන යනු: කරණ හෝ කරවන හෝ.

දෙව හාගා සුද්ධකාලකානං එළකලොමානං ආදාහබ්බා යනු: මෑත තුලා දෙකක් ගත යුතු.

තතියං ඛද්දානං යනු: සුදුපැහැ එළොම් තුලාවක්.

චතුස්සං කොවරියානං යනු: කිඹුල්වත් එළොම් තුලාවක්.

අනාද වෙ හික්කු දෙවහාගෙ සුද්ධකාලකානං එළකලොමානං තතියං ඛද්දානං චතුස්සං කොවරියානං යනු: හුදු කරපැහැ එළොම් තුලා දෙකක් ද සුදුපැහැ එළොම් තුලාවක් ද කිඹුල්පැහැ එළොම් තුලාවක් ද නො ගෙණ අලුත් ඇතීරියක් කෙරේ තම් හෝ කරවා තම් හෝ පියොවෙහි දුකුලා වේ. ලබා ගැනීමෙන් නිසඟි වේ. සභතට හෝ ගණයාට හෝ පුගුලාට හෝ නිසජිය යුතු. මහණෙනි, මෙසේ වතාහි නිසජිය යුතු: “වගන්ස, හුදු කරවත් එළොම් තුලා දෙකක් ද සුදුපැහැ එළොම් තුලාවක් ද කිඹුල්වත් එළොම් තුලාවක් ද නොගෙණ මා විසින් කරවත ලද මේ අලුත් ඇතීරිය නිසඟි වේ, මෙය මම් සභතට නිසජම් ... දෙන්නේ ය ... දෙන්නාහු ය ... ආයුෂෙත්භව දෙමි” යි මෙසේ නිසජිය යුතු,

3. තමා විසින් අඩාල කරණ ලද්ද කෙමේ නිමවා තම් නිසඟිපවිති වෙයි. තමා විසින් අඩාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා තම් නිසඟිපවිති වෙයි. මෙරමා විසින් අඩාල කරණ ලද්ද කෙමේ නිමවා තම් නිසඟිපවිති වෙයි. මෙරමා විසින් අඩාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා තම් නිසඟිපවිති වේ. අතෙකකු සදහා කෙරේ තම් හෝ කරවා තම් හෝ දුකුලාඇවැත් වෙයි. අතෙකකු විසින් කරණ ලද්ද ලැබ පරිභොග කෙරේ තම් දුකුලාඇවැත් වේ.

4. හුදු එළොම් සම ව කිඹුල්වත් එළොම් සම ව ගෙණ කෙරේ තම්, හුදු එළොම් බහුතර ව කිඹුල්වත් එළොම් බහුතර ව ගෙණ කෙරේ තම්, නො මුසු හුදු එළොම් නො මුසු කිඹුල්වත් එළොම් ගෙණ කෙරේ තම්, වියතක් හෝ බුමුතුරුණක් හෝ සෙණ්පටුරක් හෝ තිත්සක් හෝ බිමෙබාගතයක් හෝ කෙරේ තම් ඇවැත් තැනි. උමචතාකයභට ආදි-කමම්කයභට ඇවැත් තැනි යි.

දේවහාග ගිණ්ණාපදය නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුලත් කර ඇත.

ජබ්බසාසිකවාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙනවනෙ අතාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අනුචක්ඛං සන්තං
කාරුපෙනති, තෙ යාවතබ්බලා විඤ්ඤාතතිබ්බලා විහරන්ති: “ඵලකලොමානි
දෙථ ඵලකලොමෙහි අරො”ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති:
“කථං හි තාම සමණා සකාසුත්තියා අනුචක්ඛං සන්තං කාරුපෙස්සන්ති,
යාවතබ්බලා විඤ්ඤාතතිබ්බලා විහරස්සන්ති: ඵලකලොමානි දෙථ ඵලක-
ලොමෙහි අරො”ති. අමාසං පන සකිං කතානි සන්තානි පඤ්චපි ජපි
වස්සානි භොන්ති, යෙසං තො දුරකා උභයදන්තිපි උමමිහන්තිපි උඤ්ඤරෙහිපි
බජ්ජන්ති. ඉමෙ පන සමණා සකාසුත්තියා අනුචක්ඛං සන්තං කාරුපෙනති,
යාවතබ්බලා විඤ්ඤාතතිබ්බලා විහරන්ති: “ඵලකලොමානි දෙථ ඵලකලොමෙහි
අරො”ති.

2. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බියන්තානං
විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨත්, තෙ උජ්ඣායන්ති බියන්ති
විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම භික්ඛු අනුචක්ඛං සන්තං කාරුපෙස්සන්ති,
යාවතබ්බලා විඤ්ඤාතතිබ්බලා විහරස්සන්ති: “ඵලකලොමානි දෙථ ඵලක-
ලොමෙහි අරො”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්තං ආරොවෙසුං.
“සච්චං කීර්තිකවෙ භික්ඛු අනුචක්ඛං සන්තං කාරුපෙනති. යාවතබ්බලා
විඤ්ඤාතතිබ්බලා විහරන්ති: “ඵලකලොමානි දෙථ ඵලකලොමෙහි අරො”ති.
“සච්චං භගවා”. විහරති බුද්ධෝ භගවා. “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරිසා
අනුචක්ඛං සන්තං කාරුපෙස්සන්ති. යාවතබ්බලා විඤ්ඤාතතිබ්බලා
විහරස්සන්ති: “ඵලකලොමානි දෙථ ඵලකලොමෙහි අරො”ති. තෙනා භික්ඛවෙ
අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං
උද්දිසෙස්සාථ:

“නවං පන භික්ඛුනා සන්තං කාග්ගෙස්සා ජබ්බසාසිකා ධාරෙතබ්බං,
බරෙතා වෙ ජනනං වස්සානං තං සන්තං විස්සජ්ජන්තා වා අවිස්සජ්ජන්තා
වා අඤ්ඤං නවං සන්තං කාග්ගෙස්සා, හිස්සග්ගියං පාවිතරිය”න්ති.

ඵවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතනං භොති.

[මූලපඤ්ඤාතති.]

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු කොසම්බියං ගිලානො
භොති. ඤ්ඤාතා තස්ස භික්ඛුතො සන්තිකෙ දුතං පානෙසුං: “ආගච්ඡතු
හදන්තො, මයං උපට්ඨතිස්සාමා”ති. භික්ඛුපි ඵවමාහංසු: “ගච්ඡාදුස්සො,
ඤ්ඤාතා තං උපට්ඨතිස්සානති”ති. සො ඵවමාහ: “භගවතා ආදුස්සො සිකඛා-
පදං පඤ්ඤාතනං: “නවං පන භික්ඛුනා සන්තං කාරුපෙස්සා ජබ්බසාසිකා
ධාරෙතබ්බං”න්ති. “අඤ්ඤාමහි ගිලානො ත සකෙකාමි සන්තං ආදය
පකකම්භං, මයාඤ්ච විතා සන්තා ත ඵාසු භොති, තාහං ගම්මියාමි”ති.
භගවතො ඵතමන්තං ආරොවෙසුං.

ජබ්බසංගීක්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාගාවත් බුදුහු සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඬු සිටුහු ගේ දෙවිරම් වෙහෙරෙහි වැඩ වෙසෙති. තවද එසමයෙහි භික්ෂුහු වසක් පාසා ඇතිරී කරවති. ඔහු ‘එළලොම් දෙව එළලොමින් අඵ ඇතැ’යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙති. මිනිස්සු අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහළ කෙරෙත්: “කෙසේ තම් ශ්‍රමණශාසාපුත්‍රීයයෝ වසක් පාසා ඇතිරී කරවත් ද, ‘එළලොම් දෙව එළලොමින් අඵ ඇතැ’යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙත් ද, අපගේ වැලිත් වරක් කරණ ලද ඇතිරි පස්වසතුද සවසකුදු පවතිත්. එහි අපගේ දරුවෝ මලමු ද කෙරෙහි (ඔහු) මියන් විසිනුදු කනු ලැබෙත්. එතෙකුදුවත් මේ ශ්‍රමණශාසාපුත්‍රීයයෝ වසක් පාසා ඇතිරී කරවති. ‘එළලොම් දෙව එළලොමින් ප්‍රයෝජන ඇතැ’යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙත්”යි

2. භික්ෂුහු අවඥ කරණ නුගුණ කියන දෙස් පහළ කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් මහණ කෙනෙක් අලොව්ශ්‍යෝ තම් ඔහු අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහළ කෙරෙත්: “කෙසේ තම් භික්ෂුහු වසක් පාසා ඇතිරී කරවත් ද ‘එළලොම් දෙව එළලොමින් ප්‍රයෝජන ඇතැ’යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙත් ද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාගාවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. “සැබැද මහණෙනි, භික්ෂුහු වසක් පාසා ඇතිරී කරවත් ද “එළලොම් දෙව එළලොමින් ප්‍රයෝජන ඇතැ”යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙත් ද”යි. සැබව ‘භාගාවතුන් වහන්ස. භාගාවත් බුදුහු ‘කෙසේ තම් මහණෙනි, ඒ තුව්ජපුරුෂයෝ වසක් පාසා ඇතිරී කරවත් ද ‘එළලොම් දෙව එළලොමින් ප්‍රයෝජන ඇතැ’යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වාසය කෙරෙත් ද”යි වෙසෙසින් හඬා කළහ. මහණෙනි, තෙල නො පහන් වුවත්ගේ පැහැදීමට නො වැටෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසාදි:”

“මහණහු විසින් නව ඇතිරිය කරවා සවසක් බැරිය යුතු ය. ඉදින් ස්වසකින් මෙයට ඒ ඇතිරිය විසජා හෝ නො විසජා හෝ අතින් නවඇතිරියක් කරවා නම් නිසඟිට්ඨි වේ” යයි.

භාගාවතුන් විසින් භික්ෂූන්ට මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද වේ.

[මුල් පැණවීමයි]

3. තවද එසමයෙහි කොෂබැහුවර එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වූයේ වෙයි. තැයෝ ‘වහන්සේ පැමිණෙත්වා අපි උපසාදන කරමහ’යි ඒ මහණහු වෙත දූතයකු යැවූහ. භික්ෂුහු ද ‘යා ඇවැත, තැයෝ නොපට උවැටත් කරන්නාහ’යි මෙසේ කීහ. තේ මෙසේ කී ය: “ඇවැත්නි, භාගාවතුන් විසින් සිසකද පණවන ලද. ‘මහණහු තවඇතිරියක් කරවා සවසක් බැරියයුතු’ යයි. මම් වූ කලී ගිලන් වෙමි. ඇතිරිය ගෙණ තික්ම යත්තට නො හැක්කෙමි. මට ද ඇතිරිය තැනි ව සුවයෙක් නො වෙයි. මම් නො හෙමි”යි. භාගාවතුන් වහන්සේට එපවත් දැන්වූහ.

4. අප්ඵ බො හඟවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතො භික්ඛු ආමනෙතසි. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ භිලාතස්ස භික්ඛුතො සන්ත-සමුත්තිං දුතුං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ දතබ්බො: තෙන භිලාතෙන භික්ඛුතො සබ්බං උපසම්බත්තො එකංසං උපතරුසම්බං කරිතො බුඩ්ධිභ්වං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිකා උක්ඛුට්ඨං. නිසීදිතො අක්ඛ්ඤ්ඤා පග්ගහෙතො එවමස්ස වචනීයො: “අහං හතෙන භිලාතො න සකෙකාමි සන්තං ආදය පක්කමිතුං, සොහං හතෙන සබ්බං සන්තසමුත්තිං යාවාමි”ති. දුතියමපි යාවතබ්බො, තතියමපි යාවතබ්බො. බ්වතෙන භික්ඛුතො පටිබලෙන සබ්බො ඤාපෙනබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ හතෙන සබ්බො. අයං ඉන්ද්‍රියාමො භික්ඛු භිලාතො න සකෙකාමි සන්තං ආදය පක්කමිතුං, සො සබ්බං සන්තසමුත්තිං යාවති. යදි සබ්බස්ස පතතකල්ලං, සබ්බො ඉන්ද්‍රියාමස්ස භික්ඛුතො සන්තසමුත්තිං දදෙය්. එසා ඤාතති.”

සුඤ්ඤා මෙ හතෙන සබ්බො. අයං ඉන්ද්‍රියාමො භික්ඛු භිලාතො න සකෙකාමි සන්තං ආදය පක්කමිතුං, සො සබ්බං සන්තසමුත්තිං යාවති. සබ්බො ඉන්ද්‍රියාමස්ස භික්ඛුතො සන්තසමුත්තිං දෙති, යස්සායසමතො ඛමති ඉන්ද්‍රියාමස්ස භික්ඛුතො සන්තසමුත්තියා දතං, සො භුණ්ණස්ස, යස්ස තක්කමති, සො භාසෙය්.

දිත්තො සබ්බෙන ඉන්ද්‍රියාමස්ස භික්ඛුතො සන්තසමුත්ති. ඛමති සබ්බස්ස, තස්සා භුණ්ණි, එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

5. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්ථ:

“නවං පන භික්ඛුතො ඝනාභංගං කාශපෙඤා ඡබ්බසංඝාති ධාරෙතබ්බං, ඛරෙත වෙ ඡන්තං වස්සානං තං ඝනාභංගං වීක්ඛප්පෙඤා වා අවීක්ඛප්පෙඤා වා අඤ්ඤං නවං ඝනාභංගං කාශපෙය්, අඤ්ඤා භික්ඛුසමුත්තියා, නික්ඛංගියං පාවිතතිය”නති.

[දුතියපඤ්ඤාතති.]

6. නවං තාම: කරණං උපාදය වුවවති.

ඝනාභංගං තාම: සන්තරිතො කතං හොති අවාසිමං.

කාශපෙඤාති කරිතො වා කාරුපෙතො වා.

ඡබ්බසංඝාති ධාරෙතබ්බන්තරි ඡබ්බසංඝපරමතො ධාරෙතබ්බං.

ඛරෙත වෙ ඡන්තං වස්සානන්තරි උතකඡබ්බසංඝාති.

තං ඝනාභංගං වීක්ඛප්පෙඤාති අඤ්ඤං දතො.

අවීක්ඛප්පෙඤාති ත කස්සපි දතො.

අඤ්ඤා භික්ඛුසමුත්තියාති ධාරෙතො භික්ඛුසමුත්තිං.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි දැනුම් කරා වදාරා තිබුණත් ඇමතු සේක: 'මහණෙනි හිලන් මහණහට සන්තසම්මතිය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේත් දියයුතු ය. ඒ හිලන් මහණහු විසින් සබ්බසා වෙත එළඹ උතුරාගත එකක් කොට පෙරව මහලු තිබුණත් පා වැද උපල්ලෙන් හිඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. 'වහන්ස, මම හිලන් වෙමි. සන්තසා ගෙණ යන්නට තො හැක්කෙමි. වහන්ස, මම සබ්බසාගෙන් සන්තසම්මතිය අයදිමි. දෙවතවට ද යැදියයුතු තෙවතවට ද යැදියයුතු. ප්‍රතිබල වූ ව්‍යාකූල මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

"වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙමේ හිලන් වෙයි. සන්තසා ගෙණ යන්නට තො හැකි වෙයි. හේ සබ්බසාගෙන් සන්තසම්මතිය යදියි. ඉදින් සබ්බසාව පැමිණිකල් ඇත් තම් සබ්බ තෙමේ මෙනම් මහණහට සන්තසම්මතිය දෙන්නේ ය. මේ 'සද්දනි' යයි.

වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙමේ හිලන් වූයේ සන්තසා ගෙණ යන්නට තො හැකි වෙයි. හේ සබ්බසාගෙන් 'සන්තසම්මතිය' යදියි. සබ්බ තෙමේ මෙනම් මහණහට 'සන්තසම්මතිය' දෙයි. මෙනම් මහණහට සන්තසම්මතිය දීම යම් අයුෂ්මත්තක්හට රිසි වේ නම් හේ තුෂ්ණීභූත වන්නේ ය. යම්කිසිවට තො රිසි වේ නම් හේ බණන්නේ ය.

සබ්බසා විසින් මෙනම් මහණහට 'සන්තසම්මතිය' දෙන ලද, සබ්බසාව රිසි වෙයි. එහෙයින් මේ තුෂ්ණීභාවය යි. මේ මෙසේ ධරම්"යි.

5. තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ සමාජවාදය උදෙසා වූ:

"මහණක්හු විසින් අලුත් ඇඟිලියක් කරවා සවසන් බැඳිය යුතු ය. ඉදින් මහණක්හු විසින් සාධුරාද්දක් වෙයිව ඒ ඇඟිලිය විසඳා හෝ නොවිසඳා හෝ තිබුණමෙහි නැති ව අඟින් අලුත් ඇඟිලියක් කරවා නම් නිසඟිපවිනි වේ" යයි.

[දෙවන පැණවිමයි.]

6. නව තම: කිරීම උදෙසා කියනු ලැබෙයි.

සන්තසා තම: තො විසූ අතුරු කරණ ලද්දක් වෙයි.

කාණ්ටපච්චා යනු: කොට හෝ කරවා හෝ.

ජබ්බසාහි ධාරෙහබ්බං යනු: සාධුරාද්දක් පරම කොට බැඳියයුතු ය.

බරෙහා වෙ ජනනං වසානං යනු: උතුරු සාධුරාද්දක්.

තං සංචිතං විසාපස්චා යනු: අනුතට දී.

අවිසාපස්චා යනු: කිසිවක්හට තො දී.

අඤ්ඤානු හිසානුසම්මතියා යනු: හිසානුසම්මතිය තබා.

7. අඤ්ඤං නවං සන්තං කරොති වා කාරුපෙති වා, පශ්‍යොගෙ දුක්ඛං. පටිලාභෙන නිස්සංගියං භොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගාලස්ස වා. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මේ භනෙන සන්තං උභනකජ්ඣබ්බස්සාති කාරුපිතං අඤ්ඤානු භික්ඛුසම්මුතිස්සා නිස්සංගියං. ඉමාහං සබ්බස්ස නිස්සජාමිති.¹ -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යස්සනති -පෙ- අයසවතො දමමි”ති.

8. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරිශොසාපෙති, නිස්සංගියං පාවිතතියං. අත්තනා විප්පකතං පරෙති පරිශොසාපෙති, නිස්සංගියං පාවි-
තතියං. පරෙති විප්පකතං අත්තනා පරිශොසාපෙති, නිස්සංගියං පාවිතතියං. පරෙති විප්පකතං පරෙති පරිශොසාපෙති, නිස්සංගියං පාවිතතියං.

9. අනාපතති ජබ්බස්සාති කරොති, අතිරෙකජ්ඣබ්බස්සාති කරොති, අඤ්ඤාස්සන්ධා කරොති වා කාරුපෙති වා, අඤ්ඤාන කතං පටිලිභිචා පරිභුඤ්ඤාති, විතානං වා භුමමඤ්ඤං වා සාණ්ඨපාකාරං වා හිංසි වා බිම්බොභතං වා කරොති, භික්ඛුසම්මුතිස්සා, උමමත්තකස්ස, අදිකමමිකස්සාති.

ජබ්බස්සාතිකඛාපදං නිවසිතං.

5. 2. 5.

නිසිදනසන්තසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාපටිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉච්ඡාමහං භික්ඛවෙ තෙමාසං පටිසංලීඨිතුං, නමි කෙතචි උපසංඝකම්මතබ්බො අඤ්ඤානු එකෙන පිණ්ඩපාතනීභාරකෙනා”ති. එවං භනෙතති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිසංගුච්ඡා තාසංගුධ කොචි භගවන්තං උපසංඝකමිති, අඤ්ඤානු එකෙන පිණ්ඩ-
පාතනීභාරකෙන. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවච්ඡියා සබ්බෙත කතිකා කතා භොති. “ඉච්ඡතාධුසො භගවා තෙමාසං පටිසංලීඨිතුං, න භගවා කෙතචි උපසංඝකම්මතබ්බො අඤ්ඤානු එකෙන පිණ්ඩපාතනීභාරකෙන. යො භගවන්තං උපසංඝකමිති, සො පාවිතතියං දෙසාපෙතබ්බො”ති.

2. අථ ඛො අයසව: උපසෙකෙණ වඩහන්තපුත්තො සපරිසො යෙන භගවා තෙනුපසංඝකමි. උපසංඝකමිචා භගවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො අයසමන්තං උපසෙතං වඩහන්තපුත්තං භගවා එතදවොච: “කච්චි වො උපසෙත ඛමතීයං, කච්චි යාපතීයං, කච්චිත්ථ අප්පකිල-
මථෙත අඬානං අගතා”ති. “ඛමතීයං භගවා, යාපතීයං භගවා, අප්පකිල-
මථෙත ව මයං භනෙත අඬානං අගතා”ති.

1. නිස්සජාමි මජ්ඣ.

7. අනිත් තව ඇතිරියක් කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ ප්‍රයෝග-
යෙහි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසි වෙයි. සහනට හෝ ගණයාට හෝ
පුතුලක්හට හෝ නිසාච්ඡය යුතු ය. මහණෙනි, මෙසේත් නිසාච්ඡය යුතු:
“වහන්ස, මේ ලාභේ ඇතිරිය භික්ෂුසමමති නැති ව උනු සාවුරාද්දක් ඇති ව
කරවන ලද්දේ නිසි විය. මේ මෙය සහනට නිසාච්ඡයි. ... දෙත්තේ
යයි ... දෙත්තානු යයි ... ආයුෂමත්හට දෙමි” යි.

8. තමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද තෙමේ නිමවා නම් නිසිපවිති
වෙයි. තමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසිපවිති
වෙයි. මෙරමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද තෙමේ නිමවා නම් නිසිපවිති
වෙයි. මෙරමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසි-
පවිති වේ.

9. සාවුරාද්දක් පිරුණු කල්හි කරවා නම්, අසිර සාවුරාද්දක් පිරුණු
කල්හි කරවා නම්, අනෙකක්හු විසින් කරණ ලද්දක් ලැබ පරිභෝග කෙරේ
නම්, වියතක් හෝ බුබුතුරුණක් හෝ සෙණිපවුරක් හෝ බිස්සක් හෝ
බිබ්බොහනයක් හෝ කරවා නම්, භික්ෂුසමමති ඇති කල්හි, උමත්තකයාහට,
ආදිකම්මකයාහට ඇවැත් නැත්තේ යි.

ජබ්බසාමසාපදය නිමි.

5. 2. 5.

නිසිදනසන්තයාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්ප-
යෙහි වූ අතේපිඩු සිටුහුගේ දෙවිරම් වෙහෙර වැඩ වසන සේක. එකල්හි
භාග්‍යවත්හු භික්ෂුන් ඇමැතුහ: ‘මහණෙනි, මේ තුන්මසක් විවික්ක ව
වසන්නට කැමැත්තෙමි. පිණිසාන එළවන එක් මහණක්හු හැර කිසිවකු
විසින් නො එළඹිය යුත්තෙමි වෙමි. ‘එසේ ය වහන්සැ’ යි ඒ භික්ෂුහු
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී පිණිසාන එළවන එක් මහණකු හැර
කිසිවෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර නො එළඹෙයි. යළි එසමයෙහි සැවැත්-
තුවර සමයයා විසින් කතිකාවක් කරණ ලද වෙයි: ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ තුන්මසක් මුළුල්ලෙහි විවික්ක ව වාසය කරන්නට කැමති වන
සේක. පිණිසාන එළවන එක් මහණකු විනා කිසිවක්හු විසින් භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ නො එළඹිය යුත්තාහ. යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එළඹේ
නම් හෙතෙම පවිතිඇවැත් දෙසැවිය යුත්තේ’ යයි.

2. එකල්හි වඛනතපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙත නෙමේ පිරිස් සහිත වූයේ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව
හුත්තේ ය. එකත්පස්ව හුත්තාවූ වඛනතපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙතහට
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළහ: ‘කිම උපසෙතය, නොපට ඉවසිය හැකි ද,
කිම යැපිය හැකි ද, කිම නො වෙහෙසින් දිගුමහා ඇවුනු ද’ යි. ඉවැසිය හැක්ක
භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැක්ක භාග්‍යවතුන් වහන්ස, වහන්ස අපි නො
වෙහෙසින් දිගුමහා ඇමිහ’ යි.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමනො උපසෙතස්ස වඩහනාපුත්තස්ස සද්ධිභිහාරිකො භික්ඛු භගවතො අවිදුරෙ නිසින්නො හොති. අථ ඛො භගවා තං භික්ඛුං එතදවොච: “මනාපාති තෙ භික්ඛු පංසුකුලාති”ති. “න ඛො මෙ භනෙත මනාපාති පංසුකුලාති”ති. “නිස්ස පන නිං භික්ඛු පංසුකුලිකො”ති. “උපජ්ඣායො මෙ භනෙත පංසුකුලිකො, එවං අභවපි පංසුකුලිකො”ති. අථ ඛො භගවා ආයසමනං උපසෙතං වඩහනාපුත්තං එතදවොච: “පාසාදිකා ඛො ත්ඨාසං උපසෙත පරිසං, “කථං නිං උපසෙත පරිසං විතෙසි”ති. යො මං භනෙත උපසමපදං යාවති, තාහං¹ එවං වදමි: “අහං ඛො ආවුසො ආරඤ්ඤිකො පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, සචෙ නිවපි ආරඤ්ඤිකො භවිස්සසි පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, එවාභනතං උපසමපාදෙස්සාමි”ති. සචෙ මෙ පටිසුණාති, උපතමපාදෙමි. තො චෙ මෙ පටිසුණාති, න උපසමපාදෙමි. යො මං නිස්සයං යාවති, තාහං එවං වදමි: “අහං ඛො ආවුසො ආරඤ්ඤිකො පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, නචෙ නිවපි ආරඤ්ඤිකො භවිස්සසි පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, එවාභනෙත නිස්සයං දස්සාමිති. සචෙ මෙ පටිසුණාති, නිස්සයං දෙමි. තො චෙ මෙ පටිසුණාති, න නිස්සයං දෙමි. එවං ඛො අහං භනෙත පරිසං විතෙමි”ති. “සාධු සාධු උපසෙත, සාධු ඛො නිං උපසෙත පරිසං විතෙසි. ජාතාසි පන නිං උපසෙත සාවජ්ජියා සබ්බස්ස කතික”නති. “න ඛො අහං භනෙත ජාතාමි සාවජ්ජියා සබ්බස්ස කතික”නති. සාවජ්ජියා ඛො උපසෙත සබ්බෙත කතිකා කතා: “ඉච්ඡතාටුසො භගවා තෙමාසං පටිසංලඝ්ඛිතුං, න භගවා කෙතචි උපසබ්බමිතබ්බො අඤ්ඤත්ථ එකෙත පිණ්ඩපාතනීහාරකෙත. යො භගවතං උපසබ්බමති, සො පාවිතනිසං දෙසාපෙතබ්බො”ති. “පඤ්ඤාසිස්සති භනෙත සාවජ්ජියා සබ්බො සකාය කතිකාය “න මයං අපපඤ්ඤතං පඤ්ඤපෙස්සාම, පඤ්ඤතං වා න සමුච්ඡිද්ධස්සාම, යථා පඤ්ඤතොසු සිකඛාපදෙසු සමාදය වතතිස්සාමා”ති. “සාධු සාධු උපසෙත, අපපඤ්ඤතං න පඤ්ඤපෙතබ්බො, පඤ්ඤතං වා න සමුච්ඡිද්ධබ්බො, යථාපඤ්ඤතොසු සිකඛාපදෙසු සමාදය වතතිතබ්බො”. “අනුජාතාමි උපසෙත යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤිකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුකුලිකා යථාසුඛං මං දස්සතාය උපසබ්බමනතු”ති.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන සමමුලා භික්ඛු බහිඤ්ඤාපකොට්ඨකෙ සීතා හොනති: “මයං ආයසමනං උපසෙතං වඩහනාපුත්තං පාවිතනිසං දෙසාපෙස්සාමා”ති. අථ ඛො ආයසමා උපසෙතො වඩහනාපුත්තො සපරිසො උට්ඨායාසතා භගවතං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා පකාමාමි. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමනං උපසෙතං වඩහනාපුත්තං එතදවොචුං “ජාතාසි පන නිං ආවුසො උපසෙත සාවජ්ජියා සබ්බස්ස කතික”නති. භගවාපි මං ආවුසො එවමාහ: “ජාතාසි පන² නිං උපසෙත සාවජ්ජියා සබ්බස්ස කතික”නති. “න ඛො අහං භනෙත ජාතාමි සාවජ්ජියා සබ්බස්ස කතික”නති. සාවජ්ජියා ඛො උපසෙත සබ්බෙත කතිකා කතා: “ඉච්ඡතාටුසො භගවා තෙමාසං පටිසංලඝ්ඛිතුං න භගවා කෙතචි උපසබ්බමිතබ්බො අඤ්ඤත්ථ එකෙත පිණ්ඩපා-තනීහාරකෙත. යො භගවතං උපසබ්බමති, සො පාවිතනිසං දෙසාපෙ-තබ්බො”ති. “පඤ්ඤාසිස්සති භනෙත සාවජ්ජියා සබ්බො සකාය කතිකාය, “න මයං අපපඤ්ඤතං පඤ්ඤපෙස්සාම, පඤ්ඤතං වා න සමුච්ඡිද්ධස්සාම, යථාපඤ්ඤතොසු සිකඛාපදෙසු සමාදය වතතිස්සාමා”ති. අනුඤ්ඤතාටුසො භගවතා යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤිකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුකුලිකා යථාසුඛං මං දස්සතාය උපසබ්බමනතු”ති.

1 තමහං 2. ජ. සං. 2. 3. ජ. සං. තඤ්ඤ

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. තවද එසමයෙහි වඩනනාපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසේනගේ සද්ධිවිකාරික මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හුදුරෙහි හුන්සේ වෙයි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණහට මෙය වදාළහ: 'මහණ, තව පසුල්සිවුරු මනාප දෑ'යි. 'වහන්ස, මට පසුල්සිවුරු මනාප නො වෙයි'යි. 'කවර හෙයින් මහණ, තෝ පංශුකුලිකයෙහි දෑ'යි. 'වහන්ස, මාගේ උපාධ්‍යායයෝ පාංශු-කුලිකයා. එසෙයින් මම ද පාංශුකුලිකයෙමි'යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනනාපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසේනහට මෙය වදාළහ: 'උපසේනග, තාගේ මේ පිරිස ප්‍රසාදික ය, උපසේනග, කිසෙයින් තෝ පිරිස හික්මවූයෙහි දෑ'යි. 'වහන්ස, යමෙක් මා උපසම්පදව ඉල්වා නම්, ඔහුට මම මෙසේ කියමි: ඇවැත්නි, මම ආරණ්‍යකයෙමි, පිණ්ඩපාතිකයෙමි, පාංශුකුලිකයෙමි, ඉදින් තො ද ආරණ්‍යක පිණ්ඩපාතික පාංශුකුලික වන්නෙහි නම් මෙසේ මම තව නිස දෙන්නෙමි'යි. ඉදින් මට පිළින කෙරේ නම් උපසපන් කරමි. ඉදින් මට පිළින නො කෙරේ නම් උපසපන් නො කෙරෙමි. යමෙක් මා නිස ඉල්වා නම් ඔහුට මම මෙසේ කියමි. 'ඇවැත්නි, මම ආරණ්‍යකයෙමි පිණ්ඩපා-තිකයෙමි පාංශුකුලිකයෙමි, ඉදින් තො ද ආරණ්‍යක පිණ්ඩපාතික පාංශුකුලික වන්නෙහි නම් මෙසේ මම තව නිස දෙන්නෙමි'යි. ඉදින් මට පිළින කෙරේ නම් නිස දෙමි, ඉදින් මට පිළින නො කෙරේ නම් නිස නො දෙමි. වහන්ස, මෙසේ මම පිරිස හික්මවමි'යි. "මෑතාව මෑතාව උපසේනග, උපසේනග, තෝ මෑතාවින් පිරිස හික්මවූයෙහි. තවද 'උපසේනග' තෝ සැවැත්තුවර සඬ්ඤායාගේ කතිකාව දැනී දෑ'යි. වහන්ස, මම සැවැත්තුවර සඬ්ඤායාගේ කතිකාව තො දැනිමි'යි. "උපසේනග, සැවැත්තුවර සඬ්ඤායා විසින් 'ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙමසක් විවික්ක ව වසන්නට රිසි වෙයි. පිණ්ඩපාත එළවන එක් මහණක්හු තබා කිසිවකු විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තො එළඹිය යුත්තාය. යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹේ නම් හේ පවිතිඇවැත් දෙසැවිය යුත්තේ'යි කතිකාවක් කරණ ලද ය. 'වහන්ස, සැවැත්තුවර සඬ්ඤා තෙම සිය කතිකායෙන් පාතෙන්නේ ය. අපි නො පණවන ලද්දක් නො පණවමි. පණවන ලද්ද හෝ නො සිදුමි. යථාප්‍රඥාන වූ ශික්ෂාපදයන්හි සමාදන් ව පවතුමි'යි. මෑතව මෑතාව උපසේනග, තො පණවන ලද්දක් නො පණවියයුතු ය, පණවන ලද්ද හෝ නො සිදියයුතු ය. යථාප්‍රඥාන ශික්ෂාපදයන්හි සමාදන් ව පැවැතිය යුතු. උපසේනග, යම් මහණ කෙනෙක් ආරණ්‍යක පිණ්ඩපාතික පාංශුකුලික වෙත් නම් ඔහු සුවසේ මා දක්නට එළඹෙත්වා'යි අනුදනමි.

4. තවද එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු "අපි වඩනනාපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසේනගන් ලවා පවිතිඇවැත් දෙසවමි'යි බිහිදෙර කොටුවෙහි සිටියාහු වෙති. ඉක්බිති වඩනනාපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසේනගේ පිරිස් සහිත ව හුතත්තෙන් තැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු වඩනනාපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසේනගන්ට මෙ පවත් කීහ: 'ඇවැත්නි, උපසේනගෙනි, තෙපි සැවැත්තුවර සඬ්ඤායාගේ කතිකාව දන්නහු දෑ'යි. "ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද මට මෙසේ වදාළහ: උපසේනග, තෝ සැවැත්තුවර සඬ්ඤායාගේ කතිකාව දන්නෙහි දෑ'යි 'වහන්ස, මම සැවැත්තුවර සඬ්ඤායාගේ කතිකාව තො දැනිමි'යි. "උපසේනග, සැවැත්තුවර සඬ්ඤායා විසින් 'ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙමසක් විවික්ක ව වසන කරන්නට රිසි වෙයි. පිණ්ඩපාත එළවන එක් මහණක්හු තබා කිසිවකු විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තො එළඹිය යුත්තාය. යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹේ නම් හෙතෙම පවිතිඇවැත් දෙසැවිය යුත්තේ'යි කතිකාවක් කරණ ලද'යි. "වහන්ස, සැවැත්තුවර සඬ්ඤා තෙම සිය කතිකා-යෙන් පාතෙන්නේ ය. 'අපි නො පණවන ලද්දක් නො පණවමි. පණවන ලද්ද හෝ නො සිදුමි. යථාප්‍රඥාන ශික්ෂාපදයන්හි සමාදන් ව පවතුමි'යි. 'ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'යම් මහණ කෙනෙක් ආරණ්‍යක පිණ්ඩපාතික පාංශුකුලික වෙත් නම් ඔහු සුවසේ මා දක්නට එළඹෙත්වා'යි අනුදන්තා ලද' යයි.

5. අප්ථ ඛො තෙ භික්ඛු “සච්චං ඛො ආයස්සා උපසෙතො ආහ. න අපසඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතබ්බං, පඤ්ඤානං වා න සමුච්ඡිද්දිතබ්බං, යථාපඤ්ඤානොසු සිකතාපදෙසු සමාදාය වතතිතබ්බං”නති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු අනුඤ්ඤාතා කීර් හගවතා යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤිකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුකුලිකා යථාසුඛං ලං දස්සායාය උපසම්බන්ධත්තු”ති. තෙ හගවනං දස්සනං පිණෙනා¹ සන්නාති උජ්ඣිත්වා ආරඤ්ඤිකමයං පිණ්ඩපාතිකමයං පංසුකුලිකමයං සමාදිසිංසු. අප්ථ ඛො හගවා සමබ්බුලෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං සෙතාසත්තවාරිකං ආභිණ්ණෙනා අද්දස සන්නාති තහිං තහිං උජ්ඣිතාති, පසයිත්වා භික්ඛු ආමනොසි. “කසයිමාති භික්ඛවෙ සන්නාති තහිං තහිං උජ්ඣිතාති”ති. අප්ථ ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. අප්ථ ඛො හගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනොසි, “තෙත හි භික්ඛවෙ භික්ඛුතං සිකතාපදං පඤ්ඤාපෙස්සාමි දස අන්තර්ගතෙ පටිච්ච සම්ඝසුච්ඡිතාය සම්ඝපාසුතාය -පෙ- “එවංඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකතාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“නිසිදනසන්නං පන භික්ඛුතා භාරයමානෙන පුරුණසන්තප්පස්ස භාමනා සුගතවිදප්ථී ආදාතබ්බා දුබ්බණ්ණකරණාය. අනාදා වෙ භික්ඛු පුරුණසන්තප්පස්ස භාමනා සුගතවිදප්ථී නවං නිසිදනසන්නං කාරුපෙස්ස, නිස්සංගියං පාවිතතීයනති”.

6. නිසිදනං තාම: සදසං වුච්චති.

සන්තං තාම: සන්තරිත්වා කතං හොති අවාසිමං.

භාරයමානෙනාති කරොතො වා කාරුපෙනො වා.

පුරුණසන්තප්පං තාම: සකිං නිවන්තමපි සකිං පාරාතමපි.

භාමනා සුගතවිදප්ථී ආදාතබ්බා දුබ්බණ්ණකරණායාති² වචං වා වතුරස්සං³ වා ජීඤ්චා, එකදෙසෙ වා සන්තරිතබ්බං, විජටෙනා වා සන්තරිතබ්බං.

අනාදා වෙ භික්ඛු පුරුණසන්තප්පස්ස භාමනා සුගතවිදප්ථීනති අනාදිසිත්වා පුරුණසන්නප්පස්ස සාමනසා සුගතවිදප්ථී නවං නිසිදනසන්නං කරොති වා කාරුපෙහි වා, පයොගෙ දුක්ඛවාං. පටිලාභෙන නිස්සංගියං හොති. නිස්සංගිතබ්බං සම්ඝස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවංඤ්ච පන භික්ඛවෙ නිස්සංගිතබ්බං: “ඉදමෙම හනෙන නිසිදනසන්නං අනාදිසිත්වා පුරුණසන්නප්පස්ස සාමනසා සුගතවිදප්ථී කාරුපිතං නිස්සංගියං. ඉමාං සම්ඝස්ස නිස්සංජාමි”ති. -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනති, අයස්සමතො දමමි”ති.

7. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරිශොඨාපෙති, නිස්සංගියං පාවිතතීයං. අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරිශොඨාපෙති, නිස්සංගියං පාවිතතීයං. පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරිශොඨාපෙති, නිස්සංගියං පාවිතතීයං. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරිශොඨාපෙති, නිස්සංගියං පාවිතතීයං. අඤ්ඤාස්සන්තාය කරොති වා කාරුපෙහි වා, අපතති දුක්ඛං.

1. දස්සනාය පිහසමානා, සහ 2. පිරතාවාය, ම.ජ.සං. 3 වතුරස්සරං. කප්ථි

5. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ආයුෂමත් උපසෙතයෝ සැබවක් ම කියති: 'තො පණවත ලද්දක් තො පැණවියයුතු ය, පණවත ලද්ද හෝ තො සිත්ද යුතු ය. යථාප්‍රඥාන ශික්ෂාපදයන්හි සමාදන් ව පැවැතියයුතු' යයි. භික්ෂුහු 'යම් මහණ කෙනෙක් ආරණ්‍යක පිණිස පාඨක පාංශුකුලීක වෙත් නම් ඔහු සුවසේ මාදක්නට එළඹෙත්' වාසි භාග්‍යවතුන් විසින් අනුදන්තා ලද්ද'යි ඇසුහ. ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට කැමැත්තාහු ඇතිරී ගැරපියා ආරණ්‍යකාඛය පිණිස පාඨකාඛය පාංශුකුලීකාඛය සමාදන් වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂූන් හා සමග සේවාසනවාරිකායෙහි වඩනාහු ඒ ඒ තැන්හි ගැරපියත ලද ඇතිරි දුටහ. දැක 'මහණෙනි, මේ ඒ ඒ තැන්හි ගැරපියත ලද ඇතිරි කවරක්හුගේ ද'යි භික්ෂූන් ඇමැතුහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැළ කළහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි දැනැම් කථා වදා රු භික්ෂූන් ඇමැතුහ: "එසේ වී නම් මහණෙනි, කරුණු දශයක් නිසා භික්ෂූන්ට ශික්ෂාපද පණවන්නෙමි. සංඝසඟ්‍රාසිකා පිණිස ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:

"නිසදන් ඇතිවියත් කරණ මහණහු විසින් දුටුණිකිරීමට පුරුණ සංඝට්ඨකයාගේ භාන්දසින් සුභන්දියතත් ගතයුතු ය. ඉදින් මහණ තෙම පුරුණ සංඝට්ඨකයාගේ භාන්දසින් සුභන්දියතත් නො ගෙන අලුත් නිසදන් ඇතිවියත් කරවා නම් නිසඟිපවිහි වේ" යයි.

6. නිසදන නම්: දවලු සතිතයක් කියනු ලැබේ.

සංඝට්ඨ නම්: තො පිටු අතුට කරණ ලද්දක් වෙයි.

කාරයමාගොන යනු කරත්තේ හෝ කරවත්තේ හෝ.

පුරුණ සංඝට්ඨ නම්: වරක් හැත්තේ හෝ වරක් පෙරවූවකි.

සාමග්‍යා සුගතවිදපථි ආදානබ්බා දුබ්බණ්ණකරණාය යනු වට කොට හෝ සිවුරැස් කොට හෝ සිද එක්පසක හෝ ඇතිරිය යුතු යි. තෙලා හෝ ඇතිරිය යුතු යි.

අනාද වෙ යිනු පුරුණ සංඝට්ඨකයා සාමග්‍යා සුගතවිදපථි යනු පැරණි ඇතිරියක පසකින් සුගත් වියතක් පමණ තොගෙන් අලුත් නිසදන් ඇතිරියක් කෙරේ හෝ කරවා හෝ පිසෙත්හි දුකුලා වෙයි. ලබා ගැනීමෙන් නිසඟි වේ. සභනට හෝ ගණයාට හෝ පුගුලක්හට හෝ නිසථය යුතු යි. තවද මහණෙනි, මෙසේ නිසථය යුතු යි. "වහන්ස, පැරණි ඇතිරියක පසකින් සුගත් වියතක් තො ගෙන් කරවන ලද මේ මගේ හිඳිනා ඇතිරිය නිසඟි විය. මම මෙය සභනට නිසථම් ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහ යි ... ආයුෂමත්හට දෙමි" යි.

7. නමා විසින් කොට අබාල කරණ ලද්ද තෙමේ නිමවා නම් නිසඟි පවිහි වෙයි. නමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසඟිපවිහි වෙයි. මෙරමා විසින් කොට අබාල කරණ ලද්ද තෙමේ නිමවා නම් නිසඟිපවිහි වෙයි. මෙරමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසඟිපවිහි වෙයි. අතෙකකු සඳහා කෙරෙහි හෝ කරවා හෝ දුකුලා ඇවැත් වේ.

8. අනාපතනී පුරුණසන්නයා සාමනාං සුගතවිදප්ථං ආදිසිනා කරෙති. අලහනෙතා ථොකහරං ආදිසිනා කරෙති, අලහනෙතා අනාදිසිනා කරෙති, අඤ්ඤාත කතං පටිලභිනා පරිභුඤ්ඤාති, විතානං වා භූමමඤ්ඤාතං වා සාණිපාකාරං වා භිසිං වා ඛිමබ්බාහනං වා කරෙති, උමමතතකයා, ආදිකමමකයානි.

නිසිදනසන්නසිකඛාපදං නිමිතං.

5. 2. 6.

ඵලකලොම සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙතවතෙ අනාපිණිකයා ආරාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරයා භික්ඛුනො කොසලෙසු ජතපදෙසු සාවඤ්ඤං ගව්ඡන්තයා අනාරා මයෙහ ඵලකලොමානී උපපජ්ජිංසු. අප්ඵ බො සො භික්ඛු තානි ඵලකලොමානී උත්තරාසරෙහිත භ භික්ඛුං ඛික්ඛිනා අගමාසි. මහුයා තං භික්ඛුං පසයිනා උපපණ්ඩුසුං: “කිත්තකෙන තෙ භනෙත කිතානි, කිත්තකො උදයො භවිස්සති”ති සො භික්ඛු තෙහි මහුසෙය්හි උපපණ්ඩියමානො මහු අහොසි. අප්ඵ බො සො භික්ඛු සාවඤ්ඤං ගන්තා තානි ඵලකලොමානී ඕතකොව ආසුමිති. භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොචුං: “කියං පත නං ආවුසො ඉමානි ඵලකලොමානී ඕතකොව ආසුමාසි”ති. “තථා හි පතානං ආවුසො ඉමෙහං ඵලකලොමානං කාරණං මහුසෙය්හි උපපණ්ඩිතො”ති. “කිව දුරතො පත නං ආවුසො ඉමානි ඵලකලොමානි ආහරී”ති. “අතිරෙකතියොජනං ආවුසො”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අප්ඵච්ඡා තෙ උජ්ඣායනානි ඩිග්ගනි විපාවෙනති: “කථං හි තාම භික්ඛු අතිරෙකතියොජනං ඵලකලොමානි ආහරිස්සති”ති. අප්ඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “සච්චං කිර නං භික්ඛු අතිරෙකතියොජනං ඵලකලොමානි ආහරී”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම නං මොඝපුරිස අතිරෙකතියොජනං ඵලකලොමානි ආහරිස්සති, තෙතං මොඝපුරිස අපසසන්තානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්හාප්:”

“භික්ඛුනො පනෙව අද්ධානමග්ගසංවිසන්තයා ඵලකලොමානි උපපජෙත්ඤාං, ආකඛ්ඛාමානෙන භික්ඛුනා පටිග්ගසෙහනබ්බානි. පටිග්ග-සෙහඤ්ඤා නිගොජනපරමං සහස්ථා ගරිතබ්බානි¹ අඝණෙන භාරකෙ. තතො ථෙ උපගමි. හරෙය්හ අඝණෙනපි භාරකෙ නිග්ගහිතං පාවිතනිගන්ති.”

2. භික්ඛුනො පනෙව අද්ධානමග්ගසංවිසන්තයානානි පථං ගව්ඡන්තයා.

1. භාරතබ්බානි බු.

8. පැරණි ඇතිරියක පසකින් සුගත්වියකක් පමණ ගෙණ කෙරේ නම්, තොලාබෙන්තේ ඉතා මදක් ගෙණ කෙරේ නම්, තොලාබෙන්තේ තොගෙණ කෙරේ නම්, අතෙකක් හු විසින් කරණ ලද්ද ලැබී පරිභෝග කෙරේ නම් වියකක් හෝ බුබුතුරුණක් හෝ සෙණිපවුරක් හෝ බිස්සක් හෝ බිමොහනයක් හෝ කෙරේ නම්, ඔහුට ද, උමතුඩුවනුට ද, ආදිකමිකයාට ද ඇවැත් තැනි.

නිසිදනසස්සිත ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 2. 6.

එළකලොම ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමිපයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිඩුසිවුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි කොසොල් දනවිහි සිට සැවැත්නුවරට යන එක්තරා මහණක්හට අතරමගදී එළලොම් උපත. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ එළලොම් උතුරුසගින් පොදියක් බැඳගෙන ගියේ ය. මිනිස්සු ඒ මහණ දක වෙළසුහ: “වහන්ස, ඔබ විසින් කොපමණකින් මිලයට ගන්නා ලද ද. කෙතෙක් ලාබ වන්නේ ද?”යි. ඒ මහණ තෙමේ ඒ මිනිසුන් විසින් වෙළපනු ලබන්නේ මතු වූයේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ සැවැත්නුවරට ගොස් ඒ එළලොම් සිටි වත ම බිම හෙළී ය. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙසේ කීහ: “ඇවත, තෝ කුමක් හෙයින් මේ එළලොම් සිටි වත ම බිම හෙළායෙහි ද?”යි. “ඇවැත්නි, මම මේ එළලොම් නිසා මිනිසුන් විසින් වෙළපන ලද්දෙමි. එහෙයින්”යි. “ඇවැත්නි තෝ කොතෙක් දුර සිට මේ එළලොම් ගෙණ ආයෙහි ද?”යි. “ඇවැත්නි, අසිරු තුන් යොදුනකි”යි. යම් අපිස් වූ මහණ කෙතෙක් වෙන් ද, ඔහු අවමන් කෙරෙහි, අයුණු කියත්, දෙස් පහළ කෙරෙත්: “කෙසේ නම් මහණෙක් අසිරු තුන් යොදුනක් එළලොම් ගෙණ අයි ද?”යි. ඉක්බිති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. “සැබෑ ද මහණ? තෝ අසිරු තුන් යොදුනක් එළලොම් ගෙණ අයි ද?”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස”යි. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරැහුහ. “තුච්ඡුරුමය, තෝ කෙසේ නම් අසිරු තුන් යොදුනක් එළලොම් ගෙණ අයි ද? තුච්ඡුරුමය, “තෙල තො පහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ තො වෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“අදන්මගට පිළිසත් මහණකුහට එළලොම් උපතේ නම් කැමැති මහණහු විසින් පිළිගත යුතු යි. පිළිගෙන ගෙන යන්නකු නැතිකල්හි තුන් යොදුනක් පරම කොට සියතීන් ගෙන යා යුතු යි. ඉදින් ගෙන යන්නකු නැති කල්හිද ඉන් මන්තෙහි ගෙන යන්නේ නම් නිකුළිපවිති වේ.”

2. හිහවුනො පනොව අද්ධානමනෙසපිපහනිය යනු: මග යන්නහුට.

එළකලොමානි උපපජ්ජයන්ති උපපජ්ජයං සඛසතො වා ගණනො
වා සද්ධිතො වා මිත්තනො වා පංසුකුලං වා අත්තනො වා ධනෙන.

ආකඛ්ඛමානොනාති ඉවජමානෙන

පමිණනගෙනබ්බාති, පමිණනගෙයා තියොජනපරමං සහජා
හරිතබ්බානිති, තියොජනපරමිතා සහජා හරිතබ්බාති.

අසනෙන භාරකෙති නාකෙය්‍ය කොචි භාරකො හොති ඉපි වා පුරිසො
වා ගහට්ඨා වා පබ්බජිතො වා.

තතො චෙ උතතජිං. හරෙය්‍ය අසනෙනපි භාරකෙති පඨමං පාදං
තියොජනං අතිකකාමෙති, ආපතති දුක්ඛවංසං. දුතියං පාදං අතිකකා-
මෙති. නිසංගතියං පාවිතතියං.¹ අනෙතා තියොජනෙ සීතො බහි තියො-
ජනං පාතෙති, නිසංගතියං පාවිතතියං. අඤ්ඤායං යානෙ වා හණ්ඨෙ වා
අජානනායං පකඨිපිත්වා තියොජනං අතිකකාමෙති, නිසංගතියාති හොනති.
නිසංජිතබ්බාති සඛසයං වා ගණයං වා පුග්ගලයං වා එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ
නිසංජිතබ්බාති: “ඉමානි මෙ හනෙන එළකලොමානි තියොජනං අතිකකා-
මිතානි නිසංගතියානි, ඉමානාහං සඛසයං නිසංජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති
-පෙ- දදෙය්‍යන්ති -පෙ- ආයසවතො දමමි”ති. -පෙ-

3. අතිරෙකතියොජනෙ අතිරෙකසඤ්ඤි² අතිකකාමෙති, නිසංගතී-
යං පාවිතතියං. අතිරෙකතියොජනෙ වෙමතිකො² අතිකකාමෙති, නිසංගතියං
පාවිතතියං. අතිරෙකතියොජනෙ උභතකසඤ්ඤි² අතිකකාමෙති, නිසංගතියං
පාවිතතියං. උභතකතියොජනෙ අතිරෙකසඤ්ඤි, ආපතති දුක්ඛවංසං.
උභතකතියොජනෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛවංසං. උභතකතියොජනෙ
උභතකසඤ්ඤි, අතාපතති.

4. අතාපතති තියොජනං හරති, උභතකතියොජනං හරති, තියොජනං
හරතිපි පච්චාගරතිපි, තියොජනං වාසාධිප්පායො හනත්වා තතො පරං
හරති, අවර්තනං පටිලභිත්වා හරති, නිසංගතියං පටිලභිත්වා හරති, අඤ්ඤා
හරාපෙති, කට්ඨකං හරති, උමමත්තකයං, ආදිකමමිකයාති.

එළකලොමසිකකාපදං නිවර්තං.

1. නිසංගතියාති හොනති යා. 2. තියොජනං අතිකකාමෙති, යා

එළකලොමානි උපපජ්ජයන් යනු: සංකයාකෙරෙන් හෝ ගණයාකෙරෙන් හෝ තායත්තකෙරෙන් හෝ මිතුරන් කෙරෙන් හෝ පංසුකුල ව හෝ සිය ධනයෙන් හෝ උපදනානු ය.

ආකඛ්ඛමානෙන යනු: කැමැතිවත්තනු වීසිත්.

පටිකෙහෙතඛ්ඛානි පටිකෙහෙතො නියොජනපරමං සහයො භජි-තඛ්ඛානි යනු: තුන් යොදුන් පරම තැන් ගෙණ යා යුත්තාහ.

අසනෙන භාරකෙ යනු: සත්‍රියක් වේවයි පුරුෂයෙක් වේවයි ගිහියෙක් වේවයි පැවිද්දෙක් වේවයි ගෙණ යන අත් කිසිවෙක් තැත්තේ වෙයි.

තතො වෙ උතතමිං හරෙණ අසනෙන පි භාරකෙ යනු: පළමු පිය තුන්යොදුන ඉක්මවා තම් දුකුලාආවාත් වෙයි. දෙවෙනි පිය ඉක්මවා තම් නිසගිපවිති වෙයි. තුන්යොදුන ආතුලත සිටියේ තුන්යොදුනෙන් පිටත හෙළා තම් නිසගිපවිති වෙයි. තොදන්තා වූ අතෙකක්නුගේ යානයෙහි හෝ බැඩියෙහි හෝ බහා තුන් යොදුන ඉක්මවා තම් නිසගි වේ. සහනට හෝ ගණයාහට හෝ පුතුලක්හට හෝ නිසර්ග යුතු. තවද “මහණෙනි, මෙසේ නිසර්ග යුත්තාහ: “වහන්ස, තුන් යොදුනක් ඉක්මවන ලද මගේ මේ එළලොම් නිසැගි විය. මම මෙය සහනට නිසර්ග සි, ... දෙන්නේ සි ... දෙන්නනු සි ... ආයුෂමත්හට දෙමි”යි.

3. අතිරෙක අසිර තුන් යොදුනෙහි අසිර සත් ඇතියේ ඉකුම්වා තම් නිසගිපවිති වෙයි. අසිර තුන් යොදුනෙහි විමති ඇතියේ ඉකුම්වා තම් නිසගිපවිති වෙයි. අසිර තුන් යොදුනෙහි උනු ය යන සත් ඇතියේ ඉකුම්වා තම් නිසගිපවිති වේ. උනු තුන් යොදුනෙහි අසිර සත් ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනු තුන් යොදුනෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආවාත් වේ’යි. උනුතුන් යොදුනෙහි උනුය යන සත් ඇතියේ ඇවැත් තැනි.

4. තුන්යොදුනක් තැන් ගෙණ යේ තම්, උනුතුන් යොදුනක් තැන් ගෙණ යේ තම්, තුන් යොදුනක් තැන් ගෙණ යේ ද පෙරලා ගෙණ ඒ ද, තුන් යොදුනක් තැන් විසියැවි වූයේ ගොස් ඉන් මත්තෙහි ගෙණ යේ තම්, අසිරා ගන්නා ලදුව තාවත ලාබ ගෙණ යේ තම්, නිසර්ග ලද්දක් ලාබගෙණ යේ තම්, අතෙකක්නු ලවා ගත්වා යේ තම්, එළලොමින් කල බඩුවක් ගෙණ යේ තම් (ඔනුට ද), උමතු වුවනුට ද, ආදි කමමකයාට ද ඇවැත් තැනි.

එළකලොම ශික්ෂාපදය නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුලත් කර ඇත.

ඵලකලොමධොවාපන සික්ඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සකෙකසු විහරති කපිලවස්සුසමිං නිශ්‍රොධායුතේ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු භික්ඛුනීති ඵලකලොමානි ඛොවාපෙනතිපි රජාපෙනතිපි විජටාපෙනතිපි. භික්ඛුනියො ඵලකලොමානි ඛොවනතියො රජනතියො විජටෙනතියො රිඤ්චනති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අභිසීලං අභිචිත්තං අධිපඤ්ඤං. අථ ඛො මහාපජාපතී ගොතමී යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි, උපසඛිකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතං ඛො මහාපජාපතී ගොතමී. භගවා එතදවොච: “කච්චි ගොතමී භික්ඛුනියො අපමන්තා ආත්මාපිනියො පභි-කත්තා විහරන්ති”ති. “කුතො භනෙත භික්ඛුනීතං අපමාදෙ, අය්‍ය ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනීති ඵලකලොමානි ඛොවාපෙනතිපි රජාපෙනතිපි විජටාපෙනතිපි, භික්ඛුනියො ඵලකලොමානි ඛොවනතියො රජනතියො විජටෙනතියො රිඤ්චනති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අභිසීලං අභිචිත්තං අධිපඤ්ඤන්ති”.

2. අථ ඛො භගවා මහාපජාපතී ගොතමීං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසසි සමාදපෙසි සමුත්තෙතෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො මහාපජාපතී ගොතමී භගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසසි සමාදපිතා සමුත්තෙතජ්ඣා සම්පහංසිතා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා පකකාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඛ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “සච්චං කිර තුලෙහ භික්ඛවෙ භික්ඛුනීති ඵලකලොමානි ඛොවාපෙථපි රජාපෙථපි විජටාපෙථපි”ති? “සච්චං භගවා”. “ඤ්ඤිකායො තුල්භාකං භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිකායො”ති. “අඤ්ඤතිකායො භගවා”ති. “අඤ්ඤතිකා මොඝපුරිසා අඤ්ඤතිකාතං ත ජාතන්ති පතිරුපං වා අපපතිරුපං වා පාසාදිකං වා අපාසාදිකං වා. තත්ථ තාම තුලෙහ මොඝපුරිසා අඤ්ඤතිකාති භික්ඛුනීති ඵලකලොමානි ඛොවාපෙස්සථපි රජාපෙස්සථපි විජටා-පෙස්සථපි. තෙනං මොඝපුරිසා අපසන්නාතං වා පසාදියං -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිගෙය්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුනියා ඵලකලොමානි ඛොවා-පෙය්‍ය වා රජාපෙය්‍ය වා විජටාපෙය්‍ය වා, නික්ඛග්ගියං පාවිතනියන්ති”.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමෙස්මිං අතේ අභිපෙපතො භික්ඛුති.

අඤ්ඤතිකා තාම: මානිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තමා පිතාමහ-සුගා අසම්බද්ධා.

භික්ඛුනී තාම: උභතො සබ්බෙ උපසම්පන්නා.

එළකලොමධොවාපන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ ශාක්‍යජනපදයෙහි වූ කිඹුල්වත්පුර නිත්‍රොධාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි සවග ඔහණහු භික්ෂුණීන් ලවා එළලොම් දෙවවති, රදන් කරවති, තෙලවත්. භික්ෂුණීහු එළලොම් දෙවත්තාහු රදන්තාහු තෙලන්තාහු උදෙසීම පිළිවිසීම අභිසිලය අභිවිතතය අභිප්‍රඥාව හැරපියති. එකල්හි මහාපුජාවතී ගොතමි තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ වැද එකත්පස් ව සිටියා ය. එකත්පස් ව සිටි මහාපුජාවතී ගොතමියට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ වදන සේක: “කිමෙක් ද? ගොතමියනි, භික්ෂුණීහු තොපමාවුවාහු, කෙලෙසුන් තවත වෙර ඇත්තාහු නිවන් පිණිස මෙහෙසු සිත් ඇත්තාහු වෙසෙද්ද.” “වහන්ස, භික්ෂුණීන්ට අප්‍රමාදයෙක් කොසින් ද? භව්‍යචරිතය ආයාසයෝ මෙහෙණන් ලවා එළලොම් දෙවවති, රදන් කරවති, තෙලවත්. භික්ෂුණීහු එළලොම් දෙවත්තාහු රදන්තාහු තෙලන්තාහු උදෙසීම පිළිවිසීම අභිසිලය අභිවිතතය අභිප්‍රඥාව යන මේ හැරපියති”යි.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහාපුජාවතී ගොතමියට දහම් කථාවෙන් කරුණු දක්වූහ. කුසල් දහම්හි සමාදන් කරවූහ. උත්සාහවත් කරවූහ. මැනවින් පැහැද වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහම් කථාවෙන් කරුණු දක්වන ලද, සමාදන් කරවන ලද, තෙද ගන්වන ලද, මැනවින් පහදවන ලද මහාපුජාවතී ගොතමි තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියා ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි බික්සහන රැස් කරවා සවග මහණුන් පුළුවන් සේක: “සැබෑ මහණෙනි, තෙපි භික්ෂුණීන් ලවා එළලොම් දෙවවු ද, රදවවු ද, තෙලවවු ද?”යි. “සැබෑ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ”මහණෙනි තොපගේ තැයෝ ද තොතැයෝ ද?” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තොතැයෝ ය”යි. “තුච්ඡ පුරුෂයෙනි, තොතැයෝ තො තැයන් පිළිබඳ සුදුසු බව හෝ නුසුදුසු බව හෝ පැහැදීම හෝ තො පැහැදීම හෝ තොදනිත්. “තුච්ඡ පුරුෂයෙනි, එහි තමි තෙපි තොතැ වූ භික්ෂුණීන් ලවා එළලොම් දෙවවු ය. රැදවු වු ය. තෙලවු වු ය”යි. “හිස්පුරුෂයෙනි, තෙල තො පහන්වුවන්සේ පැහැදීම පිණිස හෝ තො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසනු:

“යම් මහණෙක් නො නෑ මෙහෙණක ලවා එළලොම් දෙවවා නම් හෝ රදවා නම් හෝ තෙලවා නම් හෝ නිසඟිපවිති ටේ” යයි.

3. යො පන යනු යම්බඳු වූ යමෙක් හිඤ්ඤා’ යි ... මේ තෙමේ මේ අභියෙහි භික්ෂුය යි අදහස් කරණ ලදී.

අඤ්ඤාභිකා නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත්වත මූත්තා යුගළ දක්වා තො බැඳුනාහු.

හිඤ්ඤා’ නම්, උභයො සබ්බසා කෙරෙහි උපසපන් වූවා ය.

4. “ධොවා”ති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස. ධොතාති නිස්සග්ගි-
යාති හොනති. රජාති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස. රත්තාති නිස්සග්ගි-
යාති හොනති. “විජ්ජෙති”ති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස. විජ්ජිතාති
නිස්සග්ගියාති හොනති. නිස්සජ්ඣබ්බාති සබ්බස්ස වා භණ්ණස්ස වා පුග්ගලස්ස
වා. එවඤ්ඤා පන තික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බාති: “ඉමොති මෙ භනෙත ඵලකලොමාති
අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා ධොවාපිතාති නිස්සග්ගියාති, ඉමාතාභං සබ්බස්ස
නිස්සජාමිති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනති, -පෙ- ආයස්සවතො දමමිති.”

5. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමාති ධොවාපෙති,
නිස්සග්ගියං පාචිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමාති
ධොවාපෙති රජාපෙති, නිස්සග්ගියෙන ආපතති දුක්ඛවස්ස. අඤ්ඤාතිකාය
අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමාති ධොවාපෙති විජ්ජාපෙති, නිස්සග්ගියෙන
ආපතති දුක්ඛවස්ස. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමාති ධොවා-
පෙති රජාපෙති විජ්ජාපෙති, නිස්සග්ගියෙන ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං.

6. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමාති රජාපෙති, නිස්සග්ගියං
පාචිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමාති රජාපෙති
විජ්ජාපෙති -පෙ- රජාපෙති ධොවාපෙති, නිස්සග්ගියෙන ආපතති දුක්ඛවස්ස.
-පෙ- රජාපෙති විජ්ජාපෙති ධොවාපෙති, නිස්සග්ගියෙන ආපතති ද්විත්තං
දුක්ඛවානං.

7. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමාති විජ්ජාපෙති, නිස්සග්ගියං
පාචිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා ඵලකලොමාති විජ්ජාපෙති
ධොවාපෙති -පෙ- විජ්ජාපෙති රජාපෙති, නිස්සග්ගියෙන ආපතති දුක්ඛවස්ස.
-පෙ- විජ්ජාපෙති ධොවාපෙති රජාපෙති, නිස්සග්ගියෙන ආපතති ද්විත්තං
දුක්ඛවානං.

8. අඤ්ඤාතිකාය වෙමඨිකො -පෙ- අඤ්ඤාතිකාය ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ-
අඤ්ඤාස්ස ඵලකලොමාති ධොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස. එකතො
උපසම්පානාය ධොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස. ඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා,
ආපතති දුක්ඛවස්ස. ඤ්ඤාතිකාය වෙමඨිකො, ආපතති දුක්ඛවස්ස. ඤ්ඤාතිකාය
ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා, අනාපතති.

9. අනාපතති ඤ්ඤාතිකාය ධොවනතියා අඤ්ඤාතිකා දුතියා හොති,
අවුත්තා ධොවති, අපරිභුතතං කච්ඡන්ති ධොවාපෙති, සික්ඛමානාය,
සාමණේරියා, උම්මත්තකස්ස, අදිකම්මකස්සාති.

ඵලකලොමධොවාපනසිකඛාපදං නිවසිතං.

4. 'දෙව'යි ඇණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. දෙනාලද්දු නිසර්ඥ යුක්තානු වෙති. රදන් කරවයි ඇණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. රදන ලද්දු නිසර්ඥ යුක්තානු වෙත්. තෙලව යි ඇණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. තෙලන ලද්දු නිසර්ඥ යුක්තානු වෙත්. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුභුලක්භට හෝ නිසර්ඥ යුක්තානු, තවද "මහණෙනි මෙසේ නිසර්ඥ යුක්තානුය." "වහන්ස, නො තැ මෙහෙණක ලවා දෙවවන ලද මගේ මේ එළොම් නිසර්ඥ විය. මම මේවා සහනට නිසර්ඥයි ... දෙන්නේයයි ... දෙන්නානු යයි ... ආයුෂවත් භට දෙමි"යි.

5. නො තැ සන් ඇතියාව නො තැ මෙහෙණක ලවා එළොම් දෙවවා නම් නිසර්ඥ වෙයි. නො තැ සන් ඇතියාව නො තැ මෙහෙණක ලවා එළොම් දෙවවා නම් රදන් කරවා නම් නිසර්ඥ සමග දුකුලාආවාත් වෙයි. නො තැ සන් ඇතියාව නො තැ මෙහෙණක ලවා එළොම් දෙවවා නම් තෙලවා නම් නිසර්ඥයක් හා දුකුලාආවාත් වෙයි. නො තැ සන් ඇතියාව, නො තැ මෙහෙණක ලවා එළොම් දෙවවා නම් රදන් කරවා නම් තෙලවා නම් නිසර්ඥයක් සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වේ.

6. නො තැ මෙහෙණක ලවා නො තැ ය යන සන් ඇති ව එළොම් රදන් කරවා නම් නිසර්ඥ වෙයි. නො තැ මෙහෙණක ලවා නො තැ සන් ඇති ව එළොම් රදන් කරවා නම් තෙලවා නම් ... රදන් කරවා නම් දෙවවා නම් නිසර්ඥයක් සමග දුකුලාආවාත් වෙයි ... රදන් කරවා නම් තෙලවා නම් දෙවවා නම් නිසර්ඥයක් සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වේ.

7. නො තැ සන් ඇතියාව නො තැ මෙහෙණක ලවා එළොම් තෙලවා නම් නිසර්ඥ වෙයි. නො තැ සන් ඇතියාව නො තැ මෙහෙණක ලවා එළොම් තෙලවා නම් දෙවවා නම් ... තෙලවා නම් රදන් කරවා නම් නිසර්ඥයක් සමග දුකුලාආවාත් වෙයි. ... තෙලවා නම් දෙවවා නම් රදන් කරවා නම් නිසර්ඥයක් සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වේ.

8. විමති ඇත්තේ නො තැ මෙහෙණක ලවා ... තැ ය යන සන් ඇතියේ නො තැ මෙහෙණක ලවා ... අතෙකක් හුණේ එළොම් දෙවවා නම් දුකුලා-ආවාත් වෙයි. භික්ෂුණීන් වෙත උපසථන් වූ මෙහෙණක ලවා දෙවවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. නො තැ ය යන සන් ඇතියේ නැ මෙහෙණක ලවා (දෙවවා නම්) දුකුලාආවාත් වෙයි. විමති ඇත්තේ නැ මෙහෙණක ලවා (දෙවවා නම්) දුකුලාආවාත් වෙයි. තැ ය යන සන් ඇතියේ නැ මෙහෙණක ලවා දෙවවා නම් ඇවැත් නැති.

9. නැ මෙහෙණක දෝනා කල්හි නො තැ මෙහෙණක් දෙවැන්න වේ නම්, නො කියන ලද්දී දෙවවා නම්, පරිභොග නො කරණ ලද එළොම්ත් කළ භාණ්ඩයක් දෙවවා නම්, සිකතිමානාවක ලවා (දෙවවා නම්), හෙරණක ලවා (දෙවවා නම්), උමතු වූවුට ද, ආදිකම්මකයාට ද ඇවැත් නැති.

එළකලොමයොවාපන ශික්ෂාපදය නිමි.

රූපියසිකඩාපදං.

1. තෙත සමයෙන බුද්ධෝ භගවා රුජගභෙ විහරති වෙළඳවෙතෙ කලාදකතිවාපෙ. තෙත බෝ පත සමයෙන ආයස්මා උපනිජ්ඣ සකාපුතෙතා රුජගභෙ අඤ්ඤාතරස්ස කුලස්ස කුලීපභො හොති නිව්ච්ඡාතතිකො. යං තස්මිං කුලෙ උපපජ්ජති බාදනීයං වා භොජනීයං වා තතො ආයස්මතො උපනිජ්ඣ සකාපුතස්ස පටිච්චංසො¹ ඔපිගති. තෙත බෝ පත සමයෙන සායං තස්මිං කුලෙ මංසං උපපන්නං හොති. තතො ආයස්මතො උපනිජ්ඣ සකාපුතස්ස පටිච්චංසො ඔපිතො හොති. තස්ස කුලස්ස දුරකො රතතීයා පච්චුසස්මයං පච්චුට්ඨාය රොදති: “මංසං මෙ දෙථා”ති. අථ බෝ සො පුරිසො පජාපතීං එතදවොච: “අයස්ස පටිච්චංසං දුරකස්ස දෙති, අඤ්ඤං වෙතාපෙතා අයස්ස දස්සාමා”ති. තස්ස² තං අදාසි.

2. අථ බෝ ආයස්මා උපනිජ්ඣ සකාපුතො පුබ්බත්තස්මයං නිවාසෙත්වා පතනවීරමාදය යෙන තං කුලං තෙත්තපසඛිකම්, උපසඛිකම්නි; පඤ්ඤාතෙත ආසතෙ නිසීදි. අථ බෝ සො පුරිසො යෙනායස්මා උපනිජ්ඣ සකාපුතො තෙත්තපසඛිකම්, උපසඛිකම්නි; ආයස්මන්තං උපනිජ්ඣ සකාපුතං අභිවා-දෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො, බෝ සො පුරිසො ආයස්මන්තං උපනිජ්ඣ සකාපුතං එතදවොච: “භියොසා බෝ භනෙත සායං මංසං උපපන්නං අහොසි, තතො අයස්ස පටිච්චංසො ඔපිතො. අයං භනෙත දුරකො රතතීයා පච්චුසස්මයං පච්චුට්ඨාය රොදති: “මංසං මෙ දෙථා”ති. අයස්ස පටිච්චංසො දුරකස්ස දිනෙතො. කභාපණෙන භනෙත කිං අභරියාතු”ති. “පරිච්චතො මෙ ආට්ටසො කභාපණොති?” “අං ම භනෙත පරිච්චතොති.” “තඤ්ඤෙව මෙ ආට්ටසො කභාපණං දෙති”ති.

3. අථ බෝ සො පුරිසො ආයස්මතො උපනිජ්ඣ සකාපුතස්ස කභාපණං දත්වා උජ්ඣායති බිගති විපාචෙති: “යථෙව මයං රූපියං පටිග්ගණ්හාම, එවමෙව ඉමෙ සමණා සකාපුතතීයා රූපියං පටිග්ගණ්හන්ති”ති. අස්සොත්ථං බෝ භික්ඛු තස්ස පුරිසස්ස උජ්ඣායන්තස්ස බිගන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්, තෙ උජ්ඣායන්ති බිගන්ති විපාචෙන්ති: “කථං භි තාම ආයස්මා උපනිජ්ඣ සකාපුතො, රූපියං පටිග්ගණෙස්සති”ති. අථ බෝ තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථ: “සචං කීර තිං උපනිජ්ඣ රූපියං පටිග්ගණෙසි”ති? “සචං භගවා.” විහරති බුද්ධෝ භගවා. “කථං භි තාම තිං මොඝපුරිස රූපියං පටිග්ගණෙස්සති, තෙතං මොඝපුරිස අපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු ජාතිරූපරජනං උග්ගණ්හෙය්‍යා වා උග්ගණ්හාපෙය්‍යා වා උපනික්ඛිතනං වා ඤාදිසෙය්‍ය, නිස්සංගිකං පාවිජාතියන්ති.”

4. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අනෙථ අධිපෙතො භික්ඛුති.

1. පටිච්චංසා. මජ්ඣ. 2. තස්ස තං අදාසි. ඉජ්ජ. නදිස්සතෙ.

රූපිකශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි වූ, කලාඥකතීවාප නම් වෙළඳවනයෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ රජගහනුවර එක්තරා කුලයක්වුනේ කුලපතවුනේ නිව්වහනනික වෙයි. ඒ කුලයෙහි කෑ යුතු හෝ බුද්ධ යුතු යමක් උපදී නම් ඉන් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ගේ කොටස තබනු ලැබේ. එකල්හි ඒ කුලයෙහි සවස මසක් උපන්නේ වෙයි. එයින් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ගේ කොටස තබන ලද්දේ වෙයි. එකුලෙහි දරුවෙක් රූ අලුයම නැගිට “මට මස් දෙව”යි හඬයි. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ බිරිඳට මෙසේ කීය. “ආයුෂියන් වහන්සේගේ කොටස දරුවාට දෙව. අන් මසක් විකොට ගෙන ආයුෂියන් වහන්සේට දෙන්නෙමු”යි. ඔහුට එය දුනි.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ පෙරවරු හැඳ පොරවා පාසිටුරු ගෙන ඒ කුලය වෙත එළඹ පැණවූ අයුත්ති හුන්නේය. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන් වෙත එළඹ වැඳ එකත් පසෙක හුන්නේය. එකත් පසෙක හුන් ඒ පුරුෂ තෙමේ උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට මෙය කීය. “වහන්ස, ඊයේ සවස මසක් උපන්නේ විය. එයින් ආයුෂියන් වහන්සේගේ කොටස තබන ලදී. “වහන්ස, මේ දරුවා රූ අලුයම් වේලෙහි නැගිට මට මස් දෙව”යි හඬයි. ආයුෂියන්ගේ කොටස දරුවාට දෙන ලදී. “කහවණුවකින් කුමක් ගෙන යුතුද”යි කීය. “ඇවැත මට කහවණුව පරිත්‍යාග කරණ ලද්ද”යි. “එසේය වහන්ස, පරිත්‍යාග කරණ ලද්ද”යි. “ඇවැත මට ඒ කහවණුව ම දෙව”යි.

3. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට කහවණුව දී අවමන් කෙරෙයි, අයුණු කීයයි, නුගුණ පතුරුවයි. “යම් සේ අපි රන්-රිදී මුහු කහවණු පිළිගනුමෝ ද එමෙන් ම මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ද රන් රිදී මුහු කහවණු පිළිගනති”යි. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අයුණු කීයන, නුගුණ පතුරුවන ඒ පුරුෂයාගේ බස් ඇසූහ. යම් අපි මහණ කෙනෙක් වෙද්ද ඔහු අවමන් කරති, අයුණු කීයති, නුගුණ පතුරුවන්. “කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන් රිදී මුහු කහවණු පිළිගන්නහු ද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැල කළහ. “සැබෑ ද, උපනඤ්ඤා, තෝ රන් රිදී මුහු කහවණු පිළිගන්නෙහි ද”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස,” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක. “කෙසේ නම් තුළු පුරුෂය, තෝ රන් රිදී මුහු කහවණු පිළිගන්නෙහි ද, තුළු පුරුෂය, මෙය තො පහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ... තවද ‘මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:’

“යම් මහණෙක් රන් රිදී මුහු කහවණු තෙමේ ගණි නම් හෝ අනුන් ලවා ගන්නා නම් හෝ ලග තබන ලද්දක් ඉවසා නම් හෝ නිසඟි-පවිත්‍ර වේ”යි.

4. යො පන යනු: යමෙක් යම් බදුවෙක්, ...

භික්ෂු යනු: ... මේ තෙමේ මේ අපියෙහි භික්ෂුයයි අදහස් කරණ ලදී.

ජාතරූපං තාම: සන්තුවණෙන, වුවවති.

රජනං තාම: කභාපණො ලොභමාසකො- දුරුමාසකො- ජතුමාසකො
යෙ වොහාරං ගවජනති.

උග්ගණකයාති සයං ගණනාති, නිසංගයං පාවිතතියං.

උග්ගණනාපෙයාති අඤ්ඤං ගාභාපෙති. නිසංගයං¹ පාවිතතියං.

උපනිකම්භනං වා ආදියෙයාති “ඉදං අය්‍යස්ස හොතු”ති උපනිකම්භනං
සාදියති, නිසංගයං හොති, සබ්බමජ්ඣෙ නිසංජ්ඣතං. එවඤ්ඤා පත
භික්ඛවෙ නිසංජ්ඣතං: තෙන භික්ඛුතා සබ්බං උපසංඛතමිඤ්ඤා එකංසං
උත්තරුසම්භං කරිත්වා බුද්ධානං භික්ඛුතං පාදෙ වන්දිත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසිදිත්වා
අඤ්ඤං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: “අහං භනෙත රූපියං පටිග්ගණෙසිං.
ඉදං මෙ නිසංගයං. ඉමංගං සබ්බස්ස නිසංජාමී”ති නිසංජාතී: අපතති
දෙසෙතබ්බො. ව්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙත අපතති පටිග්ගහෙතබ්බො.
සචෙ තත්ථ අගච්ඡති අරුමිකො වා උපාසකො වා. සො වත්තබ්බො: “අවුසො
ඉමං ජාතාති”ති. සචෙ සො භණති “ඉමිනා කීං අගරියසතු”ති. ත වත්තබ්බො
“ඉමං වා ඉමං වා අගරා”ති. කප්පියං අවිකම්භතබ්බො: සප්පි වා ඡෙතලං වා මුට්ඨ වා
එංඤ්ඤං වා. සචෙ සො තෙන පටිවත්තෙතවා කප්පියං අගරති, රූපියපටිග්ගා-
හකං ධපෙත්වා සබ්බෙගෙව පරිභුඤ්ජිතබ්බො. එවඤ්ඤාතං ලභෙථ, ඉච්චතං
කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, සො වත්තබ්බො: “අවුසො ඉමං ඡබ්බිති”ති. සචෙ
සො ඡබ්බිති, ඉච්චතං කුසලං. නො චෙ ඡබ්බිති, පඤ්ඤාභවෙගති සමන්තා-
ගතො භික්ඛු රූපියඡබ්බිකො සමමන්තිතබ්බො: යො ත ඡන්දගතීං ගච්ඡෙය්‍ය,
ත දෙසාගතීං ගච්ඡෙය්‍ය, ත මොභාගතීං ගච්ඡෙය්‍ය, ත භයාගතීං ගච්ඡෙය්‍ය,
ඡබ්බිතාඡබ්බිතඤ්ඤා ජාතෙය්‍ය. එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ සමමන්තිතබ්බො: පඨමං
භික්ඛු යාවිතබ්බො, යාවිත්වා ව්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙත සබ්බො
ඤ්ඤපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සබ්බො. යදි සබ්බස්ස පත්තකල්ලං, සබ්බො
ඉත්ථන්තාමං භික්ඛු රූපියඡබ්බිකං සමමන්තෙය්‍ය, එසා ඤ්ඤති.

සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සබ්බො. සබ්බො ඉත්ථන්තාමං භික්ඛු රූපියඡබ්බිකං
සමමන්තති. යස්සායසචතො ඛමති ඉත්ථන්තාමස්ස භික්ඛුතො රූපියඡබ්බි-
කස්ස සමමුතී, සො භුණ්හස්ස. යස්ස තතකමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමමන්තො සබ්බෙත ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු රූපියඡබ්බිකො, ඛමති
සබ්බස්ස, තස්සා භුණ්ඤ්ඤා. එවමෙතං ධාරයාමී”ති.

1. නිසංගයං හොති. ඥා.

ජාතරූප නම්: රත්රන් කියනු ලැබේ.

රජන නම්: කහවණුය, ලොහොමසුය, දූවමසුය, ලහමසුයි යමෙක් ව්‍යවහාරයට යේ නම් ඒ යි.

ලහගණේකයා යනු: තෙමේ ගණී නම් නිසඟිපවිති වේ.

ලහගණාපෙයා යනු: අනෙකක්හු ලවා හත්වා නම් නිසඟිපවිති වේ.

ලපනිකතිතං වා ආදියෙයා යනු: “මෙය ආයතීයත් වහන්සේට වේවා”යි ලහ තබන ලද්දක් ඉවසා නම් නිසඟි වේ. සහමාද නිසජය යුතුයි. තවද “මහණෙනි, මෙසේ නිසජය යුතුයි. ඒ මහණ විසින් සබ්බසං වෙන එළඹ උතුරාසහ එකක් කොට පෙරෙව මහලු හිසකුත් පා වැද අබදුණ්ව හිද ඇදීලී බැද මෙසේ කිය යුත්තේය. “වහන්ස, මම රත් රිදී මසු කහවණු පිළිගත්-තෙමි. මාගේ මෙය නිසඟි විය. මම මෙය සහනට නිසජමි”යි, නිසජා ඇවැත් දෙසිය යුතුයි. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිළිගත යුතුයි. ඉදින් එහි ආරුමිකයෙක් හෝ උපාසකයෙක් හෝ පැමිණේ නම් හේ මෙසේ කිය යුත්තේය. ඇවැත මෙය දතැයි. ඉදින් හේ “මෙයින් කුමක් ගණ ආයුතුද”යි බෙණේ නම් මෙය හෝ මෙය හෝ ගෙණෙවයි නො කිය යුත්තේය. හිතෙල් හෝ තලතෙල් හෝ මී හෝ පැණි හෝ කැපවතක් පැවසිය යුතුයි. ඉදින් හේ එයින් පෙරලි කොට කැපවතක් එළවා නම් රූපිය ප්‍රතිග්‍රාහකයා තබා සියල්ලන් විසින් පරිභෝග කටයුතුයි. ඉදින් මෙසේ ලැබේ නම් එය මැනවි. ඉදින් නො ලැබේ නම් හේ මෙසේ කියයුත්තේ ය. ඇවැත මෙය ඉවත ලවයි. ඉදින් හේ ඉවත ලා නම් තෙල ඉවතලීම මැනවි. ඉදින් ඉවත නොලා නම් පසහකින් සමන්විත වූ මහණ තෙමේ ‘රූපිය ජබ්බකය’යි සමවත කටයුත්තේ ය: යමෙක් ජන්දයෙන් අගතියට නො යේ නම්, දොමයෙන් අගතියට නො යේ නම්, මොහයෙන් අගතියට නොයේ නම්, ඩියෙන් අගතියට නො යේ නම්, ඉවත ලූ නො ලූ දෑ දැනී නම්, හෙතෙමේ යි. තවද මහණෙනි. මෙසේ සමවත කටයුත්තේ ය: පළමුකොට මහණ තෙමේ යැදිය යුත්තේ ය. යැද ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය.”

“වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. ඉදින් සහනට පැමිණි කල් වේ නම් සබ්බ තෙමේ මෙනම් මහණහු රූපියජබ්බක කොට සමවත කරන්නේය. මේ ඤාතිය”යි.

“වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. සබ්බ තෙමේ මෙනම් මහණහු රූපියජබ්බක කොට සමවත කෙරෙයි. මෙනම් මහණහුගේ රූපිය-ජබ්බක සමවතිය යම් ආයුඡවතක්හට රිසි වේ නම් හේ තුෂණීච්ඡුත වන්නේ ය. යමෙක්හට නො රිසි වේ නම් හේ කියන්නේ ය.

සබ්බසං විසින් මෙනම් මහණ තෙමේ ‘රූපියජබ්බක’ යයි සමවත කරණ ලද්දේ ය. එය සබ්බසං රිසි වෙයි. එහෙයින් තුෂණීච්ඡාව යි. මෙය මෙසේ දරමි”යි.

5. තෙන සමතෙන භික්ඛුතා අනිමිත්තං කචා පානෙනබ්බං. සචෙ නිමිත්තං කචා පානෙති, ආපතති දුක්ඛං. රූපියෙ රූපියඤ්ඤි රූපියං පටිග්ගණ්හාති, නිග්ගණ්හියං පාවිත්තියං. රූපියෙ වෙමතිකො රූපියං පටිග්ගණ්හාති, නිග්ගණ්හියං පාවිත්තියං. රූපියෙ අරූපියඤ්ඤි රූපියං පටිග්ගණ්හාති, නිග්ගණ්හියං පාවිත්තියං. අරූපියෙ රූපියඤ්ඤි, ආපතති දුක්ඛං. අරූපියෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛං. අරූපියෙ අරූපියං ඤ්ඤි, අනාපතති.

6. අනාපතති අරුකාරාමෙ වා අරුකාවසථෙ වා උග්ගභෙචා වා උග්ගභාපෙචා වා නික්ඛිපති, “ගග්ග හරියාති සො හරියාති”ති, උමමතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

රූපියසංවොහාරං නිමිත්තං.

5. 2. 9.

රූපියසංවොහාර සිකබාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවභියං විහරති ජෙනවතෙ අනාපිඤ්ඤිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු තානප්පකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජන්ති. මනුස්සා උරුකියන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම සමණා සකප්පන්තියා තානප්පකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමභොගිනො”ති. අස්සොස්සං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උරුකියන්තානං බියන්තානං විපාවෙන්තානං යෙ තෙ භික්ඛු අපිට්ඨා තෙ උරුකියන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි ඤාම ජබ්බග්ගියා භික්ඛු තානප්පකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජස්සන්ති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථො ආරොවෙස්සං -පෙ- ‘සචං ඤීර තුමො භික්ඛවෙ තානප්පකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජ-ථා’ති. “සචං භගවා”. විගරගි බුද්ධො භගවා. “කථං හි තාම තුමො මොඤ්ඤරිසා තානප්පකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජස්සන්ති. තෙනං මොඤ්ඤරිසා අප්පසන්තානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකබාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු නානප්පකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජෙජ්ජන්, නිග්ගණ්හියං පාවිත්තියන්ති.”

2. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතො අධිපෙපතො භික්ඛුති.

නානප්පකාරකං තාම: කතමපි අකතමපි කතාකතමපි. කතා තාම: සිසුපගං ගිවුපගං භද්දිපගං පාදුපගං කවුපගං. අකතං තාම: ඝතකතං වුවමි. කතාකතං තාම: හදුගයං.

5. සමමතය ලත් ඒ මහණහු විසින් සලකුණු නො කොට ඉවත ලිය යුතුයි. ඉදින් සලකුණු කොට ඉවත ලා නම් දුකුලාඥාවන් වේ. රූපියෙහි රූපිය යන සත් ඇතිසේ රූපියවනක් පිළිගනී නම් නිසති පවිති වෙයි. රූපියෙහි විමෙහි ඇත්තේ රූපියවනක් පිළිගනී නම් නිසති පවිති වෙයි. රූපියෙහි අරූපිය ය යන සත් ඇත්තේ රූපියවනක් පිළිගනී නම් නිසති පවිති වේ. අරූපයෙහි රූපයකදී වූයේ දුකුලාඥාවන් වෙයි. අරූපයෙහි විමෙහි ඇත්තේ දුකුලාඥාවන් වෙයි. අරූපයෙහි අරූපය ය යන සත් ඇත්තේ ඇවැත් නැති.

6. ඇතුළුඅරමැ හෝ ඇතුළුඅවසා හෝ 'යමක්නුගේ වේ නම් හේ ගෙණ යන්නේ' යයි ගෙණ හෝ හත්වා හෝ බහා තබා නම්, උමමතතකයහට, ආදිකමමකයහට ඇවැත් නැති.

රූපියශික්ෂාපදය නිමි.

5. 2. 9.

රූපියසංවොහාර ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජෙනවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි සමග මහණහු තත්වැදුරුම් රූපියසංවොහාරයට (රන් ඊදි මස කභවණු ගණුදෙනුවට) පැමිණෙත්. මිනිස්සු අවමත් කෙරෙහි, අසුණු කියති, නුගුණ පතුරුවත්. "කෙසේ නම් ප්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ කාමභොගී ගිහියන් මෙන් තත්වැදුරුම් වූ රූපියසංවොහාරයට පැමිණෙද්දු"යි. හික්කුනු අවමත් කරණ, අසුණු කියන, නුගුණ පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ: යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු අවමත් කෙරෙහි, අසුණු කියති, නුගුණ පතුරුවත්. "කෙසේ නම් සමග මහණහු තත්වැදුරුම් රූපියසංවොහාරයට පැමිණෙද්දු"යි. ඉක්බිති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. ... "සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි තත්වැදුරුම් රූපියසංවොහාරයට පැමිණියවු දු"යි. "සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස," භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ භාරණු සේක: "කෙසේ නම් තුවල්පුරුෂයෙහි, තෙපි තත්වැදුරුම් වූ රූපියසංවොහාරයට පැමිණියවු ද, "තුවල්පුරුෂයෙහි, තෙල නො පහන්වුවත්තේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් තත්වැදුරුම් රූපියසංවොහාරයට පැමිණේ නම් නිසතිපවිති වේ" යයි.

2. යොජනා යනු: යමෙක් යම් බඳුයෙක් ...

හික්කු යනු: ... මේ තෙමේ මේ අපියෙහි හික්කුයයි අදහස් කරණ ලදී.

නානාසංකාරක නම්: කාතය ද අකාතය ද කාතාකාතය ද වෙයි. කත නම්: ගිව්භරණ යැ ගිව්භරණ යැ ගය්‍යාහරණ යැ පාදහරණ යැ කට්ඨාහරණ යි. අකත නම්: පිඬු කළ අඹුරන් කියනු ලැබේ. කතාකත නම්: ඒ දෙක යි.

රූපියං තාම: සඤ්චණේණා කතාපණේ ලොහමාසකො දුරුලාසකො ජතුලාසකො යෙ වොහාරං ගව්ජනති.

සමාපණේශ්වාති කතෙත කතං වෙතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං.¹ කතෙත අකතං වෙතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. කතෙත කතාකතං වෙතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. අකතෙත කතං වෙතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. අකතෙත අකතං වෙතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. අකතෙත කතාකතං වෙතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. කතාකතෙත කතං වෙතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. කතාකතෙත අකතං වෙතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. කතාකතෙත කතාකතං වෙතාපෙති, නිසංගතියං පාවිතරියං. සබ්බමජ්ඣෙති නිසංගතියං. එවදාදි පත භික්ඛවෙ නිසංගතියං: තෙත භික්ඛුතා සබ්බං උපසම්බුද්ධිං එකංසං උත්තරාසම්භවං කරිත්වා බුද්ධිංගං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිත්වා උපසම්බුද්ධිං නිසිද්ධිං අක්ඛංසං පග්ගහෙත්වා එවමෙස වචනීයො:

“අහං හතෙත තාතපසකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජං, ඉදං මෙ නිසංගතියං, ඉලංගං සබ්බසං නිසංගතියං”ති. නිසංගතියං අපතති දෙසෙතබ්බං. බ්‍රහ්මෙත භික්ඛුතා පටිබලෙත අපතති පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ තත්ථ අගච්ඡති අරාමිකො වා උපාසකො වා, නො වත්තබ්බො: “අට්ඨකො ඉමං ජාතාමි”ති. සචෙ සො හණ්ඨි: “ඉමිනා කිං අගරියසතු”ති. ත වත්තබ්බො: “ඉමං වා ඉමං වා අගරා”ති. කප්පියං අවිකම්මිතබ්බො: සප්පි වා තෙලං වා මට්ඨි වා එංගිතං වා, සචෙ සො තෙත පටිවත්තෙතවා, කප්පියං අගරති. රූපියවෙතාපකා යපෙත්වා සබ්බෙහෙව පටිභුක්ඛිත්වා. එවදාදිතං ලභෙථ-ඉච්චිතං කුසලං. නො වෙ ලභෙථ, සො වත්තබ්බො: “අට්ඨකො ඉමං ජ්ඣෙති. සචෙ සො ජ්ඣෙති, ඉච්චිතං කුසලං. නො වෙ ජ්ඣෙති, පඤ්ඤාහෙති සමන්තාගතො භික්ඛු රූපියජ්ඣිකො සමමන්තිතබ්බො: යො ත ජ්ඣෙති ගච්ඡෙත්වා ත දෙසාගතියං ගච්ඡෙත්වා ත මොහාගතියං ගච්ඡෙත්වා ත භයාගතියං ගච්ඡෙත්වා ජ්ඣෙති ජ්ඣෙතිතදාදි ජාතෙත්වා. එවදාදි පත භික්ඛවෙ සමමන්තිතබ්බො: පඨමං භික්ඛු යාවිතබ්බො යාවිත්වා බ්‍රහ්මෙත භික්ඛුතා පටිබලෙත සබ්බසං සද්දෙසෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ හතෙත සබ්බසං. යදි සබ්බසං පතතකල්ලං, සබ්බසං ඉත්ථන්තාමං භික්ඛුං රූපියජ්ඣිකං සමමන්තෙත්වා. එසං ඤාතති.

සුඤ්ඤා මෙ හතෙත සබ්බසං. සබ්බසං ඉත්ථන්තාමං භික්ඛුං රූපිය-ජ්ඣිකං සමමන්තති. යසංගතියං මෙති ඉත්ථන්තාමසං භික්ඛුතො රූපියජ්ඣිකසං සමමති, සො භුක්ඛෙත්වා. යසං නතබ්බමති, සො හාසෙත්වා.

සමමතො සබ්බසං ඉත්ථන්තාමො භික්ඛු රූපියජ්ඣිකො. බ්‍රහ්මෙති සබ්බසං, තසං භුක්ඛි. එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

3. තෙත සමමතෙත භික්ඛුතා අනිමිතතං කත්වා පාතෙතබ්බං. සචෙ නිමිතතං කත්වා පාතෙති, අපතති දුක්ඛවසං.

1. නිසංගතියං. හොති. සංගතියං

රූපිය නම්: රත්රන් ය, කහවණු ය, ලොහොමසු ය, දූවමසු ය, ලහමසු ය, යමක් ගණුදෙනුවට පැමිණේ නම් ඒ යැ.

සමාපණේය යනු: කාතයෙන් කාතය විකොට ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කාතයෙන් අකාතය ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කාතයෙන් කාතා-කාතය විකොට ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අකාතයෙන් කාතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අකාතයෙන් අකාතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අකාතයෙන් කාතාකාතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කාතාකාතයෙන් කාතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කාතාකාතයෙන් අකාතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කාතාකාතයෙන් කාතාකාතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වේ. (නිසඟි වූ වත) සහමාද නිසැරියසුතු. තව ද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැරිය සුතු ය. ඒ මහණහු විසින් සහවෙත ඵලම උතුරා-සහ ඵකස් කොට පෙරෙව මහලු හිසුන් පා වැද උපල්ලෙන් හිඳ ඇදීලී බැඳ මෙසේ කියසුතු වන්නේ ය. “වහන්ස, මම තත්වැදුරාම් රූපියසංවොහාරයට පැමිණියෙමි. මගේ මේ රූපිය (රත් රිදී මසු කහවණු) නිසඟි විය: මම මෙය සහතට නිසජමි”යි. නිසද ඇවැත් දෙසිය සුතු. වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිළිගත සුතුය. ඉදින් එහි ආරාමකයෙක් හෝ උපාසකයෙක් හෝ පැමිණේ නම් “ඇවත මෙය දතැ”යි හේ කියසුන්නේ ය. ඉදින් හෙතෙමේ ‘මත් කුමක් ගෙණ ආසුතු දැ’යි කියා නම් ‘මෙතම් මෙතම් දූය ගෙණෙව’යි නො කියසුන්නේ ය. හිකෙල් හෝ තලතෙල් හෝ මි හෝ පැණි හෝ කැපවූවක් කියසුතුය. ඉදින් හෙතෙම ඒ රූපියයෙන් පෙරළි කොට කැප දෙයක් ගෙණේ නම් රූපියය ගණුදෙනු කළුනු තබා සියල්ලන් විසින් ම වැළඳිය සුතුය. මෙසේ මෙය ලැබේ නම්, ඒ ලැබීම මැනව. ඉදින් නො ලැබේ නම්, හෙතෙමේ “ඇවත මෙය බැහැර ලව”යි හේ කියසුන්නේ ය. ඉදින් හෙතෙමේ එය බැහැර ලා නම් තෙල බැහැර ලීම මැනවි. ඉදින් බැහැර නො ලා නම් පසගිත් සමන්විත රූපියජබ්බක මහණ සමමත කළ යුත්තේ ය: “යමෙක් ජතුගතියට නොයේ නම් දොසාගතියට නො යේ නම් මොසාගතියට නො යේ නම් භයාගතියට නො යේ නම් බැහැර ලූ නො ලූ දූය දනී නම් එබත්දෙකි.” තවද මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළයුත්තේ ය. පළමුව මහණ තෙම යැදිය යුත්තේ ය. යැද වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ දූත්විය යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සබ්බ තෙම මා කියන්නක් අසාවා. ඉදින් සබ්බයාට පැමිණිකල් ඇත් නම් සබ්බ තෙම මෙතම් මහණහු රූපියජබ්බක කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ ‘ඤ්ඤා’යයි.

වහන්ස, සබ්බ තෙම මා කියන්නක් අසාවා. සබ්බ තෙම මෙතම් මහණහු රූපියජබ්බක කොට සමමත කෙරෙයි. යම් ආයුෂමතක්හට මෙතම් මහණහට රූපියජබ්බකසමමතිය රිසි වේ නම් හේ තුෂණීභූත වන්නේ ය. යමක්හට නො රිසි වේ නම් හේ කියන්නේ ය.

සබ්බයා විසින් මෙතම් මහණ රූපියජබ්බක කොට සමමත කරණ ලද්දේ ය. සබ්බයාට රිසි වෙයි. එහෙයින් මේ තුෂණීභාවය යි. තෙල මෙසේ ධරමි”යි.

3. සමමතය ලත් මහණහු විසින් නිමිති රහිත කොට ඉවත ලියසුතු ය. ඉදින් නිමිති කොට ඉවත ලා නම් දුකුලාඇවැත් වේ.

4. රුපියෙ රුපියසඤ්ඤේ රුපියං වෙතාපෙනි, නිසංගගිං පාවිතතියං. රුපියෙ වෙමතිකො රුපියං වෙතාපෙනි, නිසංගගිං පාවිතතියං. රුපියෙ අරුපියසඤ්ඤේ රුපියං වෙතාපෙනි, නිසංගගිං පාවිතතියං. අරුපියෙ රුපියසඤ්ඤේ රුපියං වෙතාපෙනි, නිසංගගිං පාවිතතියං. අරුපියෙ වෙමතිකො රුපියං වෙතාපෙනි, නිසංගගිං පාවිතතියං. අරුපියෙ අරුපියසඤ්ඤේ රුපියං වෙතාපෙනි, නිසංගගිං පාවිතතියං. අරුපියෙ රුපියසඤ්ඤේ, ආපතති දුක්ඛං. අරුපියෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛං. අරුපියෙ අරුපියසඤ්ඤේ, ආපතති.

5. අනාපතති උමමතතකසං, ආදිකමිකසංකි.

රුපියසංචාරාභාරසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. 2. 10.

කයවිකකයසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවතියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනිජ්ඣ සකාසුතො පටො, හොති චිවරකමමං කාතුං. සො පටපිලොතිකානං සඛිකාපිං කරිතො සුරතං සුපරිකමමකං කතො පාරුපි. අථ ඛො අඤ්ඤානරො පරිබ්බාජකො මහස්සං පටං පාරුපිතො යෙනායස්මා උපනිජ්ඣ සකාසුතො තෙනුපසකකමි, උපසඛිකමිතො ආයස්මානං උපනිජ්ඣ සකාසුතං එතදවොච: “සුඤ්ඤා ඛො ත්‍යාගං ආවුසො සඛිකාපි, දෙහි මෙ පටෙතා”ති. “ජාතාහි ආවුසො”ති? “ආමාවුසො ජාතාමි”ති. “භතුචුසො”ති අදසි. අථ ඛො සො පරිබ්බාජකො තං සඛිකාපිං පාරුපිතො පරිබ්බාජකාරාමං අගමාසි. පරිබ්බාජකා තං පරිබ්බාජකං එතදවොචු: “සුඤ්ඤා ඛො ත්‍යාගං ආවුසො සඛිකාපි, කුතො ත්‍යාගං උද්ධා”ති? “තෙන මෙ ආවුසො පටෙත පරිචතතිතා”ති. “කතිහිපි ත්‍යාගං ආවුසො සඛිකාපි භවිස්සති, සො යෙව තෙ පථො වරො”ති.

2. අථ ඛො සො පරිබ්බාජකො “සට්ඨං ඛො පරිබ්බාජකා ආහංසු. කතිහිපි ම්‍යාගං සඛිකාපි භවිස්සති, සො යෙව මෙ පටො වරො”ති යෙනායස්මා උපනිජ්ඣ සකාසුතො තෙනුපසකකමි. උපසඛිකමිතො ආයස්මානං උපනිජ්ඣ සකාසුතං එතදවොච: “භතු තෙ ආවුසො සඛිකාපි, දෙහි මෙ පට”තති. “තනු තිං ආවුසො මයා වුතො ජාතාහි ආවුසොති, තාහං දස්සාමි”ති.

4. රූපයෙහි රූපය යන සංඥ ඇත්තේ (කායාකාය) රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. රූපයෙහි විමිති ඇති‍යේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. රූපයෙහි අරූපය යන සංඥ ඇති‍යේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වේ. අරූපයෙහි රූපය යන සංඥ ඇත්තේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අරූපයෙහි විමිති ඇති‍යේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අරූපයෙහි අරූපය යන සංඥ ඇත්තේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වේ. අරූපයෙහි රූපය යන සංඥ ඇත්තේ දුකුළාආවාත් වෙයි. අරූපයෙහි වෙමිතික වූයේ දුකුළාආවාත් වෙයි. අරූපයෙහි අරූපය යන සංඥ ඇත්තේ ආවාත් නැති.

5. උමමතතකයහට, ආදිකමමිකයහට ආවාත් නැති.

රූපිකයංචොහාර ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 2. 10.

කයවිකකයශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන්වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේතවන නම් අතේපිටු සිටුහුගේ අරමිති වැඩවසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාසාසනපුත්‍ර තෙමේ සිටුරැකම් කරන්නට සලත් වූයේ වෙයි. හේ හෙළි පටකභිත් සහලක් කොට මොනොවට රඳන ලද්දක් මොනොවට රඳ පිරිසම් කරණ ලද්දක් කොට පෙරෙව් ය. ඉක්බිති එක්තරු පිරිවැජ්ඣෙක් මහඟු පිළියක් පෙරෙව ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාසාසනපුත්‍රයන් වෙත එළඹ උපතඤ්ඤාසාසනපුත්‍රයනට මෙය කීය. “ආවාත, තොපගේ මේ සහල සොදුරුය. “මගේ පිළියෙන් පෙරළි කොට දෙව”යි. “ආවාත විමසා ගණු”යි. එසේය “ආවාත දනිමි”යි “එසේ නම් ගණු”යි දුන්නේය. එකල්හි ඒ පිරිවැජ් තෙමේ ඒ සහල පෙරෙව පිරිවැජ්ඣරමට ගියේය. පිරිවැජ්ඣෝ ඒ පිරිවැජ්ඣාට මෙය කීහ. “ආවාත, තාගේ මේ සහල සොදුරුය. කොයින් ලබන ලද්ද”යි. ආවාත්නි, මා විසින් ඒ පිළියෙන් පෙරළි කොට ගන්නා ලද්ද”යි. “තාගේ මේ සහල කී දවසක් පවත්නේ ද? තාගේ ඒ වසත්‍රය ම උතුමා”යි.

2. ඉක්බිති ඒ පිරිවැජ් තෙමේ පිරිවැජ්ඣෝ සැබවක් කීහ. “මගේ මේ සහල කීදවසක් පවත්නේ ද, මගේ ඒ වසත්‍රය ම උතුමා”යි. ආයුෂමත් උපතඤ්ඤාසාසනපුත්‍රයන් වෙත එළඹ මෙය කීය. “ආවාත්නි, තාගේ සහල ගණුප මගේ වසත්‍රය දෙව”යි. “ආවාත්නි තෝ මා විසින් විමසා ගණු”යි කියන ලද්දේ තො වෙයි ද? “මම තොදෙමි”යි.

3. අපි බො සො පරිබ්බාජකො උජ්ඣායනී බියනි විපාවෙනි: ගිහිපි තං ගිහියා විපාවිසාරියා දෙති¹, කිං පන පබ්බජ්ඣො පබ්බජිතස්ස න දස්සති”ති. අස්සොසුං බො භික්ඛු තස්ස පරිබ්බාජකස්ස උජ්ඣායනතස්ස බියනතස්ස විපාවෙනතස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපිට්ඨා: තෙ උජ්ඣායනනී බියනනී විපාවෙනනී: “කපිං හි තාම ආයස්මා උපතඤ්ඤ සකාසුතො පරිබ්බාජකො සද්ධිං කායවිකායං සමාපජ්ජියාති”ති. “අපි බො තෙ භික්ඛු භගවතොථ තමන්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කිර තං උපතඤ්ඤ පරිබ්බාජකො සද්ධිං කායවිකායං සමාපජ්ජ”ති?” “සච්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා: “කපිං හි තාම තං මොඝපුරිස පරිබ්බාජකො සද්ධිං කායවිකායං සමාපජ්ජියාසි. තෙනං මොඝපුරිස අපපසනනාතං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකායපදං උද්දිසෙය්‍යාථ :

“යො පන භික්ඛු නානාපපකාරකං කායවිකායං සමාපජ්ජෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං පාවිතනියනනී”.

4. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මි අතො අභිපෙතො භික්ඛුති.

නානාපපකාරකං තාම: විවරපිණ්ඩපාතසෙතාසතගිලාතපච්චය හෙසජ්ජ - පරිකාරා, අනතමසො වුණ්ණපිණ්ඩොපි දනතකට්ඨමපි දසිකපුතතමපි.

කායවිකායං සමාපජ්ජෙය්‍යාති ‘ඉමිතා ඉමං දෙති, ඉමිතා ඉමං ආහර, ඉමිතා ඉමං පරිවතෙති, ඉමිතා ඉමං වෙතාපෙති’ති අජ්ඣාචරති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. යතො කසිතඤ්ඤ භොති වික්ඛාසිතඤ්ඤ, අතතො භණ්ඩං පරහත්ථගතං පරහණ්ඩං, අතතො භත්ථගතං, නිස්සග්ගියං ගොති. නිස්සජ්ජ-තබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ නිස්සජ්ජිතබ්බං: “අභං භතොත තාතපපකාරකං කායවිකායං සමාපජ්ජිං. ඉදං මෙ නිස්සග්ගියං. ඉමාහං සබ්බස්ස නිස්සජ්ජමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනනී -පෙ- ආයස්මතො දමමිති”

5. කායවිකායෙ කායවිකායසඤ්ඤී, නිස්සග්ගියං පාවිතනියං. කාය-විකායෙ වෙමතිකො, නිස්සග්ගියං පාවිතනියං. කායවිකායෙ න කාය-විකායසඤ්ඤී, නිස්සග්ගියං පාවිතනියං. න කායවිකායෙ කායවිකායසඤ්ඤී, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. න කායවිකායෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. න කායවිකායෙ න කායවිකායසඤ්ඤී, අතාපතති.

6. අතාපතති අග්ගං පුච්ඡති, කප්පිකාරකස්ස ආවිකාති, ඉදං අමතාකං අපථි අමතාකඤ්ඤ ඉමිතා ව ඉමිතා ව අතොති භණ්ති. උච්චතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

කායවිකායසිකායපදං නිවර්තං.

කොසියවග්ගො දුතියො.

තසුද්දානං:-

කොසියා සුඛදොභාගා ජබ්බස්සාති නිසීදනං,
දො ව ලොමාති උග්ගණෙන, උග්ගො තාතපපකාරකාති.

3. ඉක්බිති ඒ පිරිවැර් තෙමේ අවඥ කෙරෙයි නුගුණ කියයි දෙස් පහල කෙරෙයි. ගිහියා පවා පසුතැවිලි වන ගිහියාට එය දෙයි. “කුමක්කෙයින් පැවිද්දෙක් පැවිද්දට තොදෙත්තේද”යි. භික්ෂුහු අවඥ කරුණ නුගුණ කියන දෙස් පහල කරුණ ඒ පිරිවැරියාගේ තෙපුල් ඇසුහ. යම් අපියවු මහණ කෙතෙක් වෙද්ද ඔහු අවඥ කෙරෙයි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්. “කෙසේ තම් ආයුෂමත් උපතන්දාසාසාපුත්තොස් පිරිවැරියකු සමග කයවිකකයට ගණුදෙනුවට පැමිණියාහු දෑ”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ. සාබ්බද, උපතන්දය, තෝ පිරිවැරියකු සමග ගණු-දෙනුවට පැමිණියෙහි ද”යි. “සාබ්බ භාග්‍යවතුන් වහන්ස” භාග්‍යවත් බුදු-රජාතන් වහන්සේ ගැරැහු සේක. “කෙසේ තම් තුවර්පුරුෂය, තෝ පිරිවැරියකු සමග ගණුදෙනුවට පැමිණියෙහි ද? තුවර්පුරුෂය, තෙල තො පහත්වුවත්තේ පැහැදීම පිණිස හෝ තොවෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් තන් වැදුරුම් ගණුදෙනුවට පැමිණේ නම් නිසගි-පවිති වේ” යයි.

4. යොජනා යනු: යමෙක්. යම්බඳු වූයෙක් ...

හිකු යනු ... මෙතෙමේ මේ අභියෝගී ‘භික්ෂු’යි අදහස් කරණ ලදී.

නානපාකාරක තම්: සිවුරු පිඬුවා යෙහෙසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරය. යටත් පිරිසෙයින් සුණුපිඬකුදු දහැවි දඩකුදු දවලු හුයකුදු.

කයවිකකයං යමාපජෙජ්ජයා යනු: මෙයින් මෙය දෙව. මෙයින් මෙය ගෙණෙව. මෙයින් මෙය පෙරළි කරව. මෙයින් මෙය විකොට ගෙණෙව්යි සිකපද මඩ තම්, දුකුලාආවාත් වේ. යම් කලෙක දෙනු ලදත් ගත්තා ලදත් වේ ද තමන් අයත් බඩු පර අත් ගියේ ද මෙරමා අයත් බඩු තමා අතට ගියේ ද, එකල්හි නිසගි වේ. සමකයාට හෝ ගණයාට හෝ පුද්ගලයාට හෝ නිසැරිය-සුතුය. තවද මහණෙනි, මෙසේ නිසැරිය යුතු:

“වහන්ස, මම තත්වැදුරුම් කයවිකකයට පැමිණියෙමි. මාගේ මෙය නිසගි විය. මම මෙය සහගට නිසජමි”යි ... දෙත්තේය යි ... දෙත්තාහ’යි ... ආයුෂමත්තට දෙමි’යි.

5. විනිමයෙහි විනිමය සත් ඇතියේ නිසගිපවිති වෙයි. විනිමයෙහි විමති ඇත්තේ නිසගිපවිති වෙයි. විනිමයෙහි විනිමය සත් තැතියේ නිසගිපවිති වේ. විනිමය තො වූයෙහි විනිමය ය යන සත් ඇත්තේ දුකුලා-ආවාත් වෙයි. විනිමය තො වූයෙහි විමති ඇත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. විනි-මය තො වූයෙහි විනිමය තො වූයේ ය යන සත් ඇතියේ ඇවාත් තැති.

6. අගය විවාරා තම්, කැපකරුහට කියා තම්, මෙතම් දෙයක් අපට ඇත, අපට මේ මේ දෙයින් ප්‍රයෝජනයයි කියා තම්, උමතු වුවහුට, ආදිකම්කයාට, ඇවාත් තැති.

කයවිකකය ශික්ෂාපදය නිමි.

දෙවන කොසිය වගයි.

එහි උඥනය:

කොසිය සිකපදය, සුභිකාලක සිකපදය, දොහාග සිකපදය, ජබ්බසා-සිකපදය, නිසිදන සක්ඛ සිකපදය, එළකලොම බොවන සිකපද දෙකය, රූපිය, රූපියතංවොහාර සිකපද දෙකය, කයවිකකය සිකපදයයි දසයකි.

පහතවලෙහි.

5. 3. 1.

පහතසිකඛාපදං.

1. තෙත සමයෙහි බුද්ධෝ භගවා සාවභියං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙත බෝ පත සමයෙහි ජබ්බග්ගිසා භික්ඛු ඛු පතෙත
සන්තිවයං කරොන්ති. මනුස්සා විහාරවාරිකං ආභිනන්ති පස්සිමා උජ්ඣා-
යනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සකාපුත්තියා ඛු
පතෙත සන්තිවයං කරිස්සන්ති, පතතවාණිජ්ජං වා සමණා සකාපුත්තියා
කරිස්සන්ති, ආමතතිකාපණං වා පසාරෙස්සන්ති”ති. අස්සොසුං බෝ භික්ඛු
තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ
භික්ඛු අපච්ච්ජා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම
ජබ්බග්ගියා භික්ඛු අතිරෙකපත්තං ධාරෙස්සන්ති”ති. අථ බෝ තෙ භික්ඛු භග-
වතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං: “සච්චං කිර තුලෙහ භික්ඛවෙ අතිරෙකපත්තං
ධාරෙථා”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධෝ භගවා: “කථං හි තාම තුලෙහ
මොඝපුරිසා අතිරෙකපත්තං ධාරෙස්සථ. තෙතං මොඝපුරිසා අපසන්නානං
වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යථ:

“යො පන භික්ඛු අතිරෙකපත්තං ධාරෙය්‍ය, නිස්සග්ගිසං
පාචිතතිස්සන්ති.”

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුතා සිකඛාපදං පඤ්ඤන්තං හොති.

[මූලපඤ්ඤාහි.]

2. තෙත බෝ පත සමයෙහි ආයසමතො ආනන්දස්ස අතිරෙකපත්තො
උපන්නො හොති, ආයසමා ව ආනන්දො තං පත්තං ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස
දාතුකාමො හොති. ආයසමා ව සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. අථ බෝ
ආයසමතො ආනන්දස්ස එතදහොසි: භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤන්තං: “ත
අතිරෙකපත්තො ධාරෙතබ්බො”ති. අයඤ්ඤා මෙ අතිරෙකපත්තො උපන්නො,
අහඤ්චිමං පත්තං ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස දාතුකාමො. ආයසමා ව සාරි-
පුත්තො සාකෙතෙ විහරති. කථනත්‍ර බෝ මයා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති.” අථ බෝ
ආයසමා ආනන්දො භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි.

පහතවර්ගය

5. 3. 1.

පහතගිහිකපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ථේන-
වත නම් වූ අතේපිඩු සිටුවුනේ අරමිහි වැඩ වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි
සවගමහණනු බොහෝ පාත්‍ර රැස් කෙරෙහි. විහාරවාරිකාවෙහි හැසිරෙන
මිනිස්සු දැක හෙලා දකිති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්. “කෙසේ නම්
ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ බොහෝ පාත්‍ර රැස් කෙරෙද්ද, ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ
පාත්‍ර වෙළෙඳුම හෝ කෙරෙද්ද, අමත්අවුණක් හෝ විවෘත කෙරෙත් ද”යි.
භික්ෂුහු හෙලා දකින, නුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස්
ඇසූහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද ඔහු හෙලා දකිත්, නුගුණ
පවසති, දෙස් පතුරුවත්. “කෙසේ නම් සවග මහණනු අතිරෙකපාත්‍ර දරද්ද
ද”යි. ඉක්බිති ඒ මහණනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ.
“සැබැද මහණෙනි, තෙපි අතිරෙකපාත්‍ර දරවු ද”යි. “සැබැව භාග්‍යවතුන්
වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගරුනු සේක: “කෙසේ නම් තුවජ්-
පුරුෂයෙහි, තෙපි අතිරෙක පාත්‍ර දරවු ද? තුවජ්පුරුෂයෙහි, මෙය නො
පහන්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නොවෙයි. ... මහණෙනි, මේ සිකපදය
මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් අතිරෙකපාත්‍ර දැන් නම් නිසඟිපවිති වේ”යයි.

මෙසේත් මේ සිකපදය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්ට පණවන
ලද්දේ වේ.

[මුල්පැණවිමසි.]

2. එසමයෙහි ආයුෂමත් අනිදතෙරුන්ට අතිරෙක පාත්‍රයක්
උපන්නේ වෙයි. ආයුෂමත් ආනන්ද ස්ථවිරතෙමේ ඒ පාත්‍රය ආයුෂමත්
ශාරිපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තේ වෙයි.
ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ සාකෙතනුවර වසන සේක.
ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දස්ථවිරයන් වහන්සේට මේ සිත විය: අතිරෙක
පාත්‍රයක් නො දැරියයුතු ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද පණවන
ලදී. මට මේ අතිරෙක පාත්‍රයක් උපත. මම ද මේ පාත්‍රය ආයුෂමත්
ශාරිපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තෙමි. ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍ර
ස්ථවිරයන් වහන්සේ ද සාකෙතනුවර වෙසෙති. ම විසින් කෙසේ පිළිපැදිය
යුතු ද”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට එපවත් සැල කළහ.

3. “කිංචි විරං පනානඤ්ඤාසාරිපුත්තො අගච්ඡිස්සති”ති. “තච්චං වා භගවා දිවසං දසමං වා”ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතාං භික්ඛු අමනෙතසි. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ දසාභපරමං අතිරෙක-පත්තං ධාරෙතුං”. එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“දසාභපරමං අතිරෙකපත්තො ධාරෙතබ්බො, තං අනිකකාමයනො, නිස්සංගිං පාවිතනිස්සති.”

[දුතියපඤ්ඤාති.]

4. දසාභපරමනම් දසාභපරමතා ධාරෙතබ්බො.

අතිරෙකපත්තො තාම: අතඨිට්ඨිතො අවිකපටිතො.

පත්තො තාම: දෙව පත්තා: අයොපත්තො මතතිකාපත්තො. තයො පත්තස්ස වණ්ණා: උකකථෙය්‍යා පත්තො මජ්ඣිමෙ, පත්තො ඔමකො පත්තො. උකකථෙය්‍යා තාම පත්තො අඛිඤ්ඤාකොදනං ගණ්ණාති වතුභාගං බාදනං තදුපියං ව ව්‍යඤ්ඤනං. මජ්ඣිමෙ, තාම පත්තො කාලිකොදනං ගණ්ණාති වතුභාගං බාදනං තදුපියං ව ව්‍යඤ්ඤනං. ඔමකො තාම පත්තො පඤ්ඤාදනං ගණ්ණාති වතුභාගං බාදනං තදුපියං ව ව්‍යඤ්ඤනං. තතො උකකථෙය්‍යා අපත්තො. ඔමකො අපත්තො.

තං අනිකකාමයනො නිස්සංගිං පාවිතනිස්සං හොතිති [එකාදසෙ පුග්ගලස්ස වා, නිස්සංගිස්සො හොති.] නිස්සංගිතබ්බො සංඝස්ස වා ගණස්ස වා අරුණ්ණස්ස මෙ එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ නිස්සංගිතබ්බො: තෙන භික්ඛුතා සංඝං උපසංඝමිත්වා එකංසං උත්තරාසංඝං කරිත්වා බුඩ්ධානං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිත්වා උකභූටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: “අයං මෙ භනෙත පත්තො දසාභාතිකකතො නිස්සංගිස්සො. ඉමංසං සංඝස්ස නිස්සංජාමි”ති. නිස්සංජාමි අපතති දෙසෙතබ්බො, බ්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙත අපතති පටිග්ගහෙතබ්බො. නිස්සංගිපත්තො දුතබ්බො.

“සුණංසු මෙ භනෙත සංඝො, අයං පත්තො ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුතො නිස්සංගිස්සො සංඝස්ස නිස්සංගිස්සො, යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං, සංඝො ඉමං පත්තං ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුතො දදෙය්‍ය”ති.

තෙන භික්ඛුතා සම්මානුලෙ භික්ඛු උපසංඝමිත්වා එකංසං උත්තරාසංඝං කරිත්වා බුඩ්ධානං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිත්වා උකභූටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: “අයං මෙ භනෙත පත්තො දසාභාතිකකතො නිස්සංගිස්සො. ඉමංසං අයසම්මනානං නිස්සංජාමි”ති. නිස්සංජාමි අපතති දෙසෙතබ්බො, බ්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙත අපතති පටිග්ගහෙතබ්බො. නිස්සංගිපත්තො දුතබ්බො.

“සුණංසු මෙ අයසම්මනා, අයං පත්තො ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුතො නිස්සංගිස්සො අයසම්මනානං නිස්සංගිස්සො, යද්දයසම්මනානං පත්තකල්ලං, අයසම්මනා ඉමං පත්තං ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුතො දදෙය්‍ය”නති.

[—] සිමු නළු

3. “ආනන්දය, ශාරිපුත්‍ර තෙමේ කොපමණ කලකින් එන්නේ දැ”යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තවවැනි හෝ දසවැනි දවසැ”යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි මේ ප්‍රස්තාවයෙහි දැනුම් කපා කොට හිඤ්ඤත් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, දස දිනක් පරම කොට අතිරෙක-පාත්‍රයක් දරන්නට අනුදනිමි”. “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:”

“දස දිනක් පරම කොට ඇති කල් අතිරෙක පාත්‍රයක් දැයි යුතුයි. එය ඉක්මවන්නනුට නිසඟිපවිති වේ” යයි.

[දෙවන පැණවිමයි.]

4. දසාහපරමං යනු: දසදවසක් පරම කොට ඇති කල් දැරිය යුත්තේ ය.

අතිරෙක පහන නම: නො ඉටු ලද්දේ නො විකපන ලද්දේ යැ.

පහන නම: පාත්‍ර දෙකෙකි: අයස්පාත්‍ර යැ මෘතතිකාපාත්‍ර යි. පාත්‍රයාගේ ප්‍රමාණයෝ තිදෙනෙකි: උතකාෂපාත්‍ර යැ මධ්‍යමපාත්‍ර යැ අවමකපාත්‍ර යි. උතකාෂපාත්‍රය නම: සහල් දෙතැළියක බත් ද බිතින් සතරභාගයක බාදූ ද ඊට අනුරූප වූ ව්‍යඤ්ඤන ද ගණී. මධ්‍යමපාත්‍රය නම: සහල් තැළියක බත් ද බිතින් සතරභාගයක බාදූ ද ඊට අනුරූප වූ ව්‍යඤ්ඤන ද ගණී. අවමකපාත්‍රය නම: සහල් අඩතැළියක බත් ද බිතින් සතරභාගයක බාදූ ද ඊට අනුරූප වූ ව්‍යඤ්ඤන ද ගණී. එයින් උතකාෂප වූයේ පාත්‍ර නො වෙයි. අවමක වූයේ පාත්‍ර නො වේ.

තං අතීක්ෂාමයං නො නිසංගමියං පාවිතතියං නොති යනු: එකොළොස් වන අරුණ තැනෙක කල්හි නිසඟි වෙයි. සඟනට හෝ ගණයාට හෝ පුලුල්කට හෝ නිසැරියයුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැරිය යුත්තේ ය: ඒ මහණනු විසින් සතුන් වෙත එළඹ උතුරුසඟ එකක් කොට මහලු හිඤ්ඤත් පා වැද උඵලු වැ හිඳ ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය: ‘වහන්ස, මේ මාගේ පාත්‍රය දස දවසක් ඉක්මමියේ නිසඟි විය. මෙය මේ සඟනට නිසර්ම’යි. නිසර් ඇවැත් දෙසියයුතු ය. ප්‍රතිබල වූ ව්‍යකත මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිළිගතයුතු ය. නිසර්ත ලද පාත්‍රය දියයුත්තේ යි.

“වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණහුගේ පාත්‍රය නිසඟි වූයේ සඟනට නිසර්ත ලද්දේ ය. ඉදින් සඛ්‍යාට පැමිණිකල් වේ නම් සඛ්‍ය තෙමේ මේ පාත්‍රය මෙනම් මහණහට දෙන්නේය”යි.

ඒ මහණනු විසින් බොහෝ හිඤ්ඤත් වෙත එළඹ උතුරුසඟ එකක් කොට මහලු හිඤ්ඤත් පා වැද අඩදණිව හිඳ ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියයුත්තාහ. “වහන්ස, මේ මාගේ පාත්‍රය දස දවසක් ඉක්මමියේ නිසඟි විය. මම මෙය ආයුෂමතුන්හට නිසර්ම”යි නිසර් ඇවැත් දෙසිය යුතුයි. ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිළිගත යුතු ය. නිසර්ත ලද පාත්‍රය දියයුත්තේ යි.

“ආයුෂමත්ති, මා කියන්නක් අසන්වා” මේ මෙනම් මහණහුගේ පාත්‍රය නිසඟි වූයේ ආයුෂමතුන්හට නිසර්ත ලදී. ඉදින් ආයුෂමතුන්හට පැමිණි කල් වේ නම් ආයුෂමත්තු මේ පාත්‍රය මෙනම් මහණහට දෙන්නාහ” යි.

5. තෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසම්බන්ධා එකංසං උත්තරාසම්භං කරිතා උක්ඛාපිකං නිසීදිතා අඤ්ඤාපිං පග්ගහෙතා එවමෙස වචනීයො: “අයං මෙ ආට්ඨසො පතො දසාභාතික්කන්තො නිස්සග්ගියො, ඉමංසං ආයසමතො නිස්සජාමි”ති නිස්සජිතා ආපතති දෙසෙතබ්බො, තෙන භික්ඛුනා ආපතති පටිග්ගහෙතබ්බො. නිස්සට්ඨපතො දුභබ්බො: ඉමං පතං ආයසමතො දමමි”ති.

6. දසාභාතික්කන්තො අතික්කන්තසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං, දසාභාතික්කන්තො වෙමතිකො, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. දසාභාතික්කන්තො අතික්කන්තසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. අනට්ඨිතො අනට්ඨිතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. අවිකාපිතො විකාපිතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. අවිසාජ්ජිතො විසාජ්ජිතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. අනට්ඨ නට්ඨසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. අවිතට්ඨ විතට්ඨසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. අභිනෙත භික්ඛසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. අවිජුතො විජුතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. නිස්සග්ගියං පතං අනිස්සජිතා පරිභුඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දසාභාතික්කන්තො අතික්කන්තසඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දසාභාතික්කන්තො වෙමතිකො ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දසාභාතික්කන්තො අතික්කන්තසඤ්ඤා ආපතති.

7. අනාපතති අනොදසාභං අධිට්ඨාති,¹ විකපෙති, විසාජ්ජති, නස්සති, විතස්සති, විජුති, අවජිජ්ඣති, ගණනනති, විසාසං ගණනනති, උමචතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති:

8. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු නිස්සට්ඨපතං න දෙනාති. භගවතො එතමන්ථො ආරොචෙසුං: “න භික්ඛවෙ නිස්සට්ඨපතො න දුභබ්බො. යො න දදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛට්ඨං”ති.

පනතසිකිකාපදං නිවසිතං.

5. 3. 2.

උෂනපඤ්චබන්ධන සිකිකාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සකෙකසු විහරති කපිලවණ්දියමි. නිග්‍රොධාරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරොත කුමාසාරොත භික්ඛු පචාරිතා භොනාති: “යෙසං අග්‍යාතං පතොත අන්තො අහං පතොතො”ති. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු න මතං ජාතීනා ඛු පතොත විඤ්ඤාපෙතාති. යෙසං බුද්ධා පතොතො තෙ මහතො පතොත විඤ්ඤාපෙතාති. යෙසං මහතො පතොතො තෙ බුද්ධා පතොත විඤ්ඤාපෙතාති. අථ ඛො සො කුමාසාරො භික්ඛුතං ඛු පතොත කරොතොතො න සකෙකාති අඤ්ඤා විකකාසිකං ගණිතං කාතුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුරුපියං කිලමනාති. මහස්සා උජ්ජායනාති බියනාති විපාවෙනාති: “කථං සි නාම සමණා සත්‍යපුත්තියා න මතං ජාතීනා ඛු පතොත විඤ්ඤාපෙසසනාති.—

1. අභිට්ඨති. ම.ජ.ඝ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. ඒ මහණනු විසින් එක් මහණක්නු වෙත එළඹ උදුරුසහ එකක් කොට අඩදැණිට හිඳ ඇඳිලි බැඳ මෙසේ කියයුත්තේ ය. “ඇවැත්නි, මේ මාගේ පාත්‍රය දස දවසක් ඉක්මගියේ නිසයි විය. මම මෙය ආයුෂ්මත්තට නිසදම්”යි නිසද ඇවැත් දෙසිය යුතුය. ඒ මහණනු විසින් ඇවැත් පිළිගතයුතුය. “මේ පාත්‍රය ආයුෂ්මත්තට දෙමි”යි නිසද පය (මනුට) දියයුතු.

6. දස දින ඉක්ම ගියෙහි ඉක්මගිය සන් ඇතියේ නිසයිපවිති වෙයි. දස දින ඉක්ම ගියෙහි විමති ඇතියේ නිසයිපවිති වෙයි. දස දින ඉක්ම ගියෙහි, නො ඉක්මනැ’යි සන් ඇතියේ නිසයිපවිති වේ. නො ඉටන ලද්දෙහි ‘ඉටන ලද’යි සන් ඇතියේ නිසයිපවිති වෙයි. නො විකපන ලද්දෙහි ‘විකපන ලද’ යි සන් ඇතියේ නිසයිපවිති වෙයි. නො විසර්ත ලද්දෙහි ‘විසර්ත ලද’ යි සන් ඇතියේ නිසයිපවිති වෙයි. නො තවුගෙහි ‘තවු’ යි සන් ඇතියේ නිසයිපවිති වෙයි. නො වැනැහැනෙහි ‘වැනැහැනැ’යි සන් ඇතියේ නිසයිපවිති වෙයි. නො බිදුනෙහි ‘බිදිනැ’යි සන් ඇතියේ නිසයිපවිති වෙයි. නො පැහැරගන්නා ලද්දෙහි ‘පැහැරගන්නා ලද’යි සන් ඇතියේ නිසයිපවිති වේ. නිසගි වූ පාත්‍රය නො නිසරා පරිභෝග කෙරේ නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. දසදවසක් නො ඉක්මගියෙහි ‘ඉක්මණැ’යි සන් ඇතියේ දුකුලා ඇවැත් වෙයි. දසදවසක් නො ඉක්මගියෙහි විමති ඇතියේ දුකුලා ඇවැත් වෙයි. දසදවසක් නො ඉක්මගියෙහි ‘නො ඉක්මණැ’යි සන් ඇතියේ ඇවැත් නැති.

7. ඇතුළු දසදවසැ ඉටා නම්, විකපා නම්, විසරා නම්, නැසේ නම්, වැනැසේ නම්, බිඳේ නම්, අසිඳා ගණිත් නම්, විස්වාසි වූ ගණිත් නම්, උමමතකයහට, ආදිකමමකයහට ඇවැත් නැති.

8. තවද එසමයෙහි සවගමහණනු නිසාර්තය කළ පාත්‍රය නො දෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් දැන්වූහ. “මහණෙනි, නිසාර්තය කළ පාත්‍රය නො දියයුත්තේ නො වෙයි. යමෙක් නො දේ නම් දුකුලා ඇවැත්වේ” යයි.

සතතශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 2.

උග්‍රපක්‍ෂවිකිත ශික්ෂාපදය.

1 එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ශාක්‍යජනපදයෙහි වූ කිඹුල්වත්පුර නිෂ්‍රාධාරමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි එක්තරා කුඹල්-කරුවකු විසින් හිසුනු පවරණ ලද්දකු වෙත්. “යම් ආයතීයන් වහන්සේ කෙනකුන්ට පාත්‍රයෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම් මම පාත්‍රයෙන් පවරමි”යි. එසමයෙහි මහණනු පමණ නො දැන බොහෝ පා විතවත්. යම් කෙනකුන්ගේ කුඩා පාත්‍රයෝ වෙද්ද, ඔහු මහත් පා විතවත්. යම් කෙනකුන්ගේ මහත් පාත්‍රයෝ වෙද්ද, ඔහු කුඩා පා විතවත්. ඉක්බිති ඒ කුඹල්කරු තෙමේ හිසුන්ට බොහෝ පාත්‍ර ඉදිකරන්නේ අනිත් විකිණිය යුතු බඩුවක් කරන්නට නො හැකි වෙයි. තෙමේ ද නො යැපෙයි. ඔහුගේ අඟුරුවෝ ද වෙහෙසෙති. මිනිස්සු හෙලා දකිත්, නුගුණ පවසත්, දෙස් පහළ කෙරෙත්. “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ පමණ නො දැන බොහෝ පා විතවද්ද.—

අයං ඉමෙසං බහු පතො කරොනො, න සකෙකාහි අඤ්ඤං විකකායිකං භණ්ඩං කාදුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුර්පිස්ස කීලමනා¹ති. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං බීයනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනාති බීයනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම භික්ඛු න මත්තං ජාතීනා බහු පතො විඤ්ඤපෙසසනා²ති.”

2. “අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමජං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු න මත්තං ජාතීනා බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාති³” “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා න මත්තං ජාතීනා බහු පතො විඤ්ඤපෙසසනාති. තෙතං භික්ඛවෙ අපපසනානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිනා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “ත භික්ඛවෙ පතො, විඤ්ඤපෙතබ්බො, යො විඤ්ඤපෙසය, ආපතති දුක්ඛපෙසසාති.”

3. තෙත බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පතො, හිනො, හොති. අථ බො සො භික්ඛු “භගවතා පටික්ඛිතං පත්තං විඤ්ඤපෙසනාති” කුක්කුල්වායනො, න විඤ්ඤපෙති. හතේසු පිණ්ඩය වරති. මනුස්සා උජ්ඣායනාති බීයනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම සමණා සකාසපුත්තියා හතේසු පිණ්ඩය වරිස්සනාති, සෙය්‍යථාපි අඤ්ඤ⁴තීජ්ජියා⁵”ති. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං බීයනානං විපාවෙනානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමජං ආරොවෙසුං. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ තට්ඨපත්තස්ස වා භින්නපත්තස්ස වා පත්තං විඤ්ඤපෙසනාති”.

4. තෙත බො පත සමයෙන ඡබ්බයනියා භික්ඛු “භගවතා අනුඤ්ඤතං තට්ඨපත්තස්ස වා භින්නපත්තස්ස වා පත්තං විඤ්ඤපෙසනාති,” තෙ⁶ අපප-මත්තකෙතපි හිනෙතන අපපමත්තකෙතපි බණ්ඩන විලිඛිතමත්තෙතපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාති. අථ බො සො කුම්භකාරෙ භික්ඛුනං තථෙව බහු පතො කරොනො, න සකෙකාහි අඤ්ඤං විකකායිකං භණ්ඩං කාදුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුර්පිස්ස කීලමනා. මනුස්සා තථෙව උජ්ඣායනාති බීයනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම සමණා සකාසපුත්තියා න මත්තං ජාතීනා බහු පතො විඤ්ඤපෙසසනාති. අයං ඉමෙසං බහු පතො කරොනො, න සකෙකාහි අඤ්ඤං විකකායිකං භණ්ඩං කාදුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුර්පිස්ස කීලමනා⁷ති.

5. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං බීයනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනාති බීයනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම ඡබ්බයනියා භික්ඛු අපපමත්තකෙතපි හිනෙතන අපපමත්තකෙතපි බණ්ඩන විලිඛිතමත්තෙතපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසසනාති⁸”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමජං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර තුලෙහ භික්ඛවෙ අපපමත්තකෙතපි හිනෙතන අපපමත්තකෙතපි බණ්ඩන විලිඛිතමත්තෙතපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසථ,”ති? “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තුලෙහ මොඝපුරිසා අපපමත්තකෙතපි හිනෙතන අපපමත්තකෙතපි බණ්ඩන විලිඛිතමත්තෙතපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසසථ. තෙතං මොඝපුරිසා අපපසනානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යථ:

1 ‘අඤ්ඤ’ ඉති ව 2. ‘තෙ’ ඉති ව මජ්ඣ. නදිස්සතෙ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මේ තෙමේ මොවුන්ට බොහෝ පා ඉදිකරන්නේ අතින් විකිණිය යුතු බඩුවක් කරන්නට නො හැකි වෙයි. තෙමේ ද නො යැපෙයි. ඔහුගේ අඹුදරුවෝ ද වෙහෙසෙතැයි. මහණහු හෙලා දකින නුගුණ පවසන දෙය් පහළ කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු හෙලා දකිත්, නුගුණ පවසත්, දෙය් පහළ කෙරෙත්. “කෙසේ නම් මහණහු පමණ නො දැන බොහෝ පා විතවුනුදැ”යි.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් සැළ කළහ. ... “සැබැද, මහණෙනි, භික්ෂුහු පමණ නො දැන බොහෝ පා විතවද්දැ”යි. “සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරුනු සේක: “කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුවස්පුරුෂයෝ පමණ නො දැන බොහෝ පා විතවුනු ද, මහණෙනි, එය නො පහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ... ගරභා දෑහැම් කථා වදාර භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, පාත්‍රයෙක් විතවා නො ගත යුතුය. යමෙක් විතවා නම් දුකුලා - ඇවැත් වේ” යයි.

3. එකමයෙහි එක්තරා මහණක්හුගේ පාත්‍රය බිඳුනේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පාත්‍රය විතවා ගැනීම පිළිකෙව් කරණ ලදැ’යි කුකුස් කරන්නේ නො විතවයි. අතින් පිඩු සිඟා යෙයි. මිනිස්සු හෙලා දකිති, නුගුණ පවසති, දෙය් පහළ කෙරෙත්. “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අත් තොටුවන් සේ අතින් පිඩු සිඟා හැසිරෙත් දැ”යි. භික්ෂුහු හෙලා දකින, නුගුණ පවසන, දෙය් පහළ කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. ඉක්බිති භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැළ කළහ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි දෑහැම් කථා වදාර භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, තට පා ඇතියහුට හෝ බුන් පා ඇතියහුට හෝ පයක් විතවා ගන්නට අනුදනිමි”යි.

4. එකමයෙහි සවග මහණහු ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තට පා ඇතියහුට හෝ බුන් පා ඇතියහුට හෝ පයක් විතවා ගන්නට අනුදන්තා ලදැ’යි ඒ මහණහු මදක් බුන් පමණකිනුදු, මදක් කැඩුනු පමණකිනුදු ඉරි ගැසුනු පමණකිනුදු, බොහෝ පා විතවා ගනිත්. ඉක්බිති ඒ කුමල්කරු තෙමේ භික්ෂුන්ට එසේ ම බොහෝ පා ඉදිකරන්නේ අත් විකිණිය යුතු බඩුවක් කරන්නට නොහැකි වෙයි. තෙමේ ද නො යැපෙයි. ඔහුගේ අඹුදරුවෝ ද වෙහෙසෙත්. මිනිස්සු එසේ ම හෙලා දකිති, නුගුණ පවසති, දෙය් පහළ කෙරෙත්: “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ පමණ නො දැන බොහෝ පා විතවා ගනිත් ද, මේ තෙමේ මොවුන්ට බොහෝ පා ඉදිකරන්නේ අත් විකිණිය යුතු බඩුවක් කරන්නට නො හැකි වෙයි. තෙමේත් නො යැපෙයි. ඔහුගේ අඹුදරුවෝත් වෙහෙසෙතැ”යි.

5. භික්ෂුහු හෙලා දකින, නුගුණ පවසන, දෙය් පහළ කරණ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු හෙලා දකිති, නුගුණ පවසති, දෙය් පහළ කෙරෙත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු මදක් බුන් පමණින් මදක් කැඩුනු පමණින් ඉරි ගැසුනු පමණින් බොහෝ පා විතවු දැ”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරුනු සේක. “කෙසේ නම් තුවස්පුරුෂයෙහි, තෙපි මදක් බුන් පමණින් මදක් කැඩුනු පමණින් ඉරි ගැසුනු පමණින් බොහෝ පා විතවුනුදැ? “තුවස්පුරුෂයෙහි, තෙල තොපහත් වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“ඥානං පන භික්‍ෂු උග්‍රපඤ්චබ්‍රහ්මනෙතන පතෙනන අඤ්ඤානං. පතනං වේතනාපෙය්‍ය, නිසංගිකං පාවිතනිකං. තෙන භික්‍ෂුනා ඥානං පතෙනා භික්‍ෂුපටිඝාය නිසංගිතබ්බො, ඥානං ව තස්සා භික්‍ෂුපටිඝාය පතනපටිගතො ඥානං තස්ස භික්‍ෂුනො පදාතබ්බො ‘අයං තෙ භික්‍ෂු පතෙනා යාම භෙදනාය ධාරෙතබ්බො’ති. අයං තස්ස සාමිථි”ති.

6. ඥානං පනාති ඥානං යාදිකො -පෙ-

භික්‍ෂුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතෙ අධිප්පතො භික්‍ෂුති.

උග්‍රපඤ්චබ්‍රහ්මනො නාම පතෙනා: අබ්‍රහ්මනො වා එකබ්‍රහ්මනො වා ද්විබ්‍රහ්මනො වා ත්‍රිබ්‍රහ්මනො වා චතුර්බ්‍රහ්මනො වා. අබ්‍රහ්මනොකාසො නාම පතෙනා: යස්ස ද්විසුලා රුජ් න භොති. බ්‍රහ්මනොකාසො නාම පතෙනා: යස්ස ද්විසුලා රුජ් භොති. තවො නාම පතෙනා: විඤ්ඤානති. උපාදය වුවවති.

වේතනාපෙය්‍යාති විඤ්ඤාපෙති, පයොගෙ දුක්ඛං, පටිලාභෙන නිසංගිකො භොති. සමසංගිකො නිසංගිතබ්බො. සබ්බෙසංගිකො අධිප්පතං ගතොති. සතතිපතිතබ්බො. න ලාමකො පතෙනා අධිප්පතබ්බො “මහස්සං පතනං ගතොස්මි”ති. සවෙ ලාමකං පතනං අධිප්පති “මහස්සං පතනං ගතොස්මි”ති, අපතති දුක්ඛං.

එවඤ්ච පන භික්‍ෂුවෙ නිසංගිතබ්බො: තෙන භික්‍ෂුනා සමසංගිකං උපසංගිකමිති. එකංගං උපසංගිකං සමිති. බ්‍රහ්මනං භික්‍ෂුනං පාදෙ වජ්ජිතං උපසංගිකං නිසිදිතං අඤ්ඤාති. පහගතොති. එවමස්ස වචනීයො: ‘අයං මෙ භතෙන පතෙනා උග්‍රපඤ්චබ්‍රහ්මනෙතන පතෙනන වේතනාපිතො නිසංගිකො. ඉමංගං සමසංගිකං නිසංගිතමි”ති. නිසංගිතො අපතති දෙසෙතබ්බො. බ්‍රහ්මනෙතන භික්‍ෂුනා පටිබලෙන අපතති පටිගතෙතබ්බො.

පඤ්චගතොති සමනතාගතො භික්‍ෂු පතනගාතාපකො සමමනති-තබ්බො. ඥානං න ජ්ඣගතිං ගවේශ්‍ය, න දෙසාගතිං ගවේශ්‍ය, න මොහාගතිං ගවේශ්‍ය, න භ්‍යාගතිං ගවේශ්‍ය, ගතිතාගතිතඤ්ච ජාතෙය්‍ය. එවඤ්ච පන භික්‍ෂුවෙ සමමනතිතබ්බො: “පථං භික්‍ෂු යාවිතබ්බො, යාවිතො බ්‍රහ්මනෙතන භික්‍ෂුනා පටිබලෙන සමෙකා ඤ්ඤාපෙතබ්බො:”

“සුඤ්ඤා මෙ භතෙන සමෙකා. යදි සමසංගිකං පතනකල්පං, සමෙකා ඉප්පන්නාමං භික්‍ෂුං පතනගාතාපකං සමමනනාති. යස්සාගතොති. බ්‍රහ්මනං ඉප්පන්නාමස්ස භික්‍ෂුනො පතන-ගාතාපකස්ස සමමුති, යො තුඤ්ඤාස්ස, යස්ස තකමති, යො භාගෙය්‍ය.

සමමනනා සමෙකා ඉප්පන්නාමො භික්‍ෂු පතනගාතාපකො, බ්‍රහ්මනං සමසංගිකං, තසමා තුඤ්ඤා, එවමෙනං බාරොමි”ති.

“යම් මහණෙක් උනුපස්බාන් පා ඇතියාව අනිත් අලුත් පයක් විතරා ගණි නම් නිසන්ධිවිති වේ. ඒ මහණහු විසින් ඒ විනවු පය මහණපිපිස්සි නිසන්ධි සුතුය. ඒ මහණපිපිස්සි පයභිංගයෙහි ලද යම් පාත්‍රයෙක් වේ ද එය එ මහණකට දියයුතු; මහණ, තා විසින් මේ පාත්‍රය බිඳීම දන්වා දැනියයුත්තේ” යයි. මේ එහි වන”යි.

6. යො පන යනු: යමෙක් යම්බඳු වූයෙක් ...

හික්කු යනු: ... මේ තෙම මේ අර්ථයෙහි ‘හික්කු’යි අදහස් කරණ ලදී.

උත්තපසුබ්බකිනපත්ත නම්: බැඳුම් නැතියේ හෝ එක් බැඳුමක් ඇතියේ හෝ දෙබැඳුමක් ඇතියේ හෝ තුන්බැඳුමක් ඇතියේ හෝ සතර බැඳුමක් ඇතියේ හෝ යි. අබ්බකිනොකාසපත්ත නම්: යමක්හුගේ දූගුල්-ගිරෙක් නොවේ ද ඒ යා. බ්බකිනොකාසපත්ත නම්: යමක්හුගේ දූගුල්-ගිරෙක් වේ ද ඒ යා. නවපත්ත නම්: විඤ්ඤාතනිය සදහා කියනු ලැබේ.

වෙනාපෙය්‍ය යනු: විතරා නම් පියෝගි දුකුලා වෙයි, ලැබීමෙන් නිසගි වෙයි. සහමාද නිසැරියයුතු. සියල්ලත් විසින් මා ඉටු පාත්‍රය ගෙණ රැස්වියයුතු ය. (මාගැහි පාත්‍රයක් ගත්තෙමි. යි) ලාමකපාත්‍රයෙක් නො ඉටියයුතු. ඉදින් (මාගැහි පාත්‍රයක් ගත්තෙමි’යි) ලාමක පාත්‍රයක් ඉටා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි.

තවද මහණෙනි, මෙසේ නිසැරියයුතු: ඒ මහණහු විසින් සබ්බසා වෙත එළඹ උතුරාසග එකස් කොට පෙරෙව මහලු හික්කුත් පා වැද උපල්ලෙන් හිඳ ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය: ‘වහන්ස, මේ මාගේ පාත්‍රය උනුපස්බානින් යුක්ත වා විතරා ගන්නා ලද්දේ නිසගි විය. මම් මෙය සහනට නිසරම්’යි. නිසරා ඇවැත් දෙසියයුතු. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිළිගතයුතු.

පසගකින් යුත් පත්තගාහාපක මහණ තෙම සමමත කළයුත්තේ ය: යමෙක් ඡන්දගතියට නො යේ ද දෙසාගතියට නො යේ ද මොහාගතියට නොයේ ද භයාගතියට නො යේ ද ගත් නො ගත් බව දනී ද හෙතෙමේ යි. තවද මහණෙනි, මෙසේ සමමත කළයුත්තේ ය: පළමු කොට මහණ තෙම අයැදිය යුත්තේ ය. අයැද ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. ඉදින් සබ්බසාට පැමිණිකල් ඇත්තේ නම් සබ්බ තෙම මෙනම් මහණහු පත්තගාහාපක කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ ‘ඤ්ඤාතී, යා,

වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා සබ්බ තෙම මෙනම් මහණහු පත්තගාහාපක කොට සමමත කෙරෙයි. යම් ආයුෂමතක්හට මෙනම් මහණහුගේ පත්තගාහාපක සමමතිය රිසි වේ නම් හේ තුළඹිඳුන වන්නේ ය. යමක්හට නො රිසි වේ නම් හේ කියන්නේ ය.

සබ්බසා විසින් පත්තගාහාපක වූ මෙනම් මහණ තෙම සමමත කරණ ලද්දේ ය. සබ්බසාට රිසි වෙයි. එහෙයින් මේ තුළඹිඳුවා වය යි. මෙසේ තෙල තුළඹිඳුවා වය ධරම්”යි

තෙන සමමතෙන භික්ඛූතා පතෙතා ගාභෙතබ්බො. ථෙරො වත්තබ්බො: “ගණ්ඨාතු ගතො ථෙරො පත්ත”න්ති. සචෙ ථෙරො පත්තං¹ ගණ්ඨාති, ථෙරස්ස පතෙතා දුතියස්ස ගාභෙතබ්බො. න ච තස්ස අනුද්දයතාය න ගාභෙතබ්බො. යොන ගණ්ඨයා, අපතති දුක්ඛටස්ස. අපත්තකස්ස න ගාභෙතබ්බො. එතෙනෙව උපායෙන යාව සබ්බතච්ඡා ගාතාපෙතබ්බො. යො ච තස්ස භික්ඛුපරිසාය පත්තපරියනෙතා සො තස්ස භික්ඛුතො පදනබ්බො: “අයං තෙ භික්ඛු පතෙතා යාව හෙදතාය ධාරෙතබ්බො”ති. තෙන භික්ඛූතා සො පතෙතා න අද්දෙසෙ නික්ඛිපිතබ්බො, න අභොගෙන භුඤ්ජිතබ්බො, න විස්සජ්ජිතබ්බො, ‘කථායං පතෙතා නස්සෙය්‍ය වා විතස්සෙය්‍ය වා භිජ්ජෙය්‍ය වා’ති. සචෙ අද්දෙසෙ වා නික්ඛිපති අභොගෙන වා භුඤ්ජති විස්සජ්ජති වා, අපතති දුක්ඛටස්ස.

අයං තස්ස සාමිච්ඡිති අයං තස්ස අනුබම්බො.

7. අබ්බිකෙන පතෙතන අබ්බිකං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං. අබ්බිකෙන පතෙතන එක්ඛබ්බිකං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බිකං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං.

8. එක්ඛබ්බිකෙන පතෙතන අබ්බිකං පත්තං -පෙ- එක්ඛබ්බිකං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බිකං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං.

9. ද්විබ්බිකෙන පතෙතන අබ්බිකං පත්තං -පෙ- එක්ඛබ්බිකං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බිකං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං.

10. ත්විබ්බිකෙන පතෙතන අබ්බිකං පත්තං -පෙ- එක්ඛබ්බිකං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බිකං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං.

11. චතුබ්බිකෙන පතෙතන අබ්බිකං පත්තං -පෙ- එක්ඛබ්බිකං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බිකං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං.

12. අබ්බිකෙන පතෙතන අබ්බිකොකාසං පත්තං වේතාපෙති, පාවිත්තියං. අබ්බිකෙන පතෙතන එක්ඛබ්බිකොකාසං පත්තං නිස්සග්ගියං. -පෙ- ද්විබ්බිකොකාසං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකොකාසං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකොකාසං පත්තං වේතාපෙති. නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං.

13. එක්ඛබ්බිකෙන පතෙතන අබ්බිකොකාසං පත්තං -පෙ- එක්ඛබ්බිකොකාසං පත්තං -පෙ- ද්විබ්බිකොකාසං පත්තං -පෙ- ත්විබ්බිකොකාසං පත්තං -පෙ- චතුබ්බිකොකාසං පත්තං වේතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං.

ඒ සමඟ මහණු විසින් පාත්‍රය ගැන්විය යුතු. 'මහත්ත, තෙරණුවෝ පාත්‍රය ගණිත්වා'යි ස්ථිර මහණභට කිය යුතු ය. ඉදින් තෙරණු පාත්‍රය ගණිත් නම් තෙරුන්ගේ පාත්‍රය දෙවැන්නට ගැන්විය යුතු ය. ඔහුට දයා ඇති බැවින් නො ද නො ගත යුත්තේ ය. යමෙක් නො-ගණී නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. පාත්‍රයක් තැන්පත්ව නො ගැන්විය යුතු ය. මෙතෙක් සංඝනවකයා තෙක් ගැන්විය යුතු ය. ඒ මහණපිරිසෙහි යම් පස්වනපාත්‍රයක් වේ නම් එය ඒ මහණභට දිය යුතුය. 'මහණ, මේ පය තා විසින් බිඳීම තෙක් දැරිය යුතු'යි. ඒ මහණු විසින් ඒ පාත්‍රය 'කෙසේ නම් මේ පාත්‍රය තැන් ගෝ වැනසේ ගෝ බිඳේ ගෝ යැ'යි නුසුදුසු තත්වය නො තැබිය යුතු ය. නුසුදුසු පරිභෝගයෙන් නො වැළඳිය යුතු ය. නො විසර්ජයුතු. ඉදින් නුසුදුසු තත්වය තබා නම් ගෝ නුසුදුසු පරිභෝගයෙන් වළඳා නම් ගෝ විසරා නම් ගෝ දුකුලාආවාත් වේ.

අයං තස්ම සාමිවි යනු: එහිලා මේ ලොවුතුරු දහම් අනුව ගිය මහ යි.

7. බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති ආවාත් වෙයි. බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

8. එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගි-පවිති වේ.

9. දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් ... එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

10. තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් ... එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

11. සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් ... එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගි-පවිති වේ.

12. බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වෙයි. බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ,

13. එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බ්‍රහ්ම නැති පාත්‍රයක් ... එක් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බ්‍රහ්මයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

14. ද්විබ්බිකෙන පඤ්ඤාන අබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- එකබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ද්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ත්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- චතුර්බ්බිකාසං පඤ්ඤා වේදාපෙති, නිසංගගිං පාවිතරියං.

15. ත්විබ්බිකෙන පඤ්ඤාන අබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- එකබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ද්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ත්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- චතුර්බ්බිකාසං පඤ්ඤා වේදාපෙති, නිසංගගිං පාවිතරියං.

16. චතුර්බ්බිකෙන පඤ්ඤාන අබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- එකබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ද්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ත්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- චතුර්බ්බිකාසං පඤ්ඤා වේදාපෙති, නිසංගගිං පාවිතරියං.

17. අබ්බිකාසංගෙන පඤ්ඤාන අබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- එකබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ද්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ත්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- චතුර්බ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- එකබ්බිකාසංගෙන පඤ්ඤාන -පෙ- ද්විබ්බිකාසංගෙන පඤ්ඤාන -පෙ- ත්විබ්බිකාසංගෙන පඤ්ඤාන -පෙ- චතුර්බ්බිකාසංගෙන පඤ්ඤාන අබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- එකබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- අබ්බිකාසංගෙන පඤ්ඤාන අබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- එකබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ද්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ත්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- චතුර්බ්බිකාසං පඤ්ඤා වේදාපෙති, නිසංගගිං පාවිතරියං.

18. එකබ්බිකාසංගෙන පඤ්ඤාන අබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- එකබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ද්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ත්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- චතුර්බ්බිකාසං පඤ්ඤා වේදාපෙති, නිසංගගිං පාවිතරියං.

19. ද්විබ්බිකාසංගෙන පඤ්ඤාන -පෙ- ත්විබ්බිකාසංගෙන පඤ්ඤාන අබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- එකබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ද්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ත්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- චතුර්බ්බිකාසං පඤ්ඤා වේදාපෙති, නිසංගගිං පාවිතරියං.

20. චතුර්බ්බිකාසංගෙන පඤ්ඤාන අබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- එකබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ද්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- ත්විබ්බිකාසං පඤ්ඤා -පෙ- චතුර්බ්බිකාසං පඤ්ඤා වේදාපෙති, නිසංගගිං පාවිතරියං.

21. අනාපනති නිට්ඨපනතං, භික්ෂුපනතං, සද්ධාසනං, පචාරිකානං, අඤ්ඤාසනං, අනාතො ධර්මෙන, උමමතකං, අදිකමිකංගි.

උත්තරපඤ්චනසිත්තපදං නිමිතං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

හෙසජ්ජසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ රුජගහෙ පබ්බාරං සොධාපෙති ලෙණං කත්තුකාමො. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරෙණ යෙතායස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ තෙත්තපසඤ්ඤාමි, උපසංඛිකමිතිං ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවජ්ඣ අභිවාදෙතිං එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසිනො, ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරෙණ ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවජ්ඣ එතදවොච: “කිං භනොන ථෙරෙණ කාරුපෙති”ති. පබ්බාරං මහාරුජ, සොධාපෙමි ලෙණං කත්තුකාමො”ති. “අනො භනොන අයස්ස ආරුමිකො”ති. න ඛො මහාරුජ භගවතා ආරුමිකො අනුඤ්ඤානො”ති. “තෙන හි භනොන භගවන්තං පටිපුච්ඡතිං මම ආරොවෙය්‍යාථා”ති. “එවං මහාරුජ”ති ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස ඛිම්බිසාරස්ස පච්චස්සොසි. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ රුජානං මාගධං සෙතියං ඛිම්බිසාරං ධම්මො කථාය සඤ්ඤොසි සමාදපිතො සමුත්තොජ්ජො සමපහංසොසි. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරෙණ ආයස්මතා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ ධම්මො කථාය සඤ්ඤොසි සමාදපිතො සමුත්තොජ්ජො සමපහංසිතො උච්චායාසතා ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවජ්ඣ අභිවාදෙතිං පදනක්ඛිණං කතිං පසකාමි.

2. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ භගවතො සන්තමිකෙ දුතං පාහෙසි: “රුජා භනොන මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරො ආරුමිකං දුතුකාමො. කථං නු ඛො භනොන මයා පටිපජ්ජිතබ්බ”න්ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතිං භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ ආරුමික”න්ති. දුතියමපි ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරෙණ යෙතායස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ තෙත්තපසඤ්ඤාමි උපසංඛිකමිතිං ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවජ්ඣ අභිවාදෙතිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනො, ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරෙණ ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවජ්ඣ එතදවොච: “අනුඤ්ඤානො භනොන භගවතා ආරුමිකො”ති. “එවං මහාරුජ”ති. “තෙන හි භනොන අයස්ස ආරුමිකං දමි”ති. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙතියො ඛිම්බිසාරෙණ ආයස්මතො පිලිඤ්චවජ්ජස්ස ආරුමිකං පටිසංසුඤ්ඤාමි විසංථිතො විරොන් සභිං පටිලභිතිං අඤ්ඤානරං සබ්බජ්ඣං මහාමන්තං ආමනොසි: “යො මයා භණෙ, අයස්ස ආරුමිකො පටිසංසුතො, දිනො සො ආරුමිකො”ති. “න ඛො දෙව අයස්ස ආරුමිකො දිනො”ති. “කීච චිරං නු ඛො නණෙ ඉතො හි තං භොති”ති. අථ ඛො සො මහාමන්තො රත්තියො විගණෙතිං 1 රුජානං මාගධං සෙතියං ඛිම්බිසාරං එතදවොච: “පඤ්ච දෙව රත්තියතාති”ති. “තෙන හි භණෙ, අයස්ස පඤ්ච අරුමිකසතාති දෙති”ති. “එවං දෙවා”ති ඛො සො මහාමන්තො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස ඛිම්බිසාරස්ස පටිසංසුඤ්ඤාමි ආයස්මතො පිලිඤ්චවජ්ජස්ස පඤ්ච අරුමිකසතාති පාදසි.² පාටියෙකොකො ගාමො නිවිසි. “ආරුමිකගාමකො”තිපි තං ආහංසු “පිලිඤ්ඤාමකො”තිපි තං ආහංසු.

1. ගණනා. 3. රු. සං. 2. අදසි. සං.,

භාග්‍යවතුන්ගේ භාවිතය.

1. එකමයෙහි භාග්‍යවතුන් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙන සේක. එකමයෙහි ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවෝ ලෙහක් කරණු කැමැත්තාහු රජගහනුවර පවුලෙහිදක් ගුණි කරවති. එකල්හි මගධාධිපති සෙනරත් විමසාර රජ තෙමේ ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් වෙත එළඹ වැද එකත්-පත්ව හිඳ මෙය සැල කෙළේය. “වහන්ස තෙරණුවෝ කුමක් කරවදද”යි “මහරජ, ලෙහක් කරණු කැමැත්තෙමි පවුලෙහිදක් ගුණි කරවමි”යි “වහන්ස, හිමියනට ආරාමිකයකුගෙන් ප්‍රයෝජන ද”යි “මහරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආරාමිකයෙක් නො අනුදන්තා ලද්දේ ය”යි. එසේ වී නම් “වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවිස මව දන්වනසේක්වා”යි. “එසේ ය මහරජ” යි ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙනරත් විමසාර රජහට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙනරත් විමසාර රජුට දූතාමි කපාවෙන් කරුණු දුන්වූහ. සමාදන් කරවූහ. තෙද ගැන්වූහ. පාහැඳ වූහ. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙනරත් විමසාර රජ තෙමේ ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවන් විසින් දූතාමි කපාවෙන් කරුණු දන්වන ලද්දේ (කුසල් දහමිහි) සමාදන් කරවන ලද්දේ තෙද ගන්වන ලද්දේ, පහදවන ලද්දේ හුතක්තෙන් නැති ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවන් වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

2. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත දූතයකු යැවූහ: “වහන්ස මගධාධිපති සෙනරත් විමසාර රජ තෙමේ ආරාමිකයකු දෙනු කැමැත්තේ ය. “වහන්ස මවිසින් කෙසේ පිළිපැදිය-යුතුද”යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි දූතාමි කපා වදරා හිසුන් ඇමතු සේක “මහණෙනි; ආරාමිකයකු අනුදන්මි”යි. දෙවනවට ද මගධාධිපති සෙනරත් විමසාර රජ තෙමේ ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවන් වෙත එළඹ වැද එකත්පත්ව හුන්තේය. එකත්පත්ව හුන් මගධාධිපති සෙනරත් විමසාර රජතෙමේ ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණු-වන්ට මෙය සැල කෙළේය. “වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආරාමික-යෙක් අනුදන්තා ලද්දේ ද”යි. “එසේය මහරජ”යි. “වහන්ස එසේ වී නම් හිම-යනට ආරාමිකයකු දෙමි”යි. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙනරත් විමසාර රජ තෙමේ ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවන්ට ආරාමිකයකු දීමට ගිවිස නො සිහිකොට කලකින් සිහි එළවා හැම කාරියෙහි යුත් එක්තරා මහආමැතියකු ඇමැතිය.- “හෙල මා විසින් හිමියනට යම් ආරාමිකයෙක් ගිවිසනා ලද්දේ නම් ඒ ආරාමික තෙම දෙන ලද්දේද”යි. “දෙවයන්වහන්ස හිමියනට ආරාමිකයෙක් නො දෙන ලද”යි. “කොල එය මෙයින් කෙතෙක් කල් ඉක්ම ගියේ ද”යි. ඉක්බිති මහාමාත්‍ය තෙමේ දවස් ගැණ මගධාධිපති සෙනරත් විමසාර රජහට මෙය සැල කෙළේය. “දෙවයන් වහන්ස පන්සියක් දවස”යි. “කොල එසේ වී නම් හිමියනට ආරාමිකයන් පන් සියයක් දෙව”යි. “එසේය දෙවයන් වහන්ස”යි ඒ මහආමැති තෙමේ මගධාධිපති සෙනරත් විමසාර රජහට පිළිවදන් දී ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන්හට ආරාමිකයන් පන්සියයක් දුනි. වෙන ම ගමෙක් පිහිටියේ ය. එය ආරාමිකයමයි කිහ, එය පිළිඤ්චම” යි ද කීහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා පිලිඤ්චවෙත්ථ නස්මිං ගාමකෙ කුටුපගො භොති. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙත්ථ පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය පිලිඤ්ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. තෙන ඛො පන සමයෙන නස්මිං ගාමකෙ උසස්වො භොති. දුරකා¹ අලඛකතා මාලාකිතා කිලුනති.

4. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙත්ථ පිලිඤ්ගාමකෙ සපද්ධං පිණ්ඩාය චරමාතො යෙන අඤ්ඤතරස්ස ආරුමිකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි. තෙන ඛො පන සමයෙන නස්සා ආරුමිකිනියා ධිතා අඤ්ඤ දුරකෙ අලඛකතෙ මාලාකිතෙ පසයිත්වා රොදති: “මාලං මෙ දෙථ, අලඛකාරං මෙ දෙථා”ති. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙත්ථ තං ආරුමිකිනී එතදවොච: “කිස්සායං දුරිකා රොදති”ති. “කිස්සායං දුරිකා රොදති”ති. “අයං භනෙන දුරිකා අඤ්ඤ දුරකෙ අලඛකතෙ මාලාකිතෙ පසයිත්වා රොදති: “මාලං මෙ දෙථ, අලඛකාරං මෙ දෙථා”ති. “කුතො අමාකං දුග්ගතානං මාලා, කුතො අලඛකාරං”ති.² අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙත්ථ අඤ්ඤතරං තිණ්ණප්පකං ගහෙත්වා තා ආරුමිකිනී එතදවොච: “හඤ්චං තිණ්ණප්පකං තස්සා දුරිකාය සිසෙ පටිච්ඡන්ති”ති. අථ ඛො සා ආරුමිකිනී තං තිණ්ණප්පකං ගහෙත්වා තස්සා දුරිකාය සිසෙ පටිච්ඡන්ති, සා අහොසි සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා, තච්චි තාදිසා රඤ්ඤපි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා. මනුස්සා රඤ්ඤ මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස ආරොචෙත්ථ: “අමුකස්ස දෙව ආරුමිකස්ස සරෙ සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා, තච්චි තාදිසා දෙවස්සාපි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා. කුතො තස්ස දුග්ගතස්ස, නිස්සංසයං චොරිකාය ආභතා”ති. අථ ඛො රුජා මානධො සෙතියො බිම්බිසාරෙ තං ආරුමිකකුලං බකිංපෙසි.

5. දුතියමිථි ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙත්ථ පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය පිලිඤ්ගාමකං පිණ්ඩාය පාවිසි. පිලිඤ්ගාමකෙ සපද්ධං පිණ්ඩාය චරමාතො යෙන නස්සා ආරුමිකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා පටිච්ඡස්සකෙ පුච්ඡි: “කහං ඉදං ආරුමිකකුලං ගත”නති. “එතිස්සා භනෙන සුවණ්ණමාලාය කාරණා රඤ්ඤ බකිංපිත”නති.

6. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙත්ථ යෙන රඤ්ඤ මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස නිවෙසනං, තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො රුජා මානධො සෙතියො බිම්බිසාරෙ යෙතායස්මා පිලිඤ්චවෙත්ථ තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා ආයස්මානං පිලිඤ්චවත්ථ අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසිනං ඛො රුජානං මාගධං සෙතියං බිම්බිසාරං ආයස්මා පිලිඤ්චවෙත්ථ එතදවොච: “කිස්ස මහාරුජ ආරුමිකකුලං බකිංපිත”නති. තස්ස භනෙන ආරුමිකස්ස සරෙ සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා, තච්චි තාදිසා අමාකමිථි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා, කුතො තස්ස දුග්ගතස්ස, නිස්සංසයං චොරිකාය ආභතා”ති. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙත්ථ රඤ්ඤ මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස පාසාදං සුවණ්ණන්ති අභිච්ඡන්ති, සො අහොසි සබ්බසොවණ්ණමයො. “ඉදං පන තෙ මහාරුජ තාච්ච බහුං සුවණ්ණං කුතො”ති. “අඤ්ඤතං භනෙන, අයස්සෙව සො ඉභිංචු-භාවො”ති තං ආරුමිකකුලං මුඤ්චාපෙසි.

1. දුරිකා. ම.ජ.සං. 2. අලඛකාරොති. ම.ජ.සං.

3. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ ඒ ගමෙහි කුලපග වූයෙක් වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ පෙරවරායෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිටුරා ගෙණ පිළිඤ්චමට පිඩු පිණිස පිවිසියේ ය. එකල්හි ඒ ගමෙහි ඊතකවයෙක් වෙයි. දරුවෝ අබරණින් සදහ ලද්දහු මල්දමින් සදහ ලද්දහු කුඩා කෙරෙත්.

4. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ පිළිඤ්චමෙහි ගෙපිළිවෙළින් පිඩු පිණිස හැසිරෙන්නේ එක්තරා ආරුමිකයකුගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹ පාහවු අස්තෙහි හුන්නේ ය. එසමයෙහි ඒ ආරුමික බිරිඳගේ දිගැති තොමෝ අත් දරුවන් අබරණින් සදහලදුවන් මල්දමින් සදහලදුවන් දූක මට මල්දමක් දෙව, මට පළඳනාවක් දෙව'යි හඬා. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ ඒ ආරුමික බිරිඳට මෙය කීය: 'කුමකට මේ දූරිය හඬා දූ'යි. වහන්ස, මේ දූරිය අත් දරුවන් අබරණින් සදහලදුවන් මල්දමින් සදහ ලදුවන් දූක 'මට මල්දමක් දෙව' මට පළඳනාවක් දෙව'යි හඬා. දුහි අපට මල්දම් කොසින් ද? අබරණ කොසින් ද?' යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙමේ එක්තරා තණසුඹුවක් ගෙණ ඒ ආරුමික බිරිඳට මෙය කී ය: 'ඉඳ මේ තණසුඹුව ඒ දූරියගේ හිසෙහි පළඳව යි. ඉක්බිති ඒ ආරුමිකයාගේ බිරිඳ ඒ තණසුඹුව ගෙණ ඇගේ හිසෙහි පාළඳවු ය. එය මතාරා ඇති දකුම්කලු ප්‍රසාද එළවන සවණ්මාලාවක් වූ ය. රජුගේ ඇතොටුරෙහි දු එබඳු සවණ්මාලා-යෙක් තැනි. මිනිස්සු මගධෙයවර සෙතිය බිම්බිසාර රජහට දන්වූහ: "දෙවයන් වහන්ස, අසුවල් ආරුමිකයාගේ ගෙහි මතාරා ඇති දකුම්කලු ප්‍රසාද එළවන සවණ්මාලායෙක් ඇත. දෙවයන් වහන්සේගේ ඇතොටුරෙහි දු එබඳු සවණ්මාලායෙක් තැනි. ඒ දුහිපුරාණයහට කොසින් ද? නිසැකයෙන් සොරකමින් ගෙණෙන ලද වතා" යි. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙතිය බිම්බිසාර රජ තෙම ඒ ආරුමික කුලය සිර කරවී ය.

5. දෙවනවට ද ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙම පෙරවරායෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිටුරා ගෙණ පිළිඤ්චමට පිඩු පිණිස පිවිසියේ ය. පිළිඤ්චමෙහි ගෙපිළිවෙළින් පිඩු පිණිස හැසිරෙණ්ණයේ ඒ ආරුමිකයාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹියේ ය. එළඹ එක්බිති ගෙහි මිනිසුන් විවාළේ ය: "මේ ආරුමික කුලය කොහි ගියේ ද?" යි. "වහන්ස, තෙල සවණ්මාලාව නිසා රජු විසින් බඳවන ලද" යි.

6. එකල්හි ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙම මගධාධිපති සෙතිය බිම්බිසාර රජුගේ නිවෙස්ත කර එළඹ පණවන ලද අස්තෙහි වැඩහුන්නේ ය. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙතිය බිම්බිසාර රජ තෙම ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් වෙත එළඹ ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරුන් වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් මගධාධිපති සෙතිය බිම්බිසාර රජහට ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවෝ මෙය කීහ: "මහරජ, කුමක් හෙයින් ආරුමිකකුලය බඳවනලද දූ" යි. "වහන්ස, ඒ ආරුමිකයාගේ ගෙහි මතාරා ඇති දකුම්කලු ප්‍රසාද එළවන සවණ්මාලායෙක් ඇත. එබඳු සවණ්මාලායෙක් අපගේ ඇතොටුරෙහිදු තැනි. ඒ දුහිපුරාණයහට කොසින් ද? එකත්තෙන් සොරකමින් ගෙණෙන ලද වතා" යි. එකල්හි ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙතිය බිම්බිසාර රජුගේ ප්‍රසාදය රත්වූවා වේවා යි ඉටුහ. හේ සියල්ල රත්වූවා වූයේ විය. "මහරජ, තොපට මේ මෙතෙක් බොහෝ රත් කොසින් ද?" යි. "වහන්ස, හේ හිමියන්ගේ ම සෘණ්‍යානුභාවයෙකැ යි දන්තා ලද" යි ඒ ආරුමික කුලය මිදවී ය.

7. මනුස්සා අයෙත නිර පිලිඤ්චවෙත්ත සරුජ්ඣාය පරිසාය උත්තරි-
මනුස්සධම්මා¹ ඉද්ධිපාවිහාරියං දසසිතනති අත්තමනා අභිපපසන්නා
ආයසමිතො පිලිඤ්චවජ්ජාය පඤ්චහෙසජ්ජානි අභිහරිංසු. සෙය්‍යපීදං:
“සප්පි තවනීතං තෙලං මඩු එංණිතං” පසතිසාපි ම ආයසමා පිලිඤ්චවෙත්ත
ලාභී හොති පඤ්චන්නං හෙසජ්ජානං, ලභං ලභං පරිසාය විස්සජේති.
පරිසා වස්ස හොති බාහුලිකා, ලභං ලභං කොලමෙපි සටෙපි පුරෙත්වා
පටිසාමෙති. පරිසායවනාතිපි එවිකායොපි පුරෙත්වා වාතපාතෙසු
ලග්ගෙති. තානි මලිතවිලිතානි තිට්ඨන්ති. උඤ්ඤෙහිපි විහාරා මහිණ්ණවි-
කිණ්ණො හොන්ති. මනුස්සා විහාරවාරිකං ආභිණ්ණිතා පසසිත්වා
උජ්ඣායනති බිගනති විපාවෙනති: “අනෙත්තාකොට්ඨාගාරිකා ඉමෙ සමණා
සකාසපුත්තියා, සෙය්‍යපාපි රුජා මාගධො සෙනිතො බිම්බිතාරො”ති. අයොසානං
බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්නානං බිගන්නානං විපාවෙනානං.
යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ඡිකා තෙ උජ්ඣායනති බිගනති විපාවෙනති: “කථං හි
තාම භික්ඛු එවරුපාය බාහුලාය වෙතෙස්සන්ති”ති.

8. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “සච්චං කිර
භික්ඛවෙ භික්ඛු එවරුපාය බාහුලාය වෙතෙන්ති”ති? “සච්චං භගවා.” විගරහී
බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරිසා එවරුපාය බාහුලාය
වෙතෙස්සන්ති” තෙන භික්ඛවෙ අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පන
භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යාති ඛො පන තානි ගිලානානං ගික්ඛුනං පටිසායනියානි
හෙසජ්ජානි සෙය්‍යපීදං: සප්පි නවනීතං තෙලං මඩු එංණිතං, තානි
පටිග්ගහෙත්වා සත්තාහපරමං සන්තිධිකාරකං පටිගුඤ්ජිතබ්බානි. තං
අභික්ඛාමසතො නිස්සංගියං පාවිතනියන්ති”.

9. යාති ඛො පන තානි ගිලානානං ගික්ඛුනං පටිසායනියානි
හෙසජ්ජානිති—

සප්පි තාම: ගොසප්පි වා අජ්ඣාසප්පි වා මහිසසප්පි වා² යෙසං මංසං
කප්පති තෙසං සප්පි.

නවනීතං තාම: තෙසං යෙව තවනීතං.

තෙලං තාම: තිලතෙලං සාසපතෙලං මඩුකතෙලං එරණ්ඩකතෙලං
වසාතෙලං.

මඩු තාම: මකබ්බා මඩු.

එංණිතං තාම: උච්ඡ්චනා නිබ්බතනං.

තානි පටිග්ගහෙත්වා සත්තාහපරමං සන්තිධිකාරකං පටිගුඤ්ජි-
තබ්බානි සත්තාහපරමතා පරිගුඤ්ජිතබ්බානි.

තං අභික්ඛාමසතො නිස්සංගියං හොතිති අට්ඨමෙ අරුණ්ණගමනෙ
නිස්සංගියං හොති. නිස්සජ්ජබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා,
එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ නිස්සජ්ජබ්බං: “ඉදං මෙ හතෙන හෙසජ්ජං සත්තාහා-
තික්ඛන්නං නිස්සංගියං, ඉමංහං සබ්බස්ස නිස්සජ්ජමි”ති — දදෙය්‍යන්ති-
දදෙය්‍යන්ති — අයසමිතො දමමි”ති.

1. ධම්මං. මජ්ඣං. 2. මහිසසප්පි. මජ්ඣං.

7. මිනිස්සු 'පිලිඤ්චවත් හිමියන් විසින් සරුක පිරිස්හි උතුරාමිනිස්-දමින් සාද්ධිප්‍රාතිහායඃ දන්වන ලද්දේ ය' යි සතුටුසිත් ඇත්තානු වෙහෙසින් ප්‍රත්‍යත වුවානු ආයුෂමත් පිලිඤ්චවත් තෙරාතව පස්බෙහෙන් එළාවුහ. හේ මෙසේ ය: ගිතෙල් යෑ වෙඬරෑ යෑ තෙල් යෑ මිහි යෑ පෑණි යයි. පියවිනුදු ආයුෂමත් පිලිඤ්චවත් තෙරණුවෝ පස්බෙහෙන් ලබනසුලු වෙති. ලද ලද දෑ පිරිසෙහි විසර්ජිත. ඔබගේ පිරිස ද බාහුලික වෙයි. ලද ලද දෑ මහසාලෙහිදු කළුසෙහිදු පුරු සහවා තබයි. පෙරහනුදු පිහිවා දු පුරු වාකවුළුවල එල්වා තබයි. ඒවා යට්ටින් දෙපසටත් හිලිනුනානු සිටිත්. මියත් විසිනුදු විහාරයෝ අවකිණි විකිණි වුවානු වෙත්. මිනිස්සු විහාරවාරිකායෙහි හැසිරෙන්නානු දක අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: "මේ ශ්‍රමණකාන්‍යාපුත්‍රියයෝ මහධාගිපති සෙනිඟ බිම්බිසාර රජුනු සෙයින් ඇතුළු කොටුවල ඇත්තානු ය" යි. භික්ෂුනු අවඥ කරණ නුගුණ කියන දෙස් පහල කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: "කෙසේ තම් භික්ෂුනු මෙබඳු බහුල පාවාතුම් ඇති බවට සිතනු දෑ" යි.

8. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ. "සැබෑ ද මහණෙනි, භික්ෂුනු මෙබඳු බහුල පාවාතුම් ඇති බවට සිතත් දෑ" යි. 'සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස.' භාග්‍යවත් බුදුහු ගඬා කළහ: "කෙසේ තම් මහණෙනි, ඒ තුළුපුරුෂයෝ මෙබඳු බහුල පාවාතුම් ඇති බවට සිතනු දෑ" යි. මහණෙනි, තෙල නො පහන් වුවත්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

"ගිලන් මහණුන් විසින් වැළැඳියයුතු වූ යම් ගෞරවය කෙනෙක් වෙද්ද, ගත මෙසේ ය: ගිතෙල් යෑ වෙඬරෑ යෑ තෙල් යෑ මිහි යෑ පෑණි යි. ඒවා පිළිගෙන සන්දවසක් පරම කොට ඇති කාලයක් සහතිගි කොට වැළැඳිය යුත්තාහ. ඒ (සත්‍යාහකාලය) ඉක්මවන්නාහට නිසගිපවිති වේ" යයි.

9. යාහි වො පන තාහි ගිලානානං හිඤ්ඤානං පටිසායනියාහි නෙසස්ජාහි යනු:

සසි තම්: ගවහිතෙල් වේවයි එළහිතෙල් වේවයි මිහිහිතෙල් වේවයි යම් කෙනකුන්ගේ මස් කැප වේ තම් ඔවුන්ගේ ගිතෙල්.

නවතිත තම්: ඔවුන්ගේ ම වෙඬරෑ ය.

තෙල තම්: තලතෙල් හබතෙල් මිතෙල් එරඹුතෙල් වුරුණුතෙල්.

ඔවු තම්: මි පෑණි.

පෑණිත තම්: උගුයෙන් නිපත්තේ යි.

තාහි පටිසායනෙවා සත්‍යාහපරමං සනාගිසාරකං පටිභුඤ්ජි-තබ්බාහි යනු: සන්දවසක් පරම කොට වැළැඳිය යුත්තාහ.

තං අනිකතාමයනො නිසසග්ගියං භොගී යනු: අට වැනි අරුණ තැගෙන කල්හි නිසගි වෙයි. සගතට හෝ ගණයට හෝ පුතුලක්හට හෝ නිසැරියයුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැරියයුතු ය: 'වහන්ස, මාගේ මේ බෙහෙන් සන්දවසක් ඉක්මගියේ නිසගි විය. මම් මෙය සහතට නිසර්ජි' යි ... දෙත්තේ යයි ... දෙත්තාහ යි ... ආයුෂමත්හට දෙමි' යි.

10. සත්තාභාතිකකතො අතිකතනසඤ්ඤා, නිසංගහිං පාවිතරිං. සත්තාභාතිකකතො වෙමතිකො, නිසංගහිං පාවිතරිං. සත්තාභාතිකකතො අතිකතනසඤ්ඤා, නිසංගහිං පාවිතරිං. අනධිට්ඨිතෙ අධිට්ඨිතසඤ්ඤා, නිසංගහිං පාවිතරිං.

11. අවිසංජ්ඣතෙ විසංජ්ඣතසඤ්ඤා, අනවෙධි නවධිසඤ්ඤා,¹ අවිතවෙධි විතවධිසඤ්ඤා, අදබ්බෙදි දබ්බසඤ්ඤා, අවිප්‍රතො විප්‍රතනසඤ්ඤා, නිසංගහිං පාවිතරිං.

12. නිසංගහිං පටිලභිතා න කාසිකෙන පරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤානබ්බං. න අපේක්ඛාගරිතබ්බං, පදීපෙ වා කාලවණ්ණං වා උපනෙතබ්බං. අඤ්ඤාන භික්ඛූතා කාසිකෙන පරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤානබ්බං, න අපේක්ඛාගරිතබ්බං.

13. සත්තාභාතිකකතො අතිකතනසඤ්ඤා, අපතති දුක්ඛට්ඨං. සත්තාභාතිකකතො වෙමතිකො, අපතති දුක්ඛට්ඨං. සත්තාභාතිකකතො අතිකතනසඤ්ඤා, අනාපතති.

14. අනාපතති අනෙතාසත්තාභං අධිට්ඨාති, විසංජ්ඣති, තසසති, විතසසති, ඛයසති, අවජ්ඣිතා ගණනතී, විසංගහිං ගණනතී, අනුපසම්පන්නස්ස චතෙතන, චතෙතන, චුතෙතන, අනපෙකෙතො දඨා පටිලභිතා පරිභුඤ්ඤා, උම්මත්තකස්ස, අද්ධකම්මකස්සාති.

නෙසජ්ඣසිකනාපදං නිවසිතං.

5. 3. 4.

වසිකසාරික සිකනාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවචරීයං විහරති ජේතවනෙ අනාපිඤ්ඤාසං ආරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන භගවතා භික්ඛූතං වසිකසාරිකා අනුඤ්ඤාතා ගොති. ජබ්බග්ගිසා භික්ඛු “භගවතා වසිකසාරිකා අනුඤ්ඤාතා”ති පටිගච්චෙව² වසිකසාරිකච්චරං පරියෙසනති, පටිගච්චෙව කන්තා නිවාසෙතී. ජණ්ණාය වසිකසාරිකාය තඟ්ගා කායං ඔවසාපෙතී. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨ්ථ, තෙ උප්ඤ්ඤාතතී ඛියනති විපා-වෙනති: “කථං හි තාම ජබ්බග්ගිසා භික්ඛු පටිගච්චෙව වසිකසාරිකච්චරං පරියෙසිස්සනති, පටිගච්චෙව කන්තා නිවාසෙස්සනති, ජණ්ණාය වසිකසාරිකාය තඟ්ගා කායං ඔවසාපෙස්සනති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමෙතං ආරොචෙත්තං “සචංකිර තුමො භික්ඛවෙ පටිගච්චෙව වසිකසාරිකච්චරං පරියෙසථ, පටිගච්චෙව කන්තා නිවාසෙථ, ජණ්ණාය වසිකසාරිකාය තඟ්ගා කායං ඔවසාපෙස්සථ”ති? “සචං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තුමො මොඝපුරිසා පටිගච්චෙව වසිකසාරිකච්චරං පරියෙසිස්සථ, පටිගච්චෙව කන්තා නිවාසෙස්සථ, ජණ්ණාය වසිකසාරිකාය තඟ්ගා කායං ඔවසාපෙස්සථ. තෙනං මොඝපුරිසා අපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකනාපදං උද්දිසෙස්සාථ”:

1 අනවධිසඤ්ඤා. ම.ජ.ඝං. 2. පටිකඤ්ඤා ම. ජ. ඝං.

10. සත්ථවසක් ඉක්මියෙහි 'ඉක්මනා' යි සත් ඇතියේ නිසාභිපච්ඡි වෙයි. සත්ථවසක් ඉක්මියෙහි විමති ඇතියේ නිසාභිපච්ඡි වෙයි. සත් ථවසක් ඉක්මියෙහි 'නො ඉක්මනා' යි සත් ඇතියේ නිසාභි පච්ඡි වෙයි. නොඉපතලදුයෙහි 'ඉපතලදු' යි සත් ඇතියේ නිසාභිපච්ඡි වෙයි.

11. නො විසරත ලදුයෙහි 'විසරතලදු' යි සත් ඇතියේ, නො තවුයෙහි 'තවු' යි සත් ඇතියේ, නො වාතාසුතෙහි 'වාතාසුතා' යි සත් ඇතියේ, නො දුටුතෙහි 'දුටුතා' යි සත් ඇතියේ, නො පාඨාරගන්තාලදුයෙහි 'පාඨාර ගන්තාලදු' යි සත් ඇතියේ නිසාභිපච්ඡි වේ.

12. නිසරතලද්ද ලාඛ කාසිකපරිභොගයෙන් පරිභොග නොකටයුතු ය. පරතලා නො කටයුතු ය. පහතෙහි හෝ කථෙලෙව් දීමෙහි හෝ එළවිය යුතු ය. අන් මහණක්හු විසින් කාසික පරිභොගයෙන් පරිභොග කටයුතු ය. පරතලා නො කටයුතු.

13. සත්ථවසක් නොඉක්මියෙහි 'නො ඉක්මනා' යි සත් ඇතියේ දුකුලාභාචාත් වෙයි. සත්ථවසක් නොඉක්මියෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාභාචාත් වෙයි. සත්ථවසක් නොඉක්මියෙහි 'නො ඉක්මනා' යි සත් ඇතියේ ඇචාත් නැති.

14. ඇතුළු සත්ථවසයෙහි ඉටා නම් විසරා නම්, නැසේ නම්. වාතාසේ නම්, දූවේ නම්, අසිදා ගණිත් නම්, විස්වාසි ව ගණිත් නම්, අනුපසපතක්හට දෙනලද්දෙන්, හරණලද්දෙන්, මුදතලද්දෙන්, නිරපෙක්ක ව දී නාවත ලාඛ පරිභොග කෙරේ නම්, උමමනතකයහට, ඇදිකමිකයහට ඇචාත් නැති යි.

නෙසත් ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 4.

වසිකසාරිකා ශික්ෂාපදය.

1. එකමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සාවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ අනේ-පිඩුපිටුහුගේ දෙවිරම් වෙහෙරෙහි වාස වෙසෙති. නවද එකමයෙහි භාග්‍ය-වතුන් විසින් භික්ෂුන්ට වැසිසළසිටුර අනුදත්තා ලද වෙයි. සමගමගණනු 'භාග්‍යවතුන් විසින් වැසිසළව අනුදත්තාලදු' යි කාල ම වැසිසළසිටුරා සොයති. කාල ම කොට නිවාසනය කෙරෙහි, වැසිසළසිටුර දිරුගිය කල්හි ලිහිණි ව කය තෙමත්. ඔම් මහණ කෙතෙක් අලොච්ඡ වෙත් නම් ඔහු අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් සමග-මගණනු කාල ම වැසිසළසිටුරා සෙවුනු ද, කාල ම කොට නිවාසනය කලානු ද, වැසිසළසිටුරා දිරුගිය කල්හි ලිහිණි ව කය තෙමුනු ද' යි. ඉක්මිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ. "සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි කාල ම වැසිසළසිටුරා සොයවු ල, කාල ම කොට නිවාසනය කරවු ල, වැසිසළව දිරුගිය කල්හි ලිහිණි ව කය තෙමවු ලා' යි. 'සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස.' භාග්‍යවත් බුදුහු ගඟා කළහ: "තුච්ඡුරාභයෙනි, කෙසේ නම් තෙපි කාල ම වැසිසළසිටුරා සෙවුනු ද, කාල ම කොට නිවාසනය කළනු ද, වැසිසළව දිරුගිය කල්හි ලිහිණි ව කය තෙමුනු ද තුච්ඡුරාභයෙනි, තෙල නො පහන් වුවන්ගේ පාඨාදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... නවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වු."

“මාසො සෙසො ගිමොනනග්ගි කුමුනා වසිකසාරිකවිවරං පරියෙසිතබ්බං. අද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනග්ගි කුමුනා නිවාසෙතබ්බං. ඔරෙන ථෙ මාසො සෙසො ගිමොනනග්ගි වසිකසාරිකවිවරං පරියෙසෙය්‍ය, ඔරෙනද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනග්ගි කුමුනා නිවාසෙය්‍ය, නිසංගගිං. පාවිතගිං”නග්ගි.

2. මාසො සෙසො ගිමොනනග්ගි කුමුනා වසිකසාරිකවිවරං පරියෙසිතබ්බංනග්ගි යෙ චන්ද්‍රස්සා පුබ්බෙපි වසිකසාරිකවිවරං දෙනග්ගි. තෙ උපසම්භවිනා ඵවමස්ස වවතීයා: “කාලො වසිකසාරිකාය, සමසො වසිකසාරිකාය, “අඤ්ඤෙපි චන්ද්‍රස්සා වසිකසාරිකවිවරං දෙනග්ගි”ති. න වතතබ්බා: “දෙථ මෙ වසිකසාරිකවිවරං, අභරථ මෙ වසිකසාරිකවිවරං, පරිවතෙතථ මෙ වසිකසාරිකවිවරං, වෙනාපෙථ මෙ වසිකසාරිකවිවරෙනග්ගි.”

අද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනග්ගි කුමුනා නිවාසෙතබ්බංනග්ගි අද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ කුමුනා නිවාසෙතබ්බං.

ඔරෙන ථෙ මාසො සෙසො ගිමොනනග්ගි අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වසිකසාරිකවිවරං පරියෙසග්ගි, නිසංගගිං. පාවිතගිං.

ඔරෙනද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනග්ගි අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ කුමුනා නිවාසෙති, නිසංගගිං. හොති. නිසංජිතබ්බං සම්භස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ නිසංජිතබ්බං: “ඉදං මෙ භතෙන වසිකසාරිකවිවරං අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ පරිසිට්ඨං, අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ කුමුනා පරිද්ධනං¹ නිසංගගිං. ඉමාහං සම්භස්ස නිසංජාමි”ති-දදෙය්‍යාති-දදෙය්‍යුනග්ගි-අයස්මතො දමමි”ති.

3. අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, වසිකසාරිකවිවරං පරියෙසග්ගි, නිසංගගිං. පාවිතගිං. අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වෙමනිකො වසිකසාරිකවිවරං පරියෙසග්ගි, නිසංගගිං. පාවිතගිං. අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ උභතකසඤ්ඤී, වසිකසාරිකවිවරං පරියෙසග්ගි, නිසංගගිං. පාවිතගිං.

4. අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ අතිරෙකසඤ්ඤී කුමුනා නිවාසෙති, නිසංගගිං. පාවිතගිං. අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වෙමනිකො කුමුනා නිවාසෙති, නිසංගගිං. පාවිතගිං. අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ උභතකසඤ්ඤී කුමුනා නිවාසෙති, නිසංගගිං. පාවිතගිං.

5. සතීයා වසිකසාරිකාය නග්ගො කායං ඔවස්සාපෙති, අපතති දුක්ඛවස්ස. උභතකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, අපතති දුක්ඛවස්ස. උභතකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වෙමනිකො, අපතති දුක්ඛවස්ස. උභතකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ උභතකසඤ්ඤී, අතාපතති.

6. උභතකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, අපතති දුක්ඛවස්ස. උභතකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වෙමනිකො, අපතති දුක්ඛවස්ස. උභතකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ උභතකසඤ්ඤී. අතාපතති.

1. නිවාසෙතං. කප්ථි.

“ගිමන් සාරමස සමබක මසක් ගෙස ව සිටියේ යයි මහණහු විසින් වැසිසළසිවුර සෙවියයුතු ය. ගිමන් සාරමස සමබක අඩමසක් ගෙස ව සිටියේ යයි කොට නිමවා හැන්ද යුතු ය. ඉදින් ගිමන් සාරමස සමබක මසක් ගෙස යයි (කියයුතු තැනට) මෑත භාගයෙහි වැසිසළසිවුරක් සොයා නම් ගිමන් සාරමස සමබක අඩ-මසක් ගෙස යයි කියයුතු තැනට මෑතභාගයෙහි කොට නිවාසනය ගෙවේ නම් නිසඟිපවිති වේ” යයි.

2. මාසො සසසො ගිමනානනි ගිතනුනා වසිකසාරිකවිවරං පටිසෙසිතබ්බං යනු: යම් මිනිස් කෙනෙක් පෙරත් වැසිසළසිවුර දෙද්ද ඔවුන් වෙත එළඹ මෙසේ කියයුත්තාහ: “වැසිසළවට කාලය වෙයි. වැසි-සළවට සමය වෙයි. අන් මිනිස්සු ද වැසිසළ සිවුර දෙතැ”යි. “මට වැසි-සළසිවුරක් දෙන්න. මට වැසිසළසිවුරක් ගෙණෙන්න. මට වැසිසළසිවුරක් පිරිවටා දෙන්න. මට වැසිසළසිවුරක් විකොට ගෙණ දෙන්නැ”යි කො-කියයුත්තාහ.

අදාමාසො සසසො ගිමනානනි කාමා නිවාසෙතබ්බං යනු: අඩමසක් ගෙස ව සිටි ගිමනානයෙහි කොට නිමවා හැන්ද යුතු ය.

බරණ වෙ මාසො සසසො ගිමනානං යනු: අයිර මසක් ගෙස ව සිටි ගිමනානයෙහි වැසිසළසිවුර සොයා නම් නිසඟිපවිති වේ.

බරණදාමාසො සසසො ගිමනානං යනු: අයිර අඩමසක් ගෙස ව සිටි ගිමනානයෙහි කොට නිමවා හදි නම් නිසඟි වේ. සබ්බසාට හෝ ගණයාට හෝ පුද්ගලයාට හෝ නිසාදිය යුතු යි. මහණෙනි, මෙසේත් නිසාදියයුතු යි: “වහන්ස මගේ මේ වැසිසළසිවුර අයිර අඩමසක් ගෙස ව සිටි. ගිමනානයෙහි සොයන ලද්දේ අයිර අඩමසක් ගෙස ව සිටි ගිමනානයෙහි කොට නිමවා හදින ලද්දේ නිසඟි විය. මම මෙය සහතට නිසර්ම ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහු යයි ... ආයුෂමත්භට දෙමි”යි.

3. අයිර මසක් ගෙස වූ ගිමනානයෙහි අයිර සත් ඇතියේ වැසි-සළසිවුර සොයා නම්, නිසඟිපවිති වෙයි. අයිර මසක් ගෙස වූ ගිමනානයෙහි විමති ඇත්තේ වැසිසළසිවුර සොයා නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අයිර මසක් ගෙස වූ ගිමනානයෙහි උනුසත් ඇතියේ වැසිසළසිවුරක් සොයා නම් නිසඟිපවිති වේ.

4. අයිර අඩමසක් ගෙස වූ ගිමනානයෙහි අයිරසත් ඇතියේ කොට නිමවා හදි නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අයිර අඩමසක් ගෙස වූ ගිමනානයෙහි විමති ඇත්තේ කොට නිමවා හදි නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අයිර අඩමසක් ගෙස වූ ගිමනානයෙහි උනුසත් ඇතියේ කොට නිමවා හදි නම් නිසඟිපවිති වේ.

5. වැසිසළව ඇතිකල්ලි ලිඛිණිව කය කෙමා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. උනුසෙක් ගෙස වූ ගිමනානයෙහි අයිරසත් ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනුමසක් ගෙස වූ ගිමනානයෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනුසෙක් ගෙස වූ ගිමනානයෙහි උනුසත් ඇතියේ ඇවැත් තැනි.

6. උනුඅඩමසක් ගෙස වූ ගිමනානයෙහි අයිරසත් ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනුඅඩමසක් ගෙස වූ ගිමනානයෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනුඅඩමසක් ගෙස වූ ගිමනානයෙහි උනුසත් ඇතියේ ඇවැත් තැනි.

7. අනාපතති මාසො සෙසො ගිමානනාති වසසිකසාරිකවිවරං පරියෙසති, අභිමාසො සෙසො ගිමානනාති කන්ධා නිවාසෙති, උත්තකමාසො සෙසො ගිමානනාති වසසිකසාරිකවිවරං පරියෙසති. උත්තකභිමාසො සෙසො ගිමානනාති කන්ධා නිවාසෙති, පරිසිට්ඨාය වසසිකසාරිකාය වසං උක්කබ්බියති, නිවන්තාය වසසිකසාරිකාය වසං උක්කබ්බියති, ඛොවිත්වා නික්ඛිපිතබ්බං. සමයෙන නිවාසෙතබ්බං. අවර්ණන-විවරස්සා, තට්ඨවිවරස්සා, ආපදස්ස, උත්තතකස්සා, ආදිකමමිකස්සාති.

වසසිකසාරිකසිකධාපදං නිවසිතං.

5. 3. 5.

විවරඅවර්ණන සිකධාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවර්ණියං විහරති ජෙනවතෙන අනාඨපිණ්ඩස්සා ආරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්සා උපනන්දො සකාසපුත්තො භාතුතො සද්ධිවිහාරිකං භික්ඛුං එතදවොච: “එභාටුසො ජන-පදවාරිකං පක්කමිස්සාමා”ති. “නාහං භනෙන ගමිස්සාමි, දුබ්බලවිවරෙද්දි”ති. “එභාටුසො අභනෙන විවරං දස්සාමි”ති තස්ස විවරං අද්දසි. අස්සොසි ඛො සො භික්ඛු: “භගවා කීර ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුතො එතදභොසි:- “තද්දතාහං¹ ආයස්සා උපනන්දො සකාසපුත්තො සද්ධිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි, භගවතා සද්ධිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති. අථ ඛො ආයස්සා උපනන්දො සකාසපුත්තො තං භික්ඛුං එතදවොච: “එහිද්දති ආටුසො ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමා”ති. “නාහං භනෙන තස්ස සද්ධිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි, භගවතා සද්ධිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති. “සමපි තාහං ආටුසො විවරං අද්දසිං මයා සද්ධිං ජනපදවාරිකං පක්කමිස්සාමි”ති කුපිතො අනතතමනො අවර්ණි.

2. අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛුතං එතමන්තං ආරුමෙසි. යෙ තෙ භික්ඛු අපිට්ඨිතා තෙ උජ්ඣායනාති ඩිසනාති විපාලෙනති: “කථං හි නාම ආයස්සා උපනන්දො සකාසපුත්තො භික්ඛුස්සා සාමං විවරං දන්වා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණියාමි”ති? අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්තං ආරුමෙසුං. “සමං කීර නං උපනන්ද භික්ඛුස්සා සාමං විවරං දන්වා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණි”ති. “සමං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි කාම නිමොක්ඛපුරිස භික්ඛුස්සා සාමං විවරං දන්වා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණියාමි. තෙනා මොක්ඛපුරිස අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවන්දො පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

1. නාහං, කන්ධමි,

7. ගිමන් සිටුමසින් මසක් ශෛශ යයි වැසිසළුසිටුරක් සොයා නම්, ගිමන් සිටුමසින් අඛමසක් ශෛශ යයි කොට නිමවා හදී නම්, ගිමන් සිටුමසින් උනුමසක් ශෛශ යයි වැසිසළුසිටුර සොයා නම්, ගිමන් සාරමසින් උනුමසක් ශෛශ යයි කොට හදී නම්, සොයන ලද වැසිසළුව ඇති කල්හි වස පෙරට අදතා ලැබේ නම්, හදතා ලද වැසිසළුව ඇති කල්හි වස පෙරට අදතා ලැබේ නම්, දෙවා බහා තැබියයුතු ය. සුදුසුකල්හි හැන්දසුතු ය. අසිදාගත්-සිටුරා ඇතියාව, තට්ඨිටුරා ඇතියාව, උවදුරා ඇති කල්හි, උමන්තකයහට, ආදිකම්මකයහට, ඇවැත් තැත්තේ යි.

වයසිකයාපිකා ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 5.

චිවරඅවර්ණන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජෙනවන නම් වූ අනේපිඬුහුගේ අරමිනි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් උපතඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ බැයාගේ සද්ධිවිහාරික මහණක්හට මෙය කී ය. “එව ඇවැත්නි, ජනපදවාරිකායෙහි යමිහ”යි. “වහන්ස මම නො යන්නෙමි. දුඹුල් සිටුරා ඇත්තෙමි”යි. “එව ඇවැත්නි, මම හට සිටුරක් දෙන්නෙමි”යි, ඔහුට සිටුරක් දිනි. ඒ මහණ තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජනපද වාරිකායෙහි වඩිනාහ”යි. ඇසී ය. ඉක්බිති ඒ මහණහට මේ සිත විය: “මම දැන් ආයුෂමත් උපතඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන් හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි නො යන්නෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි යන්නෙමි”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපතඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ ඒ මහණහට මෙය කීය: “එව ඇවැත්නි, දැන් ජනපද වාරිකායෙහි යමිහ”යි. “වහන්ස, මම නුඹ හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි නො යන්නෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි යන්නෙමි”යි. “ඇවැත්නි, මම තට්ඨ යම් සිටුරක් දිනිමි ද එය මා හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි යන්නේ යයි (සිතා) දිනිමි”යි කිපියේ නො සතුටු වූයේ අසිදා ගත්තේ ය.

2. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ හිඤ්ඤාට මෙ පවත් දැන්වී ය. යම් අපිත් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු හෙලා දකිති. නුගුණ කියති. දෙස් පතුරා වති. “කෙසේ නම් උපතඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ මහණහට තෙමේ සිටුරක් දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිදා ගත්තේ ද”යි. ඉක්බිති ඒ හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. “සැබෑ ද? උපතඤ්ඤා තෝ මහණකුට තෙමේ සිටුරක් දී කිපියේ නො සතුටු වූයේ අසිදා ගත්තේ ද?යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක “බුද්ධ පුරුෂය, කෙසේ නම් තෝ මහණක්හට තෙමේ සිටුරක් දී කිපියේ නො සතුටු වූයේ අසිදා ගත්තෙහි ද?” “බුද්ධ පුරුෂය, තෙල නො පහත් වුවත්තේ පැහැදීම පිණිස යෝ නො වෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසායි:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස ඝාමං විවරං දඬා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණෙය්‍යා වා අවර්ණෙය්‍යා වා නිස්සංගිං පාවිතරිංසනි”.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතෙ අධිපොසො භික්ඛුති.

භික්ඛුස්සාති අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස.

ඝාමනති සයං දඬා

විවරං තාම: ජනනං විවරාතං අඤ්ඤතරං විවරං විකපපනුපගපච්ඡිමං.

කුපිතො අනතතමනොති අතභිරඳො අභතචිතො; බ්ලජාතො.

අවර්ණෙය්‍යාති සයං අවර්ණති, නිස්සංගිං¹ පාවිතරිංසං.

අවර්ණෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණ්ඩෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස. සකිං ආණ්ඩෙතො; බහුකම්පි අවර්ණති, නිස්සංගිං ගොති. නිස්සංගිං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගස්ස වා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ නිස්සංගිං. “ඉදං මෙ භතො විවරං භික්ඛුස්ස ඝාමං දඬා අවර්ණනං නිස්සංගිං, ඉමාහං සබ්බස්ස නිස්සංගිං”ති—දදෙය්‍යාති—දදෙය්‍යනති—ආයසමිතො දමම්”ති.

4. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී විවරං දඬා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණති වා අවර්ණෙය්‍යා වා, නිස්සංගිං පාවිතරිංසං. උපසම්පන්න වෙමිතිකො -පෙ- උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී විවරං දඬා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණති වා අවර්ණෙය්‍යා වා, නිස්සංගිං පාවිතරිංසං.

5. අඤ්ඤං පරික්ඛාරං දඬා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණති වා අවර්ණෙය්‍යා වා, ආපතති දුක්ඛවස්ස. අනුපසම්පන්නස්ස විවරං වා අඤ්ඤං වා පරික්ඛාරං දඬා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණති වා අවර්ණෙය්‍යා වා, ආපතති දුක්ඛවස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපතති දුක්ඛවස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමිතිකො, ආපතති දුක්ඛවස්ස. අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපතති දුක්ඛවස්ස.

6. අතාපතති යො වා දෙති, තස්ස වා විසසනො; ගණාති, උම්මතතකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

විවරඅවර්ණන සිකිකාපදං නිමිතිං.

1. නිස්සංගිං. ගොති, ඝා.

“යම් මහණක් මහණකුට තෙමේ ම සිවුරක් දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිදා ගණි නම් හෝ අසිදා ගන්වන්නේ නම් හෝ නිසඟි පවිත්‍ර වේ” යයි

3. යො පන යනු: යමෙක් යම් බ්‍රහ්මයක් ...

හික්මු යනු: ... මේ තෙමේ මේ අභියෝගී ‘හික්මු’ යයි අදහස් කරන ලදී.

හික්මුය යනු: අත් මහණකුට ය.

සාමං යනු: තෙමේ ම දී.

විවර නම්: ස්වාදර්ශී සිවුරු අතුරෙන් එක්තරා විකල්පයක් පොහොසත් පාත්‍රයක් සිවුරකි.

කුපිතො අනන්තමනො යනු: තොපගන්වූයේ, ක්‍රොධයෙන් ගැටුණු සිත් ඇත්තේ, ගටගත් කෙලෙස් කණු ඇත්තේ.

අවජ්ඣෙය්‍ය යනු: තෙමේ අසිදා ගණි නම් නිසඟිපවිත්‍ර වේ.

අවජ්ඣෙය්‍ය යනු: අනෙකකු අණවා නම් දුකුලාඥාවක් වෙයි. වරක් අණවන ලද්දේ බොහෝ දෙයක් අසිදා ගණි නම් නිසඟි වෙයි. සංකයාට හෝ ගණයාට හෝ පුද්ගලයාට හෝ නිසර්ගයකු යි. මහණෙනි, මෙසේ නිසර්ගයකු යි: “වහන්ස, මනේ මේ සිවුර මහණකුට තමාම දී අසිදා ගන්නා ලද්දේ නිසඟි විය. මම මෙය සහනට නිසර්ග” යි ... දෙන්නේය යි ... දෙන්නාහු යි ... ආයුෂෝත්තම දෙමි” යි.

4. උපසපත් මහණකු කෙරෙහි උපසපත් සන් ඇතියේ සිවුරක් දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිදා ගණි හෝ අසිදා ගන්වයි හෝ නිසඟිපවිත්‍ර වෙයි. උපසපත් මහණකු කෙරෙහි විමති ඇතියේ ... උපසපත් කුසකෙරෙහි අනුපසපත් සන් ඇතියේ සිවුරක් දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිදා ගණි හෝ අසිදා ගන්වයි හෝ නිසඟිපවිත්‍ර වේ.

5. අත් පිරිකරක් දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිදා ගණි හෝ අසිදා ගන්වයි හෝ දුකුලාඥාවක් වෙයි. අනුපසපතකුට සිවුරක් හෝ අත් පිරිකරක් හෝ දී කිපියේ නොසතුටු වූයේ අසිදා ගණි හෝ අසිදා ගන්වයි හෝ දුකුලාඥාවක් වෙයි. අනුපසපතක් කුසකෙරෙහි උපසපත් සන් ඇතියේ දුකුලාඥාවක් වෙයි. අනුපසපතක් කුසකෙරෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාඥාවක් වෙයි. අනුපසපතක් කුසකෙරෙහි අනුපසපත් සන් ඇතියේ දුකුලාඥාවක් වෙයි.

6. හෙ තෙමේ හෝ දේ නම්, ඔහුට විස්වස් ඇත්තේ හෝ ගණි නම්, (ඔවුනට ද,) උන්මතකයාට ද, ආදිකමකයාට ද, ඇවැත් තැන්පත් යි.

විවරණීය නීතිරීති නිසඟිපවිත්‍ර නිමි.

සුභවා විඤ්ඤානවිසිංඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රුජගතෙ විහරති වෙථවතෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු විවරකාරසමයෙ ඛත්තං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං. කතෙපි විවරෙ ඛත්තසුභතං අවසිට්ඨං ගොති. අථ බො ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛුනං එතදගොසි: “භඤ්ඤා මයං ආවුසො අඤ්ඤාමපි සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙති විවරං වායාපෙසුං”ති. අථ බො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අඤ්ඤාමපි සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙති විවරං වායාපෙසුං. විතෙපි විවරෙ ඛත්තසුභතං¹ අවසිට්ඨං ගොති. දුතියමපි බො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අඤ්ඤාමපි සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙති විවරං වායාපෙසුං. විතෙපි විවරෙ ඛත්තසුභතං අවසිට්ඨං ගොති. තතියමපි බො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අඤ්ඤාමපි සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙති විවරං වායාපෙසුං. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සකාසපුත්තියා සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙති විවරං වායාපෙසුංනති”ති.

2. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඛියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිතා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති:- “කථං හි තාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙති විවරං වායාපෙසුංනති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමනං ආරුහෙසුං: “සච්චං කිර තුලෙහ භික්ඛවෙ සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙති විවරං වායාපෙසුංති “සච්චං භගවා.” විගරති බුද්ධො භගවා: ‘කථං හි තාම තුලෙහ මොසපුරිසා සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙති විවරං වායාපෙසුං. තෙනං මොසපුරිසා අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ-ථවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිංඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:’

“යො පන භික්ඛු සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙති විවරං වායාපෙසුං, නිස්සග්ගියං පාවිතරියනති”.

3. යො පනාති යො යදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමෙමිං අතෙ අභිපෙට්ඨො භික්ඛුති.

සාමනති සයං විඤ්ඤාපෙසුං.

සුභතං තාම: ඡ සුභතාති: බොමං කප්පාසිකං කොසෙය්‍යං කම්බලං සාණං භබ්බං.

තනතවායෙති පෙසකාරෙති වායාපෙති, පයොගෙ පයොගෙ දුක්ඛං, පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං ගොති. නිස්සජ්ඣාබ්බං සබ්බසං වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ථවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣාබ්බං: “ඉදං මෙ භතො විවරං සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං තනතවායෙති වායාපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමාං සබ්බසං නිස්සජාමි”ති. - දදෙය්‍යාති - දදෙය්‍යනති - ආයසමතො දමමි”ති.

1. ඛත්තසුභතං ම.ජ.ස.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සුභතවිඤ්ඤානී ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සමපයෙහි කලාපකතිවාප නම්වූ වෙළඳනගරයෙහි වැඩවසන සේක. තවද එසමයෙහි සමභ මහණහු සිවුරු කරණ කාලයෙහි බොහෝ හු විතවුහ. සිවුර නිමි කල්හි ද බොහෝ හු ඉතිරි විය. ඉක්බිති සචග මහණුන්ට මේ සිත විය: “ඇවැත්නි, ඉදින් අපි වෙතත් හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවමෝ නම් මනා යැ”යි. ඉක්බිති සචග මහණහු වෙතත් හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවූහ. සිවුර වියා නිමි කල්හි ද බොහෝ හු ඉතිරි වූයේ වෙයි. දෙවනවට ද සචග මහණහු වෙතත් හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවූහ. සිවුර වියා නිමි කල්හිද බොහෝ හු ඉතිරි වූයේ වෙයි. තෙවනවට ද සචග මහණහු වෙතත් හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවූහ. මිනිස්සු හෙලා දකිති. නුගුණ කියති. දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ තුමු හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවූහද”යි.

2. භික්ෂුහු හෙලා දකින, නුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද ඔහු හෙලා දකිත්, නුගුණ පවසත්, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සචග මහණහු තුමු හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවද්ද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ. “සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි තුමු ම හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවූහ ද”යි. “සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ නින්දා කළ සේක: “කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙකි, තෙපි තුමු හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරක් වියවූහ ද” හිස් පුරුෂයෙකි, මෙය නො පහත් වූවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් සිවුරු පිණිස හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිවුරු පිළියක් වියවා නම් නිසලිපවිති වෙ”යි.

3. යොපන යනු යමෙක් යම්බඳයක්

හිකු යනු ... මේ තෙමේ මේ කරුණෙහි ‘හිකු’යයි අදහස් කරණ ලද්දෙයි.

සාමං යනු තෙමේ ඉල්ලා ගෙණය.

සුභත නම්: “කොමුවැහැරියෙන් කළ හු ය, කපුයෙන් නිපන් හු ය, හිනිරියෙන් කළ හු ය, එළලොමින් කළ හු ය, හණවැහැරියෙන් කළ හු ය, මේ පස මුහුකොට කළ හු ය”යි සවැදුරුම් හුය.

හනනවායෙහි යනු: පෙහෙරුන් ලවා වියවා නම් පියොවක් පාසා දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසලි වේ. සබ්බසාධා හෝ ගණයාධානෝ පුද්ගලයාට හෝ නිසැරිය යුතුයි. “මහණෙනි මෙසේ නිසැරිය යුතුයි. “වහන්ස, මවිසින් මේ සිවුරු පිළිය තමා ම හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා වියවන ලද්දේ නිසලි විය. මේ මෙය සහනට නිසැරිමි ... දෙත්තේය’යි ... දෙත්තාහු යි ... ආයුෂ්මත්තට දෙමි”යි.

4. වායාපිනෙ වායාපිතසඤ්ඤේ, නිසංයග්ගිං පාවිතරිං. වායාපිනෙ වෙමතිකො, නිසංයග්ගිං පාවිතරිං. වායාපිනෙ අවායාපිතසඤ්ඤේ, නිසංයග්ගිං පාවිතරිං.

5. අවායාපිනෙ වායාපිතසඤ්ඤේ, අපතති දුක්ඛංයං. අවායාපිනෙ වෙමතිකො, අපතති දුක්ඛංයං. අවායාපිනෙ අවායාපිතසඤ්ඤේ, අතාපතති.

6. අතාපතති විවරං සිබ්බෙත්ථං, ආයොගො, කායබ්බිකිනෙ, අංසවට්ඨකෙ,¹ පත්තත්ථිකාය, පරිසාරාදිනෙ, ඤාතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤාසන්ධාය, අත්තතො ධනෙන, උම්මත්තකස්ස, අදිකමම්මකස්සාති.

සුත්තච්ඡාදනනිසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. 3. 7.

මහාපෙසකාරසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවජ්ඣං විහරති ජේතවනෙ අතාපිකංකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො පුරිසො පවාසං ගච්ඡන්තො පජාපතිං එතදවොච: “සුත්තං ධාරයිතො අමුක්ඛස්ස තත්තවායස්ස දෙති. විවරං වායාපෙත්වා නික්ඛිප. ආගතො අයං උපනිඤං විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. අස්සොසි ඛො අඤ්ඤාතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු තස්ස පුරිසස්ස ඉමං වාවං භාසමානස්ස. අථ ඛො සො භික්ඛු යෙනායස්මා උපනඤ්ඤ සකාපුත්තො නෙත්ථපසඛිකම්. උපසඛිකම්භි, අයස්මනං උපනඤං සකාපුත්තං එතදවොච: “මහාපුඤ්ඤසි තං ආවුසො උපනඤ, අමුක්ඛමිං ඕකාසෙ අඤ්ඤාතරො පුරිසො පවාසං ගච්ඡන්තො පජාපතිං එතදවොච: “සුත්තං ධාරයිතො අමුක්ඛස්ස තත්තවායස්ස දෙති. විවරං වායාපෙත්වා නික්ඛිප. ආගතො අයං උපනිඤං විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. “අත්ථාවුසො මං සො උපට්ඨාකො”ති. සොපි ඛො තත්තවායො අයස්මනො උපනඤස්ස සකාපුත්තස්ස උපට්ඨාකො හොති.

2. අථ ඛො අයස්මා උපනඤ්ඤ සකාපුත්තො යෙන සො තත්තවායො නෙත්ථපසඛිකම්, උපසඛිකම්භි, තත්තවායං එතදවොච: “ඉදං ඛො ආවුසො විවරං මං උද්දියා විශති, අයතඤ්ඤ කරොති, විත්තඤ්ඤ අපට්ඨිතඤ්ඤ සුචිතඤ්ඤ සුප්පවාසිතඤ්ඤ සුචිලෙඛිතඤ්ඤ සුචිතච්ඡිතඤ්ඤ කරොති”ති. “එතෙ ඛො මෙ භනෙත සුත්තං ධාරයිතො අදංසු ඉමිනා සුත්තෙන විවරං විතාහිති. න භනෙත සකකා අයතං වා විත්තං වා අපට්ඨිතං වා කාතුං, සකකා ව ඛො භනෙත සුචිතඤ්ඤ සුප්පවාසිතඤ්ඤ සුචිලෙඛිතඤ්ඤ සුචිතච්ඡිතඤ්ඤ කාතුනති.” “ඉඛික තං ආවුසො අයතඤ්ඤ කරොති විත්තඤ්ඤ අපට්ඨිතඤ්ඤ, න තෙ² සුත්තෙන පට්ඨිකං භවිස්සති”ති.

1. අයබ්බකෙ. ම.ජ.සං. 2. න තෙන සුත්තෙන. ම.ජ.සං.

4. විශවත ලද්දෙහි විශවත ලද්දෙහි සත් ඇතියේ නිසඟිපවිති වෙයි. විශවත ලද්දෙහි විමති ඇත්තේ නිසඟිපවිති වෙයි. විශවත ලද්දෙහි නොවිශවත ලද්දෙහි සත් ඇතියේ නිසඟිපවිති වේ.

5. නොවිශවත ලද්දෙහි විශවත ලද්දෙහි සත් ඇතියේ දුකුලා ඇවැත් වෙයි. නොවිශවත ලද්දෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. නොවිශවත ලද්දෙහි නොවිශවත ලද්දෙහි සත් ඇතියේ ඇවැත් නැති.

6. සිවුරු මැහීම පිණිස ද, ආයෝගපට්ටය, කායබ්බිකය, අංසවට්ටකය, පත්තත්ථිකය, පරිසාරවතය යන මේ නිමිති කොට හු විතවත්තහුට ද, ඥාති භික්ෂූන්ට ද, පවරණු ලැබුවහට ද, අනෙකක් හු සඳහා ඉල්වන්නහුට ද, සිය ධනයෙන් ගත්තහුට ද, උමතුටුවහුට ද, ආදිකම්මකයාට ද ඇවැත් නැති.

සුභගවිඤ්ඤානනි ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 7.

මහාපෙසකාර ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජෙනවත තම්බු අනෙපිටු සිටුහුගේ අරමිනි වසන සේක. එසම-යෙහි එක්තරු පුරුෂයෙක් ප්‍රවාසයට යන්නේ බිරිඳට මෙය කිය: “හු භූලතය කොට අසුවල් පෙහෙරාට දෙව. සිවුරු පිළිය විශවා තබව. පෙරලා ආයෙම් උපතන්ද නිමියන් සිවුරින් පුදන්නෙමි”යි. එක්තරු පිණිවාරික මහණෙක් කියන්නා වූ ඒ පුරුෂයාගේ මෙනෙපුල් ඇසිය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ උපතන්ද ශාක්‍යපුත්‍රයන් වෙත එළඹ මෙය කිය: “ඇවැත් උපතන්දයෙනි, තෙපි මහ පිතැත්තහුය. අසුවල් තැන එක්තරු පුරුෂයෙක් ප්‍රවාසයට යන්නේ බිරිඳට මෙය කිය. “නුල් භූලතය කොට අසුවල් පෙහෙරාට දෙව. සිවුරු පිළියක් විශවා තබව. පෙරලා ආයෙම් සිවුර උපතන්ද නිමියන් පුදන්නෙමි”යි. “ඇත ඇවැත්නි, හේ මට උපසාරයකැ”යි. ඒ පෙහෙර තෙමේ ද ආසුමෙන් උපතන්ද ශාක්‍යපුත්‍රයන්ගේ උපසාරයකයෙක් වෙයි.

2. ඉක්බිති ආසුමෙන් උපතන්ද ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ඒ උපසාරයකයා වෙත එළඹ පෙහෙරට මෙය කිය. “ඇවැත්, මේ සිවුරු පිළිය මා උදෙසා විශසු ලැබේ. දිග්බුවක් ද, පුළුල්බුවක් ද, ඝන බුවක් ද, සමව විශත ලද්දක් ද, සමව නුල් එලා විශත ලද්දක් ද, මහා හිරි අඳිත ලද්දක් ද, කොස්සෙන් පිරිසිදු කරණ ලද්දක් ද කරව”යි. “වහන්ස, මොහු මට මේ හුසින් සිවුරු පිළියක් විශවයි හු පමණ කොට දුන්න. වහන්ස, දිග හෝ පුළුල් හෝ ඝන හෝ කරන්නට නො හැකිය. “වහන්ස, සුචිත ද, සුප්පවාසිත ද සුචලෙභිත ද සුචිතවර්ණිත ද කරන්නට හැකි වෙයි.” ඇවැත්, එසේ තම තෝ දිග්බුවක් ද, පුළුල්බුවක් ද, ඝන බුවක් ද, කරව. තට හුසින් අඹුවෙක් නොවන්නේ ය.”

3. අථ බො සො තනතවායො යථාභූතං සුතතං තතොත උපතෙතො යෙන සා ඉතී තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා නං ඉතීං එතදවොච: “සුතොතන අයො අතො”ති. “තනු චං අයො මයා වුතොතා: ඉමිතා සුතොතන විවරං විතාති”ති, “සච්චාගං අයො තයා වුතොතා: ඉමිතා සුතොතන විවරං විතාති”ති, අපිච මං අයො උපතනෙදු එවමාග: “ඉමිතා චං අවුසො අයතඤ්ච කරොති විසංකඤ්ච අපටිතඤ්ච, ත තෙ සුතොතන පටිබ්බං හවිසාතිති.” අථ බො සා ඉතී යතතකං යෙව සුතතං පඨමං අදුසි, තථාතකං පච්ඡා අදුසි.

4. අයොසි බො අයසමා උපතනෙදු සකාපුතොතා: “සො කිර පුරිසො පවාසකො අගතොති.” අථ බො අයසමා උපතනෙදු සකාපුතොතා යෙන තසා පුරිසසා නිවෙසතං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා පඤ්ඤාතොත අයතෙ නිසීදි. අථ බො සො පුරිසො යෙනායසමා උපතනෙදු සකාපුතොතා තෙනුපසඛකම්, උපසඛකම්චා අයසමනං උපතනං සකාපුතොතං අභිවාදෙතො එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනො බො සො පුරිසො පජාපතිං එතදවොච:- “තං වායාපිතං¹ විවරනති?” “අමය වායාපිතං තං විවරනති”. “අග්ග අයං උපතනං විවරෙන අච්ඡාදෙසාමි”ති. අථ බො සා ඉතී තං විවරං නිගරිතො සාමිකසා දතො එතමනං අරොවෙසි. අථ බො සො පුරිසො අයසමතො උපතනෙදු සකාපුතොතො විවරං දතො උඤ්ඤාති බියති විපාවෙති: “මහිච්ඡා ඉමෙ සමිණා සකාපුතොතා අසනතුට්ඨා, තසිමෙ සුකරු විවරෙන අච්ඡාදෙතො. කථං හි තාම අයො උපතනෙදු මයා පුබ්බෙ අපචාරිතො තනතවායෙ උපසඛකම්චා විවරෙ විකපං අපජ්ජසාමි”ති.

5. අයොසුං බො භික්ඛු තසා පුරිසසා උඤ්ඤායනතසා බියනතසා විපාවෙනතසා යෙ තෙ භික්ඛු අපටිච්ඡා තෙ උඤ්ඤායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම අයසමා උපතනෙදු සකාපුතොතා පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපති-කසා තනතවායෙ උපසඛකම්චා විවරෙ විකපං අපජ්ජසාමි”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු ගහවතො එතමනං අරොවෙසා. “සච්චං කිර චං උපතනෙදු පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතිකසා තනතවායෙ උපසඛකම්චා විවරෙ විකපං අපජ්ජ”ති? “සච්චං ගහවා.” “ඤ්ඤාතො තෙ උපතනෙදු අඤ්ඤාතොති?” “අඤ්ඤාතො ගහවා”ති. “අඤ්ඤාතො මොඝපුරිස අඤ්ඤාතකසා ත ජාතාති පතිරුපං වා අපචරුපං වා සනතං වා අසනතං වා. තත් තාම චං මොඝපුරිස පුබ්බෙ අපචාරිතො අඤ්ඤාතකසා ගහපතිකසා තනතවායෙ උපසඛකම්චා විවරෙ විකපං අපජ්ජසාමි. තෙතං මොඝපුරිස අපසනතාතං වා පරාදය -පෙ-එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛුං පනොව උද්දිසා අඤ්ඤාතො ගහපති වා ගහපතාති වා තහනවායෙහි විවරං වායාපෙය්‍ය, තත්ත වෙ සො භික්ඛු පුබ්බෙ අපචාරිතො තහනවායෙ උපසඛකම්චා විවරෙ විකපං අපජ්ජෙය්‍ය: ‘ඉදං ඛො අවුසො විවරං මං උද්දිසා වියාති, අයතඤ්ච කරොථ විසංකඤ්ච අපටිතඤ්ච සුචිතඤ්ච සුපපාසිතඤ්ච සුචිලෙඛිතඤ්ච සුචිතවර්තඤ්ච කරොථ, අපෙපනාම මයමපි අයසමහතාතං කිඤ්චිමහතං අනුපදජ්ජෙය්‍යාමා’ති, එවඤ්ච සො භික්ඛු වචො කිඤ්චිමහතං අනුපදජ්ජෙය්‍ය අහතමසො පිණ්ඩපාතමහතමපි, නියාගගිං පාවිතාතියන්ති.”

3. ඉක්බිති ඒ පෙහෙර තෙමේ ගෙණ පමණ හු යනුයෙහි එළඹා ඒ සත්‍රිය වෙත එළඹ මෙය කිය. “ආයායෙති, හුසින් ප්‍රයොජන ඇතැ”යි. “ආයායෙති මේ හුසින් සිවුරක් විසල්වයි තෙපි මා විසින් කියන ලද්දහු නො වේ ද?” “සැබව ආයායෙති, නොප විසින් මේ හුසින් සිවුරක් විසල්වයි කියන ලද්දෙමි”යි. එතතුළුවත් උපතඤ්ඤා මට මෙය කීහ. “ඉදින් ඇවැත තෝ දිග ද පුළුල් ද සත ද කරව, තව හුසින් අඩුවෙක් නො වන්නේය”යි. ඉක්බිති ඒ සත්‍රිය නොමෝ යම් පමණ හු පළමුව දුන්නී ද, පසුව ද එපමණ දුන්නීය.

4. ආයුෂ්මත් උපතඤ්ඤායාසප්‍රත්‍යයෝ ඒ පුරුෂයා බැහැර සිට ආයෝගසි ඇසුහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උපතඤ්ඤායාසප්‍රත්‍යයෝ ඒ පුරුෂයාගේ නිවසට එළඹ පැණ වූ අස්තෙහි හුන්හ. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ ආයුෂ්මත් උපතඤ්ඤායාසප්‍රත්‍යයන් වෙත එළඹ වැද එකත්පසෙක හුන්නේය. එකත් පසෙක හුන් ඒ පුරුෂ තෙමේ බිරිඳට මෙය කියේය. ඒ සිවුරැපිළිය විසවන ලද්දැ”යි. “එසේ ය හිමියනි, ඒ සිවුරැ පිළිය විසවන ලද්දේය”යි. “ගෙණ එව. උපතඤ්ඤායාසප්‍රත්‍යයන් සිවුරින් පුදන්නෙමි”යි. ඉක්බිති ඒ සත්‍රිය නොමෝ ඒ සිවුරැපිළිය ගෙණවුන් සැමියාට දී මෙ පවත් දැන්වූයේ. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ ආයුෂ්මත් උපතඤ්ඤායාසප්‍රත්‍යයට සිවුරැපිළිය දී හෙලා දකියි. නුගුණ පවසයි. දෙස් පතුරුවයි: “මේ ශ්‍රමණ ආයාසප්‍රත්‍යයෝ මහත් ආශා ඇත්තෝය. ලද දෙයින් සතුටු නොවන්නෝය. මොහු සිවුරකින් පුදන්නට පහසු නො වෙත්. “කෙසේ නම් උපතඤ්ඤායාසප්‍රත්‍යයෝ මවිසින් පෙර නො පවරණ ලද්දහු පෙහෙරැන් වෙත එළඹ සිවුරෙහි අධික විධානයට පැමිණියාහු ද”යි.

5. භික්ෂුහු හෙලා දකින, නුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන ඒ පුරුෂයාගේ බස් ඇසුහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද මහු හෙලා දකිති. නුගුණ පවසති. දෙස් පතුරුවති. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් උපතඤ්ඤායාසප්‍රත්‍යයෝ පෙර නොප-වරණ ලද්දහු ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එළඹ සිවුරැපිළියෙහි අධික විධානයට පැමිණියාහු ද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. “සැබෑ ද උපතඤ්ඤායාසප්‍රත්‍යයෝ පෙර නො පවරණ ලද්දෙහි ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එළඹ සිවුරෙහි අධික විධානයට පැමිණියෙහි ද”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” “උපතඤ්ඤායාසප්‍රත්‍යයෝ හේතූන් නැගෙත් ද? නො නැගෙත් ද? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස නො නැගෙති.” “භූච්ඡුරුෂය, නො නැගෙත් නො නැගෙත් සුදුසුබව හෝ නුසුදුසු බව හෝ ඇතිබව හෝ නැතිබව හෝ නො දකිති. එහිලා භූච්ඡුරුෂය, තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දෙහි නො නැ ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එළඹ සිවුරෙහි අධික විධානයට පැමිණියෙහි ය. “භූච්ඡුරුෂය, කෙල නොපහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ තොවෙයි.” ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“මහණකු උදෙසාම නොනැ ගැහැවියෙක් හෝ ගිහිනියක් හෝ පෙහෙරැන් ලවා සිවුරැපිළියක් විසවා නම් එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ පෙර නො පවරණ ලද්දේ පෙහෙරැන් වෙත එළඹ ඉදින් සිවුරෙහි අධික විධානයට පැමිණේ නම්: ‘ඇවැත්නි, මේ සිවුරැපිළිය මා උදෙසා විසනු ලැබේ. දිග්ඛුවක් ද පුළුල්ඛුවක් ද සනුවක් ද කරවු. මනාකොට විසන ලද්දක් ද සමකොට හු අතුරු විසන ලද්දක් ද මනාකොට හිසි අදින ලද්දක් ද, මනාකොට මදින ලද්දක් ද කරවු. ඉදින් අපිදු ආයුෂ්මත්හට කිසිවක් දෙන්නමෝ නම් සෙහෙකැ’යි. එ මහණ තෙමේ මෙසේ කියා යටත් පිටිසෙසින් සල්පමානුමු ද පිඩුපමණකුද දේ නම් නිසතිපවිති වේ” යයි.

6. හිඤ්ඤාං පනොව උද්දිස්සාති භික්ඛුස්සන්ධාය භික්ඛුං ආරමමණං කරිත්වා භික්ඛුං අවජාදෙභුකාමො.

අඤ්ඤානසො නාම: මානිතො වා පිනිතො වා යාව සත්තමා පිනාමහසුගා අසව්ඨිදො.

හහපභි නාම: යො කොචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

හහපතානි නාම: යා කාචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

තහනවාසෙහිති පෙසකාරෙහි.

චිවරං නාම: ඡන්තං චිවරතං අඤ්ඤතරං චිවරං විකප්පභුපගපච්ඡිමං.

වායාපෙසාති විනාපෙති.

හහු වෙ සො හිඤ්ඤාති යං භික්ඛුං උද්දිස්ස චිවරං විශ්වාති සො භික්ඛු.

පුබ්බෙ අප්පවාගිතොති පුබ්බෙ අවුතොතා ගොති: “කිදිසෙන තෙ හතොත චිවරෙන අපො, කිදිසං තෙ චිවරං වායාපෙම්”ති.

තහනවාසෙ උපසඬකම්මානි සරං ගන්ත්වා යත්ත කත්ථි උපසඬකම්මානි.

චිවරෙ විකප්පං ආපජජ්ජයාති “ඉදං බො ආවුසො චිවරං මං උද්දිස්ස විශ්වාති, ආයතඤ්ඤ කරොථ, විත්තඤ්ඤ අප්පිතඤ්ඤ සුචිතඤ්ඤ සුප්පවාගිතඤ්ඤ සුච්ඡෙඛිතඤ්ඤ සුචිතච්ඡිතඤ්ඤ කරොථ.”

අපෙපවනාම මයමපි ආයසමනිහානං කිඤ්චිමහනං අනුපදජෙජ්ජයා-මානි ඵවඤ්ඤ සො හිඤ්ඤ වත්වා කිඤ්චිමහනං අනුපදජෙජ්ජයා අහනමසො පිණ්ඩපාතමහනමපිති. පිණ්ඩපාතො නාම: යාගුපි හතතාපි බාදනීඤ්ඤ චුණ්ණපිණ්ඩාපි දන්තකට්ඨාපි දසිකසුභතාපි අන්තමසො ධම්මපි හණති.

7. තස්ස වචනෙන ආයතං වා විත්තං වා අප්පිතං වා කරොති, පයොගෙ දුක්ඛං. පටිලාභෙන නිස්සංගියං ගොති. නිස්සජ්තබ්බං සංඝස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵවඤ්ඤ පත භික්ඛුවෙ නිස්සජ්තබ්බං: “ඉදං මෙ හතොත චිවරං පුබ්බෙ අප්පවාගිතො අඤ්ඤතකස්ස ගහපතිකස්ස තන්තවාසෙ උපසඬකම්මානි චිවරෙ විකප්පං ආපන්නං නිස්සංගියං. ඉමාහං සංඝස්ස නිස්සජ්ජමි”ති. -පෙ- දදෙය්වාති -පෙ- දදෙය්වනති -පෙ- ආයසමතො දමම්”ති.

6. හික්කුං පනොව උද්දිසා යනු: මහණකු සදහා මහණකු අරමුණු කොට මහණත්වයට දෙනු කැමැත්තේ.

අක්කුකුතත නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත්වත මුත්තා සුගඵ තෙක් සම්බන්ධවූයේ වෙයි.

ගහපතී නම්: යමෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ නම් ගෙ තෙමේ ය.

ගහපතාහි නම්: ගිහිගෙයි වසන යම්කිසි මාගමක්.

තනනවාසෙහි යනු: පෙහෙරැන් ලවා.

විවර නම්: සවැදැරම් සිවුරු අතුරෙන් එක්තරු විකපුන් පොහෝනා පාසුළු සිවුරෙකි.

වායාසෙයා යනු: වියවයි.

තනු වෙසො හික්කු යනු: යම් මහණකු උදෙසා සිවුරක් වියනු ලැබේ ද, ඒ මහණ තෙමේ ය.

පුබ්බෙ අපපවාගිතො යනු: “වහන්ස, කෙබඳු සිවුරකින් තොපට ප්‍රයෝජන වේ ද, තොපට කෙබඳු සිවුරක් වියවම් ද යි” පෙර නොකියනු ලැබුවෙක් වෙයි.

තනනවාසෙ උපසංඛතමිත්වා යනු: ගෙට නොය් යම්කිසි තැනෙක්හි එළඹය.

විවරෙ විකපසං ආපජෙජයා යනු: “ඇවැත මේ සිවුරැපිළිය මා උදෙසා වියනු ලැබේ. දිග්චුවක් ද පුළුල්චුවක් ද ඝනචුවක් ද කරවු. මනා කොට වියන ලද්දක් ද, සමකොට හු අතුරු වියන ලද්දක් ද, මනාකොට හිරි අදින ලද්දක් ද, මනාකොට මදින ලද්දක් ද කරවු.”

අපපව නාම මයමපි ආයස්මනනානං කිඤ්චිමනං අනුපදජෙජයා-මාහි එවං ච සො හික්කු වචා කිඤ්චිමනං අනුපදජෙජයා අනනමසො පිණ්ඩපාතමනාමපි යනු: පිණ්ඩපාත නම්: හඹු ද, බත් ද, කැවිලි ද, හුණුපිඩක් ද, දහැටි දඬුවක් ද දහවළකඩක් ද යටත් පිරිසෙයින් දහම් ද දෙසයි.

7. ඔහුගේ වචනයෙන් දිග්චුවක් හෝ පුළුල්චුවක් හෝ ඝනචුවක් හෝ කෙරේ නම් පියෝගි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසගි වේ. සභනට හෝ ගණනාට හෝ පුභුලාට හෝ නිසැර්ය යුතු. මගණෙනි, මෙසේ නිසැර්ය යුතුයි. “වහන්ස, මාගේ මේ සිවුර පෙර නො පවරණලදුයෙම් නො තැ ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එළඹ සිවුරෙහි අඩකවිඩාතයට පැමිණෙන ලදුයේ නිසගි විය. “මෙය මම් සභනට නිසැරම්” යි ... දෙත්තේය’ යි ... දෙත්තාහයි ... ආයුෂමත්තට දෙමි’ යි.

8. අඤ්ඤානකෙ අඤ්ඤානකසඤ්ඤේ පුබ්බෙ අප්පචාරිතො ගහපතිකස්ස තනතවායෙ උපසඛිකමිත්වා විචරෙ විකප්පං ආපජ්ජති, නිස්සංගියං පාවිතරියං. අඤ්ඤානකෙ වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤානකෙ ඤානකසඤ්ඤේ පුබ්බෙ අප්පචාරිතො ගහපතිකස්ස තනතවායෙ උපසඛිකමිත්වා විචරෙ විකප්පං ආපජ්ජති, නිස්සංගියං පාවිතරියං.

9. ඤානකෙ අඤ්ඤානකසඤ්ඤේ, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤානකෙ වෙමතිකො ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤානකෙ ඤානකසඤ්ඤේ, අනාපතති.

10. අනාපතති ඤානකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤාස්සන්ධියං, අනතතො ධනෙන, මහග්ගං වායාපෙත්තුකාමස්ස අප්පය්ගං වායාපෙති, උමමතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

මහාපෙය්ගාරසිකඛාපදං නිමිතං.

5. 3. 8.

අවේකච්චරසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා සාවහසියං විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤානරො මහා-මනෙනා පචාසං ගව්ජනො හිකුක්ඛං සන්ත්තෙ දුක්ඛං පාගෙයි: “අගව්ජනතු හදන්තා, වස්සාවාසිකං දස්සාමි”ති. හිකුක්ඛ වස්සං චුත්තං හගවතා වස්සා-වාසිකං අනුඤ්ඤාන”නති කුක්ඛච්චායන්තා තාගමංසු. අථ බො සො මහාමනෙනා උඡ්ඤායති බියති විපාවෙති: “කථං හි තාම හදන්තා මො දුතෙ පහිතෙ තාගව්ජියන්ති” “අහං හි සෙත්තාය ගව්ජාමි, දුජ්ජානං ජීවිතං, දුජ්ජානං මරණ”නති. අස්සොසුං බො හිකුක්ඛ තස්ස මහාමහත්තස්ස උඡ්ඤා-යන්තස්ස බියන්තස්ස විපාවෙන්තස්ස. අථ බො තෙ හිකුක්ඛ හගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ බො හගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධරමිං. කථං කතො හිකුක්ඛ ආමනෙත්ති: “අනුජාතාමි හිකඛවෙ අවේකච්චරං පටිග්ගහෙත්වා නිකඛිපිතු”නති.

2. තෙන බො පත සමයෙන හිකුක්ඛ “හගවතා අනුඤ්ඤාතං අවේක-ච්චරං පටිග්ගහෙත්වා නිකඛිපිතුනති.” අවේකච්චරාති පටිග්ගහෙත්වා විචරකාලසමයං අතිකාමාමෙන්නි. තාති විචරති විචරවංසෙ හණ්ඩකාබ්ඛාති තිට්ඨන්ති. අද්දසා¹ බො ආයස්මා ආනාදෙසු සෙත්තාසතචාරිකං ආභිණ්ඩනෙනා තාති විචරති විචරවංසෙ හණ්ඩකාබ්ඛාති තිට්ඨන්තෙ, දිස්වා හිකුක්ඛ එතදවොච: “කසසිමොති ආවුසො විචරති විචරවංසෙ හණ්ඩකාබ්ඛාති තිට්ඨන්ති”ති? “අමහාකං ආවුසො අවේකච්චරාති”ති. “කිව චිරං පතාවුසො ඉමොති විචරති නිකඛිතන්ති”ති. අථ බො තෙ හිකුක්ඛ ආයස්මතො ආතජ්ඣස්ස යථාතිකඛිතතං ආරොචෙසුං. ආයස්මා ආතජ්ඣ උඡ්ඤායති බියති විපාවෙති: “කථං හි තාම හිකුක්ඛ අවේකච්චරං පටිග්ගහෙත්වා විචරකාලසමයං අතිකාමාමෙස්සන්ති”ති. අථ බො ආයස්මා ආතජ්ඣ හගවතො එතමත්ථං ආරොචෙයි.

1. අද්දස. මජ්ඣ.

8. නොතැයෙකු කෙරෙහි නොතැයෙක යන සන් ඇතිසේ පෙර නො පවරණලද්දේ ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එළඹ සිටුවෙරෙහි අධික විධානයට පැමිණේ නම්, නිසිපිටිනි වෙයි. නො තැයෙකු කෙරෙහි විමෙති ඇත්තේ ... නොතැයෙකු කෙරෙහි තැයෙක යන සන් ඇත්තේ පෙර නොපවරණ ලද්දේ, ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එළඹ සිටුවෙරෙහි අධික විධානයට පැමිණේ නම් නිසිපිටිනි වේ.

9. තැයකු කෙරෙහි නොතැයෙක යන සන් ඇතිසේ දුකුලාආචාර් වෙයි. තැයකු කෙරෙහි විමෙති ඇත්තේ දුකුලාආචාර් වෙයි. තැයකු කෙරෙහි තැයෙක යන සන් ඇතිසේ ආචාර් නැති.

10. තැයතට, පැවරුවතට, අනෙකක්හු සඳහා, සිය ධනයෙන්, මහතු කොට වියවනු කැමැත්තකුගේ සිටුර අගය අඩුවුවක් කොට වියවා නම්, උමතුටුවනට ද, ආදිකම්මකයාට ද ආචාර් නැති.

මහාපෙසකාර ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 8.

අවෙචකච්චරශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජෙන-වන නම් අනේපිටුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි එක්තරා මහ ඇමතිගෙක් ප්‍රවාසයට යන්නේ භික්ෂුන් වෙත දුතයකු යැවීම. වහන්දුවරු වහිත සේක්වා වසාලාසිකයක් දෙන්නෙමි” යි. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වස්විසුවන්ට වසාලාසිකය අනුදන්තා ලදැයි කුකුස් කරමින් නොගියාහු ය. ඉක්බිති ඒ මහඇමති තෙමේ හෙලා දකියි. නුගුණ පවසයි. දෙස් පතුරුවයි. “කෙසේ නම් වහන්දුවරු මා විසින් දුතයකු යැවූ කල්හි නො එද්ද” යි. මම සේනාව සමග යෙමි. ජීවත්වීම නො දත හැකි ය. මරණය නොදත හැකි ය” යි. භික්ෂුහු හෙලා දකින නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මහඇමතියාගේ බස් ඇසුහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැළ කළහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි දැනුම් කපා වදාර භික්ෂුන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, අතික් සිටුරක් පිළිගෙණ තබන්නට අනුදනිමි” යි.

2. එසමයෙහි මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අතික් සිටුරක් පිළිගෙණ තබන්නට අනුදන්තා ලදැයි. අතික් සිටුරු පිළිගෙණ විවරකාල සමය ඉක්මවත්, ඒ සිටුරු විවරවංසයෙහි බදබැහි ව තිබේ. සෙතාසන වාරිකාවෙහි හැසිරෙණ ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිරියන් වහන්සේ විවරවංසයෙහි බදබැහි වූ ඒ සිටුරු දුටහ. දැක භික්ෂුන්ට මෙය කීහ. “ආචාර්නි, විවරවංසයෙහි පොදි බැඳ තබන ලද මේ සිටුරු කවරක්හුගේ ද” යි. “ආචාර්නි අපගේ අතික් සිටුරු” යි. “ආචාර්නි, මේ සිටුරු කෙතෙක් කල් තබන ලද්ද” යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන්ට තැවුපරිදි සැළ කළහ. ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ හෙලා දකිති. නුගුණ පවසති දෙස් පතුරුවති. “කෙසේ නම් භික්ෂුහු අතික් සිටුරක් පිළිගෙණ විවරකාලසමය ඉක්මව්ද්ද” යි. ඉක්බිති ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැළ කළහ.

3. “සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු අවේකච්චරං පටිග්ගහෙත්වා විවරකාල-සමයං අතික්කාමෙනති”¹ “සච්චං භගවා.” විගරහී බුද්ධෝ භගවා: “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා අවේකච්චරං පටිග්ගහෙත්වා විවරකාලසමයං අතික්කාමෙස්සන්ති”. තෙනං භික්ඛවෙ අපසසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකිංසදං උද්දසෙය්‍යාථ:”

“දසාභානාගතං කතනිකතෙමාසිකපුණ්ණමනිං ගික්ඛුනො පනෙව අවේකච්චරං උපපජ්ජය්‍ය, අවේකං මඤ්ඤමානෙන ගික්ඛුනා පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිග්ගහෙත්වා යාව විවරකාලසමයං නික්ඛිපිතබ්බං, තතො ථෙ උපානපිං නික්ඛිපෙය්‍ය, නික්ඛග්ගියං පාවිතනිස්සන්ති”.

4. දසාභානාගතනති දසාභානාගතාය පාරිචණය.

කතනිකතෙමාසිකපුණ්ණමනති පාරිචණ කතතිකා වුච්චති.

අවේකච්චරං නාම: සෙනාය වා ගනතුකාමො හොති, පවාසං වා ගනතුකාමො හොති, සිලානො වා හොති, ගබ්ගීතී වා හොති, අස්සඤ්ඤා වා සඤ්ඤා උපපන්නා හොති, අපසසන්නස්ස වා පසාදෙ උපපන්නො හොති. සො ථෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: “අංගච්ඡන්තු හදන්තා, වස්සාවාසිකං දස්සාමිති” එතං අවේකච්චරං නාම.

අවේකං මඤ්ඤමානෙන ගික්ඛුනා පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිග්ගහෙත්වා යාව විවරකාලසමයං නික්ඛිපිතබ්බනති සඤ්ඤතං කතා නික්ඛිපිතබ්බං, අවේකච්චරන්ති.

විවරකාලසමයො නාම: අනත්තෙ කථිතෙ වස්සානස්ස පච්ඡිමො මාසො, අත්තෙ කථිතෙ පඤ්චමාසා.

තතො ථෙ උපානපිං නික්ඛිපෙය්‍යාති අනත්තෙ කථිතෙ වස්සානස්ස පච්ඡිමං දිවසං අතික්කාමෙති, නික්ඛග්ගියං¹ පාවිතනියං. අත්තෙ කථිතෙ කථිත්තුඤ්ඤාදිවසං අතික්කාමෙති, නික්ඛග්ගියං හොති. නික්ඛිපිතබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ නික්ඛිපිතබ්බං: “ඉදංමෙහනෙත අවේකච්චරං විවරකාලසමයං අතික්කාමිතං නික්ඛග්ගියං. ඉමංහං සබ්බස්ස නික්ඛජාමි”ති. -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනති -පෙ- අංගසමකො දමමි”ති.

5. අවේකච්චරෙ අවේකච්චරසඤ්ඤී විවරකාලසමයං අතික්කාමෙති, නික්ඛග්ගියං පාවිතනියං. අවේකච්චරෙ වෙමනිකො විවරකාලසමයං අතික්කාමෙති, නික්ඛග්ගියං පාවිතනියං. අවේකච්චරෙ අනවේකච්චරසඤ්ඤී විවරකාලසමයං අතික්කාමෙති, නික්ඛග්ගියං පාවිතනියං. අනබ්බිතෙ අබ්බිතසඤ්ඤී -පෙ- අබ්බිතෙ විකාසිතසඤ්ඤී, අබ්බිතජ්ජනෙ විස්සජ්ජනසඤ්ඤී, අනවේක නවේකසඤ්ඤී, අබ්බිතවේක විකාසිතසඤ්ඤී, අදබ්බිත දබ්බිතසඤ්ඤී, අබ්බිතෙත විප්පතනසඤ්ඤී විවරකාලසමයං අතික්කාමෙති, නික්ඛග්ගියං පාවිතනියං.

1. නික්ඛග්ගියං නතාති ස්‍යා.

3. “සැබෑද මහණෙනි, භික්ෂුහු අතින් සිවුරක් පිළිගෙන විවරකාල-සමය ඉක්මවද්ද”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස;” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක. “මහණෙනි කෙසේ නම් ඒ තුව්‍යපුරුෂයෝ අතින් සිවුරක් පිළිගෙන විවරකාලසමය ඉක්මවද්ද” “මහණෙනි තෙල තො පහන්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ තොවෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සික-පදය මෙසේ උදෙසවු:”

“දසදිනකින් නො පත් වස්මස් මැදි පොහොය තෙක් මහණහට අතින් සිවුරක් උපන්නේ නම් ඉක්මන් බව හඟනා මහණහු විසින් පිළිගත යුතුය. පිළිගෙන විවරකාලසමය තෙක් තැබිය යුතුය. ඉදින් ඉන් මන්තෙති තබන්නේ නම් නිසඟිපවිති වේ” යයි.

4. දසාභ්‍යානානං යනු: පවාරණය දසදිනකින් තො පත් කල්හි.

කතතිකතෙමාසිකපුණ්ණමං යනු: වස්සෙ පවුරුණු පණුරුස කියනු ලැබේ.

අවෙච්චකවිවර නම්: සේතාව සමග යනු කාමාත්තේ හෝ වෙයි. බාහාර විසිටට යනු කාමාත්තේ හෝ වෙයි. ගිලුනෙක් හෝ වෙයි. ගාඛිණියක් හෝ වෙයි. සැදූහැ නැත්තකුට සැදූහැ උපන්නේ හෝ වෙයි. තො පහන් වුවකුට පහන්බව උපන්නේ හෝ වෙයි. ඉදින් හෙ තෙමේ භික්ෂුන් වෙත “වහන්දුවරු වඩිත්වා. වසාචාසිකය දෙන්නෙමි”යි දුතයකු එවා නම් මේ අවෙච්චකවිවර නම්.

අවෙච්චකං මසාදාමානෙන භික්ෂුනා පටිග්ගහෙතිබ්බං. පටිග්ගහෙතිබ්බං යාම විවරකාලසමයං නිකුතිපිතබ්බං යනු: මේ අතින් සිවුරයයි සලකුණු කොට තැබිය යුතුයි.

විවරකාලසමය නම්: කෙළින් තො අතුළ කල්හි වැසි සාරමස පිළිබඳ පැසුළු මසයි. කෙළින් අතුළ කල්හි පස්සෙයි.

කතො වෙ උත්තරිං නිසඟිපෙය්‍ය යනු: කෙළින් තො අතුළ කල්හි වැසිසාරමස පිළිබඳ පැසුළු දින ඉක්ම වූ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කෙළින් අතුළකල්හි කෙළින් උදුරණ දිනය ඉක්මවා නම් නිසඟි වෙයි. සහතට හෝ ගණයට හෝ පුගුලක්හට හෝ නිසැරිය යුතුය. මහණෙනි, මෙසේ නිසැරිය යුතු ... “වහන්ස, මහේ මේ අතින් සිවුර විවරකාලසමය ඉක්මවන ලද්දේ නිසඟි විය. මම මෙය සහතට නිසපමි”යි ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහ යි ... අයුෂමත්හට දෙමි” යි.

5. අතින් සිවුරෙහි අතින් සිවුරෙක යන සත් ඇතියේ විවරකාලසමය ඉක්මවා නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අතින් සිවුරෙහි විලෙහි ඇත්තේ විවරකාලසමය ඉක්මවා නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අතින් සිවුරෙහි තො අතින් සිවුරෙක යන සත්ඇතියේ විවරකාලසමය ඉක්මවා නම් නිසඟි පවිති වේ. තොඉටන ලද්දෙහි ඉටන ලද යි සත් ඇතියේ ... තොවිකපන ලද්දෙහි විකපන ලද යි සත් ඇතියේ තොවිසප්ත ලද්දෙහි විසප්තලද යි සත් ඇතියේ තොහවුයෙහි තටායි සත් ඇතියේ, තොවැනාසුතෙහි, වැනාසි කැ’යි සත් ඇතියේ තොදුවුතෙහි දුවුනැ’යි සත් ඇතියේ, තොපැහැර ගන්නා ලද්දෙහි පැහැර ගන්නා ලද’යි සත් ඇතියේ විවරකාලසමය ඉක්මවා නම් නිසඟිපවිති වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. නිසංගතියං විවරං අනිසංජිකා පරිභුක්තා, ආපනති දුක්ඛවස්ස. අනවේකවිවරෙ අවේකවිවරසඤ්ඤි, ආපනති දුක්ඛවස්ස. අනවේක-විවරෙ වෙමතිකො, ආපනති දුක්ඛවස්ස. අනවේකවිවරෙ අනවේක-විවරසඤ්ඤි, අනාපනති.

7. අනාපනති අනෙතාසමයං¹ අධිවේගිනි විකප්පනි විස්සප්පනි නස්සති විතස්සති ධය්‍යති, අවජ්ඣදිකා ගණහනා, විස්සාසං ගණහනා, උමචනකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

අවේකවිවරසිකිකාපදං නිවසිතං.

5. 3. 9.

සාසධිකසිකිකාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු වුත්ථවස්සා² ආරඤ්ඤකෙසු සෙතාසනෙසු විහරන්ති. කතතිකවොරකා “භික්ඛු ලඞ්ඛලාභාති” පරිපානෙනාති. භගවතො එතමන්ථං ආරුමෙවෙසුං. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතයි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකෙසු සෙතාසනෙසු විහරන්තෙති භික්ඛො. විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නික්ඛිපිතු”නාති.

2. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු භගවතා අබුඤ්ඤතං ආරඤ්ඤකෙසු සෙතාසනෙසු විහරන්තෙති භික්ඛො. විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නික්ඛිපිතුනාති” තෙ භික්ඛො. විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නික්ඛි-පිකා අතිරෙකජාරතනං විපපවසනාති. තානි විවරානි තස්සනතිපි ධය්‍යනතිපි විතස්සනතිපි උඤ්ඤරෙහිපි ඛල්පනාති. භික්ඛු දුච්චොලා භොනාති දුඛවිවරං. භික්ඛු එවමාහංසු: “කිස්ස භුමො ආවුසො දුච්චොලා දුඛවිවරං”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරුමෙවෙසුං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා, තෙ උජ්ඣායනාති ධියනාති විපාවෙනාති: “කථං හි නාම භික්ඛු භික්ඛො. විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නික්ඛිපිකා අතිරෙකජාරතනං විපපව-සිස්සාති”ති.

3. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරුමෙවෙසුං. “සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛො. විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නික්ඛිපිකා අතිරෙකජාරතනං විපපවසනාති”ති? “සච්චං භගවා” විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ ථොසපුරිසා භික්ඛො. විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරසරෙ නික්ඛිපිකා අතිරෙකජාරතනං විපපවසිස්සනාති. තෙනං භික්ඛවෙ අපපසනනානං වා පසාදයං-පෙ-එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාපදං උඤ්ඤෙය්‍යාථ:”

1. අනෙතාසමයෙ, ම.ජ.ස. 2. වුත්ථවස්සා ම.ජ.ස.

6. නිසැති සිවුර නො නිසැර වළඳ නම් දුකුලාඥාවක් වෙයි. නො අතික් සිවුරෙහි අතික් සිවුරෙක යන සන් ඇතියේ දුකුලාඥාවක් වෙයි. නො අතික් සිවුරෙහි විමනි ඇත්තේ දුකුලාඥාවක් වෙයි. නො අතික් සිවුරෙහි නො අතික් සිවුරෙක යන සන් ඇතියේ ඇවැත් නැති.

7. සමයභූල ඉටා නම්, විකපා නම්, විසද නම්, නැසේ නම්, වැනසේ නම්, දූවේ නම්, අසිද ගණිත් නම්, විස්වසිත් ගණිත් නම්, ඔවුනට, උචතුටුවනුට, ආදිකම්මකයාට, ඇවැත් තැන්පේ යි.

අවෙචකවිවර ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 9.

සාසනිකශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේතවන නම්වූ අනේපිඬුසිවුහුගේ අරමිති වැඩ වෙසෙති. තවද එසමයෙහි භික්ෂුහු වැස නිමවූ වස් ඇතියාහු වනසෙනසුන්හි වෙසෙති. ඉල්ලන සොරු, “භික්ෂුහු ලද ලාභ ඇත්තාහු යයි” උවදුරු කෙරෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළාහුය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි, දැනුම් කපා වදාරා භික්ෂුන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි වනසෙනසුන්හි වසන්නහු විසින් තුන් සිවුරෙන් එක්තරා සිවුරක් ඇතුළුගම තබන්නට අනුදනිමි”යි.

2. එසමයෙහි භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වනසෙනසුන්හි වසන්නහු විසින් තුන් සිවුරෙන් එක්තරා සිවුරක් ඇතුළුගම තබන්නට අනුදන්තා ලද්දි තුන් සිවුරෙන් එක්තරා සිවුරක් ඇතුළුගම තබා අසිර සරයක් වෙන්ව වෙසෙති. ඒ සිවුරු හාසෙති. වැනසෙති. දූවෙති. මියත් විසිනුදු කනු ලැබෙති. මහණහු දිරා සිවුරුපිළි ඇත්තාහු, රළු සිවුරු ඇත්තාහු වෙත්. භික්ෂුහු මෙසේ කීහ. “ඇවැත්නි, තෙපි කුමක් ගෙසින් දිරා සිවුරුපිළි ඇත්තාහු රළුසිවුරු ඇත්තහුද”යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භික්ෂුන්ට මෙපවත් දුන්වූහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද ඔහු හෙලා දකිති. නුගුණ පවසති. දෙස් පතුරුවත්. “කෙසේ නම් මහණහු තුන් සිවුරෙන් එක්තරා සිවුරක් ඇතුළුගම තබා අසිර සරයක් වෙන්ව වෙසෙද්ද”යි,

3. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. “සැබැද මහණෙනි, භික්ෂුහු තුන් සිවුරෙන් එක්තරා සිවුරක් ඇතුළුගම තබා අසිර සරයක් වෙන්ව වෙසෙත්ල”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ”. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක: “මහණෙනි, ඒ තුච්ඡපුරුෂයෝ කෙසේ නම් තුන් සිවුරෙන් එක්තරා සිවුරක් ඇතුළුගම තබා අසිර සරයක් වෙන්ව විසුහුද. මහණෙනි, තෙල නොපහත් වූවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසා වූ:

“උපවසං. ඛො පන කතතිකපුණ්ණමං යාති ඛො පන තාති ආරඤ්ඤා කාති සෙනාසනාති සාසඛකසමමනාති සප්පවහයාති, තථාරු-පෙසු හික්ඛු සෙනාසනෙසු විහරණො ආකඛබ්බානො තිණ්ණං විවර්තං අඤ්ඤාතරං විවරං අගතරසරෙ නික්ඛිපෙය්‍ය. සියා ච තස්ස හික්ඛුණො ඤාච්ඡදව පච්චයො තෙන විවරෙන විප්පවාසාය, ඡාරතතපරමං තෙන හික්ඛුනා තෙන විවරෙන විප්පවසිතබ්බං. තතො චෙ උභතජිං විප්පව-සෙය්‍ය අඤ්ඤානු හික්ඛුසමුත්ථියා, නිස්සන්ධියං පාවිතනියනති.”

4. උපවසං. ඛො පනාති වුත්ථස්සාතං.

කතතිකපුණ්ණමනති කතතිකවාතුමාසිති වුච්චති.

යාති ඛො පන තාති ආරඤ්ඤා කාති සෙනාසනාතිති ආරඤ්ඤාකා-නාම සෙනාසනං පඤ්චධනුසතිකං පච්ඡිමං.

සාසඛකං නාම: ආරාමෙ ආරාමුපවාසෙ වොරාතං නිව්චෙඨාකාසො දිස්සති. භුතොකාසො දිස්සති. ඩීතොකාසො දිස්සති. නිසිනොකාසො දිස්සති. නිපනොකාසො දිස්සති.

සප්පවහයං නාම: ආරාමෙ ආරාමුපවාසෙ වොරෙහි මනුස්සා හතා දිස්සනති. විලුත්තා දිස්සනති. ආකොට්ඨා දිස්සනති.

තථාරුපෙසු හික්ඛු සෙනාසනෙසු විහරණොති එවරුපෙසු හික්ඛු සෙනාසනෙසු විහරණො.

ආකඛබ්බානොති ඉච්ඡානො.

තිණ්ණං විවර්තං අඤ්ඤාතරං විවරනති සබ්බං වා උත්තරසඛං වා අත්තරවාසකං වා.

අගතරසරෙ නික්ඛිපෙය්‍යාති සමත්තා ගොවරගාමෙ නික්ඛිපෙය්‍ය

සියා ච තස්ස හික්ඛුණො ඤාච්ඡදව පච්චයො තෙන විවරෙන විප්පවාසායාති සියා පච්චයො සියා කරණියං.

ඡාරතතපරමං තෙන හික්ඛුනා තෙන විවරෙන විප්පවසිතබ්බනති ඡාරතතපරමතා විප්පවසිතබ්බං.

අඤ්ඤානු හික්ඛුසමුත්ථියාති සපෙඨා හික්ඛුසමුත්ථියං.

තතො ඉධ උභතජිං විප්පවසෙය්‍යාති සත්තමෙ අරුණ්ණයාමනෙ නිස්සග්ගියං ගොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගාලස්ස වා. එවඤ්ච පත හික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ හතොත විවරං අතිරෙක-ඡාරතතං විප්පවුත්ථං අඤ්ඤානු හික්ඛුසමුත්ථියා නිස්සග්ගියං. ඉමාහං සබ්බස්ස නිස්සජ්ඣමි”ති — දදෙය්‍යාති — දදෙය්‍යනති — ආයස්මතො දමජ්”ති.

“වස් වැස ගිල් මැදි පොහොස් තෙක් සැක සහිතයයි සමමත වූ බිය සහිතවූ වනසෙනයුන් කෙනෙක් පෙද්ද, එබඳු සෙන-
සුන්හි වසන මහණ තෙමේ කැමැත්තේ නම් තුන් සිවුරෙන් එක්තරා
සිවුරක් ඇතුළුතම තබන්නේය. ඒ මහණහට ඒ සිවුරෙන් වෙන්ව
විසිටම කිසි හේතුවක් ඇත්තේ නම් එ මහණ විසින් උඩත් පිරිසෙ-
යින් සරයක් කල් ඒ සිවුරෙන් වෙන්ව විසිය යුතුයි. ඉදින් ඉන්
මන්තෙහි ගිණුසමමතියෙන් තොරව වෙන්ව වසන්නේ නම් නිසලී-
පවිති වේ” යයි.

4 උපවසාං පන වො යනු: විසුරස් ඇතියනට.

කාන්තිකපුණ්ණමං යනු: හිල්මස පණ්ණරිය කියනු ලැබේ.

සාති වො පන තාති ආරක්ඛකාති සෙනාසනාති යනු: දුනු
පන්සියක් වූ පැයුළු සෙනසුන ආරණ්‍යක නම්.

සාසබ්බ නම්: අරමිහිද අරම් උවසරෙහිද සොරැන් පිවිසි තැන
දක්නා ලැබේ යි. අනුභව කළ තැන දක්නා ලැබේ යි. සිටි තැන දක්නා
ලැබේ යි. හුන් තැන දක්නා ලැබේ යි. ගොත් තැන දක්නා ලැබේ යි.

සප්පට්ඨය නම්: අරමිහිද, අරම් උවසරෙහිද, සොරැන් විසින් තසන
ලද මිනිස්සු දක්නා ලැබෙති. පැහැර ගන්නා ලදහු දක්නා ලැබෙති. පෙළන
ලද්දහු දක්නා ලැබෙති.

තථාරූපෙසු ගිණු සෙනාසනෙසු විහරනො යනු: එබඳු සෙනසුන්හි
වසන මහණ තෙමේය.

ආකඛමානො යනු: කැමැතිවන්නේ.

නිණ්ණං විවර්තං අඤ්ඤාතරං විවරං යනු: සතළ හෝ පොරෝණය
හෝ අදතය හෝ යි.

අනතරසරෙ නික්ඛිපෙය්‍ය යනු: භාත්පසැ ගොදුරැගමෙහි තබන්නේය.

සියා ව තංග ගිණුනො කොවිදෙව පච්චයො තෙන විවරෙන
විප්පවාසාය යනු: හේතුවක් වේ නම්, කටයුත්තක් වේ නම්.

ජාරතාපරමං තෙන ගිණුනා තෙන විවරෙන විප්පවසිතබ්බං
යනු: උඩත් පිරිසෙයින් සරයක් වෙන්ව විසිය යුතුයි.

අඤ්ඤානු ගිණුසමමුතියා යනු: හිතබුසමමුතිය හැර.

තතො වෙ උතතමිං විප්පවසෙය්‍ය යනු: සත්වන අරුණ නැගෙත්ම
නිසලී වෙයි. සහනට හෝ ගණයාට හෝ පුඤ්ජාට නිසැරිය යුතුය.
මහණෙනි, මෙසේ නිසැරිය යුතු:

“වහන්ස මගේ මේ සිවුර හිසුසමමතියෙන් තොරව අසිරා සරයක්
වෙන්ව වසන ලද්දේ නිසැරි විය. මෙය මම සහනට නිසැරිමි යි, ...
දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහ යි ... ආයුෂමත්තට දෙමි” යි.

5. අතිරේකඡාරතො අතිරේකසඤ්ඤා විප්‍රච්ඡාදි අඤ්ඤා භික්ෂු-සමමුතියා, නිසංගහිතං පාවිතරියං. අතිරේකඡාරතො වෙමතිකො විප්‍රච්ඡාදි අඤ්ඤා භික්ෂුසමමුතියා, නිසංගහිතං පාවිතරියං. අතිරේකඡාරතො උත්තකසඤ්ඤා විප්‍රච්ඡාදි අඤ්ඤා භික්ෂුසමමුතියා, නිසංගහිතං පාවිතරියං. අපච්ඡාදිං පච්ඡාදිංසඤ්ඤා -පෙ- අවිසංජාතෙ විසංජාතසඤ්ඤා, අනට්ඨකසඤ්ඤා, අවිනට්ඨකසඤ්ඤා, අද්ධකසඤ්ඤා, අභිලාභකසඤ්ඤා විප්‍රච්ඡාදි අඤ්ඤා භික්ෂුසමමුතියා, නිසංගහිතං පාවිතරියං.

6. නිසංගහිතං විවරං අනිසංජාතං පරිභුක්ඛති, ආපනති දුක්ඛකට්ඨං. උත්තකඡාරතො අතිරේකසඤ්ඤා, ආපනති දුක්ඛකට්ඨං. උත්තකඡාරතො වෙමතිකො, ආපනති දුක්ඛකට්ඨං. උත්තකඡාරතො උත්තකසඤ්ඤා, අනාපනති.

7. අනාපනති ඡාරතං විප්‍රච්ඡාදි, උත්තකඡාරතං විප්‍රච්ඡාදි, ඡාරතං විප්‍රච්ඡාදි පුත ගාමසිමං ඔක්කමිතං වසිතං පක්කමති, අනොත්තරතං පච්ඡාදි, විසංජාතති තස්සති විතස්සති ධ්වංගති, අවජ්ඣාතං ගණනතී, විසංජාතං ගණනතී, භික්ෂුසමමුතියා, උමමනකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

සාමබ්බසිකවාදය නිවසිතං.

5. 3. 10.

පරිණාමිකවාදය.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවභිතං විහරති ජේතවනෙ අනාපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන සාවභිතං අඤ්ඤා-තරස්ස පුගස්ස සබ්බස්ස සම්මතභතතං පටියතතං. භොති: “භොජේතො විවරෙන අවජාදෙස්සාමා”ති. අථ ඛො ඡබ්බගහිතා භික්ෂු යෙන සො පුගො තෙත්තපසබ්බගහිතං, උපසබ්බගහිතං තං පුගං එතදවොචු: “දෙථාචුසො අමනාකං ඉමාති විවරාති”ති. “ත මයං භතෙන දස්සාම අමනාකං සබ්බස්ස අනුචස්සං සම්මතභිකවා පඤ්ඤාතතා”ති, “ඛු ආචුසො සබ්බස්ස දයකා. ඛු සබ්බස්ස හද්දා¹. මයං තුමො නිසංසය තුමො සමපස්සතතා ඉධ විහරාම. තුමො වෙ අමනාකං ත දස්සථ අථ කො වරහි අමනාකං දස්සති?” “දෙථාචුසො අමනාකං ඉමාති විවරාති”ති. අථ ඛො සො පුගො ඡබ්බගහිතෙති භික්ෂුති නිපට්ඨිමානො යථාපටියතතං විවරං ඡබ්බගහිතං භික්ෂුතං දතො සබ්බං භතෙන පරිච්ඡි. යෙ තෙ භික්ෂු ජාතනති සබ්බස්ස සම්මතභතතං පටියතතං, ත ච ජාතනති. ඡබ්බගහිතං භික්ෂුතං දින්නනති, තෙ එවමාහංසු:

1. කප්පා 3. ජ. සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. අතිරේක සරයක් ඇතියෙහි අතිරේක ය යන සන් ඇතියේ භික්ෂුසමමුතියෙන් තොරව වෙන් ව වෙසේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අතිරේක සරයක් ඇතියෙහි විමති ඇතියේ භික්ෂුසමමුතියෙන් තොරව වෙන් ව වෙසේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අතිරේක සරයක් ඇතියෙහි උනුසන් ඇතියේ භික්ෂුසමමුතියෙන් තොරව වෙන්ව වෙසේ නම් නිසඟි-පවිති වෙයි. නොපසුදුලෙහි පසුදුලායි සන් ඇතියේ ... නොවිසඳන ලද්දෙහි විසඳන ලද්දි සන් ඇතියේ ... නොනාසුනෙහි නාසිනායි සන් ඇතියේ, නො වානසුනෙහි වානසිනායි සන් ඇතියේ, නොදූවුනෙහි දූවිනායි සන් ඇතියේ, නො පාඨාරගන්තා ලද්දෙහි පාඨාර ගන්තා ලද්දි සන් ඇතියේ, භික්ෂුසමමුතියෙන් තොරව වෙන්ව වෙසේ නම් නිසඟිපවිති වේ.

6. නිසාගි වූ සිවුර නො නිසරා වළඳ නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. උනු සදවසක් ඇතියෙහි අතිරේක ය යන සන් ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනු සදවසක් ඇතියෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනු සදවසක් ඇතියෙහි උනුසන් ඇතියේ ආවාත් නැති.

7. සරයක් වෙන්ව වෙසේ නම්, උනු සරයක් වෙන්ව වෙසේ නම්, සරයක් වෙන්ව වාස යලි ගම් ඉට්ට බාස වාස නික්මේ නම්, ඇතුළු සදවසා පසුදුරා නම්, විසඳ නම්, නාසේ නම්, වානසේ නම්, දූවේ නම්, අසිද ගණිත් නම්, විස්වසින් ගණිත් නම්, භික්ෂුසමමුතියෙන් වෙන්ව වෙසේ නම්, උම්බුට්ටුට, ආදිකමම්කයාට ආවාත් නැති යි.

සාසකයා ශික්ෂාපදය නිමි.

4. 3. 10.

පරිණිත ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිවුහුගේ අරමිති වාම වසන සේක. එසමයෙහි සැවැත්නුවර එක්තරා සමාගමක් විසින් සභනට වළඳවා සිවුරු දෙත්-තෙමුයි, සිවුරු සහිත බතක් පිළියෙල කරණ ලද්දේ වෙයි. එකල්හි සමගමභණ්ඩු ඒ සමුහයා වෙත එළඹ ඒ සමුහයාට මෙසේ කීහ; “ඇවැත්නි, අපට මේ සිවුරු දෙව”යි. “වහන්ස, අපි නො දෙමිහ. අප විසින් සභනට අවුරුදු පතා සිවුරු සහිත භික්ෂාව පිහිටුවන ලද්දීම.” ඇවැත්නි, “සඬා-යාට දයකයෝ බොහෝ ය. සඬායාට ලාභආර බොහෝ ය. අපි තොප නිසා, තොප බලමින් මෙහි වසමිහ. ඉදින් තෙපි අපට නොදෙන්නහු නම් එකල්හි කවරෙක් අපට දෙන්නේ ද “ඇවැත්නි, මේ සිවුරු අපට දෙව යි: එකල්හි ඒ ජනසමුහය සවග මහණුන් විසින් තර කොට කියනු ලබන්නේ පිළියෙල කළ පරිදි සිවුරු සවග මහණුන්ට දි සඬායා බහින් වැළඳවීම. යම් භික්ෂුකෙනෙක් සඬායාට සිවුරු සහිත බතක් පිළියෙල කරණ ලද්දි දනිත් ද, සවග මහණුන්ට දෙන ලද්දි තොදනිත් ද.” ඔහු මෙසේ කීහ.

2. “ඔනොජෙථාච්චසො සබ්බස්ස විවර”නි. “නත්ථි භනෙන යථාපටියතනං විවරං අය්‍යා ඡබ්බගගිඤ්ඤා අත්තනො පරිණාමෙසු”නි. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨත්‍යා තෙ උජ්ඣායනති ඕයනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ඡබ්බගගිඤ්ඤා භික්ඛු ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙස්සන්ති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “සඬචං කිර භූමෙහ භික්ඛවෙ ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙථා”ති? “සඬචං භගවා” විගරහි චුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම භූමෙහ මොඝපුරිසා ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙස්සථ. තෙතං මොඝපුරිසා අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං ආචිතතියනති.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතෙ අභිප්පෙතො භික්ඛුති.

ජානන්ති තාම: සාමං වා ජානාති අඤ්ඤා වා තස්ස ආරොචෙනති, සො වා ආරොචෙති.

සබ්බිකං තාම: සබ්බස්ස දිත්තං හොති පරිච්චතනං.

ලාභො තාම: විවරපිණ්ඩපාතසෙත්තාසනගිලාතපච්චයභෙසජ්ජපරිකාරා, අත්තමසො චුණ්ණපිණ්ඩාපි දන්තකඨ්ඨමපි දසිකසුත්තමපි.

පරිණතං තාම: දස්සාම කරිස්සාමාති වාචා භිත්තා හොති.

4. අත්තනො පරිණාමෙති. පයොගෙ දුක්ඛං, පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ භනෙන ජාතං සබ්බිකං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමිතං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං සබ්බස්ස නිස්සජාමි”ති. -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යන්ති, -පෙ- ආයස්මතො දමම්”ති.

5. පරිණතෙ පරිණතසඤ්ඤා අත්තනො පරිණාමෙති, නිස්සග්ගියං පාචිතතියං. පරිණතෙ වෙමතිකො අත්තනො පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛං. පරිණතෙ අපරිණතසඤ්ඤා අත්තනො පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛං. සබ්බස්ස පරිණතං අඤ්ඤාසබ්බස්ස වා වෙතියස්ස වා පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛං. වෙතියස්ස පරිණතං අඤ්ඤාවෙතියස්ස වා සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛං. පුග්ගලස්ස පරිණතං අඤ්ඤස්ස පුග්ගලස්ස වා සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා වෙතියස්ස වා පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛං. අපරිණතෙ පරිණතසඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛං. අපරිණතෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛං. අපරිණතෙ අපරිණතසඤ්ඤා අතාපතති.

2. “ඇවැත්නි සඛ්‍යයාට සිවුරු පිරිකර දෙව”යි. “වහන්ස, තැන පිළියෙල කළ පරිදි සිවුරු සවග මහණනු තමන්ට පිරිණමා ගත්ත” යි. යම් අපිත් මහණනු කෙතෙක් වෙද්ද ඔහු හෙලා දකිති. නුගුණ පවසති දෙස් පතුරුවන්. “කෙසේ නම් සවග මහණනු දැන දැන පිරිණමන ලද සහසතු ලාභය තමහට පිරිණමුනුද” යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ. “සාබ්බද, මහණෙනි තෙපි පිරිණමන ලද සහසතු ලාභය දැන දැන තමහට පිරිණමුනුදැයි.” “සාබ්බ, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගාරහු සේක. “කෙසේ නම් තුට්ඨපුරුෂයෙනි, තෙපි පිරිණමන ලද සහසතු ලාභය දැන දැන තමහට පිරිණමුනු ද, තුට්ඨපුරුෂයෙනි, තෙල තො පහන්වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ තොවෙයි මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් දැන දැන සහසතු පිරිණමු ලාභය තමහට පිරිණමන්නාන් නම් භික්ෂිපවිති වේ” යයි.

3. යොජන යනු: යමෙක් යම් බදුයෙක් ...

භික්ෂු යනු ... මේ තෙමේ මේ අභියෝගී ‘භික්ෂු’යි අදහස් කරණ ලදී.

ජානනාති නම්: තෙමේ හෝ දකිති. අන් කෙතෙක් හෝ ඔහුට දන්වන්. හෙ තෙමේ හෝ දන්වයි.

සබ්බික නම්: සඛ්‍යයාට දෙන ලද්දේ පරිභොග කරණ ලද්දේ වෙයි.

ලාභ නම්: සිවුරු පිටුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරය. යටත් පිරිසෙයින් සුණ්‍යපිටකුණු දැහැටි දඩකුණු දවළුනුයකුණු

සපිණ්‍ය නම්: දෙමහ. කරම්හ’යි වෘත් හෙද කරණලද වේ.

4. තමහට පිරිණමන නම් පියෝගි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසගි වේ. සහනට හෝ ගණයාට හෝ පුතුලක්හට හෝ නිසැරිය යුතුය. “මහණෙනි, මෙසේ නිසැරිය යුතු “වහන්ස, මිහිසිත් සහනට පිරිණමු සහසතු ලාභය දැන දැන තමහට පිරිණමන ලද්දේ නිසගි විය. “මේ මෙය සහනට නිසර්ම”යි ... දෙන්නේය යි. ... දෙත්තාහයි. ... ආයුෂ්මත්හට දෙමි”යි.

5. පිරිණමන ලද්දෙහි පිරිණම සත් ඇතියේ තමහට පිරිණමා නම් නිසැරි පවිති වෙයි. පිරිණමන ලද්දෙහි විමති ඇත්තේ තමහට පිරිණමා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. පිරිණමන ලද්දෙහි තොපිරිණම සත් ඇතියේ තමහට පිරිණමා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. සඛ්‍යයාට පිරිණමන ලද්ද අත් සහනට හෝ සැයකට හෝ පිරිණමා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. සැයකට පිරිණමන ලද්ද අත් සැයකට හෝ සහනට හෝ ගණයාට හෝ පුතුලක්හට හෝ පිරිණමා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. පුතුලක්හට පිරිණමන ලද්ද අත් පුතුලක්හට හෝ සහනට හෝ ගණයාට හෝ සැයකට හෝ පිරිණමා නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. තොපිරිණමන ලද්දෙහි පිරිණමු සත් ඇතියේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. තොපිරිණමන ලද්දෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. තො පිරිණමන ලද්දෙහි තො පිරිණමන ලද්ද සත් ඇතියේ ඇවැත් තැනි.

6. අතාපතති කත් දෙමාති පුච්ඡියමානො යත්තුමනාකං දෙය්-
ධමමො පරිභොගං වා ලභෙය් පටිසංඛාරං වා ලභෙය් චිරට්ඨිතිකො වා
අස්ස, යත් වා පත තුමනාකං චිත්තං පටිදත්ති තත් දෙමාති හණති,
උමමහතකස්ස, අදිකමමිකස්සාති.

පරිඤ්ඤාපදාං නිමිතිං.

පතනවගෙගා තතියො.

තසප්පදානං:

ඥො ව පතතාති භෙසජ්ජං වස්සිකාදුතපඤ්චමං,
සාමං වායාපනචෙට්ඨකො සංඝඛිකං සංඝිකෙත වාති.

උද්දිට්ඨා, බො අයසමනෙතො තිංසනිස්සග්ගියා පාවිතියා ධමමො.
තත්ථායසමනෙත පුච්ඡාමි: කච්චිත් පරිසුඤා? දුතියමපි පුච්ඡාමි: කච්චිත්
පරිසුඤා? තතියමපි පුච්ඡාමි: කච්චිත් පරිසුඤා? පරිසුඤෙත්ථායසමනෙතො.
තසමා තුණති. එවමෙතං ධාරයාමිති.

[අතිරෙකෙකරතතඤ්ච අකාලපොරුණධොවනං,
පටිග්ගහඤ්ච තඤ්චෙව විඤ්ඤාතන් ව තතුතතරි,
ඥො අපපවාරිතා චෙව තිකඛිතතුං වොදනාය වාති.

මිස්සකං සුඤ්ඤාතඤ්චෙව තුලඤ්ච අනුචස්සකං,
පුරුණස්සත්තඤ්චෙව ලොමානං හරණෙන ව,
ධොවනං රුපිකඤ්චෙව ඥො ව තාතප්පකාරකාති.

අතිරෙකඤ්ච පතතඤ්ච උභෙතෙ ඛකිතෙන ව,
භෙසජ්ජං සංවකඤ්චෙව කුපිතෙන අච්ඡිද්දනං,

ඥො තතතවායා චෙව අචෙට්ඨකච්චරෙන ව,
ජාරතතං විප්පවාසෙන අතතතො පරිණාමකාති.]*

තිංසකං නිමිතිං.

පාරාජිකපාළි නිට්ඨිතා.

* ඉමා අතිරෙකභාෂායො ඕහල පොත්කෙසු සෙව දිස්සනෙත.

6 කොතැන්හි දෙන්තමෝද්ධි විවාරණු ලබන්නේ, යම් තැනක තොපගේ දෙයධර්මය පරිභොගය හෝ ලබන්නේ නම්, පිළිසකර හෝ ලබන්නේ නම්, කල් පවත්නේ හෝ වන්නේ නම්, යම් තැනක හෝ තොපගේ සිත පහදී නම්, එහි දෙව්'සි කියා නම්, උමතුටුවනුට, ආදිකම්මකයාට, ඇවැත් නැති.

පරිණත ශික්ෂාපදය හිමි.

පාත්‍රවතීයසි.

එහි උඥනය:

පාත්‍රසිකාද දෙකය, හෙසජ්ජ, වසසික සහ පස්වැනි අවර්ණක ශික්ෂා-පදය ද, සුත්තවිඤ්ඤානී, මහාපෙසකාර, අවෙකව්වර, සාසබ්බ, සබ්බික පරිණතය යන පසද්ධි දස ශික්ෂාපද කෙනෙක් වෙත්.

ඇවැත්නි, සිත් නිසභිපච්චි දහමිත්‍ර උදෙසන ලද්දක. එහිලා ආයුෂ්මතුන් විවාරමි: කිම පිරිසිදුවට ද? දෙවතවට ද විවාරමි: “කිම පිරිසිදුවට ද? තෙවතවට ද විවාරමි: කිම පිරිසිදුවට ද? එහිලා ආයුෂ්මත්තු පිරිසිදුවට. එතෙසින් මේ තුෂණීභාවය සි. මෙතේ තෙල තුෂණීභාවය දරමි”යි.

තිංසකය හිමි.

පාරාජිකපාළිය නිමි.

පද්‍රව්‍යකමණිකා

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අකඩදසා	104	අජේකාගහෙචා	522
අකඩසිතං	70	අජානනාසා	80
අකඩරිකාය	468	අජිකා	434
අකඩාතං	44, 294	අජිකාසප්පි	610
අකෙඛත	468	අජිතකම්පං	82
අකට්ඨං	584	අඤ්ඤාප්පතාය	44
අකතනිබ්බිසො	158	අඤ්ඤාභාගියසා	436
අකතප්‍රඥො	153	අඤ්ඤාමඤ්ඤාච්චාපතෙන	464
අකප්පියං	46, 294	අඤ්ඤා ගති	34
අකාමකා	30	අඤ්ඤාතිකාය	578
අකාලච්චරං	512, 514	අට්ටකං	180
අකිරියවාදො	6	අට්ටසාරං	246, 248
අකිලාසුතො	18	අට්ටියමානො	58
අය්‍යදුතං	328	අට්ඨාපදො	468
අය්‍යධිසිච්චමෙ	198	අට්ඨානං	56
අගම්මන	36	අට්ඨාරුසහෙදකරවජ්ඣති	452
අගාරං	28	අභිකිකොසමා	10
අභ්‍යජාතං	46, 286, 516	අභ්‍යකාමපාරිචරියසිකාපදං	330
අභ්‍යජාතසාමනනා	84	අභ්‍යගර්භිනො	54
අභ්‍යාරකාසුයා	46	අභ්‍යුද්දෙසං	382
අභ්‍යුට්ඨං	82, 292	අභ්‍යුපතාසිකං	198, 200
අභ්‍යුලුත්තාරිකාය	92	අභ්‍යුපරෙකාරසා	326
අභ්‍යුලිපතොදකෙන	186	අභ්‍යවසෙ	54
අට්ටයෙන	24	අභ්‍යසංගිතං	14
අට්ටකච්චරං	628	අභ්‍ය නාම	36
අට්ඨරුයො	38	අතිකකාමෙති	140, 574
අට්ඨරියං	250	අතිමඤ්ඤාසාති	14
අට්ඨාදෙතුං	624	අතියාවකො	378
අට්ඨාදෙතුකාමො	536	අතිරෙකච්චරං	428
අට්ඨාදෙසසති	548	අතිරෙකජාතනං	632
අට්ඨාදෙසි	26	අතිරෙකපතෙනා	692
අට්ඨනනච්චරෙ	530	අතිහරපෙසුං	40
අච්චරච්චිතාය	28	අට්ටයාවිතෙනා	130
අච්චරාපසම්පතෙනා	34	අභිනියං	22
අජ්ජතග්ගෙ	40	අභ්‍යාගමග්ගපච්චතෙනා	140, 572
අජ්ජභේතා	548	අද්‍රව්‍යකාමා	24
අජ්ඣාචාරෙ	322	අද්දිට්ඨං	200, 426
අජ්ඣාපතෙනා	426	අභිගතසඤ්ඤානො	200
අජ්ඣාවසනා	28, 30	අභිගතා	12
අජ්ඣුපගතො	56	අභිචිතනං	576
අජේකාකාසො	128	අභිචිතනසිකා	56

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අඩවිකිනෙත	192	අනුඤ්ඤා	28
අඩපඤ්ඤා	56, 576	අනුත්තරේ	1
අඩමානෙත	200, 234	අනුද්දිට්ඨං	18
අඩවළේ	130	අනුඛංසිතො	426
අඩවාසෙහු	14	අනුඛංසෙති	196, 256, 424
අඩවාසෙසි	24	අනුප්පාදාදිමමා	4
අඩසමිතාති	8	අනුපගමම	26
අඩසිලසිකා	56	අනුපඤ්චා	422
අබොජානුමණ්ඩලං	324	අනුප්පනො	4
අනතරකරේ	632	අනුපරිගනානුං	408
අනතරධාපෙත්තං	18	අනුපාදාය	18, 42
අනතරභොගිකා	104	අනුපුබ්බත	36
අනතරවාසකං	518, 634	අනුපුඤ්ච	424
අනොකොට්ඨාගාරකො	610	අනුපුඤ්චංසු	436
අනොමනො	42	අනුවාදාදිකරණසා	438
අනුබ්බකිනෙත	106	අනුසංඤ්ඤාමානො	98
අනගාරියං	28	අනෙකපරියායෙන	42
අනඛණ	10	අනෙකවිතිතං	10
අනඤ්ඤාගරහිතො	54	අපකං	18
අනතතමනො	420	අපකිලමිථො	380
අනන්තංගිතං	194	අපසංසං	628
අනබ්ගතෙ	200	අපසංඤ්ඤානො	40
අනබ්බිකො	594	අපපිනානා	442
අනන්තරහිතාය	30	අපසංහිතිතං	222, 230
අනනුච්ඡිතං	46	අපසනිතො	424, 436
අනනුඤ්ඤානං	28	අපසනිරූපං	46
අනනුලොමිකං	294	අපපනො	200
අනපලොකෙතො	24	අපපුඤ්ඤා	54
අනභාවකතා	4	අපමනායා	12
අනභිජානං	200	අපමාණකාය	374
අනභිරුද්ධො	424	අපපාරිතො	536, 624
අනලසො	338	අපසනනං	44
අනවකාසො	56	අපපිච්ඡතාය	448
අනවයො	96	අපපිච්ඡසා	48
අනසායකො	186	අපපිතං	536, 628
අනායාමිථලසච්ඡිකිරියාය	204	අපොච්ඡාය	38, 424
අනාදිතවදසො	40	අපොච්ඡායො	468
අනාථිකතො	54, 80	අසගබ්බො	8
අනිව්වානුපයසි	156	අපච්ඡිකතානො	66
අනිමිතතං	204, 222, 322	අපච්ඡාදිට්ඨො	510
අනිසායකො	632	අපච්ඡාය	48, 448
අනිතිකා	422	අපචිතො	196
අනිලකං	16	අපඤ්ඤාතතං	18
අනුකම්පා	96	අපදං	116

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අපදිගන්ති	418	අභිසංඛාරිකං	420
අපරජකිති	424	අභිනවද්වං පච්චාරෙය්‍ය	534
අපරන්තං	112	අභිනරිංසු	610
අපරිකතමනං	382	අහෙජ්ජපතෙතා	10
අපරිභුතනං	578	අඞ්චු	10
අපස්සාය	88	අඞ්චුලකෙත	196, 424
අපරිසංකිතස්ස	426	අය්‍යපුතෙතා	40
අපසාදිතො	340	අයොතිසො	54
අපසාදෙති	238	අයොපතෙතා	594
අපස්සෙතං	162	අරසරුපො	4
අපුත්තකං	40	අරහං	1
අඛ්‍යාචටෙන	340	අරහසි	322
අඛ්‍යාදං	40	අරියෙත	46
අඛෙඛාහාරිකා	260	අරුණ්‍යාමනෙ	516
අඛෙඤ්ජංසු	182	අරුපිසෙ	586
අඛෙඤ්ඤසිං	12	අරොහතතා	484
අඛ්‍යාකුටිකා	468	අලකුචිකා	54
අඛ්‍යානඤ්ජ	42	අලමරියඤ්ඤාදස්සනං	200
අඛ්‍යාතං	250	අලංකමමනියෙ	484
අඛ්‍යාතධම්මං	20	අලොභිතා	322
අඞ්චුමනවරියෙත	196	අවච්ඡිතං	464
අඛ්‍යාලො	468	අවඤ්චාසි	174
අහබ්බො	68, 244	අවහර	120
අහයා	422	අවහරණවිතෙතා	104
අභිකතනතං	14	අවාපුරණං	292
අභිමාරිණී	250	අවාසිමං	556
අභිජ්ජමානො	152	අභිකප්පිකො	594
අභිනික්කණ්ණාති	298	අභිවාරං	10
අභිනිත්තාමෙසිං	10	අභිජ්ජා	10
අභිනිපට්ටෙති	298	අභිජ්ජානවා	12
අභිතෙත	130, 596	අභිඤ්ඤාස්ස	68
අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍ය	8	අභිතකකං	10
අභිනිමමනියාමි	16	අභිදුරෙ	28
අභිනිපථාදෙය්‍ය	552	අභිපාට්ටිකෙ	510
අභිනිසිදන්ති	70	අභිපුතෙත	596
අභිපපමොදයං	156	අභිගෙයා	96
අභිපුඤ්ජති	112	අභිතරුගො	18
අභිජමස්ස	30	අචුතතා	570
අභිජුලහ	318	අස්සමඤ්චිකාසු	14
අභිවාදෙති	4	අස්සාමණ්ණකං	294, 461
අභිවිඤ්ඤපෙසි	40	අස්සාමිකායො	374
අභිවිතරිතා	160	අස්සාසනො	156
අභිසම්මො	462	අස්ස	450
අභිසමෙකාච්ඡි	486	අභ්‍යන්තරාසුභාසියං	58, 88

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අසභගිකානි	18	අරඳුං	10
අසඳුමමං	46, 52	අරඳුච්චිජයෙන	240
අසඤ්ඤායා	76	අරුධනිජයා	240
අසත්තං	24	අරුමිකභාවං	58
අසප්පායානි	158	අලග්ගෙභාවං	142
අසමමුඛෙය්ඨං	10	අලග්ගසමුඤ්ඤානායං	44
අසමිනුග්ගානියමානො	200	අලිමෙපනනසායං	284
අසලීනං	10	අවසනා	296
අසාදිග්ගනසායං	80	අවිඤ්ඤා	318
අසාරඳුං	10	අවෙලං	466
අසාවෙච්ඡාකාමො	66	අසයො	386
අසිලොමං	248	අසච්චිතරුභො	12
අසුචිං	256	අසච්චමුද්දයො	12
අසුකසායං	426	අසිච්චිකායං	46
අසෙවනකො	154, 156	අගතච්චිතො	424, 618
අංසකුටෙන	318	අභිභවනා	512
අංසච්චිකො	622	අභිඤ්ඤාමි	146
අභිකුණපෙන	152		
අ		ඉ	
අකඛ්ඛිකා	454	ඉකඛ්ඛිකා	250
අකාරෙහි	64	ඉඛ්ඛයා	184
අකාසට්ඨං	108	ඉට්ඨකා	178
අකිණ්ණලොමං	326	ඉතිච්චනං	20
අකොට්ඨපෙයා	518	ඉතිහ	40
අකොට්ඨකා	634	ඉත්තනාමො	120, 168, 458
අගතච්චලා	486	ඉජ්ඣා	38
අගමෙහි	22	ඉජ්ඣධනං	38
අච්චිතො	50	ඉජ්ඣභවකා	374
අභාපිතො	10, 12, 576	ඉජ්ඣච්චල	104
අදිකමිකසායං	454	ඉජ්ඣොපකො	96
අදිතනං	422	ඉසාපකතා	250
අදිතනායං	46		
අදිගෙයා	104	උ	
අදිසා	514	උකඛ්ඛිකා	616
අනාපානසන්ධිමාසි	154	උකඛ්ඛිකො	58
අනෙඤ්ඤං	254	උකඛ්චිකං	500, 582
අපඤ්ඤායා	144	උකඛ්චිතං	130
අපතතාසිකරණසායං	438	උකඛ්චිකො	212
අභිඤ්ඤාසිකං	36	උග්ගභෙග්ගයා	580
අභිඤ්ඤා	140	උග්ගාටෙභාවං	292
අයභිං	4	උච්චාරං	142, 184
අයසච්චනං	36	උච්චාරෙහි	178
අරඤ්ඤාකො	34	උච්චාලිඛිතපාණකදටෙභන	88, 260
		උච්චිතනමුලා	4
		උච්චිතදො	6

උ	පිටු	උ	පිටු
උජ්ඣාසනානි	320	උපාදිනො	442
උජ්ඣාසනානං	450	උපාදිනනරුපෙ	262
උජ්ඣාසනානි	98	උපෙකකිකො	10
උසෙජ්ඣ	14, 376	උබ්බිජ්ජනනි	374
උට්ඨාපෙසුං	182	උබ්බකකිකං	324
උට්ඨෙහි	34	උබ්බතසම්මිං	500, 514
උතතරජ්ජරණං	128, 530	උබ්බුජ්ජනා	94
උතතරුහමො	22	උභතොඛාසජ්ජනකො	68
උතතරිහමං	420	උභතොඛමධිකමාලං	466
උතතරිමනුසාධමමසා	42, 256	උමමසනි	298
උතතාරෙසුං	142	උමමසනා	296
උතුති	40	එ	
උද්දිසෙය්‍ය	22	එකජ්ඣං	418
උද්දෙසං	58	එකතොඛමධිකමාලං	460
උද්දෙසපරිසාපනොසු	462	එකථාලකෙ	468
උද්දෙසිනො	508	එකනනපරිපුණ්ණං	28
උද්දෙසො	34	එකනනපරිපුණ්ණං	28
උද්දෙසල්ලං	290	එකපාපුරණ	460, 472
උද්දපාදිං	10	එකමුලකසා	264
උද්දෙයො	572	එකංසං	22
උද්දරවට්ඨිං	92	එකිනිසුං	404
උදුතං	20	එකුද්දෙයො	50, 68, 450
උදුකකිලො	14	එකුපවාශො	506
උදුකකිලහණ්ණිකං	44	එතරහි	16
උදුරුතං	386	ඔ	
උපපණ්ණාසකපානො	42	ඔකකමිනති	260
උපකකිටං	536	ඔකතිනනවිකවු	468
උපකකිට්ඨකෙ	92	ඔවිරකො	118
උපචිකානං	386	ඔවිතිනා	138
උපජ්ඣාසං	58	ඔධි	50
උපට්ඨානසාලායං	154	ඔතාපෙතො	502
උපට්ඨාසිකං	482	ඔතිණ්ණො	294
උපපඤ්ඤා	374	ඔදකනතිකං	48
උපතොමේහි	14	ඔදනියකරං	132
උපතිකතිනො	136, 580	ඔදුතං	558
උපතිකතිපතං	169	ඔතිරකෙකි	118
උපතිජ්ඣාසි	288	ඔතිතපතනපාණිං	26
උපතිති	116	ඔනොපෙට	638
උපතිසායං	34	ඔපාතං	162
උපලාපෙනා	50, 140	ඔපුඤ්ජාපෙනා	38
උපවාදකා	12	ඔතනවුමිටා	348
උපකමපජ්ජ	18	ඔතාසනාසා	496
උපහනිනිසුං	88	ඔමකො	594

ම	පිටුව	ක	පිටුව
මමසකි	298	කමලං	620
මමසනා	296	කමමකාරි	361
මමසවාදසා	430	කමමනියෙ	10
මරකො	38	කමමවාය	454
මරබ්බිකො	246	කයවිකකරං	590
මරෙතඤ්චාසෙ	614	කරණියං	12
මරොගනනා	246	කරමරුනිතා	348
මලබ්බකි	298	කවාචෙන	492
මලමකො	110	කා	
මලීනවිලීනා	610	කාමපරිලාභානං	50, 294
මචට්ඨිකාය	548	කාමපිපාසානං	44
මචරකෙ	508	කාමගොගී	322
මචසාපෙතති	612	කාමවිතකකානං	44
මසරෙය්‍ය	450	කාමෙකකුසුතං	44
මසාදෙහි	38	කායදබ්බිඛුලා	416
මසිඤ්චනතසා	290	කායබ්බිතං	622
මහාරෙච්චා	82	කාරුකුකුසිප්පායො	140
මනීය්‍යකො	522	කාලසුතනං	490
ක		කාසායාති	28
කකකසලොමං	326	කාසාවකණ්ඨා	198
කචෙජ්	522	කි	
කට්ඨගාරිකා	88	කිච්චාධිකරණං	426
කට්ඨණ්ඩං	578	කිච්චලාභො	522
කට්ඨාගරො	110	කිතවසොච	198
කට්ඨුතනං	108	කිට්ඨලකානං	396
කට්ඨං	50	කිලකෙජ්ඣි	38, 492
කණ්ඨුසුතනං	108	කිලමිසාමි	34
කණ්ඨුචනතසා	284	කිලිනනං	88
කණ්ණකිකාති	502	කිසමිං විය	528
කණ්ණසප්පය	46	කිසො	42
කතතරදණ්ඩො	418	කිව විරං	594
කතතිකචොරකා	632	කු	
කතකලාභො	158	කුකකුච්චං	42
කතභිරුතතානො	158	කුකකුච්ච්ඡාපකානං	8, 10
කතකුසලො	158	කුකකුරකුණපෙන	152
කතාකතං	584	කුට්ඨමසා	186
කතිකසණ්ඨානං	415	කුට්ඨචුඤ්ච	386
කතිපාහං	34	කුරු	198
කඤ්චං	290	කුරුමුලං	36
කතාජකං	420	කුරුමි	492
කපෙපති	430	කුතෙතථ	24
කපෙපසකති	484	කුද්දලං	106
කපිකුඤ්චරො	110		

කු	පිටුව	මු	පිටුව
කුදයු	196	මුද්‍රමුද්‍ර	16
කුමන්මුඛ	108	මුංසෙති	323
කුමමාසං	36	ශ	
කුමිනො	140	ගණකො	96
කුලලා	246	ගතතානි	34, 146
කුලුපගං	336	ගතපච්චාගතෙන	163
කුලුපුණ්ණායො	294	ගතරසා	2
කුසවිරං	82	ගබ්බපානතං	182
කුසලං	450	ගරුපරිකරානි	198
කුලුපුණ්ණාසි	466	ගරුභණ්ඩානි	198
කුපාසාරසාලායං	26, 152	ගතපතිවිවරධරො	442
කෙ		ගතිතාගතිතං	600
කෙවලපරිපුණ්ණං	1	ශා	
කෙසකම්බලං	82	ශාපා	20
කෙසමයුද්ධං	28	ශාමධම්මං	48, 52
කො		ශාමුපච්චාරො	104
කොකම්මාසං	132	ශී	
කොට්ටච්චා	14	ශීවුපගං	584
කොට්ඨං	108	ශෙ	
කොත්ථිලියං	486	ශෙය්‍යං	20
කොත්තකාරකො	554	ශො	
කොසජ්ජයු	48	ශොචරියානං	360
කොසෙය්‍යං	620	ශොතිසාදි නිව්චෙයා	104
කොපුලෙඛි	610	ශොපානසිං	146, 178
ම		ශොපිතං	104
මණ්ණෙත	40	ශොපෙකුං	144
මකිභාසෙ	110	ශොමයෙත	38
මමනිඤ්ඤං	566	ශොසප්පි	610
මරකම්බලං	326	ශ	
මරෙ	156	ශට්ඨාපෙනානං	286
මලිකාය	468	ශට්ඨිකං	292
මාදනියාදිනි	194	ශට්ඨිකාය	468
මි		ශට්ටච්චා	86
මිත්තවිනෙතා	66, 124	ශතකතං	584
මිලපාතො	436, 618	ශරාපායං	24
මි		ශා	
මිණ්,	12	ශාතෙතො	196
මිත්තනානං	450	ශො	
මිත්තනි	98	ශොරවිතං	46
මිලං	114		

ව	පිටුව	ප්‍ර	පිටුව
විකකහෙදං	448, 450	ප්‍රපනං	296
විකක්‍රුතුකා	246	ප්‍රපි	84
විච්චරතීයකං	386	පෙ	
විනෙතා	214	පෙජ්ජහෙජ්ජං	106
විතුකකහතතං	420	ප්	
විතුජං කුතං	230	ජඝ්ඤපෙසතිකෙන	478
විතුභි ආනෙභි	112	ජතුමාසකො	580
විච්ඡුක්‍ෂාමො	58	ජනනාසර	132, 286
වා		ජනපදවාරිකං	616
වාලෙසි	50	ජා	
වාමනාඨිපායො	424	ජාගරනනසා	76
වි		ජාගරො	424
විකඛලං	96	ජාතරූපරජනං	580
විඛිගුලකෙන	468	ජාතතො	2, 20
විතතමතො	160	ජාතිසාති	22
විතතරූපං	420	ජායතනතෙ	340
විතතසඬකපෙයා	160, 162	ජාරතනතෙ	340
විතතසංඛාරපටිසංවෙදී	156	ජාරසා	322
විරට්ඨිතිකං	16	ජී	
වි		ජිංසෙ	380
විවරකාලසමයං	628	ජිගුච්ඡානො	58
විවරවෙනාපනනං	546	පෙ	
විවරරජ්ජයා	108	පෙගුච්ඡි	6
විවරවංසෙ	108	පෙට්ඨො	8, 14
වු		කා	
වුණණපිණෙකා	598	කාතං	230.
වුතුපපාතසද්දණං	12	කාපෙති	108
වෙ		කු	
වෙනාපෙනා	548	කුතතිවතුකෙන	36, 200
වෙතියරුකකං	404	කුතතියා	480
ජ		කුතීද්‍යපි	36
ජගලකං	434	කුතීව්‍යසනෙන	54
ජඤං	456	ඛා	
ජඤ්චාසිතී	356	ඛාතාරහෙන	56
ජනනා	338	ත	
ජමගිතතතං	38, 154	තකකං	190
ජමායං	146	තකකවණණං	260
ජලභිකෙසු	194	තඬභිකා	348
ජා		තණහකකියෙ	44
ජාදෙකා	180		

ත	පිටුව	ඵ	පිටුව
තභියං කුභං	230	ඵරුයමිං	468
තදනුපපනෙතා	514	ඵලට්ඨං	108
තනතවායෙහි	620	ඵවිකාය	138, 610
තප්පව්වයා	52	ඵා	
තපපනතු	242	ඵාලිපාකෙ	36
තපනීයා	8	ඵු	
තපඤ්චි	8	ඵුලලවයසා	76, 226
තපොගුණා	442	ඵෙඨ	
තරච්ඡවිකායං	132	ඵෙතොසිති	103
තලාකෙ	114	ඵෙය්‍යසංඛිතං	102
තා		ඵො	
තාපෙති	180	ඵොමෙති	323
තාලපකකපාලකා	144	ඳ	
තාලාවස්ථකතා	4	ඳාකතතුං	550
තාවකාලිකං	122	ඳවයංඳායසමාපනති	48
ති		ඳවිතිතිකා	14
තිකතතුං	40	ඳකෙනා	338
තිකොට්ඨපාරිසුද්ධං	450	ඳකවිණ්ණං	260
තිණ්ණප්පකං	608	ඳජ්ජාමි	336
තිණ්ණභූමිකං	94	ඳනතපොතං	114
තිණ්ණාරියො	94	ඳබ්බ ඳබ්බා	436
තිබ්බරුහකො	32	ඳවත්ථාය	282
තිරච්ඡාතකවිකා	418	ඳසපදෙ	468
තිරච්ඡාතගතාය	50	ඳසාගතිකකනෙතා	594
තිරොකකා	478	ඳසාතපරමං	498
තිරොකරණීයං	38	ඳසිකසුත්තං	590
තිරොහාවං	338	ඳ	
තිලඵලනෙතං	66	ඳරුකුඛිතං	96
ති		ඳරුධිතලිකාය	84
තිරෙතා	30	ඳරුමාසකො	580
තු		ඳි	
තුච්ඡකං	202, 444	ඳිච්ඡධම්මකාතං	48
තුණ්ඨිගාවෙන	24, 36	ඳිච්ඡසංඤ්ඤාතො	200
තුච්චෙනති	468	ඳි	
තෙ		ඳිසමඤ්ඤාතං	20
තෙකවුකයාදා	148	ඳිපෙය්‍ය	452
තෙරසකං	256	ඳ	
ඵ		ඳකති	42
ඵකෙනෙතා	292	ඳගගතිං	46
ඵකෙසි	130		
ඵලොනතසා	288		

ද	පිටුව	බු	පිටුව
දව්වාලා	632	බුතතිකා	320
දව්වුලං	48	බුතගුණං	34
දව්වුලාපි	320	බුතං	448
දව්වුලාදව්වුලං	322	බුරං	112
දතියං කුතං	230	බුවලොභිතා	322
දතියපඤ්ඤාතති	54, 530	බො	
දපෙසාසතාය	48	බොවාති	578
දබ්බවිසිකකාපදං	462	බොවාපිතං	518
දබ්බණ්ණං	42	න	
දබ්බලං	54	තඤ්ඤාය	612
දබ්බුතීතො	450	තඤ්ඤා	80
දබ්බාසිතං	444	තච්ඡන්තං	422
දබ්බිකෙඛා	14	තච්ඡවිචරො	530
දභරතාය	48	තච්ඡපතතඤ්ඤා	604
දමමඤ්ඤාතං	48	තප්පතිරුපං	422
දමමතො	42	තවතීතං	610
දරනුරකඛියා	382	තවරතතං	326
දලලං	42	තවාටුතං	326
දඤ්ඤා	126	තඤ්ඤරොයාම	98
දඤ්ඤාභාසා	484	නා	
දඤ්ඤාසුභෙත	26	නාගදනෙතා	108
දඤ්ඤාචාර්යං	532	නාතිකබෝධයාසි	38
දඤ්ඤාගරෙසු	382	නාතාගොතතා	462
ද		නාතාච්චා	462
දුතපරමපරාය	162	නි	
දෙ		නිකබ්බිති	418
දෙය්‍යධම්මො	24	නිකම්මතාති	18
දෙවග්ගදරුනී	98	නිකච්චා	198
දෙය්‍යො	380	නිබ්බිතීතො	486
දෙ		නිබ්බාතං	108
දෙය්‍යො	248	නිබ්බදතං	198
බ		නිගවේශ්ඤා	46
බජාගවා	348	නිවච්චතතිකා	422
බඤ්ඤාකරණං	510	නිව්ච්චි	250
බතකාතිතා	356	නිව්ච්චරෙසි	292
බමමං වරනෙතා	112	නිට්ඨුතිතා	330
බමමියා	26	නිපාතෙසු	182
බමමවිතයෙ	42, 196	නිබ්බාණං	44
බමමය්‍යාමි	96	නිබ්බාගාපෙසා	38, 96
බමමුපහාරො	170	නිබ්බුජ්ඣනති	468
බමිතිසන්තතනෙතා	42, 194	නිබ්බදෙතති	436
		නිබ්බාගො	4

නි	පිටුව	ප	පිටුව
නිමිතනතං	450	පවුළුපවිතිතං	124
නිමිතනනි	4	පවුළුසසමයං	580
නිමිතනං	50	පවුළුභතනං	246
නිමිතනකමමං	172	පවුළුසමනෙත	24
නිමිතනං	22	පවුළුසමං	22
නිරිඳුදෙ	22	පවුළුනො	196
නිරුද්ධතො	22	පවුළුසනො	422
නිරුද්ධතපථෙ	128, 130	පවුළුසි	42
නිරුද්ධතපුසසි	156	පවුළුභ	18
නිරිඳුසි	50	පවුළුනො	24
නිරුද්ධතො	26	පවුළුපෙති	22
නිරුද්ධසි	612	පවුළුසංඛ්‍යා	516
නිරිඳුතො	634	පවුළු	588
නිරුද්ධතො	308	පවුළුසිති	357
නිරුද්ධතවිචරං	500	පවුළුකමතං	176
නිරුද්ධතපනො	596	පවුළුකමතං	598
නිරුද්ධතං	50	පවුළුකමති	590
නිරුද්ධතං	484	පවුළුකමති	22
නිරුද්ධතං	130	පවුළුකමති	484
නිරුද්ධතකමතං	570	පවුළුකමති	38, 530
නො		පවුළුකමති	488
නොගමයා සමයො	548	පවුළුකමති	294
නොපාරං	476	පවුළුකමති	36
නොරතිකයා	190	පවුළුකමති	156
ප		පවුළුකමති	450, 466
පකකනො	382	පවුළුකමති	476
පකකම	28	පවුළුකමති	312, 218
පකකි	450	පවුළුකමති	82, 158
පකකිලෙති	82	පවුළුකමති	80
පකකිතනං	46	පවුළුකමති	226, 232
පකකිතනං	52, 158, 258	පවුළුකමති	636
පකකිතනං	450	පවුළුකමති	328
පකකිතනං	34, 14, 376	පවුළුකමති	44
පකකිතනං	424	පවුළුකමති	334
පකකිතනං	468	පවුළුකමති	142, 580
පකකිතනං	58	පවුළුකමති	638
පකකිතනං	18, 24	පවුළුකමති	154
පකකිතනං	38	පවුළුකමති	586
පකකිතනං	572, 514	පවුළුකමති	610
පකකිතනං	348, 374	පවුළුකමති	610
පකකිතනං	4	පවුළුකමති	568
පකකිතනං	634	පවුළුකමති	588
		පවුළුකමති	28
		පවුළුකමති	482

ප	පිටුව	ප	පිටුව
පඨමාභිනිබ්බිද	10	පරිපාභෙනති	632
පඨමාභිසිනෙතා	98	පරිපුඤ්ජනෙතා	34
පඨවිතිසසිනො	16	පරිබ්බාජකො	588
පණ්ඩකො	68	පරිභාචි	8
පණ්ඩුපලාසො	106	පරිභුඤ්ජිතබ්බාති	610
පණාමෙත්වා	22	පරිභුතතා	546
පණ්ඩිය	236	පරියාගායෙ	292
පතතකතිකා	422	පරිසිට්ඨාය	616
පතත්තකල්ලං	406, 454	පරියොසාතකල්ලාණං	1
පතතගාගාපකො	600	පරියොදාතෙ	10
පතතපථවිකාය	620	පරියොසාපෙඨි	558
පතතපරියනෙතා	600	පරිවතෙතය්‍ය	16
පතතාලුකකෙන	468	පරිවායං	260, 482
පථපථපුලකං	14	පරිවිහකෙකා	16
පතිකඛ්ඨති	295	පරිවුතො	28, 196
පතිමානෙති	176	පරිසුඤ්ඤා	10
පතිසලලිතස්ස	16	පරිසෙදිකාති	8
පතිසලලිසිත්ථං	90, 152	පරිභාරපථෙ	468
පතිසෙවිතා	424	පලලං	380
පතිසෙච්චි	44	පව්වෙත්වා	140
පතිසෙවෙය්‍ය	48	පචාරණ	426
පථව්‍යා රුජා	104	පචාරිතානං	604, 620
පදකම්ණං	14, 28, 450	පචායං	622
පදලෙත්වා	8	පටුතෙතා	218
පදුමං	110	පචෙදයෙ	198
පනසථොරකා	136	පචෙදෙති	1
පතාමෙත්වා	292	පචෙසෙනාසාය	290
පතාමෙසි	176	පසන්නාමුඛවණණං	42, 194, 256
පපපටකොජං	16	පසාදො	10
පපතා	40	පසාමෙතය්‍ය	156
පබ්බජෙය්‍ය	28	පසාසනෙතා	156
පබ්බාජනීයකම්මකතා	476	පසාමිට්ඨානං	94
පහගො	252	පසාමිමගො	324
පරකකම්සාති	450	පසාදභඤ්ඤං	242
පරචිත්තවිදු	238	පහාණං	44
පරපරිගාහිතා	122	පභිණාති	348
පරුසිකති	294, 298	පභිණෙය්‍ය	396
පරිකම්පිත්වා	38	පභිතතාසාය	10
පරිච්චතො	580	පභිතො	346
පරිචාරෙහි	32	පභිණෙ	214
පරිචාරෙනෙතා	344	පහුතජාතරුපරජනං	34
පරිඤ්ඤා	44	පහුතඛතඨඤ්ඤා	34
පරිණතං	638	පහුතච්චිකච්චපා	252
පරිණාමෙය්‍ය	638	පහුතච්චිතතුපකරණං	34

ප	පිටුව	ප	පිටුව
පංචධනුසතං	632	පුච්ඡෙද්ද	1
පංචගොස්ථිකානි	610	පුඤ්ඤකිතං	146
පංචමාසකො	102	පුඤ්ඤ	38
පංසුකිතානි	146	පුණ්ඩරිකං	110
පංසුකුලිකො	34	පුත්තදරණං	194
පා		පුත්තභංගාදායකං	522
පාටිදෙසනීයං	446	පුත්තබ්බවාහිනිබ්බතනි	8
පාණානි	194	පුප්ථං	40
පාණිනො	34	පුප්ථංවලියං	290
පාණිපපභාරං	578	පුප්ථංසං	40
පාණිං	16	පුබ්බභ්‍යාසමීයං	26
පාණුපෙතං	14	පුබ්බතනං	112
පාත්‍යාකාසි	246	පුබ්බතනනිසසිත්තං	388
පාතබ්‍රතං	96	පුබ්බභාසිනො	468
පාතිමොක්ඛං	16	පුබ්බරත්තාපරරත්තං	54
පාතුකම්මාය	244	පුබ්බනිවාසානුස්සතිස්සුණංය	10
පාතුභවනනි	22	පුරුණදුතීසිකා	38, 84, 316
පාතෙතබ්බං	584	පුරුණමොභාරිකො	102
පාතෙතනි	476	පුරුහං භඤ්ඤමි	98
පාදං	104	පුරිසගුහනිං	106
පාතාගාරසාලා	386	පුරිසප්ථකරං	374
පාරතො	38	පුරිසුසභො	90
පාරජිකො	48	පුරිසදම්මසාරපි	1
පාරිච්චිකං	524	පස	
පාවච්ඡතෙ	246	පෙතනිකං	38
පාවාරං	328	පෙසකායෙරති	626
පාසාදිකාය	448	පෙසලාතං	48
පාහෙසි	628	පො	
පි		පොකඛරච්ඡතෙ	290
පිටකං	108	පොසෙස්සති	60
පිණ්ඩවාලිකො	174	ඵ	
පිණ්ඩපාතනීයරතො	152, 566	ඵඤ්ඤෙති	108
පිණ්ඩපාතපටිකකතො	374	ඵරති	510
පිණ්ඩපාතිකො	34	ඵලකචිරං	82
පිතාමහං	576	ඵලකෙ	18
පිතාමහසුභා	576	ඵස්සං	310
පිපාසවිතයො	44	ථා	
පිච්ඡනි	194	ථාණිතං	592
පිංසිකා	14	ථාසුලුතාරිකාති	246
පි		ථි	
පිඨෙ	130	ථිට්ඨා	54
පිණ්ඩියා	42, 194, 256	ථිසෙය්‍ය	450
පිතිසුඛං	10		
පිලෝනාසං	288		

පද්‍ය	පිටුව	පද්‍ය	පිටුව
පොදුබලය	4	හැකිවිකසාදාදීම	468
පොදුබලය	170	හැකිවිකසාදාදීම	54
බල		හැකිවිකසාදාදීම	230
බලය	240	හි	
බල		හිකසාදාදීම	56
බලය	20	හිකසාදාදීම	70
බලය	160, 330	හිකසාදාදීම	56
බල		හිකසාදාදීම	596
බලය	568	හිකසාදාදීම	530
බලය	24	හිකසාදාදීම	18
බල		හි	
බලය	318	හිකසාදාදීම	40
බලය	36	හිකසාදාදීම	6
බලය	610	හිකසාදාදීම	108
බලය	450	හිකසාදාදීම	530, 566
බලය	22	හි	
බල		හිකසාදාදීම	18, 378
බල		හි	
බලය	198	හිකසාදාදීම	450
බලය	420	හි	
බල		හි	
බලය	40	හිකසාදාදීම	54
බල		හිකසාදාදීම	356
බල		හි	
බලය	94	හිකසාදාදීම	50
බලය	26	හිකසාදාදීම	610
බලය	18	හිකසාදාදීම	422
බල		හිකසාදාදීම	1
බලය	212	හිකසාදාදීම	292
බලය	54	හිකසාදාදීම	466
බල		හිකසාදාදීම	534
බල		හිකසාදාදීම	330
බලය	620	හිකසාදාදීම	44
බලය	512	හිකසාදාදීම	610
බලය	224, 232	හිකසාදාදීම	148
බලය	36	හිකසාදාදීම	468
බලය	420	හිකසාදාදීම	18
බලය	416, 418	හිකසාදාදීම	30
බලය	56	හිකසාදාදීම	438
බලය	12	හිකසාදාදීම	162
		හිකසාදාදීම	468

ම	පිටුව	ය	පිටුව
මරණවණණං	182	යථාච්චො	58
මහඬුනා	34	යථාපුතෙනා	56
මහලුකං	406	යථාභිජනනං	26
මහාභොගා	34	යථාසුතෙනන	408
මහිව්ඡනාය	48	යථාජනිං	420
මා		යථාචජේත	468
මානිකානං	514	යථාචිතාජි	56
මාතුගාමිකං	46	යථාසිලො	56
මාතුචිතතිකං	38	යා	
මාරකාසිකා	152	යාවතබ්‍රලො	376
මාලකිනා	506	යාදිසො	56
මාලාවච්ඡං	466	යාපනීයං	566
මාචිගෙයසිප්ථ	40	යාවතතිකා	516
මි		යාවතිනං	482
මිලකකං	66	යාවදන්ථං	54
මිහිතපුබ්බබ්‍රහ්ම	468	මි	
මු		සුතතයොගෙන	242
මුග්ගපාභාරං	518	ර	
මුව්ඡනා	40	රභ්‍රමජේකි	468
මුව්චකං	260	රජ්ජබ්‍රහ්මනෙත	106
මුඛපාසනා	90	රජකන්තරණං	102, 126
මුද්‍රපිට්ඨිකො	84	රජකෙති	126
මුද්‍රගුණො	10, 12	රජ්ජතකාලකං	556
මුතලං	174	රජ්ජතිකො	576
මුත්තතිකා	346	රජ්ජපිභිකො	198
මුත්තෙනන	40	රතනාති	578
මු		රථකෙන	468
මුලධාමං	114, 120	රහරසා	4
මුලපඤ්ඤාතති	48	රහොගතකං	16, 280
මෙ		රහොගතකඤ්ඤා	162
මේජුතං	40	ශ	
මේජුතධමො	66	ශගව්‍යශාය	44
මේදවට්ඨි	150	ශජභොගො	548
මෙධාපි	288	ශජ්	600
මො		ශභකං	48
මොක්ඛපිකාය	468	ජ	
මොක්ඛාධිපායො	314	ජිකුචනති	468, 576
මොහපුරිස	46, 194	ජ්	
ය		ජ්භරසා	4
යථාකමුච්ඡගො	12	ජ්භිසමෙකාපනා	588
යථාගොචරෙ	56		

රු	පිටුව	ව	පිටුව
රුපියල් බඩකො	582	වටංඟකං	466
රුපියසිකාපදං	580	වට්ටුපවෙරදය	441, 258
රුසුපහාරේ	162	වණණවා	42
උ		වනතුකාමො	228
උව්වනති	34	වනතු විසාරකයා	230
උවුරවොරකා	136	වජ්ඣි	286
උමේ	84	වතීං	114, 130
උ		වනො	214, 228, 230
උභයගමනතං	22	වනසපති	116
උමකො	600	වසංචුජා	24
උසෙන්නි	468	වසසිකසාපිකා	610
උ		වසලං	380
උපබ්බති	64	වසලාමමං	48
උ		වසානෙලං	610
උතමනො	42	වසිමති	212
උ		වමොති	322
උච්චවරුනි	632	වෘ	
උබො	42	වෘකචීරං	82
උතං	144	වෘතපානො	610
උ		වෘතමණ්ඩලිකාය	130
උලබාය	168	වෘයාපෙය්‍ය	620
උලච්ඡිපානො	104	වෘලකමලං	82
උලණං	606	වෘලයකබ්බිතාරං	188
උලසමතතං	436	ව්	
උලසො	438	විකපපනුපගපවිජිමිං	536, 618
උලා		විකිරති	18
උලාකවිදු	1	විගතුපකකිලෙසෙ	10
උලාණසොචීරකං	192	විගතො	10
උලාමහංසෙ	38, 154	විගරති	194
උලාහකුමති	198	විචිත්තකානං	386
උලාහමාසකො	583	විජ්ජාචරණෙවපනො	1
උලාහිතිකා	96	විජ්ජවෙතතිසො	576
ව		විජ්ජවෙති	578
වෘතෙනත	582	විජ්ජයෙය්‍යං	186
වුහති	108	විජ්ජකං	4
වය්‍යවෘදකා	456	විඤ්ඤානතිබහුලා	562
වබ්බකෙනත	460	විඤ්ඤානසාසනා	486
වච්චමය්‍යං	68	විඤ්ඤාපෙති	58
වට්ටුපජ්ඣමො	263	විජ්ජා	622, 544
වජ්ඣි	182	විතකෙකප	18
		විතවෙරනති	246
		විතුදනති	246
		විඤ්ඤෙති	18

වි	පිටුව	වි	පිටුව
විදිකා	194	විහාරවස්තු	178
විධාවතී	12	විහෙය්ගියානි	523
විදුනිකං	466	වි	
විතට්ඨං	504	විතිකකමෙ,	160
විතට්ඨිනියානි	418	විතිසාරොකා,	4
විනිධාය	218, 230	වි	
විනිධාය භාවං	206	විනෙතා වජේපති	138
විනිපාතං	46	විත්තං	194
විනිතවස්තු	326	විසිතං	12
විනිවරණං	218, 230	වෙ	
විප්පකතා	556	වෙජ්ජකාය	478
විප්පවිපතනං	434	වෙය්ගං	139
විප්පවිපාදෙසු	92	වෙණි	296
විප්පවිසාරි	42, 240	වෙදනට්ඨානං	460
විප්පවුත්තං	510	වෙදලං	20
විප්පසන්නාප්තිවණ්ණං	42	වෙදිසි	88
විප්පකයා	4	වෙනසිකො	6
විප්පිණ්ණං	296, 322	වෙසුරිසිකා	322
විපාලායං	16	වෙසුලලිහතනං	22
විපාලෙන්නානං	450	වෙමිනිකො	298, 430
විපාලෙන්නි	54, 98	වෙය්ගකරණං	18, 20
විබ්බකියානි	90, 476	වෙය්ගාවිවකරො	546
විච්චිවිත්තං	12	වෙරසුරහාණවාරො	26
විමේකකං	200, 218, 230	වෙව්විතානි	64
විරමට්ඨ	462	වෙනාසට්ඨං	108
විරුගාය	42, 258	වෙ	
විරුජේනනි	246	වො	
විරිසාරමං	48	වොරොපෙති	158, 162
විරුලිනියා	202	ස	
විලග්ගං	176	සවාකකානො	12
විලිවකාරං	180	සවාතතාය	24, 420
විවට්ඨකපෙස	10	සඋදෙසං	10
විවරුපෙකා	38	සඋපාදතාය	42
විසාසනොතා	618	සකරිගොතානි	378
විසාසං	510	සකලියො	132
විසාසායනානි	122	සකවෙති	38
විසකානියෙන	164	සකදගාමිඵලං	318
විසකොද්දගාය	258	සකපිතුනිවෙසනං	36
විසතාමි	40	සකසකුද්දි	122
විසංකොගාය	42, 258	සකෙ	24
විසංවාදෙති	372	සකිකාමෙති	110
විහාරවිවරං	530	සකිකාමෙසසාමි	16
විහාරපරිගොගං	146	සකිකතකවිමං	172
විහාරපෙකානිකායො	318		

ස	පිටුව	ස	පිටුව
සංඛලිකබ්බිතෙන	106	සන්ධිසාරකං	202
සංඛලිබ්බං	28	සන්ධිසාරකං	24
සංඛලිසොපාලපණකං	462	සන්ධිසාරකං	610
සංඛලිසොපාලපණකං	48	සන්ධිසාරකං	44
සංඛලිසොපාලපණකං	418	සන්ධිසාරකං	146
සංඛලිසොපාලපණකං	48, 54, 570	සන්ධිසාරකං	142
සංඛලිසොපාලපණකං	450	සන්ධිසාරකං	36
සංඛලිසොපාලපණකං	48, 54, 570	සන්ධිසාරකං	34
සංඛලිසොපාලපණකං	422	සන්ධිසාරකං	386
සංඛලිසොපාලපණකං	422	සන්ධිසාරකං	346, 348
සංඛලිසොපාලපණකං	24	සන්ධිසාරකං	1
සංඛලිසොපාලපණකං	42	සන්ධිසාරකං	1
සංඛලිසොපාලපණකං	1	සන්ධිසාරකං	64
සංඛලිසොපාලපණකං	200	සන්ධිසාරකං	418
සංඛලිසොපාලපණකං	46, 250	සන්ධිසාරකං	506
සංඛලිසොපාලපණකං	374	සන්ධිසාරකං	406
සංඛලිසොපාලපණකං	536	සන්ධිසාරකං	256
සංඛලිසොපාලපණකං	610	සන්ධිසාරකං	584
සංඛලිසොපාලපණකං	248	සන්ධිසාරකං	46
සංඛලිසොපාලපණකං	248	සන්ධිසාරකං	4, 16
සංඛලිසොපාලපණකං	160	සන්ධිසාරකං	190
සංඛලිසොපාලපණකං	1	සන්ධිසාරකං	26
සංඛලිසොපාලපණකං	580	සන්ධිසාරකං	40
සංඛලිසොපාලපණකං	140	සන්ධිසාරකං	22
සංඛලිසොපාලපණකං	40, 382	සන්ධිසාරකං	129
සංඛලිසොපාලපණකං	246	සන්ධිසාරකං	338
සංඛලිසොපාලපණකං	170	සන්ධිසාරකං	322
සංඛලිසොපාලපණකං	258	සන්ධිසාරකං	582
සංඛලිසොපාලපණකං	238	සන්ධිසාරකං	228
සංඛලිසොපාලපණකං	486	සන්ධිසාරකං	1
සංඛලිසොපාලපණකං	1	සන්ධිසාරකං	468
සංඛලිසොපාලපණකං	40	සන්ධිසාරකං	450
සංඛලිසොපාලපණකං	26	සන්ධිසාරකං	4
සංඛලිසොපාලපණකං	502	සන්ධිසාරකං	160
සංඛලිසොපාලපණකං	198	සන්ධිසාරකං	152
සංඛලිසොපාලපණකං	468	සන්ධිසාරකං	460
සංඛලිසොපාලපණකං	48	සන්ධිසාරකං	464
සංඛලිසොපාලපණකං	554	සන්ධිසාරකං	68
සංඛලිසොපාලපණකං	54	සන්ධිසාරකං	606
සංඛලිසොපාලපණකං	564	සන්ධිසාරකං	156
සංඛලිසොපාලපණකං	253	සන්ධිසාරකං	392
සංඛලිසොපාලපණකං	192	සන්ධිසාරකං	24
සංඛලිසොපාලපණකං	606	සන්ධිසාරකං	160
සංඛලිසොපාලපණකං	526	සන්ධිසාරකං	450

ස	පිටුව	සා	පිටුව
සමානසිමායං	450	සාන්තං	1
සමානාචරියකං	58	සාතොදකො	252
සමාරකං	1	සාදිනබ්බං	534
සමාහිතෙ	10	සාදිගති	70
සමුකෙඛට්ඨො	212, 218	සාදිසෙය්‍ය	580
සමුතොතෙජ්ඣා	24	සාධිතානි	158
සමුතොතජ්ඣො	606	සාපතෙය්‍යං	40, 148
සමුද්ධවරති	40	සාමං	164, 618
සමුද්ධවරෙය්‍ය	198, 200	සාමඤ්ඤං	58, 330
සමුලුපනො	490	සායනීයානි	158, 194
සමුතනෙය්‍ය	56	සාරතනා	346, 348
සරසි	424	සාරතො	82, 298, 516
සරුගාය	42	සාරමං	386
සරුමි	60	සාරුණීයං	4
සරීරබ්‍රහ්මණ	68	සාරෙ	22
සඤ්ඤාය	448	සාරෙතබ්බො	548
සඤ්ඤායක	48	සාලිමසොදනං	14
සලාකාමුතො	14, 16	සාසකසමමනානි	634
සලාසගජෙන	468	සාසපතෙලං	610
සසාමණ්ඩලාගමණි	1	සි	
සසායං	340	සිකමායාය	520
සසරෙත	340	සිකාසාජ්ඣසමපනො	56
සහධමෙමත	464	සිබරිණි	322
සහධමිකං	462	සිතය්‍යා පානුකමිතං	244
සබ්බකතකමං	48	සිද්ධං	422
සඤ්ඤානං	338, 340	සිලං	178
සඤ්ඤිව	160	සිලායං	14
සඤ්ඤානනිකා	260	සි	
සමපගංසෙජා	24	සිතොදකො	252
සංසොගාය	42	සිවපිකං	86
සංචට්ටකපෙප	10	සිසවජිනො	68
සංචට්ටපිට්ටකපෙප	10	සිසගාරෙ	110
සංවිදහිතා	142	සිසානිතාපො	182
සංවිද්දිගාරෙ	118	සිසුපගං	584
සංසරණතිසසිතං	386	සි	
සංසිද්ධි	328	සුකරු	16, 19
සා		සුබණ්ණ	322
සාකාරං	10	සුචපරිගවො	30
සානුණිකො	246	සුබෙධිතො	30
සාජ්ඣං	56	සුගහො	1
සාණං	620	සුගතවිද්දා	572
සාණපසිබ්බකෙ	38	සුඛකසාතං	116
සාණිපාකාරෙන	486	සුඤ්ඤං	226

සු	පිටුව	සු	පිටුව
සුඤ්ඤාගාරෙ	234	සුකරිකා	248
සුඤ්ඤාගාරගතො	156	සුතාඝරං	132
සුඤ්ඤාගොගෙන	340	සුතානිසසිතං	386
සුඤ්ඤා	22	සෙස	
සුතතං	74	සෙවෙයා	14
සුතතාරාලං	108	සෙනට්ඨිකා	14, 18
සුඤ්ඤාලංකාරං	556	සෙතුසාකො	14, 194
සුඤ්ඤාචාරකථා	224	සෙනාසනචාරිකං	50
සුඤ්ඤාය	28	සො	
සුපාචාරිකං	622	සොතාපනතිථලං	218
සුපෙපාසනාය	48	සොතාපනො	22
සුපිකා	54	හ	
සුහරතාය	48	හනිසම්	468
සුමුතො	64	හනනො	196
සුමුසුතො	322	හමම්	508
සුලයො	322	හරණකං	116
සුචිතචරිතං	622	හරයමානා	56
සුචිලෙඛිතං	622	හරිතතාය	106
සුසිකඛිතො	96	හරිතෙන	38
සුසු	378	භි	
		භිරඤ්ඤං	60
		භි	
		භිකායාචනනිකා	38, 40

සංඥානාම

අ	පිටුව	ක	පිටුව
අභ්‍යාලව	374, 554	කලඤ්ජාම	28, 30
අභිරචනි	142	කලඤ්ජකනිවාප	244, 416, 434, 448
අඤ්ඤා	126, 148		452, 522, 580, 625
අකිචන	88, 522	කලඤ්ජනන	28
අනාඨපිණ්ඩක	466, 484, 502, 512	කලිඛිතරජ	250
	516, 526, 532, 536	කංඝප	16, 18, 20
	540, 546, 558, 562	කාලසිලා	418
	566, 572, 584, 588	කාසි (ජනපද)	470
	592, 606, 612, 616	කුටාභාරකාලා	556
	622, 628, 632, 636	කොකාලික	448, 456
අභිභූතධර්ම	18	කොනාගමන	16, 18, 20
අඝ්ඤ්ජනබ්බසුක	466	කොසලි	126, 150, 404, 462
ආ		ඛ	
ආනන්ද	14, 24, 54, 148	ඛණ්ඩදේවිපුත්ත	448
	502, 512, 592	භ	
ආරුමකගාමක	610	භග්ගා	26
ආලවකභිකඤ්ඤා	178, 190, 374	භණ්ඩ	96, 98
ආලවි	374, 554	භිජ්ඣකුට	94, 132, 180, 244, 434
ඉ		භොතමකඤ්ඤා	418
ඉතිවුත්තක	18	භොතමකවෙතිස	498
ඉසිතිලිපසක	94, 418	ඝ	
උ		ඝොසිතාරුම	404, 462
උත්තරකුරු	16	ච	
උත්තරපථක	14	චල්ලා	126, 148
උද්ධි	256, 292, 320, 330	චාතුමමහාරජක	42
	338, 484, 516, 522	චොරපපාන	418
උපනන්ද	526, 536, 540, 546	ජ	
	580, 588, 616, 622	ජනන	404, 406, 462
උප්පලවණ්ණ	522	ජබ්බගගිස	102, 158, 498, 554
උපසෙතවඛනනනපුත්ත	568, 570		556, 576, 584, 592
උපාලි	90, 148, 528, 530		612, 620, 636
ක		ජ	
කකුසඤ්ඤා	16, 18, 20	ජාතක	18
කට්ඨොරකඤ්ඤා	448	ජිවකච්චන	418
කන්තකුප්ප	26		
කපිල	150		
කපිලවස්තු	576, 596, 606		
කලාංගභවනික	420		

ප	පිටුව	ග	
ජෙතවන	466, 484, 502, 512 516, 526, 532, 536 540, 546, 556, 562 566, 572, 594, 588 592, 606, 612, 616 622, 628, 632, 636	හඳිගෙජානිකාවන	88
		නායකවජ	90
		භූමදෙව	42
		භූතවෙජ්ජක	186
		ම	
ක		මණිකණ්ඩ	378, 380
කපොදු	252	මග්ගකුට්ඨ	418
කපොදුරුම	418	මහාකසාප	374, 376
කාවභිංස	42	මහාමොග්ගලාන	16, 244
කිඤ්ඤකකඤ්ඤ	418	මහාවන	26, 36, 88, 152
කුසිත	42		192, 556
ඵ		මිගලණ්ඩක	152
ඵලනකු	148	මිගාරමාතු	490
ද		මෙතතිගුමමජක	420, 434
දබ්බමලපුත්ත	416	මෙතතිංය	422
දළභික	126, 150	ර	
දෙවදහන	448, 456	රට්ඨපාල	382
බ		රුජගහ	90, 94, 416, 434
බනිය	94, 100		448, 456, 522, 530
න			620
නලෙරු	1	ල	
නිග්‍රොධාරුම	576, 596	ලක්ඛණ	244
නිමොතරති	42	ලිච්ඡි	40, 252
ප		ච	
පණ්ඩුක	150	චග්ගුච්ඡිදනිරිය	152, 192, 194, 198
පයාගපතිට්ඨාන	26	චජ්ජගාම	34
පරතිමිතවසවනති	42	චජ්ජපුත්තක	54, 80
පිලිඤ්ඤාමක	606	චස්සකාර	98
පිලිඤ්ඤවජ	150, 606	චිපසි	16, 18
බ		චිසාඛා	484, 490
බ්‍රහ්මකාසික	42	චෙතාර	418
බාරුණසි	26, 150	චෙරසුඤ්ඤාගමණ	1, 14, 24, 26
බිම්බිසාර	98, 100, 252, 262	චෙරසුඤ්ඤා	1, 14
	606	චෙස්සගු	16, 18
බිජක	42	චෙසාලි	26, 28, 30, 34
බිජකපිතු	42		56, 88, 152, 194
බිජකමාතු	42		498, 556
		චෙඵවන	416, 418, 434, 448
			456, 522, 580, 625

ස	පිටුව	ස	පිටුව
සකක (ජනපද)	576, 596	සාමන්ති	88, 92, 468, 484
සමකසා	26		502, 512, 516, 526
සත්තපඤ්ඤාගුහා	418		532, 536, 540, 546
සත්තරසවගතිය	186		556, 562, 566, 572
සද්ධා	92		588, 592, 606, 612
සපසසොභතිකපබ්බතාර	418		616, 620, 628, 632
සප්පිනිකා	254		636
සමුද්දානන	448, 456	සිඛි	16, 18
සාකෙත	528	සුදිනන	28, 30, 34, 44, 48
සාගලා	126, 150	සුඤ්ජර	84
සාරිපුත්ත	16, 18, 20, 22, 592	සුපබ්බා	90
		සෙය්‍යසක	256
		ඥානිත	254
		සොරෙය්‍ය	26
		ඝ	
		හාරික	250